

707

MILLET GENEL KÜTÜPHANESİ

KISIM : H. Alipaşa

ESKİ KAYIT : 658

YENİ KAYIT No.

TASNİF No.

بسم الله الرحمن الرحيم
ابتدا میکنم بنام خدای
الحمد لله الذي هدانا لهذا
سپاس مر خدا را که ما را به این راه
و فضلنا بتوحيده
و افزون کرد ما را بیک یکتا
الفرادى والتوحيده
که یکی یکی و دود و مبرسند
عن عده الافهام
از ستمردن در یافتن
من نطق بالصدق
آن کسی که گویا باشد بر راستی
ان محمدا عبده المختار
که خداوند برگزیده است

الى سبيل الرشاد أرسله
فرستاد محمد را در حالتی که مردمان
فعرها الله سبحانه
پس شناسایی داد خدا را
وسلم منا هج الدين
و سلام بر ما از دین را
حتى استنار الحق
تا آنکه روشن شد حق
عليه واله الاثمة
بر او باد و اله امامان
الاخيار وصحابته
و نیکوکارانند و صحابه
انا الليل و اطراف النهار
در زمانهای شب و گوشه های روز
المفتقر الى رحمة الله
محتاج بسوی آمرزش پروردگار خود
الامدي التيمني
که از آمدن است و از تمیسه است
علي تخصيص فوائده
بر این خاص کردن فواید
كلمته و تميقها
سخنان این کتاب و بجم کردن
وعده و زبده
و وعده کرده و زبده است

عَنِ الْأَسْمَاعِ الْجَامِعَةِ لِأَنْوَاعِ الْإِنْتِفَاعِ الَّتِي جَمَعَهَا عَنْ
 بگوشتها خط تمام و کرد آورنده است انواع سودها از بختان صد کلمه حکمت که
 ابو غنم جمع کرده است
 عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 از کلام امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب
 فَقُلْتُ يَا اللَّهُ الْعَجَبُ مِنْ هَذَا الرَّجُلِ وَهُوَ عِلْمُهُ
 پس گفتم ای خدا تعجب از این مرد یعنی ابوهشمن و حال آنکه او بغایت نادان
 زَمَانَهُ وَوَحِيدِ اقْرَانِهِ مَعَ تَقَدُّمِهِ فِي الْعِلْمِ وَتَسْمِيَةِ
 زمان خود بود و یگانه نزدیکان بخود در مرتبه با وجود پیشوا و دانش و بلند پای بود
 ذُرْوَةِ الْقَهْمِ وَقَدِيمِهِ مِنَ الصَّدْرِ الْأَوَّلِ وَضَرْبِهِ فِي الْفَضْلِ
 در بالای دریاقت و نزدیکی او در زمان بحال صا در شدن این کلام اول از او و با وجود آنکه او در مرتبه
 بِالْقَدَحِ الْأَفْضَلِ وَالْقِسْطِ الْأَحْزَلِ كَيْفَ عَشِي
 به پیشش زیاد تر و حصه تمام تر و نیز عجب آنکه چون ختم شود شایسته است
 عَنْ الْبَدْرِ النَّبِيِّ وَرَضِيَ لِكَثِيرٍ بِالْيَسِيرِ وَهَلْ ذَلِكَ
 از ماه تمام روشن و چون راضی شده از بسیار با ندک نیست این صد کلمه ابو غنم
 الْأَبْعَضُ مِنْ كُلِّ وَقْلٍ مِنْ حِلٍّ وَطَلٍّ مِنْ وَبِلٍ
 مکرر است از تمام کلام آنحضرت مقتضی و بی از همه و بارش از بابت بزرگ زیارت آنحضرت
 وَطَلٍّ مِنْ وَبِلٍ وَبِلٍ مَعَ كُسُوفِ الْبَالِ وَالْقُصُورِ
 از باران آنحضرت وین بانی بکی با تاریکی حل و کوتاهی
 عَنْ رُبَّةِ الْكَمَالِ وَالْإِعْتِرَافِ بِالْعَجْزِ عَنْ ادْرَاكِ
 از رتبه کمال و اقرار بخودن و عاجزی از دریا فتن
 شَأْنُ الْفَاضِلِ مِنَ الصَّدْرِ الْأَوَّلِ كُلِّ وَقْصُورِي
 خواست فاضلان از بالا داستان پیشینیان و کوتاه دست من
 عَنْ الْجَزِي فِي مَيْدَانِهِمْ وَتَقْصُ وَزِي عَنْ أَوْزَانِهِمْ
 از میدان در میدان و کم عیار من از هسنکی ایشان

جَمَعْتُ يَسِيرًا مِنْ قَصِيرِ حِكْمَةٍ وَقَلِيلًا مِنْ خَطَرِ كَلِمَةٍ
 جمع کردم اندکی از بعضی حکمتها و کمی از بسیاری سخنان
 أَخْبَرَنِي الْبَلْعَاءُ عَنْ مَسَاجِلَتِهِ وَتَبَلُّسِ الْحُكَمَاءِ عَنْ مُسَاكَلَتِهِ
 آنجنابان سخنران از ترشیدن مثل آن و نویسد شوند حکیمان از گفتن مانند
 وَمَا أَنَا فِي ذَلِكَ عِلْمُ اللَّهِ إِلَّا كَالْمُعْتَرِفِ مِنَ الْبَحْرِ بِكَفِّهِ
 و نیستم من درین جمع کردن خدا داناست و میگویم آنکس که دریا از دریا آب بکشد بر کف
 وَالْمُعْتَرِفِ بِالتَّقْصِيرِ وَإِنْ بِالْعِزِّ فِي وَصْفِهِ وَكَيْفَ لَا هُوَ
 و همچو اقرار کننده بتقصیر خود اگر چه رسیده باشد در وصف بجمال و چون چنین باشد حال آنکه
 عَلَيْهِ السَّلَامُ الشَّارِبُ مِنَ الْيَذْبُوعِ النَّبَوِيِّ وَالْحَاوِي
 حضرت مرتضی علیه السلام استامیده است از چشمه سار حضرت پیغمبر و فرارسیده
 بَيْنَ جَنْبَيْهِ الْعِلْمُ الْأَلْفِي أَيْ يَقُولُ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ وَقَوْلُهُ
 میان دو جنبه علم خدای چون که میگوید
 الْحَقُّ وَكَلَامُهُ الصِّدْقُ عَلَى مَا آدَتْهُ الْيَسِيرَةُ أَيْ مِمَّا نَقَلَ
 اوصاف است و معنی او راستیست آنجناب که رسانیده است بسوی ما بدست ایشان نقل
 أَنَّ بَيْنَ جَنْبَيْهِ لَعَلَّمَا جَمًّا لَوْ أَصَبْتُ لَهُ جُمْلَةً وَقَدْ جَعَلْتُ
 اینکه بدرستی که میان دو جنبه علم من علم است تمام اگر باز گویم اندک نامی همانست و تحقیق کردید
 أَسَانِدُهُ مَحْدُوفَةٌ وَرَبَّنْتُ عَلَى حُرُوفِ الْمُحَرِّمِ حُرُوفِ
 سندهای این سخنان را انداخته و ترتیب کرده ام بر حروفهای بدست و نه کلام حروفهای اول کلمات
 وَجَعَلْتُ مَا تَوَافَقَ مِنْ حِكْمَةٍ وَتَطَابَقَ مِنْ خَوَاتِمِ كَلِمَةٍ
 و گردانیده ام آنچه ازین کلمات موافق حکمتها و او منست و مطابق سخنها و آخر جمله را
 مَسْجَعًا مَقْرَنًا لِكُونِهِ أَوْ قَعٌ بِسَمْعِ الْأَذَانِ وَأَوْ قَرِ
 مسجدی نزدیک نامیده باشد از برای جای گرفتن در گوشهای و فرود آید تر
 فِي الْقُلُوبِ وَالْأَذْهَانِ بِسَدَّةٍ مِثْلِ النَّفْسِ الْمَنْظُومِ
 در درگاه و درونها از برای این که نفسها را مثل نظم سخن است

الكلام وكونها عن منشورها بأبعد مرام ليسهل حفظه
وبدون فهمها من سحر دورتي آرزو تا آسان باشد یاد گرفتن آن

علي قايده وبحلولفظه للنظار فيه والمقتبس من آله
بر خواننده آن وشبه این باشد لفظ آن از برای نگاه کشیده در آن ونویزیده از مرادها و این کلام
مع اختراجه اکثرها خشیه من كلفة البطول مكشفا
تا آنکه مختصر گردانیده ام بیشتر سخنها را از ترس آنکه فرسوده رنج درازی بجز آنکه در حلقه اشکار گردد

بما فيه الشفاء من الكرب والغناء لدوي العقول
انچه در آن است شفا از غم و درد است خوشی از برای خداوندان عقول

والادب وسميته غرر الحكم ودرد الحكم راجيا
و ادب و نام کردم این جمع کرده را بقره الحكم و در راز حکم و در حالت امید میدارم

من الله سبحانه حسن الثواب ومُسْتَعِدَّ ذبه تعالى
از خدا که پاکست بی عیب خوشی ثواب را و پناه میگرفتم باو

من كل عابِل وما توفيقى الا بالله عليه توكلت واليه
از هر بدی و نیست توفیق من مگر بخداي برو توکل کردم و بسوی او است

متاب مما ورد من حكم امير المؤمنين علي ابن ابي طالب عليه السلام
بازگشت مع از آنکه فرود آمده است از حکم امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام

في حرف الهمة وقد يعثر عنها مجازا بالالف من ذلك
در حرف همت و گاهی از او باز میگویند بسم الف مجازا از نیست گفت

قوله عليه السلام الدين يعصم الدنيا تسلم
حضرت مرتضی علیه السلام دین نگه میدارد از بدی دنیا باز میسپارد بدی

الدين بجل الدنيا نذل الدنيا امد الاخرة امد
دین بزرگ میدارد دنیا خوار میدارد آخرت پاینده است

العلم ينجي الحكمة ترشد العدل مالوف الجور
علم بلند میکند حکمت راه را درست می نماید عدل دلپذیر است ستم

عسوف الصدق وسيله العفو فضيلة السخا سحبة
از راه بیرون بردن راستی دستاویز است در کشتن از گناه آفر نیست سخاوت و عفو سحر

الشرف مزية الحزم بصناعة التواني اصناعة الوفاء كرم
برتری زیادت نیست بیداری در کار سهریاست سستی قنایع کردن فرصت وفا کرم است

المودة رحم التواضع برفع التکبر يضع الحكمة عصمة
دوستی مهر نیست فروتنی بلند میکند بزرگ منشی می اندازد حکمت نگهبان نیست

العصمة نعمة الكرم فضل الوفاء نيل العقل زين الحق
نگهبان بی نعت نیست کرمی داشتن آفرین است وفاداری نیت بحق خرد را زینت است ابلی

سین الصدق امانة الكذب خيانة الانصاف راحة
نگار است راستی امانت دروغ خیانت داد دادن انصاف است

الشر وقاحة الجود رفاضة الملك سياسة الامانة ايمان
بدی بی حیانت است بخشش سروزیت بادشاهی نگهبانیت امانت ایمان است

البشاشة احسان الكرم ابلح الليم ملج الفکر هدا
کشاده روی نیکو نیست نیکو کار کشاده بشاشی فرومایه نیکو زده است اندیشه راه می نماید

الصدق ينجي الكذب يردي القناعة تغني الغنا بطغي
راستی میرساند دروغ نیستند قانع بودن توانگر می گرداند توانگری سرکش میسازد

الفقر يضي الدنيا تغوي الشهوة تغري اللذة ندهي
درویشی در آموشی می بختد دنیا کم راه میگرداند آرزو برمی انگیزد فتنه را مزه دنیا بازی میدهد

الهوى يردي الحسد يضي الحقد يذوي اليقين عبادة
آرزوی ندادد رشک لاغر میسازد بداندیشی بزمرد میکند دانش راست بندگی خدا پرست

المحروف سيادة الشكر زيادة الفكر عبادة العفاف زهادة
نیکو بینی خدا جکی است شکر آفرین نیست اندیشه خیر بندگی را خیر را نهنگی ترک دنیا است

الامور بالتحريه الاغما بالخبرة العلم بالفهم الفهم بالفتنة
کارها باز میباش درست است بدیشها باکاهی است دانش بدرفتارست در یافت بزرگی

الْفُطْنَةُ بِالْبَصِيرَةِ بکوشش است چاره بردن بدو بینی است دوزینی باند کشیده است فیروزی بیدار
الْحَزَمُ بِالتَّجَرُّبَةِ بیداری آزمایش است کرامی بودن بدشواریه است مزدیافتن سخت کشیدن است خود بینی
هَذَاكَ الدِّيارِ اشْرَاكَ تباهی است کارهای بدیدار کسی کردن آوردن است نادانی مردشت سستی نایافتن است آرزوها
آفَاتُ اللّٰذَاتِ مُفْسِدَاتُ الْاَمَانِ تباهیهاست مزها تباہ کننده است آرزوها پرکننده است نامیدی آلودگی
الطَّمْعُ مُضِرٌّ طمع زیان کننده است وادگر گریه است ستم کننده خوار است نیکویی کردن بدو
المَكَا فَاتُ عَتَقُ الصَّبْرِ مکافات نیکویی دادن آلودگی است شکبایی اصل بنیاد است ناشکبایی تباهی است دوست داری و خدنگی
الْاِنَاةُ حَسْرَةُ السَّخَاةِ بردباری خوشت دهش خورجی است خرد پسندی انهی است کولی ناهشیاریست
الْعِلْمُ كَنْزُ الْعِبَادَةِ دانش گنج است بنده حق فیروز است خرسندی عزیز است الدین شادی است دانش است
نُورُ الْاِيْمَانِ اِمَانٌ نور ایمان است ایمان رستگاریست کفر خوار است راضی بودن توانگر است چشم
عِنَاءُ التَّوَكُّلِ كِفَايَةُ التَّوْفِيقِ عینایه رنجست اعتماد بر حق سود است سازجست خوار است رستن از تیری ترس رستگاریست
الْوَحْدَانُ سَلَوَانُ الْفَقْرِ دریافت اسودگیست بی چیزی غمهاست وام بندگیست داد و نام ازاد است
الصَّدَقُ فَضِيلَةُ الْكَلْبِ راستی افزونیش دروغ فرومایگی است نیکویی خشن میشی است دوستی

سَكَّتِ الصَّمْتُ وَقَارُ الْهَدْيِ بیوندست خاموشی نکرست هرزه کوشی ناموسی است دشواری سرزنش است سختی
مَثُومُ الْفِكْرِ شِدَّةُ الْغَفْلَةِ نامبارکی و بدخبری است اندیشه له رستست غافل شدن کم کردنت برهیزکاری دوری از حرام
السَّكُّ اَزْتِيَابِ الطَّاعَةِ بکمان در افتادن پوشیده گشتن و نادان فرمانبرداری میرها ند نافرمانی میشکند بددلی و نداشت
الْعُجْبُ سَخَافَةٌ عجب نانوئی پستی مرتب است صواب جو رابنده است خطا کار ناپایده است راستی برادر است
الْكُذْبُ فَضِيحٌ دروغ رسوا کننده است دانش غرور است فرمان برداری پناه است شکبایی ببلند نیست
الْجُرْعُ مَنَقَصَةٌ ناشکبایی است دلیری است ارایش است بددلی عیب است راستی
سَلَامَةُ الْخَطَا مَلَامَةٌ رستگاری است نافرستی سرزنش است شتاب پشیمانی است روزی بخش شده است
الْحَرِيصُ مَحْرُومٌ حریص کم روزی است بخیلی نکویده است رشک برنده غنا است ستم
مَلُومُ الْخَفَاءِ شَيْنٌ سرزنش برده است شتم عیب است نافرمانی نیست شدن است آگاه بیده ادا است
الْغَافِلُ وَسْطَانُ الْحِرْمَانِ غافل در خواب است کم روزی خوار است توانگری اندوهناک است امید
خَوَانُ الْبِقْطَةِ نُورُ الْغَفْلَةِ خیانت کننده است بیداری روشنایی است غافل فریبست بدکاریدن سرزنش است فریب دادن نافرمانی
الْبُخْلُ فَقْرُ الْخِيَانَةِ بخیلی نانوئی است خیانت بد اندیشی است بدکاری کفر است نیکویی کردن دوستی است بخیلی دشمنی

العقل قربة الحق غربة الايتار فضيلة الاحتكار ذيلة
خرد نزدیکیست الهی دوریست پاشیدن مال افزونیست بند کردن بستندگیست

الامانة صيانة الاذاعة امانة التقية ديانة التقوي
امانت نگه داشتن فاش کردن حق امانتست ترس دین داراست برهنگاریست

يعز الفخور بذل الخرم صناعة العز اصناعة الورع
عزیز میگرداند کماهی خود را میدارد بیداری بیشه خوشت ناتوانی تکلف کار است پارسائی سپهر است

الطمع محبة التاجر مخاطر الفاجر مجاهرة العلم
طمع کردن اردوست دوستیست بازرگان اندیشناکست کماهی کار رسوا و فاش کننده است دانش

دليل الاضطراب قليل الحياء جميل الطمع رقيق
راهبرست همراهی کردن کم است شهر زیباست طمع از غرور دست بندگیست

الياس عتق الافاة اصابة الطاعة احابة الخصوع ذلة
ناامیدی از ادیست حکم کردن راستیست فرمان برداری قبول کردن نیست فروتنی کردن ناکسی

العتمة منجاة الامور اشياء المعروف فروض الشكر
خاموشی جای رسنیست کارها بمانند نیکیست نیکی واجبست سپاس

مفروض الفطنة هلاكة العنافة عناية الطمع فقر
واجبست زیرگی راه بینیست کوی کماهی است طمع ناتوانیست

الاشراك كفر الحياء مجرمة الزل مندمية الزهد ذروة
شکر کردن کفر است شهر ناواریست لغزیدن از کناه پشیمانی ترک دنیا ترک گریست

الهيوي صنوة الحائم عشيرة السفه جربة الاماني نجدة
برآرزو رفتن لغزیدن دست برداری خوشیست نادانی برده واریست آرزوها فریب دهد

الاجل يصرع الدنيا تضر الاخيرة تسر الامل بغير العاش
وعدده می اندازد دنیا زان بخش است آخره شمار میگرداند امید فریب دهد زندگانی

من الرحيل وشيك العلم ينحيك الجهل يردك الموت
میگذرد کوچ کننده شتابندوست دانش میماند نادانی می اندازد مردن

ترج المري صحيح الامر قسب المناقب مريب التاي
آسایش میدهد لاغزین درستست قیامت و مهر نزدیک است منافق کمان برنده است یاری خوش است

حزم الاحسان عزم العدل انصاف القناعة
اکاهی است نیکویی کردن غنیمتست داد روائی است قناعت

عفاف المستسلم موثق المحترس ملقى الاجل حنة
پارسائی است تن در داده نگاه داشته شده تن پرور افتاد است وعده بهشت است

التوفيق رحمة العلم حلا لة الجهالة ضلالة
یاوری تحت بخشایش است دانش بندگیست نادانی کماهی است

الفرض خلص القوت غصص الهيبة خيبة
بجای آوردن ربودن فرصت است فرو گذاشتن ماندن امید است در دل شکوه بی بهرگیست

الصدق رفعة الصبر مدفعة العزم مضعه الفضل
راستی بلندگیست شکیبایی باز داشتن آرزوست ناتوانی ضایع شدن است بددی

منقصة الامن اغترار الخوف استظهار الاعتاظ
کم شدن است ایمنی فریب رفتن است ترس پشت کمری است پند پذیرفتن

اعتبار اليقظة استبصار الانذار اعذار الندم
بیداریست بیداری چشم کشادن است بیم دادن عذر آوردن پشیمانی

استغفار الاقرار اعذار الانكار اضر الاكثر اضما
طلب آمرزش کردن است اقرار بکنایه عذر گرفتن است منکر شدن برکنایه استاد است بسیار

المساورة استظهار المال حيايات الظم العلم حيايات الايمان
مشورت کردن پشیمانیست مال حساب دادن آخرتست ستم رخ رسانیدن دانش زندگانیست ایمان

نحاة الناس مسائل التقوي اجتناب الظن ارتباب الطمع
رهائیست ناامیدی تسلی بودنست برهنگاری دوری بستن است کمان بر شیدگانیست طمع

مذل الورع محل المحسن معان المسي فتهان المکور شيطان
خوار کننده است پارسائی بزرگ کننده است نیکوکار فوّه یافته است بدکار بهریش است بداندیشیست هلاکتیست

التَّائِي حَزْمُ الْفَرْصَةِ غَنَمُ الْمَعْرُوفِ فَضْلُ الْكَرَمِ نَبْلُ
آهستگی پندار نیست بدست آوردن غنیمت نیکوئی
افروزیست نیکو داشتن درست انداختن

الْغَفْلَةُ ضَلَالَةٌ الْعَرَّةُ جَهَالَةٌ الْجَاهِلُ حَيْرَانٌ الزَّيْنُ خَيْرٌ
غافلگی گمراهی است فریب خوردن نادانی است
نادان سرگشته است دنیا زیانست

الْأَمَلُ يُجْدِعُ الْبَغْيَ يُضْرَعُ الْجَوْرُ تَبْعَاتٌ اللَّذَاتُ فَاَتُ
امید فریب میدهد سرکشی میافزاید
ستم کوفته را است بطلان مزه ها زیانها است

الْعِلْمُ مَحَلَّةُ الْجَهْلِ مُضَلَّةُ الشَّرِّ مَذَلَّةُ الْعَقْلِ شَقَاءُ
دانش بزرگ کننده است نادانی کم کننده است
دلتوازه خواریت خرد شقاوت

الْحَقُّ شَقَاءُ الصَّدَقَةُ كَنْزُ الْإِخْلَاصِ فَوْزُ الصِّدْقِ بَيْجِي
ابلهی بدبختی است صدقه دادن کجاست راستی میوه ها نه

الْكَذِبُ يُرْدِي الْبِرَّ حَرِي الصَّدَقَةُ تَقِي الدِّينَ نُورُ الْيَقِينِ
دروغ می اندازد نیکو گناه دلیلی است صدقه بالیست دین روشنی است راستی

حُبُّ الصَّبْرِ ظَفَرُ الْعَجَلِ خَطَرُ الْغَيِّ أَشَرُّ الْعِي حَصْرُ
شاد نیست شکیبایی ظفر عجل است ناسکیبایی بهیست درماندگی بندگی است دادگری فضل

الْعَدْلُ مِلَاكُ الْجَوْرِ هَلَاكُ الْعِلْمِ حَرُّ الْقَنَاعَةِ عِزُّ
ستم براهی است دانش پناهی است قناعت از حشمت

الْمَعْرُوفُ كَنْزُ الْغَفْلَةِ طَرِبُ الرِّيَاسَةِ عَطْبُ الشَّوْهِ
نیکوئی گنج است غافل خوشه نیست سرداری هدایت دشت از روی

حَرْبُ الشُّكْرِ مَغْنَمُ الْكَفْرِ مَعُومُ الْعُقُولِ مَوَاهِبُ الْأَدَبِ
جنگ است سپاسی غنیمت است کفر جای باوالت خردها بخششهاست پستیدگی

مَكَايِسُ الدُّنْيَا بِالْإِنْفَاقِ الْآخِرَةُ بِالْإِسْتِحْقَاقِ الْمَوْنُ
درآمدهای دنیا است دنیا دادن بدست آید آخرت بسزاواری بدست آید مومن

بِعَمَلِهِ الْإِنْسَانُ بِعَقْلِهِ الْمَرْءُ بِهَيْبَتِهِ الدُّجَلُ بِجَنَانِهِ الْمَرْءُ
بفعل مومنت آدمی بعقل آدمی است مرد بنیت و قصد نیک مرد است مرد بدست مرد

بِإِيمَانِهِ الْعِلْمُ بِالْعَمَلِ الدُّنْيَا بِالْأَمَلِ الْبَشَرُ مِرَّةُ الْعَوْنِ
بایمان مرد است علم باعمل کار آید دنیا با امید بدست آید خوش گوئی نیکوئیست

مَعَرَّةُ الْجَهْلِ وَيَالِ التَّوْفِيقِ أَقْبَالُ الْحَرَامِ سَحَبٌ
دوری و جدا نیست نادانی افتادگی است همراهی سخت بینش امدت حرام مردار است

الْمَوْتُ فَوْتُ الْحَرِيصِ تَعَبُ الْفِتْنَةِ سَلْبُ الْمَالِ
مردن کم شدن است حریص برنج انداختن انگیزد بدون نیکوئیست مال

عَارِيَةُ الدُّنْيَا فَانِيَةُ الْإِسْتِقَامَةِ سَلَامَةُ الشَّرِّ نَذَامِي
ناباید گریست دنیا نیست شونده است بر راستی ایستادن سلامتی است بدی پاشیمانی

الْعَدْلُ حَيَاةُ الْجَوْرِ مَحَاةُ الْعَدْلِ فَضِيلَةُ الْإِنْسَانِ
داد دادن زلفگیست ستم نیستی است دادگری افروزیست آدمی را

الصِّدْقُ أَمَانَةُ اللِّسَانِ الْحَزْغُ مِنْ أَعْوَانِ الزَّمَانِ
راستی امانت زبانت ناری کردن از یاری گمان روزگار است

الْإِحْتِكَارُ دَاعِيَةُ الْخُرْمَانِ الصَّبْرُ رَأْسُ الْإِيمَانِ السَّخَا
بند کردن مال خواستی نومید نیست شکیبایی سر ایمانست سخاوت

زَيْنُ الْإِنْسَانِ الْعَفْوُ أَحْسَنُ الْإِحْسَانِ الْفَقْرُ زِينَةُ الْإِيمَانِ
آرینگی آدمی است درگذشتن از گناه بهترین نیکو کردن است بی گیری آرایش ایمانست

الْقَلْبُ خَازِنُ اللِّسَانِ اللِّسَانُ تَرْجُمَانُ الْجَنَانِ الْإِنْفَاقُ
دل بگنجور زبان است زبان گوینده گوینده سخن دل است دادگری

عَيْنَانُ النَّبْلِ الصِّدْقُ أَخُو الْعَدْلِ الْهَوْيُ عَدُوُّ الْعَقْلِ
نشانه کامرانی است راستی برادر برادر دادگریست از روی دشمن خرد است

الْتِهْوَانُ الْجَهْلُ الْجَوْرُ مُضَادُّ الْعَدْلِ الْعِلْمُ مِمَّتُ الْجَهْلِ
بازی مبهوه نادانیست ستم دشمن عدلست دانش کشته نادانی

الْوَقَارُ حَلِيَّةُ الْعَقْلِ الْوَفَاءُ نَوَامُ الصِّدْقِ الْعَقْلُ رَسُولُ الْحَقِّ
شکر زیور خردست وفا همزاد راستیست خرد فرشته حقیقت

التوفيق مفتاح الرفق الحياء يمنع الرزق الصدق لسان الحق
 همای بخت کلید نرستی است شرم منع میکند رزق را راستی بان حقست

الكذب عدو الصدق الباطل مضاد الحق العلم زين
 دروغ دشمن راستیست نادرستی دشمن درست است نرستی آرایش

الخلق الخيانة أخو الكذب الحرص مطية التعب الرعية
 خلقت ناداستی برادر دروغست آزادی رنج است بخت آرزو

مفتاح النص لظفر شافع المذنب الخرس من الكذب
 کلید ایستادن است فیروزی شفاعت کننده گناهکار است کسبی بهر آرزو است

العلم زين الحسب لمودة اقرب نسب لادب افضل حسب
 دانش آرایش پاکوهر آدمیست دوستی نزدیکتر بیوند است ادب زیاده ترین پاکوهر

الصدقة افضل القرب الناس اعداء ما جهلوا الناس
 صدقه زیاده نزدیک است مردمان دشمنند آنرا که نمی دانند مردمان

بخير ما يفا وتو الوفاء سجية الكرام العذر شبهة الدنيا
 به نیک در تفاوت اند وفا کردار نیکانست عذر شبهه دنیا است

الاعمال ثمار النيات الصدقة افضل الحسنات الرفق
 کردار میوه های خواسته ها است صدقه افزون ترین نیکی ها است رزق کردن

مفتاح النجاح التوفيق قايده الصلاح البشر اول البشر
 کلید رستگاری است همای بخت کشنده است بسوی نیکی گفتار پاکشاد سر نیکی است

الطمع اول الشر الكتاب ترجمان النية العمل عنوان الطوبى
 طمع سر بدی است نوشتن بیان کننده ضمیر است کردار نمونه سر درست

الوقار بخد الحزم التواضع ثمره العلم العدل خير الحكم
 وقار بخند می دارد استعجاب فروتنی میوه دانش است دادگری بهترین حکمتهاست

العلم قايده العلم الصدق خير القول الاخلاص خير العمل
 دانش آتش کشنده علم است راستی بهترین گفتار است پاکی درون بهترین کردار است

حسن

السخاء يزرع المحبة الشيخ يكسب المسببة الطمع فقر
 سخاوت میکارد دوستی را بخیلی می اندوزد دشنام را طمع بی جزئی فقر

حاضر الياس غناء حاضر التواضع يرفع الوضيع
 گردانده است تا امیدی نوازگري آماده است فروتنی بر می دارد افتاده را

التكبر يصنع الرقيق الرفق مفتاح الصواب السفة
 بزرگ منشی می اندازد بلند را رزق کلید راستی است کوی

مفتاح السباب الهوى آفة الالباب العتاب حياة
 کلید دشنام است آرزو تباهی خرد هاست کله کردن زندگی

المودة الهدية تحلب المحبة الموت رقيب غافل الدنيا
 دوستی است راه آورد می اندازد دوستی را مرکز مصلحتی نهمانیت بخت دنیا

ظل زائل الموت باب الآخرة التجل حروة ظاهرة الموت
 سایه است دگر زنده مرگ در آخرت است آراستن خود مرده آشکار است پندار

حياة القلوب الذكر مجالسة المحبوب الدين افضل
 زندگی دهاست یاد کردن همشینی دوست است دین افزون ترین

مطلوب العقل صدق مقطوع الهوى عدو متبوع
 خواسته است خرد و خیر دوست است مرد و آری جو آرزو دشمنی است در پی ورنه

العاقل يالف مثله الجاهل يميل الى شكلة السلامة
 خردمند بیونگدیر با هم جوخه نادان آرزو کند همجو خودی استگاری

في لتفرد الراحة في لتزهد الجود غر موجود الكمال
 در تنهایی است آسایش در ترک دنیا است بخشش عزتیت آماده تمامی

في الدنيا مفقود الحسد شر الامراض الجود حارس الاغراض
 در دنیا نایابست حسودی بدترین بیماریهاست بخشش نگهبان خواسته ها

الاقتصاد نفي القليل الاسراف يفي الحزيل الساعا
 اندازنده نکر داشتن و میانه رفتن اندک را نیک اندازنده کافی بسیار و تمام راست ساعته را روزگار

ممكن الافايت **الحكم تقضية الخطات الصادق مكرم**
جای نهان شدن افهات کدشتن عمرهت نگاه کردنها

جليل **الكاذب مهان دليل الحياء مفتاح كل خير**
دروغ گو خوار و ذليلست شرم کلید هر خیرهاست

الفحة عنوان الشر الاستغفار نحو الاوزار الاصرار
نیشوری نمونه بدیست طلب آمرزش بتوبه نیست میگرداند کنهها را ایستادگی نگاه

شيمه الفجار الساعات تنهيه الامهار البطنة تمنع
خوی کنهکارانست ساعتهها غارت میکند عمرها را شکم سیر داشتن منع میکند

الفطنة الرية توجب الظنة الصبر حبة الفاقة
زیرکی و بدگمانی موجب بدیست شکبانی صبر درویشی است

العجب رأس الحماقة الهيبة مقرونة بالحيبة الحياء
خود پسندی سر ابله است شکوه نزدیک است بازبان شرم

مقرون بالجرمان اليقين عنوان الايمان الخرص علامة
نزدیک است به نافرمانی دانش درست نمودار ایمانست شهره واز نشانه

الفقر الشر داعية الشر الصدق حياة التقوي الكتمان
ناچیز است از بدید آورده بدیست راستی جان و زندگی برهیز کار نیست پنهانیدن

مال النجوي القسط روح الشهادة الفضيلة غلبة العادة
بنیاد رازور نیست راستی جان کواهی است افزون نیست زیادتی خوی خوش

العفو زكاة الظفر اللجاج بذل الشرا المنية ولا الدينة
درد داشتن از گناه زکوة ظفر و سرور نیست مبالغه در ستم نهیم بدیست مرکز خوشتر نه که ناکسی

الموت ولا ابتذل الخرية التقلل ولا البذل المروءة الفكا
مردن خوشتر نه که خوار و رسوائی تمجید و بزرگداشت نه که خوار و مروت قانع بودن

والتجمل التجارب لا تنقضي الحريص لا يكتفي العين بآيد
و نیکو کار نیست آزمایش بسر بچاید بسهر نمی آید آرزو هیچ چیزش نکند چشم دیدن

القلب اقم يخل البدن العين بريد القلب لفكر نير القلب
دلست اندوه می گردازد تن را چشم ایچی در موصول دل است اندیشه روشن میگرداند

المرض حبس البدن الفطنة يحلب الحزن الجسد حبس
بیماری بند تن است بدی میکشد اندوه را بدن بند

الروح الهام مدموم مجروح الغم مرض النفس
جانست بدگو نکوهیده و دل پریش است اندوه بیماری جانست

التجاع يشين النفس المال يهت الحوادث المال سلوة
جنگجویی عیبناگر میگرداند نفس را مال می بخشد فتنه ناآزده و مال اسایش

الوارث الايام يفيد التجارب السفيح جناح الطاب
وارثست روزگارها فایده بجزها و از مایشهای بخشد در خواهند پر طبله کار است

الحساب قبل العقاب الثواب بعد الحساب المن
شمار پیش از یادداشت است پاداشت شمار عمل است بخشش

يسود المنة البغي سلب النعمة الظلم يحدث النعمة
پسند و بزرگ میگرداند منته را ستم می باید دهش خدا ستم می کشد و می آرد

المودة اقرب رحم الشكر يدوم النعم العدل حياة
دوستی نزدیکتر خویش است سپاس پاینده می دارد دهش خدا دادگری زندگی

الاحكام الصدق روح الكلام القسط خير شهادة
فرمانهاست راست گوئی جان سخن است راستی بهترین گواهی است

السخاء اشرف عادة الاخلاص ثمرة العبادة اليقين
سخاوت برترین خوبی است پاک دلی میوه برستاری است دانش درست

افضل الزهاد القبر خير من الفقر المراء يذر الشر
افزوتر بارسائی است کور بهتر از بی چیز نیست ستم زدن تخم بدیست

الالحاح داعية الحرمان الغنية ينبوع الاحزان الدنيا
مبالغه کردن خواننده است بسوی نا امیددی نوالگری چشم اندوههاست دنیا

سوق الحسنان الجنة دار الامان اليقين عماد الايمان
 بازار زيكا رست بهشت خانه امني است دانش درست ستون ايمان است
 الايتار اشرف الاحسان المصائب مفتاح الاجر الدنيا
 باسیدن مال برت نيکویی است مایهها کلید مزد و نواست
 مزرعة الشرح الحيلة فائدة الفكر الدنيا ضحكة مستعبر العقل
 دنیا گشت زار بدی است چاره بودن قانده اندیش دنیا جای خنده و کذاست خرد
 مضحک کل امر العيون طالع القلوب اللجاج هشار
 راست هرگاه رست چشمها پیش روان لشکر دها اند ستیزه جوی انگیزگاه
 الحروب الصدور رقيب لبدن العمل شعار المؤمن الدنيا
 جنگهاست سینه نگهبان تن است کار خیر پوشش مومن است دنیا
 دار المحن الرضا ينفي الحزن الصبر ثمرة اليقين الزهد
 خانه از مایههاست خشنودی دوز میگرداند اندوه لا شکایا میوه دانش درست است باز ساسی
 ثمرة الدين العبد حرما قنع الحر عبد ما طع العجب
 میوه دین است بنده مادام که قانع است آزاد طمعکار بنده است خود پسند
 رأس الجهل التواضع عنوان النبل العجز سبب التضعیف
 سر نادانی است فروتنی نمونه کاه نیست بیجاری سبب تنهایی
 الجنة جلاء المطيع اللسان جموج بصاحبه الشر يلبو
 بهشت پاداش فرمان بردار است زبان سرکش است بخداوند خرد بدی بسر در میاید
 براكبه اخوك مواسيك في الشدة الغش سجية المردة
 با صاحبش برادر توانست که اسنان گیرد بر تو در سختی خیانت شیوه زندگانی
 الحق سجمة الحسدة المرء عدو ما جمل المرء صديق
 کینه و رزی پشته حسودانست هر دشمن است جمعی را که نمیداند مرد دوست
 ما عقل اللجاج يذو براكبه البخل يذري بصاحبه
 آنچه را که میداند ستیزه و افسوس اندازد ستیزه کار را بخیلی عیب بخشد بصاحب بخل

العقل لا يخذع الجاهل لا يدفع الظلم وخيم الغا
 خرد فریب نمی یابد نادان باز نمی ایستد از بدی ستم را ناکوار است آخر
 الحرص دميم المعبة الاعذار توجب الاعتذار العجب
 حریص دانا در پس نگوشتی است عذر آوردن لازم میگرداند قبول کردن عذر را خود پسند
 توجب العتذار الثاني توجب الاستظهار الاصرار توجب
 لازم میگرداند ببرد آمدن را آنست که لازم میگرداند پشیمانی را سخن بگوید لازم میگرداند
 النار الاماني سيمة الحمقى التواني سجية التوكي
 آتش روزی را آرزو هلاک کردن کردار ابلههاست خود داری خونی ابلههاست
 الدنيا دار الاشقياء الجنة دار الاتقياء الدنيا مغبرة الاخرة
 دنیا خانه بدبختانست بهشت خانه پرهیزکارانست دنیا کدکاه گمراهانست
 الطمع مذلة حاضرة الدنيا مطلقة لا كياس العاجلية
 طمع خواری کاهه است اماده دنیا باز هشته زیر کاست خواسته دنیا
 منية الارجاس العزم مع الياس الذل في مسئلة الدنيا
 آرزوی مردارانست ارجمندی با نامید نیست خواری درخواستن است از مردم
 الذل مع الطمع الكرم يتغافل ويخذع المرء ابن ساء
 خواری با طمع است کرم پیشه خود را غافل میسازد و فریب میخورد مرد فرزندانست
 العاقل عدو لذته الجاهل عبد شهوته القينه لقب
 خردمند دشمن لذت خوشت نادان بنده آرزو خوشت دهشت کردن غارت
 الاحداث المال سلوة الوراث الصمت آية الحكم
 فتنهاست مال آسایش و ارثانست ناکفتن نشانه بردباریست
 الفهم آية العلم الفرح بالدين حقيق الاعتذار العاجلة
 در یافتن نشانه دانش است خرمی بدینا کوی است قریب خوردن بدینا وای
 خرق الاسلام ابج المناهج الايمان واضح الولاخ الصدق
 بهوشی است مسلمانی کشاده ترین راههاست ايمان آشکار است راه در رفتن راستی

لباس الدين الزهد ثمرة اليقين **الغنا يسود غير السيد**
 پوشش دين است ترك دنيا ميوه درستي است توانگري خواجه ميكرداند غير خدا
المال يقوي غير اليد الحياء غرض الطرف النزاهة
 مال مدد مدهد غير مدد دست پرشيدن چشم است خوري
عين الطرف البخل خازن لوزنته **المحتكر محروم**
 خود پاكيزگي است بخل كنچورست مرواريد خود را بنده كنده مال ناهميدست
نعمته البشر قل البتة الطلاقة شمة الحر الشكر حسن
 از نعمت آرزومي خود مرده دادن سر نيكوي است كشاده روي كردار ازاده است شكر پناه
النعم الحياء تمام الكرم المعروف زكوة النعم الحزم
 نعمتها شهرم همگي كرم است نيكوي زكوة نعمتهاست بيداري كردار
اسدء الاراء العفلة اضر الاعداء العقل داعي الفهم
 استوار کردن اندیشه است غافلي زبان لارزين دشمنانست خرد خواننده فهمت
البخل يكسب الذم العقل اقوي اساس الورع افضل
 بخيلي مي اندوزد نكوهش خرد استوارترين بنيادست پارسايي افزون ترين
لباس الجنة غاية السائفين النيارعاية المفرطين العقل
 پوشش است بهشت اخر سر انجام پيش كيراست در طاعت آتش سر انجام از حد بيرون روزه كان
افضل مرجو الجهل ابكي عذوق العلم افضل شرف العمل
 افزونتر اميد داشته است ناداني كوتاهتر دشمني است دانش افزونتر برتر است كردار
احمل خلف النفاق اخو الشريك الغيبة شر الافك
 تمام اندوزيست برادر شتر است بخدا در بين مردم بدترين بهتانست
الجهل يزل القدم البغي يزيل النعم الزهد اصل الدين
 ناداني ميلغزاند پا را ستم دور ميكرداند دهشمار حق را ترك دنيا بغي دين است
الصدق لباس اليقين الدين اقوي عماد الورع خير قين
 راستي پوشش دانش درستي دين داراي سخت تر ستونست پرهيزگاري بهتر

التقوي خير زاد الطاعة احرز عتاد **التوكل خير عماد**
 پرهيزگاري بهتر ترشست است فرمانبرداري نكاهدارنده ساز راهيست كار خدا و اله است پرهيزگاري
الورع خير قين الاجل حصن حصين **العقل يصلح الرد**
 پارسايي بهتر هميشه اي است وعده پناهي است سخت خرد بسامان مي آورد
العادل يصلح البرية المغدرة برهان العقل الحزم عنوان
 دادگري مي آورد نكاهنا عذر كفتن ناهنده عقل است بر داراي نمونه
الفضل لعفو عنوان النبل الحق اضر الاصحاب الشر
 افزوني است در كشتن از كاه نمونه خوشتر است كوي زيانكارترين پارسايت بدوي
افتح الابواب العاقل من عقل لسانه **الحازم من دار**
 رشتن ترين كار خردانست بر بند زبان خود را بيدار انفس است ملكدار
زمانه الشر منطوق مولى **الحرس خير من العي الطاء**
 زمان خود را بدوي كفارست نافرمان كنكي بهترست از كودانستين فرمانبرداري
غنمة الاكياس العلماء حكاهم على الناس الرجال
 بخشش زيركاست دانشمندان فرمان دهندگان اند بمرده مان مردان
يفيد مال المال ما افاد الرجال الجود من كرم الطبيعة
 فايده مي بخشد مال مال فايده مي بخشد بمردان بخشش از نيكوي منشاست
المن مفسدة الصنعة التجني اول القطيعة العيش
 منت نهادن بپناه كنده كودارها نيك است خود را در چيدن سر برود و راست زندگاني
يحلوي ويمر الدنيا تعز وتضر وتمر **الاقتصاد يضر**
 كاه شيرين مي باشد و كاه تلخ دنيا قريب مدهد و زبان ميرساند و ميكرد زندگاني ميان آسان حال
اليسين الاسراف يفني لكثير **الزهد اساس اليقين**
 بارم آورد كزافگاري نيست ميكرداند مال بسيار را ترك دنيا بنياد درستي است
الصدق راس الدين **السماع** شريك القائل البشر اول
 راستي راس دين است شنونده همراز كوينده است مرده سرا

التَّائِبُ الْعَفْوُ تَجْ **المكارم** **المعروف** **افضل** **المغام** **التواضع**
 مسرحتن است در گذشتن از گناه **افضل** **المغام** **التواضع** **افضل** **المغام** **التواضع**
يَكْتَسِرُ الْفَضِيلَةَ **التكبر** **يظهر** **الزبدية** **المعرض** **للنساء**
 آشکارا میکند زیادتی کمال را **التكبر** **يظهر** **الزبدية** **المعرض** **للنساء**
مَخَاطِرُ الْمَغْلَبِ بِالْمَعْصِيَةِ **مجاهد** **اللسان** **ترجمان** **العقل**
 زوکار است آشکارا کننده نافرمان برداری را **مجاهد** **اللسان** **ترجمان** **العقل**
الرَّهْ أَوَّلُ النَّبْلِ **الضياء** **فد** **رأس** **المروءة** **العفة** **افضل**
 پاکي **رأس** **المروءة** **العفة** **افضل**
الْقِيَّةُ الْحَقْدُ **مثار** **الغضب** **الشر** **عنوان** **العطب** **البحر**
 بخوانم در است کینه جوئی **الشر** **عنوان** **العطب** **البحر**
رَسُولُ الْقَطِيعَةِ الصَّابِرُ **لهق** **الجمعة** **الآداب** **حل**
 ابلیجی بریدوار است شکیبایی **الجمعة** **الآداب** **حل**
مَجْدَدَةُ الْعَمْرِ **انفاس** **معددة** **العلم** **مضباح** **العقل**
 نویت **انفاس** **معددة** **العلم** **مضباح** **العقل**
الصَّوَابُ أَسَدُ الْفَعْلِ **المعرفة** **نور** **القلب** **التوفيق**
 راستی **المعرفة** **نور** **القلب** **التوفيق**
مِنْ حَذَبَاتِ رَبِّ التَّوْحِيدِ **حيوة** **النفيس** **الذكر**
 از کشته های پروردگار یکی دانستن خدا **النفيس** **الذكر**
مِفْتَاحُ الْإِنْسَانِ **المعرفة** **الفوز** **بالقدس** **الشرعة** **رياسة**
 کلید آشنایی است شناختن رسیدن **الشرعة** **رياسة**
النَّفْسُ التَّوَكَّلُ حِصْنُ الْحِكْمَةِ **التوفيق** **أول** **النعمة**
 نفس است بخدا تکیه **التوفيق** **أول** **النعمة**
الصِّمْتُ رَوْضَةُ الْفِكْرِ **الغفل** **بذر** **الشر** **الحق** **سيف**
 خاموشی **الغفل** **بذر** **الشر** **الحق** **سيف**

قَاطِعُ الْبَاطِلِ **غزو** **خادع** **الزهد** **مبخر** **البحر** **العالم**
 برنده **الزهد** **مبخر** **البحر** **العالم**
رَاحِجُ الْكَذِبِ **عَيْنُ** **فَاضِحِ** **الایمان** **شَفِيعِ** **منح** **البر** **عمل**
 برآورنده دروغ عیبی است رسوا کننده **الایمان** **شَفِيعِ** **منح** **البر** **عمل**
مُضِلُّ الْعَيْبِ **عنوان** **الحماقة** **القناعة** **عنوان** **الفاقة**
 سازنده **عنوان** **الحماقة** **القناعة** **عنوان** **الفاقة**
الْغُلُّ دَا الْقُلُوبِ **الحسد** **رأس** **العيوب** **الكبر** **شر**
 کینه داری **الحسد** **رأس** **العيوب** **الكبر** **شر**
الْعُيُوبُ الرَّفَقُ **يَغْلُ** **حَدَّ** **المخالفة** **البشر** **يطفي** **نار** **المعانة**
 عیبهاست نرمی می بندد **المخالفة** **البشر** **يطفي** **نار** **المعانة**
الْحَفَاءُ يُفْسِدُ **الأرخاء** **الوفاء** **عنوان** **الصفاء** **المنع**
 ستم **الأرخاء** **الوفاء** **عنوان** **الصفاء** **المنع**
وَالْحَائِنُ سَوَاءٌ **الاقتصاد** **يُضْفُ** **المونة** **التدبير** **مخفف**
 بافراست **الاقتصاد** **يُضْفُ** **المونة** **التدبير** **مخفف**
الْمَعُونَةُ الْعَفَافُ **أَفْضَلُ** **سِمَةِ** **الكرم** **مَعُونِ** **الخير**
 یاریست **أَفْضَلُ** **سِمَةِ** **الكرم** **مَعُونِ** **الخير**
الْأَوْرُ **رأس** **الشر** **انصاف** **سِمَةِ** **الاشراف** **الحياء**
 سرزنش **انصاف** **سِمَةِ** **الاشراف** **الحياء**
قَرِينُ الْعَفَافِ **السَّخَاعَةُ** **عَرَضُ** **الجبين** **ذُلُّ** **ظاهر**
 همپای **السَّخَاعَةُ** **عَرَضُ** **الجبين** **ذُلُّ** **ظاهر**
الْمَالُ يَعْصُوبُ **الفخار** **الفخور** **من** **خلائق** **الكفار** **المال**
 مال **الفخور** **من** **خلائق** **الكفار** **المال**
مَادَّةُ **الشهوات** **الدنيا** **محَل** **الافات** **المال** **يقوى** **الامال**
 سرمایه **الدنيا** **محَل** **الافات** **المال** **يقوى** **الامال**

درع
پایه است

الْأَجَالَ تَقْطَعُ الْأَمَالَ الْعَاقِلُ يَطْلُبُ الْكَمَالَ الْجَاهِلُ يَطْلُبُ
وعدوها میرد امیدها را خردمند میخواند کمال را نادان میخواند
الْمَالُ الْهَوَى شَرِيكَ الْعَمَى الْأَذَى يَحْلِبُ لِقَلْبِي لِبَلَّارٍ دَيْفٍ
مال را آرزو همراز کوریست آزار می آورد افتاد بکهارا رنج در پی
الرِّخَاءُ الشَّهَوَاتُ مَصَادِدُ الشَّيْطَانِ الْعَدْلُ فَضِيلَةُ السَّيِّدِ
خوشیت آرزوها شکارگاه شیطانست دادگری زیادتیا پادشاهانست
الْعَفْوُ فَضْلُ الْإِحْسَانِ النَّذْلُ مَادَةُ الْأَمْكَانِ الْإِعْتِدَارُ
درگذشتن افزونتر نیکوکاریست دادن سرمایه هستیست عنداوری
مُنْذَرٌ نَاجٍ الطَّاعَةُ مَتْرَجٌ رَاجٍ الْحَقُّ أَفْضَلُ سَبِيلِ الْعِلْمِ
بیم کننده ایست نجات دهنده فرمان برداری بازگشت سودمند درستی افزونتر راهیست دانش
خَيْرُ دَلِيلٍ الْخَشْيَةُ شِمَةُ السَّعَادَةِ الْأَوْعُ شِعَارُ الْإِتْقَانِ
بهترین راهبرست ترس کوفتار نیکبختانست پارسایی پیشه برهیز کارانست
الذِّبَامُ أَصْبَرُ أَحْسَادًا الْكِرَامُ أَصْبَرُ أَنْفَاسًا الْمُؤْمِنُ أَكْبَرُ
دو نان شکیبانند بیدن نیکوکاران شکیبانند بجان مومنان بزرگواران
إِحْلَامًا الْيَقِينُ حُدُوبُ الْكِبَارِ الْإِخْلَاصُ شِمَةُ الْفَخْرِ
بجوابهای راست درستی سربلندیست بزرگانست پاکردی کوفتار سرآمدان
النَّاسُ الْجَهْلُ يَفْسِدُ الْمَعَادُ الْإِعْجَابُ يَمْنَعُ الْأَزْدِيَادَ
مردمانست نادانی تباه میگرداند آخرت را خود پسندانی باز میدارند افزونی را
الْعِبَادُ ضَرْقَتَيْنِ الْهَوَى دَاءٌ دَفِينٌ الذِّكْرُ نَفْسٌ وَرَشْدٌ
خود بینی نیکوکارترین همسرانست آرزو رنجیست پنهان یاد حق روشنائی در راه راستیست
النَّسِيَانُ ظُلْمَةٌ وَفَقْدُ التَّوَكُّلِ أَفْضَلُ عَمَلِ التَّقَى بِاللَّهِ
فراموشی تاریکیست و کراهیست بختا فانیان افزونترین کار نیست پناه بخدا بردن
أَقْوَى أَمَلٍ الْإِيثَارُ شِمَةُ الْأَنْوَارِ الْإِحْتِكَارُ شِمَةُ الْفُجَارِ
استوارترین امید نیست پاشیدن مال نیکوکارانست پنهان کردن مال کوفتار بزرگانست

الْإِيمَانُ بَرِيٌّ مِنَ الْحَسَدِ الْحَرَنُ فُقْدَمُ الْحَسَدِ الظَّالِمُ
ایمان بری است از حسد اندوه فرو بردن بدین وین استعمار
يَنْتَظِرُ الْمَثُوبَةَ الْعِلْمُ أَجَلُ بَضَاعَةِ الْقَوَى أَرْكَى
چشم نمیدارد پاداش بر نیکی دانش بزرگتر سرمایه ریست برهیز کارانی پاکتر
زِيَادَةُ النَّعْجِ يَتِمُّ الْحَبَّةُ الْعِشُّ يَكْسِبُ الْمُسَبَّةَ الطَّاعَةُ
کشتن است بند کفتن میوه دوستی می آرد حیانت بدست نمی آرد شکر فرمانبرداری
هَيْبَةُ الْأَكْبَاسِ الْمَعْصِيَةُ هَيْبَةُ الْأَرْجَاسِ الطَّاعَةُ أَوْفَى
دختران بزرگانست نافرمانی دختران نایابانست فرمانبرداری
حِرْزُ الْقَنَاعَةِ أَنْبَى عَزِ الْعِلْمِ أَكْبَرُ الْإِخْلَاصُ أَكْفَى
پناه ایست رسا ساز گاری عزیز نیست بایدار دانش بزرگتر کجاست پاکردی درون برتر
فَوْزُ الْمَعْصِيَةِ تَقْرِيطُ الْعَجْزَةِ الْمَكْرُ شِمَةُ الْمُرْدَةِ الْمُسْتَحْ
فیروز نیست نافرمانی در گذشتن فرومایگانست بدسکالچیدن کودار اندگانست راحت یافتن
مِنْ النَّاسِ الْقَانِعُ الْخَرِيصُ عَبْدُ الْمَطَامِعِ الْخَرَصُ عِلْمُهُ
از مردمان سازگارست آرزو بنده آرزوهاست آرزو نشانه
الْإِسْقِيَاءُ الْقَنَاعَةُ عَلَامَةُ الْإِتْقَانِ الْمَوَاصِلُ لِلدُّنْيَا
بد بختانست سازگاری نشانه برهیز کارانست پیوند جد بدنی
مَقْطُوعُ الْمُغْتَرِ بِالْأَمَالِ مَخْدُوعُ الْإِمَانِ بِبَضَائِعِ النُّوَى
از خدا بریده است فریفته بامیدها فریب خورده است آرزوها سر بلهها نیست
الْأَمَالُ غُرُورُ الْحَقِّ الْأَمَالُ تَذَنِّي الْأَجَالِ الْمَطَامِعُ تَذَلُّ
امیدها فریب کولانست امیدها نزدیک میگرداند وعدها را دلخواها خوار میگرداند
الرِّجَالُ الْبَشَرُ أَوَّلُ النَّوَالِ الْمُطْلُ عَذَابُ لِنَفْسِ الْيَاسِ
مردان را مرده دادن سر عطا دانست کاهلی شکنجه جانست ناامیدی
بِرَّيْجِ النَّفْسِ أَجَلُ يَقْضِ الْأَمَلِ الْأَجَلُ حَصَادُ الْأَمَلِ الْأَمَلُ
اسایش میدهد نفس را وعده رسوا میکند امید را وعده درودن امیدست امیدها

العقوبة المظلمة منظره
 از کی بیدار علم دیده چشم ندارد

لا يفتري الجاهل لا يزعمي الحق لا يكتفي الغل يحيط الحسنات
تمام نمی شود نادان نگاه نمیدارد خود را زنده بس تکلیف کینه باطل میکند نیکو بهار
الغدر يصنع السيئات المكر سجية الأيام الشر
بداندیش دو چندان میگرداند کما بهار بدست لیدن خوی فرومایگان است بدی
حمال الآثام اليوم جماع المذام المودة نسب مستفاد
بردارنده گناهانست سرزنش کرد آورنده نکو شهادت دوستی باز خواند سودمند است
الفكر يهدي الى الرشاد المودة اقرب رحم الصبح احسن
اندیشه راه می نماید بسوی راه راست دوستی نزدیکترین خوبی است دروشتن از گناه خویش است
التخمة تفسد الحكم البطنة بحب الفطنة الحزج يجمع
بری درون بناه میگرداند کفار در شک سیر می شکم باز میدارد دریافت را ناری باز میدارد بخ
الصبر محض الزينة الحرام شرم طية البشر شمة الحد
شکبانی دور میدواند زیاده کاری با بجا رکنی بدبارگی است شاد کردن کردار ازاده است
العقل ينبوع الخير الجهل معدن الشر السبع يفسد الوع
خرد چشمه نیکو است نادانی کان بدست سیری بناه میگرداند
اليسرة اول الطمع الانفراد راحة المتعدين الزهد
آر سر طمع است تنهایی آسایش جدا پرستانست ترک دنیا
سحبة المخلصين الشوق شمة الموفقين الخوف
خوی پاک در روانان است آرزومندی کردار سازگار است ترس
جذاب لعارفين الفكر نزهة المتقين الشهرة
سرنوشت شناسنده گانست اندیشه خرمی پرهیزکارانست بیداری
روضة المشتاقين الاخلاص عبادة المقربين الوجل
باغ آرزومندانست پاک درونی پرستاری نزدیکانست بیمناکی
شعار المؤمنين البكاء سحبة المستفيين الذكر لذة
بیشه مومنانست زاری خوی مهر بانانست یاد کردن مزه

المحبين الهوى آفة الابواب الاغجاب ضد الصواب
دوستانست آرزو بناه خرد هاست خود نمایی غیر راستیست
العقل حفظ التجارب الصديق اقرب لا قارب
خرد نگه داشتن آزمایشهاست بغایت راست نزدیکتر خویش از خویشاانست
المرء اخفط لستره الخريص متعوب فيما يضره العاقل
مرد خود نگاهدارنده سر خود را خردمند زیاده کارست در آنچه زیاده کارست خردمند
يضع نفسه فيرفع الجاهل يرفع نفسه فيضع
بی اندازد خود را پس بالا میرود نادان بالا می برد خود را پس فرو می افتد شکستایی
ثمرة الايمان المنيك الاحسان الصدق نجاه وكرامة
میوه ایمانست منتهادان بناه میگرداند راستی رستگاری و نیکویی
الكذب مهانة وخيانة الصمت وقار وسلامة العقل
دروغ خواری و نارا راستیست خاموشی لنگر و رستگاریست داد
فور وكرامة العدل اغني الغناء الحق اذ وكداء
بیدوری و کرامی بودن داد توانگری بر گزست کوی بدترین دردهاست
الحلم حياة وشفاء الجهل داء وعياء القناعة عز وغناء
دانش زندگی و شفاست نادانی درد و درمانه کی است سازگاری عزت و توانگری
الخريص ذل وعياء الخيل منعجل الفقر الدنيا مزعة
آز خواری و در مجبست بخیل شتابنده است بناتوانی دنیا گشت زار
الشر الدنيا مينة الاشقياء الاخرة فوز السعداء الملوك
بدیست دنیا آرزوی بد بختانست آخره پیر و زیکی بختانست پادشاهان
حماة الدين العدل قوام الرعاية الشريعة صلاح
نگهبانان دین اند داد بازدارنده رعیتانست شریعت خوشی
البرية التوكل من قوة اليقين الشك يفسد الدين
مردم است بخل نازیدن از نیروی درستی است گمان شک میگرداند دین را

الْجَوْدُ حُصُونُ الرَّعِيَّةِ الْعَادَةُ طَبْعُ تَانِ الْعَدْلِ قُضِيَّةُ
 لشکران پناههای رعیت اند خوی دوم است دادگری افزونی
السَّلاطَانُ الْإِحْزَانُ سَقَمُ الْقُلُوبِ الْخَلْفُ مَنَارُ الْحُرُوبِ
 بادشاه است غمها بیماری دلهاست ناسازگاری انگیزنده است جنگها
الْخَطُّ لِسَانُ الْبَدَنِ الْفِكْرُ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ السَّاعَاتُ تَرْبُ
 نوشتن زبان دست است اندیشه راه می نماید بسوی راه راست ساعتهای غارت میکند
الْأَجَالُ لِأَجَالٍ تَقْطَعُ الْأُمَالَ الظُّلْمُ يَطْرُدُ الْبَنِيمَ الْبَغْيُ
 وعندها و عهدها میرود امیدها را ستم می اندازد نفهمی را ستم
يَحْدِلُ الْبَنِيمَ الْعِزُّ يَمْزِجُ الْهَلَكَةَ الْكَيْدُ يَحْمِلُ الْمَلِكَةَ لِلْمُؤْمِنِ
 می آورد زشتی بیجاری باری آورد تباهی را نیکوکاری نیکو و خوش می آید ایمان آورد
كَيْسٌ عَاقِلٌ الْكَافِرُ فَاجِرٌ جَاهِلٌ الْحَقُّ أَقْوَى ظَهَرَ
 زیرک و خردمند است کافر و بدکار نادان است درستی و نیزه مندی ترشتر است
الْبَاطِلُ أَضْعَفُ نَصِيرُ التَّوْفِيقِ مِمَّا الْعَقْلُ الْخَذْلَانُ
 نادرست سست تر یاری دهنده است سازجست مدد میکند خرد را خوار می
مَمْدُ الْجَهْلِ الْحَمْرُ حِجَابٌ مِنَ الْأَفَاتِ الْوَرَعُ جَنَّةُ
 مدد کننده نادان نیست بر کرداری پرده است از بیهوشی است سبزه است
مِنَ السَّيِّئَاتِ التَّقْوَى رَأْسُ الْحَسَنَاتِ الشُّكُّ يَحْطِ الْأَيْمَانُ
 از بدیها و گناهها پرهیزکاری سر نیل و کارهاست کمان می اندازد و بپاشد ایمان را
الْحِرْصُ يُفْسِدُ الْإِيْقَانَ الشُّكُّ ثَمَرَةُ الْجَهْلِ الْخَبْثُ يُفْسِدُ الْعَقْلَ
 آز پناه میکند داشتند دست را کمان می اندازد میوه نادانیت خود پستی تباه میکند خرد را
الْإِخْلَاصُ غَايَةُ الدِّينِ الرِّضَا ثَمَرَةُ الْيَقِينِ الْحَقَّةُ شِمَّةُ الْإِكْيَاسِ
 پاکیزگی درون تمامی دین است خشنودی میوه دانش درست است خود را نهان کرد از روی کار
الشُّرُوحُ سَجِيَّةُ الْأَرْجَاسِ الْعِلْمُ أَعْلَى فَوْزِ الطَّاعَةِ الْبُؤْسُ عِزِّ
 از کجاست ناپاکانست دانش برتر فیروز نیست فرمانبرداری پائیده ترست

الْكَيْسُ مَن قَصَّرَ مَالَهُ الشَّرِيفُ مَن شَرَفَتْ خِلَالَهُ النِّفَاقُ
 زیرک است که کوتاه باشد امیرها او برتر است که بلند باشد دوستی او دوری
شَيْنُ الْأَخْلَاقِ الْبُشْرُ يُوسِي الرِّفَاقِ النِّفَاقُ اخْوَالُ الشُّرْكِ
 عیب خلقهاست شادمانی می گرداند جوگر و آشنا همراهی دوری برادر شرک بخدا
الْحَيَاةُ صِنُوفُ الْأَفْكَ النِّفَاقُ تَوَامُ الْكُفْرِ الْغَشُّ شَرُّ الْمَكْرِ
 نادرستی مانند بهمانست دوری همراهِ کافریست بدی بداندیش
النِّفَاقُ يُفْسِدُ الْإِيْمَانَ الْكُذِبُ يَزِي بِالْإِنْسَانِ الرِّفْقُ
 دوری تباه میگرداند ایمان را دروغ عیبنا میگرداند آدمی را نرمی
عُنْوَانُ النَّبْلِ الْإِحْسَانُ رَأْسُ الْفَضْلِ الْحَقُّ أَوْضَحُ سَبِيلِ
 نمونه راست رویست نیکویی کردن سر سرآمدیست درستی روشنتر راهی است
الْصِّدْقُ أَيْحُ دَلِيلُ الْكُذْبِ يُوجِبُ لَوْ قِيعَةَ الْمَرْفُوسِ
 راستی رهاننده تر راهیست دروغ می آورد افتادگی را منزلت کردن تباه
الصَّنِيعَةُ الزُّهْدُ مِفْتَاحُ صَلَاحِ الْوَرَعِ مُصْبَاحُ نَجَاحِ
 کردار را ترک دنیا کلید راستی است باز سائی چرخ رهائی است
التَّقْوَى رَأْسُ الْأَخْلَاقِ الْإِحْتِمَالُ زَيْنُ الرِّفَاقِ الْوَرَعُ
 پرهیزکاری سر درار منتهاست بردباری آرایش همراهی است باز سائی
خَيْرُ قَرِينٍ التَّقْوَى حَصْنُ حَصِينٍ الطَّمَعُ رِقُّ مَخْلُوقِ الْإِيْمَانِ
 بهترین همراهیست پرهیزکاری بناهی است محکم طمع بندگی است همیشگی
عِتْقٌ مَجْدِدُ الصَّبْرِ عُدَّةُ الْبِلَاءِ الشُّكْرُ زَيْنُ لِلنَّعْمَاءِ الْفُتُوخُ
 آزادیست تازه و نو شکنجائی بناهی است از بلا و شکر آرایش نعمتهاست سازگاری
عُنْوَانُ الرِّضَا الصَّبْرُ كَفِيلُ بِالْظَفَرِ الصَّبْرُ عُنْوَانُ النَّصْرِ
 نمونه خشنودیست شکنجائی بخود گیرنده است پیروزی را شکنجائی نمونه یاور است
الصَّبْرُ أَدْفَعُ لِلْبَلَاءِ الصَّبْرُ يَزْعِمُ الْأَعْدَاءُ الصَّبْرُ أَدْفَعُ لِلصَّبْرِ
 شکنجائی دفع کننده بلاست شکنجائی برود می آورد دشمنان را صبر دفع کننده ترست

الصبر عدة الفقر عون على كل امر الصبر افضل العدة
شکيبانی پناهی از بی چیزها باری کننده است بر همه کاری شکيبانی بهترین پناهها است

الكر افضل السودد التواضع ثمرة العلم الکظم ثمرة
نبرداشتی بهترین سروریهاست فروتنی میوه دانستن است خشم فرو میوه خوردن

الحلم العلم رأس الرئاسة الاحتمال زين السياسة
بردباریست بردباری سر سرکاریست بردباری ارایش مظهریست در گذشتن از کناه

زين القدرة العدل نظام الامر العفو يوجب المجد
آرایش تواناییست دادگری بیوندگار فرماندهان است در گذشتن واجب میگرداند برزگی

البدل يكسب لحمد السخاء خلق الانبياء الدعاء سلاح
دادن می اندوزد ستایش را سخاوت خوی بیهوش است از خواستن آنچه جز آنست اولیاست

السخاء يتم الصفاء الخجل ينمى البغضاء الخجل ابدل
سخاوت میوه می دهد پاکیزگی درون را بخجل می آید دشمنی را بخجل همیشه خوارست

الحسود ابدل علیل الاحسان يستعيد الانسان المن
حسود همیشه بیمارست نیکویی کردن را بنده میگرداند آدمی را منت نهادن

يفسد الاحسان السكينة عنوان العقل الوقار برهان
تبا میگرداند نیکویی کردن را آهستگی نمونه خردست نگرانی از راس است

النبل الخرق شين الخلق شر خلق الطيش ينكر
راست رویست نادانی عیب خوست بد خویشست نه آراست نکر میگرداند

العيش اللوم يوجب الغش المتاني حري بالاصابة
زندگانی را سرزنش واجب میگرداند بدانند رونی را ارمیده سزاوارست براسی

المغضية تمنع الاجابة المخلص حري بالاجابة الظلم
نافرمانی باز میدارد بذیرفتن دعا را پاکزدون سزاوارست بذیرفتن دعا را زو ستم

يوجب النار البغي يوجب لدمار التقوي ذخيرة معاد
واجب میگرداند آتش را سرکش واجب میگرداند هلاک شدن را برهیز کاری پس اندوزیست آخره را

الخرق
نادانی

الرفق عنوان سداد اليمن مع الرفق النجاة مع الصبر
نرمی کردن نمونه محکم کاریست فرخندگی با نرمی است دستکاری با راستی

اليسرة يثير الغضب اللجاج عنوان العطب العشر تفسد
از میوه نبرد خشم را ستیزه نمونه هلاکشدن دشواری تبا

الاخلاق اليسر يبدل لاف الظلم الامم البر ذابل
خوبها را آسانی میریزد رزقها را ستم رنجها را فرومایگی است

الانصاف افضل الفضائل العدل قوام البرية الظلم
دادوری افزونترین افزونیهاست داد بایداری مردهاست ستم

بوار الرعية الغضب مركب لطيش الحسد ينكر
هلاکي رعیت است خشم باری سبکی است رشک تنکر میگرداند

العيش الخفلة اضرا لعداء الاضرار شر الاراء العلم
زندگانی را غافل زیان کننده ترین دشمنیست سختیستادن بدترین اندیشه است دانش

افضل قينة العقل احسن حلية العقل بوجع الحزن
افزونترین سرمایه است خرد بهترین زینت است خرد واجب میگرداند گناه

الجهل يحلب الغر الغر العقل مركب العلم العلم مركب
نادانی میکشد بفریبها و بیارغابی خرد باری دانش است دانش باری

الحلم العلم اصل كل خير الجهل الهدى ادواء الداء الشهوة
بردباریست دانش بیخ هر نیکوییست نادانی بیخ هر بدیست آرزو

اضرا لاعداء التقوي اقوي اساس الصبر اقوي لباس
زیانکارترین دشمنانست پرهیزکاری محکم بنیادست شکيبانی محکم ترین پوشش است

العقل حسام قاطع الصدق حق صادق اليقين يرفع
خرد شمشیر برنده است راستی درستیست شکافنده دانش راست بر میدارد

الشك الارتياح يوجب الشك العلم عنوان العقل
کمان کمان بردن واجب میگرداند شرک را دانش نمونه خردست

المعرفة بمرهاث الفضل العلم لقاح المعرفة التزاهد آية العفة
شناخت نمائنده افزونی است دانش آشنایی شناخت حزمی شناخت پارساست

العلم ينجد الفكر الاحتمال يحل القدر السفة يحلب الشر
دانش بلند میکند اندیشه را بر دباری بزرگ میدارد اندازه را کوی مبداید شر را

الذكر يشرح الصدر العقل سلاح كل امر العلم نعم دليل
یاد حق میکشاید سینه را خرد سلاح هر کار نیست دانش بهترین راه است

الحياة خلق جميل المرء ابدا عليك الطامع ابدا دليل
سرم خوی زیباست کما نظر همیشه بیمارست طمع کار همیشه خوارست

العلم مقاييد العلم الحلم ثمره العلم اليقين يتم الزهد النصيحة
دانش آشنایی بر دباری میوه دانش است دانش درست میوه می آورد ترک دنیا را پند

تتم الوعد المروءة انجاز الوعد العلم افضل هداية الصدق
میوه دوستی می آورد مروت بجا آوردن وعده است دانش راه یافتن راستی

اشرف رواية الجمل يفسد المعاد العجب يمنع الزيادة
برتر گفتار نیست نادانی تباه میکند آخره را خود پندنی باز میدارد افزونی را

الايمان على غاية الاخلاص اشرف نهاية اليقين راس
باور داشتن بلندتر کناره است بای درون برتر کناره است دانش درست سر

الدين الاخلاص ثمره اليقين الحزن شعار المؤمنين
کیش دینی است بای درون میوه دانش درست اندوه کودار مونس است

الشوق خلصان العارفين اليقين افضل عبادة
آرزو مندی پاک روی شناسندگانش دانش درست افزونتر بندگی است

المعرفة اشرف سيادة التوفيق راس السعادة الاخلاص
نیکی می برتر خواجه است ساز بخت سر نیکی است بای درون

مدال العبادة الاخلاص اعلى الايمان الايثار غاية
اصل بنیاد بندگی است بای درون بلندتر ایمان است پاشیدن مال آخره

الاحسان اليقين جناب الاكياس العدل اقوي
نیکی گردشت دانش درست سر بوش زیر کاشت داد گوی سخت تر

اساسي النعم يستلها الكفران القدره يزليها العدل
بنیاد است نعمتها را می باید ناسپاس توانایی می کاهد ستم

الاساءة تمنحها الاحسان الكفر يحاه الايمان الشره
بدی را نابخیر میدارد نیکی بوشیدن حق را نابخیر میدارد باور داشتن آرز

يزدي ويردي الحرص يدل ويشي الزهد متج راجح
عقب می آورد و می اندازد آرز خوار میسازد و به بخت میگرداند از دنیا باور داشتن سود

العمل صالح الزهد قصر الامل الايمان اخلاص العمل
نیکی کردار درست است ترک دنیا کوتاهی امید است باور داشتن خدا پاکیزگی کردار است

الامل ينسي الاجل الظلم تنغات موبقات الشهوات
امید فراموشی میگرداند دغدغه را ستم گرفتارهای هلاک کننده است آرزوها

سموم قاتلات الفت حشرات محرقات الفكر
زهرهای کشنده است نیست کردن بشماینها سوزنده اند اندیشه

يفسد الحكمة الاعتبار يتم العظمة الاصرار اعظم
میرساند کفران و کردار درست پند گرفتن میوه پارسایی است سخت استاده بزرگتر

جوبه البغي اعجل عقوبة الايثار شيمه الاكرام الاخلاق
کنایه است ستم شنایان تر سزا است پاشیدن مال کودار نیکی کار است بند کردن

شيمه الفجار الحسود لا يبرء الشره لا يرضا الحسود خلاصه
کردار بدکرداران است رشک برنده دوستی نمی باشد خوشنود نمی گرداند رشک برادر دوستی

له اللجوج لا راي له الخائن لا وفاء له التكر عين الحماقة
سستی و کار را اندیشه نمی باشد ناراست را وفا نمی باشد کردن گشتی را ابله است

التبذير عنوان الفاقة النجاة مع الايمان الفضل
مال بفرقه دادن نمونه نیا چیز نیست رستگاری با ایمان است افزونی

مَعَ الْإِحْسَانِ الْيَوْمُ مَعَ الْأَمْتِنَانِ ^{با نیکوئی کردن} التَّوَكُّلُ عَلَى الْخَطِيئَةِ ^{با منت نهادن است}

يَحْكُمُهَا الْعَجْبُ بِالْحُسْنَةِ ^{با نیکوئی کردن} يَحْكُمُهَا الْعَجَالَةُ عَزْرُ الْحَقِّ ^{با منت نهادن است}

الْغَفْلَةُ شِمَّةُ النَّوْكِ الْأَضْرَارُ سَجِيَّةُ الْمَلَائِكَةِ الْغَيْبَةُ آيَةُ ^{نیکوئی}

الْمَنَافِقِ الْفِيمَةُ شِمَّةُ الْمَارِقِ السَّلَامُ ثَمَرَةُ الْحِلْمِ الرَّفْقُ ^{دورویان است}

يُودِي إِلَى السَّلَامِ الْخُجُوعُ أَنْفَعُ الدَّوَاءِ السَّبْعُ يَكْثُرُ الْأَدْوَاءُ ^{میرساند}

الْإِسْتِغْفَارُ دَوَاءُ الذُّنُوبِ السَّخَاءُ سَبَبُ الْعُيُوبِ لَكُمْ ^{آمرزش خواستن}

أَفْضَلُ السَّيِّئِ الْإِيثَارُ أَشْرَفُ الْكَرَمِ الْإِخْلَاصُ أَعْلَى ^{افزودن}

الْإِيمَانِ الْإِيثَارُ أَفْضَلُ الْإِحْسَانِ الْخَيْرُ لَا يَفْنِي الشَّرَّ ^{ایمانست}

بِعَاقِبِ عَلَيْهِ وَيُجْزِي الْأَعْمَالُ ثَمَارُ النَّبَاتِ الْعِقَابُ ^{جزا داده میشود}

ثَمَارُ السَّيِّئَاتِ الدُّنْيَا مَضْرَعُ الْعُقُولِ الشَّهَوَاتُ تَسْتَرْقُ ^{میوهها بدیهاست}

لِلْجَهْلِ الْإِنْصَافُ زَيْنُ الْأَمْرِ الْعَفْوُ زَكَاةُ الْقُدْرَةِ الْمَوْعِظَةُ ^{نادان را}

نَصِيحَةُ شَافِيَةِ الْفِكْرَةِ مِرَاةُ صَافِيَةِ الْعَجَلَةِ تَمْنَعُ الْأَضْرَابَ ^{خبر نیست}

الْمَعْصِيَةُ تَمْنَعُ الْأَجَابَةَ الْلَّجَاجُ بَذَرُ الشَّرِّ الْجَهْلُ فُسَادُ ^{نافرمانی}

كُلِّ أَمْرِ الْيَأْسُ عَيْتُ مَرَجٍ الْأَحْمَالُ خَلْقُ شَحْحِ الْفَقْرِ ^{هر کار است}

أَهْنَى عَيْشَةٍ الْغَضَبُ تَنْثِيرُ الطَّيْشِ الْفِكْرُ جَلَاءُ الْعُقُولِ ^{کواریتر}

الْحَقُّ يُوجِبُ الْفَضْلَ اللَّهُ قُوَّةُ الْحِمَاةِ الْعَجْبُ ^{کولی است}

رَأْسُ الْحِمَاةِ التَّوَاضُعُ زَكَاةُ الشَّرَفِ الْحُبُّ آفَةٌ ^{سر}

الشَّرَفُ التَّقْوَى مِفْتَاحُ الصَّلَاحِ التَّوْفِيقُ رَأْسُ الْبَلَاحِ ^{الشرف}

الْحَسَدُ يَضِيءُ الْحَسَدَ الْكَرَمُ بَرِيءٌ مِنَ الْحَسَدِ الْمُنَايَا ^{رشد}

تَقَطُّعُ الْأَمْوَالِ الْإِمَانُ فِي هِمَّةِ الرِّجَالِ الْقَنَاعَةُ سَيْفٌ ^{بهرد}

لَا يَنْبُو الْإِيمَانُ شَهَابٌ لَا يَخْبِقُ الصَّبْرُ مَطِيَّةٌ لَا تَكْبُو ^{که باز نمیکرد}

الْعُيُونُ مَصَايِدُ الشَّيْطَانِ الْإِيثَارُ أَعْلَى الْإِيمَانِ ^{چشمها}

التَّوْفِيقُ عِنَايَةُ الرَّحْمَنِ الْقُدْرَةُ تَنْسِيُ الْحَفِظَةَ الْعَجْبُ ^{سازجست}

النَّقِيصَةُ السَّلْوُ حَاصِلُ الشَّوْقِ الصِّدْقُ لِبَاسُ الْحَقِّ ^{کاستی}

الجهوي قدين مهلاك العادة عدو مهلاك العاقل مهم
آرزو هميشه كشيده است خو دشمني است بدست امده خرد ناشاد

مغموم التكرم مع الامتنان لوم الحزم حفظ التجربة
دغناكر است گرامي داشتن با منت نهادن سرزنش است بيداري نگاه داشتن آزمائش است

التوفيق افضل منقبه الشرف اصطناع العشرة
سازيخت افزونش ستايش است برتري نيكوكاريست باخويشان

الكرم احتمال الجرة الغضب نار القلوب الحقد
نيكوكاري برداشتن كناه است خشم آتش دلهاست بداندیش

الام العيوب الادب احسن سجية المروءة اجتناب
دررها عيبهاست ادب بهترين كوداريت مروت دوريت

الدينه الحيا نة راس النفاق الكذب شين الاخلاق
ازناكسي ناراستي سر دوروي است دروغ نكر خويهاست

الانصاف افضل التميم الاقصال افضل الكرم العافية
دادگري افزونش كوداريت افزون افزونش نيكوكاريست

اهني النعم الرفق اخو المؤمن العمل رقيق الموقن
گوارا ترين نعمهاست نرمي برادر مومنينست كودار نيكو همراه راست دانست

العقل اشرف منية العدل افضل سجية المرء
خرد برترين افزونهاست داد افزون ترين كوداريت مرد

محبو تحت لسانه الكريم من بدا با حسنة المعروف
پنهانست در زير زباني خرد نيكوكار است كه اشكارا شود به نيكوكاري خود نيكوكاري

ذخيرة الابد الحسد يذيب الحسد الحرص عباء
بس انداخته هميشگي است رشك ميكنداز تن را از رنج

موتد الطمع رقي مخال التواضع اشرف السود
هميشه است طمع سرفندي دائمي است فروتنی مهتر است

البرغنية الحازم الايثار اعلا المكارم التفريط
نيكو بخش بيدارست ياشيدن مال بالا نيكوكاريهاست بغير كردن

مصيبة القادر القدر الحاذر الاطراف محالس
ماتم توانگر است اندازه و تقدير بر كويزنده غالب آيد كوشها شستگاري

الاشراف الويع ثمره العفاف الكتب بساين
مهمتر است پاكيزگي ميوه پارسايي است كتابها باعها

العلماء الحكم رياض النبلاء العلوم نزهة الاديان
دانشمندانست راست دانيها باعها راست روانست دانشها خرمي دانشورانست

الحزم فدا السفة الورع شمة الفقيه الاذ
برداري سربوش كولاخت پاكيزگي كودار داناست اربستاي

صوت العقل الامل حجاب لاجل الادب كمال الجلال
سماي خردست اميد پرده و علم مركست ادب آخر كار نيكوكاري

المتر لا يصحبه الا العمل التكر في الولاية دل في الغل
مرد را هم يار نميشود مكر كودار كردن كشي درداري است خواريت در افتاداري

التعزف بالتكر ذل التكر بالدنيا قل العلم اصل
خود را عزيز كردن بگردن كشي خواريت كردن كشي بدنيا كمال است دانش بنياد

الحلم الحلم زينة العلم الحسود لا شفاء له الخائين
برداريت آرايش دانش است رشك برنده را خوشي نيست ناراست و فانيست

لا و فالة الحقود لا راحة له المعجب لا عقل له الملول
وفانيست بداندرون را آسايش نيست خود پسنند را خرد نيست ناشاد را

لا مودة له الامل لا غاية له الخائف لا عيش له اللئيم
دوستي نبي باشد اميد را بايان نيست ترسناك را زندگاني نيست فرومايه را

لا مروة له الفاسق لا غيبة له المرباب لا دين له الشا
مروت نيست بدكار را بس نكره داشتني نيست كمان زده را كيش نيست محكا را

لَا يَقِينُ لَهُ الْفُحُورُ لَا تَقِيَّةُ لَهُ الْحُسُودُ لَا يَسُودُ الْفَائِتُ لَا يَعُودُ
دانش درست نیست نازده را برهیز کاری نیست رشک برده تهنیتی نمی باشد نیست شله باز نمی خورد

المَسْأَلَةُ مُفْتَاَحُ الْفَقْرِ التَّجَاجُ يُعْقِبُ الضَّرَّ الْأَسْتِشَارُ
خواست کلید درویشی است ستیزه از پیوستی وارد زیان را مشورت کردن

عَيْنُ الْهَدَايَةِ الصِّدْقُ أَفْضَلُ غَايَةُ الْقَدْرِ يَغْلِبُ لُحْذُ
راه راست است راستی افزونتر بایانی است اندازه بر سر آید اگر برین

الزَّمَانُ يُرِيكَ الْعَبْرَ الدُّنْيَا مَحَلُّ الْغَيْرِ الْعَقْلُ يُوْجِبُ
روزگار می نماید ترا بیند دنیا جای گردش است خرد واجب

لُحْذُ الْهَوَىٰ صِنْدُ الْعَقْلِ الْعِلْمُ قَاتِلُ الْجَهْلِ الْغَفْلَةُ ضِدُّ
میکند لذت گیر را آرزو دشمن عقل است دانش کشنده نادانی است بی چیزی را دشمن

الْحَزْمُ الْعِلْمُ دَاعِي الْفَهْمِ الْعَقْلُ مُرَكِّبُ الْعِلْمِ الصِّدْقُ
بیدارست دانش خواننده دریافت است خرد باری دانش است راستی

خَيْرُ مَبْنِي الْحَيَاءِ خَلْقُ مَرْضَى التَّجَارِبُ عِلْمُ مُسْتَفَادٍ الْأَعْيَانُ
بهتر خبر دهنده شرم جوئی است پستندیده آزمایش را دانش سودمند است پندیران

يُفِيدُ الرَّشَادُ الْحَسِدُ يَنْشِي الْكَمَدُ الْهَمُّ يُذِيبُ الْجَسَدُ النِّيَّةُ
آسود راه راست می بخشد رشک پدید می آورد اندوه اندوه میگذارد نیت و اهنک

أَسَاسُ الْعَمَلِ الْأَجَلُ حَصَادُ الْأَمَلِ الْأَمَلُ رَفِيقُ مَوْنِ الْبَدَنِ
بنیاد کردار است رسیدن درود امید است امید همیست خویش را اندازه دادن مال

قَرِيبٌ مَقْلَسُ الْوَفَاءِ حِصْنُ السُّودِ الْأَخْوَانُ أَفْضَلُ الْعَدُوِّ
باریکت نیجیر کننده وفا پناه بزرگی است برادران افزونتر و پناه

التَّقْوَىٰ حِصْنُ الْمُؤْمِنِ اللَّخْظُ رَأْيُ الْفَتَى الْهَوَىٰ سِلَاحُ الْيَحْيَى
برهیز کاری پناه مؤمن است نگاه کردن دیدمان فتنه است آرزو بنیاد رنجها

الْحَيَا تَمَامُ الْكَرَمِ الصَّحَّةُ أَفْضَلُ النِّعَمِ التَّوَضُّعُ سَلَمُ الشَّرَفِ
شرم همگی آنگوی است تنه سستی افزونتر نی نعمتها فروتنی نزدبان برتر است

روایة العلم اشرف هکایت
گفتار است دانش برتر راه رفت نیست
الجنة افضل
بهشت افزون تر

التَّكْبَرُ أَسَاسُ التَّلَفِ التَّسْمِيرُ لَا يَسْتَحْيِي الْعِلْمُ لَا يَنْتَهِي الْحِلْمُ
کردن کشی بنیاد ناهنجارست فرومایه شرم نمی کند دانش به پایان نمی رسد برده باری

تَمَامُ الْعَقْلِ الصِّدْقُ كَمَالُ النَّبْلِ الْعَفْوُ أَحْسَنُ الْأَحْسَانِ
همگی آخردست راستی تمامی راست رویست درگذشتن بهترین نیکی است

الْأَحْسَانُ يَسْتَرْقِي الْإِنْسَانَ الْفِتْنَةُ مَقْرُونَةٌ بِالْعِنَا
نیکی بند می سازد آدمی را انگیز بدی نزدیک است برنج

الْمُحْنَةُ مَقْرُونَةٌ بِالْعِنَا الْمُحْنَةُ مَقْرُونَةٌ بِحُبِّ الدُّنْيَا الْهَوَىٰ
رنج نزدیک است بدوستی رنج نزدیک است بدوستی دنیا آرزو

مُطِيبَةُ الْفَتَنِ الدُّنْيَا دَارُ الْمَحْنِ الطَّاعَةُ عِزُّ الْمُعْسَرِ الصَّدَقَةُ
بارگی انگیزهاست دنیا خانه رنجهاست فرمان برداری ارجمند است سختی داد

كَثْرُ الْمَوْسِرِ الْمُقَدَّرُ بِالذُّنُوبِ تَائِبُ الْمَغْلُوبِ بِالْحَقِّ غَالِبٌ
کثرت توانگرست اقرار کننده بگناهان توبه کارست فرو دست بحق سرافنده

السَّاعَاتُ تَنْقُصُ الْأَعْمَارُ الظُّلْمُ يَدْمُرُ الدِّيَارَ التَّوْبَةُ
زمانها کم میگرداند عمرها را ستم آفتاب میگرداند جایها را بازگشتن بخدا

يَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةُ الْأَصْرَ رَجُلٌ يَجْلِبُ النِّقْمَةَ الطَّاعَةُ يَسْتَدِرُّ
فرو می آورد امرش و گناهانی خوار سخت است پندادن می آورد خشم خدا را فرمان برداری فرو میبرد

الْمُتَوَبُّ الْمَغْصِيَّةُ تَحْتَلِبُ الْعُقُوبَةُ الْغَيْبَةُ جَهْدُ الْعَا
پاداش حق را نافرمانی می آورد پاداش حق بپذیری بد گفتن در پس پنهان

الْحَيَّةُ مَالُ الْفَائِدِ السَّنَاسَةُ حَالَةُ الْمَوَدَّةِ الْأَنْصَافُ
بهشت مال کامیاست کشاده دوستی رستمیان دوستی است دادگری

يَسْتَدِيمُ الْمَحَبَّةُ الْحَزْمُ بِأَحَالَةِ الرَّأْيِ التَّجَاجُ يَفْسِدُ
پاینده میدارد دوستی را آگاهی بگردش آوردن اندیشه است ستیزه تباه میگرداند

الرَّأْيُ الْعِزُّ يُطَوِّعُ الْأَعْدَاءُ الْخِلَافُ لِهَدْمِ الْأَرْوَاحِ
اندیشه را بیجاری بطمع می آورد دشمنان را ناسازگاری خراب میکند اندیشهها را

بِتَحْصِينِ الْأَسْرَارِ **الْإِذَاعَةُ** **شِيمَةُ الْأَغْيَارِ** **إِضَاعَةُ الْفُرْصَةِ**
 بنگاه داشتن سرهاست فاش کردن سر کردن بیکانگاشتن مخ کردن دست زدن
غَضَّةُ أَوْقَاتِ السَّرُورِ **حُلْسَةُ الْغَالِبِ** **بِالسَّرِّ مَغْلُوبٌ**
 تنگدستی است زمانها شادمانی جهنده است دست یافته بشر فرومایه است
الْمُجَارِبُ بِالْحَقِّ **مُحْرَبٌ** **الْقَلْبُ** **مُضْحَفٌ** **لِفِكْرِ الْبَعْمِ**
 جنگ کننده باحق چنگ زده شده است دل نامر اندیشم است غمها
تَدْوِمُ بِالشُّكْرِ **الْوَلَايَاتِ** **مُضَامِيرُ الدِّجَالِ** **الْأَعْمَالِ**
 پائنده می ماند بشکر داراها میدانها مردان است کرد کارها
تَسْتَقِيمُ بِالْعَمَالِ **الْيَاسُ** **بِعِزِّ الْأَسِيرِ** **الطَّمَعُ** **يَذِلُّ الْأَمِيرَ**
 راست میشود بعملداران نومیدی عزیز میدارد گرفتارها طمع خوار میدارد
السَّخَا **يَكْسِبُ الْحَمْدَ** **الْعَفْوُ** **يُوجِبُ الْمَجْدَ** **الْإِمَامَةُ** **نَظَامُ**
 جوایزدی بدست نمی آورد ستایش را درگذشتن بدید می آرد بزرگی را بیش روی ساز
الْأَمَةُ **الطَّاعَةُ** **تَعْظِيمُ** **الْإِمَامَةِ** **الدُّنْيَا** **دَارُ الْمَحَنَةِ**
 بی روائست فرمان برداری بزرگداشتن بیستوای است دنیا خانه رنج و آرزو
الْهَوَى **مَطِيَّةُ الْفِتْنَةِ** **الْعَفْوُ** **أَحْسَنُ** **الْإِنْصَارِ** **الْبَلَاءِ**
 آرزو باری زنجیری درگذشتن بهترین باری یافتن است باریست
يَذِلُّ بِرَأْيِهِ **الظُّلْمُ** **بِرَدِي** **صَاحِبَةُ** **الْكُرَمِ** **حَسَنُ** **الْأَصْطِبَاءِ**
 میغزاند ناراستی ستم انجام آرد ستکار را نیکویی خوش شکیبایی
الْحِزْمُ **شَدِيدُ** **الاسْتِظْهَارِ** **التَّخَرُّبِ** **تَمِيرُ** **الاعتبارِ** **الْعَرَادِ** **الْك**
 آگاهی سختی پشت است آزمایش باری آرد بپذیرفتن را از چندی
الانْتِصَارُ **الْقَنَاعَةُ** **رَأْسُ** **الْغِنَا** **الْوَرَعُ** **أَسَاسُ** **التَّقْوَى**
 باور نیست مبارک کاری سر توانگران است پارسایی بنیاد پرهیزکاریست
الْخِرَاصُ **يُزِي** **بِالْمَرْوَةِ** **الْمَلَلُ** **يُفْسِدُ** **الْأَخُوَّةَ** **الْعَرْلَةُ** **حُسْنُ** **التَّقْوَى**
 آرزو عیب میکند نموت اندوهناکی بنگاه میکند برادری را گوشه گیری زیبایی
 پرهیزکاریست

لَدُنَّا **غَنِيمَةُ** **الْحُمَّى** **الْحَلِيمِ** **مَنْ** **أَحْتَمَلَ** **إِخْوَانَهُ** **الْكَاظِمِ**
 دنیا بخش کولانست بردبارانست که بردارد از برادران بار فروبرده
مَنْ **أَمَاتَ** **إِضْعَانَهُ** **الْعَاقِلُ** **مَنْ** **أَخْرَزَ** **أَمْرَهُ** **الْجَاهِلُ**
 که بمیراند کینهها را خردمندانست که نگاهدارد کار خود را نادانانست
مَنْ **جَهَلَ** **قَدْرَهُ** **الْصِدْقُ** **صَلَحُ** **كُلِّ شَيْءٍ** **الْكُذْبُ** **فَسَادُ**
 که نداند اندازه راستی ساز هر چیزیست دروغ تباهی
كُلُّ شَيْءٍ **الْمَوْتُ** **يَأْتِي** **عَلَى** **كُلِّ حَيٍّ** **الْصِدْقُ** **يُنْجِيكَ** **فَإِنْ**
 هر چیزیست مرگ می آید بر هر زنده راستی می رهاند ترا اگر چه
خَفَتَهُ **الْكُذْبُ** **يُرْدِيكَ** **وَإِنْ** **أَمْنَتَهُ** **الْتَّزَهُدُ** **يُؤَدِّي**
 نترسی آن دروغ می اندازد ترا اگر چه ایمن باشی آن ترک دنیا می پیوندد
إِلَى **الْتَّزَهُدِ** **الاعتبارُ** **يَقُودُ** **إِلَى** **الرَّشْدِ** **بِالسَّعَادَةِ** **افْضَتْ** **إِلَى**
 برو گردانیدن از دنیا به پذیرفتن میراند بسوی راه راست نیکبختی می رساند ترا
الْفَوْزُ **الْقَنَاعَةُ** **يُؤَدِّي** **إِلَى** **الْعِزِّ** **الْعَالَمِ** **حَيٍّ** **وَإِنْ** **كَانَ** **مَيِّتًا**
 بدویش سازگاری می پیوندد بعزیزی دانا زنده است اگر چه باشد مرده
الْجَاهِلُ **مَيِّتٌ** **وَإِنْ** **كَانَ** **حَيًّا** **الْمَوَاعِظُ** **كَهْفٌ** **لِمَنْ** **وَعَاها** **الْإِمَانُ**
 نادان مرده است اگر چه زنده باشد پندها پناه است از برای کسی که نگاه دارد ایمان
تَوَزَّيْنِ **رَعَاها** **التَّقْوَى** **لِمَنْ** **عَمِلَ** **بِهَا** **السَّيِّئَةُ** **جَامِعٌ** **لِمَسَاوِي**
 فیر و زیست از برای کسی که پرهیزکاری از برای کسی که آن کرد آورنده است بدو
الْعُيُوبُ **الانْصافُ** **يَالِفُ** **الْقُلُوبَ** **الْخِرَاصُ** **مَوْقِعٌ** **فِي** **كُلِّ**
 عیبها را دارگویی دوست میگرداند دهها را از اندازنده است در عیب
الْعُيُوبُ **الْكِبَرُ** **مُصَدِّدٌ** **إِبْلِيسَ** **الْعُظْمَى** **الْحَسَدُ** **مَعْصِيَةٌ**
 بسیار کردن کسی شکارگاه شیطان است رشک گناه
إِبْلِيسُ **الْكُبْرَى** **الوَعْدُ** **مَرْضٌ** **وَالْبُرُ** **النجازة** **الْإِحْسَانُ**
 شیطان است بزرگ وعده دادن بیمار نیست ورستی از آن بیماری بخار آورده است نیکویی
 وعده ها را

كثر و اكثر ثم من حازه الارتقاء الى الفضائل صعب النجاء
 پس نفع نيكو کار آنست که برسد باین قدر بر رفتن برافزونیها سخت است آنرا
 الاخطا ط الى الرذائل سهل مردی المحسن من صدق
 فزاد فساد او به پایه دون آسانست بازگشت آن نیکو کار آنست که راست کرداند
 اقواله افعاله الكيس من عرف نفسه وخلص اعماله
 گفتار او کردار او را زیر آنست که بشناسد خود را و پاکیزه کرداند کردار خود را
 اظهار الغنى من الشكر اظهار التباس محلب الفقر
 آشکارا کردن ایند از شکر است آشکارا کردن ایند از ناتوانی میکشد درویشی را
 المعين على الطاعة خير الاصحاب الفرض تمر السخا
 یاری دهنده بر فرمان برداری بهترین یار است فرصتها میکند همچو کشتن بر
 الغيبة كل قوت كلاب النار الامل خادع غار صار اخفا
 در غیبت هر دم بد گفتن خورش شکان است امید فریبند غار کار پنهان کردن
 الفاقة والامراض من المروة التفكير في الا الله نعم
 درویشی و بیماریها از مروتهاست اندیشیدن در دهرشمار خلد بهترین
 العبادة الايتار افضل عبادة واجل سيادة الواحد من
 بندگی است یا شنیدن مال افزونتر بندگی است و بزرگتر بهتر است یکی از دشمنان
 الاعداء كثير الملك المشغل حقيير سيد الصديق من
 دشمنان بسیارست بادشاهی نا پاندار اندکست و آسان دوست آنست که
 صدق غيبه المنقوص مشغول عنه عيبه القدره
 راست باشد پنهان او نا تمام را پوشیده است از عیب او توانایی
 تظهر محمود الخصال مذمومها الغنى والفقر يكشفان
 آشکارا میکند کوراهای نیکو را و کردارهای بد را توانگری و درویشی آشکار میکند
 جواهر الرجال واصافها المال يبيدي جواهر الرجال
 گوهرهای تن مردان را و بویهای مردان را مال آشکارا میکند گوهرهای مردان

وخلافتها النفاق مبني على المن البغي سابق الى الحزن الفقد
 و خوارهای مردان را دوروی ساخته است بر دروغ گفتن ستمکاری میکشد بسوی تنهایی کم کردن
 المن من الافقد الاحباب الثواب عند الله سبحانه وتعالى
 بیمارای بخشنده کم کردن دوستان است پاداشی بکنی نزد خدا که پاک و عیب است
 على قدر المصاب السكوت على الاخفى افضل جوابه التحسين
 بر اندازه رسیدن مانع است تن زدن بر پنهان کول بهترین جواب اوست زیاده
 للعاقل است عتابه الجاهل كزلة العالم صوابه الحق
 خردمند است سخت ترین و کوبنده است راست آمدن نادان همچو لغزیدن داناست بکی گفتن
 ان لا يتوهم المسلم ان لا تتهم المومن انتمك كفر
 که دیگری را غیبت نماید کردن نهان آنست که پنهان نگوید بداندیشی بانکس که ترا کفرست
 اذا عت ستر اودعته غدة الشبهة اس كل شر العفة رأس
 فاسن کردن سر که بنویسد باشد بوظایف است از بنیاد هر بدی است نهفتنی سر
 كل خير المواعظ شفاء لمن عمل بها الامانة فضيلة
 هر بهی است پندها دواء است مراکنس را که عمل کند امانت افزونیست
 لمن آذاها السامع للغيبة كالمعتاب المصيبة بالصبر
 مراکنس را که باز دهد اندامش غیبت همچو عیب است مصیبت مایمی باکیست با صبر
 اعظم المصائب الدهر موكل بتشتيت الآلاف الامور
 بزرگترین مصیبتهاست در ثواب روزگار باز داشته است از برای پاکیزه کردن بیوندها کارهای
 المنتظمة يفسد ها الخلاف الجميل من اخلاق المؤمنين
 با ساز را تباه میکرداند ناسازگاری زیبائی از خوبیهای مومنانست
 التكلف من اخلاق المنافقين الجدل في الدين يفسد
 سخت گیری از خوبیهای منافقانست ستیزه در دین تباه میکند
 اليقين الناس ابنا ما يحسنون الصاحب كالرفقة
 دانش درست را مردمان فرزندان نیکوهای خود اند یار همچو همراشته

فَاتَّخَذَهُ مُشَاكِلًا الرَّفِيقَ كَالصَّدِيقِ فَاخْتَرَهُ مُوَافِقًا لِلدِّينِ
 پس بگریز را مانند خود همراه همجو دوستیست بگزین دوست سازگار دروغ
يُودِي إِلَى الْبَيْفَاقِ الْبِشْرَهُ مِنْ مَسَاوِي الْأَخْلَاقِ
 می رساند بد و رنجی از بدیهای از بیهیاست خوب باست
أَعْيَابُ مَنْ يَنْفُسِهِ حَقٌّ الْأَقْرَابُ فِي مَرْحِ خُرْقٍ
 خود نمایی مرد بخودی خود کوی است مزاج بجه اندازه ابلهیست
الْحِلْمُ نُورٌ جَوْهَرَةُ الْعَقْلِ السَّخَاءُ عُنْوَانُ الْمَرْوَةِ وَالْقَبْلُ
 بردباری روشنیست و گوهر آن خرداست جوانمردی نموده مروتست و رستی
الصَّوَابُ مِنْ فُرُوعِ الرُّوِيَةِ الْمَرْوَةِ مِنْ كُلِّ خَنَاءٍ غُرْبَةٍ
 راستی از شاخها نیکاندهیش است مروت از هر ناراستی جدایی
بَرِيَّةُ الْعَاقِلِ مَنْ وَعَظَّمَتْهُ التَّجَارِبُ الْجَاهِلُ مَنْ
 و دورست خردمند است که پند بخشد باو از مایشها نادان است که
خَدَعَتْهُ الْمَطَالِبُ السُّلْطَانُ الْجَابِرُ خِفَ الْبَرِي
 بفریبده او خواستها بادشاه ستکار میسراند بجه گناه را
الْأَمْرُ السَّوِيُّ يَصْطَنِعُ الْبَذِي الْجَمَالَ الظَّاهِرُ حُسْنُ الصُّوَرَةِ
 فرمان ده بد بیشتر می سازد بد و فحش گفتن زیبا را آشکارا خوبی سیماست
الْجَمَالُ الْبَاطِنُ حُسْنُ السَّرْوَةِ الْعَاقِلُ مَنْ أَمَاتَ
 زیبائی پنهان خردی کردارست خردمند است که می میراند
شَهْوَتَهُ الْقَوِي مَنْ قَمَعَ لَذَّتَهُ التَّفَاقُ مِنْ ثَنَائِي الدَّلِيلِ
 آرزوی خود را توانگر است که برکند مزه خود را دورویی از پارهها خوار است
الْحَقُّ مِنْ ثَمَارِ الْجَهْلِ الْجَزَعُ أَنْفُ مِنَ الصَّبْرِ الْخَبِيرِ
 کوی از میوه نادانی است ناشکیبائی سخت تر است از شکیبائی نیکی
أَسْهَلُ مِنْ فَعْلِ الشَّرِّ لَا شَيْغَالٍ بِالْفَايِتِ يَضِيعُ الْقَوِي
 آسان تر است از کردن بدی و آسایش بنابر بنا جیر تباه میکند و قوت

الرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تَوْجِبُ لِمَقْتِ الْمَشِيبِ رَسُولُ الْكَلَمِ
 روی آوردن بدنی واجب نمیکرداند دشمن را نمیدری فرستاده مکر است
الْمَجْرِبُ أَحْكَمُ مِنَ الطَّبِيبِ الْغَرِيبُ مَنْ لَيْسَ لَهُ جِيبٌ
 آزموده حکیم تر است از طبیب غریب آنکس است که نباشد او دوست
الدُّنْيَا كَيَوْمٍ مَضَى وَشَهْرُ انْقِضَا الدُّنْيَا دَارُ الْغُرْبَا
 دنیا همچو روزیست که گذشته است و ماهی سپر آمده دنیا خانه غریب است
وَمَوْطِنُ الْأَشْقِيَا الْمُسْتَشِيرُ مُحْصِنٌ مِنَ السَّقَطِ
 و جایگاه بد بختان مشورت کننده در پناه است از افتادی
الْمُسْتَبِدُّ مَهْوُورٌ فِي الْغَلْظِ إِطْرَاحُ الْكُلْفِ أَشْرَفُ
 خود را دلبسته در غلط انداختن اندوهها برتر
فِتْنَةُ الْوَلَةِ بِالدُّنْيَا أَكْثَرُ فِتْنَةٍ النَّدَمِ عَلَى الْخَطِيئَةِ
 ستمیاریست ستمی شدن بدنی بزرگتر است فتنه است پشیمانی بر گناه
إِسْتِغْفَارُ الْمَعَاوِدَةِ إِلَى الدُّنْيَا صَرَارُ الرَّأْيِ كَثِيرٌ وَالْحَرَمُ
 حوصله آن آمرزش است بازگشتن بدنی سخت ایستادن بدنی و کاهی
قَلِيلُ الْبَرِّ صَحِيحٌ وَالْمُرِيبُ عَلِيلٌ الْحَقُّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ
 اندک و راسته تندرستست و خواستار بیمار است راستی حق تر است از دروغی
الْوَعْدُ النَّافِعُ مَارِدٌ الْمُسْتَشِيرُ عَلَى طَرَفِ التَّجَاحِ الْمُسْتَدِرُّ
 آن که پند سودمند است که باز کرداند مشورت کار را بر جانب رستگاری در پابنده
عَلَى شِفَاءِ صِلَاحِ اللِّسَانِ السَّبْعُ أَنْ تَطْلُقَهُ عَقْدُ
 بر لب راستی است زبان گزنده است اگر باز کرداری آنرا میگرد
الْغَضَبُ شَرٌّ أَنْ طَوَّعَتْهُ دَمْرُ الْبَغْيِ أَجَلُ شَيْءٍ عَقُوبَتُهُ
 خشم بدست اگر فرمان او می بری تباه میکند ستم بزرگتر است از روی ستم
الْبِرُّ عَمَلٌ شَيْءٌ مَثُوبٌ الْكُثْرُ الْعِلْمُ كَثِيرٌ وَالْعَمَلُ قَلِيلٌ الدِّينُ
 نیکویی شتابنده تر جز نیست از روی بدی نیکویی دانش بسیار است و کردار اندک است دین

زخرو العلم دليل الكرم يشكر القليل والليلم يكفر الجليل
 پس اندوز زیادت و دانش را بفرست نیکوکار ستایش میکند اندک را فرومایه ناسپاس میکند بسیار را
 الدولة كما تقبل تدبر الدنيا كما تجبر تكسر العجل يخطي
 نیکبختی همچنانکه بر پیش پای دنیا باز پس هر روز دنیا همچنانکه می پیوندد می شکند شتابنده خطا میکند
 وان ملك المتاني مصيب وان هلك امارات الدول
 اگر چه پادشاه باشد آهسته رو راست کارست اگر چه پناه شود دشمنهای بزرگی دنیا
 انشاء الحيل امارات السعادت اخلاص العمل
 بدید آوردن حیله است نشانه های نیکبختی پاکیزه کردن کردار است بیشه
 العاقل احسن فضيلة اصطناع اللبیم اقم رذيله
 خردمند بهترین افتو نیست همیشه ناکس بهترین فرومایه نیست
 العلم كنز عظیم لا يفني العقل ثوب جديد لا يثني
 دانش گنجی است بزرگ که نابینا نمیشود خرد جامه ایست نو که کهنه نمی شود
 الاحق لا يحسن بالهوان الحراء على الاخوان بالاساءة
 کول در خوار داشتنی نیکو نمی باشد با دانش دادن بر نیکو بر بدی
 كفر ان العالم من عرف قدرة الجاهل من جهل امره
 ناسپاسی است دانا است که بشناسد اندازه خود را نادان است که نداند کار خود را
 العاقل يعتمد على عمله الجاهل يعتمد على ماله
 خردمند تکیه میکند بر کردار خود نادان تکیه میکند بر امید خود
 العالم ينظر بقلبه وخاطره الجاهل ينظر بعينه
 دانا نگاه میکند بچشم خود و اندیشه خود نادان نگاه میکند بچشم خود
 وناظر الشك يطفى نوراً لقلب الطاعة تطفى غضب
 و بینش خود گمان می نشاید روشنائی دل را فرمان برداری می نشاند خشم
 الرب الايمان بري من النفاق العاقل بري من الزرع
 پروردگار را ایمان جداست از دورویی خردمند جداست از کردار بد از حق

والشفاق الصادق علي شرف منجاة وكرامة الكاذب
 و بد بخیتی راست بر بد بختی رستگاری و کرامتی بودن دفع کوه
 علي شفاء مهانة ومهانة الصبر اعون شئ علي الدهر
 بر کفاره افتادگی است و خوارست شکیبائی یاری دهند و بختیست بر روزگار
 الحزم والفضيلة في الصبر العقل منزه عن المنكر
 آگاهی و افزونی در شکیبائی است خرد پاکست از ناشایست
 امره المعروف العقل حيث كان ألف مألوف
 و فرمان ده خرد نیکوئی است خرد هر جا که باشد بر پیوندد و همه بیوسته
 الصبر خير جود المؤمن العقل شجرة ثمرها السخاء والحياء
 شکیبائی بهترین نشکران خدا پرست است خرد درختی است که میوه آن جلالت و خیر است
 الدين شجرة اصلها التسليم والرضا اله الرئاسة سعة
 کیش درختی است که میوه آن کردن نهاده است و خشنودی است در فرمان برداری فراخی
 الصبر اول العبادات انتظار الفرح بالصبر الجمل بالموجود
 سینه است سر بندگی چشم داشتن شادمانی است بشکیبائی بخند کردن هست
 سوظن بالمعبود الزهد ان لا تطلب المفقود حتي بعد
 بدگمانی است بخدا روگردانی از دنیا است که بخواهی هم کم شده را تا آنکه نیستی
 الموجود الكرم من بذل احسانه اللبیم من كثر امتنا
 هست نیکوکار است که رساند نیکویی خود را ناکس است که بسیار بامتن نهادن
 العاقل من بذل نداء المجازم من كف اذاه اخلاص
 خردمند است که رساند کردار خود را آگاه است که باز دارد زبان خود را پاک ساختن
 التوبة يسقط الحوبة اخلاص النية يوجب لتوبة
 بازگشتن بخدا می ندارد کلاه نهادن پاک کردن نیت خواست واجب میکند بازگشتن بخدا
 الحصر خير من الهدم الهدم مقرب من الغیر الحصر
 ناکستن بهتر است از هرزه کوی هرزه کوی نزدیکست بانگر ناکستن

الصديق اشرف خلال المؤمن
 راستی بلند است دوستی خدا پرست

يضعف الحجة الهذرية على المهجة الحسنة غضبا
ناتوان میسازد گرفت بر کس هرزه کوئی سویی می آید بر جان رشک بر خشمناکت

على القدر المخاطر متهم على الغرر الغنى من المستغنى
بر آنچه خداوند پر کرده بد اندیش تازنده است بر فیه بادی توانکشت گزنی نیاز باشد

بالقناعة العزیز من اعتر بالطاغاة الا باطل موقعة
شبان کاری ارجمند آنست که عزیز باشد بفرمان برداری حق ناهق اندازنده است

في الاضاليل البخیل متبحر بالمعازير والتعاليل العقل
در گمراهیها ناجوانمردی بهانه بخشد بجزایر و بهانهها

زین لمن رزقه العلم رستد لمن عمل به الفكر
آزایش است موانکس که روزی داشت راه راست است موانکس که عمل به اندیشه

في غير الحكمة هوس الصمت بغیر تفکر خسر الخلق
در غیر آگاهی هوس آرزوست ناکفین بی اندیشه کنی است خردی

المحمود من ثمار العقل المذموم من ثمار
خوش از میوهها خرد است خوی بد از میوههای

الجهل اللسان من ان الانسان الكذب شين اللسان
نادان نیست زبان تراوی آدمی است دروغ رشتی زبانت

العاقل من اعط بغيره الجاهل من انخدع لهواه غرر
خردمند آنست که بغير خود نادان آنست که فریب خورد بآرزوی خود

المغبوط من قوي يقينه المغبون من فسد دينه
سودمند آنست که توانا باشد داشت او برستی زبان زده آنست که بپناه شود دین او

المؤمن منيب مستغفر ثواب المنافق مكور
باوردارنده بحق بزرگوارنده بخداست آمرزش خواهنده دوروی و دوروی مکر کننده

مضمرقات اصاب ميتان او كاد اخطا مستعمل
زبان رساننده و بد گمان آنست راست رفت آهسته رو یا نزدیک شد برستی رفتی شناسنده

او كاد العقل في الغربة قربة الحق في الوطن غربة
یا نزدیک شد در غرر در غریبی نزدیکست وطن کوی در وطن غریبی است

السعيد من اخلص الطاعة الغنا من اتى القناعة
نیکیخت آنست که پاکیزه دارد فرمان برداری حق توانکشت که بزرگوار کاری

الدين يصد عن المحارم المروة يحث على مكارم الكرم
دین باز می گرداند از حرامها مروت باز میدارد بر نیکیها نکوکاری

تحمل اعباء المغارم النصيحة من اخلاق الكرام الغنى
بر گرفتاری سختیها ناکامیهاست پند دادن از خویهای نیکیها نکوکاری

من اخلاق النيام الشكر ترجمان النية ولسان الطيبة
از خویها ناکامیهاست سپاس نماینده اندر دست زبان سهرابست

اخلاق العمل من قوة اليقين وصلاح النية المصائب
پاکیزه کردن عمل و کردار از نیروی دانش درستست و راستی نیاست مایهها

بالتسوية مقسومة بين البرية العالم الذي لا يمل من تعلم
براستی بخش شده است میان مردم دانا آنست که نرسد از آموختن

الحلم الذي لا يشق مؤقنه الحزم المؤمن عزيز
دانش برداری آنست که دشوار نباشد خواسته بردباری خوی مومن

النصيحة وسجيته الكظم الايام توضح السرار الكامنة
پندگفتاری و کردار او خشم فرو کردن روزگار ان آشکارا میکند سرها پوشیده

الاعمال في الدنيا تجارة الاخرة الفقر مع الدين
کردارها در دنیا بازرگانی آخرتست درویشی با وام

الموت الاكبر الفقر مع الدين الشفاء الاكبر الثاني
مرگ بزرگترست درویشی با کیش دوا بزرگترست آهستگی

في الفعل يؤمن الخطل التروي في لقول يؤمن الزلل
در کردار آیین میگرداند از خطا اندیشیدن در گفتار آیین میگرداند از لغویدن

المواساة افضل الاعمال المداواة احمد الخلال خوالعز
اسا فكري وافزونترين كودارهاست دلجوئي ستوده ترين دوستهاست برادر ارجمندي

من تجل بالطاعة اخوالغني من التجف بالقناعة
انگس است هم اداست با شده بفرمان برداري برادر توانگري آنست بوسيده با شده بسازگاري

الزهد في الدنيا التراجة العظمى الاستهتار بالنساء
روي كودانيدن از دنيا در دنيا اسايست بزرگ است از در شدن بزنان بزرگ است

شيمة النوكي الاتكال علي القضا و الروح الاشتغال
كردار كودانست نكبه بر فرمان خدا اسايست مخشترست مشغول شدن

بتهديب النفس اصلح العمل بطاعة الله انزع الرجاء
بيا كيزه كودانيدن نفس است سازگار ترست فرمان برداري خدا سودمندست

لرحمة الله الخ الحر ولو مسته الضم العبد عبد
بهر باني خدا عباد كوداننده برست اگر چه رسد باو زيان بنده خدا بنده است

وان ساعده الغدر الكرم ايتار العز على المال اللوم
اگر چه فدا كيرد او را بدي بدان نيكو كاري كنيدن ناموس و نكرانست بر مال ناكس

ايتار المال على الرجال العقل رقي الي عليين الهوي
برگزیدن مال است بر مردان خرد بالا رفتن بسوي اسمائها آرزو

هوي الي اسفل سافلين التعاون على قامة الحق
فرو افتاده است بسوي شيب تر از شيب زمينها ياري دادن بر ياري داشتن حق

امانة وديانة التظافر على نصرة الحق لوم و خيانة
امانست و دين داري نابيناست بر ياري دادن حق ناكسي و نارساست

المعروف انماء زرع و افضل كنن التقوي اولئ
نيكوي رويانيدن كشته است و افزونتر كنن است پرهيزگاري سخت تر

حصن و اوفي حزن الغني على الملوك افضل ملك
حصاري و رسا تر بياهي است توانگري بر بادشاهان افزونتر بادشاهي است

الجرأة على السلطان اعجل هلاك العجل قبل الامكان يوجب
دليري بر بادشاه تبا هي شتابا نكست شتاب بيش از توان واجب

الغصة الصبر على المضيق يودي الي صابة القرصة
شكدي را شكيبائي بر سر كدشت بگوئي قد بسوي رسيدن بر دست رسي

السلام على السلامة و علامة الاستقامة الجمل خلية
آشتي اسرمايه رسو كارست و نشان راست روي بر دباري سريانه

العلم و علة السلام الغضب عدو فلا تمكك نفسك
دانش و سرمايه آشتي است خشم دشمن است او را بادشاه نفس خود

اللوم قبح فلا تجعله لبسك الجمل يزل القدم و لوم
ناكسي زشت است آنرا پوشش خود مگردان ناداني ميلغزاند باي او بارمي آورد

الندم الحياء تمام الكرم و احسن الشيم الذين لا يصلح
پشتماني را شرم هم انيكو كارست و خوبيترين كوداهاست دين دارانست

ولا العقل الاحسان الي لمسي احسن الفضل الرعية
مگر خرد نيكوي كردن با بد بهتر افزونست رعيست را

لا يصلحها الا العدل الصمت آية النيل و ثمر العقل
نمي سازد مگر عدل خاموشي شفاست راست روي و ميوه خرد

التقود الي الناس راس العقل الجهاد عما دالدين
دوستي و رزيدين با مردم سر خردست جهاد نمودن ستون دين و دين

السعداء المجاهدون تففتح لهم ابواب السماء المتقون
نيكبخشاست غزا كنندگان را كشافت ميشود درهاي آسمانها پرهيزكارانرا

قلوبهم مخزونة و شرورهم مامونة المؤمنين خيراتهم
دلها رنجينه است و از شرها و بدبها ايمني حاصل است اميده نيكو بها مومنان حاصل است

مامولة و شرورهم مامونة الايمان صبر في البلاء و شكر
و از بدبها ايمنان ايمني حاصل است ايمان شكيبائي است در بلاء و شكر

في الرخاء الشكر زينة الرخا وحسن النعماء **المخون من باع**
در آسانی سپاس ازایش ارزانی و آسانی است و خوبی نعمها را بیا نخواست که بفروشد

حنة عليه بمغصبة دنية احمال دنية من كرم السجدة
بهشت بلند را بنا فرمائی پست برداشتن ناکسی از نیک کردار است

المواعظ صقال النفوس و جلاء القلوب التوبة تطهر
بندها پاک کننده نفسها است و روشنی دلها را بازگشت از گناهان پاک

القلوب و تغسل الذنوب الغضب يفسد الالباب و يبعد
دلها را و میشوید گناهان را خشم تباه میکند درها را و دور

من الصواب الاعجاب ضد الصواب و آفة الالباب
از راستی خود بینی خلاف راستی و تباهی خردها است

الامل يفسد العمل و يعني الاجل التثبت في القول يؤمن
امید تباه میکند عمل را و نیست میکند ایستادن بر سخن خود آید کردار

العتار و الزلل اخوان الدين ابقى مودة اخوان الصدف
از خطا و لغزیدن برادران دین با ندادن در دوستی برادران راستی

ابقى مودة افضل عدة اخ تستفيد خير من اخ تستر
افزون تراند از برای گناه برادری که آرو شود دینی بهتر است از برادری که آفزون

ادمان الشيع يورث اصناف لوجع الشيع يورث الاش
سیری بر دوا م بار آورد بار آورد گونه گونه درد را کوسنی بار آورد بر درد را

و يفسد الوبع اسباب الدنيا منقطة و عواربها
و تباه میکند بار سائی را اسبابها دنیا برید و آری حوست و خواستها دنیا

مراجعة ايتار الدعة تقطع اسباب المنفعة الاطراء
و گرداند بر گردیدن آسایش را میراند سر ماها سود را نیبائی

يحدث الزهو و يدني من العزة الحرص اسير مهانة
پدید می آید زهو و نزدیک می آید از عزت و نگه بر دین آسیر مهانه

لا يفك أسر المستقل التام تكد به احلامه المتجر الظلم
که جدا نمیشود از بندگی او کوان خواب را دروغ مینماید خوابها را و کردن گشتی

لوقبه ائامه المؤمنين معذور بفكرته ضيق بخلة
هلاک میکند از گناهان او را ایمان آورنده فریب خورده است باندیش خود بدی کند است بدوستی خود

الفقر مخوس الفطن عن تحته الاماني تعمي عيون
درویشی کند زبان میگرداند بر برادر از دلیل خود امیدها را کوری می گرداند چشمها

البصائر الانس يترجم عما تحته الضمائر الذك جلاء
بینشها را راها بیان میکند از آنچه در می آورد اندر درونها در خود یکد حق روشنایی

البصائر و نور السراير الحسد مرض لا يوسى النجاسة
منشهاست و روشنی سرها رشک بیماری است که به نمیشود بد گوئی

ذنب لا ينسى المؤمن لين العريكة سهل الخليفة الكافر
گناهی است که فراموش نمیشود ایمان آورنده در ادب کردن نرم نهادن آسان خوست نامسها

سهرش الخليفة سئى المؤمن لا يظلم ولا ينال الدنيا حلم
سخت خوست بدرفتارست مسلمان ستم نمیکند و گناهکاری نمیشود دنیا خواهیست

ولا عتار بها تدم المصيبة بالدين اعظم المصائب الظن
و فریب خوردن بد دنیا بیشمائی است مانم دین بزرگترین ماتههاست گمان

الصواب من شيم اولى الالباب اكف عما في ايدي
راست از کردارها خردمندانه است خود را باز داشتن از آنچه در دستها

الناس عفة و كبرهمة الفعل الجميل يبني عن علو
مردم است بارسائی و بزرگى همه است کردار زیبا جنم میدهد از بلندی

الهمة الفعل الجميل يبني عن علو الهمة الكرم من سبق
همت نیکو کار است که پیشتر

نواله سؤاله العاقل من صدق اقواله افعاله العاقل
دهش او برخواست از خردمندانه است که پیشتر دهش او کوفتار کردار او خردمند

مَنْ وَقَفَ حَيْثُ عَرَفَ الْحَازِمَ مِنَ لُحْجِ الْمَوْنِ وَالْكَفِّ
 آنست که بایستد هر جا که بشناسد آگاه آنست که بیند آرد خواسته و وابسته
 الْحَيَاءُ يَصُدُّ عَنِ فِعْلِ الْقَبِيحِ الْجَاهِلُ مِنَ اسْتَعْشِ النَّصِيحِ
 شرم رومیگرداند از کردار رشت نادان آنست که بیند کور فایاگر میخواند
 الْفَكْرُ فِي الْخَيْرِ يَدْعُو إِلَى لِحْلِ بِهِ اسْتِقْبَاحِ الشَّرِّ بِحَدِّ
 اندیشه در نیکی میخواند مرد را بسوی کردار نیک رشت دانستن بد میگرداند مرد را
 وَعَلَى تَجَنُّبِهِ الْمَعْرُوفُ يَكْدِرُهُ تَكَرُّرُ الْمُنَّ بِهِ النَّدَمُ عَلَى
 بردوری از بدی نیکی را تیره میگرداند صفت پیری گردن بان پشیمانی بر
 الذَّنْبُ يَمْنَعُ مِنْ مُعَاوَدَتِهِ الْعِلْمُ كُلُّ حُجَّةٍ إِلَّا بِمَا عَمِلَ بِهِ
 گناه دور میدارد از بازگشتن بگناه دانش همه بهانه است مگر آنچه عمل کرده
 الْعَمَلُ كُلُّهُ هَبَاءٌ إِلَّا مَا اخْلَصَ فِيهِ الطَّاعَةُ لِلَّهِ أَقْوَى
 کردار همه هیچست مگر آنچه پاکی باشد در آن فرمانبرداری از برای خدا نزدیکتر
 سَبَبُ الْمَوَدَّةِ فِي اللَّهِ أَقْرَبُ نَسَبٍ لَذِكْرِ هِدَايَةِ الْعُقُولِ
 دست آویز است دوستی از برای خدا نزدیکتر بیوند است یاد حق دریافت خرد هاست
 وَتَبْصُرَةُ النَّفُوسِ الْخَفَلَةُ ضَلَالُ النَّفُوسِ وَعُتُورُ الْبُخْلِ
 و بینایی جاهل است بیخبری کماهی جاهل است و نمونه بد اخگریها
 الْقَانِعُ غَنِيٌّ وَإِنْ جَاعَ وَعَرَى الظَّنُّ يَخْطِي وَالْيَقِينُ يَصِيبُ
 سازگار توانک است اگر چه گرسنه باشد و برهنه شود بیگمان یقین میرود و دانش راست میرود
 وَلَا يَخْطِي الْخَطَّ يَسْعَى إِلَى مَنْ لَا يَطْلُبُهُ الرِّزْقُ يَطْلُبُ
 و نی کم نمیکند بخش میشتابند بسوی آنچه میخواهند رزق میجوید
 مَنْ لَا يَطْلُبُهُ الْجَلُّ يَذَلُّ مُصَاحِبُهُ وَيَعِزُّ بِجَانِبِهِ الْمُؤْنُ
 آنکس را که میخواهد اود بختی خوار میسازد همراه خود را و از جند میسازد از خود دور را
 يَنْصَفُ مَنْ لَا يَنْصِفُهُ الدُّنْيَا سَمَّ أَكْلَهُ مَنْ لَا يَعْرِفُ الْمَقَادِيرَ
 داد میدهد آنرا که بروسن میکند دنیا زهر است خوردن او آنکس است که نمی شناسد کارها

لَا تَدْفَعُ بِالْقُوَّةِ وَالْمَغَالِبَةِ الْأَذْذَاقَ لَا يَنَالُ بِالْجَوْصِ وَالْمَطَالِبَةِ
 باز نگردد با قوت و مغالبت لذت را نرسد با جوی و مطالبه
 الْعَمَلُ أَفْضَلُ شَيْءٍ إِلَّا كَاسَ الْيَاسِ خَيْرٌ مِنَ النَّصِيحِ إِلَى النَّاسِ
 کردار نیکو از بهترین چیزها زیاده کاستن فریادی بهتر است از داری بسوی مردم
 الْكِرَمُ أَعْطَفُ مِنَ الرَّحْمِ التَّذْيِيرُ قَبْلَ الْعَمَلِ يُؤْمِنُ النَّدَمُ الْقَتْمُ
 نیکو کرداری مهربانتر است از رحمت اندوختن پیش از عمل پشیمانی را کوفت
 زَيْنُ الْعِلْمِ وَعَمَلُهُ الْإِثْمُ لَا يَتَأَمَّلُ عَلَى تَابِ الْكِرَمِ وَأَفْضَلُ
 آرایش دانش و نمونه برداری است پشیدن مال بر تو پایگاه نیکو کردار و از فرزند
 الشَّمِّ الْحِلْمُ نِظَامُ أَمْرِ الْمُؤْمِنِ الْجَنَّةُ جَزَاءُ كُلِّ مُؤْمِنٍ مُحْسِنٍ
 کدورتش بردباری سازگار است مسلمان است بخشش پادشاه هر مسلمان نیکوکار است
 الْفَقْرُ فِي الْوَطَنِ مُمْتَرِنُ الْغِنَاءِ فِي الْغُرْبَةِ وَطَنُ الْمَرَاةِ عَقْرُ
 درویشی در جای خود خوار است توکری در غریبی وطنست زن کزدم
 حُلُوةُ السَّبَةِ الْفَقْرُ فِي الْوَطَنِ غُرْبَةُ الْقُلُوبِ أَقْصَالُ وَمَنَاقِبُهَا
 شیرین کزده است درویشی در جایگاه غریبی است دلها قفلها بندهاست
 السَّوَالُ الْمَالُ يُفْسِدُ الْمَالَ وَيُوسِعُ الْأَمَالَ أَعَادَةُ الْأَعْدَاءِ
 پرسیدن و خواستن مال تباه میکند مال را و فراخ میسازد بازگشتن عذر ها
 تَذَكُّيرٌ لِلذَّنْبِ أَعَادَةُ النِّقَمِ أَشَدُّ مِنْ مُضِيقِ الضُّرْبِ الْوَقَارُ
 یاد دادن گناه است باز کردن سوختن سخت تر است از زدن لبت رسائی و وفا
 عُنْوَانُ وَتَوَرُّدِ الدِّينِ وَقُوَّةُ الْأَمَانَةِ الْخِيَانَةُ دَلِيلُ قَلْبِ الْوَرَعِ
 نمونه مردست و دروشتی دین است وقوه و سختی امانت است خیانت نشانه کجی پارسائی
 وَعَدَمُ الدِّيَانَةِ الْمُؤْمِنِ أَلْفُ مَالٍ مَتَّعَتْ النَّفْسَ فَانْغِ
 و نیستی مسلمانانست مسلمان اوینده و بسوی بدی دوست داشت و مهربانست بر هر کار سازگار
 مَتْنٌ مُنْعَقَفٌ التَّزَاهَةُ مِنَ شَيْمِ النَّفُوسِ الطَّاهَةِ الْمَوْتُ أَقْلُ
 و خرم و پاکیزه و پارساست پاکیزگی از کردارهای جاهلانی پاکست مرگ اول

عَذْلُ الْآخِرَةِ. الْوَعْدُ كَجَرِّ عَنْ ارْتِكَابِ الْحَاكِمِ. الْعَدْلُ بِرُوحِ الْقَدْرِ
 داد آخرت بدلی با دنیا بدیدارد از بردن برحواها راستی آسانتر بخشد جزهنگام
 من تَقَلُّدُ الظَّالِمِ. التَّفَاقُّ فِي أَنَا فِي الذَّلِّ. الطَّامِعُ أَبَدًا فِي
 از کردن نهادهن ستمکار دورونی خودیست طمعکار همیشه در
 وثاقِ الذَّلِّ. الْمُقْلُ غَرِيبٌ فِي بِلَدِهِ. الْخَلِيلُ ذَلِيلٌ بَيْنَ أَعْرَابِ
 خانه خودیست بی چهره غریبست در شهر خود خلیل میانه غریزان خوش
 يَنْزِلُ عَلَى قَدَرِ الْمُصِيبَةِ. الثَّوَابُ عَلَى الْمُصِيبَةِ أَكْبَرُ مِنْ قَدَرِ
 فرو می آید بر اندازه مانع رسیدگی بدانش حق بر مانع بزرگتر است از اندازه
 الْمُصِيبَةِ. الْحَقُّ سَيْفٌ عَلَى أَهْلِ الْبَاطِلِ. الْحَقُّ مَجَاةٌ لِكُلِّ عَامِلٍ
 مانع زدگی درستی و راستی ستمگر است بر مردم ناحق راستی دستگیر است از برای هر درستی کار
 الْوَعْدُ خَيْرٌ مِنْ ذَلِّ الطَّمَعِ. الْجُوعُ خَيْرٌ مِنْ الْخُضُوعِ. الْمَالُ
 بر هر گاه بدی بزرگتر است از خواری امید داشتن گرسنگی بزرگتر است از زاری مال
 لِلْفِتَنِ سَبَبٌ وَلِلْجَوَادِثِ سَلْبٌ. الْمَالُ دَاعِيَةُ الْعَبَثِ وَمَطِيَّةُ
 بدیدارنده فتنه و گدازنده است و دریا بنده خزانده است مال خواننده بخت است و بدی
 النَّصْبُ. الْكُرْمُ مَلِكُ اللِّسَانِ وَبَذْلُ الْإِحْسَانِ. الصِّدْقُ
 جود است نیکویی بادشاهی زبان و در کار کردن نیکو است راستی
 أَمَانَةُ اللِّسَانِ وَجَلِيَّةُ الْإِيمَانِ. الْمَالُ لَا يَنْفَعُكَ حَتَّى يَفَارِقَكَ
 امانت زبانت و نشانه ایمانست مال سودمند است تا آنکه جدا شود از تو
 الْإِيمَانُ نَحْدُكَ وَعِنْدَ الْحَقَائِقِ تَدْعُكَ. الْمُؤْمِنُ هَيِّنٌ لِّبْنٍ
 امیدها فریب میدهد و نزد حقایق می آید و در کار مسلمان آفتاده و نرم
 سَهْلٌ مَوْثِقٌ. الْكَافِرُ خَبِثٌ ضَبَّاجٌ خَائِنٌ. الشَّيْبُ أَخُو
 و آسان گیر و امین است ناسلمان کردن کث و دور از کار خنک نداشتن موی مفید بلایان
 مَوَاعِيدُ الْفَنَاءِ. الْمَوْتُ مَفَارِقَةُ دَارِ الْفَنَاءِ وَارْتِكَالُ دَارِ
 و عهدهای نیستی است مرگ جدایی خانه نیستی است و کوچ کردنست مجاز

الْبَقَاءُ الْإِنْقِيَادُ لِلشَّرِّ مِنْ آذَاءِ الدَّاءِ. الْقَبْرُ عَلَى الْمَصِيبِ
 بقاء ایستادن تسلیم کردن به آزار از دردناک ترین دردیست شکنجایی برمانند
 مِنْ أَفْضَلِ الْمَوَاقِبِ. الْفَكْرُ فِي الْعَوَاقِبِ خَيْرٌ مِنَ الْمَصِيبِ الْمَعْلُومِ
 از اندیشه نترسیدن از پادشاهان کار اندیشه از ترسیدن از پادشاهان
 الْعِلْمُ جَالٌ لَا يَخْفَى وَ سَبَبٌ لَا يَخْفَى الْجَهْلُ مِمَّا لَا يَجَاءُ فُجْأَةً
 دانستن آهسته و پدیدارنده است و پدیدارنده نیست که ستمگر است نادانی میراننده زندگان را و پدیدارنده
 الشِّفَاءُ. الْقَوْمُ رَاحَتٌ مِنَ الْمَوْتِ وَمَلَامَةٌ مِنَ الْحَيَاتِ. الْقَوْلُ بِالْحَقِّ
 بدیختی است خواب آسانتر است از بیدار شدن و سازگار است با مرگ گفتار راستی
 خَيْرٌ مِنَ الْعِي وَالْجَمْتِ. الْمَكُورُ شَيْطَانٌ فِي صُورَةِ الْإِنْسَانِ
 بهتر است از بخوری و کم کوفی مکر کننده شیطانست در صورت آدمی
 الثَّقَّةُ بِالنَّفْسِ مِنْ أَتَقَى فِرْسَ الشَّيْطَانِ. أَهْلُ الذِّكْرِ أَهْلُ اللَّهِ وَخَا
 پناه بودن بنفس از سخت ترین کینه گاهها شیطانست یار یاد حق یار خداست و خا
 أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ. الْحَزْنُ وَالْجَنُّ لَا يَدْرِيَانِ الْقَا
 یار قرآن یار خداست و خاص خداست اندوه و زاری باز نمیکردانند دفتر را
 الصَّبْرُ عَلَى الْمُصِيبَةِ يَنْفَعُ حَذَّ الشَّامَةِ. الْمُؤْمِنُ قَلِيلٌ الزَّلَّلُ كَثِيرٌ
 شکیبایی بر مانع می شکند اندازه سر زدن کننده را مسلمان کم لغز بسیار
 الْعَمَلُ. الْحَسَدُ دَابُّ السَّفْلِ وَاعْدَاءُ الدَّوْلِ. الدُّنْيَا مَعْدَنُ
 کردارست مثل بدی فرومایه است و دشمن دهر است سودست دنیا کان
 الشَّرُّ وَحَلُّ الْغُرُورِ. الْحَاسِدُ يُفْرِحُ بِالشَّرِّ وَرَغِيمٌ بِالشَّرِّ وَر
 شرست و جای فریبست حسد برنده شاد میشود بدی مردم و اندوهناک میشود بدیها مردم
 الْمَرْوَةُ تَمْنَعُ مِنْ كُلِّ دُثِّيَّةٍ. الْمَرْقَةُ مِنْ كُلِّ لَوْحٍ بَرِّيَّةٍ. الْكُرْمُ مَتَجَةٌ
 مروه باز میدارد از هر فرومایگی مروه از هر سر زدن جد است نیکوکاری نایبده
 عَلَوُ الْهَمِّ. الْحَاسِدُ لَا يَنْفِيهِ إِلَّا نَوَالُ الْبَغْيِ. اسْتِفْسَادُ الصِّدْقِ
 همت بلند است حسودا دواغی برد مکر نیست ستم زدنست مردم تباہ کردن دوست را

من عدم التوفيق استدرالك فساد النفس من انفع التحقيق
 از ناله سازي سخت است در یافتن قهر از سودمند زین دستاورد است
 العلماء باقون مابقی الليل والنهار التدبير قبل الفعل بومن العنا
 دانشمندان بایزدهند مادام که پانده است روز و شب اندر بردن پیش از کردار از نسیان است
 اشتغالک بمعائب نفسك يكفيك العار اشتغالک باصلاح معاد
 مشغول بودن تو به عیبهای خود تو را از نسیان معاد برادستی از نسیان معاد
 يخيل من عذاب النار الحزن من همة من الغل والمكر
 بیهوشی از عذاب آتش از غم از همت از غل و مکر
 المروءة بريئة من الخناء والعذر الحان من ترك الدنيا
 مروت واداسته است از ناسی و عذر از ناسی و عذر از ناسی
 للآخرة التاج من باع العاجلة بالآجلة الخرم حفظ ما
 از برای آخره تاج از ناسی و عذر از ناسی و عذر از ناسی
 وترك ما كفيت العجز اشتغالک بالمضمون لك عن المفرو
 و ترك ما كفيت العجز اشتغالک بالمضمون لك عن المفرو
 عليك وترك القناعة بما اوتيت امام عادل خير من مطو
 بر تو و ترك القناعة بما اوتيت امام عادل خير من مطو
 وابل السخاء حب السائل وبذل التائل آية البلاء قلب
 و بلی سخاوت حب السائل و بذل التائل آية البلاء قلب
 عقول ولسان قابل البغي تصرع الرجال ويدني الآجال الاصل
 عقول ولسان قابل البغي تصرع الرجال ويدني الآجال الاصل
 اعظم جوبة واعظم عقوبة الاستغفار اعظم جزاء واسع
 اعظم جوبة واعظم عقوبة الاستغفار اعظم جزاء واسع
 مشوبة الرفق بالاتباع من كرم الطباع اصطناع الاكادم افضل
 مشوبة الرفق بالاتباع من كرم الطباع اصطناع الاكادم افضل

وخر واکم اصطناع الحق واداره
 بجهان واکم واداره

دوي ومرض مولي الحق خلق دني وعرض مدي المؤمنين
 همیشه و بیماری سرکش یعنی علاج است بد در دنی و خواسته اند از نده است مسلمانان
 سيرته القصص وسنته الرشيد المؤمن يعاف الله و يالف
 سیرت او قصص و سنت او رشید است و مؤمن را عاف الله و یالف
 الحك البشرا سدا الصنعة بغیر مؤونة السيد من تحمل
 حکایت بشرا سدا صنعة بغیر مؤونة السيد من تحمل
 وحاذ بالمعونة التواضع من مصايد الشرف الحازم
 و حاذ بالمعونة التواضع من مصايد الشرف الحازم
 من تجنب السب و عاف السرف اللذنب والخيانة
 من تجنب السب و عاف السرف اللذنب والخيانة
 من اخلاق الكرام الفحش والنفس لسان من الاسلام
 من اخلاق الكرام الفحش والنفس لسان من الاسلام
 المشورة تحلب لك صواب غيرك الاستعداد برأيك
 المشورة تحلب لك صواب غيرك الاستعداد برأيك
 نرلك و تهورك العفاف اسرف الاستراف الرضا بالكفا
 نرلك و تهورك العفاف اسرف الاستراف الرضا بالكفا
 يودي الي لعفاف اصطناع الكفور من اعظم الجرم
 يودي الي لعفاف اصطناع الكفور من اعظم الجرم
 الضمانينة قبل الخيرة ضد الحرمة الصدقة تقى مصارع
 الضمانينة قبل الخيرة ضد الحرمة الصدقة تقى مصارع
 السوء المذنب على بضرة غير مستحق الحقوا الاحسان
 السوء المذنب على بضرة غير مستحق الحقوا الاحسان
 الي المسي يستصلح العذر الصدقة في السر من افضل البر
 الي المسي يستصلح العذر الصدقة في السر من افضل البر

المحسن حي وإن نُقل إلى منازل الأموال
 نيكوکار زنده است اگر نقل گردد بمنزله مردگان
 اجتناب السبب است
 دوری جستن از کینه ها

الزهد في الغنى يسهل الدّل في الفقر المحسود كثير المحسرت
 بخود نازیدن در توانگری خواری می اندازد در درویشی رشک بر بسیار از
 متضاعف السبب ات أولى من اكتساب الحسنات
 بسیار کناه است بهتر است از انداختن نیکو بها
 العاقل من يهد في ما يرغب فيه الجاهل الكيس
 خردمند آنست که روی بگرداند از آنچه روی آورد نادان زیرک را
 صدق الحق وعدوه الباطل الحكيم يشفي السائل
 دوست راستی است و دشمن او ناراستی است و مستکار دوا می بخشد طلبکار
 ويجود بالفضائل العلم زين الاغنياء وغناء الفقير
 و بخشش می باید با فرونیها دانش آرایش توانگریست و توانگری درویشی است
 الاخوان زينة في الرخاء وعدة في لباس الكرم اذا
 برادران آرایش اند در فراخی و پناه اند در سستی نیکوکار هرگاه
 وعدة وفي اذا قاعد عفا التمس اذا قدم الفخس
 وعده کند بجای آورد و هرگاه که بیم کنند بخشد فرومایه هرگاه توانا شود دهد
 واذا وعد اخلف الكرم اذا اليسر اسعف واذا احسر
 و هرگاه وعده کند خلاف کند نیکوکار هرگاه خواهد آسان کرد حاجت ندارد و هرگاه سختی کند
 خفف الناس رجلا ن طالب لا يجد فواحدة لا يكتفي
 سبک کرد مردگان دو کوفه اند جوینده اند ناپاینده نمی یابند و یابنده اند نیکوکار
 الناس رجلا ن جواد لا يجد واحد لا يستعف للبه
 مردمان دو کوفه اند نیکوکار ناپاینده و یابنده است که کار کرداری نکند فرومایه
 اذا اعطى حقه واذا اعطى حقه الجاهل اذا جرد
 هرگاه بدی بدد شود و هرگاه باو دهند انکار کند نادان هرگاه کردن کسی کند
 وجد واذا وجد لمح العامل بالعلم كالسائر علي
 خرد را و یابد و خرم شود و هرگاه چیزی یابد عمل کننده بعلم رین همجو رنده است بر
 پنهان کند

الطريق

الطريق الواضح الفقر الفادح اجمل من الغنى لفتح
 راه روشن فقر فادح اجمل من الغنى لفتح
 روشن درویشی گران و ام کنند بهتر است از توانگری رسوا کنند
 الشكر ما خذ على اهل النعم المودة في الله اكمل من وشي
 سپاس گرفته شده است بر اهل نعمتها دوستی از برای خدا سخت تر است برید
 الرحم المعروف كثر فافتح عند من تودعه
 خویشاوندی نیکویشی کجاست نگاه کن که نزد چه کسی می سپاری
 الاصطناع ذخر فارتد عند من تضعه المخدول
 نیکوکاری پس اندوزیست باز بین که نزد که می نهی خوارکننده است
 من له الى التيام حاجة التجارة تورث ما ليس للمرء
 که مرا و بر تپوی فرومایگان احتیاج افتد باری آورد آنچه نداشت مرد را
 اليه حاجة التجارب لا يفيضي والعاقل منها في زيادة
 بان حاجتی آزمایش بیابان نمی رسد و خردمند از آزمایش در افزونیست
 الكايم للعلم غير واثق يا لصابة فيه التارك للعمل
 پنهان کننده دانش اتی پناهی است در رسا کاری درین بعیش ترک کننده عمل
 غير موقن للتواب عليه الفقر والغنى بعد العز
 نادانست بنیادش حق بینگی بر باد است درویشی و توانگری ظاهر بعد از عز
 على الله سبحانه الحياء من الله لمحو كثير من الخطايا
 برخدا یعنی بعلم و مشیت خداست شرم از خدا نیست میگرداند بسیاری از گناهان را
 الرضا بقضاء الله لقون عظيم الزوايا الحرم ينقص
 خشنودی بفرمان خدا خفا آسان میگرداند سختیهای بزرگ را از کم میگرداند
 قدم الرجل ولا يزيد في رزقه المخاصمة تنقص قد
 اندازه مرد را و افزون نمیکند در رزق جنگ کم میگرداند اندازه
 الرجل ولا تزيد في حقه الصديق مطابقة المنطق
 مرد را و افزون نمیکند در روزی او راستی برابر می گفتار است

عن الوضع **الكذب** روال المنطق عن الوضع **الالهي**
 بافرینش خدای دروغ دور شدن کفارت از آفرینش خدای

النبا يرجع الغالي وينا يلحق الثاني **النفس الكريمة**
 بسوی ما یعنی حضرت مضمی کران قدرت و نمای یعنی مرتضی می بوند نفس پاک گرامی

لا تؤثر فيها **النكبات** النفس الشريفة لا يتقل عليها
 کار نمیکند درو بد بختی نفس بلند لا کوان نمیشود برو

المومات النفس الدينية لا ينفك عن الدانة **التقوي**
 خواسته و با سته نفس فرومایه جدا نمی شود از فرومایگی پرهیز کاری

دار حصن عزيز لمن لجأ اليه **التوكل** كفاية شريفة
 خانه پناه ارجمندست از برای کسی که توکل شود پناه جوید بان

من اعتمد عليه **الاخلاص** خطر عظيم حتى ينظر بما
 مرا تکیه کند بر آن پاک دروئی کاری بزرگ است تا بیند که کار او بخیر

يختر له **الحرص** ذل ومهانة لمن يستشعر الجذع عند
 خوبی بیان اند از خواری و ذلیلست از برای آنکس که آن درود زاری نزد

المصيبة أشد من المصيبة الجزع عند البلاء من تمام
 مات سخت تر است از ماتم زاری نزد سختی از تمامی

المحنة الكبر دافع الى التفرغ في الذنوب الكثر من تجب
 رنجست کردن کشتی خواننده است بسوی افتادگی در گناهان نیکو کار آنست که دوری

المحارم وتنزه عن العيوب المباداة الى الفقر من اخلاص
 جوید از محارمها و پاک جوید از رشتیهها شتافتن بسوی درویشی از خوبیهای

الكرام المباداة الى الانتقام من شيم الديام الكرم
 نیکو کرد آنست که شتافتن بسوی کینه جوئی از کردارهای فرومایگانست نیکو کار

من حاد بالوجود السعيد من استهان بالمفقود **الوفاء**
 که بجستند با آنچه هست شده باشند نیکبخت آنست که آسان گیرد نیستی لا وفا

لاهل الخدم عذر عند الله سبحانه وتعالى اكتساب
 بالچایان عذر نیست نزد خدای که پاک است برتر است بدست آوردن

الحسنات من أفضل المكاسب الفكر في العواقب يوم
 نیکوئیها از افزون ترست دست نگه داشتن اندیشه در آخر کارها ایمان

مكروه التوايئ الحرض رأس الفقر رأس الشر **الخشوس**
 از مایهها بد از سر درویشی و بنیاد بدست ناپاک

لسانه حلو و قلبه مر **المنافق** لسانه يسر و قلبه يضمر
 زبان او شیرینست و دل او تلخ زبان دوروی مشا میگرداند و دل او زان میخندد

المراي ظاهره جميل وباطنه عليل **المنافق** قوله جميل وقوله
 روین را بیرون زیباست و اندرون بیمارست و گفتار دوروی زیباست و کردار

الداء الدخيل **الصدق** اقوي دعائم الايمان **الصبر** اقل
 درد کارگرفت راستی توانا ترست ستون ایمانست شکیبایی سر

لوازم الايقان العلم هادي الى الحق **الامانة** تؤدي الى الصدا
 وابستهها سخت دانستن داشتن را قیامد بسوی راستی امانت میرساند بر راستی

العلم مصباح العقل وينبوع الفضل العلم قاتل الجهل
 دانش چراغ خرد و چشمه است افزونی است دانش آشنده نادانی

ومكسب لنيل العلم بخير عمل ضلال العلم كنز عظيم
 و بدست آوردن علم بخیر عمل گمراهی است دانش گنج بزرگست

لايفنى العقل شرف كرم لا يبلى العاقل من عقل لسانه
 که نیست بخیرد خرد برتر است گرامی که می گاهد خردمند که بسته دارد زبان خرد

الحازم من دار زمانه المكرو والخل بجانب الايمان **المطل**
 آگاه آنست که بیا بد روزگار خود را بدایستی و بددنی دوراند از ایمان کاهلی

والمن منك **الاحسان** الصبر على المصيبة يحزل التوبة
 و منت تپاه کنند نیکوئی اند شکیبایی بر ماتم آسان میگرداند توبه

وبال العمل بغیر علم صح
 و با عمل کردار نیکو دانش

الخبر أهل العذر وفاء عند الله سبحانه
 بدوئی با چایان و وفاداری نزد خدای

الكذب يردى مصاحبه وبني مجانبه العشر شين الاخلاق
 دروغ ميشكند صاحب روع را ويرهاند دور از خود را دشواري دشمن ميشكند
 ويوحش الرفاق السخاء يكسب المحبة وزين الاخلاق
 وبيكار ميشكند همراهي جوانمردمي بدست مي آورد دوستي را و مي آيد خويها را
 الوفاء حلية العقل وعنوان النبيل الاحتمال برهان العقل
 وفا نشانه حرد است و نمونه راست دليست بر داري نمونه دار خرد
 وعنوان الفضل المعرفة دهش والخلوصها عطش لشي
 و نمونه افزوني است شناخت سرگرداني است خالي بودن از شغل تشنگي است
 الخلق الكثير الطيش منغص لعيش المطل احد المنغين
 بسيار سبك دليست تبه زندگاني است كاهلي كاهلي يكي از دو منع است
 اليأس احد النجسين السامع للغيبة احد المغتابين
 نا اميدي يكي شاد نيست شونده غيبت يكي از دو غيبت كننده است
 المصيبة بالصبر اعظم المصيبين الظن بالصواب احد
 مائمه با صبر بزرگترين يكي از دو مائمه است گمان باراستي يكي
 الصوابين الرويا الصالحة احد البشاريين انكف
 از دور ستايت خواب راست يكي از دو خوش خيست بازداشتن
 هما في ايدي الناس احد السخاين الذكر الجميل احد
 از آنچه در دستها مردمانست يكي از دو جوانمردست ياد نيكو يكي از دو
 الحياتين البشر احد العطاءين المرأة الصالحة احد الكا
 زندگاني است كنده روي يكي از دو جوادا است زن راست بارسا يكي از دو كسب
 الكتاب احد المحدثين الاعتبار احد الشتاتين
 كتاب يكي از دو خبر دهنده است عزمي يكي از دو پرا كنده گيست
 اللين احد السميين العجيزة احد الوجهين الدعاء للسائل
 شير يكي از دو كوشتن پشست گردانيدن يكي از دو دوست خواست ز براي خواهنده

احد الصدقتين الادب احد الحسنين الدين اشرف
 يكي از دو صدق است ادب يكي از دو بزرگ ترست دين برترين
 النسبين المصيبة واحدة وان جرعت صارت اثنتين
 يكي از دو بوند است مائمه يكي است اگر زاري كني دو مائمه ميشود
 البينة الصالحة احد العاملين السفر احد العذابين
 نيت راست يكي از دو عمل است سفر يكي از دو عذاب است
 العلم احد الحياتين المودة احد القرابين الحرص
 دانش يكي از دو زندگيست دوستي يكي از دو خويشي است از
 احد الشقاين البخل احد الفقرين السجن احد القبرين
 يكي از دو بهنجي است بخيلي يكي از دو درويشي است زندان يكي از دو كورست
 المنزل البهي احد الجنين النحل احد الهرمين الحسد
 جاي روشن يكي از دو بهشت است بخيلي يكي از دو پيرست رشك
 احد العذابين المرض احد الحسنين العقو اعظم القصد
 يكي از دو شكست است بيماري يكي از دو زندگيست كد شين از كفا
 الفضيلتين الصبر احد الظرفين المؤمن يقظان ينتظر
 دو افضليست شكيبائي يكي از دو فريزيست مسلمان بيدارست منتظر
 احد الحسنين الظالم طاع ينتظر احد النعمتين العادل
 يكي از دو نيكوي است ستمكار سرکش است چشم مي دارد يكي از دو افتادگي را دارد
 ناع ينتظر احد الجزائين الدين والادب نتيحة العقل
 نكهياني است چشم مي دارد يكي از دو پاداش نيكوي دين و ادب نتيحة خرد
 الحرص والبشرة والنحل نتيحة الجهل الكرم حسن الشجيرة
 از آرزوي بزرگ و بخيلي رازده نازاني است نيكوگاري خويي كردار است
 واجتناب لذنية الامل يقرب المنيّة ويباعد الامنيّة
 دوروي از پستي اميد نزرديك مي دارد مكررا دور مي دارد از زوا

العاقل من يخذ التوبة ^{خردمند آنست که فزورد گناهانرا} الاصل بالخفان الكريم ^{بامرزش نیکوکار}

من حاذي الاساءة ^{آنست که جز آدهد بدی را} بالاحسان المحسن ^{نیکوکار آنست که فزارد همه مردمان} من عم الناس

بالاحسان ^{بنیکی} الشجاعة ^{دلیری} نصرة ^{یاری} حاضرة ^{اماده است} و فضيلة ^{افزونی} ظاهرة ^{اشکارا است} العلم

و دائمة ^{دانش دوست یافت گرامتست} و نعمة ^{ودهنس فراوان است} عميمة ^{دادگرمی} الايضاف ^{برمیدارد سرگشتی را} يرفع ^{و بار می آورد} الخلاف ^{و توفیق}

الايتلاف ^{بیوندد را} التقوي ^{پرهیزکاری} جماع ^{کرد آزرده} التتعة ^{با کبریا} والعفاف ^{و پارسائی است} العدل ^{داد} راس

الايمان ^{ایمان است} و جماع ^{و کرد آزرده} الاحسان ^{نیکوئی است} الايثار ^{پاشیدن} احسن ^{بهترین} الاحسان ^{نیکوئی است} و اعلا

مراتب ^{پایه های} الايمان ^{ایمان است} البخل ^{بخیلی} يكسب ^{بما اندوزد} العار ^{ننگ را} ويدخل ^{و در می برد} النار ^{در آتش} الظلم

في الدنيا ^{در دنیا} بوار ^{تباهی است} و في ^{در آخرت} الآخرة ^{شکست} دمار ^{دروغ} الكذب ^{در دنیا} في ^{و در آخرت} العاجلة ^{و در آخرت} عا

و في ^{و در آخرت} الاجلة ^{شکست} عذاب ^{آتش} لنار ^{حشمت} الغضب ^{می شکند} يردي ^{صاحب خود را} صاحبه ^{و بدید} ويترك

معايبه ^{معایبه} الحاج ^{مرا در عیبهای او را} يكثر ^{سینه از یاد می آرد} براكبه ^{سینه کار را} و يذو ^{و بهر در می آرد} بصاحبه ^{سینه جو را} العالم ^{و انا آنست} من

شهدت ^{شهادت} بصلته ^{که کوهی دهد} افعاله ^{بدرستی گفتارهای او} الورع ^{پارسیا آنست که بکار باشد نفس او} من تنزهت ^{و شرف} نفسه

و شرف ^{و بلند} خلاله ^{با ستم دوستی او} الزهد ^{ترک دنیا} شيمه ^{کردار} المتقين ^{پرهیزکار آنست} و سجيته ^{و خوی} الاوابين ^{بجز باز گشتگان}

التقوي ^{پرهیزکاری} ثمرة ^{ثمره} الدين ^{دین} وامارة ^{و فرماندهی} اليقين ^{درست دانی است} الحكمة ^{راست گویان خردمند} روضة ^{باغ} العقلا

ونزهة ^{و بایگ} النبلاء ^{راست زوان} العقل ^{خرد} عزيزة ^{خویشست که فرامیرسد بدانش} نزهة ^{آرامشها} بالعلم ^{و آرایشها} التجار

التجارج ^{ستیزه} ينسج ^{میزاید} الحروب ^{جنگها را} و يوغر ^{و می فریبد} القلوب ^{دلها را} العلماء ^{دانا یان} عرفاء ^{شناخته گان}

لكثرة ^{از بسیاری} الجهال ^{نادانان} الناجون ^{راست گان} من النار ^{از آتش} قليل ^{اندکند} الغلبة ^{از جهل افزونی آرزو} الهوي

والضلال ^{و گمراهی} الدنيا ^{دنیا} لا تصفو ^{روشن نمی شود} لشارب ^{از برای دنیا خوار} ولا تفي ^{نگاه نمیدارد دنیا دارا} لصاحب

الصبر ^{مشکباتی} على ^{بر تمام آنها} النوائب ^{میرساند} منيل ^{بپایها} شرف ^{بلند} لمراتب ^{کناه کننده} المذنب ^{از} عن

غير علم ^{غیر علم} بري ^{روی نا دانی} من الذنب ^{جداست} الدنيا ^{از کناه} مليّة ^{دنیا بیوسنه است} بالمصايب ^{تمامها} والنوائب ^{و اندوهها}

العلم ^{دانش} ينجي ^{و آموخته ها} من ^{از} الارتباك ^{در افتادن} في ^{در سرگردانی} الحيرة ^{راست گوی} الصديق ^{افزون تر یابی} افضل ^{عده} عده

و ابقي ^{و باقی} مودة ^{مودت} العاقل ^{خردمند} من ^{که دوروی} هجر ^{نزدیند} شهوته ^{از آرزوی خود} و باع ^{و بفروشد} دنياه ^{دنیا را} باخرته ^{و باقی}

المجاهل ^{نا دان} لا يرتدع ^{باز نمی گردد} و بالمواعظ ^{و بهر پندها} لا ينتفع ^{سود نمیکرد} المؤمن ^{مسلمان} عفيف ^{نهفته است}

مقتنع ^{و سازگراست} و متنزه ^{و جزم است} متوقع ^{پارسیا است} الصبر ^{مشکباتی} على طاعة ^{بر فرمان} الله ^{خدا} اهون

من الصبر ^{از شکباتی} على عقوبته ^{بر گرفت خدا} العاقل ^{خردمند} لا يتكلم ^{سخن نمیزد} الا بحاجته ^{مگر بوقت حاجت خود} و حاجته ^{درست گوی}

فَلَا يَسْتَغْلِ الْأَبْصَالُ أَخْرَجَهُ الْبَاخِلُ فِي الدُّنْيَا مَذْمُومٌ
وَنَبِيٌّ بَرْدَارٌ مَكْرُورٌ رَاسِيٌّ أَخْرَجَتْهُ خُودٌ بَجِيلِي كَمُنْدُ دَرْدِيَا نَكُوهِدِهْ
وَفِي الْآخِرَةِ مُعَذِّبٌ مَسْلُومٌ الظُّلْمُ زَلُّ الْقَدَمِ وَيُسْلِبُ
وَدَرِ أَخْرَجَتْ بَعْدَابِ كُوفَتَارِ وَمَدَامَتِ يَافَتَمِ سَبْتِ مِيلَغَزَانْدِ بَايِ سَتِي كَارِ
النِّعَمُ وَلَهْلَاكَ الْأَمَمِ الْعِلْمُ يَدُلُّ عَلَى الْعَقْلِ فَمَنْ عِلْمٌ عَقْلٌ الْعِلْمُ
آسَاشِهْا وَيَمِ كَشْدِ مَرْدَمِ رَا دَانِشِ دِلَالَتِ مِيلَكْدِ بَر خُودِ بَسِ هَر كَمِ دَانِشِ خَرْدِ مَنْدَرِشِ
مَحْيِ النَّفْسِ وَمُنِيرِ الْعَقْلِ وَمُصِيتُ الْجَهْلِ الْعَاقِلُ مَنْ تَوَقَّعَ
زِنْدَه كُنْدَه نَفْسِ وَرُوشَن كُنْدَه خَرْدِ مِيسَرَانْدَه نَادَانِشِ خَرْدِ مَنْدَانِشِ كَبِيرِ هَر خَرْدِ
عَنِ الذُّنُوبِ وَتَنْزَهُ مِنَ الْعُيُوبِ السَّخَا يَحْضُرُ الذُّنُوبِ
از كُناهانِ وِبَا كُشُودِ از عِيْبِهَا جَوَانْمِ دِي نِيَسْتِ مِي كُردَانْدِ كُناهانِ
وَيَجْلِبُ مَحَبَّتِ الْقُلُوبِ الْكَتِيسُ أَصْلُهُ عَقْلُهُ وَمُرُوتُهُ خَلْقُهُ
وَبَدِستِ مِي آوَرْدِ دُوسْتِي دِلهارِ زَبَر كُرا بَنِيادِاوِ خَرْدِ اوَسْتِ دُموَرُتِ اوِ خَرِيادِ
وَدِينُهُ حَسْبُهُ الْعَالَمُ مَنْ لَا يَشْبَعُ مِنَ الْعِلْمِ وَلَا يَشْبَعُ بِهِ
وَدِينِ اوِ كُوهَرِ اوَسْتِ دَا فَا انْشِ كِه سِيرِ شُودِ از دَانِشِ وَسِيرِ بِي شُودِ
الْعَاقِلُ مَنْ عَقْلُ لِسَانِهِ الْأَعْيُنُ ذِكْرُ اللَّهِ الْمُؤْمِنُ مَنْ كَانَ حَبِيبُهُ
بِرَاسِشِ خَرْدِ مَنْدَانِشِ بِي شُودِ زَبَانِاوِ مَكْرَازِ ياد كُردنِ خُدا مَسْلَمَانِ انْشِ بَاشْدِ دُوسْتِ اوِ
بِتِهِ وَبِغَضَةِ تَبِهِ وَآخِذِهِ بِتِهِ وَتَرْكِهِ بِتِهِ الْمُؤْمِنُ شَاكِرٌ فِي السَّرِّ
از بَرِايِ جَلِا وَدُشْمِنِ اوِ از بَرِايِ خُدا وَكُوفَتِنِ اوِ از بَرِايِ خُدا وَكُدا شَتِنِ اوِ از بَرِايِ خُدا مَسْلَمَانِ شُكْر كُنْدَه ارْشَادِ
صَابِرٌ فِي الْبَلَاءِ خَافٍ فِي الرِّخَاءِ الْمُؤْمِنُ عَفِيفٌ فِي الْغِنَاءِ
شُكِيْهَا دُر كُوفَتَارِي هَر سَاكِنِ اسْتِ دُر فَرَاخِي مَسْلَمَانِ نَهْفَنَه وَنَاسِ اسْتِ دُر تَرَا نَكُري
مَنْزَعَهُ عَنِ الدُّنْيَا الزَّيْنَةُ بِحَسَنِ الصَّوَابِ لَا بِحَسَنِ الثَّيِّبِ
پَاكِستِ از دُنْيَا آراستِ كِي بَجُوزِي رَاسْتِ اسْتِ نَه بَجُوزِي جَا مِهايِ
الرِّفْقُ مِفْتَاحُ الصَّوَابِ وَشِمَةُ ذَوِي الْأَبْيَابِ الْعَاقِلُ
نَرْمِي كَلِيْدَه رَاسْتِ اسْتِ وَكُردَارِ خَرْدِ مَنْدَانِ خَرْدِ مَنْدَه

مَنْ عَصَى هَوَاهُ فِي طَاعَةِ رَبِّهِ الْخَطَا الْإِنْسَانُ فِي الْأَذْرِ لِنَفْسِهِ
انْشِ كِه سَر كُشِ بَاشْدِ از آرزو مِي خُودِ بَروردِ كَارِ خُودِ بَهْرَه آدَمِي دَر كُردِشِ از بَرِايِ نَفْسِشِ
وَفِي الْعَيْنِ لَغَبْرُهُ الْوَصْلَةُ بِاللهِ لَا نَقْطَاعُ عَنِ النَّاسِ
وَدَر چِشْمِ از بَرِايِ عِيْنِ اوِ بِيوسْتِنِ بَجُودِايِ بَرِيدِ اسْتِ از مَرْدَمِ
الْخُلَاصَةُ مِنَ اسْرِ الطَّمَعِ بِاِكْتِسَابِ النَّاسِ الْعِلْمُ ثَمَرُ الْحِكْمَةِ
رَهائِي از بِنْدَه آرزو بَدِستِ رِيحِ مَرْدَمِ اسْتِ دَانِشِ مِيوَه رَاسْتِ
وَالصَّوَابُ مِنْ فُرُوعِهَا الْخَرِصُ فَقِيرٌ وَلَوْ مَلَكَ الدُّنْيَا بَحْلاً
وَدَاسْتِ كَارِي از شَاخِهايِ حِكْمَتِ اسْتِ آوَرْدِ رُوشِنِ اسْتِ اَكُوجِدِ بَدِستِ آوَرْدِ دِيَارِ بَتَاجِي
الصِّدْقُ عِمَادُ الْإِسْلَامِ وَدَعَايَةُ الْإِيمَانِ الْإِيمَانُ قَوْلُ النَّاسِ
رَاسْتِي سَتُونِ مَسْكَمَانِ اسْتِ وَبِشْتِ بَا نِ اِيْمَانِ اسْتِ اِيْمَانِ كُفَرِ اسْتِ بَزِيانِ
وَعَمَلُ بِالْأَرْكَانِ الْجُودُ فِي اللَّهِ عِبَادَةُ الْمُقَرَّبِينَ الْحَشْيَةُ مِنَ عَذَابِ اللَّهِ
وَكُردِ رَاسْتِ بَدِنِها بَجَشَشِ دُر رَاهِ خُدا بِنْدِ كِي نَزِيكِ اسْتِ تَرَسِ از عَذَابِ
سَيِّئَةٍ الْمُتَّقِينَ التَّنَزُّهُ عَنِ الْمَعَاصِي عِبَادَةُ التَّوَابِينَ الْحَزْمُ
كُردارِ بَرِهِيْزِه كَارِ اسْتِ بَا كِيْزِي از نَافَرِ مَانِهَاقِ بِنْدِ كِي تَوْبِه كَارِ اسْتِ بِي دَارِ كِي
لَعَلَّ الْفَصَّةَ حَتَّى تَمُكِّنَ الْفُرْصَةَ التَّوَابِي فِي الدُّنْيَا ضَاعَةٌ
فَرُودِ خُودِ نَا كُودِ شِهَاسْتِ نَا كُودِ پَدِيدِه آيِدِ كَمِينِ سَسْتِي دَر دُنْيَا نَاجِيْزِ كُردنِ
وَفِي الْآخِرَةِ حَسْرَةٌ الْكُرمُ بِذِلِّ الْجُودِ وَانْجَازُ الْوَعْدِ أَصْلُ
وَدَرِ أَخْرَجَتْ بَشِيْمَانِي اسْتِ نِيكُو كَارِ كَرِ دُر كَارِ كُردنِ بَجَشَشِ وَبِجَايِ آوَرْدنِ وِعْدَه اسْتِ بَنِيادِ
الدِّينِ آدَاءُ الْأَمَانَةِ وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ السَّيِّدُ مُحْسِنٌ وَالْجَوْدُ
دِينِ كُزَارْدنِ اِمَانَتِ اسْتِ وَبِجَايِ آوَرْدنِ عَهْدِ اسْتِ مَهْمُورِ رَشْكِرِ بَرْدِه بَرُوسْتِ وَبَجَشَشِ
مَحَبُّوتٌ مَوْدُودٌ الْحَسَنُودُ أَبَدًا عَلِيلٌ وَالْبَخِيلُ أَبَدًا ذَلِيلٌ
دُوسْتِ دَاشْتَه مَشْدَه اسْتِ رَشْكِرِ بَرْدِه هَمِيْشِه بِيَارِ اسْتِ بَجِيلِ هَمِيْشِه خُوارِ اسْتِ
الْجَنَّةُ خَيْرُ مَالٍ وَالنَّارُ شَرُّ مَقْبَلِ الْمَعُونَةُ تَنْزِلُ مِنَ اللَّهِ
بِهَشْتِ بَهْرَتِ مَالِي اسْتِ وَانْشِ بَدِ تَرِ نَظَا كَاهِ اسْتِ يادِويِ فَرُوسِي آيِدِ از خُدا

عَلَى قَدْرِ الْمُسَوْنَةِ الْمَرَجِ فَرَقَةٌ يَتَّبِعُهَا ضَعْفٌ بِالْأَفْرَاطِ
 براندانه خواست هزل جداست که در زنی آدمی آید کینه اندازد و افزون
 فِي الْمَلَامَةِ يَشْتَبِي نَارَ النَّجَاحَةِ الْقَنُوعُ خَيْرٌ مِنْ ذَلِ الْخُصُوعِ
 در سرزنش می افزوزد آتش ستیزه را سازگاری بهتر است از خواری زاری
 الْقَانِعُ بَاجٍ مِنْ أَقَاتِ الْمَطَامِعِ الْكَرِيمُ يَرُدُّ جَرَّ عَمَّا يَفْتَحُ
 سازگار رسته است از تباهیها طمعها نیکوکار آزرده میشود از آنچه می باز
 بِهِ اللَّيْمُ الْجَاهِلُ يَسْتَوْحِشُ عَمَّا يَأْتِي بِهِ الْحَكِيمُ الْمَعْرُوفُ
 بان فرومایه نادان می رعد از آنچه می آید بان حکیم نیکو می
 غَلَّ لَا يَفْكُهُ الْأَشْكُرُ وَمَكَافَاتُ الْحَقِّ أَبْلَغُ مِنْهُ عَنِ الْحَبَابَةِ
 کینه دل است جلا نمیکند مگر شکر نیکو کسی تا آنکه عوض او داده شود کساده و پاکست از مدارا
 وَالْمُرَايَاتُ لِلْمُؤْمِنِ بَيْنَ نَجْمَةٍ وَخَطِيئَةٍ لَا يَصْلَحُ مَا لَا الشُّكْرُ
 و ستیزه را مسلمان میان آسایش و گناه کارست سازگار نمیکرداند مگر شکر خدا
 وَالْأَسْتَغْفَارُ الْحَلِمُ عِنْدَ شِدَّةِ الْغَضَبِ تَوْمَنٌ عَضْبَتِ
 و امرزش خواستن از خدا بردباری نزد سختی خشم ایمن میگرداند از خشم خدا
 الْكَمَالُ فِي ثَلَاثٍ الصَّبْرُ عَلَى التَّوَابِ وَالْتَوَاقُ فِي الْمَطَالِبِ
 تامل در سه چیز است شکیبایی برانذوهها و پرهیزکاری در خواستهها
 وَاشْفَاقُ الطَّالِبِ الرَّفْقُ بِسِرِّ الصَّعَابِ وَيَسْتَقِلُّ شِدَّةُ
 و مهر بانی بر خواستار نرمی آسان میگرداند دشواریها را و آسان میگرداند
 الْأَسْبَابُ الْعَالَمُ يَعْرِفُ الْجَاهِلُ لَأَنَّهُ كَانَ قَبْلَ جَاهِلٍ
 سببهاست را دانا نمی شناسد نادان را از برای آنکه او پیشتر نادان بوده آ
 الْجَاهِلُ لَا يَعْرِفُ الْعَالَمَ لَأَنَّهُ لَمْ يَكُنْ قَبْلَ عَالِمًا التَّوْفِيقُ
 نادان نمی شناسد دانا را از برای آنکه نبوده پیشتر دانا ساز بخت
 وَالْخِدْلَانُ يَتَحَاذِبَانِ النَّفْسَ فَاقْهَمَا غَلَبَ كَانَتْ فِي حَيْرَةٍ
 و خوار می کشد بسوی خود نفس را هر کدام افزون می آیند نفس در زندان
 بر هم می باشد

الْمُؤْمِنُ حَذَرٌ مِنْ ذُنُوبِهِ ابْدَانُهَا فِ الْبَلَاءِ وَيَرْجُو
 مسلمان کورنده از گناهان خود همیشه میترسد از گرفتاریها و امید دارد
 رَبِّهِ الْحَقْلُ وَالْحِلْمُ مَقْرُونَانِ فِي قَرْنٍ لَا يَفْتَرِقَانِ
 پروردگار خود خرد و دانش نزدیکان اند در یکجا دور نمیشوند از هم
 وَلَا يَذْبَانِيَانِ الْإِيمَانُ وَالْعَمَلُ اخْوَانُ تَوْأَمَانِ وَرَفِيقَانِ
 و جدا نمیشوند از هم مسلمان و عمل نیکو دو برادر اند که یکدیگر را دیده اند و در هم
 لَا يَفْتَرِقَانِ الْإِيمَانُ شَجَرَةٌ أَصْلُهَا الْيَقِينُ وَفَرْعُهَا التَّقَى
 دور نمیشوند از هم ایمان درختی که بیخ آن دانش درستست و شاخ آن پرهیزکاری
 وَنُورُهَا الْحَيَاءُ وَثَمَرُهَا السَّخَاءُ الْغَضَبُ نَارٌ مُوقَدَةٌ
 و شکوفهها آن شرم است و میوه آن جود و رست خشم آتش است افروخته
 مِنْ كَظَمَةٍ أَطْفَافِهَا وَمَنْ أَطْلَقَهُ كَانَ مُحْتَرِقًا بِهَا الْعَارُ
 هر کس فرو خورد می پشاند آن و هر کس خشم را بسوزد بان آتش شناسنده
 مِنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَاعْتَقَهَا وَنَزَّهَا عَنْ كُلِّ مَا يُبْعَدُهَا
 آنست که بشناسد نفس خود را پس ازاد کند و پاک سازد از هر چیزی دور گرداند او را
 وَيُوقِظُهَا الشَّهَوَاتُ أَغْلَالٌ قَاتِلَاتٌ وَافْضَلُ دَوَاهَا
 و تباہ کند او را آرزوها بدیهای دروشت که کشنده است و افزون تر دوا آرزوها
 اقْتِنَاءُ الصَّبْرِ عَنْهَا الْأَحْمَقُ لَا يَحْسِنُ بِالْجَهْرِ إِنَّ وَلَا يَنْفَكُ
 بدست آوردن شکیبایی است از آرزوها کول نیکو نمیکند با شکا و جدا نمی شود
 عَنْ نَقْصٍ وَخُسْرَانِ الْبُكَاءُ مِنْ خِيفَةِ اللَّهِ لِلْبُعْدِ عَنْ اللَّهِ
 از کاستنی و زیان گویان از ترس خدا از برای دوری از خدا
 عِبَادَةُ الْعَارِفِينَ التَّفَكُّرُ فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 بندگی و پرستاری است شناسندگان اندیشه در سر آسمانها و زمین
 عِبَادَةُ الْمَخْلُصِينَ الْحَقُّ دَاءٌ لَا يَدَوُّ وَامْرَضٌ لَا يَبْرِئُ الْحَجَرُ
 پرستیدن پاک دروشت کوبی در دینست که درمانی ندارد و بیماری است که جد نمیشود
 سنگ

الْخَضْبُ فِي الدَّارِ هُنَّ بِخَرَابِهَا الْإِخْوَانُ فِي اللَّهِ تَعَالَى تَدْرُسُ
بسم بدست آورده در خانه بگو خرابی خانه است برادران در رضا خدا را پائیده می کنند
 مَوَدَّتُهُمْ لَدَوَامٍ سَبَبُهَا إِخْوَانُ الدُّنْيَا تَنْقَطِعُ مَوَدَّتُهُمْ
دوستی ایشان از برای آنکه سبب دوستی ایشان برادران دنیا را می برد دوستی ایشان پائیده است
 لِسُرْعَةِ انْقِطَاعِ أَصْبَابِهَا الْكَيْسُ مِنْ كَانَ يَوْمُهُ حُرَّامًا
از برای آنکه سبب دوستی ایشان زود می برد زیرا که آنست که با مشقه روز او بهر روز فراموش است
 وَعَقْلُ الدَّمِ عَنْ نَفْسِهِ الْعَاقِلُ مَنْ أَحْسَنَ صَنَائِعِهِ وَوَضَعَ
و در آویزد نگو هوش را از نفس خود خردمند آنست که می گویند کردارهای خود را و بینه
 سَعْيَهُ فِي مَوَاضِعِ الشَّقَى مِنْ اغْتَرَبَ بِحَالِهِ وَانْجَدَ لِعُزْرِ
سعی خود را در جایهای خود بد بخت آنست که مغرور شود بحال خود و شر شود بفریب
 أَمَالِهِ اللَّيْمُ إِذَا بَلَغَ فَرْقَ مِقْدَارِهِ تَنَكَّرَتْ أَحْوَالُهُ الْيَقَرُ
امیدها خود تا کسی هرگاه برسد بیایا حد اندازه خود بدو زشت شود حالهای او نزدیک
 إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِمَسْئَلَتِهِ وَالْحَى لِنَاسٍ بَرَكَهَا الدُّنْيَا مُنْقَلَبَةً
بستوی خدای بجزاستن خدا است و بسوی مردمان بهرگاه ایشان دنیا گردنده است
 فَإِنَّهُ إِنْ بَقِيَ لَكَ لَمْ يَبْقَ لَهَا الْعَجَبُ لِعَفْوَةِ الْحَسَادِ
نیست شونده اگر بایده از برای تو از برای نمی باید خود پسندی از سبب حسودانست
 عَنْ سَلَامَةِ الْإِحْسَادِ الدُّنْيَا أَصْغَرُ وَاحْقَرُ نَزْرٍ مِنْ أَنْ يُطَاعَ
از سلامتی دنیا کوچکتر و کمتر و اندکتر است از آنکه تو فرمان بوی
 فِيهَا الْأَحْقَادُ إِخْوَانُ الصَّدَقِ زِينَةُ فِي السَّرَّاءِ وَعُدَّةٌ فِي الضَّرَّاءِ
درو بداند رویها را برادران راستی را راستی اند در شادیها و بپناه اند در زبان
 الدَّوْلَةُ تَرُدُّ خَطَا صَاحِبِهَا صَوَابًا وَصَوَابُ ضَدِّهِ خَطَا
دولت میگرداند نادرستی دولتمند را بر راستی و راستی نیز دولت را بر راستی
 الْخَرْقُ مَنَاقِبُ الْأَرْبَابِ وَمَعَادَاةُ مَنْ يَقْدِرُ عَلَى الضَّرِّ الْعِلْمُ
گونی و آکنشند اندیشهاست و دشمنی کردن با کسی که تواناست بر زبان رسانیدن

افضل

أَفْضَلُ شَرَفٍ لَا قَدِيمَ لَهُ الْجَاهِلُ لَا يَعْرِفُ تَقْصِيرَهُ وَلَا يَقْبَلُ
دانش افزونتر بر نیست او پیش خود نیست او برف نادان نمی شناسد کما سی خود را و نمی پذیرد
 مِنَ النَّصِيحِ لَهُ الْعَطِيَّةُ بَعْدَ الْمَنَعِ أَجْمَلُ مِنَ الْمَنَعِ بَعْدَ الْعَطِيَّةِ
از پسند که او است دهش پس از باز گرفتن بهتر است از دهش پس از آن دهش
 الْأَهْمُ بِخَلْقِ الْأَبْدَانِ وَبِحَدِّ الْأَمَالِ وَبِدُنَى الْمَنِيَّةِ وَبِبَاعِدِ
روزگار که میگرداند نتها را و نومیدارد امیدها را و نزدیک میسازد مرگ را و دور میکند
 الْأَمْنِيَّةِ أَوْ آخِرِ مَصَاعِدِ التَّقَى أَوَّلِ مَوَارِدِ الْحَدِّ الْعَالِ
آرزو پایا نهی پدید آمدن درمان بودن اولهای و زود آمدن کناره جو نیست
 إِذَا سَكَتَ فِكْرُكَ إِذَا نَطَقَ ذِكْرُكَ إِذَا نَظَرَ عَيْتُ الدَّاعِي بِلَا عَمَلٍ
هرگاه سخن نگوید اندیشه کند و هرگاه سخن گوید یاد حق کند و هرگاه نگاه کند پسند پذیرد دعا کننده عمل طاعت
 كَالْفَوْسِ بِلَا وَتَرٍ الْمَرْوَةِ اجْتِنَابُ الرَّجُلِ مَا يَشْنِيهِ وَلَا
همچو کمان به زه است مروت دوری جستن مردست از آنچه زشت گرداند او را
 دَسَائِيهِ مَا نَرِيهِ الرَّفِيقُ فِي دِينِهِ كَالرَّفِيقِ فِي دِينِهِ الْغِنَا
و نکرد او را آنچه بیاید او را همراه در گشیش خود همچو همراهی است او را و او را تو انگری
 بِأَنَّهُ اعْظَمُ الْغِنَاءِ الْغِنَاءُ بِغَيْرِ رَأْيِهِ اعْظَمُ الْفَقْرِ وَالشَّقَا
ببخدا بزرگترین است توانگری توانگری بغير خدا بزرگترین است درویشی است و بد بختی
 الْعِلْمُ أَكْثَرُ أَنْ يَحَاطَ بِهِ فَيُخَذَ مِنْ كُلِّ عِلْمٍ احْسَنُ السَّخَاءِ
دانش بیشتر از آن است که بگردان توان برآمد پس بگردان هر دانشی بهتر از آن جوانمردی
 وَالشَّجَاعَةُ عَزَائِرُ شَرِيفَةٍ يَصْنَعُهَا اللَّهُ سَخَاءَهُ فِيمَنْ أَحَبَّهُ
و دلیری خویهای بلند است می بخشد آن خویها را خدا بکس که دوست میدارد او را
 وَأَمْتَحَنُ الصَّبْرِ عَلَى الْبَلَاءِ أَفْضَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ فِي الرَّخَاءِ
و میازماید او را شکستباری بر گرفتاری افزونتر است از رستگاری در آسایش
 الْعَقْلُ اغْنَى الْغِنَاءِ وَغَايَةُ الشَّرَفِ فِي الْآخِرَةِ وَالْدُّنْيَا الْكُتْمُ
خرد تو انگریزترین توانگریست و پایان بر نیست در آخره و دنیا بگو صحرای

و اینست از اسرار علم
 و اینست از اسرار علم
 و اینست از اسرار علم
 و اینست از اسرار علم

يَحْفَظُوا إِذَا اسْتَعْطَفَ وَيَكْلِينِ إِذَا عَنَّفَ الْمُؤْمِنُ إِذَا سُئِلَ
بسم کند هرگاه مهر بانی کرده شود باو و تیری کند هرگاه درشتی کرده مسلمان هرگاه از خود خواهند شود باو

اسْتَعْفَ وَإِذَا سَأَلَ حَقَّقَ الْحَاسِنُ فِي الْأَقَالِ هِيَ الْمَسَافِي
کار برآرد و هرگاه بخواند سبک گیرد نیکو بها در پیش آمده اند آن بدیها است

فِي الْأَدْبَارِ الصَّمْتُ يَكْسِيكَ الْوَقَارَ وَيَكْفِيكَ مَوْتَهُ الْأَعْتِدَارُ
در پس افتادن ناکفتن می پوشاند ترا سنگر و بر می آرد از برای تو کار و کلامی عذر آوردن

الْأَمَلُ سُلْطَانُ الشَّيَاطِينِ عَلَى قُلُوبِ الْغَافِلِينَ الْحِكْمَةُ
امید پادشاه شیطانانست بر دلهای بیخبران گفتار درست

صَالَةُ كُلِّ مُؤْمِنٍ فُخْدُوهَا وَلَوْ مِنْ أَفْوَاهِ الْمُنَافِقِينَ الْجَهْلُ
گرم شدن هر مسلمانی است پس بکبریه آنرا اگر چه از دهانها منافقان باشد نادانی

فِي الْإِنْسَانِ أَضْرَمَ الْأَكَلُ فِي الْبَدَنِ السَّعِيدُ مَنْ خَافَ الْعِقَابَ
در آدمی زیاد کار ترست از خوردن در تن نیکبخت آنست که ترسد از گرفت

فَأَمِنْ وَرَجَا الثَّوَابَ فَأَحْسَنَ الْحَاسِدُ يَرِي زَوَالِ النِّعْمَةِ
پس ایمن شود و امید دارد پاداش خدا را پس نیکوتر کسی است که بداند زوال نعمت را

عَمَّنْ يَحْسَدُ نِعْمَةً عَلَيْهِ السَّاعِي كَاذِبٌ لِمَنْ سَعَى إِلَيْهِ ظَالِمٌ
از آنکس که بدو حسد می برد نفعی بر خود نداشت بداندیشی دروغ گوشت با آنکس نیک با او ستکار

لِمَنْ سَعَى إِلَيْهِ ظَالِمٌ لِمَنْ سَعَى عَلَيْهِ الْعِلْمُ حَاكِمٌ وَالْمَالُ مُحْكَمٌ
با آنکه بدی کند بر آنکس با آنکه بدی کند بر آنکس دانستی فرمانده است و مال فرما گستر

عَلَيْهِ الْعِلْمُ يَرْشُدُكَ إِلَى مَا أَمَرَكَ بِهِ وَالزُّهْدُ يَسْهَلُ
دانستی نمی نماید ترا راه راست بسوی آنچه میفرماید ترا و زهدی آسان میکند

لَكَ الطَّرِيقُ إِلَيْهِ الْمَالُ يَكْرُمُ صَاحِبَهُ فِي الدُّنْيَا وَلَهَيْتُ عِنْدَ
راه بسوی زهد مال گرامی میدارد صاحب خود را در دنیا و خواهی میدارد نزد

اللَّهِ سُبْحَانَهُ الْفَقِيرُ كُلُّ الْفَقِيرِ مَنْ لَمْ يَقْنَطِ النَّاسَ مِنْ
خدا داشتند بجاییت دانای آنست که نومیهد نکرده مردم را از رحمت خدا

وَلَمْ يُؤْسَرْ مِنْ رُوحِ اللَّهِ الْحَيُّ وَالْحَرِصُ وَالْبَخْلُ خَدَا
و نایمید نکرده اند از خشنودی خدا ترسناک و آزار و بخلی حق ناپا دارند

لَنْ يَسُوَّ يَجْمَعُهُمْ سَوْعُ الظَّنِّ بِأَمْرِ سُبْحَانَهُ الْعَالِمُ كُلُّ الْعَالِمِ
نزد می آید و در آنها را در آدمی بدگمانی بر خست خدا دانای بجاییت دانای

مَنْ لَمْ يَمْنَعْ الْعِبَادَ الرَّجَالَ رَحِمَهُ اللَّهُ وَلَمْ يُؤْمِنْهُمْ مَكَرَ اللَّهِ
آنست که باز ندارد بنده خدا را امید داشتن بر خست خدا و ایمن نکرده اند ایشانرا از مکر خدا

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ خَيْرٌ
مال و فرزندان آرایش زندگی است پست ناپا دارند و کردار نیکو گشته

الْآخِرَةُ الْمُخْتَارُ الْبَخِيلُ جَامِعٌ لِمَنْ لَا يَشْكُرُهُ وَقَادِرٌ عَلَى مَنْ
آخرتند دنیا و فاسد بخیل گرد آورنده است بنیکویی مرا آنکس که شکر و فرود آورنده است بدی

يَعْتَذِرُ الْكَرَمُ عَدُوَّهُ الشَّيْءُ عَلَى حُبِّ مَالِ الزُّهْدِ يَقْصِرُ
عذر را و نگوید نیکو کرداری شای خوش گفتن است بردوستی مال مال روگردانیدن از دنیا

الْأَمَالُ وَالْإِخْلَاصُ الْأَخِ الْمَكْتَسِبُ فِي اللَّهِ أَقْرَبُ الْأَقْرَبِ
کوتاه ساختن مثل و پاکیزه کردن عملهاست برادر بدست آمده در راه خدا نزدیک ترین خویشان امیدهاست

وَأَرْحَمُ مِنَ الْأَمْثَلِ وَالْأَبَاءُ اللَّهُ مَا يَتَارَحُّ الْمَالُ عَلَى
و مهربان تر از مادران و پدرانست ناکسی دادن دوستی مال است بر مرز

الْحَمْدُ وَالشَّيْءُ الْعَامِلُ بِجَهْلٍ كَالسَّائِرِ عَلَى غَيْرِ طَرِيقٍ فَلَا
سپاس و ستایش عمل کننده با نادانی همچو رونده است بر غیر راه پس

يَزِدُّ جَدَّ فِي السَّيْرِ الْبَعْدُ عَنْ حَاجَتِهِ الْمُرُيُوزُ
زیاده می شود در روشن کردن دوری از خواست او مرد ستنجیده میشود

بِقَوْلِهِ وَيَقُومُ بِفَعْلِهِ فَقُلْ مَا تَنْحَرُ زَيْنَتُهُ وَأَقْلُ مَا تَحِلُّ
بگفتار او و می باید بگردار خود آنست که آنکه افزون آید و زناو و اندک ترست آنکه بران آید

قِيمَتُهُ الْكَذِبُ مَتَّهِمْ فِي قَوْلِهِ وَإِنْ قَوِيَ حُجَّتُهُ وَصَدَقَتْ
بهای او دروغ گو بهتان راست در گفتار خود اگر چه سخت باشد درست و راست دران گفتار باشد

لَهْجَتُهُ النَّاسُ ابْنُ الدُّنْيَا وَالْوَلَدُ مَطْبُوعٌ عَلَى حَبِّ امَةِ
راوندن گفتار او مردمان فرزندان دنیا اند و فرزند خود بدین برشته است بر دوسوی مادر خود

الْعَاقِلُ مَنْ اِهَمَّ رَابِعَهُ وَلَمْ يَتَّقِ بِمَا تَسْوَلُ لَهُ نَفْسُهُ الْمُؤْمِنُ
خردمند راست اندام اندیشه خود و نیکی نکند بر آنچه بفریید مهربانان نفس او مسلمان

حَتَّى غَنِيَ مَوْقِنٌ تَقَى الْمَنَافِقَ وَفَرَّ غَنِيٌّ مِمَّا يَلْقَى شَقِيٌّ الْكَلَامِ
شهرتگر توانگر درست دامن بر حقیر کار است منافق نیاید حیا کول فروتن بدینجت است سخن

بَيْنَ خَلْقٍ سَوَاءٍ هُمَا الْكَثَارُ وَالْأَقْلَالُ فَالْكَثَارُ هَذَرٌ
میان دو برابر آمد بد واقع است که هر دو پر کوی و کم کوی است پس بسیار کوی بهر ده کوی است

وَالْأَقْلَالُ عِيٌّ وَحَصْرُ الْإِيمَانِ وَالْإِخْلَاصُ وَالْوَرَعُ الصَّبْرُ وَالرِّضَا
و کم کوی درو و بند است ایمان و پاک دروئی و پرهیزکاری و شکیبائی و خوشنودی

بِمَا يَأْتِي بِهِ الْقَدِيرُ الصَّدِيقُ إِنْسَانٌ هُوَ أَنْتَ إِلَّا أَنَّهُ غَيْرُكَ
بآنچه می آید بآن تقدیر حق یار آدمی است که او توئی از راه یگانگی اما آنست که ظاهر

الْمُسَاوَرَةِ رَاحَةٌ لَكَ وَتَعَبٌ لِعَمَلِكَ الذِّكْرُ يُوَسِّسُ الْدِّينَ
رای زدن آسایش است مرتد درج است مزین ترا یاد حق آرام میکند باخورد

وَيُزِيلُ الْقَلْبَ وَيَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةَ أَوَّلَ عَوَظِ الْحَلِيمِ عَنْ حِلْمِهِ
و روشن میکند دل و فرود می آرد رحمت را اول بازگشت بردبار از بردباری او

إِنَّ النَّاسَ كُلَّهُمُ انْصَارَةٌ عَلَى خُصْمِهِ الدُّنْيَا سَجْنُ الْمُؤْمِنِ
آنست که مردم همه باری گان و بند بردشمن او دنیا زندان مسلمان است

وَالْمَوْتُ تَحْفَتُهُ وَالْجَنَّةُ مَأْوَاهُ الدُّنْيَا جَنَّةُ الْكَافِرِ وَالْمَوْتُ
و مرگ راه آورد او است و بهشت بازگشت او است دنیا بهشت کافر است و مرگ

مُسْتَخْصَصَةٌ وَالنَّارُ مَثْوَاهُ الْعَمَلُ بِطَاعَةِ اللَّهِ أَتَمُّ وَلِسَانُ
بازنماید او است و آتش جای او است عمل بفرمان برداری خدا سوداوست و زبان

الصَّدَقِ أَزِينٌ وَإِنْ فِي الْغَدْرِ بِكُلِّ أَحَدٍ قَبِيحٌ وَهُوَ يُذَوِّي
راست گو آراسته تر و کار ساز تر است بی وفائی با هر کس رشت است و بیوفائی بفرموده

الْقَدَرُ وَاللِّسَانُ أَقْبَحُ الْوَفَاءِ تَوَامُ الْأَمَانَةِ وَزَيْنُ الْأَخْوَةِ
توانائی و زبان بد رشت تراست و وفاداری گناه امانت است و آرایش برادری

النِّشْرُ يَسْتَبِينُ النَّفْسَ وَيُفْسِدُ الدِّينَ وَيُزِيْرِي بِالْفُتُوَّةِ
از عیب فانی میکند نفس را و میسوزد دین را و زیان میدارد جویباری را

الْوَرَعُ يَصْلِحُ الدِّينَ وَيَصُونُ النَّفْسَ وَيَزِينُ الْمَرْوَةَ
پارسائی درست دین را و نگاه میدارد نفس را و می آراید مروت را

الْعَاقِلُ مَنْ زَهَدَ فِي دُنْيَا دُنْيَةٍ فَانِيَةٍ وَرَغِبَ فِي جَنَّةِ
خردمند آنست که روی بگرداند از دنیا پست نیست ستودنی و روی آرد بهشت

سَنِيَّةٍ خَالِدَةٍ عَلَيْهِ الصَّبْرُ أَفْضَلُ سَجِيَّةٍ وَالْعِلْمُ أَشْرَفُ
بلند جاوید است شکیبائی افزونتر کردار است و دانش برتر

حَلِيَّةٌ وَعَطِيَّةٌ أَنْتَبَاهُ الْعَيُونَ لَا يَنْفَعُ مَعَ غَفْلَةِ الْقُلُوبِ
از آرایش و هدیه است آگاهی چشمها سود نمیدارد با بیخبری

الْمُتَّقِي مَنْ أَتَى الْقُلُوبَ وَالْمُتَنَزِّهِ مَنْ تَنَزَّهَ عَنِ الْعَيُونَ
پرهیزکار آنست که برپایند از دلها و پاک روشن آنست که پاک شود از عیونها

الْفِكْرُ فِي الْأَمْرِ قَبْلَ مَا يَسْتَعِيْهُ يَوْمُ الزَّلَلِ الطَّاعَةُ جَنَّةُ
اندیشه در کار پیش از رفتن در کار آیین میکند داند فرمانبرداری سپهر

الرَّغْبَةِ وَالْعَدْلُ جَنَّةُ الدَّوْلِ الصَّبْرُ أَنْ يَحْمِلَ الدَّجْلَ
آرزوست دادگری سپهر دولتهاست شکیبائی آنست که بردارد مرد را

مَا يُنَوِّيه وَيَكْظِمُ مَا يُغْضِيهِ الصَّفْرُ أَنْ يَعْفُوَ الرَّجُلَ عَمَّا
آنچه را که میرسد و فرو خرد آنرا که بخشمش آورد او را صفا آنست که بگذرد مرد را از آنچه

يَحْنِي عَلَيْهِ وَيَحْلُمُ عَمَّا يُغْضِيهِ الْجَزَعُ لَا يَدْفَعُ الْقَدَرَ
زان بر او برود و در بارگاهش از آنچه بخشمش آرد زاری باز نمیدارد قدر خدا

وَلَكِنْ يُحِيطُ بِالْأَحْرِصِ لَا يَنْبِيءُ الرِّزْقَ وَلَكِنْ يَذَلُّ
فاما بپناه میدهد ثواب را از زیاده نمیکند روزی را فاما خوار میکند

عَرَفْتَ الدُّنْيَا إِنْ ائْتَلَتْ اِجْلَتْ وَإِذَا حَلَّتْ اِرْحَلَتْ الْجَوَادُ
قد دان شناخته شود دنیا هرگاه که بکشتاید برگشتی فرو آید و هرگاه که فرو آید باز بریند و نیکوکار
نیواندازد و بکشد

مَحْبُوبٌ مَحْمُودٌ وَإِنْ لَمْ يَصِلْ مِنْ جُودِهِ إِلَى مَا رَجَاهُ شَيْءٌ
دوست داشته و ستوده است و اگر چه نرسد از بخشش او بستی ستاينده او چیزی

وَالْبَخِيلُ ضِدُّ ذَلِكَ الْجَائِزُ مَقْبُوتٌ مَذْمُومٌ وَإِنْ لَمْ يَصِلْ
و بخیل خلاف اینست ستمکار دشمن داشته است و نکوهیده اگر چه نرسد

مِنْ جُرْمِهِ إِلَى ذِمَّتِهِ شَيْءٌ وَالْعَادِلُ ضِدُّ ذَلِكَ الْعَاقِلُ مَنْ
از ستم او به بدگویی او چیزی و دادگر بخلاف اینست خردمند افش

وَضَعِ الْأَشْيَاءَ مَوَاضِعَهَا وَالْجَاهِلُ ضِدُّ ذَلِكَ الْعَالِمُ وَالتَّعَلُّمُ
که بگذارد چیزها را بر جای خود و نادان بخلاف اینست دانای دانشمند

شَرِيكَانِ فِي الْأَجْرِ وَالْآخِرُ فِيمَا بَيْنَ ذَلِكَ الدُّنْيَا دَوْلٌ فَاجِلٌ
همدو شریکانه در مزد و نیست چیزی در آنچه میان این دو باشد دنیا در کردش است نیکوکار

فِي طَلِبِهَا وَاصْطَبِرْ حَتَّى تَأْتِيكَ دَوْلَتُكَ الْحَقُّ الْأَشْتَهَارُ
در خواستی دولتها و صبر کن تا آنکه بیاید بتو دولت تو کوی شهرت یافتن در کردش

بِالْفُضُولِ وَمَصَاحِبَةُ الْجَهْلِ الْحَزْمُ النَّظَرُ فِي الْعَوَاقِبِ
بزیاده سرها و یاری با نادانان آگاهی نگاه کردن است در آخر کار

وَمُسَاوَرَاتِ ذَوِي الْعُقُولِ التَّوَكُّلُ التَّيَرِي مِنَ الْخَوْفِ وَالطَّاقَةُ
و مشورت کردن با خردمندان تکیه بر خدا دور شدن است از تاب و توان کردن

وَانْتَظِرْ مَا يَأْتِي بِهِ الْقَدَمُ الدَّهْرُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ
و چشم داشتن آنچه می آید بقدم و اندازد خدا زمانه دور و زست روزی که بر آید دوست و روزی

عَلَيْكَ فَإِذَا كَانَ لَكَ فَلَا تَبْطُرْ وَإِذَا كَانَ عَلَيْكَ فَاصْطَبِرْ
که بر آید ایست هرگاه باشد بر آید تو پس تو شاد مباش و هرگاه که باشد بر آید تو صبر کن

اخْوَكِ فِي اللَّهِ مِنْ هَذَا لَكَ إِلَى رِشَادٍ وَهَذَا لَكَ عَنْ فُسَادٍ وَهَذَا
برادر خدا بی تو آنست که راه نماید ترا براه راست و باز دارد ترا از تباهی و یاری کند ترا

عَلَى صُلَاحٍ مَعَادٍ الْكَفَى تَقْوَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى تَجَنَّبُ
بر ساختن نوشته آخرت زیری ترس خداست دوری

الْمَحَامِدِ وَاصْلَاحِ الْمَعَادِ اللَّيْمُ لَا يَتَّبِعُ الْأَشْكَالَ وَلَا يَمِيلُ
از خصالها و ساختن کار آخرت ناکس از بدو و ناکس از کسی را همچو خود و از روی کند

إِلَّا إِلَى مِثْلِهِ الْحَازِمُ مَنْ حَادِيَ بِيَدِهِ وَلَمْ يَوْخَرْ عَمَلُ
مگر به همچو خودی آگاه آنست که بچشمش کند یا بچشم دهد دست اوست و پس بیندازد کار

يَوْمِهِ إِلَى غَدِهِ الْحَكْمَةُ لَا تَحِلُّ قَلْبَ مَنْ أَفَقَ إِلَّا وَهِيَ عَلَى
امروز خود را به فردا خود دانش درست چنانکه در دل منافق مگر که عزم آن بر

إِنْ تَحَالَ الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ الْعِلْمُ يُجَرِّسُكَ وَأَنْتَ تَحْرُسُ
اگر برون رفتن باشد دانش بهتر است از مال زیرا که علم نگاه میدارد ترا و تو نگاه میداری

الْمَالِ الشَّرَفُ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِحَسَنِ الْأَعْمَالِ لَا بِحَسَنِ الْأَقْوَالِ
مال را برتری نزد خداست او ببنی کوشی عملهاست نه بشوئی گفتارها

الْإِسْتِصْلَاحُ لِلْأَعْدَاءِ بِحَسَنِ الْمَقَالِ وَجَمِيلِ الْأَفْعَالِ أَهْوَى
نیکو گردانیدن دشمنان با خود بخوبی گفتار و زیبایی کردار آسانتر است

مِنْ مُلَاقَاتِهِمْ وَمُعَالَاتِهِمْ بِمُضِيضِ الْقِتَالِ الْفُضِيلَةُ
از بهم رسیدن و افروزی خستیدن بکنند نیدن بجنگ ایشان افروزی بخوبی بر ایشان

الْكَمَالُ وَمَكَارِمُ الْأَفْعَالِ لَا بِكَثْرَةِ الْمَالِ وَحَلَالِ الْأَعْمَالِ الصَّبْرُ
کمال است و نیکوئی کردارها نه بزیاده مال و بزیکی کردارها شکیبایی

عَنِ الشَّهْوَةِ عَفَّةٌ وَعَنِ الْغَضَبِ نَجْدَةٌ وَعَنِ الْمَعْصِيَةِ وَرَعٌ
از آرزو نهفتگی است و شکیبایی از خشم بلند نیست و از نافرمانی پارسایی

السَّخَاءُ أَنْ تَكُونَ بِمَالِكَ مَتَبَرَعًا وَعَنْ مَالٍ غَيْرِكَ مَتَوَعًّا
جودآمیزی آنست که باشد بمال خود بخشنده و از مال غیر خود پرهیزکار

الْفَقِيرُ الرَّاضِي تَاجٌ مِنْ حَامِلِ ابْدِيسٍ وَالْغَنِيُّ وَاقِعٌ فِي جَبَابِلِهِ
درویش راضی رسته است از چنگهای شیطان توانگر گرفتار است در چنگهای

اللّٰثِمُ لَا يَرْجِي خَيْرَهُ وَلَا يَسْلَمُ مِنْ شَرِّهِ وَلَا تَوْمَنُ عَوَالِدَهُ الْمُتَّقِينَ
از ناکس امید نتوان به نیکویی و بسلاصحت از بدی او و این توان از نیکوهای او توکل کرد
 أَنْفُسَهُمْ عَفِيفَةً وَخَوَاجِرَهُمْ خَفِيفَةً وَخَيْرَاتَهُمْ مَّامُونَةً
که نفسهای ایشان نهفته است و کامهای ایشان سبکتراند و چیزهای ایشان بامید نزدیک است
 وَتَسْرُورَهُمْ مَّامُونَةً الْمُتَّقُونَ أَنْفُسَهُمْ قَانِعَةً وَشُرُورَهُمْ
و از بدی ایشان ایمنی حاصل است نفسهای ترسانگان از خدا سوارگاست و از دغای ایشان
 مَيِّتَةً وَوُجُوهُهُمْ مُسْتَبْشِرَةٌ وَقُلُوبُهُمْ مَخْرُوجَةٌ الْمُؤْمِنُونَ
مرده است و رویهای ایشان شرم است و دلهای ایشان اندوختن است و در گرونی است مشکب است
 دَائِمُ الذِّكْرِ كَثِيرُ الْفِكْرِ عَلَى النِّعَمِ شَاكِرٌ وَفِي الْبَلَاءِ صَابِرٌ
بسیار در یاد خداست اندیشه بسیار است بر نعمتها حق شکر کننده است و در گرفتاری مشکب است
 الدُّنْيَا عَرْضٌ حَاضِرٌ بِكُلِّ مَبْنَى الْبَرِّ وَالْفَاجِرُ وَالْآخِرَةُ دَارُ حَقٍّ
دنیا خواسته اماده است که میگذرد از نیکو کردار و بد کردار و حال آنکه آخرت خانه راست است
 يُحْكَمُ فِيهَا مَلِكٌ قَادِرٌ إِلَّا سَلَامٌ هُوَ التَّسْلِيمُ وَالتَّسْلِيمُ
امر میکند در اینجا بادشاه توانا مسلمانی و کردن نهاد است و کردن نهادن
 هُوَ الْيَقِينُ وَالْيَقِينُ هُوَ التَّصَدُّيقُ وَالتَّصَدُّيقُ هُوَ الْإِقْرَارُ
دانش راست است و دانش راست باور داشتن است و باور داشتن اقرار است بیکانگی خدا
 وَالْإِقْرَارُ هُوَ الْإِدَاءُ وَالْإِدَاءُ هُوَ الْعَمَلُ الْعَاقِلُ إِذَا عِلْمٌ
و اقرار بجای آوردنست و بجا آوردن کردار است خردمند هرگاه دانست
 عَمَلٌ وَإِذَا عَمِلَ اخْلَصَ وَإِذَا اخْلَصَ اعْتَمَلَ التَّوَدُّعُ مَبْدُوحَةٌ
بغل در آورد و هرگاه بغل آورد پاک و وزید و هرگاه پاک و وزید گوشه گرفت دهش ستوده است
 فِي كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا فِي فَرْضِ الْخَيْرِ الْإِسْرَافُ مَذْمُومٌ فِي كُلِّ
در هر چیزی مگر در فرصتهای خیر بی اندازه دادن نگویده است در همه
 شَيْءٍ إِلَّا فِي أَعْمَالِ الْبِرِّ الْفَضَالُ أَفْضَلُ قَبْلَهُ وَالتَّخَاءُ
جبنه مکرر کردارها نیکو افزودن افزونتر است سرفرازی است و جواهری

أَحْسَنُ حَلِيَّةٍ الْعَقْلُ أَجْمَلُ زِينَةٍ وَالْعِلْمُ أَشْرَفُ مَرْيَةٍ
خوبتر آرایش است خرد زیباتر آرایش است و دانش برتر افزونست
 الشَّرَكَةُ فِي مَلِكٍ تَوْدِي إِلَى الْاضْطِرَابِ الشَّرَكَةُ فِي الرَّأْيِ
همبازی در بادشاهی میرساند بترسیمی همبازی در اندیشه
 يُودِي إِلَى الصَّوَابِ الْعِلْمُ مَقْرُونٌ بِالْعَمَلِ فَنَ عِلْمٍ
میرساند به سودی دانش نزدیکست به کردار پس هر که دانست
 عَمِلَ الْعِلْمُ لَهْفٌ بِالْعَمَلِ فَإِنْ أَجَابَهُ وَلَا أَرَحَلَ الْمُؤْمِنُ
کرد دانش آواز میکند بعمل نیک پس اگر جواب دهد و اگر نه علم از او میرود مسلمان
 الدُّنْيَا مِصْرَارٌ وَالْعَمَلُ هِمَّةٌ وَالْمَوْتُ تَحْفَتُهُ وَالْجَنَّةُ
دنیا میدان است و کردار دلبستگی است و مرگ تحفه است بهشت
 سَبَقَتُهُ وَالْكَافِرُ الدُّنْيَا جَنَّةٌ وَالْعَاجِلَةُ هِمَّةٌ وَالْمَوْتُ
پیش تر است کافر دنیا بهشت است مال دنیا دلبستگی است و مرگ
 سَقَاوَةٌ وَالنَّارُ غَايَتُهُ الْأُمُورُ بِالتَّقْدِيرِ لَا بِالسَّيْرِ
بد بختی است آتش دوزخ آخر کار است کارها بر تقدیر خداست نه بتدبیر بنده
 التَّائِبُ خَيْرٌ مِنَ الْعَجَلِ إِلَّا فِي فَرْضِ الْبِرِّ الْعَجَلُ مَذْمُومٌ
ایستادن بهتر است از شتاب کردن مگر در فرض نیکویی شتاب نگویده است
 فِي كُلِّ أَمْرٍ إِلَّا فِيمَا يَدْفَعُ الشَّرَّ الْأَنْصَافُ مِنَ النَّفْسِ كَالْعَدْلِ
در هر کاری مگر آنچه باز دارد بدی را از نیکو دار خویشتن از نفس همچو عدلست
 بَيْنَ الْأَمْرِ التَّوَّاضِعِ فِي الرَّفْعَةِ كَالْعَفْوِ مَعَ الْقُدْرَةِ الْجَنُودُ
میان امر فروتنی در بلندای پایه همچو گذشتن است با توانایی لشکران از گناه گینه خواهد
 عِزُّ الدِّينِ وَحُصُونُ الْوَلَاةِ الْعَدْلُ قَوَامُ الدِّينِ وَجَمَالُ الْوَلَاةِ
عز دین و پناهای فرمان دهان اند عادل پایدار دین و زیبائی امیران
 الْعَاقِلُ مَنْ صَانَ لِسَانَهُ عَنِ الْغَيْبَةِ الْمُؤْمِنُ مَنْ جَهَرَ
خردمند آنست که نگاهدارد زبان خود را از غیبت مسلمان آنست که بگوید

قَلْبُهُ مِنَ الدُّنْيَةِ ^{مال} وَبَالَ عَلَى صَاحِبِهِ ^{دل خود را از فرمایگیها} إِلَّا مَا قَدَّمَ ^{بدین انجامی است} مِنَ النَّفْسِ ^{بر خند او بد مال} ^{دانش است} ^{بیش و بس} ^{درده} ^{و بدید} ^{و غله ها}

الفهم الدنيا ظل الغمام وحلم المنام المؤمن الزم لكم
 در یافتن دنیا سایه ابرست و بخت خواب مسلمان چسبان تراست
 من ظلكم و املاككم من انفسكم الحقوق معذب النفس
 از سایه شما و دست فرمان تو شما از نفس شما کینه دار در عذابست نفسوا

مُتَضَاعِفُ الهمِّ الحَسُودُ دَائِمُ الشَّقْمِ وَإِنْ كَانَ صَاحِبُ الحَسَمِ
الهم سيارست اندوه او حسود همیشه بیمارست اندر حیرت

المؤمن قریب امره بعید همه کثیر صمت خالص عمل
مسلمان نزدیک است کار او دور است اندوه او بسیار است خاموشی او بکثیر است عمل او

الْمُتَّقُونَ أَعْمَالُهُمْ زَكَاةٌ وَأَعْيُنُهُمْ بَاكِيةٌ وَقُلُوبُهُمْ جَلَّةٌ
اندیشانگان از خدا عمل ایشان پاکست و چشمهای ایشان گریان است و دلهایشان

العاقل يحترق في عمله ويقصر من أماله الجاهل يعتمد
خردمند خرد میکند در کار خود و کوتاه میکند از امید خود نادان کنه میکند

علی املا و یقصر من عمله الکبر خلیفه مردیه من تکررها
برامده خود و کوتاه میکند از کردار خود کردن کشتی خویش است اندازند هر کس بسیار بگوید

قَالَ الْجَهْلُ مَطِيَّةَ شَمْسٍ مِنْ رَكِبَهَا ذُلٌّ وَمَنْ صَحِبَهَا ضَلٌّ

اللسان معيار أَرْجَحَ العقل وَطَاسَتْهُ الجَهِلُ اكْتَسَبَ
زبان آلت سنجیدن افزون میگرداند خرد و سبک میسازد نادانی بدست آوردن

الثَّوَابُ أَفْضَلُ الْأَرْبَاحِ وَالْأَقْبَالُ عَلَى اللَّهِ رَأْسُ النِّجَاحِ
ثَوَابٌ أَفْزَنْتَرِينَ سَوْدَهَا وَزَوِي أَوْرُونَ بَرَّ خَلَا سِرَّ رَسْمَتَارِيسَ

المفاتيح من لفظ بجناح واستسلم فاراح العجم مع لزوم
رستگراشت که بدو بدو به پیر و کردن زندگانی پس بیا ساید فانوان با همی

الحجر خيرا من القدرة مع ركوب الشرا الحرقه مع العفاء
 نيكوئی بهتر است از توانائی سوارى بر بدنه بدیشه با پارسانه

حَرَمَ مِنَ الْغَنَاءِ مَعَ الْفُجُورِ ^{مُجَرَّدٌ} الْمَوْقِفُونَ وَالْمَخْلُصُونَ وَالْمُتَوَرِّقُونَ
 بهتر است از توانگری باید فعل راست دانان و پاکیزگان و نجسندگان

مِنْ رِجَالِ الْأَعْرَافِ الرِّضَا بِالْكِفَافِ حُرٌّ مِنَ السَّعْيِ
از آن مردان آند که در اعراف خوشنودی با آنچه کارسازی کنند بهترست از شتاب نمودن

في الاستئناف الأمر المعروف أفضل أعمال الخلق الاستئناف
درخرج بی اندازه امر کردن بنیکویی افضل و نفعی عملها می افزونست بی نیازی

عن العذر اعز من الصدق الزكون الى الدنيا مع ما فيها
از عذر گفتن عزیز ترست از راستی
بدینا کردن با آنچه دریده
مشود

من قُصُور العقل التقصير في العمل لمن وثق بالثواب
ان كوثا هي عقل است خود داري در عمل مرا نكس را كه تكيه كنند بر ثواب

عَلَيْهِ غَيْرِ اسْتِغْثَالِ النَّفْسِ بِخِيَرَتِهَا لِأَيِّ صَحَابَةٍ بَعْدَ الْمَوْتِ
بر عقل زیانست کردیدن نفس با آنچه درست نماید پس از موت نفس را

من اکثر الوهن العاقل من غلب هواه ولم يبع آخرته
از بیشترین سستی است خردمند آنست که افزون آید بر آرزوی خود و بفروشد آخرت خود را

بدنیاہ الحازم من لم یستغله عذور دنیا ^{دُنیا} عذور دنیا ^{از کورا خود} عذور دنیا ^{نیک}

لاخراه العمر الذي اعذر الله سبحانه فيه الى ابن آدم واذن
براي اخراش عمر که خداي پاکست در آن عمر و بيم کند فرزندانم
عذر ميبرد

10

سَمُوهُمُ الْقَاتِلَةَ الْمُوقِنَ أَشَدَّ النَّاسِ حَرًّا عَلَى نَفْسِهِ الْخَائِنَ مَنْ شَغَلَ
 زهرها کشنده راست دادن سخن از مردمان است در اندوه و هلاکیت بر نفس خود تاراست شود
 نَفْسُهُ بِغَيْرِ نَفْسِهِ وَكَانَ يَوْمَهُ شَرًّا مِنْ أَمْسِيهِ أَخَوَاتُ الصِّدْقِ
 نفس او بغیر نفس او و باشد امروز او بدتر از فردای او برادر تو که دوست باشد
 مَنْ وَقَالَ بِنَفْسِهِ وَأَتَرَكَ عَلَى مَالِهِ وَوَلَدَهُ وَعَرْسَهُ
 آنست که نگاهدارد ترا بنفس خود و برکنید ترا بر مال خود و فرزند خود و عروس خود
 الْعَاقِلُ مَنْ يَمْلِكُ نَفْسَهُ إِذَا غَضِبَ وَإِذَا رَغِبَ وَإِذَا
 خردمند آنست که بدست آورد نفس خود را هرگاه که خشم گیرد و هرگاه که روی گردان شود هرگاه که
 الْبَكَارُ مِنَ خَشْيَةِ اللَّهِ يَنْفِرُ الْقَلْبُ وَيَعْصِمُ عَنْ مُعَاوَدَةِ
 کزیم از ترس از خط روشن میگرداند دل را و نگاه میدارد از بازگشتن بسوی گناه
 الذَّنْبُ الْأَمَلُ أَبَدًا فِي تَكْذِيبِ وَطَرِ الْحَيَاةِ لِلْمَرْءِ تَعَذُّبُ
 بسوی گناه امید همیشه در دروغ میدارد مرد را و زندگانی دراز شکنجه مرد است
 الْأَنْسُ الْأَمْنُ يَذْهَبُ وَحَشَتُهُ الْوَحْدَةُ أُنْسُ الْجَمَاعَةِ
 خوکوفتن ایمنی است دور میگرداند ایمنی را سگانگی تنهایی خوکوفتن باجماعت
 يَنْكُرُ وَحْشَةً الْخَافَةُ الْفُرْصَةَ سَرِيعَةَ الْفُتُورِ بَطْءُهُ
 تیر میگرداند و میشکند بیگانگی ترس دست یافتن رود از دست میرود و دیر
 الْعَوْدُ ابْتِغَاءُ الْإِحْسَانِ مِنْ كَمَالِ الْبُؤْسِ الرَّهْدُ قِلَاقِلُ مَا يَجِبُ
 بدست میآید بی روی نیکی کردن از تمامی بجنش است ترک دنیا گشت آنکه بفرمان
 وَاجِلٌ مَا يَعْهَدُ يَمُدُّ حَذَا كُلِّ وَبِتَرَكِ الْجَلِّ الصَّبْرُ عَلَى
 و بزرگتر است از آنکه کسی را نگاهدارد میسناید او را همکس و از دست میدهد او را همکس صبر بر
 الْفَقْرُ مَعَ الْغَرَا جَمَلٌ مِنَ الْغَنَاءِ مَعَ الذَّلَالِ السُّرُورُ بِسُطِّ
 درویشی با عزت زیبا تر است از توانگری با خواری شادی میکشاید
 النَّفْسُ وَبِثَرِ النَّشَاطِ الْغَمُّ يَقْتَضِ النَّفْسَ وَيَطْوِي
 نفس را و میپاشد خوشی را اندوه میکشد نفس را و میپوشد

التَّلَطُّفُ فِي الْحِيلَةِ أَحَدِي مِنَ الْوَسِيلَةِ الْحَازِمُ مِنَ
 لطف نمودن در چاره گزینی بهتر است از دست آویز آگاه آنست که
 تَحْيِيرُ حِلَّتِهِ فَإِنَّ الْمَرْءَ يُوزَنُ بِحِلَّتِهِ الدُّنْيَا مِلَّةٌ بِالْمَقْنَأِ
 برکنیند دوست میگردانند از برای دوستی بدی که در دنیا بدوست او دنیا پرست از مائتها
 طَارِقَةٌ بِالْفَجَائِعِ وَالْمَصَائِبِ الْحَازِمُ مِنْ حَنْكَةِ النَّجَا
 گذرنده است بادردها و مائتها آگاه آنست که کام او را بمالد از مائتها
 وَهَذِيئَةُ النَّوَابِ الْإِحْسَانُ غَرِيزَةُ الْأَخْيَارِ وَالْأَسَا
 و پاک گرداند نفس او را ملائتها نیکی خوی و پاک گردانست و بدی
 عَزِيزَةُ الْأَشْرَارِ السَّاعَاتُ تَحْتَرِمُ الْأَعْمَارَ وَتَدْفِي مِنْ
 خوی بدانست ساعتهام کم میگردانم عمرها و نزدیکی میگرداند
 السَّوَارُ الْكَرِيمُ يَرِي مَكَارِمَ أَفْعَالِهِ دِينًا عَلَيْهِ يَقْضِيهِ
 بوبرای نیکی کار میپندد نیکیهای کردارها خود را دین بر خود داده میکند
 اللَّيْثُ يَرِي سَوَالِفَ إِحْسَانِهِ دِينًا لَهُ يَقْضِيهِ الْكَرِيمُ
 ناکس میپندد نیکیها که شده خود را محبوب فرض برد که ادا می نماید
 يَرْفَعُ نَفْسَهُ فِي كَلِمَا ابْتَدَاهُ عَنْ حُسْنِ الْمَجَازَةِ الْحَلِيمُ
 بر میدارد نفس خود را در میان نمیدیند در هر آنچه بنیاد میکند از باداش نیکی بردبار
 يَحْلِي هِمَّتَهُ فِيمَا حَتَّى عَلَيْهِ مِنْ طَلَبِ سُوءِ الْمَكَافَاةِ
 بلند میدارد همت خود را در آنچه ستم کرده شده است بر او از خواستن جزا ببدی
 الْمَالُ تَنْقِصُهُ النِّفَقَةُ وَالْحِلْمُ يَرْكُوعٌ عَلَى الْإِتْقَانِ
 مال را کم میکند دادن و دانش پاک میشود بردادن
 أَحْوَالُ الدُّنْيَا تَتَّبِعُ الْإِتْقَانَ وَخُطُوبُ الْآخِرَةِ تَتَّبِعُ
 حالهای دنیا پیروی میکند اتقانا و بجنشهای آخرت پیروی
 الْأَسْتَحْقَاقُ التَّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ يَأْبَسُ مِنَ سُوءِ
 لیاقت است بدینا کردن با آنکه دیده میشود از بدی

تَقْلِبْهَا جَهْلُ الْجَلِّ بِأَخْرَاجِ مَا افْتَرَضَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِنَ الْأَمْوَالِ
کردن آن نادانست بخیلی بیرون کردن با آنچه خدا فرض کرده است از مالهای

أَقْبَحُ الْجَلِّ السَّخَاءُ مَا كَانَ ابْتَدَاءً فَإِنْ كَانَ عَنْ مَسْئَلَةٍ خِيَا
رشت ترین بخیلی است جو اندازی آنست که باشد بخواست پس اگر باشد از خواست آن خیا

وَنَقَمُ الْحِدَّةِ ضَرْبٌ مِنَ الْجُنُونِ لِأَنَّ صَاحِبَهَا يَتَنَمَّرُ
و به بردن تیزی نوعی است از دیوانگی زیرا که خداوند تیزی پشیمان

فَإِنْ لَمْ يَسْتَمِرْ فَيُجْنِبُهُ مُسْتَحْكَمُ الْعَقْلِ مَنْفَعَةٌ وَالْعِلْمُ
پس اگر پشیمان نشود پس دیوانگی او سخت است سود است و دانش

مَرْفَعَةٌ وَالصَّبْرُ مَدْفَعَةٌ الدُّنْيَا مَصَابِيحُ مُفْجَعَةٌ
بلند است و صبر رهایی است دنیا مائهای باواز آرنده است

وَمَنَايَا مَوْجَعَةٌ وَغَيْرُ مَقْطَعَةٍ الْجَزَعُ عِنْدَ الْمَصِيبَةِ
و مکههای دردناک است و پندها برنده است زاری نزد امام

يَزِيدُهَا وَالصَّبْرُ عَلَيْهَا يَبِيدُهَا وَالشُّكْرُ عَلَى النِّعْمَةِ
زیاده میگرداند مصیبت را و شکر کردن بقاء میکند مصیبت را و شکر کردن بر نعمت

جَزَاءُ لِمَا ضَيَّعَهَا وَاخْتِلَا بِالْإِثْمِ التَّجُّ بِالْمَعَاصِي أَقْبَحُ
جزای نعمت گذشته است و کشند نیست مزینت آید را شاد شدن بکنایههای ازین

مِنْ رُكُوبِهَا الْقَلْبُ يَنْبُوعُ الْحِكْمَةِ وَالْأُذُنُ مَغْضِبُهَا
از کردن گناهها دل چشمه حکمت است و گوش تازه کننده حکمت است

الدُّنْيَا شَرُّكَ النَّفُوسِ وَفَرَارَةٌ كُلِّ جَنْدٍ وَبُؤْسُ النَّفْسِ
دنیا هم بدتر است نفسها است و فرارگاه هر دشمن و بدست نفسها

طَلَقَهُ لَكِنْ أَيْدِي الْعُقُولِ اغْتَرَبَتْهَا عَنِ الْجَوْشَنِ الْأَيَّامِ
گشاده است لکن دستهای عقلها گرفته است از در رفتن در بدعتها روزها

صَحَائِفُ أَجَالِكُمْ فَخَلَّدُوهَا أَحْسَنَ أَعْمَالِكُمْ بِالْآخِرَةِ
نامهای وعده شماست پس جاوید گردانند بهترین کردارهای خود آخرت

دَارُ مَسْتَقَرِّكُمْ فَحَقِّدُوا إِلَيْهَا مَا يَبْقَى لَكُمْ الْبَكَاءُ مِنْ حَسْبَةِ
خانه آرام شماست پس ساز که کنید بسوی آخرت آنکه بماند از بکایت شما

اللَّهُ مُفْتَاخُ الرَّحْمَةِ الْعَمَلُ بِالْعِلْمِ مِنْ تَمَامِ النِّعْمَةِ الدُّنْيَا
خدا کند رحمت است عمل کردن بعلم از تمامی نعمت است دنیا

عُذْرٌ وَرَحَائِلُ وَسَرَابٌ زَائِلٌ وَسَنَادٌ مَائِلٌ الْجَهْلُ بِالْفَضَائِلِ
عذر دهنده نبردنده و سراب نیست شونده است و تکیه گاه نادانی با فواید

مِنْ أَقْبَحِ الرَّدَائِلِ الْخَطْوَةُ عِنْدَ الْخَالِقِ بِالرَّغْبَةِ فِيمَا لَدَيْهِ
از رشت ترین فرومایگیهاست گام زدن نزد خالق با روی آوردن در آنچه نزد او است

الْخَطْوَةُ عِنْدَ الْمَخْلُوقِ بِالرَّغْبَةِ عَمَّا فِي يَدَيْهِ الْمُتَقَرَّبُ بِأَدْرِ
گام زدن نزد مخلوق با روی آوردن از آنچه در هر دو دست است نزدیک کردن با

الْفَرَائِضِ وَالتَّوَافُلِ مُتَضَاعِفُ الْأَرْبَاحِ الْمَوْدَةُ تَعَاظِفُ
فریضتها و سننها سودها دو چند است دوستی مودت را دو چند میکند

الْقُلُوبُ فِي تِلَافِ الْأَرْوَاحِ الْيَقِظُ فِي الدِّينِ نِعْمَةً
دلهاست در پیوستن جانها بیداری در کار دین نعمت است

عَلَى مَنْ رُزِقَهُ الْأَصْدَقُ نَفْسٌ وَاحِدَةٌ فِي جِسْمٍ مُتَفَرِّقَةٍ
بر آنکس که روزی او شده دوستان یک نفس اند در تنها در تنها جدا جدا

الْعِلْمُ يُشَدِّدُكَ وَالْعَمَلُ يَبْلُغُكَ الْغَايَةَ الْعِلْمُ أَقْبَلُ
دانش آرد می نماید ترا و عمل میرساند بنق منتهای آرزوی دانش سر راه نمایی

وَالْمَعْرِفَةُ آخِرُهَا فِي الظُّلَمِ فِي وَثَاقِكَ مَا لَمْ يَتَكَلَّمْ بِهِ فَإِذَا
شناخت پایان پلوانست سخن در بنده است چندانکه تکلفه باشی آنرا

تَكَلَّمْتَ بِهِ صُرْتَ فِي وَثَاقِهِ الْحُلْمُ يُطْفِئُ نَارَ الْغَضَبِ وَالْحِدَّةُ
هر گاه گفتی آنرا گشتی تو در بند او بر دباری می شانند آتش خشم را و تیزی

تَأَخَّرَ إِحْرَاقُهُ الْمُؤْمِنُ نَفْسُهُ أَصْلَبُ مِنَ الصَّلَاةِ وَهُوَ
بر آفرینش سوزش او است نفس مسلمان سخت تر است از سحر سخت و خود

أَذَلَّ مِنَ الْعَبْدِ الشَّدَّ بِالْقَدِّ وَلَا مَقَارِنَةَ الضَّدِّ بِالْحَالِ
خوار تر و نرم از بنده از میان بد و زدن به نه که نزدیکی با دشمن خردمند ترست از بنده

يَتَقَاضِي نَفْسُهُ بِمَا عَلَيْهِ وَلَا يَتَقَاضِي لِنَفْسِهِ بِمَا يَجِبُ
تقاضا میکند نفس خود را با آنچه واجبست بر او و تقاضا نمیکند از برای نفس خود با آنچه واجبست از برای او

عَلَيْهِ وَلَا يَتَقَاضِي لِنَفْسِهِ بِمَا الْفُجُورُ دَارِ حُصْنٍ ذَلِيلٍ لَا يَمْنَعُ
و تقاضا نمیکنند از برای نفس خود کتابها خانه پناه خوار نیست که باز نگیرد

أَهْلَهُ وَلَا يَحْرُزُ مِنَ الْجَائِلِ إِلَيْهِ الْكَرِيمُ إِذَا احتَاجَ إِلَيْكَ عَقْلًا
کس خود را و نگاه نمیدارد آنرا که پناه برد بسوی او نیکوکار هرگاه که حاجت مند شود بسوی تو معنی

وَإِذَا احتَجَّتْ إِلَيْهِ كَفَاكَ الْكَرِيمُ إِذَا احتَاجَ إِلَيْكَ اخْفَاءُ
و هرگاه تو حاجت مند شوی بسوی او برادر کار ترا ناکس هرگاه محتاج تر شوی یا بر هر سازد ترا

وَإِذَا احتَجَّتْ إِلَيْهِ عَنَّاكَ التَّعَبُ بِغَيْرِ عِلْمٍ كَمَا رَأَى الطَّالِبُ
و هرگاه تو حاجت مند شوی بسوی او برنج اندازد ترا عبادت کننده علم همچو خراسیاست که

يَدُّوْهُ وَلَا يَبْرُحُ مِنْ مَكَانِهِ الْكَرِيمُ يَعْفُو مَعَ الْقُدْرَةِ وَيَعْدُلُ
میکرد و دور نمیشود از جای خود نیکوکار در میگذرد از گناه مع توانایی و عدل میکند

فِي الْأَمْرِ وَيَكْفِ اسَاتِبَهُ وَيَبْذُلُ إِحْسَانَهُ نِيكُوْبِي النُّوْبَةَ
در فرمان روا و باز میدارد بدی خود را و در کار میکند نیکویی خود را توبه

تَدُمُ بِالْقَلْبِ وَاسْتَخْفَا بِاللِّسَانِ وَتَرَكُ بِالْجَوَارِحِ
پشتما نیست بدن و طلب کردن آرزوش است بزبان و گذاشتن ناشایست است با اندامها

وَاصْبِرْ أَنْ لَا يَعُودَ الْجُودُ مِنْ غَيْرِ رَجَاءٍ الْمَكْطُوفَاتِ
و در دل آوردن است آنرا که دیگر بار نکردد بنا سایشه بخشیدن بی آنکه امید باشد از او

وَلَا خَوْفَ حَقِيقَتِهِ الْجُودُ اعْطَاءُ هَذَا الْمَالِ فِي حَقِّهِ
و بی آنکه ترشی باشد مغز بخشش است دادن این مال در رضای خدا

دَخَلَ فِي بَابِ الْجُودِ الْمُؤْمِنُ إِذَا نَظَرَ عَيْتَهُ وَإِذَا سَكَتَ
در رفتن نیست در در بخشش مسلمان هرگاه نگاه کند پنهان نمید و هرگاه خاموش شود

تَفَكَّرْ وَإِذَا تَكَلَّمَ ذَكَرْ وَإِذَا عَطَى شَكَرْ وَإِذَا بَسَلَى صَبَرَ الْمُؤْمِنُ
اندیشه کند و هرگاه سخن گوید یاد کند و هرگاه داده شود شکر گوید و هرگاه گرفتار شود صبر کند مسلمان

إِذَا وَعَظَ أَرْجَحَ وَإِذَا حَذَرَ حَذَرَ وَإِذَا عَبَّرَ عَبَّرَ
هرگاه بنده داده شود باز ایستد و هرگاه تهدید کند بترسد و هرگاه بگذرد بگذرد پنهان کند و هرگاه

ذَكَرَ وَإِذَا ظَلَمَ عَفَرَ الْفَقْرُ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ وَمُرْجَاهُ
یاد کرد شود و هرگاه ستم بیند در گذرد درویشی سلاح و الت جنگ مسلمان است و رهاننده

مِنْ حَسَدِ الْجَرَانِ وَتَمَلُّقِ الْأَخْوَانِ وَتَسَلُّطِ السُّلْطَانِ
از حسودی همسایگان و حاجتمندی برادران و فرو گرفتن پادشاه

الصَّدِيقُ مَنْ كَانَ نَاهِيًا عَنِ الظُّلْمِ وَالْعُدُوَّانِ
دوست آنست که باز دارد باز نماند از ستم وجود

مَعِينًا عَلَى الْبِرِّ وَالْإِحْسَانِ التَّقْوَى أَلَدُ سَدَبٍ
و باشد یاری دهنده بر نیکی و نیکی کردن ترس سخت دست آورست

بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ أَنْ أَخَذْتَ بِهِ وَجَنَّةٌ مِنْ عَذَابِ الْيَمِّ
میان تو و میان خدا اگر میان کاری کنی و سپهرشت از عذاب در در نا کار

الْكَرَامَةُ تَقْسِدُ مِنَ اللَّيْمِ بِقَدْرِ مَا تَصْلُحُ مِنَ الْكَرِيمِ الْحَالِ
نیکی بیهی تباه میکند از ناکس باننداره آنچه می سازد از نیکوکار فسادان

صَخْرَةٌ لَا يَنْفَجِرُ مَاؤُهَا وَشَجَرَةٌ لَا يَخْضِرُ عُودُهَا وَأَرْضٌ لَا يَنْظُرُ
سنگ نیست که نمی کشاید آبش و درختی است که سبز نمیشود چوبش و زمین است که نگاه

عُشْبَهَا النَّاسُ طَالِبَانِ طَالِبٌ وَمَطْلُوبٌ مِنْ طَلَبِ
گیاه او مردمان خواستارانه و طلبکارانه و طلب کرده شده پس هر که طلب

الدُّنْيَا طَلِبَةُ الْمَوْتِ حَتَّى يُخْرِجَهُ عَنْهَا وَمَنْ طَلَبَ الْآخِرَةَ
دنیا کننده طلب و کند فکر تا آنکه بیرون برد او را از دنیا و هر کس طلب کند آخرت

طَلِبَتُهُ الدُّنْيَا حَتَّى يَسْتَوْفِيَ رِزْقَهُ مِنْهَا الْأَمَانَةُ وَفَاءُ
طلب کند دنیا او را تا آنکه برساند روزی او را در دنیا امانت رسانیدن

صدق الافعال والكذب والافتراء خيانة الاقوال البخل ^{کردار راست است و دروغ و پنهان نارسایی گفتار است بخیل آسان میکند}

من عرضه ياكثر مما امسك من عرضه ويضيق من دينه ^{بدادن عرض خود بیشتر از آنچه نگاه میدارد از عرض خود وضایع میکند از دین خود}

اضعاف ما حفظ من نشبه الراضي بفعل قوم كذا داخل ^{زیاده از آنچه نگاه میدارد از وابسته خود خشنود بکار جماعتی همچو داخل است}

فيه معهم وكل داخل في باطل اثمان احرار الرضا به فانه العمل ^{در کار با ایشان و هر داخل کننده در باطل دو گناه است یکی گناه راضی بودن با باطل و گناه}

به الاجل محتوم والترف مقسوم فلا يحسن احدكم ابطلا ^{کردن با باطل و عده بریده شده است و روزی بخش کرده بشود پس باید که اندوهگین نشود از شما بگذرد روزی}

فان الحرص لا يقدر والعفاف لا يورثه والمومن بالتحمل ^{بدیهستی که از پیش نمی آید روزی و خود داری باز نمی آید روزی و مسلمان بشکایتی}

خليق الناس ثلاثة فعالم رباني ومتعلم على سبيل نجاه ^{سازوارست مردمان سه گروه اند یکی عالم ربانی و تعلیم گرفته از برای رستگاری}

وهم رعا اتباع كل ناعق لم يستضيوا بنور العلم ^{و نادان کول بی روان هر چو بان و صحرانشین روشنائی نمی یابند بنور روشن دانش}

ولم يلجوا الى ركن وثيق الراضي عن نفسه مستور ^{و پنهان نمی یابند بگوشت محکم و خشنود از نفس خود را پوشیده است}

عنه عيبه ولو عرف فضل غيره كساه ما به من ^{از او زشتی او و اگر بشناسد افزونی غیر خود را پوشاند بر خود آنچه در دست}

والخسران والمرء باصغر به بقلبه ولسانه ان قال قال ^{و زیان و مرد بد و گوشت پاره در گروست بد دل خود و زبان خود آن اگر گفت}

بحينان وان نطق نطق بديان النعمة موصولة بالشكر ^{بدل گفت و اگر بگفتار در آمد گفتار زبان گفت نعمت بیوسته است بشکر}

والشكر

والشكر موصولة بالمزيد وهما مقرونان في قرن فكن يقطع ^{و شکر بیوسته است بزیادتی و هر دو نزدیک اند در یکجا پس نمی برد زیادتی}

المزيد من الله سبحانه حتى يقطع الشكر من الشاكر الذكر ^{زیادتی از خدا نمی که پاکست تا آنکه برسد شکر هر از شکر کرد یاد}

ليس من مراسيم اللسان ولا من مراسيم الفكر ولكنه اول ^{نیست از بنیادهای زبان و نه از بنیادهای اندیشه لکن بنیاد}

من المذکور وثاني من الذكر العقل خلیل المؤمن والعلم ^{اول از آن کسی است که یاد او کنند و پس از آن زیاد کننده خرد دوست مسلمان است و دانش}

وزيره والصدبر أمير جنوده والعلم قومه الزمان بخون صاحبه ^{وزیر او است و صبر امیر لشکر او است و علم کار بر او است زمانه جنات میورزد با صاحب}

ولا يستعيب لمن عاتبه الايمان والعمل اخوان توأمان وثيق ^{و بفریاد نمی رسد مرا کسی که با او عتاب نماید ایمان و عمل طاعت دو برادر اند که بیک شکر اند و در هر کس اند}

لا يقدر فان لا يقبل الله احدهما الا بصاحبه المذلة والمهانة ^{که از هم جدا نمی شوند و نمی پذیرد خدا یکی از ایشان را مگر بان ذکر دلیلی و خواری}

والشقا في الطمع بالحرص الصبر على مضض الغصص ^{و بد بختی در آرزو با آرزست شکیبایی بر کزیده ها دستگیری ها}

يوجب الظفر بالفرص الناس كالشجر يشرك به واحد وثمرة مختلف ^{نیاز آورد فیروز را بدارست ما فیها مردمان همچو درخت اند آب آن یک است و میوه آن گوناگون}

الطمع مورد غير مصدر وضامن غير موف العقل صاحب ^{آرزو مورد ارنده است نه بالا برنده وضامن شونده است نه ادا کننده خرد خداوند}

جيش الرحمن والهوي قائن جيش الشيطان والنفس ^{شکر خداست و آرزو سر لشکر شیطانست و نفس}

متخاذبة بينهما فانها غلب كانت في حيزه العقل ^{در کشاکش افتاده است میان این دو لشکر هر کدام غالب شود می باشد نفس در منزل او خرد}

ازین دو لشکر

وَالشَّهْوَةُ ضِدَانِ وَمَوْدِ الْعَقْلِ الْعِلْمُ وَمَرْبِ الشَّهْوَةِ الْهَوَى وَالنَّفْسُ
 وازدود دشمنانند یاری دهنده خرد علم است وازدود بنده آردو دهنده است و نفس
 مَتَنَزِعَةٌ بَيْنَهُمَا فَاتِيهِمَا قَهْرٌ كَأَنَّكَ فِي جَانِبِهِ السَّيِّدُ مِنْ لَا يَصْلُحُ
 نزاع کننده است میان ایشان هر کدام قهر کند آن دیگری را بطرف خود بکشد مهتر نیست بصنعت کار کند
 وَلَا يُجَادِعُ وَلَا تَعْرِى الطَّامِعِ الْعِلْمُ عِلْمَانِ مَطْبُوعٌ وَمَسْمُوعٌ وَلَا
 و فرب ندهد و نه فریبد اول طمعکار دانش دوست و یکی دانش هوس است و یکی دانش شنیده
 يَنْفَعُ الْمَطْبُوعُ إِذَا لَمْ يَكْ مَسْمُوعٌ لِلْمُؤْمِنِ دَابَّةٌ زَهَادَتُهُ وَهَمُّهُ
 و سود ندهد دانش هوس است هرگاه که نباشد دانش شنیده مسلمانان خوی او ترکراوست و قصد
 دِيَانَتُهُ وَغَرُّهُ قِنَاعَتُهُ وَجَدُّهُ لَا خَيْرَ لَهُ قَدْ كَثُرَتْ حَسَنَاتُهُ وَعَلَتْ
 دین داری اوست و عزیز ی و قناع است و کوشش او از برای آخرت اوست تحقیق بسیار زیاده را نیکو نهایی او
 دَرَجَاتُهُ وَتَنَارَفَ خَلَاصُهُ وَنَجَاتُهُ الْكَذَابُ وَالْمَيْتُ سَوَاءٌ
 پایه او و برتر است رستگاری او و زهائی او دروغ گو و مرده برابرند
 فَإِنَّ فَضِيلَةَ الْحَيِّ عَلَى الْمَيْتِ الثَّقَةُ بِهِ فَإِذَا لَمْ يُؤْتَوْ بِكَلَامِهِ
 بدستی که افزونی زنده بر مرده است اعتماد بر او توان کرد پس هرگاه اعتماد نشاید کرد بکفار او
 بَطَلَتْ حَيَاتُهُ الْحَاسِدُ يَظْهَرُ رُودُهُ فِي أَقْوَالِهِ وَيَخْفَى بَعْضُهُ
 باطلست زندگى حسود آشکارا میکند دوستی خود را کفایت خود و پنهان میکند دشمنی خود را
 فِي أَفْعَالِهِ فَلَهُ اسْمُ الصَّدِيقِ وَصِفَةُ الْعَدُوِّ النَّفْسُ لَامَانَةٌ
 در کردار خود پس او را دوست نام و صفت دشمن نفس فرمایند
 الْمَسْئَلَةُ تَمَلِّقُ بِمَلَقِ الْمُنَافِقِ وَتَصْنَعُ بِصَنَعِ الصَّدِيقِ
 خوسه شده فروتنی میکند فریب دهنده کار میکند دوست
 الْمُنَافِقُ حَتَّى خَدَعَتْ وَتَمَكَّنَتْ تَسْلُطُ تَسْلُطُ الْعَدُوِّ
 سازگار تا آنکه فریب دهد و جای گرفت و مسلط شده مجبور و تسلط دشمن
 وَتَحْكُمُ بِحُكْمِ الْعَتَقِ وَأُورِدَتْ مَوَارِدُ السُّوءِ الْحُكْمُ وَالشَّرَفُ
 و حکم کند حکم کردگان از حد درگذرد و فرود آرد صاحب در جای بد حکیمان برترند
 خرد را

النَّاسُ مَوْرِدًا وَالْكَثْرُ هُمْ صَبْرًا وَأَسْرَعُهُمْ عَفْوًا وَأَوْسَعُهُمْ أَخْلَاقًا
 مردمان اند و بمنزلهت و بیشتر مردمان اند بصبر و شتابان ترین مردمان اند و گشاده ترین در عفو مردمان اند
 الْعِلْمَاءُ أَطْهَرُ النَّاسِ أَخْلَاقًا وَأَقْلَهُمْ فِي الْمَطَامِعِ أَغْرَاقًا
 دانشمندان پاکیزه ترین مردمان اند در خویها و کمترین مردمان اند در طمعها از روی نژاد
 الْإِنْسُ فِي ثَلَاثَةِ الرُّوحَةِ الْمَوَافِقَةِ وَالْوَلَدِ الْبَارِ وَالْآخِ الْمُوَافِقِ
 خوی گرفتن در سه چیز است در زن سازگار و فرزندی سازگار و برادر سازگار
 السُّؤَالُ يَضْعِفُ لِسَانَ الْمُتَكَبِّرِ وَيَكْسِرُ لُبَّ الشَّجَاعِ الْبَطُلِ
 درخواست تاوان میسازد زبان کوییده را و می شکند خرد دلیر را دلاور را
 وَيُوقِفُ الْحَرَّ الْغَرَّ مَوْقِفَ الْعَبْدِ الدَّلِيلِ وَيَذْهَبُ
 باز میگرداند آزاده غرور را در جای بنده خوار و می برد زینبایی و نور
 بِهَا الْوَجْهَ وَتَحْقُقُ الْبَرْقَ الطَّعَامُ يُوَكِّلُ عَلَى ثَلَاثَةِ مَعِ
 روی را و نیست میگرداند روزی را خوردنی آخورده میشود بسم کونه
 الْأَخْوَانُ بِالسُّرُورِ مَعَ الْفُقَرَاءِ بِالْإِيثَارِ مَعَ ابْنَاءِ الدُّنْيَا
 بابرادر بشادی و و بابروریشان با پاشیدن و دهش و با فرزندان دنیا
 بِالْمُرُوءَةِ الْمُرُوءَةُ وَالْعَدْلُ فِي الْأَمْرِ وَالْعَفْوُ مَعَ الْقُدْرَةِ وَالْمُؤَانَسَةُ
 بهرودت مرودت و عدل در فرمان دهان است و عفو با توانائی و آسان گیری
 فِي الْعُسْرَةِ الذَّلِيلُ بَعْدَ الْعِزِّ يُؤَازِي عِزَّ الْوَلَايَةِ الْحَازِمُ
 در سختی خوار ی پس از عزت برابر عزیز ی است در برتری آگاه است
 مَنْ شَكَرَ النِّعْمَةَ مُقْبِلَةً وَصَدَرَ عَنْهَا وَسَلَاَهَا مَوْلِيَةً
 که شکر گوید نعمت را آنکه روی آرد بدو و صبر کند و خوشنود باشد هرگاه روی بگرداند از نعمت
 مُذِرَةٌ لِلْمُنْعَدِي كَثِيرُ الْأَصْدَادِ وَالْأَعْدَاءُ الْمُنْصِفُ كَثِيرُ الْأَوْلِيَاءِ
 و پشت کننده بکسی است کار را دشمنان بسیار است دادگر را دوستان بسیار
 وَالْأَوْدَاءُ الْعَالِمُ حَيٌّ بَيْنَ الْمَوْتِ الْجَاهِلُ مَيِّتٌ بَيْنَ الْحَيِّ
 دانایا زنده میان مردگان نادان مرده است میان زندگان

الْأَخْوَانُ جِلَاءُ الْهَمِّ وَالْأَحْزَانُ الصَّدَقُ جَمَالُ الْإِنْسَانِ وَدَعَامَةُ
برادران زد آینه اندوهها و غمها راستی زیبایی آدمی است و ستون

الْإِيمَانُ الشَّهَوَاتُ مَصَائِدُ الشَّيْطَانِ الْحَيَاءُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بَقِي
ایمان است آرزوها شکارگاههای شیطان است شرم از خدا نگاه

عَذَابُ النَّارِ الَّذِي كَرُّهُ يُوجِبُ الْإِعْتِبَارَ وَيَوْمُنِ الْأَعْسَارِ وَيَمُرُّ
از عذاب آتش یاد خدا لازم میکند برین برفتن و قیامت میگذرد از سختی و میوه میدهد

الْأَسْطِظْهَا التَّهَجُّمُ عَلَى الْمَعَاصِي يُوجِبُ عِقَابَ النَّارِ الْغَفْلَةُ
هم پیشانی تاختن بر گناهها واجب میگرداند گرفتاری آتش را بیخودی

تَكْسِبُ الْإِعْتِبَارَ وَتَدْفِي مِنَ الْبَوَارِ الْمُؤْمِنُ يَنْظُرُ إِلَى الدُّنْيَا بِعَيْنِ
بدست می آرد فريب خوردن و نزدیک میگرداند بوبرای مسلمان نگاه میکند بسوی دنیا بجشم

الْإِعْتِبَارِ وَيَقِيَاتُ فِيهَا بَطْنُ الْأَضْطِرَارِ وَيَسْمَعُ فِيهَا بَاذِنِ
عبرت و قوت میخورد درو بشتم ناچار و می شنود درو بگوش

الْمَقْتِ وَالْأَبْغَاضِ الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى
دشمنی و عداوت نشستن در مسجد بعد از برآمدن صبح تا

حِينَ طُلُوعِ الشَّمْسِ لِلْإِسْتِغْثَالِ بِذِكْرِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَسْرَعَ فِي تَقَاتُلِ
زمان برآمدن آفتاب از برای مشغول شدن بذكر خدا که پاکست شتابنده تر است در استراحت

وَمِنَ الضَّرْبِ فِي قُطَارِ الْأَرْضِ الْعِبَادَةُ الْخَالِصَةُ أَنْ لَا يَرْجُوَ الرَّجُلُ
از گردیدن در کنارها زمین بندگی پاکیزه خالص آنست که امید ندارد مرد

الْأَرِيَّةَ وَالْخَافَ الْأَذْنَبَ الْمُسْكِلَةَ طُوقُ الْمَذَلَّةِ تَشْدِيدُ الْعَزِيزِ
مکر بخدا بخود و ترسده مکر از گناه خود خواستن کمند خواریست می دبايد از عزیز

عِزَّةَ وَالْحَسْبُ حَسْبُهُ الْعَقْلُ أَنْ تَقْتَصِدَ فَلَا تُسْرِفَ وَتَعْدِ
عزت اول و از پاک گوهر گوهر اول خرد آنست که میان روی کنی و زی انداز ندی و وعده

فَلَا تَخْلَفْ وَإِذَا غَضِبْتَ حَلَمْتَ الْعَدْلُ أَنْ إِذَا ظَلَمْتَ تَصِفْ
پس خلاف کنی و هرگاه خشم کنی برد باری کنی عدل آنست که تو هرگاه ستم کار شوی انصاف کنی

وَالْفَضْلُ أَنْكَ إِذَا قَدَرْتَ عَفْوَتِ الْوَفَاءُ حِفْظُ الذِّمَامِ وَالْمَرْءُ
وافر و بی آنست که تو هرگاه توانا شوی از گناه درگذری وفا نگاه داشتن غناست مروت

تَعْتَدُ دَوْلَ الْأَرْحَامِ الْمَرْءُ يَتَغَيَّرُ فِي ثَلَاثِ الْقُرْبِ مِنَ الْمُلُوكِ
نگاهداری خویشاوندان مرد از حال خود میگردد در سه چیز در نزدیکی بادشاهان

وَالْوَلَايَاتِ وَالْغِنَاءِ مِنَ الْفَقْرِ فَمَنْ لَمْ يَتَغَيَّرْ فِي هَذِهِ فَهُوَ
و قیامت روائیها و ناکواری از درویشی پس هر کس در اینها از حال خود نگردد پس

دُوْعَقْلُ قَوْمٍ وَخَلَقَ مُسْتَقِيمٌ وَكَانَ عَلَى عَلَيْهِ السَّلَامُ
خداوند عقل درست و خدای راست بود حضرت مرتضی علیه السلام

إِذَا أَنَا عَلَيْهِ فِي وَجْهِهِ يَقُولُ اللَّهُمَّ أَنْتَ أَعْلَمُ بِي مِنْ
هرگاه او را در برابر او می ستودند از می گفت که خدایا بدیستی که تو دانا تری بحال من

نَفْسِي وَأَنَا أَعْلَمُ بِنَفْسِي مِنْهُمْ اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي حَيًّا مِمَّا
از من و من دانا ترم از نفس خود از ایشان خدایا بگردان مرا بهتر از آنچه

يُظَنُّونَ وَاعْفُ عَنِّي مَا لَا يَعْلَمُونَ الْمُؤْمِنُونَ لَا نَفْسٍ هَيِّئَتْ
ایشان گمان میبرد و بیامرز انجیر از ایشان نمیدانند مسلمان از برای نفس خود مهم اند

وَمِنْ قَارِطِ زِلْزَلِهِمْ وَجَلُّونَ وَلِلدُّنْيَا عَاقِبَتٌ وَإِلَى الْآخِرَةِ
و از گناههای بسیار خود ترسناک اند و ازاد کننده دنیا اند و بسوی آخرت

مُسْتَأْتُونَ وَإِلَى الطَّاعَاتِ مَسَارِعُونَ السَّيْفُ فَاتِقٌ
آرزومند اند و طاعتها شتابنده است و شمشیر کشايد است

وَالدِّينَ رَاقِقٌ فَالدِّينُ يَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالسَّيْفُ يَنْهَى
و دین بند کننده پس دین میفرماید بنیکوکاری و شمشیر منع میکند

عَنِ الْمُنْكَرِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوَاتٌ الْمَعْرُوفِ
از بدی گفت خدای مرشدا است در کشتن کشاکش زندگی نیکویی

لَا يَمُوتُ إِلَّا بِلَثَلِ بِنَصْفِهِ وَتَجْمِيلُهُ وَسَرُّهُ فَإِنَّكَ إِذَا أَصْغَرْتَهُ
تمام میشود مگر سه چیز کوچک شود بیکویی او زود کردن و ستره پنهان کردن کوچک داری بیکویی

بِالْحَيِّ بِالْجُودِ وَالْوَفَا بِالْعَهْدِ **التَّقْوَى** لِعَوَضِ عَنْهُ
باراستگی بپیشانی است و وفا بعهدها نمودن برهیزکاری است هیچ عوض نیست
 وَلَا خَلْفَ فِيهِ الْمُؤْمِنُ مَنْ يَحْتَلِ أَذَى النَّاسِ وَلَا يَأْذِي
و چیزی قائم مقام نیست مسلمان آنست که بر دارد رنج مردم را و نیاورد
 أَحَدٌ بِهِ الْخَوْفُ مِنَ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا يُؤْمِنُ الْخَوْفُ فِي الْآخِرَةِ
کسی از او ترس از خدا در دنیا آید میگرداند از ترس در آخرت
 مِنْهُ الْقَرِيبُ النَّاصِحُ هُوَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ الطَّاعَةُ وَالْبَرُّ هُوَ الْحَجْرُ
از خدا نزدیک است بنده کوشش است فرمان برداری و نیکی از کافران
 الْمَرْجُ الْكَوْنُ مَنْ صَانَ عَرْضَهُ بِمَالِهِ وَاللَّيْمُ مَنْ صَانَ
سودمند است نیکوکار آنست که نگاه دارد عرض خود را بمال خود و ناگوار آنست که نگاه دارد
 مَالَهُ بِعَرْضِهِ الْمُؤْمِنُ مَنْ وَفَى دِينَهُ بِدُنْيَا وَالْفَاحِشُ مَنْ
دنیا خود را بعرض خود مسلمان آنست که نگاه دارد دین خود بدین خود و بدکار آنست که نگاه دارد
 وَفَا دُنْيَاهُ بِدِينِهِ الْوَرَعُ الْوَقُوفُ عِنْدَ الشَّيْئَةِ **التَّقْوَى**
نگاه دارد دنیا خود را بدین خود برهیزکاری است انداختن نزد پوشیده شدن چیزی از مسلمان
 أَنْ تَبْقَى الْمَرْكَبُ يَا ثَمَّةُ الْعَاقِلُ أَنْ لَا يُضَيِّعَ لَهُ نَفْسًا فِيمَا
آنست که برهیزد مرد از هر چه ناکار خردمند آنست که ضایع نشود نفس او در آن چه سازد او را
 لَا يَنْفَعُهُ وَلَا يَقْتَنِي مَا لَا يَصِحُّهُ الْغَضَبُ يَنْتَرِكُ لَوَاقِحِ الْحَقِّ
سود ندارد او را و بگزیند آنرا که یارشد با او خشم می باشد نهفتگی با بدی اندوختن
 اللَّهُوَ يُفْسِدُ عَزَائِمَ الْحَدِّ الْمَرْءُ بِفُطْنَةٍ لَا بِصَوْرَةٍ الْمَرْءُ
باری تباه میکند دلهای راستی مرد بدیافتن مرد است نه بصورت مرد
 نَفْسُهُ لَا يَفْسِدُ الْبَشَرُ مِنْظَرُ مَوْتٍ وَخَلْقُ مَشْرِقِ السَّحَابِ
کامت مرد است نه تباه کننده شادمانی دیدار فرج بخش و خوی تابانست جوایز مردی
 وَالْحَيَاءُ أَفْضَلُ الْمَعْرِوفِ وَأَقْرَبُ الضُّيُوفِ النَّاسُ خَوْفٌ
و شرم افزونترین نیکویی و بزرگ داشتن مهمانانست مردم از ترس

الخلق الفتوة نابل مبدول واذي مكفول الموقوت
 خوی است جوایز مرد را در سنده درگاه رسیده است و از برای موقوت انکار بازداشتن است کردن

الذَّلَّ تَعْبَلُوا الذَّلَّ التَّجَاجُ الْكِبَرُ أَشْيَاءُ مَضَرَّةٌ فِي الْعَاجِلِ وَالْآخِرِ
خواری می شناسند بخواری ستیزه بزرگترین چیزهاست از روی نمان در زمان حال و زمان
 الْعِلْمُ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ يَحَاطَ بِهِ فَيُخَذَ مِنْ عِلْمِ أَحْسَنَهُ الذَّلَّ
دانش بیشتر از آنست که برسد بشود بآن بس بگیری از هر علم بهتر از آن را مرد
 السُّوءُ لَا يَنْفَعُ بِالْأَدَبِ خَيْرٌ لَأَنَّهُ لَا يَرَاهُ إِلَّا بِوَصْفِ نَفْسِهِ
بد گمان نیکو بکسی نیکویی از برای آنکه او نمی بیند او را بگوید بوصف نفس خود
 الشُّكْرُ أَكْثَرُ قَدَرًا مِنَ الْمَعْرِوفِ لَأَنَّ الشُّكْرَ يَبْقَى وَالْمَعْرِوفُ
شکر بزرگتر اندازه ترست از نیکی از برای آنکه شکر پاینده می ماند و نیکی
 يَفْنَى اللَّهُمَّ مَضَادَّ لِسَائِرِ الْفَضَائِلِ وَجَامِعٌ لِجَمِيعِ الرِّذَالِ
خیرمند است دشمن هر افزونیه است و کردار نده همه فرومایه است
 وَالسُّوَابُ وَالذَّنَايَا وَالْمَوَدَّةُ اسْمُ جَامِعٍ لِسَائِرِ الْفَضَائِلِ
و بدیها و ناکسیها مروت نام آورد آرد است همه افزونیه
 وَالْمَحَاسِنُ الْحَازِمُ مَنْ يُوحِرُ الْعُقُوبَةَ فِي سُلْطَانِ الْغَضَبِ
و نیکوئها آگاه آنست که او بسزای بازخواست را در فرو گرفتن خشم
 وَيَجْعَلُ مَكَاتِ الْأَحْسَانِ اغْتِنَامًا لِقُرْصَةِ الْأَمْكَانِ الْكَيْسُ
و پشاید بباد داشت نیکویی و فرصت را غنیمت داند بزرگ
 مَنْ مَلَكَ عَيْنَانِ سَهْوَتِهِ الْعَاقِلُ مَنْ غَلَبَتْ نَوَاحِ أَهْوِيَّتِهِ
آنست که بدست آورد لجام از روی خود را خردمند آنست که غالب شود بر هوس از روی او
 الْكَلَامُ كَالدَّوَاءِ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَكَثِيرُهُ قَاتِلٌ الْمَنْعُ الْجَمِيلُ
سخن آهجو دواست اندکش سودمند است و بسیارش کشنده است منع جمیل و زیبا
 مِنَ الْوَعْدِ الطَّوِيلِ الْمَكَانَةُ عَنِ الْمُلُوكِ مِفْتَاحُ الْبُخْتِ
از وعده دادن دراز جای گرفتن از پادشاهان کلید رنج است
 وَبَذَرُ الْفِتْنَةِ التَّسَلُّطُ عَلَى الضَّعِيفِ وَالْمُلُوكُ مِنَ لُزْمِ
و پاشیدن فتنه است دست یافتن بر ناعوان و بر بنده از وابسته

الْقُدْرَةُ الصَّمَاءُ الصَّاحِ **أَصْدَقُ شَهَادَةٍ مِنَ الْأَلْسَنِ الْفَصِيحِ**
 توانایی است اندیشه درست راست تر است در گواهی از زبانهای کویا
الرِّفْقُ بِقَاحِ الصَّلَاحِ وَعَوْنُ النِّجَاحِ أَوْقَاتُ الدُّنْيَا
 نرمی استی درستی است و نمونه رستگاری هنگام نجات دنیا
وَأَنْ طَالَتْ قَصِيرَةٌ وَالْمَتْعَةُ بِهَا وَإِنْ كَثُرَتْ يَسِيرَةُ الطَّيْرِ
 اگرچه دراز شود کوتاه است بر خوردن بدینا اگرچه بسیار شود اندک است
الصَّنِيعَةُ إِذَا لَمْ تَكُنْ تَرْتِ كَالثَّوْبِ الْبَابِي وَلَا
 نیکویی نکردن هرگاه دایم نکند نگاه داشتن نیکو جامه پوشیده
بَنِيَّةُ الْمَتَلَعَةِ الشَّرَكَائِنِ فِي طَبِيعَةٍ كُلِّ أَحَدٍ فَإِنْ غَلِبَتْ
 و پناههای بازمانده بدی جایگزین است در خوی هر کس اگر غالب شود
صَاحِبُهُ بَطْنٌ وَإِنْ لَمْ يَغْلِبْهُ ظَهَرَ الْغَدْرُ يَعْظُمُ الْوَزْرُ
 خدایان بدی پوشیده شود و اگر غالب شود بدی آشکارا شود بوفایی بزرگ میگرداند گناه را
وَيُزَيَّرُ بِالْقَدْرِ الْمَقَادِيرُ تَحْرِي مَخْلَافِ التَّقْدِيرِ وَاللَّهِ
 و کم میگرداند قدر را اندازهای کار میکند بخلاف آنچه بنده اندازده کند و اندیشه نماید
إِنْجَازُ الْوَعْدِ مِنْ دَلَائِلِ الْمَجْدِ الشَّمْرُ لِلْجَدِّ مِنْ سَعَادَةٍ
 بجای آوردن وعده از نشانهها بزرگیست دامن بخوان زدن از برای کوشش از برای خوشی
الْحَدُّ الْعَاقِلُ مَنْ سَلَّمَ إِلَى الْقَضَاءِ وَعَمِلَ بِالْحَزْمِ الْكَيْسِ
 حد است خود منتهی نشستن کردن نهد بشوی امر خدا و آنچه کند با کاه می کند زیر
مَنْ تَجَلَّبَبَ الْحَيَاءُ وَادَّعَى الْحِلْمَ الْكَامِلُ مَنْ غَلَبَتْ حَيْدُهُ
 آنست که سرپوشش شرم پوشید و جب برداری مرد تمام است که غالب شود و افزون آید
هَزَلَهُ الْعَاقِلُ مَنْ قَعَّ هَوَاهُ بَعْقَلَهُ الدَّهْرُ وَحَالَتِ
 برهزل او خردمند آنست که بکند آرزوی خود را بعقل خود روزگار را دو حالت است
إِبَادَةٌ وَإِفَادَةٌ فَمَا إِبَادَةٌ فَلَا رَجْعَةَ لَهُ وَمَا إِفَادَةٌ فَلَا يَفَالَهُ
 هلا کردن و بخشیدن پس ترا که هلا کند او را باز گشت نیست و آنرا که بخشید بدی نیست

الْأَسْطَحَالَةُ لِسَانُ الْعَوَاكِي وَالْجَهَالَةُ الْاِفْتِخَارُ مِنْ صَغَرِ الْأَقْدَامِ
 کردن گشتی کردن زبان کماهی و نادانی است بخود نازیدن از کوچکی اندازها
الْحَقُّ مِنْ طَبَايِعِ الْأَشْرَارِ الْحَقُّ نَارٌ كَأَمْنَةٍ لَا تَطْفَأُ إِلَّا بِالظُّفْرِ
 براندر و بی خویها برانست بدانند بی اشتست که بهمان است نمی نشینند آن آتش
الْمُؤْمِنُ آمِنٌ عَلَى نَفْسِهِ مَغَالِبٌ هَوَاهُ وَحَسَنُ الْحَسَدِ
 مسلمان امین است بر نفس خود سرانیده است بر آرزوی خود و بدو در خود حسودی
عَيْتٌ فَاضِحٌ وَسَخٌّ قَادِحٌ لَا يَشْفِي صَاحِبَهُ إِلَّا بُلُوغُ أَمَالِهِ
 عیبی است رسوا کننده و بخیلی است برده شغاف می بخشند خوانند خسران مکر رسیدن امیدها
فَيَمْنٌ بِحَسَدِهِ الْأَلْفَاظُ قَوْلُ الْمَعَانِي الْأَعْتَرَفُ شَفِيعٌ لِلْجَنَّةِ
 در آنچه حسد بروی برد گفتهها قوالها معنیهاست اعتراف بگناه شفاعت کننده
الْإِيثارُ سَجِيَّةُ الْأَبْرَارِ وَشِمَّةُ الْأَخْيَارِ السَّبَبُ الَّذِي
 پاشیدن مال کردار نیکوکارانست و خوی نیکوایان سببی که در پایداری
بِهِ الْعَاجِزُ يَغِيْبُهُ هُوَ الَّذِي عَجَزَ الْقَادِرُ عَنْ طَلِبَتِهِ
 بان سبب بیچاره آرزوی خود آن است که عاجز کرده است توانا را از خواستن آن
السُّجُودُ الْجِسْمَانِيُّ هُوَ وَضْعُ عُنُقِ الْوُجُوهِ عَلَى التُّرَابِ
 سجده کردن بدن آن سجود نهادن کشادهای رویهاست بر خاک
وَأَسْتَقْبَالُ الْأَرْضِ بِالرَّاحَتَيْنِ وَالْكَفَيْنِ وَاطْرَافُ الْقَدَمَيْنِ
 و برابر شدن زمین است بهر دو روی دست و اندرون دست و گوشها هر دو پا
مَعَ خَشْوَعِ الْقَلْبِ وَإِحْلَاصِ النِّيَّةِ السُّجُودُ النَّفْسِيَانِي
 با ترسیدن دل و پاکیزگی نیست سجده نمودن جانی
فَرَاغُ الْقَلْبِ مِنَ الْفَانِيَّاتِ وَلَا قِيَالُ بَيْتِهِ الْهَفْمَةُ
 تهی کردن دل از نیستی شوندهها همه و روی آوردن بتمام همه
عَلَى لِبَاقِيَاتِ وَخَلْعِ الْكِبَرِ وَالْحَمِيَّةِ وَقَطْعِ الْعَلَائِقِ
 بر مایندهها و بیرون آوردن کردن کشتی و رشک و بریدن پیوندها

اَعِنْ اَخَاكَ عَلَى هَدْيِهِ اِحْيِ مَعْرُوفَكَ بِامَانَتِهِ اَقِلْ اَقْلَكَ
 ياری کن برادر خود را بر راه نامی او را زنده کن نیکویی خود را بفردی بماند آن کم سخن
 تَامِنِ الْمَلَامَ احْفَظْ بَطْنَكَ وَفَرَجَكَ عَنِ الْحَرَامِ اَعْدِلْ
 تا ایمن شوی از سرزنش نگاهدار شکم خود را و فرج خود را از حرام عدل کن
 تَدِمْ لَكَ الْقُدْرَةُ احْسِنِ الْعِشْرَةَ وَاَصْبِرْ عَلَى الْعُسْرَةِ وَاَنْصِفْ
 تا دایم ماند قدرت تو توانی نیکو کن زندگانی را و صبر کن بر تنگی و داد ده
 مَعَ الْقُدْرَةِ احْسِنِ اِلَى مَنْ اَسَاءَ اِلَيْكَ وَاَعْفُ عَنِ جَنِي
 با توانایی نیکویی کن با آنکه بدی کند با تو و در گذر از آنکس که ستم کند
 اَجْعَلْ هَمَّكَ وَجَدَّكَ لَاخِرَتِكَ احْفَظْ بَطْنَكَ وَفَرَجَكَ فَمَا
 بگردان همت و کوشش خود را از برای آخرت خود نگاهدار شکم خود را و فرج خود را و آن
 فَتَنَتِكَ اسْتَعْرِ عَوْرَةَ اخِيكَ لِمَا تَعْلَمُ فِيكَ اَقِمِ الرَّغْبَةَ اِلَيْكَ
 فتنه تو را بپوشان عورت برادر خود را از آنچه میدانی از او در خود به پای دار آرزوی خود را
 مَقَامَ الْحَرِيَّةِ بِكَ اغْتَفِرْ لَكَ صَدِيقَكَ يَزْكِيكَ عَدُوُّكَ
 در جای آساز و آری بخود بیامرز لغزیدن دوست خود را تا پاک داند ترا دشمن تو
 احْصِ الشَّرَّ مِنْ صَدْرٍ غَيْرِكَ بِقَلْبِهِ مِنْ صَدْرِكَ اِرْفَعْ
 بدو شر را از سینه غیر خود بکند آن از سینه خود پاره ساز
 ثَوْبَكَ فَانَّهُ اَنْفَقَ لَكَ وَاتَّقِ لِقَابَكَ وَابْقِ عَلَيْكَ اخْرُجْ
 جامه خود را بپوش که آن یا کینه ترست از برای دل تو و با قله تراست بر تو پنهان کن
 لِسَانَكَ كَمَا تَخْرُجُ ذَهَبَكَ وَوَرَقَكَ اغْتَفِرْ مَا اغْضَبَكَ لِمَا
 زبان خود را همچنانکه پنهان میداری طلا و نقره خود را بیامرز و در گذران را که بخشم دارد
 اَرْضَاكَ اَرْكَبُ الْحَقَّ وَاِنْ خَالَفَ هَوَاكَ وَلَا يَتَّبِعْ اخْرَجْكَ
 با آنچه خشنود سازد ترا سوار شو بر درستی اگر چه برخلاف آرزوی تو باشد و مغرور باش از خود
 بَدُنْيَاكَ اَعْرِفْ عَنْ دُنْيَاكَ سَعَادَ مَنَقَلِكَ وَصَلَاحَ مَثْوَاكَ
 بدنیای خود را رعایت بگردان از دنیا تو خود تا نیکبخت شوی بازگشت خود و اصلاح کنی
 با جای خود

اَسْمَعْ لِعِلْمٍ وَاَصْمِتْ لِسَلَامٍ اَرْهَبْ تَحْذِرَ وَلَا لِقُلْ فَتَحْتَقِرْ
 بشنود بدان آتش زن بسلامت باش بنهش کناره گیر هزل مکن که کم و کجاست
 اَمَحِ الشَّرَّ عَنْ قَلْبِكَ تَزْكِي نَفْسَكَ وَيَتَقَبَّلُ عَمَلَكَ
 بزد بدی را از دل خود تا پاک شود نفس تو و مقبول شود عمل تو
 اَجْعَلْ رَفِيقَكَ عَمَلَكَ وَعَدُوَّكَ اَمَلَكَ اقْضِ هَمَّكَ عَلِيًّا
 بگردان همراه خود عمل خود را و دشمن خود را امید خود را کوتاه کن همت خود را
 يَلْزِمَكَ وَلَا تَخْضُ فِيمَا لَا يَحِينُكَ اصْلَحِ الْمُسِيئَةَ بِجَسَنِ فَعَالِكَ
 بربانجه لازم است ترا و در هر دو در آنچه نباید ترا صلح کن تا بد کند بخوبی کرد خود
 وَدَلَّ عَلَى الْخَيْرِ بِحَمِيلٍ مَقَالِكَ احْفَظْ اَمْرَكَ وَلَا يَشْكَمْ
 و دلالت کن بر خیر بر بیاسی گفتار خود نگاهدار کار خود را و شکام مکن
 خَاطِبَا سِرِّكَ الْفَرْدُ سِرُّكَ وَلَا تُودِعْهُ حَازِمًا فِرْلَ
 خواهند سر ترا تنها باش در سر خود و سر خود را سپار با گاه و دانا که میدرخد
 وَلَا جَاهًا لَا فَيُخُونُ اَفْعَلِ الْمَعْرُوفَ مَا اَمْكُنْ وَاَنْجِرْ
 و سپار بنادان که خیانت میکند در آنکه گوئی کن آنچه تواند بود و منع کن
 الْمُسِيئُ بِفَعْلِ الْمُحْسِنِ اَجْعَلْ هَمَّكَ لِمَعَادِكَ تَصَلِّحْ اَطْعِ
 بدکار را بکردار نیکو بگردان همت خود را از برای آخرت خود تا نیکو کار فرمان بر
 الْعِلْمُ وَاَعْصِ الْجَهْلُ تَفْلَحْ اسْتَرْسِدْ الْعَقْلُ وَخَالَفْ
 علم را و فرمان مبر نادانی را تا راهی راه راست بخواد از عقل و مخالفت کن
 الْهَوَى تَنْجِ احْسِنِ اِلَى مَنْ شَدَّتْ وَكُنْ اَمْرًا اسْتَعِجْ
 بآرزو تا رسد کار شوی نیکو کن با هر که خواهی و باش و فرمان ده او به نیاز شو
 عَمَّنْ شَدَّتْ وَكُنْ نَظِيرَهُ اَحْتِجْ اِلَى مَنْ شَدَّتْ وَكُنْ
 از هر کس که خواهی و باش همچو او حاجت ببر بسوی هر کس که خواهی و باش
 اَسِيْرُهُ الزَّمُ الصَّمْتُ فَاذْنِي نَفْعَهُ السَّلَامَةُ اجْتَنِبْ
 اسیر و بنده او همراه شو با خاموشی که کمتر سوداو سلامت است دور باش

الهذّر فایسر خاسته الملامه البس لا تشتهر به ولا یزری
 از بیهوده گوئی که آسانتر زبان آن سرزنش است بیوش آنکه شهرت بجای آن وزیران نکند
 بک امش یدک مامشی بک افح ما تنطق به ما کان عریا
 بتو برو برو بستم خود آنچه رود بانو شاد شو آنچه گوئی مادام که بری باشی
 عن الخطاء اغص عن القذا ولا لمرض ابدا اشتغل
 از خطا از خطا چشم پریشان از خاشاک و خار روزگار و از رنجها خشنود باش همیشه مشغول شو
 بشکر النعمة عن التطرب بها اشتغل عن الصبر بالبرية
 بشکر نعمت از خوشی و شادی نعمت مشغول از صبر بیهلا
 عن الجزع لها اكرم نفسك ما اعانتك على طاعة الله اهن
 از زاری بیهلا گرامی دار نفس خود را مادام که یاری کند ترا بر طاعت خدا خوار دارد
 نفسك ما جمحت بك الى معاصي الله استشر الحكمة و تجلب
 نفس خود را مادام که سرگشته نمایی بانو بسوی نافرمانی خدا دانا شو بحکمت و بپوشش
 السکینه فانها حلیه الابرار الزم الصدق والامانة فانها
 آرام را پس بدرستی که آرام زینت گان کوران است راستی و امانت را بدرستی که آنها
 سحیة الاخيار افعل الخیر ولا تحقر منه شیئا فان قلیلة
 کردار نیکوکارانست بکن خیر را و کم مکن از چیز بزرگ بدستی که اندک آن
 کثیر و فاعله محبوب الکذب الامل ولا یبق به فانه غرور
 بسیار است و عوض بصاحب خیر میرسد دروغ دار امید را و اعتماد مکن بامید بدستی که امید
 وصاحبه مغرور ارض بما قسم لك تكون مؤمنا ارضلت
 و خدا او را امید فریب خورده است راضی شو آنچه قسمت شده است تاباشی مسلمان از برای مردم
 ما ترضاه لنفسك تكن مسلما اذا امانة الى من ائتمك
 آنچه خشنودی بان از برای خود تاباشی مسلمان بارزه امانت را با کسی که امانت داده بتو
 ولا تخن من خانك افن العلم فانك ان كنت غنیا
 و خیانت با کسی که خیانت کند بانو بدست آور علم را پس بدستی که بقا کر باشی توانگر

فانك وان كنت فقیرا صانك ارض من الرزق بما قسم لك
 گران دار دنیا و اگر باشی درویش نگاهدار خشنود شود از روزی آنچه بخش شده
 بغش غنیا اقنع بما اوتیته تكن مكفیا اصحب
 تا تو آنکه غنی باشی سازگار شو با آنچه رسانیده شوی تاباشی کار ساخته همراه شو
 اخا التقي والدین تسلیم واسترشد تغنم اقصد
 با برادر پر هیبت کار و دوین دار تا بسلامت باشی و از راه راست بطلب غنیمت شمار بر کار
 رايك على ما یلزمك تسلیم ودع الخوض فیما لا یعنیك
 اندیشه خود را آنچه بر تو لازمست تا بسلامت باشی جدا شو از در رفتن در آنچه یاری ندهد
 تکریم اقلل طعامك تقلل سقاما اقلل کلامك تامل
 تکریم می شو که کم کن خوردنی خود را تا کم شود ترا بیماری کم کن سخن خود را تا کم
 ملاما اعلم ان اول الدین السلیم و اخره الاخلاص انفع
 از ملامت بدان که بدرستی سر دین کردن نهادن است و پایان پاکیزه درویشی کینه خورده
 من حریک بالقنوع کما ینتقم من عدوک بالقصا
 آزار خود بسازگاری انجان که کینه خواهی از دشمن خود بکشند
 ابق لرضاک من غضبک و اذا طرت فقع سکرک
 بگذار از برای خشنودی خود از غضب خود و هرگاه که پرواز کنی خود را فرود آید بشکر
 اکر مرضیفک وان کان حقیرا و قم عن مجلسک
 اگر آرم دار همان خود را و اگر چه باشد کوچک و برخیز از جوار خود
 لا یمک و معلمک ولو کنت امیرا اقل المقال وقصر
 از برای پدر خود و استاد خود اگر چه باشی فرمانده کم کن مقال و کوتاه کن
 الامال ولا تنقل ما یمسک و ذرا او ینفر عنک حرا
 امیدها خود را و مگو آنچه حاصل کند از برای تو کوتاه یا بیازارد از تو از راه را
 اندم علی ما انسات ولا تندم علی معروف صنعت
 پشیمان شو بر آنچه بد کنی و پشیمان مشو بر نیکی که کرده

اصح اذا انت فسدت واتم اذا انت احسنت اكثر
 درست بساز هرگاه كه تو تباه كني و تمام كن هرگاه كه تو نيكوي كني بسيار كن
سورك على ما قدمت من الخير و خزنك على ما فاتك منه
 شادي خود را بر آنچه پيش داده اي بدار از خير و بسيار كن آنچه را بر آنچه فوت شده است
استخ ولا تختبر فكم من اختار امرا كان هلاكه فيه **استعمل**
 طلب خير كن و اختيار مكن بسا آنكه اختيار كند كاريرا كه باشد بياهي او در آن كار را
مع عدوك مراقبة الامكان و انهار الفرصة نظفر
 با دشمن خود چشم درشتي توانش را و بجنبش در آمدن فرصت را تافروزي
انعم تشكر و اذهب تحذروا تمازج فتحكم اذ كن
 انعام كن تشكر گفته شوي بمرس تا كناره جويي فراج مكن كه كوچك شوي ياد كن
عند الظلم عدل الله فيك و عند القدرة قدرة الله
 نزد ستم كردن عدل خدا را با تو و نزد توانايي توانش خدا را
عليك اضر بخدمك اذا عصي الله و اعف عنه اذا
 بر تو بزن خدمتكار خود را هرگاه كه نافرمانی خدا كند و در گذار او هرگاه
عصاك اصبر على عمل لا بد لك من ثوابه و عزمك
 نافرمانی تو كند صبر كن بر كرداري كه ناچار ست ترا از يافتن ثواب و از كرداري
لا صبر لك على عاقبه اعمل عمل من يعلم ان الله مجازي
 كه صبر نباشد مر ترا بر جزاي آن بكن كردار آنكسي مي دانند كه بدهستي خدا جزا دهنده
باساته و احسانه الزم الصدق و ان خفت ضيره
 آنست بديان و نيكوي آن همراه شو راستي را اگر چه برسي رزيان آن
فانه حثلك من الكذب المرجو نفعه استر العورة
 بدهستي كه بهتر ست مر ترا از دروغی كه اميد داشته شود سود آنرا بپوشان رسوايي را
ما استطعت يستر الله سبحانه منك ما تحب ستره
 آنقدر كه تواني تا بپوشاند خدايي كه پاكست از تو آنچه دوست داري پشيدني

اغتنم صنایع الاحسان و ارفع ذمم الاخوان اشعر قلبك
 غنيمت كن كردارهاي نيكوي را و فكاك دار حقهاي برادران را بشنوان دل خود را
التقوي و خالف الهوي تغلب الشيطان اطرح عنك واد
 برهيزگار ري و مخالفت كن با رز و تا غالب شوي بر شيطان بينداز از خود غمها را
الهموم بعزائم الصبر و حسن اليقين احبب في الله
 كه فروز آيد با نكيزهاي صبر و درست داري خوب دوست دار از بركي خدا
من جاهالك على صلاح دين و اكسبك حسن يقين اتق الله
 آنكسي را كه چنگ كند با تو بر راست كردن دين و درست آرد از براي تو درست داري خوش را خدا
بعض التقوي فان قل و اجعل بينك وبينه ستر اولان رقي
 برخي از ترس اگر چه كم باشد آن ترس و بگردان ميان تو و ميان او پرده اگر چه نيك باشد
الزم الحق ينزلك منازل اهل الحق يوم لا يقضي الا بالحق
 همراه شو با راستي تا فرود آرد ترا در جاها راستان حق در روزي كه حكم شود مگر بحق و راستي
الن كيفك و تواضع لله يرفعك ان هذ في الدنيا يبصرك
 ترسم نكهداشت خود را و فروتنی كن از براي خدا تا بلند كند ترا خدا پر هيت در دنيا تا بنمايد ترا
الله عيوبها ولا تعقل فلست بمغفول عنك الاظم الغيظ
 خدا عيبيها را و بپند مشو كه از تو غافل نينداز در خشم خشم را
عنه الغضب و تجاوز مع الدولة تكن لك العاقبة اقل
 نزد خشم و در گذار از كناه با وجود دولت تا باشي آنكسي كه عاقبت خوب كم كن ترا باشد
العثرة و ادر الحد و تجاوز عالم يصح لك به احتجب عن
 لغزيدن را و بدران اندازه را و در گذار از آنچه اشكارا شود از براي تو آنچه پنهان شود
الغضب بالحلم و غض عن الوهم بالفهم املك عليك
 خشم بر برداري و چشم بسوشي از اندیشه بدر يافت ملك ساز بر خود
هواك و شح بنفسك عملا يحل لك فان الشح بالنفس
 آرزوي خود را و بچسبي كن با نفس خود از آنچه حلال نيست مر ترا بدهستي كه بخيلي با نفس جان

حَقِيقَةُ الْكِرَمِ اعْطِ النَّاسَ مِنْ حَقِّكَ وَصَفْحَكَ مِثْلًا
جان کرم است بده مردم از درکدستی و فراگذشتن همچنانکه

أَنْ يُعْطِيَكَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَعَلَى عَفْوٍ فَلَا تُنْذِمُ الْكِرَمِ وَدَرْ
دوست داری خدا می که پاکست و برکندستی از کنا پشیمان شو کرمی دار دوست

وَأَضْحَمَ عَنْ عِدْوِكَ يَتَمَّ لَكَ الْفَضْلُ احْفَظْ رَأْسَكَ مِنْ عَشْرَةِ
و در کیز از دشمن خود تا تمام شود مرترا افزونی نگاه دار سر خود از لغوین

لِسَانِكَ وَأَزْمِهِ بِالْهَيْ وَالْحَزْمِ وَالْتَقَى وَالْعَقْلُ اغْنَمْ
زبان خود و مهار کن سر را بمنع و اکامی و برهنه ها و خرد غنیمت

مَنْ اسْتَقْرَضَكَ فِي حَالِ غِنَاكَ لِتَجْعَلَ قَضَاءَهُ فِي يَوْمِ عُسْرِكَ
آنرا که قرض خواهد از تو و در هنگام توانگری تو تا ادا طلبی تو انرا در روز سختی تو

ارْتَدَ لِنَفْسِكَ قَبْلَ يَوْمِ نَزْوِكَ وَوِطَّ الْمَنْزِلَ قَبْلَ
بازگرد از برای خود پیش از روز فرو آمدن تو و فروگیر جای را پیش

خَلْوِكَ اتَّقِ اللَّهَ بِطَاعَتِهِ وَاطِيعَ اللَّهِ يَتَّقُواهُ اسْتَدِلْ
در آمدن خود بترس از خدا بفرمان برداری او و فرمان بر خدای برهنه کاری او دلیل بخوی

مَا لَمْ يَكُنْ بِمَا كَانَ فَإِنَّ الْأُمُورَ أَشْبَاهُ اسْجِنِ الْخُلُقَ بِاللَّحْظِ
بر آنچه نبود بر آنچه هست شده تحقیق که کارها همچو همدند بندگی تنها نی را بیا حق

وَأَصْحَبْ لِنَعْمٍ بِالشُّكْرِ أَكْثَرَ النَّظَرِ إِلَى مَنْ فَضَّلَتْ عَلَيْهِ
و یار ساز نغمه های بشکر بسیار کن نظر بسوی آنکه تو افزونی برد

فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ أَبْوَابِ الشُّكْرِ النَّ كَيْفَكَ فَإِنْ مِنْ بَلَدٍ
پدرستی که این از جمله شکرهاست نغم ساز نگهبانی خود را تحقیق که هر کسی برمی

كَفَنَهُ يَسْتَدْرِ مِنْ قَوْمِهِ الْمَحَبَّةَ الزَّمِ الصَّبْرَ فَإِنَّ الصَّبْرَ
در نگهبانی بانداز شود از خویشان او دوستی همراه همراه صبر نشو تحقیق که صبر

جُلُو الْعَاقِبَةِ مِمَّنْ الْمَغْنَةِ احْتَمَلَ مَا يَمُرُّ عَلَيْكَ فَإِنَّ
آخر شیز نیست مبادست پس آن بردار آنچه میگذرد بر تو تحقیق که بزرگاری

سِتْرُ الْعُيُوبِ وَإِنَّ الْعَاقِلَ يَضْفَعُ إِحْتِمَالَ وَيَضْفَعُ
پوشش عیبهاست و تحقیق که خردمند را یکدینم بردباریست و یکدینم تغافل

إِنْدَاءُ بِالْعَطِيَّةِ مَنْ لَمْ يَسْأَلْكَ وَأَنْدُلْ مَعْرِفَكَ لِمَنْ
بنیاد بدفش با کسی که نمی خواهد از تو و در کار کن و بریز نیکی می خود را از برای کسی

طَلِبُهُ وَإِيَّاكَ أَنْ تُرَدَّ السَّائِلُ إِحْضَلْ رِمَامَ رَجَائِكَ
که بگوید انرا و بر تو باد که باز نگردانی خواهند را بگردان مهار امید خود را

عِدَّةَ أَيَّامٍ بِلَايِكَ أَرْفُقْ بِأَخْوَانِكَ وَكَفِّهِمْ لِسَانَكَ
پناه روزها را بلا خود نری کن بابر داران خود و نگاهدار از ایشان زبان خود را

وَأَجْرِ عَلَيْهِمْ سَبَبَ احْسَانِكَ انْصُرْهُ بِقَلْبِكَ وَلِسَانِكَ
و روان ساز بر ایشان پدیدارنده نیکی می خود را یاری کن خدا را بذل خود و بزرگان خود

وَبِيَدِكَ فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ قَدْ تَكْفَلُ بِنَصْرِهِ مِنْ نَصْرِهِ أَطْلُ
و بر دست خود تحقیق خدای که پاکست او تحقیق خدا بیاری خود آنرا که او یاری دهد او را

يَدَكَ فِي مَكَاتٍ مِنْ أَحْسَنِ إِلَيْكَ فَإِنْ لَمْ يَقْدِرْ
دست خود را در جزا و عوض دادن آنکس که نیکی می کند با تو و اگر نتوانا باشی نیکم از آنکه

فَلَا أَقْلَ مَنْ أَنْ يَشْكُوهُ أَنْدُلْ مَالَكَ فِي الْحَقِّقِ وَوَأَسْنِ
نیکم از آنکه شکر گویند او را بریز مال خود را در حقها و آسان کن

الصَّدِيقِ فَإِنَّ السَّخَاءَ بِالْحَرِّ خَلَقَ اخْلُطِ الشَّدَّةَ بِرَفَقِ
همال رفیقین بردوست تحقیق که سخاوت با آزاده سزاوارست بیامیز سختی را با نرمی

وَأَرْفُقْ أَنْظِرْ إِلَى الدُّنْيَا نَظْرَ الزَّاهِدِ الْمَفَارِقِ وَلَا تَنْظُرْ
و در نرمی کن چندانکه گاه کن بدینا همچو نگاه کردن بر همی کار از دنیا و جدا می جوینده از تو

إِلَيْهَا نَظْرَ الْعَاشِقِ لَوْ أَمَوْا مَسِكَ عَنْ طَرِيقِ إِذَا خَفَتْ
بدینا همچو نگاه کردن عاشق سرگشته باز در حضور را از راهی هرگاه بر می

ضَلَالَتَهُ اعْتَمِرْ بِالشَّدَّةِ لَا يَعْنِي عَنْكَ إِلَّا الشَّدَّةُ الْج
از گمراهی دوری کن از سختی آنکه که نیاید از تو مگر سختی پناه جوئی

مَكَانَ الرَّفَقِ أَوْفَقُ
جمله آنکه نرمی دست دهد

نَفْسِكَ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا إِلَى الْأَهْلِ فَإِنَّكَ تَلْجَأُ إِلَى كَيْفِ
 از برای نفس خود در کارها همه بسوی اهل پناه که بتحقیق پناه برده باشی بسوی پناه
 حَرِيْنِ اعْتَصِمْ فِي أَمْوَالِكَ كُلِّهَا بِأَتِيهِ فَإِنَّكَ مِنْهُ سَجْدٌ
 نگاهدارنده در دست دراز در حالهای خود همه بجزا که بتحقیق که توان خدای پناهنده
 فِي مَنَاعِ عَزِيْزٍ أَخِي قَلْبَكَ بِالْمَوَاعِظَةِ وَأَمْنَهُ بِالزَّهَادَةِ
 در پناه عزیز برادر ساز دل خود را به پندها و بیمه دل خود را بترک دنیا
 وَقُوَّةَ بِالْيَقِيْنِ وَذِلَّةً بِذِكْرِ الْمَوْتِ وَقَرَّةً بِالْعَنَاءِ وَبَصَرًا
 وقوه ده دل را بر راستی و خوار ساز بذكر و یاد مرگ و روشنی ساز دل را بدیستی و بینا
 لِمَجَالِيقِ الدُّنْيَا اسْعُرْ قَلْبَكَ الرَّحْمَةَ لِجَمِيعِ النَّاسِ وَالْإِحْسَانَ
 دل را بر رویها دنیا آگاه ساز دل خود را بهرسان کردن با همه مردم و نیکو کردن
 إِلَهُهُمْ وَلَا تَنْهَلُهُمْ حَيْفًا وَلَا تُكُنْ عَلَيْهِمْ سَيْفًا أَذْكَرَ خَلْقًا
 بایستگان و مرسان بایشان ستمی و مباحش برایشان همچو شمشیر یاد کن برادر خود را
 إِذَا غَابَ بِالَّذِي يُحِبُّ أَنْ يَذْكُرَكَ بِهِ وَأَيَّاكَ وَمَا يَكُونُ
 هرگاه که غایب شود با آنچه دوست میداری که یاد کن ترا بآن و دور شو از آنچه بر برادران
 وَادْعُهُ بِمَا يُحِبُّ أَنْ يَذْكُرَكَ بِهِ اتَّقِ اللَّهَ الَّذِي لَا يَلَاكُ
 و بخوان او را با آنچه دوست میداری که بخواند ترا و بآن بترس از خدا آنچنان خدای پناهنده
 مِنْ لِقَائِهِ وَلَا مُنْتَهَى لَكَ دُونَهُ أَذْكَرَ أَمَانَةً أَمْنَتِمْ
 مروت از رسیدن تو با و و نیست پایانی ترا غیر از او بده امانت لا هرگاه که بامانت داده باشند
 غَيْرَكَ إِذَا مَنَنْتَهُ فَإِنَّهُ لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ أَحْسَنُ
 و بهتان دیگر می منه هرگاه بگو سپرده باشند بتحقیق که نیست ایمان مرا کسی را که امانت نباشد مرا و او را
 مِنْ لَدُنِّكَ عِنْدَ سُلْطَانِكَ وَاحْذَرِ أَنْ يَحْطَكَ عَنْهَا
 جای خود را بر باد شاه خود و دور شو از آنچه ببیند از دست از آن جای
 النَّهْأُونَ عَنْ حِفْظِ مَا وَقَالَ إِلَيْهِ أَصْحَابُ مَنْ لَا تَرَاهُ
 خود داری از نگاهداشتن آنچه نگاهدارد ترا بسوی او یاد شو با کسی که نبینی او را

أَلَا وَكَانَ لَا غِنَاءَ بِهِ عَنْكَ وَإِنْ أَسَاءَتْ إِلَيْهِ أَحْسَنَ إِلَيْكَ
 و او آنچنان باشد با تو که نباشد او را از تو بی نیازی و اگر بدی کنی با او او نیکی کند با تو
 وَكَانَ الْمَسِيُّ إِذْ هَكَ فِي الدُّنْيَا وَاعْرِفْ عَنْهَا وَأَيَّاكَ
 و جهان باشد که کو ماست او بهرین در دنیا و دل بگردان از آن دنیا و حذر کن
 أَنْ تَنْزِلَ بِكَ الْمَوْتُ وَأَنْتَ ابْقِ مِنْ رَبِّكَ فِي طَلِبِهَا
 از آنکه فرود آید بمرگ و تو که بمانی بایش از پروردگار خود در جست دنیا
 فَتَسْتَقْبِلْ اسْتَقْبَحَ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَقْبِحُهُ مِنْ غَيْرِكَ
 پس در بخت شوی از نفس خود آنرا که رشت میداری از غیر خود
 أَيْضًا لِلنَّاسِ مَا تَرْضَى لِنَفْسِكَ وَأَخْلَصْ لَكَ عَمَلَكَ
 خشنود باش از برای مردم خشنود میست بان از برای نفس خود و پاکیزه دار از برای خدا کردار خود
 وَتَقْصِدْ وَلِخُذْكَ وَتَرْكُكَ وَكَلَامَكَ وَصَمْتَكَ اسْعِ
 در شمنی خود را و گرفتن خود را و گذاشتن خود را و گفتن خود را و خاموشی خود را فراغ کن
 فِي كَلِّ حِكِّ وَلَا تُكُنْ خَازِنًا لِغَيْرِكَ أَوْ دُمْ ذِكْرَ الْمَوْتِ
 در کار و گشت خود را و مباحش خزینه دار نهادن آن غیر خود را همیشه یاد کن مرگ را
 وَذِكْرَ مَا تَقْدِمُ عَلَيْهِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَلَا تَمْنِ إِلَّا بِشَرِّ طَرِيقٍ
 و یاد آنرا که پیش جویید برو بعد از مرگ و میخواه مرگ را مگر بشرط
 وَتَيْقِ أَنْصِفَ النَّاسَ مِنْ نَفْسِكَ وَأَهْلِكَ وَخَاصَّتِكَ
 اعتماد را شاید داده مردم را از نفس خود و کس خود و خاصان خود
 وَمَنْ لَكَ فِيهِ هَوًى وَأَعْدِلْ فِي الْعَدْلِ وَالصِّدْقِ
 و از آنکس که مروت در او از روی باشد و عادل باش در کار دشمن و دوست
 أَفْقِ أَتِيهَا السَّامِعُ مِنْ سَكْرَتِكَ وَاسْتَنْقِطْ مِنْ غَفْلَتِكَ
 بهوش ای ای شنونده از مستی خود و بیدار شو از بخت خود
 وَاحْتَصِرْ مِنْ عَجْبِكَ أَمْسِكْ مِنَ الْمَالِ بِقَدْرِ حُرْمَتِكَ
 و باز ایست از شتاب خود نگاه دار از مال با اندازه ضرورت خود

و علمك و حبك
 و دانش خود را و دوستی خود را

وَقَدْ قَدَّمَ الْفَضْلَ لِيَوْمٍ وَأَقْبَلَكَ ^{ویشتر دارد از برای روز} اَعْقَلَ عَقْلَكَ ^{بدین} وَأَمْلَكَ أَمْرَكَ ^{و بدست آورد کار خود را}
 وَجَاهَدَ نَفْسَكَ ^{و جنگ کند با نفس خود} فاعمل ^{و بکن از برای آخرت} لِلاَخِرَةِ جَهْدَكَ ^{و بکن از خدا} وَاتَّقِ اللَّهَ فِي
 نَفْسِكَ ^{کار نفس خود} وَنَارِ الشَّيْطَانِ قِتَادَكَ ^{و نازع الشیطان و بکن از وی} وَاصْرِفْ ^{کشش خود را و بگردان بسوی آخرت و بوی خود} إِلَى الْآخِرَةِ
 وَاجْعَلْ ^{و بگردان از برای خدا} لِلَّهِ جَدَّكَ ^{استغنی عن العدل} اسْتَغْنِ عَنِ الْعَدْلِ ^{نیازش از عدل} بِحُسْنِ النِّيَّةِ ^{در اندیشی} فِي
 الرَّعِيَّةِ ^{کار رعیت} وَقِلَّةِ الطَّمَعِ ^{و کمی طمع} وَكَثْرَةِ الْوَرَعِ ^{و بسیاری پرهیزکاری} اطع الله ^{فرمان خدا را} فِي جَمْلِ أَمْرِكَ ^{در همه کارهای خود}
 فَإِنْ طَاعَ اللَّهَ ^{بمحقق که فرمان خدا را} فَاضْلُهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ^{افزون است بر هر چیزی} وَالزَّمِ الْوَرَعَ أَجْمَلَ ^{و همراه شو بر هر کاری را} سَيُكَوِّرُكَ
 دَلَالٍ ^{راه نماید آنکس را که راه آرد} مَنْ دَلَّ عَلَيْكَ ^{و بنهدیزد} وَأَقْبَلَ ^{بر تو} عَذْرَةَ مَنْ اغْتَدَرَ إِلَيْكَ ^{عذر آنکس را که عذر آرد بسوی تو}
 وَأَحْسِنِ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ ^{و نیکو کن به کسی که بدی کند بآ تو} اسْتَغْفِرْ ^{جدا کن} جَهْدَكَ لِمَعَادِكَ ^{کوشش خود را از برای آخرت خود}
 يَصْلُحْ مَثْوَاكَ ^{تا سازد جایگاه ترا و مقوش} وَلَا تَتَّبِعْ ^{و پیروی} آخِرَتَكَ ^{آخرت خود را} بِدُنْيَاكَ ^{بدنیای خود را} اسْتَصْلِحْ ^{بهر نفعی} كُلَّ نِعْمَةٍ
 أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ ^{انعام کرده است خدا بر تو} وَلَا تَضَعْ ^{و ضایع مگردان} نِعْمَةً ^{نعمتی را} مِنْ نِعْمَةِ اللَّهِ ^{از نعمتهای خدا} سُبْحَانَهُ ^{خداوند} وَتَعَالَى
 عِنْدَكَ ^{نزد خود} وَلَيْسَ ^{و باید که دید} عَلَيْكَ ^{بر تو} أَنْ تَمَّا ^{آنرا آنچه که انعام کرده است خدا را که پاکست بر تو} أَنْعَمَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيْكَ ^{بدرست آورد} أَمْلَكَ
 حِمَاةَ نَفْسِكَ ^{و بر دست خود سازد} وَسُورَةَ غَضَبِكَ ^{و تیزی خشم خود را} وَسَطْوَةَ يَدَيْ ^{و حمله آوردن دست خود را} وَأَغْرَبَ ^{نفس خود را}

لِسَانِكَ ^{زبان خود را} وَأَخْتَرَسْ ^{و نگاهدار خود را} فِي ذَلِكَ كَلَامَ ^{در اینها همه به بارش انداختن} بَتَاخِيرِ الْمُبَادَرَةِ ^{شتابیدن و باز دارد حمله} وَقَفْ
 السَّطْوَةَ ^{حمله آوردن را} حَتَّى يَسْكُنَ ^{تا بیاید} غَضَبُكَ ^{خشم تو} وَيَثُوبَ إِلَيْكَ عَقْلُكَ ^{و باز گردد بسوی تو خرد تو}
 آمِرٌ ^{بفرما} بِالْمَعْرُوفِ ^{بنیکویی} تَكُنْ ^{نپاشی} مِنْ أَهْلِهِ ^{از نیکوان} وَأَنْكَرِ ^{و منع کن از بدی} الْمُنْكَرِ ^{بدست خود} سِيدَكَ
 وَلِسَانَكَ ^{و زبان خود} وَبَايُنْ ^{و جدا شود از بدی} مِنْ فَعْلِهِ ^{بکوشش خود} بِجَهْدِكَ ^{کماثر کن از مصاحبت} اجْتَنِبْ ^{و در صحبت بسوی او راست مدارا و در وجه کن او را} مَصَاحِبَةَ
 الْكُذَّابِ ^{دروغ گو} فَإِنْ اضْطَرَّتْ ^{پس اگر بیچاره شوی و در صحبت بسوی او راست مدارا و در وجه کن او را} إِلَيْهِ ^{و در صحبت بسوی او راست مدارا و در وجه کن او را} فَلَا تُصَدِّقْهُ ^{و در صحبت بسوی او راست مدارا و در وجه کن او را} وَلَا تَعْمَلْهُ
 إِنَّكَ ^{که تو را دروغ گو میدانی} تَكْذِبُهُ ^{بمحقق که اگر این را بداند باز میگرداند از دوستی تو و نمیکرد از خبی خود} فَإِنَّهُ يَنْتَقِلُ عَنْ وَدَّكَ ^{و لا ینتقل عن طبعه} وَلَا يَنْتَقِلُ عَنْ طَبْعِهِ
 أَحْسِنِ ^{نیکو کن} رِعَايَةَ ^{نگاهداشتی} الْحَرَمَاتِ ^{حرامها} وَأَقْبِلْ ^{و روی آور} عَلَى أَهْلِ ^{بر اهل} الْمِرَوَاتِ ^{مروت}
 فَإِنْ رِعَايَةُ ^{تحقیق که نگاهداشتی} الْحَرَمَاتِ ^{حرامها} تَدُلُّ ^{دلیل میکند} عَلَى كَرَمِ ^{خوب گذاری} السَّيِّمَةِ ^{در روی آوردن} وَلَا يَقْبَلُ
 عَلَى ذَوِي ^{نه بر اهل مروت} الْمِرَوَاتِ ^{از بلند می همت شناخته اند} يُعْرِفُ عَنْ شَرَفِ ^{نیکو کن} الْهَمَةِ ^{از بلند می همت شناخته اند} أَفْعَلْ
 الْحَيْرِ ^{و بدی مکن} وَلَا تَفْعَلِ ^{که نیکوتر از نیکوست آنست که نیکو کند و بدتر} الشَّرَّ ^{و بدی مکن} فَخَيْرٌ ^{که نیکوتر از نیکوست آنست که نیکو کند و بدتر} مِنَ الْخَيْرِ ^{و بدی مکن} مَنْ يَفْعَلُهُ ^{و بدی مکن} وَشَرُّ
 مِنَ الشَّرِّ ^{از بدی آنست که بدی کند} مَنْ يَأْتِيهِ ^{بدار مردمان را} بِفَعْلِهِ ^{برای نفع دوست و در انداختن} أَقِمِ ^{و بدی آنست که بدی کند} النَّاسَ ^{و بدی آنست که بدی کند} عَلَى سُنَّتِهِمْ ^{و بدی آنست که بدی کند}
 وَلِيَا ^{و باید که باور دارد ترا} مِنْكَ ^{و بدی آنست که بدی کند} بَرِّهِمْ ^{و بدی آنست که بدی کند} وَلِخَفَاكَ ^{و بدی آنست که بدی کند} مِنْهُمْ ^{و بدی آنست که بدی کند} وَتَعَاهَدَ ^{و بدی آنست که بدی کند} بِغَوْثِهِمْ ^{و بدی آنست که بدی کند}

سَيْفَكَ تَنْجِيهِ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَتَقْظِرُ عَلَى عَدُوِّكَ اِقْبَلْ عَلَى نَفْسِكَ بِالْأَذْيَارِ
 شمشیر خود را بکار ببری از هر بدی و ظفر باری بر هر دشمن روی آوردن بر نفس خود برو
 عَنْهَا اَعْنِي اَنْ تَقْبَلَ عَلَى نَفْسِكَ الْفَاضِلَةَ الْمُقْتَنَسَةَ مِنْ نُوْرِ
 از او بگریز و معنی آنست که روی آوردی بر نفس سرافنده خود که روحی میگرد از نور
 عَدْلُكَ الْحَائِلَةُ بَيْنَكَ وَبَيْنَ دَوَائِي طَبْعُكَ وَاَعْنِي بِالْأَذْيَارِ
 عدل تو که آن نفس برده است میان تو و میان خواسته های خویش و اعمی میجوهرم باری
 عَنْ نَفْسِكَ الْإِمَارَةَ بِالسُّوءِ الْمَصَافِحَةِ بِسِدِّ الْعَقْلِ هَجْرَ اللَّهِ
 از نفس اماره تو که امر کننده است ببدی که در برگیرنده است بدست ستم دور شدن از بازی
 فَإِنَّكَ لَمْ تَخْلُقْ عَبَثًا فَتَلْهُو وَلَمْ تَبْرُكْ سُدِّي فَتَلْهُو
 بمتقی که تو آفریده هستی بهرزه تابا بازی کنی و کلامش نمی شوی فرو افتاده که هرزه گوئی
 اجْعَلْ جَدَّكَ لَا عِدَادَ الْجَوَابِ لِيَوْمِ الْمُسْئِلَةِ وَالْحِسَابِ
 بگردان کوشش خود را از برای آماده داشتن جواب در روز بازخواست و شمار
 احْبِسْ لِسَانَكَ قَبْلَ أَنْ تَطِيلَ حَبْسُكَ وَيَبْرُدِي نَفْسُكَ
 بند کن زبان خود را پیش از آنکه بنده تو را از گفته زبان تو و بشکند نفس ترا
 فَلَا شَيْءَ أَوْ لِي يَطُولَ سَجْنٌ مِنْ لِسَانٍ يُعْدِلُ عَنِ الصَّوَابِ
 پس هیچ چیز بهتر نیست از برای بلندگزار از زبان که درگردد از راستی
 وَيَسْتَرْجِعْ إِلَى الْجَوَابِ اجْعَلْ كُلَّ هَمِّكَ وَسَعْيِكَ لِلْإِخْلَاصِ
 و بشتابد بجزاب بگردان همت خود را و سعی خود را از برای رهایی
 مِنْ حُلِّ الشُّقَاءِ وَالْعِقَابِ وَالنَّجَاتِ مِنْ مَقَامِ الْبَلَاءِ
 از جای بد بختی و گرفتاری و از برای رهایی از جای بلا
 وَالْعَذَابِ احْفَظْ عَمَلَكَ مِنَ التَّضَعُّعِ لَهُ فِي غَيْرِ الْعِبَادَةِ
 و شکنجه نگاهدار زندگی را از خرد از ضایع کردن در غیر بندگی حق
 وَالطَّاعَاتِ اَمْنَعْ نَفْسَكَ مِنَ الشَّهَوَاتِ تَسْلَمُ مِنَ الْكَفَاتِ
 و فرمان برداری ها باز دارد نفس خود را از آرزوها تا سلام از آفتها

احْضِ اَخَالَكَ النَّصِيحَةَ حَسَنَةً كَانَتْ اَوْ قَبِيحَةً الْكَلْبُ
 بهم باز زن برادر خود را بر پند خواه نیکو باشد خواه زشت یعنی زشت روح دار
 السَّعَايَةِ وَالنَّمِيمَةِ بِاطْلَالَةٍ كَانَتْ اَوْ صَحِيحَةً اطْعِ اَللَّهَ
 بد اندیشی و بد گوئی خواه باطل و ناعق و خواه و راست و حق فرمان برداری کن
 فِي كُلِّ حَالٍ وَلَا تَحْتَلِ قَلْبُكَ مِنْ خَوْفِهِ وَرَجَائِهِ طَرَفَةَ عَيْنٍ
 در هر حال و نهی مکن دل خود را از ترس خدا و امید داشتن با و چشم زدن
 وَالزِّمَّ اَلِاسْتِغْفَارَ اعْطِ مَا تُعْطِيهِ مَعْجَلًا وَمَهْنًا وَاِنْ
 و همراه شو خواستن آمرزش را بده آنچه میدهی آنرا بزودی و خوشی و اگر بدی
 مَنَعْتَ فَلْيَكُنْ فِي الْاَجْمَالِ وَاعْذَارُ اجْعَلْ لِنَفْسِكَ فِيمَا
 باید که باشد در زیبایی و عذر خواهی بگردان از برای نفس خود
 وَيَبْنِ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ اَفْضَلَ الْمَوَاقِيتِ وَالْاَقْسَامِ اخَذَ
 و میان خدا افزون ترین و بهترین وقتها را و بخششها را گناره کن
 الْحَيْفَ وَالْجَوْرَ فَإِنَّ الْحَيْفَ يَدْعُو إِلَى السَّيْفِ وَالْجَوْرَ يَدْعُو
 از ستم و ظلم بدرستی که ستم میخواند بسوی شمشیر و ظلم باز میکند
 بِالْجَلَاءِ وَيُعْجِلُ الْعُقُوبَةَ وَالْاِنْتِقَامَ الزِّمَّ الصَّمْتَ يَلْزَمُ
 بترک وطن و زود می آورد گرفتاری و کینه جوئی را لازم گردان خاموشی را تا لازم
 النِّجَاةَ وَالسَّلَامَةَ وَالزِّمَّ الرِّضَا يَلْزَمُ مَكَّ الْغِنَا وَالْكَرَامَةَ
 رهایی و نجات و سلامتی و لازم شود خوشنودی را تا لازم شود ترا توانگری و عزیزی
 اخْرِجْ مِنْ مَالِكَ الْحَقُّوقَ وَاشْرِكْ فِيهِ الصَّدِيقَ وَلْيَكُنْ
 بیرون کن از مال خود حقها را یعنی حق خدا و سهیگر گردان دوست را بدان چیزی
 كَلَامَكَ فِي تَقْدِيرِ وَهَمِّكَ فِي تَفَكُّرٍ تَأْمَنُ الْمَلَأَمَةَ وَاللَّامَةَ
 سخنی تو گردانده گردن و اندیشه تو در فکر کردن تا ایمن شوی از ملامت و پشیمانی
 اَزْكُ مَعَ كُلِّ لَذَّةٍ زَوَالُهَا وَمَعَ كُلِّ نِعْمَةٍ اِنْتِقَالُهَا وَمَعَ كُلِّ
 یاد کن با هر مزه نیست مثلاً آن و با هر نعمتی در گردیدن آنرا و با هر بلا

بلیه بجز کشفها فان ذلك ابقي للتحمة وابقى للشهوة واذ
 بازگشتن آنرا تحقیق کنین با سبب ترین نفی و پاکیزه ترین آرزو نیست
 للنظر واقرب الى الفرح واحذر بكشف الغمة ودترك
 از برای بینائی و نزدیکترین تسوی شادی و ساز و آواز است بکشیدن اندوه و دریافتن
 المامول احمل نفسك عند شدة آخيك على الدين
 امید داشته بآرکن و بدار نفس خود را نزد سختی برادر خود بر زمین
 وعند قطيعته على الوصل وعند جموده على البذل وكن
 و نزد برید و آری او بر پیوند و نزد بستن او بر دهنش و باشی
 للذي يبذو منه حول وله وصول الكرم عشرتك فانهم
 مراکنس را که ازو پدید آید بگری بردار بار و پیوند جو - کرامت دار جماعت خود را تحقیق
 حناك الذي به تطير واصلك الذي اليه تصير وذلك
 که ایشان بر تو انداختن بگری که بآن می پری واصل تواند که بآن یار میگردی و دست تواند
 الذي بها وصول احمل نفسك مع آخيك عند صدمه
 که بآن فیروزی یابی بر دبار ساز نفس خود را با برادر خود نزد سخت گیری او
 على الصلة وعند صدوده على اللطف والمقاربة وعند
 بر پیوند جوئی و نزد بر گشتن او بر زمین و آری و نزدیکی بسوی او و نزد
 بتاعده على اللذو وعند حرمة على العذر حتى كانك له
 زوری جستن او بر نزدیکی بسوی او و نزد گناه او بر عذر تا امر آنکه گویا که تو
 عند و كانه ذو نعمة عليك وآياك ان تضع ذلك
 بنده اوست و گویا که او در نعمه است بر تو و در آتش از آنکه بنهی اینها را
 في غير موضعه او بفعله مع غير اهله اجعل همك لا تحزن
 در غیر جای خود یا آنکه بکنی با نااهل بگردان اندیشه خود را از برای جز
 و حزنك على نفسك فكم من حزين وقد به حزنه على سرور
 و اندوه خود را بر نفس خود بسا اندوه بخاک فرو دانی با و اندازه او بر شادی

الأبد وكم من مهموم أدرك أملاه احسن الى من تملك
 دایم و کم من مهموم در یاد رسید املاهای احسن را به کسی که تملک
 احسن اليك من تملك رقتك اصعب للناس بما تحت بصرك
 تا نیکی کنی بکند با تو آنکس که مالک است بندگی ترا هم سختی کن با مردم با آنچه دوست میداری
 تأمنهم ويا منوك انصف من نفسك قبل ان ينصف
 تا آیین شوئی از ایشان و ایشان آیین شوند از تو از نفس خود پیش آنکه هر صحتی کنند با تو
 منك ان تتحقق فان ذلك احل لقدمك واجد برضا
 از تو تحقیق این بفرستی که از برای قدم تو و بهتر است برای
 ربك ابداء السائل بالنوال قبل السؤال فانك ان احسن
 پروردگار تو ابتدا کن خواستار را بدهنش پیش از خواست تحقیق که تو اگر محتاج گردی
 الى سؤالك اخذت من حروجه افضل مما أعطيت
 بدرخواست از تو میگیری از آن روی او از آنچه بدهی با او
 اكرم ذوي رحمتك وقر حلیمهم واحلم عن سفهمهم
 کرامی در خویشاوندان خود را و حرمت کبر بر دبار ایشان را و بردباری کن از سادگان ایشان
 ويتيسر لهم فانهم لك نعم العدة في الشدة والرخاء
 و آسان میگردد در آن ایشان تحقیق که ایشان مریدانند در سختی و آسانی
 الق وواتك واطل حلفه قلمك و فرق بين سطورك
 پیسنده سازد و آتش خود را و دراز کن نوک قلم خود را در تراشیدن و کشاده ساز میان سطرها
 وقرط بين حروفك فان ذلك اجدر بصياحة الخط
 و نزدیک ساز میان حروفهای خود را در کتابت تحقیق این بهتر است بنویسانی خط
 الزم الاخلاص في السر والعلانية والحشدة في الغيب
 همه را شوی پاکیزه در وی را در نهان و آشکارا و بآرامی خلا در باطن
 والشهادة والفصد في الفقر والغنى والعدل في الرضا
 و ظاهر و بامیان روی در درویشی و توانایی و با عدل در خوشنودی

والسخط آخر من كل شيء جديدة ومن الاخواب اقدمهم استشر
 وخشم بر كزین از هر چیزی نو را باز برادران هنر ایشان را
 اعداك تعرف من رايهم مقدار عداوتهم ومواضع مقام
 بادشمنان خود تا بشناسی از اندیشه ایشان انداز دشنی ایشان و جاهای اهنهای ایشان
 انذل لصد يقك كل المودة ولا تبدل له كل الطمانينة
 در کار کن از برای دوست خود همه را بام خود و در کار مکن از برای دوست همه را بام خود را
 واعطه من نفسك كل الموباة ولا تقص اليه بكل اسراك
 و بده بدوست از نفس خود همه اسبابها را و مگو با او همه مهربانیها را
 اصحاب السلطان بالحذر والصدق بالتواضع والبشر
 همراه شو با پادشاه با کفایت و جوی و با دوست بفریبی و با دشمن بگو
 والعقد بما تقم به عليك محبتك اسم بروة قلبك وسمك
 و بادشمن با آنچه بر او داری امان برو دست اوین و دست خود را گشاده ساز و بده
 شجسته وايمى قطك بعد خطك انذل لصد يقك
 تن قلم را و راست زن قط قلم را تا نیکو سازد خط را در کار کن از برای دوست خود
 نصاك ولمعارفك معونتك وكافة الناس بشرك
 بنده خود را و برای اشنايان خود یاری خود را و از برای همه مردمان گشاده رویی خود
 اجمل دالة من دل عليك واقبل العذر ممن اعتذر
 نیکو کن راه نمایی آنکس را که راه آورد بر تو و بپذیر عذر را از آنکس که عذر گوید
 اليك واغترف لمن جانا عليك اجعل جزا النعمة عليك
 بسوی تو و در گذار از آنکس که راه آورد بر تو بگردان پاداش نعمت را بر تو
 الا حسبان الي من اساء اليك انذل مالك لمن بذل
 بگردان نیکویی کردن با آنکه بدی کند با تو در کار کن مال خود را از برای کسی که در
 لك وجهه فان بذل لوجهه لا يوزيه شيء انذل مغرورك
 خود را ب تحقیق در کار کردن جان خود هیچ برابر آن نیست در کار کن شکر خود را

للناس كافة فان فضيلة فعل المعروف لا يعد لها عند الله
 از برای همه مردمان تحقیق که از برای کار نیکو هیچ چیز برابر نیواند نزد خدا
 سبحانه شيء استشر عدوك العاقل واحذر راي صدك
 که با آنست مشورت مستورت کن با دشمن که خردمند باشد و حذر کن از آنکه آندیشد دوست
 الجاهل اصبر على مضض مرارة الحق وياك ان تتخدد
 نادان خود صبر کن بر سوزش تلخی راستی و حذر کن از آنکه فریب خوری
 لحلاوة الباطل اجعل شكواك الي من يقدر على غناك
 بشیرینی با حق بگردان شکایت خود را بسوی آنکس که توانا باشد بر تو آنکه او
 الزم السكوت واصبر على القناعة بايسر القوت تغد
 همراه شو با خاموشی و صبر کن بر سبزان کاری با ننگ قوتی تا بر سبزی براد
 في دينك وتغدر في اجزائك اطع من فوقك بطعك
 در دنیا و عزیز شوی آخرت خود فرمان بر او را که بالاتر از سست فرمان تو بود
 من دونك واصبر سر دك يصلح الله علانيتك استكثر
 آنکه شیب ترا زست و خورساز نهان خود را تا خورب سازد خفا اشتکارت را بسیار کن
 من المحامد فان المذام قل من يخون منها اكره نفسك
 ستایشها را ب تحقیق که نکوستها آنست کسی که می رهد از آن بگری کن بر نفس خود
 على الفضائل فان الذائل انت مطبوع عليها معا
 بر آموختن فضیلتها ب تحقیق که ناگسبها آنست که خورید بری بر آن معیاز آنچه

ور من حكم على ابن ابي طالب
 و اردنده از حکمتها را علی ابن ابی طالب

في حرف الالف باللفظ
 در حرف الف بلفظ

اعلوا
 در حرف

اطلبوا العلم ترشدوا واعلموا بالعلم تسعدوا واخلصوا
 بجویند دانش را تا راه راست نیابد عمل کنید بعلم تا نیکبخت شوید با گردانید

امیرالمومنین
 الامر فی خطاب الجمع قال رضی الله عنهم
 فرمان در گفتار با جماعت و گفت

اِذَا عَلِمْتُمْ اَعْمَالَكُمْ اِذَا عَلِمْتُمْ اَسْمَاءَكُمْ اِذَا سَمِعْتُمْ اَتَقُوا اَللّٰهَ
 عمل را هرگاه عمل کنید هرگاه که دانستید جواب نمیدی کن هرگاه که از آن بهر چیزی بیدار
 جَهَنَّمَ مَا خَلَقَكُمْ لَهٗ اَطِيعُوا اَللّٰهَ حَسْبَ مَا اَمَرَكُمْ بِهِ رُسُلُهٗ
 در آنچه آفریده است شما را فرمان برید خدایا آنچه ندانم فرموده اند بشما پیغمبران خدا
 اِذْ مَوْا الْحَقَّ يَلْزَمُكُمْ النِّجَاحُ اَلْكَسْبُ الْعِلْمُ يَكْسِبُكُمْ الْحَيَاةُ
 همراه شوید باحق تا همراه شما شود رستگاری بدست آید علم را تا علم از برای شما حاصل
 اِسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ بِالصَّدَقَةِ الزَّمُوا الْجَمَاعَةَ وَاجْتَنِبُوا الْفِرْقَةَ
 طلب فرورد آمدن روزی کنید بدادن صدقه همراه جماعت شوید و گمراه نشوید از
 اِزْمُوا اَنْفُسَكُمْ بِدَوَامِ جِهَادِهَا اِعْتَصِمُوا بِالَّذِي فِي اَوْدَانِهَا
 همراه شوید با نفس خود با آنکه همیشه جنگ کند با نفس خود پناه جوید به آنچه در شاخه های
 اِسْتَعِدُّوا لِلْمَوْتِ فَقَدْ اَظْلَمَ اَسْمَعُوا دَعْوَةَ الْمَوْتِ اِذَا لَمْ
 آماده شوید از برای مرگ تحقیق که سایه افکننده است بر شما مرگ را بگوشتهای
 قَبْلَ اَنْ يَدْخُلَكُمْ اَسْمَعُوا مِنْ رَبِّانِيكُمْ وَاخْضَعُوا قُلُوبَكُمْ
 پیش از آنکه بخواند شما را بشنویید از مرد خدای شما و حاضر او گردانید دلهای
 وَاَسْمَعُوا اِنْ هَتَفَ بَكُمْ اَسْمَعُوا النَّصِيحَةَ مِنْ هَذِهِهَا
 و بشنویید اگر او را کند شما را بشنویید بندگان را از آنکس که بیاورد بندگان را
 اَلَيْكُمْ وَاَعْقُلُوهَا عَلَيَّ اَنْفُسَكُمْ اَبْعُثُوا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ
 بسوی شما و بندگان کنید بندگان بر نفسهای خود پند گیرید با آنکه بوده است پیش از این
 قَبْلَ اَنْ يَبْعُثَ بَكُمْ مِنْ بَعْدِكُمْ اَرْضُوا هَذِهِ الدُّنْيَا
 پیش از آنکه بندگان گوید شما را آنکس که پس از شما آید برکنید ازین دنیا
 زَمِيمَةً فَقَدْ فَضَّتْ مَنْ كَانَ اِسْتَعْفَ بِهَا مِنْكُمْ
 نگویند بدیده تحقیق که برکنند دنیا آنکس که بود از دامن او بر بدن از شما
 اَسْهَرُوا عَيْنُوكُمْ وَضَمُّوا بَطُونَكُمْ وَخَذُوا مِنْ اَجْسَادِكُمْ
 بیدار گردانید چشمهای خود را و بهم گیرید شکمهای خود را و بگیرید از تنهای خود را

بِجُودِهَا عَلَيَّ اَنْفُسَكُمْ اَشْغَلُوا اَنْفُسَكُمْ بِالطَّاعَةِ وَالسَّنَةِ
 و بپشتیاید بپسها بر نفسهای خود مشغول بپسازید نفسهای خود را بفرمان برداری خدا
 بِالذِّكْرِ وَقُلُوبَكُمْ بِالرِّضَا فِيمَا احَبَبْتُمْ وَكَرِهْتُمْ اَلزَّمُوا
 بپاد خدا و در دلهای خود را بخشنیدی در آنچه دوست دارید و مکره دارید بافتید
 اَلْاَرْضَ وَاصْبِرُوا عَلَيَّ الْبَلَاءِ وَلَا تَحْزَنُوا بِاَيْدِيكُمْ وَهَوَايَا
 بر زمین و صبر کنید بر بلا و بپسندید بدستهای خود و از دهنهای خود
 اَخْرِجُوا الدُّنْيَا مِنْ قُلُوبِكُمْ قَبْلَ اَنْ يَخْرُجَ مِنْهَا اَحْسَادُكُمْ
 بیرون کنید دنیا را از دلهای خود پیش از آنکه بیرون رود از دنیا تنهای شما
 فِيهَا اَجْبَرْتُمْ وَلَعَنَها خَلَقْتُمْ اَنْتُمْ زُفْرُ صِرَ الْخَيْرِ
 و حال آنکه در دنیا جبردار شدید و از برای غیر دنیا آفریده شده اید بپسندید بپسندید بپسندید
 تَمْتَلِكُوا السَّحَابَ اَلَّذِي بُولَ اَمَّا كُمْ وَاغْتَفُوا اَحَاكُم بِاَحْسَنِ
 فرصتها میگردد همچو که شستن ابر دروغ دارید امیدها خود را و غنیمت دارید و غده ها خود را
 اَعْمَالَكُمْ وَيَا دُرُوءَ مَبَادِرَةِ اُولِي الْاَلْهِي وَالْاَلْبَابِ
 عملهای شما و بپسندید همچو بپسندید خردمندان مشرمان را
 مِنَ الْفِرَارِ فَاِنَّ عَارَ فِي الْاَعْقَابِ وَبَارِئُ يَوْمٍ لِّلْحِسَابِ
 از گریز و تحقیق که گریختن ننگ است در پی شما و آنست که در روز شمار است
 اَذْكُرُوا عِنْدَ الْمَعَاصِي دَهَابَ اللِّذَاتِ وَبِقَادِ التَّبَعِ
 یاد کنید نزد نافرمانیهای خدا رفتن لذتها و ماندن بدیها و
 اَهْجُرُوا الشَّهَوَاتِ فَاِنَّهَا نَفُودُكُمْ اِلَى رُكُوبِ الدُّنْيَا
 دور شوید از آرزوها تحقیق که آرزوها میرانند شما را بسوی سوار شدن بر کنه ها
 اَلتَّحَمُّ عَلَى السَّيِّئَاتِ اَتَقُوا اَللّٰهَ الَّذِي اِنْ قُلْتُمْ سَمِعَ
 و جرات کردن بر گناهها بر رسید از خدای آنچنان خدایی که اگر بگویند بشنود
 وَاِنْ اَضْمَرْتُمْ عِلْمَ اَخْتَرْتُمْ مِنْ سَوَادَةِ الْغَضَبِ
 و اگر پنهان دارید بداند خود را نگاهدارید از جوشش خشم و آماده گردانید از برای خشم

مَا تَحَاهِدُوهُ بِهِ مِنَ الْكُفْرِ وَالْحِلْمِ اتَّقُوا ظُنُونِ الْمُؤْمِنِينَ
آنرا که جنس کند چشم بان از فرو خوردن و بردباری ترسید از کما نهایی مسلمانان
 فَإِنَّ اللَّهَ سَخَّاهُ أَجْرِي الْحَقِّ عَلَى السَّنَةِ اسْتَجِبُوا لِنَبِيِّ اللَّهِ
بیتحقق خداوندی که پاکست او روانه گردانیده است بر زبانهای ایشان قبول کنید فرمان ایشان خدا را
 وَسَلُّوا أَلَمَهُمْ وَأَعْمَلُوا بِطَاعَتِهِمْ تَدْخُلُوا فِي شَفَاعَتِهِمْ
وکردن بهرید فرمان ایشان را و عمل بفرمان بردارید تا داخل شوید در شفاعت ایشان ایشان
 اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهُ يُسْئِلُ اللَّهَ حَقَّهُ وَاللَّهُ سَخَّاهُ
ترسید از دعای مظلوم تحقیق که میخواند از خدا حق خود را و خدا بی پاکست او
 أَكْرَمُ مَنْ أَنْ يُسْئَلَ حَقًّا إِلَّا جَابَ جَعَلُوا كُلَّ رَجَائِكُمْ لِلَّهِ
کرمترست آنکه از حق بخواهند مگر آنکه قبول کند بگردانید همه امید خود را از برای خدا
 سَخَّاهُ وَلَا تَرْجُوا أَحَدًا سِوَاهُ فَإِنَّهُ مَا رَجَا أَحَدًا غَيْرَ اللَّهِ
که پاکست او و امید میدارد یکی غیر او تحقیق که امید نداشت یکی غیر از خدا
 تَعَالَى الْإِخَابُ أَفِيضُوا فِي ذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الذِّكْرِ
مکرر زبان کرد بپوشید در یاد خدا تحقیق که آن بهترین یاد است
 اقْمَعُوا بَوَاجِمَ الْفَخْرِ وَافْرَعُوا لَوَاحِجِ الْكِبَرِ ارْغَبُوا فِيمَا
برکنید بپنجایی باز خود را و بگذرید درخشید بهایی کردن کشید از بزرگی در آنچه
 وَعَدَ اللَّهُ الْمُتَّقِينَ فَإِنَّ أَصْدَقَ الْوَعْدِ مِيعَادُهُ اسْتَحَقُّوا
وعدۀ خدا را که بپرهیزکاران بدست می که راستتر وعدۀ و وعدۀ داد خدا سزاوار شوند
 مِنَ اللَّهِ مَا أَعَدَّ لَكُمْ بِالْجَبْرِ لَصْدَقِ مِيعَادِهِ وَالْحَدِّ مِنْ هَوْلِ
از خدا بر آنچه آماده کرده بر شمار بجزم داشتن راستی وعدۀ او و بکنار گرفتن از بیم
 مَعَادِهِ اتَّعَظُوا بِالْعَبَرِ وَاعْتَبَرُوا بِالْغَيْرِ وَانْتَفَعُوا بِاللَّتَى
روزی از کشت باو بپند گیرید بپندها و اعتبار گیرید و عبرت گیرید بگوشه ها و سودمند شوید بپندها
 امْتَحِنُوا مِنْ صَفْوَتَيْنِ قَدْ رَوَقَتْ مِنَ اللَّذَّةِ اسْعَوْا فِي فَكَالِ
برکنشید از صاف و روشن چشمه که پاکیزه شده از زهری بشنابید در رهانیدن

رِقَابِكُمْ قَبْلَ أَنْ تَعْلُقَ رَهَائِيهَا أَحْسِنُوا خَوَارِجَ الدِّينِ وَلَدًا
کردنهای خود پیش از آنکه در بند کرده افتند نیکوترین کنید خوارهای دین و دنیا
 بِالشُّكْرِ لِمَنْ دَلَّ عَلَيْهَا اسْتَمُوا نِعَمَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ عَلَى
و شکر تمام کردانید نعمتها خدا را بر خود بصبر
 طَاعَتِهِ وَالْحِفَاظَةَ عَلَى اسْتِحْفَظَكُمْ مِنْ كِتَابِهِ اتَّقُوا اللَّهَ
و زمان برداری خدای و نگاه داشتنی بر آنچه از کتاب بخورد یعنی آن بپرهیزد از خدا
 حَقَّ تَقَاتِهِ وَاسْعَوْا فِي مَرْضَاتِهِ وَاحْذَرُوا مَا حَذَرَكُمْ مِنَ اللَّهِ
آنچه که حق پرهیزد بدست درخشندگی خدای و گناه جویند از آنچه دوری خدای
 عَدْلًا اتَّقُوا شَرَّ النِّسَاءِ وَكُونُوا مِنْ خِيَارِهِنَّ عَلَى
از عذاب سخت خود بپرهیزد از زنان بد و با شریف از نیکوان ایشان
 خَدَرِكُمْ اتَّقُوا الْغِيَّ فَإِنَّهُ يَحْلِبُ النِّقْمَ وَيَسْلُبُ النِّعَمَ وَلَوْ
خدا بپرهیزد از کفر تحقیق که گمراهی آورد کینه غلبه و میزداید نعمتها را و واجب میباشد
 الْغَيْرِ اتَّقُوا مَعَاصِيَ الْخُلُوتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَكَمُ
کردنهایها بپرهیزد از گناهها پندهایها تحقیق که گواه خود حکم کننده
 ابْعُدُوا عَلَى الْمَظْلَمِ فَإِنَّهُ اعْظَمُ الْجَزَائِمِ وَكَبَرُ الْمَأْتَمِ احْبِسُوا
دوری جویند بر ظلم تحقیق که ظلم بزرگترین گناهها و دورترین بزرگترین زنده کرد
 الْمَعْرُوفَ بِأَمَانَتِهِ فَإِنَّ الْمَنَّةَ لَقَدِمَ الصَّنِيعَةِ اغْلِبُوا
نیکو سر را بمیرانند آن تحقیق که منت نهادن فروم آورد کردار نیکو را غالب شود
 الْجَزَعَ بِالصَّبْرِ فَإِنَّ الْجَزَعَ يُحِيطُ بِالْآخِرِ وَيُعْظِمُ الْفَجِيعَةَ
بزراری بصبر تحقیق که زاری تنه میگرداند قواب را و بزرگ میکند سوزش را
 التَّوْفَى فِي أَطْرَافِ الرِّمَاحِ فَإِنَّهُ أَمِينٌ لَلْأَسْنَةِ اقْبَلُوا عَلَى
بپیماید مقوی در گوشه های نیزها تحقیق که آنها خبرست از نیزها روی آورید
 مَنْ أَقْبَلَ عَلَيْهِ الدُّنْيَا فَإِنَّهُ أَحَدٌ بِالْغِنَاءِ اتَّقُوا الْخِيَرِ
بر آنکس که روی آورد برو دنیا تحقیق که شرا و راست بپوشاید بپرهیزد از آن

فَإِنَّ مَصَاحِبَهُ رَهِيْنٌ ذَلِّ وَعَنَّا اَطْلُبُوا الْعِلْمَ تَعْرِفُوا بِهِ وَعَمَلُوا
 بتحقيق که صاحب هر امری مادر کمر و رنج است بجزو علم را تا شناسا شود با
 به تَكُونُوا مِنْ اَهْلِهِ اَفْعَلُوا الْخَيْرَ مَا اسْتَطَعْتُمْ فَخَيْرٌ مِنْ الْخَيْرِ
 بعلوم تاباشید از اهل علم و خیر کنید آنچه توانید که بهتر از خیر
 فَاَعْلَمُ اجْتَنِبُوا الشَّرَّ فَإِنَّ الشَّرَّ فَاَعْلَمُ اِعْمَلُوا فِي
 خیر کننده است دور شوید از بدی بتحقیق که بدتر از بدی بد کننده است بکنید
 غَيْرِ رِيَاءٍ وَلَا سُمْعَةٍ فَإِنَّهُ مَنْ عَمِلَ لِغَيْرِ اللَّهِ يَكَلِهْ سُبْحَانَهُ
 بی ریا و بی ریا و بی سماعه است که هر که عمل کند برای غیر خدا باز گذارد او را خدا
 اِلَى مَنْ عَمِلَ لَهُ اُجْتَنِمُوا الشُّكْرَ فَإِنَّهُ يَنْفَعُهُ الزَّيَادَةُ اسْتَعْمِلُوا
 بآنکه هر چه است او کرده غنیمت دانید شکر را که شکر است سود افز و نیست همیشه
 الذِّكْرَ فَإِنَّهُ يُنِيرُ الْقَلْبَ وَهُوَ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ اَطْلُبُوا الْخَيْرَ
 ذکر را بتحقیق که ذکر روشنی میدهد و ذکر افضل عبادت است بجزو خیر را
 فِي خِفَافِ الْإِبِلِ طَارِدَةٌ وَوَارِدَةٌ اَجْمَلُوا فِي الطَّلَبِ فَكَمْ
 در ناخنهای شتر در خفای که باز آید و در خفای که می آید بجزو
 مِنْ حَرِيصٍ خَائِبٍ وَحَمَلٍ لَمْ يَحْبِ اُخْتُرْ سَوَامِنْ سَوَةٍ
 از زور می که زیانکار است و نیکو خوی که زیان ناکار است از جوشش
 الْأَطْرَافِ وَالْمَدْحُ فَإِنَّ لَهَا رِيحَ خَبِيرَةٍ فِي الْقَلْبِ اَعْمَلُوا
 خوشنایند و ستایش بتحقیق که آنها را بوی زشت است در دل بکنید که
 وَالْعَمَلُ يَنْفَعُ وَالِدَعَاءُ يَسْمَعُ وَالتَّوْبَةُ تَرْفَعُ اَصْدُقَ قَوَائِي
 عمل نیک سود میدهد و دعا شنونده میشود و توبه بر میدارد راست گوید در
 اَقْوَالَكُمْ وَاخْلَصُوا فِي اَعْمَالِكُمْ وَتَزَكُوا بِالْوَرَعِ الزَّمُوا الصَّبْرَ
 گفتارهای خود و پاکیزه باشید در کردارها خود و پاکیزه باشید به پرهیز کاری بر سر صبر
 فَإِنَّهُ دَعَامَةُ الْإِيمَانِ وَمِلَالُ الْأُمُورِ اِحْسِنُوا تِلَاوَةَ الْقُرْآنِ
 بتحقیق که صبر ستون ایمان است و اصل کار است نیکو کنید خواندن قرآن را

فَإِنَّهُ احْسِنِ الْقَصَصَ وَاسْتَشْفُوا بِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءُ الصَّدُورِ
 بتحقیق که قرآن بهترین قصههاست و شفا جویند به قرآن بتحقیق که قرآن شفاست
 وَاتَّبِعُوا النُّورَ الَّذِي لَا يُطْفِئُ وَالْوَجْهَ الَّذِي لَا يَسْلُو اسْتَسْلُوا
 و پیروی کنید از نوری که خاموش نمیشود و آن روی را که نیاموشد و گردن نمید
 الْأَمْرَ فَإِنَّكُمْ لَنْ تَصْلُوا مَعَ السَّلَامِ اسْتَصْبُوا مِنْ سَعَةِ
 فرمان دهان را بتحقیق که شما گمراه نمی شوید با کردن نهان جمع افز و زید از زمانه
 وَاعْظُ مَبْعُثُ وَاَقْبَلُوا نَصِيحَةَ نَاصِحٍ مُتَّقٍ وَقِفُوا عِنْدَ
 پند گوئی بپند پذیر و قبول کنید نصیحت نصیحت کننده بیدار و با سبند نزد
 مَا افَادَكُمْ مِنَ الْعِلْمِ اقْتَدُوا بِهِ دِيْنَكُمْ فَإِنَّهُ صِدْقُ
 آنچه فایده گوید شما از آموختن پیروی کنید به راه نایم بیغیر شما بتحقیق که او راست
 الْهَدْيِ وَاسْتَفُوا بِسُنَّتِهِ فَإِنَّهَا أَهْدَى السُّبُلِ اتَّقُوا
 راه نایم است و اهل سنت شوید بسنت او بتحقیق که سنتها راه نایمترین برهیزند
 اللَّهُ تَقِيَّةً مَنْ سَمِعَ فَشَنَعَ وَاقْتَرَفَ وَاعْتَرَفَ وَعَلِمَ فَعَلَّ
 راه نایم است و اهل سنت شوید بسنت او و بر گناه فرورفت و اعتراف بگناه نمود و دانست بر سر رسید
 وَكَادَرَ قَبَادَرَ وَعَمِلَ فَأَحْسَنَ اتَّقُوا اللَّهَ تَقِيَّةً مَنْ دَعَى
 و گناه گرفت بر مشتاید و عمل کرد بر نیک کرد بر سر رسید از خدا ترسیدن انکه خواند
 فَاجَابَ وَقَابَ فَإِنَابَ وَحَدَرَ فَخَذَ وَجِبَرَ فَاعْتَبَرَ
 و جواب یافت و توبه کرد پس باز گشت و بیم داده شد پس گناه کرد و گذشت بر سر پذیرفت
 وَخَافَ فَاَمِنَ اِقْتَحُوا بِالْقَلِيلِ مِنْ دُنْيَاكُمْ لِسَلَامَةِ دِينِكُمْ
 و ترسید پس ایمن شد قناعت کنید بآنکه از دنیای شما از برای سلامتی دین شما
 فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ الْبُلْغَةَ الْيَسِيرَةَ مِنَ الدُّنْيَا تَنْفَعُهُ اَقْبَلُوا
 بتحقیق که مؤمن را اندک چیزی که رسد باو از دنیا سود می دهد او را گذرید
 ذَوِي الْمِرْقَاتِ عَشْرَتَهُمْ فَمَا يَعْشُرُ مِنْهُمْ عَاشِرَ الْأَوَّلِ
 از اهل مروتها نهمینهای ایشان را پس بگذرد از ایشان نهمینده مکرر است

اهر بوا من الدنيا واضربوا قلوبكم عنها فانها تسجن المومن
 بکریزید از دنیا و بکزدانید دلهای خود را از دنیا سود میدهد و او را
 حظها منها قليل وعقله بها عليل ونظره فيها كليل
 بخشش مسلمان از دنیا اندکست و خرد مسلمان بدست بیمارست و چشم مسلمان در دنیا کند
 اعقل الخیر اذا سمعتموه عقل درایه لا عقل رواية فان
 در یابید خیر را اگرگاه که بشنوید خیر را در یافتن دانستی نه در یافتن شنیدن تحقیق
 رواية العلم كثير ورعائه قليل الحجاوا الى التقوي
 که گفتن کثرت علم بسیارست و نگاه داشتن علم کم اند بپناه برید بسوی پرهیزکاری
 فانه حنة منحة من لجا اليها حصنته من اعصم
 بتحقیق که پرهیزکاری نگهدارنده است بپناه بردن بسوی آن نگاهدارد او را و هر که دست
 بها عصمته اعصموا يتقوا الله فان لها حالا وثيقا
 بتقوی نگاهدارد او را دست در زنید بپرهیزکاری خدا بتحقیق که پرهیزکاری پارسامانی است
 عرفته ومعقلا منيعا ذروته استعیدوا بالله من
 سر رسته آن و بند نیست نگاهدارنده سر بسته او بپناه جویند بخدا از
 سكر الغنى فان له سكرة بعيدة الافاقة استعیدوا
 مستی و توانگری بتحقیق که توانگری مستی است که دورست بهوش آمدن بپناه گیرید
 بالله من لواح الكبر كما تستعیدون به من طوارق الدهر
 بخدا از پرشده های کبر همچنانکه بپناه میکیرید باو از بلاهای روزگار
 واستعیدوا المحاهد به حسب الطاقة امر و بالمعروف
 اعاده شنوید از برای جگر کردن بانگیز با نواز توانش فرمانبرداری کن بپیکری
 و امر و به و بنا هو عن المنكر وانتم توا عنه امر صول
 و امر کنید بان و باز ایستید از ناخن و باز گردید از ناحق دور شوید
 امر صول عن كل عمل بكم غناعته واستغلو انفسكم من امر
 دور شوید از هر عملی که شما از آن بی نیاز باشید و مشغول سازید نفسهای خود را
 کار آخرت

بما لا يد لكم منه اقمعوا هذه النفوس فانها طلعت
 بدایه شما را ناچار باشد از آن برکنید این نفسهای اماره را بتحقیق که آن نفسها اندک
 ان تطيعوها تنزع بكم الى سر غاية اغلبوا الهواكم وحاز
 اگر فرمان آنها برید بر میکنید بتماما بسوی عاقبت پدید نیست از رویهای
 فانها ان تفدكم نوركم من الهلكة بعد غاية انظر
 بتحقیق که آن نفسها اگر فایده رسانند فایده آنست از تباهی بنهایت و پایان تباهی
 الى الدنيا نظر الزاهدین فيها الصارفين عنها فانها
 بسوی دنیا همچو نگاه کردن پرهیزکاران در دنیا بر گردندگان اردنیا بتحقیق
 والله عما قليل تریب الثاوي الساكن وتقع المترف
 بخدا که بنزدیکی نیست میشود مقیم ساکن در دنیا و در درمندی شریعت فرو رفت
 الامن اتقوا عرور الدنيا فانها تسترجع ابدلها خد
 امین بپرهیزید از فریب دنیا و دنیا بتحقیق که دنیا و پس برست همیشه آنکس که
 به من المحاسن وتزعج المطمن اليها والقاطر اتقوا
 بخود از نیکوهای و بر میانه در میماید بدنیار و نشسته بپرهیزید
 الله خذع الامال فكم من مؤمل يوم لم تدركه وباني بناء
 از فریبها امیدها بسا از امید واری که روزی کوز بسای او را و بسا بنا کنند
 لم يسكنه وجامع مال لم ياكله ولعله من باطل جمعه
 بنشیند دران و بسا گرد آورده مال که بخورد آنرا و پندارم که گرد آورده باشد از ناحق
 ومن حق منحة اصابه حراما واخل به انزاما امر فوا
 و از حق منحه اصابه رسیده باشد باو از حرام و برداشته باشد بان گناهها بشناسید
 الحق لمن عرفه لكم صغيرا كان وكبيرا وضعافا كان
 حق آنرا که بشناسد حق شما را کوچک باشد یا بزرگ پست باشد
 اورفعنا احسن سورة الحمد لمن عرفه لكم صغيرا
 ببالند خود را نگاه دارید از سوزش ستایش

وَالْحَقُّ وَالْعَصَبُ وَالْحَسَدُ وَاعْدُوا لِكُلِّ شَيْءٍ مِنْ ذَلِكَ
ویدا اندرونی و خشم و حسود و واماده گردانیدن از برای هر چیزی ازینها

هَلَّةٌ تَجَاهِدُ نَهْجَهَا مِنَ الْفِكْرِ فِي الْعَاقِبَةِ وَمَنْعُ الرِّذِيلَةِ
پناهی و سازای که جنگ کند با نهجها از اندیشه در عاقبت کار و منع کردن فرومایگی

وَطَلَبُ الْفَضِيلَةِ وَصَلَاحُ الْآخِرَةِ وَلَزُومُ الْحِلْمِ أَتَجَبُّوْا
و جستن آفرینی و سازگاری آخرت و بیوسستن بردباری عجب دارید

لِهَذَا الْإِنْسَانِ يَنْظُرُ شَجْمَةً وَيَتَكَبَّرُ بِالْحِمَةِ وَيَسْتَمِعُ يَعْظُمُ
مرا این آدمی را که نگاه میکند بپاره پشه و میگوید بپاره کوشش و می شنود با ستیلا

وَيَتَنَفَّسُ مِنْ حَرَمٍ أَضْرِبُوا بَعْضُ الرِّأْيِ بِبَعْضٍ يَتَوَلَّى
و دم می کشد از رخسار بزنید بعضی اندیشه با بعضی اندیشه که در وجود

مِنْهُ الصَّوَابُ أَجْمَلُوا فِي الْخُطَابِ تَسْمَعُوا جَمِيعَ الْجَوَابِ
ازان راستی نیکو کنید گفتار را تا بشنوید جواب نیکو را

أَحْضُوا الرِّأْيَ بِحُضِّ السَّقَايَةِ يَنْتِجُ سَدِيدُ الْأَرَاءِ أَهْتَمُّوْا
جمع کنید اندیشه را با همجواری نیکو مشرب آب تابانید اندیشه های استوار مهم اندیشه

عَقُولَكُمْ فَإِنَّهُ مِنَ الثَّقَةِ بِمَا يَكُونُ فِي الْخَطَا أَهْمَلُوا وَأَنْتُمْ فِي
عقلهای خود را بتحقیق که آن از بیگانه است با آنچه باشد در خطا بکنید و حال آنکه شما در

أَوْبَةِ الْبَقَاءِ وَالصَّحْفِ مَنْشُورَةٍ وَالتَّوْبَةِ مَنْسُوتَةٍ وَلَمَّا
بازگشتید بجهان بقا و صفح و توبه گشاده است و توبه گسترده است و حال آنکه گشتید

بَعْدَ عَا وَالمَسِيَّ يَرْجَا قَبْلَ أَنْ يَحْدُ الْعَمَلُ وَيَنْقُطِعَ الْمَهْلُ
پس از خوانده میشود و بکار امید دارد میشود بکنید پیش از آنکه فرو سر عمل و برود و عذر و مهلتها

وَيَنْقُضِي لَمَدَةً وَيَسِدُّ بَابَ التَّوْبَةِ اتَّقُوا بِاطِلَ الْأَمَلِ فَنَبْ
و برسر می آید روزگار و بسته شود در توبه بپرهیزید از امید نراست بسا

مُسْتَقْبِلُ يَوْمٍ لَيْسَ بِمُسْتَدْبَرَةٍ وَمَغْبُوطٌ فِي أَوَّلِ لَيْلٍ قَا
روز آینده نباشد محو و زکد شده و بسا کسی که در اول شب حرم باشد و در خیزد

آخر شب

بَوْلَكِيَّة

بَوْلَكِيَّةٌ فِي آخِرِهِ اسْتَعْدُوا لِيَوْمٍ تَشْخُصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ وَتَقْتُلُ
بویاکی در آخرش آماده شوید از برای روزی که دران روز همه چشمها برین بازماند

لِهَوْلَةِ الْعَقُولِ وَتَتَبَلَّكُ الْبَصَائِدُ أَعْمَلُوا لِيَوْمٍ تَدْخُلُهُ
از هول آن روز عقلها و کند شود بیناها نیکو کنید از برای روزی که اندوخته میشود

الذَّخَائِرُ وَتُبْلَى فِيهِ السَّرَائِرُ أَذْكُرُوا هَادِمَ الذَّاتِ
از برای آن روز اندوخته ها و آشکارا گردد سیرت یاد کنید خراب کننده لذتها را

وَمَنْعَ غَضِّ الشَّهَوَاتِ وَدَاعِي الشَّتَاتِ أَذْكُرُوا مَفْرَقَ
و ناخوش بگرداند آرزوها و خوانند بسوی پراکنده ها یاد کنید پراکنده کننده

الْجَمَاعَاتِ وَمَبَاعِدِ الْأُمْنِيَّاتِ وَمَدَنِي الْمُنِيَّاتِ وَالْمَوْزَنَ
گرداننده ها را و دور کننده امیدها را و نزدیک سازنده نیستیها را و موازنه کننده

بِالْبَيْنِ وَالشَّتَاتِ أَرْفُضُوا هَذِهِ الدُّنْيَا التَّارِكَةَ لَكُمْ
بجدا بینی و پیریشانی فروگذارید این دنیا و گذارنده شمارا

وَأَنْ لَمْ يَحْتَوِ تَرْكُهَا وَالْمُبْدِيَةِ أَحْسَادَكُمْ عَلَى مَحَبَّتِكُمْ
اگر چه دوست ندارید ترک دنیا را و گذارید این دنیا را که پوشانده است تنهای شمارا

لِتَحْدِيدِهَا مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ
مردود گردانیدن دنیا را بعضی ازین و از شده از حکمهای امیر المؤمنین علی بن

أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْأَلْفِ بِلَفْظِ أَحْذَرُوا
ابو طالب علیه السلام در حرف الف بلفظ احذرو

وَهُوَ دَاخِلٌ فِي الْأَلْفِ أَمْرٌ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
و آن حرف داخلست در الف امر گفت علی علیه السلام

أَحْذَرُوا اللِّسَانَ فَإِنَّهُ سَهْمٌ يُخْطَى أَحْذَرُوا الشَّرَّ فَإِنَّهُ
کناره جوید از زبان بتحقیق که بهر نیست نراست میرود کناره جوید از از تحقیق

خُلُقٌ رَدِيٍّ أَحْذَرُوا التَّقْرِيطَ فَإِنَّهُ يُوْحِبُ الْمَلَامَةَ أَحْذَرُوا
آخو بی ست که می افتازد کناره جویده از در گذشتن از حد بتحقیق که تقریط بدید می آورد ملامت

آخر شب

يُزْرَبَانِ بِالْقَائِلِ اخذوا الذنوب المورطة ^{مفسدة}
 که آن هر دو عیب می آورند حذر کن از دنیا بتحقیق که دنیا دام شیطان است جای
 الايمان اخذوا الكبر فاترأس الطغيان ومغصية الرحمن ^{بگویند هر دو}
 ایمان است حذر کن از تکبر تحقیق که تکبر سرکشش و نافرمانی خداست
 الحذر الحذر الحذر ايها المستمع الحذر الحذر ايها العاقل
 حذر کن حذر کن حذر کن ای شنونده بگویند بگویند ای عاقل
 ولا يثبتك مثل خير الحذر الحذر ايها المغرور وراقده لقد
 و خبر ده که ترا همچو این خبر دهند حذر کن حذر کن ای فریب خورده بگویند حذر کن
 سرحني كانه قد غفر اخذوا ان تحذرك الغرور والجاهل
 بپرستند گناه را تا آنکه آمرزیده است حذر کن از آنکه فریب دهی ترا فریب دهی ترا به پرستیده
 واليسير وتستدرك السرور بالذل الحذر الحذر الموت
 اندک و بیایمی تو شادی به نیست مؤمنه حذر کن حذر کن امر مرکب
 واحسن له الاستعداد تسعد بمقيلك اخذوا قلة الزاد
 و نیکو کن مرکب را ساز تا نیکبخت شوی بجای فرو رفتن خود حذر کن از کمی تویش
 واكثر من الاستعداد لرحلتك اخذوا صولة الكريم
 و زیاده کن از ساز راه خود حذر کنید از حمله آوردن صاحب کرم
 اذا جاع واسر اللبیم اذا شبع اخذوا سطوة الكريم
 هرگاه که گرسنه شود و از بریدن ناکس هرگاه که سیر شود حذر کنید از حمله آوردن صاحب کرم
 اذا وضع وسورة اللبیم اذا ارتفع اخذوا نفار النعم
 هرگاه که فرو افتد و از فروختن ناکس هرگاه که بالا رود حذر کنید از رسیدن نعمتهای
 فما كل شار ومردود اخذوا صنایع الاعمار فيما لا يبقی
 که نیست عطا می که باز گردانید حذر کنید از بنه شدن عمرها که با نجه باقی باشد
 لكم ففانيها لا يعود اخذوا نار حرها شديدا وقورها
 از برای شما هم دهفته باز نیاید حذر کنید از آشتی که میمان سخت است و پایان آن

بعید وحلها حديد اخذوا الذنوب المورطة والعيب
 دورست و پوشش آن تیزست حذر کنید از گناههای اندازد در جای هلاکی
 المسخطة اخذوا نار الجحيم عبيد ولهيها شديدا
 بخشم آورند حذر کنید از آشتی که او از آن ابوهی همراه است و زیاده آن سخت است
 وعذابها جدي اخذوا من الله كنه ما حذرکم من
 و شکنجه آن دسم تیزست حذر کنید بترسید از خدا بترسم از آنچه شما را رسانیده است
 نفسه واخشوه خشية يحرككم عما يسخطه اخذوا واعظ
 نفس آن و بترسید از بختان ترسمی که در دوزخ دارد شما را از آنچه بخشم آورد خدا حذر کنید از بختی
 نفذ في الصدور خفيا ونفت في الاذان نجيا اخذوا
 در میرود در سینه پنهان و میدهد در گوشتها پراز حذر کنید
 هو في النفس هويا وبعدها عن قرارة الفؤاد
 از آرزوی او و نفسها در وفاته است و دور گردانیده است از بختها را پروزی
 قضيا اخذوا قاسه ابليس ان يعد لكم بدية وتستفركم
 دوری دور حذر کنید از دشمن خدا که ابلیس است از آنکه شما را خوبتر کند برنج خود و مسخر کند
 بجيله ورجله فقد فوق لكم سهم الوعيد ودماكم من
 بهار پای خود و مرد خود پس تحقیق بلند گردانید بخمش خود بیم را و دیندار شما را از
 مكان قريب اخذوا السهم فانه يكتسب لمقت ویشي
 جای نزدیک حذر کنید از بخیلی بتحقیق که حاصل میکند خشم خدا و رشت میگرداند
 المحاسن ويشيع العيوب اخذوا اهل لتفاق ویشي
 نیکوئیها را و فاش میکند عیبها را حذر کنید از اهل تفاف بتحقیق که
 الصالون المصلون المزنون قلوبهم دوية وصحافهم
 کراهان و گمراه کنندگان اند لغزندگان اند دلهای ایشان کینه دارست و کوزه های ایشان
 نفقة اخذوا منافع الكبر وغلبة الحمية ونقص الجاهلية
 پاک و غالی اند حذر کنید از سودهای تکبر کردن کثی و غرور و نقص جاهلان

أَحْذَرُوا يَوْمًا تَقْصُصُ فِيهِ الْأَعْمَالُ وَكَثِيرٌ فِيهِ الزَّلْزَالُ وَكَثِيرٌ فِيهِ
حذر کنید از روزی که بر سر می شود درو عملها و بسیار میشود لرزه و بسیار میشود

فِيهِ الْأَطْفَالُ أَحْذَرُوا سُوءَ الْأَعْمَالِ وَكَثِيرٌ فِيهِ وَغَرُورُ الْأَمَالِ
در آن روز کودکان حذر کنید از بدی عملها و فریب امیدها

وَنَفَادُ الْأَمَلِ وَهَجُومُ الْأَجَلِ **مما ورد من حكم أمير المؤمنين**
و روان شدن امید و بر سر باختن و هلاک مرگ بعضی از اینها از حکمت های امیر المومنین

علي بن أبي طالب عليه السلام في حرف الالف بلفظ
علی بن ابی طالب علیه السلام در حرف الف بلفظ

إياك وهو داخل في باب الأمر التحذير قال عليه السلام
ایاک و او داخل است در باب امر و نهی گفت مرتضی علیه السلام

إِيَّاكَ وَفِعْلُ الْقَبِيحِ فَإِنَّهُ يُقَيِّمُ ذِكْرَكَ وَكَثِيرٌ وَزَكَرَ إِيَّاكَ
بر تو باد که تو قوی شوی از کار زشت تحقیق که آن زشت میگرداند یاد ترا و بسیار می سازد گناه ترا بر تو باد و

وَالْغَيْبَةِ فَإِنَّهَا مَقْتَدِرٌ إِلَى اللَّهِ فَالنَّاسُ وَتَحِيطُ بِأَعْمَالِكَ
از غیبت تحقیق که غیبت تا بحشم خدا و مردم می اندازد و تباها میگرداند مزد ترا

إِيَّاكَ وَالْخُرُصَ فَإِنَّهُ شَيْنُ الدِّينِ وَبَيْسَ الْقَرِيبِ إِيَّاكَ وَالتَّكَلُّفَ
بر تو باد دوری از خرس تحقیق که خرس عیب دینست و هم نشین بدی بر تو باد دوری از زحمت

فَإِنَّ نَفْسَهُ الدِّينَ وَيُطِلُّ الْيَقِينَ إِيَّاكَ وَالْغَضَبَ فَأُولَ
تحقیق که شکر تباها میگرداند دین را و باطل میگرداند یقین درستی را بر تو باد دوری از خشم که اول خشم

جُنُونٍ وَآخِرُهُ نَدَمٌ إِيَّاكَ وَالْعَجَلَ فَإِنَّ عُنْوَانَ الْفُتُورِ الدِّينِ
دیوانگی است و آخرش پشیمانی بر تو باد دوری از شتابیدن تحقیق که شتاب نمونه تباها میست و پشیمانی

إِيَّاكَ وَالْهَذَرَ فَمَنْ كَثُرَتْ كَلَامُهُ كَثُرَتْ آثَامُهُ إِيَّاكَ وَالظُّلْمَ
بر تو باد دوری از پرهیز گفتن پس هر کس را بسیار شود سخن او بسیار شود گناههای او بر تو باد دوری از ظلم

فَمَنْ ظَلَمَ كَثُرَتْ أَيَّامُهُ إِيَّاكَ وَالْبُطْنَةَ فَمَنْ لَزَمَهَا كَثُرَتْ
پس هر کس ستم کند زشت شود روزهای او بر تو باد دوری از سیری ستم پس هر کس را ستم پراشتد بسیار شود

أَسْقَامُهُ وَفَسَدَتِ أَخْلَامُهُ إِيَّاكَ وَمَصَاحِبَةُ الْفُسَّاقِ
بیماریهای او و تباها شود خولهای او و خطبای او بر تو باد دوری از یاری فاسقان

فَإِنَّ الشَّرَّ بِالشَّرِّ يَلْحَقُ إِيَّاكَ وَمَعَاشِرَةُ الْأَشْرَارِ فَإِنَّهُمْ كَالنَّارِ
تحقیق که بدی بدی می پیوندد بر تو باد دوری از زندگانی کردن با بدان تحقیق که بدان همچو آتش است

مِثْلَ شَرِّهَا تَحْرِقُ إِيَّاكَ أَنْ تَرْضَا عَنْ نَفْسِكَ فَيَكْثُرَ السَّخَاظُ
بأن بدی بدی میسوزاند بر تو باد دوری از آنکه خوشنود شوی از نفس خود که بسیار شود عشم کننده

عَلَيْكَ إِيَّاكَ وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ يَرْوِلُ عَمَّا نَظَّمَهُ وَيَبْقَى عَلَيْكَ
بر تو بر تو باد دوری از ستم تحقیق که ستم از کسی که تو ستم کنی میگذرد و باقی می ماند

إِيَّاكَ أَنْ تَتَخَذَعَ عَنْ صَدِيقِكَ أَوْ تَغْلِبَ عَنْ عَدُوِّكَ إِيَّاكَ
بر تو باد دوری از آنکه فریب خوری از دوست خود یا آنکه فروغی کنی از دشمن خود بر تو باد دوری

وَمُصَادَقَةُ الْأَخِي فَإِنَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَفْعَلَكَ فَيَضُرَّكَ إِيَّاكَ
از دوستی کول تحقیق که او با تو می نشیند از تو که سود رساند به تو پس زیان میرساند ترا احسن میخواند از تو بر تو باد دوری

وَمُصَادَقَةُ الْبَخِيلِ فَإِنَّهُ يَقْعُدُ عَنْكَ أَخْوَجَ مَا تَكُونُ إِلَيْهِ
از دوستی بخیل تحقیق که او با تو می نشیند از تو محتاج تر از آنکه تو خواهی باو

إِيَّاكَ أَنْ تَعْتَمِدَ عَلَى اللَّيْمِ فَإِنَّهُ يُخْذِلُ مَنْ اعْتَمَدَ عَلَيْهِ
بر تو باد دوری از آنکه اعتماد کنی بر نه ناگس تحقیق که او خوار میگرداند آنکس را اعتماد کند برو

إِيَّاكَ وَمَصَاحِبَةُ الْأَشْرَارِ فَإِنَّهُمْ يَمْنُونُ عَلَيْكَ بِالسَّلَامَةِ
بر تو باد دوری از یاری بدان تحقیق که بدان منت می دهند بر تو بسلامتی تو

مِنْهُمْ إِيَّاكَ وَمَعَاشِرَةُ مُبْتَغِي الذَّنْبِ فَإِنَّهُ لَمْ يَسْلَمْ مِنْهُمْ
از ایشان بر تو باد دوری از زندگانی کردن با سزاوارتی جوینده گناهان تحقیق که او بسلامت نمی رسد

مِنْهُمْ إِيَّاكَ وَمَصَاقَّةُ الْكَذَّابِ فَإِنَّهُ يُقَرِّبُ مِنْكَ الْبَعِيدَ
از ایشان بر تو باد دوری از زندگانی کردن دوستی با دروغ گو تحقیق که او نزدیک میسازد دور را

وَيُبَعِّدُ مِنْكَ الْقَرِيبَ إِيَّاكَ وَالْعُلَى بِالْخُلِّ فَإِنَّهُ يُزِي
دور میگرداند از تو نزدیک را بر تو باد دوری از استکی به بخیلی تحقیق که بخیلی

بك عند القريب ومقتك الى النسب اياك والكبر فانه اعظم
 بتو تزداد دوری از بیوفایی بتحقق کران رشت ترین تحقیق که آنرا بیوفایی خوارست نزد خدا
 الذنوب ولام العيوب وهو حلية ابليس اياك والحسد
 کما عان است ودره کاکرین عیبهاست وکبر صفت شیطانست برتوباد دوری از خود
 فانه شر شمة واقح سجية وخليقة ابليس اياك والحرف
 بتحقق که حسود کبرین وخری شیطانست برتوباد دوری از کوی
 فانه شين الاخلاق اياك والسفاه فانه يوحش الرفاق
 بتحقق که کوی رشتی خویهاست برتوباد دوری از بیخودی بتحقق کران میماند همراهی
 اياك والتسرع الى العقوبة فانه ممقنة عند الله ومقرب
 برتوباد دوری از شتابیدن بسوی آزار بتحقق که آزار دشمنی است نزد خدا و نزدیک شده
 من الغير اياك والبغي فانه يجعل الصرعة ويجعل بالعامل
 از غیر خدا ترا باد دوری از ستم بتحقق که ستم می شتابد بسوی در افتادن و می آورد ستم کننده
 به العبر اياك والشم فانه جلباب المسكنة وزمام بقا
 بضمها ترا باد دوری از بخلی بتحقق که بخلی سرپوش درویشی است و مهارت بخلی شده
 الى كل دناء اياك وامتهالك المحارم فانها شمة الفسق
 بسوی هر ناکسی ترا باد دوری از شکستن حرمت صاحبان حرمت بتحقق که شکستن فاسق است
 واولي الفجور والغواية اياك والعجل فانه مقرون
 وصاحبان بد عمل وکراهی برتوباد دوری از شتاب بتحقق که شتاب نزدیک است
 بالعيث اياك والشر فانه يفسد الودع ويدخل النار
 بدر آمدن از پای برتوباد دوری از آزار بتحقق که آزار تباه میگرداند و در می آید در آتش
 اياك والجفاء فانه يفسد الاخا ويمقت الى الله والناس
 برتوباد دوری از ستم بتحقق که ستم تباه میگرداند و دشمن میگرداند بسوی خدا و مردم
 اياك والتميمة فانها يدع الضغينة ويتعد عن الله والناس
 برتوباد دوری از سخن چینی بتحقق که سخن چینی میگرداند و دور میگرداند از خدا و مردم

اياك والغدر فانه اقبح الخيانة ان الغد وطمهان عند
 برتوباد دوری از بیوفایی بتحقق کران رشت ترین تحقیق که آنرا بیوفایی خوارست نزد خدا
 بغدره اياك والظلم فانه اكبر المعاصي وان الظالم المعاقب
 بر بیوفایی خود برتوباد دوری از ستم بتحقق که ستم بزرگترین نافرمانیهاست و تحقیق که استیکار از آن
 يوم القيمة بظلمه اياك والاساة فانها خلق الليام وان
 روز آفتاب است بسیم خود برتوباد دوری از بدخواهی بتحقق کران خوی ناکسانست و تحقیق
 المسئ ليرد في جهنم باسارته اياك والخيانة فانها شر
 که بدخواه و زود میراند در جهنم آید بدخواهی خود برتوباد دوری از خیانت بتحقق که خیانت
 معصية وان الخائن المعذب بالنار على خيانتته اياك
 نافرمانی بدست خدا و تحقیق که بدخواه فرود می آید عذاب یافته است بر نافرمانی خود برتوباد دوری
 والشر فانه اس كل دينة وراس كل رذيلة اياك وجب
 از آن بتحقق که آن بنیاد هر ناکسی است و سر هر خوار است برتوباد دوری از رذیلت
 الدنيا فانها اصل كل خطيئة ومعدن كل بلية اياك والجور
 دنیا بتحقق که روستی بیج هر گناه است وکان هر بلاست برتوباد دوری از ستم
 فان الله لا يري الجاير متمكنا راحة الجنة اياك وطاعة
 بتحقق که خدا نمی شنواید متمکارا بری بهشت برتوباد دوری از فرمان
 لهوي فانه يقود الى كل محنة اياك والاعجاب وحب الاطراف
 برداری از خود بتحقق که فرمان آرد بسوی هر رنجی برتوباد دوری از خود پسندیدن و دوستی ستایش
 فان ذلك من اوتق فرض الشيطان اياك والتمتع
 بتحقق این از از سخت ترین کمینگاه شیطانست برتوباد دوری از تمتع نهادن
 فان الامتنان يكدر الاخسان اياك ومذموم التجاج
 بتحقق که امتن نهادن تیره میگرداند شکوایی برتوباد دوری از ستیزه نگویند
 فانه يثير الحروب اياك ومستحسن الكلام فانه يوعز
 بتحقق که ستیز می انگیزد جنگها را برتوباد دوری از سخن شنیدن و تیز سخن گفتن می آرد

وَالْعَتَرَارِ بِالْمَهْلَةِ فَإِنَّ الْغَفْلَةَ تَقْسِدُ الْأَعْمَالَ وَالْأَجَالَ تَقْطَعُ
 الْأَمَالَ إِيَّاكَ وَالْفِتْنَةَ فَإِنَّهَا يَحْدُوكَ عَلَى رُكُوبِ الْقَبَائِحِ وَالنَّجَمِ
 عَلَى السَّيِّئَاتِ إِيَّاكَ وَالْبَغْيَ فَإِنَّ الْبَاغِيَ يَعْجَلُ اللَّهُ لَهُ النِّقْمَةَ وَيُجَلِّ
 بِهِ الْمَثَلَاتِ إِيَّاكَ وَفُصُولَ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ يَظْهَرُ مِنْ عَيُوبِكَ
 مَا بَطْنٌ وَيُجَرِّكَ عَلَيْكَ مِنْ أَجْدَائِكَ مَا سَكَنَ إِيَّاكَ وَكَثَرَةُ
 الْوَلَكِ بِالنِّسَاءِ وَالْأَعْرَافِ بِذَلِكَ الدُّنْيَا فَإِنَّ الْوَلَكَ بِالنِّسَاءِ
 مُتَحَنِّنٌ وَالْعَرِي بِاللَّذَاتِ مُتَمَهِّئٌ إِيَّاكَ وَمَا يَسْتَهْجِنُ
 مِنَ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ يَحْبِسُ عَلَيْكَ الْيَّامَ وَيَنْفِرُ عَنْكَ الْكِرَامُ
 إِيَّاكَ وَالْوُقُوعَ فِي الشَّهَاتِ وَالْوُلُوعَ بِالشَّهَوَاتِ فَإِنَّهُمَا
 يَقْتَادِيكَ إِلَى الْوُقُوعِ فِي الْحَرَامِ وَرُكُوبِ كَثِيرٍ مِنَ الْأَثَامِ
 إِيَّاكَ أَنْ تَجْعَلَ مَرْكَبَكَ لِسَانَكَ فِي عِدَّتِ اخْوَانِكَ أَوْ
 تَقُولَ مَا يَصِيرُ عَلَيْكَ حُجَّةً وَفِي لِسَانِكَ الْبَلَاءُ عِلَّةً إِيَّاكَ

أَنْ تَسْتَسْهَلَ رُكُوبَ الْمَعَاصِي فَإِنَّهَا تَكْسُوكَ فِي الدُّنْيَا
 ذِلَّةً وَتَكْسِبُكَ فِي الْآخِرَةِ سَخَطَ اللَّهِ إِيَّاكَ وَمَا قُلُ الْكَافَةِ
 وَمَا كَثُرَ مِنْكَ اعْتِدَارُهُ فَمَا كُلُّ قَائِلٍ نَكَرَ يَمُكِّنُكَ أَنْ
 تَوْسِعَهُ عَذْرًا إِيَّاكَ وَكُلُّ عَمَلٍ يَنْفِرُ عَنْكَ حَرًّا أَوْ يَذَلُّكَ
 قَدْرًا وَيَجْلِبُ عَلَيْكَ سَرًّا أَوْ تَحْمِلُ بِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَزَلًّا
 إِيَّاكَ وَمَا يَسْخِطُ دَبَّكَ وَيُوحِشُ النَّاسَ مِنْكَ فَمَنْ
 رَتَبَهُ تَعَرُّضَ لِلْمَنِيَّةِ وَمَنْ أَوْحَشَ النَّاسَ تَبَعًا مِنْهُ الْحَرِيَّةِ
 إِيَّاكَ وَخُبْتَ الطَّوْنِ وَأَفْسَادَ النِّيَّةِ وَرُكُوبَ الدِّينَةِ
 وَعَرُودَ الْأَمْنَةِ إِيَّاكَ وَلَا اسْتِثْنَاءَ لِلنَّاسِ فِيهِ أَسُوءُ
 وَالتَّغَابِي وَهَنَاءِ عَمَّا أَوْضَحَ لِلنَّاسِ ظَهْرِيْنَ فَإِنَّهُ مَا خُذَ مِنْكَ
 لِعَيْنِكَ إِيَّاكَ وَمَوَدَّةَ الْأَحْمَقِ فَإِنَّهُ يَضْرُكَ مِنْ جَبْتِ
 أَنَّهُ يَنْفَعُكَ وَيَسُوكَ وَهُوَ يَرَى أَنَّهُ لَسْرَكَ إِيَّاكَ أَنْ تَسْتَحْفَ
 أَنْ تَكُنْ بِمَنْزِلَةِ الْغَفْلَةِ فَإِنَّهَا تَقْسِدُ الْأَعْمَالَ وَالْأَجَالَ تَقْطَعُ
 الْأَمَالَ إِيَّاكَ وَالْفِتْنَةَ فَإِنَّهَا يَحْدُوكَ عَلَى رُكُوبِ الْقَبَائِحِ وَالنَّجَمِ
 عَلَى السَّيِّئَاتِ إِيَّاكَ وَالْبَغْيَ فَإِنَّ الْبَاغِيَ يَعْجَلُ اللَّهُ لَهُ النِّقْمَةَ وَيُجَلِّ
 بِهِ الْمَثَلَاتِ إِيَّاكَ وَفُصُولَ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ يَظْهَرُ مِنْ عَيُوبِكَ
 مَا بَطْنٌ وَيُجَرِّكَ عَلَيْكَ مِنْ أَجْدَائِكَ مَا سَكَنَ إِيَّاكَ وَكَثَرَةُ
 الْوَلَكِ بِالنِّسَاءِ وَالْأَعْرَافِ بِذَلِكَ الدُّنْيَا فَإِنَّ الْوَلَكَ بِالنِّسَاءِ
 مُتَحَنِّنٌ وَالْعَرِي بِاللَّذَاتِ مُتَمَهِّئٌ إِيَّاكَ وَمَا يَسْتَهْجِنُ
 مِنَ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ يَحْبِسُ عَلَيْكَ الْيَّامَ وَيَنْفِرُ عَنْكَ الْكِرَامُ
 إِيَّاكَ وَالْوُقُوعَ فِي الشَّهَاتِ وَالْوُلُوعَ بِالشَّهَوَاتِ فَإِنَّهُمَا
 يَقْتَادِيكَ إِلَى الْوُقُوعِ فِي الْحَرَامِ وَرُكُوبِ كَثِيرٍ مِنَ الْأَثَامِ
 إِيَّاكَ أَنْ تَجْعَلَ مَرْكَبَكَ لِسَانَكَ فِي عِدَّتِ اخْوَانِكَ أَوْ
 تَقُولَ مَا يَصِيرُ عَلَيْكَ حُجَّةً وَفِي لِسَانِكَ الْبَلَاءُ عِلَّةً إِيَّاكَ

بِالْعِلْمِ فَإِنَّ حَقِيقَةَ ذَلِكَ يَدْرِي بِكَ وَيَسُوهُ الظَّنُّ بِكَ وَالْحَقِيقَةُ
 دانه شدن است با تحقیق که این سبک داشتن عیب می آید و حق را بدست می آید و حق را بدست می آید
 فَبِكَ آيَاكَ أَنْ تَعْتَمِدَ بِمَا تَرَى مِنْ خَلْقِ أَهْلِ الدُّنْيَا إِلَيْهَا وَيَكَلِّمَهُمْ
 در حق بر تو باد دوری از آنکه فریب خوری با آنچه بینی از جاوید ماندن اهل دنیا بسوی دنیا و جنگ
 عَلَيْهَا فَقَدْ نَبَاكَ اللَّهُ عَنْهَا وَكَشَفَتْ لَكَ عَنْ عِيُوبِهَا
 ایشان بر دنیا تحقیق که خبر داده است خدا بنویس از خلق دنیا و افکار و اسامی از برای تو از عیبها دنیا
 وَمَسَاوِيهَا آيَاكَ أَنْ تَخْذَعُ عَنْ دَارِ الْقَرَارِ وَمَحَلِّ الطَّبِينِ الْأَخْيَارِ
 و بدیهای دنیا آیتها که از آنکه فریب خوری از خانه آرام جای و جای پاکان بزرگواران
 وَالْأَوْلِيَاءِ الْأَبْرَارِ الَّتِي نَطَقَ الْقُرْآنُ بِوصفِهَا وَأَتَى عَلَى أَهْلِهَا
 و دوستان نیکوکاران آنجهان کسانی که گویاست قرآن بوصف آنها و ستایش گفته است
 وَدَلَّكَ اللَّهُ سُجَّانَهُ عَلَيْهَا دَعَاكَ إِلَيْهَا آيَاكَ وَالْكَلَامَ فِيمَا
 و راه نموده است خدا بر اینها و خوانده است تو بسوی اینها بر تو باد از سخن گفتن در اینها
 لَا تَعْرِفْ طَرِيقَتَهُ وَلَا تَعْلَمْ حَقِيقَتَهُ فَإِنَّ قَوْلَكَ يَدُلُّ عَلَى
 نشناسی راه آنرا و نم ندانی آنجهان و اصل آنرا با تحقیق که گفتار تو دلالت میکند
 عَقْلِكَ وَعِبَارَتُكَ تُبَيِّنُ عَنْ مَعْرِفَتِكَ فَتَوْقُ مِنْ طَوْلِ السَّائِلِ
 عقل تو و گفتار تو خبر میدهد از شناخت تو پس نگاهدار از دراز زبانی
 مَا أَمْنَتَهُ وَاخْتَصَرَ مِنْ كَلَامِكَ مَا اسْتَحْسَنَتْهُ فَإِنَّهُ بِكَ
 آنرا که آرزو کنی و اختصار کن از سخن خود آنرا که نیکو شمردی با تحقیق که این
 أَجْمَلُ وَعَلَى فَضْلِكَ أَدَلُّ آيَاكَ وَمُسْتَأْوَرَةُ النَّسَاءِ فَإِنَّهُ
 زیباتر است و برافزونتر راه نماز بر تو باد از مشورت کردن با زنان با تحقیق که
 رَأَيْتُنِي إِلَى وَهْنٍ وَكَفُّتُ عَنْهُنَّ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ بِحَالِكَ
 اندیشیده ام ایشان بسوی سستی میکشد و باز دارد بر ایشان از جنگهای ایشان به پنهان داشتن
 لَهُنَّ فَإِنَّهُ خَيْرٌ مِنَ الْإِتْيَابِ لَهُنَّ وَلَيْسَ خُرُوجُهُنَّ مِنْ بَشَرٍ مِنْ
 ایشان است از کمان بودن بد با ایشان و نیست بیرون رفتن ایشان بدتر از

أَتُخَالِكُ مَنْ لَا يُوقِي بِهِ عَلَيْهِمْ وَإِنْ اسْتَطَعْتَ الْأَعْيُنَ
 در آوردن تو نزد ایشان آنکس را با و بر ایشان و اگر توانی که آن کنی که ایشان نشان دهند
 غَيْرَكَ فافْعَلْ أَتَاكُمُ وَالتَّوْبَاتِ وَالنَّقَاطِعِ وَتَرَكَ الْأَمْرَ
 غیر تو بسوی بختن کن بر شما باد از و گردانید و برید واری و ترک فرمودن
 بِالْمَعْرِفَةِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ أَتَاكُمُ وَمَصَادِقَةُ الْفَاجِرِ
 بشناسی و باز داشتن از بدکاری بر شما باد از دوستی بدکار
 فَإِنَّهُ سَمِعَ مَصَادِقَهُ بِالتَّائِبَةِ الْحَقِيقَةِ أَتَاكُمُ وَصَرَحات
 با تحقیق که میفرموده دوست طارخورد را بر هر چه از آنکه بر شما باد از افتادن آنها
 النَّبِيِّ وَفَصَحَاتِ الْخَيْرِ وَاتَّارَةً كَامِنِ الشَّرِّ الْمَذْمُومِ
 ستم و رسوایی بیوفایی و پاشیدن اشک و کردن بدی نهان بد شمرده
 أَتَاكُمُ وَالْخُلُقَ فِينَا قُولُوا أَنَا مِنْ يُونُونَ وَاعْتَقِدُوا
 بر شما باد از باختن و انبوهی را بگویند که به پرورده ایشانم و اعتقاد کنید
 فِي قَضَائِنَا مَا شِئْتُمْ أَتَاكُمُ وَتَحْكُمُ الشُّهُوَاتِ عَلَيْكُمْ
 در آفرینی ما آنچه که توانید بر شما باد از فرمودن و حکم کردن آرزوها بر شما
 فَإِنَّ عَاجِلَهَا ذَمِيمٌ وَاجْلَهَا وَحِيمٌ أَتَاكُمُ وَالْيَطْنَةَ
 با تحقیق از زوئی اماده نکوهیده است با وعده و آرزو شوم بر شما باد از شرم پرورد
 فَإِنَّهَا مَقْبَلَةٌ لِلْقَلْبِ مَكْسَلَةٌ عَنِ الصَّلَاةِ مَفْسَدَةٌ
 با تحقیق که آن خشمها دلست و گاهلی است از غار تباهی
 لِلْحَسَنِ أَتَاكُمُ وَدَنَاءُ الشَّرِّ وَالطَّمَعُ فَإِنَّهُ رَأْسُ كُلِّ شَرٍّ
 نیست بر شما باد از ناکسی از و طمع با تحقیق که آن سر هر بدیست
 وَمَرْعَةُ الدَّلِّ وَمُهَيِّئُ النَّفْسِ وَمُتَعَبٌ لِلْحَسَنِ
 و گشت زار خوار نیست و خوار کننده است نفس و برنج افکنده نیست
 أَتَاكُمُ وَغَلْبَةُ الدُّنْيَا عَلَى نَفْسِكُمْ فَإِنَّ عَاجِلَهَا نَفْسُهُ
 بر شما باد دوری از ناکسی بسوی خود بر نفس شما با تحقیق که اول آن دنیا اماده است

وَأَجَلُهَا غُصَّةٌ إِيَّاكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 حُجَّةٌ إِيَّاكُمْ وَغَلَبَتِ الشَّهَوَاتُ عَلَى قُلُوبِكُمْ فَإِنْ يَدَّيْنِهَا مَلَكَةٌ
 رَّجَحَتْ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 وَنَهَايَتُهَا هَلَكَةٌ إِيَّاكُمْ وَالْفَرْقَةُ فَإِنَّ الشَّاذَّ عَنْ أَهْلِ الْحَقِّ
 وَتَجَامُ أَنْ تَبَاهِيَهُ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 لِلشَّيْطَانِ كَمَا أَنَّ الشَّاذَّ مِنَ الْعَمَلِ لِلذَّيْبِ إِيَّاكُمْ وَالْبُحْلُ
 إِذَا شَيْطَانُكَ هَجَمَ كَيْفَ لَمْ يَكُنْ كُوسِيْنَهُ أَتَانُ كَرَامَتِ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 فَإِنَّ الْبُحْلَ يَمُوتُ الْعَرِيبُ وَيَفْرُغُ مِنْهُ الْقَرِيبُ إِيَّاكُمْ
 بِتَحْقِيقِ كَيْفَ يَمُوتُ الْمَيِّتُ وَيَمُوتُ أَرُو تَزَكِّيَهُ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 أَنْ تَغْتَرَّ بِغُلَظَةِ شَرِيَّةٍ بِالْخَيْرِ إِيَّاكُمْ أَنْ تَسْتَوْحِشَ مِنْ
 أَرَانِ كَيْفَ فَرِيبٌ خَوَزِيٍّ بَدْرُ شَيْءٍ بَدَكَارٍ بَنِي كَوْنِيٍّ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 غُلَظَةُ خَيْرٍ بَاسْتَرٍ مَّا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ
 سَيِّدِي نِيَكِي نَابِيْدِي

ابن طالب عليه السلام في حرف الالف بالالف الاستفتاح قال عليه السلام

الْأَمْنِيَّةُ مِنْ رَقْدَتِهِ قَبْلَ يَوْمِ مَنِيَّتِهِ الْأَمْسِيَّةُ قَبْلَ يَوْمِ مَنِيَّتِهِ
 بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 حَقْلَهُ قَبْلَ نِفَادِ مَدَّتِهِ الْأَحْمَالُ لِنَفْسِهِ قَبْلَ نَوْسِهِ
 انكسَرُ دَوْغَلُهُ أَوْ بِيَشَ مِنْ رَسِيدِ رَمَانٍ مَرَكَاوَسَتْ بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 الْأَمْسِيَّةُ لِلْقَاوِرِ بِهِ قَبْلَ زَهْوَقِ نَفْسِهِ الْأَمْسِيَّةُ
 بَدَانِ كَيْفَ أَمَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 قَبْلَ أَرْوَقِ رَحْلَتِهِ الْآتَايُكَ مِنْ خَطِيئَتِهِ قَبْلَ حَضُورِ
 أَزْبَلِيٍّ خَرَجَتْ وَبِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ

مَنِيَّتِهِ

مَنِيَّتِهِ إِلَّا أَنْ أَنْصَرَ الْأَبْصَارَ مِنْ نَعْدٍ فِي الْحَرْطِ طَرَفِهِ
 مَرَكَسَتْ بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 إِلَّا أَنْ لَسَمَعَ الْأَسْمَاعَ مِنْ وَعْيِ التَّذْكِيرِ وَقَبْلَهُ الْأَوَّلَاتُ
 بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 أَعْطَا هَذَا الْمَالُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ سَدِيقٌ وَسَرَفٌ لَا وَانْ
 كَادَنْ مَالٍ دَرِّ هَبْرَ جَايِ خَوْدٍ بِرَاكُنْدَةٍ سَاخَتْ وَدَادَنْ نِي يَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 الْقَنَاعَةُ وَغَلَبَتِ الشَّهْوَةُ مِنَ الْكِبَرِ الْعَفَافُ وَالْأَوَّلَاتُ
 خَرَسَنْدِي أَتَانُ كَرَامَتِ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 الْحَنَّةُ وَنَامَ طَالِبُهَا وَلَا كَالنَّارِ نَامَ هَارِبُهَا الْأَوَّلَاتُ الدُّنْيَا
 نَهَشَتْ جَانِيٍّ وَحَالَتْ لَكَمْ مَيِّتُهَا طَلَبُهَا وَنَهَشَتْ جَانِيٍّ وَحَالَتْ لَكَمْ مَيِّتُهَا طَلَبُهَا وَنَهَشَتْ جَانِيٍّ وَحَالَتْ لَكَمْ مَيِّتُهَا طَلَبُهَا
 لَمْ يَسْلَمْ مِنْهَا إِلَّا بِالزَّهْدِ فِيهَا وَلَا يَنْجُو مِنْهَا بِشَيْءٍ كَانَتْ
 نَمِيْرُهُ كَيْفَ أَرُو سَبَلًا مَسْتَكْرَ بِيَارِ سَامِيٍّ دَرُو دَمِي رَهْدَ أَتَانُ كَرَامَتِ بَرِّهَا دُونَ دُنْيَا بَعْدَهُ نَافِثٌ مِّنْكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَىٰ مِنْكُمْ فَإِنْ أَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَخَرَجَ
 الْأَحْرَارُ يَدْعُ هَذِهِ التَّمَاظَةَ لَا أَهْلَهَا أَنَّهُ لَيْسَ لَا نَفْسِيكُمْ
 بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 ثَمَّنْ الْأَلْحَنَةَ فَلَا يَسْعُوهَا إِلَّا بِهَا الْأَوَّلَاتُ الدُّنْيَا قَدْ تَصَرَّ
 هَبَابِيٍّ مَكْرَ هَشْتِ بَسْ مَعْرُوشِيْدِ نَفْسِيٍّ مَكْرَ هَشْتِ بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 وَأَدَنْتُ بِانْقِضَاءِ وَتَنَكَّرُ مَعْرُوفَهَا وَصَارَ جَدِيدَهَا
 وَأَوَارَادَ بَاخِرِ مَشْدَنَ وَبَدَسَاخَتْ بَنِي كَوْنِيٍّ خَوَزِيٍّ وَكَشَتْ تَوَانُ كَفَنِهِ كَهْنَهُ
 وَسَمِينَهَا غَنَاءُ الْأَوَّلَاتُ أَخَوْفَ مَا أَخَافَ عَلَيْكُمْ إِيْتَابُ
 وَفَرِيبُ دُنْيَا لَاحِرَ بَدَانِ كَيْفَ أَكَاهُ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 الْهَوَىٰ وَطُولُ الْأَمَلِ الْأَوَّلَاتُ مَنْ لَا يَنْفَعُهُ الْحَقُّ بَضْرُهُ
 أَرُو دَرَارِيٍّ أَمِيدِ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ
 الْبَاطِلُ وَمَنْ لَا يَسْتَقِمُّ بِهِ الْهُدَىٰ بِهِ صَرْبُهُ الضَّالُّ بِسُوءِ
 نَارِ اسْتَكْسَرُ كَيْفَ خَوَابٍ بِيَشَ مِنْ رَوَارٍ وَعَدَهُ أَوْسَتْ بَدَانِ كَيْفَ بِيَدَارِ اسْتَكْسَرُ

الا وما يصنع بالدنيا من خلق للآخرة وما يصنع بالمال من عجا
 مكر نبي پروازد خدشها هرگز افزوده شده است و نبي سارده بامال انگرس
 قليل يسئل به ويبقى عليه حسابه ويتبعه الا وان التقوى
 بآنکه زمانی ربوده شود از زمان وماند برو حساب آن بدآنکه بتحقیق بر صبر کاري
 مطايا ذلل جل عليها اهلها واعطوا از متها فاوردتهم الجنة
 بار کبرها سر موخته اند که متوارش وندرو بر صبر کاران و داده اند مهارهای آنرا از دست و آنرا کبرها
 الا وان الخطايا خيل شمس جل عليها اهلها و خيلت لهمها
 بدآنکه بتحقیق کتاهان چپا بای سرکشند که سوارانند بران کناه کاران و کدشته شده است کاهیان
 فاودتهم النار الا وان اليوم المضمار وعد السباق والسبقه
 پس فرود آرد ایشانرا در آتش بدآنکه بتحقیق امروز میدانست و فردا پیش جستن است و پیش برد
 الجنة والغاية النار الا وانكم في يوم اميل من ورايه اجل فمن
 بهشت است و باز گشت آتش است بدآنکه بتحقیق شما در روزگار امید دارید بآن جوان سرگشته بر سر
 عمل في ايام اماله قبل حضور اجله نفعه عمله ولم يضربه
 کاری کند در روزهای امید خود پیش رسیدن وعده مکرر سود می بخشد عمل او در زمان نمی رسد
 اجله الا وان اللسان بضعه للانسان فلا يسعه القول
 وعده او بمانند تحقیق که زبان باره است از آدمی پس باری نمی کند آدمی گفتار
 اذا امتنع ولا يملكه النطق اذا السع وانا الامر الكلام
 هرگاه که باز ایستد از روزی و مهله نمی دهد گفتن هرگاه که فراج شود روزی و تحقیق که مافان دهان
 فبنا تنشب فروعه وعلينا فقلت اغصانه الا وان
 در قامی پیوندد شفاها سخن و بر ما آواز می دهد شفاها سخن بدآنکه بتحقیق
 من البلاء الفاقة واشد من الفاقة مرض البدن واشد
 از بلاء بی چیز نیست و سخت تر از بی چیزی بیماری تن است و سخت تر
 من مرض البدن مرض القلب الا وان من النعم سعة المال
 از بیماری بدن بیماری دل است بدآنکه بتحقیق از نعمتها فراخی مال است

وافضل من سعة المال صحة البدن وافضل من صحة البدن
 وافزون از فراخی حال درستی صحت و افزون تر از ستمی
 يقوى القلب بدآنکه الا وان من تورط في الامور من خسر نظر
 برهیز کاری دل است بدآنکه بتحقیق که در آورد در کارها بی آنکه نگاه کند
 نگاه کند در عاقبت کارها فقد في العواقب فقد تعرض
 در عاقبت کارها بتحقیق که برابری کند
 لمقد حات النوايب الا وان اللبيب من استقبل وجوه الابرار
 موبندهها ماتمها را بدآنکه بتحقیق خردمند است که برابر سازد روبروهای اندیشهها
 يفكر صايب ونظر في العواقب الا لا يعدلن احدكم عن
 باندیشه راست و نگاه کند در آخرها بدآنکه باید برنگردد یکی شتاب از
 المقاربة يرى به الخاصة ان يسدها بالذي لا يزيد
 اخوشنا وندی که پدید آید درویشی مگر آنکه برویند آن درویشی را با نجه زیاده کند
 ان امسكه ولا ينقصه ان انفق الا وان اللسان الصادق
 اگر نگاه دارد آنرا و کم نگرداند او را اگر نفعه کند آنرا بدآنکه بتحقیق زبان راست است
 يجعله الله للمرء في الناس حيرا يورثه من لا يحمد
 میگرداند خدا از برای مرد در مردم بهشت که می اندازد از برای مرد آنرا که شکر او
 الا وان قد ابر من الدنيا ما كان مقبلا واقل منها
 بدآنکه بتحقیق پشت میکند بدنیا آنکه پیش می آید درویش کند بدنیا
 ما كان مدبرا وارفعوا الرجال عباد الله الاخيار وابعوا
 آنکه پس می رفتند بردارید راه رفتن ای بندگان نیکو می خدای و بفرستید
 قليلا من الدنيا لا يبقى بكثر من الآخرة لا يفني الا
 دنیا اندک را که نمی باید با بخرت بسیار که آخر نمی شود بدآنکه
 امرهم بالظعن ودلهم على الزاد فتروا من الدنيا
 بتحقیق فرمان یافته اید و دلهم بر توشه پس توشه بردارید از دنیا

ما تحزنون به انفسكم غدا الا وان الجهاد من الجنة فمن
 انچه توانيد نگاهداشتن بان نفس خود را فرط بلا نديد تحقيق كند بهاي بهشت است و سر
 غرا كند با نفس خود صاحب بهشت شود و بهشت كرامتي است بآدمي خداست و خداست و خداست و خداست
 شرايع الدين واحدة وسبله قاصدة فمن اخذها الحق
 كبر تحقيق راههاي دين يكي است و راههاي دين خراهنده و جوينده است و راههاي دين
 وعظم ومن وقف عنها ضل ونديم الا وان اهل البيت
 بر سر و پيش خود كند و هر كس بايست از راهها كراه و پشيمان شود بآنكه تحقيق اهل بيت رسول خدا
 ابواب الحلم و انوار الظلم وضياء الامم الا لا يستحيين من لا يعلم
 درهاي حلم و روشنائيها تا رايكها دروشتي مردمان اند بآنكه بايد كه شرم نكنند هر كس
 فان قيمه كل امر ما يعلم الا لا تستحيين من تسال عما لا يعلم
 بتحقيق بهاي هر كس است كبر بآنكه بايد كه زشت بشود انكس از پر سنده از انچه
 ان يقول لا اعلم الا فاعملوا ولا لسين مطلقه والا لادن صحبة
 آنكه بگويد كه نميدانم بآنكه بس عمل كنيد و حال آنكه زبانها كشاده و تنها در سست
 والاعمال لكة والمنقلب فيسبح والمحال عريض قبل ازهاق
 و كردارها آسانست و جاي باز گشت سقاده است و جاي جنبش بهناست و بيش از سر آمدن
 الفوت وحلول الموت فحققوا عليكم حلوله لا ينظر واقد
 نيتي و فرود آمدن مرگ و سار و ار كردار نيت بر خود فرود آمدن و انتظار بآنكه
 الا وقد امرني الله تعالى بقتال اهل النكث والبغى والفساد
 بآنكه بتحقيق فرموده است مر خدا تو را بجهاد كردن با سگندكان و اهل ستم و تباكان
 في الارض فاما الناكثون فقد قاتلت واما القاسطون
 در روي زمين اما با پيمان شكنان بتحقيق جنگ كردم و اما با ظالمان و بيدادكان
 فقد جاهدت واما المارقة فقد دوح واما الشيطان
 بتحقيق غرا كردم و اما با بيديان بتحقيق كراشاخ سگستم و اما شيطان

الردية فقد كف نفسه بضعة سمعت لها وجبت قلبه
 بد كرداري با تحقيق باز داشتيم باواري كه شنوايندم باد و بدون دلاو
 ودية صدره الا وان الظلم ثلاثة فظلم لا يغفر و ظلم لا يترك
 و بيشتر سينه او يعني آنكه بتحقيق استم بر سر كود است و استم بر سر كود است و استم بر سر كود است
 و ظلم مغفور لا يطلب فاما ظلم الذي لا يغفر والشرك
 و بيشتر است كه امر زيه ميشود باز خواست نميشود اما ستمي كه امر زيه نشود باز خواست نميشود
 يقول الله سبحانه ان الله لا يغفر ان يشرك به ويغفر
 چنانكه خدا گفته است بتحقيق كه خدا نمي آرد از او كه شر كند خدا آرد و مي آرد و
 ما دون ذلك لمن يشاء واما الذي يغفر ظلم المرء
 آنچه غير اينست هر كس خواهد و اما ظلمي كه امر زيه شود ظلم مرد است
 نفسه عند بعض الهناء واما الظلم الذي لا يترك
 بر نفس خود نزد بعضي از بد عمل اما ظلمي كه نيم مانده و باز خواست دارد آن ظلم
 العباد بعضهم بعضا العقاب هناك شديد ليس
 بندگان نشت كه بعضي بر بعضي كنند باز خواست اينجا است سخت است فاما عاقبت و بيشتر
 بالمدى ولا ضربا بالسياط ولكنه ما يستصغر ذلك معه
 بالمدى و زدن نيم بيند ساراها و و بيشتر اين ظلم كوچك نيم شمارند بارو
 فاعملوا عباد الله والحناف مهمل والروح مرسل في فنية
 پس عمل نيكو كنيد اي بندگان خدا حال آنكه كلوكسي گرفته است و جان در بدن رويست در عرصه
 الارشاد وراحة الاجساد ومهل البقية وانف المشتية
 راه نمودن و آسايش تنها و در مهلت بافتن بآندي و در روايتي خواست
 وانظار النوبة وانفساح الجنة قبل الصنك والمضيق
 و ديده و حاضري نوبت و فراخي بهشت بيش از كرفاري و تنگي
 والردع والزهو قبل قدوم الغائب المنتظر واخذه
 و باز گشتن كار و ريزيدن بيش از رسيدن غايب چشم داشته و كوفت و آرد

بالف الاستفهام

وابناء الجبابرة
وغيران ایشان

الحزب المقتدر مما ورد من حكم امير المؤمنين علي بن ابي طالب
خدا عزير توانا

عليه السلام في حرف الالف علي ذلك افعول ويعبر عنها بالالف التعظيم
قال عليه السلام

ابن العمالة وابناء العمالة ابن الجبابرة ابن اهل مدائن
كجايند بادشاه بزرگ و پسران ایشان كجايند كردن كشان كجايند مردم شهرها

الراس الذين قتلوا النبيين واطفوا نور المرسلين ابن
رس که ایشان را كشتند و بيغامبران را و ميرانيه ند روشناسي پيغمبران مرسل را

الذين عسكروا العساكر و مده نوا المدائن ابن الذين قالوا
كجايند آنكساني که كشيدند لشكرها و ساختند شهرها كجايند آنكسان که گفتند

من اسد منا قوة واكثر جمعا ابن الذين كانوا احسن اتارا
كيست سخت تر از ما در قوت و بيشتر ست از ما كجايند آنكسان که بودند بهتر از ديگران

واعدل افعالا واكنف ملكا ابن الذين هزموا الجيوش
و عادل در كردارها و نگاه دارنده تر در مملكت كجايند آنكساني که شكستند لشكرها

وساروا بالوف ابن الذين شيدوا الممالك ومهدوا المسالك
و كشتند با هزاران لشكر كجايند آنكساني که محكم ساختند مملكتها را و گسترده راهها را

واغاثوا الملهوف واقروا الضيوف ابن من سعي واجتهد
و فرياد رسيدند تا توان و درمانده را و خواندند مهمانان را كوا نكه شتابيد و جهد كرد

واعدوا حسدا ابن من بني وشيد وفرش ومهد وجمع
و آماده ساخت و حسرت برد كوا نكه كه ساختن بنا را و محكم كرد ايند و گسترده و پهن ساختن و كرد

وعدد ابن كسري وقصر و تبع و حمر ابن من ادخر
و شمرد كوا نكه بادشاه عرب و قصر بادشاه روم و حمر بادشاه معلوم كوا نكه پسران و خدمت

واعتقد و جمع المال فاكتر ابن من حصن وكذ وزخرف
و برهم بست و كرد آورد مال را و بسيار ساخت كوا نكه بنا ساختن و ساختن كرد و آراست

وتجد

وتجد ابن من جمع فاكتر واحتقبت واعتقد ونظر
و پندد كرد كوا نكه که کرد آورد و بسيار ساخت و دقت نگاه داشت و برهم بست و نگاه كرد

برعه الولد ابن من كان اطول منكم اعمارا واعظم
بجز است دل خود بفرزند كوا نكه که بود دراز عمر تر از شما و بزرگتر بازها

اتارا ابن من كان اعد عديدا واكنف حنودا ابن الملوك
بازها كوا نكه بود که سمرده آماده ساخت شماري چند و كرد آورد سر دشمنان كجايند

الاكاسر ابن بفوالا صفر والفراغ ابن الذين ملكوا من
عرب و عجم كجايند فرزندان بادشاه و فرعونان يعني كجايند آنكساني که از

الدينا اقا صدها ابن الذين دانت لهم الامم ابن الذين
دنيا كنار تا كنار كجايند آنكساني که فرومايد ایشان مردم را كجايند آنكساني که

بلغوا من الدنيا اقا صي الهيم ابن تحتد عكم كوا رب
رسيدند از دنيا بمنتهاي همتهاي خود كجايند فریب داد شما را

الامال ابن يعركم سراك الامال ابن تذهب بكم المذا
اميد دارد رخ چون فریب داد شما را آب نمائعي كوا رب چون روانه ميشود بسو شما روتنها

ابن تذبته بكم العياهب وتخد عكم الكواذب ابن
چون آگاهي يابد بر شما تاريخها و فریب مي دهد شما را دروغها بجا

تتمتوت ومن ابن توتوت واتي توفكون وعلامتهم
ميرسد شما و ميرسد شما و از كجا مي آيد شما و از كجا بهتان زده شده و براي شما نايدين

وبينكم عترة بديكم وهم ازمة الصدق والسنة الحق
و حال آنكه ميان شما بيغيمر شما امام ميشو اند كه سراسرها راستي و سنت درستي

ابن تصل عقولكم وتربع نفوسكم استبد لون الكذب
كجا كم ميشود خردهاي شما و بجا ميگردد نفسهاي شما ايا بدل ميكند دروغ را

بالصدق وتعتاضون الباطل بالحق ابن القلوب
بر راستي و عوض مي دهد باطل را بحق كجاست دلهايي که

اَصْدَقُ شَيْءٍ الْاَجَلَ **اَكْذَبُ شَيْءٍ الْاَمَلُ** **اَحْسَنُ شَيْءٍ الْخُلُقُ** **اَقْبَحُ**
 راست تر چیزی و وعده مکرر دروغ تر چیزی امید متوهمتر چیزی و خوی بدتر
شَيْءٍ الْخِرْقُ **اَفْقَرُ الْفَقْرُ الْحَقُّ** **اَجَلُ شَيْءٍ الصَّدَقَةُ** **اَفْضَلُ**
 چیزی ابلهانه است ناچیز تر چیزی کجاست بزرگتر چیزی راستی است افزونتر
شَيْءٍ الرِّفْقُ **الْكَيْسُ** **الْكَيْسُ** **التَّقْوَى** **اَهْلَكَ** **اَشْيَاءُ** **الْهَوَى**
 چیزی نرمی است بهتر زینتی پرهیزگاری است تباه تر چیزی آرزوست
اَوْحَشُ الْوَحْشَةِ الْعَجَبُ **اَقْبَحُ الْخَلَائِقِ الْكُذْبُ** **اَفْضَلُ**
 بدتر ناشناسی خود پسندنی است رشتن خطی از خلقها دروغ است از
طَلَبَ **لِقَوَّةٍ** **تَرَكَ** **الذَّنْبُ** **اَقْبَحُ** **الْبَذَلُ** **السَّرَفُ** **اَدْوَا** **الدَّاءِ**
 جستجو توبه ترک گناه است رشتن تر دادنی اسراف است بدتر دردی
الصِّلَفُ **اَشْرَفُ الْخَلَائِقِ الْوَفَاءُ** **اَعْظَمُ الْبَلَاءِ الْفُتْوَاعُ** **الْحُجَاءُ**
 لاف است برتر خوی از خویها وفاست بزرگتر بدایه بریدن امید
اَعْقَلَ النَّاسِ مَنْ اطَاعَ الْعُقُلَاءَ **اَعْنَى النَّاسِ الْقَائِعُ** **اَفْقَرُ**
 خردمندترین مردمان آنست فرمان برد خردمندان را نالقدرترین مردمان خرسند است چیزی
النَّاسِ **الطَّامِعُ** **اَفْضَلُ الْعَقْلِ** **الرَّشَادُ** **اَحْسَنُ الْقَوْلِ** **السَّدَادُ**
 مردمان طمعکار است افزونترین خردی راه بردنست بهترین سخن سخن درست
اَكْرَمُ الْحَسَبِ الْخُلُقُ **اَكْرَمُ الرِّفْقِ** **اَفْضَلُ الدِّينِ الْيَقِينُ**
 بزرگتر گوهری خوی نیکوتر بزرگتر نیکوتر نرمی است افزونتر دینی راست دانی است
اَفْضَلُ السَّعَادَةِ اسْتِقَامَةُ الدِّينِ **اَفْضَلُ الْاِيْمَانِ الْاِحْسَانُ**
 افزون تر سعادی راست دین است افزونتر ایمانست نیکو کردن
اَقْبَحُ الشِّمِّ الْعُدْوَانُ **اَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الزَّهَادَةُ** **اَفْضَلُ**
 زشت کرداری استم است افزونتر بندگی پرهیزگاری است افزونتر
الْعِبَادَةُ **غَلِيَّةُ الْعَادَةِ** **اَضَرُّ شَيْءٍ الشَّرْكُ** **اَيْسَرُ الدِّينِ الشَّرْكُ**
 بندگی دست یافتن بر خوی ریاکار تر چیزی شرک است محلا آسانتر ریاکاری شرکست
 بنده

اَقْبَحُ شَيْءٍ الْاَفْكَ **اَسْعَدُ النَّاسِ الْعَاقِلُ** **اَفْضَلُ الْمُلُوكِ الْعَالِمُ**
 زشت تر چیزی بهتان است نیکوتر مردمان خردمند است افزونتر پادشاهان عالم
اَهْلَكَ شَيْءٍ الطَّمَعُ **اَمْلَكَ شَيْءٍ الْوَرَعُ** **اَفْضَلُ النِّعَمِ الْحَقْلُ**
 تباه کننده تر چیزی طمع است و پادشاه تر چیزی پرهیز است افزونتر نعمت خردست
اَسْوَأُ الشِّمِّ الْجَهْلُ **اَسْنَى الْمَوَاهِبِ الْعَدْلُ** **اَضَرُّ شَيْءٍ الْحَقُّ**
 بدتر بیاری جهل است بلندتر ششماندگی است نیکوترین امر عدل است زیانکار تر چیزی حق
اَسْوَأُ شَيْءٍ الْخِرْقُ **اَفْضَلُ الْعَدَدِ** **الاسْتِظْهَارُ** **اَفْضَلُ**
 بدتر چیزی کوی است افزونتر پناهی هم پوشی است افزونتر
الْمُتَوَكِّلُ **الاستغفار** **افضل السخا** **الايتار** **انفع شئ**
 توکلی آمرزش خواستن است افزونتر جود نردی پاشیدن مال سودمندتر
الْوَرَعُ **اَضَرُّ شَيْءٍ الطَّمَعُ** **اَفْضَلُ الذَّخْرِ** **الْمُهْدَى** **اَوْفَى**
 پارسایی است زیانکار تر چیزی طمع است افزونتر پس ماند و زی راه یافتن است آسانتر
التَّقْوَى **اَسْعَدُ النَّاسِ الْعَاقِلُ** **اَشَقَى النَّاسِ الْجَاهِلُ**
 پرهیزگاری است نیکوترین مردمان خردمند است بدترین مردمان نادانست
اَحْسَنُ الدِّيَارِ الْوَرَعُ **اَقْبَحُ الشِّمِّ الطَّمَعُ** **اَفْضَلُ**
 بهترین پارسایی است زشت تر کرداری طمع است افزونتر شکست
التَّصْبُّ **اَقْبَحُ الْخُلُقِ التَّكْبَرُ** **اَشْجَعُ النَّاسِ اسْخَاهُمْ**
 شکستیدار است زشت تر خوی تکبر است دلیرترین مردمان جرئت درین ایشانست
اَعْقَلَ النَّاسِ اَحْيَاهُمْ **اَعْظَمُ الشَّرَفِ التَّوَضُّعُ** **اَفْضَلُ**
 خردمندترین مردمان شرفناک تر ایشانست بزرگتر برتری فروتنی است بزرگتر
الذَّخْرُ **الصَّنَائِعُ** **اَفْضَلُ الشَّرَفِ** **الادبُ** **اَفْضَلُ الْمُلْكِ**
 پس ماند و زی نیکو بهاست افزونتر برتری ادبست افزونتر ملکی
مُلْكُ الْعُضْبِ **اَفْضَلُ الْاِيْمَانِ الْاِمَانَةُ** **اَقْبَحُ الْاَخْلَاقِ الْخِيَانَةُ**
 ملکی خشم است یعنی افزون تر ایمانی امانتست زشت تر خوی از خویها خیانت
 بدست آوردن خشم است

افضل العباد الفکر اقوی عند الشدائد الصبر دینی
 افروخته بندگی اندیشه کردنست سخت تر پناهی در سختیها
 الناس الغناب اقل الناس الرقاب الام الناس
 ترین مردمان غنیت کنند است کمترین مردمان بدکجانشست بستر ترین مردمان
 المغناب احمق الحق اغترار احسن الکرم الاثا
 غنیت کرده است بدتر کوی فریب خوردنست بهتر کرمی باشکند است
 اقبح العی الضمر اسو القول هدد افضل السبیل الرشید
 زشت در دگر تنگدلی است بدتر گفتاری بهوده کوی است افروخته راهی راه راستی
 الام الخلق الحق اطیب العیش القناعة اشرف الاعمال
 بستر تر خوی بداندور نیست پاکیزه تر زندگانی خرسند نیست برتر عملی از عملها
 الطاعة اقرب شی الازل بعد شی الامل اول الزهد
 فرمانبرداریست نزدیکتر چیزی و عذر مرگست دورتر چیزی امید است اول روبرو داری
 التزهد اول العقل التودد اشرف العلم اقم الشیم
 رها کردن است از دنیا سرخورد دوستی و رزید نیست افروخته دانش است زشت کرداری
 الظلم اعجل الخیر ثوابا التمسك شئ عقابا الشرائع
 ستم است شتابانتر خیر ثواب نیکوتر است سخت تر چیزی از روی بهر خیر است
 شی صرعة البعی اسو شی عاقبة الغی احسن المکارم الجود
 چیزی بافتادی ستم است بدتر چیزی از روی عاقبت کراحتی است بهترین نیکی کردار کرم
 اسو الناس عشنا الحسود اسود القلب غلاقت الحق
 بدترین مردمان در زندگانی حسودی کنند است سخت تر دل افروزی با کسی دل بداندور
 انفع العلم بما عمل به افضل العمل ما اخلص فيه افضل
 سودمند تر علمی است که عمل کرده شود باو افروخته عملی است که پاک کرده شود دران افروخته
 المعرفة معرفة الانسان نفسه اعظم الجهل جهل الانسا
 شناختی شناختن آدمی است نفس خود را بزرگتر نادانی نادانی آدمی است

امر نفسه اعقل الناس محسن خائف اجهل الناس مسي
 کار نفس خود را خردمند ترین مردمان نیکوکار ترسناک است نادان ترین مردمان به کرداری
 مستانف اسو الصدق التهمة اقطع الغش غش الامة
 که بد کرداری را از سر کرده بدتر راست گوئی سخن چینی است بریده دروغ نیست نیره دروغی است
 اعظم الخيانة خيانة الامة اقم الصدق تناء الرجل علی
 بزرگتر خیانتی خیانت است با مردمان زشت تر راستی ستایش مردست بر
 نفسه افضل الجهاد مجاهدة المرء نفسه ارج البضایع
 نفس خود افروخته عزای عز کردنست مرد را با نفس خود سودمند تر سر مایه بر
 اصطناع الصنایع افضل الذخائر حسن الصنایع ماو
 نیکوئی کردنست بنیکوئیها افروخته ترین پس اندوختهها نیکو کردار بهاست مرفوق
 الشرايع افضل العقل الادب اكثر المکاره فيما لا يحسب
 دینها باشد افروخته خردی ادبست بیشتر بدیها درانست که انرا بشمار در
 اشرف حسب حسن ادب احسن الناس جوابا لمن
 برتر کوهری نیکویی ادبست حاضر جواب ترین مردمان آتشست
 بغضب اشرف الغنی ترك المني امنع حصون الدين
 خشمناک نکردد برتر توانگر تر گذاشتن ازوهاست بمنع تر حصاری از حصاری دین
 التقوی افضل المال ما اشرف به الاحرار افضل التبر
 پرهیزکاریست افروخته مال است که برده سازند بان ازادگانرا افروخته ترین نیکویی
 ما اصاب به الا برار افضل الاموال ما استرق به الرجال
 آیدست که رسانیده شود بان نیکوکارانرا افروخته مالی از مالها است که برده ساخته شود بان مردانرا
 افضل المال ما اكتسب من حله افضل البر ما اصاب به
 افروخته ترین مال آیدست که بدست آورده شود از حلال ان افروخته نیکویی است که رسانیده شود
 أهله افضل العمل ما اريد به وجه الله افضل المعروف
 بان صاحب انرا افروخته عمل آیدست که خواسته شود بان روی خدا را افروخته نیکویی

غائبه الملهوف احق الناس من يونس به الودود المألوف
فریاد رسیدن در ماندن است سزاوارترین مردمان که خوشگرفته شود باو دوست دار دلجو

وافق القسم صحة الجسم ابعده الهمم اقربها من الكرم
سازگارتر بخشش اندک تندرستی است دورترین همتها دورتر است بکرم

اشد المصاب سوء الخلق اهنا العيش اطراح الكلف
سخت ترین مایهها بدی خوست کوارتر زلفه کاهی انداختن وابستهها

اكرم البلاد فقر النفس اعظم ملك ملك النفس اعلام رتب
بزرگتر بلادی درویشی نفس است بزرگتر خداوندی خداوندی نفس است بلندترین پایهها

الكرم الايثار اكرم الاوزار تزكية الاسرار اصعب لسياسة
کرم پاشیدن بزرگترین کنایهها پاکیزه داشتن بداهت سخت ترین سیاستها

نقل العادات افضل الطاعات هم الذات الام البغي
کردار نیکو خیر است افزونتر فرمانبرداریها روزی است از لذتها تسکینده تر

عند القديمة احسن الجود عفوب بعد مقدرة انفع الكنوز
نزد توانایی باشد بهتر بخشش در گذشتن است جدا توانایی سودمندترین گنجها

محبة القلوب اعادة الاعتذار تدبير الذنوب افضل الصبر
دوستی دلهاست بزرگترین عذرها یاد دادن گناههاست افزونتر صبر است

عند مرفوعة افضل الصنعة مزية الصنعة احسن العبد
نزد مرفوعه سودانیده باشد افزونتر نیک کرداری افزون کردار نیکوست بهترین عبد

نصرة المظلوم اعظم اليوم حمد المذموم انقاذ السهام دعوة
یاری کردن ستم رسیده است ناکسی استودن نکوهیده است گذران ترین تیرها تیر دعا

المظلوم اقوى الوسائل حسن الفضائل اسوء الخلاق التخلي
مظلوم است سخت ترین دستاویزها خیر زیادههاست بدترین خویها تر است

بالذليل احسن الشتم شرف الهمم افضل الكرم اتمام النعم
ببخشیدهها بهترین کشتن برتر است مهمتهاست افزونتر کرم اتمام نعمتهاست

اوقر البر صلة الرحم اكبر الحق اغراق في المدح والدق
کوارتر بزرگوئی پیوستن است بزرگوئی بسیار در رفتن است در ستایش و نکوهش

اشرف المروة حسن الاخوة افضل الادب حفظ المروة
برتر مروهی خونی برادر است افزونتر ادبی نگاهداشتن است

اعقل الناس اعذرهم للناس افضل الناس انفعهم
خردمندترین مردمان عذرخواهترین ایشان است مردمان افزونتر مردمان سودرسانترین

لناس اسعد الناس العاقل المؤمن افضل الناس
ایشان است نیکبخت ترین مردمان خردمند مسلمان است افزون ترین جوانمرد

الموقر افضل الايمان حسن الايقان افضل الشرف يدل
درست دانست افزونتر ایمانی خونی درست فانی است افزونتر برتری در کارکردن

الاخسان احسن شيء الورع اسوء شيء الطمع انفع الموعظ
نیکگوئی است بهترین چیز پارسایی است بدترین طمع است سودمندترین

ما رجع احسن ملابس الدين الحياء افضل الطاعات
آنست که باز دارد بهترین پوششها دین سترگ است افزونتر فرمانبرداریها

الزهد في الدنيا اعظم الخطايا حب الدنيا احسن افعال
ترکست در دنیا بزرگترین گناهها دوستی دنیا است بهترین کردارها

ذوي المقدر العفو افضل العقل مجانة اللهو اعمل
توانایی دهشت است افزونتر خردی دوریست از بازی مطرب زیادهها

افعال ذوي القدرة الانعام اقم افعال المقدر الانعام
کارهای خداوندان توانایی دهشت است زینت ترین کارهای توانا کینه جو نیست

اعظم الوزر منع قبول العذر اقم العذر اذاعة السرا
بزرگترین گناه بازداشتن است از پذیرفتن عذر زینت تر بیوفایی فاش کردن سر

ازين الستم الحلم والعفاف اغشى البغي البغي على الا
آراسته ترین کردارها بردباری است و نهفتن رشت تر ستمی ستم است بر میوند

اشرف المؤمنين اكثرهم كيسا افضل الملوك اعقهم نفسا
 برترین مسلمانان بیشترين ایشان است در زیرکی افزون ترین پادشاهان پارسا ترین ایشان است
اقبح شيء جور الولاة اقبح شيء ظلم القضاء افضل الكون
 زشت تر چیزی ستم فرمان دهانست برنده تر چیزی ستم آفایانست افزون ترين ستمها آزاده
حريذ خير احسن السمعة شكر ينشر عند الخلق افضلهم
 ازانه بشت پس از ویزیند بهترین خوشامدی شکر حق است هنگام شکر عادل ترین مردمان حکم کنندگان ایشان است
بالحق اصدق القول ما طابو الحق افضل الزهد احسن
 بر راستی راست گفتاری آنست که برابری کند با حق افزون ترين زهدی
الصدق بالعهود افضل الداء ترك المتى اقرب الاله
 راستی وفا کردنت بعهدها افزون تر در مانی گذاشتن آرزوهاست نزدیک ترين الهیتهای
ابعداها من الهوى احسن الاحسان مواساة الاخوات
 دور تر آنهاست آرزوهای بهترین نیکی آسان گرفتن است با برادران
افضل العدد ثقة الاخوان انفع الدخاير صالح الاعمال
 افزون تر پناهها برادران استوارند سودمندترین پس اندوزی علما راست است
احسن المقال ما صدقه افضل الودع حسن الظن افضل
 بهترین گفتارها آنست که راست گوید اندر افزون ترين پارسایی نیکی می همان است افزون تر
العطاء ترك المن اقرب القرب مودات القلوب افضل
 دهش گذاشتن منت است نزدیک تر نیکی دوستیهای دلهاست افزون ترين
الصبر عن المحبوب ابعد البعد تنأى القلوب اطهر
 شکیبایی است از دوست دورترین دوریها دوری دلهاست پاکترین
الناس اغرقا احاسبهم اخلاقا احسن الناس ذمما
 مردمان در نژاد نیکان ایشان است از روی خیرها بهترین مردمان در پیش نهاد
احسنهم اسلا ما افضل العبادة عفة البطن والفرج اسبق
 بهترین ایشان است در مسلمانان افزون تر بندگی نهفته داشتن شکم و عورت است در پیش نهاد

اخفى الزهد احسن المدقة حفظ الودع
 پنهان تر زهد بهترین مروتی نگاه داشتن در نیکی
 افضل الامانة الوفاء بالعهود افضل
 افزون تر امانت وفا کردن بعهدها افزون تر
 الجود بذل الموجود
 بخششی در کار کردن هستی است

ما يكون الحرج اقرب ما يكون الفرج احل الناس من وضع نفسه
 آنچه می باشد سختی نزدیک ترست آنچه می باشد خرمی برترین مردمان آنست که بندگان
اقوي الناس من قوي على نفسه افضل الغني ماضين به
 استوار ترین مردمان آنست که استوار شود بر نفس خود افزون تر نیکو ترين آنست که نگاهدارد بان
العرض افضل المال ما قضى به الفرض اذكي المال ما اشترى
 ناموس را افزون تر مال آنست که گذارد شود بان فرض را پاکتر مالی آنست که خرید
به الاخرة اسرع شيء عقوبة عقوبة اليمين الفاجرة احسن
 بان آخره را شتابنده تر چیزی جزای بازخواست بازخواست سوگند دروغست بهتر
شكر المنعم الانعام احسن ملابس الدنيا رفضها اصعب
 شکر منعم دادنست نعمت بهترین پوششها دنیا نازک کردن است از دنیا سخت تر
المرام الطلب ما في ايدي الليام اشرف الصنائع اصطناع
 آرزوی طلب خواستن آنچه است در دستهای ناکسان است برترین کردارها نیکی است با
الكلام اهناء الاقسام القناعة وصحة الاخسام اقد
 نیکی گاران کوارترین بخشها خرمی است و درستی تنها توانا ترین
الناس على الصواب من لم يغضب املاك الناس لسداد
 مردمان بر راستی آنکس است که خشم نگیرد فرمان روا ترین مردمان مراد بشتند بر بسته را
الراي كل يحرب اجل المعروف ما صنع الى اهله اطيب
 هر ازمانی که ایست نزدیک تر نیکی آنست که کرده به با اهل آن پاکترين مای
ما اكتسب من حله افضل من اكتساب الحسنات اجتناب
 آنست که بدست آورده شود از حلال آن افزون تر از بدست آوردن نیکیها دور ترين اجتناب
السيئات اول الحكمة ترك اللذات واخرها مقت الفانيات
 از بدیها سر حکمت ترک لذتهاست و باریان حکمت دشمن داشتن
اکبر الناس الا اقلهم للموت ذكرا اطول الناس املا
 بزرگترین مردمان از روی خیرش و کمترین ایشان است در یاد مرگ دراز ترین مردمان در امید

اسوایهم عملاً واحب العباد الى الله تعالى المتاسي نبيه صلى الله عليه و آله
 بدو ایشان است دوست ترین بندگان بسوی خدا غفلت بر روی پیغمبر خدا باد
 علیه و آله وسلم والمقتض اثره اولى الناس بالانبياء عليهم
 برو باد و بر او و دوست ترین مردمان بر پیغمبران بر ایشان
 السلام اعلمهم بما جاء به اقرب الناس من الانبياء
 سلام خدا دانا تر ایشان است آنچه آمده است بان نزدیکی مردمان به پیغمبران
 عليهم السلام اعلمهم بما امروا به احسن الناس عيشاً
 بر ایشان باد سلام خدا دانا تر ایشان است آنچه امر کرده ایشان بهترین مردمان در زندگانی
 من عاش الناس مردمان در افروزی داد او افروزی ترین
 باد شاهان في فضله افضل الملوك سحبة من عبيد الله
 در افروزی داد او افروزی ترین باد شاهان در کرامت و کثرت عبادت
 بعد له اولى الناس بالعفو قد هم على العقوبة ابصر الناس
 بعد خود سزاوارترین مردمان بکنایه بخشیدن توانا تر ایشان است بر بازخواست و عتاب ترین مردمان
 من ابصر عيوبة واقلع عن ذنوبه اولى الناس بالنوال
 آنست که بیفتد عیبهای خود را و ببرد از کناهان خود سزاوارترین مردمان به بخشش
 اغناهم عن السؤال افضل النوال ما وصل قبل السؤال
 توانگر ترین از خواست افروزی ترین بخشش آنست که برسد پیش از خواست
 اولى الناس بالرحمة احوهم اليها افضل الاعمال ما كرهت
 سزاوارترین مردمان بمهربانی محتاج ترین ایشان است افروزی ترین کردارها آنست که
 النفس عليها احق الناس بالاسعاف طالب العفو
 نفس بران سزاوارترین مردمان بر و گردن حاجت ایشان طلبکار بخشودنست
 بعد الناس عن الصلاح المستهتر عن الله و احق من
 دورترین مردمان از راستی آرزو جوینده است از بازاری سزاوار کسی که

بررت من لا يغفل برك احق من شكرت من لا يمنع
 نیکویی کن باو آنکس که غافل نشود از نیکویی تو سزاوارتر کسی که ستایش کنی او را آنست که نماند
 مزيدك احق من ذكرت من لا ينسالك اولى من
 افزونی ترا سزاوارتر کسی که یاد کنی او را آنکس است که فراموش نکند ترا سزاوارتر کسی که
 من لا يفلأك ارضى الناس من كانت اخلاقه رصية
 آنکس است که فرو نگذارد ترا خوشنودترین مردمان آنست که باشد خویها پسندیده او را
 اعقل الناس بعدهم عن كل دنية اقوى الناس من
 خردمندترین مردمان دورترین ایشان است از هر ناکسی توانا ترین مردمان آنست که
 غلب هواه اكس الناس من رفض ديناه ارج الناس
 بر سر آید از آرزوی خود زیورترین مردمان که برگزند از دنیای خود سودمندترین مردمان
 من اشترى الدنيا بالآخرة احسن الناس من رضى الدنيا
 آنکس که بخرد دنیا را با آخرت زیانکارترین مردمان آنست که راضی شود بدینا
 عوضاً عن الآخرة افضل القلوب قلب حشني الفهم اعلم
 در عوض آخرت افروزی ترین دلها دلی است که پیر باشد بدینا و دانا ترین
 الناس المشتهر بالعلم اعجز الناس من عجز عن الدعاء
 مردمان آنست مشهور باشند بدانش فاقان ترین آنست که ناتوان باشد از دعاء مردمان
 اعظم المصايب والشقاء الوله بالدنيا اصل قوة القلب
 بزرگترین مایهها و بدبختی بیخود شدنش از برای دنیا بیخ بودی دل اصل
 التوكل على الله اصل صلاح القلب شغاله بذكر الله اصل
 تکیه کردنش بر خدا اصل درستی دل مشغول شدنش ب یاد خدا اصل
 الصبر حسن اليقين بالله اصل الرضا حسن الثقة
 شکیبایی خوبی دلیست دانی خداست اصل ایمان خوشنودی خوبی اعتماد است
 بالله اصل الزهد حسن الرغبة فيما عند الله اصل
 برخدا اصل ترک دنیا خوبی روی آوردنش در آنچه نزد خداست اصل ایمان

حسن التسليم لامر الله اصل الاخلاص الياس فيما في ايدي الناس
خوفی کردن نهادن است امر خدا اصل پاکردن و بی تو می نیست در دستهای مردمان

أحق الناس من ظن أنه عقل الناس افضل الناس
کونی ترین مردمان آنکس است که گمان برد که او عاقل ترین مردمانست افزونترین مردمان آنکس است

من شغلته معايبه عن عيوب الناس افضل الناس
که مشغول سازد او با عیبهای او را از عیبهای مردمان افزونترین مردمان

من جاهد هواه احزم الناس من استهان بامر ديناه
آنکس است که ببرد کند با آرزوی خود اکمل ترين مردمان آنکس است که خوار داشتی کند کار دنیا

أصل العقل الفكر وثمرته السلامة اصل الشرة الطمع
بنیاد خرد اندیشه است و میوه خرد رستگاری است بنیاد از طمع است

وثمرته الملامة أصل العزم الحزم وثمرته الظفر ألي
و میوه آن سرزنش است اصل روی براه راست آوردن کاهي است و میوه آن ضرورت است سزاوارترین

الناس بالحذا سلكهم من العير أصل الورع تجنب الأثام
مردمان بکناره جوئی رستگاریترین من العیر از گردنهای بنیاد بر صافی دور نیست از گناهان زمانه

والتنزه عن الحرام أصل السلامة من الزلل الفكر قبل
و پاکست از حرام بنیاد رستگاری از لغزیدن اندیشه کار است پیش از

الفعل والتروية قبل الكلام أصل الزهد اليقين وثمرته
کار کردن و پنهانی پیش از سخن بنیاد روگردانیدن در ستاینه و میوه آن از دنیا

السعادة أعظم الناس سعادة أكثرهم زهادة أصل المروءة
نیکیخیزی است بزرگترین مردمان از روی نیکیخیزی بیشترین ایشان است بنیاد مردمی

الحياء وثمرتها العفة أشرف المروءة ملك الغضب وامانة
شرم است و میوه آن نهفتگی است برتر مردمی بدست آوردن خشم است و میوه آن

الشهوة افضل الناس من تزهدت نفسه وزهدت عن
آرزوست افزونترین مردمان آنکس است که سازد نفس خود را و روگرداند از توانگری غسلی

افضل الناس من كظم غيظه وحلم عن قدرة افضل الكلمة
افزونترین مردمان آنکس است که فرو گیرد خشم خود را و ببرد باری کند از روی توانی افزون حکمت

معرفة الانسان نفسه ووقوفه عند قدره افضل معروف
شناخت آدمی است نفس خود را و ایستادن آدمی است نزد اندازه خود افزونتر میگوید

التي تمنع اذاه أقبح أفعال الكرم تمنع عطاءه احسن العلم
آنکس باز داشتی اوست و زیاده نهدن کارها نیکی کار باز داشتی اوست و دهش بهتر علم

ما كان مع العمل أحسن الصمت ما كان من الزلل افضل
باشد با عمل بهتر خاموشی است که باشد از لغزیدن افزونتر

عزة الصبر على الشدة افضل الناس منه من يدي المودة
پلهی شکستنازی است بر سختی افزونترین مردمان در صفت آنکس است اشکارا کند دوستی را

افضل السخار استخاروك من الله أقبح الظلم منعك حق
افزونترین جوئی شرم کردن تو است از خدا ی زیاده نداشتی باز داشتی حق جفا ی خدا را

الله احسن الحياء استخاروك من نفسك افضل الأدب
خدا را بهترین حیائی شرم کردن است از نفس خود افزونترین ادبی

ما بدات به نفسك افضل المروءة احتمال خبايا الاخلاق
که بنیاد کنی بنفس خود افزونتر مردمی برداشتن گناههای برادرانست

افضل العلم ما ظهر من الخواص والاركان أوضع العلم
افزونتر دانشی است که آشکارا شود از اعضا و هر جاب آدمی پست تر علمی

ما وقف على اللسان ابغض الخلاق الى الله الشيخ الزاني
که باز ایستد بر زبان دشمنترین دشمنترین آفریدها بسوی خدا پست زنا کننده

احسن من استيفاء حقاك العفو عنه اعلم الناس بالله
بهتر از کوفتی حق تو در گذاشتن است از حق خود از امانترین مردمان بخدا

سجانه أخوفهم منه أفيط الناس المسارع الى الخيرات
که بگشت او ترسناکترین از خدا سودمندترین مردمان مشتاقان تر ایشان است ببنیادهای

عالم بحري عليه حكم جاهل وكريم يستولي عليه ليتم ورياسته
 دانایستی بر بزرگوار بود فرمان نادانی و برای آنکه فرمان کار شود بر تو ناکسی و نیکوکاریست که
 بر تو فرمان کند

عليه فاجرة امقت العباد الى الله سبحانه الفقير الى الله هو
 بدکار است و دشمن ترین بندگان بسوی خداوندی که پاکست او درویشی نمکبر کننده

والشيخ الزاني والعالم الفاجر افضل العبداء وفي
 و پیر زمانه کننده و عالم بدکار از افزونترین پناهی برادر وفادار است

وسقيق زكي ابعده الخلاق من الله تعالى الخيل الغني
 و یار پاکیزه دورترین آفریده از خداوند بخیرین و نیکوکار

اكثر الناس حقا الفقير المتكبر بغض العباد الى الله سبحانه
 کثرترین مردمان در حقیقت نمکبر کننده است دشمن ترین بندگان بسوی خداوندی که پاکست

العالم المتجبر احسن المكارم عفو المقتدر وجود المفتقر
 عالم مستکار است بهترین نیکیها در بخشیدن گناه است و بخشش حاجتمند است از توانا

اكثر الكلفة تعينك فيما لا يعينك اكر العباد ان تعينك
 بزرگترین گرفتاری برنج کردن است در آنچه مشایده ترا بزرگترین عیبی نیست که عیبی نیست غیر خود را

بما هو فيك اقل شيء الصدق ولا مائة الكرم شيء الكذب
 آنچه در تو است درشت کمتر چیزی راستی و امانتست بیشتر چیزی دروغ

والخيانة اعداء السرقة ان تعامل الناس بما تحت ان يعاملوك
 و نفاق استی درشت تر کفر است و سرقتی که با مردم آن کنی و دوست داری که بکشند

به اخوار السيرة ان تنصف من الناس ولا تعاملهم به
 با تو آواظ نماز تر کرداری آنست که داد بستی از مردم و داد ایشان بدهی مانند

الناس بانبياء الله اقولهم للحق واصبرهم على العمل به
 مردمان به پیغمبران خدا گوید ترا ایشان از برای راستی و شکیبایی ایشان است بر راستی و توانایی

الناس سالفه عندك من اسلفك حسن التاميل لك اسرع
 مردمان به پیش حسن نزد تو آنست که پیش نمایی کند ترا بامید نیکو مراد مشتاقانند

الاشياء عقوقه رجل عاهله على امر وكان من نبيك
 چیزها عقوق خواست مردیست که تامل کنی او بر کارش و باشد دانایند و نیکو

الوقال وفي نيته العذر بك التزم صارع العقول
 با او گفت و در نیتش عذر بگفتی بجز جملها عقایدی که در دهها

تحت روق المطامع اعجز الناس من قدر على ان
 در شست و بشستن طمع است تاوان ترین مردمان آنست که توانا باشد بر آنکه

يزيل النقص عن نفسه فلم يفعل آخر الناس من قدر
 دور کند کاستی را از خود و نیکو بشماران ترین مردمان آنست که توانا باشد

على ان يقول الحق فلم يفعل دفعه من وضع نفسه
 بر آنکه راست گوید پس نگوید بزرگترین اندویش بدی است که بندگان در خود

اكثر الناس صفة من تعاطف في نفسه اغلب الناس
 بزرگترین مردمان از دوستی افتادگی آنست که بزرگترین جوید در نفس خود سرافراز ترین مردمان

الناس من غلب هواه يعلم اقوى الناس من قوى
 آنست که غالب آید بر اندویش خود بهر خود توانا ترین مردمان آنست که استقامت آید

على غضبه بحلم افضل الحلم كظم الغيظ او ملك
 بر خشم خود بمراد خود از دین بر داری و خود کردن خشم است یا بزرگترین خشم

النفس مع القدرة احسن العفو ما كان عن قدرة
 نفس است با توانایی بهترین بخشایش آنست که باشد از سر توانایی بزرگوار

افضل الجود ما كان على عسرة اعدل الناس من انصف
 افزونترین بخشش آنست که باشد بر سختی عادلترین مردمان آنست که داد دهد

من ظلم اجود الناس من ظلم من انصفه اقوى الناس
 از ظلم خود ستمکار ترین مردمان آنست که ستم کند بر آنکه که انصاف نماید توانا ترین مردمان

اعظم سلطانا على نفسه اعجز الناس من عجز عن صلاح
 بزرگترین ایشان از دین و شاهی بر نفس خود تاوان ترین مردمان آنست که تاوان از اصلاح

نَفْسِهِ ^{نفس خود} اِغْلُ النَّاسَ بِعَرَضِهِ ^{بجایگزین مردمان} اَسْخَاهُمْ بِعَرَضِهِ ^{با دگرگشتن چهره} اَعْوَنَ شَيْءٌ ^{یاد دگرگشتن چهره}
 عَلَى صَلَاحِ النَّفْسِ الْقِتْلَاعَةِ ^{بر سادگن کردن نفس} اَجِدْ النَّاسَ بِرَحْمَةٍ ^{بمهر و مهربانی}
 اَقْوَمُهُمْ بِالطَّاعَةِ ^{استوارترین باشند} اَقْرَبُ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ سَجَانَهُ ^{بفرمان برداری حق نزدیکتر مردمان}
 اِحْسَنُ اِيْمَانًا ^{بهترین ایمانست} اَعْبَى مَا يَكُونُ الْحِلْمُ اِذَا خَاطَبَ سَفِيهًا ^{از دگر ایمان است} اَوَّلُ الْمَرْوَةِ طَاعَةُ اللَّهِ وَآخِرُهَا التَّزَنُّ عَنْ الدُّنْيَا ^{سر مردوت فرمان برداری خداست و آخر آن از دنیا}
 اَهْلُ الدُّنْيَا عَرَضُ النَّوَابِ وَذَرِيَّةُ الْمَصَائِبِ ^{اهل دنیا خواسته و ذریه مایهها}
 وَنَهْبُ الرِّزَايَا ^{و غارتن خواریهها} اَعْظَمُ النَّاسِ وَزْدًا الْعُلَمَاءُ الْمَفْرُطُونَ ^{بزرگترین مردمان از روی نگاه علما}
 اَشَدُّ النَّاسِ نَدَمًا عِنْدَ الْمَوْتِ الْعُلَمَاءُ غَيْرَ عَالِمِينَ ^{سختترین مردمان نزد مردن علما}
 اَسْفَهُ السُّفَهَاءِ الْمُتَجِجِ الْكَلَامِ ^{کولترین کولان} اَحْلُ النَّاسِ مَنْ يَحْلُ ^{بجایگزین مردمان است که بخون کند}
 بِالسَّلَامِ ^{بسلام} اَعْنَى الْاَغْنِيَاءِ مَنْ لَمْ يَكُنْ لِلْحَرَصِ اَسِيرًا ^{دگرترین دگرگران}
 اَحْلُ الْاُمَرَاءِ مَنْ لَمْ يَكُنْ الْهَوَى عَلَيْهِ اَمِيرًا ^{دگرترین فرمان دگران است که} اَحْسَنُ ^{بهترین}
 السَّعَاءِ الْخَلْقُ السَّحْبُ ^{دوستان خیر خوش است} اَحْسَنُ الْفَعْلِ الْكَفُّ عَنِ الصَّحِّ ^{بازداشتن است از رفتن}

بگویند
 بگویند

افضل

اَفْضَلُ مَا مِنَ اللَّهِ سَجَانَهُ عَلَى عِبَادِهِ وَعِلْمُ وَعَقْلُ وَ ^{افزونتر چنانکه منت نهاد خدا بآن}
 مَلِكٌ وَعَدْلٌ ^{دبادهای عدل} اَحْلُ الْمُلُوكِ مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ وَسَبَطَ مِثْلَهُ ^{بزرگترین پادشاهان}
 الْعَدْلُ اَدِينُ النَّاسِ مَنْ لَمْ يَفْسِدِ الشَّهْوَةَ دِينَهُ ^{عدل دین داریین} اَحَقُّ النَّاسِ بِالْاِهَادَةِ ^{مردمان است که نبرد}
 مَنْ عَرَفَ نَفْسَ لَدُنْيَا ^{کس که بشناسد دنیا} اَفْضَلُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا ^{افزونترین مردمان در دنیا}
 الْاَشْجَاءُ وَفِي الْآخِرَةِ الْاَتْقِيَاءُ ^{جواهر اند} اَسْوَأُ النَّاسِ حَالًا ^{بدترین مردمان}
 مَنْ انْقَطَعَتْ مَادَتُهُ وَيَقِيْتُ عَادَتُهُ ^{انست که} اَتَقَبُ النَّاسِ ^{بهرترین مردمان}
 قَلْبًا مَنْ عَلَتْ هِمَّتُهُ وَكَثُرَتْ مَرُوتُهُ وَقَلَّتْ مَقْدَرَتُهُ ^{قلب است که بلند باشد و کثرت مردوت و کم باشد قناعت}
 اَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ طَلِبُ الْحَاجَةِ مِنْ غَيْرِ اَهْلِهَا ^{سخت تر از مردن}
 النَّاسُ يَفْتَقَانِ مَنْ اَمَّ بِالطَّاعَةِ وَلَمْ يَعْمَلْ بِهَا وَنَهَى عَنِ ^{مردمان}
 الْمَعْصِيَةِ وَلَمْ يَنْهَ عَنْهَا ^{نافرمانی حق} اَفْضَلُ الرِّأْيِ مَا نَفَتِ الْفَرْصُ وَلَمْ يُوَرِّثِ الْغَضَبُ ^{افزونتر اندیشه حکام فرصت نگاه دارد و نه اندوزد کلوگیرها}

اشد الناس عقوبة رجل كافي الاحسان بالاساءة اسعد
 تحت ترين مردمان از روی انصاف مردیست که باشد در نیکی کاری بکارد
 الناس من ترك لذة قانية للذة باقية. اکرم الاخلاق
 مردمان انکس است که بگذارد لذت در گذر زنده را از برای لذت پائنده که می ترین حیوانات
 السخا و اعما نفعاً العدل افضل العقل معرفة المرء
 جفا تر نیست و بسیار سود تر نیست عدلست افزون تر حردی شناختن نفسش بود
 نفسه فمن عرف نفسه عقل ومن حقلها صل. اغنى
 خود را بشناسد پس شناختن نفس خود را عقل است و هر که بداندت نفسش کم شد فکر ترین
 الناس في الآخرة اققرهم في الدنيا. او فالناس حظا
 مردمان در آخرت در دنیا بسیار بخش ترین مردمان
 من الآخرة اقلهم حظا من الدنيا. اشرف الاخلاق
 از آخرت کمترین ترین است از دنیا برترین خیرها
 التواضع والحلم واللين الجانب. احسن الشيم الكرام
 فروتنی است و بردباری و نرم بملوی بهترین کردارها که می دانستن
 لمصاحب واسع الخاف الطالب. اشد الناس عذاباً يوم
 یارست و بر آوردن کار خواستارست سخت ترین مردمان از روی عذاب در روز
 القيمة المستخط لقضاء الله او تق سبب اخذت به سبب
 قیمت ختم گرفته است بفرمان خدا استوارتی سببی که بگیری از دستاوردها
 بنك وبين الله سبحانه. اغنى الناس الرافى بقسم الله
 بکشد میان تو و میان خدا تو کمتر مردمان غشودست بخش خدا را
 سحانه اعقل الناس اقربهم من الله سبحانه. افضل
 پاکست و خردمند ترین مردمان نزدیک ترین است از خدا افزون تر
 السخا وان تكون بما لك متبرعاً و بما لغيرك متورعاً. اغرم
 جفا تر نیست که باشی با مال خود و با مال غیر خود بهر کار شناسا تر

الناس بالله سبحانه اعذرهم للناس وإن لم يجد لهم
 مردمان بخدا عذر آورترین است از برای مردم اگر چه نیاید از برای آنها
 عذراً. احق من تطيعه من لا تخد منه لدا ولا تستطيع
 عذرا سزاوارتر کسی که تو فرمان ببری او را است که شایب از تو نترسی و نتوان
 لا امره ردا افضل الجهاد جهاد النفس عن الهوى
 فرمان او را باز کردن از این افزون تر غزای غزای نفس است از آرزو
 و نطلعها عن لذات الدنيا. اعقل الناس من كان
 و باز کردنش از لذت های دنیا خردمند ترین مردمان است که باشد
 بعينه بصيراً و عن عيب غير ضراً. افضل الملوک
 بقیه خود بینا و از عیب غیر خود ناپیدا افزون ترین پادشاهان
 من حسن فعله و نيته و عدل في حظه و رعيتيه
 است که نیکی باشد کار او و نیت او و عدل کند در سپاه خود و رعیت خود
 اضيق الناس حالاً من كثرت شهوته و كثرت همته
 تنگ تر و کار ترین مردمان است که بسیار باشد از روی خود و بسیار باشد همت او
 و نادت مؤننه و قلت معونة. افضل الناس
 و نداده باشد و آهسته او و کم باشد یاری کننده او افزون تر مردمان
 من عصى هواه و افضل منه من رضى ديناه و اسقى الناس
 است که نافرمانی کند از روی خود و افضل است از او است که بر کند از دینای خود و بدین تر مردمان
 من غلبه هواه فملكته ديناه و افسد اخراه. اصدق
 است که افزون آید بر او پس زیورست که دین او را و تباه کند اخوان او راست ترین
 الاخوان مؤدة افضلهم لاخانه في السراء مساوا
 برادران از روی دوستی افزون تر است بر برادران خود در شادی بر برادران
 و في الصراء و مساوات. احق من اطعته من امرك بالتقي
 و در غمناکی و سختی آسان تر سزاوارتر کسی که فرمان ببری او را است که امر کند بهر کار

المُصِيبُ اعظم الناس ذللاً الطامع والحريص والمريب
 راست گوی است بزرگترین مردمان در خوارگی طمعکار و آذود و کارکنان است
اعظم الذنوب دنيا اصغر عليه صاحبه استعد الناس
 بزرگترین گناهان از دنیا گناه است که سختی است بر آن صاحب گناه بنگذرتن مردمان
بالخير المأمول به اقل ما يحب للنعم ان لا يعصى بنعمته
 به نیکوترین چیزی که امیدوار است کمتر چیزی که دوست دارد که نافرمانی نکند نعمت خود
اعداء عدو للمرغضيه وشهونه فمن ملكها اعطيت
 دشمنان دشمنی انبرای مرد خشمناوست و از دوی دوست بهر که بدست آورد و در دوا بدست می آید
درجته و بلغ غايته اقل الهوى فتنة و آخره محبة
 پایه او و رسیدن به پایان امید خود بر آرد و کمترین هوازی است و آخره محبت
افضل الشيم السخا والعفة والتكينة احق الناس ان
 از دینتر کردارها سخاوت و عفت و وفاداری است و از امید دینی بر آرد و از دین مردان است
حذر السلطان الحابر والعدو القادر والصدیق
 حذر باید کرد از و پادشاه و دشمن و دوست
العائد افضل العقل الاعتبار و افضل الحزم
 بهر وفا از دینتر حزمی و بهر کوفتی است و از دینتر آگاهی
الاستظهار و التي الحق الاعتار احزم الناس
 بیشترین جست است و بزرگترین کوفی و بیشترین است و مردمان
من قثم العجز لفظ استظهار احزم الناس من كان
 است که خرد را از توان ندارد از برای بسیار جستن هم است و مردمان است که با
الضبر والنظر في العواقب شعارة و دناره اكيس
 نیکباز و نگاه کردن در آخرها بهر و بهوشش او بزرگترین
الاكياس من مقت دنياه و قطع منها امكه و مناه
 دیرکان است که دشمن باشد دنیا و خرد و بهر از دنیا امید خرد و از دین خرد

وصف عنها طمعه و رجاه افضل المسلمين اسلاماً
 و بزرگداند از دنیا طمع خود را و امید خود را از دینتر مسلمانان در مسلمانان
من كان همه لآخره و اعتدل خوف و رجاه افضل
 است که باشد از دنیا همه را از برای آخرت و برابر باشد ترس او و امید او از دینتر
المؤمنين ايماناً من كان الله سبحانه اخذه و عطاها
 مسلمانان دنیایان است که باشد از برای خدای پاک گرفتار او و داد او
و سخط و رضاه افضل من شاورت ذوا التجارب
 و خشم او و خوشنود او از دینتر کسی که مسؤرت کنی با او خداوندان دنیاست
و شئ من قارنت ذوا المعائب افضل الفضائل
 و بدتر کسی که نزدیکشوی با او خداوندان عیبت از دینتر از دینتر
بدل الرغائب و اسعاف المطالب و الاحتمال في
 بخشیدن از دواها و بر آوردن خواستها و بر کوفتی
المتاعب اتق الكفور معروف نودع الاحرار
 بپرهیز است از کفر و معروف است از بیادگان
و علم بتدارسة الاخيار احسن الناس حالاً في النعم
 و دانستن است که بدو بر بوی آرد از نیکان بهترین مردمان در دنیای که در دین است
من استدام حاضرها بالشكر و ارتجع قاتنها بالصبر
 از کسی که استدام حاضرها بالشكر و ارتجع قاتنها بالصبر
احق الناس من يمنع البی و يطلب و يفعل الشئ
 کولترین مردمان آنکس است که بزرگداند نیکوئی را و بخوید و بکند
و يتوقع ثواب الخير انجح الامور ما احاط به الكتمان
 و بخاهد با دانش نیکوئی از دینتر کارها بر سر کتمان است که فراموشش
افضل الشرف لك الاذى و بدل الاحسان اهون نئی
 از دینتر برتری باز داشتن از دوست و دادن نیکوئی خوارتر چیزی

احسنه استد الناس نفقا من امر بالطاعة ولم يعمل بها
 کما صحت تحت ترين مردمان کرد و دوی است که بفرمان برداری و خود بان کاندکند
 ونهي عن المعصية ولم يمتنع عنها استعد الناس بالذنبا
 و منع کند از معصيت و خود باز نایستد از آن بنگذرت ترين مردمان بدنيا
 التارك لها واستعدتم بالآخرة العاقل لها افضل
 ترك كننده ديناست و بنگذرت ترين بندگان با حزن عمل كننده است از برای آخرت افزونتر
 المروءة الحياء وعمرته العفة افضل الذخاير علم
 مردمی مرم است و ميوه آن نفع كننده است افزونترين بمراد و نفع علمي است
 يعمل به ومعروف لا يمن به اعقل الناس من لا يتجاوز
 عمل كند به و معروف است و بنگذرت ترين مردمان مكنی است که درنگدرد
 الصمت في عقوبة الجهال افضل المروءة مواساة
 از خاموشی در بازخواست نكادان افزون ترين مردمی همراهی
 الاخوان بالاموال ومساواهم في الاحوال افضل
 با دو دوستی بمالها و برابر و جفت با ایشان در هر حال افزونتر
 الدين قصير الامل واعلا لعبادة اخلاص العمل
 دينی کوتاهی اميد است و بمرتبه بزرگ و پرستش با كنده كند و اين عمل است
 افضل الايمان الاخلاص والاحسان واقم الشيم
 افزونتر ايمانی بال درونی و نيكویی كردن و نشتن كودها
 التجاني والعنوان افضل الايمان حسن الاقتدار
 ستم كردن بر من و نامهربانی است افزونتر ايمانی خوبی راست نیت
 وافضل الشرف بذل الاحسان اهلل شي الشك
 و افزونتر برتری در كردن نيكویی است كنده و بنگذرت ترين جاهل است
 الاوتياب و املك شي الودع والاجتناب اكرم
 و بداندیشی و بادشاه ترين چیزی بر هیز گاری و دوری است از بدی کرامتی

حسب حسن الادب افضل سبب لك الغضب والتز
 كوهی خوبی ادب است افزونتر دست آویزی باز داشتن خشم و بگریه بود
 عن مدله الطلب اشرف الاقوال الصدق افضل الاعمال
 از خجاری خواست برترین گفتارها راستی است افزونترين عملها
 لزوم الحق افضل الخلق اقضائهم بالحق واجهم الى الله
 بهوسق است برستی افزونترين آفریده زمان دهی بر راستی و دوست داشتن خدا
 سبحانه اقولهم للصدق احسن الافعال ما وافق
 كودا ترايشانست از برای راستی خوبترين كودارها انشك سالكار باشد
 الحق وافضل المقال ما طابق الصدق ادرك الناس
 با راستی و افزونتر گفتاری است که برابر باشد با راستی هيا بنده ترين مردم
 لما جده ذو العقل المتفوق افضل الناس اعلمهم
 مرد لحوا خود را خداوند خرد ترين كوداست افزونتر مردم دانای ترين است
 بالرفق واكسبهم اصبرهم على الحق احسن الصدق
 برفتی و بزرگ ترايشانست و صبر كنند بر راستی خبتر راستی
 والوفاء بالعهد وافضل الجهد بذل الجهد اشرف
 وفاتت بهمد و افزونتر و كوششی در كردن جهدست در كارها برترین
 الشيم رعاية الود واحسن الهمة انجاز الوعد اقل
 كودارها نگاه داشتن دوستی است و بهترين همتها بجای آوردن وعده و پمانست اول
 ما يحب عليكم الله سبحانه شكر ايا ديه و ابتغاء مرضاه
 چیزی که واجب است بر شما از برای خدا سپاس داری دهشهای است و سزاواری خشنود به او
 اقل ما يابركم الله تعالى ان لا تستغينوا بنعمه على معاصيه
 كمتر چیزی که لازمست بر شما از برای خدا استك يادی نخواهید بگفتهای او بر نافرمانیها
 اقل ما تنكرون من الجهاد جهاد النفسكم احسن ما تفقدو
 اول چیزی که بپرسید از كوششها و جنگها جهاد است با نفسهای خود بايان چیزی که می باید اول

مُجَاهِدَةً أَمْوَالَكُمْ وَطَاعَةً أَوَّلَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ أَبْعَدُ النَّاسِ
 جلد است با از دوی های شما و فرمان برداری خداوند بفرمانت از شما دورترین مردمان
 مِنَ النَّجَاحِ الْمُشْتَرِكِ بِاللَّهُوِ وَالْمَرَاكِحِ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنْ
 از دستگیری از دستگیری نیاد منست بیازی و پهلوی دورترین مردم از
 الصَّلَاحِ الْكَذِبُ وَذَوَا الْوَجْهِ الْقَوَّاحِ أَوَّلَى الْعِلْمِ بَلْ
 راستی دروغ گو و خداوند روی چشم است سزاوارتر دانستی
 مَا لَا يَنْقُضُ الْعَمَلُ إِلَّا بِهِ أَفْجَبُ الْعِلْمِ عَلَيْكَ مَا أَنْتَ
 است که بدین فرست شود عمل مکرر واجب تر دانستی بر تو آنست که تو
 مَسْئُولٌ عَنِ الْعَمَلِ الزَّمُّ الْعِلْمُ بِكَ مَا دَلَّكَ عَلَى صَلَاحِ
 با نخواستن شوی از کردن بآن و البته دانش بنویست که باید از او برداشتی
 دِينِكَ وَأَبَانَ لَكَ عَنْ فَسَادِهِ أَحَدُ الْعِلْمِ عَاقِبَةُ مَا زَادَ
 دین تو و آشکارا شود مروری از تباهی آن سوده تر دانستی از روی عاقبت آنست که
 فِي عَمَلِكَ فِي الْعَاجِلِ وَأَنْ لَفَكَ فِي الْآجِلِ اعْجَزُ النَّاسِ
 در عمل تو در اول حال دنیا و تو ایستاد و در آخرت ناتوان ترین مردمان
 أَسْهَمُ لَوْ قُوعِ الْحَوَادِثِ وَهَجُومِ الْآجِلِ أَفْضَلُ
 باور دارنده تراشید بدید آمدن و بیدید آمدن رخا و ایستاد کردن هنگام مرگ افزون تر
 النَّاسِ عَقْلًا أَحْسَنُ تَقْدِيرًا لِمَعَايِشِهِ وَأَسْتَدْنَمُ اهْتِمَامًا
 مردمان در خرد و خردی و استیلاست در اندازده کردن معاش خود و سخت تراشید در اندیشیدن
 بِاصْلَاحِ مَعَاوِهِ أَحْسَنُ النَّاسِ رَأْيًا مِنْ آخِرِ وَعَدَةٍ
 بسیار کردن کار آخرت خود آگاه ترین مردمان همانندیش است که بجای آورد و عده خود را
 وَلَمْ يُؤَخِّرْ عَمَلٌ يَوْمَ لَعْنِهِ أَفْقَرُ النَّاسِ مِنْ قَرْنٍ عَلَى
 و پس اندازد کار امروز را بفرزدا دورترین مردم آنست که ببرد
 نَفْسِهِ مَعَ الْعَنِيِّ وَالسَّعَةِ وَخَلَفَ لِفَرْغِهِ أَحْمَقُ النَّاسِ
 نفس خود را با آنکه تو فکر باشد و فراخ روزگار و باز گذارد از برای غرض که لذتین مردم

منان

مَنْ أَنْكَرَ عَلَى غَيْرِهِ وَذِيْلَهُ وَهُوَ مُقِيمٌ عَلَيْهَا أَنْ جَادَا النَّاسِ
 است که بپسندد بر غیر خود تا کسی را و خود ایستاده باشد بر آن امیدوارترین مردم
 صَلَاحًا مَنْ إِذَا وَقَفَ عَلَى مَسَاوِيهِ سَارَعَ إِلَى التَّحَوُّلِ عَنْهَا
 بسیار حال است که هرگاه آگاه شود بر بدی های خود بپشتاید بسوی باز کردن این دنیا
 أَنْصَفَ النَّاسِ مَنْ أَنْصَفَ مِنْ نَفْسِهِ مِنْ غَيْرِ حَاكِمٍ عَلَيْهِ
 داد و در ترین مردم آنست که داد خواهد از نفس خود بی فرمایند برو
 أَجْرًا النَّاسِ مَنْ عَدَّ جَدَّةً عَدْلًا مِنْهُ أَوَّلَى النَّاسِ بِالْإِصْطِنَاعِ
 ستمکارترین مردمان آنست که بشارد ستم خود را عدل ادو سزاوارترین مردم بپسندند که این
 مَنْ إِذَا مَطَّلَ صَبْرًا وَإِذَا مَنَعَ عَذْرًا وَإِذَا أُعْطِيَ شَكَرَ
 است که هرگاه و عده شود بشکیرد و هرگاه منع گردد عذر خواهد و هرگاه داده شود شکر گوید
 أَبْلَغُ مَا تَسْتَعِدُّ النِّعْمَةَ الشُّكْرُ وَأَعْظَمُ مَا تَحْتَصِرُ بِهِ الْحِمْنَةُ الصَّبْرُ
 رساتر چیزی که می کشد آنست که شکر است و بزرگتر چیزی که با سیداری آنست که صبر است
 أَحَقُّ النَّاسِ زِيَادَةَ النِّعْمَةِ أَنْ تَكْرِمَهُمَا أَعْطَى مِنْهَا أَعْقَلَ
 سزاوارترین مردم با افزودن نعمت شکر کند و بزرگتر از او داده شود خردمندتر
 الْمُلُوكُ مِنْ سَاسِ نَفْسِهِ لِلرَّعِيَّةِ بِمَا يَسْقُطُ عَنْهُ حُجَّتُهَا وَسَاسِ
 پادشاهان آنست که از جادای نفس خود را از برای رعیت آنچه بپاشند از او گرفت و بهادریست
 الرَّعِيَّةُ بِمَا تَشْتَبِهُ الْحَيَّةُ أَحَبُّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ سَجَانُهُ الْعَامِلُ
 رعیت را بآنچه باز دارد بجانها دوستی بر مردمان بسوی خودی بال عمل کننده
 فِيمَا أَنْعَمَ بِهِ عَلَيْهِ بِالشُّكْرِ وَابْغَضَهُمُ إِلَيْهِ الْعَامِلُ فِي نِعْمٍ
 در آنچه انعم کرد بر او با شکر و دشمنی بر ایشان بسوی او عمل کننده است در نعمتهای او
 بَكْرَتِهَا أَبْلَغُ مَا تَسْتَجْلِبُ بِالنِّعْمِ الْبَغْيُ وَكَمَالُ النِّعْمَةِ
 بپسنداری نعمتها رساتر چیزی که کشنده می شود بآن خشم خود را بسم و نامسبایی نمشت
 أَبْلَغُ مَا تَسْتَدْرِبُ بِالرَّحْمَةِ أَنْ تَضْمَرَ لْجَمِيعِ النَّاسِ الرَّحْمَةُ
 رساتر چیزی که می بارد بآن رحمت خدا آنست که بدانداری از برای همه مردم مهری

أَفْضَلُ حَظٍّ لِلرَّجُلِ عَقْلُهُ ^{افزون تر بخش مرد از خرد} **إِنْ ذَلَّ عَرُّهُ وَإِنْ سَقَطَ وَفَعَهُ** ^{و اگر بافتد بر میدارد او را}
وَإِنْ صَلَّاهُ سَدَّهُ ^{و اگر عجز کرد} **وَإِنْ تَعَلَّمَ سَدَّهُ** ^{و اگر عجز کرد} **أَعْقَلَ النَّاسَ** ^{مردم را}
مَنْ ذَلَّ لِلْحَقِّ قَاعُطَاهُ مِنْ نَفْسِهِ وَغَرَّ بِالْحَقِّ فَلَمْ يَهْتَمِنْ ^{خوار باشد نزد راستی و غرور کند با حق پس بداند حق را}
أَقَامَتُهُ وَكُسْنُ الْعَمَلِ ^{پداشتن حق و نیکو کرداری کند} **أَعْقَلَ النَّاسَ مِنْ غَلَبِ جَدِّهِ** ^{مردم را از غلبه پدرش}
هَذَا وَاسْتَظْهَرَ عَلَى هَوَاهُ بَعْقَلَهُ ^{این بر محض او و بر پیشی طلبید بقتل خود} **أَفْضَلُ الْفَضَائِلِ** ^{افزون تر از فضیلتها}
صَلَاةُ الْهَاجِرِ وَآيَاتُ النَّافِرِ وَالْإِخْبِيدُ الْعَاثِرُ ^{پوستن است بدو و نماز و خورگفتن است از یاد آمدن است}
أَعْظَمُ الْجَهْلِ مَعَادَاتُ الْقَادِرِ وَمَصَادِقُ الْفَاجِرِ وَالْيَقِينَةُ ^{بزرگترین نادانی دشمنی کردن است با توانا و دوستی کردن با بدکار و اعتماد کردن}
بِالْعَادِرِ ابْغَضُ الْخَلْقِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الْجَاهِلُ لَا تَهْ ^{بر بیوفای دشمن ترین از بندگان به سوی خدا نادانست از برتری خود}
حَرَّمَ مَا مِنْ بِهِ عَلَى خَالِقِهِ وَهُوَ الْعَقْلُ ^{حرام کرد ما را که در او است از خالق خود و آن عقل است} **أَظْلَمُ النَّاسِ** ^{مردمان}
مَنْ سَنَّ سُنَنَ الْجَوْرِ وَفَحَّسَنَ الْعَدْلَ ^{است که بکار آورد کردارهای ظلم و ستم و فحش کردارهای عدل را} **أَبْلَغُ الْعِظَاةِ** ^{بیشترین}
النَّظَرُ إِلَى مَصَارِعِ الْأَمْوَاتِ وَالْإِعْتِبَارُ بِمَصَابِرِ الْأَحْيَاءِ ^{نگاه داشتن به سوی طعنه های افتادگان و یاد گرفتن از بزرگواران}
أَبْلَغُ نَاصِحٍ لَكَ الدُّنْيَا لَوْ انْصَحَتْ بِمَا رَأَيْتَ مِنْ تَغَابُرِ الْحَالَاتِ ^{در میان دنیا بگوئی مرزا دنیا است اگر بپند گیری آنچه بینا می بینی از گذشتن حالها}

و توبه

وَقَدْ ذَلَّكَ مِنَ الْبَيْنِ وَالشَّتَاتِ ^{و در آن گذشت از جدا شدن و پراکنده شدن} **أَحْسَنُ الْجَنَاتِ جَنَّةُ** ^{بهترین بهشتها}
وَأَسْوَأُ السَّبَاتِ بَغْيُنَا ^{و بدترین بدبختی ما} **أَوَّلَى النَّاسِ بِنَا مِنْ وَالَانَا** ^{مردمان با ما است که دوست دارند ما را}
وَعَادَا مَنْ عَادَاَنَا ^{و دشمنی ورزیدند از دشمنی در نزد ما} **أَفْضَلُ تَحْفِظِ الْمَوْتِ الْمَوْتُ أَشَدُّ** ^{مردمان مرگ است که از مرگ ترسند}
مِنَ الْمَوْتِ مَا يَمْتَنِي لِلْخَلَّاصِ مِنْهُ بِالْمَوْتِ ^{از مرگ است که از دور کردن خود از مرگ می ترسد} **أَعْقَلَ النَّاسِ** ^{مردمان}
انْظُرْ فِي الْعَوَاقِبِ ^{نگاه کن در آخرتها} **أَوْ رَعِ النَّاسَ أَنْزَهُهُمْ مِنَ الْمَطَالِبِ** ^{یا در سارترین مردمان با کمترین آرزوست از خواستهها}
أَحَقُّ النَّاسِ بِالْإِحْسَانِ مَنْ أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْهِ وَبَسْطَ بِالْقُدَّةِ ^{مردمان را در نیکی کردن است که خدا را نیکی کند و بسط دهد و بپندارد و توبه کند}
إِلَيْهِ أَوَّلَى النَّاسِ بِالْإِنْعَامِ مَنْ كَثُرَتْ نِعَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ ^{مردمان را در نیکی کردن است که بسیار شود نعم خدا بر او}
أَحْسَنُ الْكَلَامِ مَا تَجِبُ الْإِذَانُ وَلَا يَتَعَبُ قَوْلُهُ لَا فَضَامَ ^{بهترین سخن است که از یاد داری و زنجارند و بیافتن آن فضاها را}
أَعْلَى الْأَعْمَالِ إِخْلَاصُ الْإِيمَانِ وَصَدَقُ الْوَعْدِ وَالْإِيْقَانُ ^{بلند ترین عملها پاکیزگی ایمانست و راستی و در بر هر کاری و درست دانی}
أَسْفَقُ النَّاسَ عَلَيْكَ أَعُوْزُكَ لَكَ عَلَى صَلَاحِ نَفْسِكَ ^{مردمان را ترسان مردمان بر تو یاری دهنده و ترسانست بر راست کردن نفس تو}
وَأَنْصَحُكَ لَكَ فِي دِينِكَ أَحَقُّ مِنْ أَحَدَةٍ مِنْ نَفْعِهِ لَكَ ^{بپندار که در دین تو از دین تو سزاوارتر کسی که دوست داری تو را است که سود او باشد}
وَضَرُّهُ لِفِرْلِكَ ^{و زیان او باشد از بزرگای تو} **مِمَّا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ** ^{از حکمهای امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب}

[illegible]

افغانستان

اِذَا تَنَاسَيْتَ اِيتَلَفْتَ • اِنَّ الرِّحْمَ اِذَا تَمَسَّتْ تَقَاطَفَتْ
هرگاه ماناسودن بهم بودند بدوستی خواهی هرگاه بهم رسد مهری کند
از من النِّعْمَةُ تَعَدُّ بِالْمَعَاصِي • اِنَّ اسْعَدَ النَّاسِ مَنْ كَانَ
بواسی که از نیکوست دوری از نافرمانی جزا بواسی که نیکبخت ترین مردمان است که باشد
لَمْ يَمُنْ نَفْسُهُ بِطَاعَةِ اللَّهِ مُتَقَاضِي • اِنَّ اَهْنَاءَ النَّاسِ
ماوراء از نفس خود بفرمان برداری نقض کننده بواسی که کوارترین مردمان
عَيْنًا مَنْ كَانَ مَا قَبِمْ اللَّهُ لِرَاضِي • اِنَّ مِنَ الْفَسَادِ
در دنیا که است با آنچه بخشنده است خدا مراد است بواسی که از نیکوایان است
اِصْاعَةُ الزَّادِ • اِنَّ مِنَ الشَّقَاقِ اِفْسَادَ الْمَعَادِ • اِنَّ اَهْلَ
کم کردن قوتش بواسی که از بدبختی است بقاء کردن احقرت بواسی که اهل
الْجَنَّةِ كُلُّ مُؤْمِنٍ هَيْتَ لَيْلٍ • اِنَّ الْاَتْقِيَاءَ كُلَّ سَخِيٍّ مُتَعَفِّفٍ
نمست هر مسلمانی که استلکیر و هم که باشد بواسی که در هر کاران هر جزا فردی باورستایی
مَحْسِنٌ اِنَّ اَهْلَ الْبَارِ كُلَّ كَفُورٍ مُكُوفٍ • اِنَّ الْفَخْرَ
نیکی کار است بواسی که اهل آفتن هر ناسپاسی ملک کننده است بواسی که بدکاران
كُلُّ ظُلُومٍ خُتُورٌ • اِنَّ بَذْلَ التَّجْبِيَةِ مِنْ مَحَاسِنِ الْاَخْلَاقِ اِنَّ
هر ستمکاری خوفناکی است بواسی که در کار کردن ستاینش از خوش جزا است بواسی که
مَوَاسَاةَ الْوِفَاقِ مِنْ كَرَمِ الْاَعْرَاقِ • اِنَّ مَنَعَ الْمُقْتَصِدِ
نیاموشی کردن همراهان از خوئی دها و پیوندست بواسی که بازداشتن آدمی بر او
اَحْسَنُ مِنْ عَطَاءِ الْمُبْذَرِ • اِنَّ اَمْسَاكَ الْحَافِظِ اَجْمَلُ مِنْ
بهرتست از دادن تلف کار بواسی که باز گرفتن نگاهدارنده بهرست از
بَذْلَ الْمُنْتَبِعِ • اِنَّ رَوَاةَ الْعِلْمِ كَثِيرٌ وَرَعَايَةُ قَلِيلٌ اِنَّ
دادن بقاء کار و تلف کار بواسی که کوسیده علم بسیارست و نگاهدارنده و علی کند بواسی که
الصَّادِقُ لِمَكْرَمٍ جَلِيلٍ وَاِنَّ الْكَاذِبَ لِمَهَانٍ ذَلِيلٍ
که راست گو کرامی ویراست و راستی دروغ گو خوار و ذلیل است

اِنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ يَجِبُ الْعَقْلُ الْقَوِيْمُ وَالْعَمَلُ الْمُسْتَقِيْمُ ^{براستی که خدا دوست میدارد خود استوار دارد و کردار درست دارد} اِنَّ
 بَطْنُ الْاَرْضِ مَيِّتٌ وَظَهْرُهُ سَقِيْمٌ ^{زمین مرده است و پشت او بیمار است} اِنَّ الْبَهَائِمَ هَمَّاءٌ يَطْوُونَ اَرْبَابَهُمْ ^{حیوانات را می‌پایان دهند و اربابان را می‌پوشانند}
 اِنَّ السَّابْعَ هَمَّاءُ الْعَدْوَانِ عَلَى غَيْرِهَا ^{براستی که درندگان اندیشه ایشان را می‌پوشد بر غیر ایشان} اِنَّ النِّسَاءَ هَمَّاءٌ ^{براستی که زنان اندیشه ایشان را می‌پوشد}
 زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْفَسَادُ فِيهَا ^{آرایش زندگی دنیا و فساد در دنیا} اِنَّ الْمُسْلِمِينَ ^{براستی که مسلمانان}
 مُسْتَكْبِفُونَ ^{زاری کنندگانند} اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مُتَفِقُونَ ^{براستی که مؤمنان هم‌اند} اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ ^{براستی که مؤمنان}
 خَائِفُونَ ^{ترسانانند} اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ وَجَلُونَ ^{براستی که زبان تو} اِنَّ لِسَانَكَ ^{ترسانانند}
 يَقْضِيكَ مَا عَوَدْتَهُ ^{برمان میدارد ترا} اِنَّ مَنْ اطَاعَكَ تَدْعُوكَ اِلَى مَا ^{براستی که هر کس فرمان می‌برد ترا میخواند از برای تو آنچه}
 اَلْفَتْهُ ^{دوست میدارد تو را} اِنَّ مِنَ الْعِبَادَةِ لَيْنَ الْكَلَامِ وَافْتِئَاءِ السَّلَامِ ^{براستی که از پرستاری حق نرمی است و آشکارا گفتن سلام}
 اِنَّ الْفَحْشَ وَالْفَحْشَ لَيْسَا مِنْ خِلَافِ الْاِسْلَامِ ^{براستی که بدگفتن و بدشنیدن نیستند از خصلت مسلمانان} اِنَّ الْحَاذِمَ ^{براستی که کاهانیت}
 مِنْ لَا تَقْتَرُ بِالْخَدْعِ ^{که فریب نیاید} اِنَّ الْعَاقِلَ لَا يَخْدَعُ لِلطَّمَعِ ^{براستی که خردمند فریب نخورد و بطمع}
 اِنَّ الْبَاقِيْنَ بِالْمَاضِيْنَ مَعْبَرٌ ^{براستی که بگذرانندگان بگذشتگان} اِنَّ الْاٰخِرَ بِالْاَوَّلِ ^{براستی که بگذرانندگان بگذشتگان}
 مِنْ دَجْرٍ ^{منع است} اِنَّ كَثْرَ النِّعَمَةِ لَوْمْ وَمَصَاحِبَةُ الْحَيَاةِ هَلْ نَعْمٌ ^{براستی که ناسپاسی نعمت ناله است و یاری نماند آن}

اِنَّ النِّعَمَ

اِنَّ الْفَقْرَ مَذَلَّةٌ لِلنَّفْسِ مَدَهْنَةٌ لِلْعَقْلِ جَالِبٌ لِلْهَمِّ ^{براستی که درویشی خواریت نفس را در می‌کشد و خرد را کشته است} اِنَّ عَمْرَكَ مَهْمٌ سَعَادَتِكَ ^{براستی که عمر تو کابین شکنجی تو است} اِنَّ اَنْفَذَتَهُ فِي طَاعَةِ رَبِّكَ ^{اگر بر او امری بود در فرمان پروردگار}
 اِنَّ اَنْفَاسَكَ اجزاء عَمْرِكَ ^{براستی که نفسها اجزای عمر تو است} فَلَا تَقْهَرُهَا اِلَّا فِي طَاعَةِ رَبِّكَ ^{براستی که نفسها را در هر امری که در فرمان پروردگار}
 اِنَّ عَمْرَكَ ^{براستی که عمر تو} وَقَدْ اَلَذَى اَيْتٌ فِيهِ ^{دردگذاشت که تو در آن} اِنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ ^{براستی که خدا}
 يَجْرِي الْاُمُورَ عَلَى مَا يَقْضِيهِ لَا عَلَى مَا تَرْضَاهُ ^{میگذراند کارها بر آنکه حکم میکند بر آنکه تو خواهی} اِنَّ الْقُلُوبَ ^{براستی که مروتها}
 خَوَاطِرُ سَعَى وَالْعُقُولُ تَرْجُمُهَا ^{اندیشهها بدست و خردها منع میکند از آنها} اِنَّ عَمْرَكَ عَدَدٌ ^{براستی که عمر تو شمار}
 اَنْفَاسِكَ وَعَلَيْهَا رَقِيبٌ تَحْصِيهَا ^{در هر نفس تو است و بر آنها بنشینانیت که می‌شمارد افکارها} اِنَّ ذَهَابَ الدَّاهِيَيْنِ ^{براستی که رفتن و روندگان}
 لَعِبَةٌ لِّلْمُتَخَلِّفِينَ ^{پندست از برای آنکه اندکشان} اِنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ يَحْبِبُ كُلَّ سَمْعٍ يَدِينُ ^{براستی که خدا دوست دارد هر که دهنده باشد}
 حَزَنَ الدِّينِ ^{داند و هکین بخاری را} اِنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ لَيُفِضُ الْوَقْرَ الْمَجْرَى ^{براستی که خدا دشمن میدارد بیهوش را}
 عَلَى الْمَعَاصِي ^{بر کتاهمارا} اِنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ يَجِبُ الْمُبْتَغَفُ الْحَيَ ^{براستی که خدا دوست میدارد نهفته}
 الْمَقِيَّ الرَّاحِي ^{بر هر کار خستود را} اِنَّ اَفْضَلَ الْاِيْمَانِ نِصَافُ الرَّحْلِ مِنَ ^{براستی که از خرد است}
 نَفْسِهِ ^{نفس خود} اِنَّ اَفْضَلَ الْجِهَادِ مَجَاهِدَةُ الرَّجُلِ نَفْسَهُ ^{براستی که از و نترسند جنگ جنگ} اِنَّ مِنْ ^{مردست با نفس خود}

العَدْلُ انْ تَنْصِفَ فِي الْحُكْمِ وَتَجْتَنِبَ الظُّلْمَ ^{عدالت آنکه کار داری در فرمان روائی بر فرد و دشمنی ازستم براسی که از افرین ترین}
 الْعِلْمُ السَّكِينَةُ وَالْحِلْمُ ^{دانش آرمیدگی و بردباریست براسی که دشمنی درستم با نداننده خویش}
 فِي الْعَدْلِ ^{در عدل} انْ الزَّهْدُ فِي الْجَهْلِ بِقَدْرِ الرِّغْبَةِ ^{براسی که در کمالی در نادانی با نداننده دوی آوردت در}
 الْعَقْلُ ^{عقل} انْ الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابٌ ^{براسی که امروز در دنیا عمل است و حساب نیست و فردای قیامت ثوابت و عذابت} وَعَدَا حِسَابٍ وَلَا عَمَلٌ
 انْ حَبَالُ الدُّنْيَا هَزَلٌ وَعَلَوْهَا سَفَلٌ ^{براسی که حبل دنیا بازیافت و بلند ی دنیا میست براسی که خدا حاضرست}
 عِنْدَ ضَارِكُلٍ مَضْمُرٍ وَقَوْلُ كُلِّ قَائِلٍ وَعَمَلُ كُلِّ عَامِلٍ ^{زود تیرد هر پنهان کننده در دل خود و نزد گفتن هر گوینده و کردار هر کننده}
 انْ انْ هُدًى فِي وَلَا يَئِيْظُ الظَّالِمُ بِقَدْرِ الرِّغْبَةِ ^{براسی که در کمالی در ولایت ستمکار با نداننده از دوی آوردت در}
 وَلَا يَئِيْظُ الْعَادِلُ ^{ولايت عادل} انْ هَذِهِ الْقُلُوبُ اَوْعِيَةٌ فَخَيْرُهَا ^{براسی که این دها ظرفهاست بهترین دها}
 اَوْعَاها لِلْخَيْرِ ^{برتر است از خیر} انْ هَذِهِ الطَّبَاعُ مَتَبَانِيَةٌ وَخَيْرُهَا ^{براسی که این خویشا از هم جدا اند و بهترین خویشا}
 اَبْعَدُهَا مِنَ الشَّيْءِ ^{دور تر است از بدی} انْ وَلِيٌّ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ^{براسی که دوست محمد صلوات خدا بر او باد}
 مَنْ اطَاعَ اللَّهَ وَانْ بَعْدَتْ لَحْمَتُهُ ^{است که فرمان برد خدا را اگر چه دور باشد خویشا و ندی او بخودم براسی که دشمن محمد صلوات خدا}
 عَلَيْهِ وَآلِهِ مَنْ عَصَى اللَّهَ وَانْ قَرِيبٌ قَرَابَتُهُ ^{برو باد و بآل او است که فرمان نبرد خدا را اگر چه نزدیک باشد خویشی از محمد براسی که سزاوار}

الناس

النَّاسُ بِالْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ^{مردمان بر پیغمبران سلام خدا بر ایشان باد} اَعْمَلُهُمْ بِمَا جَاءُوا بِهِ ^{براسی که بر پیغمبران عمل کنند برایشان}
 لِشَرِّ الْمُؤْمِنِينَ ^{برای بدی مومنان} فِي وَجْهِهِ وَفَعَلَتْ فِي دِينِهِ وَحَنَتْ فِي قَلْبِهِ ^{در روی اوست و توانا فدا و درین او و اندوه او در دل او}
 انْ اللَّهُ سَجَانُهُ لِيُبْخِضَ الطَّوِيلُ الْأَمَلُ الشَّيْءَ الْعَمَلُ ^{براسی که خدا براسی که دشمن میدارد و دانا میداند بد عمل را}
 وَقَالَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ عِنْدَ دَفْنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ ^{و گفت مرتقی درم الله وجهه نزد دفن رسول خدا صلوات خدا}
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ^{بر او و سلام براسی که شکایتی زیست مکر از تو و بدیستی که داری} انْ الصَّبْرُ لِحِمْلِ الْأَعْيُنِ وَانْ الْجَمْعُ
 لِهَيْبِ الْأَعْلِيَّ ^{دشمن است مکر بر تو و براسی که کم زده را مانم بزرگست و براسی که رسیده شود} وَانْ الْمَصَابُكُ لِلْجَلِيلِ وَانْ
 قَتْلُكَ وَبَعْدُكَ لِلْجَلِيلِ ^{بیش از تو و پس از تو رسیده است براسی که هر که دود بر پشت زمین} انْ مَنْ مَشَى عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ
 لَصَائِرَ إِلَى بَطْنِهَا ^{هر آینه بازگردد به کمره براسی که کارها هرگاه هم مانده شود و پیر شده اعتبار کرده شود} انْ الْأُمُورُ إِذَا تَشَابَهَتْ اَعْتَبِرْ خَيْرُهَا
 بِأَوَّلِهَا ^{با اول آن که از سر برداشتی و روز نشانیان اند در روز آوردن و درین} انْ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ مَسْرَعَانِ فِي هَدْمِ
 الْأَعْمَارِ ^{از عمرها براسی که در هر چیزی نصیحت و بند است از برای خدا و بندان جزها} انْ فِي كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةٌ وَعِبْرَةٌ لِّذَوِي الْأَلْبَابِ
 وَالْإِعْتِبَارِ ^{و پند پذیران براسی که روز گذشته تو پیش آید است و باقی آن تمت داده است} انْ مَا صَنَعَ يَوْمَكَ مُسْتَقْبَلٌ وَبَاقِيَةٌ مِنْهُمْ
 فَاعْتَمِدْ عَلَى الْعَمَلِ ^{بر غنیمت که وقت حال را بگرد آرید براسی که گذشته عمر تو وعده است و آئینده آن} انْ مَا صَنَعَ عَمَلَ أَجَلٍ وَآتِيَهُ

اَمَلُّ وَالْوَقْتُ عَمَلٌ . اِنَّ الْمَوْتَنَ لَيَسْجِي اِذَا مَضَى لَمْ يَعْمَلْ
 امید و هنگام و آنست که عملی براسی که مومن شرم میگذارد هرگاه بگذرد مملو از عملی
 فِي غَيْرِ مَا عَقِدَ عَلَيْهِ اِيْمَانَهُ . اِنَّ الْعَدْلَ مِيزَانُ اللَّهِ
 غیر آنچه ایمان او بران داشت است براسی که عدل ترا دوی خداست
 سَبْحَانَهُ الَّذِي وَضَعَهُ لِلخَلْقِ وَنَصَبَهُ لِقَاةِ الْحَقِّ
 سبحان ترا دینی که بپا داشتی و بپا داشته باشی از برای پیمانی که حق را
 فَلَا تَخَالَفْ فِي مِيزَانِهِ وَلَا تَعَارِضْهُ فِي سُلْطَانِهِ . اِنَّ
 بر مخالفت مکن با او در ترا دوی او و برابری مکن با او در پادشاهی او براسی که
 مَالِكَ الْحَامِدُكَ فِي حَيَاتِكَ وَلِذَا مَكَ بَعْدَ وَفَاتِكَ
 مال تو ستاینده است در زندگی تو و بعد از رفتی تو
 اِنَّ التَّقْوَى عِصْمَةٌ لَكَ فِي حَيَاتِكَ وَزُلْفَةٌ لَكَ
 براسی که برپیکاری گنجینه است مرز تو در زندگی تو و نزدیکی است مرز تو
 بَعْدَ مَمَاتِكَ . اِنَّ حِلْمَ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى الْمُعَاوِي جَرَالٍ
 بعد از مردن تو براسی که نرمی خدا بر معاوی در پادشاهی او
 وَيَهْلِكُ نَفْسُكَ بِأَغْرَاكَ . اِنَّ أَمْرًا لَا تَعْلَمُ مَتَى يَفْجَأُكَ
 و بپناهی نفس تو مژده میآورد ترا براسی که کاری که ندانی کی پدید آید ترا یعنی مرگ
 يَنْبَغِي أَنْ يَسْتَعْدَلَ قَبْلَ أَنْ يَفْجَأَكَ . اِنَّ لِلَّهِ سُبْحَانَ
 سزاوارست آنکه آماده شوی مراد را پیش از آنکه فرزند تو را براسی که مراد را
 عِبَادًا لِيَسْتَحْضِمَ بِالْبَيْعِ لِمَنَافِعِ الْعِبَادَةِ وَيَقْرَهُهَا فِي
 بندگانند برگیرنده است اینان را از برای سودای بندگان و قرار میدهد نعمت را در
 أَيْدِيهِمْ مَا يَدُلُّوهَُا فَاذَا مَنَعُوهَُا نَزَعَهَا مِنْهُمْ وَحَقَّهَا
 در دستهای ایشان نهادم که نفی را میدهند پس هرگاه که باز دارند نفی را پس درون می برد و میگذارد
 إِلَى غَيْرِهِمْ . اِنَّ أَحْسَنَ الرِّأْيِ مَا خَلَطْتُكَ بِالنَّاسِ وَحَمَلْتُ
 بغیر ایشان براسی که بهترین پوششی است که بپا بیزد برودمان و بهار آید ترا

بَنِيهِمْ وَكَفَّتِ السَّنْتَمُ عَنْكَ . اِنَّ الْمَوَدَّةَ لَيَعْبُرُهَا اللِّسَانُ وَعَنْ
 بنیان و باز دارد زبانهای ایشان را براسی که از دوستی بیان میکند زبان و از
 الْمُحِبَّةِ الْعَيَانِ . اِنَّ مَحَلَّ الْاِيْمَانِ الْجَنَانُ وَسَبِيلُهُ
 دوستی ظاهر حال براسی که جای ایمان دلست و راه ایمان
 الْأَدْيَانِ اِنَّ لَا نَفْسَ اِيْمَانًا فَلَا تَتَّبِعُوهَا اِلَّا بِالْجَنَّةِ . اِنَّ
 گنجینه است براسی که مجاهدی بخار بپا داشت پس بفرستید جانها را براسی که
 مَنْ بَاَعَ نَفْسَهُ بِغَيْرِ الْجَنَّةِ فَقَدْ عَظُمَتْ عَلَيْهِ الْمُحِبَّةُ . اِنَّ
 هر که نفروشد نفس خود را بغير بهشت بچاقی که بزرگ شود برود براسی که
 بِذَوِي الْعُقُولِ مِنَ الْحَاجَةِ إِلَى الْأَدَبِ كَمَا يَطْلَأُ الرِّزْقَ إِلَى
 خداوندان عقلها عطاها احتیاج است بر روی ادب همچنانکه نقش میشود گشت
 الْمَطَرِ . اِنَّ اللَّهَ نَفَالِي حَيْثُ السَّهْلُ النَّفْسُ السَّمْعُ الْخَلِيقَةُ
 بیادان براسی که خدای تعالی دوست میدارد سبیل روح را خوش خدای
 الْقَرِيبِ الْأَمْرِ . اِنَّ أَفْضَلَ النَّاسِ مَنْ حَلِمَ عَنْ قُدْرَةِ وَرَهْدِ
 ذود کار را براسی که از درون مردمان انکس است که بدبازی کند از سر توالتی در دگر
 عَنْ غَيْبَةٍ وَانْصَفَ عَنْ قُوَّةٍ . اِنَّ كَرَمَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 از غیبت کردن و داد دهد از نیرو براسی که کم خدای پاکست
 لَا يَنْفَصُ حَكْمُهُ فَلِذَا لِكَ لَا يَقَعُ إِلَّا جَابِئُهُ فِي كُلِّ دَعْوَةٍ
 نمی شکند حکمت او را از نیست که واقع نمیشود برآمد در هر دعا
 اِنَّ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شُرُوطًا وَآفِي وَذَرِيَّتِي مِنْ شُرُوطِهَا
 براسی که ایمان آوردن بکلام لا اله الا الله و ایمان از شرط چندست و فرزندان من از شرطهای اینست
 اِنَّ الدُّنْيَا ذُرِّيَّةُ رِجَالٍ وَوَبَالٌ وَزَوَالٌ وَاسْتِقَالٌ لَانِسَاوِ
 بدوستی که دنیا خانه کوفتها و بویج و نیستی و گردش است غی خازد
 لِذَاتِهَا تَغِيضُهَا وَلَا فِي سَعْوِدِهَا بَخُوسَهَا وَلَا يَقُومُ صُعُودُهَا
 مرزهای او به جز من ساختن او و بر نمی آید شلختنهای آن به بدبختیهای آن و نمی آید بالا رفتن

وَيُحْسِنُ إِلَى مَنْ اسَاءَ إِلَيْهِ وَغَرَى عَلَيْهِ الرِّصْفَانِ قَوْمًا

مِثَّتْ فَقَالَ إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ لَيْسَ بِكَ بَدَأٌ وَلَا إِلَيْكُمْ أَنْتَهَى وَقَدْ كُنَّا

صاحبه حکم هذا ايضا ففعله في بعض سفراته فان قدم

عليكم و الا قدمتم عليه ان الله سبحانه قد وضع العقاب
برسوخش و اگر نه خواهید تدرقن بواسطه خداي بالا تحقيق مقامه است بالغرض

عَلَى مَعَاصِيهِ زِيَادَةً لِعِبَادِهِ عَنْ نَقْمَتِهِ إِنَّ مِنْ بَاعِ جَنَّةِ الْمَأْوَى
بِرَافِقَتِي وَأَوْفَرُونِي بِمَا يَبْدُو كَأَنَّهُ دِيكَتِي جَوْنِي خُودِ بِمَا سَيِّئَ عَمَلِي وَفَرَدَنِي

بِعَاجِلَةِ الدُّنْيَا تَقْسِرُ حَلَّتْهُ وَخَسِرَتْ صَفْقَتَهُ ^{ابن طاهر} ^{برای کسی که} ^{در دنیا} ^{بهرایند} ^{دینا} ^{بقیه شود} ^{کوشش او} ^{و زیان شود} ^{سخت و دوا و نیکو دنیا}

النفس ومتابعتها أهويتها اس كل محبة ورأس كل غواية
نفس وپی روی آذر وهما نفس بنیاد هر شیئی و سر هر کلمه است

ان هذه النفوس طلعة ان تطيعوها تنزعكم الى شئ
براستی این نفسها نمائشی است اگر فرمان برداری کنان بکنه شما و برساند

عَايَةً لِّلنَّفْسِ أَجْدَدَ سَيِّئًا مِّنْ عَادٍ وَآيَتُهَا الْإِنزَالُ مُنْتَرَعٌ
بِعَاقِبَتِهِ بِرَأْسِيكَ هُوَ دَوْرٌ جَزَائِلُ الزِّيَادَةِ نَارِغِي هَيْهَ بَسِيلُهُ

(الْمَقْصِدَةُ فِي الْهُوَى) اِنَّ فَحَاهَةَ النَّفْسِ اتَّقُوا عَنِ

إِنِّي مَعْصِيَةٌ لِّبِي هَوًى • إِنَّ جَاهِلِيَّةَ النَّفْسِ تَرْتَمِيهَا عَنِ
بِسْوَى نَافِرْمَانِي • دَرْدَنُفِي • بِرَاسَتِي كَرْدِ خِلْدِ جَوْنِي نَفْسُ • هَمْدَا مِيكَدْ نَفْسَا • اَزْ
الْمَصَاصِي وَتَقْصِمَا عَنِ الْبَدْيِ • اِنَّ هَذِهِ الْبَقَّةُ لَا مَادَّةَ

دست یی و بیست و یکم **ان** هدهه النفس لاماده
دفتن بسوی ناقه باینها و بخا میدارد نفس از افتادگی برستی که این نفس
فرمایند

بالسَّوءِ مَنْ أَهْلَهَا جَحَّتْ بِهَا إِلَى الْمَأْتَمِ . إِنَّ نَفْسَكَ الْخَدُوعِ
 بیدی بهر او را از کائنات برکنی میکند یا او را بسوی کاهن میگردانند
 برآستی که غمگین و غمناک

ان شوقها يقتل الشيطان الى ارتكاب المحارم ان
 او اعتمادى برو ميكندوا شيطان بوى بد رفتن بوحملها بواسطه

النفس لا تارة بالسوء والفحشاء فمن اهملها خانتها
نفس فرامنده است بدی و زشتیا بر هر کس این دارد و او را خانت کند

وَمَنْ اسْتَأْمَنَ إِلَيْهَا أَهْلَكَهُ وَمَنْ رَضِيَ عَنْهَا أَوْ رَدَّتْهُ
وهرگه این شود نبوی او هلاک کند او را و هر که خشنود شود از او فردا او را

شَرِّ الْمَوَارِدِ إِنَّ مَعَابِلَةَ الْأَسَاءَةِ بِالْإِحْسَانِ وَتَعْدِ
عجايبی بدی براسی که بمای کون بی

الجرائم بالغفران لمن أحسن الفضائل وأفضل المحامد
 كخاها بامروزش هراينه از بهرین افروزينهاست وافزون ترين ستاينها

ان المرء لا يمسي ولا يصبح الا ونفسه ظفون عيده ولا
براسي که مرد شباهنم و بنده کند مکره نقراد کمان زده است سزداو پس

نزال زاردا علیها و مسترید الهی ^{و نفی} ان النفس جوهره میده
همیشه عیب کننده است و نفس خود و طلبکار باشند و بدیدار ^{و نفی} نفس کو هرست و از اینها
مستد انوار و فو ^{و نفی} او من استد ^{و نفی} ها و صنعها ان الکف عند

من صاخران و معها و من ابدتها و صعبا ان الف عید
هرکس نگاه دارد از این بلند کرد اندازد و هرکس بلند کند
نفس را بلند از آنرا بر آستی که باز داشت خود
حده الصلابة خرم بركوب الاصول ان نذر السؤل

جبه الصلال حیرمن زلوب لا هول ان لا تفسد
مدهوشی کما است نظرست از سوارى برتبهست براسی که انوازه غلاست
الک من قمت النوال فلا ستکت واما اعطتموه ونا ته

یوزی قد و السؤل ان الیسیر من الله سجانه لا کریم

برآبوی مشهور با نذره خراسان برآستی که اندک دهشت از حدای پال کرامی تراست

فِي أَفْقِ السَّمَاءِ • إِنَّ انْصَحَ النَّاسَ انْصَحَ لِنَفْسِهِ وَأَطَاعَهُمْ
 در کوه آسمان برستی که بدو کور مردمان بدو کور این است و نفس خود را و زمان خود را بپوشد
 لَوْ بَدَأَ اللَّهُ النَّاسَ انْصَحَ لِنَفْسِهِ وَأَعَصَاهُمْ لَوَيْتُ
 اگر خدا را بدو کور مردمان بدو کور این است و نفس خود را و زمان خود را بپوشد
 إِنَّ الدُّنْيَا مَا ضَيَّعَتْكُمْ عَلَى سِنِّ وَانْتَمَ وَالْآخِرَةُ فِي
 برستی که دنیا که ضایع است بر سنی و انتم و الاخره در
 قَرْنٍ • إِنَّ الدُّنْيَا مَفْسَدَةٌ الدِّينِ مَسْلَبَةُ الْيَقِينِ
 نزدیک یک قرن برستی که دنیا که مفسد است دین و مسلبه یقین است
 وَأَمَّا النَّاسُ الْفَنَنَ وَأَصْلُ الْحَيَاةِ إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ جَعَلَ
 و اما انسان که دنیا سر قهقار است و بنیاد دین برستی که خداوند است
 الطَّاعَةَ تَغْنِيهِمُ الْإِكْبَاسَ عَيْدُ تَفْرِيطِ الْعَجْزَةِ • إِنَّ النَّارَ
 فرمان برداری را بخشن در برکان تزد و میبارشدن بخارکان برستی که آتش را
 لَا يَنْقُصُهَا مَا أَخَذَ مِنْهَا وَلَكِنْ يَجْمَعُهَا • إِنَّ لَا تَجِدَ
 کم نمیکرد اندک آنکه گرفته شود از آتش و یکی می باشد آنکه نیاید
 خُطْبًا وَكَذَلِكَ الْعِلْمُ لَا يَنْفِيهِ الْاِقْتِبَاسُ لَكِنْ يَجْلُ
 هیزم و بجهتین علم را نیست فکر داند از علم و از کفر و یکن می باشد
 الْحَامِلِينَ لَسَبَبِ عَدَمٍ • إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يُعْطِي الدُّنْيَا
 دارندگان علم سبب نیستی علم است برستی که خدای باری میدهد دنیا را
 مَنْ حَبَّ وَمَنْ لَا يَحِبُّ وَلَا يُعْطَى الدِّينَ إِلَّا مَنْ حَبَّ
 بلکه دوست میدارد و بلکه دوست نمیدارد و میدهد دین را مگر بلکه دوست میدارد
 إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يَمْنَحُ الْمَالَ مَنْ حَبَّ وَيُبْغِضُ وَلَا يَمْنَحُ
 برستی که خدا و بخشند مالا را بلکه دوست میدارد و میبغضد و نمی بخشد
 الْعِلْمَ إِلَّا مَنْ أَحَبَّهُ • إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُعْطَى الدِّينَ
 علم را مگر آنکسی را که دوست میدارد برستی که خدا و میدهد دین را

الْأَخَاصِي

إِلَّا الْخَاصَّةَ وَصَفَتْ مِنْ خَافَتِهِ • إِنَّ لِلْإِسْلَامِ غَايَةً
 مگر به بدو خاص خود و دوستان خود از افرید خود برستی که مسلمان را بپایانست
 فَانْهَوْا إِلَى غَايَتِهِ وَأَخْرَجُوا إِلَى اللَّهِ مَعًا فَرَضَ عَلَيْكُمْ
 پس برسید بپایان اسلام و بدون کنید بسوی خدا از آنچه فرض است بر شما
 مِنْ حَقِّهِ • إِنَّ تَخْلِيصَ النَّيَّةِ مِنَ الْفَسَادِ أَشَدُّ عَلَى
 از حقیقتی خدا برستی که پاک کردن اندیشه از تباهی سخت تر است
 الْعَالَمِينَ مِنْ طَوْلِ الْاجْتِهَادِ • إِنَّ إِمَامَكَ طَرِيقًا أَمَّا فِي
 عمل کنندگان از داندنی کوشش برستی که در پیش تو راهی است دراز
 بَعِيدَةٍ وَمَشَقَّةٍ شَدِيدَةٍ وَلَا غِنَاءَ بِكَ عَنْ حُسْنِ
 و دور و سختی و نیست بی نیازی ترا از خوبی
 إِلَّا دُنْيَا دَوْدَ بِلَاغَتِكَ مِنَ الزَّادِ • إِنَّ النَّفْسَ الَّتِي
 دید بانی و اندازده و ساقی تو از توشه برستی که نفس که
 تَطْلُبُ الْغَايِبَ الْفَانِيَةَ لَهْلَكَ فِي طَلِبِهَا وَتُسْقَى فِي
 میخواهد آرزوهای فانی را هلاکند تباه شود در جست آن و بدبخش میشود
 مُنْقَلِبَهَا • إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فِي السَّعَاءِ نِعْمَ الْإِفْضَالُ وَ
 در بازگشت آن برستی که خدا در شادی نعمت بخش است
 فِي الضَّرِّ نِعْمَ التَّطْهِيرُ • إِنَّ النَّفْسَ الَّتِي خُفِدَتْ فِي
 و در غمتی نعمت پاک کردن از نگاه برستی که نفس میکوشد در
 اقْبَاءِ الْغَايِبِ الْبَاقِيَةِ لَتَدْرِكَ طَلِبَهَا وَتُسْعِدَ
 در حاصل کردن آرزوهای بایدار هلاکند در می باید خواست خود را و بخشن میشود
 فِي مُنْقَلِبِهَا • إِنَّ مَنْ أَعْطَى مِنْ حَرَمٍ وَوَصَلَ مِنْ قُطْعَةٍ
 در بازگشت خود برستی که آنکس که بدهد از آنکه نرسد بپایان او و پیوندد با او برود و دوری
 وَعَفَا عَنْ ظُلْمٍ كَانَ لَهُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ الطَّهْرُ وَالْقَبْرُ
 و بخشاید بر آنکس که کذب کرد با خود و از خدا و بپشتی و یاد داری

اِنْ مَثَلَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ كَرَجُلٍ لَمْ يَأْتِ اِذَا ارْتَضَا
 بپاشی که مزد دنیا را و آخرت را بپوشد و در دنیا هرگاه راضی باشد
 اَحَدَهُمَا اسْتَخْطَهُ الْآخَرَى . اِنْ مِنْ عَرَبَةٍ الدُّنْيَا بِحَالِ
 یکی از ایشان را خنجر کرد و دیگری را براسی که هر یک را فریب دهد و دنیا را بپوشد
 الْآمَالِ وَخَدَعَتْهُ بَزُورٍ اِلَا مَا فِي اَوْرَثَتِهِ لَهَا وَ
 نافرمانی و فریب داد و باوردهای دروغ به دلدارد و اگر ناپسندانی
 الْبَسَتْهُ عَمَّى وَقَطَعَتْهُ عَنِ الْآخِرَةِ وَ اَوْرَدَتْهُ مَوَارِدَ الرِّمَى
 و پیرایشش کرد و دوری و دوری داد و او را در جاهای افتادگی
 اِنْ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ اَلَمْ يَجْعَلْ رِزْقَ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 براسی که خداوند از سبیل دارد و خود را از آنکه بگوید آنرا در زیادهای بندگان مودرا
 اَلْأَمِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُونَ . اِنْ الْمُؤْمِنِينَ هَيِّئُوا
 مگر از جاهایی که نمی دارند براسی که مسلمانان خدا را
 لَيَنْفَعَنَّ اِنْ الْمُؤْمِنِينَ مُحْسِنُونَ . اِنْ الْمُؤْمِنِينَ خَائِفُونَ
 و بیم خویش کنند براسی که مسلمانان نیکوکارانند براسی که مومنان ترسناکند
 اِنْ سَخَاةَ النَّفْسِ عَمَّا فِي اَيْدِي النَّاسِ لَا فُضْلَ مِنْ سَخَاةٍ
 براسی که جوایز دنیوی نفس از آنچه در دستان مردم است از جوایز دنیوی
 الْبَذَلِ . اِنْ الْوَعْظَ الَّذِي لَا يَمْنَحُ سَمْعًا وَلَا يَبْدُو نَفْعًا
 دهش براسی که بدی که نمی آید از او و هیچ سودی ندارد
 مَا سَكَتَ عَنْهُ لِسَانُ الْقَوْلِ وَنَطَقَ بِهِ لِسَانُ الْفَعْلِ
 انست که خاموش شود از او زبان گفتار و گوید باشد بر زبان گوید
 اِنْ الْمَسْكِينِ رَسُولُ اللَّهِ فَمَنْ اَعْطَاهُ فَقَدْ اَعْطَى اللَّهَ سُبْحَانَ
 براسی که درویش فرستاده خداست بر هر که بدو چیزی دهد و حققت چنانست که خدا دهد
 وَمَنْ مَنَعَهُ فَقَدْ مَنَعَ اللَّهَ سُبْحَانَ . اِنْ اَفْضَلَ الدِّينِ الْحَيُّ
 و هر که منع کند مسکین را حققت چنانست که خدا را منع کرده براسی که افاض و نیت دینی دوستی است

فی الله

فِي اللَّهِ وَالْبَغْضُ فِي اللَّهِ وَالْاِخْذُ فِي اللَّهِ وَالْعَطَا فِي اللَّهِ
 از برای خدا و دوستی و از برای خدا و گرفتن از برای خدا و دادن از برای خدا
 سُبْحَانَ اِنَّ الدِّينَ شَجَرَةٌ اَصْلُهَا الْاِيْمَانُ بِاللَّهِ وَثَمَرُهَا
 پاکست براسی که کیش درختی است و ایمانست غذا و میوه آن
 الْمَوَالَاةُ فِي اللَّهِ وَالْمَعَادَاتُ فِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ . اِنْ مَلَكَ
 دوستی است از برای خدا و دوستی است از برای خدا که پاکست براسی که نیکوکاری
 صَنَعَتْهَا اِلَى اَحَدٍ مِنَ النَّاسِ اِنَّمَا اَكْرَمَتْ بِهَا نَفْسِكَ وَ زَيْلَتْ
 بکنی آنرا بایکی از مردمان براسی که گرامی داشته و از دست برداشته
 بِهَا عَرَضَكَ فَلَا تَطْلُبُ مِنْ غَيْرِكَ نِكَاحًا مَا صَغَفَتْ
 بآن عرض خود را بر بخواد از غیر خود نیکوکاری کرده
 اِلَى نَفْسِكَ . اِنْ مِنْ مَكَارِمِ الْاِخْلَاقِ اَنْ تَقِلَ مِنْ
 با نفس خود براسی که از نیکوکاری خویشتن که پیوسته بآنکه
 قَطْعَكَ وَ تَقْطِعَ مِنْ حَرَمِكَ وَ تَعْفُوا عَنْ ظُلْمِكَ . اِنْ
 برید و آری جوید از تو و بدی از آنکه تو میدانی از تو و مکرری از آنکه ستم کند بر تو براسی
 اَللَّهُ تَعَالَى يَدْخُلُ بِحَسَنِ النِّيَّةِ وَصَالِحِ السَّيِّئَةِ مَنْ يَسَاءَ
 که خداوند در می آرد بجنبی آنکه بدی و بدی که خداوند هرگاه بخواد
 مِنْ عِبَادِهِ الْحَيَّةُ اِنْ مِنْ رَزَقِ اللَّهِ عَقْلًا قَوِيًّا وَ عَمَلًا
 از بندگان خود و زنده است براسی که دوزی که خداوند از خدا سوار و کرده
 مُسْتَقِيمًا فَقَدْ ظَاهَرَ لَدِيهِ الْبَعَثُ وَاعْظَمَ عَلَيْهِ الْمَنِيَّةُ
 راست تحقیق که پستی بانی که زنده او دهش خدا و بزرگ کرد آنرا و پرو منت را
 اِنْ الْمَجَاهِدَ نَفْسَهُ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَعَنْ مَعْصِيَةِ عَبْدِ اللَّهِ
 براسی که بر دگر گشته با نفس خود بر فرمان برداری خدا و از بلاد استن با فرمانها نزد خدا
 سُبْحَانَهُ بَمَنْزِلِهِ بِرَشِيدٍ . اِنْ الْعَاقِلَ مِنْ عَقْلِكَ فِي اَرْشَادٍ
 پاکست بجای نیکوکار شهیدست براسی که خردمند است که خرد او مدواه نمایی باشد

وَمَنْ رَأَى فِي زَيْدٍ دَفْرًا يَسْدِيدٌ وَقَوْلُهُ حَسْبُكَ إِنْ
 داشت که اندیشه او در افروزی باشد بماندیش او استوار است و گفتار او سوده است براسی
 الْجَاهِلِينَ مِنْ جَهْلِهِ فِي اغْوَاءٍ وَمِنْ هَوَاهُ فِي اغْوَاءٍ فَقَوْلُهُ
 که نادانانست که نادانی او در راه دین است که از روی او در فریب دین است
 سَقِيمٌ وَفَعْلُهُ ذَمِيمٌ إِنْ هَذِهِ الْقُلُوبُ تَمَلُّ كَمَا تَمَلُّ
 بیمار است و کردار او نگره است براسی که این دلهای بیمار میخورند همچنانکه بیمار کرده
 الْإِبْدَانِ فَاتَّبِعُوا هَاطِظَ الْحُكْمِ إِنْ أَفْضَلَ
 تنها بمانداری پس ایستاد بر دلهای از حکمت و پاک براسی که از فتنه و جوی
 الْخَيْرِ صَدَقَ السِّرُّ وَبَرَّ الْوَالِدِينَ وَصَلَةُ الرَّحِمِ إِنْ الْمَوْنُ
 چیزی صدق است و نیکی با مادر و پدر و رسیدن بخوش براسی که
 يَرَى يَقِينَهُ فِي عَمَلِهِ وَإِنْ الْمَنَافِقُ يَرَى شَكَّهُ فِي عَمَلِهِ
 دیده میشود براسی که در عمل او دیده میشود در کار منافق در کردار او
 إِنْ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ تَعَالَى كُلُّ مُسْتَقَرِّبٍ أَجَلُهُ مُكَدَّبٌ أَمَلُهُ
 براسی که دوستان خدا باشند که اجل هر که خدا را نزدیک بپوشاند و دروغ دانه باشد امید خود را
 كَثِيرٌ عَلَيْهِ قَلِيلٌ ذَلِكَ إِنْ أَمْرًا صَعِبٌ مُسْتَصْعَبٌ لَا يَحْمِلُهُ
 و بسیار باشد بر کردار او اندک باشد بر نفس او براسی که کارما سخت بخورده شده است یعنی ناپاکی را
 إِلَّا عَبْدٌ امْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ وَلَا يَبْقَى حَدِيثًا إِلَّا
 مگر بنده که آزموده باشد حقا و دل او از برای ایمان در کوشش ندارد سختی مگر
 صَدُورًا مَنِيَّةً وَأَخْلَامَ ذَرِيَّةٍ إِنْ اللَّهُ تَعَالَى اطَّلَعَ إِلَى
 سینههای راست و درونهای روشن براسی که خدا باز یافا کرد
 الْأَرْضِ فَاخْتَارَنَا وَاخْتَارَ نَاسِيَةً بَيْنَ وَنَا وَفَرَحَنَا
 زمین را پس برگزید ما را و برگزید از برای ما گروهی که مایه میکنند ما را و شاد میشوند
 لِفَرَحِنَا وَيَحْزَنُونَ لِحَزْنِنَا وَيَبْدُلُونَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
 بنسادی ما و اندوهگین میشوند باندوه ما و درگاه میکنند نفسهای خود را و مالههای خود را

فِينَا فَاوْلَكَ قِينَا وَالْيَاوَمَ مَعْنَا فِي الْحَيَّةِ إِنْ
 آری بر ما پس ایستاد و در ما که روزانست و سبوی ما ماندند براسی که
 أَمْرًا صَعِبٌ مُسْتَصْعَبٌ خَيْرٌ مَخْشُوشٍ سَنَ مَسَلَسٍ
 کارما دشوار دشوار کرده شده است درشت درشت کرده است برایت بهمان
 مَقْنَعٌ لَيْسَ لَا يَحْتَمِلُ إِلَّا مَلِكٌ مُقَرَّبٌ أَوْ نَبِيٌّ مُرْسَلٌ
 سر پوشیده چیزی بر نگیرد الا در او مگر فرشته نزدیک یا پیاپی فرستاده از خدا
 أَوْ مُفَوَّنٌ + امْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ إِنْ مَعَ كُلِّ
 یا مسلمان که آزموده باشد خداوند که پاک دل او را از برای ایمان براسی که با هر کسی
 إِنْسَانٍ مَلَكَ يَحْفَظُهُ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُ حَلَا بِمَنِّهِ وَبَيْنَهُ
 آدمی دو فرشته است که نگاه میدارند او را بر هر گاه بپایند اجل او و هر دو بیرون دهند از میان اجل او
 وَإِنْ الْأَجَلَ لِحَيَّةٍ حَصِينَةٍ إِنْ فَضْلُ الْقَوْلِ عَلَى
 و براسی که اجل بهریت نگاهدارنده براسی که افزونی گفتار و بر پای
 الْفَعْلُ يَهْنَهُ وَإِنْ فَضْلُ الْفَعْلِ عَلَى الْقَوْلِ لِحِجَالِ
 کردار خفیه است و براسی که افزونی کردار بر گفتار و به پای
 وَزِينَةٍ إِنْ الزَّاهِدِينَ فِي الدُّنْيَا لَيْسَ قُلُوبُهُمْ وَإِنْ
 و زینت است براسی که بهر کسان در دنیا میکشد و طهارت ایشان اگر چه
 ضَعُفُوا وَبَشَرُهُمْ وَأَنْ فَرَحُوا وَبَكَتْ مَقْتَهُمْ أَنْفُسُهُمْ
 خستند و سخت شدند و ترسیدند اگر چه شاد باشند و بسیار میباید و دشمنی خود را
 وَإِنْ غَشِبُوا بِمَا أَوْفُوا إِنْ الْأَكْبَاسُ مِمَّنْ الدُّنْيَا
 اگر چه شاد شوند با آنچه داده شوند براسی که در میان اکسانند و دشمنی کنند و دنیا را
 مَقْتُوا وَأَعْيَنَهُمْ عَنْ زَهْرَتِهَا غَضُّوا وَقُلُوبُهُمْ عَنْ نَاصِ فَوْ
 و چشمتی خود را از آرایش دنیا هم کردند دلهای خود را از دنیا بگردانیدند
 وَبِالذَّارِ الْبَاقِيَةِ تَوَلَّوْا إِنْ الْعَاقِلُ يَنْفُذُ بِالْأَدَبِ
 و بماند با باری آخرت شقیقت شوند براسی که خردمند بپند ببرد با ادب

و اليها لم لا تعظ الا بالضرر ^{بهمه پايان} ان الله سبحانه ملك ^{براستی که مرد هرگاه هلاک شود}
 ينادي في كل يوم يا اهل الدنيا ^{در هر روز} للموت وانف ^{بنا می کند}
 للخراب واجمعوا للذهاب ^{از برای ویرانی} ان السعداء ^{و گردانید} بالدنيا ^{براستی که بختان دنیا}
 غدا هم الهاربون منها اليوم ^{فردا ایشانند که گریزانند از دنیا امروز} ان الله سبحانه امر ^{فرموده است}
 بالعدل والاحسان ونهى عن الفحشاء والظلم ^{و نیکی کردن و منع فحشه و ستم} ان ^{براستی که}
 الله سبحانه فرض في اموال الاغنياء اقوات الفقراء ^{خدا در اموال ثروتمندان اقوات فقرا را فرض کرده}
 فما جاء فقير الا بما منع غنيا ^{پس اگر فقیر نیاید مگر آنچه منع کرده اند} والله سائلهم عن ذلك ^{و خدا در خواسته ایشان است ازین}
 ان المرء يشرف على اهل و يقطعه حضورا ^{براستی که مرد استوار میشود بر میخیزد و قطع حضور او} فجاءه ^{و آمد}
 لا الله لا امل يدرك ولا مؤمل يترك ^{خدا و نامید واری را که نامیدند} وسمع عليه السلام ^{و شنید حضوره را}
 رجل يقول انا لله وانا اليه راجعون ^{و نامید واری را که نامیدند} فقال ان قولنا ^{و گفتار ما که ما میگوییم}
 لله اقرار على انفسنا بالملك ^{ازان خود را اقرار است بر نفسهای ما بملکیت خدا} و قولنا انا اليه راجعون ^{و گفتار ما که ما میگوییم}
 اقرار على انفسنا بالملك ^{اقرار است بر نفسهای ما بملکیت خدا} و قولنا انا اليه راجعون ^{و گفتار ما که ما میگوییم} اقرار ^{اقرار است}

على انفسنا

على انفسنا بالهلك ^{بر نفسهای ما بپایان شدن} ان المرء اذا هلك قال الناس ^{براستی که مرد هرگاه هلاک شود}
 ماتت ^{که چه گذشته است} وقالت الملائكة ما قدم الله آباءكم فقتلهم ^{میکویند فرشتگان که پیش فرستاده از برای خدا پدران شما را کشتند}
 بعضا لکن ذخرا ولا يخلفوا ^{بعضی ازان میباشد مرثیه را بجا نهند و در پی کارهای دیگر} ولا يكون عليكم ^{و نباید که بر شما} كلال ^{بیشتری باشد}
 ان الحارم من شغل نفسه ^{براستی که آگاه است که مشغول ماندن خود را بچند} فاحملها وحبسها ^{و نهاده و نگاهدارد}
 عن اهلها و اولادها ^{از اهل و فرزندان او} و ان للمعاقل بنفسه ^{و برای معقل را بنفس خود}
 عن الدنيا و ما فيها و اهلها ^{از دنیا و آنچه در دنیا و اهل دنیا} شغلا ^{مشغول است} ان الشاغل ^{براستی که پندارنده}
 بالقلب العلم ^{دل عمل کننده} بالبر يكون مبتدعا ^{با اهل دنیا می باشد آغاز کننده} عمل ^{بازاید پنداری}
 عليه امره فان كان له مضي فيه ^{بر او امری است اگر در آن میگذرد} و ان كان عليه ^{و اگر زیانست بر او}
 وقف عنه ^{بازای ایستد ازان} ان المعاقل من نظري ^{براستی که خردمند است که بنگرد در امور خود از برای خردی}
 و سعي في تكال نفسه ^{و بشتابد در دهرهای} و عمل لما لا يدرك ^{و عمل کند بر آنکه} ولا يحصى له ^{و نمیتواند بر او بشمارند}
 عنه ^{ازان} ان اولياء تعالى لا كثر الناس له ^{براستی که دوستان خدا مردمانی اند که یاد او بسیار کنند و دایم مراد او}
 لا شكرا و اعظمهم على بلاه صبرا ^{مراد او تشکر کنید و بزرگ آید بر ایشان بر بلا و صبر} ان خير المال ما اكتسب ^{براستی که بهترین مال آنست که بدست آید}

اَمَلِكُمْ مِنَ الْاِجَالَةِ ^{بهره از برای او} ^{از غنای او} ^{دکاهای دنیا} ^{افزونتر} ^{برو} ^{از} ^{من امورا} ^{دنيا} ^{اغلب} ^{عليه} ^{من}
 اَمْوَالِ الْاٰخِرَةِ فَقَدْ بَاعَ ^{بهره} ^{از} ^{بقای} ^{الباقی} ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 الْبَاقِي ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 الزَّانِلِ الْقَلِيلِ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 مَا تَقْلِبُونَ عَلَيْهِ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 تَقْلِبُوكُم مِّنْ لَّدُنِّي ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 قَلْبٍ فَيَجْعَلُ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَمِنَّا عَدُّ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَاقْصِدْ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَجَعَلَ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَتَفْصِيحُ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 فِي هَذِهِ الدَّارِ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص

مرتنی

تَتَمَتَّى فِيهَا ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 حَجَارَةٍ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَالْاَمْوَالِ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 بِالْظَّاهِرِ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 اَوْ تَعْتَدِلَ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 يَنْقَاصِكُمْ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 الْمُتَقِينَ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 الدُّنْيَا ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 اِنَّ تَقْوَى ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَمَعَادٌ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 فَاسْمَعْ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص
 وَالْمَوْجِبَةِ ^{بالباقی} ^{و تقو} ^ص

اِنَّ لِلْقُلُوبِ شَهْوَةً وَكَرَاهَةً وَقَالَا مَا دَبَّارًا فَانْقَهَا
براستی که دلها را آرزو داشت و نافرین داشت و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 مِنْ اَقْبَالِهَا وَشَهْوَتِهَا وَانَّ الْقَلْبَ اِذَا كَرِهَ عَمَى اِنَّ الْعَمَى
آنرا که برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 يَهْدِي وَيُرْسِدُ وَيَنْجِي وَانَّ الْجَمَلَ يَغْوِي وَيَصِلُ
راه میباید و راه میبرد و راه میبرد و راه میبرد و راه میبرد
 وَيُرْدِي اِنَّ لِلْقُلُوبِ قَبَالًا وَادْبَارًا فَاِذَا اَقْبَلَتْ
و می نهد و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 فَاجْلَوْهَا عَلَى التَّوْفَلِ وَاِذَا اَدْبَرَتْ فَاقْصُرْ وَاجْهًا
برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 عَلَى الْفَرَايِضِ اِنَّ السُّلْطَانَ لَا يَمِينُ اِلَّا عَلَى الْخَلُوفِ
برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 وَمَقِمْ الْعَدْلَ فِي الْبِلَادِ وَالْعِبَادَ وَمُورِدْ عِيَةً فِي
و مقام کنده و عدالت است و در شهرها و در میان بندگان و بخشنده عدالت است و در
 الْاَرْضِ اِنَّ ابْصَارَ هَذِهِ الْفُجُولِ طَوَّاحٌ وَهِيَ سَبَبُ
زمین برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 هِيَاهَا فَاِذَا نَظَرَ أَحَدُكُمْ اِلَى امْرَأَةٍ فَاعْبَيْتْهُ فَلَيْسَ اَمَلُهُ
برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 فَاَتَمَّاهِيَ امْرَأَةً بِامْرَأَةٍ اِنَّ احْسَنَ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ حَسُنَ
برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 عَيْشِ النَّاسِ فِي عَيْشَتِهِ اِنَّ احْسَنَ اَحْبَانِكَ اِلَى مَنْ كَانَتْ يَدُكَ
برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است و برآمدی است
 مِنَ الْاَصْدَادِ وَالْحَسَادِ وَلَا غَيْظَ عَلَيْهِمْ مِنْ مَوَاقِعِ اَسَادَتِكَ
از دشمنان و حسودان خشم کننده نیست بر ایشان از موقیع اسادت که بدینا بر تو

مِنْهُمْ وَهُوَ دَاعٍ اِلَى صَلاَحِهِمْ اِنَّ رَايَكَ لَا يَشْعُ لِكُلِّ
از ایشان و بنگر تو خواننده برستی که اندیشه تو بخشنده
 شَيْءٍ قَفَرًا لِلْمَصْنَعِ اِنَّ مَالَكَ لَا يَغْنِي جَمِيعَ النَّاسِ
چیزی را از اندیشه بر خالی که اندیشه را بخشنده برستی که مالتو بی نیای نیکو کند همه مردمان را
 فَاخْصُصْ بِرَاهِلِ الْحَقِّ اِنَّ كِرَامَتَكَ لَا تَقْتَعُ لِحْجَمِ
بر خاص کردن آن بر اهل حق را برستی که نیکو است و برستی که نیکو است و برستی که نیکو است
 النَّاسِ فَتَوْخِ بِهَا اَفَاصِلَ الْخَلْقِ اِنَّ لَيْلِكَ وَنَهَارَكَ
مردم بر بادی که مال فاصله خلق برستی که شب تو و روز تو
 لَا يَسْتَوْعِبَانِ لِحْجَمِ حَاجَاتِكَ فَاقْسِمْ بَيْنَ عَمَلِكَ وَ
فرمانگیرند همه حاجتهای ترا برستی که میان کار خود
 رَاحَتِكَ اِنَّ اَوْقَاتِكَ اجْزَاءُ عَمَلِكَ فَلَا يَنْفَدُ لَكَ
و آسایش خود برستی که روزگاران تو بارهای عمر تو برستی که برستی که برستی که
 وَقْتًا اِلَّا فِيمَا يَنْجِيكَ اِنَّ نَفْسَكَ مَطِيئَتُكَ قَلْبًا وَانْ
هنگامی که در آنچه نجات دهد از تو برستی که نفس تو بارگشت میباید از تو و اگر
 رَفَقْتَ بِهَا أَبْقَاهَا اِنَّكَ اِنْ اَخْلَلْتَ شَيْءًا مِنْ هَذَا الْقِسْمِ
نفس میراند میمانی تو برستی که تو دانی در میان قسمت بخار روزی چیزی از این کارهای دنیا
 فَلَا يَقُومُ بِفَاوِلِ تَكْسِبِهَا بِفَرَايِضِ تَضْعِيفِهَا اِنَّ اَخَالَ
برستی که برستی که برستی که برستی که برستی که برستی که برستی که
 حَقًّا مَنْ غَفَرَ ذَلَّتْكَ وَسَدَّ خَلَّتْكَ وَقِيلَ عَذْرُكَ وَسَرَّ
راستی که آنست که در گذرد ادگاه تو و سخت کند دوستی ترا و بپذیرد عذر ترا و بپوشاند
 عَوْدَتَكَ وَتَقَى وَحَلَّتْ وَحَقَّقَ اَمَلَكَ اِنَّ الَّذِي فِي
عودت ترا و تقی نهان کند دوستی ترا و دوست کند امید ترا برستی که آن چیزی که در
 يَدَيْكَ قَدْ كَانَ لَهُ اَهْلٌ قَبْلَكَ وَهُوَ صَائِرٌ اِلَى مَنْ بَعْدَكَ
در دستت تحقیق کند مراد صابی پیش از تو و آن چیز باز کرده برستی که پس از تو

وَأَمَّا أَنْتَ جَامِعٌ لِأَحَدٍ جَلِيلٍ أَمَا دَخَلَ عَمَلٌ فِيمَا جَمَعْتَ
 بَطَاعَةَ اللَّهِ فَسَعَدَ بِمَا شَقِيتَ بِهِ أَوْ دَخَلَ عَمَلٌ فِيمَا جَمَعْتَ
 بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ فَشَقِيَ بِمَا جَمَعْتَ وَلَيْسَ أَحَدُ هَذَيْنِ أَهْلًا
 أَنْ تَقْرَنَهُ عَلَى نَفْسِكَ وَلَا تَحْمِلَ لَهُ عَلَى ظَهْرِكَ إِنَّ الْعَبْدَ
 بَيْنَ نِعْمَةٍ وَذَنْبٍ لَا يَصْلِحُهَا إِلَّا الْأَسْتِغْفَارُ وَالشُّكْرُ
 إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ لَا يَقْرَبَانِ
 مِنْ أَجْلِ وَلَا يَنْقُصَانِ مِنْ رِزْقٍ وَلَكِنْ يَصْنَعَانِ الْبَقَا
 وَيُعْطِيَانِ الْآخِرَ وَافْضَلُ مِنْهُمَا كُلُّ عَدْلٍ عِنْدَ أَمَامٍ
 جَابِرٍ إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَمَرَ عِبَادَهُ تَخِيرًا وَنَهَاهُمْ تَحْذِيرًا
 وَكَلَّفَ سَبِيلًا وَلَمْ يَكْلِفْ عَسِيرًا وَأَعْطَى عَلَى الْقَلِيلِ
 كَثِيرًا وَلَمْ يَعْصِ مَعَاوِيًا وَلَمْ يُطِيعْ مُكْرَهًا وَلَمْ يُرْسَلْ
 إِلَّا بِنِيبَةٍ عِشَاءً وَلَمْ يَنْزِلْ الْكِتَابُ عِشَاءً وَمَا خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَمَا فِيهِنَّ إِلَّا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا يَسْتَعْجِلُ بِكَرَامَتِكَ

والارض

وَالْأَرْضَ وَمَا فِيهِنَّ بِأَيِّامٍ ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ إِنَّ الْعَهْدَ قَلِيلٌ يَدِيهِ الْإِغْتِنَاقُ
 إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ فَمَنْ وَصَلَهَا وَصَلَهُ اللَّهُ وَمَنْ نَقَضَهَا خَذَلَهُ
 اللَّهُ وَمَنْ اسْتَحَفَّ بِهَا خَاصَمَتَهُ إِلَى الَّذِي آذَاهَا وَآخَذَ
 خَلْقَهُ حَقِيقَةً إِنَّ صَلَاةَ الْأَرْحَامِ لَمَوْجِبَاتُ الْأَسْلَامِ
 وَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَمَرَ نَايَا كَيْمَهَا وَاللَّهُ تَعَالَى يُصِلُ مَنْ
 وَصَلَهَا وَيَقْطَعُ مَنْ قَطَعَهَا وَيَكْرَهُ مَنْ أَلَمَهَا إِنَّ الْكَيْسَ
 الْقَائِمُ مِنَ الْفِتَنِ الْيَاسِ وَلِزِمَ الْقَنْوَعُ وَالْوَرَعُ قَبُولُ
 مِنَ الْخَيْرِ وَالطَّمَعُ فَإِنَّ الطَّمَعَ وَالْخَيْرَ وَالْفَقْرَ الْحَاضِرَ
 وَإِنَّ الْيَاسَ وَالْفِتْنَةَ الْعَيْنِي الظَّاهِرَ إِنَّ الْمَجَاهِدَ
 لِنَفْسِهِ وَالْمَغَالِبَ غَضَبِهِ وَالْمَحَافِظَ عَلَى طَاعَةِ رَبِّهِ
 يَرْفَعُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَهُ ثَوَابُ الصَّائِدِ الْهَائِمِ وَبَنِيهِ
 وَبَنِيهِ

دَرَجَةُ الْمُرَاطِبِ الصَّائِرِينَ **انْ أَفْضَلُ مَا اسْتَجَلِبَ الثَّنَاءُ السَّخَاءُ**
 بجا بود و سپاس جسته باشد و سپاس بجا باشد بر کسی که از دنیا بگذرد و بسوی ستایش
 و انْ اجْزَلُ مَا اسْتَدْرَجَ بِالْإِرْتِاجِ الْبَاقِيَةِ الصَّدَقَةُ
 و بر کسی که قلمت جزی که میریزد بآن سودهای پاینده صدقه است
انْ مَنْ سَعَلَ نَفْسَهُ بِالْمَفْرُوضِ عَلَيْهِ عَنِ الْمَضْمُونِ
 بر کسی که هر کس مشغول باشد با آنچه مقرر شده بر او از آنچه حاطر خود است
وَرَضَى بِالْمَقْدَرِ وَرِغَاهُ وَلَوْ كَانَ أَكْثَرُ النَّاسِ سَلَامَةً
 و خشنود شود با آنچه اندازه شده بر او و مراد را باشد از هر و نیزین مردمی در سعادتی
فِي عَافِيَةٍ وَرِجَا فِي غِبْطَةٍ وَغَنَمٍ فِي مَسَرَّةٍ **انْ اللَّهُ تَعَالَى**
 در منفی از بلاها و سودمندی در فایده و دینا فتنه بخش در سعادتی بر کسی که در سعادت
لَمْ يَجْعَلِ الْعَبْدَ أَنْ اسْتَدْرَجَتْ حِيلَتَهُ وَعَظُمَتْ طَلِبَتُهُ
 نیکو اند و نیندهد مرنبده را هر کس که بخواهد و بزرگ شود و خواستاری او
وَقَوِيَّتْ مَلِكِيَّتُهُ أَكْثَرَ مِمَّا سَمِيَ لَيْسَ فِي الذِّكْرِ الْحَكِيمِ
 و راسته شود بآنندیش او بیشتر از آنکه نامزد شده مراد در لوح محفوظ
وَلَمْ يَجْعَلْ بَيْنَ الْعَبْدِ وَصَفِيهِ وَقَلْبِ حِيلَتِهِ أَنْ يَبْلُغَ دُونَ
 و نینکنده میان بنده در نالانی و بجا کرده او و میان از برسد او کمتر
مَا سَمِيَ لَيْسَ فِي الذِّكْرِ الْحَكِيمِ **وَأَنَّ الْعَارِفَ لَهَذَا**
 از آنچه نامزد شده مراد در لوح محفوظ و بر کسی که شناسنده این سر
الْعَامِلُ بِهِ أَعْظَمُ النَّاسِ رَاحَةً فِي مَنْفَعَةٍ وَأَنَّ التَّارِكَ لَهَا
 و عمل کننده باین معنی بزرگترین مردمانت از روی سایش در سود و بر کسی که تارک کننده
وَالشَّاكُ فِيهِ لِأَعْظَمِ النَّاسِ سُعَالًا فِي مَضْنَةٍ أَنْ هَهُنَا
 و شک کننده باین معنی بزرگترین مردمانت از روی کوفتاری در دینان بر کسی که اینجا
وَأَشَارَ بِيَدِهِ إِلَى صَدْرِهِ لَعَلَّهَا لَوْ اصْطَبَتْ لِحْمَلَةً بَلْ
 و اشاره کرد بپشت خود بسوی سینه خود علی است بسیار فرشته اگر فرویزم مرا ترا بنمای بلکه

اصبت

اصْبَتْ لِقْنَا غَيْرَ مَكُونٍ عَلَيْهِ مُسْتَعْلَاةُ الدِّينِ لِلدُّنْيَا أَوْ
 بر نیت و نرسانیده عیارا بر آنکه بجا در تمام بر کسی که بگذرد از برای دنیا بگذرد
مُسْتَظْمَرًا يَتَعَمَّقُ عَلَى عِبَادَتِهِ وَتَحْجَى عَلَى وَلِيَّانِهِ أَوْ مُنْقَادًا
 بناد جو بود بندهای خدا بر بندگان او و بندهای او بر دوستان او یا آنکه در میان بر او بود
لِحِمْلَةِ الْحَقِّ لَا بَصِيرَةَ لَهُ فِي أَحْسَنِ بِنَقْدِ السَّكِّ فِي قَلْبِهِ
 هر کس بر کسی که او را بنای نبود در دوستان او و او را بدین طاعت و بریده میشد از دل او
لَا أَوْلَ عَارِضٍ مِنْ شَبَهَةٍ **انْ الدُّنْيَا دَارُ عَنَاءٍ وَقَتَاءٍ**
 در اول بدیدارنده از بهر در دل او بر کسی که دنیا خانه بیخ و بنایلداری
وَعَبْرٍ وَغَيْرِ وَحَلِّ فِتْنَةٍ وَحَمَّةٍ **انْ الدُّنْيَا قَدْ أَذْبَرَتْ**
 و بگذر فتن و گذر فتنه و جای فتنه و بیخ است بر کسی که دنیا محقق در گذر اند
وَأَذْنَتْ لَهَا دَعْوَى **وَأَنَّ الْآخِرَةَ قَدْ أَقْبَلَتْ وَأَشْرَفَتْ بِاطْلَاعِ**
 و خیره او بود او و جلدانی بر کسی که آخرت محقق بنامد و بر سر آمد بدو یافتن
انْ الدُّنْيَا دَارُ فُجَاعٍ مِنْ عَوَجٍ جَلَّ فِيهَا فَجَعٌ بِنَفْسِهِ وَمِنْ
 بر کسی که دنیا خانه در هاست هر که متاثر زده شود در دنیا در دست خود و در
أَهْلٍ فَجَعُ نَاجِيَةٍ **انْ الدُّنْيَا مَعَاكُوسَةٌ مَكُوسَةٌ لَدَائِهَا**
 اهلست یابد در آنکه شود بر کسی که دنیا بلاد کون و بر در آید و نهای دنیا
تَقْيِصٌ وَمَقَامٌ أَهْمَانِ تَقْصِصٌ وَعَيْشٌ عَنَاءٌ وَبَقَاءٌ هَافِتَارٌ
 فقر است و عیشهای دنیا در کونماندنست و زندگانی دنیا بیخ است و بایلداری دنیا
تَحْجَى بِطَالِبِهَا وَتُرَدَّى وَآكِلُهَا وَتَحُونُ الْوَاقِعَ بِهَا وَتَنْجَحُ
 بر کسی که با جوینده خود و بر داری و ناسی کند و با کسی که با و بیا جوید و می جهاند
الْمَطْمِئِنِّ إِلَيْهَا وَانْ جَمْعُهَا إِلَى نَصْدَاعٍ وَوَصْلُهَا إِلَى
 آرام جوید و بر کسی که کد و دردن کن و با کسی که و پیوند دنیا
انْقِطَاعٌ **انْ مَنْ هَوَانَ الدُّنْيَا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَعْقِلَ لَا يَفْهَمُ**
 بریده و نیست بر کسی که از خواری دنیا نزد خدا است که نافرمانی نیشود بگذرد

وَلَا يَنْبَغُ مَا عِنْدَهُ إِلَّا بِرُكْحَا ان الدُّنْيَا كَالْحَيَّةِ لَيْسَ مَسْهَبُهَا
 ودر سدا می بداند خدار است مگر برک دنیا برستی که دنیا همچو مار است زبست کردن او
 قَابِلٌ سَمَرًا فَأَعْرِضْ عَنْهَا لِقَلَّ مَا يَصْحِكُ مِنْهَا وَكُنْ آفِسًا
 گفته است زهر او بر دو بگردان از دنیا بسبب بودن صلاحیت تو با او و باطن خود را بگردان
 مَا تَكُونُ بِهَا أَحَدٌ مَا تَكُونُ مِنْهَا ان دنیا کم هذیه
 مادام که باشی با دنیا و گردان از تو در دامن با دنیا بدرستی که دنیا را از تو بی
 لَا هَوْنَ فِي عَيْنِي مِنْ عَمَلٍ حَزِينٍ فِي يَدٍ مَجْدُومٍ
 حزن تو نیست در چشم من از کارهای غمناک در دست من
 وَاحْقَرُ مِنْ وَرَقٍ فِي فَرْجِ دَرَّةٍ مَالِعٍ وَنَعِيمٍ وَفَيْفَى
 وکمتر از برگی در دهان دره و آسایشی که ناپایدار است
 وَلَذَّةٌ وَلَا يَبْقَى ان الدُّنْيَا كَالْعُقُولِ تَفْوِي مِنْ طَاعِهَا
 و لذت که نماند برستی که دنیا همچو عقول است که گمراه کند از فرمان او برود
 وَتَهْلِكُ مِنْ أَجْلِهَا وَأَهْلُ السَّرِيعَةِ الزَّوَالِ وَشَبْكَ الْأَنْتَقَالِ
 و بگمراه از آنکه سخن او نشود برستی که دنیا زود تمام می شود و زنجیر است برکشتن آن
 ان الدُّنْيَا يَقْبَلُ أَقْبَالَ الطَّالِبِ وَتَدْبُرُ أَذْبَارَ الْهَارِبِ
 برستی که دنیا بمنزله می آید همچو پیش آمدن جوینده و در نهان گرداند مجرور و گدازنده
 وَتَصِلُ مَوَاصِلَ الْمَلُولِ وَتَفَارِقُ مَفَارِقَ الْعُجُولِ
 و می پوندد همچو پیوستن سرگشته و جدا می کند همچو جدا شدن شتابنده
 ان الدُّنْيَا مِثْلُ قَلْعَةٍ وَلَيْسَتْ بِدَارِ رَجْعَةٍ خَيْرَهَا
 برستی که دنیا جایگاه گمراهی است و نیست خانه نشینی جز دنیا
 زَهِيدٌ وَشَرُّهَا عَتِيدٌ وَمَلِكُهَا يَسْلُبُ وَعَامِرُهَا خَرِبٌ
 دور گردانست و شر او در راه است و پادشاهی دنیا دیرنده میشود و آبادان دنیا خراب میشود
 ان الدُّنْيَا لَهِيَ الْكُنُودُ الْعَفُودُ وَالصَّدُودُ وَالْحُجُودُ وَالْحُيُودُ
 برستی که دنیا اوست ناسپاس ستیزه کار برگردنده نافرمان بردار و گمراه آن

المیود

وَلَا يَنْبَغُ مَا عِنْدَهُ إِلَّا بِرُكْحَا ان الدُّنْيَا كَالْحَيَّةِ لَيْسَ مَسْهَبُهَا
 ودر سدا می بداند خدار است مگر برک دنیا برستی که دنیا همچو مار است زبست کردن او
 قَابِلٌ سَمَرًا فَأَعْرِضْ عَنْهَا لِقَلَّ مَا يَصْحِكُ مِنْهَا وَكُنْ آفِسًا
 گفته است زهر او بر دو بگردان از دنیا بسبب بودن صلاحیت تو با او و باطن خود را بگردان
 مَا تَكُونُ بِهَا أَحَدٌ مَا تَكُونُ مِنْهَا ان دنیا کم هذیه
 مادام که باشی با دنیا و گردان از تو در دامن با دنیا بدرستی که دنیا را از تو بی
 لَا هَوْنَ فِي عَيْنِي مِنْ عَمَلٍ حَزِينٍ فِي يَدٍ مَجْدُومٍ
 حزن تو نیست در چشم من از کارهای غمناک در دست من
 وَاحْقَرُ مِنْ وَرَقٍ فِي فَرْجِ دَرَّةٍ مَالِعٍ وَنَعِيمٍ وَفَيْفَى
 وکمتر از برگی در دهان دره و آسایشی که ناپایدار است
 وَلَذَّةٌ وَلَا يَبْقَى ان الدُّنْيَا كَالْعُقُولِ تَفْوِي مِنْ طَاعِهَا
 و لذت که نماند برستی که دنیا همچو عقول است که گمراه کند از فرمان او برود
 وَتَهْلِكُ مِنْ أَجْلِهَا وَأَهْلُ السَّرِيعَةِ الزَّوَالِ وَشَبْكَ الْأَنْتَقَالِ
 و بگمراه از آنکه سخن او نشود برستی که دنیا زود تمام می شود و زنجیر است برکشتن آن
 ان الدُّنْيَا يَقْبَلُ أَقْبَالَ الطَّالِبِ وَتَدْبُرُ أَذْبَارَ الْهَارِبِ
 برستی که دنیا بمنزله می آید همچو پیش آمدن جوینده و در نهان گرداند مجرور و گدازنده
 وَتَصِلُ مَوَاصِلَ الْمَلُولِ وَتَفَارِقُ مَفَارِقَ الْعُجُولِ
 و می پوندد همچو پیوستن سرگشته و جدا می کند همچو جدا شدن شتابنده
 ان الدُّنْيَا مِثْلُ قَلْعَةٍ وَلَيْسَتْ بِدَارِ رَجْعَةٍ خَيْرَهَا
 برستی که دنیا جایگاه گمراهی است و نیست خانه نشینی جز دنیا
 زَهِيدٌ وَشَرُّهَا عَتِيدٌ وَمَلِكُهَا يَسْلُبُ وَعَامِرُهَا خَرِبٌ
 دور گردانست و شر او در راه است و پادشاهی دنیا دیرنده میشود و آبادان دنیا خراب میشود
 ان الدُّنْيَا لَهِيَ الْكُنُودُ الْعَفُودُ وَالصَّدُودُ وَالْحُجُودُ وَالْحُيُودُ
 برستی که دنیا اوست ناسپاس ستیزه کار برگردنده نافرمان بردار و گمراه آن

وهر که در دنیا

للقيوم والجاهة الحرون والماتية الحقون ان الدنيا
 چشمدار و سرگشت گزیده و دروغ گوئی است و چنانست گشته برستی که دنیا
 دار سخن و محل فتن من ساعاها فاقته ومن بعد عنها
 خانه زندانست و محل فتنست هر که بنشیند بر او و فتن کند او دنیا و هر که بگذرد از دنیا
 آتته ومن انصى اليها عمتته ومن انصى بها ابصرته
 بپای دنیا بپای او و هر که نگاه کند بپای او و هر که بپاید دنیا بپاید او و هر که بگذرد از دنیا بگذرد او
 ان الدنيا تدني الاجال وتباعد الرجال وتباعد الامال
 برستی که دنیا نزدیک میکند روزگار و دور میکند مردان و دور میکند امیال
 وتغير الاحوال من غالبها غلبته ومن صار عنها صرعتة
 و میگرداند حالها هر که برافروزی جوید و هر که با او کشی سرگرد و هر که بر او افتد بپای او
 ومن عصاها اطاعتة ومن تركها اتته ان الدنيا
 و هر که نافرمانی او میکند فرمان برداری کند از او و هر که ترک کند دنیا برستی که دنیا
 تخلق الابدان وتحدد الامال وتقرّب المسنة وتباعد
 گشته میکند تنها و نزدیک میکند امیالها و نزدیک میکند سنهها و دور میکند
 الامنية كلما اطمان صاحبها منها الى سرور اشخصته
 از دورا هر بار که آرام گیرد خداوند دنیا از او و بپاید دنیا برکت دهد دنیا او را
 منه الى محذور ان الدنيا خیرها ذهب و شرها
 از آن و برساند بگری برستی که دنیا خیر او بود که دانست و شر دنیا
 عتيد ولذتها قليلة وحسرتها طويلة فتوب نعيمها
 حاضر آمده است و نزه دنیا اندک و بيشمائی دنیا درازست و نعيمها درازست و نعيمها درازست
 بنوس و لقرن سجودها بحس وتصل نفعها بصبر
 بنیختی و نزدیک میشود بپایتهای دنیا و بپاید بپایتهای دنیا و بپاید بپایتهای دنیا
 وتمنح حلوها بمر ان الدنيا غرارة خدوع معطية
 و اینست که شود شیرین دنیا بپای برستی که دنیا غافل کننده و فریب دهنده است دهنده

منوع

مسفع بلبسته تر و غ لا يدوم رخاؤها ولا ينقضي عناؤها
 با کمرده است و پوششده بازگشته است و نماند رخاؤها و نماند عناؤها
 ولا يتركها بلاؤها ان الدنيا كالشكة تلقت على من
 و نمی ایستد و بپای دنیا برستی که دنیا همچو دانه است و هر که بر او ایستد
 رغب فيها وتجوّز عن عرض عنها فلا تمل اليها
 از او و میگذرد او را و در دنیا در میگذرد از او و هر که بر او ایستد و هر که بپاید دنیا
 بقلبك ولا تقبل بوجهك فتوقفك في سبيلها وتلقيك
 بدلتی و نپذیرد بپیش روی خود و در دنیا در میگذرد و در دنیا در میگذرد
 في هلاكها ان الدنيا تعطى وترجع وتنفاد وتنتع
 در دنیا می خورد برستی که دنیا میدهد و باز میستاند و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 و تقش و تقش و تطمع و تقش تعرض عنها السعداء
 و میرسد و میگرد و بطلع می اندازد و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 ويرغب فيها الاستغناء ان الدنيا دار بالبلاد مغرورة
 و از او میگذرد و در دنیا بپنجان برستی که دنیا خانه است و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 وبالعدو موصوفة لا تدوم احوالها ولا يسلم نزالها
 و به یوفائی صفت یافته و نماند احوالها و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 العيش فيها مذموم والامان فيها معدوم ان الدنيا
 زندگانی در دنیا نکوهیده است و در دنیا نماند و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 ظل الغمام وحلم المنام والفرح الموصول بالغم والعسل
 سایه ابرست و خواب خوابگاه است و شادی پیوسته با اندوه است و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 المشوب بالسم سلاية النعم اكاله الامم جلالة البعث
 آمیخته بزهراست بپاینده نعمت است خوردن از دهانت گشته و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد
 ان الدنيا لا تنفي لصاحب ولا تصفو لشارب نعمها
 راستی دنیا و فانیستند بپایری و در دنیا میگذرد و در دنیا میگذرد

يَنْقُلُ وَأَحْلَاهَا نَبْدَلٌ وَلَذَاتُهَا نَفْسِي وَتَبَعَاتُهَا تَبْقَى
در میگذرد و طاهای دنیا میگذرد و غزلهای دنیا غنایید و در بختی دنیا غنایید و میباید
 فَأَعْرِضْ عَنْهَا قَبْلَ أَنْ يَعْزِضَ عَنْكَ وَاسْتَبْدِلْ بِهَا قَبْلَ
بی دو بگردان از دنیا بگردان که در بگردان دنیا از تو عوض دنیا بگردان
 أَنْ يَسْتَبْدِلَ بِكَ إِنَّ الدُّنْيَا دِيمَا أَقْبَلْتَ عَلَى الْجَاهِلِ
از آنکه دنیا عوض تو گردد براسی که دنیا به آنکه پیش ازید بر جاهل
 بِالْإِنْفَاقِ وَأَذْرَبْتَ عَنِ الْعَاقِلِ بِالْإِسْحَاقِ قَابِ
بهرش و در بگردان از سر دمند با سر واری و بگردان
 لَهْتَكَ مِنْهَا سَهْمُهُ مَعَ حَسَدٍ أَوْ فَاتَكَ مِنْهَا نَفْعٌ مَعَ
بانی دهد ترا از دنیا بخشی یا نماند ترا از آن بخش از دوی با
 عَقْلٍ فَإِنَّكَ أَنْ تَحْمِلَ ذَلِكَ عَلَى الرَّغْبَةِ فِي الْجَهْلِ وَالزُّهْدِ
خرد پس بفرماید که در رشوی از آنکه بر داری بر دوی آوردن و نماند ترا از آنکه در رشوی از آنکه بر داری
 فِي الْعَقْلِ فَإِنَّ ذَلِكَ تَرِي بِكَ وَيُرِيكَ إِنْ تَكِدِ الدُّنْيَا
از عقل براسی که این کار عیب می آید و می نماند ترا براسی که بر داری دنیا
 أَنْهَا لَا تَبْقَى عَلَى حَالَةٍ وَلَا تَخْلُو مِنْ اسْتِحَالَةٍ فَضْلًا جَانِبًا
است که دنیا غنایند بر بدل حال و طایفه باشد از گردش و تغییر می شود گوشه رانیده
 بِفَسَادِ جَانِبٍ وَتُسْرًا جَانِبًا مَسَاةً صَاحِبٍ فَالْكُونُ فِيهَا
گوشه دیگر و شاد میگرداند یاری را باندوه یاری دیگر پس بودن در دنیا
 خَطَرٌ وَالتَّقَى بِهَا عِزٌّ وَرَوَ الْإِحْلَادُ إِلَيْهَا فَحَالٌ وَالْإِعْتِمَادُ
بیم است و اعتماد بر دنیا غافل است و پایداری با دنیا محال است و تکیه کردن
 عَلَيْهَا صَدَلٌ إِنَّ الدُّنْيَا سِرْبُ الْعَوَالِمِ فَتَنْقُلُ سِدْرَةً
بر دنیا مگر است براسی که دنیا بشتابست گردش جنبش و گردش و بشتابست
 الْعُدْرَةَ أَمَّا الْمَكْرُ فَاحْلَاهَا تَرْتَلُزُ وَنَعِيمُهَا نَتَدَلُّ
بی وفا و همیشه است بر اندیشی او بر طاهای دنیا در دزد و جفایت و اسایش دنیا میگذرد

کینه به

و رها و ها

وَخَاوَاهَا يَنْقُضُ وَلَذَاتُهَا مَنْقُضٌ وَطَالِبُهَا يَذَلُّ وَرَكِبُهَا
و فراخی و از آن دنیا میگذرد و رها می ماند و طاهای دنیا در کلومی ماند و مجربانه دنیا خدا میشود و سوار دنیا
 يَنْزِلُ إِنَّ الدُّنْيَا حُلُوهٌ نَضْرَةٌ حَقَّتْ بِالشَّهَوَاتِ وَ
میگذرد براسی که دنیا شیرین است تازه بهشیده شده است با دزد ها
 رَاقَتْ بِالْقَلِيلِ وَتَخَلَّتْ بِالْأَمَالِ وَتَرَبَّتْ بِالْعُرُورِ لَا
و تکی کند با ناله جزای فارسته است با امیدها و دانی نماند است بفریب
 تَدُومُ حَيْرَتُهَا وَلَا تُفْنِي مِنْ فَجْعَتِهَا غَارَةُ ضَرَارَةِ حَايِلَةٍ
غنی باید نشاید دنیا و این نتوان بود از درد دنیا فریبده است دانا کارست بدشاند است
 زَائِلَةٍ نَافِذَةٌ بَائِدَةٌ أَكَالَتْ عَفَاكَ إِنَّ الدُّنْيَا يَوْعُفُ
نیستی بدست بر کینه است بانه کشته است خنده است هلاک کننده است براسی که دنیا دنیای نماید
 مَسْطَرَهَا وَيُوقِ قَجَرَهَا قَدْ تَرَبَّتْ بِالْعُرُورِ وَعُرَّتْ
دیدار خود را و میگرداند از نماند خود را محقق راست است بفریب و فریب دهد
 بِبَيْتِهَا دَاهَانَتْ عَلَى رِيحِهَا فَخَالَطَ حُلَاهَا جَرَامُهَا
با دهن خود خانه است که خواست بر پروردگار خود پس این محاسن حلال دنیا بحرام او
 وَخَيْرُهَا بَشَرُهَا وَحُلُوها بِمَرِّهَا لَمْ يَصْفُهَا اللَّهُ لَا أَوْلِيَاءُ
و نیکی او و بدی او و شرابی او دوست نداشته است خدا دینارا از برای دوستان
 وَلَمْ يَضَنْ سَهْمًا عَلَى عِدَائِهِ إِنَّ الدُّنْيَا مَعَ كُلِّ شَيْءٍ شَرٌّ
و بخشنده بیدار کردن دنیا بر دشمنان خود براسی که دنیا با هر شامیدی نیک و بدی است
 وَمَعَ كُلِّ أَكْلَةٍ غَضَصٌ لَا يَنَالُ مِنْهَا نَفْعٌ إِلَّا بِفِرَاقٍ آخَرٍ
و با هر خوردن کلوی هست نرسد از دنیا نفی مگر با جدایی نعمت دیگر
 وَلَا يَسْتَقْبِلُ فِيهَا الْمَرْءُ يَوْمًا مِنْ عَمَلِهِ إِلَّا بِفِرَاقٍ آخَرَ مِنْ
و پیش از آید در دنیا مرد را روزی از زندگانی او مگر با جدایی روزی دیگر از
 أَجَلِهِ وَلَا يَحْيِي لَهُ إِلَّا أَمَاتٌ لَهُ إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ صَدَقٍ
و عده او و دنده میگرداند مرد را مگر که میگذرد و رانندگی براسی که دنیا خانه راستی است

بسیار کند و اندک دیندار

لَمِنْ صَدَقَتْهَا وَذَارَعَا فَيَمَنْ فَهَمَّ عَنْهَا وَذَارَعَا لَمِنْ
 قواش که بیدار بود و خانه عاقبت است مرا که از دنیا دامن بدست آورد و خانه بخت است مرا که
 تَزَوَّدَ مِنْهَا وَذَارَعَا فَيَمَنْ لَمِنْ انْقَضَتْ قَدَايَتُهَا
 بیدار بود از دنیا و خانه بدست مرا که بیدار بود از دنیا و خانه بدست مرا که
 بَلَيْتُهَا وَنَادَتْ بِفِرَاقِهَا وَبَعَثَتْ نَفْسَهَا وَاهْلَهَا فَمَثَلَتْ
 بخت از خود و از داده است بدوری خود و خبر کرده است از خود و اهل خود را بر عقوبت کند
 لَهُمْ بِلَايَتُهَا الْبَلَاءُ وَتَوَقَّعْتُمْ بَسْرَ وَرَهَا إِلَى السُّرُورِ
 مرایانرا ببلای خود بلا گرفتار کننده و از دوستان سازد این را بسوی شادی
 رَاحَتْ بِعَافِيَةٍ وَتَنَكَّرَتْ بِفَجْعَةٍ تَرْغَبُهَا وَتَرْهَبُهَا وَ
 دوازدهد بهفتی و بیگانه کند بدو در ساییدن از برای رغبت کردن و ترسایدن
 خَوْفِهَا وَتَحْذِيرًا فَذَامَهَا رِجَالُ عِدَائَةِ الْبِدَايَةِ
 وهر آسان کردن و دور کردن از بدیدن بهر بداند و نگردد کند مردانی که بامداد کنند بهر آسانی و دور کردن
 وَحَدِيثُهَا آخِرُونَ ذَكَرْتُمْ فَذَكَرُوا وَحَدِيثُهَا فَصَدَّقُوا
 وستانین کنند دیگران که بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را
 وَوَعظَتْهُمْ فَانْقَضُوا مِنْهَا الْعَبْرُ وَالْعَبْرُ إِنَّ الدُّنْيَا
 و بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را
 مَسْغِي بَصَرِ الْأَعْمَى لَا يَبْصُرُ مَتَا وَرَاهَا شَيْئًا وَالبَصِيرُ
 بجهل بایان بپیش کورست که نمی بیند از آنکه در بیدار نیست هیچ چیزی و بدینا
 مَنَظَرُهَا بَصَرُ وَيَعْلَمُ أَنَّ الدَّارَ وَرَاهَا فَالْبَصِيرُ مِنْهَا
 میگرداند از دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را بهر آسانی و بدو دهد دنیا این را
 تَنَاقُصُ وَالْأَعْمَى إِلَيْهَا تَنَاقُصُ وَالْبَصِيرُ مِنْهَا تَنَاقُصُ
 در گذرند است و بپایان نسبی دنیا گامیده است و بدینا از دنیا تشریف میبرد
 وَالْأَعْمَى إِلَيْهَا تَنَاقُصُ إِنَّ الدُّنْيَا رَجُلًا لَا لَدَيْهِمْ كُنُوزٌ
 و بپایان نسبی دنیا تشریف میبرد بر آسانی که مرد دنیا را مردانی اند که نزد ایشانست گنجها

مأخوذة

مَذْخُورَةٌ مَذْمُوقَةٌ عِنْدَكُمْ مَذْخُورَةٌ يَكْتَفِي بِهَا الدِّينُ
 اندوخته که گزیده است نزد شما و خواست نزد شما است که گزیده است از دین
 كَلْتَفِ احْكَمْ رَأْسَ قَدْرِهِ يَلْعُونُ كَالْحَيِّ فِيهَا يَكُونُ
 بجهل است که در آن حکم را سر قدره یلعون کالهی فیها یكون
 جَابِقَةُ الْبِلَادِ إِنَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عَدُوَانِ مَتَقَاتَانِ
 فتر کننده شهرها بر آسانی که دنیا و آخرت دو دشمن دور ندارند
 وَبَسِيلَانِ مُخْتَلِفَانِ فَمَنْ أَحَبَّ الدُّنْيَا وَتَوَلَّى الْأَهْلَ
 و دو راه مخالفند آنکه دوست داشت دنیا را و از دو گزیده دنیا را
 الْفَضْلُ الْآخِرَةَ وَعَادَاهَا وَهَمَّا مِمَّا مَرَّتْهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
 و دشمن سازد آخرت را و دشمنی و در دو دینا و آخرت و دشمن سازد و دشمن سازد
 وَمَا شِئْنَهُمَا وَكَلَّمَ قَرِيبٌ مِنْ وَاحِدٍ بَعْدَ مِنَ الْآخِرِ
 و در دو دینا هر دو هر که نزدیک شود یکی از مشرق و مغرب و در دو دینا یکی
 وَهَمَّا بَعْدُ ضَرَّتَانِ إِنَّ الدَّهْرَ يَجْرِي بِالْبَاقِيْنَ كَجَرِّهِ
 و هر دو پس بداند که پیوسته اند بر آسانی که روزگار میگذرد بر بایان که بجهل کشی
 بِالْمَاصِيْنَ لَا يَعُودُ مِمَّا وَلِي مِنْهُ وَلَا يَبْقَى سَرْمَدًا مَا فِيهِ
 بر گذشتگان پس نمی آید آنچه بر پشت کرده و نمی باید همیشه آنچه در دست
 آخِرُ أَفْعَالِهِ كَأَوَّلِهِ مُتَسَابِقَةٌ أُمُورُهُ مُتَظَاهِرَةٌ أَعْلَامُهُ
 آخر کارهای او بجهل اول است کارهای و رنگار مجسم دیگر و مانند بجهل که کارهای او
 لَا يَنْفَلِكُ صَاحِبُهُ عَنْ عَنَاءٍ وَقَبَاءٍ وَسَلْبٍ وَحَرْبٍ إِنَّ
 جدا نمی نشود بار و زکار از رنج و غمی و در بدن و جنگ بر آسانی که
 الدَّهْرُ مَوْتٌ قَوَسٌ لَا تَخْطِي سَهَامُهُ وَلَا يَوْسَى جَرِّ أَحَبِّ مَوْتِ
 روزگار بزه کشنده است که خطای کند برهای خود را و بهر نشود در بهرهای او
 الْقَبْحُ بِالسَّقِيمِ وَالنَّاجِي بِالْعَطْبِ إِنَّ الْمُسْتَعْلَةَ
 شکر است بر بیماری و رستگار را بر بیماری بر آسانی که باز مانده است

عن الآخرة لم يصيب صاحبها منها شيئا الا فحش عليه
از آخرت نبرستاند صاحب خود را بخود بنست و بزی میگرداند بخار دهد بزر
حرمها عليها و لهجاها ان الله تعالى جعل الدنيا لما
ازی را بر خود و حرمی را بدینا براسی که خدا کرد اینده است دنیا را برای این
بعد لها و ابتلا فيها اهلها ليعلم انهم احسن عملا
که دوری کند و گرفتار کرده است در دنیا اهل دنیا را تا بداند که کدام ایشان بهترند در عمل
و لستنا للدنيا خلقنا ولا بالسعي لها اخرنا و انما وضعنا
و نیستیم ما که از برای دنیا آفریده باشیم ما و از برای کوشش از برای دنیا همان یافته ایم ما را
فيها لتبتل بها و نعمل فيها لما بعدها ان الدنيا
در دنیا تا که گرفتار شویم ما به دنیا و کار کنیم ما در دنیا از برای آخرت براسی که دنیا
دار منها لها الفنا و لا اهلها منها الجلاء و هي خلوة
خالد است که از دست مرد را نیستی و مر اهل دنیا است از دنیا برون رفتن و این دنیا شری نیست
خضرة قد عجبت للطالب و التبت بقلب الناظر
تازه است محقق می شتابد به طلبکار دنیا و می بیند که خود را در دل نگذاشته در دنیا
فان تخلوا عنها باحسن ما يحضركم من الثا و لا تسألوا
بر سر در گذرید از دنیا بهترین چیزی را که حاضر شما میشود و از او و نخواهید در دنیا
فيها الا الكفاف و لا تطلبوا منها اكثر من البلاغ
در دنیا مگر باندازه پسند و مجوید از دنیا بیشتر از قدر است
ان الدنيا لا يسلم منها الا بالزهد فيها ابتلى الناس
براسی که دنیا نیست که رسد از دنیا مگر به بزرگاری و بزرگوار شدن مردم را بگوید
جافته فما اخذوا منها لها اخرجوا منه و حوسبوا
بناو بگشت پس آنچه گرفتند از دنیا مردی را ببردن کرده شدند و حساب کردند شدند
عليه و ما منها غيرها قد مواعله و اقاموا فيه و انشأ
بلان آنچه گرفتند از دنیا از برای غیر دنیا بنی جسته بربان و بایند دران و براسی که دنیا

عند

عند ذوى العقول كالظليل مبتاتراه سائعا حنة
نزد خردمندان همچو سایه است در میان ماکه می افتد از خنده تا آنکه
قلص و ذابرا حنة نقص و قد اعذر الله اليكم في النهي
بناکنده شود و بچو در بایند تا آنکه کم شود و عیقین که عذر می دهد خدا به شما در منع کردن شما
عنها و انذرکم و حذرکم منها فابلع ان الدنيا
از دنیا و بیم میدهد شما را و دود میدهد اندک شما را از دنیا پس بهای فیه است براسی که دنیا
لم يخلق لكم دار مقارم ولا محل قرار و انما جعلت
افزیده شد و از برای شما خانه ایستاد و در جای اقامت گوشت و براسی که دنیا
لكم محاربا لتتقوا و دوايتها الاعمال الصالحة لدار القرار
مردم را نبردگاهی تا ترسید و دواهای دنیا بکارهای است از برای خانه ابد را که قرار
و كونها منها على او فانه ولا تخذ عتكم العاجلة ولا
و باشد از دنیا بر چیز دنیا و باید که نرسد شما را دنیا
تغزكم فيها الفتنة ان الزهادة قصيرة لا مل و الشكر
مغزو و نگراند شما را در دنیا فتنة براسی که به بزرگاری کوتاهی امید است و شکر
على النعم و الورع عن المحارم فان غرب ذلك
بر نعمتها و بر بزرگاری که از حرامها این
عنكم فلا يغلب الحرام صبركم ولا يسو اعند النعم
از شما پس باید که غالب نشود حرام بر صبر شما و فراموش نکنید نزد نعمتها
شكركم فقد اعذر الله سبحانه اليكم مسفرة ظاهرة
شکر خود را پس عیقین عذر می دهد خدا به شما بباکت بگویند شما مسفره ظاهره است
و كتب باردة العذر و ارضه ان على من اجلى حنة
و نوشته که دوشمن است عذران و اشکالا براسی که بر منست از دعه من بری
حصينة فاذا جاء يومى انفرجت عني و اسلمتني فحينئذ
نگاه دارند بر هرگاه که نباید روزی بنشاید از من اندوه مرا و برهانند مرا بر این نعمت که روزی

لَا يَطِيشُ السَّهْمَ وَلَا يَبْرَأُ الْكَلَامَ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

وَقَدْ طَلَبَ رَجُلٌ مِنْ بَنَاتِ الْمَالِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا وَهُوَ مَمْنٌ
حقیق که میخواست مردی از مال بنات مال مسلمانان چیزی و حال آنکه او نامش

لَا يَسْتَحِقُّ أَنْ يَعْطِيَهُ • إِنَّ هَذَا الْمَالَ لَيْسَ لِي وَلَا لَكَ
بود که من و او آن بنمود که چیزی دهد یا و
براستی که این مال نیست از من و نه از آن تو

وَأَمَّا هَؤُلَاءِ الْمُسْلِمِينَ وَجَلِبَ أَسْيَافُهُمْ فَإِنَّ شَوْكَتَهُمْ فِي
وَبِرَاسَتِي كَلَامَ اِذَا اَنْ سَلَّمَ اَمْسَتْ فَاَنْ اَنْ كُنْتُ شَمِشِ هَآي اَمْسَانِ بِي بِرَاسَتِي شَوْكَةُ اَمْسَانِ

حَرِّمَ شِرْكَتَهُ فِيهِ وَالْأَفْحَا أَيْدِيَهُمْ وَلَا يَكُونُ لغيرِهِمْ أَقْرَابُهُمْ

جنگ ایشان
نویک بشون نیست
دو مال بیت المال
واگر دین سر کرده
و دستهای ایشان
و می باشند از شما
از برای غیر
دیگران ایشان

اِنَّ اللّٰهَ مُجَازٍ بِمَا نَعْمَتْ اَنْ تَكُوْنَ نِيَّةَ الْاِنْسَانِ لِلْيَاسِ
براستی که خداوندی که پاکست دوست میدارد آنکه باشد ضعیف آدمی از برای آدمی

جميلة كما تحب ان تكون نيته في طاعته قوة غير مدخولة
 زيبا همچنانکه دوستداري که باشد نيت او در فرمان او اسقانه نه تا استوار

ان الفافية في الدين والدنيا ^{براستی که رسکداری و نفعی در دین و دنیا} لیس خیمه و موهبة خیمه ^{و نعمت است در دنیا و نعمت است تمام}

اِنَّ اللّٰهَ وَالنَّارَ يُعْمَدَانِ فِيكَ فَاَعْمَلْ فِيهِمَا وَيَا حُذَانَ
 بدو سبب و در دوزخ عمل میکنند در تو بر عمل کن تو در هردو و میگردند

مِنْكَ فَخُذْ مِنْهَا مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
 أَزِيدُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بعضی از هر دو
 و اراده
 حکمهای
 امیر المؤمنین
 علی بن ابی طالب

عليه السلام في حرف الالف بالالف الشرط بلفظ

ان المحقق قال **ع** ان اتاكم الله بنعمة فاشكروا ان استلاككم الله ان محقق كف حصصه من نعمه اگر بدهد شما را خدا نعمتی پس تشکران بکنید اگر گرفتار کند شما را

بص

بمُصِيْبَةٍ فَاصْبِرُوا ۚ إِنَّ تَصْبِرُوا فَنُفِىَ اللَّهُ مِنْ كُلِّ مُصِيْبَةٍ
بمُصِيْبَةٍ فَاصْبِرُوا ۚ اکر صبر کنید پس خدا را ست و هر گاه
بمُصِيْبَةٍ فَاصْبِرُوا ۚ اکر صبر کنید پس خدا را ست و هر گاه

خَلَفْتُ اِنْ تَبَدَّلُوا اَمْوَالَكُمْ فِي حَبِيبِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ
 بَرِيءٌ مِمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

مُسْرِعُ الْحَالِفِ. انْصَرَفَتْ جَرَى عَلَيْكَ الْقَلَمُ أَنْتَ
 مَسْرُوعُ الْحَالِفِ. انْصَرَفَتْ جَرَى عَلَيْكَ الْقَلَمُ أَنْتَ

ما جود ان جرعت جری عليك القدر وانت ما زود
 ما جود ان جرعت جری عليك القدر وانت ما زود
 ما جود ان جرعت جری عليك القدر وانت ما زود

اِنْ صَبَرْتَ اَذْرَكَتْ بِصَبْرِكَ مَنَازِلَ الْاَبْوَابِ وَاِنْ عَجَزْتَ
 دیرپای بصره جاپهای نیکوکاران داکر و نیکوکار

اَوْرَدَكَ جِرْعَكَ عَذَابِ النَّارِ ^{در سنج} اِنْ صَبَرْتَ ^{اگر صبر کنی} تَصِيْرُ ^{صبر کن}

صَبْرَ الْأَحْرَارِ وَالْأَسْلَفِ سَلُوا الْأَغْمَارِ إِنْ كَانَ فِي

الکلام بداعه فی الصمت العافیه ان کان فی الغضب

الانتصار في الحلم حسن العاقبة وإن كان كسب جازعاً

عَلَى كُلِّ مَا نَقَلْتَ مِنْ يَدَيْكَ فَأَجْزَعُ عَلَى مَا لَمْ يَصِلْ إِلَيْكَ

ان كنت حريصا على طلب المضمون لك فكن حريصا

عَلَىٰ آدَاءِ الْمَفْرُوضِ عَلَيْكَ أَنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَكُنْ بَيْنَكَ

برای ۱۱۵۰
اچیز که در سده ۱۱۵۰

بينك وبين الله ذونعم فاقبل ان احببت ان تكون
 استعد الناس بما عملت فاعمل ان اردت قطيعة اخيك
 فاستيق لمن نفسك بيقية يرجع ان بدله ذلك يوما
 ما ان استقلت الى ودودك فاحذر منعه امرك
 واستيق من سرك ما لعلك ان تخدم عليه وقنا
 ان لم تردع عن كثير مما تجب فحاف مكرهه سميت بك
 الاهواء الى كثير من الضر ان عقدت يمانك فارض
 بالمقتضى عليك ولك ولا يرح احد الا الله سبحانه
 وانتظر ما اتاك به القدر ان وقعت بينك وبين
 عدوك فقة عقدت بها صلحا والسبه بها ذمة
 فحط عهدك بالوفاء وارع ذمتك بالامانة واحصل
 نفس حجة بينك وبين ما اعطيت من عهدك ان
 نفس خود را نهري میان خود و میان آنچه داده ان عهد خود اگر

احببت

احببت سلاة نفسك وسر معايبك فاقبل كلامك واكن
 صمتك بتوقر فكرك وتستر قلبك وتسلم الناس
 من يدك ان لم يكن حليما فتحلم فانه قل من تشبه يقوه
 الا وشك ان يصير منهم ان صبرت صبرا لا كرم ولا سلا
 سلوا البهايم وقال عليه السلام في من اتى عليه ان نطقوا
 صدقوا وان صمتوا لم يسبقوا ان نظروا واعتبروا
 وان عرضوا لم يلهوا وان تكلموا اذكروا وان ساكوا
 تفكروا وقال عليه السلام في حق من ذمه ان سقم
 فهو نا دم على ترك العمل وان صرح عمل من معترا
 فاحر العمل ان دعى الى احب الدنيا عمل وان دعى الى
 حرة الاخرة كسيل ان استغنى بطر وفتن ان افقر قط
 وهن وان احسن اليه حذر وان احسن تطاول وامتن
 احببت سلاة نفسك وسر معايبك فاقبل كلامك واكن
 صمتك بتوقر فكرك وتستر قلبك وتسلم الناس
 من يدك ان لم يكن حليما فتحلم فانه قل من تشبه يقوه
 الا وشك ان يصير منهم ان صبرت صبرا لا كرم ولا سلا
 سلوا البهايم وقال عليه السلام في من اتى عليه ان نطقوا
 صدقوا وان صمتوا لم يسبقوا ان نظروا واعتبروا
 وان عرضوا لم يلهوا وان تكلموا اذكروا وان ساكوا
 تفكروا وقال عليه السلام في حق من ذمه ان سقم
 فهو نا دم على ترك العمل وان صرح عمل من معترا
 فاحر العمل ان دعى الى احب الدنيا عمل وان دعى الى
 حرة الاخرة كسيل ان استغنى بطر وفتن ان افقر قط
 وهن وان احسن اليه حذر وان احسن تطاول وامتن

وَإِنْ عَرَضَتْ لِمَعْصِيَةٍ وَأَقْعَبَهَا بِالْإِتِّكَالِ عَلَى التَّوْبَةِ
و اگر بپایان رسید مراورده گاهی فرود کرد از آنرا بتکلیف کرد بر توبه
 أَنْ عَزَمَ عَلَى التَّوْبَةِ سَوْفَهَا وَأَصْرَ عَلَى الْحُوبَةِ أَنْ عَوَّ
اگر در آورد بر توبه پس اندازد توبه را و مبالغه کند بر گناه اگر دستکاری بید
 ظَنُّ أَنْ قَدْ تَابَ أَنْ ابْتَلَى ظَنُّ وَأَرْتَابَ أَنْ مَرَضَ
که ببرد که توبه کرد اگر گناه شود بدری کند و بد کرد شود اگر خسته شود
 أَخْلَصَ وَأَنْتَابَ أَنْ حَجَّ نَسِي وَعَادَ وَأَجْرَى عَلَى مِطَالِهِ
بالکل شود و باز کرد بخدا اگر توبه شود فراموشی کند و باز کرد در نگاه و دلیر شود بر ستمها
 الصَّادِ أَنْ آمِنَ أَفْتَنَ لَاهِبًا بِالْمَعَاذَةِ فَتَنَى لِآخِرَةِ
برین گمان اگر این شود بفتنه در افتد بازی گان بدینا داری بفراموشی کند آخره را
 وَعَقَلَ عَنِ الْمَعَادِ أَنْ كَانَتْ الرِّعَايَا قَبْلِي تَشْكُو أَحِفَ
و عاقل شود از بازگشت اگر بودند دعیهها پیش ازین شکایت میکردند از منم
 رِعَاتَهَا فَإِنِّي لَيَوْمَاشْكُو أَحِفَ رِعَاتِي كَأَنِّي الْمَقُودُ وَهُمْ
دانی خود بهمانسی که من امروز شکایت میکنم از منم معیت خود کوایم منم کنیده شده و اینانند
 الْمَتَادَةُ وَالْمَوْتَعُ وَهُمْ الزَّعَّةُ أَنْ عَقَلْتُ أَمْرَكَ
باز دارند و هم باز داشته و اینانند باز دارند اگر در یافتی کار خود را
 أَوْ أَصَبْتُ مَعْرِفَةَ نَفْسِكَ فَأَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا وَازْهَدَ
رسیدی بشناخت نفس خود پس باز کرد از دنیا و در بردن آن و بهر
 فِيهَا فَأَتَاهَا دَارُ الْأَشْقِيَاءِ وَلَيْسَتْ بِدَارِ السَّعَادَةِ بِهَتَمًا
در دنیا بهمانسی که دنیا خانه بلجناست و نیست خانه بجنتان دختر دنیا
 زُورٌ وَزِينَتُهَا غُرُورٌ وَحَايِبُهَا مُنْقَشَعَةٌ وَمَوَاهِبُهَا
دروغ است و زینت دنیا فریبست و اندوههای دنیا و کشته است و بخشهای دنیا
 مُرْتَجَعَةٌ أَنْ آمَنْتَ بِاللَّهِ مِنْ مُنْقَلَبِكَ أَنْ أَسَلْتُ نَفْسَكَ
و این گرفته است اگر باور داشته بخدا ایست جای بازگشت تو اگر مسلمان ساخته نفس خود

فدست نداشت

ان کلمه

أَنْ كُنْتُمْ رَاغِبِينَ لِأَحْمَالَةٍ فَأَرْغَبُوا فِي حَبَّةٍ عَرَضَتْهَا السَّمَوَاتُ
اگر باشید آرزو مندان بی دروغ بهمانند و کند در بهشتی که بهشتیان آسمانها
 وَالْأَرْضُ أَنْ كُنْتُمْ عَامِلِينَ فَأَعْمَلُوا لِمَا يَنْجِيكُمْ يَوْمَ الْعَرْضِ
و زمین است اگر باشید عمل کننده پس عمل کنید مرا از آن در روز در روز
 أَنْ كُنْتُمْ لِأَحْمَالَةٍ مُتَعَصِّينَ فَقَعَصُوا النَّصْرَةَ الْحَقَّ وَآغَاثَهُ
اگر باشید بی دروغ تقصیب کنند پس تقصیب کنید از برای داری کردن حق و فرادری
 الْمَلْهُوفِ أَنْ كُنْتُمْ لِأَحْمَالَةٍ مُتَسَايِقِينَ فَتَسَابَقُوا
بجاده اگر باشید بی دروغ پس بجوین پس بجوید
 إِلَى قَامَةِ حَدِّهِ وَاللَّهُ وَالْآخِرُ الْمَعْرُوفِ أَنْ كُنْتُمْ لِأَحْمَالَةٍ
بسیار از داشتن فرمانهای خدا و فرمودن اگر باشید بی دروغ
 مُتَنَافِسِينَ فَتَنَافَسُوا فِي الْخِصَالِ الرَّغْبَةِ وَخِلَالِ
آرزو کننده بهراد و کنید در کردارهای و خواه و دوستی
 الْمَجْدِ أَنْ كُنْتُمْ لِلتَّحَاةِ طَالِبِينَ فَأَرْفُضُوا الْغَفْلَةَ وَاللَّهُوَ
بزدلاری اگر باشید طلبکار را ستایید پس بپزید از بهوشی و غفلت و بازی
 وَالزَّمْعَ الْجَاهِدَ وَالْجِدَّ أَنْ كُنْتُمْ لِأَحْمَالَةٍ مُتَنَهِّينَ فَتَنَهَّوْا
و بهودن بجوید باجنگ نفس کوشش اگر باشید بی دروغ بازگردد روش پس بکنید
 عَنْ مَعَاصِي الْقُلُوبِ أَنْ كُنْتُمْ لِأَحْمَالَةٍ مُسْطَهْرِينَ فَطَهَّرُوا
از گناهان دلها اگر باشید بی دروغ بالا کردار پس بکنید
 مِنْ دَنَسِ الْعُيُوبِ أَنْ كُنْتُمْ فِي الْبَقَاءِ رَاغِبِينَ فَأَزْهَدُوا
از بلبیدی عیبها اگر باشید در بایندگی رغبت کننده پس بپزید
 فِي عَالَمِ الْفَنَاءِ أَنْ كُنْتُمْ لِلنَّجْدِ طَالِبِينَ فَأَعْتَقُوا
در عالم نیایداری دنیا اگر باشید طلبکار استایش پس آزاد کنید
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دَارِ السَّعَاءِ أَنْ رَغِبْتُمْ فِي الْفُزُوءِ كَرَامَةٍ
نفسهای خود را از خانه بدینجای دنیا اگر آرزو کنید در پیروزی و کرامی بودن

وَلِيَجْعَلْ بَعْلَتَا اَنَا لَنَا قِسْ عَلَى الْحَوْضِ وَاَنَا لَنَا دَعْنَهُ اَعْدَانَا
 وعلی که بعلت ما را ما را که میخوانم مردم را بر حوض کوثر و ما را که میخوانم از حوض دشمنان را
 وَتُسْتَقَى مِنْهُ اَوْ لِيَا نَا مِنْ شَرْبٍ مِنْهُ شَرْبَةً لَمْ يَطْمَأَنَّ بِهَا
 وپس آب میخورند از آن حوض و ستاندارا پس آب خورد از آن حوض نیکو شرب نشسته نمیشود پس از آن
 اَبَدًا اَنَا يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَالُ يَعْسُوبُ الْفَجَّارِ
 هرگز من نیکباز و بزرگ مؤمنان و مال نیکبازان
 اَنَا وَصَنَعْتُ بِكُلِّ الْعَرَبِ وَكَسَرْتُ رِبْعَةً وَمُضَى
 من انداختم بر سر هر عرب را و شکستم قوم ربه را و قوم مضرا
 اَنَا فَخِرٌ فِي الْاِحْسَانِ اِلَى مَنْ لَمْ أَحْسَنْ اِلَيْهِ وَرُتِجَتْ
 منم که افتخار داده شدم در نیکوئی کردن بسوی کسی که نیکوئی نکرده ام بسوی او و در کرم
 بِالْاِحْسَانِ اِلَى مَنْ أَحْسَنْتُ اِلَيْهِ لَاقِيَ اِذَا تَمَّتْ فَقَدْ حَفِظَتْ
 به نیکوئی کردن بسوی آنکه نیکوئی کرده ام بسوی او از برای آنکه هرگاه که تمام کنم احسان را به حق
 وَاِذَا قُطِعَتْ فَقَدْ اَضَعَتْ وَاِذَا اَضَعَتْ فَلَمْ فَعَلَتْ اَنَا اَعْلَى
 وهرگاه هم احسان را بچینم که نیکوئی کرده ام بسوی او و هرگاه که ضایع کنم احسان را پس چرا من بر
 رَدِّ مَالٍ اَقْلَ قَدَرٍ مَنِي عَلَى رَدِّ مَا قَلْبُهُ اَنَا شَاهِدُ لَكُمْ وَصَحِيحٌ
 باز کرد ایستادن از من نکتتم از خود بر باز کرد ایستادن از من کواهم بر شمار و از و نشود
 يَوْمَ الْفَتْحِ عَنكُمْ اَنَا دَا عِيَكُمْ اِلَى طَاعَةِ رَبِّكُمْ وَرُسُلِهِمْ
 روز قیامت شما را من خواننده ام شما را بسوی فرمان برداری آید و در کار شما نیاید
 اِلَى فَرَاضٍ دِينِكُمْ وَدَلِيلِكُمْ اِلَى مَا يَنْجِيكُمْ اَنَا وَاهْلُ بَيْتِي
 بسوی واجبات دین شما و راه شما بسوی آنچه برهانند شما را من و خاندان من
 اَمَانٌ لِّاهْلِ الْاَرْضِ كَمَا اَنَّ الْخَوْفَ اَمَانٌ لِّاهْلِ السَّمَاءِ
 ایمنی اهل زمین است همچنانکه ستاره ها ایمنی اهل آسمانند
 اَنَا خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ فِيمَ وَمُقِيمٌ عَلَى حُدُودِ دِينِكُمْ
 من جانشین رسول خدا ام در میان شما و باز دارنده ایم بر سر حد های دین شما

وَدَا عِيَكُمْ

وَدَا عِيَكُمْ اِلَى جَنَّةِ الْمَاوَى مِمَّا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 و خواننده ایم بسوی شما که آرامگاه است بعضی از آنچه وارد شده از حکمت های امیر المؤمنین
 عَلِي ابْنِ اَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حُرُوفِ الْاَلِفِ بِالْفِطَانِ
 علی ابن ابی طالب علیه السلام در حروف الف بلفظانی
 اِنِّي عَلَى بَيْتَةٍ مِنْ رَحْمَتِي
 کفتم حضرت مرتضی علیه السلام براسی که من بر بخت روئتم از پروردگار من
 وَبَصِيرَةٍ مِنْ دِينِي وَيَقِينٍ مِنْ اَمْرِي اِنِّي لَعَلِّي يَقِينٌ مِنْ
 و بر پنداری ام از دین خود و یقین داری از کار خود براسی که من بر دین راستی از
 وَبَيٍّ مِنْ دِينِي وَغَيْرِ شَيْءٍ فِي دِينِي اِنِّي لِحَارِبٍ اَمَلِي
 و بی من دینی و غیر شئی در دین خود براسی که من جنگ کننده ام با دشمن خود
 وَمُسْتَطَرٍّ اَحْلَى اِنِّي مُسْتَقَوٌّ رِزْقِي وَمُجَاهِدٌ لِنَفْسِي وَمُسْتَهْ
 و چشم دارنده ام اجل و عدو خود را براسی که من حاصل کننده رزق خود را و در جنگنده ام با نفس خود در سنده ام
 اِلَى قِسْمِي اِنِّي لَعَلِّي حَاذِلُ الْحَقِّ وَاهْلِي لَعَلِّي مَزَلَةُ الْبَاطِلِ
 به بخش خود براسی که من بر میان راه حق و راستی که مخالفان بر راه خدایند
 اِنِّي لَعَلِّي اَقَامَ حَجَّ اللَّهِ اَقَاوِلَ وَعَلَى بَصَرَةٍ دِينِهِ اِحَا هَد
 براسی که من بر باد دهنده استقامت و کوشش خود را و بر یاری کردن دین خدا جلایم
 وَاَقَاتِلُ اِنِّي لَا اُزِفَعُ نَفْسِي اَنْ تَكُونَ حَاجَةً لَا يَسْعَاهَا جَدِي
 و کشتن میکنم براسی که من بر میدارم نفس خود را از آنکه باشد احتیاجی او را که نیکبازان را بخشنم
 اَوْ جَهْلٌ لَا يَسْعَاهُ حِلْمِي اَوْ ذَنْبٌ لَا يَسْعَاهُ عَفْوِي اَنْ يَكُونَ
 یا باشد نا دانایی که نیکبازان را بر میدارم یا باشد گناهی که بخشایم من اگر باشد
 زَمَانٌ اَطْوَلَ مِنْ زَمَانِي اِنِّي كُنْتُ اِذَا سَأَلْتُ رَسُوْلَ
 روزگاری درازتر از روزگار من براسی که من بودم هرگاه در میخواستم از رسول
 اللَّهُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاَلَا اَعْطَانِي وَاِذَا سَأَلْتُ عَنْ
 خدا صلوات خدا بر او باد و بپا او میدادیم و هرگاه خاموش میشدم از

بل لا ينتهي وشفقا لا ينقضي أنك طريد الموت الذي لا
 يملأ له آخر ثمرة وبلخي که بریناید براسی که افتاده مری که اجماع مری که
 بخواریه و لا بد انه مدركه انك ان استغلت بفصايل
 نزهت که برینده از تو دنیا چاره مری که بریناید براسی که افتاده مری که اجماع مری که
 النوافل عن اداء الفرائض فلن يقوم فضل تكسبه بفرض
 منها از اداء فرضها پس با اینست فضل سستی که دوستی بفرموده
 نصيحه انك لن تدرك ما تحب الا بالصبر عما يشتهي انك
 که صدای که براسی که تو دنیا چاره دوست داری مگر بصبر از آنچه از تو میسر شود
 لن تلج الجنة حتى ترجع عن غيبك وتنتهي وترتدع
 درینا و نهشت تا آنکه براسی که تو از مکر خود و دوستی و با اینستی
 عن معاصيك وترعوى انك ان سالت الله سبحانه
 از گناهان خود و نگاهداری خود را براسی که تو او را شوی با خدا
 سلمت وفرت انك ان حارب الله سبحانه حربا
 رستگار شوی و دوستی ببرد براسی که تو او را حاربی با خدا
 وهلك انك ان اقبلت على الدنيا اذبرت انك ان
 مهربان شوی براسی که تو او را آوردی و بر دنیا و براسی که تو او را
 اذبرت عن الدنيا اقبلت انك ان تقاضعت وفعك
 و بر گردانی از دنیا و براسی که تو او را تقاضعت و فعك
 الله انك ان تكبرت وفعك الله انك ان جاهدت نفسك
 خدا براسی که تو او را کبر کردی و فعك الله انک ان جاهدت نفسك
 حزن رضاء الله انك ان انصفت من نفسك انك انك
 برسی بخشنودی خدا براسی که تو او را انصفت من نفسك انک انک
 الله سبحانه انك ان احببت الحسنات نلت رفيع الدرجات
 خدا براسی که تو او را دوست داری نیکو نهاری برسی به پادشاهی بلند

انك

انك ان تودعت وترفت عن دنس السيات انك ان اطعت
 براسی که تو او را بپوشیدی و براسی که تو او را اطعت
 ههالك اصمك واعفك واقسد منقلبك وارداك
 از تو وی خود را و کرد اندک و کرد سازد ترا و بپناه کرد اندک و بپناه کرد ترا
 انك ان احسنت فنفسك تكرم واليها تحسن انك ان اساء
 براسی که تو او را نیکو کردی پس نفس تو گرامی داشته شود و بسوی خیر تو و براسی که تو او را اساء
 فنفسك ثم من وياها تعين انك مخلوق للآخرة فاعمل
 پس نفس تو غمنازی که شده و دشمن تو دنیا ندانده شود براسی که تو او را تعين انک مخلوق للآخرة فاعمل
 لها لن تخلق الدنيا فازهد فيها واعرض عنها انك
 از برای آخرت براسی که تو او را نیکو کردی پس دنیا را در دنیا و در گردان تو براسی که تو او را
 مؤزون يعقل فكما يعلم انك مقوم ما ذك فتبينه
 سنجیده شود بفعل خود پس بدان ساز عقل را براسی که تو او را مؤزون يعقل فكما يعلم انك مقوم ما ذك فتبينه
 بالحلم انك من ورايك طالب احثا من الموت فلا تغفل
 با بردباری براسی که تو او را بالحلم انك من ورايك طالب احثا من الموت فلا تغفل
 انك لن يعني عنك بعد الموت الا صالح عمل قد مبته
 براسی که تو او را انك لن يعني عنك بعد الموت الا صالح عمل قد مبته
 فتزود من صالح العمل انك ان عملت للآخرة فازدحل
 پس تو زودتر از کار از عمل درست براسی که تو او را فتزود من صالح العمل انك ان عملت للآخرة فازدحل
 انك ان عملت للدنيا خربت صفتك انك ان يلقى
 براسی که تو او را انك ان عملت للدنيا خربت صفتك انك ان يلقى
 الله سبحانه بعمل اضرك من حب الدنيا انك لن تحمل
 خدا براسی که تو او را الله سبحانه بعمل اضرك من حب الدنيا انك لن تحمل
 الى الآخرة عملا نفع لك من الصبر والرضا والخوف والرجا
 بسوی آخرت عملی که سودمند ترا داری تو از صبر و خشنودی و ترس و امید

الله سبحانه و اعلم
 خدا را که است و اعلم
 انك انك
 تو را که است و تو را که است

مقاوم درین حکم امیرالمومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام
بعضی از اینجها در شده از حکمهای امیرالمومنین علی ابن ابی طالب

حرف الالف فی خطاب الجمع بلفظ انکم
حرف الف در گفتار جمع بلفظ انکم گفت حضرت مرتضی

انکم بانکم فجاوزون وبها مرتضون انکم الی الآخرة
برای شما که شما به همگی شما مجازده شوید و به همگی خود در کردید برای شما که شما بسوی آخرت

صابرون و علی الله تعالی معرضون انکم حصایا لآجال
پایداران و بر خداوند معرضان برای شما که شما بپایان دوزخهای

واعراض الحام انکم هدفت القایب وذریة الاستقام
و غرضهای مرکب برای شما که شما بپایان دوزخهای و ذریه استقامت

انکم مدینون بما قدتم ومرتضون بما اسلفتم انکم طرداء
برای شما که شما نزد خداوند مدینان و مرتضیان و در کردید برای شما که شما طرداء

الموت الذی ان اقمه اخذکم وان فرزتم ادرکم انکم الی
مرگید انجان مرگی که اگر ایستاده اید و اگر بفرزید در بپایان دوزخهای

العمل بما علمتم اخرج منکم الی تعلمه ما لم تکنوا تعلمون
عمل کردن آنچه دانستید اخرج منکم الی تعلمه ما لم تکنوا تعلمون

انکم الی انفاق ما التستم منکم الی الکتاب ما تحمقون
برای شما که شما بسوی دادن انفاق ما التستم منکم الی الکتاب ما تحمقون

انکم الی اعراب الاعمال اخرج منکم الی الاعراب الاقوال
برای شما که شما بسوی ساز دادن اعراب الاعمال اخرج منکم الی الاعراب الاقوال

انکم الی الکتاب صالح الاعمال منکم الی مکاسب الاموال
برای شما که شما بسوی حاصل کردن صالح الاعمال منکم الی مکاسب الاموال

انکم الی الاهتمام ما یصحکم الی الآخرة اخرج منکم الی کلمات
برای شما که شما بسوی سعی کردن ما یصحکم الی الآخرة اخرج منکم الی کلمات

اخرج منکم
مخرج منکم

بصحب

یصحکم بالذنیاء انکم الی ازواد التقوی اخرج منکم الی
یار کند شما را با دنیا برای شما که شما بسوی تقوی اخرج منکم الی

ازواد الذنیاء انکم الی عماره دار البقاء اخرج منکم
لاشما سلخ دنیا برای شما که شما بسوی عمارت خانه بقاء که از دست نرود اخرج منکم

العیار دار الفناء انکم الی الحجز اما عظیم است حاجه
بسوی عمارت خانه فناء دنیا است برای شما که شما بسوی عظیم است حاجه

من السایل الی ما اخذ منکم انکم اعط بماندکم من الراغب
از خراهنده بسوی آنچه بکیرد از شما برای شما که شما بسوی بماندکم من الراغب

انکم فیما وصله منکم انکم الی کتاب الادب اخرج منکم
برای شما که شما در آنچه برسد باو از شما برای شما که شما بسوی کتاب الادب اخرج منکم

الکتاب الفقه و الذهب انکم الی القناعة بسیر الرزق
برای شما که شما در خواست از شما برای شما که شما بسوی قناعت بسیر الرزق

اخرج الی الاکتساب و الحصر فی الطلب انکم مواجد
مخرج از شما که شما بسوی کسب کردن و حصر در طلب برای شما که شما مواجد

باقولکم فلا تفعلوا الا خیر انکم مجازون بافعالکم
بگفته های شما بسوی بگویند مگر خیر برای شما که شما مجازون بافعالکم

فلا تفعلوا الا بئرا انکم فی مکارم الافعال اخرج منکم
بپس کشید مگر نیکی برای شما که شما در کردارهای نیکو اخرج منکم

الی بلاغ الافعال انکم الی اصطناع الدجال اخرج منکم
بسوی گفتارهای رسا و نیکو برای شما که شما بسوی اصطناع الدجال اخرج منکم

الی جمع الاموال انکم ان اغترتم بالامال تخزنتم بوا در
بسوی گرد آوردن مالها برای شما که شما اگر غترتم بالامال تخزنتم بوا در

الآجال وقد فاتکم الاعمال انکم ان اغتتمت صالح الاعمال
وعدتها و حقوقه فوت غدا زنده عملها برای شما که شما اگر غتتمت صالح الاعمال

لَنْ تَمُنَّ بِالْآخِرَةِ نَهَایَةُ الْاَمَالِ . انْكُمْ اَنْتُمْ خَلَقْتُمْ لِلْآخِرَةِ لَا لِلْدُّنْيَا
 ولسید دما حزن است بیان امیدها براسی که شما از برای آخرت خدایتان را
 للبصار لا للفناء . انْكُمْ انْ رَضِيتُمْ بِالْقَضَاءِ طَابَتْ عَيْشَتُمْ
 واز برای بیداری نه از برای نینمی براسی که شما اگر راضی شوید بهر آن خدایا بکنده کردی و لذت کنی
 وَفَرْتُمْ بِالْغِنَاءِ انْ صَبَرْتُمْ عَلَى الْبَلَاءِ وَشَكَرْتُمْ فِي الرِّخَاءِ
 و فرستیدم با فقر و در فقری در نیازی اگر صبر کنید بر بلا و شکر کنید در فراخ روی
 وَرَضِيتُمْ بِالْقَضَاءِ كَانَ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ سَجَانَةٌ الْبُخْسَا . انْكُمْ انْ
 و راضی شوید بآن خدایا بکنده کردی و لذت کنی براسی که شما اگر راضی شوید
 زهد تم خلصتم من سفاه الدنيا و فرتم بد ارا اذبتكم
 بهر هیزد خلاص شوید از بیهوشی دنیا و برسید بجا نیت
 انْكُمْ قَعْتُمْ جَزَاءَ الْغِنَاءِ وَخَفْتُمْ مَوْنَ الدُّنْيَا . انْكُمْ انْ
 براسی که شما اگر طاعت و زهد کردید و خدایتان را در دنیا و فرستیدم جزیای فقر و در دنیا
 رَغِبْتُمْ فِي الدُّنْيَا اَقْبَلْتُمْ اَعْمَارَكُمْ فِيمَا لَا يَقْبَلُكُمْ
 در دنیا در دنیا نیست که بکنید عمرهای خود را در آنچه پنا بدست شما بر نیاید و پنا بدست شما
 انْكُمْ انْ اَقْرَبْتُمْ عَلَيْكُمْ الْهَوَى اَصَحْتُمْ وَاَعْمَالَكُمْ وَاَرَادَكُمْ انْكُمْ
 براسی که شما اگر نزدیک کردید به هوا و دین خود را و کردید اعمال خود را و اراد کردید که شما
 انْ اَطَعْتُمْ اَنْفُسَكُمْ تَرَعْتُمْ اِلَى شَرِّ غَاثَةٍ . انْكُمْ انْ مَلَكَتْكُمْ
 اگر فرمان برید نفسهای خود را برکنده شمارا براسی که شما اگر اطاعت کردید خود را
 شَرُّوْاكُمْ قَوْمٌ يَكُمُ اِلَى الْاَشْرِ وَالْفَوَاقِ . انْكُمْ انْ قَبِلْتُمْ عَلَى
 از دواهای خود را برجهاد بر شما بسوی بدترها و فکرها براسی که شما اگر در روی آوردید بر
 اللَّهُ اَقْبَلْتُمْ وَاِنْ اَدْبَرْتُمْ عَنْهُ اَدْبَرْتُمْ . انْكُمْ انْ رَغِبْتُمْ اِلَى اللَّهِ
 خدا بخت کنید و اگر دگر کردان شوید از خدا و بر نیافتید براسی که شما اگر رو آوردید بسوی خدا
 غَنِمْتُمْ وَخَجَوْتُمْ وَاِنْ رَغِبْتُمْ اِلَى الدُّنْيَا خَسِرْتُمْ وَهَلَكْتُمْ
 غنیمت یابید و رستگار شوید و اگر رو آوردید بسوی دنیا زیان زده شوید و هلاک میشوید

انْكُمْ انْ رَجَوْتُمْ اللَّهَ بَلَعْتُمْ اَمَالَكُمْ وَاِنْ رَجَوْتُمْ غَيْرَ اللَّهِ
 براسی که شما اگر امید بخدا دارید برسد بشما از دواهای شما و اگر امید بغير خدا دارید بغير خدا
 خَابَتْ اَمَانِيكُمْ وَاَمَالَكُمْ . انْكُمْ انْ اَطَعْتُمْ سَفَرَةَ الْغَضَبِ اَوْ رَدْتُمْ
 نایاب شد و امیدهای شما و امیدهای شما براسی که شما اگر اطاعت کردید سرفه غضب یا ردت کردید
 مَوَارِدَ الْعَطَبِ انْكُمْ لَنْ تَحْصُلُوْا بِالْحَصْلِ اَرْبَابًا وَلَنْ تَبْلُغُوا بِهِ
 عجاای هلاکی براسی که شما اگر حاصل نکنید بنیادانی حاجتی و رسیدن به
 مِنَ الْخَيْرِ سَبِيحًا وَلَنْ تَذْكُرُوْا بِهِ مِنَ الْآخِرَةِ مَطْلَبًا . انْكُمْ انْ
 از بختی دست آویزی و در نیاید بنیادانی از آخرت خواسته را براسی که شما اگر در لذت کنی افتادید
 اَلْقَائِلُ فِيهِ بِالْحَقِّ قَلِيلٌ وَاللِّسَانُ فِيهِ عَنِ الصَّدَقِ كَلِيلٌ
 که گوینده در حق کم است و زبان در راستی کم است
 وَاللَّادِمُ فِيهِ لِلْحَقِّ ذَلِيلٌ اَهْلُهُ مُتَعَلِّقُونَ عَلَى الْعُضَيَّانِ مُصْطَلَانِ
 و همراه حق دین روزگار خوارست اهل این در کار فرو نشسته اند و برگاه و پیازگار
 عَلَى الْاَذْهَانِ فَتَاوَمَ غَارِمٌ وَشِخْمٌ اَتَمَّ وَاَعْلَمُ مَنَافِقٍ وَقَاظِمٌ
 بر حزن آمدگویی همانا نایبان فرزند اند و پیرانان کاهکارند و نامای ایشان منافق است و خزانده
 فَمَا ذِقُوا وَلَا يَعْظُمُ صَغِيرُهُمْ كِبَرُهُمْ وَلَا يَعْمَلُ غَنِيمُهُمْ فَقِيرُهُمْ
 نایب است اند و بزرگ نیستند اند و کوچک ایشان بزرگ ایشانند و اعتبار میکنند و در دنیا ایشان را
 انْكُمْ سَتَعْرِضُونَ عِلَاسِيَّ اَوِ الْبَرَاءَةِ مَتَى قَسَوْتُمْ وَاِيَّكُمْ وَالْبَرَاءَةَ
 براسی که شما اگر در روی آوردید بر عیسی او البراءه متى قسوتی و ای شما و البراءه
 مَتَى مَتَاوَدَمِنْ حَكَمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى ابْنِ اَبِي طَالِبٍ
 از من بعضی از آنچه وارد شده است حکمهای امیرالمومنین علی ابنا ابی طالب
 فِي خَرْفِ الْاَلِفِ بِالْفَتْحِ اَمَّا مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 در حرف الف بلفظ ائما از اینست گفتار او علیه السلام
 اَمَّا الْحِكْمُ كَطَمِ الْغَنُطِ وَمَلِكِ الْفَقِيرِ اَمَّا الْحَرْفُ طَاعَتُهُ
 براسی که شما اگر بردباری فرمودن خشم است و بدست آوردن نفس براسی که شما اگر فرمان بردار

اللَّهُ وَمَعْصِيَةِ النَّفْسِ. **أَمَّا النَّاسُ** رَحْلَانِ مَتَّبِعٌ وَمُتَّبَعٌ
 خلاست دنیا فرمای نفس براسی که مردمان دو کرده اند پیرو کرده اند و پیروی کننده
 بدعت **أَمَّا خَلْقُكُمْ لِلْبَقَاءِ لَا لِلْفَنَاءِ** وَأَنْتُمْ فِي دَارِ بَلْعَةٍ وَمَنْزِلٍ
 بدعتی را براسی که شما آفریده شده اید برای بقا نیست فساد و در منزل
 قَلْعَةٍ. **أَمَّا الْعَاقِلُ** مَنْ وَعَظَّمَهُ الْجَارِبُ. **أَمَّا الْجَاهِلُ**
 نمکدنی براسی که خردمند است بزرگوار را از مایهها براسی که نادان
 مَنْ اسْتَعْبَدَتْهُ الْمَطَالِبُ **أَمَّا الدُّنْيَا** شَرٌّ وَقَعَ فِيهِ
 است که بنده گردانده را خواستها براسی که دنیا خانه شر است در شر
 مَنْ لَا يَعْرِفُ **أَمَّا الدُّنْيَا** أَحْوَالٌ مُخْتَلِفَةٌ وَقَارَاتٌ مُصَرَّفَةٌ
 انکه که نمی شناسد دنیا را براسی که دنیا را حالهای گوناگون و حکمهای درگیر
 وَأَعْرَاضٌ مُتَنَدِّفَةٌ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِرَجُلٍ سَعَى لِي فِيهِ
 و خاصتهای بهرجو است و گفت مردی را که میکشید ابروی خود را
 ضَرَارُ نَفْسِهِ. **أَمَّا أَنْتَ** كَالظَّاعِنِ نَفْسَهُ لِقَبْلِ رَدِّهِ
 زیان نفس او براسی که تو همچو کسی که بگریزد از نفس خود را بکشد تملک خود را
أَمَّا اللَّيْبُ مَنْ اسْتَسْلَّ الْأَحْفَادَ. **أَمَّا سَادَةُ الدُّنْيَا** وَالْآخِرَةِ
 براسی که خردمند است که شمشیر کند بر بدستهای دون براسی که خواجه جهان دنیا و آخرت
الْأَحْيَادُ. **أَمَّا الْكُرْمُ** التَّنَزُّهُ عَنِ الْمَسَاوِي. **أَمَّا الْوَرَعُ** التَّطَهُّرُ
 بختی که کند براسی که کرم پاکیزگی است از بدیهها براسی که پرهیزکاری مالک و خرد
 عَنِ الْمَعَاصِي. **أَمَّا النَّبِيلُ** التَّوْبَةُ عَنِ الْمَخَارِي. **أَمَّا الشُّفُوفُ**
 از کماها براسی که در قریب جدایی است از مساویها براسی که برتری
 بِالْعَقْلِ وَالْأَدَبِ لَا بِالْمَالِ وَالْحَبِّ. **أَمَّا أَنْتَ** عَدَدُ أَيَّامٍ
 بعقل است و ادب نه مال و بزرگ داری براسی که تو شمار روزگاری
 كُلُّ يَوْمٍ يَمُضِي عَلَيْكَ يَمُضِي بَعْضُكَ فَحُفْظُكَ فِي الطَّلَبِ
 پس هر روزی که میگذرد بر تو میگذرد پاره از تو پس فروتنی در طلب دنیا

وَاجْهَلٌ فِي الْمَكْسَبِ. **أَمَّا يَحْيَاكَ** مَنْ لَا يَمْلِكُكَ وَتَتَنِي عَلَيْكَ
 در بیاساز دست بخورا براسی که دوست میدارد تو را که تو را ضعیف میکند و بر تو
 مَنْ لَا يَسْمَعُكَ **أَمَّا سَمَى الْعَبْدُ** وَغَدَا لَا تَهْ يَعُدُّ عَلَيْكَ
 انکه که نمی شنود بدعتی براسی که نامیده شد بعد و از برای انکه که بر تو
 فَمَنْ دَاخِلٌ فِي مَعَايِكَ **فَهُوَ الْعَبْدُ** وَالْعَادِي عَلَيْكَ. **أَمَّا**
 کسی که مدخل میکند بدعتی در عیبهای تو بر دوست دشمن بر تو براسی که
 سَمَى الصَّدِيقِ صَدِيقًا لَا تَهْ مَصْدَقُكَ فِي نَفْسِكَ وَمَعَايِكَ
 نامیده شد صدیق و دوست بر تو براسی که دوست میدارد تو را که تو را در نفس تو و عیبهای تو
 فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَاسْتَمِمْ إِلَيْهِ فَإِنَّهُ الصَّدِيقُ. **أَمَّا سَمَى الرَّفِيقُ**
 بر هر که بکند اینچنین بر پیوستار کن بر دوست دوست براسی که نامیده شد رفیق و یار
 الشَّقِيقُ رَقِيقًا لَا تَهْ يَرْفُقُكَ عَلَى صَلَاحٍ دِينِكَ فَهَوَ
 بر رفیق از برای انکه مدد او نمی میکند بر تو بر شخص بر تو بر دوست
 الرَّفِيقُ الشَّقِيقُ. **أَمَّا تَعْرِفُ** قَدْرَ النِّعَمِ بِمُقَاسَاةِ ضِدِّهَا
 یار مهربان براسی که می شناسی نعمتها و سایشها را بر تو بر تو بر تو
أَمَّا الْمَرَاةُ لَعْنَةٌ مَنْ اخْتَذَهَا فَلْيُعْطَهَا. **أَمَّا الدُّنْيَا** حَيْفُهُ
 براسی که زن الت باز است بر هر که گرفت زن را براسی که دنیا مردار است
 وَالْمُقَاوَنُونَ عَلَيْهَا أَشْيَاءُ الْكَلَابِ فَلَا تَنْعَمُ أَخَوَتُهُمْ
 و برادر و برادران بر دنیا نمائندهای سگانه برادر و برادر ایشان
 مِنَ التَّهَارُشِ عَلَيْهَا. **أَمَّا أَهْلُ الدُّنْيَا** كَلَابٌ عَاوِيَةٌ وَسَبَاعٌ
 از کنیزان و دریدنی که براسی که اهل دنیا سگان و آواز گشته اند و درندگان
 ضَارِيَةٌ يَهْرُ بَعْضُهَا بَعْضًا وَيَا كُلَّ غَرِيزٍ هَذَا لَيْلَهَا وَيَقْصُرُ
 زیانکارند او را نمیکند بعضی ایشان بر بعضی و بخورد توانای ایشان و توان ایشان
 كَبِيرُهَا صَغِيرُهَا نَعْمٌ مَعْقِلٌ وَآخَرُ مَهْمَلَةٌ أَلَا قَدْ صُلِّتْ
 بزرگ ایشان کوچک ایشان چهار پایان در بندند و بعضی ایشان بی بند و کم بهانه تحقیق کنند

مَمَّا جُمِلَتْ مِنْهُ أَحْتَمَلْتَهُ إِنَّمَا الْمَرْءُ فِي الدُّنْيَا عَرَضٌ تَنَبُّدٌ
 هر آنچه باریک گردیده شود مرد را از آن مردی که در دنیا عارض است که می آید و می رود
 الْمَنَائِي وَتَهَتْ تَبَادُرُهُ الْمَصَائِبُ وَالْحَوَادِثُ إِنَّمَا لَكَ
 ممانها و غارتها که میشتابند و میگردانند و بلاها و اتفاقات بر کسی که مرتقا
 مِنْ مَالِكَ مَا قَدَرْتَهُ لِأَخْرَاجِكَ وَمَا آخَرْتَهُ فَلِلْوَارِثِ إِنَّمَا
 از مال تو آنست که می توانی بخرج دهی و آنچه را که بجا می آید و آنچه را که بجا نمی آید
 النَّاسُ عَالِمٌ وَمَتَعَلَمٌ وَمَا سِوَاهُمَا فَهَمٌّ إِنَّمَا السَّعِيدُ مَنْ خَافَ
 مردمان دو گروه اند یکی داننده و یکی نداننده و آنچه غیر از این دو گروه است بر کسی که بترسد
 الْعُقَابُ فَأَمِنْ وَرَجَاءُ النَّوَابِ فَأَحْسَنُ وَاشْتِاقُ إِلَى
 آزارها و عقابها پس بترس و امید دارد از نواب پس بترسد و اشتیاق به سوی
 الْجَنَّةِ فَادْلَجْ إِنَّمَا يَسْتَحِقُّ اسْمَ الصَّمْتِ الْمُنْقَطِعُ عَنِ الْجَابَةِ
 بهشت پس بترسد و بترسد از آنست که می تواند از آنست که می تواند
 وَالْأَفْلَقُ بِي أَوَّلَى إِنَّمَا خَصَّ عَنْ الْمَشَاوَرَةِ لِأَنَّ رَأْيَ الْمُشِيرِ
 و اگر نه پس بپاری و نامزد است بر کسی که بپاری و نامزد است
 حُرُوفٍ وَرَأَى الْمُشِيرَ مَسْتَوْفٍ بِالْهَوَى إِنَّمَا سَمِيتَ لَشَبْهَةِ
 بابت و اندیشه مستور نخواهد بود و آنچه است بپاری و نامزد است
 شَبْهَةً لِأَنَّهَا تَشْبَهُ الْحَقَّ فَلَمَّا أَقْبَلُوا لِيَاءِ اللَّهِ تَعَالَى فَضِيَاءُكُمْ
 شبهه را که شبیه می نماید به حق و چون بپاری و نامزد است
 فِيهَا الْبَقِيَّةُ وَدَلِيلُهُمْ سَمِيَّتِ الْهُدَى وَمَا أَعَدَّ اللَّهُ قَدْ عَامَّ
 در شبیه باقی است و راه ایشان است و آنچه را که خداوند برای ایشان
 إِلَيْهَا الضَّلَالُ وَدَلِيلُكُمْ الْعَمَى إِنَّمَا الْعَالَمُ مَنْ دَعَاهُ عِلْمٌ
 به سوی تبه گراهی و راه ایشان است و آنچه را که خداوند برای ایشان
 إِلَى الْوَرَعِ وَالتَّقَى وَالزُّهْدِ فِي عَالَمِ الْفَنَاءِ وَالتَّقْوَى
 به سوی پرهیزگراهی و ترسناکی و زهد و پرهیزگراهی در عالم نیستی و شکی نیستی

جَنَّةُ الْمَأْوَى

جَنَّةُ الْمَأْوَى إِنَّمَا الْأَمَّةُ قَوْمٌ اللَّهُ عَلَى خَلْقٍ وَعَرَفَاهُ عَلَى
 بهشت بر کسی که امامان را بداند و بشناسد و خداوند را بداند و بشناسد
 عِبَادِهِ وَلَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ عَرَفَهُمْ وَعَرَفُوهُ وَلَا يَدْخُلُ
 بندگان خدا و در نزد او در بهشت و در نزد او در بهشت
 النَّارَ إِلَّا مَنْ أَنْكَرَهُمْ وَأَنْكَرُوهُ إِنَّمَا الْمُسْتَخْفِظُونَ لِدِينِ اللَّهِ
 در دوزخ و در دوزخ و در دوزخ و در دوزخ
 أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُوهَا وَحَاطُوا مِنْ جَمِيعِ جَوَانِبِهِ وَحَفَظُوا
 بپای داشتند نماز را و در هر یک از اینها و در هر یک از اینها
 عَلَى عِبَادِ اللَّهِ وَدَعْوُهُ إِنَّمَا يَعْرِفُ الْفَضْلَ لِأَهْلِ الْفَضْلِ
 بر بندگان خدا و دعوت به خداوند و بر کسی که می شناسد فضل اهل فضل را
 أَوْ لَوْ الْفَضْلُ إِنَّمَا سُرَّةُ النَّاسِ أُولُوا الْأَخْلَامِ الرَّغِيْبَةِ
 خداوندان فضل بر کسی که می شناسد سرده مردم خداوندان سیرا را
 وَالْهَيْكَمُ الشَّرِيفَةُ وَذَوُ النَّبْلِ **مَتَّوَرِدٌ مِنْ حَكَمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ**
 و خداوندان شریف و خداوندان نبل و بعضی از آنچه وارد شده از حکمهای امیرالمؤمنین
عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ فِي حُرُوفِ الْأَلِفِّ بِلَفْظِ أَفَ
 علی ابن ابی طالب در حروف الف بلفظ اف
أَفَ الْإِيمَانِ الشَّرِكُ أَفَ الْيَقِينِ السَّكُّ
 گفت حضرت مرتضی یعنی بتاهی ایمان شرک است اف یعنی یقین شک است
أَفَ النَّعَمِ الْكَفَرَانِ أَفَ الطَّاعَةِ الْعِصْيَانُ أَفَ الشَّرَفِ
 اف نعمت کفران است اف طاعت عصیان است اف شرف
الْكِبَرِ أَفَ الزَّكَاةِ الْمَكْرَافَةُ الْعِبَادَةُ الرَّيَا أَفَ الْمَحْدِ
 کبر است اف زکوة مکرافه است اف عبادت ریا است اف محد
عَوَابِقِ الْقَضَاءِ أَفَ السَّخَاءِ الْمِنْ أَفَ الدِّينِ سَوْءُ الظَّنِّ
 بازداشتنهای قضاست اف سخاوت است اف دین سوء الظن است

افه العقل الهوى افه النفس الوكاه بالدنيا افه المشاورة
 افه حزم افه دوست افه نفس سبقتي بدیناست افه دلی دزدن
 ابتقاض الاراء افه المملوك سود السيرة افه الوزراء
 شستن المذنبات افه بادشاهان بد کردار است افه وزیران
 حبث السرب افه العلماء حب الرئاسة افه الرغواء
 بدزدنی است و بداندیشی افه دانشمندان دوستی سودار است افه کجایان
 ضعف السياسة افه الحد مخالفة القادة افه الرواضة
 سستی سیاست است افه سباه مخالفه سودار است افه دلم کردنی
 غلبة العادة افه الرعية مخالفة الطاعة افه الورع
 استوار آمدن دوست افه رعیت مخالفه فغانست افه بهر کاری
 قلة القناعة افه القضاة الطمع افه العدل
 کمی قناعت است افه قاضیان طمع است افه راستان
 قلة الورع افه الشجاعة اصاعة الحرم افه الفتوى
 کمی بهر کاری است افه دلیلی کم کردن کاهلی است افه اسوار
 استضعاف الخصم افه الحلم الدال افه العطاء المطل
 ضعیف نمودن دشمن است افه بردباری خوار است افه دهش دیو است
 افه الاقتصاد الحبل افه الهبة المزاح افه الطلب
 افه میاد روی بخل است افه شکر مزاح کردن است افه خواست
 عدم النجاح افه الملك ضعف الحماية افه العهد
 بر نیامدنست افه مملکت سستی نگهبان است افه پیمان
 قلة الرعاية افه الرئاسة الفخر افه النفل كذب
 اندک نگهداشتن است افه سوداری بادید است افه حکایت کردن دروغ گفتن است
 الدولة افه العلم ترك العمل افه العمل ترك
 افه دانش افه دگر است بعلم افه عمل ترک کردن

الخلاص

الاخلاص فيه افه الجود الفقر افه العامة العالم
 بالیست در عمل افه بخشش در دین است افه علم عالم
 الفاجر افه العدل الظالم الجابر افه العمران جود
 بدکردار است افه عدل ستمکار با ستم است افه آگاهی ستم
 السلطان افه القدرة منع الاحسان افه اللب العجب
 بادشاه است افه توانایی بادشاه است نیکو است افه حزم بهنداشت
 افه الحديث الكذب افه الاعمال عجز العمال افه
 افه سخن دروغ است افه کوراهها نفاق عمل نیست افه
 الامال حضور الاحمال افه الوفاء القدر افه الخضم
 ادر وها رسیدن و غده است افه وفا بداندیش است افه کاهی
 فوت الامر افه الامانة الخيانة افه الفقهاء عدم
 از دست دادن کار است افه امانت نداشتی است افه فیهان نگاه داشتن است
 الصيانة افه الجود التبذير افه المعاش سوء التدبير
 افه بخشش دادن بی فکر است افه دزدانی اندیشه بد است
 افه المعاش سوء التدبير افه الكلام الاطالة افه العمل
 افه دوازدنی است افه سخن دوازدنی است افه عمل
 البطالة افه النجس الكسل افه الغناء البخل افه الامل
 کاهلی است افه نادمی کاهلی است افه توکری بخیلی است افه امید
 الاجل افه الخمر قرین السوء افه الاقتدار البغي
 رسیدن و غده است افه خمر همراه بد است افه توانایی ستم
 العتق سناوردن حکم امیر المومنین علی ابن ابی طالب
 و از اماره برود بعضی از اینجند و از دنده انجمنهای امیر المومنین علی ابن ابی طالب
 في حرف الالف بالفظاذا بمعنى الشرط قلم
 در حرف الف بلفظ اذا یعنی شرط گفتن حرفه مرتفعی

اذ انطقت فاصدق. اذ املك فاروق. اذ اعطيت
 هرگاه سخن گوئی راست گو. هرگاه بادشاهشوی زمین. هرگاه چیزی داده شوی
 فاشكر. اذ ابتليت فاصبر. اذ اعانت فاروق. اذ اعانت
 بپیشگو. هرگاه گرفتار شوی مبرهن. هرگاه بازخواستی زمین. هرگاه عتدکی
 فاستبق. اذ احببت فلا تكثر. اذ ابغضت فلا تهجر
 جای آسیدار. هرگاه دوستی. بسیار مگردی. هرگاه دشمنی. بدو دوری کن
 اذ اصغعت معروفا فاستبر. اذ اصنع اليك معروفا
 هرگاه نیکوئی. پستان آزا. هرگاه نیکوئی کن. با تو
 فاستبر. اذ امدحت فاحص. اذ اذمنت فاقص. اذ ا
 استدار آزا. هرگاه ستاینی. کوتاه کن. هرگاه نگرانی. کوتاه ساز. هرگاه
 وعدت فاجر. اذ اعطيت فاجن. اذ اعزمت
 وعده کنی. بکار. هرگاه چیزی بدی. اندک شمار. هرگاه دوی آری
 فاستكثر. اذ امضيت فاستحي. اذ احللت فاصدق
 مشورت کن. هرگاه حکم روان سازی. استخاره کن. هرگاه سخن گوئی. راست گو
 اذ املك فاعتق. اذ اذقت فاتفق. اذ احببت
 هرگاه که خداوند شوی. ازاد کن. هرگاه درق. تفکر کن. هرگاه ستم کنی
 فاعتذر. اذ احني عليك فاعف. اذ اعاقدت فامم
 عذر خواه. هرگاه ستم کرده شوی. بزرگو. در گذار. هرگاه پیمان بندی. تمام کن
 اذ استبنت فاعزم. اذ اوليت فاعدل. اذ ارتابت
 هرگاه طلب توبه کنی. روی بیاور کنی. هرگاه در میان دوایی بلی. عدل کن. هرگاه رای بلی
 فافعل. اذ اهنت فلا تستخ. و اذ امنت فلا تخن
 بکن. هرگاه که ایمان داری. نسبت بخانت کن. هرگاه که امانت داده شوی. خانت مکن
 اذ اصنع اليك معروفا فاذكره. اذ اصغعت معروفا
 هرگاه با تو نیکوئی کنی. بگو. هرگاه نیکوئی کنی.

فانسه. اذ اذقت فافسع. اذ احرممت فافقع. اذ اطعت
 خاموش کن آزا. هرگاه دزدی داد شوی. بپیش. هرگاه فرستیدی بپیش. قناعت کن. هرگاه معذرت
 فاستبع. اذ اناكدا الاخر سمج الشاء. اذ احبت فاکرم
 هرگاه در برادری کنی. در آردار. هرگاه در برادری کنی. در آردار
 حق الاخوان. اذ احضرت الاحال فقصت الامال. اذ ا
 حق برادران. هرگاه رسید. وعده ها. رستوانند. امیدها. هرگاه
 بالغت نهاية الامال فاذكر وابغيات الاحال. اذ انغرت
 بر رسید. پایان. امیدها. یاد کنی. هرگاه رسیدن. وعده ها. هرگاه برگردد
 نية السلطان تغير الزمان. اذ استشاط السلطان
 نیت. پادشاه. برگردد. دود کار. هرگاه حزمی جوید. پادشاه
 تسلط الشيطان. اذ اتم العقل نقص الكلام. اذ احلت
 غالب شود. شیطان. هرگاه تمام شود. کم شود سخن. هرگاه فزونی
 الليام فاعتل بالصيام. اذ انعمت بالنعمة فقد قضيت
 نزد ناگان. پس بهانه جویی. برودها. هرگاه بدی. نعمتی را. تحقیق کن. بجا آوردی
 شكرها. اذ اصبرت للحنة فالت حدها اذ اصررت
 شکر آن نعمت را. هرگاه صبر کنی. در بیخی. پس پایداری. پایداری. هرگاه نرسد
 النوافل بالفرائض فارضوها. اذ عقدتم على غريم
 سنه ها. فرائضها. پس زد کن سنه ها. هرگاه عهد کنی. بدو داری
 خيرا فامضوها. اذ طالت الصلوة تالدت الحرمة. اذ ا
 پس بجا آرید آن سنه ها. هرگاه دراز کشی. صحت. صحت. هرگاه حرمت. هرگاه
 كثرت القدرة قلت الشهوة اذ املقم فاجرو الله
 بسیار شود. توانائی. کم شود. اردو. هرگاه بیچاره شوید. باز گزینی. در آید
 بالصدق اذ علنت عليكم اهوكم اوردكم موارد الهلكة
 بصدر دوان. هرگاه غالب شود بر شما. آرزوهای شما را بپردازد شما را در جایهای هلاک

اذا فسدت النية وقعت البلية. اذا حصرت المنية
 هرگاه بپناه شود نیت واقع شود هرگاه بمسد مرد
 افتضت الامنية اذا ايتم الخ فخذوا به. اذا رايتهم
 سواشود اذنو هرگاه به پند خردا بپرسد از او هرگاه به پند
 الشرفا بعد واقعه. اذا قل الخطاب كثرة الصواب اذا
 فردا در سويده ازان هرگاه كم شود سخن بپرسد سادكار هرگاه
 رايم الشرفا بعد واقعه. اذا قل الخطا ان دعم الجواب
 انبوه ايد جواب
 نفي الصواب. اذا خفت الخالق ضربت اليه. اذا قلت
 نيت شود سادكار هرگاه بترسي اخذ بگيرى بپوشد هرگاه كم شود
 الطاعات كثرت السيئات اذا ظهرت الخبايا ان
 طاعتها بپرسد بسيار شود بپوشد هرگاه آشكار شود خبايا بپرسد
 البركات. اذا ترك القدر بطل الحذر. اذا احب الله
 بركتها هرگاه نذر داند آنچه قدر برنده بطلد شود كار بجوى هرگاه دوست دارد خدا
 عبدا وعظ بالعير. اذا ملك الا نذل هلك الا فاضل
 بنده را بپندرسند باو بپوشد هرگاه خداوند شود نكسان بپناه شود فاضلان
 اذا اساد السفل خام الامل. اذا اسقى اللبام
 هرگاه مهر شود فردما بپايد زيان بپايد اميد هرگاه غالب شود نكسان
 اضهد الكرام. اذا فسد الزمان ساد اللبام اذا حلت
 بپشتند مردم كرامى هرگاه بپناه شود زمان مهر شود نكسان هرگاه نيزد آيد
 المقادير بطلت التدابير. اذا قلت المقدرة كثرة التعلل
 قدرها بطلد شود تدبيرها هرگاه كم شود قواى بسيار شود نكسان بپوشد
 بالمعادي. اذا ابيض اسود ما مات اظنك اذا رايت
 بغيرها هرگاه سفيد شود سياه ترينى موى تو بپوشد باك تو يعنى نكافى هرگاه بپوشد

سجانه يونسك يذكرك فقد احبال. اذا رايت الله يوحسبك
 قوتك سادتر باياد خود بپوشد بپوشد دوست دارد خدا ميگذازد
 من ذكره فقد انفصل. اذا اخيت السلامة فاجتنب
 از ياد خود بپوشد دشمن دارد خدا هرگاه دوست داري رستگاري را بپوشد دورى بجوى
 مصاحبة الجمول. اذا قلت العقول كثرة الفضول
 از يادى نادان هرگاه كم شود حردها بسيار شود ديده كارها
 اذا رايت عالما فكن خادما اذا فارقت دنيا فكن عليه
 هرگاه بپوشد دانشمندان را بپوشد خادما هرگاه جدا شوى از دنيا بپوشد
 نادما اذا رايت الله سجانه تباع عليك النعم مع المعاد
 بپوشد هرگاه بپوشد خدا را بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد
 فهو استدرج لك اذا تبغى الرافع تواضع. اذا اتفق
 بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد
 الوضيع ترفع. اذا قام احدكم الى الصلوة فليصل
 فرو بپايد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد
 صلوة مودع. اذا اردت ان تطاع فاسئل ما استطاع
 نمازى بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد
 اذا احسن الخلق لطف النطق. اذا قويت الامانة كثر
 هرگاه نيكو شود حرف نازك كرد گفت وكو هرگاه استوار شود امانت بسيار شود
 الصدق. اذا اكل العقل نقص الشهوة. اذا تابعت عدت
 راستى هرگاه تمام شود عقل كم شود اذنو هرگاه دور شود
 المصيبة قريت السلوة. اذا حلت الغرة فاطلبه بالطاعة
 مانم نيزدك شود اسائش هرگاه بجوى عزيزى بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد
 اذا طلبت الغنا فاطلبه بالقناعة. اذا لم يكن ما تريد
 هرگاه بجوى نيكى را بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد

فَرَدَ مَا يَكُونُ إِذَا طَهَرَتِ الرِّبَّةُ سَاوَتْ الظُّنُونُ إِذَا لَمْ يَكُنْ
 بجزایه آنچه شود هرگاه آشکار شود بدگمانی بدستود آن نیک هرگاه آشود
 مَا تَزِيدُ فَلَا تَبْلُ كَيْفَ كُنْتَ إِذَا غَلَبَتْ عَلَى الْكَلَامِ فَأَيَّاكَ
 آنچه تو خواهی بجز بالمدار هرچند که خواهی هرگاه استواری بر سخن بر تو یاد که
 أَنْ تَغْلِبَ عَلَى السُّكُوتِ إِذَا كَثُرَتْ ذُنُوبُ الصَّدِيقِ
 استوار شوی بر خاموشی هرگاه بسیار شود گناهان دوست
 قُلْ لِلَّهِ وَرَبِّهِ إِذَا ابْصَرْتَ الْعَيْنَ الشَّهْوَةَ عَمِيَتْ عَنِ
 بگو سواد من آن هرگاه ببیند چشم را آرزو را گور شود از
 الْعَاقِبَةِ إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا الْهَمَّةُ حَسَنُ الْعِبَادَةِ
 پایان کار هرگاه دوست دارد خدا بنده را در اندازد بدلا و نیکو بندگی را
 إِذَا اقْرَنَ الْعَزْمُ بِالْحَزْمِ كَمَلَتِ السَّعَادَةُ إِذَا اقْصُرَتْ يَدُكَ
 هرگاه نزدیک شود ملحدان بکاری بالکافی تمام شود سعادت هرگاه کوتاه شود دست تو
 بِالْمَكَافَاتِ فَاطْلُ لِسَانِكَ بِالشُّكْرِ إِذَا نَزَلَتْ بِكَ النِّعْمَةُ
 بجز دادن پس مدار کن زبان خود را بشکر هرگاه فرود آید نبوست و نعمت
 فَاجْعَلْ قَرَاهَا الشُّكْرُ إِذَا رَأَيْتَ مَظْلُومًا فَاعْنَهُ عَلَى
 بجز بزدان دوستی آنرا شکر هرگاه ببینی مستبد پس یاری کن او را
 الطَّالِمِ إِذَا رَعِيَ الْمَكَارِمَ فَاحْتَدِ الْمَحَارِمَ إِذَا التَّقَاءُ
 ستمکار هرگاه نگاه داری نیکوکارا پس دوری کن از حرامها هرگاه بنزدی
 لَا يُوْجَدُ فَالْغَيْمُ نَائِلٌ إِذَا كَانَ الْقَدَرُ لَا يَسُدُّ فَالْإِحْتِمَالُ
 یافتن نشود پس سایش آید باینده نیست هرگاه باشد که قدر بدستود پس خود را نگاه
 بَاطِلٌ إِذَا اسْتَخْلَصَ اللَّهُ عَبْدًا الْهَمَّةُ الدِّيَانَةُ إِذَا أَحَبَّ
 باطل است هرگاه بپا کند خدا بنده را بدلا ندارد او را دین داری هرگاه دوست دارد
 اللَّهُ سُبْحَانَهُ عِنْدَ حُبِّهِ الْإِمَانَةُ إِذَا قُوِيَ قَافُو عَلَى
 خدا بنده را دوست کرد اندر سبوح و امانه را هرگاه استوار شوی پس استوار شود

طاعة الله

طَاعَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ إِذَا ضَعُفَتْ فَاضْعُفْ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ
 طاعت خدا هرگاه ضعیف شوی بجز ضعیف شو از گناهان و نافرمانی خدا
 إِذَا افْقَهْتَ فَتَفَقَّهْ فِي دِينِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ إِذَا اتَّقَيْتَ فَاتَّقِ
 هرگاه دانستی بجز دانستی در دین خدا را بگستاد هرگاه بجز گریزی سر برهن
 حَرَامَ اللَّهِ إِذَا هَرَبَ الزَّاهِدُ مِنَ النَّاسِ فَاطْلُبْهُ إِذَا طَلَبَ
 از حرامهای خدا هرگاه بگریزد بگریزادی از مردم بجز بگریزادی هرگاه بخوید
 الزَّاهِدَ النَّاسَ فَاهْرَبْ مِنْهُ إِذَا أَلَمَ اللَّهُ عَبْدًا شَغْلُهُ
 زاهد مردم را بگریزد هرگاه کلامی دارد خدا بنده را مشغول سازد او را
 بِحُبِّهِ إِذَا اصْطَفَى اللَّهُ عَبْدًا جَلْبِيَهُ خَشْيَةً إِذَا رَأَيْتَ
 بدوستی خود هرگاه برگزیند خدا بنده را در دوستی خود هرگاه که ببینی که
 رَبِّكَ يَتَابَعُ عَلَيْكَ النِّعَمَ فَاحْذَرْهُ إِذَا رَأَيْتَ رَبَّكَ يُقَالِي
 پروردگار تو پیوسته است بر تو نعمت را بجز بر تو سازد هرگاه بر تو بدو کار بجز بر تو
 عَلَيْكَ الْبَلَاءُ فَاشْكُرْهُ إِذَا تَكَلَّمَ بِالْكَلِمَةِ مَلِكُكَ وَأَنْ سَكَتَ
 بر تو بلا را پس شکر او را هرگاه گوید شوی سخن خداوند از سواد من شوی
 عَنْهَا مَلِكُهَا إِذَا اخَذَتْ نَفْسُكَ بِطَاعَةِ اللَّهِ أَوْ كَرِهَتْهَا
 از آن سخن تو خود خداوند آنرا بجز خود را بجز خود را بجز خود را
 وَأَنْ أَبْدَلْتَهَا مَعَاصِيَ اللَّهِ أَبَدَلْتَهَا إِذَا أَصْلَحْتَ عَنْ
 و اگر بآوردی نیکو خود را در نافرمانیهای خدا بخوار کرده باشی نافرمانی از
 حِكْمَةِ اللَّهِ فَقَدْ عِنْدَ قُدْرَتِهِ فَإِنَّهُ أَنْ فَاتَكَ مِنْ حِكْمَتِهِ
 حکمت خدا پس بایست نزد توانایی او پس بایستی که او بدهد بدو از حکمت خود
 مَا يَسْفِيكَ فَلَنْ يَفُوتَكَ مِنْ قُدْرَتِهِ مَا يَكْفِيكَ إِذَا
 آنچه خودی بخشد ترا پس باز ندارد از تو از قدرت خود آنچه بسند باشد ترا هرگاه
 وَتَقِيَتْ بِمَوْدَةِ أَخِيكَ فَلَا تَبَالِي مَتَى لَقِيَتْهُ وَلَقِيكَ
 اعتماد کن بدوستی بهادر خود پس بگمذار هرگاه بری تو بود و یا برسد و توبی

اذ احللت عن السفیه غم فزده غما حلك عنه اذا احسنت
 هرگاه بر داری کن از کول غمناک او شوی پس نیاید کن هرگاه بر داری برتر از هرگاه نیکو کنی
 الى الیم ترک با حسناتک الیه اذا لکن عالما ناطقا
 بسوی تو با نیکو کنی نیکو کنی بسوی تو هرگاه نباشی دانا گویا
 فکن مستمعاً واعیاً اذا صعدت روح المؤمن الى السماء
 پس باش گوشه دارنده نگاه دارنده هرگاه بالا شود جان مؤمن بسوی آسمان
 تعجبت الملائکة وقالت عجالة کیف نجمن دار قد فیها
 عجب دارند فرشتگان و بگویند فرشتگان عجب چون نهید از خدا که بتا شد در آن جا
 خیارنا اذا علوت فلا تفکر فمن دونک من الجهال
 بجز ما یوسف شیطان هرگاه بلند شوی بر اندیشه کنی در آنکه کمتر است از نادانان
 ولكن اقتد من فوقک من العلماء اذا کان هجوم الموت
 ولیکن ببردی کنی با آنکه برتر است از دانشمندان هرگاه باشد هجوم الموت
 لا یؤمن من العجز زل التاهب له اذا مضیت امرافا مضیه
 از و این نتوان بود بر انداختن او ایست زنده بر داشتی از برای مرد هرگاه بگذری کاری را بر بگذران
 بعد الزویر و مراجع المستورة ولا تخرج عمل یوم الى عدل
 پس از اندیشه بدای زدن و میزدان عمل امروز را بنزد
 و امض لكل یوم عمله اذا انفذ حکمک فی نفسک تداعت
 و بگذران کار هر روز را در روز آن کار هرگاه بگذرد زمان تو در نفس تو با بخواند
 انفس الناس الى عدلک اذا اردت ان تعظم محاسنک
 نفسهای مردم را بسوی عدل تو هرگاه خواهی که بزرگ کنی نیکوئیهای خود را
 عند الناس فلا تعظم فی عینک اذا بلغ الیم قوف
 نزد مردمان پس بزرگ مکن آن نیکوئیهای خود را در چشم خود هرگاه برسد تا گریه بالایی
 مقداره تنکرت حاله اذا رایت فی غیرک خلقا ذمیما
 اندازه خود بد شود حالهای او هرگاه بینی در غیر خود خوی بد

فحجب

فحجب من نفسک مثاله اذا احب الله عبداً خطر علیه العلم
 پس دور کرد آن از نفس خود مانند های آنرا هرگاه دوست دارد خدا بنده را فرود آید بود دانش
 اذا احب الله عبدان یبینه بالسکینه و الحلم اذا احب الله
 هرگاه دوست دارد خدا بنده را بنیاد اید او را با آرامش و حلم خدا دوست دارد خدا
 عبداً الهمة الصدیق اذا کرم الله عبداً اعانه علی اقامة
 بنده را بدل در آورد او را هرگاه کرامی دارد خدا بنده را یاری کند او را برپا داشتن حق
 الحق اذا لقت للعاقل فقد او جعته عتاباً اذا احللت عن
 هرگاه درنگ بکردار بی برحق پس تحقیق برحق برسد عتاب هرگاه بر داری بعبادت
 الجاهل فقد او سعة عتاباً اذا قدمت الفکر فی افعالك
 از نادان پس تحقیق فراخ سازی برو عتاب را هرگاه پیش داری اندیشه را در کارهای خود
 عوا قیك فی کل امر اذا وصلت الیک اطراف النعم فلا
 نیکو شود از برای تو در هر کار هرگاه برسد بنهایت کوششهای نعمتها
 تنفر و اقصاها بقلة الشکر اذا اصعبت علیک نفسک فاصعب
 برهانند تمایز نعمتها را بکم گفتن شکر هرگاه دشواری کرد بر تو نفس تو بر دشواری کرد
 لها تذلل لك وخادع نفسك عن نفسك تنفذ لك اذا
 مراور تا درم شود مرورا و دغیب نفس خود را از نفس خود تا درم شود مرورا هرگاه
 خفت صعوبة امر فاصعب له تذلل لك وخادع الناس عن
 بترسی از سختی کاری پس سخت شو مراور تا بدست آید مرورا بتریب مردم را از
 امثاله يدل لك اذا حدثك القلدة علی ظلم الناس فاذا کر
 مانند های آن تا درم شود مرورا هرگاه بماند مرورا توانی برسم مردم پس یاد کن
 قدرة الله سبحانه علی عقوبتک و ذهاب ما آتت الهم عنهم
 توانی خدا را بر انقضاست تو و رفتن آنچه رسانیده ایشان ازیشان
 و بقائه علیک اذا احب الله عبداً ابغض الیه المال وقصر
 و ماندن نگاهان بر تو هرگاه دوست دارد خدا برای بنده و بچون کرد از بسوی و مال را و کوتاه کرد از

الْأَمَالُ إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ بَعْدَ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيْهِ الْمَالُ وَبَسْطَ مَنَّهُ
 امیدها هرگاه دوست دارد خدا برای بزرگ شری را دوست ندارد و بشارت بدهد
 الْأَمَالُ إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا رَزَقَ قَلْبًا سَلِيمًا وَخَلَقًا قَوِيمًا
 امیدها هرگاه دوست دارد خدا بنده را روزی و کفایت دل پاک و حی استوار
 إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ مَخْرَجًا عَقْلًا قَوِيمًا وَعَمَلًا مُسْتَقِيمًا إِذَا
 هرگاه خواهد خدا برای بنده چیزی بخشد او را عقلی استوار و عملی راست هرگاه
 أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ عَقْفَ بَطْنِهِ وَفَرْجًا إِذَا أَرَادَ اللَّهُ
 خواهد خدا برای بنده چیزی بپوشاند و فرج او را هرگاه خواهد خدا
 بَعْدَ خَيْرٍ الْهَمَّةُ الْقَنَاطَةُ قَاصِلٌ لِرُزْجٍ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ
 بنده چیزی بدل او دارد قناعت را و سازگاری را هرگاه خواهد خدا
 خَيْرٍ عَقْفَ بَطْنِهِ عَنِ الطَّعَامِ وَفَرْجٍ عَنِ الْحَرَامِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ
 چیزی را بپوشاند شکم او را از خواهش و فرج او را از حرام هرگاه خواهد خدا
 سُبْحَانَهُ صَلَاحُ عَبْدٍ الْهَمَّةُ قَلَّةُ الْكَلَامِ وَقَلَّةُ الطَّعَامِ وَقَلَّةُ
 سازگاری بنده کم گفتن و کم خوردن و کم
 الْمَنَامُ إِذَا بَنَى الْمَلِكُ عَلَى قَوَاعِدِ الْعَدْلِ وَدَعَا نِعْمَ الْعَقْلُ
 خفتن هرگاه بنا کند پادشاه کار را بر بنیاد عدل و ستونهای عقل
 نَصَرَ اللَّهُ مَوَالِيَهُ وَخَذَلَ مَعَارِبَهُ إِذَا هَمَّتْ أُمْرًا فَاجْتَبَتْ
 یاری کند خدا دوستداران او را و بخوار گرداند دشمنان او را هرگاه اندیشد کاری را بپوشد و دوست
 ذَمِيمَ الْعَوَاقِبِ فِيهِ إِذَا هَدَيْتَ لِقَصْدِكَ قَلْبَ أَخِي مَا يَكُونُ
 از عاقبتهای بد هرگاه راه یابی بسوی مقصود خود بهمانش ترسده و تیرسد
 لَيْتَ لَكَ إِذَا عَجَزَ عَنِ الصَّبْرِ نَلَّكَ فَلَيْسَ عَمَّ خَيْرٌ إِذَا كَانَ
 آرزوی تو در کار خود هرگاه که نیاید خود را از صبر قرار میدن تو بجا نیایند بهمانی خود هرگاه بیا
 الرِّفْقُ بِخَرَقٍ كَالْخَرَقِ رَفَقًا إِذْ كُنْتَ فِي دُبَارٍ وَالْمَوْتُ
 نرمی نمازانی باشد نمازانی نرمی هرگاه باشی در پس افتادن و مرگ

فِي أَقْبَالٍ فَمَا اسْرَعَ الْمَلْتَقَى إِذَا أَمْلَكَ الْفُرْصَةَ فَاسْتَهْرَهَا
 در پیش آمدن هرچه شتابانست بهوستن هرگاه که باشد و فرصت بپوشد و تیراند
 فَإِنْ أَصَابَ الْفُرْصَةَ عَصَهُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ سُجَانَهُ أَوْ لَفْظَهُ
 پس برآستی که اندست دادن فرصت تملک می است هرگاه خواهد خدا از او بکشد و نیاید کردن لغو
 عَنْ عَبْدِ كَانِ أَوَّلَ مَا يَغِيرُ عَقْلَهُ وَاشْتَدَّتْ عَلَيْهِ فَقْدُهُ إِذَا
 از بنده باشد اول چیزی تغییر میدهد عقل او باشد و سخت تر چیزی بر او شد عقلش هرگاه
 أَقْبَلَتِ الدُّنْيَا عَلَى عَبْدِ كَسَتْهُ مَحَاسِنُ غَيْرِهِ وَإِذَا دَبَّرَتْ عَلَيْهِ
 دنیای روی آورد بر بنده پوشاند او را دنیا نیکوهای غیر او را و هرگاه روی آورد دنیای او
 سَلْبَتَهُ مَحَاسِنُهُ إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ لَا يُسْأَلَ اللَّهُ سُجَانَهُ شَيْئًا
 بپاینداری او نیکوهای او را هرگاه خواهد بخارند او را خواهد از خود چیزی
 إِلَّا أَعْطَاهُ فَلَيْسَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَكُنْ لِرَجُلٍ إِلَّا اللَّهُ سُجَانَهُ
 مگر آنکه بدهد خدا او را که نمیدانستند از مردم و نباشد مرا و اسیدی مگر خدا
 إِذَا هَبَّتْ أَمْرًا فَفَقِعَ فِيهِ فَإِنْ سَدَّ تَوَقُّيَهُ اسْتَدْرَجَ الْوَقُوعَ فِيهِ
 هرگاه درانگی در کاری بپوشد برآستی که سعی خود داری دان سخت ترست از افتادن در آن
 إِذَا نَالَ السُّلْطَانُ نَفْسِيًّا فَرْدَهُ إِجْلَالًا إِذَا نَالَ الْكَلِيمُ
 هرگاه بهر آید پادشاه در نزدیکی خود پس بپزد او را در بزرگداشتن هرگاه بهر آید کلام
 إِخْلَا لَافْرَدَهُ إِذْ لَا إِذَا مَطَّرَ التَّحَاوُسُ دَانَتْ لِنَفْسِهِ إِذَا
 در دوستی پس بپزد او را در نزدیکی خود هرگاه بهر آید خودی بپزد و تباهی هرگاه
 نَبَتُ الْوَدِّ وَجِبَ لِرَفْدٍ وَالتَّعَاوُدُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ
 بپایندار شود دوستی و اجتناب شود بهم پیغام رسانیدن هرگاه خواهد خدا برای بنده چیزی
 فَقَصَّهُ فِي الدِّينِ وَالْهَمَّةُ الْيَقِينُ إِذَا فَا تَكُ مِنَ الدُّنْيَا شَيْئًا
 دانا گرداند او را دین و در دل او اندازد راستی را هرگاه فوت شود از دنیای او دنیا
 فَلَا عَرْنَ وَإِذَا أَحْسَنْتَ فَلَا تَمْنُ إِذَا جَمَعْتَ مَالًا فَاسْتَفِيهِ
 غلبت نشود و هرگاه نیکوئی کنی مستمنه هرگاه که اوری مال را پس تو همان

اذا شاب العاقل شب عقله اذا شاب الجاهل شب جهله اذا قل اهل
 هرگاه پیر شود عاقل هرگاه پیر شود جاهل هرگاه پیر شود نادان هرگاه پیر شود نادان هرگاه پیر شود نادان
 الفضل هلك اهل الجمل اذا رغب في صلاح نفسك فعليك بالافتقار
 دهن بیهوده شود خوارند زبانی هرگاه اندوختی در سار نفس خود پس بپوشان زبانی
 والقنوع والتقليل اذا طاب لك الكلام نية المتكلم قبله السامع
 وخرسندی وکم گوئی هرگاه موافق باشد گفتار بانیست سخن گو را بپذیرد از شنونده
 واذا خالف نيتك لم يحسن موقعه من قلبه السامع اذا علم الرجل
 وهرگاه گفتار مخالف نیت گوینده باشد شنونده در دل شنونده هرگاه بداند مرد
 زاد ادبه وتضاعفت خشيته من ربه اذا كانت محاسن الرجل
 زیاده شود ادب او و دو چندان شود ترس او از پروردگار او هرگاه باشد نیکو بمانی مرد
 اكثر من مساو و به فذلك الكامل واذا كان متساوي الحاسن
 بیشتر از بدیهای او و به اینست کامل و هرگاه باشد برابر نیکو بمانی او
 والمساوي فذلك المتكاسل واذا نادت مساوية على محاسنه
 و بدیهای او و به اینست مرد بد است او و هرگاه زیاده شود بدیهای او بر نیکو بمانی او
 فذلك الهالك اذا كثرت النعمي ليك قام الناعي بك اذا احب الله
 به اینست مرد تباه هرگاه بسیار باشد باری بپوشد بر خیزد تباه کار برای تو هرگاه دوست دارد خدا
 عبد الله الهمة رسته و وقفه لطاعته اذا كان الحلم مفسدة كان
 بنده را در دل در آرد او راه راست او و توقف دهد او را از برای طاعت هرگاه باشد باری بپوشد باری باشد
 العفو مع قهرا ورد من حكم امير المؤمنين على ابن ابي طالب في حرقها
 بخشودن جانی بخاک می باشد از پیر و پادشاه امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب در حق او
 بالبار الذی لا یستغفر بالنعمة بالتواضع تكون الرفعة بالافضال
 عرفنا زیاده گفتار باریست باریست با فروتنی می باشد بزرگواری با فروتنی دهن
 تعظم الاقدار بالصمت بكثر الوقار بحسن الموافقة تدوم الصلابة
 بزرگواری اندازها با خاموشی بسیار میشود بزرگواری بپرهیزی خشن می باید صحت

بالوقار تكثر الهينة بالحلم تكثر الانصار بالهدى تكثر
 بزرگواری تكثر هیبت بزرگواری تكثر انصار بزرگواری تكثر انصار بزرگواری تكثر انصار
 الاستبصار بالانثار سترق الاخبار بالاحسان
 پنهان کردن و پنهان کردن مال پنهان کردن مال پنهان کردن مال پنهان کردن مال پنهان کردن مال
 يستعبد الانبياء بالمتن يكذبا الاحسان بالنصفة
 بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری
 تدوم الوصلة بالمواعظ يحل الغفلة بالعلم تعرف
 می ماند پیوسته می ماند پیوسته می ماند پیوسته می ماند پیوسته می ماند پیوسته می ماند پیوسته
 الحكمة بالتواضع تزدان الرفعة بالودد تكون الحكمة
 حکمت با فروتنی بزرگواری بزرگواری بزرگواری بزرگواری بزرگواری بزرگواری بزرگواری
 بالجل تكثر المسبة بالتوفيق تكون السعادة بالجوهر
 بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری
 تكون العيادة بالشكر يستحب الزيادة باليقين
 می ماند بزرگواری می ماند بزرگواری می ماند بزرگواری می ماند بزرگواری می ماند بزرگواری
 تتم العبادات بحسن العشرة تدوم المودة بالرفق
 تمام میشود عبادت بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری
 المروة تكثر المن تكفر الصنعة بكثرة الجوع تعظم النعمة
 مروت تكثر باری تكثر باری تكثر باری تكثر باری تكثر باری تكثر باری
 بالمكاره تنال الجنة بالصبر تحف الجنة بالامان يكون
 بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری
 النجاة بالعافية توجد لذة الحياة بالعقل يستخرج غور
 نجات بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری
 الحكمة بذكر الله يستترك النعمة بالامان يستدل
 حکمت بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری بپوشد بزرگواری

عَلَى الصَّالِحَاتِ بِالْعَدْلِ تَضَاعَفُ الْبِرَّكَاتُ بِالْعَقْلِ
 بِر عملهای راست بعدد افزون میشود برکتها بعقل
 تَنَالُ الْخَيْرَاتِ بِالْبِرِّ يَمْلِكُ الْخَيْرُ بِفَعْلِ الْمَعْرُوفِ
 بافتم میشود بر بودنها بپیکوینی خداوند میشود ازاده نیکو
 سَتَدَامُ الشُّكْرُ بِالْعَدْلِ تُصْلِحُ الرِّعِيَّةَ بِالْفِكْرِ
 پایداری داده میشود ستایش بعدد ساز می باید رعیت باندیشیه
 تُصْلِحُ الرِّقَّةَ بِالْعِلْمِ تَنَالُ الْعِلْمُ بِالْكُتْمِ كَوْنُ الْعِلْمِ بِالْعِلْمِ
 راست می آید پختن با موحق رسید میشود بدانش در ظهور حق باندیش
 تَكُونُ الْحَيَاةُ بِالصَّدَقِ تَكُونُ الْحَيَاةُ بِالْكَذِبِ تَزَيِّنُ
 می باشد از زندگی براسی می باشد رشکاری بدروغ از دست می باشد
 أَهْلُ النِّفَاقِ بِالشَّرِّ تُشَانُ الْأَخْلَاقُ بِالصَّدَقِ
 خداوندان نفاق باز غمناک میشود خونها براسی
 تَكْمُلُ الْمَرْوَةُ بِالتَّوَّاحِي فِي اللَّهِ تَتِمُّ الْأَخُوَّةُ
 تمام میشود جوانمردی برادر خواندگی در راه خدا میوه میدهد برادریت
 بِالثَّانِي تَسْهَلُ الْمَطَالِبُ بِالصَّبْرِ تَذَرُكَ الرِّغَائِبُ
 باهسته آسان میشود از رویها بصبر در یافتن میشود از رویها
 بِالصَّحَةِ تَسْتَكْمَلُ اللَّذَّةُ بِالزَّهْدِ تَتِمُّ الْحِكْمَةُ بِالظُّلْمِ
 بتندرستی تمام میشود مزه زندگی بر هر کاری میوه میدهد حکمت بستم
 تَزُولُ النِّعَمُ بِالْبَغْيِ تَجْلِبُ النِّقَمُ بِالْأَفْضَالِ بِسْتِقْ
 جدا میشود نفیها بستم کشنده می آید بفرزون بختیازنده که بزرگوار شود
 الْأَعْنَاقُ بِحَسَنِ الْعِشْرَةِ بِإِسْنِ الرِّفَاقِ بِالْعِلْمِ سَقَمُ
 گردنهای ازاده بر زندگانی خوشی خود میگردن همراهان بدانش را سقام
 الْمَعُوجُ بِالْحَقِّ يَسْتَقِيمُ الْمَحْجُجُ بِالزُّقِّ تَذَرُكَ الْمَقَا
 کج بستم براسی بستم می باید محجوب بر بندگی در یافتن میشود ازاده

تَحْمَلُ الْمَوْنُ تَكْتَبُ الْجَامِدُ بِالْعِفَافِ تَنْ كَوْنُ الْأَعْمَالِ بِالصَّدَقَةِ
 برداشتن بارها مرد زیاد میشود بر هر کاری با کمیشود عملها بصدق
 تَنْفَعُ الْأَجَالَ بِالِدَعَاءِ يُسْتَدْفَعُ الْبَلَاءُ بِحَسَنِ الْأَفْعَالِ
 فراح میشود و عدها بدعا دفع کرد میشود بلا بپیکوینی کارها
 حَسَنُ الثَّنَاءِ بِالْإِخْلَاصِ تَرْفَعُ الْأَفْعَالُ بِالطَّاعَةِ كَوْنُ
 نیکو می شود سپاسی بر پاکیزگی بتقدیر می شود بطاعت می باشد
 الْأَفْعَالُ بِالْقَنَاعَةِ كَوْنُ الْغِنَى بِالطَّاعَةِ كَوْنُ الْفُوزِ
 پیش آید بخشنیدی می باشد عزت بطاعت می باشد برز و کار
 بِالْكَثْرِ كَوْنُ الْمَقْتِ بِالتَّوَّافِي كَوْنُ الْفُوتِ بِالْفَنَاءِ
 بپیکوینی می باشد هشتم کماپی می باشد از دست دادن بپستی
 تَحْتَمُ الدُّنْيَا بِالْحَرَمِ كَوْنُ الْعَنَاءِ بِالْيَاسِ كَوْنُ الْفَنَاءِ
 آخر میشود دنیا بار می باشد رنج بنفیدی می باشد
 بِالْمَعْصِيَةِ كَوْنُ الشَّقَاءِ بِغَوَارِضِ الْأَقَابِ تَتَكَلَّفُ
 بنا بر خلاف خدا می باشد بد بخشنی باید بد از نهایی برهما برادر میشود
 النِّعَمُ بِالْإِثَارِ يَسْتَحِقُّ اسْمَ الْكَرِيمِ بِقَدْرِ اللَّذَّةِ
 نعمتها بپاشیدن مال در داری یافتن میشود کریم باندازه مزه
 كَوْنُ التَّغْضِصِ بِقَدْرِ الشُّيُورِ كَوْنُ التَّغْنِصِ
 می باشد تنگداری باندازه شاداری می باشد تنگداری و کج
 بِرُكُوبِ الْأَهْوَالِ تَكْتَسِبُ الْأَمْوَالَ بِالصَّدَقِ تَزَيِّنُ
 بسواری بر ترسها بدست آورده می شود مآطها براسی ازایش می بدوید
 الْأَقْوَالُ بِالسَّخَاءِ تَنْ أَنْ الْأَفْعَالُ بِالْإِخْلَاصِ تَنْفَعُ
 گفتارها سخاوت بخشنده می آید کارها بپاک از روی می باشد
 الْعَمَالُ بِالْجُودِ تَسْوَدُّ الرِّجَالُ بِلَيْنِ الْجَانِبِ تَانِسُ
 عملداران بپخشند مهر میشود مردان بپیری خو خود میگردن باهم

النفوس بالاقبال تطرد الخوس بحسن الاخلاق
 مردمان به پیش آید می افتد بد بخشاید و بخوش خدایا
 طيب العيش بكثر الغضب يكون الطيب بعد
 پاکیزه میگردد بزیادتی غضب می باشد از خوار شدن بهر کسی
 المنطق بحسب الخلقة بالعقول عن الحق تكون
 گفتار بحسب میسر شود دوستی بدد کشتن از حق می باشد
 الضلالة بالسيرة العادلة بقهر المناوي بالتسا
 گمراهی بکراهی سیرت راست بهتاکردن بدست آوردن
 الفضائل نكت المعاري بدوام ذكر الله بنجاء
 دانستنی انداختن بدست دینی کندی یاد خدا در پیشگاه
 الغفلة بحسن العيش تدوم الوصلة بتكرار الفكر
 غافلگی بخوشی زندگانی می باید پیوسته کردن اندیشه
 تجارب الشك بدوام الشك محدث الشك بالعلم
 برآوردن شک بدوام شک بدوید می آید شرک بدانش راست
 بالحكمة يكشف غطاء العلم بوفور الحق يتوفر العلم
 بهدایت باطن می کشاید برده دانش بهر بسیاری حق بسیار میشود بدیاری
 باليقول تنال ذروة الخلود بالصبر تذكر معالي الامور
 بخود ما رسیده میشود بر بالای خیرها بصبر در یاد می شود بزرگوارا
 بقدر اهم تكون الموم بقدر اليقين يكون الخن
 به اندازه اهمیت می باشد بجهت یقین می باشد ملوکی
 والغوم بالنقوي تقطع حمة الخطايا بالورع
 در غمها بهر کاردی بهر سوزش ناپسند و گناهها بهر کاردی
 يكون التوكل من الذنبا بحسن الاخلاق تترك الانفاق
 بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی

بحسن الصلوة

بحسن الصلوة تكثر الرقاب بصدق الورع يحسن الدين
 بخوبی بهر کاردی بسیار میشود بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 بالرضا بقضاء الله يستدل على حسن اليقين بالصا
 بهر کاردی بهر کاردی خدا راه برده میشود راست دانی بهر کاردی
 يستدل على الايمان بحسن التوكل يستدل على حسن
 راه برده میشود ایمان بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 الايقان بكثر التواضع يستدل على تكامل الشف
 درست دانی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 بكثر التوكل يكون التلف بصحة المراجحة
 بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 لذة الطعم باصلة التاي يقوي الخوض بترك الملا
 مزه جشدن باستواری اندیش استوار میشود گامی بهر کاردی
 يقينك يتم لك العقل بكثر الاحتمال بكثر
 یقیند تو تمام میشود مریا غم بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 الفصل بالاثبات على نفسك تلك الرقاب بجنب
 افزاین بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 الرذائل تجوز من القاب بالعمل يحصل الثواب
 از خوارها مجوز از ننگ بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 لا بالكسل بحسن العمل تحفي ثمة العلم لا بحسن
 نه بکاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 بالعمل يحصل الحنة لا بالمل بالاحتمال الصالحات
 بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی
 ثلوا الدرجات بغلبة العادل الوصول الى الشرف
 بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی بهر کاردی

الْحَسَدُ بِئْسَ الْغَشِيرُ الْحَقُّودُ بِئْسَ الْعَمَلُ الْمُفْصِيئَةُ
 بِئْسَ الرَّجُلُ مَنْ بَاعَ دِينَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ بِئْسَ السِّيَاسَةُ
 الْكُتُوبُ بِئْسَ الذَّخِيرُ فَقُلْ الشَّيْءُ بِئْسَ الظَّالِمُ ظِلُّ الشَّمْسِ
 بِئْسَ الْكَسْبُ الْحَرَامُ بِئْسَ قَرْنٌ الْوَلَعُ الشَّبَعُ بِئْسَ
 قَرْنُ الدِّينِ الطَّمَعُ بِئْسَ الْمَنْطِقُ الْكُذْبُ بِئْسَ السَّبُّ
 سُوءُ الْأَدَبِ بِئْسَ السَّعَةُ الْفَرْقَةُ بَيْنَ الْأَلْيَفَيْنِ بِئْسَ
 الْقَلَادَةُ قَلَادَةُ الدِّينِ بِئْسَ الْأَسْتَعْدَادُ الْأَسْتَبْدَادُ
 بِئْسَ الْبَادُ إِلَى الْمَعَادِ الْعُدْوَانُ عَلَى الْعِبَادِ بِئْسَ
 الْغَرِيمُ النَّوْمُ يَفْنِي قَصَبُ الْعُمْرِ وَيَقُوتُ كَثْرَةُ الْأَجْرِ
 بِئْسَ الْقَرْنُ الْغَضَبُ بِيَدِ الْمَعَايِبِ وَيَدِي الشَّيْءِ
 وَبِإِعْدِ الْخَيْرِ بِئْسَ الْخَلِيقَةُ الْخُلْدُ بِئْسَ الشَّمَّةُ
 الْأَمَلُ يَفْنِي الْأَجَلَ وَيَقُوتُ الْعَمَلُ بِئْسَ الدَّارُ الدُّنْيَا

حَسَدُ بد. غشیر بد. حقود بد. مفسد بد. عمل بد. المفسد بد. الرجل بد. بئس بد. دین بد. دنیا بد. غیره بد. سیاست بد. کتوب بد. ذخیر بد. الظالم بد. ظل بد. الشمس بد. کتب بد. الحرام بد. قرن بد. الودع بد. الشبع بد. قرن الدین بد. الطمع بد. المنطق بد. الذنب بد. السب بد. سوء الادب بد. السعة بد. الفرقه بد. الالفین بد. القلادة بد. قلادة الدین بد. الاستعداد بد. الاستبداد بد. الباد بد. المعاد بد. العدوان بد. العباد بد. الغريم بد. النوم بد. قصب بد. العمر بد. یقوت بد. کثیر البدل بد. الغیرم بد. القرن بد. الغضب بد. المعایب بد. ید بد. الشئ بد. وبيعاد الخیر بد. الخلیقه بد. الخلد بد. الشمة بد. الأمال بد. یفنی البدل بد. یقوت بد. العمل بد. البئس الدار الدنیا بد.

بئس الاختیار

بِئْسَ الْأَخْتِيَارُ النَّعُوضُ بِمَا يَفْنَى عَمَّا يَبْقَى مَا وَرَدَ مِنْ حِكْمِ الْقُرْآنِ
 عَلِيٌّ ابْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْيَاءِ الثَّانِيَةِ
 بِاللَّفْظِ الْمَطْلُوقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِكَ السَّبِّ وَالْخِيَانِ
 بَرَكَةٌ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ أَكْبَرُ فَرِيضَةٍ بَطْنُ الْمَرْءِ عَدُوُّهُ
 لَعْنَةُ الْمَرْءِ عَنِ الدَّيْنَةِ فَتْوَى بِرَكَةِ الْمَالِ فِي الصَّدَقَةِ
 بَرُّ الرَّجُلِ يُبْنِي عَنْ قُوَّةِ جَنَانِهِ بِأَكْرِ الطَّاعَةِ تَسْعِدُ
 بَادِرُ الْخَيْرِ تَرْتَشُدُ بِكَلَامِ الْعَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى
 زَيْنُ بَيْتِهِ بِلَاءُ الرَّجُلِ عَلَى قَدَرِ إِيْمَانِهِ وَدِينِهِ بِرَكَةِ
 الْعُمْرِ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ بِلَاءُ الرَّجُلِ فِي طَاعَةِ الطَّمَعِ
 وَالْأَمَلِ بِذَلِكَ الْعِلْمُ زَكَاةُ الْعِلْمِ بِالْعِلْمِ تَذَكُّرُ دَرَجَةٍ
 الْحِلْمُ بِذَلِكَ الْعَطَاءُ زَكَاةُ النِّعَمَاءِ بِقِيَّةِ السَّيْفِ أَيْ
 عَدَاوًا وَكَثْرًا وَلِلْأَبْدَالِ الْحَاةُ زَكَاةُ الْجَاهِ بِأَكْرَامِ

بئس بد. الاختيار بد. النعوض بد. بما ينفى بد. عما يبقى بد. ما ورد من حكم القرآن بد. علي بن ابي طالب بد. عليه السلام بد. في حرف الياء الثانية بد. باللفظ المطلوق بد. عليه السلام بد. بك السب بد. والخيان بد. بركة بد. بر الوالدين بد. أكبر بد. فريضة بد. بطن المرء بد. عدو بد. لعنة المرء بد. عن الدينة بد. فتوى بد. بركة المال بد. في الصدقة بد. بر الرجل بد. يبني بد. عن قوة بد. جنانه بد. بأكر الطاعة بد. تسعد بد. بادر الخير بد. ترتشد بد. بكلام العبد بد. من خشية الله تعالى بد. زينة بد. بئس بد. البيت بد. بلاء الرجل بد. على قدر بد. إيمانه بد. ودينه بد. بركة العمر بد. في حسن العمل بد. بلاء الرجل بد. في طاعة الطمع بد. والأمل بد. بذلك العلم بد. زكاة العلم بد. بالعلم بد. تذکره بد. درجه بد. الحلم بد. بذلك العطاء بد. زكاة النعماء بد. بقيّة السيف اى بد. عددا واکثرا بد. للأبدال بد. الحاة بد. زكاة الجاه بد. بأكرام بد.

فَالْبَرْكَه فِي الْمَسَاكِرَةِ وَشَاوِرُوا فَالْخُ فِي الْمَشَاوِرَةِ
 بِذَلِكَ مَاءُ الْوَجْهِ فِي الطَّلَبِ اعْظَمُ مِنْ قَدْرِ الْحَاجَةِ
 وَإِنْ عَظُمَتْ وَاجِجٌ فِيهَا الطَّلَبُ نَجْجٌ لِعَالَمٍ
 عِلْمٌ فَلَمْ يَخَفِ الْبَيَاتُ فَأَعْدُوا سَعْدَانِ سَيْلٍ
 أَنْصَحَ وَأَنْ تَرَكَ صَمْتَ كَلَامُهُ جَوَابٌ وَسُكُوتُهُ
 عَنْ غَيْرِ عَنِ الْجَوَابِ بِذَلِكَ النِّجَّةُ مِنْ حُسْنِ
 الْأَخْلَاقِ وَالسَّجِيَّةِ بِذَلِكَ الْيَدُ بِالْعَطِيَّةِ أَجْمَلُ
 مُنْقَلَبَةٍ وَأَفْضَلُ سَجِيَّةٍ بِذَلِكَ الْوَجْهِ إِلَى اللَّيَامِ
 الْمَوْتُ الْأَكْبَرُ بِشَرِّ نَفْسِكَ إِذَا ظَفَرْتَ بِاللَّيْلِ
 وَالظَّفَرِ بَيْنَ الْيَدَيْنِ بِكُمْ أَيْتَاكُمْ تَرَوُا أَيْتَاكُمْ
 وَاسْوَاقَكُمْ وَأَنَا فَوَاضِعًا لَكُمْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ
 الْمَوْعِظَةِ حَجَابٍ مِنَ الْغَفْلَةِ وَالْغَرَةِ بِغَدَا لَحَقٍّ
 بِكُمْ

بركت در مساکر است و مشاوره در مشاوار است
 در کار کردن آب در وجه است در طلب است از اندازه حاجت
 اگر چه حاجت بزرگ باشد و اگر چه بزرگ باشد و اگر چه بزرگ باشد
 علم فلان و خوف البیات فاعدوا سعدان سئل از
 آنصح و آن ترک صمت کلامه جواب و سکوت
 خوش گفتار شود و اگر گذاشته شود خاموش شود
 از غیری عنی عن الجواب بذل النجاة من حسن از
 اخلاق و السجیه بذل الید بالعطیه اجمال از
 منقلب و افضل سجیه بذل الوجه الى اللیام از
 الموت الاکبر بشر نفسک اذا ظفرت باللیل از
 و الظفر بین یدین بکم ایتا بکم تروا ایتا بکم از
 و اسواقکم و انا فواضعکم بینه و بین از
 الموعظه حجاب من الغفلة والغرة بغدا لحق از
 بید بزرگ است از بهوشی و فریب دوری از نادان

خَيْرٌ مِنْ قُرْنٍ وَسُكُوتُهُ خَيْرٌ مِنْ نُطْقِهِ بِشَرِّكَ أَوَّلُ
 بَيِّنَاتٍ وَوَعْدُكَ أَوَّلُ عَطَائِكَ بِشَرِّكَ بَدَلٌ عَلَى
 كَيْفِ نَفْسِكَ وَتَوَاضَعُكَ يَبْنِي عَنْ شَرِيفِ خَلْقِكَ
 بَقَاؤُكَ إِلَى قَبَاءٍ وَبَقَاؤُكَ إِلَى بَقَاءٍ بَيِّنَاتٍ بَيِّنَاتٍ
 بِمَا يَنْبَغِي وَتَعَوُّضًا بَيْنَهُمَا الْآخِرَةُ عَنْ شَقَاءِ الدُّنْيَا بِسَطٍ
 بِسَطٍ الْيَدُ بِالْعَطَاءِ خَيْرٌ مِنَ الْآخِرِ وَيَضَاعُ الْخَيْرُ فِي ذِكْرِ
 رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُلْغِ عَنْ رَبِّهِ مَعْدِنًا
 وَنَصَحَ لَامَتِهِ مُنْذَرًا وَدَعَا إِلَى الْجَنَّةِ بِشَرِّ آيَاتِهِ
 الظُّلَمَاءُ وَبَنَاتُكُمْ الْعُلَيَّا وَبَنَاتُكُمْ عَنِ السَّرَّارِ
 بَنَاتُكُمْ اللَّهُ وَبَنَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ مَا يَشَاءُ وَبَنَاتُكُمْ
 وَبَنَاتُكُمْ فَعِ اللَّهُ الزَّمَانَ الْكَلْبَ وَبَنَاتُكُمْ الْغَيْثُ
 فَلَا يَغْفِرْ لَكُمْ بِاللَّهِ الْغُفُورِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَصْفِ

بهتر است از نطق و سکوت خیر از نطق است
 بینه و وعده تو اول عطا تو است بینه و وعده تو
 کف نفس و تواضع تو بینه و تواضع تو
 بقا تو ای قبا و بقا تو ای بقا بینه و بقا تو
 بما یبغی و تعوضا بینهما الآخرة عن شقاء الدنيا بسط
 بسط الید بالعطاء خیر من الآخر و یضاع الخیر فی ذکر
 رسول الله صلی الله علیه و سلم یلغی عن ربیه معدینا
 و نصح لامته منذرا و دعا إلى الجنة بشر آياته
 الظلماء و بناتکم العلیا و بناتکم عن السرار
 بناتکم الله و بناتکم و بناتکم ما یشاء و بناتکم
 و بناتکم فع الله الزمان الکلب و بناتکم الغیث
 فلا یغفر لکم بالله الغفور و قال علیه السلام فی وصف

بینه و وعده تو اول عطا تو است بینه و وعده تو
 کف نفس و تواضع تو بینه و تواضع تو
 بقا تو ای قبا و بقا تو ای بقا بینه و بقا تو
 بما یبغی و تعوضا بینهما الآخرة عن شقاء الدنيا بسط
 بسط الید بالعطاء خیر من الآخر و یضاع الخیر فی ذکر
 رسول الله صلی الله علیه و سلم یلغی عن ربیه معدینا
 و نصح لامته منذرا و دعا إلى الجنة بشر آياته
 الظلماء و بناتکم العلیا و بناتکم عن السرار
 بناتکم الله و بناتکم و بناتکم ما یشاء و بناتکم
 و بناتکم فع الله الزمان الکلب و بناتکم الغیث
 فلا یغفر لکم بالله الغفور و قال علیه السلام فی وصف

الْمُؤْمِنُ بِشَرِّ الْمُؤْمِنِ فِي وَحْيِهِ وَحَدَّثَهُ فِي قَلْبِهِ
 أَوْسَعُ شَيْءٍ صَدَقَ أَوْ أَذَلَّ شَيْءٍ نَسَبَ أَوْ أَزَلَّ
 كُنْ الرِّقَّةَ وَشِئَاءَ السُّفْعَةِ طَوِيلَ غَمَّةٍ بَعِيدَ
 هَمَّةٍ كَثُرَ صَمْتُهُ مَشْغُولَ وَقْتِهِ صَبُورَ شُكْرِهِ
 مَغْمُورَ بَفِكْرِهِ ضَمِنَ خَلْقَهُ سَمِلَ الْخَلْقَةَ لَنْ
 الْعَبْدُ لَكَ نَفْسُهُ أَصْلَبُ مِنَ الصَّلَدِ وَهُوَ أَذَلُّ
 مِنَ الْعَبْدِ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ التَّاءِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 تَأَجَّرَ اللَّهُ تَرَجًا تَوَسَّلَ بِطَاعَةِ اللَّهِ نَجًّا تَمَامَ الْعِلْمِ
 اسْتَعَالَ تَمَامَ الْعَمَلِ اسْتَكْمَالَهُ تَوَقَّعَ مَعَاذَ اللَّهِ تَفَاحًا تَفَاكَ بِالْحَيِّ نَجَّ تَوَاضَعَ اللَّهُ يَنْ فَعَكَ تَمَسَّكَ بِطَاعَةِ
 يَنْ لَفَكَ تَعَمَّلَ الْمَعْرُوفَ مَلَكَ الْمَعْرُوفَ يَضِيعُ الْمَوْفُ

وَضَعَهُ فِي غَيْرِ مَعْرُوفٍ تَأَخَّرَ الْعَمَلُ عَنْوَانِ الْكَسَلِ
 تَصَفِيَةِ الْعَمَلِ أَشَدَّ مِنَ الْعَمَلِ تَأَجَّرَ الْمَلِكُ عَدْلُهُ
 تَنْ كَيْهِ الرَّجُلُ غَفْلُهُ تَوَاضَعَ الْمَرْءُ يَرْفَعُهُ تَكْبَرُ الْمَرْءِ
 تَضَعُهُ تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِاخْلَاصِ نِيَّتِهِ
 تَعْلَمُ تَعْلَمُ تَكْرِمُ تَكْرِمُ تَفْضُلُ خَدَمٍ وَاعْلَمْ تَقَدَّمَ
 الشُّبُفِ التَّوَاضَعِ تَمَامَ السُّودِ دَائِبُ الصَّنَائِعِ تَمَامَ
 الْعِلْمِ الْعَمَلُ بِوَجِبِهِ تَمَامُ الْإِحْسَانِ تَرَكَ الْمُنَّ
 بِهِ تَنْزِيلُ الْمُثُوبَةِ عَلَى قَدَرِ الْمُصِيبَةِ تَنْزِيلُ اللَّهِ
 الْمَعُونَةَ عَلَى قَدَرِ الْمَعُونَةِ بِكَادُ ضَمَائِرِ الْقُلُوبِ
 يُطْلَعُ عَلَى سَيِّئَاتِ الْغُيُوبِ تَجَمُّعُ غَضَصِ الْحِلْمِ
 يُطْفِئُ نَارَ الْغَضَبِ بِحَبْرِ الصِّدْقِ وَتَجَنَّبُ الْكُذْبِ
 أَجْمَلُ شَيْءٍ وَأَفْضَلُ أَدَبٍ تَأَمُّلُ الْغَيْبِ عَيْنُكَ

تَعْلَمُ
 تَكْرِمُ
 تَفْضُلُ
 تَقَدَّمَ

تَهْوِينِ الذَّنْبِ أَهْوَنَ مِنْ رَكُوبِ الذَّنْبِ تَجِيدُ
 غوار داشتن گناه آسانتر است از گناه کردن شناسیدن
 السَّحَابِ نَجَاحٌ وَتَجِيدُ الْأَسْدَادِ إِصْلَاحُ
 در حباب نجات در کلاه است و شناسیدن در باران اصلاح
 تَبَيُّرُ آيَاتِ الْقُرْآنِ وَاعْتِبَارُهُ بِهِ فَإِنَّهُ ابْلَغُ
 از تبیین آیت قرآن و در نظر گرفتن آن به آنست که قرآن را بیشتر از
 الْعِبَرِ تَمَيُّزُ الْبَالِيَةِ مِنَ الْفَاقِيَةِ مِنْ أَشْرَفِ النَّظَرِ
 جدا کردن باریکه از رشت شونده برترین است از نظر
 تَأَمُّجُ الرَّجُلِ عِفَافُهُ وَزِينَتُهُ انْصَافُهُ بِقِيَّةِ الْوَعْدِ
 افسار گرفتن مرد بزرگواری و زینت او در راستی است عدل اوست بر مسلمانی
 فِي قَلْبِهِ وَتَوْبَتُهُ فِي اعْتِرَافِهِ تَلَوُّهُ لَدَ الْعَالِدِ
 آلودگی اوست در پشیمانی و از گناه آوار کردن اوست در شناسیدن لغو کردن
 لَهُ امْضُ مِنْ عَنَابِهِ تَرَكَ جَوَابَ السَّفِينَةِ ابْلَغُ
 مراد از او است از توبه او ترک کردن جواب کوه و توبه
 جَوَابِهِ تَوَقُّوا الْمَعَاجِي وَاجْتَسُوا أَنْفُسَكُمْ عَنْهَا
 جواب او است باریک بینی از نافرمانیها بپاید نفس خود را از نافرمانیها
 فَإِنَّ الشَّيْءَ مِنْ أَطْلَقِ فَنُهَا عَنْهُ تَكَلُّوا تَعَدُّوا
 پس بدین سخن که بچنانست که بکشاید در نافرمانیها بگوید تامل کنید بشمارید
 فَإِنَّ الْمَرْءَ يَجْنُو بِحَبِّ لِسَانِهِ تَوَخُّرُ رِضَا اللَّهِ وَتَوَقُّ
 براسی که مرد بپناست در زیر زبان خود برادر می کند از برای خشنودی خدا و نگاه داشتن خود را
 سَخَطُهُ وَزَعْنُ قَلْبِكَ يَخُوفُهُ خَيْرٌ رِضَا اللَّهِ
 از خشم خدا و بلند کردن دل خود را بر خدا و برادر می کند خشنودی خدا را
 بِرِضَاكَ يَقْدُرُ تَحِيُّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِالرَّغْبَةِ
 بر خشنودی با بخت تقدیر کرده برودن آردن بخدا دوست داشتن

فَمَا لَدِيهِ

فَمَا لَدِيهِ تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّهُ سَيَجَانُهُ فَإِنَّهُ يَرْفُفُ
 در آنچه نزد خداست توکل کن بر خدا پس براسی که او
 قَدْ تَوَكَّلْ بِكَفَايَةِ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْهِ تَقَرُّبُ إِلَى اللَّهِ
 عجبی بدینست که خود را توکل کنندگان بر او نزدیکی شود بوی خدا
 سَيَجَانُهُ فَإِنَّهُ يَرْفُفُ الْمُتَقَرِّبِينَ إِلَيْهِ تَحِيُّبُ إِلَى اللَّهِ
 پس براسی که او نزدیکی کند از برای دوست داشتن بوی او دوست شود بوی خدا
 بِالزَّهْدِ فَمَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ نَفَرٌ بِالْحُبِّ مِنْهُمْ تَحُلُ
 بر گردانیدن از آنچه در دستهای ایشانست تا برسی بندستی ایشان بیایا خود را
 بِالْيَاسَنِ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ تَسْلُمُ مِنْ غَوَايِلِهِمْ
 بنومردی از آنچه در دستهای مردم است تا برسی از پناه گردن ایشان
 وَخَرَزَ الْمَوَدَّةَ مِنْهُمْ تَمَسَّكَ بِكُلِّ صِدْقٍ إِنْ فَادَكَ عِنْدَ
 و پناه بای از دوستی ایشان دست درازن هر دو وسیله است که سود از آن عده نند
 نَكْبَةُ الشَّدَةِ يَحْلِبُ الصَّبْرُ وَالْيَقِينُ فَإِنَّهُ نَعْمُ
 افتادن در سختی بیوش لباس صبر و در پشیمانی بر پاشیدن آن بیوش لباس است
 فِي الرَّخَا وَالشَّدَةِ تَامِلُ النَّاسِ خَيْرٌ مِنْ خَوْفِهِمْ
 در آسانی و سختی امیدوار ساختن مردم را بخیرتر است از ترس ایشان
 تَكَلَّكَ بِالسَّخَاءِ وَالْوَدْعِ فَهَذَا خَلِيلُ الْإِيمَانِ وَاشْرَفُ
 از بار خفاست تو سخاوت و برپا کردن کاری پس سخاوت و برپا کردن ایمانست و برتر
 خَلَاكَ بَارَكَ الْعَمَلُ بِالْعِلْمِ غَيْرِ وَاتَّقِ بَتَوَابِ
 دوستدار است مراد بمان عمل بر دانش و اعتماد کن بپاداش
 الْعَمَلِ بَارَكَ التَّاهِبُ لِلْمَوْتِ وَاعْتِنَامُ الْمَهَلِ
 عمل بمان توشه گیری از برای مرگ و دقت نمودن مهلت زندگی
 غَائِلٌ عَنْ هَجُومِ الْأَجَلِ تَرَخَّلُوا فَقَدْ حَدَّكُمْ
 غافل است از حمله آورده شدن زنده مرگ امان بر آید که تحقیق شتابان بوی شمارگر

وَاسْتَعِدُّوا لِلْمَوْتِ فَقَدْ أَظْلَكُمْ حَقِّقُوا فَإِنَّ الْعَاثَةَ
 داماده بنویسد از برای مرگ که محقق سبب را بکنند بر شما سبب را بشنود که محققین و آخرت
 آماتکم والساعة من ورائكم تجدوكم بذلك الامور
 در پیش شماست و قیامت از پی شماست میسر از شماست کارها خواهد داشت
 للمقادير حتى تكون الحثف في التدبير تروود وامن
 نزدیک تقدیرهاست تا آنکه عیب باشد افتادگی در تدبیر تو نیز بگوید از
 أيام الفناء للبقاء فقد للتم على الزاد وامرتم
 روزگار نیستی از برای بایندی که محقق راه یافته اید در زمان یافته اید
 بالظعن وحشتم على المسين يتسرى لسفرك وشم
 به سفر کردن و بار داشته شده اید بر روانه شدن سبک و آسان شو از برای سفر خود و آسود
 برقى النجاة وارجل مطايا النشمن تعرف حوال
 بوی رسگاری و بارکن باریکها گوشش را بچشایی کوی مرده
 في اشى النعمة وكثيرة الذل في المحنة ترك
 در بریدن نعمت و بسیاری خواری در رنج و گذشتن
 الذنب شديد واشد منه ترك الجنة تولوا
 گناه بگناه است و سخت تر از آن و گذشتن بهشت است روی بگردانید
 من أنفسكم تاديبها وأعدوا لها عن ضاوة
 از نفسهای خود تادیبهای او را بگردانید و بگردانید نفسها از باریدن
 عاداتها تولى الأذل والأحداث الذل دليل
 عواید او حکم شدن فرومایگان و نود و دلان بهیچ نشانه
 اخلاها وادبارها تاتنا اشیاء نستكثرها الذل حقا
 ناهشیدن و ولتها در بازگشتن و ولتها میسر بدما چیزها زیاده و بسیار میگردد اینم هرگاه که کردی
 ها ونستقلها اذا قسمناها تحرم من امرك
 این چیزها را و کم میگردانیم این چیزها را هرگاه که بخش میکنیم اینها را سر او را از کار خود

مَا يَقُومُ بِهِ عَدْرُكَ وَتَبَيَّنَتْ بِهِ حُجَّتُكَ وَفِي إِلَيْكَ
 آنچه بر پای دارد بر عذر تو و باینچه در میان تو و بین ما و بسوی تو
 برشدك تقاض نفسك بما يحب علمها تامن تقاضى
 بر شد تو تقاضا کن از خود را باینچه دوست دارد با اینچه باشی از تقاضا و بخت
 غرك لك واستقص علمها تفن عن استقصاء غيرك
 غم خود را بر تو و طلب علمها کن بر تفن خود باینکه بطلبی از طلب غیر تو
 عليك ترك الشهوات افضل عبادة واجل عبادة
 بر تو و گذاشتن آرزوها از تو نترس از تو نترس در بهشت و در بهشت
 تجاوز مع القدرة وأحسن مع الدولة تكمل لك
 در گذران گناه با توانایی و نیکو کن با دولت تا کامل شود مرده
 السيادة تعلموا العلم تعرفوا به واعملوا به تكونوا
 بر سر و مقبره بر آموزید علم را تا شناخته شوید بدان و عمل کنید بدان تا بشوید
 من اهله تحب الي خليك تحبك وأكرمهم
 از اهل علم دوستی دراز بسوی خود دوستی دراز و گرامی دار او را
 بكرمك واثرة على نفسك بوترك على نفسه واهله
 بکرم خود و اثر بر کنش بر نفس خود تا او بگذرد و بر نفس خود و بر اهل خود
 تحب الفصص فاني لمار جرة اخل منها عاقبة
 دوستی بکنم از دهمارا درستی بکنم باینچه باینچه از دهمارا عاقبتی
 ولا الذمفة يتنا الاخرة في الله على التناصح
 و نه بر مزه نه باینچه و با بریدیم برادری در راه خدا بر بندگفتن
 في الله والتبازل في الله والتعاون على طاعة الله
 از برای خدا و دادن از برای خدا و یاری دادن بر فرمان برداری
 والتناهي عن معاصي الله والتناهي عن الله واخلها
 و بازماندن از نافرمانیهای خدا و یاری کردن از برای خدا و بازماندن از کار خود

الْحَيَّةُ تَخْلُصُ النَّيَّةَ مِنَ الْفَسَادِ أَسَدٌ عَلَى الْعَامِلِينَ
دوستی با کوه دانند از بتاها سختی از برکتدگان
 مِنْ طَوْلِ الْأَجْتِمَادِ تَحْلُوا بِالْأَخْذِ بِالْفَضْلِ وَالْكَفِّ
از درازی کوشش آراسته شود بگرفتن فضل و دانش و دوری
 عَنِ الْبَغْيِ وَالْعَدْلِ بِالْحَقِّ وَالْإِنْصَافِ عَنِ النَّفْسِ وَاجْتِنَابِ
از بستم و عمل کردن براسی و داد خواستن از نفس و دور شدن
 الْفُسَادِ وَاصْلَاحِ الْمَعَادِ تَزُودُ فَا مِنْ الدُّنْيَا خُودِ
از بتاهی و ساز اخذ توشه بردارد از دنیا بپرساید
 بِهِ أَنْفُسَكُمْ غَدًا وَاخْذُوا مِنَ الْفَنَاءِ لِلْبَقَاءِ سَرَّادِ
از آن نفس خود فردای قیامت و بگریز از نیستی از برای مابقی و در پویشند
 الْحَيَاءِ وَادِرْعِ الْوَفَاءِ وَاحْفَظُوا الْأَخَاءَ وَاقْلُوا مُحَادَثَةَ
بوشن چار و پوشیدگی و قمار و گناه دار برادر را و کم ساز سخن گفتن
 النِّسَاءِ يَكْمَلُ لَكَ الْمَنَاءُ تَعَالَى اللَّهُ مِنْ قَوِي مَا أَحْلَهُ
بازمان با کمال شود از برای تو دشمنی بر توست خدا از هر توانایی بپوشد از
 وَتَوَاضَعْتَ مِنْ ضَعِيفٍ مَا أَجْرَكَ عَلَى مُعَاصِيهِ
و افتاد و فرو نهاد از ناتوانی و چه در پناه خدای تو و بر نافرمانیهای او
 تَعْنُوا الْوَجْهَ لِعِظْمَةِ اللَّهِ وَتَحْلِبِ الْقُلُوبَ مِنْ
بی افتد و در پناه نزاری نزدین هر که خدا و بر سر دلها
 مَخَافَتِهِ وَتَمَّا لَكَ النُّفُوسُ عَلَى مَرَاغِيهِ تَنْفُسُوا
نفس او و بتا و ویران میشود نفسها بر خستند و خواهشهای او و بگریزند
 قَبْلَ ضَيْقِ الْخَنَاقِ وَانْقَادُوا قَبْلَ غَوْلِ السِّيَاقِ
پیش از تنگی کوفتن گلو و در زمان بردار شوند پیش از سخت گیری و دانش هر که
 تَحَبُّوا الْبُخْلَ وَالنِّفَاقَ فَمَا مِنْكُمْ أَنْتُمْ الْأَخْلَاقِ
نگاره کند از بخشنی و در درستی که این دو خستند از نگویند برین خستد است

تعلوا

تَعْلَمُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ رَبِّيعُ الْقُلُوبِ وَاسْتَشْفَا بَنُوهُ
بیا موزید قرآن را پس بدرستی که قرآن دهن است و طلب شفا و بهی کنید بر دستهای قرآن
 فَإِنَّهُ شِفَاءُ الصُّدُورِ تَعْرِفُ حِمَاةَ الرَّجُلِ ثَلَاثَ
پس بدرستی که قرآن شفا یستند است شناخته میشود کوی مرد در سخن
 كَلَامِهِ فَمَا لَا يَعِينُهُ وَجَوَابُهُ عَمَّا لَا يَسْتَلِ عَنْهُ وَتَوَدُّ
در سخن او در پاسخ نشاید او را و جواب گفتن او را آنچه پرسیده نشود از او و دلیری او
 فِي الْأُمُورِ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ وَلَنْ
در کارها فروتنی کنید مرا کسی که بیاموزید از او علم را و مرا بخرد
 تَعْلَمُونَهُ وَلَا تَكُونُوا مِنْ جَبَانَةِ الْعُلَمَاءِ فَلَا يَقُومُ
که بیاموزند او را و مباشید از گردن گشای دانشمندان که بی ایستد
 جَهْلُكُمْ بَعَلِكُمْ تَحَبُّوا تَضَاعُ غِنَى الْقُلُوبِ وَتَسَاخُنِ
با دانی شما در گردن گشای شما و بپوشید از گشای کردن دلها و داند و چکین
 الصُّدُورِ وَتَدَابُرِ النُّفُوسِ وَتَخَاذُلِ الْأَيْدِي تَمْلِكُوا
سینه دگر روی نفسها و دگر دارند در دستها و ناخداوند
 أَمْرَكُمْ تَفَكَّرْ قَبْلَ أَنْ تَفْعَلَ وَشَاوِرْ قَبْلَ أَنْ تَقْدِرَ
کار خود بپند اندیشه کن پیش از آنکه روی آرند کار و مشورت کن پیش از آنکه در روی در کاری
 وَتَذَكَّرْ قَبْلَ أَنْ تَحْمِلَ تَجِدْ مُضِضَ الْحِلْمِ فَإِنَّهُ
و بپندیش پیش از آنکه عمل کنی خردمند و بپوشد سوزشهای بر بگریز پس بپوشد گان
 رَأْسُ الْحِكْمَةِ وَثَمَرَةُ الْعِلْمِ تَعْلَمُ الْعِلْمَ فَإِنَّكَ
سر حکمتست و میوه دانش است در آموز علم را پس بدرستی که تو
 إِنْ كُنْتَ غَنِيًّا زَانِكًا وَإِنْ كُنْتَ فَقِيرًا صَانِكًا
اگر باشی توانگر بدارد تو را و اگر باشی درویش نگاه دارد تو را
 نَوِّحِ الصُّدُقَ وَالْأَمَانَةَ وَلَا تَكْذِبْ مِنْكَ كَذِبُ
برادر را کن بار راستی و درستی با کسی که دروغ گوید

وَلَا تَحْنَنَّ مِنَ خَاتَمِكَ تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ وَتَعَلَّمُوا مَعَ الْعِلْمِ
 السَّكِينَةَ وَالْحِلْمَ فَإِنَّ الْعِلْمَ خَلِيلُ الْمُؤْمِنِ وَالْحِلْمُ
 وَزِينٌ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّتْهُ
 نَفْسُهُ نَفْسُهُ بِمَا بَطَّنَ وَلَا تَغْلِبْهَا عَلَيَّ مَا اسْتَيْقَنَ
 لَمْ يَجْعَلْ هَوَاهُ أَمِينًا وَطَاعَتُهُ فِي سَائِرِ أُمُورِهِ تَوْقُ
 الْبَرِّ دَرَجَاتٍ فِي أَوَّلِهِ وَيَلْقَوْنِي فِي آخِرِهِ فَإِنَّهُ يَفْعَلُ فِي الْبَدَنِ
 كَمَا يَفْعَلُ فِي الْأَعْضَانِ أَوَّلُهُ يَحْرِقُ وَآخِرُهُ يُوْرِقُ وَقَالَ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْأَسْلَامِ: يَبْصُرُ لِمَنْ غَرَمَ وَانِيَّةً
 لِمَنْ تَوَسَّعَ وَعَيْرٌ لِمَنْ اتَّقَطَّ وَجَاهٌ لِمَنْ صَدَّقَ
 تَحَرُّضًا وَجَنَبَ سَلَا سَخَطُهُ فَإِنَّهُ لَا يَدُوكَ نِقْمَتُهُ
 وَلَا غِنَاءُ بِكَ عَنْ مَغْفِرَتِهِ وَلَا مَلْجَأُ لَكَ مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ
 تَوْقُ سَخَطُ مَنْ لَا يُخَيِّكُ إِلَّا طَاعَتَهُ وَلَا يُدْبِكُ إِلَّا
 مَقْصِدُهُ

مَقْصِدُهُ وَلَا يَسْعُكَ إِلَّا رَحْمَتُهُ وَالْبَحْ إِلَيْهِ وَتَوَكَّلْ
 عَلَيْهِ: تَقَرَّبَ إِلَيْهِ إِذَا مُنِعَتْهُ بِقَلْبِهِ مَا مَنَعَكَ إِذَا
 أَوْيَتْهُ تَنَافَسُوا فِي الْأَخْلَاقِ الرَّغْبَتُهُ وَالْأَخْلَاقُ
 الْعَظِيمَةُ وَالْأَخْطَارُ الْجَلِيلَةُ يَعْظُمُ لَكُمْ الْجَزَاءُ بِتَادِ
 الْمَكَارِمِ وَسَارِعُوا إِلَى تَحْمِلِ الْمَغَارِمِ وَاسْعَوْا فِي خَلَا
 مِنْ هَوَايَاكُمْ حَسَنٌ لَكُمْ فِي الدَّارَيْنِ الْجَزَاءُ وَتَنَالُوا
 مِنْ اللَّهِ عَظِيمًا كَثِيرًا: تَعَصَّبُوا خِلَالَ الْحُمْدِ
 مِنَ الْخَفِظِ لِلْجَارِ وَالْوَفَا بِالذَّمَارِ وَالطَّاعَةَ لِلَّهِ
 وَالْمَعْصِيَةَ لِلْمَلِكِ وَتَحَلُّوا بِمَكَارِمِ الْخِلَالِ: تَنَادَرُوا
 إِلَى مَحَامِدِ الْأَفْعَالِ وَفَضَائِلِ الْخِلَالِ وَتَنَافَسُوا
 فِي صَدَقِ الْأَقْوَالِ وَبَذَلِ الْأَمْوَالِ: تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ
 سُبْحَانَهُ بِالسُّجُودِ وَالرُّكُوعِ وَالْخُضُوعِ لِعَظَمَتِهِ وَتَخَشُّعِ
 كِبَارِكُ

فِي حَرْفِ التَّاءِ مِنْ ذَلِكَ بَلَقَ ثَمَرُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

در حرف تاء بعض ازان لفظ ثمره وارد شده گفت حضرت مرتضی
 ثمره العلم معرفة الله ثمره الايمان الفقه عند الله ثمره
 موه علم شناخت خلاصت موه ایمان رسیدن به راه نرد خدا موه
 الوعظ الانتباه ثمره العقل الاستقامت ثمره الخرم
 بزرگن بیداری موه عقل استقامت راستی موه اکسب
 السلامة ثمره الخوف الامن ثمره المقتنيات الخزن
 رسا رست موه نتر امانت موه مالهای اودخته اندوخت
 ثمره الغفلة الصيانة ثمره الدين الايانة ثمره الفكر
 موه بخودی رها داشت موه دین امانت موه فکر
 السلامة ثمره اللجاج القطب ثمره الخوف الطلب
 سلامت موه بیزه بجا داشت موه ناتوانی از دست رفتن خواست
 ثمره الحرص العنا ثمره القناعة الغنا ثمره العلم العبادة
 موه از رنج است موه توانگری است خرمندی موه دانش پرستند
 ثمره اليقين الذهادة ثمره العقل لزوم الحق ثمره الادب
 موه درست دانی برهنه گاریت موه خرد مراهی حقاقت موه ادب
 حسن الخلق ثمره النفرط ملامة ثمره الفت ندامة
 خوش خویشی موه از حد گذشتن و گزشتن موه از دست دادن بیجا رفتن
 ثمره الحب البغضا ثمره المراء الشحنة ثمره الرضا الغناء
 موه خود بینی دشمنی است موه ستیزه جوئی اندوختن است بخشندگی بی نیازیت
 ثمره الطع الشقا ثمره الطاعة الجنة ثمره الولد بالذ
 موه طع بد خویشی است موه فرمان برداری بهشت است موه شیفته شدن بدینا
 عظيم المحنة ثمره الحياء العفة ثمره التواضع المحبة
 رنج بزرگست موه انجا نفعی گاه موه خردی دوستی است

ثمره الكبر

ثمره الكبر المسببة ثمره العجالة العثان ثمره العقل صحة
 موه بزرگن گزینند تنگاست موه شتابیدن بر دامن موه خرد گدازد شتابی
 الاخيار ثمره التجربة حسن الاختيار ثمره الزهد
 بنکو کارانست موه آزمایش خوش گزینیست موه برهنه گاری
 الراحة ثمره الشك الحيرة ثمره الشجاعة الفيرة
 آسایش است موه گمان زدگی سرگردانیست موه دلیری غیرت
 ثمره الكرم صلة الرحم ثمره الشكر زيادة النعم
 موه کرم پیوستن خویشانست موه شکر افزودن نعمت است
 ثمره طول الحيرة السقم والهدم ثمره العلم العباد به
 موه دندکافی دراز بیماریست موه علم عمل کردن بهستند
 ثمره العمل الاجر عليه ثمره الايشن بالله الاستوحا
 موه عمل مزد عمل است موه جوگر فتن بخدا رسیدن
 من الناس ثمره العقل صدقة الناس ثمره النعم النعم
 از مردم موه خرد مداراست با مردم موه از اینوی گدازد
 على العيوب ثمره الذکر استنباط القلوب ثمره الحمد
 بر عیبهها موه یاد خدا روشن شدن دلهاست موه سپردن
 شقاء الدنيا والاخرة ثمره التقوي سعادة الدنيا
 بد بختی دنیا دامنست موه برهنه گاری نیکنمیی در دنیا
 والاخرة ثمره الاخوة حفظ الغيب واهداء العيب
 دامنست موه برادری نگاه داشتن عیبست در پیش از یاد
 ثمره القناعة الاجمال في المكسب والعرف عن الطلب
 موه قناعت اندک ساختن است کسب را در وی کرد ایندن است از طلب
 ثمره الدين قوة اليقين ثمره الورع صلاح النفس
 موه دین استواری یقین است موه برهنه گاری راست ساختن نفس

والدين: ثمرة العفة القناعة ثمرة الورع الزهادة
 ثمرة الطمع ذلك الدنيا والآخرة ثمرة الكذب والممانه
 في الدنيا والعذاب في الآخرة ثمرة الأمل فساد العمل
 ثمرة العلم خلاص العمل ثمرة العقد الصدق ثمرة
 القناعة الغنى ثمرة الحكمة الفوز ثمرة الحلم الرفق
 ثمرة الرغبة التعب ثمرة الحرص النصب ثمرة العمل الصالح
 كما صله ثمرة العمل السعي كاصله ثمرة المعرفه الغرور
 عن دار الدنيا ثمرة الايمان الرغبة في دار البقاء
 ثمرة الحكمة التتر عن الدنيا والولة بحنة الماوي
 ثمرة العقل مقب الدنيا وقع الهوى ثمرة المجاهدة
 قهر النفس ثمرة الحاسية اصلاح النفس ثمرة التقوى
 استبلاك فوارط النفس ما ورد من حكم امير المؤمنين
 علي بن ابي طالب

علي ابن ابي طالب عليه السلام في حرف التاء بلفظ
 ثلاث وثلاثه قال عليه السلام ثلاث من كن فيه
 كمال ايمانه العقد والعلم والحلم ثلاث ليس عليهن
 مستند احسن الادب ومجاينة الرب والكف عن المحارم
 ثلاث فمن المرقه غرض الطرف وغرض الصوت
 ومشي القصد ثلاث فمن المجاهد لنوم الحق ويحب
 الباطل وركوب الحد ثلاث لا يستود عن سر المرأة
 والتمام والاحق ثلاث لا يهني لصاحبه عيش
 الحقد والحسد وسوء الخلق ثلاثة يمحون بها عقول
 الرجال هن المال والولاية والمصيبة ثلث مهلكا
 طاعة النساء وطاعة الغضب وطاعة الشهوة ثلث
 لا سعيي منهن خذمة الرجل صيفه وقيامه عن
 علي بن ابي طالب

بجلسه لایه و معله و طلب الحق وان قل ثلث هن
 از برای بر خود و استاد خود و خواست راستی که
 جماع المرقه عطاء من غن مسئلة و وفاء من غن
 کد آورنده بر دست دهن بر خواست و وفاء من غن
 وجود مع اقل ثلث من كن فيه استكمل الايمان من
 و بخشش با کمالی و جزا است که در هر که باشد آن خصال تمام گردانند باشد ایمان آنک
 اذ ارضي لم يخرج به رضاه الي باطل و اذا غضب لم يخرج
 هرگاه خشنود شود بر دین ببرد خشنودی و در هر که باطل و هرگاه خشم گیرد بر دین ببرد
 غضبه عن حق و اذا قدر لم ياخذ ما ليس له ثلثة
 خشم او را از حق و هرگاه توانا شود بر دین اندک که نباشد از اندک جزا است که از حق
 هن الرقة جود مع قلة واحتمال من غن مذلة و تقف
 که ایمانست مرده بخشش با کمالی و بر دین باری و بخوارگی و بر حق برون
 هن المسئلة ثلث من كن فيه رفق من خيال الدنيا
 از در خواست و خصلتست که در هر که باشد آن روفی یافتن به جنت دنیا
 والاخرة هن الرضا بالقضا والصبر على البلاء والشكر
 و رضا و آخرت ان حاصلتها صودست بر مرده خدا و صبر کردن بر بلا و شکر کردن
 في الدنيا ثلث من كن فيه فقد اكمل الايمان العبد
 در آسانی و خصلتست که در هر که باشد آن خصلت پس تصویق که تمام گردانند باشد ایمان آنک عبادت
 في الغضب والرضا والقصد في الفقر والغنا واعتدال
 در خشم و خشنودی و صانع روی در مردوبی و توانگری و معتدل را داشتن
 الخوف والرجا ثلث من كنز الايمان كتمان المصيبة
 ترس و امید و جزا است که از کجدهای ایمانست نه پوشانیدن سوگواری
 والصدقة والمرض ثلث من اعظم البلاء كثرة العائلة
 و صدقه دادن و بیماری و جزا است که از ترس کردن بلاهاست بسیاری در دینی

و غلبة الدين

و غلبة الدين ودوام المرض ثلثة لا يتصفون
 و اینونی دین و همیشه بیماری و در خودی ستانند
 من ثلثة العاقل من الاحق والبر من الفاجر
 از سه کس غافل از نادان الخیر و نیکوکار از بدکار
 والكرم من الليم ثلثة هن جماع اسداء النعم
 و صاحب از ناکس از ناکس که جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 ورعاية الذم وصلة الرحم ثلثة هن زينة المؤمن
 و نگاه داشتن خطیبا حقدا بوسستن بخوبی نشان جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 تقوي الله وصدق الحديث واداء الامانة ثلثة
 ترس خدا و راست گفتن و باز دادن امانت جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 هن شين الدين العجز والعدو والمخانة ثلاثة
 آنها عین دین است ناتوانی و بر دین ناتوانی و نادرستی کردن جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 يوجب المحبة الدين والتواضع والسخاء ثلثة هن
 که در دین است دوستی با دین و داری و در دین و در دین و در دین جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 جماع جماع الدين العفة والوعظ والحياء ثلثة
 کرد آورنده دین اند نهنکی و بر حق کاری و شرم جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 مهلكة الجراة على السلطان وايمان الخوان
 پناه کننده اند بر دین بر باد شاه و ایمان داشتن غایبان
 و شرب السيم للخربة ثلثة تدل على حقوا الایمان
 و شامیدن زهر از برای ایمان جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 الرسول والكتاب والهدية ثلث هن المحرفات
 الیچی در نهاده و نوشته و داده آورده جزا است که از ناکس او برده اند و نیکوکاران نیکوکاران
 المویقات فقر بعد عني وذل بعد غرك وفقد
 و ناهج کننده اند در دینی بعد از توانگری و خوارگی پس از غریزی و کم کردن

الا حنة: تلك همة من القوي فقد الاحية والفقر
 في الغزاة ودوام الشدة: تلك بوجين المحبة حسن
 الخلق وحسن الرفق والتواضع: تلك همة كمال الد
 الاخلاص واليقين والتفجع مما ورث من حكم امر الله
 على ابن أبي طالب علم باللفظ المطلق قال عليه السلام ثوب
 النفع اشرف الملابس: ثوب العافية اهني الملابس ثوب
 عملك افضل من عملك: ثوبك على غيرك ايق من هنا
 عليك ثوب العمل على قد المشقة فيه: ثوب الصبر
 يذهب مضى المصيبة: ثوب الاخرة يشبه مشقة الد
 ثوب المصيبة على قد الصبر عليها: ثوب الصبر
 اعمال الثواب: ثوب الجهاد اعظم الثواب: ثوب الله
 كمال طاعته وعقابه لاهل معصيته: ثوبوا من الغفلة

وینموا

وینموا من الرقة وناهبوا للنقلة وبن ودوا للرخلة
 ثمن الجنة العمل الصالح: ثقلوا موازينكم بالعمل الصالح
 ثمن الجنة النهد في الدنيا ثواب العلم بخلاف ولا
 يتيك ويقيك ولا يفتي: ثواب الدين بقوة اليقين
 ثابرا على صالح المومنين والمتقين: ثقلوا موازينكم بالصدق
 ثروة الدنيا فقد الاخرة: ثروة العلم تنجي وتبقي ثروة
 المال تودي وتفتي: ثروة العاقل في عمله وعمله: ثروة
 الجاهد في ماله وامله: ثابرا على اختتام عملك لا ينف
 ثوابه: ثابرا على اعمال الموجبة لكم الخلاص من النار
 والفوز بالجنة ثابرا على افساء الكارم وتحملوا اعباء
 المعاصم تحرر وافضيات المفام: ثابرا على الطاعات
 وسار عوا الى الخيرات ويحبوا السيئات ويادروا فاعل

الْحَسَنَاتُ وَيَجْتَنِبُوا الرِّكَابَ الْمَخَافَةَ ثَوَابِ الْعَمَلِ شَرِّ الْعِلْمِ
 نیکو بها دور شود از کندن کارهای حکم یارایی کردار میوه دانست
 ثبات الدول باقامة العدل **ما ورد من حكم امير المؤمنين**
 دولتها بپاداشی عدالت بعضی از آنچه وارد شده از حکمهای امیرالمؤمنین
علي ابن ابي طالب عم في حرف الجيم قال عليه السلام
 علی آن ابی طالب در حرف جیم گفت حضرت مرتضی
 جد بامتجد محمد جالس العلماء تسعد جمال الجلاله
 بخش آنچه عیالی تاسوده باشی بشین با دانشمندان تابکشت شوی زیبایی مرد بپاداشی
 جالس الخیر نعمة جلیس الشی نعمة جالس العلماء
 بشین نیکو نعمت بشین بد خشم خدایت بشین با دانشمندان
 تردد علماء جالس العلماء تزد علماء جالس الفقهاء
 تاداشت زیاد بشین بایر باران تابور بارافزایی همیش با درویشان
 تزد شكرا جدد سدد واضبر تظفر جود الولاة بنی الملمیة
 تاد شکرافزایی بشین تاملت شوی و صبر کن تا فرود کار شوی فرمان دهان بدر شکرا و مال
 جود و خیر جود الفقر افضل الجود جوداً بالموجود
 ستم بهار کردان کرد بشین درویش افزونی بخشش است بخشید با بخارید
 وانجز الوعود و اوفوا بالعهود جود الفقیر بخله و فقر
 و باز آید بر عهدا و بجای آید عهدها را بخشش درویش نرزد کم دارد درویش
 الخیل ید له جود الرجل محبته الى اصناده و خله
 بخیل خوار می دارد بخیل را دوست میگرداند او را بشین دشمنان او را بخیل مرد
 بغضه الى اولاده جارا لله سبحانه امن وعدو خائف
 بدشمنی میگرداند او را بسوی خداوندان او نمسایم نکست او ایمنست و دشمن خدا ترسانست
 جرب نفسك في طاعة الله بالصبر على اداء الفرائض
 بپاداشا نفس خود را در فرمان برداری خدا بشکیبایی بر گذاردن فرائضها

والدوب في النوافل والوظائف جوداً بما يقع تقاضاؤه
 در گذاردن نافعها در سببها انچه از کردارها بخشش نمایند تا بچینست شری عوم کرد اذان
 بما ينبغي جوداً في الله وجاهدوا انفسكم على طاعة عظم
 انچه می باید بخشش کنید آ در راه خدا و جنگ کنید با نفسهای خود بر فرمان برداری تا بزرگ شود
 لكم الخیر و تحسن لكم الحياء جاد السوء اعظم الضياء واشد
 بپاداشی خیرا و نیکو کردد مهربانرا حیا بمسایم بد مذکرین زیبا کار است و سخت تر
 البلاء جماع الخیر في العمل لما يقع ولا ستمانه بما يفي
 بلاست کردار نیکو در عمل کردنی از برای آنچه می باید و بخاری نمودن نافع فای میشود
 جوار الله مبدول لمن اطاعه و تجنب مخالفته جاور
 تمسایم بخدا در است از برای انکه فرمان برداری کند دور شود از نافرمانی او تمسایم کن
 تامن شره ولا يعد لك خیر جاد الدنيا محروب و مرفود
 تاد شکرا انشرا و در نکر در از تو خیرا بمسایم دنیا جنگ کرده شده و لایبده دنیا
 مسكوب جود الدنيا فناء و مراحمها عناء و سلامتها عطاء
 بکست زده بشین بخشش دنیا تا بچینست و آسایش دنیا بخاست در سکاری دنیا بپاداش
 و مواجهها سكب جابنوا الكذب فانه بجانب الايمان جانبها
 و بخششها دنیا بهودست دور شود پس بدستی که دروغ ایمانست دور شود
 القدر فانه بجانب القرآن جابنوا الخيانة فانه بجانب
 از سوافای پس بدستی که بپاداش در دست اززدگی از خیانت پس بدستی که بپاداش
 الاسلام جابنوا التخاذل والتدابر و طيعة الارحام جمال
 مسلمانان است دور شود از خواری و در کرداری و برید هاری از خویشان از بیایی
 الرجال في الوقار جمال الجن تجب العار جاملوا الاشرار
 مرد در کرداری است زیبایی از آدم مرد دورست از ننگ مدارا کند از بدکاران
 و جالسوا الاخيار جمال المؤمن و رعه جمال العبد الطاعة
 و بخشش کند با نیکان زیبایی مؤمن بر حق کارهای او زیبایی فرمان بردار است

من
بالکدر

جمال العيش القناعة: جمال الأحسان برب الامتنان
 زینبایی زیند کاف قناعیت زینبایی زینکونی توک منت نهادنت
 جمال القرآن البقرة وال عمران: جمال العرف انما جمال
 زینبایی قرآن سورہ بقرہ سورہ آل عمران است زینبایی زینکونی تمام کردن زینبایی
 العالم عمله بعلمه: جمال العلم نشی وثمره العمل به
 دانشمند عمل کردن آفرین زینبایی دانش برانگنده ساختن علم عمل کردن استبان
 وصيائته وضعه في اهله: جهاد النفس مهاد الجنة
 دیکاه در آفرین علم نهادن علم استبان زیند کونی که از علم آفرین با نفس مهر بهشت است
 جهاد الهوي: ثمن الجنة جهاد النفس افضل جهاد
 جنگ کردن با آرزو بهای بهشت است جنگ کردن با نفس خود فاضلترین جنگها است
 جمال الفصد يد على طهارة المولد: جاهد نفسك
 زینبایی زینکونی بر پاک زادن زینبایی با نفس خود
 وخاسمنا نحاسية الشريك شركته وطالبها بحق الله
 دشمنان خود کنز بجزو شمار کردن شریک با شریک خود و با خواهش خود را بجهاد خدا
 مطالبنا تخم خضه فان اسعد الناس من انتدب
 بجهاد خواهش دشمن از دشمن خود بر سر بدستی که سوارترین بر دمان اکبر است در شهادت
 لحاسية نفسه: جهاد النفس ثمن الجنة فزجها
 شمار کردن عمل نفس خود را جنگ کردن با نفس بهای بهشت بهر که جنگ کند با نفس خود
 ملكها وبها اكرم ثواب الله لمن عرفها جعل الله سبحانه
 مالک نفس خود شود و این جنگ را بجهاد ثواب خداست مرا کند که شناسد آنرا که دانسته است حقانی که پاکست
 اسماء عاتية ما عاتها وا بصا لا لخلو ما عاتها جمال
 کوشمانا که شود و از آنکه کوشمانا و جشمها از دشمن سازد اندک بهشت باشد جشمها
 الغني يضعه وعلم الفقير رفة: جمال النية سبب
 توانگر بی اندازد نادانرا دانش در پیش بر میدار او را نیست زینکونی سبب

بلوغ

بلوغ الامينة: جمال المشي هلاك المستشيين جمال الشيا
 رسیدن با آرزو نادانی اندیشه اندیش بنای اندیشه جوی نادانی نادانی جوی
 معذور وعلمه محقوب جمال الخير في المشاورة والاخذ
 معذور و بهر چه بود و دانست و خوارست زینبایی زینکونی در مشورت کردن و بجای آوردن
 بقول النصيح: جماع الدين في اخلاص العمل ونقص العمل
 گفتار بندگی کردن ازین دین در پاکیزگی کردار است در کوتاهی کردن
 وبذل الاحسان والكف عن القبيح: جماع الشر في الاعتذار
 و در کار کردن و باز ایستادن از زشتها کردار بدی در مغرور است
 بالمثل والافعال على الاميل: جهاد النفس بالعلم
 بملکها و ننگه کردن بر امید بندگی کردن نفس با علم
 عنوان العقل: جهاد الغضب بالحلم برهان النبذ
 نشانده عقلست جنگ کردن با خشم بر دباری بیان راست رویست
 جماع الشئ في مقارنه قرن السوء: جماع الغرور في
 کردار بدی در نزدیکی شمشین بدست کردار بدی مغروری در
 الاستنابة الى العدو: جمال القول دليل وفور العقل
 بازگشت بسوی دشمن است زینبایی گفتار دلیل بسیاری عقلست
 جمال الفعل يبي عن طيب الأصل جعل الله لكل شئ
 کردار بدی خبر میدهد از پاک اصل و کردار بدی خدا از برای هر چیزی
 قدرا وكل قدرا خلا جعل الله لكل عمل ثوابا وكل
 اندازه و از برای هر اندازه دعه کردار بدی خدا از برای هر عملی و ثوابی و از برای
 شئ حسنا وكل اجل كما جعل الله سبحانه حقوق عباده
 هر چیزی شماری و از برای هر عده نوشته کردار بدی خدا از برای هر حق و بندگی خود را
 مقدمة على حقوقه فمن قام حقوق عباده لله كان ذلك
 پیشتر بر حقهای خود بر هر کس که بپایند از برای حقهای بندگی خدا باشد این استادی

مَوْدِيَّ إِلَى الْقِيَامِ بِحَقِّهِ اللَّهُ جَمَاعَ الْخَيْرِ الْمَوَالَةِ فِي
 رساننده بسوی استادان بحق خدا کردارمند بنکوی دوستی است در راه خدا
 وَالْمَعَادَةِ فِي اللَّهِ وَالْحَبَّةِ فِي اللَّهِ وَالْبَقْصِ فِي اللَّهِ
 درستی از برای خدا و دوستی از برای خدا و دشمنی از برای خدا
 وَقَدْ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّهُ جَعَلَ خَوْفَهُ
 و گفت مرتضی بر باد سلام خدا در حق انکار که نکو شود کردار او را کردارنده است
 مِنَ الْعِبَادِ نَقْدًا وَمِنْ خَالِقِهِ صَمَاتًا وَوَعْدًا جَالِسِ
 از بندگان نقد واماده و ترسان از فرزند خود بصفان دوعده منتشی کن
 أَهْلَ الْوَعْدِ وَالْحِكْمَةِ وَكَثْرَ مُنَاقَشَتِهِمْ فَإِنَّكَ إِنْ كُنْتَ
 بابر حکمت و بسیار کن باشان گفتگو پس بدستی اگر باشی
 جَاهِلًا أَعْلَمُوا وَإِنْ كُنْتَ عَالِمًا زِدْتَ عِلْمًا فِي ذِكْرِ
 نادان داناسازند ترا اگر باشی دانای زیاد شوی در دانش دیر باد
 أَيْلِسَ جَعَلَهُمْ مَرِيئًا بِنَبَلِهِ وَمَوْطَا قَدَمَهُ وَمَا خَذَلَهُ
 شیطان کردارنده ایشان را شانه بر جود و جای نهادن بای خود و جای گرفتن بنده
 جَمَاعَ الْمَرْوَةِ أَنْ لَا تَعْمَلَ فِي السَّبِيِّ مَا تَسْتَحْيِي مِنْهُ فِي الْعَلَا
 کردارمند جماعتی است که نکستی در پنداری آنکه شرم نزاری از آن در اشتکبار
 جَالِسِ الْعُلَمَاءِ يَنْدُ عِلْمَكَ وَبِحَسَنِ أَدَبِكَ وَتَبَلُّغِ نَفْسِكَ
 بنشین با حکما تا کامل شود عقل تو و بر سر آید نفرت تو و نیست شود از تو
 جَهْلَكَ جَانِبًا كَسَنَةً وَتَجَاوِزَ عَنِ السَّيِّئَةِ مَا لَمْ يَكُنْ
 نادان تو بپادارنده بنکوی و در گذر اسلام از بدی مارم که پندار
 ثَمًا فِي الدِّينِ وَهَذَا فِي سُلْطَانِ جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَ الْعَدْلِ
 رخت در دین و در پادشاه کردارنده است خدا را عدل را

قَوَامِ الْأَنَامِ وَتَبَيَّنَ مِمَّا مِنَ الْمَظَالِمِ وَالْأَثَامِ وَتَسَنَّبَتْ
 ستون مردمان و بیکاری از مظالم و گناهها و روشن گردانیدن
 لِلْإِسْلَامِ جَمَالَ الدِّينِ الْوَرَعِ جَمَالَ الشَّيْءِ الطَّعِ جَمَالَ
 مرام را زیبایی دین پر مهر کاست زیبایی بدی طع است زیبایی
 السِّيَاسَةِ الْعَدْلِ فِي الْأَمْرِ وَالْعَفْوِ مَعَ الْقُدْرَةِ جَمَالَ
 سیاست و نیکوایی عدلست در فرمان دهان و در گذشتن از گناه توانایی زیبایی
 الْأَخْوَةِ أَحْسَانِ الْعِشَى وَالْمَوَاسَاةِ فِي الْعُسَى جَمَاعَ
 برادری بنکوی کردارند زندگانی را و اسان گرفتن در دشواری کردارنده
 الْحِكْمَةِ الْبَقِ وَحُسْنِ الْمَدَارَةِ جَمَاعَ الشَّيْءِ الْبَحَاجِ
 حکمت ندری است و خوشی مدارا کردارنده بدی نومی
 وَكَثْرَةُ الْمَادَةِ جَمَاعَ الْخَيْرِ فِي أَعْمَالِ الْبِرِّ جَمَاعَ الْفَضْلِ
 و بسیاری است کثرت کد و درنده بنکوی در عملهای نیکوست کردارنده
 فِي أَصْطِنَاحِ الْخَيْرِ وَالْإِحْسَانِ إِلَى الْخَيْرِ جُودًا لَأَسَانِ
 در بنکوی کد است با آرازه و بنکوی کردن بسوی بنکوی مرستی ادبی ن
 يَجِدُ وَأَعْلَى قَبِيحِ الْأَمْتَانِ جُودًا لَأَسَانِ يُوجِبُ الْخَيْرَ
 پیدا آرد را بر زشتی منت نهادن مرستی ادبی و اجتناب از بدی نوسید را
 جَاوِرًا الْقِيَمَ تَعَبِيرًا جَاوِرًا الْعُلَمَاءِ سَتَبِيصِي فِي حَقِّ
 بر گذر بسوی کورها بپندگزی بر گذر بسوی علما تا دیده در شوی فرمود حضرت مرتضی
 مِنْ ذَمِّهِمْ جَعَلَ الشَّيْطَانُ لَأَمْرَهُمْ مَا لَكَ وَجَعَلَهُمْ
 در حق انکار او را بگوشت فرمود شیطان را خداوند کار خود کردارنده ایشان را هم
 لَهُ أَشْرَاكَ أَفْرَحَ فِي صَدْرِهِمْ وَدَيْ وَدَرَجَ فِي حَقِّ
 از برای کار خود شریک بپندگزی در پنداری ایشان و آهسته در رفتن و جای کرده در سواد خدای ایشان
 فَتَنْظُرُ بِأَعْيُنِهِمْ وَنُطْقَ السَّنَةِ وَرَكِبَ بِهِمُ الذَّلِيلَ وَزَيْنَ
 بسنگار کند چشمهای ایشان و بپندگزی ایشان و سوار کند بر ایشان لغزیدند را و پادارنده ایشان

أَهْلُ

لم الخطل فعلى شركة الشيطان في سلطانة ونطق
 خطارا کار کند در صورت شرکت خود ذریاد مشایخ خود بگوید
 بالباطل علی لسانه ماورد من حکم امیر المومنین علی ابن
 باطلرا بر زبان خود بگوید و در صورتی که امیر المومنین علی ابن
 ابی طالب علیه السلام في حرف الحاء بلفظ حسن قال
 در حرف حاء لفظ حسن گفت
 علیه السلام حسن الصورة اول السعادة حسن الشكر
 خوبی صورت را بگفتی است خوبی شکر گفتی
 يوجب الزيادة حسن الصورة الجمال الطاهر حسن النية
 واجب میگرداند زیاده را خوبی صورت زیبا طهارت خوبی نیت
 جمال السر ان حسن العقل جمال البواطن والطاهر حسن
 زیبائی سرهاست خوبی خرد زیبائی درونهاست و پیر و نما خوبی
 اخلاق للنفس وحسن الخلق للبدن حسن الخلق افضل
 خوی انبوائی است و خوبی اخلاق از بوائی است خوبی خوی از فرزندی
 الدين حسن الشهادة حصن القدرة حسن العشرة يستقيم
 دین است خوبی آرزو بناه توانایی است خوبی زندگانی بچشم میاندازد
 المودة حسن الصحبة تزيد في محبة القلوب حسن الادب
 دوستی را خوبی همنشینی و یاری میافزاید در دوستی دلبها خوبی ادب
 ترفع النسب حسن الدين من قوة اليقين حسن الادب
 برافزایش نسب را خوبی دین از نیروی درست دانی است خوبی ادب
 خردی از بر و افضل تشرین حسن الطن راحة القلب
 مهر میان بندها است و از فرزندی همشایی است خوب کمافی آسایش دل
 وسلامة الدين حسن النية من سلامة الطويرة حسن
 و سلامتی دین است خوبی نیت از سلامتی و پاکیزگی اندیشه است خوبی

السياسة

السياسة يستديم الرئاسة حسن التدبير وحبس البند
 سیاست برآیند میدارد سرداری خوبی چاره کوی دوری از بندگی کردن
 من حسن السياسة حسن السياسة قوام الرعية
 از خوبی سیاست است خوبی سیاست برپا آوردن رعیت است العلم
 حسن العدل نظام البرية حسن الحلم دليل وفور
 خوبی عدل سازدادن مردم است خوبی بزرگباری ناهنجاری بسیار
 حسن الظن تخفف الحزم و ينجي من تقلد الاثم حسن الظن
 خوبی گمان بسک میگرداند اندوخته را میسر هاند از پیروی گناه خوبی گمان
 من احسن النعم وافضل القسم حسن التوفيق خرافة
 از خوشترین کردار است و از دوزخترین بخشش است خوبی سازبخت بهتری است
 حسن العقل افضل مايد حسن اللقاء يزيد في تأكيد
 خوبی خرد افزونتر جویا فاست خوبی پیوستن هم میافزاید در سخت کردن
 الاخاء يخراب الاجر ومحمد الثناء حسن العفاف من شيم
 برادر می میافزاید توان و مردی و بر باری باشد ستایش را خوبی نهنگی از کدوهای
 الاشراف حسن التقدير مع الكفاف خير من السعي
 برتر است خوبی اندازه کردن با بسندگی بهتر است از کوشیدن
 في الاسراف حسن ظن العبد بالله على قدر حاجته له
 در بیه اندازه دادن خوبی گمان بنده بر اندازه امید بنده استازو
 حسن توكل العبد على الله سبحانه على قدر يقينه به
 خوبی توکل و تکیه کردن بنده بر عزای کبریا است بر اندازه امید بنده استازو
 حسن التدبير نبي قليل المال وحسن التدبير في كثر المال
 خوبی چاره سازی از دوز میگرداند مال کم را خوبی بر انداختن خشت است میگرداند
 ويسوال تدبير يقني كثير حسن الظن من افضل
 پرسیدی بر انداختن خشت نیست میگرداند مال بسیار را خوش کمافی از فرزندی کردن

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ. حُبُّ النِّيَاهَةِ
 كَفَتْ حَفْرَتَ مَرْتَضَى ^{دوستی دنیا بر هر گناهی است دوستی آگاهی}
 رَأْسُ كُلِّ بَلِيَّةٍ. حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ الْفِتَنِ وَأَصْلُ الْخَسْرِ. حُبُّ
^{سر هر بلائی است دوستی دنیا سر فتنه است و بنیاد بختناست دوستی}
 الدُّنْيَا سَبَبُ الْفِتَنِ. حُبُّ الرَّيَاسَةِ رَأْسُ الْخَسْرِ. حُبُّ الدُّنْيَا
^{دینا سبب فتنه است دوستی سروری سر بختناست دوستی دنیا}
 يُوجِبُ الطَّعْنَ. حُبُّ الْفَقْرِ يَكْسِبُ الْوَرَعَ. حُبُّ الْمَالِ يَفْسِدُ ^{وَأَجِبَ مَيَّكَ دَانْد}
^{طعم را دوستی درویش بدست می آورد بر جزو کار دوستی مال بتباه میگرداند}
 حُبُّ الْمَالِ يَقْوِي الْأَمَالَ وَيُفْسِدُ الْأَعْمَالَ. حُبُّ الْمَالِ يُوهِنُ
^{دوستی مال استوار میسازد امیدها را و بتباه میسازد کودارها را دوستی مال نیست بی سازه}
 الدِّينَ وَيُفْسِدُ الْبَقِيَّةَ. حُبُّ الْأَطْرَافِ وَالْمَدْحِ مِنْ أَوْثَقِ فُرْصِ
^{دین را و بتباه میسازد درستی را و دوستی خوشامد و ستایش از استوارتر کمی کاهنده ای}
 الشَّيْطَانِ. حُبُّ الدُّنْيَا يَفْسِدُ الْعَقْلَ وَيَصِمُ الْقَلْبَ عَنْ سَمَاعِ
^{شیطان است دوستی دنیا بتباه میگرداند عقلا و کم میسازد دل را از شنیدن}
 الْحِكْمَةِ وَيُوجِبُ الْقَمَّ الْعَقَابِ. حُبُّ الْعِلْمِ وَحُسْنُ الْحِلْمِ
^{حکمت و واجب میگرداند عقاب سخت را دوستی علم و خوشی بردباری}
 وَلِزَمِ الصَّوَابِ مِنْ فَضَائِلِ أَوَّلِ الْأَلْبَابِ. حَلَاوَةُ الْأَجْرَةِ
^{دستگاهی راستی از افزونهای خداوندان خردهاست شیبینی آخرت}
 تَذْهَبُ مَضَاضَةً شَقَاءِ الدُّنْيَا. حَلَاوَةُ الدُّنْيَا مَرَارَةُ الْآخِرَةِ
^{بجاورد سوزش برنجی دینارا شیبینی دنیا تلخی آخرت}
 وَسُقَا الْعَقْبَى حَلَاوَةُ الظَّفَرِ مَحْمَرَةُ الصَّبْرِ. حَلَاوَةُ الْأَمْنِ
^{و بدجالی آخر کار شیبینی فتن و زکاری ناچهره میگرداند صبرا شیبینی ایمنی را}
 يُنَكِّدُهَا مَخَوْفٌ وَالْحَذَرُ. حَلَاوَةُ الْمُقْصِيَةِ يُفْسِدُهَا الْمِ
^{کم میسازد تلخی ترس و کناره جستن شیبینی ناگزینی را بتباه میسازد سختی}

الْعُقُوبَةُ حَلَاوَةُ الشَّمْوَةِ تُنْقِصُهَا عَارُ الْفَضِيحَةِ. حَلَاوَةُ الدُّنْيَا
^{سختی بازخواست شیبینی آرزو را می شکند تنگ رسوائی شیبینی دنیا}
 صَبْرٌ وَغَدَاوَةٌ هَا سَعَامٌ وَاسْتِثْبَاهُهَا رَمَامٌ. حُبُّ الدُّنْيَا يُعْرِضُ
^{صبر است و غدرش دنیا زهرهاست و پیوندهای دنیا پویشته است دنیا کلاهی}
 مَوْتٍ وَصَحْبُهَا عَرْضُ الْأَسْقَامِ وَدَرَّةُ الْحِجَامِ. حَسْبُ الْخَلَا
^{مرگ است و نندرسیتی دنیا کلاهی بیماریهاست و باریدن سیلهاست کوهی افرینش}
 الْوَفَاءِ حُطَّ عَمْدُكَ بِالْوَفَاءِ مُحْسِنُ لَكَ الْخِرَاءِ. حُبُّ
^{وفاست بنیاد عذر و پندازد وفا تا اینکه شود مرزا نقاب کوهی}
 الرَّجُلِ مَالُهُ وَكِرْمُهُ دِينُهُ. حَسْبُ الرَّجُلِ عَقْلُهُ وَمَرْوَتُهُ
^{مرد مال اوست و کرم مرد دین اوست کوهی مرد دانش اوست و جوانمردی}
 خَلْقُهُ حَسْبُ الْمَرْءِ عَلَيْهِ وَجَمَالُهُ عَقْلُهُ. حَسْبُ الْأَدَبِ
^{خوی کوهی مرد دانش اوست و زیبایی او خوی خرد او کوهی ادب}
 أَشْرَفُ مَنْ حَسِبَ النَّسَبَ حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ تَامُوا مِنْ اللَّهِ
^{برتر است از کوهی نسبت بشمارید نشنهای خود را تا این باشد از روگردانیدن خدا}
 الدَّهْبِ وَتَذَرُكَ عِنْدَهُ الرِّغْبُ. حَسْبُكَ مِنْ تَوَكُّلِكَ
^{نزد او روی آوردن بشما پس است ترا از توکل تو}
 أَنْ لَا تَدْرِي لِمَ زَكَّ بِحَرِّ اللَّهِ سَحَابُهُ. حَسْبُكَ مِنْ
^{اشت کوهی شیبینی مرد زود خور را روانه کنند نگر خدای کبریا کند پس است ترا از}
 الْقِنَاعَةِ غَنَاؤُكَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ جَدَّ السِّنَانِ يَقْطَعُ
^{قناعه به نیازی و توایگی تو با غم روزی کرد خنل را به نیازی نیزی بی بورد}
 الْأَوْصَالَ وَجَدَّ السِّنَانِ يَقْطَعُ الْأَجَالَ جَدَّ السِّنَانِ امْضِ
^{پیوندها را و نیزی زبان بی بورد و عدها را نیزی زبان گذران است}
 مِنْ جَدَّ السِّنَانِ. حَفْظُ السِّنَانِ وَبَدَلُ الْأَجْسَانِ مِنْ أَفْضَلِ
^{از نیزی نیزی نگاه داشتن زبان و دادن و در کار کردن از افزونش}

فضایل انسان، حدیث حکمة الاعراض عن دار الفناء والتوکل
 افروخته شدن از محاسن اندازد حکمت ندی کرد ایندیش از خانه بیا ننداری و شفقتی
 بدار البقاء، حدیث العقل النضر في العواقب والرضا بما جری
 بخانه بیا ننداری اندازد خرد نگاه کرد نیست در آخرها و خوشنودی یا خیر میکند
 به القضاء حرام علی کل عقل معلول بالشهوة ان یقطع
 بان حکم خدا حرامست بر هر خردی گرفتار بیدرد اندر و طایفه برید و از چوین
 بالحکمة، حفظ الدین ثم المعرفة وراس الحکمة
 بحکمت نگاه داشتن دین موه معرفت و سر حکمت
 حرام علی کل قلب متوکل بال دنیا ان تسکنه
 حرامست بر هر دل شیفته بدینا اینک ایام دهد و را
 التقوی حدیث العقل الانفصال عن الفانی ولا یقا
 بر هیز گاری اندازد عقل بود و نیست از بیا ننداری و پیوستگی
 بالباقي حصنوا أموالکم بالزکوة، حصنوا الاعراض
 به بیا ننداری بهناه دهد و مالها بخود برزکوة و بهناه آید و عرضهای خود را
 بالاموال حسن الافعال مصداق حسن الافعال
 به مالها خوبی کردارها راست آید و خوبی کفارهها است
 حصنوا الدین بال دنیا ولا یحصنوا الدین بال دنیا
 در بهناه آید دین را بدینا و بهناه سازند دین را بدین
 حصنوا الآخرة ببرک الدین ولا یحصنوا ببرک
 بدست آید آخرت را ببرک دینا و حاصل میکنند ببرک
 الدین الدینا، حاصل الامانی الأسف حاصل المقام
 دین دینا حاصل امیدها بشیخی آید حاصل نافرمانیها
 التلّف حاصل التواضع الشرف حق و یا طرد کل
 تلف است حاصل فروتنی بر تریست حق است و باطل و هرگز از حق

اهل حفظ التجارب راس العقل حق یفرختر من
 خداوندیت نگاه داشتن از بابش سر عقلست حق که زبان رسد بهشت از
 حکم باطل سر حق الله سبحانه علیکم فی السیر النبویة
 باطلی که شاد گرداند حق خدا بر شما آدم آسانی نیلوی و شکر است
 وفي العسی الرضا والصبر حسن الصبر ملائک کل امر
 زود دشواری خوشنودیت و صبر خویشتن صبر بنیاد همکار نیست
 حق علی العاقل ان یضیف الی رائه رای العقل و
 حق است بر عاقل انکه بیفزاید بشوی اندیش خود اندیشه خردمند و پیوستد
 الی علمه علوم العلماء، حفظ العقل بخالفه الهوی
 بشوی دانش خود دانشمندی نگاه داشتن عاقل بخالف از دوست
 والعرف عن دنیا، حفظ ما فی الوعاء بشد الوعاء
 بر کشتن از دنیا نگاه داشتن آنچه در است بشد بشیداد
 حق علی العاقل ان یستدیم الاستیصاد و ترک الا
 خواست بر خردمند که پیش طلب راه راست کند و ترک کند خود را بی
 حق علی العاقل العمل للمعاد والاستعداد من الزاد
 خواست بر عاقل که کردار از برای آخرت باشد و طلب زیاده و نفع آخرت کند
 حفظ ما فی یدک خیر لك مما فی یدک غیرک، جا
 نگاه داشتن آنچه در دست است بهیوست مرها از آنچه در دست غیرتست بشمار
 نفسک لنفسک فان غیرها من الانفس لها حیب
 نفس خود را از برای نفس خود بسوی برسی غیرتست از نفسها مر نفس را شمارند
 غیرک حکمة الدین رفعة وجهه الغیر یضعه حسد
 غیرتست حکمت فروماند بر میانه فروماند و نادانی توانک میاندازد توانک را حسد
 الصدیق من سقم المودة، حراسة النعم فی صله
 دوست از بیماری دوستی است نگاه داشتن نعمتها در پیوستن

الرَّحِمِ حُلُولِ النِّقَمِ فِي قَطِيعَةِ الرَّحِمِ حَارِبُوا هَذِهِ الْقُلُوبَ
 فَاِنْ سَرِيعَةً الدَّانِ حَكْمَ عَلَى اَهْلِ الدُّنْيَا بِالشَّقَاءِ وَالْفَنَاءِ
 وَالْذَمَّارِ وَالْبَوَارِ حَاسِبُوا انْفُسَكُمْ قَبْلَ انْ تَحَاسِبُوا
 وَانْ تَوَكَّلُوا قَبْلَ انْ تَوَكَّلُوا حَاسِبُوا انْفُسَكُمْ بِالْعَمَلِ
 وَطَالِبُوا بِادَاءِ الْمَفْرُوضِ عَلَيْهَا وَالْاِخْذِ مِنْ فَنَائِهَا
 لِقَائِهَا وَتَنْوُدُهَا وَتَأْخُذُوا قَبْلَ انْ يَتَغَوَّاهَا حَقَّتْ الدُّنْيَا
 بِالسَّمَوَاتِ وَتَحْتِ بِالسَّجَالَةِ وَتَنْتَبِثُ بِالْفُرُوسِ تَحَلَّتْ
 بِالْأَمَالِ وَحَارِبُوا انْفُسَكُمْ عَلَى الدُّنْيَا وَاصْرِفْهَا عَنْهَا فَاِنْهَا
 سَرِيعَةُ الزَّوَالِ كَثِيرَةُ الْكَارِ وَشَبِيكَةُ الْاِثْقَالِ
 حَدِيثُ كُلِّ مَجْلِسٍ يُطَوَّى مَعَ بَسَاطَةِ حَكْمِ عَلَى مُكْثَرِ
 الدُّنْيَا بِالْفَاقَةِ وَاعْيُنُ مَنْ غَنِيَ عَنْهَا بِالرَّاحَةِ حَقٌّ عَلَى
 الْعَاقِلِ انْ يَقْهَرُ هَوَاهُ قَبْلَ ضَرْبِهِ حَقٌّ عَلَى الْمَلِكِ انْ يَسْقِ
 عَاقِلِ

نَفْسُهُ قَبْلَ جَنْدِهِ خَرْنَ الْقُلُوبَ تَحْصِلُ الذَّنْبُ حُسْنَ التَّوْبَةِ
 بِحُجُوبِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَصْفِ الْمُنَافِقِينَ حَسَدُوا
 الرِّخَاءَ وَكَدُّوا الْبِلَاءَ وَتَقَيَّطُوا الرِّجَاءَ لَمْ يَكُلْ طَرَفٌ
 وَالِي كَدِّ قَلْبٍ شَفِيعٌ وَلِكُلِّ شَيْءٍ مَوْعٌ وَسُئِلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 عَنْ الْجَمَاعِ فَقَالَ حَيَاءٌ بَرِيعٌ وَعُورَاتٌ جَمِيعٌ أَشْيُهُ شَيْءٌ
 بِالْمَجْنُونِ الْأَصْرَارُ عَلَيْهِ هَرَمٌ وَالْأَفَاقَةُ مِنْهُ بَدَمٌ فِي حِلَالِهِ
 الْوَلَدَانِ عَاشِرَا فِتْنٍ وَأَنْ مَاتَ أَحَرْنِ حَيَا الْجُلُوسِ نَفْسُهُ
 ثَمَرُ الْإِيمَانِ حَسَنُ الْخَلْقِ يُورِثُ الْحَيَّةَ وَيُولِدُ الْمَرْوَةَ
 حَسَنُ الْعَمَلِ خَيْرُ زَخْرٍ وَافْضَلُ عَدُوٍّ حَاصِلُ الْمُنَى الْأَسْفُ
 وَثَمَرُهُ التَّلَفُّ حُلُوا انْفُسَكُمْ بِالْعَفَافِ وَتَجَنَّبُوا التَّبَذِيرَ
 وَالْأَسْفُافَ هَاوِرِينَ حَكْمَ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْخَاءِ بِلَفْظِ خَيْرٍ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

خَيْرُ الْمَوَاضِعِ الْعَقْلُ خَيْرُ السِّيَاسَاتِ الْعَدْلُ خَيْرُ الْفَنَى
بهترین بخششها عقل است بهترین سیاستها عدل است بهترین توانگری توانگری
 غِنَى النَّفْسِ خَيْرُ الْجِهَادِ جِهَادُ النَّفْسِ خَيْرُ الْعِلْمِ مَا يَبْعَثُ
توانگری نفس است بهترین غنا غنای نفس است بهترین علم که بخشد
 خَيْرُ الْمَوَاضِعِ مَا رَدَّ خَيْرُ الْمَكَامِ الْإِثَارُ خَيْرُ الْاِخْتِيَارِ
بهترین بندگی است که باز کرد از نفس از ناهق بهترین نیکو نما باشد و است بهترین کنش
 صِحَّةُ الْاِخْتِيَارِ خَيْرُ الْبِرِّ مَا وَصَلَ إِلَى الْاُخْرَى خَيْرُ التَّنَاقُصِ
صحت نیکاست بهترین نیکویی است که برسد باز اذکار بهترین ستایشی است که
 مَا جَرَى عَلَى السَّنَةِ الْاِبْرَارِ خَيْرُ اَعْمَالِكَ مَا قَضَى فَرْضَكَ
بگذرد بر نیکوکاری نیکوکاران بهترین عملها است که بخارد فرضا
 خَيْرُ مَوَالِكَ مَا وَفَى عَرَضَكَ خَيْرُ اَعْمَالِكَ مَا اَكْسَبَ
بهترین مالها است که وفای دارد عرضها بهترین عملها است که بخارد
 شُكْرُ اَخِي اَمْوَالِكَ مَا اسْتَبَقَ خَيْرًا خَيْرُ مَا جَزَيْتَ مَا عَطَاكَ
شکری بهترین مالها است که بده برده سازد بهترین چیزی است که بده بخششها
 خَيْرُ اَمْوَالِكَ مَا اَصْحَلَ خَيْرُ الدُّنْيَا حَسَنُ وَشْيِهَا نَدَمُ
بهترین کارها است که سبزه کرد از دنیا خوب دنیا حسنه است و بدی دنیا اصله بدی
 خَيْرُ الضَّحِكِ التَّبَسُّمُ خَيْرُ الْحِلْمِ التَّحَلُّمُ خَيْرُ الْاَعْمَالِ اَتَاكَ
بهترین خنده تبسم یعنی نیم خنده است بهترین بردباری بازگشتن است بهترین عملها است که
 الدِّينُ خَيْرُ اَمْوَالِكَ مَا اسْتَفْرَعَنَ الْيَقِينَ خَيْرُ الْعِلْمِ مَا قَارَنَهُ
دین را بهترین کارها است که جزد دهد از راستی بهترین دانشی است که نزدیک شود
 الْعَمَلُ خَيْرُ الْكَلَامِ مَا لَا يَمْلِكُ وَلَا يَقْدِرُ خَيْرُ اَمْوَالِكَ مَا اَدَّى
کار عمل بهترین سخن است که ملول سازد و کم سازد و کند بهترین کارها است که بار آورد
 اِلَى الْاِخْلَاصِ خَيْرُ الْعَمَلِ مَا اَصْحَبَهُ الْاِخْلَاصُ خَيْرُ اَعْوَانِ
بهترین راهی است کاری است که باز گرداند اخلاصا بهترین یاری کنان

الدِّينُ الْوَرَعُ خَيْرُ اَمْوَالِكَ مَا عَرَى عَنِ الطَّعْنِ خَيْرُ الْبِرِّ مَا وَصَلَ
دین پرچهره کار است بهترین کارها است که جدا شود از طعن بهترین نیکویی است که برسد
 اِلَى الْمُحْتَاجِ خَيْرُ الْاَخْلَاقِ اَبْعَدُهَا مِنَ الْحَاجِ خَيْرُ الصَّدَقَةِ
بهترین محتاج بهترین چیزها دورتر است از ستیزه بهترین صدقه
 اخْفَاها خَيْرُ اَلْهَمِّ اَعْلَاهَا خَيْرُ الْاَخْوَانِ اَقْلَهُهُمْ مَصَانِفَهُ
پنهان تر است بهترین سمها بلندتر است بهترین برادران کمتر ایشان است در حیل این
 فِي النَّصِيحَةِ خَيْرُ السَّخَامِ صَادَفُ مَوْضِعِ الْحَاجَةِ خَيْرُ
در نصیحت بهترین جوانمردی است که باز نشاید بجای حاجت بهترین
 النُّفُوسِ اَزْكَاهَا خَيْرُ الشُّمِّ اَرْضَاهَا خَيْرُ الْاِخْتِيَارِ مَوَاضِعُ
نفسها پاکیزه تر است بهترین کردارها خشنود تر است بهترین کنش دوستی است
 الْاَخْبَارُ خَيْرُ الْغُرُوفِ مَا اَصِيبَ بِهِ الْاَبْرَارُ خَيْرُ الْكِرَمِ
باستان بهترین نیکویی است که رساننده شود انرا به نیکان بهترین نیکویی
 جَوْدٌ لَا طَلَبَ مَكَافَاةٍ خَيْرُ الْاَخْوَانِ مَنْ لَا حُوجَ اَخْوَانَهُ خَيْرُهُ
بخشش است بخواست جزای آن بهترین برادران است که محتاج نکراند نه برادران
 اِلَى سِوَاهِ خَيْرِ اَخْوَانِكَ مَنْ عَتَفَكَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ سَخَا
بهترین غرض بهترین برادران تو است که در شکی کند در فرمان برداری خدا که پاکست
 خَيْرُ مَا اسْتَنْجَحْتَ بِهِ الْاَمْوَالَ ذِكْرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ خَيْرُ اَخْوَانِكَ
بهترین چیزی که بان طلب بر آمدن کارها کند یاد خداست بهترین برادران تو
 مَنْ وَاسَاكَ وَخَيْرٌ مِنْهُ مَنْ كَفَاكَ خَيْرُ اَخْوَانِكَ مَنْ
است که اسان کرد بر تو بهیتر از و است که کار سازی تو کند بهترین برادران تو است که
 اِنْ اَحْبَبْتَ اِلَيْهِ كَفَاكَ وَانْ اَحْبَبْتَ اِلَيْكَ اَعْفَاكَ
هرگاه محتاج شوی او برادر احتیاج تو را اگر محتاج کردد پس تو در گذراند از تو
 خَيْرُ مَنْ صَاحَبْتَ ذُو الْعِلْمِ وَالْحِلْمِ خَيْرُ مَنْ شَاوَرْتَ
بهترین کسی که یاری کنی با او خداوندان علم و حلم اند بهترین کسی که مشورت کنی با او

ذُو الْفَنِي وَالْعِلْمَ وَأُولُو الْجَارِبِ وَالْخَيْرِ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا
 خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا زَانِيَةُ الرَّفِيقِ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا قَضَى
 اللُّوَانِمَ خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا أَعَانَ عَلَى الْمَكَارِمِ خَيْرُ الْخَلَائِقِ
 الرَّفِيقُ خَيْرُ الْكَلَامِ الصَّدَقُ خَيْرُ الْأَخْوَانِ مَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَى
 أَخِيهِ مُسْتَقْضِيًا خَيْرُ الْأَمْثَرِ مَنْ كَانَ عَلَى نَفْسِهِ أَمِيرًا
 خَيْرُ الْمَعْرُوفِ مَا لَمْ يَتَقَدَّمْهُ الْمَطْلُ وَيَتَعَقَّبْهُ الْمَلَنُ
 خَيْرُ النَّاسِ مَنْ أَنْزَلَ غَضَبَ حِلْمٍ وَأَنْظَلَ عَفْوَ رَأْسِهِ
 أَحْسَنُ خَيْرِ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ
 تَحَلَّمَ مَوَدَّةَ النَّاسِ خَيْرُ خِصَالِ النِّسَاءِ شَيْ خِصَالُ
 الْجَبَالِ خَيْرُ الْخَلَائِقِ صِدْقُ الْمَقَالِ وَمَكَارِمُ الْأَفْعَالِ
 خَيْرُ الْمُلُوكِ مَنْ أَمَاتَ الْجُودَ وَأَحْيَا الْعَدْلَ خَيْرُ الدُّنْيَا
 زَهْدٌ وَشَيْ هَا عَيْتُكَ خَيْرُ الشُّكْرِ مَا كَانَ كَافِلًا بِالْمَزِيدِ

سفر
 خداوندان خرد و علم اند و صاحبان بحریه و کاجی بهترین کارها است که چند هلد
 انسانی و درستی بهترین کارها است که بیاید از نری بهترین ملها است که
 و بصارت را بهترین کارها است که باری کند بر نیکیها بهترین خیرها
 نری است بهترین سخنی راستی است بهترین برادران است که نباشند بی
 برادران خود برید و از خود بهترین فرمان دهان است که باشد بر نفس خود فرمان ده
 بشیر نگوید است که پیش نگیرد بدو کاهلی و در پی او بیاید و منی الله
 بهترین مردمان است که اگر خشم کرد بر باری کند و اگر ستم بیند بخشداید و اگر بدی کند یا او
 نگوید کند بهترین مردمان است که بایده و بخشد مردمان بهترین مردمان است که
 برادر بخود برآمد کار و مردم را بهترین خویهای زنان بدترین خویهای
 مردانست بهترین دوستی راستی کفایت است در نیکی کارها
 بهترین بادشاهان است که بماند ستم را و زنده سازد عدل را خوشی دنیا
 هرگز دانست و دور است بدی دنیا است همه شکر است که باشد صفای نیرادی

خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا زَانِيَةُ الرَّفِيقِ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا قَضَى
 اللُّوَانِمَ خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا أَعَانَ عَلَى الْمَكَارِمِ خَيْرُ الْخَلَائِقِ
 الرَّفِيقُ خَيْرُ الْكَلَامِ الصَّدَقُ خَيْرُ الْأَخْوَانِ مَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَى
 أَخِيهِ مُسْتَقْضِيًا خَيْرُ الْأَمْثَرِ مَنْ كَانَ عَلَى نَفْسِهِ أَمِيرًا
 خَيْرُ الْمَعْرُوفِ مَا لَمْ يَتَقَدَّمْهُ الْمَطْلُ وَيَتَعَقَّبْهُ الْمَلَنُ
 خَيْرُ النَّاسِ مَنْ أَنْزَلَ غَضَبَ حِلْمٍ وَأَنْظَلَ عَفْوَ رَأْسِهِ
 أَحْسَنُ خَيْرِ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ
 تَحَلَّمَ مَوَدَّةَ النَّاسِ خَيْرُ خِصَالِ النِّسَاءِ شَيْ خِصَالُ
 الْجَبَالِ خَيْرُ الْخَلَائِقِ صِدْقُ الْمَقَالِ وَمَكَارِمُ الْأَفْعَالِ
 خَيْرُ الْمُلُوكِ مَنْ أَمَاتَ الْجُودَ وَأَحْيَا الْعَدْلَ خَيْرُ الدُّنْيَا
 زَهْدٌ وَشَيْ هَا عَيْتُكَ خَيْرُ الشُّكْرِ مَا كَانَ كَافِلًا بِالْمَزِيدِ

بهترین کوششی است که نزد او باشد سازد بهترین برادران تو است که بسیار باشد
 در الحق خیر است بعد از ما اصلح المقادیر خیرا لاء بعد
 برادر حق بهترین کامادی است که بسیار از بهترین اندیشهها دور تر است
 عین الهوی و امر بها من السداد خیر من صحتة من لا
 از اردو و نری و یکتا است براسی بهترین کسی که بار او شری است که
 بخود جکی الی حاکم بینک و بینة خیر اخوانک من و اساک
 بخیر خود و خیر منه من اغتالت عن عی خیر الاخوان انضیم
 و شئ هم اغتشم خیر الدنیاس او رعهم و شئ هم افجرهم
 خیر الاخوان من اذا فقدته لم یحب البقاء بعده خیر
 العباد من اذا احسن استئشی و اذا اساء استغفر خیر الناس
 من اذا اعطی شکر و اذا ابتلی صبر و اذا ظلم عفا خیر اخوانک
 من سارع الی الخیر و جددک الیه و امرک بالیسر و اعانک
 علیه خیر اخوانک من دعاک الی صدق المقال بماله
 و نذیک الی افضل الاعمال بحسن اعماله خیر العلم ما یصلح

بهترین کوششی است که نزد او باشد سازد بهترین برادران تو است که بسیار باشد
 در الحق خیر است بعد از ما اصلح المقادیر خیرا لاء بعد
 برادر حق بهترین کامادی است که بسیار از بهترین اندیشهها دور تر است
 عین الهوی و امر بها من السداد خیر من صحتة من لا
 از اردو و نری و یکتا است براسی بهترین کسی که بار او شری است که
 بخود جکی الی حاکم بینک و بینة خیر اخوانک من و اساک
 بخیر خود و خیر منه من اغتالت عن عی خیر الاخوان انضیم
 و شئ هم اغتشم خیر الدنیاس او رعهم و شئ هم افجرهم
 خیر الاخوان من اذا فقدته لم یحب البقاء بعده خیر
 العباد من اذا احسن استئشی و اذا اساء استغفر خیر الناس
 من اذا اعطی شکر و اذا ابتلی صبر و اذا ظلم عفا خیر اخوانک
 من سارع الی الخیر و جددک الیه و امرک بالیسر و اعانک
 علیه خیر اخوانک من دعاک الی صدق المقال بماله
 و نذیک الی افضل الاعمال بحسن اعماله خیر العلم ما یصلح

يَوْمَكَ وَشَيْءَ مَا اسْتَفْسَدَتْ بِهِ قَوْمَكَ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ أَخْرَجَ
 روزگار تو بدتر از علم تو است که بتاه گردد باز خیرترین مردمان است که بیرون بگذرد
 الْحَرَمُ مِنْ قَلْبِهِ وَعَصَى هَوَاهُ فِي طَاعَةِ رَبِّهِ خَيْرُ النَّاسِ
 آرزو از دل خود و نافرمانی کند در فرمان برداری پروردگار خود خیرترین مردمان
 مَنْ طَهَّرَ مِنَ السَّمَوَاتِ قَلْبَهُ وَفَعَّ غَضَبَهُ وَارْضَى بِهِ خُدَّاهُ
 است که پاک سازد آسمانها دل خود را ببرد خشم خود را و راضی شود به پروردگار خود
 خَيْرُ النَّاسِ مَنْ كَانَ فِي يَسَرٍّ سَخِيًّا شَكُورًا خَيْرُ النَّاسِ
 بهترین مردمان است که باشد در آسانی خود سخی و شکرگو بهترین مردمان
 مَنْ كَانَ فِي عُسْرٍ مُؤْتًا صَبُورًا خَيْرُ خَوَانِكَ مَنْ دَلَّكَ
 است که باشد در دشواری خود پادشاه مانده و صبر کننده بهترین برادران تو است که راه نماید
 عَلَى هُدًى وَاكْتَسَبَكَ نِعْمٌ وَصَدَّكَ عَنْ اتِّبَاعِ هَوًى
 بر راه راست و حاصل کند از برای تو نیکوئی و بگرداند از پیروی آرزو دنیا
 خَيْرُ مَنْ صَحَبْتَ مِنْ وَهْمِكَ بِالْآخِرَةِ وَزَهَّدَكَ فِي الدُّنْيَا
 بهترین کسی که بار و باشی است که شغفت سازد تو با آخرت و ببرد تو را در دنیا
 وَاهْتَانَكَ عَلَى طَاعَةِ الْمَوْلَى خَيْرُ النَّاسِ مَنْ زَهَّدَكَ
 و براری کند تو بر فرمان برداری خدا بهترین مردمان است که بر حق کار باشد
 نَفْسُهُ وَقَلَّتْ رَغْبَتُهُ وَمَاتَتْ شَهْوَتُهُ وَخَلَصَ اِيْمَانُهُ
 نفس او دکم باشد و خواه او درده باشد آرزو و شهوات بماند ایمان او
 وَصَدَقَ اِنْفَانُهُ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا سَهَّلَتْ مَادِيَهُ وَحَسَّنَتْ
 درست باشد درستی او بهترین کارها است که آسان بگذرد او را و نیکو ببرد
 خَوَانَتَهُ وَحَدَّثَتْ عَوَاقِبَهُ خَيْرُ الْأُمُورِ اَعْجَلُهَا عَائِدَةً
 از برای او و دهنده باشد بآینده او بهترین کارها دورتر است و بازگشت
 وَاحْدَهَا عَاقِبَةً خَيْرُ مَوَالِكِ مَا كَفَاكَ خَيْرُ خَوَانِكَ
 دهنده تر است در آخر بهترین مالهای تو است که بسنده باشد تو را بهترین برادران تو

مِنْ وَاسَاكَ خَيْرُ مَنْ وَرِثَ الْآيَاءَ الْإِبْنَاءَ الْآدِيَّ خَيْرُ
 تمام چیزی که میراث گذارد بدندان از برای پسران ادیب است بهترین
 الْعَطَاءُ مَا كَانَ عَنْ غَيْرِ طَلِبٍ مَا وَرِثَ مِنْ حَكَمِ امِيرٍ مَالًا
 دهنده است که است که باشد غیر بخاست طلب بعضی از اینها و اراده شده از حکمهای امیرالمومنین
 عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْخَاءِ بِالْفِظَا
 علی ابن ابی طالب علیه السلام در حرف خا بلفظ
 الْمَطْلَقُ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ خُذْ عَلَى عِدْوِكَ بِالْفَضْلِ
 مطلق گفت حضرت مرتضی علیه السلام بگیر دشمن خود با فضل و نیکویی
 فَإِنَّهُ أَحَدُ الظُّفَرَيْنِ خُذْ بِالْعَدْلِ وَاعْظُ بِالْفَضْلِ خُذْ
 پس بدستی که آن یک از دو ظفر است بگیر عدل را و بفرموده با فضل خود
 بِالْفَضْلِ الْمُنْفَعِينَ خُذْ مِنْ أَمْرِكَ مَا يَقُومُ بِهِ عُنْدَكَ
 بدوستانش بگیر از کار خود آنچه باز ماند نزد تو
 وَتَبَيَّنَتْ بِهِ حَقَّتِكَ خُذْ مَا لَا يَبْقَى لَكَ لِمَا لَا يَبْقَى لَكَ وَلَا
 و بپایان دانست و بپایان بگیر آنچه نماند برای تو از آنچه نماند برای تو و بپایان
 نَفَارَقَكَ خُذْ الْقَصْدَ فِي الْأُمُورِ فَمَنْ أَخَذَ الْقَصْدَ خَفَّتْ
 نفاقت از تو بگیر راه راست را در کارها بر هر چه که ببرد راه راست را آسان و سبک شود
 عَلَيْهِ الْمَوْنُ خُذْ الْحِكْمَةَ إِنْ كَانَتْ فَإِنَّ الْحِكْمَةَ ضَالَّةٌ
 برد حاجتجوی او بگیر حکمت را هر جا که باشد پس بدستی که حکمت حلقه شده
 كُلُّ مُؤْمِنٍ خُذْ مِنْ فَيْسَلِ الدُّنْيَا مَا يَكْفِيكَ وَدَعْ عَنْ
 هر مومن است بگیر از اندوخت دنیا آنچه بسنده باشد تو را و بگذار
 كَثِيرًا مَا يُطْفِقُ خُذْ بِالْخَيْرِ وَالزِّمَّ الْعِلْمَ حَمْدًا
 از بسیاری دنیاوی آنکه هر چه میبازد تو را بگیر با کمالی و همراه شو علم را تا ستوده شود
 عَوَاقِبِكَ خُذْ مِنْ نَفْسِكَ لِنَفْسِكَ وَتَرَوْهُ مِنْ يَوْمِكَ
 از برای تو بگیر از نفس خود از برای نفس خود و تو بشوید از روز خود

مَن تَوَلَّعَدَكَ وَاعْتَمَدَ عَقْوَالِزَّ مَانَ وَانْتَهَزَ فَرْصَةَ الْاَمَانِ
 از برای نزدیکی خود و اعتماد نمودن در گذراندن روزگار و انتهاز فرصت امانت
 خدای سلطان استبداد علی الرعیة من جود السلطان خذ
 سستی سلطان سخت تر است بر رعیت از ستم سلطان دیگر
 الحکمة مَن اَتَاكَ بِهَا وَانْظُرْ اِلَى مَرَقَاكَ وَلَا تَنْتَظِرْ
 حکمت را آنکه کسی که بسیار از این بسوی تو و نگاه کن به مرغ خود و نگاه مکن بسوی آنکه کسی که
 اِلَى مَن قَالَ خُذْ وَاَمِنْ كَرَامَتِ اَمْوَالِكُمْ مِمَّا تَرْفَعُ رُكُومَ
 بسوی آنکه کسی که گوید بگیرد از کرامت های شما آنرا که بر می دارد برود و در گذراندن
 سَفَى الْاَعْمَالِ خُذْ مَن الدُّنْيَا مَا اَتَاكَ وَتَوَلَّ عَمَلُكَ
 عمل های بیهوده را از آنکه کسی که از دنیا آنرا که می رسد تو و در بگردان از اینها و بگذراند
 مِمَّا عَنْكَ فَإِنْ لَمْ تَقْعُدْ فَاجْعَلْ فِي الطَّلَبِ خَالِطًا
 از آنجا از تو بر آنکه کسی که بپوشد و طلب را آمیزش کند
 النَّاسَ بِمَا يُعْرِفُونَ وَدَعُوهُمْ مِمَّا يُنْكِرُونَ وَلَا تَحْمِلُوهُمْ
 بامهرم با آنچه عادت دارند و بگذارید ایشانرا از آنچه نخواهند و بار مکن ایشانرا
 عَلَي أَنْفُسِكُمْ وَحَمَلْنَا فَإِنْ اِمْرًا صَفِيٍّ مُسْتَضَيٍّ خَفِ
 بر نفس خود و بر ما و درستی کارها دشوار دشوار شده است بر آنکه از نور و کار
 رَبِّكَ وَاجِبَ رَحْمَتِهِ تَوَكَّلْ عَلَى خَافٍ وَبَيْنَكَ مَا رَجَى
 خود و امیدوار از رحمت او تا اعتماد دارد بر آنکه از اینها و آنچه امید دارد
 خَرَقَ عِلْمَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِطَنِ السُّرَاتِ وَاحَاطَ بِغَوْضِ
 دریده علم خدا و افش کرد درون پوشیدنی را و فرا رسید به غورهای
 عَقَائِدِ الشَّيْءِ بَرَاتٍ خَفِ تَامِنٌ وَلَا تَامِنٌ تَخَفْ خَيْرَ الْاَعْمَالِ
 بستمای کوردها بپوش تا از اینها و آنچه بپوشد به پنهان کردنها
 اهْتِدَالِ الدُّجَا وَالْخَوْفِ خَفِ رَبِّكَ خَوْفًا يَشْفِيكَ عَنْ
 معذرت داشتن امیدست و ترس از پروردگار خود بخوابد و بپوشد از
 رجاية

171
 رَجَائِهِ وَارْتَجَى رَجَاءَ لَا تَوْنٌ خَوْفُهُ خَالَفَ مَن خَالَفَ
 از امید او و امیدوار بجای امید که این سازد تا از ترس و مخالف باشد با کسی که مخالف باشد
 اِلَى غَيْرِهِ وَدَعَهُ وَمَا رَضِيَ لِنَفْسِهِ خَفِ اللَّهَ خَوْفَ
 بسوی غیر خود و بگذارد او را و آنچه خود را از برای نفس خود بپوشد از خدا ترسیدن
 مَن شَغَلَ بِالْفِكْرِ قَلْبَهُ فَإِنَّ الْخَوْفَ مَطِيَّةُ الْاَمْنِ وَخَن
 آنکه کسی که مشغول باشد با فکر قلبه در او بپوشد که خوف نازکی است در زندان
 الْيَقِينِ عَنِ الْمَوَاجِئِ خَيْرُ الْأُمُورِ الْخَطُّ الْأَوْسَطُ النَّجْحُ
 اطمینان است از ناوهای پنهان بهترین کارها قاعده میانه است سبب نجات
 الْغَالِي وَيُجَلِّقُ التَّالِي خَلَطَ اَيُّهَا الدُّنْيَا رَسْمًا لِلدُّنْيَا
 کران و بپوشد و بپوشد و بپوشد از دنیا و بپوشد از دنیا سر گذاردن
 وَفَسَادِ التَّقْوَى خَالَفَ الْهَوَى تَسْلَمَ وَاعْرِضْ عَنِ الدُّنْيَا
 و فساد بتاکی بر هر کاری مخالف کن با دزد و تا بسلامت باشد در گذراندن از دنیا
 تَغْمُ خُذْ وَامْهَلِ الْاَتَامَ وَجُوطًا قَوَّاجِ الْأَسْلَامِ
 تا غم بپوشد و بپوشد و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها
 وَبَادِرُوا هَجُومَ الْحَمَامِ خَلْفَ لَكُمْ عِبْرٌ مِّنْ اَثَارِ الْمَاضِي
 و بپوشد و بپوشد و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها
 لِنَعْتَبِرُ وَابْهَامَا خَارِجَ نَفْسِكَ عَنِ الْعِبَادَةِ وَارْتَفِعْ
 تا بپوشد و بپوشد و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها
 وَخُذْ وَعَفْوَهَا وَنَشَاهُهَا الْاَمَّا كَانَ مَلَكُوتًا مِّنَ الْفَرِضَةِ
 و بگیرد و عفو کند از او و نشانه کند از او و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها
 فَإِنَّهُ يَدَّ مَن اَدَامَهَا خُذْ وَامِنْ اِحْسَادِكُمْ بِخُودِهَا بِهَا
 پس دانستی که تا بپوشد از او و بپوشد از او و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها
 عَلَي أَنْفُسِكُمْ فِي وَسْعَوَا فَكَانَ رَقَائِكُمْ قَبْلَ أَنْ تَقْلَبَ
 بر نفسهای خود در بپوشد و بپوشد و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها و بپوشد از کارها

من الغل والجسد من سعادة خلوص الود والوفاء بالوعد
 از بند در پند از خضودی از بیکختی با بکوی دوستی و وفا نمودن بوعده
 من حسن العهد وقال عم في ذكر رسول الله صلى الله عليه
 از خوش عهدیست و گفت حضرت مرتضی در یاد کردن پیغمبر خدا دعا می برد و یاد
 واله وسلم خرج من الدنيا خبيصا وورد الاخرة سليما لم يضع
 بر او داد و با سلام خدا بیرون رفت از دنیا تنی شکر و فرو داد در آخرت رسکارتی
 حرا على جبر حجة مضي لبيئله واجاب دعي بده خاب رجا
 سنجی بر سنجی تا آنکه در گذشت براه آخرت و جواب داد خواننده بر و پرده کا خود را
 ومطلبه من كانت الدنيا امله واريه خذا العفو من لنا
 و خواست خود را اگر که باشد دنیا امیدوار و حاجتدار بیک در گذشتن از گناه از مردم
 ولا تبلغ من احد مكر وهه خلد المرء دليل عقله وكلامه
 و هرمان بیکي از آنکه مخفاهد از آنرا دوست مرد را هر عقل اوست و سخن مرد
 بر هان فضله حين كل شئ جديد وخبر الاخوان قد يمه
 غایبده فضلا و است هر چه چیز نو است و بهترین برادران کهند است
 خالف نفسك تسقم وخالط العلماء تعلم خشية الله جناح
 مخالف کن با نفس خود تا بایزده کردی و امیزش کن با علما تا داناشوی ترس خدا بر
 الايمان خوف الله يستسعر الامان خف الله يومك
 ایمان ترس خدا برای جرم دار خوف خدا امان را برتر از خدا تا امان گردان ترا
 ولا آمنه فيعد بك خذ ما لا يتقي لك ولا يتق له لما
 این باشد از خدا که عذاب کند ترا بیک از آنچه نمی باید مرنا و نمی بای تو مرا و را از برای
 لا تفارقه ولا يفارقك خير الا صاحب اعونهم على الحزن
 آنکه جدا نمی شود و از تو دور بهترین یاران باری کننده ترا است بر خیز
 واعملهم بالبر وارفقهم بالمصاحب خذ من صالح العمل
 و بیکو کردار ترا باشد و همراهی کننده ترا باشد بیک از شایسته عمل

وخالد خرو خلیل فان المرء بما اكتسب وهو في الآخرة مع من
 و دوستی کن با بهترین دوستی پس بدست می دهد و در آخرت با بیکو دوستی دارد و او را
 خدمة الجسد اعطاء ما يستدعيه من الملاذ والشهوات
 خدمت جسد وین دادن استیاد را آنچه خواهد از آنرا از بهانه و از ذوات
 وفي ذلك هلاك النفس خدمة النفس صيانتهما عن اللذات
 و درین آودرین بتاهی نفس است خدمت نفس نگاه داشتن است از لذتها
 والمفاتيح ور يا ضمها بالعلوم واجها دها بالعبادات
 و دست یابها و دام ساختن نفس است و بکوشش آوردن نفس به پرستشها
 والطاعات وفي ذلك نجاة النفس خوافي الاخلاق تشفيها
 و بفرمان بردار هدای حق و درین است رستگاری نفس خویهای پرستنده و پنهان را اشکارای کردار
 العاشرة خوافي الاء تكشفها المشاورة وما ورد من حكم
 زنگ کاف از پنهانی پنهانرا اشکارا میگرداند مشورت و آنچه وارد شده از حکمهای
 امير المؤمنين علي ابن ابي طالب عليه السلام في حرف الدال
 امیرالمومنین علی ابن ابی طالب در حرف دال
 قال عم دليل عقل الرجل قوله دليل اصل المرء فعله
 گفت حضرت مرتضی نشان خرد مرد کثارت نشان کوش مرد کار اوست
 دليل دين العبد ورعة دليل غير الرجل عفته دليل ورع
 نشان دینا بندگی بیزه رجس کاری اوست نشان غیرت مرد بر رجس کاری است نشان بر رجس کاری
 المرء اشتهه دولة الكرم تظهر مناقبه دولة اللئيم تكشف
 مرد باری اوست دولت بیکو کار با میگرداند ستایشهای او را دولت فرومایه اشکارای کند
 مساويه ومعاييه دولة المجاهد كالغريب المتحرک الى النقلة
 برابری او را و پیمای او را دولت مجاهد کالغریب حرکت کننده است جبات سفر
 دولة العاقل كالنسيب حن الى الوصلة دولة العاد الى العاد
 دولت عاقل بچو صاحب نیست که از دور میزند بسوی بخوش دولت عادل از واجبه است

دولة الجاهل من المكنات. دولة الاكادم من فضل الفناء.
دول اللبام مذلة الكرام. دولة الاشترار من اخيائ.
دول الفجار مذلة الابرار. دول الليام نواب الايام.
دار الوفاء لا تخلو من كريم ولا يستقر بها ليثم. دولة الاوغا.
مبنية على الجور والفساد. دعوا طاعة اليع والفساد.
واسلكوا سبيل الطاعة والانقياد. تسعدوا في المقادير.
درهم ينفع خير من دينار يصنع. دالة حسن الوع.
خوف النفس عن مذلة الطمع. درهم الفقير انكي.
عند الله من دينار الغنى. راي راي وراي راي فاستحيوا.
للداعي واتبعوا الداعي. داء البلاء مخوفة وبال الغدر.
موصوفة ولا تدوم احوالها ولا يسلم نزالها ناز هانت على.
ربما فخلط حلالها بحرامها وخيرها بشيها وحلوها بمرها.
دولة الجاهل من المكنات. دولة الاكادم من فضل الفناء.

دولت جاهل از است که می تواند بود
دولت لجام مذله کرام دولت اشترار من اخيائ
دولت الفجار مذله الابرار دول الليام نواب الايام
دار الوفاء لا تخلو من كريم ولا يستقر بها ليثم دولة الاوغا
مبنية على الجور والفساد دعوا طاعة اليع والفساد
واسلكوا سبيل الطاعة والانقياد تسعدوا في المقادير
درهم ينفع خير من دينار يصنع دالة حسن الوع
خوف النفس عن مذلة الطمع درهم الفقير انكي
عند الله من دينار الغنى راي راي وراي راي فاستحيوا
للداعي واتبعوا الداعي داء البلاء مخوفة وبال الغدر
موصوفة ولا تدوم احوالها ولا يسلم نزالها ناز هانت على
ربما فخلط حلالها بحرامها وخيرها بشيها وحلوها بمرها
دولة الجاهل من المكنات دولة الاكادم من فضل الفناء

دار البقاء محل الصديقين ومواطن الابرار والصالحين.
دار الفناء مقبل العاصين ومحل الاشقياء والمبغدين.
دار الناس يسمع باخامهم والهمم باليشي تمت اضعافهم.
دار عذوقك واخلص لودك بحفظ الاخوة وتحد.
المرقة دع الكلام فيما لا يعينك وفي غير موعه.
فرب كلمة سلبت نعمة ولقطة انت علي مهيبة.
ما ينسبك الي ما ينسبك اليك دع ما لا يعينك واشتغل.
يهمك الذي خفيك. دع المزاج فانه لقاح الضغينة.
دع السفة فانه يذري بالمرء وشينه. دع الحدة.
وتفكر في الحجة وتحفظ من الخطأ تامن النك.
دع الحسد والكذب فامن ثلث تشرب الد.
وتهلك الرجل. دع القول فيما لا يعرف والخطاب.

دار البقاء محل الصديقين ومواطن الابرار والصالحين
دار الفناء مقبل العاصين ومحل الاشقياء والمبغدين
دار الناس يسمع باخامهم والهمم باليشي تمت اضعافهم
دار عذوقك واخلص لودك بحفظ الاخوة وتحد
المرقة دع الكلام فيما لا يعينك وفي غير موعه
فرب كلمة سلبت نعمة ولقطة انت علي مهيبة
ما ينسبك الي ما ينسبك اليك دع ما لا يعينك واشتغل
يهمك الذي خفيك دع المزاج فانه لقاح الضغينة
دع السفة فانه يذري بالمرء وشينه دع الحدة
وتفكر في الحجة وتحفظ من الخطأ تامن النك
دع الحسد والكذب فامن ثلث تشرب الد
وتهلك الرجل دع القول فيما لا يعرف والخطاب

دار البقاء محل الصديقين ومواطن الابرار والصالحين
دار الفناء مقبل العاصين ومحل الاشقياء والمبغدين
دار الناس يسمع باخامهم والهمم باليشي تمت اضعافهم
دار عذوقك واخلص لودك بحفظ الاخوة وتحد
المرقة دع الكلام فيما لا يعينك وفي غير موعه
فرب كلمة سلبت نعمة ولقطة انت علي مهيبة
ما ينسبك الي ما ينسبك اليك دع ما لا يعينك واشتغل
يهمك الذي خفيك دع المزاج فانه لقاح الضغينة
دع السفة فانه يذري بالمرء وشينه دع الحدة
وتفكر في الحجة وتحفظ من الخطأ تامن النك
دع الحسد والكذب فامن ثلث تشرب الد
وتهلك الرجل دع القول فيما لا يعرف والخطاب

فَمَا لَكُمْ كَلَفٌ وَامْسِكْ عَنْ طَرِيقِ إِذَا خَفَتْ ضَلَالَةُ اللَّهِ رَجْعٌ
 غنايي غنايي و نگاه دار خود را از راهي هرگاه بترسي از گدازي آن بگذارد
 الْإِنْتِقَامُ فَإِنَّهُ مِنْ أَسْوَأِ أَفْعَالِ الْمُقْتَدِرِ وَلَقَدْ أَخَذَ
 كينه خواجه را بسويهي كه او از بد بيني كارهايي توانا است و تحقيق كرد و دردم
 حَوَامِجَ الْفَضْلِ مِنْ رَفْعِ نَفْسِهِ عَنْ سُؤْلِ الْمَجَازَةِ دَوَا
 سمي فضل و كمال را انكسار داشته است و از رفاقت خود را بخواهي بداد و ميشكي
 الْفِتْنِ مِنْ أَكْثَرِ الْحَيْنِ دَوَا مُمِ الدَّائِمَاتِ وَفَعَلَ الْخَيْرَ
 فتنه از بدترين محنتها ميشكي كوششها و كردن نيكيها ن
 وَالْمَبَادِرَ إِلَى الْمَكْرَمَاتِ مِنْ كَمَالِ الْإِيمَانِ وَافْضَلُ الْأَخْلَاقِ
 و شتابدن بسوي نيكيها از كمال ايمان و از نترين نيكيها كردن
 دَوَا مُمِ الظُّلْمِ يَسْلُبُ النِّعَمَ وَيَجْلِبُ النِّقَمَ دَوَا مُمِ الْعَاقِبَةِ
 ميشكي ستم را ببرد بايد نفرت را دي كند ميشكي رشك را در چهره كاري
 أَهْنَاءُ عَطْمَةٍ وَافْضَلُ قَسَمِ دَوَا مُمِ الذِّكْرِ نَيْبِ الْقَلْبِ
 كود را بختن است و از نترين بخشها ميشكي ذكر روشني كردن دل را الفقهه
 وَالْفَكْرُ دَوَا مُمِ الصَّبْرِ عَنَّا نَ الظُّفْرِ وَالنَّصِي دَوَا مُمِ
 و اندیشه را ميشكي صبر نشانه پودزي و باوري حقاقت ميشكي
 نَعْمِ الْبَصِيرَةِ دَوَا مُمِ الْعِبَادَةِ بِرَّهَا نَ السَّعَادَةِ دَوَا مُمِ
 كودر بگرداند بنائي را ميشكي بر شوق نمودار ميشكي اشكي
 عَنَّا نَ دَرَكِ الزَّيَادَةِ دَوَا مُمِ الْفِكْرِ يَوْمِنَ الزَّلَلِ وَفِي
 نمودار در يافتن افزينه است ميشكي اندیشه اين بگرداند از لغو شدن و بيهاد
 مِنَ الْغَيْرِ دَوَا مُمِ الْأَعْيَانِ يُرَدِّي إِلَى الْأَسْتِصَابِ وَشِمِ
 از حال كردن ميشكي بپذيرفتن فري آورده بسوي بنائي و باوري آورده
 الْأَزْدِجَارِ دَرَكِ الْخَيْرَاتِ بِلَزُومِ الطَّاعَاتِ دَرَكِ
 باز يادادن از بدى در يافتن نيكيها ميشكي فرمان را بپايداست در يافتن

السَّعَادَاتِ بِمَادِرَةِ الْخَيْرَاتِ وَالْأَعْمَالِ الزَّكَايَاتِ دَوَا مُمِ
 در يافتن شتابدن است بسوي خيرات و عملهاي پاكيه با نذر يدي
 النَّفْسِ فِي الصَّوْمِ عَنِ الْهَوِيِّ وَالْحَمِيَّةِ عَنْ لَذَاتِ
 نفس در ده داشتن است از آرزو و ننگ داشتن از لذتهاي
 الدُّنْيَا دَوَا مُمِ بِالْتَّقْوَى لَا سَقَامَ وَبَادِرِهَا الْحَمْدُ
 دنيا دوا كنيد بترجي كاري بجا بدارد و شتابد با و بسوي حمد
 وَاعْتَبِرُوا بِمَنْ أَضَاعَهَا وَلَا تَعْتَبِرُوا بِمَنْ أَطَاعَهَا
 و پذيريد بآنكه ضايع كرده است بترجي كاري را و اعتبار نكنيد بآنكه فرمان برداري كرده است
 دَوَا مُمِ الْغَضَبِ بِالصَّمْتِ وَالتَّهْوِي بِالْعَقْلِ وَالْجَوِّ بِالْعَدْلِ
 دوا كنيد خشم را ب خاموشي و از زور با عقل و دوا كن ستم را بعادل
 وَدَوَا مُمِ الْفَقْرِ بِالصَّدَقَةِ وَالتَّذَلُّ دَوَا مُمِ رِكْمِ سَجَانَةِ
 دوا كنيد درويش را بصدقه و دهش و خوار شدن را ب شتاب و شكوه
 فَتَفَرُّوْا وَلَيْتُمْ دَوَا مُمِ الشَّيْطَانِ فَاسْتَجِبْ وَأَقِمْ
 پس بفراريد و ليتم در گردان شديد و خداوند شارا ميشكي شيطان بسوي جاري آورده و در نسيان او آورد
 دَوَا مُمِ اللَّهِ سَجَانَةِ إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ وَقَدَارِ الْخُلُودِ وَنَقَا
 خداوند شارا خدايكم بيايست بسوي خانه پايدگي و آرامگاه جاويد و انقياد و انقياد
 وَجَاوِرَةِ الْأَنْبِيَاءِ وَالسَّعَادَةِ فَصِيَّتُمْ وَأَعْرَضْتُمْ عَنْكُمْ
 و مسايكي بفرمان ميشكي و بنگراندن بسوي شادمان و در گردان شديد و خداوند شارا
 الدُّنْيَا إِلَى قَارَةِ الشَّقَاءِ وَحُلِّ الْفَنَاءِ وَأَنْوَاعِ الْبِلَاءِ
 دنيا بسوي آرامگاه بد بخشي و جاي نا پايدگي و بلاء كو تاكون
 وَالْعَنَاءِ فَاطْعَتُمْ وَبَادِرْتُمْ وَأَسْرَعْتُمْ مَا وَرَدَ مِنْ حَكْمِ
 درج بس فرمان برديد و شتابيد و تسريع كنيد در نسيان كردن از حكم
 آمِينَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى أَيْدِي طَالِبِ عَمِّ فِي حَرْفِ التَّذَلُّ وَالْعَمِّ
 امين المؤمنين على ايدي طالب عم في حرف التذلل والعم
 ذكر الله سبحانه مجالسه
 ياد كنند خدا

ذَكَرَ اللَّهَ مُوَاسَّةً. ذَكَرَ اللَّهَ تَوْفِ الْأَيَّامِ. ذَكَرَ اللَّهَ مَطَرَةً.
 یاد کند خدا. یاد کند روزهای. یاد کند باران را.
 الشَّيْطَانِ ذَكَرَ اللَّهَ شِمَةً الْمُتَّقِينَ. ذَكَرَ اللَّهَ
 شیطان است. یاد کند خدا. یاد کند شایسته را. یاد کند تقوا را.
 مِنَ الْفَائِزِينَ. ذَكَرَ اللَّهَ جَلَاءَ الصَّدُوقِ وَطَاءَ
 از پیروزان است. یاد کند خدا. یاد کند بزرگواری و تواضع را.
 الْقُلُوبِ. ذَكَرَ اللَّهَ قُوتِ النُّفُوسِ وَمَجَالِسَ الْحَقِّ
 دلها. یاد کند خدا. یاد کند قوت نفسهاست و مجالس حقیقت است.
 ذَكَرَ اللَّهَ يَتَبَّعُ الْبَصَائِرَ وَيُؤْنِسُ الضَّمَامِينَ. ذَكَرَ اللَّهَ
 یاد کند خدا. یاد کند پیروی میکند از بصیرت و دلجو میکند از غمناکها را.
 يَسْتَجِبُ بِهِ الْأُمُورَ وَيُسْتَنِيهِ بِهِ الشَّرَّائِصُ. ذَكَرَ اللَّهَ دُوءَ
 تجویب میکند از امور و دور نگه میدارد از شرها را. یاد کند خدا. یاد کند دعا را.
 أَهْلَ الْنُفُوسِ ذَكَرَ اللَّهَ طَارِدَ الْأَذْوَاءِ وَالْيُوسُ ذَكَرَ اللَّهَ
 بچایهای نفسهاست. یاد کند خدا. یاد کند طارنده را. یاد کند یوس را. یاد کند خدا.
 رَأْسَ مَالٍ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَرَحِيحَ السَّلَامَةِ مِنَ الشَّيْطَانِ
 سر مال هر مومن است و سودا و سلامت از شیطان.
 ذَكَرَ اللَّهَ دَعَامَةَ الْإِيمَانِ وَعَصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ ذَكَرَ
 یاد کند خدا. یاد کند ستون ایمان را. یاد کند ننگین است از شیطان. یاد کند خدا.
 حَبِيبَةَ كُلِّ مُحْسِنٍ وَشِمَةَ كُلِّ مُؤْمِنٍ ذَكَرَ اللَّهَ مَسْنَى كُلِّ
 گوناوار هر نیکوکار و شیوه هر مومنیست. یاد کند خدا. یاد کند مساری هر بنیاد.
 مَقْ وَلَذَلِكَ مُؤَقِّنٌ. ذَكَرَ الْآخِرَةَ دُوءَ وَشَفَاءَ. ذَكَرَ اللَّهَ
 برپا کننده کار و دهنده هر راست کردار است. یاد کند آخرت. یاد کند دعا و شفقت. یاد کند خدا.
 أَدْوَاءَ الْأَذْوَاءِ. ذَكَرَ الْمَوْتِ بِهَيْبَةِ أَسْبَابِ الدُّنْيَا. ذَكَرَ اللَّهَ
 همت. یاد کند دوا است. یاد کند مرگ. یاد کند اسباب دنیای را. یاد کند خدا.

خفیه

فِي خَبِيَّةِ الْأَسَالِ ذَكَرَ الْعَقْلَ لَا يَنْكُشِفُ إِلَّا عَنْ أَحْتِمَالِ
 در پستی سر مانند است. یاد کند عقل. آشکارا نمیشود مگر از. یاد کند بر داری.
 وَأَجْمَالِ وَأَفْضَالِ. ذَهَابُ الْبَصَرِ خَيْرٌ مِنَ عَمَى الْبَصَرِ
 در بیایی. وافزودن چیزها. رفتن بینایی چشم بهتر است از کوری بینایی در لطف.
 ذَهَابُ النَّظَرِ خَيْرٌ مِنَ النَّظَرِ إِلَى مَا يُوجِبُ الْفِتْنَةَ نَزَرِ
 رفتن دیدن. بهتر است از نگاه کردن بسوی آنچه باز آورد فتنه را. یاد کند بگذارد.
 وَالشَّرَّ وَعَلَيْكَ بَلْزُومُ الْعِفَّةِ وَالْوَبْعِ. ذَهَابُ قَلْبِ
 و از ترا. و بر تو باد. بهمراستی نفی کردن. و بر چیز کاری. اندک کم است.
 لَمَّا كَثُرَ وَمَا ضَاقَ لِمَا أَسْعَى. ذَهَابُ الْأَشْرَافِ مُقْنَصِدًا وَذَكَرَ
 از بیای آنچه میبارد. و تنگداری از بیای آنچه فراخ است. بگذارد به انداز و دارد. یاد کند از بیای آنچه میبارد.
 فِي الْيَوْمِ عَدَا. ذَلِكَ قَلْبُكَ بِالْيَقِينِ وَفَرْدُكَ بِالْفَنَاءِ
 در امروز. فردا را. فردا را در خود را. برایت. در روشن دارد را. و بیاید از دل را.
 فَجَايِعُ الدُّنْيَا ذَهَابُ الشَّرَفِ فَإِنَّ الشَّرَفَ لَا يَجِدُ جُودَهُ
 بسوزشهای دنیا. بگذارد بخاندان دارد. پس بدوستی بی انداز و دشمنی و دشمنی او.
 وَلَا يَحْمُ فُقْرُهُ ذَهَابُ الْعَجَلِ فَإِنَّ الْعَجَلَ فِي الْأُمُورِ لَا يَنْفَعُ
 در حرم آورده نمی شود. بر دین تو. بگذارد شتاب را پس بدوستی که شتاب کند. در کارها در نمی باید.
 مَطْلَبُهُ وَلَا يَجِدُ أَمْرَ ذُرْوَةِ الْغَايَاتِ لَا يَنَالُهَا إِلَّا ذَوُو
 خواست خود را و سود نیست. کار او. بی لای. یا اینها. نمی رسد مگر خداوندان.
 التَّمْذِيبِ وَالْمَجَاهِدَاتِ. ذِمَّتِي بِمَا أَقُولُ رَهْنَةً
 پاک کردن در دین. در ریاضتها. بایچه میگویم. در کمر دست.
 وَأَنَا بِهِ نَعِمُ أَنَّهُ مِنْ مَرَحَتِ لَهُ الْعَرُومَاتِ يَدِيدُ
 و من بآن نعمانم. نعمانی که انگی که اشکارا شد. مرا و با بنده ها و از آنچه بود و در دست.
 مِنَ الْمَثَلَاتِ خَيْرُ النُّفُوسِ عَلَى تَقْوَى الشَّهَادَاتِ. ذَلْ
 از گناهها. باز میدارد او را. بر چیز کاری. از در افتادن. در شهادتها. خوار شود.

فِي نَفْسِكَ وَغَيْرِ دِينِكَ وَصَنِّ أَخْرَاجَكَ وَابْذُلْ دِينَكَ
در نفس خود و غیر دین خود و نگاه دار خزان خود و در کار کن دین خود را
 ذَرِعْ عَنْ شَرِّ أَيْعِ الدِّينِ وَحُطِّ ثَقُوبِ الْمَسْلَمِ وَأَخْرِجْ
بمان از شر ایعی دین و کوه دوری کن شهرهای مسلمانان و نگاه دار
 وَأَمَّا نَتِّكَ بِأَنْصَافِكَ مِنْ نَفْسِكَ وَالْعَمَلِ بِالْعَدْلِ
و اما نت خود را بنصف خود از نفس خود و عمل کردن عدل
 فِي رَعِيَّتِكَ ذُو الْأَفْضَالِ مَشْكُودِ السَّيَادَةِ وَالْمَقْرُودِ
در رعیت خود خداوند افاضات استوده است بزرگواری و شکوفا
 مَحْمُودِ الْعَادَةِ ذُو الْكُرَمِ جَمِيلِ الشِّيمِ مَسْدُودِ النَّفَمِ
و پسندیده است عادت خود و ذکر کم را زیباست گردانها و در بندارینه است اشتهار را
 لِلرَّحْمِ ذُو الشَّرَفِ لَا يَطْرُقُ مَنْزِلُهُ نَاطِقًا وَأَنْ غَطَّتْ كَا
خود را بخوش خود و در برتری را حرم نمی سازد هیچ پایه برسد بان و اگر بزرگ شود بمحکوم
 الَّذِي لَا تَنْعَذُهُ الرِّيَّاحُ وَالَّذِي يَنْطَرُ ابْنِي مَنْزِلِهِ
غنیانند او را بادها را که در که شاد میکند و فرزند پایه
 كَا كَلَاءِ الَّذِي تَحْرُكُهُ مَرُّ النِّيمِ ذُو الْعُيُوبِ
بمحو کلاه خود و غنیانند او را که شوق باری خداوندان عیبها اند
 يَحْتَوْنَ أَشَاعَةَ مَعَايِبِ النَّاسِ لِيَتَسَّعَ لَهُمُ الْعُذْرُ فِي
که در دست میدارند فاش کرده عیبهای مردم را تا فراخ شود عذر آنها در
 مَعَايِبِهِمْ ذُلُّوا أَنْفُسَكُمْ بِتَرَكِ الْعَادَاتِ وَفُودُ وَهَالِ
عیبهای خود بپسندید دیگران بخوار دارند و ترک کرده عیبهای دیگران و بکشید نفسها را بسوی
 فَعَلِ الطَّاعَاتِ وَخَلَّوْا بِهَا أَعْيَاءَ الْمَفَارِمِ وَخَلَّوْهَا بِهَا
فعلان برداری کرده حق و بار کنید بر نفس سختیهای نامرغی و بارانید نفسها را
 الْمَكَارِمِ وَصُونُهَا عَنْ دَسَنِ الْمَاشَرِ ذَكِّ عَقْلِكَ
بندگها و نگاه دار نفس را از بلیدی کنه ها و بار کن گردان عقل خود را

بلا ادب

بِالْأَدَبِ كَمَا تَزِي النَّارُ بِالْحَطْبِ ذَلِّلْ نَفْسَكَ بِالطَّاعَاتِ
ب ادب چنانکه باری کرد و خوار دار نفس خود را ب فرمان برداری
 وَخَلَّهَا بِالْقَنَاعَةِ وَخَفَضْ فِي الطَّلِبِ وَاجْعَلْ فِي الْمَكْتَبِ
و بباران نفس را بساز کاری و خفزد و یافت و در پی خواست و زیاده گردان و در بار کسبان کنی
 ذَلِّلِ الرِّجَالَ فِي الْمَطَامِعِ وَفِنَا الْأَجَالَ فِي غَيْرِ الْأَمَا
خفزد مردان در طمعهاست و نیستی و عدها در غیبههای از زنده
 وَاتَّقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى رَجُلٍ فَقَالَ ذَاكَ يَنْفَعُ
و ستایش کرد حضرت مرتضی بر مردی بس گفت ایست که سودی بخشد
 وَلَا يَخَافُ ظُلْمَهُ إِذَا قُلَّ فَعَلٌ وَإِذَا وَجَّهٌ عَدَلٌ
و ترسی نیست از ستم او هرگاه گفت کرد و هرگاه که فرمان عدالت کرد
مَا فَرَدَّ مِنْ حُكْمِ أَمِيرٍ مُؤْمِنٍ عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
بعضی از آنچه فرودامه است از حکمتها امیرالمومنین علی ابن ابی طالب بر بنیاد سلام
فِي حَرْفِ الرَّاءِ بِلَفْظِ رَحِمَ اللَّهُ وَرَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا
در حرف را بلفظ رحم الله گفت حضرت مرتضی بپسر زانو خلا مردی را که
عَرَفَ قَدْرَهُ وَلَمْ يَتَعَدَّ طَوْفَهُ رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا رَاقِبَ ذَنْبِهِ
بشناسد اندازه خود را و در نگذرد از طو خود بپسر زانو خدا شنید که چنان دارد بر نگاه خود
وَخَافَ رَبَّهُ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا تَفَكَّرَ فَاغْتَبَنَ وَأَبْصَرَ
و ترسد از پروردگار خود بپسر زانو خدا مردی را که پنداشت پس پند پذیرد و بینا شود
رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَنْعَزَ وَازْدَجَرَ وَانْتَفَعَ بِالْعَبْرِ رَحِمَ اللَّهُ
بپسر زانو خدا مردی را که پند پذیرفت و کردن نهاد و سود گرفت و به پندها بپسر زانو خدا
أَمْرًا حَقَّ الصَّبْرُ مَطِيَّةَ حَيَاتِهِ وَالتَّقْوَى عَدَّةَ وَفَا
مردی را که گویاند صبر را بار کنی و تدبیر خود و پیر عمر گوی را بنه مردن خود
رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا بِادِرِ الْأَجَلِ وَاحْسَنِ الْعَمَلِ لَدَا رَاقِمَتِهِ
بپسر زانو خدا مردی را که شناسد بسوی وعده مرگ و نیکو کرد عمل را از برای خانه پند خود

وَحَلَّ كِدَامَتَهُ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا قَصْرَ الْأَمَلِ وَبَادِرَ الْأَعْلَى
 وَاعْتَمَمَ الْمَهْلُ وَتَزَوَّدَ مِنَ الْعَمَلِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا
 سَمِعَ حَكْمًا نَوْعِي وَدُعَى إِلَى رَشَادٍ فَذَنَا وَآخِذَ بَحْزَةٍ
 دَفْنَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا عَلِمَ أَنْ نَفْسَهُ خَطَاةٌ إِلَى أَجَلِهِ
 فَنَادَى مَهْلَهُ وَقَصْرَ أَمَلَهُ رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا رَآيَ حَقًّا
 فَأَعَانَ عَلَيْهِ وَرَآيَ جَنَدًا فَرَدَّهُ وَكَانَ عَوْنًا بِالْحَقِّ
 عَلَى صَاحِبِهِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا بَادِرَ الْأَجَلِ وَكَذِبَ الْعَمَلِ
 الْأَمَلِ وَاخْلَصَ الْعَمَلِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَخِي حَقًّا قَامًا
 بِاطْلًا وَدَحْضَ الْجَوْدِ وَقَامَ الْعَدْلُ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا
 نَفْسَهُ عَنْ مَقَاصِي اللَّهِ بِلَحَاقِهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ
 بِذَمَامِهَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا قَمَعَ نَوَازِعَ نَفْسِهِ إِلَى الْهَوَى
 فَصَانَهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ بِعَنَانِهَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا

وَحَلَّ كِدَامَتَهُ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا قَصْرَ الْأَمَلِ وَبَادِرَ الْأَعْلَى
 وَاعْتَمَمَ الْمَهْلُ وَتَزَوَّدَ مِنَ الْعَمَلِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا
 سَمِعَ حَكْمًا نَوْعِي وَدُعَى إِلَى رَشَادٍ فَذَنَا وَآخِذَ بَحْزَةٍ
 دَفْنَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا عَلِمَ أَنْ نَفْسَهُ خَطَاةٌ إِلَى أَجَلِهِ
 فَنَادَى مَهْلَهُ وَقَصْرَ أَمَلَهُ رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا رَآيَ حَقًّا
 فَأَعَانَ عَلَيْهِ وَرَآيَ جَنَدًا فَرَدَّهُ وَكَانَ عَوْنًا بِالْحَقِّ
 عَلَى صَاحِبِهِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا بَادِرَ الْأَجَلِ وَكَذِبَ الْعَمَلِ
 الْأَمَلِ وَاخْلَصَ الْعَمَلِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَخِي حَقًّا قَامًا
 بِاطْلًا وَدَحْضَ الْجَوْدِ وَقَامَ الْعَدْلُ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا
 نَفْسَهُ عَنْ مَقَاصِي اللَّهِ بِلَحَاقِهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ
 بِذَمَامِهَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا قَمَعَ نَوَازِعَ نَفْسِهِ إِلَى الْهَوَى
 فَصَانَهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ بِعَنَانِهَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا

اغتنم المهد وبادر العمل والكل من وجاهد ربح الله ربح الله امر غلب الهوى وقلبت من جبال الدنيا

اخترنا

أَخَذَ مِنْ حَيَاةٍ لَمُوتٍ وَمِنْ فَنَاءٍ لِبَقَاءٍ وَمِنْ ذَاهِبٍ لِدَائِمٍ
 رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا تَوَرَّعَ عَنِ الْحَارِمِ وَتَحَلَّى الْمَقَامِ وَنَافَسَ
 فِي مَبَادِرِ جَزَلِ الْمَقَامِ ثُمَّ وَرَدَ مِنْ حَكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 عَلِيِّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَمَّ فِي حَرْفِ الذَّائِي يَلْفُظُ رَأْسَ
 عَمَّ رَأْسُ الْإِيمَانِ الصِّدْقِ رَأْسُ الْحِكْمَةِ لَزُومُ الْحَقِّ
 رَأْسُ الْعِلْمِ التَّفَقُّهُ رَأْسُ الْجَمَلِ الْخُرْقُ رَأْسُ الْأَسْلَامِ
 الْأَمَانَةُ رَأْسُ النِّفَاقِ الْخِيَانَةُ رَأْسُ الدِّينِ صِدْقُ
 الْيَقِينِ رَأْسُ الْأَحْسَانِ الْأَحْسَانُ إِلَى الْمُؤْمِنِينَ رَأْسُ
 الْمَعَايِبِ الشَّيْءُ رَأْسُ كُلِّ شَيْءٍ الْقِيَّةُ رَأْسُ الْأَهْلِيَّةِ
 الْفَكْرُ رَأْسُ الْعِلْمِ الْحُكْمُ رَأْسُ الْفَضَائِلِ الْعِلْمُ رَأْسُ
 الْحِلْمِ الْكِبَرُ رَأْسُ النُّفُوزِ تَرَكُ الشُّمُوءُ رَأْسُ الْفَضَا
 صُلَاكُ الْغَضَبِ وَأَمَانَةُ الشُّمُوءِ رَأْسُ الْجَمَلِ الْجَوْدُ رَأْسُ

أَخَذَ مِنْ حَيَاةٍ لَمُوتٍ وَمِنْ فَنَاءٍ لِبَقَاءٍ وَمِنْ ذَاهِبٍ لِدَائِمٍ
 رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا تَوَرَّعَ عَنِ الْحَارِمِ وَتَحَلَّى الْمَقَامِ وَنَافَسَ
 فِي مَبَادِرِ جَزَلِ الْمَقَامِ ثُمَّ وَرَدَ مِنْ حَكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 عَلِيِّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَمَّ فِي حَرْفِ الذَّائِي يَلْفُظُ رَأْسَ
 عَمَّ رَأْسُ الْإِيمَانِ الصِّدْقِ رَأْسُ الْحِكْمَةِ لَزُومُ الْحَقِّ
 رَأْسُ الْعِلْمِ التَّفَقُّهُ رَأْسُ الْجَمَلِ الْخُرْقُ رَأْسُ الْأَسْلَامِ
 الْأَمَانَةُ رَأْسُ النِّفَاقِ الْخِيَانَةُ رَأْسُ الدِّينِ صِدْقُ
 الْيَقِينِ رَأْسُ الْأَحْسَانِ الْأَحْسَانُ إِلَى الْمُؤْمِنِينَ رَأْسُ
 الْمَعَايِبِ الشَّيْءُ رَأْسُ كُلِّ شَيْءٍ الْقِيَّةُ رَأْسُ الْأَهْلِيَّةِ
 الْفَكْرُ رَأْسُ الْعِلْمِ الْحُكْمُ رَأْسُ الْفَضَائِلِ الْعِلْمُ رَأْسُ
 الْحِلْمِ الْكِبَرُ رَأْسُ النُّفُوزِ تَرَكُ الشُّمُوءُ رَأْسُ الْفَضَا
 صُلَاكُ الْغَضَبِ وَأَمَانَةُ الشُّمُوءِ رَأْسُ الْجَمَلِ الْجَوْدُ رَأْسُ

مبتغى

الأيمان الصبي ^{جوان} رأس الخف العنق ^{در شکی است} رأس الورع غض ^{بهر کاردی پوشیدن}
 النظر ^{چشم است} رأس المعایب الشیء ^{بهر کاردی} رأس الذایل الحسد ^{ناکسما}
 رأس العیوب المحقّد ^{بهر کاردی} رأس الافات الوله بالذات ^{بهر کاردی}
 رأس الدین الکسب الخسرات ^{بهر کاردی} رأس العقد التود ^{بهر کاردی}
 الی الناس ^{بهر کاردی} رأس الحمد معاداة الناس ^{بهر کاردی} رأس الوع ^{بهر کاردی}
 ترک الطع ^{بهر کاردی} رأس الحکمة یحب الخدع ^{بهر کاردی} رأس الشخاء ^{بهر کاردی}
 یحب العطاء ^{بهر کاردی} رأس النخاء ^{بهر کاردی} رأس الزهد فی الدین ^{بهر کاردی}
 الحکمة معاداة الناس ^{بهر کاردی} رأس الأیمان ^{بهر کاردی} الی الناس ^{بهر کاردی}
 رأس الفضایل ^{بهر کاردی} اصطناع الافاضل ^{بهر کاردی} رأس ^{بهر کاردی}
 الی اصطناع الارذل ^{بهر کاردی} رأس الطاعة البیضاء ^{بهر کاردی}
 رأس الدین خالفه الهوی ^{بهر کاردی} رأس الحکمة لزوم الحق ^{بهر کاردی}
 وطاعة الحق ^{بهر کاردی} رأس الأیمان حسن الخلق ^{بهر کاردی} والخلق ^{بهر کاردی}

رأس الکفر

رأس الکفر الخيانة ^{کفر} رأس الأیمان الأمانة ^{ایمان} رأس البقا ^{بقا}
 الرضا ^{خشنودیت} رأس العقل مجاهدة الهوی ^{عقل جنگ کردن} رأس الافات ^{بهر کاردی}
 البقه بالدینا ^{بهر کاردی} رأس الاسلام لزوم الصدق ^{بهر کاردی}
 السیاسة استعمال الرفق ^{بهر کاردی} رأس العلم الثمین ^{بهر کاردی}
 واطیار محمودها ^{بهر کاردی} وقع مذمومها ^{بهر کاردی} رأس ^{بهر کاردی}
 رأس المؤمنین علی ابن ابی طالب ^{بهر کاردی} علیه السلام ^{بهر کاردی}
 الی بلطف رب ^{بهر کاردی} قال ^{بهر کاردی} علیه السلام ^{بهر کاردی} رب واتق ^{بهر کاردی}
 خذ رب امن وجد ^{بهر کاردی} رب ساع لقاعد رب ^{بهر کاردی}
 ساهل لدا قد رب کلام کلام ^{بهر کاردی} رب کلام کلام ^{بهر کاردی}
 رب عادل جابر رب رایح خاسر رب دایب ^{بهر کاردی}
 مضیع ^{بهر کاردی} رب متودد رب عاظم بعد السلامة ^{بهر کاردی}
 رب سأل بعد الندامة ^{بهر کاردی} رب عظم تحت طلب ^{بهر کاردی}

منصیح

رَبِّ طَرِبْ يَعُودُ بِاِحْزَابِ رَبِّ كَلِمَةً سَلَبَتْ لَغَةً
 بسا شادی که باز آید بسا سخن که بر زبان آید بسا
 رَبُّ نَزْهَةً عَادَتْ نَعَصَةً رَبِّ غِنًى اَذَلَّ مِنْ فَقْدِ
 بسا خری که باز کرد بازده و نفعی بسا توانگری که خوارتر باشد از ناتوانی
 رَبِّ فَقْدًا غَرَمَ مِنْ اَسَدٍ رَبِّ حَرْفٍ حَلَبٍ حَفَا رَبِّ
 بسا بی چینی که غمزد باشد بسا سخن را نذر و در کشد افتادگی را بسا
 اَمِنْ اَنْقَلَبَ خَوْفًا رَبِّ سَاعٍ فَمَا يَصْرُ رَبِّ كَارِجٍ لَمِنْ
 امین که باز گردد بترس بسا شتابنده که بپشتاید در باختر زمان بسا کسی که خزاننده غایب باشد
 لَا شَكَّ رَبِّ لَفَوْ يَحْلِبُ شَيْءًا رَبِّ لَهْوٍ يَوْجُ حَرْا
 راز که شکر او کند بسا هرزه کوی که باز کنند بدی را بسا بازی که بر ماند ازاده را
 رَبِّ قَوْلًا اَشَدَّ مِنْ صَوْلٍ رَبِّ فِتْنَةٍ اَنَارَهَا قَوْلًا رَبِّ
 بسا سخنی که سخت تر باشد از تاخت بسا انگیزی که اثنان گفتارست بسا
 اَمِنَةً حَتَّ مَنِيَّةٍ رَبِّ عَمَلٍ اَسَدَتْهُ النِّيَّةُ رَبِّ
 آرزویی که در زیر میباید باشد بسا کرداری که ستاد گردانند بسا
 اَجَلٌ حَتَّ اَمَلٍ رَبِّ نِيَّةٍ اَنْفَعُ مِنْ عَمَلٍ رَبِّ صَلَفٍ اَوْ
 وعده که در زیر میباید بسا نیتی که سودمند تر باشد از کردار بسا لاف که
 رَبِّ تَلَفًا رَبِّ سَلَبٌ عَادَ خَلْفًا رَبِّ عَالَمٍ قَتَلَهُ عَمَلُهُ
 ببرد از بجزند را بسا بایستی که باز گردد بجای خود بسا دانشمندی که کند اولی کردار او
 رَبِّ جَاهِلٌ بِجَاهِهِ جَمَلُهُ رَبِّ حَرِيصٌ قَتَلَهُ حِرْصُهُ رَبِّ
 بسا نادانی که برهانند او را نادانی او بسا آذوری که کند او را آزار او بسا
 كَلَامٌ جَوَابُهُ السَّكُوتُ رَبِّ نَظْمٌ اَحْسَنُ مِنَ الصَّمْتِ
 سخنی که جواب آن خاموشی باشد بسا گفتاری که خوشتر باشد از خاموشی
 رَبِّ دَوَاءٍ جَلِبُ دَاءٍ رَبِّ دَاءٍ اَنْقَلَبَ شِفَاءً رَبِّ رَجَاءٍ
 بسا دوا که باز آرد در دوا بسا دردی که باز گردد بشفا بسا امید که

يُوَدِّي اِلَى اِحْرَامٍ رَبِّ اِيَّاحَ تَوَلَّى اِلَى اِحْسَانٍ رَبِّ
 باز آرد بسا ناصیدی بسا سودها که باز آید بسا نیران بسا
 لِسَانٌ اَتَى عَلَى اَنْسَانٍ رَبِّ خَوْفٌ يَعُودُ بِالْاَمَانِ رَبِّ
 زبان که بر آید بر انسان بسا ترسی که باز گردد بایمنی بسا
 طَمَعٌ كَاذِبٌ لَا مَلَّ خَائِبٍ رَبِّ رَجَاءٌ خَائِبٌ لَا مَلَّ كَاذِبٍ
 طبعی دروغی که باشد از برای امید بسا امید زیانکار که باشد از برای ابروی بسا
 رَبِّ حَرْبٍ خَسِيتُ مِنْ لَفْظَةٍ رَبِّ صَبَايَهٌ غَرَسْتُ مِنْ
 بسا جنگی که بر آید از بیلوی بسا سخن که نشاند شود در دل از
 لِحْظَةٍ رَبِّ مَقْبُوطٌ بِرِجَاءٍ هَوْدَاهُ رَبِّ مَرْحُومٌ مِنْ بِلَادٍ
 یک نگاه بسا شادمانی باز آید و فراخی و آسایش بسا رحم آورده بر و از بلاد گرفتاری که
 هَوْدَاهُ رَبِّ مُبْتَلًى اَصْنَعُ لَهُ بِالْبُلُوَى رَبِّ مَنَعٌ عَلَيْهِ
 انبلا و ای او باشد بسا گرفتاری که نیکو باشد مرا و گرفتاری بسا نفع یافتگی که
 مَسْتَدْرَجٌ بِالنَّعْيِ رَبِّ جَمَلٌ اَنْفَعُ مِنْ حِلْمٍ رَبِّ حَرْبٍ
 بعامت و بجز باشد از نفعها بود بسا ناری که سودمند تر باشد از بردباری بسا جنگی که
 اَعْوَدُ مِنْ سَلَمٍ رَبِّ سَكُوتٌ اَبْلَغُ مِنْ كَلَامٍ رَبِّ كَلَامٍ
 که سودمند تر باشد از آشتی بسا خاموشی که کورتر باشد از گفتن بسا گفتاری که مردمان نواز باشد
 اَنْفَدُ مِنَ السَّكَامِ رَبِّ لَذَّةٌ فِيهَا الْحَمَامُ رَبِّ غِنًى اَفْقَرُ
 گذران از ترها بسا مزه که در است مرگ بسا توانگری که در روشن تر باشد
 مِنْ فَقِيرٍ رَبِّ اَبْقَى اَحْقَرُ مِنْ كَلِّ حَقِيرٍ رَبِّ فَقِيرٌ اَغْنَى
 از فقر حقیری بسا غایتی که حقیرتر باشد از هر حقیری بسا درویشی که توانگتر باشد
 مِنْ كُلِّ غِنًى رَبِّ فَقْرٌ عَادَ بِالْغِنِّ الْبَاقِي رَبِّ غِنًى اَوْشَ
 از هر توانگری بسا درویشی که باز گردد بتوانگری بسا توانگری که بیدار آرد
 الْفَقْرُ الْبَاقِي رَبِّ مَخَوْفٌ لَا يَخْذَرُ رَبِّ قَاعِدٌ عَمَائِسِي
 درویشی بماند بسا جای ترس باشد از آن بماند بسا دانسته اندکی بیشتار و لا

رَبِّ جَامِعٍ لِمَنْ لَا يَشْكُرُهُ رَبِّ قَرِيبٍ أَيْعِدْ مَنْ يَعْبُدُ رَبَّ
 بیا گردآورنده مرا که با شکوه آن گوید بیا نزدیک که دور برآید از هر دوری بیا
صَدِيقٍ حَسُوْدٍ رَبِّ يَعْبُدُ اقْرَبَ مِنْ كُلِّ قَرِيبٍ رَبِّ عَشِيْرٍ
 دوست که حسود باشد بیا دوری که نزدیک نباشد از هر نزدیکی بیا خویشی که
غَنِ جَيْبٍ رَبِّ حَتَّالٍ صَرَعَتْهُ حِيلَتُهُ رَبِّ مَحْرُومٍ
 دوست باشد بیا حیل که از یاد برآورد بیا بیچاره که از
شَيْءٍ فِيْهِ افْتَنَ رَبِّ صَدِيقٍ تَوْبًا مِنْ جَهَنَّمَ لَا مَنِيْنَتَهُ
 چیزی که در آن باشد بیا دوستی که بدی رسد از نادانی او ازینت او با وجودی که نیکو باشد
رَبِّ مَعْلُوْمٍ وَلَا ذَنْبٍ لَهُ رَبِّ مَسْتَنْسِكٍ وَلَا دِيْنٍ لَهُ رَبِّ
 بیا سر زنی یافته بگناه که نگاه نباشد او را بیا دیانت نماند او را بیا
ذَنْبٍ مَقْدَارٍ لَعْقُوْبَةٍ عَلَيْهِ اَعْلَامُ الْمَذِيْبِ رَبِّ جَرَمِ اَعْتَا
 گناهی که اندازه بازخواست بیا جرید دست بگناه کار بیا گناهی که کافی است
مَنْ اَلَا اَعْتَدَارُ عَنْهُ الْاَقْرَابُ بِهِ رَبِّ مَوَاصِلَةٍ خَيْرٍ مِنْهَا
 عزیز آوردن از آن اقرار کردن بآن گناه بیا پیوستگی که پیوسته از آن
الْقَطِيْعَةِ رَبِّ مَوْهَبَةٍ خَيْرٍ مِنْهَا الْفَيْضَةُ رَبِّ كَيْسٍ مِنْ
 بریداری بیا بخشگی بیا سوزش از آن سوزش ندادن بیا کلاه ناز که از تو بگذرد
ذَنْبِكَ تَسْتَصْفِرُ رَبِّ صَفِيْرٍ مِنْ عَمَلِكَ تَسْتَكِيْنُ رَبِّ
 صاف تر شوی بیا تو که کوچکتر یابی بیا که در کبرجک از عمل تو که بزرگتر یابی بیا
يَسِيْرٍ اَنْيَ مِنْ كَيْسٍ رَبِّ صَفِيْرٍ اَجْرٍ مِنْ كَيْسٍ رَبِّ مَعْرِفَةٍ
 آسانی که بیشتر باشد از بسیار بیا کوچکی که بزرگتر نباشد از بزرگ بیا شناختی که
اَدَّتْ اِلَى تَضَلُّلِكَ رَبِّ مَوَاصِلَةٍ اَدَّتْ اِلَى تَقْيِيْدِكَ رَبِّ
 بارگشت بسوی گمراهی بیا پیوستگی که باز آید بسوی گمراهی بیا
اَخٍ لَمْ تَكُنْ اَمَّاكَ رَبِّ عِلْمٍ اَدَّى اِلَى مَضَلَّتِكَ رَبِّ مَمْلُوْكٍ
 برادر که نداشتند او را مادر تو بیا دانستی که بارگشت بسوی گمراهی تو بیا مملکتی که

لا يسطاع

لَا يَسْتَطَاعُ فِرَاقُهُ رَبِّ قَائِمٌ لَا يَذُرُكَ لِحَاقِهِ رَبِّ نَاصِحٍ
 بیا جدا نمی تواند بماند از او بیا که نتوان یافت بماند از او بیا نصحی که بماند
مَنْ الدُّنْيَا عِنْدَكَ مَتَّعْهُمْ رَبِّ مَتَّعْ لِلْعِلْمِ لَيْسَ يُوَالِمُ
 از دنیا که بماند از تو بیا متعه بده به آنها بیا دعوی دانش بکنده که بماند دانشمند
رَبِّ صَادِقٍ مِزْحَمٍ الدُّنْيَا عِنْدَكَ مُكْذِبٌ رَبِّ مُخَذَّوْ
 بیا راست گوئی از بهر دنیا دنیا نزدیک دروغ گواری او را بیا چیزی از دنیا که
مَنْ الدُّنْيَا عِنْدَكَ غَيْرُ مُحْتَسِبٍ رَبِّ اَمْرٍ غَيْرِ مُوْتَمَرٍ
 از آن بماند که در دنیا در شمار نباشد از تو بیا امری که در میان نباشد
رَبِّ زَا جِرْ مِنْ دَجَرٍ رَبِّ وَاَعْظُ غَيْرِ مُرَدِّعٍ رَبِّ عَالِمٍ غَيْرِ
 بیا منع کننده که خود منع نبیند بیا بزرگتری که خود باز نگردد از او بیا عالمی که سود بیند
مُسْتَفْعٍ رَبِّ خَيْرٍ وَاَفَاكٍ مِنْ حَيْثُ لَا تَنْقِبُهُ رَبِّ شَيْءٍ
 از او بپوشد بیا چیزی که بازرسد بیا از آنجا که تو چشم نداری بیا چیزی که
قَا جَاكَ مِنْ حَيْثُ لَا تَحْتَسِبُهُ رَبِّ اَنْصَحْ غَيْرِ النَّاصِحِ
 ناگاه برسد تو از آنجا که بپنداری آنرا بیا که بپندد دهد بیا چیزی که
رَبِّ اَعْشِ النَّاصِحِ رَبِّ اَصَابَ الْاَلَمُ قَصْدُهُ رَبِّ اَبْهَمِ اَخْطَا
 بیا که بدی آموزد بپندگی بیا آنکه برسد کور بجای که خواهد بیا آنکه خطا کند
الْبَصِيْرُ رُسْدُهُ رَبِّ اَمَا كَانَ الدَّوَاءُ دَاءً رَبِّ اَمَا كَانَ الدَّاءُ شِفَا
 بینا راه راست بخورد بیا آنکه باشد دوا درد بیا آنکه باشد درد شفا
رَبِّ اَمَا سَأَلْتَ الشَّيْءَ فَلَمْ تَطْعَمْهُ وَاَعْطَيْتَ خَيْرًا مِنْهُ رَبِّ اَمَا
 بیا آنکه درخواهی چیزی و ندهد و داده شوی بیا آنکه بپندد از آن بپندد
شَرَفَ شَارِبِ الْمَاءِ قَبْلَ تَرْبِيْهِ رَبِّ اَمَا اَدْرَكَ الظَّنَّ الصَّوَابَ
 فرارسد آرزو بیا آنکه بسیار شود بیا آنکه دریابد گمان راست را
رَبِّ اَمَا غَرَّ الطَّلَبُ وَالْاَكْسَابُ رَبِّ اَمَا اَدْرَكَ الْعَا جِرَ حَاجَتِهِ
 بیا آنکه گمراه شود خواسته و دست درخ بیا آنکه دریابد در مانده حاجت خود را

رَبِّمَا خَرَسَ الْبَلِيغُ عَنْ حِجَّتِهِ بسا انكم كنكشود زبان او را **رَبِّمَا نَجَّى عَلَى الْفَضِيحِ الْجَوَابُ** بسا انكم كنكشود بر گویا جواب **رَبِّمَا تَحْتَمَّتْ الْأُمُورُ** بسا انكم كنكشود بر گویا **رَبِّمَا تَنْقُصُ السُّرُورُ** بسا انكم كنكشود بر گویا **رَبِّمَا آتَيْتَ مِنْ مَمْنَنِكَ** بسا انكم كنكشود بر گویا **زَهَبَتْ مِنْ نَفْسِكَ** بسا انكم كنكشود بر گویا **طَالِبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الدَّاءِ بِاللَّفْظِ الْمَطْلُوقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ** طالِب بر و باد سلام خدا در حرف داء بلفظ مطلق **رَغَبْتُكَ فِي زَاهِدٍ فَبِكَ ذِكْرُ رَغَبْتُكَ فِي مَسْجِدِ جَمْدَلٍ** ارز و کرده تو در جنتی که در جنتی که محال باشد **رَاكِبُ الْعَصِيَّةِ مِثْلُ زَاهِدٍ رَاكِبُ الظُّلْمِ مِثْلُ الْبَوَارِ** سواری کننده بر اسب نافرمانی خدا بر اسب سواری کننده بر اسب سواری کننده بر اسب **رَاكِبُ الطَّاعَةِ مُنْقَلِبُهُ الْجَنَّةِ رَاكِبُ الْعَجَلَةِ مُشْفٍ** سواری کننده بر اسب فرمان برداری خدا بر اسب سواری کننده بر اسب سواری کننده بر اسب **عَلَى الْكِبَرِ رَاكِبُ الْحَاجِّ مَبْعُوضٌ لِلْبَلَاءِ رَدُّ الشُّمُورِ** بر آنکه بر آید بر اسب سواری کننده بر اسب سواری کننده بر اسب **أَقْضَى لَهَا وَقَضَاهَا أَشَدُّ لَهَا رَاكِبُ الظُّلْمِ يَكُوبُهُ** برنده مرگ است بر اسب سواری کننده بر اسب سواری کننده بر اسب **مُرْكَبُهُ رَاكِبُ الْغَنَفِ يَتَعَدَّدُ عَلَيْهِ مَطْلِبُهُ رَدُّ النَّفْسِ** بنا بر مرکب سواری کننده بر اسب سواری کننده بر اسب **عَنِ الْهُوَى هُوَ الْجَمَادُ الْأَكْبَرُ رَدُّ الْحَجَرِ مِنْ حَيْثُ جَاءَكَ** از آرد و غنای بر آنکه بر آید

فانه لا یرد

فَانَّهُ لَا يَرُدُّ الشَّرَّ إِلَّا الشَّرُّ رَدُّعُ النَّفْسِ عَنِ الْهُوَى هُوَ الْجَمَادُ بسا انكم كنكشود بر گویا **النَّافِعُ رَدُّعُ الْحَرَمِ بِجَسَمِ الشَّرِّ وَالْمَطَامِعُ رَدُّعُ الْفُضْبِ** بسا انكم كنكشود بر گویا **بِالْحِلْمِ ثَمَرَةُ الْعِلْمِ بِرُوحَانِ الْكَارِمِ وَادِ الْجَوَانِ حَا** بسا انكم كنكشود بر گویا **مِنْ هُوَايَا رَدُّعُ النَّفْسِ عَنِ سَوِيلِ الْهُوَى** بسا انكم كنكشود بر گویا **عَنْ زَخَارِفِ الدُّنْيَا ثَمَرَةُ الْعَقْلِ رَدُّعُ النَّفْسِ عَنِ** بسا انكم كنكشود بر گویا **سَوِيلِ الْهُوَى ثَمَرَةُ السَّبَلِ رَوْقُ الْفِكَرِ الْعَلِيخُ مِنْ** بسا انكم كنكشود بر گویا **النَّارِ رَدُّعُ الْهُوَى مِنْ شَجَةِ الْعُقْلَاءِ رَدُّعُ الشُّمُورِ** بسا انكم كنكشود بر گویا **وَالْفُضْبُ جَمَادُ السَّبَلِ رَدُّعُ الْبَادِرَةِ بِالْحِلْمِ** بسا انكم كنكشود بر گویا **رَدُّعُ الْخَمَلِ بِالْعِلْمِ رَدُّعُ نَفْسِكَ عِنْدَ الشُّمُورِ** بسا انكم كنكشود بر گویا **وَأَقْمِهَا عَلَى كِتَابِ اللَّهِ عِنْدَ الشُّهَادَاتِ رَدُّعُ النَّفْسِ** بسا انكم كنكشود بر گویا **وَجِهَادُهَا عَنِ الْهُوَى تَهَارُفُ الدَّرَجَاتِ وَيُضَاعِفُ خَيْرُهَا** بسا انكم كنكشود بر گویا **رِضَا الْمُنْعَتِ غَايَةُ لَا تَذَرُكَ رِضَا اللَّهِ سِحْرَانِ غَايَةُ** بسا انكم كنكشود بر گویا

اقرب ما تدرك رضا الله سبحانه مقرون بطاعته
 روزی هر روز خداوند بیکوین
 رزقك يطلبك فارج نفسك من طلبه رضا
 روزی تو بطلبد ترا بسوده را در نفس خود را از طلب او خشنودی تو
 عن نفسك من فساد عقلك رضاك بالدين
 از نفس خود ازینا عقلت رضا خودی تو بدینا
 من سوء اختيارك وشفاء جدي رضي بالذل
 از بدی کزینش من بدی بخودش بخاری
 من كشف ضي لغني راحة الضيق تشترك الرحمة
 انک کغم و زیا خود را تشکر کردی و در غم
 رضي بالحرم ان طاب الرزق من اليام راي الشيخ
 خشنود شد بنامیدی خواهی روزی از ناکسانه ریش
 احب الي من جلال الغلام ركوب الكهول الكسب
 دوستی من از زیاده جوان ساری تسهرا یا دوستی آورد
 الاموال ركوب الاطاع يقطع رقاب الرجال رعية
 مالهارا ساری بهار طهارا میبرد کدنها مردان از روی
 العاقل في الحكمة و بومة الجاهل في الحماقة ركوب
 خردمند در حکمت نادان در کوفت ساری
 المعاطب عنوان الحماقة راي الجبل ميزان عقله
 بکارها بانه کننده نوندر کوفت از روی عقل اوست قل
 رزقك لا مري مقدرك كنفذرا جله راي العا
 روزی هر روزی اندازنده است بخواه از دعه کراو پیش خردمند
 نخی راي الجاهل یردی راي الرجل علی قدر تجربته
 یرهاند اندیشه ناخن بر روی ارد اندیشه مرد بر اندازنده از پادشاه است

رزق المرء

رزق المرء على قدر نيته رب المعروف احسن من ابتدائه
 روزی هر روزی اندازنده است خداوند بیکوین از اول تا آخر
 رفق المرء وسخاؤه يحثبه الى أعدائه راحة من لا هم
 با روی و ریزی مرد سخاوت او دوستی را اندازد بسوی دشمنان او راحت از هر که نگر
 تمنع الرحمة واستبقاء من لا يفي تلك الامه رسول
 باز میدارد رحمت را و باینده را پیش آنچه نمی باید هلاک میکند کدنها فرستاده
 الرجل ترجمان عقله و كتابه ابلغ من نطقه ويدا
 مرد نمایند عقل اوست و نوشته او کویا است از گفتار او باطن تار و دهن شود
 سفر الظلام كان قد وردت الاضغان يوشك من اسرع
 تاریکی باشد و تحقق که فرود آید هر کسها و زود بگذرد انک مشتاید
 ان يلحق رسول الله سبحانه تراجمه الحق والسفره تتر الخلق
 باز پیوندد فرستاده خدای که پاکست میان کنندگان حق اند و پیام آورندگان میان افروندگان
 رتبة العلم اعلى المراتب راقب العواقب مع المطب
 بایم علم بلندترین پادشاه است چشم در پادشاه کارها تاریخی از پادشاهها
 رسولك ترجمان عقلك واحتمالك دليل حلك رسولك
 فرستاده تو میان کننده عقلت و بر پادشاه تو کشان حکمت فرستاده تو
 ميزان نيلك و قلمك ابلغ من ينطق عنك رفاهية
 نواز روی ناسی است و قلم تو کویا است از آنچه میگوید از تو رفاه از تو اسودگی
 العيش في الامن زمانة العقل خبير في القبح
 زندگانی در امانی است از عقلی در و شر عقل دانسته می شود در شادی
 والخز رضا العبد من نفسه مقرون بسخط ربه
 داند و خشنودی بندگی از نفس خود نزدیک است بچشم پروردگار
 رضا المرء عن نفسه برهان سخافة عقله روقب الفعل
 خشنودی مرد از نفس خود نمایند نیکی عقل اوست ازینکه بشناسد

كَيْلًا نَعَابٌ بِمَا تَقْدِرُ وَتَدِ الْمَتَانِي أَفْضَلُ مِنْ يَدَيْهِ الْعَجَلِ
 باختر میبوی پیش امیده افزونتر است از در اندیشی شتابان
مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَمَ فِي حَرْفِ الزَّاهِ قَالَ
 بعضی از حکم داده شده است از حکمهای امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب در حرف زاه که حضرت زکوة
 زَكْوَةُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ زَكْوَةُ الْإِحْسَانِ بِذَلِكَ زَكْوَةُ الْعِلْمِ الْأَحْتِمَالِ
 زکوة دانش نشر آن زکوة استقامت کردن به آن زکوة برآوردن است زکوة علم
 زَكْوَةُ الْمَالِ الْأَفْضَالِ زَكْوَةُ الْقُدْرَةِ الْأَنْصَافِ زَكْوَةُ
 زکوة مال افزدون در پیش است زکوة توانایی دادگری است زکوة
 الْإِحْسَانِ الْعَفَافِ زَكْوَةُ الْفِطْرِ الْإِحْسَانِ زَكْوَةُ اللِّسَانِ
 زکوة انگیختگی است زکوة فطری بنکوة کردن است زکوة لسان
 مِنْ أَصَابَةِ السِّنَانِ زَكْوَةُ الْبَيْتِ الْجَمَادِ وَالصِّيَامِ
 از رسیدن بنه زکوة تن عزا و روزه است
 زَكْوَةُ الْبَيْتِ الْجَمَادِ وَصَلَةِ الْأَرْحَامِ زَكْوَةُ الصَّحَّةِ
 زکوة توانگری بنکوة میسایما و پوسیدن است بخوششان زکوة تندرستی
 الْبَيْتِ فِي طَاعَةِ زَكْوَةُ الشَّجَاعَةِ الْجَمَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ زَكْوَةُ
 کوشیدن است در زمان پروری خدا زکوة دلیری غر کردن در راه خدا زکوة
 السُّلْطَانِ إِغْنَاهُ الْمُهَوِّفِ زَكْوَةُ النِّعَمِ اصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ
 بادشاه قزادری بخار است زکوة نعمتها کردن بنکوة است
 زَكْوَةُ الْعِلْمِ بِذَلِكَ لِمُسْتَحَقِّهِ وَاجْتِهَادِ النَّفْسِ الْعَالِيَةِ زَكْوَةُ
 زکوة علم خادان علم است بحق علم و کوشش را در دین نفس العالی کردن بان
 زِيَادَةُ الْفِعْلِ عَلَى الْقَوْلِ أَحْسَنُ فَضِيلَةٍ وَنَقْصُ الْفِعْلِ
 افزونی کردار بر گفتار است فضیلت است و کم کردن کردار
 عَلَى الْقَوْلِ أَفْخَرُ زَكْوَةُ زَكْوَةُ الْمَلِكِ فِي قَصْرِ جَلَالِكَ
 بر آوردار زشت ناکسیت بنفعا از درازی امید خود در کوتاهی وعده خود

ولا تفرك

وَلَا تَفْرَكْ حَتَّى جِسْمُكَ وَسَلَامَةُ أَمْسِكَ فَإِنْ مَدَّتْ الْعُمُرُ
 و مغز و نگه انداز تا تندرستی تو در شکایتی امروز بس بدستی که زمان عمر
 قَلِيلَةٌ وَسَلَامَةُ الْجَنَمِ مُسْتَحِيلَةٌ زَيْنُ الْمُصَاحِبَةِ لَا
 اندکست و تندرستی کم یابست آرایش زیاده یاری بود یاری
 زَيْنُ الرِّيَاسَةِ الْأَفْضَالِ زَيْنُ الْعِلْمِ زَيْنُ الْبَيْعِ الرَّحْمِ
 آرایش سر داری افزون در پیش است آرایش علم آرایش بیعتا پوسیدن بخوشی است
 زَيْنُ الشِّمْرِ عِيَالِ الذَّمِّ زَيْنُ الدِّينِ الْعَقْلُ زَيْنُ الْمَلِكِ
 آرایش کوردها نگاه داشتن حقارت آرایش دین عقل است آرایش ملک
 الْعَدْلُ زَيْنُ الْإِيمَانِ الْوَعْدُ زَيْنُ الْعِبَادَةِ الْخُشُوعُ
 عدل است آرایش ایمان وعده کار است آرایش پرستش تضرع
 زَيْنُ الْحِكْمَةِ الزَّهْدُ فِي الدُّنْيَا زَيْنُ الدِّينِ الصَّرُّ وَالرِّضَا
 آرایش حکمت رجوع کار است در دنیا آرایش دین شکنجایی است و خوشنودی
 زَلَّةُ الْعَالَمِ تَفْسِدُ الْعَوَالِمَ زِيَادَةُ بَيْتِ اللَّهِ أَمَلٌ مِنْ
 لغزیدن عالم بقاء میگرداند عالمها را زیاده خانه خدا اطمینان است
 عَذَابُ جَهَنَّمَ زَلَّةُ الْعَالَمِ كَانِكُ سَارِ السَّفِينَةِ تَفَرُّقُ
 از عذاب دوزخ لغزیدن عالم بخوشگین کشی است خور و غرق میشود
 وَتَفَرُّقُ مَعَهَا غَيْرُهَا زَوَالُ النِّعَمِ يَمْنَعُ حَقُوقَ اللَّهِ مِنْهَا
 و غرق میکند با خود غم خوردن بسوزن و رفتن نعمتها از دنیا باز داشتن حقهای خداست و از نعمتها
 وَالتَّقْصِيرُ فِي شُكْرِهَا زَلَّةُ الرَّاي تَأْتِي عَلَى الْمَلِكِ وَتُوزَنُ
 و خود داری از شکو نعمتها لغزیدن اندیشه زبان بی آورد بر بادشاه و جز ملک
 بِالْهَلَاكِ زَهْدُكَ فِي الدُّنْيَا يُخَيِّدُكَ وَرَغْبَتُكَ فِيهَا تُرِيدُ
 برباهی رجوع کار تو در دنیا میگرداند فلان را و کز تو در دنیا
 زَلَّةُ اللِّسَانِ تَأْتِي عَلَى الْإِنْسَانِ زَلَّةُ اللِّسَانِ أَشَدُّ مِنْ حُجِّ
 لغزیدن زبان زبان بی آرد بر آردی لغزیدن زبان سخت تر است از حج

سَبَبُ الْحَيَّةِ السَّخَاءِ سَبَبُ لَا يَتَلَفُ الْوَفَاءُ **سَبَبُ صَالِح**
 سبب دوستی سخاوت سبب ایمنی وفاست سبب راستی
الَّذِينَ الْوَرَعُ سَبَبُ فساد اليقين الطمع سبب صالح
 دين برهنگاریست سبب بتاهی ناستدانی طمع است سبب راستی
الْإِيمَانِ النُّقْوَى سَبَبُ فساد العقل الهوى سبب الشقاء
 ایمان برهنگاریست سبب بتاهی غرور اندرست سبب بدبختی
حُبِّ الدُّنْيَا سَبَبُ زوال النعم الكفران سَبَبُ الْحَيَّةِ
 دوستی دنیا است سبب جدایی نعمت ناسیاست سبب دوستی
الْإِحْسَانِ سَبَبُ الْعَطَبِ طاعة الغضب سبب تزكية
 نیکوفاست سبب بتاهی فرمان برداری خشم است سبب پاکیزگی
الْأَخْلَاقِ حُسْنِ الْأَدَبِ سَبَبُ الْكِبَرِ الْحَسَدُ سَبَبُ الْفِتَنِ
 خلقها خورنه ادب است سبب اندوه حسودیت سبب فتنه
مَحَقْدُ سَبَبِ السَّيَادَةِ السَّخَاءِ سَبَبُ الشُّحْنَاءِ كَثْرَةُ الْمَالِ
 بداندیشی است سبب مهتری سخاوت سبب کینه بسیارستیزیست
سَبَبُ الْهَيَاجِ الْإِحْجَاجِ سَبَبُ زوال اليسار منع المحتاج
 سبب انگیزندگی سبب ستمه است سبب کم شدنی توانگری بازداشتن محتاج است
سَبَبُ الْعَفَةِ الْإِحْيَاءِ سَبَبُ صلاح النفس الغرور عن الله
 سبب نفعنکی حیاست سبب شایستگی نفس برکشتن است از درینا
سَبَبُ الْفَقْرِ الْأَسْرِافِ سَبَبُ الْفَرَفَةِ الْاِخْتِلَافِ سَبَبُ الْقَنَاءِ
 سبب درویشی دادن بی اندازه است سبب جدایی مخالفت است سبب قناعت
الْعِفَافِ سَبَبُ الشَّرِّ غلبة الشهوة سَبَبُ الْفُجُورِ الْخُلُوعِ
 برهنگاریست سبب از ابوهی آرزوست سبب بدکارها تنهایی است
سَبَبُ الْوَقَارِ الْحِلْمِ سَبَبُ الْخَشْيَةِ الْعِلْمُ سَبَبُ السَّلَامَةِ
 سبب کوفی نکردن برهنگاریست سبب ترس خدا علم است سبب رستگاری

الصمت

الصَّمَتِ سَبَبُ الْقُوَّةِ الْمَوْتُ سَبَبُ الْإِخْلَاصِ الْيَقِينُ
 خاموشی است سبب کم شدن مرکست سبب پاکیزه بودن درست دانی است
سَبَبُ الْوَرَعِ قُوَّةِ الدِّينِ سَبَبُ الْحَيَّةِ الشُّكُّ سَبَبُ
 سبب برهنگاری نیروی دین است سبب برکشتن مکان است سبب
فساد الدين الهوى سَبَبُ فساد العقل حب الدنيا
 بتاهی دین آرزوست سبب بتاهی عقل دوستی دنیا است سبب
الزُّبْدِ الشُّكْرِ سَبَبُ تحول النعم الكفر سَبَبُ الْحَيَّةِ النُّشْيِ
 افروزی شکامت سبب برکشتن نعمت ناسیاست سبب دشواری کشاده ریخت
سَبَبُ صلاح النفس الورع سَبَبُ فساد الورع الطمع
 سبب راستی نفس برهنگاریست سبب بتاهی برهنگاری طمع است
سَبَبُ التَّبَذِيرِ رسول التبذير **ما ورد من حكم امير المؤمنين**
 سبب برانگیزه کرده مال بد اندیشی است بعضی از آنچه وارد شده از حکمتای امیرالمؤمنین
على ابن ابي طالب عم في حرف السين باللفظ المطلق قال
 علی ابن ابی طالب در حرف سین لفظ المطلق گفته حضرت مرتضی
سُنَّةُ الْكِرَامِ تَرَادُفُ الْأَنْفَامِ سُنَّةُ الْيَوْمِ قبح الكلام صلاح
 دوست داشتن نیکوکاران پیوستن انعام است بدیاری سنت ناکسان رشتی سخاوت آنکار
الحِرْمِ الشَّرِّ صلاح اليوم الحسد صلاح الشئ محقد سنة
 از نیازاست التکارب کلانکسی حسد است التکارب کلانکسی بداندوزیست
سنة الكرام الوفاء بالعهود سنة الليام الجود
 دوست داشتن نیکوکاران وفاست به پیمانها سنة ناکسان سرشتی است سنة نیکوکاران
الجود صلاح المؤمن الدعاء صلاح الموفق الصبر على البلاء
 بخشش است التکارب مسلمان دعاست التکارب خداوند توفیق صبر است بر بلا
والشكر في الرجاء سعادته المنة القناعة صلاح المنة
 دشکرت در توانگری بر خشنودی شکر است خرد سعادته التکارب گناه کار

الاستغفار سلاح الحارم الاستظهار سنة الأبرار حسن

الاستسلام سنة الأخيار لين الكلام وانشاء السلام

سوء الخلق شوم ولا ساءة إلى المحسن لوم سوء الخلق شر قرين

سوء النية داء دفين سوء القصد ليل لوم الأصل سلطان

الدنيا ذل وعلوها سفاه سوء التبذير سبب الندم سوء

سوء التبذير مفتاح الفقر سوء الظن بالمحسن شر لائم واقع

الظلم سوء الظن من لا يحون من اللوم سوء الظن يفسد

الأمور ويضعف على الشئور سرور الدنيا غرور ومنازعها

ثور سلطان العاقل ينشئ مناقبه سلطان الجاهل يبدى

معاييه سامع ذكر الله ذاك ساعة دل لا يق بعد الدهن

سامع هجر القول شئ يك القائل ساعدا خاك على كل حال

وزل معه حيث مازك سامع القبيحة احدا لمغنا بين سادة

اهل الجنة

اهل الجنة الأتقياء المنقون سوف ياتيك اجلك فاحمل

في الطلب سوف ياتيك ما قدر لك فحفظ في المكتسب

سوسوا ايمانكم بالصدقة سوسوا انفسكم بالورع وداووا

مرضاكم بالصدقة سياسة النفس افضل سياسة وراسة

العلم اشرف راسة سياسة الدين بحسن اليقين سادة

اهل الجنة المخلصون سياسة العدل ثلث لين في خرم

واستقصاء في عدل وافضال في قصد سوء الخلق يوحش

القرى وينفر البعيد سرور المؤمن بطاعة ربه وحرته على

علي الرفيق قبل الطريق سلوا الله سبحانه العفو والعافية

وحسن التوفيق سل عن الحار قبل الدان سادة اهل الجنة

الاتقياء الأبرار سنة خبيرها عقول الرجال المصاحبة

اهل الجنة

جَمَادٍ مُودِي سَفْهُكَ عَلَيَّ مِنْ فِي دَرَجَتِكَ نَفَارٌ كُنْفَارٌ
 نَدانِش است رخ رسانده دشنام و بد گویند تو برانکه در پایه و انداز نیست بجویند
 الَّذِي كُنْ وَهَرِاشْ كَهْدَاشِ الْكَكَلِينَ وَلَنْ يَنْفَرَا
 دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است
 لَا بَجْرُوحَيْنِ أَوْ بَقُصُوحَيْنِ وَلَيْسَ ذَلِكَ فَعْلًا حَكَمًا
 مکران و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است
 وَلَا سِنَّةَ الْعُقْلَاءِ وَلَا عِلَّاهُ إِنْ يَحْلُمَ عَنْكَ فَيَكُونُ أَوْزَنُ
 دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است
 مِنْكَ وَكَرَمٌ وَأَنْتَ أَنْفَضَ مِنْهُ وَالْأَمُّ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 از تو دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است
 فِي ذِكْرِ اللَّهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ سَلَامٌ
 در یاد کردن خدا و رسول خدا صلوات خدا بر او و آل او و دوست داشته او
 وَفَعْلُهُ الرَّشِدُ وَقَوْلُهُ الْفَضْلُ وَحِكْمُهُ الْعَدْلُ كَلَامُهُ بَيَانُ
 دگر دارا و دگر دارا و دگر دارا و دگر دارا و دگر دارا و دگر دارا
 وَصَمْتُهُ أَفْضَلُ لِسَانٍ سَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ سَلَامٌ وَآلِهِ سَلَامٌ
 و خاموشی او و خاموشی او و خاموشی او و خاموشی او و خاموشی او و خاموشی او
 بِمُوجِبِ الْقُرْآنِ سَكُونُ النَّفْسِ إِلَى الدُّنْيَا مِنْ عِظَمِ الْغُرُوبِ
 بفرموده قرآن آرامیدن نفس به دنیا از بزرگتر غروب
 سَكُنِ الْغُفْلَةَ وَالْغُرُوبَ أَعْدَ فَا قَةً مِنْ سَكَنِ الْخُورِ
 مسکن غفلت و غروب است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است
 سَأَلَ الْعُقُوبَةَ مِنْ لَوْمِ الظُّفْرِ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ الْمُؤْمِنِينَ
 پرسید کیست خواجه از ظفر یافتن بدست از ظفر یافتن بدست از ظفر یافتن بدست
 عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَمَّ فِي حَرْفِ الشَّيْنِ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 علی ابن ابی طالب در حرف شین گفت حضرت مرتضی بر او باد سلام خدا

شکر اهلک

شَكَرَ أَهْلَكَ بِطَوْلِ الثَّنَاءِ شُكْرٌ مِنْ فَوْقَكَ بِصَدَقِ الْوَدِّ
 شکر مردم تو شکر اهلک است شکر اهلک است شکر اهلک است شکر اهلک است
 شَكَرَ نَظْرَكَ بِحَسَنِ الْإِخَاءِ شُكْرٌ مِنْ دُونِكَ سَبَبُ الْعَطَا
 شکر مانتد تو شکر اهلک است شکر اهلک است شکر اهلک است شکر اهلک است
 شَكَرَ النُّعْمَ عَصَمَهُ مِنَ النِّقَمِ شُكْرُ الْإِلَهِ يَدُ النُّعْمِ شُكْرُ
 شکر انکه نعمت دهد پناه است از کینهها شکر خدا شکر خدا شکر خدا
 يُفْضِي مَزِيدَهَا وَيُوجِبُ تَحْدِيدَهَا شُكْرُ النُّعْمِ أَمَانٌ
 میبخشد بزیادهای تو و واجب میکند تحدیدها شکر نعمت امان
 مِنْ خَوَالِهَا وَكَفَيْدُهَا بِبَيْدَهَا شُكْرُ الْمَوْلَى نَظِيرُ
 از بزرگترین نعمت دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است دوزخ و دوزخ است
 فِي عَمَلِهِ شُكْرُ الْمُنَافِقِ لَا يَحْأُوذُ لِسَانُهُ شُكْرُ نِعْمَةٍ سَالِفَةٍ
 در عمل او شکر منافق در نمیگذرد از زبان او شکر نعمت گذشته
 يُفْضِي بِحَدِيدِهَا نِعْمَ مُسْتَأَلِفَةٍ شُكْرُ النُّعْمِ يُضَاعِفُهَا وَ
 میبخشد بحدیدها نعمت مستألفه شکر نعمت افزون میکند و
 شَكَرَ النُّعْمَ يُوجِبُ مَزِيدَهَا وَكَفَرَهَا بِرَّهَا نَجْوَى جُودِهَا شُكْرُ
 شکر نعمت واجب میکند بزیادهای تو و کفرها برهان جودها شکر
 النُّعْمَةِ أَمَانٌ مِنْ حُلُولِ النِّقَمَةِ شُكْرُ الْعَالَمِ عَلَى عَمَلِهِ
 نعمت امان و رهایی است از زود آمدن خشم شکر عالم بر عمل خود
 عَمَلُهُ بِهِ وَبِذَلِكَ الْمُسْتَحَقَّةُ شُكْرُكَ لِلتَّرَاضِي عَنْكَ
 عمل کردن او و بدینکه مستحقه شکر تو برای تراضی از تو
 بِرَيْدِ رَضِي وَوَفَاءِ شُكْرُكَ لِلْسَّيِّئِ خَطِ عَلَيْكَ تَوْجِبُ
 بپایداری و وفای تو شکر تو برای سئی خطی بر تو واجب
 لَكَ مِنْهُ صِلَا حَا وَتَوَقُّفًا وَقَالَ عَمَّ لِحُلُولِهَا بَوْلِدِ
 مراد از تو سازگاری و توقيف و توقيف و توقيف و توقيف و توقيف و توقيف

شَكَرْتُ الْوَاحِبَ وَتَوَكَّلْتُ لَكَ فِي الْمَوْهُوبِ وَبَلَغَ أَشُدَّهُ
 ودر وقت بن شکر احسان من انبی علی مسد به ذکر
 با بحمد مولیه **وَمَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ امْرِئٍ مَوْصِيٍّ عَلَى ابْنِ**
اَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الشَّيْنِ بِلَفْظِ شَرِّكَ
 شَرُّ الْأَفْعَالِ مَا جَلَبَ لَا تَامَ شَيْءٌ الْأَمْوَالِ مَا اكْتَسَبَ الْمَذَامَ
 شَرُّ الْأَرْءَاءِ مَا خَالَفَ الشَّرْعَ شَيْءٌ الْأَفْعَالِ مَا هَدَمَ
 الصَّنِيعَةُ شَيْءٌ النَّاسِ مَنْ يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْءٌ النَّاسِ
 مَنْ يُقْسِدُ النَّاسَ شَرُّ مَا صَحِبَ الْمَرْءُ الْكُفْرَ شَرُّ مَا سَكَنَ
 الْقَلْبُ الْكُفْرَ شَيْءٌ الْمَصَائِبِ الْجَهْلُ شَيْءٌ الْمُلُوكِ مَنْ خَالَفَ
 الْعَدْلَ شَيْءٌ الْأَمْوَالِ مَا لَمْ يَفْنِ عَنْ صَاحِبِهِ شَرُّ الْأَمْوَالِ
 مَا لَا يَنْفَقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يُؤَدُّ زَكَايَهُ شَيْءٌ الْبِلَادِ بَلَدٌ
 لَا أَمْنٌ فِيهِ وَلَا خَضِبٌ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَقْبَلُ الْعُذْرَ وَلَا

خداوند بخشنده را
 در وقت بن شکر احسان من انبی علی مسد به ذکر
 با بحمد مولیه و ما ورد من حکم امیر المومنین علی ابن
 ابی طالب علیه السلام در حرف شین بلفظ شرک
 شر افعال ما جلب لا تام شئ الاموال ما اكتسب المذام
 شر الاراء ما خالف الشریعة شئ الافعال ما هدم
 الصنیه شئ الناس من یظلم الناس شئ الناس
 من یفسد الناس شر ما صحب المرء الکفر شر ما سكن
 القلب الکفر شئ المصایب الجهل شئ الملوک من خالف
 العدل شئ الاموال ما لم یفنی عن صاحبه شر الاموال
 ما لا ینفق فی سبیل الله ولا یؤد زکایه شئ البلاد بلد
 لا امن فیہ ولا خضب شر الناس من لا یقبل العذر ولا

الذنب

الذَّنْبُ شَرُّ الْأَوْجَاتِ مَنْ لَا تَوَاتَى شَيْءٌ الْوَلَاةِ مَنْ يَخَافُهُ
 شَيْءٌ الْأَوْكَادِ الْعَاقُ شَيْءٌ الْإِخْلَاقِ الْكَذِبُ وَالنِّفَاقُ شَيْءٌ
 أَخَوَانِكَ مَنْ أَرْضَاكَ بِالْبَاطِلِ شَرُّ مَنْ صَاحِبُهُ الْخَالِ
 شَرُّ الْوِزْرِ مَنْ كَانَ لِلْأَشْيَاءِ وَزِيرًا شَيْءٌ الْأَمْرِ مَنْ كَانَ
 الْهَوَىٰ عَلَيْهِ أَمِيرًا شَيْءٌ الْعِلْمِ مَا أَفْسَدَتْ بِهِ رَشَادَكَ
 شَيْءٌ الْعَمَلِ مَا أَفْسَدَتْ بِهِ مَعَادَكَ شَيْءٌ مَا لَقِيَ فِي الْقَلْبِ الْغُلُوفُ
 شَرُّ مَا شَغَلَهُ الْمَرْءُ الْفُضُولُ شَيْءٌ الشَّيْءِ مَا جَرَىٰ عَلَى السَّنَةِ
 الْأَشْيَاءِ شَرُّ أَخَوَانِكَ مَنْ أَخَوَجَكَ إِلَى مَدَارَةٍ وَالْحَاكُ
 إِلَى الْعَيْدَانِ شَيْءٌ لَا يَدُومُ خَيْرٌ مِنْ خَيْرٍ لَا يَدُومُ شَيْءٌ النَّاسِ
 مَنْ يَبْزِي أَنَّهُ خَيْرٌ مِنْ خَيْرِهِمْ شَيْءٌ النَّاسِ مَنْ لَا يَبَالِي أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ
 سَبَبًا شَيْءٌ الْقَوْلِ مَا نَقَضَ بَعْضُهُ بَعْضًا شَيْءٌ أَخَوَانِكَ
 مَنْ يَبْتَغِي لَكَ شَيْءَ يَوْمِهِ شَيْءٌ النَّاسِ مَنْ لَا يَشْكُرُ النِّعَةَ وَلَا

کناه لا بدترین زمان
 شئ الاوقات من لا تواتی شئ الولاة من يخافه
 شئ الاوکاد العاق شئ الاخلاق الکذب والنفاق شئ
 اخوانک من ارضاک بالباطل شر من صاحبہ الخال
 شر الوزر من کان للاشياء وزیرا شئ الامر من کان
 الهوی علیه امیرا شئ العلم ما افسدت به رشادک
 شئ العمل ما افسدت به معادک شئ ما لقی فی القلب الغلوف
 شر ما شغلہ المرء الفضول شئ الشئ ما جرى علی السنة
 الاشياء شر اخوانک من اخوجک الى مدارة والحاک
 الى العيدان شئ لا یدوم خیر من خیر لا یدوم شئ الناس
 من یبزی انه خیر من خیرهم شئ الناس من لا یبالی ان یراه الناس
 سببا شئ القول ما نقض بعضه بعضا شئ اخوانک
 من یتغی لک شئ یومہ شئ الناس من لا یشکر النعمة ولا

الحرمة

شَرَّ صَدَقَاتٍ مَنْ تَكَلَّفَ لَهُ شَرَّ الْعِلْمِ عِلْمٌ لَا يَغْدِيهِ شَيْءٌ إِلَّا خَوَانٌ
بدترین دوستان تو آنست که سختی و کوفتی کنی از بدترین علم است که عمل کند بآن بدترین برادران
 الْخَادِلُ شَيْءٌ لَا أَصْحَابَ الْجَاهِدِ شَيْءٌ لَا مَوَالَ مَالٍ مَخْجُجٍ
خواری کننده است بدترین یاران باز نداد است بدترین مالها است که بیرون نرود
 مِنْهُ حَقٌّ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ شَيْءٌ لَا وَطَانَ مَّا لَمْ يَأْمَنْ فِيهِ
از آن حق حقایق که راست است بدترین جایها است که ایمن نباشد در آن
 الْقُطَّانُ شَيْءٌ النَّاسِ مَنْ سَبَّحَ بِالْأَخْوَانِ وَشَيْءٌ لَأَحْسَا
ساکنان اینجا بدترین مردمان است که بگویند بدی برادران و فدا شوند بیکدیگر
 شَرُّ الْأَخْوَانِ الْوَاصِلُ عِنْدَ الْخَا الْمَفَاصِدُ عِنْدَ الْبَلَاءِ
بدترین برادران آنست که پیوند جویند در اسباب و دوری کند نزد گرفتاری و سختی
 شَرُّ أَخْوَانِكَ مَنْ أَعْرَاكَ بِهَوِيٍّ وَوَهَلَكَ بِالْدُّنْيَا شَرُّ الْغِيَا
بدترین برادران تو آنست که برانگیزد بوسه آرد و بترساند بدترین قاصدان
 مَنْ جَارَتْ أَقْصَبَتُهُ شَيْءٌ لَا مَرءٍ مِنْ ظِلْمٍ رَعِيَّتُهُ شَرُّ الْأَمْوَالِ
آنست که بستم باشد حکمای او بدترین امیران است که ستم کند بدیست خود بدترین کارها
 الْكُتَّ هَاشِكًا شَرُّ الدُّوَا كَثَرَتِهَا أَفْكَ شَرُّ الْفَقْرِ إِلَى شَرِّ الْحِنِّ رَجْمًا
بشتر تر آن گمان باشد بدترین خفاها است که بیشتر آن بدان و فرود باشد بدترین درویشی آرزوها بدترین صغ
 حُبُّ الدُّنْيَا شَرُّ الْفَقْرِ فَقْرُ النَّفْسِ شَيْءٌ لَا مَوَدَّ وَالرِّضَا
دوستی دنیا است بدترین درویشی درویشی نفس است بدترین کارها خشنود نیست
 عَنِ النَّفْسِ شَيْءٌ لَا يُؤْمَنُ مَا دَخَلَ الشَّكَّ شَيْءٌ أَخْوَانُكَ
از نفس بدترین ایمان آنست که در آید بدان شک بدترین برادران تو
 مِنْ دَاهِنِكَ فِي نَفْسِكَ وَسَائِرِكَ عَيْبِكَ شَيْءٌ أَخْلَاقُكَ
آنست که مداخلد با تو در کار نفس تو بدیست سائیر تو عیب تو بدترین خویشا صبیغ
 الْكِبَرُ شَيْءٌ لَا شَرَّ مِنْ تَحِجِّ الشَّيْءِ شَرُّ الشِّمِّ الْكَذِبُ شَرُّ مَا
بزرگست بدترین بدان آنست که شاد شود بدی بدترین کداهها دروغ است بدترین چیزی که کلاه شود

فِيهِ الْعِبْرَةُ لِلْعَبِّ شَرُّ أَخْوَانِكَ الْعَاشِرُ الْمَدَاهِدُ شَرُّ النَّوَائِلِ
در آن عبرت یاز نیست بدترین برادران تو بدول خویشین دارد بدترین دشمنان است که
 الْمَطْلُوعُ تَعْقِبُهُ الْمَنُّ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَرِي حَيْثُ خَيْرٌ وَلَا يُوَقُّ دَائِمًا يَنْبَاشُ
کاهل در پی ایدوار است بدترین مردمان است که امید دارند بشو خیر او بدترین دایم نباشد
 شَرُّ شَيْءٍ أَخْوَانُكَ مَنْ يَبْطِطُ عَنِ الْخَيْرِ وَيَبْطِطُ مَعَهُ شَرُّ مَرْدَمَانِ
ترا بدترین برادران تو آنست که کاهل کند از خیر و کاهل سازد ترا با خود بدترین مردمان
 مَنْ لَا يَتَّقِي الْأَمَانَةَ وَلَا يَحْتَبِثُ الْخِيَانَةَ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا
آنست که معتقد امانت نباشد و دوری کند از خیانت بدترین مردمان است که
 يَغْفُو عَنِ الْهَفْوَةِ وَلَا يَسْتُرُ الْعَوْرَةَ شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَعْينُ
درنگدرد از گناه و پنهان عورت را بدترین مردمان است که یاری کند
 عَلَى الْمَظْلُومِ شَيْءٌ النَّاسِ مَنْ أَدْرَعَ اللُّومَ وَنَصَرَ الظُّلْمَ شَيْءٌ
در ظلم بر مظلوم بدترین مردمان است که در پی پند زده آنکس را و یاری شمار کند بدترین
 أَخْوَانُكَ وَأَغْشَمَ لَكَ مِنْ أَعْرَاكَ بِالْعَاجِلَةِ وَالْهَآكِ
برادران تو بدیست برایشان مرا آنست که برانگیزد ترا دوستی دنیا و یاری دهد ترا
 عَنْ الْأَجَلَةِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ كَانَ مَتَبِعًا لِعُيُوبِ النَّاسِ عَمِيًا
از آخرت بدترین مردمان است که باشد در پی عیوبهای مردم و گوید باشد
 عَنْ مَعَايِبِهِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ كُنْخَشَ النَّاسَ فِيهِ مَرِيدٌ وَكُنْخَشَ
از عیوبهای خود بدترین مردمان است که بپرسد از مردم در کار بد و در کار خود
 رِيْدٌ فِي النَّاسِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ تَتَبَعَ الْقَوَائِلَ لِلنَّاسِ
پس در ردگداز خود در کار مردم بدترین مردم است که بپرسند بتاهیها را از برای مردمان
 شَيْءٌ لِأَصْحَابِ السَّيْرِعِ الْأَنْفِلَابِ شَرُّ الْأَنْبَابِ الْكُنْزُ لَا تَبَا
بدترین یاران آنست که زود بدیست سرشته است کسی که بر کمان است
 شَرُّ الْقُلُوبِ الشَّاكُّ فِي إِيْمَانِهِ شَرُّ الْمُحْسِنِينَ الْمُتَنِّ بِأَحْسَنَاءِ
بدترین دلهای آنست که گمان کننده باشد در ایمان خود بدترین بزرگوار است منت نموده با احسان خود

خود

شر الامور السخط للفضا. شر الفتن حجة الدنيا. شر الناس
 بدین کاهها ختم گرفتند بر حکم خدا بدین فتنها دوستی دیناست بدین مردمان
 من لا یتق یا حد لسو ظنه ولا یتق به احد لسوق فعله. شر الناس
 انست که اعتماد کند بر کسی از بدکاران خود و اعتماد کند بر کسی از برای بدکاری او بدین مردمان
 من تقیه الناس مخافة شره. شر الناس من کافى على الجحد
 بدین مردمان از ترس بدی او بدین مردمان است که بر او دروغ گوید و بدین مردمان
 بالبيع وخیر الناس من کافى على البيع بالجحد. شر الناس
 بدین بدین مردمان است که عود دهد و بدین بدین مردمان
 الطویل الامل الشی الغلشی فأت العقل لکن شر خلاف
 دراز امید مدت و بد عمل بدین بتاهیهای عقل بگردد بدین جوانمردان
 النفس الجورما ورمس حکم امیر المؤمنین علیه ابی طالب
 نفس ستم است نفسی از این و از حکمهای امیر المؤمنین علیه ابی طالب
 عم فی حرف الشن المطاق قال عم شاور قبل ان تغرم و فکن
 در حرف شن المطاق گفت خضر رفیق من شاور کن پیش از آنکه غم کاوی و فکن
 قبل ان تغرم شاور و ی العقول یا من الذل والندم شاور
 پیش از آنکه غم کاوی شاور کن یا خدا و بدان عقلها تا این کردی از غمزدن و بشمار شاور کن
 فی امورک الذین یخشون الله ترشد. شدة الحق من شدة
 آدم کارها خور با کسی که می ترسد از خدا تاراج یابی سختی بدانند از سختی
 احسن شرف الرجل تهاهته و جماله و مروته. شرف المؤمن
 حسودیت برتری مرد خرمی است و زیبایی او مرد و جوانمردی او برتری مؤمن
 ایمانه و غره بطاعته. شافع الجحیم و خضوعه بالمعذرة
 ایمان اوست و عزیزی او در میان بر داری و شفاعت کننده گناهکاران است و بگذردی
 شافع المذنب اقماره و توبته اعتداله شنان یی عمل اند
 شفاعت کننده گناهکار اقدارست بکاه بدین گناه عذر او بدین است و درست ایمان عمل که معذور

لذته ویتقی

لذته ویتقی مشوبته. شجاع الرجل علی قدر ممتته و غیرته
 مزه آن و غیره اندر رخ و تابش آن دلیلی مرد بر اندازد سخت اوست و غیرت آن
 علی قدر حمتیه. شیان لا یعرف فضلها الا من فقهها الشی
 بر اندازد تا مبادیست و چون است که نمی شناسد مردم با آن که ازین آن دور است و بر اندازد
 والعاقبة. شیان لا یعرف قدرهما الا من سلما الغر والقد
 دوم رشکاری دو چیز است که نمی شناسد مردم اندازد خوبی آن دور است و بر اندازد
 شیان لا یوف منهما المرض وذو القرابة. شیان لا یسلم
 دو چیز است که از آن نباید و دو کدایند یکی بیماری دوم خویش دو چیز است که مصلحت نیست
 عاقبتها الظلم والشی. شیان لا یبلغ غایتها العلم. شیان
 در پایان عاقبت آن دو یکی ستم دوم بدی دو چیز است که نتوان رسید بهایان هر دو یکی دانش و دیگری است
 لا یوزن ثوابهما العفو والعذل. شیان ثما ملاک الدین لصدق
 نوزن در غایت ثواب از هر دو یکی بخشش و عفو دوم عذر دو چیز است که از هر دو یکی دین است و یکی راستی
 والیقین. شیان لا یوان نهما عمل حسن الوع والاحسان الی
 دوم در سعادتی دو چیز است که بر آری نمکنند با نیا هیچ عمل که خوبی بر هر کاری و دیگری کوه و با
 المؤمنین شدة الحرص من قوة الشر وضعف الدین. شدة الحزن
 مؤمنان سختی از نور و سختی دین است سختی ترسناکی
 من عجز الناس وضعف الیقین. شغل من الجنة والنار
 از ناتوانی مردم است و سختی راست دانی مشغول شد بعد شایسته نیست و دروغ
 امامه شغل من كانت الجنة ورضا الله مرآته. شمة
 در پیش اوست آنکه باشد رشکاری و دشمنودی خدا در محله اوست کردار
 العقل قللة الشیوة وقللة الغفلة. شمة الاقیاء عینهم شرف
 عاقلان کم راوند از دوست و کم کوه غفلت است کردار بر هر کاران
 المهلة والتم وذل للرجلة. شقوا امواج الفتن بسفن الخا
 بحالت و توشه گرفتند از این برای بازین بشکافند اشوبهای فتنها بکشند رشکاری

دینی بنیاده و دینی عمل
 دینی و دینی
 دینی و دینی

يَشَوْقُوا أَنْفُسَكُمْ إِلَى نِعَمِ الْجَنَّةِ فَيَبْغُوا الْمَوْتَ وَيَمُتُوا ^{از زندگی}
 شَرَعَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ فَسَمِعْتُمْ شَيْئاً يَعْزُّكُمْ ^{در فهمیدن}
 أَرْكَانَهُ عَلَى مَنْ حَارَبَهُ شَيْءٌ الْأَعْدَاءُ أَيْ قُلُوبُهُمْ غَوَّاءٌ وَخَفَاءٌ ^{در راه}
 مَكِيدَةٌ شَيْءٌ لَا يَفْقَهُ أَطْرَاحُ الْكِفَالَةِ شَرْطُ الْمَصَاحِبَةِ ^{در کفالت}
 فَلَا مَخَالَفَةَ شَيْنِ الْعِلْمِ الصَّلَفِ شَيْنِ السَّخَاءِ الشَّرِّفِ ^{در مخالفت}
 شَيْعَتَنَا كَأَنَّا لَوْ عَرَفْنَا مَا فِي جُوفِهَا لَأَكَلُوهَا شَيْعَتَنَا ^{ما که}
 كَلَامُ رَجُلٍ طَبِيبٍ رَجَحَ حَسَنَ ظَاهِرِهَا وَبَاطِنِهَا وَقَالَ ^{کلام}
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْقُرْآنِ شَافِعٌ مَشْفَعٌ وَقَائِدٌ ^{در یاد کردن}
 شَافِعٌ أَمْخَقَ الْعَمَلُ الْحَقَّ وَلَزِمَ الصَّدَقَ شَارِكَا ^{شافع}
 الَّذِي قَدْ أَقْبَلَ عَلَيْهِ الرِّزْقُ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ بِأَمْخَاقِ ^{بآنکه}
 وَآخِلٍ بِالْفَنَاءِ شَمَّةٌ ذَوِي الْأَلْبَابِ وَالْمَنِيِّ الْأَقْبَا ^{وآخیزنده}
 عَلَى دَارِ الْبَقَاءِ وَالْأَعْرَاضِ عَنْ دَارِ الْفَنَاءِ وَالنَّوْلَةِ وَجَنَّةٍ ^{بر خانه}
 تَرْتَابُهَا بَقَايُهَا ^{در خانه}

الْمَأْوَى مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ ^{قمارگاه}
 فِي حَرْفِ الصَّادِ بِلَفْظِ صِلَاحٍ عَمَّ صِلَاحُ الْعَمَلِ يَصْلَاحُ النَّيَّةُ ^{در حرف}
 صِلَاحُ الْبِدَنِ الْحَيَّةُ صِلَاحُ الْغَيْثِ الْبَدِينِ صِلَاحُ الْإِلَ ^{در بدنی}
 بِنَصِّ الْمُسْتَشِيرِ صِلَاحُ الْبَدِينِ الْوَدْعُ صِلَاحُ النَّفْسِ قِلَّةُ ^{با نصح}
 الطَّعِ صِلَاحُ الْإِيمَانِ الْوَدْعُ وَفَسَادُهُ الطَّعِ صِلَاحُ الْعَقْلِ ^{طبیعت}
 الْأَدَبِ صِلَاحُ التَّقْوَى تَجَنُّبُ الرِّبِّ صِلَاحُ الْمَعَادِ الْخَوْفِ ^{ادب}
 الْعَمَلِ صِلَاحُ الْعِبَادَةِ التَّوَكُّلُ صِلَاحُ الْبَرَّةِ الْعَقْلِ ^{عمل}
 صِلَاحُ الرَّغْبَةِ الْعَدْلُ صِلَاحُ النَّفْسِ مُجَاهَدَةُ الْهَوَى ^{صلاحت}
 صِلَاحُ الْآخِرَةِ رَفْعُ الدُّنْيَا صِلَاحُ السَّرَّاءِ بَرَاهَنُ الْبَصَا ^{صلاحت}
 صِلَاحُ الظَّوَاهِرِ عُنْوَانُ صِحَّةِ الصَّمَانِ صِلَاحُ الْإِنْسَانِ ^{صلاحت}
 فِي حُسْنِ اللَّسَانِ وَبَذْلِ الْأَحْسَانِ صِلَاحُ الدِّينِ ^{در خوشی}
 لِحَسَنِ الْيَقِينِ وَمَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ^{بجوشی}

عم في حرف الصاد باللفظ المطلق عليه السلام صحة الدنيا استقام
 و لَنَا نَمَّا اَلَام صَحَّةُ الْجِسَامِ مِنْ اَهْتَاءِ اَلْاَقْسَامِ **الضما**
 من افضل الذخاير صدق الايمان وصنايع الاحسان
 افضل الذخاير صحة الود من كرم العهد صحة الامانة
 عنوان حسن المعتقد صواب الراي يوم الزلزلة صواب
 الفعل نزين الرجل صواب الراي بالدول ويذهب
 بذها صيانة المرأة انعم محالها وادوم محالها صواب
 الخاهد كالزله من العاقل صن ايمانك من الشك
 فان الشك يفسد الايمان كما يفسد الملح القسل صواب
 الراي باحالة الافكان صاحب السوق قطعة من النار
 صاحب المعروف لا يعش وانا عش وجد مكا صبية
 الاخبار تكسب الخبز كالبحر از اهرت بالطيب حملت طبيا
 صاحب السلطان

صاحب السلطان كواكب الاسد يغبط بموضعه وهو عرف
 بموضعه صبرك على المصيبة تخفف الازية وحمل الشئ
 صدق الجاهل متعوب منكوب صاحب المال متعوب
 والغالب بالشيء مغلوب صبر الدين حصن دولتك
 والشكر حزن ثغرتك وكل دولت يحوطها الدين لا تغلب
 وكل نعمة بحر زها الشكر لا تسلب صاحب الاخوان بالاحسان
 وتمتد الذنوب بالفقران صنايع المقوف تقي مصارع
 صنايع الاحسان من فضائل الانسان صاحب العقلاء
 تغم واغرض عن الدنيا سلم صلة الرحم تدر النعم وتدفع
 النقم صاحب العقلاء وحالس العلماء واغلب الهوى
 تدافع الملاء الاعلى صاحب الحكماء وحالس الحكماء
 عن الدنيا يسكن حنة الماوى صحة الاشياء تكسب

كالرج اذا مر بالنتى حلت نثنا صنایع المعروف نذر النعماء
 محبوبان که هرگاه بگذرد بر چهره بدو بر میگرد بوی بد که در راهی رنگ میوریزاند نعمتدار
 وتدفع البلاء صفة الاخوة عذاب الروح صفة الی
 دور و دور میگرداند بلایا هم صفتی کول شکله روح است هم صفتی دوست
 اللیب حیة الروح صفة الرحم من احسن الشیم صفة
 عاقل زندگانی روح است بوسنی بخوش از خوشترین کردارهاست بوسنی
 للرحم مناهة للعد مناهة للنعم صفة الرحم تسوق العدو
 باخویشاوند بسد و پانزدن تاهمتا و بسوزن افندون بوسنی بخوش در حال میگرداند دشمن را
 و یقی مصارع السوء صلوا لذي بینکم و بین الله تسعدوا
 دگر میگرداند افتادن در بدی باز بسوزند باخه میان شما و میان خداست تا نیکو شتوند
 صفة الارحام یم الاموال و ینسی الاجال صدقة السی
 بوسنی بخوشان آباری آورد مسو مال را و فراموش میگرداند صدق داند به پنهانی
 تطعم المخطئة و صدقة العلانية مناهة في المال صل
 بی نشانند آنز کاه را و صدقه آشکارا افزونی است در مال برسان
 یجملک بنباتک و سطوتک بر فیک و شرک بخیرک
 شبان زد که خود را بملک خود و افزونی خود را بر می خودی و بدی خود را بخیل خود
 وانصر العقول علی الهوی ملک النبی صدق بما سلف
 واری ده عقل خود را تا غالب شود بر اراده تاخاوند خرد هاشوی باور کن از آن که گذشته است
 من الحق و اعترها من الدنيا فان بعضها يشبه بعضا
 از راستی و بندگی با حق گذشته است از دنیا پس درستی که بعضی از اینها می ماند بعضی
 و اخرها لا حق باق لها صدقة العلانية تدفع ميتة السوء
 و آخران بوسنی است باول آن صدق دادن اشکارا دفع میکند مرداری بدی را
 صفة الرحم یوجب المحبة و ینیب العدو و ینیب الماکول
 بوسنی بخوش واجب میگرداند درستی را در دردی آرد دشمن را رنگوبی مال زیاد میشود

بزواله صدیق کلامی عقله وعدوه جملک صدیق الا
 دوستی مال دوست هر مری عقل او دشمن او نادانی است دوست نادان
 فی تعب صدیق الجاحل معرض للعطب صدیقک من نهارک
 در تعب و محادوست نادان بریدارنده بتای است دوست تو است که باز دارد ترا از دوستی
 وعدوک من اعزاک صیر الدین جنة حیاتک و النقی
 دشمن تو را عزیز کن برانگیز ترا از بدی گردان دین را بهیر زندگانی خود و بر چهره کاری را
 عده و فارتک صدق الرجل علی قدر مروته صيانة المرن
 پناه دواز و بنسی خود راستی مرده بر اندازد مرو را است نگاه داشته مرده
 علی قدر دانیته صن دینک بدنیاتک تنجیها و لا یصل
 بر اندازد دینا است نگاه دارد بر خود را بدنیای خود تا سود دینا و عزیز دینا نگاه داشته میگرداند
 دنیایک بدینک فتحی مما صار الفسوق فی الناس
 دنیای خود را بدین خود که زبان کنی دینا و عزیز دینا دینا و کناهما در مردم
 والعفاف عجا و لیس الاسلام لبس الفرو مقبولا
 و نهنگی بر چهره کاری کار عجب دوشش اسلام بچو پوشش بوسنی است که مان گوید پوشش
 صن الدین بال دنیا تجیک و لا یصل الدینا بال
 نگاه دارد دینا بدینا با برهان دنیا نگاه مدار دینا و سوزن بدین
 فردیک صد الذي بینک و بین الله سبحانه تسعد
 که پیشکش کند ترا بسود باخه میان تو و میان خداست تسعد
 بمنقلبک صمت تعقبک السلامة خیر من نطق
 باجای بازگشتن خود خاموشی که در پی آرد از برای تو سلامی را و نطق است از گفتاری که
 الملامه صمت یکسوک الکرامة خیر من قولک کسبک
 رز نش خاموشی که پس شانزدن با سرگرمی و غنای بهرست از گفتاری که القاب
 الندامة صمت یکسبک الوقا خیر من کلام کسول
 برنجاری را خاموشی که حاصل کند از برای تو استی را بهرست از گفتاری که بوشانزدن درین

صَوْمُ النَّفْسِ امْسَاكُ الْخَوَاسِ عَنْ مَحْسَبٍ عَنْ سَائِرِ الْمَاءِ وَخَلْقِ الْقَلْبِ
روزه نفس نگاه داشتن و باز کردن دهان و خوردن و آشامیدن
بِجَمِيعِ اسْبَابِ الشَّرِّ صَوْمُ الْقَلْبِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ اللِّسَانِ
از همه سببهای شر در روز دهن بستن از روزهای زبان
وَصَوْمُ اللِّسَانِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ الْبُطْنِ صَابِرٌ فَا انْفُسَكُمْ
در روز زبان بستن از روزهای شکم شکستگراشته نشوید و خود را
عَلَى فِعْلِ الطَّاعَاتِ وَصُونَهِ عَنْ دَسِيسَاتِ تَحْدِثُ احْلَا
بر گردان زهدان بردارید و نگاه دارید و بگردانید از پندهای گناهها بپایانید شریقی
الْاِيْمَانِ **وَمَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ**
ایمان را بخواهید و آورده از حکم امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب در حرفه صفا
وَالْعَمَلُ فِي رُكُوبِ الْأَهْوَالِ تَذَكُّرُ رِقَابِ الرِّجَالِ ضَرْبَاتُ الْأَهْوَالِ
نگاه کردن بر رقبه ناچارها حافظه خوار میگرداند کورهای مردان ناچارهای حالها
تَحْمَلُ عَلَى رُكُوبِ الْأَهْوَالِ ضَرْبَةُ الْفَقْرِ تَبْعُ عَلَى قَطِيعِ الْأَمْرِ
بار میزند بر سواری ترسها ناچاری در پیش برانگیزد بر برداری از خواه
ضَادُّ وَالْفَضْبُ بِالْحِلْمِ تَحْمَدُ وَأَعْوَابُكُمْ فِي كُلِّ مَنْ ضَالَّةُ الْعَالِ
دشمنی کنید با خشم بر برداری تا سوده سازد باز کشند و کار خود را کار حق می شود خردمند
الْحِكْمَةُ فَمَوْحِي بِهَا حَيْثُ كَانَتْ ضَالَّةُ الْحَكِيمِ الْحَكْمَةُ فَمَوْ
حکمت است بر خردمند مژدازد و هر جا که باشد حکم شده حکم و دانای حکمت و دانش است بر او
يُطْلَمُ بِهَا حَيْثُ كَانَتْ ضَالَّةُ الْبَاهِلِ غَيْرُ مَوْجُودٍ ضَامُ الشُّمُوءِ
پسچویدانرا هر جا که باشد کم شده نادان یافتنی شود برهم شومو
يَبْعَثُ عَلَى تَلْفِ الْمُنْجَةِ ضَلَالُ الدَّلِيلِ هَلَاكُ الْمُسْتَدَلِّ
بر می انگیزد آتش بر ناچیز گردد جان گمراهی راهبرست راه جوهرست
ضِيَاعُ الْعُقُولِ فِي طَلَبِ الْفُضُولِ ضَلَالَةُ الدَّيِّ تَقْسُدُ دُخُولُهَا
کم شدن عقلها در جستجی فضولها ضلالتی که در راه میگرداند

ضلال العقل

ضلال العقل بعد من الرشاد و يفسد المعاد و ضرر الفقد
گمراهی عقل بعد از راه راست و فساد میگرداند و زیان بجزای
أَخَذَ مِنْ أَشْرِ الْفَنَاصِيغِ الْعَمْرَيْنِ الْأَمَالِ وَالْمَنِي خَل
سوده برد از دردی توانگری کم شدن عمر میان امیدها و اندر زبانت کم شدن
مَنْ اهْتَدَى بِغَيْرِ هُدَى اللَّهِ ضِيَاعٌ مَنْ كَانَ لَهُ مَقْصَدُ
هر که راه جست بغیر راه خدا گم شد جای روی آورد
عَنِ اللَّهِ ضَرْبُ الْأَمْثَالِ تَضْرِبُ لَأَهْلِ الدُّنْيَى وَالْآلِيَانِ
عراز خدا زدن مثلها زده میشود از برای خاوند خردها و عقلها
ضَامُ نَارِ الْغَضَبِ يَبْعَثُ عَلَى قُلُوبِ رُكُوبِ الْعُطْبِ ضِلَالُ
هیزم آتش غضب بر می انگیزد بر سواری بر سواری گمراهی
النُّفُوسِ بَيْنَ دَوَائِي الشُّمُوءِ وَالْفَضْبِ ضَادُّ وَالْحَمْدُ
بر وجهی کاری بین خواهشهای آرزو دشمنی است دشمنی کند با شورو و خیزش
بِالصَّبْرِ ضَادُّ وَالشَّرِّ بِالْعَفَّةِ ضَادُّ وَالْقِسْوَةِ بِالرِّقَّةِ
بصبر دشمنی کند با آزار بر وجهی کاری با سخت دل شکند دل
ضَادُّ وَالْحَرَمِ بِالْقَنُوعِ ضَادُّ وَالْكِبْرِ بِالتَّوَّاضِعِ ضَا
دشمنی کند با آزار بقناعت و خردی دشمنی کند با گردن کینه بغرور و بزرگو
الْجَوْدُ بِالْعَدْلِ ضَادُّ وَالْهَوَى بِالْعَقْلِ ضَادُّ وَالْفَقْرُ
با ستم بعدل دشمنی کند با آرزو بعقل دشمنی کند با اندیشه
بِالْإِيمَانِ ضَادُّ وَالشُّبْهِ بِالْخَيْرِ ضَادُّ وَالشُّمُوءِ بِالْمَقْعِ
با ایمان دشمنی با شمش بر خیزد دشمنی کند با آرزو دشمنی کند با اندیشه
ضَادُّ وَالطَّعْنُ بِالْوَرَعِ ضَادُّ وَالْإِسَاءَةِ بِالْإِحْسَانِ
دشمنی کند با طعن بر وجهی کاری دشمنی کند با بدی دشمنی کند با نیکوئی
ضَادُّ وَالْغَفْلَةَ بِالْمُنَظَّةِ ضَادُّ وَالْعَنَافَةَ بِالْقَطْنَةِ
دشمنی کند با غفله با بیداری دشمنی کند با کوتاهی بر بزرگو

ضاد و الغضب بالحكم ضاد و الحكيم بالحكم
دشمنی کند با خشم با حکم دشمنی کند با خرد با حکم

ضاد التواني بالغرم ضاد والتفريط بالحزم ضبط اللسان
 ملك وطلاقة هلك ضابط نفسه عن دواعي الذات
 مالك ومصلها هالك ضبط النفس عنه حادث الغضب
 يؤمن موارع العطب ضبط النفس عند الغيب والرهب
 من الفضل الادب ضاربوا عن دينكم بالطبا وصالوا
 السوف بالخطا وانصرفوا بالله تظفروا وانصرفوا ضادوا
 الشوق مضادة الضد وحاربوها محاربة العدو والعدو
 ضلال العقل أشد ضلة وذلة الجمل اعظم ذلة **حماور من حكم**
امير المؤمنين علي ابن ابي طالب عم في حرف الطاء بلفظ طوي
قال طوي لمن صمت الا عن ذكر الله المنكسرة قلوبهم
 من اجل الله طوي لمن راقب ربه وخاف ذنبه طوي
 لمن اشعر التقوى قلبه طوي لمن حافظه على طاعة

دشمنی کند با کاهل برادرش بسوی حریفی
 دشمنی کند بازگشتن از اندازده با کاهی نگاه داشتن زبان
 دشمنی کند با کاهل برادرش بسوی حریفی
 دشمنی کند بازگشتن از اندازده با کاهی نگاه داشتن زبان
 دشمنی کند با کاهل برادرش بسوی حریفی
 دشمنی کند بازگشتن از اندازده با کاهی نگاه داشتن زبان
 دشمنی کند با کاهل برادرش بسوی حریفی
 دشمنی کند بازگشتن از اندازده با کاهی نگاه داشتن زبان
 دشمنی کند با کاهل برادرش بسوی حریفی
 دشمنی کند بازگشتن از اندازده با کاهی نگاه داشتن زبان

له طوي

طوي لمن خلا عن الغل صدره وسلم من الغش قلبه
 طوي لمن شغل باله ذكر لسانه طوي لمن انهم نفسه
 مخافة ربه واطاعه في السيف الجهر طوي لمن طاع
 ناصحا يهديه ويحجب غاويا يهديه طوي لمن قصي
 ممة علي ما يعنيه وجعل كرامة لما يجيه طوي
 لكل نادم على زلته مستدرك فارط عثرته طوي
 لمن قصي اماله واعتقم مهله طوي لمن بادر حاله
 واخلص عمله طوي لمن كان له من نفسه شغل شا
 عن الناس طوي لمن سعى في فكاك نفسه قبل ضيق
 الانفاس وشدة الابلان طوي لمن غلب نفسه ولم
 تغلبه وملك هواه ولم يملكه طوي لمن كظم
 غظه ولم يطلقه وعصا امره نفسه فلم يهلكه

خوشی مراکز که خالی شد از بدی و کینه سیند و زبان خود را
 خوشی مراکز که مشغول است بیا حق زبان خود را خوشی مراکز که لایع کرانید
 خوشی مراکز که در میان بر داری خدا کند در خزان و اشکارا خوشی مراکز که فرمان برد
 خوشی مراکز که راه غایب را در دوری کند از راهی که می اندازد او را خوشی مراکز که غنای خود را بران
 خوشی مراکز که کوتاه باشد امید او و غنیمت شمرد روزگار مانند کبریا خوشی مراکز که بشتابد
 خوشی مراکز که کار را با خود را خوشی مراکز که باشد مرا و نفس او کاری که باز دارد او را
 خوشی مراکز که مانع خوشی مراکز که بکوشد در زمانند نفس خود پیش از تنگ شدن
 خوشی و صغی تو صیدی خوشی مراکز که غالب شود بر نفس خود و غالب نشود
 خوشی و خداوندی کند بر ارزوی خود و از روی خداوندی و کند خوشی مراکز که فرو خورد
 خوشی مراکز که در هر آنکه خشم خود را و نافرمانی کند زما نهایی نفس خود را بس بیا نند و را
 خوشی مراکز که بر شایند بر عجز کاری را بداند خوشی مراکز که ملازم شد بر فرمان برد

طوي لمن وصى اطاعته و كفى على خطيئته
 خوشی مراکز که توفیق طاعتش باشد و کفایت بر گناهش

طُوبَى لِمَن ذَكَرَ الْمَعَادَ فَاسْتَكْبَرَ مِنَ الزَّادِ طُوبَى لِمَن خَشِيَ مَا كُنِيَ لَكَ نِكَوِي كُنِيَ

إِلَى الْعِبَادَةِ وَتَنَزَّاهُ لِلْعَادِ طُوبَى لِمَن تَحَلَّى الْقَتِيعَ بَابِ كَانِ خُذَا دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم بِيُوَسْتِ خُوشِي

وَيَحْتَبِ الْأَسْوَافَ طُوبَى لِمَن تَحَلَّى بِالْعَفَافِ وَرَضَى دَوَرِي كُنِيَ اَزْ بَرِي اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي دَوَسْتِ بَرْدِ

بِالْكَفَافِ طُوبَى لِمَن كَذَبَ مَنَاهُ وَخَرِبَ دُنْيَاهُ لِفَهَارِ بَابِ بَاغِي بَسْتِ بَاغِي بَاغِي مَرَاكُورَاكُم دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

أَخْرَاهُ طُوبَى لِمَن أَطَاعَ مَحْمُودَ تَقْوَاهُ وَعَصَى مَذْمُومَ هَوَاهُ اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم فَرَاهَانِ بَرِيُوَسْتِ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

طُوبَى لِمَن نَادَى فِي الْهَوَى قَبْلَ تَعْلُقِ أَيْوَاهُ طُوبَى لِمَن بَادَرَ بِالصَّالِحِ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم بَشَانِ دَرِ كُشْتِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

الْعَلَّ قَبْلَ أَنْ يَنْقَطَعَ أَشْيَا بِيَهُ طُوبَى لِمَن صَلَحَتْ سَرِيَهُ عَمَلِ بَشَانِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

وَحَسُنَتْ عَلَى نَيْتِهِ وَغَرِبَ عَنِ النَّاسِ شَيْءٌ طُوبَى لِمَن سَلَكَ دَرِ كُشْتِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

طَرِيقَ السَّلَامَةِ بِيَصِي مِنْ بَقَرٍ وَطَاعَةِ هَادِمِهِ طُوبَى دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

لِمَن أَخْلَصَ اللَّهُ عَمَلَهُ وَعَلِمَهُ وَجِيهَهُ وَبُغِضَهُ وَأَخَذَهُ بِرِكَاهِ مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

وَكَلَامَهُ وَصَمَتَهُ طُوبَى وَفَقِ لَطَاعَتِهِ وَحَسْبَ خَلِيقَتِهِ دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

وَأَخْرَجَ مِنْ خَرَبِهِ طُوبَى لِمَن دَلَّ فِي نَفْسِهِ وَغَرِبَ بِطَاعَتِهِ عَنْ شَيْءٍ دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

بِنَفَاعَتِهِ

بِنَفَاعَتِهِ طُوبَى لِمَن جَعَلَ الصَّبْرَ مَطِيَّةَ بَحَاثَتِهِ وَالتَّقْوَى بِنَفَاعَتِهِ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

عُدَّةَ وَقَاتِهِ طُوبَى لِمَن بَوَسَّى قَلْبَهُ بَيْنَ الْيَقِينِ طُوبَى بِنَاهِ مَرْدِ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

لِمَن عَمِلَ سُنَّةَ الدِّينِ وَاقْتَفَى أَشْأَ النَّبِيِّينَ طُوبَى لِمَن قَدِمَ مَرَاكُورَاكُم بَشَانِ دَرِ كُشْتِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

خَالِصًا وَعَمَلًا صَالِحًا وَكَسَبَ مَذْخُورًا وَاجْتَبَى مَحْذُورًا دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

طُوبَى لِمَن كَانَتْ هَوَاهُ وَكَذَبَ مَنَاهُ وَبَرِي غَرَضًا وَآخِرَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

عَوَضًا طُوبَى لِمَن رَكِبَ الطَّرِيقَةَ الْفَرَاوُغَ وَلَزِمَ الْحِجَةَ الْبِضَا عَوَضًا خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

وَتَوَلَّى بِالْآخِرَةِ وَأَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا طُوبَى لِمَن تَقَتَّلَ قَابِلًا دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

الْغُرُوبِ طُوبَى لِمَن تَعَمَّمَ عَلَيْهِ مَشْهُدَاتُ الْأُمُورِ طُوبَى مَرْدِ دَرِ كُشْتِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

لِمَن بَادَرَ الْأَجَلَ وَاعْتَمَّ الْمَهْلَ وَتَزَوَّدَ مِنَ الْعَمَلِ طُوبَى مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

لِمَن اسْتَشْعَرَ الْوَجَلَ وَكَذَبَ الْأَمَلَ وَتَحْتَبَى الزَّلَالَ طُوبَى مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

لِمَن خَافَ الْعُقَابَ وَعَمِلَ لِلْحِسَابِ وَصَاحِبَ الْعَفَافِ مَرَاكُورَاكُم اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

وَقَنَعَ بِالْكَفَافِ وَرَضِيَ عَنِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ طُوبَى لِمَن كَانَ دَوَسْتِ بَرْدِ اَزْ بَرِي اَحْزَنَ خُوشِي مَرَاكُورَاكُم اَرَاكُورَاكُم بَرِيُوَسْتِ خُوشِي

له من نفسه شغل شاغل والكائن منه في راحة وعمل بطاعة
 بردار از فتوا کاردی که درها را درازد و درم از در اسودگی باشد و عمل کند بر فرمان برداری
 الله سبحانه طوبى لمن خاف قامن طوبى لمن ذكر المقاد
 خدای که پاکست خوشی مرا نکند که ترسد بر این کرد خوشی مرا نکند که یاد کند آخرت را
 فأحسن طوبى لنفس أدت لربها فرضها طوبى لعين حجر
 بر نیکوئی کند خوشی مرا نشود که برساند بر مرد در کار خود را خوشی مرا نشود که بر نیکوئی کند
 في طاعة الله غمضها مما ورد من حكم أمير المؤمنين علي بن أبي طالب
 آ در فرمان خدا غمزدن از این حکمهای امیر المومنین علی ابن ابی طالب
عليه السلام في حرف الطاء باللفظ المطلق وأعله الكلام
 بر باد سلام خدا در حرف طاء بلفظ مطلق گفت حضرت مرتضی
 طاعة الهوى تفسد العقل طاعة النساء غاية الجهل طاعة
 فرمان برداری از درو بتنه میگرداند عقل را فرمان برداری زنان کمال نادانی است فرمان برداری
 الشهوة تفسد الدين طاعة المحرم تفسد اليقين طاعة
 آرزو بتنه میگرداند دین را فرمان برداری از بتنه میگرداند یقین را فرمان برداری
 الامل تفسد العمل طاعة الجاهل تدل على الجهل طاعة الدنيا
 امید بتنه میگرداند عمل را فرمان برداری نادان راهی بود بر نادانی گذاشتن دنیا
 مهراجنة طلب الدنيا راس الفتنة طلب الجنة بلا عمل
 مهر کاپی نیست است خواستن دنیا سر فتنه است خواستن بهشت بلا عمل
 خوف طلب الثناء يفسد استحقاق خرق طالب الخمر من اللئام
 ابلیس است خواستن ستایش بی سزاواری کولی است خواسته و جوینده خمر از ناکسا
 محرم طالب الدنيا بالدين معاقبة مذموم طلب الجمع
 نامید ست جوینده دنیا بدین باز خواسته و نکو جوینده جنت کرد آوردن
 بين الدنيا والآخرة من خداع النفس طالب الخير بعلي الشر
 میان دنیا و آخرت از خدای نفس است جوینده خیر بکردار بد

فاسد العقل والحسن طلب المراتب والدرجات بغير عمل
 بتنه است خردا و بتنه است یافتن رتبه و درجه بی عمل
 جمل طاعة الجاهل وكثرة الفضول يدلان على الجهل
 نادانی است فرمان برداری نادان بسیاری زیادتی راه میرند بر نادانی
 طاعة المهدي تبني طاعة الهوى تدري طاعة دواعي الشر
 فرمان برداری راه راست بر همان برداری از و بر همان برداری بدیها
 تفسد عواقب الامور طول الفكر يفسد العواقب ويستند
 و بتنه میگرداند آخرهای کارها را درازی و دوری اندیشه ستوده میگرداند آخرهای کارها را
 فساد الامور طول الاعتبار جدوا على الاستظهار طول
 بتنه کارها را درازی بتنه میگرداند بر یافتن پشیمان درازی
 طول الاصطبار من شيم الاثران طول الفتور والشجور
 صبر کردن از گذرهای رنگارنگ است درازی استادن بظلمت و صبر کردن
 ينجي من عذاب النار طالب الادب اخزم من طالب الدنيا
 میگرداند از عذاب آتش جوینده ادب استخردمندتر است از جوینده دنیا
 طلب الادب جمال الحسب طريقنا القصد وسنتنا الرشاد
 جنت ادب زیبایی کوه است راه ما میانه روی است و دوست داشته باشیم راست روی
 طاعة الله سبحانه لا يجوزها الا من تذل الجسد واستفرغ
 فرمان برداری خدای که پاکست نمیبرد مگر آنکه بکشد و فرود ببرد
 الحمد طول الامتنان يكدر صفوا لاحسان طعن اللسان
 تشکر را بسیاری منت نهادن بتنه میگرداند احسان را زدن زبان
 امضي من طعن اللسان طاعة الله مفتاح سداد وصلاح
 گذرمان است از زدن زبان فرمان برداری خدا کلید شایستگی است درستی کار
 معاد طاعة الله اعلا محاد واقوي عتاد طالب الآخرة يدرك
 آخرت فرمان برداری خدا بلندتر است و سخت تر ساز مرا هست جوینده آخرت می یابد

تَمَّ وَرَدُ مَنْ حَكَّمَ امِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ عَمَّ فِي حَرْفِ الظَّالِمِ
 واوراست از حكيمفای اميرالمؤمنين علي ابن طالب
 در حرف ظالم

ظَنُّ الْمَوْنِ كَفَانَهُ ظَلَمَ الْمُسْتَشْرَ ظَلَمَ وَخِيَانَهُ ظَنُّ الْجِدِّ عَلَى
 گمان مومن اخركوفي است ستم بر مشور جو ستم است بدو و خيانت با او گمان همزه بر
 قدر عقله ظَنُّ الْإِنْسَانِ مِثْلَ عَقْلِهِ وَقَعْلُهُ أَصْدَقُ شَأْنٍ
 اندازه عقل او ستم گمان هر آدي ترازي عقل او است و کردار او راست ترين كواهي
 عَلَى أَصْلِهِ ظَنُّ الْفَاعِلِ صَاحِبِ يَفِينِ الْجَاهِلِ ظَلَمَ الْحَقُّ
 بر باكوهر او گمان عاقل در ستم تراست از درست داني نادان ستم كرد
 مَنْ نَصَرَ الْبَاطِلَ ظَفَرَ الْكِرَمِ نَحَى ظَفَرَ الْكِرَمِ يَدِي ظَفَرَ الْكِرَمِ
 انكس ياري كرد باطل را فزود كاري گراي در كاري ميخشد فزود كاري نكس فزود كاري
 عَقْوٌ وَاحْسَانٌ ظَفَرَ الْيَامِ بَجَرٍّ وَطَفِيَانِ ظَفَرَ بِالْخَيْرِ مِنْ طَلِبَةٍ
 در كشتن است و احسان فزود نكاري ناكسان كودن كشي و انا فزود فزود نكاري نيكويي هر ك
 ظَفَرَ الشَّيْءِ عَلَى رُكْبِهِ ظَفَرَ الشَّيْطَانِ مَنْ غَلَبَ غَضَبُهُ
 فزود نكاري شجره سوار شد فزود كاري بر شيطان هر ك دغمت خود استوار آيد
 ظَفَرَ الْهَوَى مِنْ انْقَادِ لَشَهْوَتِهِ ظَلَمَ الْمَرْءُ مَنْ مَرَّ بِصِنْفِيهِ
 فزود نكاري آرزو بر انكس كرده نكاد بر شهوت خود را ستم كرد بر جوانمردي هر كس مرفت نكاد بر جوانمردي
 ظَفَرَ بِفِرْعَوْنَ الْبَشَرِ مَنْ أَعْرَضَ عَنْ رُحَارِفِ الدُّنْيَا ظَفَرَ بَجَنَةِ
 فزود نكاري بشادي فزود نكاري انكس كرده نكاد نكاد از ايسندي دنيا فزود نكاري ستم
 الْمَاوِي مِنْ غَلَبِ الْهَوَى ظَلَمَ الضَّعِيفَ أَفْحَشَ الظُّلْمِ ظَلَمَ
 جاويد انكس غلب شد بر آرزو ستم كرد بر ناتوان در ستم تر ستم است ستم
 الْمُسْتَسْلِمُ أَكْثَرُ الْجَرَمِ ظَلَمَ الْإِحْسَانَ بِحَقِّ الْأَمْتَانِ ظَلَمَ نَفْسَهُ
 بر همان دار ستم بر كودن كنيابي ستم بر نيكو كردن دشمني مرفت نكاد ستم كرد بر نفس خود
 مَنْ عَصَى اللَّهَ وَطَاعَ الشَّيْطَانَ ظَلَمَ الْخَلَاءَ مَنْ مَعَ الْعُظَا
 انكس نافرمان خدا كرد در همان برداري شيطان كرد ستم كرد بر سخاوت انكس باز داشت

ظَلَمَ اللَّهُ سَخَا

ظَلَمَ اللَّهُ سَخَا نَهْ فِي الْآخِرَةِ مَسْذُوكٌ لِمَنْ أَطَاعَهُ فِي الدُّنْيَا ظَلَمَ
 سايه خداي كه با كست او در قيامت قرارسد انكس كرده نكاد او در دنيا ستم كرد بر خدا
 يَفْسِدُ الْعِبَادَ ظَاهِرًا لِلَّهِ بِالْعِبَادِ مِنْ ظَلَمِ الْعِبَادِ ظَلَمَ الْمَرْءُ فِي
 بقاء ميگرداند اخذ را ستم كند خدا بندگانش از ستم بندگان ستم كرد بر دنيا
 عَنْوَانٌ شَقِيَاءُهُ فِي الْآخِرَةِ ظَلَمَ الْمَعْرُوفُ مَنْ وَصَّعَهُ فِي غَيْثِ
 غنود بر ستم او ستم در اخيرت ستم بر نيكو كردن آست بر بندگانش البقاء
 أَهْلَهُ ظَلَمَ نَفْسَهُ مَنْ رَضِيَ بِدَارِ الْفِتْنَاءِ عَوْضًا عَنْ دَارِ
 نالايقان ستم كرد بر نفس خود انكس را خشي شد بخانه فتنه دنيا در عوض كرفت خانه
 ظَفَرَ بَجَنَةِ الْمَاوِي مَنْ أَعْرَضَ عَنْ شَهَوَاتِ الدُّنْيَا ظَلَمَ الْكَلَامَ
 فزود نكاري ستم كرد بر آرزو ها دنيا سايه كويان در ستم
 رَعْدٌ هَيْتَ ظَلَمَ الْيَوْمَ نَكْدٌ وَفِي ظَاهِرِ الْقُرْآنِ أَنْتَ وَبِاطْنِهِ
 زندگاني فزاد كويان سايه ناكسان بر دهن توان در پيروي خداوند قرآن
 مُؤَنِّقٌ ظَلَمَ النَّفْسَ عَمَّا ظَاهِرِ الْإِسْلَامِ مُشْتَبِيٌّ وَبِاطْنِهِ
 مفرات ستم كرد بر نفس از لذه هاي دنيا در خشندي در اندرون اسلام
 مُؤَنِّقٌ مُؤَنِّقٌ ظَلَمَ النَّفْسَ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ هُوَ الْفِتْنَاءُ
 دلنواز است دلنواز است باز داشت نفس از ايج در ستم هاي مردم است آست تو انكس اماره
 الْمَوْجُودُ ظَلَمَ النَّفْسَ عَنْ لَذَاتِ الدُّنْيَا هُوَ الزُّهْدُ الْمَحْجُودُ
 موجود است باز داشت نفس از لذته هاي دنيا آست بر جهنم كاري ستم
 ظَفَرَ الْمَوْسَى مِنْ نَزَاهَتِهِ عَنِ الْحَارِمِ وَمَا كَرِهَتْهُ إِلَى الْكَارِ
 خري مومن از پا كز كوي او است از حرامها و با مكر كردن او ستم بر نيكويي
 ظَفَرَ شَيْءٍ الْمَقَامُ وَاضِعُ صِنَائِعِهِ فِي الْكَارِمِ ظَنُّ ذَوِي الْهَوَى
 ظفر داشت كرفتني عتقها و عتقها كننده كوداراي نيكو كردن در دست كويان گمان خداوندان
 وَالْأَبَابُ أَقْرَبُ شَيْءٍ مِنَ الصَّوَابِ ظَلَمَ النَّاسَ يَوْمَ
 در درها نكديگي خريست براسني ستم كند بر همان در در دنيا

مَكُوبٌ بِظُلْمِهِ حَرْوبٌ مُعَذِّبٌ. ظلم المرد بوبقه و بصره
 بره را بد بستم خود و خشم یافته است از خدا و عذاب کرده شده است
 ظلم الاحسان واضعه في غنى موضعه. ظلامه المظلو
 هم کرد برینکوی بنکوی کننده در غنی جای خودی ستکار برستمد برکای
 يَهْلِكُهَا اللَّهُ وَلَا يَهْلِكُهَا. ظلم اليتامى والاماء ينزل النعم
 هلاک میدهد خدا و مهمل نمیکند و کفرستان بریتیمان و کفرستان فرود می آرد خستهارا
 ويسلب النعم **مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ آيَةِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى آيَةِ طَالِبِ**
 و می رباید نعمتها لغو از ایم و می رسد از حکم آیت المؤمنین علی آیت طالب
في حرف العین قال عم عليك بالآخرة تأيتك الدنيا ضاع
 در حرف عنی گفت حضرت مرتضی بر تو باد نگاه داشتی آخرت تا بیاید پیش دنیا بزاری و خوار
 عليك بالحكمة فانها المحللة الفاحرة. عليك بالجماء فانه
 بر تو باد نگاه داشتی حکمت پس بدستی که حکمت زیور سرافرازنده است بر تو باد برتر می کنی
 عنوان البند عليك بالسخاء فانه ثمر العقل عليك بالحلم
 نمونه را سبب اوست بر تو باد سخاوت و جود می پس بدستی که جود می و بر تو باد بر تو باد
 فانه ثمر العلم. عليك بالمشاورة فانها نتيجة التحرم عليك
 پس بدستی که بر تو باد ثمره دانش است بر تو باد مشورت کردن پس بدستی که مشورت داده پس بدستی که
 باليق فانه خلق الانبياء. عليك بالرضا في الشدة والرخا
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 عليك بالسكينة فانها افضل زينة. عليك بالعلم
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فانه وراثته كريمة. عليك بالاناء فان المتاني حري
 پس بدستی که دانش پیچیده که ای است بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 بالاصابة. عليك باخلاص الدعاء فانه اخلق بالاجابة
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد

عليك بالشكر

عَلَيْكَ بالشكر في السوء والضراء. عليك بالصبر في الضيق
 بر تو باد بشکر گفتن در شرارت و همی کن بر تو باد بصبر کردن در تنگی
 واللاء. عليك بالعقل فلان مال اعود منه. عليك بالفتح
 و لوفتاری بر تو باد بجزد مندی پس نیست مالی سودمند از آن بر تو باد بفتح
 ما فلاشي ادفع للقاء منه. عليك بالآداب فانه زين
 پس نیست هیچ چیزی دفع کننده در پیش از آن بر تو باد بآداب پس بدستی که آداب زیاده
 الحسب. عليك بالثقوى فانها شرف النسب عليك بالث
 حساب است بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فانه عرف الدين. عليك بالعفة فانها نغم قرين. عليك
 پس بدستی که زینت دین است بر تو باد بپسندگی پس بدستی که عفت پس بدستی که بر تو باد
 بحسن الخلق فانه يكسبك المحبة. عليك بالشاشة
 بخوش خلقی پس بدستی که آن بدستی که از بر او دوستی بر تو باد بخوبی
 فانها جباله المودة. عليك بالاحتمال فانه سر العيوب
 پس بدستی که بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 عليك بذكر الله فانه نور القلب. عليك بالصدق فانه
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 خير مني. عليك بالحلم فانه خلق مرضي. عليك بالوفا
 بهتر از من است بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فانه اوفى حجة. عليك بصالح العمل فانه الزاد الى الجنة
 پس بدستی که بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 عليك بالويع فانه خير صيانة. عليك بالامانة فانها
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 افضل ديانة. عليك بطاعة تعذر بحالته. عليك
 افضل و نتر دینانی است بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد

من لام انكس

بِحِفْظِ كُلِّ أَمْرٍ لَا تَقْدَرُ بِإِضَاعَتِهِ عَلَيْكَ بِالْأَحْسَانِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ
 بنگاه داشتن هر چیزی که قدرش با حفظ بنگاه کردن آن بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 زِرَاعَةٍ وَارْجِ بِضَاعَةَ عَلَيْكَ بِالْأَخْلَاصِ فَإِنَّهُ سَيَبُتُ
 کشتی است و سودمند است سرمایه است بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 قَبُولِ الْأَحْمَالِ وَشَرَفِ الطَّاعَةِ عَلَيْكَ بِالرِّفْقِ فَإِنَّهُ مِفْتَاحُ
 قبول عملهاست و بلندی فرمان برداریست بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 الصُّوَابِ وَبِحَيَّةِ أَوَّلِ الْأَلْتَابِ عَلَيْكَ بِمَقَارَنَةِ ذِي الْعَقْلِ
 راستی است و کردار خداوندان خرداست بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 وَالَّذِينَ خَبَرُوا الْأَصْحَابَ عَلَيْكَ بِالْقَصْدِ فِي الْأُمُورِ فَمَنْ
 درین مبتدیان را راست بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 عَدَلَ عَنِ الْقَصْدِ جَارٍ وَمَنْ أَخَذَ بِهِ عَدَلَ عَلَيْكَ بِأَدَمَا
 بر کردار از راست روی ستم کند و هر کس که بگوید راست را عدل کند بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 الْعَمَلِ فِي النَّشَاطِ وَالْكَسَلِ عَلَيْكَ بِالْعِفَافِ وَالْقَنَوعِ
 کار در خردی و کمال بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فَمَنْ أَخَذَ بِهِ خَفِيَ عَلَيْهِ الْمَوْنُ عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ وَالْإِحْقَاقِ
 بر هر کس که بگوید راه قناعت را بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فَمَنْ لَزِمَهَا هَانَتْ عَلَيْهِ الْحَسَنُ عَلَيْكَ بِالِاسْتِعَانَةِ بِالْهَلَكِ
 بر هر کس که بگوید بکار آسان شود بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 وَالرَّغْبَةِ إِلَيْهِ فِي تَوْفِيقِكَ وَتَرْكِكَ شَايِبَةَ وَبِحَبْلِكَ فِي
 در روی آوردن بسوی او در توفیق دان تو و گذاشتن تو همایونی را که در تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 شِمَّةٍ أَوْ اسْلَمْتُكَ إِلَى ضَلَالَةٍ عَلَيْكَ بِمَكَارِمِ الْخُلُقِ
 پوشیدگی یا و اسلاردن بسوی گمراهی بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 الرَّجَالِ فَإِنَّهَا يَقِيَانِ مَصَارِعَ السُّوءِ وَيُوجِبَانِ الْإِحْلَاقَ
 بامردان بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد

عَلَيْكَ بِالْعِفَافِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ شِمِّ الْأَشْرَافِ عَلَيْكَ بِتَرْكِ
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 السُّنَنِ وَالْأَشْرَافِ بِالْخَلْقِ بِالْعَدْلِ وَالْإِنْفَافِ عَلَيْكَ
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 بِطَاعَةِ اللَّهِ سُحَّانَهُ فَإِنَّ كَلَامَ اللَّهِ فَاضِلَةٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 فرمان برداری خداوندی که پاکست او بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 عَلَيْكَ بِالْإِحْتِصَامِ بِاللَّهِ فِي كَلَامِهِ فَإِنَّهَا عَصَمُ مِنْ كُلِّ
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 عَلَيْكَ بِزُومِ الصَّمْتِ فَإِنَّهُ يَلْزِمُكَ السَّلَامَةَ وَيُؤْمِنُكَ
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 النَّدَامَةِ عَلَيْكَ بِإِحْوَانِ الصَّفَا فَإِنَّهُمْ زِينَةُ فِي الرِّخَاوَعِ
 از پشیمانی بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فِي الْبِلَاءِ عَلَيْكَ بِمَنْجِ الْأَسْتِقَامَةِ فَإِنَّهُ يَكْسِبُكَ الْكَرَامَةَ
 در بلا بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 وَيَكْفِيكَ الْمَلَامَةَ عَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ فِي الْقَبْلِ وَالشَّمَادِ
 و باز میدارد از تو سرزنش را بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 وَلِزُومِ الْحَقِّ فِي الْغَضَبِ وَالرِّضَا عَلَيْكَ بِالْعَدْلِ فِي الْقَصْدِ
 و بر سستی بحق در خشم و خشنودن بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 وَالْعَدْوِ وَالْقَصْدِ فِي الْفَقْرِ وَالْفِنَةِ عَلَيْكَ بِزُومِ الْحِلَالِ
 و بدادشمن و میان روی در حلاله و بدیشتی بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 وَحُسْنِ الْبِرِّ بِالْعِيَالِ وَذِكْرِ اللَّهِ فِي كُلِّ حَالٍ عَلَيْكَ بِالْفَلَكِ
 و نیکوئی کردن با عیال و یاد کردن خدا در هر حال بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد
 فَإِنَّهُ يُرْسِدُكَ مِنَ الضَّلَالِ وَمُصْلِحُ الْأَعْمَالِ عَلَيْكَ بِالْوِ
 بر تو باد بر تو باد بر تو باد بر تو باد

عليك بالعفا

فانه عون الدين وشيعة المخلصين عليك بالصرف فانه
 حصن حصين وعيادة الموقنين عليك بالجد والاجتهاد
 في اصلاح المعاد عليك بالنية فانما شيعة الافاضل
 عليك بالصرف فيه يا خذ العاقل واليه يرجع الجاهل
 عليك بالصدق في صدق في افعاله جل قدره عليك
 بالرفق فمن رفق في افعاله ثم امره عليك بمواخاة
 من حذر كونه فانه يحدك ويرشدك
 عليك بطاعة من يامر بك بالدين فانه يهديك
 ويحييك عليك بالورع واياك وغرور الطمع
 فانه وخيم الرابع عليك بلزوم الصرف فيه يا خذ الحازم
 واليه تول الجارح عليك بالقصد فانه اعون شيعة
 على حسن العيش ولن يهلك امر حجة يعثر شموته

عليه دینه

عليه دینه عليك بلزوم اليقين وتجنب الشك فليس
 للمر شئ اهلك من لا دينه من غلبة الشك على اليقين
 عليك بالصدق به نج من دناءة الشخ عليك بالصدق
 وليس عليك بالبعج عليك بالجد وان لم يساعدا
 الحسد مما ورد من حكم انبر المؤمنين على ابن ابي طالب
 في حرف العين بلفظ عليكم في خطاب الجمع واعلمه السلام
 عليكم بالمحبة البضياء فاستكروها ولا استبدل الله
 غيركم عليكم باعمال الخير فسادروها ولا يكن غيركم
 احق بها منكم عليكم بالنواصل والموافقة واماكم المفا
 والمهاجرة عليكم بالقصد في المطامع فانه ابعد من
 السرف واصح للدين واعون على العبادات عليكم
 بوجبات الحق فانزموها واياكم ومحالات التزهة

عليه دینه

عَلَيْكُمْ بِلِزُومِ الدِّينِ وَالتَّقْوَى وَالْيَقِينِ فَمَنْ أَحْسَنَ كُنَّا
 بِرِشْتَابَادِ اَهْمَرَامِي دین در پیج کاری علیکم بلیقین بر ما نماند بهین قریب است
 وَبِمَنْ شَاكَ رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ بِلِزُومِ الْعَقَّةِ وَالْأَمَانَةِ
 در با نماند میری با نماند بر شتاباد علیکم بلیقین بر ما نماند بهین قریب است
 فَانْتَهَا اشْرَفُ مَا اَسْرَزْتُمْ وَاحْسَنُ مَا اَعْلَنْتُمْ وَافْضَلُ
 بر پیجی که این در بر تر است از هر چه نماند برید بهین قریب است از اجماع اشکارا کنند و از و قریب است
 مَا اَدَّخَرْتُمْ عَلَيْكُمْ هَذَا الْقُرْآنَ اَحْلَوْا حِلَالَهُ وَحَرِّمُوا
 از انچه بر اندوزی کنید بر شتاباد بر کون هم قرآن و کتبا رخصا حلال در پیج حلال فرموده قرآن
 حَرَامَهُ وَاعْمَلُوا بِحُكْمِهِ وَرَدُّوا شَيْئًا مِنْهُ اِلَى عَالَمِهِ
 حرام فرموده قرآن و عمل کنید بحکم قرآن در دیند بشیاء قرآن و بر پیج مانده آن
 فَانَّهُ شَهِدَ عَلَيْكُمْ وَافْضَلُ مَا يَبْتَغِي سَلَامَةً عَلَيْكُمْ
 بر پیجی که قرآن گواه است بر شتاباد و از هر چه نماند برید بهین قریب است بر شتاباد که بگویند
 فِي قَضَاءِ حَوَائِجِكُمْ بِكِرَامِ الْاَنْفُسِ وَالْاَصُولِ بِخَلْعِ لَكُمْ
 در بر آوردن حاجتهای شما از نفسهای کرامی و از پیج رکان تا بر این کار و حال
 عِنْدَهُمْ مِنْ غَيْرِ مَطَالٍ وَلَا مَنٍّ عَلَيْكُمْ بِصِدْقِ
 نزد ایشان بی توقف و بی منت بر شتاباد بر پیج بر پیج
 الْاَخْلَاصِ وَحُسْنِ الْيَقِينِ فَانَّمَا اَفْضَلُ عِبَادَةِ الْمُقَرَّبِينَ
 پاکیزگی و خوش بینی یقین بر پیجی که آن در پیج قریب است از و قریب است
 عَلَيْكُمْ بِدَوَامِ الشُّكْرِ وَلِزُومِ الصَّبْرِ فَانْتَهَا
 بر شتاباد همیشه گفتن شکر دوام صبر بر پیجی که این در پیج قریب است
 يَنْتَدِ انْ الْخَيْرَ عَلَيْكُمْ بِالسَّخَاءِ وَحُسْنِ الْخُلُقِ فَانْتَهَا
 زیاده میکنند در سخاوت و حسن خلق بر شتاباد بر شتاباد و خوش خلقی بر پیجی که این در پیج قریب است
 الرِّزْقِ وَتَوْجِبَانِ الْحَيَّةِ عَلَيْكُمْ فِي طَلَبِ الْحَوَائِجِ بِشَا
 روزی را و واجب میکنند در طلب حاجتهای شما بر شتاباد بر شتاباد که بگویند حاجتهای شما را از نماند

النَّفْسِ ذَوِي الْأَصُولِ الطَّيِّبَةِ فَاَنْهَا عِنْدَهُمْ اَقْضَا
 نفسدار خاوندان اصلهای پاکیزه بر شتاباد نزد ایشان بر ما نماند بهین قریب است
 وَمَنْ لِيَأْتِيَهُمْ اَنْزِيَكُمْ عَلَيْكُمْ بِلِزُومِ الْيَقِينِ وَالتَّقْوَى
 و این نزد ایشان با نماند بر شتاباد علیکم بلیقین بر ما نماند بهین قریب است
 فَانْتَهَا سَعْيُ بِلْغَانِكُمْ حِنَّةَ الْمَاوِيَّ عَلَيْكُمْ بِالْاِحْسَانِ
 بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد
 اِلَى الْعِبَادَةِ وَالْعَدْلِ فِي الْبِلَادِ يَأْتُوا عِنْدَ قِيَامِ الْا
 بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد
 عَلَيْكُمْ بِالتَّقْوَى فَانَّهُ خَيْرُ زَادٍ وَخَيْرُ عِنَادٍ
 بر شتاباد بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد
 عَلَيْكُمْ بِصَنَائِعِ الْمَعْرُوفِ فَانَّمَا نِعْمُ الزَّادِ اِلَى الْمَعَادِ
 بر شتاباد بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد
 عَلَيْكُمْ بِاخْلَاصِ الْاِيْمَانِ فَانَّهُ السَّبِيلُ اِلَى الْجَنَّةِ وَالْجَنَّةِ
 بر شتاباد بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد
 مِنَ النَّارِ عَلَيْكُمْ بِصَنَائِعِ الْاِحْسَانِ وَحُسْنِ الْيَقِينِ
 از اجماع و در پیج بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد بر شتاباد
 ذَوِي الرَّحْمِ وَالْحَيَرَانِ فَانَّمَا نِعْمُ الزَّادِ اِلَى الْاَعْمَارِ
 پاکیزگی و حسن بینش و دقت بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد
 وَيَعْمُرَانِ الدِّيَارَ عَلَيْكُمْ بِحُبِّ آلِ بَنِيكُمْ فَانَّهُ
 و آبادان میکنند ديار را بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد
 حَقَّ اَللّٰهُ عَلَيْكُمْ وَالْمَوْجِبُ عَلَى اَللّٰهِ حَقُّكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اِلَى
 حق خداست بر شتاباد بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد
 قَوْلِ اَللّٰهِ تَعَالٰى قُلْ لَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمُوَدَّةَ فِي
 خداست که بر شتاباد بر پیجی که این در پیج قریب است بر شتاباد بر شتاباد

عَلَيْكُمْ بِطَاعَتِيكُمْ فَأَنْتُمْ الشُّهَدَاءُ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَالشُّفَعَاءُ كُمْ
بیشماران بر داری امامان شما بر روی شما کوهانند بر شما امروز و شفعا کنندگان شما

عَلَيْكُمْ بِطَاعَتِيكُمْ فَأَنْتُمْ الشُّهَدَاءُ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَالشُّفَعَاءُ كُمْ
بیشماران بر داری امامان شما بر روی شما کوهانند بر شما امروز و شفعا کنندگان شما

عَنْدَ اللَّهِ تَعَالَى خَدَايَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
نزد خداوند بزرگوار خدایان و آمد از حکم امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب

عَنْدَ اللَّهِ تَعَالَى خَدَايَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
نزد خداوند بزرگوار خدایان و آمد از حکم امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب

فِي حَرْفِ الْعَيْنِ بِلَفْظِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ قَدَرُ الْمَصِيبَةِ تَكُونُ الْمُتَوَكِّلُ عَلَى
در حرف عین بلفظ علی بر اندازه مایه باشد توان بر

فِي حَرْفِ الْعَيْنِ بِلَفْظِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ قَدَرُ الْمَصِيبَةِ تَكُونُ الْمُتَوَكِّلُ عَلَى
در حرف عین بلفظ علی بر اندازه مایه باشد توان بر

قَدَرُ الْمُؤْنَةِ تَكُونُ مِنَ اللَّهِ الْمُعُونَةُ عَلَى قَدَرِ الرَّايِ كَوْنُ الْغَيْرَةِ
قدر ایستادگی بر خداوند بر داری بر اندازه اندیشه می باشد روی آوردن

قَدَرُ الْمُؤْنَةِ تَكُونُ مِنَ اللَّهِ الْمُعُونَةُ عَلَى قَدَرِ الرَّايِ كَوْنُ الْغَيْرَةِ
قدر ایستادگی بر خداوند بر داری بر اندازه اندیشه می باشد روی آوردن

عَلَى قَدَرِ الْحَيَّةِ كَوْنُ الْحَيَّةِ عَلَى قَدَرِ الْحَيَّةِ كَوْنُ الْغَيْرَةِ
بر اندازه بر اندازه تمت می باشد ناموس بر اندازه ناموس می باشد غیرت

عَلَى قَدَرِ الْحَيَّةِ كَوْنُ الْحَيَّةِ عَلَى قَدَرِ الْحَيَّةِ كَوْنُ الْغَيْرَةِ
بر اندازه بر اندازه تمت می باشد ناموس بر اندازه ناموس می باشد غیرت

قَدَرِ الْمَرْوَةِ كَوْنُ السَّخَاوَةِ عَلَى قَدَرِ شَرَفِ النَّفْسِ كَوْنُ الْمَرْوَةِ
اندازه مردوت می باشد سخاوت بر اندازه بلندی نفس می باشد مردود

قَدَرِ الْمَرْوَةِ كَوْنُ السَّخَاوَةِ عَلَى قَدَرِ شَرَفِ النَّفْسِ كَوْنُ الْمَرْوَةِ
اندازه مردوت می باشد سخاوت بر اندازه بلندی نفس می باشد مردود

عَلَى قَدَرِ الْعَقْلِ كَوْنُ الطَّاعَةِ عَلَى قَدَرِ الْعِفَّةِ كَوْنُ الْقَنَاعَةِ
بر اندازه عقل می باشد فرمان برداری بر اندازه روزه گاری می باشد قناعت

عَلَى قَدَرِ الْعَقْلِ كَوْنُ الطَّاعَةِ عَلَى قَدَرِ الْعِفَّةِ كَوْنُ الْقَنَاعَةِ
بر اندازه عقل می باشد فرمان برداری بر اندازه روزه گاری می باشد قناعت

عَلَى قَدَرِ الْحَيَّةِ كَوْنُ الشُّجَاعَةِ عَلَى قَدَرِ كَيْدِ كَيْدِ كَوْنِ الْعِفَّةِ
بر اندازه ناموس می باشد دلیری بر اندازه نرم می باشد روزه گاری

عَلَى قَدَرِ الْحَيَّةِ كَوْنُ الشُّجَاعَةِ عَلَى قَدَرِ كَيْدِ كَيْدِ كَوْنِ الْعِفَّةِ
بر اندازه ناموس می باشد دلیری بر اندازه نرم می باشد روزه گاری

عَلَى قَدَرِ الْحَرَمِ كَوْنُ الْحَرَمِ عَلَى قَدَرِ الْعَقْلِ كَوْنُ الدِّينِ
بر اندازه ناصیدی می باشد بر داری بر اندازه خرد می باشد دین

عَلَى قَدَرِ الْحَرَمِ كَوْنُ الْحَرَمِ عَلَى قَدَرِ الْعَقْلِ كَوْنُ الدِّينِ
بر اندازه ناصیدی می باشد بر داری بر اندازه خرد می باشد دین

عَلَى قَدَرِ الْبَلَاءِ كَوْنُ الْبَلَاءِ عَلَى قَدَرِ الدِّينِ كَوْنُ قُوَّةِ
بر اندازه گرفتاری می باشد بدایت بر اندازه دینا می باشد قوت

عَلَى قَدَرِ الْبَلَاءِ كَوْنُ الْبَلَاءِ عَلَى قَدَرِ الدِّينِ كَوْنُ قُوَّةِ
بر اندازه گرفتاری می باشد بدایت بر اندازه دینا می باشد قوت

الْيَقِينِ عَلَى قَدَرِ النُّعْمَاءِ كَوْنُ مَضَضِ الْبَلَاءِ عَلَى قَدَرِ
یقین بر اندازه نعمتها می باشد سوزشهای بلا بر اندازه

الْيَقِينِ عَلَى قَدَرِ النُّعْمَاءِ كَوْنُ مَضَضِ الْبَلَاءِ عَلَى قَدَرِ
یقین بر اندازه نعمتها می باشد سوزشهای بلا بر اندازه

الْهَمَمُ كَوْنُ الْهَمَمِ عَلَى قَدَرِ الْفِتْنَةِ كَوْنُ الْغُفْمِ عَلَى الْعَالَمِ
مهمتی بر اندازه اندوשה بر اندازه فتنها می باشد اندوשה

الْهَمَمُ كَوْنُ الْهَمَمِ عَلَى قَدَرِ الْفِتْنَةِ كَوْنُ الْغُفْمِ عَلَى الْعَالَمِ
مهمتی بر اندازه اندوשה بر اندازه فتنها می باشد اندوשה

يكون الرجاء عند الصدقة الاولى يكون صراحتها عند
 تعاقب الشدائد تظهر فضائل الانسان عند تدو الشدائد
 خرب حفاظ الاخوان عند الامتحان يكتم الرجال ويهان
 عند الحيرة يستكشف عقول الرجال عند حضور الاحمال
 تظهر حيلة الامال عند هجوم الاحمال تنفخ الاماني والامال
 عند تصحيح الضمائم يبدو غل السرائر عند تحقق الاخلاق
 تستبين الضمائم عند الشدائد تذهب الاحقاد عند
 تظاهرها النعم تكثر الحساد عند نزول القدر يبين الصد
 من العدو عند كمال القدرة تظهر فضيلة الصبر عند
 العفو عند نزول المصائب وتعاقب التوايب تظهر
 فضيلة الصبر عند توايب البر والاحسان يتقيد الحري
 عند كثرة الافضال وشدة الاحمال يحقق الخلافة

عند كثرة

عند كثرة العثار والذل تكثر الملامة عند مقابلة احوال
 القيامة تكثر من المفرطين الندامة عند يد يد المقال
 تخبر عقول الرجال عند كثرة العثار تختبر عقول الرجال
 عند غرور الامال والاطماع يتخدد عقول الجمال وتختبر
 الباب الرجال عند العرض على الله سبحانه تحقق السعادة
 من الشقاء عند حضور السموات والذات يبين ورع
 الانبياء عند غلبة القبط والغضب تختبر حلم الحكماء عند
 الاثبات على النفس يبين جواهر الكرامة عند فسار العلل
 تفسد السريين عند فسار البنية تنفع البركة
 مما ومن حكم امين المؤمنين علي ابي طالب عليه السلام في
 الفيل بلفظ عود قال عم عود نفسك الجميل فانه حمل
 عنك الاحد وثه ونخل لك المثوبة عود نفسك الاستمنا

عند كثرة

الحساد عن سلامة الأجساد عجب عجب
 عجب عجب عجب عجب عجب عجب عجب عجب
 عجب عجب عجب عجب عجب عجب عجب عجب

لَا يَزِمُّ مَنْ دُونَهُ عَجِبْتُ لِمَنْ خَافَ الْبَيَاتَ فَلَمْ تَكُفْ عَجِبْتُ
 مَنْ عَرَفَ سَوْءَ عَوَاقِبِ الذَّنَابِ كَيْفَ لَا يَكُفْ عَجِبْتُ لِمَنْ يَنْقُطُ
 وَمَعَهُ الْبَحَاةُ وَهُوَ لَا يَسْتَفْقِرُ عَجِبْتُ لِمَنْ عَلِمَ شِدَّةَ انْتِقَامِ
 وَهُوَ مَقِيمٌ عَلَى الْأَعْجَبِ لِمَنْ كَانَ أَمْسٌ نَظْفَةً وَهُوَ فِي عَدُوِّ
 جَنَفَةٍ عَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ كَيْفَ لَا يَشُدُّ خَوْفَهُ عَجِبْتُ لِمَنْ لَغَفَلَهُ
 زَوِي الْأَلْبَابِ عَنْ حُسْنِ الْإِرْتِبَادِ وَالْإِسْتِقْدَادِ لِلْعَادِ
 عَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ رَبَّهُ كَيْفَ لَا يَسْعَى لِمَا رَامَ الْمَقَامَ عَجِبْتُ لِمَنْ
 رَجَعَ نَفْسَهُ كَيْفَ يَأْسِسُ بِلَدِّ الْفِتَاءِ عَجِبْتُ لِمَنْ يَشُدُّ صِلَةَ
 وَتَضِلُّ نَفْسَهُ فَلَا يَطْلُمُهَا عَجِبْتُ لِمَنْ يَنْكُرُ عِيُوبَ النَّاسِ
 وَنَفْسَهُ أَكْثَرُ شَيْءٍ مَعَابَاً وَلَا يَبْصُرُهَا عَجِبْتُ لِمَنْ يَصُدُّ لَصْلَا
 النَّاسِ وَنَفْسَهُ أَشَدَّ شَيْءٍ فُسَاداً فَلَا يَصْلَحُهَا وَتَعَالَى صَلَاحُ
 غَيْرِهِ عَجِبْتُ لِمَنْ نَظَّمَ نَفْسَهُ كَيْفَ يَنْصِفُ غَيْرَ عَجِبْتُ لِمَنْ تَحَمَّلَ

نفسه كند

نَفْسَهُ كَيْفَ يَعْرِفُ رَبَّهُ عَجِبْتُ لِمَنْ يَعْرِفُ دَوَاءَ دَائِهِ كَيْفَ لَا يَطْلُبُهُ
 وَإِنْ وَحْدَهُ لَمْ يَتَدَاوِيهِ عَجِبْتُ لِمَنْ لَا يَمْلِكُ أَجَلَهُ كَيْفَ يَطِيلُ
 أَمَلُهُ عَجِبْتُ لِمَنْ يَقُولُ أَنَّ لِلْأَعْمَالِ جَزَاءً كَيْفَ لَا يَحْسِنُ عَمَلَهُ
 عَجِبْتُ لِمَنْ يَعْزُزُ عَنْ رَفْعِ مَا عَمَّرَهُ كَيْفَ يَقَعُ الْأَمْنُ مَا خَشَاهُ
 عَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ أَنَّهُ مُنْقَلَدٌ عَنْ دُنْيَاهُ كَيْفَ لَا يَحْسِنُ التَّوَدُّعَ
 عَجِبْتُ لِمَنْ شَرَى الْعَبِيدَ بِمَالِهِ فَتَقَعُ كَيْفَ لَا يَشْتَرِي الْأَحْرَارَ
 بِأَحْسَانِهِ فَيَسْتَقِيمُ عَجِبْتُ لِمَنْ يَرْغَبُ فِي التَّكْثُرِ مِنَ الْأَصْحَا
 كَيْفَ لَا يَصْغَبُ الْعُلَمَاءُ الْأَزْكَيَاءُ الْأَنْقِيَاءُ الَّذِينَ يَقُومُ فِضَالُهُمْ
 وَتَهْدِيهِ عُلُومُهُمْ وَزِينَتُهُمْ عَجِبْتُ لِمَنْ جَلَّ بِأَيْتِهِ أَخُوهُ
 الْمُسْلِمُ فِي حَاجَةٍ فَيَمْتَنِعُ عَنْ قَضَائِهَا وَلَا يَكْذِبُ نَفْسَهُ لِلْخِيَرِ
 أَهْلًا فَمَتَّ أَنْ لَا تَوَابَ يَرْجَا وَلَا عِقَابَ يَتَّقِي أَفْتَرَهُ وَ
 فِي مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ عَجِبْتُ لِمَنْ عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ صَنَعَ الْأَمْزَاقَ

عَادَةُ النَّبَلَةِ السَّخَاةُ وَالْكُفْرُ وَالْعَفْوُ وَالْحِلْمُ عَمَى الْبَصَرَ خَيْرٌ
 من كَثْرَةِ النَّظَرِ غَرَمَةُ الْحَدِّ تُطْفِئُ نَارَ الشَّرِّ عَظِيمُ الْجَسَدِ وَطَوِيلُ
 لَا يَنْفَعُ إِذَا كَانَ الْقَلْبُ خَاوِيًا عِبَادًا اخْلُوقُوا قَوْنًا اقْتَدَارًا
 وَمَرِيضُونَ اقْتَسَارًا وَمَقْبُوضُونَ اخْتِصَارًا عَرَجًا عَنْ
 طَرِيقِ الْمَنَافِرَةِ وَضَعُوا تَحِيَّانَ الْمَصَاحِرَةِ عَاشِرًا هَلْ
 الْفَضْلُ شَعْدٌ وَتَنْبَلُ عِمَارَةُ الْقُلُوبِ فِي مَعَاشِرَةِ
 دَوَى الْعُقُودِ عَيْنُ الْحُبِّ عَمِيَّةٌ عَنْ مَعَايِبِ الْمَحْبُوبِ
 وَأَذَى يَوْمًا عَنْ قُبْحِ مَسَاوِيهِ عَرَفَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بَفْسَخِ
 الْغُلَامِ يَمُوجُ الْعُقُودِ وَكُفِّ الْبَلِيَّةِ عَمَّنْ أَخْلَصَ لِنِيَّةِ
 عَدَاوَةِ الْأَقَارِبِ امْضُ مِنْ لَسَعِ الْعَقَارِبِ عَاوِدًا
 الْكُرْ وَأَسْتَحْيُوا مِنَ الْفَرَانَةِ عَائِي فِي الْأَعْقَابِ وَنَادِي فِي
 يَوْمِ الْحِسَابِ وَقَالَ عَلَيْهِ الرِّضْوَانُ فِي حَقِّ مَنْ دُمَّتْ
 رُودُ قِيَامَتِهِ وَكَفَتْ حُفْرَةُ مَرْتَضَى عَلَيْهِ الرِّضْوَانُ دَرْجَتِي لَمْ يَكُنْ

عَاشِ رِكَابَ عَشْوَةِ جَاهِلٍ وَرِكَابَ جِهَالَاتٍ عَاوِدًا
 عَلَى نَفْسِهِ مَزِينٌ لَهَا سُلُوكُ الْحَالَاتِ وَبَاطِلُ التَّزَاهَاتِ عِلَّةُ
 الْكَذِبِ شَرُّ عِلَّةٍ وَزَلَّةُ الْمُتَوَقِّئِ أَشَدُّ زَلَّةً عَمَّا لِلْيَمِّ
 مَذَلَّةُ وَضَلَالُ الْعَقْلِ أَشَدُّ ضَلَّةً عَنْوَانُ الْعَقْلِ مَدَارَاةُ
 النَّاسِ عَنْوَانُ النَّبْلِ الْإِحْسَانُ إِلَى النَّاسِ عَصْوًا عَلَى التَّوَا
 فَاتَهُ أَنْبَاءُ السُّيُوفِ عَنِ الْهَامِ عَقُوبَةُ الْكِرَامِ أَحْسَنُ مِنْ
 عَقُوبَةِ اللَّيَامِ عَقُوبَةُ الْفَضُوبِ وَالْحُسُودُ تَبْدَأُ بِالنَّفْسِ
 غُرَّةُ الْأَسْتِرْسَالِ لَا شَتَقَالَ عَمَلُ الْجَاهِلِ وَقَبَالٌ وَعَلَيْهِ
 ضَلَالُ عَقُوبَةِ الْعُقُودِ التَّلَوِيحُ عَقُوبَةُ الْجَهْلِ التَّصْحِ
 عَقُوبَةُ الْجَهْلِ مُضَرَّةٌ وَالْحُسُودُ لَا تَدُومُ لَهُ مَسَرَّةٌ عَدْلُ السُّلْطَا
 حَيَاةُ الرِّعْيَةِ وَصَلَاحُ الْبَرِيَّةِ عَاقِبَةُ الْكَذِبِ مَلَامَةٌ
 وَتَدَامَةُ عَاقِبَةُ الصِّدْقِ نَجَاةٌ وَسَلَامَةٌ عَاصٍ يُقَرِّبُ بَدَنِهِ
 وَبُشْيَانِيَّتِهِ بِأَيَّانٍ دَاسْتِي رَسَاوِيَّتِي وَسَلَامَتِي نَافِيَانِي أَفْرَاسِيَّتِي بَنَاجَةً

وَالْحَقُّ دَمٌ
وَيُذَوِّدُونَ

خَيْرُ مَنْ مَطْنَعٌ يَفْتَحُ يَعْلَمُهُ عَقْلُ الْمَرْئِيَّةِ وَادْبَهُ قِيَامُهُ
 وَصِدْقُ أَمَامَتِهِ وَشُكْرُهُ تَمَامَةُ الْعِلْمِ تَكَرُّرُ الْكَلَامِ
 عِنْدَ الْمَنَاطِرَةِ وَالْتِمَحُّ عِنْدَ الْحَاوِرَةِ وَغَرَى عَلَيْهِ السَّلَامُ
 رَجُلًا مَاتَ لَهُ وَلَدٌ وَرَزَقَ لَهُ وَلَدٌ فَقَالَ عَظُمَ اللَّهُ
 أَجْرُكَ فَمَا آيَادُ بَارِكْ لَكَ فَمَا أَفَادَ عَزَمَةُ الْكَلْبِ
 وَجَدَّهِ لِإِصْلَاحِ الْمَعَادِ وَالْإِسْتِكْرَارِ مِنَ الرَّاغِبِ عَقُولُ
 الْفَضْلَاءِ فِي أَطْرَافِ أَقْلَامِهِمَا عَوْدُ الْعُرْصَةِ يَعْبُدُ
 مَرَامَهَا حَامِلُ الدِّينِ لِلدُّنْيَا جَاهُ عِنْدَ اللَّهِ الْبَارِ
 حَامِلُ سَائِرِ النَّاسِ بِالْإِنْصَافِ وَحَامِلُ الْمُؤْمِنِينَ بِالْإِيثَارِ
 عَنْوَانُ فَضِيلَةِ الْمَرْءِ عَقْلُهُ وَحُسْنُ خَلْقِهِ عِلَامَةُ رِضَا
 اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَنِ الْعَبْدِ رِضَا بِهِ قَضَى بِهِ سُبْحَانَهُ لَهُ وَعَلَيْهِ
 مِمَّا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ
 بعضی از اینجمله وادشده انجمنهای امیرالمومنین علی بن ابی طالب علیه السلام در حروف

العین

العین بلفظ غایة قال غایة الدین الايمان الايقان غایة
 اليقين الاخلاص غایة الاخلاص الاخلاص غایة الاخلاص غایة الاخلاص
 التسليم غایة التسليم الفوز بدار النعيم غایة الدین الرضا
 غایة الدنيا الفناء غایة الآخرة البقاء غایة الحياة الموت
 غایة الموت الفوت غایة الامل الاجل غایة العلم حسن
 العمل غایة المؤمن الجنة غایة المعرفة الخشية غایة الكافر
 النار غایة المكارم الاشارة غایة الحزم الاستطهار غایة
 العبادة الطاعة غایة الاقتصاد القناعة غایة المعرفة ان
 يعرف المرء نفسه غایة المرء حسن عقله غایة الانصاف ان
 ينصف المرء من نفسه غایة العدل ان يعدل المرء في نفسه
 غایة الحياء ان يستحي الرجل من نفسه غایة المجاهدة ان
 يجاهد المرء نفسه غایة الجهد ان يجهد المرء في نفسه غایة الجود ان
 يجود المرء بنفسه غایة الجود ان يجود المرء بنفسه غایة الجود ان

غاية الايمان
 بيان ايمان

الى الطامات غري يا دنيا من جعل حيلك وخفي عليه حایل
 يسوی طاعتها بفریب ای دنیا انکرا که نداند حیل او را بیوش بر سر خیمه
 کیدک غلبه الهوی یفسد الدین والعقل غشک من ارتضاک
 مکر خود را از غری آردو تبه میکند دین و خرد را ناپاک ساختن انکرا که خستودا
 بالباطل و اغراک بالملاهی والهلل غلبه الفل تبطل
 بباطل و فریب داد ببا نیها و مخرجی افروزی و مخرجی باطلی که
 غزیمه الجده غش الصديق والعنبر بالمواثيق من خيانة
 اهلا کوشد ا بداند و بی وفای است به پیمانها از خیانت
 العهد غالبوا انفسكم على ترك العبادات تغلبها
 بهمانست قیاد و جوید بر نفسهای خود بولا خویله ی بر نفس قیاد
 وجاهدوا أهواءكم تملکوها وقال عليه الرضوان في
 و صفیه الدنيا غرارة غرور و ما فيها فانية فان ما فيها في
 صفت کردن دنیا دنیا غرور و دنیا فانیست و فانیست در دنیا است
 وصفنا النار غرقا رها مظلمة اقطارها حامية قدود
 صفت النار غرقا رها مظلمة اقطارها حامية قدود
 قطيعة امودها غالب الهوى مغالبة الخضم و حارب به
 برنده است کاهلوان سوی بر آردو هجوم آمدن دشمن با دشمن و جلد از آردو
 محاربة العدو وعدو له لعلک تملک غنا العاقل بحکمه
 هجوم کردن دشمن با دشمن خود شاید که برست ای او تو کنی خردمند بحکمت و است
 و غرة يقناعته غرض الحق الرشد غرض المبطل الفساد
 و از چندی او بچسندی او دلخواه راستی جو راه راست است دلخواه نادرستی جو تباه است
 غرض المؤمن اصلاح المعاد وقال عليه السلام في وصف
 دلخواه مؤمن سازدادن آخرت و گفت حضرت و تفرغ در وصف

الدنيا غرارة خزاره حائلة زائلة بآئدة نافذة غص
 دنیا غرور و خزاره حائله زائله بآئده نافذه غص
 الطرف عن محاربه الله افضل عبادة عدو الدنيا سعام
 چشم از حمله خدا بر سر خداوند است از دشمن دنیا زهرها
 واستبانهار مام غائب الموت الحق منتظر و اقرب قائم
 و بهمنهار مام غایب الموت الحق منتظر و اقرب قائم
 غدا الرجل مسة عليه غلط الانسان فيمن يتسبط عليه اخطر
 بوقالی فرد نسیب بر درستی و کفری آدم در آنچه کشاده است بر او نسیب
 شيء و قال عليه الرضوان في توحيد الله تعالى غوص الفطن
 چیزی و قال عليه الرضوان في توحيد الله تعالى غوص الفطن
 لا تدرك و بعد الصمم لا تبغضه غر جهول امه فعاية
 در نمی آید و بعد الصمم لا تبغضه غر جهول امه فعاية
 حسن عمله عطاء العيوب العقل غر و الامل بنقد الممل
 خوبی عمل او عطا عیوب عقل غر و الامل بنقد الممل
 و يدني الاجل غضب الملوك رسول الموت عطاء المساو
 و نزدیک آید اجل غضب الملوك رسول الموت عطاء المساو
 الصمت غاص الصديق في الناس و فاض الكذب و
 خاموشی غاص الصديق في الناس و فاض الكذب و
 استعملت المؤدة باللسان و تشا حقوا بالقلوب غصوا
 و بهمنهار استعملت المؤدة باللسان و تشا حقوا بالقلوب غصوا
 الابصار في الحروب فاته اربط اللجاش واسكن للقلوب
 و بهمنهار الابصار في الحروب فاته اربط اللجاش واسكن للقلوب
 غطوا معائبكم بالسخا فانه ستر للعيوب صيحة الاكياس
 بپوشید عیبهای خود را بسخا فانه ستر للعيوب صيحة الاكياس
 بپوشید عیبهای خود را بسخا فانه ستر للعيوب صيحة الاكياس

مَدَارِسَةُ الْحِكْمَةِ غَايِسُ شَجَرَةِ الْخَيْرِ تَجِدُهَا أَحْلَى ثَمَرًا غَايِسُ
 الْفُرْصَةِ عِنْدَ امْتِكَانِهَا فَإِنَّكَ غَيْرُ مَدْرُكٍ بَعْدَ قُوَّتِهَا
 غَالِبُ الشَّهْوَةِ قَبْلَ قُوَّةِ صِرَافَتِهَا فَإِنَّهَا انْ قُوَّتِ
 مَلَكَتْكَ وَاسْتَقَادَكَ وَلَمْ تَقْدِرْ عَلَى مُقَاوَمَتِهَا **مَتَّاعِدٌ**
مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ فِي حُرُوفِ الْفَاءِ
بَلْفَافِي قَالَ فِي الذِّكْرِ حَيَاةُ الْقُلُوبِ فِي رِضَا اللَّهِ غَايَةُ
 الْمَطْلُوبِ فِي الطَّاعَةِ كَفُوزُ الْأَرْيَاحِ فِي الْغُرُوفِ عَنْ
 الدُّنْيَا دَرْكُ النَّجَاحِ فِي تَجَاهُدِ النَّفْسِ كَالِ الصَّالِحِ فِي الْعَمَلِ
 لِدَارِ الْبَقَاءِ أَدْرَاكُ الْفَلَاحِ فِي الْمَوْتِ غِيْطَةُ أَوْ نَدَامَةٍ
 فِي الْفُوتِ حَسْرَةٌ أَوْ نَدَامَةٌ فِي تَصَارُيفِ الدُّنْيَا أَهْبَاءُ
 فِي السُّكُونِ إِلَى الْفَقْلِ اغْتِرَاؤٌ فِي كُلِّ نَفْسٍ قُوَّتٌ فِي كُلِّ
 وَقْتٍ مَوْتٌ فِي كُلِّ لَحْظَةٍ أَجَلٌ فِي كُلِّ وَقْتٍ عَمَلٌ فِي كُلِّ

نَظَرُ عَيْبَةٍ فِي كُلِّ خَرَبَةٍ مَوْعِظَةٌ فِي كُلِّ اعْتِبَارٍ اسْتِصْصَادُ
 فِي كُلِّ صُحْبَةٍ اخْتِيَارٌ فِي كُلِّ حَسَنَةٍ مَشْوَةٌ فِي كُلِّ سَيِّئَةٍ
 عَقُوبَةٌ فِي الصَّبْرِ الظَّفَرُ فِي الزَّمَانِ الْعَبَسُ فِي تَصَارُيفِ الْقَضَا
 عَيْمٌ لَا أُولَى إِلَّا الْبَابُ وَالنَّهْيُ فِي الْقِنَاعَةِ الْغِنَاءُ فِي الْحَرَصِ
 الْغِنَاءُ فِي تَصَارُيفِ الْأَحْوَالِ تَعْرِفُ جَوَاهِرَ الرِّجَالِ فِي غُرُورِ
 الْأَمَالِ الْقَضَاءُ الْأَجَالِ فِي الشَّدَّةِ خَيْرُ الصَّدِيقِ فِي الصِّقِّ
 يَتَبَيَّنُ حَسَنُ مَوَاسَاةِ الرَّفِيقِ فِي الرَّخَاءِ تَكُونُ فَضِيلَةُ
 الشُّكْرِ فِي الْبَلَاءِ تَحَانَ فَضِيلَةُ الصَّبْرِ فِي خِفَةِ الظُّمَرِ رَاحَةُ
 السَّيِّئِ وَتَحْصِينُ الْقُدْرَةِ فِي الثَّانِي اسْتَظْهَارُ فِي الْعَمَلِ عَشَارُ
 فِي السَّخَاءِ الْمَحَبَّةُ فِي الشَّيْخِ الْمُسْتَبِيحُ فِي الْجَوْرِ الطُّغْيَانُ فِي
 الْعَدْلِ الْإِحْسَانُ فِي السَّلَامِ الْإِيمَانُ فِي التَّوَكُّلِ حَقِيقَةُ
 الْإِيمَانِ فِي شُكْرِ النِّعَمِ دَوَامُهَا فِي كَرِّ الْعَمَلِ وَالْهَافِي فِي حِلَّةِ

الرَّحْمَ حُرَاةَ النِّعَمِ فِي قَطِيعَةِ الرَّحْمِ حُلُولُ النِّعَمِ فِي لَزْوِمِ الْحَقِّ
 تَكُونُ السَّعَادَةُ فِي الشُّكْرِ تَكُونُ الزِّيَادَةُ فِي الْعَدْلِ صَلَاحُ
 الْبَرِّيَّةِ فِي الْجَوْهَرِ هَلَاكُ الرَّعِيَّةِ فِي الدُّنْيَا عَمَلٌ وَلَا حَسَابُ
 فِي الْإِخْلَاصِ تَنَافُسٌ أُولَى الْتَهَى وَالْأَلْبَابِ فِي الْآخِرَةِ
 حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ فِي الْعَدْلِ الْاِقْدَامُ سُبَّةُ اللَّهِ وَثَبَاتُ
 الدُّوَلِ فِي كُلِّ مَعْرِفٍ إِحْسَانٌ فِي كُلِّ صَنِيعَةٍ اِمْتِنَانٌ
 فِي الْغَيْبِ الْعَجَبُ فِي الْغَضَبِ الْعَطَبُ فِي الْخَرِصِ الشَّفَادُ
 الْغَضَبُ فِي الْمَوْتِ رَاخَةُ السَّعَادَةِ فِي الدُّنْيَا رَاخَةُ الْاَشْيَاءِ
 فِي الْاِنْفِرَادِ لِعِبَادَةِ اللَّهِ كَقُرْذُ الْاَرْيَاحِ فِي اَعْتَزَالِ اَنْبَاءِ
 الدُّنْيَا جَمَاعُ الصَّلَاحِ فِي الْعَوَاقِبِ شَافٍ أَوْ مَرِيخٌ فِي كُلِّ
 بَرٍّ شُكْرٌ فِي كُلِّ نَسْمَةٍ اَجْرٌ فِي الْمَوَاعِظِ جِلَاءُ الصَّدُورِ فِي
 اِخْلَاصِ النِّيَّاتِ تَجَاحُ الْأُمُورِ فِي الصِّيقِ وَالسَّيِّدَةِ يَطْمَحُ

حَسَنٌ

حُسْنُ الْمُوَدَّةِ فِي اخْتِقَابِ الْمَطَالِمِ ذَوَالِ الْقُدْرَةِ
 فِي سَعَةِ الْاَخْلَاقِ كَفَرُ الْاَزْوَاقِ فِي حُسْنِ الْمَصَاحِبَةِ
 يَرْغَبُ الرِّفَاقُ فِي خِلَافِ النَّفْسِ رُسْدُهَا فِي طَلَفِ
 النَّفْسِ عَمَلٌ فِي الْاِسْتِثَارَةِ عَيْنُ الْهَدَايَةِ فِي طَاعَةِ
 الْهَوَى كُلِّ الْغَوَايَةِ فِي تَعَاقُبِ الْاَيَّامِ مَعْتَبَرٌ لِّلْاَنَامِ
 فِي الْمَطَالِمِ اخْتِقَابُ الْاَنَامِ فِي الْقُرْآنِ نَبَأٌ مَا قَبْلَكُمْ
 وَخَيْرٌ مِّنْ بَعْدِكُمْ وَحَكْمٌ مَا بَيْنَكُمْ فِي الْعَدُولِ سَعَةٌ وَفَنٌ
 صَاقٌ عَلَيْهِ فَالْجُورُ اَضْيَاقٌ فِي حُلِّ عِبَادَةِ اللَّهِ عَلَى اَحْكَامِ
 اللَّهِ اِسْتِيفَاءُ الْحَقُوقِ وَكُلُّ الرِّفْقِ فِي السَّفَةِ وَكَثْرَةُ الْمَرْحِ
 الْحَرْقِ فِي الْعَجَلَةِ النَّدَامَةِ فِي الْاَنَاءَةِ السَّلَامَةِ فِي كُلِّ شَيْءٍ
 يَذْمُ السُّرُوفِ الْاَلَاءِ فِي صَنَائِعِ الْمَعْرُوفِ وَالْمُبَالِغَةِ
 فِي الطَّاعَةِ مَتَّاعٌ مِنْ حَكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ

فی حروف الفاء باللفظ المطلق **قال** فاعل الخير
در حروف ف بلفظ مطلق که حصه مرتضی خرمکنده

خیر منه فاعل الشر شرم منه فکر العاقل هداية
بهرت از خیر بدی کننده بدتر از بدی اندیشه عاقل راه یافتنی است
فکر الجاهل غواية فقد الاحبة غربة فعل الشر
اندیشه نادان گمراهی است کردن دوستان غریبی است کردار بدی است
مسیه فقد العقل شقاء قوت الغناء غيبة الاكبا
فکر کردن غمزدگی است اندیشه دادن قوتی بخش زبردستی
وحسرة الحق فقد البصر اهون من فقد البصيرة
وینشانی الحزن نایافتن دیده استانترست از نایافتن بینائی
فلساعة قصيرة خير من عبادة طويلة فضل الرجل
اندیشه ساعی کوتاهی باشد بهترت از بزمی نود و نود ازافتی مرد
يعرف من قوله فمن الرجل بفضل لا باصلا فان من
شناختن از گفتار او برافزانی مرد
اصح عمل قيص واستدرك فوارط امسه فان من
شایسته که در امور خود را در وقت فراغت از کارش
غلب هواه وملك دواعي نفسه فقد الولد محرف
دست یافت برادری خود را خواسته نفس خود را فزود
الكبد فقد الاخوان موهي الحبل فكرك تهديك
جگرست کردن برادران اندیشه تو راه میباید
الى الرشاد ويحك عليك على اصلاح المعاد فعل الخير
بسوی راه راست و میباید که بر اصلاح کار خیر
دخيرة باقية وغرة زاكية فكل المرء حراة تربه حسن
بهرندوی باقی است و میوه پاکست اندیشه مرد آینه ایست که نمایان خوبی

علمه من قبحه فقر النفس شر الفقر فاقد البصر سئ النظر
کردار او را از قبحه بدتر فقر نفس بدتر از بدی اندیشه فاقد دیدنی بدی است
فقر الحق لا يعنيه المال فاقد الدين متردي الفكر
بدتر از حق را نگرش نیست مال کم کننده بدتر از دین اندیشه
والصلاة فساد الدين الطمع فساد العقل الاغترار
وگراهی و نماز فساد دین طمع فساد عقل اغترار
بالخدع فساد النفس الهوى فساد الدين الدنيا فساد
بفریبهای دنیا فساد نفس هوا فساد دین دنیا فساد
الامانة الخيانة فان من تجلبب الوفاء وادع الامانة
امانت نیست خیانت فان از در پوشیدن لباس وفاداری و بپوشیدن
فساد البهائم الكذب فليصدق رايد امله وليحضر
بدی و حیوانات دروغ گفتن را باید دید و حاضر
عقله وليكن من انباء الاخرة فمنها قدم واليهما قلب
عقل خود را و بلیک باشد از خبرهای آخرت از آنها قدم و به آنها قلب
فضيلة السيادة حسن العادة فضيلة العقل الزهادة
افزونی برتری عادت خوب فضیلت عقل زهد
فضيلة الايمان بذل الاحسان فضيلة السلطان
افزونی ایمان بذل احسان افزونی پادشاه
عمادة البلدان فضيلة الرئاسة حس السياسة
بعماره کردن سرزمینها فضیلت ریاست حس سیاست
فضل فكر وفهم اجمع من فضل تكرار ودراسة فطنة
افزونی اندیشه و در یافتن از افزونی تکرار و مطالعه دانایی
المواعظ تدعو الى الحذر فاعظوا بالخير وانتفعوا
بندها میخواند بسوی ترس مهربانان را با خیر و سودمند شود

بِالتَّذَرُّفِ فَفَكَرَ فِي الطَّاعَةِ حَيْدُوكَ إِلَى الْعَمَلِ بِهَا فَفَكَرَ
 فِي الْمَعْصِيَةِ حَيْدُوكَ عَلَى الْوُقُوعِ فِيهَا فَفَكَرَ ثُمَّ تَكَلَّمَ تَسْلِيمًا
 مِنَ الدَّلِيلِ فَقَدْ تَوَسَّاهُوهُ مِنْ سِيَاسَةِ السَّقَلِ
 فَرَأَى إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَلَا يَفِرُّ حَيْثُ فَاتَهُ مُدِيرُكُمْ
 وَلَنْ تَعْرِضَ وَهْ فَإِلَهَا حَسْرَةً عَلَى ذَوِي غَفْلَةٍ أَنْ يَكُونَ
 عَمْرُ عَلَيْهِ حُجَّةً فَإِنْ تَقَدَّرَ يَوْمَ إِلَى شَقْوَةٍ فَرَأَى وَكُلَّ
 الْفَارِغِ مِنَ اللَّيْمِ الْأَخْمَقِ فَرَأَى وَكُلَّ الْفَرِغِ مِنَ الْفَاجِ
 الْفَاسِقِ فَضَائِلُ الطَّاعَةِ قَلِيلٌ دَفَعَ الْمَقَامَاتِ
 وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ أَتَى عَلَيْهِ فَتَاحٌ مِنْهَا
 دَلِيلٌ فَلَوَاتِ زَفَاعٌ مَقْضَلَاتِ فَضِيلَةُ الْعَمَلِ الْعَمَلِ
 بِهِ فَضِيلَةُ الْعَمَلِ الْإِخْلَاصُ فِيهِ فَارِيقٌ مَنْ قَارَقَ الْحَقَّ
 الْغَيْرَ وَدَعَا وَمَا رَضِيَ لِنَفْسِهِ فَإِنْ بِالْفَضِيلَةِ مَنْ غَالِبَ

غضبه

غَضَبَهُ وَمَلَكَ تَفَارِعَ شَهْوَتِهِ فَعَمِلَ الرِّيْبَةَ عَارُ وَالْوُقُوعِ
 بِالْغَيْبَةِ نَارَ فَإِنْ مَنْ كَانَتْ سَيِّئَتُهُ الْإِعْتِبَارُ وَبَحِيَّتُهُ
 الْإِسْطِظْهَارُ فَوَيْتِ الْحَاجَّةَ خَيْرَ مِنْ طَلِبِهَا مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا
 فَأَلْقَا لَوْبَ لَا هَيْبَةَ عَنْ رُسْدِهَا تَأْسِيَةً عَنْ خَطَرِهَا سَالِكَةً
 فِي غَيْرِ مَضْمَارِهَا كَانَ الْمَغْنَى سَوَاهَا وَكَانَ الْخَطَأُ فِي إِجْرَانِ
 دُنْيَا فَإِنْ بِالْسَّعَادَةِ مَنْ أَخْلَصَ الْعِبَادَةَ فَعَمِلَ الْمَعْرِفِ
 وَآغَاثَةِ الْمَلُوفِ وَأَقْرَاءِ الضُّيُوفِ إِلَهَ السِّيَادَةِ فَاقْ
 الْكُرْبَى أَحْسَنَ مِنْ غِنَى اللَّيْمِ فَقَدْ اللَّيَامُ رَاحَةُ الْإِنَامِ
 فَاسْمَعُوا أَيُّهَا النَّاسُ وَعَوُوا وَاحْضُوا أَذَانَكُمْ لِقَائِهِمْ
 تَفَهَّمُوا فَتَفَكَّرُوا أَيُّهَا النَّاسُ وَتَبَصَّرُوا وَاعْتَبَرُوا
 وَتَعَطَّوْا وَتَنَوَّذُوا إِلَى آخِرَةِ تَسْعَدُوا وَفِيهَا مَوَاعِظُ
 شَافِيَةٌ لَوْ صَادَقَتْ قُلُوبَكُمْ أَلَكِيَّةً وَاسْمَاعًا وَلَعِيَّةً وَآرَاءَ

عَازِمَةً فَاتَّقُوا اللَّهَ تَقِيَّةً مِنْ أَنْصَابِ الْخَوْفِ بَدَنَهُ
 وَأَسْمَاءُ التَّحِيدِ غَيْرَ رُفُومِهِ وَأَطْمَاءُ الرَّجَاءِ هَوَاجِ
 يَوْمِهِ فَمِنْ الْإِيمَانِ مَا يَكُونُ ثَابِتًا مُسْتَقَرًّا فِي الْقُلُوبِ
 وَمِنْهُ مَا يَكُونُ عَوَارِي بَيْنَ الْقُلُوبِ وَالصُّدُورِ
 فَاتَّقُوا اللَّهَ تَقِيَّةً مَرَسَمَ فَتَحَ وَأَقْرَفَ فَاعْتَرَفَ
 وَجَلَّ فَعَمَلٌ وَحَازِرٌ فَبَادِرٌ فَالِلَّهِ عِبَادَةُ اللَّهِ كَيْ
 الْحَيَّةِ وَفِي الْجَاهِلِيَّةِ فَاتَهُ مَلَأَتْ الشُّبَّانَ وَمَنَاحِ
 الشَّيْطَانِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّهُ فَالْصُّورَةُ
 صُورَةُ إِنْسَانٍ وَالْقَلْبُ قَلْبُ حَيَوَانٍ فَدَعِ الْإِسْرَافَ
 مُقْتَصِدًا وَادْكُرْ فِي الْيَوْمِ عَدَا وَأَمْسِكْ مِنَ الْمَالِ
 بِقَدْرِ صُورَتِكَ وَقَدِّمِ الْفَضْلَ لِيَوْمِ حَاجَتِكَ
 فَافِقْ أَمَّا السَّامِعُ مِنْ غَفْلَتِكَ وَاخْتَصِرْ مِنْ غَلَبَتِكَ

عازمه: عزم کننده
 اتقوا: بپوشید
 تقیه: احتیاط
 انصاف: برابری
 الخوف: ترس
 بدنه: بدن
 اسماء: نامها
 التحید: توحید
 روفوم: روفوم
 اطماء: آرامش
 الرجاء: امید
 هواج: آشوب
 یوم: روز
 ایمان: ایمان
 ثابت: ثابت
 مستقر: مستقر
 القلوب: القلوب
 منه: از او
 عواری: عواری
 بین: بین
 الصدور: الصدور
 فاعترف: فاعترف
 جلال: جلال
 فبالله: فبالله
 عباد: عباد
 کبیر: کبیر
 الحیة: الحیة
 الشبان: الشبان
 مناح: مناح
 الشیطان: الشیطان
 علیه السلام: علیه السلام
 صورته: صورته
 انسان: انسان
 القلب: القلب
 حیوان: حیوان
 الإسراف: الإسراف
 مقتصد: مقتصد
 ادکر: ادکر
 الیوم: الیوم
 عددا: عددا
 امسک: امسک
 المال: المال
 بقدر: بقدر
 صورت: صورت
 الفضل: الفضل
 لیوم: لیوم
 حاجت: حاجت
 افق: افق
 السامع: السامع
 غفلت: غفلت
 اختصر: اختصر
 غلبت: غلبت

واشد

وَاشْدُدْ أَرْكَانَكَ وَخُذْ حَذْرَكَ وَادْكُرْ قَبْرَكَ فَإِنَّ
 عَلَيْهِ مَمَرَكَ فَاتَّقُوا اللَّهَ تَقِيَّةً مِنْ أَيْقُنَ فَاحْسَنَ
 وَعَبْرَ فَاعْتَبِرْ وَحَذْرَ فَانْدَجِرْ وَبَصْرَ فَاسْتَبْصِرْ
 وَخَافَ الْعِقَابَ وَفَعَلَ الْيَوْمَ الْحِسَابَ فَالِلَّهِ اللَّهُ
 عِبَادَ اللَّهِ أَنْ تَبْرُدَ دَوَابَّ الْكِبَرِ فَإِنَّ الْكِبَرَ مَصِيدَةُ
 ابْلِيسَ الْعَظَمَى الَّتِي يَسْأُورُ بِهَا الْقُلُوبَ مَسَاوِدَةَ
 السَّمُومِ الْقَاتِلَةِ فَاللَّهُ عِبَادَ اللَّهِ تَقِيَّةً مَنْ شَغَلَ بِالْفِكْرِ
 قَلْبَهُ وَارْحَفَ الذِّكْرَ بِالسَّانَةِ وَقَدَّمَ الْخَوْفَ لِأَمَانِهِ
 فَاتَّقُوا اللَّهَ جِهَةً مَا خَلَقَكُمْ وَأَحْذَرُوا أَمْنَهُ كَنَهُ
 مَا حَذَرَكُمْ مِنْ نَفْسِهِ وَاسْتَحَقُوا مِنْهُ مَا أَعَدَّ لَكُمْ
 بِالتَّجَرُّ لِمَدَقِ مِعَادِهِ وَالْحَذْرَ مِنْ هَوْلِ مِعَادِهِ
 فَازْ مِنْ اسْتَصْحَبَ بِمُورِ الْمَدَى وَخَالَفَ دَوَاعِي

واشدد: واشدد
 ارکان: ارکان
 خذ: خذ
 حذر: حذر
 وادکر: وادکر
 قبر: قبر
 فان: فان
 عليه: عليه
 ممرک: ممرک
 اتقوا: اتقوا
 تقیه: تقیه
 من: من
 ایقن: ایقن
 فاحسن: فاحسن
 وعب: وعب
 فاعتبر: فاعتبر
 وحذر: وحذر
 فاندجر: فاندجر
 وبصر: وبصر
 فاستبصر: فاستبصر
 وخاف: وخاف
 العقاب: العقاب
 وفعل: وفعل
 الیوم: الیوم
 الحساب: الحساب
 فالله: فالله
 الله: الله
 عباد: عباد
 الله: الله
 ان تبرد: ان تبرد
 دواب: دواب
 الکبر: الکبر
 فان: فان
 الکبر: الکبر
 مصیدة: مصیدة
 ابليس: ابليس
 العظمی: العظمی
 التي: التي
 يساور: يساور
 بها: بها
 القلوب: القلوب
 مساویدة: مساویدة
 السموم: السموم
 القاتلة: القاتلة
 فالله: فالله
 عباد: عباد
 الله: الله
 تقیه: تقیه
 من: من
 شغل: شغل
 بالفکر: بالفکر
 قلبه: قلبه
 وارحف: وارحف
 الذکر: الذکر
 بالسانة: بالسانة
 وقدم: وقدم
 الخوف: الخوف
 لایمانه: لایمانه
 فاتقوا: فاتقوا
 الله: الله
 جهة: جهة
 ما: ما
 خلقکم: خلقکم
 واحذر: واحذر
 أمنه: أمنه
 کنه: کنه
 ما: ما
 حذرکم: حذرکم
 من: من
 نفسه: نفسه
 واستحق: واستحق
 منه: منه
 ما: ما
 أعد: أعد
 لکم: لکم
 بالتجر: بالتجر
 لمدق: لمدق
 معاده: معاده
 والحذر: والحذر
 من: من
 هول: هول
 معاده: معاده
 فاز: فاز
 من: من
 استصح: استصح
 بمور: بمور
 المدي: المدي
 وخالف: وخالف
 دواعي: دواعي

الهوى وجمال الايمان عُدَّة معاده والتقى
 آخره و زادته فالتقوا الله عباد الله تقية من شمر
 تجويدا واحدا تشميرا وكشفا في عمل وبادر عوجا
 فالتقوا الله تقية من نظري في كره المومل وعا قبة
 المصدر ومغية المرجع فتدارك فارطا الزلل
 واستكثر من صالح العمل فالأرواح مرفهة بثقل
 أعانها موقته بنغب ايمانها لا يستراد من صالح
 عملها ولا يستغتب وقال عليه السلام في ذكر الامرين
 بالمعروف والنهي عن المنكر فمنهم المنكر للمنكر
 بيده ولسانه وقلبه فذلك المستكمل لحصال الخير و
 متم المنكر بلسانه وقلبه والتارك بيده فذلك
 المتمسك بخصليتين من خصال الخير ومضجع خصلة
 منكم

والمنكر بقلبه والتارك بلسانه وبيده فذلك مضجع
 اشرف الخصلتين من الثلاث متمسك بواحدة ومنهم
 تارك الانكار المنكر بقلبه ولسانه وبيده فذلك
 ميت بين الأحياء فيا عجبا ومالي لا اعجب من خطاء
 هذه الأمة على اختلاف جهات في دياناتها لا تقصون ان
 نبى ولا يقتدون بعلم وصي ولا يؤمنون بغيب ولا يقفون
 عن غيب يعلمون في الشهات ويسير في الشهوات
 المعروف فيهم ما عرفوا والمنكر فيهم ما انكروا مفرع
 في المعصلات الى انفسهم وقبولهم في المهمات على
 آرائهم كان كلا منهم امام نفسه قد اخذ فيما يرى بغیر وثيقا
 يمينات ولا اسباب محكمات فرض الله سبحانه الايمان
 تطهير من الشرك والصلوة تنزهها عن الكبر والزكاة تسبيا
 منكم

للرزق والصيام ابتداء لاخلص الحق والحق تقوية للدين
 وادبها دعاء للإسلام والأمر بالمعروف مصلح للعوام
 والهي عن المنكر رداء للشفاء وصلة الأرحام
 ممة للعهد والقصاص حقنا للدماء وإقامة الحدود
 أعظاما للحريم وترك شرب الخمر تحصينا للعقل ومجما
 السرقه إجمالا للغة وترك الزنا تحصينا للإستبواب و
 ترك اللواط تكشيرا للنسل والشهادة استظهارا على المجاهدات
 وترك الكذب تشويقا للصدق والإسلام أمانا من
 المخاوف والامامة نظاما للأمة والطاعة تعظيما للإمامة
 تمام من حكم امير المؤمنين على بن ابي طالب في حروف
 بلفظ قد قال قد ينزل الحكم قد ينزل الحكم
 قد يكبوا الجواد قد يدرك المراد قد يتجهم المطالبة تحب

الطالب

الطالب قد تفاجى البلية قد تذهل الرذيلة قد تغير الامنية
 قد تعاجل المنية قد تزدى الدنية قد يبعد القريب
 قد يلبس الضليب قد يستفيد الظنه الناصح قد يفضى المستنصر
 قد ينصح غير الناصح قد يستقيم المعوج قد يستظهر المحجج قد
 اصاب المسترشد قد اخطا المستفيد قد سعد من جد
 قد نجح من وجد قد يصاب المستظهر قد يسلم المقر قد يتم
 الامور قد ينقض السرور قد تكذب الامال قد تحذر
 الرجال قد يعطب المخدور قد يذل المتجبر قد ينق
 المحروم قد ينصر المظلوم قد يغلب المغلوب قد يدرك
 المطلوب قد يدوم الضر قد يضام الحى قد يغيب الصبر
 قد ينزل راي الفد قد ينزل العقل الفد قد تصاب الفضة
 قد تنقلب الترهة غصه قد سوى الحسام قد تصدق

الْأَحْلَامُ قَدْ يُضَيُّ الْكَلَامُ قَدْ يَجْعُ الْمَلَامُ قَدْ تَرَى بِالْحَلَمِ غَيْرُ
 الْحَكِيمِ قَدْ تَقَرَّبُ الْأَرْاءُ قَدْ يَخْدَعُ الْأَعْدَاءُ قَدْ تَسَالُ الْبَحْ
 قَدْ تَقَى أَنْدَمَالُ الْجُوحِ قَدْ أَضَاءَ الصُّبْحُ لَذَى عَيْنَيْنِ قَدْ
 يَنْفَصِلُ الْمُتَوَاصِلَانِ وَكَيْتَ جَمْعُ الْإِلْفَيْنِ قَدْ خَاطَرَ
 مَنْ اسْتَقْنَى بِرَأْيِهِ قَدْ جَهَلَ مَنْ اسْتَنْصَحَ أَعْدَاءَهُ قَدْ
 اُعْتَبَرَ مَنْ ارْتَدَعَ قَدْ عَزَّ مَنْ قَبِعَ قَدْ يَكْتَفِي مِنَ الْبَلَاغَةِ
 بِالْأَخْبَارِ قَدْ يَهِي الْعَطَاءُ لِلْأَخْبَارِ قَدْ نَصَحَ مَنْ وَعَظَ قَدْ
 يَتَّقُ مَنْ أَعْطَى قَدْ أَقْلَ التَّقَى الصَّمُوتُ قَدْ يَبْعُدُ الْمُتَحَيَّرُ
 الْهَوُوتُ قَدْ ضَلَّ مَنْ اخْتَدَعَ لَدَى عَمَى الْهَوَى قَدْ اغْتَبَرُ
 بِالْبَاقِي مَنْ اُعْتَبَرَ بِالْمَاضِي قَدْ وَضَحَتْ نَجْمَةُ الْحَقِّ لَطَائِفُهَا
 قَدْ اسْتَفْتَتِ السَّاعَةُ عَنْ وَجْهِهَا وَظَهَرَتْ لِعَلَامَةِ لَمُتَقَمِهَا
 قَدْ انْجَانَتْ السَّرَامُ لِأَهْلِ الْبَصَائِرِ قَدْ أَخَاطَ عِلْمُ اللَّهِ سُجَانَهُ

بالبواطن

بِالْبَوَاطِنِ وَاحْصَى الظُّوَاهِرَ قَدْ يَكُونُ الْيَاسُ إِذَا كَا
 إِذَا كَانَ الطَّمَعُ هَلَاكًا قَدْ حُرْتُ بَعْدَ الْهَجْرَةِ اِعْرَابًا
 وَبَعْدَ الْمَوَالَاةِ أَخْرَابًا قَدْ تَوَرَّطَ اللَّجَاجَةُ مَا لَيْسَ لِلْمَرْءِ
 إِلَيْهِ حَاجَةٌ قَدْ أَوْجَبَ اللَّهُ مَسْئَلَهُ عَلَى مَنْ بَلَغَ سَوِيْلَهُ
 قَدْ يَقْطَعُ فَيَقْطَعُوا وَهَدَيْتُمْ فَاهْتَدَوْا قَدْ نَصَحْتُمْ فَابْتَدَأُوا
 قَدْ دَلَلْتُمْ إِنْ اسْتَدَلْتُمْ وَعَظْتُمْ إِنْ أَعْظَمْتُمْ وَنَصَحْتُمْ
 إِنْ انْتَصَحْتُمْ قَدْ لَعْنَى يَهْلِكُ فِي لَهَبِ الْفِتْنَةِ الْمُؤْمِنُ
 وَيَسْلَمُ فِيهَا غَيْرُ الْمُسْلِمِ قَدْ غَابَ عَنْ قُلُوبِكُمْ ذِكْرُ الْأَجَالِ
 وَخَضَرْتُمْ كَمَا ذَبَّ الْأَمَالُ قَدْ ذَهَبَ عَنْ قُلُوبِكُمْ أَصْلُ
 الْأَجَلِ وَغَلِبَكُمْ غُرُورُ الْأَمَلِ قَدْ ذَهَبَ مِنْكُمْ الذِّكْرُ وَنُورُ
 وَالْمَتَذَكُّرُونَ وَبَقِيَ النَّاسُونَ وَالْمُنْتَاسُونَ قَدْ قَاتَمَتْ

عَلَى الْكَذِبِ وَتَبَاعُضُوا عَلَى الصِّدْقِ ^{بر دروغ و دشمنی کنند} قَدْ ظَهَرَ أَهْلُ الشَّرِّ ^{بر دروغ و دشمنی کنند}
 وَبَطْنُ أَهْلِ الْخَيْرِ وَفَاضَ الْكَذِبُ وَغَاضَ الصِّدْقُ ^{و درینده شد اهل خیر و بسیار شد دروغ و کم شد راستی} قَدْ ^{تحقیق که}
 أَوْجَبَ الْإِيمَانَ عَلَى مُعْتَقِدِهِ أَقَامَ سُنَنِ الْإِسْلَامِ وَالْفَرِيقَ ^{و واجب گردانید ایمان بر و بسته بود پای داشتن سننای اسلام و واجب}
 قَدْ اسْتَدَارَ الزَّمَانُ كَهَيْئَةِ يَوْمٍ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ^{تحقیق که برگشته و راند روزگار همچون روزی که آفرینش آسمانها و زمین}
 قَدْ كُنِيَ الْقَبْحُ حَتَّى قَلَّ الْحَيَاءُ مِنْهُ قَدْ كُنِيَ الْكَذِبُ حَتَّى ^{تحقیق که بسیار شد زشتی آنکه کم شود شرم و از دشمنی تحقیق که بسیار شد دروغ و آنکه}
 قَلَّ مِنْ يَتَّقِي بِهِ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى ابْنِ الْوَلَاءِ ^{کم شد آنکه اعتماد و از خود دارد بعضی از آنچه وارد شده از حکمهای امیرالمومنین علی ابن ابی طالب}
فِي حُرُوفِ الْقَافِ بِالْفَتْحِ الْمَطْلُوقِ قَافِ ^{در حروف قاف بلفظ مطلق کفت حروفه مرفعه}
 قُرْنَتْ الْحِكْمَةُ بِالْعِصْمَةِ قُرْنَتْ الْهَيْبَةُ بِالْخِيَةِ قُرْنَتْ ^{نزدیک گشت حکم و بوسه گاری نزد گشت هیبت و نزدیک گشت خیره}
 الْحَيَاءُ بِالْخُشْيَانِ قُرْنَتْ الْإِجْتِهَادُ بِالْوَجْدَانِ قُرْنَتْ ^{نظم بنویسید نزد گشت استقامت و کوشش بیافق نزد گشت}
 الْأَكْبَانُ بِالْمَلَلِ قُرْنَتْ الطَّمَعُ بِالذُّلِّ قُرْنَتْ الْفَتْوَعُ ^{بزرگو باندوه نزد گشت طمع بخوار و خونسندی}
 بِالْعَنَاءِ قُرْنَتْ الْخُصْمُ بِالْعَنَاءِ قُرْنَتْ الْوَرَعُ بِالْتَّقَى قُرْنَتْ ^{بجوهر بگری نزد گشت بیهوشی بپوش نزد گشت بپوشی}
 الْحَيَّةُ بِحُبِّ الدُّنْيَا قَلَّ مَا نَصَدَقَ الْأَمَالُ قَلَّ مَا يَعُودُ ^{بج بپوستی دنیا کم باشد آنکه راست آید امیدها کم باشد آنکه بازگردد}

الْأَدْبَارُ اقْبَالًا قَلَّ مَا يَنْصِفُ اللِّسَانُ فِي شَرِّ قَبِيحٍ أَوْ ^{پس افادن به پیش افادند کم باشد آنکه عدل کند زبان در استکار کردن زشتی}
 أَحْسَانٍ قَلَّ مَا تَدْرُومُ مَعْدَةُ الْمُلُوكِ وَالْخَوَانِ قَلَّ ^{نیگونی کم باشد آنکه بیاید دوستی پادشاهان و طاینان کم باشد که}
 يُصِيبُ رَأْيَ الْعَجُولِ قَلَّ مَا تَدْرُومُ خَلَّةُ الْمُلُوكِ قَلِيلٌ ^{دست آید اندیشه شتابنده کم باشد آنکه بیاید دوستی پادشاهان آنکه}
 يَدْرُومُ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مُنْقَطِعٌ قَلِيلٌ الطَّمَعُ يَفْسِدُ الْوَرَعَ ^{بیاید بهرست از بسیاری که برود از طمع از طمع بیهوشی را}
 قَتَلَ الْخَرِصُ رَأْيَهُ قَتَلَ الْقَنُوطُ صَاحِبَهُ قَطِيعَةُ الْأَحْمَقِ ^{گشت از گشت مولود خود را گشت فزیددی بادر خود را بیدار داری از ابله}
 خَرَمَ قَطِيعَةُ الْفَاحِشِ غَنَمٌ قَلِيلٌ الْأَدَبُ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ ^{هوشیار دیشتم برید داری از بزرگوار غنی نیست اندک ادب بهرست از بسیاری}
 النَّسَبُ قَلِيلٌ الْحَقُّ يَدْفَعُ كَثِيرًا لِلْبَاطِلِ كَمَا أَنَّ الْقَلِيلَ مِنَ ^{از نسب اندکی از حق بر روی اندازد از بسیار باطل بچنانکه اندک از}
 النَّارِ يَحْرِقُ كَثِيرًا الْحَطَبُ قَلِيلٌ لَكَ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ لِفَيْرِكَ ^{آتش میسوزاند هیزم بسیار را اندک که موزاست بهرست از بسیاری که موزاست}
 قَاتِلُ هَوَاكَ بِعَقْلِكَ تَمْلِكُ رُشْدَكَ قَلِيلٌ مِنَ الْخَوَانِ ^{بکش آرزو خود را بعقل خود بکشد اندر راه دست خود شوی اندک از بزرگاری که}
 مَنْ يَنْصِفُ قَلِيلٌ مِنَ الْأَغْنِيَاءِ مَنْ يُؤَاسِي وَيَسْعِفُ ^{بافضا باشد کم اند از ثروتمندی آنکه هزل کند و کار بر آرد}
 قَلِيلٌ يَدْرُومُ عَلَيْكَ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مَمْلُوكٍ قَلِيلٌ فِي حِيلَةٍ ^{اندکی که بیاید بهرست از بسیاری که ملاستزده باشد کم باشد آنکه کام بر آرد}
 الْعَجُولُ أَوْ تَدْرُومُ مَعْدَةُ الْمُلُوكِ قَلِيلٌ بِحَمْدِ مَغْبَتِهِ ^{شتابنده یا آنکه بیاید دوستی اندوهناک و اندکی که ستودم باشد باطل و بی}

خیر من کثیر تضرع عاقبتہ ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قدر الرجل علی قدر همتہ ^{اندازه مرد} و علم ^{دانش}
 علی قدر نیتہ ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلیل یفتقر الیه خیر من کثیر یستغنی عنه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 قلیل یخف علیک عمله خیر من کثیر یثقل عمله ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 الشکر زهدی فی اصطناع المعروف ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة الاکل من العفا ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 و کثرته من الاشراف ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة الاسترسال الی الناس اخر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 قل من اکثر من الطعام ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلم یستغنی ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلیل یکنی خیر من کثیر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 یطغی ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلیل یجی خیر من کثیر یردی ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة کل امری ما یعلم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 قدا حسناتک تغنم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قوم لسانک تسلم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قرین الشهوات ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} سیر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 التبعات ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قرین المعاصی ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} زهین السیات ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قضا ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 متقن و علم مبهم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قول لا اعلم فضف العلم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قل من مجل ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 الا هلك ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قل من صبر الا ملک ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قل من صبر الا قدر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قل ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 من صبر الا ظفر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قیمة کل امری عقله ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قدر المرء علی قدر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}

فضله

فضله ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قدر کل امری ما یحسونه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة العقواقیح العیوب ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 والشرع الی الانقیام ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} اعظم الذنوب ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة الکلام ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 یسنر العیوب ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} و یقلل الذنوب ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة الاکل يمنع کثیر ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 من اغلال الجسم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قطیعة الرحم تجلب کثیرا من النعم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 قلة الکلام یسر العوار ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} و یؤمن العتار ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلة الخاطبة ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 تصون الدین ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} و ترجیح من مقارنته الاشرار ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلیل العلم ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 مع العمل خیر من کثیر بلا عمل ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قدر تم اقطع ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} و فکر تم انطق ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 و تیر تم اعمل ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلب الاحق ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} فی فیه و لسان العاقل ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 فی قلبه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلب الاحق ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} و راء لسانه و لسان العاقل ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 و راء قلبه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلوب الرجال ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} و حشیة من تالفها اقبلت ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 الیه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} قلوب العباد ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} الطاهرة ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} مواضع نظر الله سبحانه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}
 فمن طهر قلبه نظر الله الیه ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} فقلوا الحق ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود} تعفوا و اسکتوا ^{بهرت از بسیاری که دیوانه شود}

عَنِ الْبَاطِلِ تَسْلَمُوا قَدْ مَوَّخِرًا تَقَمُّوْا وَاخْلَصُوا اَعْمَالَكُمْ
 از باطل ناپسندید و باطنه سازید و غنیمت شمارید و خردا بشمارید و باطنه سازید و غنیمت شمارید و خردا بشمارید
 سَعِدُوا قَدْ دَنَيْكَ عَلَى نَفْسِكَ اَفْضَلُ الْقُدْرَةِ وَاحْتِرَاكَ
 تا بخت شریف توانای تو بر نفس خود از خود تو توانای است و در میان درویشی
 عَلَيْهَا خَيْرٌ اَلْأَمْرُ قُوَّةُ سُلْطَانِ الْحِجَةِ اَعْظَمُ مِنْ قُوَّةِ سُلْطَانِ
 بر نفس بهتر از فرمانروایی قوی درانی بجز و ستاد بزرگوار است از بزرگی دارایی
 الْقُدْرَةِ قَطِيعَةُ الرَّحْمِ اَقْبَحُ الشَّيْءِ قَطِيعَةُ الرَّحْمِ نَزِيلُ
 توانای قطعه رحمت بدترین چیز است قطعه رحمت نازل
 الْيَتَمُ قَطَعَ الْعِلْمَ عُدُّ الْمُتَعَلِّكِينَ قَرَيْنُ السُّوءِ شَرُّ قَرَيْنِ
 یتیم دانش را برید دانش عدد بجهان جویند همتی بد همتی بد
 وَدَاءُ اللَّوْمِ دَاءٌ دَفَيْنٌ قَطِيعَةُ الْجَاهِلِ تَدُلُّ صِلَةَ الْعَاقِلِ
 و درد ناکس در بستر نهان بریداری نادان دامنه ناپسندیده به بوسه عاقل
 قَبِيحٌ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ حَسَنٍ جَاهِلٍ قَطِيعَةُ الْعَاقِلِ لَكَ خَيْرٌ
 بدتر از خردمند بهرست از خوب نادان بریداری خردمند مرتا بهرست
 مِنْ قَفَاذِ الْحِمْلَةِ فَيْكَ قَصْرٌ مِنْ حُرْصِكَ وَفَتْ عِنْدَ
 از جرد آمدن جاده قدر تو کوتاه کنی از آذ خود و باز ایست نزد
 الْمَقْدُورِ لَكَ مِنْ رِزْقِكَ تَحْرُزُ دِينَكَ قَرَيْنُ الشُّهْوَةِ
 اندازه شده مروتا از روزی تو تا نگاه داری دین خود را همتی بد آرزو
 حَرِيضُ النَّفْسِ مَقَاوِلُ الْعَقْلِ قَصْرٌ وَالْأَمَلُ وَخَافُوا نَفْتَةً
 بهرامت نفس و خسته است عقل او کوتاه کند امید را و بترسد از نگاه سپید
 الْأَجَلِ وَبَادِرُ وَاَصَالِحِ الْعَمَلِ قَلِيلُ الْمَقَالِ وَقَصْرُ الْأَمَالِ
 مروت و بشتابید بگردار راست کم کن گفتار و کوتاه کن امیدها را
 قَلِيلُ الْأَمَالِ تَخْلُصُ لَكَ الْأَعْمَالُ قَدْ دَنَيْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِالْحَاسِبَةِ
 کم کردن امیدها را ناپسندید و مروتا عملها بند کنید نفسهای خود را بنهار

و املاها

وَأَمْلِكُوهَا بِالْمُخَالَفَةِ قَلِيلُ الدُّنْيَا يَذْهَبُ بِكثِيرِ الْآخِرَةِ وَقَالَ
 و خداوندی کند و مخالفی آنکه دنیا می رود و میگذرد و بکثیری از آخرت و گفت
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي تَوْحِيدِ اللَّهِ تَعَالَى قَرِيبٌ مِنَ الْأَشْيَاءِ غَيْرِ
 در توحید خداوندی نزدیک است به همه چیزها نیکو
 مَلَابِسٌ يُعِيدُ غَيْرَ مَبَائِنَ قُوَّائِمَاتِكَ بِالْيَقِينِ فَإِنَّهُ اَفْضَلُ
 از چهره ها دوستانه و غیرها جلالیست از چهره ها محکم ساز ایمان خود را بدانش درست بر بدستی کن از یقین
 الدِّينِ قَصْرُ أَمَلِكَ فَمَا اقْرَبَ أَحْلَكَ قَاتِلُ مَوَالِكَ يَعْلَمُ
 دین است کوتاه کن امید خود را که چه نزدیک است مروتا قاتل موالیک بداند
 وَغَضَبُكَ جَلِيلٌ قَضَاءُ اللُّوَارِمِ مِنْ اَفْضَلِ الْمَكَارِمِ قَارِ
 و خشم خود را بزرگوار است ایستادگی از او در دین نیکو است نیکو است
 النَّاسِ فِي اخْلَاقِهِمْ تَامِنُ مِنْ غَوَايِلِهِمْ قُبْحُ الْحَصْرِ خَيْرٌ
 مردم در خویشاوندی تامل کنی از هلاک گریه های ایشان زشتی از سخن ماندن
 مِنْ خَرَجِ الْحَدَرِ قَاوِمُ الشُّهْوَةِ بِالْقَمْعِ لَهَا تَطَرُّ قَدِيمًا
 از کوفت پموده کوفی و با بری بچند با آرزو بهر کوفت از کوفت پدید آید
 بَعْضًا لَكِنْ لَكُمْ لَا تَخْلَفُوا كَلَّا فَيَكُونُ عَلَيْكُمْ قَارِئُ أَهْلِ
 بعضی را ایستادگی و با ننگ از ایستادگی خود هم مال را که باشد زیان بر شما قاری اهل
 الْخَيْرِ تَكُنْ مِنْهُمْ وَبَيْنَ أَهْلِ الشَّرِّ بَيْنَ عَنَمٍ قَصْرُ الْأَمَلِ
 خیر تماشایی از ایشان و جدا کنی از اهل بدی تا جدا باشی از ایشان کوتاه سازید امید را
 فَإِنَّ الْعَمْرَ قَصِيرٌ وَأَفْعَلُ الْخَيْرِ فَإِنَّ لَيْسَ كَثِيرٌ قِيَامُ الْعَيْشِ
 پس بدستی که عمر کوتاه است و کن خیر را که خبر اندک نزد خداست استواری زندگی
 حَسَنُ التَّقْدِيرِ وَمِثْلُكَ حَسَنُ التَّدْبِيرِ قُوَّةُ الْحِلْمِ عِنْدَ
 از خوبی تقدیر و مثل تو حسن تدبیر و خوی جاده کوفت استواری بریداری نزد
 الْغَضَبِ اَفْضَلُ مِنَ الْقُوَّةِ عَلَى الْإِنْتِقَامِ قَدْ مَوَّالِ الدَّارِ عِ
 خشم از فروست از استواری بر کیت جوی بدش دارد در جگه نده بدش

وَاخِرُوا الْحَاسِرَ وَعَصُوا عَلَى الْاُخْرَاسِ فَاتَهُ اَنْبَاءُ السُّوْفِ
 وچند دارید. وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 عَنِ الْهَامِ قَدْ اِمَّا الْاِخْتِيَارِ فِي اخْتِاِذِ الْاِخْوَانِ فَاِنَّ الْاِخْتِيَارَ
 از مولی. وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 مَعِيَّاتُ فَرَقَ بَيْنَ الْاِخْيَارِ وَالْاَشْرَارِ قَدْ اِمَّا الْاِخْتِيَارَ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 وَاحْذَرُوا لِمَا اسْتَطَعْتُمْ فِي اخْتِيَارِ الْاِخْوَانِ وَالْاَحْكَامِ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 الْاِضْطِرَّارِ اِلَى مُقَادَرَةِ الْاَشْرَارِ قَلِيلٌ لَدُنْيَا لَا يَدُومُ بَقَاؤُهُ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 وَكَيْفَ هَالِكُ يَوْمٍ بِلَاوَهُ قُلْ مَنْ عَزَى بِاللَّذَاتِ اَلَا كَانَ هَالِكًا
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 هَالِكًا قُلْ مَنْ اَكْثَرُ مِنْ فُضُولِ الطَّعَامِ اَلَا لَنَمَهُ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 الْاِسْتِقَامَ قَوْلُ عَذْرِ الْمُجْرِمِ مِنْ مَوَاجِبِ الْكُرْمِ وَمَحَاسِنِ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 الشَّيْمِ قَيْدُ وَقْوَادِمِ النِّعَمِ بِالشُّكْرِ فَاَكُلْ شَارِبٌ دِيمَرٌ وَدِدٌ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 قَوَامُ الشَّرِيفَةِ الْاَمْرُ الْمَعْرُوفُ وَالسُّمْعُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاقَامَةُ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 الْحُدُودِ قَوَامُ الدُّنْيَا بِارْتِجَاعِ عَالَمٍ يَعْمَلُ بِعِلْمٍ وَجَاهِلٍ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 لَا تَسْتَكِلْتُ اَنْ يَتَعَلَّمَ وَغَنَى بِحُجُودِ بَمَالِهِ عَلَى الْفُقَرَاءِ وَفَقِيرٍ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.

لَا يَنْبَغُ آخِرَتُهُ يَدُنِيَا فَاِذَا لَمْ يَعْمَلْ الْعَالِمُ اسْتَكَلْتُ الْجَاهِلَ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 اَنْ يَتَعَلَّمَ وَادَّ اَجَلَ الْعَزْمِ بِمَالِهِ بَاعَ الْفَقِيرَ آخِرَتُهُ يَدُنِيَا
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 قَلَّةُ الْعِزَّةِ كَرَمُ النَّفْسِ وَادُّومُ الصَّحَّةِ قَلِيلُ يَدُومِ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مَقْطُوعٍ قَلِيلُ الطَّمَعِ يَفْسِدُ كَثِيرُ الْوَرَعِ قَتْلُ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 الْحِرْصِ رَاكِبُهُ قَتْلُ الْقَفْطُ صَاحِبُهُ قَصْرُ الْاَمَلِ وَبَادِرُ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 الْعَمَلِ وَخَافُوا بَغْيَةَ الْاَجَلِ فَاتَهُ لَنْ رَجَا مِنْ رَجْعَةِ الْعَمْرِ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 مَا يَرْجُو رَجَا مِنْ رَجْعَةِ الرِّزْقِ وَمَقَاتِ الْيَوْمِ مِنَ الرِّزْقِ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 رَجَى غَدَا زِيَادَتِهِ وَمَقَاتِ اَمْسٍ مِنَ الْعَمْرِ لَمْ يَرْجُ الْيَوْمِ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 رَجَعَتْ قُلُوبُ الرَّعِيَةِ خَرَّاسٌ رَاْعِيهَا فَمَا اَوْدَعَهَا مِنْ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 عَدْلٍ اَوْ جَوْرِ وَجَدَهُ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ الْمَوْمِنِينَ عَلَى
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 بِنِ الْيَطَالِبِ فِي حُرُوفِ الْكَافِ بِلَفْظِ كُلِّ قَا
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.
 كُلُّ عَاقِلٍ مَغْمُومٌ كُلُّ عَارِفٍ مَهْمُومٌ كُلُّ عَالِمٍ خَائِفٌ كُلُّ
 وچند از برده اند. وچند از برده اند. وچند از برده اند.

عَارِفٌ عَارِفٌ كُلُّ قَانِعٍ غَنَى كُلُّ مُتَوَكِّلٍ مَلَكِي كُلُّ طَامِعٍ اِسْتَبْرَأَ
 ششاسانی هر سرگردانست هر خوشبختی هر توکلکننده هر طمعکاری هر کفایت
 كُلُّ حَرِيصٍ فَقِيرٌ كُلُّ شَرِّهِ مَعَهُ كُلُّ مُسْلِمٍ مُؤَقِّي كُلُّ مُعْتَمِدٍ
 هر آذوبی درویش است هر آذوبنی بماندست هر فرمانبرداری در پناه است هر افتادگنده
 عَلَى نَفْسِهِ مُلْقِي كُلُّ مُتَكَبِّرٍ خَفِيَ كُلُّ قَانٍ يَسِيرُ كُلُّ رَاضٍ
 بر نفس خود افتاده است هر گردنکشی آنکست هر فاششونده آنکست هر خشنودی
 مُسْتَرِيحٌ كُلُّ بَرِيٍّ صَحِيحٌ كُلُّ حَسَنٍ مُسْتَأْنَسٍ كُلُّ قَانِطٍ
 آسوده است هر وارسته تندرست است هر میگوکادی خجسته است هر قویتری
 آتِشٌ كُلُّ مُطِيعٍ مُكْرَمٌ كُلُّ عَاصٍ مُتَأْتِمٌ كُلُّ جَاهِلٍ مُفْتُونٌ
 ناامید است هر فرمانبرداری کرامت است هر نافرمانی کاه کاه است هر نادانی فتنه پذیر است
 كُلُّ عَاقِلٍ مُخْرَوِّنٌ كُلُّ عَافِيَةٍ إِلَى بَلَاءٍ كُلُّ شَقَاءٍ إِلَى رَخَاءٍ
 هر عاقلی اندوهناک گردان است هر دهانی بسوی گرفتاری میبرد هر بدبختی بسوی نجات
 كُلُّ مُعَدٍّ وَدِ مُنْقِصٌ كُلُّ سَرُوفٍ مُتَنَقِصٌ كُلُّ جَمْعٍ إِلَى شَتَا
 هر بخورده کم شونده است هر شادی ناخوشی پذیرد هر جمعیت کم کند بسوی پراکندگی
 كُلُّ مُتَوَقِّعٍ آتٍ كُلُّ طَالِبٍ مُطْلُوبٌ كُلُّ غَالِبٍ بِالْشَرِّ مُغْلَبٌ
 هر چشم داشته دستگیر است هر جوینده جسته شده است هر غلبی بیدی شکسته است
 كُلُّ مُتَافِقٍ مُرِيبٌ كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ كُلُّ قَرِيبٍ دَانٌ كُلُّ رِيَّاحٍ
 هر دورویی بدگمانت هر آینه نزدیک است هر نزدیک پوخته است هر سودگاری
 الدُّنْيَا خَيْرٌ كُلُّ مَعْرِوْفٍ اِحْسَانٌ كُلُّ مَا فِي فَكَانَ لَهُ
 دنیا زیانست هر نیکویی نیکویی است هر گذشته چنانست که نبوده
 كُلُّ آتٍ فَكَانَ قَدْ كُلُّ ذِي مَرْتَبَةٍ سَنِيَّةٌ مُحْسَنَةٌ كُلُّ شَيْءٍ
 هر رسیده و آینه چنانست که بود هر خداوند پایه بلند حسوده شده است هر چیزی
 بِمِثْلِ إِلَى جَنَسِهِ كُلُّ شَيْءٍ يَنْقَرِنُ صِدْقَهُ كُلُّ امْرِئٍ يَمِيلُ
 میگذد بسوی جنس خود هر چیزی میروم از دشمن خود هر مردی میگذد

الامثلة

إِلَى مِثْلِهِ كُلُّ طَيْرٍ يَأْوِي إِلَى شَكْلِهِ كُلُّ نَعِيمٍ دُونَ الْجَنَّةِ مُحَقَّقٌ
 بسوی مانند خود هر مرغی جای میگیرد بسوی مانند خود هر آسایش بخت است
 كُلُّ نَعِيمٍ الدُّنْيَا يَبُورُ كُلُّ عِلْمٍ لَا يُؤَيِّدُهُ عَقْلٌ مُضَلَّ كُلُّ
 هر آسایش دنیا تباه میکند هر دانشی که نبیند از عقل مضل است هر کلاه است
 عَنْ لَا يُؤَيِّدُهُ دِينَ مُذَلَّةٌ كُلُّ يَوْمٍ لِيُوقَى إِلَى غَدٍ كُلُّ اِنْسَانٍ
 عنیزی که نبیند از دین خوار است هر روزی میراند بسوی فردا هر آدمی
 مُوَاحِدٌ خِجَانِيَّةٌ لِسَانِهِ وَيَدِهِ كُلُّ شَيْءٍ فِيهِ حِيلَةٌ إِلَّا الْفَقْرُ
 کوفتاری پذیرد نگاه زبان خود و دست خود هر چیزی که در دست ندارد فقر است
 كُلُّ الرِّجَا فِي الْقَنَاعَةِ وَالرِّضَا كُلُّ امْرِئٍ لَا قِحَامَ كُلُّ
 هر خشنودی در خوشبختی و راضی بودن است هر مردی دستگیر است هر
 مُشْتَعٍ صَعْبٍ مَنَالُهُ وَحَرَامٌ كُلُّ مُسْتَمِيٍّ بِالْوَحْدَةِ غَيْرًا لِلَّهِ
 کاردی سخت در سختی جای رسیدن است و النجاة الله عز وجل هر چه نماند از غیر خدا که
 سَجَانَهُ قَلِيلٌ كُلُّ غَرِيبٍ غَيْرُ اللَّهِ سَجَانَهُ جَلَالُهُ ذَلِيلٌ
 پاکست او کم است هر عزیز غیر خدا بیارزگاریست هر کمبودی در خداوند است
 كُلُّ فَقْرٍ لَيْسَ إِلَّا فَقْرٌ لِحَقِّهِ كُلُّ دَاءٍ يَدَاوِي إِلَّا سَوْءُ الْخَلْقِ
 هر درویشی بستمیشود هر درویشی کوئی هر دوا که نباشد مگر بدبختی
 كُلُّ مَخْلُوقٍ يَجِبُ إِلَى مَا يَدْرِي كُلُّ اِمْرِئٍ عَلَى مَا قَدَّمَ
 هر آفریده را میگذرد در و کار بسوی آنچه در نیاید کام خود هر مردی بپای آنچه پیشتر فرستد
 قَامَ وَمَا عَمِلَ خَيْرِي كُلُّ قَانِعٍ عَفِيفٌ كُلُّ قَوِيٍّ غَيْرُ اللَّهِ
 فردا دید و آنچه کند جزایب است هر خوشبختی دستگیر است هر استواری غیر خدا
 سَجَانَهُ ضَعِيفٌ كُلُّ مَالِكٍ غَيْرُ اللَّهِ مُمْلِكٌ كُلُّ مَا خَلَا الْيَقِينَ
 بیارزگاریست هر خداوندی غیر خدا بنده است هر آنچه غیر حق است
 ظَنُّ وَشَكُّ كُلُّ عَالِمٍ غَيْرُ اللَّهِ سَجَانَهُ مُتَعَلِّمٌ كُلُّ شَيْءٍ
 ظن و شک است هر دانائی غیر خدا که پاکست او آموزش پذیرد هر چیزی که

يَنْقُصُ عَلَى الْإِتِّفَاقِ إِلَّا الْعِلْمُ كُلُّ قَادِرٍ غَيْرِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 مقدور كل باطن غير الله سبحانه ظاهر كل سر عند الله
 علانية كل شيء خاضع لله كل شيء خاضع لله سبحانه
 غالب غير الله تعالى مغلوب كل طالب غير الله مغلوب
 كل شيء يمل إلى ما خلا طرائف الحكم كل شيء يحسن نشره
 أمانة وإن لم يستتكم كل مقتصر عليه كاف كل مانع
 على الاقتصاد اسراف كل يوم يفيدك عبداً إن
 أصحبه فكر كل يسار الدنيا عسار كل معاجل يسيل
 الانتظار كل مؤجل يتعطل بالتسويف كل مؤمن الدنيا
 خفيفة على الفتاغ والضعيف كل يخذل ما روع و
 يجزي بما صنع كل شيء يستطاع إلا فعل الطباع كل
 شيء من الآخرة عيانه أعظم من سماع كل شيء من الدنيا

بلهذه شود هر قوامی که غیر خداست
 توانست هر باطنی غیر خدا
 آشکار است هر سری نزد خدا
 هر چیزی را که بخواهد بر او خوار شود
 هر چیزی را که بخواهد بر او خوار شود
 هر چیزی را که بخواهد بر او خوار شود
 هر چیزی را که بخواهد بر او خوار شود

سَمَاءُ أَكْظَمُ مِنْ عِيَانِهِ كُلُّ بَلَاءٍ دُونَ النَّارِ عَافِيَةٌ كُلُّ أَمْرٍ
 طالب أمنية ومطلوب أمنية كل شيء يحتاج إلى الاز
 كل حسب متناه إلا العقل والأدب كل شيء بفرجين
 ينزى إلا العلم فإنه بفرجين يغرب كل معروف انيل
 منها المعروف قائما مئة السالف محصنة من الغير كل
 مودة مبدية على غير ذات الله سبحانه صلال و
 الاعتماد عليها محال كل احوال الدنيا زوال وميلها
 سلب وانتقال كل وعاء يضيق بما جعل به الا وعاء
 العلم فإنه يتسع كل امرئ يلقى بما عمل ويجزي بما صنع
 كل حسنة يرا دبحا وجه الله تعالى فليها فتح الريا وخرتها
 فتح الجزاء كل مدة من القيا إلى انتهاء وكل حي فيها
 إلى مات ووفى ما ورد من حكم المومنين على بن أبي طالب

شریف از بزرگان هر کوفتای بفر از انبیا
 جویزه آرزوی خودست و جست شده آرزوی خودست
 هر کوهی بر اینده است مگر عقل و ادب
 هر سود مگر علم بر دوستی که علم بر دوستی که علم
 نیکی و نیکی ساز بر دوستی که ساز بر دوستی که ساز
 دوستی که ساخته شود بر غیر ذات خدا که ساخته شود
 دیکه کردن بمان تا استوار است هر عالمی دنیا
 رها شد و در کردیدان هر پیمانه تنگ است با آنچه در آن نهاند
 هر چیزی که بخواهد بر او خوار شود
 هر چیزی که بخواهد بر او خوار شود
 هر چیزی که بخواهد بر او خوار شود
 هر چیزی که بخواهد بر او خوار شود

إلى العقل والعقل يحتاج
 بسوى عقل وعقل يحتاج

فی حروف الکاف بلفظ کم قاف **علیه السلام**
 در حروف کاف بلفظ کم گفت حضرت مرتضی علیه السلام
 کم من ذلیل اخر عقله کم من عزیز اذ که جهله کم من
 عقل اسیر عند هوی امیر کم من ذی ثروة خطیر صیره
 الذهر فقیرا حقیرا کم من غنی یستغنی عنه کم من فقیر یفقر
 الیه کم من نعم سبلها ظلم کم من دم سفله کم من
 انسان اهلک لسان کم من انسان استعیده احسان
 کم من مفتون بالشاء علیه کم من مغرور بحسن القول
 فیه کم من امل خائب غریب کم من طالب خائب و
 مرزوق غیر طالب کم من لذة دنیة منعت سخی
 درجات کم من اكلة منعت اکلات کم من شهوة منعت
 رتبة کم من حرب جنت من لفظه کم من صبا بة الکسب
 من لحظة کم من کلمة سلبت نعم کم من نظرة حلت حسرة
 از یک نگاه بسیار سخن که بر باید نغمی را بسیار نگاه که بدست آورد و بکشد شبنم

کم من

کم من مغرور بالستر علیه کم من مستد رج بالاحسان الیه
 کم من طامع بالصغیر عنه کم من یفتح بالصبر من غلق کم
 من صعب تسهل بالرفق کم من واثق بالدنیا قد فحجته
 کم من ذی طمانیة الی الدنیا قد صرعه کم من ذی ابقه
 حقلته الدنیا حقیرا کم من ذی عثرة ردة الدنیا ذلیلا
 کم من متلی بالتعاض کم من منع علیه بالبلاء کم من
 ضد فوج بالامل مضیع للعمل کم من مسوف بالعمل
 حیه یعم علیه الاجل کم من صائم کس له من صیام الا
 الظماء کم من قائم لیس من قیام الا العناء کم من
 مؤمل ما لا یدر که کم من بان ما لا یسکته کم من جامع
 ماسوف یترا کم من منقوص راج و حرد خاسی
 کم من فقر غنی و غنی مفتقر کم من خائف و قدیه خوف
 کم من مغرور بالستر علیه کم من مستد رج بالاحسان الیه
 کم من طامع بالصغیر عنه کم من یفتح بالصبر من غلق کم
 من صعب تسهل بالرفق کم من واثق بالدنیا قد فحجته
 کم من ذی طمانیة الی الدنیا قد صرعه کم من ذی ابقه
 حقلته الدنیا حقیرا کم من ذی عثرة ردة الدنیا ذلیلا
 کم من متلی بالتعاض کم من منع علیه بالبلاء کم من
 ضد فوج بالامل مضیع للعمل کم من مسوف بالعمل
 حیه یعم علیه الاجل کم من صائم کس له من صیام الا
 الظماء کم من قائم لیس من قیام الا العناء کم من
 مؤمل ما لا یدر که کم من بان ما لا یسکته کم من جامع
 ماسوف یترا کم من منقوص راج و حرد خاسی
 کم من فقر غنی و غنی مفتقر کم من خائف و قدیه خوف

عَلَى قَرَارَةِ الْأَمْنِ كَمْ مِنْ مُؤْمِنٍ قَانِ بِهِ الصَّبْرَ وَحَسَنَ الظَّنِّ
 بِمَعْدَةِ الْأَمْرِ بِمَا سَمِعُوا بِهِ بِمَعْدَةِ صَبْرِهِمْ وَخَشْيَتِهِمْ
 كَمْ مِنْ حَزِينٍ وَقَدْ بَرَّخُنْهُ عَلَى سُورِ الْأَيْدِ كَمْ مِنْ قَرَجٍ
 بِمَا أَذْهَبَتْهُ بِلَا بَاوِ الْأَذْهَابِ بِمَا شَادَى هَيْسَةً بِمَا شَادَى كَمْ
 أَفْضَى بِهِ قَرَجًا إِلَى حَزْنٍ مَحْلَدٍ كَمْ مِنْ حَرِيصٍ خَائِبٍ
 بِرَسَانَدِ يَأُو شَادَى وَبَسْوَى الْأَذْهَابِ هَيْسَةً بِمَا أَذْهَبَتْهُ ذِيَانِ كَارِبٍ
 وَمَحَلٍّ لَمْ يَحْبُ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ حَضَرَ أَجَلَهُ وَهُوَ مُجِدِّ فِي
 مَنَاسِكَاتِهِ بِمَا بَلَّغَتْهُ حَاضِرُهُ قَوِ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا
 الْطَلَبُ كَمْ مِنْ غَيْظٍ تَجَعَّ عَخَافَةً مَا هُوَ شَدِيدٌ مِنْهُ كَمْ مِنْ
 حَسَنٍ بِمَا خَشِيَ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ
 ضَلَالَةٍ نَحَرَفَتْ بَابَهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ سَحَابَةً كَمَا زَحَفَتْ
 كَرَاهِي كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا بَلَّغَتْهُ خَلْقِي بِمَا بَلَّغَتْهُ بَرِيَّةٌ
 الدَّرْهَمُ الْخَاسِ بِالْفِضَّةِ الْمُقَوَّهِ كَمْ عَالِمٌ فَاجِرٌ وَعَابِدٌ
 بِرُؤُوسِ بَرِيَّةٍ بِرُؤُوسِ بَرِيَّةٍ بِرُؤُوسِ بَرِيَّةٍ بِرُؤُوسِ بَرِيَّةٍ
 جَاهِلٌ فَاتَّقُوا الْفَاجِرَ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَالْجَاهِلَ مِنَ الْمُتَعَبِّدِينَ
 كَمْ مِنْ مَغِيوٍ بِتَغْمٍ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْهَالِكِينَ كَمْ مِنْ
 بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 مِنْ وَضِيعٍ رَفَعَهُ حَسَنُ خَلْقِهِ كَمْ مِنْ رَفِيعٍ وَضَعَهُ فُخْخُوفُهُ
 أَفْكَادُهُ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ فِي حُرُوفٍ
 لِبَعْضِ الْأَمْرِ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 الْكَافُ بِلَفْظِ كَيْفَ قَالَهُ كَيْفَ يَمْلِكُ الْوَرَعُ مَنْ
 كَفَ بِلَفْظِ كَيْفَ كَفَتْ حَضْرَةُ مَرْفُوعِي عَنْ جَوْنِ خَدَاوَنَدِ بِرُؤُوسِ بَرِيَّةٍ

يَمْلِكُ الطَّمَعُ كَيْفَ تَصَفُّوْا فِكْرَةً مِنْ يَسْتَدِيمُ السَّعْيَ كَيْفَ
 خَدَاوَنَدِ طَمَعٍ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 يَعْمَلُ الْآخِرَةَ الْمَشْفُوعَ بِالْدُّنْيَا كَيْفَ يَسْتَطِيعُ الْإِخْلَاصَ
 كَارِي كَنْدِ الْبَرِيَّةِ لِحُجَّةِ الْكُفْرِ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 مَنْ بِقَلْبِهِ الْهَوَى كَيْفَ يَتَدَيُّ الصَّلِيلُ مَعَ عَفْطَةٍ
 الْكُفْرِ كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 الدَّلِيلُ كَيْفَ يَسْتَطِيعُ صَلَاحَ نَفْسِهِ مَنْ لَا يَقْنَعُ بِالْقَلِيلِ
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 كَيْفَ يَجُودُ مِنَ اللَّهِ هَارِبُهُ كَيْفَ يَسْلَمُ مِنَ الْمَوْتِ طَالِبُهُ
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 كَيْفَ يَضِيعُ مِنَ اللَّهِ كَافِلُهُ كَيْفَ يَفْرَحُ بِعَمْرِ يَنْقُصُهُ السَّعَا
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 كَيْفَ يَغْتَرُّ بِسَلَامَةِ جَنِّهِ مَعْرِضٌ لِلْآفَاتِ كَيْفَ يَجِدُ لَذَّةَ
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 الْعِبَادَةِ مَنْ لَا يَصُومُ عَنِ الْهَوَى كَيْفَ يَقْدِرُ عَلَى أَعْمَالِ
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 الرِّضَا الْمَتَقَلَّةُ الْقَلْبُ بِالْدُّنْيَا كَيْفَ يَزْهَدُ فِي الدُّنْيَا
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 مَنْ لَا يَعْرِفُ قَدْرَ الْآخِرَةِ كَيْفَ يَسْلَمُ مِنْ عَذَابِ
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 اللَّهُ الْمُسْتَسْرِعُ إِلَى الْيَمِينِ الْفَاجِرَةُ كَيْفَ تَبْقَى عَلَى
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ
 حَالَتِكَ كَيْفَ تَكُنْ الْمَقْتِ وَأَنَارُهُ يَذْكُرُ كَيْفَ
 كَمْ مِنْ شَقِيٍّ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ بِمَا خَذَلَتْهُ بَرِيَّةٌ

وَالذَّهْرُ فِي أَحَالَتِكَ
 وَحَالُكَ وَنَكَارُكَ وَدَوْرُكَ وَتَحَوُّلُكَ

يُضِيءُ عَلَى مُبَايَنَةِ الْأَصْدَادِ مَنْ لَمْ تَعْنَهُ الْحِكْمَةُ كَيْفَ يُضِيءُ
 عَنْ الشَّهْوَةِ مَنْ لَمْ تَعْنَهُ الْعِصْمَةُ كَيْفَ يَرَوْهُ بِالْقَصَاءِ
 مَنْ لَمْ يَصِدْ يَقِينَهُ كَيْفَ يَسْتَقِمُ دِينَهُ كَيْفَ يَصْلَحُ غَيْرَهُ
 مَنْ لَمْ يَصْلَحْ نَفْسَهُ كَيْفَ يَعْدِلُ فِي غَيْرِهِ مَنْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ
 كَيْفَ يَهْدِي غَيْرَهُ مَنْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ كَيْفَ يَصِلُ إِلَى حَقِيقَةِ
 الزُّهُدِ مَنْ لَمْ يَمِتْ شَهْوَتَهُ كَيْفَ يَعْرِفُ غَيْرَهُ مَنْ يَجْهَلُ
 نَفْسَهُ كَيْفَ يَنْصَحُ غَيْرَهُ مَنْ يَغْشَى نَفْسَهُ كَيْفَ يَسْتَطِيعُ
 الْهُدَى مَنْ يَغْلِبُهُ الْهَوَى كَيْفَ يَدْعِي حَبْلَ اللَّهِ مَنْ سَكَنَ
 قَلْبَهُ حَبْلَ الدُّنْيَا كَيْفَ يَأْنِسُ بِاللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَوْحِشُ
 مِنَ الْخَلْقِ كَيْفَ يَتَمَتَّعُ بِالْعِبَادَةِ مَنْ لَمْ يَعْزِزْهُ التَّوْفِيقُ
 كَيْفَ يَنْفَصِلُ عَنِ الْبَاطِلِ مَنْ لَمْ يَصِلْ بِالْحَقِّ كَيْفَ
 يَخْلُصَ مِنْ عَنَاءِ الْحَرَصِ مَنْ لَمْ يَصْدُقْ تَوَكُّلَهُ كَيْفَ يَنْتَفِعُ

قل من لم يستقم
 دل آنکه دست نداشت

بالنصيحة

بِالنَّصِيحَةِ مَنْ يَلْتَذُّ بِالْفَضِيحَةِ كَيْفَ يَقُطُّكَ بِيَامُ نَعْمَ اللَّهُ
 وَ قَدْ تَقَرَّرَتْ بِمَعَاصِيَةِ مَدَارِجِ سَطَوَاتِهِ كَيْفَ يَكُونُ
 مَنْ يَقْنَى بِبِقَائِهِ وَلَيْسَتْ بِصِحَّةٍ وَيُؤْتَى مِنْ مَأْمَنِهِ مَا وَرَدَ
 مِنْ حُكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ **فِي حُرُوفٍ**
الكاف بِالْفِظْ كَفَى وَقَالَ **عليه السلام** كَفَى بِالْعِلْمِ
 وَفَعْلَهُ كَفَى بِالْجَهْلِ ضَعْفُهُ كَفَى بِالْقَنَاعَةِ مِلْكًا كَفَى بِالشَّرِّ
 هَلَاكًا كَفَى بِالْعَقْلِ غِنَى كَفَى بِالْحَقِّ عَنَاءًا كَفَى بِالْخَدَابِ
 مَوَدَّابًا كَفَى بِالْعَقْلِ ضَلَالًا كَفَى بِجَهْدِهِ تَكَلُّافًا كَفَى
 بِالشَّيْبِ نَذِيرًا كَفَى بِالْمَشَاوَرَةِ طَهِيرًا كَفَى بِالْفِكْرِ
 رُشْدًا كَفَى بِالْمُسَوِّرِ رِفْدًا كَفَى بِالتَّوَاضُّعِ شَرْفًا كَفَى
 بِالتَّكْبَرِ كَلْفًا كَفَى بِالسَّيْرِ سُرْفًا كَفَى بِالْحِلْمِ وَقَارًا كَفَى
 بِالسَّفِيهِ عَارًا كَفَى بِالْقُرْآنِ دَاعِيًا كَفَى بِالشَّيْبِ وَاعِيًا

بمیزد آنکه نه کرد بر سوانی چون پیدار کند ترا امیدوار کردن و خشمهای خدا

و تحقیق که تو از حد کنی بسبب نافرمانی و داف در جای دشمنیدن خشمهای او باشد

آنکه که نیست شود بهستی خود و بهمان شود بتدرستی خود و برآید انجلی می خود بعضی از آنچه

از حکمهای امیرالمومنین علی ابن ابی طالب در حروف

کاف بلفظ کفی و گفت حضرت مرتضی

بهر است برای افتادگی جهل

بهر است برای تو کوی خود

بهر است برای کراهی بهوشی

بهر است برای پیشگیری

بهر است از برای رنجی

بهر است از برای کوی تو بکار

بهر است از برای خواندن براه و استقلان

بهر است از برای نگاه داشتن بر

كَفَى بِالْأَجَلِ حَارِسًا كَفَى بِالْعَدْلِ سَائِسًا كَفَى بِالْإِغْتِرَارِ جَهْلًا
 كَفَى بِالْحَشِيَّةِ عِلْمًا كَفَى بِالصَّحْبَةِ اخْتِيَارًا كَفَى بِالْأَمَلِ اغْتِرَارًا
 كَفَى بِالْمَرْءِ مَعْرِفَةً أَنْ يَعْرِفَ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ
 يَجْهَلَ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ رَذِيلَةً أَنْ يَعْجِبَ بِنَفْسِهِ كَفَى
 بِالْمَرْءِ فَضِيلَةً أَنْ يَنْقُصَ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ كَيْسًا أَنْ يَعْرِفَ
 مَعَايِبَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ عَقْلًا أَنْ يَجْهَلَ فِي مَطَالِبِهِ كَفَى بِالْيَقِينِ
 عِبَادَةً كَفَى بِفَعْلِ الْخَيْرِ حُسْنَ عَادَةٍ كَفَى بِالشُّكْرِ زِيَادَةً
 كَفَى بِالْقَضَاعِ رِفْعَةً كَفَى بِالتَّكْبَرِ صَفَةً كَفَى بِالْإِنْيَادِ
 مَكْرَمَةً كَفَى بِالْإِلْحَاحِ فَحْمَةً كَفَى بِالْمَرْءِ أَنْ يَرْضَا عَنْ نَفْسِهِ
 كَفَى بِالْمَرْءِ مَنْقَصَةً أَنْ يَعْظُمَ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَفْجَلَ
 مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ كَفَى بِالطَّرِيقِ تَأْفِيعًا لِلْمَذْنِبِ كَفَى بِالْمَرْءِ
 غُرُورًا أَنْ يَتَّقَى بِكُلِّ قَسْوَلٍ لَهُ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا
 أَنْ يَمُورَ بِغُرُورٍ أَنْ يَمُورَ بِغُرُورٍ أَنْ يَمُورَ بِغُرُورٍ

أَنْ يَجْهَلَ

أَنْ يَجْهَلَ قَدْرَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ شُغْلًا بِمَا يَبْغِيهِ عَنْ مَعَايِبِ غَيْرِهِ
 كَفَى بِالْمَرْءِ شُغْلًا بِمَا يَبْغِيهِ عَنْ مَعَايِبِ النَّاسِ كَفَى بِالْمَرْءِ شُغْلًا
 بِنَفْسِهِ عَنْ النَّاسِ كَفَى خَيْرٌ عَنْ مَا بَقِيَ مِنَ الدُّنْيَا مَا مَضَى
 مِنْهَا كَفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يُوَقِّقَ بِرَأْيِهِ فِي أُمُورِ الدِّينِ
 وَالدُّنْيَا كَفَى عِظَةً لَذَوِي الْأَلْبَابِ مَا جَرَّبُوا كَفَى
 مَعْتَبَرًا لِأُولَى الْأَنْهَى مَا عَرَفُوا كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ
 عَيْنَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ غَيَاوَةً أَنْ يَنْظُرَ مِنْ عِيُوبِ النَّاسِ
 إِلَى مَا خَفِيَ عَلَيْهِ مِنْ عِيُوبِهِ كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ
 يَنَافِيَ عَمَلَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ كَيْسًا أَنْ يَقْتَصِدَ فِي مَارِيهِ
 وَيَجْهَلَ فِي مَطَالِبِهِ كَفَى بِالظُّلْمِ طَارِدًا لِلنِّعَمِ وَجَالِيًا لِلنِّقَمِ
 كَفَى بِالْبَغْيِ سَالِبًا لِلنِّعَمِ كَفَى بِالسَّخَطِ عَنَا كَفَى بِالرِّضَا عَنَا
 كَفَى بِالْمَرْءِ كَيْسًا أَنْ يَغْلِبَ الْهَوَى وَيَمْلِكَ الْإِذَى كَفَى بِالْمَرْءِ
 أَنْ يَمُورَ بِغُرُورٍ أَنْ يَمُورَ بِغُرُورٍ أَنْ يَمُورَ بِغُرُورٍ

سَعَادَةً أَنْ يَعْرِفَ عَمَّا يَفْعَلُ وَيَتَوَلَّاهُ بِمَا يَنْبَغِي كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا
 از برای نجات آنکه بداند از آنچه نیست شود و روی آورد با او آنچه باید پسندیده است و مرد را از برای نجات
 أَنْ يَجْهَلَ عِيُوبَ نَفْسِهِ وَيَطْعَنَ عَلَى النَّاسِ بِمَا لَا يَسْتَطِيعُ
 آنکه نداند عیوب نفس خود را و طعن کند بر مردمان آنچه نتواند که خالی از آن
 الْحَوْلُ عَنْهُ كَفَى بِالْمَرْءِ غَوَايَةً أَنْ يَأْخُذَ النَّاسَ بِمَا لَا يَأْخُذُ بِهِ
 از آن پسندیده است مرد را از برای گمراهی آنکه بگیرد مردم را آنچه خود نکند
 وَيَنْهَى عَمَّا لَا يَنْتَهِي كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يُنْكِرَ عَلَى النَّاسِ
 و باندازد از آنچه خداوند ناستدرا از آنکه منکر شود بر مردم
 مَا يَأْتِي مِثْلَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ عَقْلًا أَنْ يَصْرِفَ هِمَّتَهُ فِي
 آنچه خود انجام نکند پسندیده است مرد را از برای غافل بودن آنکه بگرداند اندیشه خود را در
 مَا لَا يَعْنِيهِ كَفَى بِالرَّجُلِ عَقْلًا تَضَيُّعُ عَمْرِهُ فِيمَا لَا يَنْجِيهِ
 آنچه بیاورد پسندیده است مرد را از برای غافل بودن طمع کردن در آنچه نجات دهنده او را ندارد
 كَفَى كَيْسَانِ أَنْ يَقِفَ عَلَى مَعَايِبِهِ وَيَقْصِدَ فِي مَطَالِبِهِ
 پسندیده است مرد را از برای نجات آنکه آگاه شود بر عیبهای خود و میانروی کند در خواستههای خود
 كَفَى مَوَدًّا بِالنَّفْسِ تَجَنُّبُ مَا كَرِهَتْهُ مِنْ غَيْرِكَ كَفَاكَ
 پسندیده است از برای دوست داشتن دوری کردن از آنچه بد را می آورد از غیر خود پسندیده است
 مِنْ عَقْلِكَ مَا أَمَانَ لَكَ وَشَدُّكَ مِنْ غَيْرِكَ كَفَاكَ
 از سردی تو آنچه آسودگی را کند و بانداید مرگ را و دامن است تو از گمراهی تو پسندیده است
 مَوْجِبًا عَلَى الْكَذِبِ عِلْمُكَ بِأَنَّكَ كَاذِبٌ كَفَاكَ
 موجب کننده بر دروغ بودن تو دانستن تو باینکه دروغ گوئی پسندیده است
 فِي تَجَاهُدَةِ نَفْسِكَ أَنْ لَا تَزَالَ أَبْدَاهَا مَغَالِبًا
 در جنگ کردن با نفس خود آنکه همیشه خالی نباشی از آنکه غلبه کند بر تو
 وَعَلَى أَهْوَاءِهَا عَاجَانِيًا وَرَدِّ مَنَاسِكِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى
 و بر آرزوهای نفس دوری جو بعضی از آنچه درست از نظرهای امیرالمومنین علی

ابْنُ أَبِي طَالِبٍ فِي حُرُوفِ الْكَافِ بِلَفْظِ كَثْرَةٍ قَالَهُ
 ابن ابی طالب در حروف کاف بلفظ کثرت گفته حضرت مرتضی
 كَثْرَةُ الْكَلَامِ مِثْلُ السَّمِيعِ كَثْرَةُ الصَّمْتِ مِثْلُ الْوَقَارِ
 بسیاری سخن مثل شنیدن را بسیاری خاموشی مثل وقار را
 كَثْرَةُ الْإِلْحَاحِ يُوجِبُ الْمَنَعَ كَثْرَةُ الْوِفَاقِ يُفَاقِ
 بسیاری مطالب کردن را موجب میگرداند منع بسیاری همراهی را
 كَثْرَةُ الْخِلَافِ شِقَاقٌ كَثْرَةُ الْهَدَرِ يَكْسِبُ الْعَارَ
 بسیاری ناسازی را بدختر است بسیاری پهموده گویی بدید و آورد ننگ را
 كَثْرَةُ الْمَنِّ يَكْدِرُ الصَّنِيعَةَ كَثْرَةُ الْكَذِبِ يُوجِبُ
 بسیاری منت نهادن را کم میگرداند نیکی کردن را بسیاری کفایت را موجب میگرداند
 الْوَقِيعَةَ كَثْرَةُ الْبُشَايَةِ الْبَذْلُ كَثْرَةُ التَّعَلُّلِ آيَةٌ
 افتادگی را بسیاری کشاده دهنی نشان بخشی است بسیاری بهانه جویی نشان
 الْخُلُ كَثْرَةُ الصَّوَابِ يَنْبِي عَنْ وَفْرِ الْعَقْلِ كَثْرَةُ
 بخلی است بسیاری راستی را جر میدهد از بسیاری عقل بسیاری
 السُّؤَالُ يُورِثُ الْمَلَالَ كَثْرَةُ الطَّمَعِ عُنْفَانٌ قِلَّةُ
 خواهش اندوه بدید و آورد بسیاری طمع غنچه کمی
 الْوَرَعُ يَنْذِرُ بِفَوْرِ الْجَهْلِ كَثْرَةُ الْإِمَانِ فِي مَنْ فُسَادِ
 پرهیزگاری بیم میدهد به بسیاری نادانی بسیاری آرزوها از نجات
 الْعَقْلُ كَثْرَةُ حَيَاةِ الرَّجُلِ لَيْلُ الْإِيمَانِ كَثْرَةُ الْحَاحِ
 خردست بسیاری شرم مرد نشان ایمان است بسیاری مطالب کردن
 الرَّجُلُ يُوجِبُ حِمَاةً كَثْرَةُ ضَحْكَ الرَّجُلِ يَفْسِدُ وَقَارُ
 مرد در کارها و گنج میگرداند نهمید و آورد مرد قیام میکند کثرت را
 كَثْرَةُ كَذِبِ الْمَرْءِ يَفْسِدُ بَهَاةَ كَثْرَةُ الْمَزَاحِ يُسْقِطُ الْهَيْئَةَ
 بسیاری دروغ گفتن مرد تباه میکند زیبائی او را بسیاری هزل کردن می اندازد شکوه را

كَثْرَةُ الْخَطَا
 بسیاری خطا کردن

كثرة الشخ يوجب المسبة كثرة العداوة عناء القلوب
 كثرة الاعتذار يعظم الذنوب كثرة الدين يصير
 الصادق كاذبا والمخبر مخالفا كثرة السخاء يكثر الأولياء
 ويستصلح الأعداء كثرة الضغينة يبدى صاحبه
 ويبدى معانيه كثرة الحرص يشقى صاحبه ويذل
 جانبه كثرة المال يفسد القلوب ويشتت الذنوب
 كثرة الأكل من كثرة الشر والشر من كثرة العيوب كثرة
 العتاب يؤذن بالارتياب كثرة التفرغ يعجز
 القلوب ويوحش لأصحاب كثرة اصطناع المعروف
 يزيد في العز ويكثر لذكر كثرة الصنائع يرفع الشر
 ويستديم الشكر كثرة الضحك يوحش المجلس و
 سئين الرئيس كثرة العجل يزل الإنسان كثرة الكلا

بمال الاخوان كثرة الشناء ملق تحديق الزهو ويد
 من العزة كثرة الأكل والنوم يفسدان النفس
 وجلبان الحضرة كثرة الأكل يدق كثرة السرف
 يكثر الكذب يفسد الدين ويعظم الوزر
 كثرة الدنيا قلة وعزها ذلة وزخارفها مصلة
 ومواهبها فتنه كثرة المزاج يذهب البهاء ويوجب
 الشقاء كثرة السفة يوجب الشنان ويحبب القضاة
 كثرة البذل آية النبل كثرة المال آية الجهل
 كثرة الكلام يسطح حاشيه وينقص معانيه فلا يرى
 له أمد ولا ينتفع به أحد ما ورد من حكم امير المؤمنين
 على ابن ابي طالب في حروف الكاف بلفظ كن قال
 كن قنعا تحش غنيا كن متوكلا تكن مكفيا كن راحيا
 كن قانع

كُنْ مَرَحِيًّا كُنْ صَادِقًا تَكُنْ وَفِيًّا كُنْ مَوْفِقًا تَكُنْ قَوِيًّا
 تابانی بهشتی باشد داشت تابانی کلاه ساخته باشد داشت دان تابانی توانا
 كُنْ وَبِعًا تَكُنْ زَكِيًّا كُنْ مَتَرَهَا تَكُنْ تَقِيًّا كُنْ سَحَاءً وَلَا
 باش بهر کار تابانی پاک باش خرم تابانی بهر کار باش جواد و مهربان
 مَبْدَرًا كُنْ مَقْدَرًا وَلَا تَكُنْ مُحْتَكِرًا كُنْ حَلُولًا الصَّبْرَ عِنْدَ
 اسراف کننده باش اندازه کننده و مهربان بجای اندازه باش صبر در صبر
 مَرًا لَا مَرَّ كُنْ مُنْجَرًا لِلْوَعْدِ وَفِيًّا بِالنَّذْرِ كُنْ أَبَدًا رَاضِيًّا
 بی کد باش و قانع بوعده و دهنده نذر باش همیشه خشنود
 بِمَا يَأْتِي بِهِ الْقَدَرُ كُنْ مَشْغُولًا بِمَا أَنْتَ عَنْهُ مَسْئُولٌ
 آنچه می رسد از آن اندازه خدا باش مشغول آنچه توانان سالک در خوار شدن
 كُنْ زَاهِدًا قِيمًا يَرْغُبُ فِيهِ الْجَاهِلُ كُنْ فِي الْمَلَأَةِ وَقَوِيًّا
 باش بهر کار در آنچه آرزو میکند نادان باش در آشکارا و پنهان
 وَفِي الْخَلَاءِ ذَكُورًا بِالْبَلَاءِ مَحْبُورًا وَبِالْكَارِهِ مَسْرُورًا
 و در نهان یاد کننده خدا باش در بلا شادمان و با بدیها خرم
 كُنْ فِي الشَّدَائِدِ صَبُورًا وَفِي الزَّلَازِلِ وَقُورًا كُنْ
 باش در سختیها و در جنبشهای زمانه کران باش
 فِي السَّرِّ عَيْدًا شَكُورًا وَفِي الظَّرِّ عَيْدًا صَبُورًا كُنْ
 در آسایشها بنده شکر و در سختیها بنده شکیا باش
 جَوَادًا بِالْحَقِّ جَبِيلًا بِالْبَاطِلِ كُنْ مُتَّصِفًا بِالْفَضَائِلِ
 بخشنده در حق و جلیل در باطل باش اداسه با فریفتهای دلت
 مَتَبَرِّيًا مِنَ الزَّلَازِلِ كُنْ لِمَا تَرْجُو أَقْرَبَ مِنْكَ لِمَا
 و جدایی جو از ناکیها باش مرا آنچه را امید داری نزدیکتر بدان از آنچه
 تَرْجُوا كُنْ بِالْوَحْدَةِ إِسْنًا مِنْكَ بِقِرَاءِ السُّوَرِ كُنْ
 امید داری باش با تنهایی بخواننده تراوی بهشتیان بد باش

للمظلوم

لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا وَالظَّالِمِ خَصْمًا كُنْ لِهَوَاكَ غَالِيًّا وَلِلنَّجَاةِ
 مستعد کننده را یاری کننده و مستعد کننده دشمن باش مراد روی خود را سرافراز و مراد ستادی را
 طَالِبًا كُنْ عَالِمًا نَاطِقًا وَمُسْتَمِعًا وَاعِيًّا وَآيَاكَ أَنْ
 جویند باش دانای گویا و گوش داری نگاه دارنده و بهر کار که در پیش آید آنکه
 تَكُنْ الثَّلَاثُ كُنْ جَوَادًا مَوْثِرًا وَمَقْصِدًا مَقْدَرًا
 باش سیم صفتی در اندازه باش مردوسی را باشند یارنده در درخشش و اندازه نگاه دارنده
 وَآيَاكَ أَنْ تَكُونَ الثَّلَاثُ كُنْ لِلْوَدِّ حَافِظًا وَانْ
 و آیتها را که در پیش آید و یارنده در دوستی را نگاه دارنده و آیتها را که در پیش آید
 لَفَتْحِدٍ مَحَافِظًا كُنْ بِمَالِكَ مُتَبَرِّعًا وَعَنْ مَالٍ غَيْرِكَ
 نیانی نگاه دارنده دوستی باش بمال خود بخشنده و از مال غیر خود
 مُتَوَقِّعًا كُنْ مِنْ لَافِطٍ بِعَفْفٍ وَلَا يَقْعَدُ بِهِ ضَعْفٌ
 بهر کار باش از کسی که از خود در بگذرد برو درستی و شکی نیست و نا توانی
 كُنْ لَيْسًا مِنْ غَيْرِ ضَعْفٍ كُنْ شَدِيدًا مِنْ غَيْرِ عَفْفٍ كُنْ بَعِيدًا
 باش نرم بی آنکه نا توانی باش سخت بی آنکه در شکی نیست باش دور
 الْهَمِّ إِذَا طَلَبْتَ كَرِيمَ الطَّرَافِ إِغْلِبْتَ كُنْ جَمِيلًا
 و بلند همت هرگاه که بخویش نیکو ظفر هرگاه که غالب شوی باش زیبا
 الْعَفْوُ إِذَا اقْدَرْتَ عَامِلًا بِالْعَدْلِ إِذَا مَلَكَتْ كُنْ
 بخشیدن گاه هرگاه که نافرمان باشی عمل کنده بعدل هرگاه که خداوند شوی باش
 حَافِلًا فِي أَمْرٍ دِينَكَ جَاهِلًا فِي أَمْرٍ دُنْيَاكَ كُنْ فِي الدُّنْيَا
 حذرمند در کار دین خود نادان در کار دنیا خود باش در کار دنیا
 بَبَدْنِكَ وَفِي الْآخِرَةِ بِقَلْبِكَ وَعَمَلِكَ كُنْ بِطَيِّ الْعَصَبِ
 بر خود بد در کار آخرت بد بخود و کردار خود باش کاهل در خشم
 سَرِيحًا الْفِي حَبَابٍ لِقَوْلِ الْعُذْرِ كُنْ عَامِلًا بِالْخَيْرِ نَاهِيًّا
 شتابان در راستی دوست مبدی بر حق عذر داری باش عمل کننده بخیر تمنع کننده

عَنْ الشَّرِّ مُنْكَرًا سَيِّئَةً الْعَدْرُ كُنْ فِي الْفِتْنَةِ كَمَا بَنَ
 از شر دشمن کردن بدی در فتنه
 اللَّبُونُ لَا ضَرْعًا فَيَحْلُبُ وَلَا ظَهْرًا فَيَرْكَبُ كُنْ حَلِيمًا
 گاو شیری که دوش ندارد و پشتی که سوار نشود
 فِي الْغَضَبِ صَبُورًا فِي الرَّهْبِ جَمَادٍ فِي الطَّلَبِ كُنْ
 در خشم صبور در ترس جماد در طلب
 أَنْتَ مَا تَكُونُ فِي الدُّنْيَا أَحَدٌ مَا تَكُونُ فِيهَا كُنْ
 تو که در دنیا یکی از آنهایی که هستی در دنیا باشی
 أَوْ تَقُ مَا تَكُونُ بِنَفْسِكَ أَخَوْفَ مَا تَكُونُ مِنْ خَدَائِعِهَا
 یا آنچه که هستی با نفس خود ترسناکتر از آنکه از فریبهای آن
 كُنْ وَجْهِي نَفْسِكَ وَافْعَلْ فِي مَالِكَ مَا تَحِبُّ أَنْ
 باش چهره من نفس خود و بکن در مال خود آنچه دوست داری که بکنی
 يَفْعَلْ فِيهِ غَيْرَكَ كُنْ مُوَاحِدًا نَفْسِكَ مَغَالِبًا سُوءَ
 بکن در او غیر خود باش یگانه نفس خود غالب بر بدی
 طَبْعِكَ وَأَيَّاكَ أَنْ تَحْمِلَ ذَنْبُكَ عَلَى رَأْسِكَ كُنْ
 خود خود و بر تو باد که در روی از آنکه بدی را بر سر خود
 لِمَنْ قَطَعَكَ مُوَاصِلًا وَلِمَنْ سَأَلَكَ مَطِيعًا وَلِمَنْ سَكَتَ
 برای آنکه قطع کرد تو را پیوسته و برای آنکه از تو پرسید مطیع و برای آنکه خاموشی
 عَنْ مَسْأَلَتِكَ مُسْتَدِيرًا كُنْ بِالْمَعْرُوفِ أَمْرًا وَعَنِ الْمُنْكَرِ
 از درخواست تو پشیمان باش و در آنچه معروف است امری و در آنچه منکر است
 نَاهِيًا وَلِمَنْ قَطَعَكَ وَاصِلًا وَلِمَنْ حَرَمَكَ مَطِيعًا كُنْ
 منع کننده و برای آنکه قطع کرد تو را پیوسته و برای آنکه حرام کرد تو را مطیع باش
 بِأَسْرَارِكَ بَخِيلًا وَلَا تَكُنْ سِرًّا أَوْ دَعْتَهُ فَإِنَّ الْإِذَاعَةَ خِيَانَةٌ
 پنهانی خود بخشنده و مکن سیر یا او را دعوت کن پس افشاش کردن سیر ناوستی

کهن

كُنْ حَسَنَ الْمَقَالِ حَمِيلَ الْأَقْعَالِ فَإِنَّ مَقَالَ الرَّجُلِ بَرَهَانُ
 باش خوش گفتار دیندار کلام مرد برهان
 فَضْلُهُ وَفَعَالُهُ عُنْوَانُ عَقْلِهِ كُنْ صَمُوتًا مِنْ غَيْرِ عِيٍّ فَإِنَّ
 دانستی و کردارهای او عنوان عقل اوست باش خاموشی بی بی و بیاری
 الصَّمْتُ زِينَةُ الْعَالَمِ وَسِرُّ الْحَاوِلِ كُنْ بَعْدُوكَ
 خاموشی آرایش دانا است و پوشش نادانست باش با دشمن
 الْعَاقِلُ أَوْ تَقُ مِنْكَ بِصَدِيقِكَ الْحَاوِلِ كُنْ عَفْوًا
 خردمند خود یا آنچه که از تو بدوست نادان باش بخشنده
 فِي قُدْرَتِكَ جَوَادًا فِي عُسْرَتِكَ مُؤْتِرًا مَعَ قَائِكَ
 در توانایی خود بخشنده در دشواری دشمنی خود باشتد مال
 تَكْمِلُ لَكَ الْفَضَائِلُ كُنْ لِنَفْسِكَ مَانِعًا رَادِعًا وَلِشَرِّ قَوْلٍ
 تمام شود حیرت از فریبها باش از برای نفس خود منع کننده و بازدارنده و از شر بدی
 عِنْدَ الْحَفِظَةِ وَاقِفًا قَامِعًا كُنْ بِالْمَعْرُوفِ أَمْرًا وَعَنِ
 نزد نگاهداری ایستاده و فروزانده باش و در آنچه معروف است امری و از
 الْمُنْكَرِ نَاهِيًا وَبِالْخَيْرِ عَامِلًا وَبِالشَّرِّ مَانِعًا كُنْ لِعَقْلِكَ
 بدی منع کننده و بدینگونه کننده و بدی را منع کننده باش و عقل خود را
 مُسَاعِدًا وَلِهَوَاكَ مُسَوِّفًا كُنْ مُؤْمِنًا تَقِيًّا مُقْتَنِعًا
 بخاطر دین و لذت خود را ویراننده باش و باور داری قانع کننده
 عَفِيفًا كُنْ مِنَ الْكَرِيمِ عَلَى حَذَرٍ أَنْ أَهْنَهُ وَمِنْ
 بزرگوار باش از برای بزرگوار و از برای آنکه او را آهسته و از
 اللَّيْمِ أَنْ أَكْرَمَتَهُ وَمِنْ الْحَلِيمِ أَنْ أَخْرَجَتْهُ كُنْ عَلَى
 ناکامی که او را بزرگوار کرد و از برای آنکه او را بزرگوار کرد و از برای آنکه او را بزرگوار کرد
 حَذَرٍ مِنَ الْأَحْمَقِ إِذَا صَاحَبْتَهُ وَمِنْ الْفَاجِرِ إِذَا عَاشَرْتَهُ
 بزرگوار باش از برای آنکه او را بزرگوار کرد و از برای آنکه او را بزرگوار کرد و از برای آنکه او را بزرگوار کرد

وَمَنْ الظَّالِمُ إِذَا عَامَلَتْهُ كُنْ كَالْحَلَةِ إِذَا أَكَلَتْ أَكَلَتْ
 واز ستمکار هرگاه که معاملاتی با او باشد همچو یک سیر هرگاه که بخورد بخورد
 طَبِئًا وَإِذَا وَضَعَتْ وَضَعَتْ وَإِنْ وَقَعَتْ عَلَى عَوْدٍ
 بآن بنا هرگاه که بگذرد بگذرد و هرگاه که بپوشد بپوشد
 لَمْ تَكُنْ كُنْ مُطِيعًا لِلَّهِ سُبْحَانَهُ وَبِذِكْرِهِ آفِسًا وَمَثَلُ
 ننگدانا بپای قنایان برادر خدا و یاد او خویشتن و مانند سار
 فِي خَالِ تَوَلَّيْكَ عَنْهُ أَقْبَالَ عَلَيْكَ يَدْعُوكَ إِلَى
 در حالی که تو کرد از سار خود از او دعوت آوردن او را بخواند تو را بسوی
 عَفْوِهِ وَيَتَعَمَّدُكَ بِفَضْلِهِ كُنْ عَالِمًا بِالْحَقِّ عَامِلًا بِهِ
 آمرزش خود و فدوی بدو را بخشایش از خود بخورد دانایان و عین و راسخ عمل کنند بآن
 يَجِيءُكَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ كُنْ أَحْرًا بِالْمَعْرُوفِ عَالِمًا بِهِ
 تا بهمانند ترا خداوند پاکستو بآن بپای امر کنند و بشنکونی
 وَلَا تَكُنْ مِمَّنْ يَأْخُذُ بِنَبَأٍ عَنْهُ فَتَبْوَ يَأْخُذُ وَتَتَعَرَّضُ
 و مباش از آنکه بپای گیرد بپای خبری و خود باز است و بدان و برایش شود
 لِقَتَهُ رَبِّهِ كَوْنُفًا عَلَى الدُّنْيَا تَرَاهَا وَعَلَى الْآخِرَةِ
 چشمش بر روی دگر خود را باشد بر روی دنیا با چو بی و بر آخره
 وَلَا هَا كَوْنُفًا مِمَّنْ عَرَفَ فَنَاءَ الدُّنْيَا فَزَهَّدَ فِيهَا
 بپایان باشد از آنکه بشناخت و بشنود دنیا را بری هر چند در دنیا
 وَعَلِمَ بِفَاءِ الْآخِرَةِ فَعَمِلَ لَهَا كَوْنُفًا قَوْمًا صَحِيحًا
 و دانست بپایداری آخرت را پس کرد از برای آخره باشد گروهی که او را داده شد باشد
 فَأَنْبَهُوْا كَوْنُفًا قَوْمًا عَلِمُوا أَنَّ الدُّنْيَا كُنُسٌ
 بپایان کافری باشد گروهی که دانستند که دنیا نیست
 يَدَّارِهِمْ فَاسْتَدَلُّوْا كَوْنُفًا مِمَّنْ أَبْنَاءُ الْآخِرَةِ
 خانه ایشان بپایان داری خود را باشد از فرزندان آخرت

وَلَا تَكُونُوا

وَلَا تَكُونُوا مِمَّنْ أَبْنَاءُ الدُّنْيَا فَنَاءَ كُلِّ وَلَدٍ سَلْبُ
 و نباشید از فرزندان دنیا پس بدستی هر پسری باندی پیوندد
 بِأَمْرِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ
 بپایان روز قیامت بعضی از آنچه وارد شده از حکمهای امیرالمومنین علی
 ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْكَافِ بِلَفْظِ كَلِمًا
 ابن ابی طالب علیه السلام در حرف کاف بلفظ کلمه
 وَمِمَّا مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ كَلِمًا قَارَبَتْ أَجَلًا فَأَحْسَنَ عَمَلًا كَلِمًا
 و یکی از اینست گفتار حضرت مرتضی هرگاه که نزدیک شود اجل او را پس نیکو شود در عمل و کردار او هرگاه که
 أَخْلَصَتْ عَمَلًا بَلَغَتْ مِنَ الْآخِرَةِ أَمَلًا كَلِمًا كَثُرَ خَيْرَانِ
 پاکیزه سازی کرد او را برسی از آخرت بپایید هرگاه که بسیار شود خیرات او
 الْأَسْرَارُ كَثُرَ ضِيَاعُهَا كَلِمًا حَسِنَتْ نِعْمَةُ الْجَاهِلِ
 سرها بسیار شود ضایع شدن آن هرگاه که نیکو شود نعمت نادان
 إِنْ دَادَ قَحَا فِيهَا كَلِمًا أَنْ تَفْعَلَ رَتْبَهُ النَّهْمُ نَقَصَ
 اگر داند قحطی در آن کلمه که در آن نیت هرگاه که بپایند تا آنکه کم شود
 النَّاسُ سُبْحَانَهُ وَالْكَرِيمُ صَدَقَ ذَلِكَ كَلِمًا إِنْ دَا ذَا الْمَرْءِ
 بپای مردم زدا و صاحب کرم بخلاف آن نیست هرگاه که افزون شود مرد
 بِالْأَنْبِيَاءِ شَغْلًا وَزَادَ بِهَا وَلَهَا أَوْ رَدَّتْهُ الْمَسَاكُ
 بشغل و کار دنیا و افزون کرد آن را بدینا ببقاری در آورد او را براهمهای
 وَأَوْفَعَتْهُ الْمَهَالِكُ كَلِمًا لَا يَنْفَعُ يَضُرُّ وَالْدُّنْيَا مَعَ
 و پیمنازد او را در تباهیها هر آنچه سود نهد زیان کند و دنیا با
 خَلَاوَتِهَا تَمُرُّ وَالْفَقْرُ بَعْدَ الْغِنَى بِاللَّهِ لَا يَضُرُّ كَلِمًا زَادَ
 شمری خود خامست و درویشی پس از توکری در شناختن خداوند زیان نکند هرگاه که
 عَقْلُ الرَّجُلِ قَوِيَ إِيمَانُهُ بِالْقَدْرِ اسْتَحْفَ الْعَبْرُ كَلِمًا عَظِمَ
 خرد مرد توانا شود ایمان او بالقدر و استخف عبرت کلمه عظم

قَدَّرَ الشَّيْءَ الْمَنَافِعَ عَلَيْهِ عَظُمَتِ الزَّرِّيَّةُ لِفَقْدِهِ **كَلِمَا**
 انداده چیزی که آرزو و کرده شود بر آن بزرگ شود خدای بسبب یافتن کلمه هرگاه که
 زَادَ عِلْمَ الرَّجُلِ زَادَتْ عِنَايَتُهُ بِنَفْسِهِ وَبَدَلُ فِيهِ
 افزون شود دانش فرد افزون شود مهر و آوازه باطن خود و در کار کند در
 رِيَاضَتِهَا وَصَلَاحَاتِهَا جَاهِدَ **كَلِمَا** تَأَلَّكَتِ الْحَبَّةُ **كَلِمَا**
 ریاضت و اصلاحات خود را بجای آورد هرگاه که کوشش خود را هرگاه که دوستی
 تَأَلَّكَتِ الْحَبَّةُ **كَلِمَا** قَوِيَتْ الْحِكْمَةُ ضَعُفَتِ الشَّهْوَةُ
 پیوسته خوردن حبّه قوی شد حکمت ضعیف شد شهوة هرگاه که دوستی
 كَلِمَا فَاتَكَ مِنَ الدُّنْيَا شَيْءٌ فَهُوَ غَيْمٌ كَمَا تَدْرِي تَدْرِي أَنْ
 هرگاه که فات کرد تو را از دنیا چیزی بر آید غیبت است آنچه که بدانی از تو بودی
 كَمَا تَعِينُ نَعَانُ كَمَا تَرْحَمُ تَرْحَمُ كَمَا تَتَوَاضَعُ تَعُظُمُ
 همانند تو ایستادن همانند تو میانه رویی همانند تو تواضع نمودن بزرگوار شدن
 كَمَا تَرْجُو خَفَ كَمَا تَشْتَهِي عَفَ كَمَا تَقْدِمُ تَجِدُ كَمَا
 همانند تو آرزو کنی همانند تو آرزو کنی همانند تو پیش رو کنی همانند تو پیش رو کنی
 تَزْرَعُ تَحْصُدُ كَمَا أَنَّ الصَّدَى يَأْكُلُ الْحَدِيدَ حَتَّى
 بکار کنی برداری همانند آنکه صدای آهن را بخورد تا آنکه
 يَفْنِيهِ كَذَلِكَ الْحَسَدُ يَكِيدُ الْجَسَدَ حَتَّى يَضْمِنَهُ كَمَا
 نیست میکشد اندوخته را همانند آنکه حسد میکشد بدن را تا آنکه بکشد
 أَنَّ الْعِلْمَ يَهْدِي إِلَى الْمَوْتِ وَيُجِيبُهُ كَذَلِكَ الْجَهْلُ يَضِلُّ
 دانش راه میباید مرد را و میرساند او را به محنت نادانی گمراه میکند
 وَبُرْدِيهٌ كَمَا أَنَّ الظِّلَّ وَالْجِسْمَ لَا يَفْتَرِقَانِ كَذَلِكَ
 و بر دین و ایمان همانند آنکه سایه و بدن را دور نمیکنند محنت
 التَّوْفِيقُ وَالِدَيْنِ لَا يَفْتَرِقَانِ كَمَا أَنَّ الشَّمْسَ وَاللَّيْلَ
 توفیق و دین را دور نمیکنند آفتاب و شب

لا يجتمعان

لَا يَجْتَمِعَانِ كَذَلِكَ حُبُّ اللَّهِ وَحُبُّ الدُّنْيَا لَا يَجْتَمِعَانِ
 نمیکنند دوستی خدا و دوستی دنیا با هم جمع نمیشوند
 تَأْوَرَّعَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 بعضی از آنچه و اردست از حکمتای امیرالمومنین علی ابن ابی طالب
 فِي حَرْفِ الْكَافِ بِالْفَتْحِ الْمَطْلُوقِ **قَالَ** عَلَيْهِ السَّلَامُ
 در حرف کاف مطلق گفت حضرت مرتضی علیه السلام
 كَسَبَ الْعَقْلُ كَفَّ الْأَذَى كَسَبَ الْعِلْمُ الزُّهْدَ فِي الدُّنْيَا
 بدست آوردن حزم بدست داشتن بختی است حاصل کردن علم برهنگار دین در دنیا
 كَسَبَ الْإِيمَانَ لَزُومَ الْحَقِّ وَنُصْحَ الْخَلْقِ كَسَبَ الْحِكْمَةَ أَجْمَالَ
 حاصل کردن ایمان همراهِ حق است و نصیحت خلق حاصل کردن حکمت کم کردن
 النُّطْقُ وَاسْتِعْمَالُ الرَّفْقِ كَلَامُ الْعَاقِلِ قُوَّةٌ وَجَوَابُ
 گفتار است و بکار آوردن نرمی سخن خردمند قوت است و جواب
 الْجَاهِلِ سَكُوتٌ كَرَوُّ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَكْنُ الْأَقَابِ
 نادان خاموشی است گداز شب و روز مکرر دیدن افتد است
 وَدَوَاعِي الشُّبُهَاتِ كَيْفِيَّةُ الْعَقْلِ يَدُلُّ عَلَى كَيْفِيَّةِ
 و خواهشها بر دینانی چگونگی کردار راه میباید بر چندی
 الْعَقْلُ فَاحِشٌ لَهُ الْأَخْيَارُ وَكَثْرُ عَلَيْهِ الْأَشْيَاطُ
 حزم پس نیکویش عملور در رسیدن بختها و بسیار شدن بدکاران در دنیا
 كَسَبَ الْعَقْلُ الْأَعْيَارَ وَالْأَشْيَاطُ كَسَبَ الْجَهْلُ
 حاصل کردن حزم بدست آوردن بدیها و بدیها بدست آوردن نادانی
 الْعُقْلُ وَالْأَعْيَارُ فَإِنَّ الْمَعْنَى سَوَاهَا وَكَانَ الْخَطُّ
 عاقلانست و نیکو بخوردن و نیکو بخوردن و نیکو بخوردن
 فِي إِخْرَازِ دُنْيَاهَا كَفَرُ النِّعَمِ مِنْ بُلَاهَا وَشُكْرُهَا مَسْتَدْرِكُهَا
 ناسپاسی نعمت دور کردن نعمت و شکر از بادهای نعمت

كِتَابُ الرَّجُلِ عُنْوَانُ عَقْلِهِ وَبَرَّهَانُ فَضْلِهِ كِتَابُ الْمَرْءِ
 فخرشده مر عقل اوست و برهانده دانش اوست نوشته مر
 مِغْيَارُ فَضْلِهِ وَصِمَامُ نَبْلِهِ كَافِرُ التَّعَمُّدِ مَذْمُومٌ
 ترازوی فضل و دانش اوست و صمغ ناسخ اوست و کافر نیکو نیست
 عِنْدَ الْخَلَائِقِ وَالْخَالِقِ كَمَالُ الْفَضَائِلِ شَرُّهُ
 نزد مردم و در میان افروخته درستی و زرد خدا غایب
 الْخَلَائِقِ كَانَ لِي فِي مَاضِي أَخِي فِي اللَّهِ وَكَانَ يُعْظِمُهُ
 از پندگشت بود مرا در زمان گذشته برادر من بود و بزرگ میداشت
 فِي عَيْنِي صَغِيرُ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ وَكَانَ خَارِجًا عَنْ سُلْطَانِ
 در چشم من کوچک و دنیا را در چشم خود بود و از سلطنتش خارج
 بَطْنِهِ فَلَا يَسْتَهَيُّ مَا لَا يَجِدُ وَلَا يَكْتَرِ إِذَا وَحْدَهُ وَكَانَ
 تنگ او بود و گمراه نمیشد آنچه را نمیبافت و بسیار میخورد هرگاه که تنگ بود
 أَكْثَرُهُمْ صَامِتًا فَإِنْ قَالَ بَدَأَ الْفَائِلِينَ وَفَقَعَ غَلِيلُ
 بیشتر و در کار او خاموش بود اگر کسی گفت که آغاز کرد و شکست خورد
 السَّائِلِينَ وَكَانَ ضَعِيفًا مُسْتَضْعَفًا فَإِنْ جَاءَ الْحَدُّ فَهُوَ
 اندل پرسندگان و بود ناتوان و ناتوانی بود اگر کسی پرسید که حدش رسید
 لَيْتَ عَادُوا وَمَلَوْا دَلَّ لَا يَدْرِي حَتَّى يَأْتِيَ قَاصِيًا
 نیری سزاده و بوی که نمیشد بدست آورد و نمیدانست که تا کی کار کند از امید
 وَكَانَ لَا يَلُومُ أَحَدًا عَلَى مَا لَا يَحْدُ الْعُذْرُ فِي مُثْلِهِ
 و بود و نه کسی را سرزنش نمیکرد و کسی را بخاطر آنچه عذر در مانند آن
 حَتَّى تَبْسُعَ أَعْذَارُهُ وَكَانَ لَا يَشْكُو وَجَعًا إِلَّا عِنْدَ بَرِّهِ
 تا آنکه تمام عذرهای او را نچسباند و شکایت نمیکرد از دردی مگر نزد خداوند
 وَكَانَ يُفَعِّلُ مَا يَقُولُ فَلَا يَقُولُ مَا يَفْعَلُ وَكَانَ إِذَا غَلِبَ
 و بود که میکرد آنچه میگفت و نمیکفت آنچه میکرد و بود که هرگاه سر میزد

عَلَى الْكَلَامِ لَمْ يُغْلِبْ عَلَى السَّكُوتِ وَكَانَ عَلَى أَنْ يَسْمَعَ أَحَدٌ
 بر گفتار غلبه نمیکرد و بر سکوت و بود که بر آنچه شنید از دیگری
 مِنْهُ عَلَى أَنْ يَتَكَلَّمَ وَكَانَ إِذَا أَبْدَاهُ أَمْرًا نَظَرَ أَيُّهَا
 از او بر آنکه بگوید و بود که هرگاه که دست میداد و کار میکرد
 أَقْرَبَ إِلَى خِلَافَةِ فَعَالِيكَ مَجْدُهُ الْخَلَائِقِ فَالْمَوْ
 نزدیکتر است به سوی بر خلافان و بزرگوار است میان خدایان و پادشاهان
 وَتَنَاقَسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِيعُوا فَاغْلِبُوا أَنْ أَخَذَ
 و آرد و گفتند در آنجا هر یک که نتواند بر دیگری
 الْقَلِيلُ خَيْرٌ مِنْ تَرْكِ الْكَثِيرِ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 اندکی از اینها بهتر است از گذاشتن بسیاری از آنها و آنچه وارد دست حکیمانی امیرالمومنین
 عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ فِي حُرُوفِ اللَّامِ بِاللَّامِ الزَّائِدِ
 علی ابن ابی طالب در حروف لام بلام زاید
 بِحِفْظِ كُلِّ قَالٍ لِكُلِّ هَمٍّ فَجْجٌ لِكُلِّ ضَيْقٍ فَخْرٌ
 بلفظ کل گفت حضور مرتضی هر هر اندوهی را شادی و بختی را شادی هر هر
 لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ لِكُلِّ حَسَنَةٍ ثَوَابٌ لِكُلِّ نَاجِمٍ أَقْوَلُ
 هر هر معده را نوشته است هر هر نیکی را ثواب است هر هر برآیند را قول است
 لِكُلِّ دَاخِلٍ دَهْشَةٌ وَذَهْوٌ لِكُلِّ سَيِّئَةٍ عِقَابٌ لِكُلِّ
 هر هر درون را ترس است و بختی هر هر گناه را پاداش است هر هر
 غَيْبَةٍ آيَاتٌ لِكُلِّ قَوْلٍ جَوَابٌ لِكُلِّ حَيٍّ دَاءٌ لِكُلِّ عِلَّةٍ
 غایب شدن را آیات است هر هر گفتاری را جواب است هر هر گزند را ددی هر هر بختی را
 دَوَاءٌ لِكُلِّ أَجَلٍ حَصْرٌ لِكُلِّ مَلٍّ غُرُورٌ لِكُلِّ نَفْسٍ
 داروی هر هر معده را حصر است هر هر امید را فریب هر هر جگر را
 حَمَامٌ لِكُلِّ ظَالِمٍ انْقِصَامٌ لِكُلِّ امْرِئٍ ادْبٌ لِكُلِّ شَيْءٍ سَبَبٌ
 مردنی است هر هر ظالم را کشته خواهی هر هر مردی را ادبی هر هر چیزی را سبب

لِكُلِّ ضَلَاةٍ عِلَّةٌ لِكُلِّ لُتْرَةٍ قِلَّةٌ لِكُلِّ نَاقِثٍ شِبْهَةٌ لِكُلِّ دَوْلَةٍ
 مَرُوحٌ مَرُوحٌ سَبِيحٌ مَرُوحٌ بَسَائِدٌ مَرُوحٌ عَهْدٌ سَاسِكٌ مَرُوحٌ مَرُوحٌ دَوْلَتِي
 بَرَهَةٌ لِكُلِّ حَيٍّ مَوْتٌ لِكُلِّ شَيْءٍ فَوْتُ لِكُلِّ أَقْبَالٍ
 دَمَانٌ مَرُوحٌ دَنَدَنٌ مَرُوحٌ مَرُوحٌ جَرِي كَمَشَقٌ مَرُوحٌ بَشَرٌ مَرُوحٌ
 اِدْبَارٌ لِكُلِّ مَصَابٍ اِصْطِبَارٌ لِكُلِّ شَيْءٍ حِيلَةٌ لِكُلِّ
 وَاسِعٌ رَفِيعٌ مَرُوحٌ مَرُوحٌ دَدَهٌ شَكِيانِي مَرُوحٌ جَرِي رَا جَارَهٌ مَرُوحٌ
 كَبِيرٌ حَرَقٌ لِكُلِّ جَمْعٍ فَرْقٌ لِكُلِّ مَقَامٍ مَقَالٌ لِكُلِّ
 جَبَرٌ سَوْدِي مَرُوحٌ مَرُوحٌ كَرْدَمَلَقِي مَرُوحٌ جَلِي مَرُوحٌ جَانِي مَرُوحٌ كَهْدِي مَرُوحٌ
 اَمْرٌ مَالٌ لِكُلِّ شَيْءٍ حِيلَةٌ وَحِيلَةُ الْمُنْطِقِ اِلْتِدَادٌ
 كَارِدٌ بِلَانِي مَرُوحٌ جَرِي اَزَانِي مَرُوحٌ وَارَانِي مَرُوحٌ رَاسْتِي مَرُوحٌ
 لِكُلِّ دِينٍ خُلُقٌ وَخُلُقُ الْاِيْمَانِ الرِّفْقُ لِكُلِّ شَيْءٍ مِنْ
 مَرُوحٌ دِيْنِي مَرُوحٌ خُلُقِي مَرُوحٌ اِيْمَانِي مَرُوحٌ رِفْقِي مَرُوحٌ جَرِي مَرُوحٌ
 الدُّنْيَا اِنْقِضَاءٌ وَقَنَاءٌ لِكُلِّ شَيْءٍ مِنَ الْاٰخِرَةِ خُلُودٌ وَتَقَادُّرٌ
 دُنْيَا مَرُوحٌ اِنْقِضَاءِي مَرُوحٌ قَنَاءِي مَرُوحٌ جَرِي مَرُوحٌ اٰخِرِي مَرُوحٌ اِيْمَانِي مَرُوحٌ
 لِكُلِّ اَمْرٍ عَاقِبَةٌ حَالَةٌ اَوْ مَرَةٌ لِكُلِّ شَيْءٍ غَايَةٌ وَغَايَةُ الْمَرْءِ
 مَرُوحٌ كَاغِيَةٌ مَرُوحٌ اِيْمَانِي مَرُوحٌ جَرِي مَرُوحٌ اٰخِرِي مَرُوحٌ اِيْمَانِي مَرُوحٌ
 عَقْلُهُ لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَزَكَاةُ الْعَقْلِ اِحْتِمَالٌ اِلْحِقَالٌ
 خَرْدَاوِسْتٌ مَرُوحٌ جَرِي مَرُوحٌ زَكَاةٌ مَرُوحٌ عَقْلِي مَرُوحٌ اِحْتِمَالِي مَرُوحٌ اِلْحِقَالِي مَرُوحٌ
 لِكُلِّ شَيْءٍ فَضِيلَةٌ وَفَضِيلَةُ الْاَكْرَامِ اِصْطِنَاعُ الرِّجَالِ لِكُلِّ
 مَرُوحٌ جَرِي مَرُوحٌ اِفْرَاقِي مَرُوحٌ فَتْرَتِي مَرُوحٌ اِكْرَامِي مَرُوحٌ اِصْطِنَاعِي مَرُوحٌ رِجَالِي مَرُوحٌ
 شَيْءٌ اَفَّةٌ وَافَّةٌ اِلْخَرَفِيْنَ السُّوْرُ لِكُلِّ شَيْءٍ نَكْدٌ وَنَكْدٌ
 جَرِي مَرُوحٌ اِفْتِي مَرُوحٌ اَفَّةٌ مَرُوحٌ اِلْخَرَفِيْنَ مَرُوحٌ السُّوْرُ مَرُوحٌ جَرِي مَرُوحٌ نَكْدِي مَرُوحٌ
 الْعَرْمَقَارِنَةُ الْعَدُوُّ لِكُلِّ رَنْقٍ سَبَبٌ فَاجِلُوْا فِي
 عَمْرٍ تَزِدِي مَرُوحٌ دَشْمِي مَرُوحٌ مَعْنِي مَرُوحٌ سَبَبِي مَرُوحٌ رَنْقِي مَرُوحٌ فَاجِلُوْا مَرُوحٌ

الطلب

اَلطَّلَبُ لِكُلِّ اِنْسَانٍ اَرَبٌ فَاَبْعَدُ فَاَعْنِ الرَّيْبُ لِكُلِّ اَمْرٍ
 دَمِجْسَقٌ مَرُوحٌ مَرُوحٌ اَرَبٌ مَرُوحٌ اَبْعَدٌ مَرُوحٌ فَاَعْنِ مَرُوحٌ الرَّيْبُ مَرُوحٌ اَمْرِي مَرُوحٌ
 يَوْمٌ لَا يَبْعُدُوهُ لِكُلِّ اَحَدٍ سَاقٍ مِنْ اَجَلٍ يَجِدُوهُ لِكُلِّ
 رَوْدِي مَرُوحٌ يَبْعُدُوهُ مَرُوحٌ اَحَدٌ مَرُوحٌ سَاقٍ مَرُوحٌ اَجَلٌ مَرُوحٌ يَجِدُوهُ مَرُوحٌ
 مُتَيْنٌ عَلَى مَنْ اَتَى عَلَيْهِ مَوْتٌ مِنْ جَرَاءِ اَوْ عَارِفَةٍ مِنْ
 سَتَاكِينِ مَرُوحٌ اَتَى مَرُوحٌ عَلَيْهِ مَرُوحٌ مَوْتٌ مَرُوحٌ جَرَاءِ مَرُوحٌ اَوْ عَارِفَةٍ مَرُوحٌ
 عَطَّارٌ لِكُلِّ عَمَلٍ جَرَاءٌ فَاجْعَلُوا اَعْمَالَكُمْ لِمَا بَقِيَ وَذَرُوا
 دَهْشٌ مَرُوحٌ عَطَّارٌ مَرُوحٌ عَمَلٌ مَرُوحٌ جَرَاءٌ مَرُوحٌ فَاجْعَلُوا مَرُوحٌ اَعْمَالَكُمْ مَرُوحٌ لِمَا بَقِيَ مَرُوحٌ وَذَرُوا مَرُوحٌ
 مَا يَفْنَى لِكُلِّ شَيْءٍ يَذَرُ وَيَذَرُ الشَّرُّ الشَّرُّ لِكُلِّ ظَالِمٍ
 اَزَاكٌ فَاَنِي مَرُوحٌ يَذَرُ مَرُوحٌ وَيَذَرُ مَرُوحٌ الشَّرُّ مَرُوحٌ الشَّرُّ مَرُوحٌ لِكُلِّ ظَالِمٍ مَرُوحٌ
 عَفْوَةٌ لَا تَعْدُوهُ وَصَرَعَةٌ لَا تَخْطِيهِ لِكُلِّ ظَاهِرٍ
 كَفِي مَرُوحٌ تَعْدُوهُ مَرُوحٌ وَصَرَعَةٌ مَرُوحٌ لَا تَخْطِيهِ مَرُوحٌ لِكُلِّ ظَاهِرٍ مَرُوحٌ
 بَاطِنٌ عَلَى مِثَالِهِ فَمَا ظَابَ ظَاهِرٌ طَابَ بَاطِنُهُ وَمَا خَبَتْ
 بَهْمَانِي مَرُوحٌ مِثَالِي مَرُوحٌ فَمَا مَرُوحٌ ظَابَ مَرُوحٌ ظَاهِرٌ مَرُوحٌ طَابَ مَرُوحٌ بَاطِنُهُ مَرُوحٌ وَمَا خَبَتْ مَرُوحٌ
 ظَاهِرُهُ خَبَتْ بَاطِنُهُ لِكُلِّ دَاخِلٍ دَهْشَةٌ فَاَيْدٍ وَالسَّلَامُ
 اِسْكَارِي مَرُوحٌ خَبَتْ مَرُوحٌ بَاطِنُهُ مَرُوحٌ لِكُلِّ دَاخِلٍ مَرُوحٌ دَهْشَةٌ مَرُوحٌ فَاَيْدٍ مَرُوحٌ وَالسَّلَامُ مَرُوحٌ
 لِكُلِّ قَادِمٍ حَيْرَةٌ فَابْسُطُوْهَا لِكُلِّ اَمْرٍ لِكُلِّ شَيْءٍ يَذَرُ وَيَذَرُ
 مَرُوحٌ قَادِمِي مَرُوحٌ حَيْرَةٌ مَرُوحٌ فَابْسُطُوْهَا مَرُوحٌ لِكُلِّ اَمْرٍ مَرُوحٌ لِكُلِّ شَيْءٍ مَرُوحٌ يَذَرُ مَرُوحٌ وَيَذَرُ مَرُوحٌ
 الْعَدَاوَةُ الْمَزَاحُ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 دَشْمِي مَرُوحٌ الْمَزَاحُ مَرُوحٌ مَا وَرَدَ مَرُوحٌ مِنْ حُكْمِ مَرُوحٌ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ مَرُوحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَرُوحٌ
 اَبْنُ اَبِي طَالِبٍ فِي حَرْفِ اللّامِ بِالْمُطْلَقِ قَا
 اَبْنُ اَبِي طَالِبٍ مَرُوحٌ فِي حَرْفِ مَرُوحٌ اللّامِ مَرُوحٌ بِالْمُطْلَقِ مَرُوحٌ قَا مَرُوحٌ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْحَقِّ دَوْلَةٌ لِلْبَاطِلِ حَوْلَةٌ لِلْكَلَامِ اَقَاتٌ
 مَرُوحٌ السَّلَامُ مَرُوحٌ لِلْحَقِّ مَرُوحٌ دَوْلَةٌ مَرُوحٌ لِلْبَاطِلِ مَرُوحٌ حَوْلَةٌ مَرُوحٌ لِلْكَلَامِ مَرُوحٌ اَقَاتٌ مَرُوحٌ

لِلْكَافِرِ أَقْبَاتُ لِلْبَاغِي صَرْعَةٌ لِلصَّادِقِ جَعَةٌ لِلنَّفُوسِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 حَامِلٌ لِلظَّالِمِ إِنْ تَقَامَ لِلطَّالِبِ الْبَالِغُ لَذَّةُ الْأُذْرَاكِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 لِلنَّاسِ الْأَشْأَسُ مَضْضُ الْهَلَاكِ لِلْعَادَةِ عَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 سُلْطَانٌ لِلْعَاقِلِ لِكُلِّ عَمَلٍ إِحْسَانٌ لِلْجَاهِلِ فِي كُلِّ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 حَالِي خَيْرٌ مِنَ الْأَعْيَانِ نَضْرِبُ الْأَمْثَالَ لِلشَّدِيدِ أَيْدٍ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 تَدْخِرُ الرِّجَالَ لِلظَّالِمِ بَلَقَهُ غُصَّةٌ لِلْمُحْتَالِ لَذَّةُ الدُّنْيَا
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 غُصَّةٌ لِلْعَاقِلِ فِي كُلِّ كَلِمَةٍ تَنْبِلُ لِلْحَازِمِ فِي كُلِّ حِكْمٍ تَبِينُ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 لِلْكَيْسِ فِي كُلِّ شَيْءٍ اتِّعَازٌ لِلْعَاقِلِ فِي عَمَلٍ رَتِياضٌ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 لِلْقُلُوبِ خَوَاطِرُ سُوءٍ وَالْعُقُولِ تَرْجُمَتُهَا لِلْقُلُوبِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 طِبَائِعُ سُوءٍ وَالْحِكْمَةُ تَنْهَى عَنْهَا الْمُبْغِضُكَ أَمْوَاجُ مِنْ سَخَطِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَقَدْ كَاشَفْنَا الدُّنْيَا الْفُطَاوَاذَ نَتَكَمُّ عَلَى
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 سَوَارٍ لَقَدْ رَفَعْتَ مَدْرَعِي هَذِهِ حَتَّى اسْتَحْيَيْتُ مِنْ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ

قَدْ رَفَعْتَ مَدْرَعِي هَذِهِ حَتَّى اسْتَحْيَيْتُ مِنْ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ

مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ

دَافِعًا

دَافِعًا فَقَالَ لِي قَائِلُ الْأَتْبَذَهَا فَقُلْتُ لَأَغْرِبَنِي
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 فَعِنْدَ الصَّبَاحِ حَمْدُ الْقَوْمِ الشَّرِيِّ لَقَدْ بَصُرْتُكُمْ أَنْ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 أَبْصَرْتُكُمْ وَأَسْمَعْتُكُمْ أَنْ سَمِعْتُكُمْ وَهَدَيْتُمْ أَنْ أَهْدَيْتُمْ لَدُنْيَا
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 عِنْدِي أَهْوَى مِنْ عِرَاقِ خَيْرٍ عَلَى يَدِ مَخْذُومٍ وَقَالَ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 لِمَنْ يَسْتَصْغِرُ عَنْ مِثْلِ مَقَالِهِ لَقَدْ طَرَبْتُ شَكِيرًا وَهَدَيْتُ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 سَقِيًّا لَطَائِبُ الْعِلْمِ عَمَّا لَدُنْيَا وَفَوْزُ الْآخِرَى لِلْحَازِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 مِنْ عَقْلِهِ عَنْ كُلِّ دِينَةٍ زَاجِرٍ لَقَدْ جَاهَزْتُكُمْ الْعَبْرَ وَنَحْرُكُمْ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 بِمَا فِيهِ مِنْ دَجَرٍ وَمَا بَلَغَ عَنِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ يَعْدُ رِجَالُ اللَّهِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 مِثْلُ التَّدْرِجِ اللَّهُ سُبْحَانَهُ حَكْمٌ بَيْنَ الْمُسْتَأْثَرِ وَالْحَازِمِ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 لِلْكَرَامِ فَضِيلَةُ الْمَبَادِئِ إِلَى فِعْلِ الْمَعْرُوفِ وَأَسَدُ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 الصَّنَائِعِ لَقَدْ اتَّقَيْتُكَ مِنَ الْوَيْلِ أَنْ كُنْتُ كَوْمًا وَلَقَدْ
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ
 أَرَاكَ مَنْ أَهْلَكَ أَنْ كُنْتَ حَلِيمًا لَيْسَ الْمُتَجَرِّبُ أَنْ تَرَى
 مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ هَكَذَا هَكَذَا مَرَحٌ كَرَامَةٌ

الدُّنْيَا لِنَفْسِكَ تَمَّا وَمِمَّا لَكَ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَوْضًا
 دینار جان خود و آنچه مرگ است نزد خدا که پاکست عوضی
 الْإِنْسَانُ فَضِيلَتَانِ عَقْلٌ وَمَنْطِقٌ فَيَا لِعَقْلِ لَيْسَ قَدِيرٌ
 مرگدنی دامت دو فضیلت یکی عقل دوم گفتار فایده میگرد
 وَيَا لِمَنْطِقٍ لَيْسَ قَدِيرٌ لِمَتَّقِي هُدًى فِي رِشَادٍ وَتَخَرُّجٍ عَنْ
 و گفتار و فایده میبخشد مریب را که در راه است و بیرون شدن از
 فسادٍ وَخَرُجٍ فِي إِصْلَاحٍ مَعَادٍ لِيُوعِيكَ أَثَرُ مَا أَفْعَمَ اللَّهُ
 تباهی و از نیستی در شایسته گردانیدن آخرت بیدار کند دیدار شود اثر آنچه غفلت کرده است
 سُبْحَانَهُ عَلَيْكَ لِيُنْهَكَ عَنْ مَعَائِبِ النَّاسِ مَا تَعْرِفُ
 باری سبحان تو بر تو بزرگتر باشد که بگذارد از گفتن عیبهای مردم آنچه بشناسی
 مِنْ مَعَائِبِكَ لِيَكْفِيكَ مِنَ الْعِيَانِ السَّمْعُ وَمِنْ الْعَيْبِ الْخَيْرُ
 از عیبهای خود بایده که برساند شنیدن از آشکارا شنیدن و از پنهان خیر گفتن
 لَأَنْ تَكُونَ تَابِعًا فِي الْخَيْرِ خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ تَكُونَ مَتَّبِعًا
 آنکه باشی پیرو در خیر بهتر است بر تو از آنکه باشی پیروی
 فِي الشَّرِّ لِيَكْفِيَكَ مِنْ عِلْمِ مَنِّكَ مِنْ عَيْبٍ غَيْرِهِ مَا يَعْرِفُ
 در بدی بایده که بگذارد از علم که دانده از عیب غیر خود آنچه بشناسد
 مِنْ عَيْبِ نَفْسِهِ لِحُبِّ الدُّنْيَا صَحَّتِ الْأَسْمَاعُ عَنْ سَمْعِ
 از عیب خود از برای دوستی دنیا خاموش شد گوشها از شنیدن
 الْحِكْمَةِ وَغَمَّتِ الْقُلُوبُ عَنْ نَوْرِ الْبَصِيرَةِ لَيْسَتْ الْأَقْسَا
 حکمت و گور شد دلها از روشنائی پنهانی نیست نهیها
 بِالْآبَاءِ وَالْإِثْمَاتِ لَكِنَّمَا بِالْفَضَائِلِ الْمُحْمُودَاتِ لِلْمَوَدَّةِ
 بپدران و مادران و گناهات لکن بسبب با فضیلتها ستوده است درودها
 عَقْلٌ وَفِي وَحْلٍ مَرْضِيٍّ وَرَغْبَةٍ فِي الْحَسَنَاتِ وَفِرَارٌ مِنَ
 عقل است و آسودگی بخیر و براداری پسندیده و آرزو در میگردی کردنها و گریختن از

السیات

السيات لتعطف علينا الدنيا بعد شمسها عطف الضرر
 گناهها برای منتهی بر ما دنیا بعد از سرگشته چرخ مهرانی کند
 عَلَى وَلَدِهَا لَتَجْعَلَ الْفُرُوعَ إِلَى صَوْلِهَا وَالْمَعْلُولَاتِ
 بر فرزندان خود برای منتهی کند شاخها را به سوی تنهایها و پیدایند
 إِلَى عَلَمِهَا وَالْحَبِيبَاتِ إِلَى كَلِمَاتِهَا لِظَالِمٍ مِنَ الرِّجَالِ
 بسوی بیدارینها و عزیزانها بسوی کلماتها برای ظالم از مردان
 ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ يَظْلِمُ مَنْ فَوْقَ بِالْمَعْصِيَةِ وَمَنْ دُونَهُ
 سه نشانه است متجاوز است از امر که بالاتر از او و متجاوز است از امر که پایینتر از او
 بِالْغَلْبَةِ وَيُظَاهِرُ الْقَوْمَ الظُّلْمَ وَيَخْشَعُ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ قَلْبُكَ
 بفرزندی و بر روی میگرداند مردم مستکار را بیدار کند بتو خدا سبحان دل تو
 فَمَنْ خَشَعَ قَلْبُهُ خَشَعَتْ جَمِيعُ جَوَارِحِ الْمُؤْمِنِ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ
 چه کسی که بترسد دل او بترسد هر که بترسد اندامهای او بترسد سه نشانه است
 الصِّدْقُ وَالْيَقِينُ وَقَصْرُ الْأَمَلِ لِمَتَّقِي ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ
 راستی و درستی و اطمینان و کوتاهی امید بترسد سه علامتهاست
 إِخْلَاصُ الْعَمَلِ وَقَصْرُ الْأَمَلِ وَاعْتِنَامُ الْمَهَلِ لِلْمُؤْمِنِ
 پاک کردن کار و کوتاهی امید و رعایت منزلت مومنی
 ثَلَاثُ سَاعَاتٍ سَاعَةٌ يَنَاحِي فِيهَا رَبُّهُ وَسَاعَةٌ يَجَاسِبُ
 سه هنگام است هنگامی که در آن باورد خدا و هنگامی که در آن باورده شود
 فِيهَا نَفْسُهُ وَسَاعَةٌ يَخْلِي مِنْ نَفْسِهِ وَلَذَّتْهَا فِيمَا يَحِلُّ
 در آن هنگام نفس خود را و هنگامی که خالی میشود از نفس خود و لذت برد از آنچه حلال است
 وَحِلُّ لِيْنِ أَمْرِ الْبَاطِلِ لَقَدْ بَمَا فَعَلَ لِيْنِ قُلُوبُ الْحَقِّ
 و حلال کردن برای مرد و بایده که بگذارد از امر باطل که بگذارد از حق و بایده که بگذارد از حق و بایده که بگذارد از حق
 لَرُبَّمَا وَلَعَلَّ لَقَدْ مَعَا فَا تِلْكَ عَمَّا أَتَى بِغَيْرِكَ لِيَكُنْ
 برای منتهی که بگذارد از امر باطل که بگذارد از حق و بایده که بگذارد از حق و بایده که بگذارد از حق و بایده که بگذارد از حق

و اگر در روزی که در آن باورده شود و اگر در روزی که در آن باورده شود و اگر در روزی که در آن باورده شود

بِالْحَرْبِ وَالرَّهْبِ بِالضَّرْبِ، لِيَتَأَقَرَّبَ الْبَعِيدُ وَ

بَعْدَ الْقَرِيبِ ، لَقَدْ أَخْطَأَ الْغَافِلُ الْإِلَهِي الرُّشْدَ
 و دور شود نزدیک / تحقیق / خطا کند / غافل / بانی جود / راه راست

وَأَصَابَهُ دُؤَالُ الْإِجْتِهَادِ وَالْجَدِّ، لَمْ تَدْعَ لِقَ بِنِيَّاتٍ
وَبُرْسَدِ بِيَاهِ دَاسْتِ خَدَّ او نَدِ كُوشِشِ وَ مَنَعِي تَحْقِيقِ كِه اَوِيخْتِاسْتِ اَز اَوْنِ دَرُونِ

هذا الامتحان بضعة هي اعجب ما فيه و ذلك القلب
 اين مردم كوشته باره که ان عجيبين آخرت كند و دست

قَالَ مَوَادٌ مِنَ الْجِلْدِ وَاضِدٌ دَمِنْ خِلَافِهَا قَانَ سَحَابٌ
مَوَادٌّ سَوَابِهَا اِذْ حُلَّتْ وَدَشْتَمَاسْتْ اِذْ غَمَلَتْ
بِرَكَو بَدِيدَارِدْ

له الیوجا را دی له الطمع وان هاج به الطمع اهله
 عروا امیدی خواصاند او را طبع فکر دیرآید بیاو طبعی هلاک کرد او را

الْفَضْلُ اسْتَدْرَكَ الْغَطَّةَ وَالْغَطَّةُ هِيَ الْغَطَّةُ

التحفظ وإن غَالَ الخَوْفُ شَغْلَهُ الْحَذَرُ فَإِنَّ الشَّعْرَ

مخداری را وکی بسیار شود خود ترس بود استغفار کرد اندک کاره کردی واکر فلج شود

لَا أَمِنْ أَسْلَبَتْهُ الْعَرَّةُ وَإِنْ أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ فَضَى الْجَنَّةِ

وَأَنْ أَفَادَ مَالًا أَطْعَمَهُ الْغَنِيَّ وَأَنْ عَظَّمَتْهُ الْمَنَاقِبُ

سَعَلَ النَّبَا وَرَأَى جَهْدَهُ الْجَنْعَ قَعَدَ بِهَا الضَّعْفُ وَإِنْ

اولا

اَقْطَبِ الشَّيْخُ كُطَّةَ الْبِطْنَةِ فَكُلْ تَقْصِيرَ مَضْرُوكِ
 اذبل ک. بکاو میری بکنداروا شیخ ذلی بین هر تقصیر باو زیانکار

افعاله مفسد حيا ورد من حكم امير المؤمنين علي
 مراد: بجاى كند. بى بعضى الايجاد دست انگشتى امير المؤمنين عليه

ابن ابى طالب عم في حروف اللّام ما للام التانية بلفظان
ابن ابى طالب
در حروف لام بلام ماسه بلفظان

فَلَمَّا كُنْتُمْ خَافِيَةً عَلَيْهِمْ يُسْرًا فَهَيَّؤُوا لَهُمْ إِيَّاهُ فَاصْبِرْ

يَجْزِيهِ مِنَ الشَّارِكِ عَمَلَهَا، لَنْ يَأْتِيَهَا مِنَ الشَّيْ
غَيْرِهِد

الاعماله لن يجزي جواء البحر الا فاعله لن يالهي لسه
مك بدكنده جوا اينايدي سينكوني مكو نينگو كودار نومداز

مَجْشُودِي زَمِي بَوْمَن مَكَرَاكَ قَانِ بِاشَد زَمِي فِشْتَايِ زَمِي رَاصِيَا كَن مَشِي اَمُون اَلِه قَانِي سَمِي جَوَد

سوقه باشد روشن و پالان شود کوفته تا آنکه درست شود دانه میوه زرد

ح۱ ح۲ ح۳ ح۴ ح۵ ح۶ ح۷ ح۸ ح۹ ح۱۰ ح۱۱ ح۱۲ ح۱۳ ح۱۴ ح۱۵ ح۱۶ ح۱۷ ح۱۸ ح۱۹ ح۲۰ ح۲۱ ح۲۲ ح۲۳ ح۲۴ ح۲۵ ح۲۶ ح۲۷ ح۲۸ ح۲۹ ح۳۰ ح۳۱ ح۳۲ ح۳۳ ح۳۴ ح۳۵ ح۳۶ ح۳۷ ح۳۸ ح۳۹ ح۴۰ ح۴۱ ح۴۲ ح۴۳ ح۴۴ ح۴۵ ح۴۶ ح۴۷ ح۴۸ ح۴۹ ح۵۰ ح۵۱ ح۵۲ ح۵۳ ح۵۴ ح۵۵ ح۵۶ ح۵۷ ح۵۸ ح۵۹ ح۶۰ ح۶۱ ح۶۲ ح۶۳ ح۶۴ ح۶۵ ح۶۶ ح۶۷ ح۶۸ ح۶۹ ح۷۰ ح۷۱ ح۷۲ ح۷۳ ح۷۴ ح۷۵ ح۷۶ ح۷۷ ح۷۸ ح۷۹ ح۸۰ ح۸۱ ح۸۲ ح۸۳ ح۸۴ ح۸۵ ح۸۶ ح۸۷ ح۸۸ ح۸۹ ح۹۰ ح۹۱ ح۹۲ ح۹۳ ح۹۴ ح۹۵ ح۹۶ ح۹۷ ح۹۸ ح۹۹ ح۱۰۰ ح۱۰۱ ح۱۰۲ ح۱۰۳ ح۱۰۴ ح۱۰۵ ح۱۰۶ ح۱۰۷ ح۱۰۸ ح۱۰۹ ح۱۱۰ ح۱۱۱ ح۱۱۲ ح۱۱۳ ح۱۱۴ ح۱۱۵ ح۱۱۶ ح۱۱۷ ح۱۱۸ ح۱۱۹ ح۱۲۰ ح۱۲۱ ح۱۲۲ ح۱۲۳ ح۱۲۴ ح۱۲۵ ح۱۲۶ ح۱۲۷ ح۱۲۸ ح۱۲۹ ح۱۳۰ ح۱۳۱ ح۱۳۲ ح۱۳۳ ح۱۳۴ ح۱۳۵ ح۱۳۶ ح۱۳۷ ح۱۳۸ ح۱۳۹ ح۱۴۰ ح۱۴۱ ح۱۴۲ ح۱۴۳ ح۱۴۴ ح۱۴۵ ح۱۴۶ ح۱۴۷ ح۱۴۸ ح۱۴۹ ح۱۵۰ ح۱۵۱ ح۱۵۲ ح۱۵۳ ح۱۵۴ ح۱۵۵ ح۱۵۶ ح۱۵۷ ح۱۵۸ ح۱۵۹ ح۱۶۰ ح۱۶۱ ح۱۶۲ ح۱۶۳ ح۱۶۴ ح۱۶۵ ح۱۶۶ ح۱۶۷ ح۱۶۸ ح۱۶۹ ح۱۷۰ ح۱۷۱ ح۱۷۲ ح۱۷۳ ح۱۷۴ ح۱۷۵ ح۱۷۶ ح۱۷۷ ح۱۷۸ ح۱۷۹ ح۱۸۰ ح۱۸۱ ح۱۸۲ ح۱۸۳ ح۱۸۴ ح۱۸۵ ح۱۸۶ ح۱۸۷ ح۱۸۸ ح۱۸۹ ح۱۹۰ ح۱۹۱ ح۱۹۲ ح۱۹۳ ح۱۹۴ ح۱۹۵ ح۱۹۶ ح۱۹۷ ح۱۹۸ ح۱۹۹ ح۲۰۰ ح۲۰۱ ح۲۰۲ ح۲۰۳ ح۲۰۴ ح۲۰۵ ح۲۰۶ ح۲۰۷ ح۲۰۸ ح۲۰۹ ح۲۱۰ ح۲۱۱ ح۲۱۲ ح۲۱۳ ح۲۱۴ ح۲۱۵ ح۲۱۶ ح۲۱۷ ح۲۱۸ ح۲۱۹ ح۲۲۰ ح۲۲۱ ح۲۲۲ ح۲۲۳ ح۲۲۴ ح۲۲۵ ح۲۲۶ ح۲۲۷ ح۲۲۸ ح۲۲۹ ح۲۳۰ ح۲۳۱ ح۲۳۲ ح۲۳۳ ح۲۳۴ ح۲۳۵ ح۲۳۶ ح۲۳۷ ح۲۳۸ ح۲۳۹ ح۲۴۰ ح۲۴۱ ح۲۴۲ ح۲۴۳ ح۲۴۴ ح۲۴۵ ح۲۴۶ ح۲۴۷ ح۲۴۸ ح۲۴۹ ح۲۵۰ ح۲۵۱ ح۲۵۲ ح۲۵۳ ح۲۵۴ ح۲۵۵ ح۲۵۶ ح۲۵۷ ح۲۵۸ ح۲۵۹ ح۲۶۰ ح۲۶۱ ح۲۶۲ ح۲۶۳ ح۲۶۴ ح۲۶۵ ح۲۶۶ ح۲۶۷ ح۲۶۸ ح۲۶۹ ح۲۷۰ ح۲۷۱ ح۲۷۲ ح۲۷۳ ح۲۷۴ ح۲۷۵ ح۲۷۶ ح۲۷۷ ح۲۷۸ ح۲۷۹ ح۲۸۰ ح۲۸۱ ح۲۸۲ ح۲۸۳ ح۲۸۴ ح۲۸۵ ح۲۸۶ ح۲۸۷ ح۲۸۸ ح۲۸۹ ح۲۹۰ ح۲۹۱ ح۲۹۲ ح۲۹۳ ح۲۹۴ ح۲۹۵ ح۲۹۶ ح۲۹۷ ح۲۹۸ ح۲۹۹ ح۳۰۰ ح۳۰۱ ح۳۰۲ ح۳۰۳ ح۳۰۴ ح۳۰۵ ح۳۰۶ ح۳۰۷ ح۳۰۸ ح۳۰۹ ح۳۱۰ ح۳۱۱ ح۳۱۲ ح۳۱۳ ح۳۱۴ ح۳۱۵ ح۳۱۶ ح۳۱۷ ح۳۱۸ ح۳۱۹ ح۳۲۰ ح۳۲۱ ح۳۲۲ ح۳۲۳ ح۳۲۴ ح۳۲۵ ح۳۲۶ ح۳۲۷ ح۳۲۸ ح۳۲۹ ح۳۳۰ ح۳۳۱ ح۳۳۲ ح۳۳۳ ح۳۳۴ ح۳۳۵ ح۳۳۶ ح۳۳۷ ح۳۳۸ ح۳۳۹ ح۳۴۰ ح۳۴۱ ح۳۴۲ ح۳۴۳ ح۳۴۴ ح۳۴۵ ح۳۴۶ ح۳۴۷ ح۳۴۸ ح۳۴۹ ح۳۵۰ ح۳۵۱ ح۳۵۲ ح۳۵۳ ح۳۵۴ ح۳۵۵ ح۳۵۶ ح۳۵۷ ح۳۵۸ ح۳۵۹ ح۳۶۰ ح۳۶۱ ح۳۶۲ ح۳۶۳ ح۳۶۴ ح۳۶۵ ح۳۶۶ ح۳۶۷ ح۳۶۸ ح۳۶۹ ح۳۷۰ ح۳۷۱ ح۳۷۲ ح۳۷۳ ح۳۷۴ ح۳۷۵ ح۳۷۶ ح۳۷۷ ح۳۷۸ ح۳۷۹ ح۳۸۰ ح۳۸۱ ح۳۸۲ ح۳۸۳ ح۳۸۴ ح۳۸۵ ح۳۸۶ ح۳۸۷ ح۳۸۸ ح۳۸۹ ح۳۹۰ ح۳۹۱ ح۳۹۲ ح۳۹۳ ح۳۹۴ ح۳۹۵ ح۳۹۶ ح۳۹۷ ح۳۹۸ ح۳۹۹ ح۴۰۰ ح۴۰۱ ح۴۰۲ ح۴۰۳ ح۴۰۴ ح۴۰۵ ح۴۰۶ ح۴۰۷ ح۴۰۸ ح۴۰۹ ح۴۱۰ ح۴۱۱ ح۴۱۲ ح۴۱۳ ح۴۱۴ ح۴۱۵ ح۴۱۶ ح۴۱۷ ح۴۱۸ ح۴۱۹ ح۴۲۰ ح۴۲۱ ح۴۲۲ ح۴۲۳ ح۴۲۴ ح۴۲۵ ح۴۲۶ ح۴۲۷ ح۴۲۸ ح۴۲۹ ح۴۳۰ ح۴۳۱ ح۴۳۲ ح۴۳۳ ح۴۳۴ ح۴۳۵ ح۴۳۶ ح۴۳۷ ح۴۳۸ ح۴۳۹ ح۴۴۰ ح۴۴۱ ح۴۴۲ ح۴۴۳ ح۴۴۴ ح۴۴۵ ح۴۴۶ ح۴۴۷ ح۴۴۸ ح۴۴۹ ح۴۵۰ ح۴۵۱ ح۴۵۲ ح۴۵۳ ح۴۵۴ ح۴۵۵ ح۴۵۶ ح۴۵۷ ح۴۵۸ ح۴۵۹ ح۴۶۰ ح۴۶۱ ح۴۶۲ ح۴۶۳ ح۴۶۴ ح۴۶۵ ح۴۶۶ ح۴۶۷ ح۴۶۸ ح۴۶۹ ح۴۷۰ ح۴۷۱ ح۴۷۲ ح۴۷۳ ح۴۷۴ ح۴۷۵ ح۴۷۶ ح۴۷۷ ح۴۷۸ ح۴۷۹ ح۴۸۰ ح۴۸۱ ح۴۸۲ ح۴۸۳ ح۴۸۴ ح۴۸۵ ح۴۸۶ ح۴۸۷ ح۴۸۸ ح۴۸۹ ح۴۹۰ ح۴۹۱ ح۴۹۲ ح۴۹۳ ح۴۹۴ ح۴۹۵ ح۴۹۶ ح۴۹۷ ح۴۹۸ ح۴۹۹ ح۵۰۰ ح۵۰۱ ح۵۰۲ ح۵۰۳ ح۵۰۴ ح۵۰۵ ح۵۰۶ ح۵۰۷ ح۵۰۸ ح۵۰۹ ح۵۱۰ ح۵۱۱ ح۵۱۲ ح۵۱۳ ح۵۱۴ ح۵۱۵ ح۵۱۶ ح۵۱۷ ح۵۱۸ ح۵۱۹ ح۵۲۰ ح۵۲۱ ح۵۲۲ ح۵۲۳ ح۵۲۴ ح۵۲۵ ح۵۲۶ ح۵۲۷ ح۵۲۸ ح۵۲۹ ح۵۳۰ ح۵۳۱ ح۵۳۲ ح۵۳۳ ح۵۳۴ ح۵۳۵ ح۵۳۶ ح۵۳۷ ح۵۳۸ ح۵۳۹ ح۵۴۰ ح۵۴۱ ح۵۴۲ ح۵۴۳ ح۵۴۴ ح۵۴۵ ح۵۴۶ ح۵۴۷ ح۵۴۸ ح۵۴۹ ح۵۵۰ ح۵۵۱ ح۵۵۲ ح۵۵۳ ح۵۵۴ ح۵۵۵ ح۵۵۶ ح۵۵۷ ح۵۵۸ ح۵۵۹ ح۵۶۰ ح۵۶۱ ح۵۶۲ ح۵۶۳ ح۵۶۴ ح۵۶۵ ح۵۶۶ ح۵۶۷ ح۵۶۸ ح۵۶۹ ح۵۷۰ ح۵۷۱ ح۵۷۲ ح۵۷۳ ح۵۷۴ ح۵۷۵ ح۵۷۶ ح۵۷۷ ح۵۷۸ ح۵۷۹ ح۵۸۰ ح۵۸۱ ح۵۸۲ ح۵۸۳ ح۵۸۴ ح۵۸۵ ح۵۸۶ ح۵۸۷ ح۵۸۸ ح۵۸۹ ح۵۹۰ ح۵۹۱ ح۵۹۲ ح۵۹۳ ح۵۹۴ ح۵۹۵ ح۵۹۶ ح۵۹۷ ح۵۹۸ ح۵۹۹ ح۶۰۰ ح۶۰۱ ح۶۰۲ ح۶۰۳ ح۶۰۴ ح۶۰۵ ح۶۰۶ ح۶۰۷ ح۶۰۸ ح۶۰۹ ح۶۱۰ ح۶۱۱ ح۶

دانش تا آنکه نزد یک شود بآن
تجدیدی
چونیک
ادبیکردن تا آنکه
بما، نه العقل، لکن محدی القول حتی یصل بالفعل

لَنْ يَتَعَبِدَ الْحَيَّ حَتَّى زَالَ عَنْهُ الصَّبْرُ لَنْ يَحْصُلَ الْإِجْرُ

برستی کند آزاده مانده دوست شود از او ملود حاصل شود

حَتَّى يَجِيءَ الصَّبْرُ لَوْ يَعْدَمُ التَّصَبُّرُ مِنْ اسْتِحْدَادِ الصَّبْرِ

تا آنکه دوست شود از او ملود حاصل شود

دوست و صديق
مخلص
يا وري و النور
سياه پيد

لَنْ يَسْتَرْقِيَ الْإِنْسَانُ حَتَّى يَغْمُرَهُ الْإِحْسَانُ لَنْ يَصْدُقَ
 باده شود تا آنکه از آدمی بپوشد
 الْخَيْرُ حَتَّى يَتَحَقَّقَ الْعَيَانُ لَنْ يَسْكُنَ حَرَقَ الْحَرَمَانِ
 نیکی تا آنکه بدیدار بدیدار نیاید
 حَتَّى يَتَحَقَّقَ الْوَحْدَانُ لَنْ يَقْطَعَ سِلْسِلَةُ الْهَيْدِيَانِ
 تا آنکه بدیدار بدیدار نیاید
 حَتَّى يَدْرَكَ الثَّارُ مِنَ الزَّمَانِ لَنْ يَجُوزَ الْحَاثَةُ
 تا آنکه یافته شود کینه خوار از روزگار زنده بماند
 الْأَمِنْ جَاهِدَ نَفْسَهُ لَنْ يَخْرُجَ الْعِلْمُ إِلَّا مِنْ بَطْنِ
 مگر انکار جنگ کند با نفس خود با زانود از علم از گدازد
 دَرْسَهُ لَنْ يَدْرَكَ الْكَمَالَ حَتَّى يَرْقَى عَنِ النِّقْصِ
 درس خود را در نیاید کس غنی را تا آنکه بالا رود از کمی و ناواقفی
 لَنْ تَوْجِدَ الْقَبْلَةَ حَتَّى يَفْقِدَ الْخَرَصَ لَنْ يَعْرِفَ خِلَافَهُ
 یافته نشود خرسندی تا آنکه کم سازد از راه یافته نشود شیبی
 السَّعَادَةُ حَتَّى تَذَاقَ مَرَارَةَ النَّحْسِ لَنْ يَتِمَّ الْعَدْلُ
 سعادت تا آنکه چشیده شود تلخی بلخی تا آنکه عدل
 حَتَّى تَنْزِلَ الْجَنَسُ لَنْ تَهْتَدِيَ إِلَى الْمَعْرُوفِ حَتَّى تَضِلَّ
 تا آنکه دور شود سم دیدی راه نیابی بسوی نیکی و دین تا آنکه گم کنی
 عَنِ الْمُنْكَرِ لَنْ يَتَحَقَّقَ الْخَيْرُ حَتَّى تَبْرَأَ مِنَ الشَّرِّ
 بدی را بدی را سزاوار نشوی بیگونی تا آنکه بری شوی از بدی
 لَنْ تَتَّصِلَ بِالْخَالِقِ حَتَّى تَقْطَعَ عَنِ الْخَالِقِ لَنْ يَدْرَكَ
 پیوندی با خالق تا آنکه نبوی از خلق محروم بدیدار
 الْحَيَاةُ مِنْ لَمْ يَغْمُرْ بِالْحَقِّ لَنْ يَجُوزَ الْمَوْتُ غَنَى
 دستکاری انگیستی کو دست کردار نیاشد زهد از مرگ هیچ توانی

لَكِنَّهُ مَالٌ لَنْ يَسْلَمَ مِنَ الْمَوْتِ فَقِيرًا قَالَهُ لَنْ يَذْهَبَ
 بیهیاری مگر خود از مرگ نترسد هیچ درویشی بپوشد
 مِنْ مَالِكَ مَا وَعْظُكَ وَجَاذَكَ الشُّكْرُ لَنْ يَصْغُرَ مِنْ
 از مال تو آنچه بپند دهی و بپسند ۱۳ بسیارش صانع نشود از
 سَعْيِكَ مَا أَصْلَحَكَ وَالسَّيِّئُ الْآجِرُ لَنْ يَقْدِرَ أَحَدٌ
 سستی آنچه شایسته کردار بدستار بدستار از بدی بدی
 أَنْ يَخْصَنَ النِّعَمَ بِمِثْلِ شُكْرِهَا لَنْ يَسْتَطِيعَ أَحَدٌ أَنْ يَشْكُرَ
 آنکه نگاه دارد نعمت را مانند شکر نعمت آنکه شکر گوید
 النِّعَمَ بِمِثْلِ الْأَنْعَامِ بِهَا لَنْ يَسْبِقَكَ إِلَى رِزْقِكَ طَا
 نعمت را مانند دادن نعمت بسوی رزق تو هرگز
 لَنْ يَغْلِبَكَ عَلَى مَا قَدَّرَ ذَلِكَ غَالِبٌ لَنْ يَقُوَّ نَاكَ
 غالب نگردد ترا بر آنچه مقدر شده انبیا تو هیچ سوار نمی
 مَا قُسِمَ لَكَ فَاجْعَلْ فِي الطَّلَبِ لَنْ تَذْرَكَ مَا
 آنچه قسمت شده ترا پس بپاش در طلب نیابی آنرا که کاره گرفته شود
 زَوْيَ لَكَ فَاجْعَلْ فِي الْمَكْتَسَبِ لَنْ تَعْرِفُوا الرُّشْدَ
 و بیاموخته آنرا پس بپاش در کسب در کسب نشناسید راه راست را
 حَتَّى تَعْرِفُوا الَّذِي تَرْكُهُ لَنْ تَأْخُذُوا بِمِثْقَالِ الْكِتَابِ
 تا آنکه بشناسد آنرا ترک راه راست کردار نیگوید همان فرمان فرما
 حَتَّى تَعْرِفُوا الَّذِي نَقَصَهُ لَنْ تَمْسُكُوا بِعَصْمَةِ الْحَقِّ حَتَّى
 تا آنکه بشناسد آنرا که افکند دست از حق دست در نرود راستی تا آنکه
 تَعْرِفُوا الَّذِي نَبَذَهُ لَنْ يَقْدِرَ أَحَدٌ أَنْ يَسْتَدْلِمَ النِّعَمَ
 بشناسد آنرا که افکند دست از حق بشناسد آنرا که بپاشد دارد نعمت را
 بِمِثْلِ شُكْرِهَا وَلَنْ يَنْزِلَ بِهَا بِمِثْلِ بَذْلِهَا لَنْ تَخْصَنَ الدُّوَلُ
 همچو شکر نعمت و زایل نگردد نعمت همچو دست برون هیچ پناهی نیابد دولت را

تَاخِرًا لِّأَنْفَعَامٍ ^{والبشر الذوات} لَيْسَ مِنْ شَيْمِ الْكَرَامِ ^{شتم} تَحِيلُ الْإِنْتِقَامِ ^{انتقام}
 لَيْسَ لِلْأَخْرَاجِ إِلَّا الْإِكْرَامُ ^{استقبال} لَيْسَ لَأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا ^{ثمن}
 الْجَنَّةُ فَلَا تَتَّبِعُوهَا إِلَّا بِهَا ^{بها} لَيْسَ الرُّوْيَةُ مَعَ الْإِنْبَارِ ^{رویت}
 قَدْ كَذَّبَ الْإِنْبَارُ أَهْلَهَا ^{بها} لَيْسَ لِابْلِيسَ وَهْوٌ ^{وهم}
 أَكْثَرُ مِنَ الْعُصْبِ وَالنِّسَاءِ ^{نساء} لَيْسَ لِأَحَدٍ بَعْدَ الْقُرْآنِ ^{قرآن}
 مِنْ فَاقَةٍ وَلَا لِأَحَدٍ قَبْلَ الْقُرْآنِ غِنَاءٌ ^{غنای} لَيْسَ بِلَدٍّ ^{بلا}
 أَحَقُّ مِنْكَ مِنْ بَلَدٍ خَيْرَ الْبِلَادِ مَا حَلَّكَ ^{حل} لَيْسَ الْخَيْرَانِ ^{خیران}
 بِكَثْرَةِ مَالِكَ وَلَا ذَلِكِ إِنَّمَا الْخَيْرَانِ يَكْثُرُ عَلَيْكَ وَيَعْظُمُ ^{عظم}
 خَلْقُكَ ^{خلق} لَيْسَ بِحُكْمٍ مِنْ ابْتَدَلَ بِأَنْفِسَاتِهِ إِلَى غَيْرِ حَكِيمٍ ^{حکیم}
 لَيْسَ بِحُكْمٍ مِنْ قَصَدَ بِحَاجَتِهِ غَيْرَ كَرِيمٍ ^{کریم} لَيْسَ مِنَ الْعَدْلِ ^{عدل}
 الْقَضَاءُ عَلَى الْتَفَتِهِ بِالظَّنِّ ^{ظن} لَيْسَ مِنَ الْكَرَمِ تَكْلِيَةُ الْمُتَّقِ ^{تقوا}
 بِالْمُنِّ ^{من} لَيْسَ عَنِ الْآخِرَةِ عُوضٌ وَلَيْسَ الدُّنْيَا لِلنَّفْسِ ^{نفس}

من

غَنٍّ ^{غن} لَيْسَ لَكَ بَاخٌ مِنْ أَحْتَجَّ إِلَى مَدَارَاتِهِ ^{مدارات} لَيْسَ بِرَفِيقٍ ^{رفیق}
 مَحْمُودٍ الْحَاقِقَةُ مِنْ أَخْوَجِ صَاحِبِهِ إِلَى مَمَارَاتِهِ ^{ممارات} لَيْسَ ^{بستیزه کردن}
 لَكَ بَاخٌ مِنْ أَحْوَجَكَ إِلَى حَاكِمِ يَدِكَ وَبَيْتِهِ ^{بیت} لَيْسَ لَكَ ذُو ^{دو}
 أَمَانَةٍ وَلَا لِفُجُورِ صَيَانَةٍ ^{صیانت} لَيْسَ شَيْءٌ أَفْسَدَ لِلْأُمُورِ ^{امور}
 وَلَا أَبْلَغُ فِي إِهْلَاكِ الْجُمُودِ مِنَ الشَّرِّ لَيْسَ شَيْءٌ أَحْمَدُ ^{احمد}
 عَاقِبَةٍ وَلَا الذَّمُّ مَغْنَمَةٌ وَلَا أَذْفَعُ بَسْوَءٍ أَدَبٌ وَلَا ^{ادب}
 أَعْوَنَ عَلَى دَرْكِ مَطْلَبٍ مِنَ الصَّبْرِ ^{صبر} لَيْسَ مَعَ الْخِلَافِ ^{خلاف}
 اِئْتِلَافٌ ^{ائتلاف} لَيْسَ مَعَ الشَّرِّ عِفَافٌ ^{عفاف} لَيْسَ فِي السَّرَفِ ^{سرف}
 شَرَفٌ ^{شرف} لَيْسَ فِي اقْتِصَادٍ تَلَفٌ ^{تلف} لَيْسَ مِنْ خَالِطِ الْأَشْرَارِ ^{اشرار}
 بَذْمٌ مَعْقُولٌ ^{معقول} لَيْسَ مَنْ أَسَاءَ إِلَى نَفْسِهِ بِذِي مَأْمُولٍ ^{مأمول}
 لَيْسَ فِي الْبَرِّقِ اللَّامِعِ مُسْتَمْتَعٌ لِمَنْ يَخُوضُ الظُّلُمَ ^{ظلم}
 لَيْسَ لِأَحَدٍ مِنْ دُنْيَاهُ إِلَّا مَا اتَّقَعَهُ عَلَى امْرَأَةٍ ^{امرأة} لَيْسَ فِي الْغَرَبَةِ ^{غربت}

عَارًا أَمَّا الْعَارُ فِي الْوَطَنِ وَالْأَفْقَارِ لَيْسَ شَيْءٌ أَدْعَا الْخَيْرِ
 ننگ بدست ننگ در جیب دوست و در ویش نیست چیزی خانه تر خیر ننگ
 وَأَخْجَمُ مِنْ شَيْءٍ مِنْ مَحَبَّةِ الْإِخْيَارِ لَيْسَ فِي الْجَوَارِحِ
 در خنده تر از بدی از عراهی نیکان نیست در اعضا
 أَقَلُّ شُكْرًا مِنَ الْعَيْنِ فَلَا تَعْطُوهَا سَوْطَهَا فَتُشْغَلَكُمْ عَنْ
 کم شکرتر از دیده چشم پس مدهید غاسق چشم را که دادن مشغول کند از شما را
 ذِكْرَ اللَّهِ لَيْسَ فِي الْمَعَاصِي أَشَدُّ مِنْ أَتْبَاعِ الشَّهْوَةِ
 یاد خدا نیست در نافرمانی خدا سخت تر از پیروی از شهوات
 فَلَا تَطِيعُوهَا فَتُشْغَلَكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ لَيْسَ كُلُّ مَغْرُورٍ رِيحَاجٍ
 پس نپایان برداری از یاد خدا نیست هر فریب خورده رستگار
 وَلَا كُلُّ طَالِبٍ مَحْتَاجٍ فِي تَوْحِيدِ اللَّهِ سُجَّانَةٌ لَيْسَ فِي
 و نه هر جوینده محتاج در توحید خلق که گستاخ نیست در
 الْإِسْتِیَارِ وَالْإِجْلَالِ وَلَا عَنْهَا تَحَاجُّجٌ لَيْسَ شَيْءٌ أَدْعَا إِلَى ذَوَالِ
 چرهای داخل و بیست و هفت از چرهای خانه تر بسوی نیست شدن
 التَّحَمُّوْةِ وَتَحْمِلُ نِقْمَةً مِنْ أَقَاةٍ عَلَى ظُلْمٍ لَيْسَ لِلْعَاقِلِ
 هفت و شنافتن بسوی کسی خواهی می از استادن برستم نیست مرعاک را
 أَنْ يَكُونَ شَاخِصًا إِلَّا فِي ثَلَاثِ خُطُوَةٍ فِي مَعَادٍ
 آنکه باشد رونده مگر در سه کام و قدم یکی در رفتن در راه آخر
 وَمَرَمَةٍ لِمَعَاشٍ أَوْ لَذَّةٍ فِي غَيْرِ مُحَرَّمٍ لَيْسَ شَيْءٌ أَعَزَّ
 و بیست و هفت دزدکاتی یا مره کردن در چیزی که حرام نباشد نیست چیزی عزیزتر
 مِنَ الْكِبَرِيَّاتِ إِلَّا مَا بَقِيَ مِنْ عَمَلِ الْمُؤْمِنِ لَيْسَ ثَوَابٌ
 از کبریت مگر آنچه باقی مانده از عمل مؤمن نیست ثوابی
 عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَعْظَمُ مِنْ ثَوَابِ السُّلْطَانِ الْعَادِلِ
 نزد خداوندی که پاکست او بزرگتر از ثواب پادشاه عادل

والرجل

وَالرَّجُلُ الْحَسَنُ لَيْسَ كَلِمَةٍ مِنْ صِلَ فَقَدْ لَيْسَ الْحَالِمُ مِنْ عَجْزٍ
 و مرد نیکوکار نیست آنکه هر کس آنچه کم کند با نفاق کند نیست بدکار آنکه ناتوان
 فَهَجَمَ وَأَذَا قَدَرًا نَتَمَّ إِنَّمَا الْحَالِمُ مَنْ أَذَا قَدَرًا عَفَا
 پس حمله آورد و هرگاه توانا شود کینه جوید بددستی بدکار است هرگاه که توانا شود بخشناید
 وَكَانَ الْحَالِمُ غَالِبًا عَلَى أَمْرِهِ لَيْسَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ
 و باشد بر داری افزون بر کار او نیست بر روی زمین
 أَكْرَمُ عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ مِنَ النَّفْسِ الْمَطِيعَةِ لِأَمْرِهِ
 گرامی تر بر خلق پاکست از نفس خود فرمان بردار مکرار و فرمان او را
 لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مَنْ لَمْ يَهْتَمَّ بِإِصْلَاحِ مَعَادِهِ **مَتَّوْرِدٌ**
 نیست مؤمن آنکه که اهتمام نکند از برای آخرت خود بعضی از اینها درست
 مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ **فِي**
 از حکمهای امیرالمومنین علی ابن ابیطالب در
حُرُوفِ اللَّامِ بِلَفْظِ لَمْ قَامَ
 حرف لام بلفظ لم گفت حرفه مرتفعی در نباید بزدنی
 مَنْ عَدَاهُ الْحَمْدُ لَمْ يَهْنَأِ الْعَيْشُ مَنْ قَارَنَ الصَّدَّ
 آنکه که دشمن دارد حمد را که او را آسازد در دلداری خود را آنکه که نزدیک شود دشمنی کند با دشمن
 لَمْ يَسِدْ مَنْ أَفْقَرُ أَخَوَانَهُ إِلَى غَيْرِهِ لَمْ يَوْفُقْ مَنْ جَلَّ
 کار که آری نکند آنکه که درویش شود برادران او بغیر او قویق نیاید آنکه که بخاک کند
 عَلَى نَفْسِهِ حَيْرَهُ وَخَالَفَ مَالَهُ لَغَرَهُ لَمْ يَنْدَلِ أَحَدٌ
 بر نفس خود حیر خود و بازگذازد مال خود را از برای غر خود نرسد یکی
 مِنَ الدُّنْيَا حَرَمٌ إِلَّا أَعْقَبَتْهُ عِبْرَةٌ لَمْ يَتَعَزَّ مِنَ الشَّرِّ
 از دنیا بدانی مگر آنکه بهی در آید او را پندی عزیز نگردد از بدی
 مَنْ لَمْ يَحْتَلْ بِالْخَيْرِ لَمْ يَعِدِ النَّصْرَ مَنْ انْتَصَرَ بِالصَّبْرِ
 آنکه که او را بسته نگردد بخیر کم نکند فیروزگاری آنکه که فیروز نگردد بصبر

طلب وجهه لیس کل من
 طلب کند باید نیکوکار نیست

لَمْ يَصِفِ اللَّهُ سُجَّانَهُ الدُّنْيَا لِأَوْلِيَاءِهِ وَلَمْ يُظَنِّ
 بِنِسْبَةِ است خداوند پاکست او دنیا را از برای دوستان خود و بجای نکرده
 عَلَى أَعْدَائِهِ لَمْ يَصِفْ بِالْمُرَّةِ مَنْ لَمْ يَنْزِعْ ذِمَّةَ
 بدینا بود دشمنان خود صفه مرده میافته است آنکه نگاه ندارد
 أَوْ دَانَهُ وَيَصِفْ أَعْدَاءَهُ لَمْ يَلْقَ مِنْ سِرِّ الدُّنْيَا
 دوستان خود را و داد نهد دشمنان خود را نزد از شدای دنیا
 أَحَدُ بَطْنٍ الْأَمَحْتَهُ مِنْ ضَرِّ أَيُّهَا ظَهْرًا لَمْ يَفْسِدْ
 یکشکی مکران بخشد دنیا از اندوه خود باو پشتیاری بپناه نشود
 مَنْ كَانَتْ هِمَّةُ الدُّنْيَا عَوَضًا وَلَمْ يَفِضْ مَقْرَضًا
 آنکه باشد همت دنیست او عوض دادن و بجای بگذارد فخر را
 لَمْ يَكْتَسِبْ مَالًا مَنْ لَمْ يَصِلْهُ لَمْ يَرْزُقِ الْمَالُ مَنْ لَمْ
 بدست نیآورده است مالا را آنکه مال شایسته ملاک کرده رودنی او نبوده است مال آنکه
 سَفَقَهُ لَمْ يَضُقْ ثَمَرَهُ عَنْ حَسَنِ الْخَلْقِ لَمْ يَفِضْ
 تقه نگذاشته مالا هیچ چیز نتواند از حق خوش نیستی کند و غنی نیسازد
 نَفْسًا مَا قَدَّرَ لَهَا مِنَ الرِّزْقِ لَمْ يَذْهَبْ مِنْ مَالِهِ
 نفسی آنچه قدر کرده بر او از روزی نبرد از مالا
 مَا وَفَى عَرْضَكَ لَمْ يَضَعْ مِنْ مَالِكَ مَا فَتَى فَرْصَكَ
 آنچه نگاه دارد عرض ترا نمیافند از مالا آنچه وامیکند و فخر ترا
 لَمْ يَفْعَلْ مَوَاعِظَ الزَّمَانِ مَنْ سَكَنَ إِلَى حَسَنِ الظَّنِّ
 ندانست و نشنید پندهای روزگار آنکه آدم گرفت بسوی کار خوش
 بِالْأَيَّامِ لَمْ يَضَعْ أَمْرًا لَهُ فِي حَقِّهِ غَيْرًا وَمَغْرُوفَةً
 با روزگار نگذاشت کار مالا خود را در حق خود بگذارد و غرض
 فِي غَيْرِ أَهْلِهِ الْأَحْرَمَةَ اللَّهُ شَكَرَهُمْ وَكَانَ لَغْوِهِ
 و نکرد نیگوی با نااهل مکران که حرام گردانید خدا بر و شکر آفرید از ایشان و باشد مغرور او

وَ دَهْمُ لَمْ يَجَلْ بِالْفَنَاءِ مَنْ لَمْ يَتَكَلَّفْ بِسِيرٍ مَا وَجَدَ
 دوستی آنکسان را نداشت نکرد بهنام آنکه برین نکند با نداد آنچه آنچه با نکرده شود
 لَمْ يَجَلْ بِالْعَقَّةِ مَنْ أَسْتَهَى مَا لَا يَجِدُ لَمْ يُطْلِعِ اللَّهُ سُجَّانَهُ
 آراسته نکردد پیغمبر گاری آنکه آرزو کند آنرا که نیاید آگاه نکرد آید خداوند پاکست
 الْعُقُولَ عَلَى تَحْدِيدِ صِفَتِهِ وَلَمْ يَحْجِبْ عَنْ وَاجِبِ
 خندها را بر اندازد کردن و بیان نمودن صفت او و منع نکرده است خود را از شناختن خود
 مَعْرِفَتِهِ لَمْ يَخْلُقِ اللَّهُ سُجَّانَهُ الْخَلْقَ لَوْحَةً وَلَمْ
 نیافریده است خدای پاک خلق را از برای یکجایی و ساختن
 لَيْسَتْ لَهُمْ لِمَنْفَعَةٍ لَمْ يَخْلُقِ اللَّهُ سُجَّانَهُ عِبَادَةً مِنْ
 ایشان را از برای سودی که بخشد خالی نداشته خدای پاک بندگان خود را از
 حُجَّةٍ لَا زِمَةَ أَوْ حُجَّةً قَائِمَةً لَمْ تَرَهُ سُجَّانَهُ الْعُقُولَ فَتَجِبَ
 بیانی نبوده یا از راهی راست غی نبیند خدای پاک را خندها تا خبر دهد
 عَنْهُ بَلْ كَانَ نَعَالِي قَبْلِ الْوَاصِفِينَ لَهُ لَمْ يَتَكَلَّفِ اللَّهُ
 از او بلکه بود او پیش از آنکه وصف کنند خداوند پاکست خداوند
 خَلَقَ مَعْقِلًا وَلَا أَمْرَهُ مَعْقِلًا لَمْ يَخْلُقِ اللَّهُ
 آفرید محض را آنکه عاقل باشد و نه کار ایشان را محمل خدای پاکست
 سُجَّانَهُ عِبَادَةً مِنْ نَبِيِّ مُرْسَلٍ وَكِتَابٍ مُزِيلٍ لَمْ يَتَكَلَّفِ
 پاکست او بندگان خود را از پیغمبری که فرستاده او را یا کتابی که فرو فرستاده در غیاب
 سُجَّانَهُ فِي الْعُقُولِ فَيَكُونُ فِي مَهَبٍ فَكُلُّهَا مَكْلَفًا
 خدای پاکست صفات خود در عقلا که تا باشد و در کلام فکر و اندیشه عقلا حکم نکند
 وَلَا فِي زُرِّيَّاتِ خَوَاطِرِهَا حَسَدًا وَامْصُوقًا لَمْ يُظَلِّمْ
 و نه آنکه باشد در جایی و در جایی خندها اندازد کرده و گذشته مایه نیکبختی
 مِنَ الدُّنْيَا دِيمَةً رَخَاءً الْإِهْتِ عَلَيْهِ خَرَنَ بِلَا لَمْ يَخْلُقْ
 از دنیا ابر فراخی و کشاده مکران و زید و بربد ابر بلا نیافریده است

سجانه پست

اللَّهُ سَجَانَهُ عَيْنًا وَلَمْ يترككم سُدَى وَلَمْ يَدْعُمْ فِي
حزنی که بگشت او بگریه و نگذاشته است شما را از نظر هشته و خوانده است شما را در

صَلَاةٍ وَلَا عَمَى لَمْ يَحِللِ اللَّهُ سَجَانَهُ فِي الْأَسْيَاءِ فَيَا كُونُ
کرامتی و ناپیدایی در نیاید خداوند بگشت او در چیزها تابا نشد

فِيهَا كَانُوا وَلَمْ يَمْنَعْهَا وَقَالَ عَمَّا بَأْسَنَ لَمْ يَوْفُقْ
در آن چیزها موجود و جدا نشود از چیزها که گفته شود او را از چیزها توفیق نیافتها

مَنْ اسْتَحْسَنَ الْقَبِيحَ وَاعْرَضَ عَنِ النَّصِيحِ لَمْ يَأْمُرْكُمْ اللَّهُ
آنکس که شمرد دشت را و درو گردان شود فقر موده شما را خدا

سَجَانَهُ لَمْ يَقْتُلْهُ قَاتِلَاتُ الْغُرُوبِ وَلَمْ تَعْمُ عَلَيْهِ مَسْتَهْمَا
بال غنچه را و کشته های ویر و کار کرده برو کارها

الْأُمُورَ لَمْ يَفَكَّرْ فِي عَوَاقِبِ الْأُمُورِ مَنْ وَثِقَ بَرُودَ الْغُرُوبِ
بوشده اندیشه نکند در آخر کارها آنکس که اعتقاد کند بدو و غروب

لَمْ يَصِدْقَ يَقِينٌ مَنْ اسْرَفَ فِي الطَّلَبِ وَاحْتَمَلَ نَفْسَهُ
راست نشود دانستن آنکس که کوف کاری کند و برنجاند نفرا

فِي الْمَلَكُوتِ لَمْ يَقْعَلْ مَنْ وَلَّى بِاللَّعِبِ وَاسْتَحَقَّ
در کسب کردن ندانست آنکس که بازی کرد و شایسته گشت

بِالْهَوَى وَالطَّرَبِ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ
ببازی و خوشدلی بعضی از آنچه وارد است از حکمهای امیرالمومنین علی

ابن ابی طالب في حروف اللام باللام الثانية بلفظ
ابن ابی طالب در حروف لام بلام ثانیة بلفظ

لَوْ كُنْتُ الْغَطَارَ مَا أَرَدْتُ يَقِينًا لَوْ
لو گفتم غطاری که میخواهم از میان کارها و بخواهم یقینا

اسْتَوْت قَدَمَايْنِ هَذِهِ الْمَدَاحِضُ لَغِيْرَتِ اسْتِثْنَاءِ
راست ایستاده هر دو پای من از این لغزیدنها هراسه تغییر کنی چیزها

عمره و بگشت او بگریه و نگذاشته است شما را از نظر هشته و خوانده است شما را در

لَوْ صَبَبْتُ

لَوْ صَبَبْتُ خَيْشُومَ الْمُؤْمِنِ عَلَى أَنْ يَبْعُضَنِي مَا بَعَضَنِي
اگر بزنم بر تنی مؤمن را بر آنکه دشمنی کند با من دشمنی نکند با من

لَوْ صَبَبْتُ الدُّنْيَا عَلَى الْمَنَافِقِ يَحْمِلَتَا عَلَى أَنْ يَحْبِنِي
اگر بزنم دنیا را بر منافقین بگشایند بر آنکه دوست دارد مرا

مَا أَحْبَبَنِي لَقَانِ الْمَوْتَ يُشْتَرَى لَا اسْتَرَاهُ الْأَغْنِيَا
دوست ندارد مرا اگر مرگ فروخته شود هراسینه خرد لورا تو نگران

لَوْ رَأَيْتُ الْجَلَّ رَجُلًا لَرَأَيْتُوهُ شَخْصًا مَشْهُوًّا لَوْ
اگر میدیدم بجلی را بسکلمردی هراسینه میلدا لورا پیکری دشت اگر

عَقَلَ أَهْلُ الدُّنْيَا الْخَرِبَتِ الدُّنْيَا لَوْ كَانَ لِرَبِّكَ
عقل شود مردم دنیا هراسینه خراب شود دنیا اگر بودی بر روی کار

شَرِّكَ لَا تَبْكُ رُسُلَهُ لَوْ أَرْفَعُ الْهَوَى لَا نَفْسِي
شریک ترا گریه رسل او اگر بر خیزد اندوه و هوس هراسینه بگرید

غَيْرِ الْمَخْلَصِ مِنْ عَمَلِهِ لَوْ ظَهَرَتْ الْأَجَالُ لَا فُضَّتْ
تا پال از عمل بد خود اگر آشکار شود و عدای مرگ هراسینه زشت

الْأَمَالُ لَوْ خَلَصْتُ النِّيَّاتِ لَزَكَّتِ الْأَعْمَالُ لَوْ صَحَّ
امیدها اگر پاکیزه شود اندیشهها هراسینه پاکیزه گردد عملها اگر درست

الْعَقْلُ لَا غَنَمَ كُلِّ امْرِئٍ مَهْلَهُ لَوْ عَرَفَ الْمُنْقُولُ
خرد هراسینه غنیمت شمرد هر مردی زمان زندگانی خود را اگر بشناسد فقان یافته

نَفْسَهُ لَسَاءَ مَا يَرَى مِنْ عَيْبِهِ لَقَانِ أَهْلَ الْعِلْمِ
ناتوانی خود را هراسینه زد کند آنچه می بیند از عیب خود اگر اندک اهل علم

حَمَلُوهُ حَقَّهُ لِأَحْسَنِ اللَّهِ فَعَالِي وَمَلَايَكَتَهُ وَلَكِنَّمْ
بردارند حق را خدا را و فرشتگان او لکن ایستاد

حَمَلُوهُ لَطَلَبِ الدُّنْيَا مَقْتَمِ اللَّهِ تَعَالَى وَهَافُوا
بر میسازند دنیا را از برای طلب دنیا پس خشم میکند بر ایشان خدا و خوار می کنند ایشان

لَا يَحْسِبُ . لَوْ رَأَيْتُمُ السَّجَّاءَ رَحَلًا لَرَأَيْتُمُوهُ حَسَنًا
 گمان نداشتند . اگر ببینید شما سقاوه را بشکرمردی هاینه بیند او را خوش شکری
 يَسِّرُ النَّاطِلِينَ . لَوْ رَأَيْتُمُ الْإِحْسَانَ نَحْصًا لَرَأَيْتُمُوهُ
 خرم کرد اندیدان را . اگر ببینید احسان را بشکرمردی هاینه بیند او را
 شَكْلًا جَمِيلًا يَفُوقُ الْعَالَمِينَ . لَوْ رَأَيْتُمُ الْإِحْسَانَ
 صورتی زیبا که از مردم عالم برتر آید . اگر ببینید احسان را بشکرمردی هاینه بیند او را
 نَحْصًا لَرَأَيْتُمُوهُ شَكْلًا جَمِيلًا يَفُوقُ الْعَالَمِينَ .
 بهتری هاینه بیند او را صورتی زیبا که از مردم عالم برتر آید . اگر ببینید احسان را بشکرمردی هاینه بیند او را
 لَوْ رَأَيْتُمُ الْإِحْسَانَ رَحَلًا لَرَأَيْتُمُوهُ حَسَنًا يَسِّرُ
 اگر ببینید احسان را بشکرمردی هاینه بیند او را خوش شکری
 النَّاطِلِينَ . لَوْ رَخَّصَ اللَّهُ سَجَّانَهُ فِي الْكِبَرِ لَأَحَدٍ
 بهشتی که از او رخصت میداد خداوند بزرگوار را بیک نفر در بزرگسالی
 مِنَ الْخَلْقِ لَرَخَّصَ فِيهِ لَا نَبِيَّاهُ لَكِنَّهُ كَرِهَ إِلَيْهِمْ
 از آفریدن خود را در آن بفرستادن خود را . لکن خدا دوست داشت که بسوی ایشان
 التَّكَابُرَ وَرَضِيَ لَهُمُ الْقَاصِعُ . لَوْ كَانَتْ الدُّنْيَا
 بزرگواری و راضی شد و پسندید . اگر بود دنیا
 عِنْدَ اللَّهِ مَحْمُودَةً لَا اخْتَصَّ بِهَا أَوْلِيَاءَهُ . لَكِنَّهُ
 نزد خدا ستوده . هاینه خاص میکرد آنرا اولیای خود را . لکن خدا
 صَرَفَ قُلُوبَهُمْ عَنْهَا وَفَجَّاعَهُمْ مِنْهَا الْمَطَامِعُ
 گردانید دلهای خود را از آن و در دنیا و سرور ایشان اندینا طمع داشتند و
 وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْأَشْيَاءِ الْخَفِيِّ مَا بَالُغُهُ وَفَاتَهُ
 گفت حضرت و تقی علیه السلام در حق اشیا مخفی که باریک است و فرات
 رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ . لَوْ كَانَ جَبَلًا لَكَانَ قَبْدًا لَا يَرْتَفِقُهُ
 رحمت خدا بر او باد . اگر استخفی کوه می بود هاینه می بود بندی که نمی بست او را

الْحَاكِرُ وَلَا يَرِي فِي عَلَيْهِ الطَّيْرُ . لَوْ أَنَّ الْمَرْوَةَ لَمْ تُشْتَدَّ
 چه کند و نبرد . اگر آنکه مرده را سختی بود
 مَوْنَتَهَا وَلَمْ يَثْقُلْ مَحَلُّهَا مَا تَرَكَ اللَّيَامَ لِلْكَرَامِ
 زحمت و گران می بود جای فرود آمدن در آن . نیکداشتند ناکشان از برای اهل کرام
 مِنْهَا مَبِيتَ لَيْلَةٍ وَلَكِنَّمَا اسْتَدَّتْ مَوْنَتَهَا وَنَقَلَ
 از مرده . بجای کسب بود در آن . سخت است زحمت مرده و گرانست
 مَحَلُّهَا فَخَادَ عَنْهَا اللَّيَامَ الْأَغَارَ وَحَمَلَهَا الْكَرَامُ الْأَبْرَارُ
 جای آن . ببرد که شدت از آن ناکشان و نادانان . و برداشتند از آن اهل کرام و نیکوکاران
 لَوْ شِئْتُ أَنْ أَخْبِرَ كُلَّ رَجُلٍ مِنْكُمْ بِمُخْرَجِهِ وَمَوْجِبِهِ
 اگر خواهم که خبر دهم هر مردی را از شما بآنکه بجا می آید و موجب می آید
 وَجَمِيعُ شَأْنِهِ لَفَعَلْتُ وَلَكِنِّي أَخَافُ أَنْ تَكْفُرُوا
 و همه کار او . هاینه میکردم و لکن من می ترسم از آنکه کافر شوند
 فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِلَّا أَنِّي
 در کار من بر پیغمبر خدا صلوات خدا بر او باد و بدلا . با سلام خدا مگر آنکه من
 مُقْضِيهِ إِلَى الْخَاصَّةِ مِمَّنْ يَوْمَ ذَلِكَ مِنْهُ وَالَّذِي
 میدهم این عزیزان . بجا می آورم از آنکه از این باشد درین چیز . از او بجا می آورم
 بَعَثَهُ بِالْحَقِّ وَاصْطَفَاهُ عَلَى الْخَلْقِ مَا أَنْطَقَ إِلَّا
 فرستاد و پیغمبر را بحق و برگزید او را بر خلق . نطق نکرد مگر آنکه
 صَادِقًا وَلَقَدْ عَاهَدَ إِلَى ذَلِكَ كُلِّ وَبِمَهْلِكٍ مِنْ
 راست گو بود و تحقیق کرد . عهد کرد بسوی من . باین همه و بدلا . سندان هر که
 يَهْلِكُ وَيَمْتَنَاءُ مَنْ يَجُودُ وَمَا بَقِيَ شَيْءًا مِنْ عَلَى رَأْسِي
 هلاک شود و برستاید آنکه که می رود و نماند . هیچ چیزی که می گذرد بر سر من
 إِلَّا أَوْفَعْتُ فِي أَدْنَى وَأَفْضَى بِهِ إِلَى . لَوْ جَبَتْ لَأَزِيدَا
 مگر آنکه رنجش از او داد . کوشش و رسانید از آن . بین . اگر دزدی بقتل گذاردش می

بِالْبَابِ وَالْفَقُولِ لَمْ تَعِشْ إِلَهُائِهِمُ وَالْحَقُّ لَوْ
 وبهذه اشعار استند غرض استند جملایان و نادانان اگر
 لَقِيتَ الدُّنْيَا عَلَى أَحَدٍ لَمْ تَصِلْ إِلَى مَنْ هِيَ فِي
 باقی میماند دنیا بر یکی نرسید بسوی کسی که دنیا در
 يَكُنْ لَوْ عَقِلَ الْمَرْءُ عَقْدَ لَأَحْزَنَ سِرَّهُ مِنْ أَفْشَاءِ
 دوست است اگر در باید مرد عقل خود را هرینه بگذارد سخودا اذالك استکار میکند
 إِلَيْهِ وَلَمْ يَطْلُعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ مِمَّا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 بسوی او و نگاه نداشت بر آن هیچ یکی بعضی از اهل بیت ائمه ای امیرالمؤمنین
علي ابن ابي طالب عليه السلام في حروف اللام
 عیا ابن ابی طالب در حروف لام
بِالْفِظِ الْمَطْلُوقِ قَامَ لِسَانُ الْعَاقِلِ وَرَأَى
 بلفظ مطلق گفت حصه مرفقی زبان عاقل در پیش
 قَلْبِهِ لِسَانُ الْجَاهِلِ مِفْتَاحُ حَقِّهِ لِسَانُ الْعِلْمِ
 دل اوست زبان نادان کلید تباهی اوست زبان علم
 الصَّدَقُ لِسَانُ الْجَهْلِ الْخَرَقُ لِسَانُكَ يَتَضَيِّقُ
 راستی است زبان نادانی الجلی است زبان تو میخواند از برای تو
 مَا عَقَدَتْهُ لِسَانُ الصَّدَقِ خَيْرٌ لِمَرْءٍ مِنَ الْمَالِ
 آنرا که خورفته بآن زبان راستی بهتر است از برای مرد از مالی که
 يورثه مَنْ لَا يَجِدُهُ لِسَانُ الْمُقْصِرِ قَصِيرٌ لِسَانُ
 میراث گذارد آنرا برای کسی که مشتاید او را زبان تقصیر کننده گناده است زبان
 الْبَرِّ مُسْتَهْتَرٌ بِدَوَامِ الذِّكْرِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي
 نیکوئی آرد و مندست بدایم ذکر گفتن و گفت مرفقی برو باد سلام در
 حَقٍّ مَنْ ذَمَّ لِسَانَهُ كَأَشْهَدَ وَلَكِنْ قَلْبُهُ سَجَنٌ لِلْحَقِّدِ
 حق آنکسی که نکوهید او را زبان او همچو عسل است و لکن دل او دندان بیهوشی است

لَيْكُنْ مَرَكَبُكَ الْقَصْدَ وَمَطْلَبُكَ الرِّسْدَ لَنْ لِمَنْ
 بد باشد بار تو میانه روی و خواست تو راه راست تو نمیکنی مازاد
 غَاظَكَ فَإِنَّهُ يَعْشُكَ أَنْ يَلِينَ لَكَ لِسَانُكَ إِنْ
 درستی کند با تو پس بدستی کند و میخیزد و یکست آینه نمیگذرد زبان خود را اگر
 امْسَكَتَهُ أَسْجَاكَ وَإِنْ أَطْلَقْتَهُ أَرْوَاكَ لِفَتْحِ الْمَعْرِفَةِ
 نگاه داری دغای دهد ترا و اگر بکشای آنرا بشکند ترا بسبب شناختن
 دَارِ سِتْرِ الْعِلْمِ لِفَتْحِ الْعِلْمِ التَّصَوُّرِ وَالتَّقْصُّمِ
 دریافتن علم است بسبب دانش بخاطر در آوردن و دریافتن است
 لِفَتْحِ الْخَوَاطِرِ الْمَذْكُورَةِ لِفَتْحِ الرِّيَاضَةِ دَارِ سِتْرِ
 بسبب خاطرهای گفته و گوشت بسبب ریاضت و دریافتن است
 الْحِكْمَةِ وَغَلِيَّةَ الْعَادَةِ لِحُظِّ الْإِنْسَانِ رَأْيَ قَلْبِهِ
 حکمت و افتادگی عادت نگاه کردن آدمی الجلی دل اوست
 لَنَا حَقٌّ إِنْ أَعْطَيْنَاهُ وَالْأَرْكَبُ أَعْجَازُ الْإِبِلِ وَإِنْ
 ما داشتیم بر مردی که اگر داده شیوم به حق خوش و اگر نه سوار شیوم بر شتران خود و اگر نه اگر چه
 أَطَالَ السَّرَى لَنَا عَلَى النَّاسِ حَقُّ الطَّاقَةِ وَالْوَلَايَةِ
 راه سفر دراز باشد ما راست بر مردم فرمان براری و فرمان روی و روی
 وَلَهُمْ مِنَ اللَّهِ حُسْنُ الْجَزَاءِ لِأَهْلِ الْإِعْتِبَارِ نَصْرٌ
 و برای ایشان راست از خدا پاداش بخوبی از برای اهل پیش زده شود
 الْأَمْثَالُ لِأَهْلِ الْفَهْمِ نَصْرٌ الْآقْوَالُ لِسَانُ
 مثلها از برای اهل دریافت و داده شود گفتارها زبان
 الْمَرَايَ جَمِيلٌ وَفِي قَلْبِهِ الدَّاءُ الْخِيلُ لَزُومٌ
 خود نما دریناست و در دل او درد نیست کارگر بسوستن
 الْكَرِيمُ عَلَى الْهَوَانِ خَيْرٌ مِنْ صَحْبَةِ اللَّيْمِ عَلَى الْإِحْسَانِ
 با اهل کرم بخوارگی بهتر است از هم نشینی ناکس بر نیکوئی

لِقَاحُ الْإِيمَانِ تِلَاوَةُ الْقُرْآنِ . لِسَانُكَ تَسْتَدْعِيكَ
آبستن ایمان خواندن قرآن زبان تو میبهد گفتار

مَا عَقَدَتْهُ وَنَفْسُكَ تَقْضِيكَ مَا الْفَتْهُ لِقَاءُ أَهْلِ
آنچه محکومه بآن و نفس تو میدهد گردن ترا آنچه خورده بآن رسیدن بآهلا

الْمَعْرِفَةِ عِمَارَةُ الْقُلُوبِ وَمُسْتَقَادُ الْحِكْمَةِ لِسَانُ
شناخت آبادانی دلهاست و فایده گرفتن حکمت است زبان

الْحَالِ أَصْدَقُ مِنْ لِسَانِ الْمُتَعَالِ . لِسَانُ الْبَرِّ سَلَامٌ
حال راست گوترست از زبان گفتار لسان البر سلا

يَا بِي سَفَهَ الْجَهْلُ لَذَّةُ الْكَرَامِ فِي الْأَطْعَامِ
یا بنی سوادار الجلی نادانانرا مزه یافتن اهل کرام در خوردن است

وَلَذَّةُ اللَّيَامِ فِي الطَّعَامِ **وَرَدٌ مِنْ حَكَمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ**
و مزه ناکسان در خوردن است بعضی از اینج و اردست از حکمهای امیرالمومنین

عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حُرُوفِ الْمِيمِ بِالْمِيمِ
علی ابن ابی طالب علیه السلام در حروف میم میم

الْمَفْتُوحَةُ بِلَفْظِ مَنْ قَامَ مِنْ آمِنَ آمِنَ . مَنْ آيَقَنَ
مفتوحه بلفظ من کفحه مرفوع هر ایمان آورد ایمنند هر کس دانست

أَحْسَنَ . مَنْ أَسْلَمَ سَلَمَ . مَنْ نَعِمَ عِلْمَ . مَنْ اعْتَرَلَ
نیکی کرد هر کس که مسلمان شد هر کس که استگارش هر کس که اعتراف داشت هر کس که گرفت

سَلَمَ . مَنْ عَقَلَ فَهَمَ . مَنْ عَرَفَ كَفَ . مَنْ عَقَلَ
دکائی یافت هر کس که خردمند شد دریافت هر کس که شناخت از ایستاد هر کس خردمند شد

عَفَ . مَنْ اخْتَبَرَ عَتَلَ . مَنْ أَحْسَنَ ظَنَّهُ أَهْمَلَ
بهریزد هر کس که خبر یافت گوشه گرفت هر کس نیکی سلطت کند خود را خرد داشت

مَنْ سَاءَ ظَنَّهُ تَامَلَ . مَنْ عَمِلَ بِالْحَقِّ غَمَ . مَنْ رَكَبَ
هر کس بدبند گمان او باندیشید ناداد هر کس عمل بجو کرد غنیمت داشت هر کس سوار شد

الباطل

الْبَاطِلُ نَدِمَ . مَنْ مَلَكَ هَقَاةً ضَلَّ . مَنْ مَلَكَ الطَّمَعِ
بباطل پشیمان شد هر کس که خداوند او شد اندوه او گمراه شد هر که خداوند او شد

ذَلَّ . مَنْ تَفَهَّمَ فَمَ . مَنْ خَلَمَ خَلِمَ . مَنْ عَمِلَ ذَلَّ
خواستند هر خواست دریافت کرد در یافت هر که بر دباری خواست بر دبار شد هر که تشنه افتاد لغزید

مَنْ قَلَّ ذَلَّ . مَنْ تَامَلَ اعْتَبَرَ . مَنْ تَعَاوَرَ افْتَقَرَ
هر که کمی نماید خواستد هر کس که اندیشه کرد پند یافت هر که نرسید در پیش شد

مَنْ تَفَصَّلَ خَدِمَ . مَنْ تَوَقَّى سَلِمَ . مَنْ أَكْثَرَ مَلَّ
هر کس که بخشش نمود خدمت کرده شد هر که خود را گوش یافت نهان یافت هر که بسیار سخن گوید ملالت

مَنْ تَكَلَّفَ نَفْسَهُ قَلَّ . مَنْ تَهَوَّرَ نَدِمَ . مَنْ سَأَلَ
هر که خود را بسیار اندر کرد کم شد هر کس که دلیری کرد پشیمان شد هر که پرسید

عِلْمَ . مَنْ تَوَقَّى وَفَى . مَنْ تَكَبَّرَ حَقَّرَ . مَنْ تَالَ
دانست هر کس که وفای نمود گران شد هر که گردن کمی کرد کوچک شد هر که بجای آورد

اسْتَيْطَالَ . مَنْ عَقَلَ اسْتَيْقَالَ . مَنْ أَكْثَرَ هَجَى . مَنْ
زبان دراز شد هر کس که خردمند شد سرور شد هر که بسیار گفت نهوه گوشت هر کس که

مَلَكَ اسْتَبَاثَ . مَنْ اسْتَشْهَدَ عِلْمَ . مَنْ اسْتَسْمَ سَلِمَ
خداوند شد برگزید هر کس که دانست داور است یافت هر کس که دانست مصلحت یافت

مَنْ عِلْمَ أَحْسَنَ السُّؤَالَ . مَنْ أَخْلَصَ بَلَّغَ الْأَمَالَ
هر کس که دانست نیکی کرد درخواست را هر که پاکیزه شد رسید بامیدها

مَنْ تَقَاعَصَ رَفَعَ . مَنْ حَلَمَ أَلَمَ . مَنْ اسْتَحْيَى حَمَ
هر کس که فروتنی کرد بلند شد هر که بردباری نمود گدازید هر که شرم کرد ناامید

مَنْ عِلْمَ عَمَلَ . مَنْ بَدَّلَ مَا لَجَلَ . مَنْ بَدَّلَ عَرَضَةَ
هر کس که دانست بکار آورد هر که داد مال خود را بدو داد هر که داد عرض خود را

ذَلَّ . مَنْ نَوَّكَ كُلَّ كَفَى . مَنْ قَنَعَ عَنَى . مَنْ سَأَفَسَ شَمَ
ذلیل شد هر کس که توکل کرد حاجت روا شد هر که قانع گرد توکل شد هر که بدوئی کرد دشنام

مَن اَبْرَمَ شَيْئًا مِّنْ عَقْلٍ جَهْلٌ مِّنْ جَهْلٍ اَهْمَلٌ
 هر که مبالغه کند دشنام داده شود هر که غافل شود نادان گردد هر که نادان شود فرد گذارد
 مَن ظَلَمَ ظَالِمٌ مِّنْ حَقِّ نَفْسِهِ عَظَمٌ مِّنْ بَعِي كَسِرٌ
 هر که ستم کند ستم بپند هر که کوجا دارد نفس خود را بزرگ داشته شود هر که ستم کند بشکند
 مَن اَعْتَرَحَذَرَ مِّنْ اَنْصَفِ اَنْصَفٌ مِّنْ اَحْسَنَ
 هر که بدتر کرد کاره بکرد هر که داد دهد داد داده شود هر که نیکو کند نیکو کند
 الْمَسْئَلَةُ اُسْعِفٌ مِّنْ عَمَلٍ بِالْحَقِّ رَجٌ مِّنْ عَقَلٍ
 درخواست را حاجت روا شود هر که عمل بچون کند سود بپزد هر که خردمند شود
 سَمِعَ مِّنْ نَّصْرِ الْبَاطِلِ خَيْرٌ مِّنْ خَيْرِ كَسِرٍ مِّنْ
 سنان بکرد هر که یاری باطل کند زیان بپزد هر که کردی نیکو شکست باید هر که
 اُسْتَدْرَكَ اَصْلَحَ مِّنْ نَّصْرِ الْحَقِّ اَفْلَحَ مِّنْ اطَاعِ
 دریابد شایسته گردد هر که یاری حق کند دستاورد هر که فرمان برداری کند
 وَبِهِ مَلِكٌ مِّنْ اطَاعِ هَوَاهُ هَلَكٌ مِّنْ يُطِيعِ اللَّهَ
 برورد کار خود را جزا ندهد هر که فرمان از خود برد هلاک شود هر که فرمان برد خدا را
 يَفْنَى مِّنْ غَلَبِ هَوَاهُ يَغِي مِّنْ قَنَعِ شَيْعٍ مِّنْ تَقَنَعِ
 باز دورسد هر که بپست کند آرزو را غلبه نشود هر که قناعت کند میرشد هر که قناعت دارد
 قَنَعٌ مِّنْ اَيَقِنَ اَفْلَحَ مِّنْ اَتَقَى اَصْلَحَ مِّنْ هَابِ
 قانع شود هر که درست آید دهان بپزد هر که بپرهیزد شایسته گردد هر که شگوه نماید
 خَابَ مِّنْ قَصْرِ عَابِ مِّنْ دَانَ تَحَصَّنَ مِّنْ عَدَلِ
 زیان بپزد هر که تقصیر کند عیب بپزد هر که بستی نماید در پناه باشد هر که عدل کند
 تَمَكَّنَ مِّنْ خَافَ اَمِنَ مِّنْ وُقُوِّ اَحْسَنَ مِّنْ يَضِيءُ
 قویا بپزد هر که بترسد ایمن گردد هر که توفیق یابد نیکو کند هر که صبر کند
 يَظْفَرُ مِّنْ يَجْلُ يَعِزُّ مِّنْ عَاشَ مَاتَ مِّنْ مَاتَ
 فرو نکارد میشود هر که می ستاید بسود آید هر که زنده شود بمیرد هر که مرد

فَاتٌ مِّنْ اَحْبَكَ نَحَاكٌ مِّنْ اَبْغَضَكَ اَغْرَاكٌ
 نیست شد هر که دوست دارد ترا می کند ترا از بدی می کشد دشمن دارد ترا بپاغالترا
 مِّنْ اَيَقِنَ يَنْجُ مِّنْ حَسَنِ يَضِيءُ يَوْجٌ مِّنْ صَبَرٍ نَالٌ
 هر که درست داند برهد هر که نیکو شود دانش او امیدوار گردد هر که صبر کند برسد
 الْمَتْنِي مِّنْ حَرَصٍ شَقِيٌّ وَيَعْنِي مِّنْ عَقَلٍ قَنَعٌ
 بآردنو هر که تلاش و کرد بدبخت شود دبیخ اندر شود هر که خردمند شود قناعت کند
 مِّنْ جَادٍ اَصْطَنَعَ مِّنْ خَافٍ اَذْلَجَ مِّنْ اَحْتَجَ بِالْحَقِّ
 هر که بخشد نیکو کند هر که بترسد بشکست هر که دست درازد بحق
 فَلَجٌ مِّنْ تَقَاعَسِ اَعْتَاقٌ مِّنْ عَمَلٍ اِشْتِاقٌ مِّنْ
 دشوار شود هر که پشت بخشد ازاده گردد هر که کار کند آرزو مند گردد هر که
 اِشْتِاقٌ سَلَا مِّنْ اَحْتَرَقَ قَلَا مِّنْ حَادِ سَادٌ مِّنْ
 آرزو مند گردد آسایش بپزد هر که آگاه شود برهد هر که عشت سوز و مهر شود هر که
 تَفْهَمَ اَنْزَادَ مِّنْ سَلَّ اِسْتَفَادَ مِّنْ عِلْمٍ اِهْتَدَى
 دریابد بفهمد هر که بپرسد سود بپزد هر که دانست راه یافت
 مِّنْ اِهْتَدَى تَجَا مِّنْ قَنَعِ بَقْسِمِهِ اِسْتَرَاخٌ مِّنْ
 راه یافت دهد هر که قانع شد بر بخش خود آسود هر که
 وَفَى بِالْقَضَاءِ اِسْتَرَاخٌ مِّنْ عَمَلٍ بِالْحَقِّ نَجَا مِّنْ
 خشتود باشد بحکم خدا هر که آسود هر که حق بگوید نهید هر که
 مَنَعَ الْقَطَا مَنَعَ الشَّاءَ مِّنْ عَامِلٍ بِالرِّفَقِ عَفْمٌ مِّنْ
 بازداشت دهن را منع کرد سپاس را هر که کار کند بنوی غنی شود هر که
 عَامِلٌ بِالْعَفْوِ نَدِمَ مِّنْ خَالَاتِ التَّصَحُّ هَلَكٌ مِّنْ
 کار کند بد رستی پشیمان شود هر که مخالف کند بزدل هلاک شود هر که
 خَالَاتِ الْمُسْوَرَةِ اَرْتَكَ مِّنْ عَقَلٍ صَمَتٌ مِّنْ تَكَلَّمَ
 مخالفه مستور کند بسود آید هر که خردمند شود خاموش گردد هر که تکلّم کند

مَمَّتْ ^{ختم بند} مَنْ أَنْعَمَ قَضَى حَقَّ السَّيِّئَةِ ^{هرکس انعام کند عباد حق} دَةً ^{هرکس شکر از استحقاق} مَنْ شَكَرَ اسْتَحَقَّ
 الزَّيَادَةَ ^{افزونی را} مَنْ ظَلَمَ أَقْبَدَ أَمْرَهُ ^{هرکس ظلم کند تباه کند کار خود را} مَنْ جَارَ قَصْدَ عَمَلِهِ
 مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ أَكْمَلَ الثَّقَى ^{هرکس جهاد کند با نفس خود تمام کند بهر کافرا} مَنْ مَلَكَ هَوَاهُ مَلَكَ
 النَّهْيَ ^{هرکس طلب غیب کند بیاد از آنرا} مَنْ طَلَبَ غَيْبًا وَحَدَهُ ^{هرکس طلب راه دلش کند} مَنْ اسْتَرْشَدَ الْعِلْمَ
 أَرْشَدَهُ ^{داده نماید او را آن طلب} مَنْ اسْتَحْدَّ الصَّبْرَ أَخَذَهُ ^{هرکس طلب بندگی کند بهر} مَنْ اسْتَرْشَدَ
 الْعَقْلَ أَرْقَدَهُ ^{انتهی کند} مَنْ طَالَ فِكْرُهُ حَسَنَ نَظَرِهِ ^{هرکس که دراز باشد اندیشه او خوب باشد پیش او}
 مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ ذَكَرَهُ ^{هرکس یاد خدا کند خدا یاد او کند} مَنْ تَكَلَّمَ فِي سُلْطَانٍ صَغَرَهُ
 مَنْ مَنَّ بِأَخْبَانِهِ كَذَبَهُ ^{هرکس منت نهد بر نیکوئی کردن خود بیره کرد اندیشه خود} مَنْ عَذَّبَ لِسَانَهُ كَثُرَ
 إِخْوَانُهُ ^{هرکس که نیکو باشد همسایگی او بسیار باشد همسایه ها او} مَنْ حَسُنَ جَوَارُهُ كَثُرَ حَيْرَانُهُ ^{هرکس یاری جوید}
 بِاللَّهِ أَعَانَهُ ^{انصاف خدا یار او کند} مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ بَطُلَ أَمَانُهُ ^{هرکس ایمان شود باطل شود دهان او} مَنْ بَصُرَكَ
 عَيْنُكَ فَقَدْ نَصَحَكَ ^{عین ترا بحق که بدهد ترا} مَنْ مَدَحَكَ فَقَدْ ذَمَّكَ ^{هرکس ستاید ترا بحق که میکشد ترا}
 مَنْ نَصَحَكَ فَقَدْ أَخَذَكَ ^{هرکس بدهد ترا بحق که بلند سازد ترا} مَنْ صَدَّقَكَ فِي نَفْسِكَ

فَقَدْ ارْتَدَّ

فَقَدْ ارْتَدَّ ^{باعتق که} مَنْ قَنَعَ بِرَأْيِهِ هَلَكَ ^{تو راه راست بخداید} مَنْ قَنَعَ لَمْ يَغْمَ ^{هرکس که قانع شود باندیش خود تباه شود} مَنْ تَوَكَّلَ
 لَمْ يَغْمَ ^{با عاقل} مَنْ اصْنَعَ عَلَيْهِ النِّظْمَ ^{هرکس طمع کند علم خود را} مَنْ أَقْلَ الْإِسْتِشَالَ ^{اندوه نپسند}
 سَلِمَ ^{سبلاحت ماند} مَنْ أَكْثَرَ الْإِسْتِزَالَ ^{هرکس بسیار طلب فرستادن کند} مَنْ أَخَى فِي اللَّهِ ^{هرکس برادری آورد از برای خدا}
 غَمَّ ^{بخش برد} مَنْ أَخَى الدُّنْيَا حَرَّمَ ^{هرکس برادری در دنیا نامید براند} مَنْ دَاخَلَ مَدَاخِلَ
 السُّقُوتِ ^{بی} أَوَّاهُ ^{هرکس میسازد} مَنْ كَثُرَ الْحَاجَةُ حَرَّمَ ^{هرکس بسیار شود} مَنْ كَثُرَ
 مَقَالَ سَكَمَ ^{کند او} مَنْ أَصْلَحَ نَفْسَهُ مَلَكَهَا ^{هرکس سلیقه کرد اندیشه خود را خداوند نفس خود را} مَنْ أَهْمَلَ
 نَفْسَهُ أَهْلَكَهَا ^{نفس خود را} مَنْ أَلَمَّ نَفْسَهُ أَهْلَكَهَا ^{هرکس که آید از اندیشه خود را خداوند نفس خود را} مَنْ وَثِقَ
 بِنَفْسِهِ خَانَتْهُ ^{بر نفس خود} مَنْ سَاعَى الدُّنْيَا قَانَتْهُ ^{هرکس بکوشد از برای دنیا نیست کرد اندیشه او را} مَنْ قَعَدَ
 عَنِ الدُّنْيَا طَلَبَتْهُ ^{از طلب دنیا} مَنْ غَالَبَ الْأَقْدَارَ غَلِبَتْهُ ^{دنیای طلب کند او را}
 مَنْ صَارَعَ الدُّنْيَا صَرَعَتْهُ ^{هرکس کشتی کرد} مَنْ عَقَى الدُّنْيَا ^{هرکس نافرمانی کند از دنیا}
 طَاعَتْهُ ^{دنیا فرمان او برد} مَنْ أَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا آتَتْهُ ^{دنیا فرمای او برد} مَنْ حَسَنَ

ظَنَّهُ حَسَنَتٌ يَنْتَهِي عَنْ سَاءَ ظَنِّهِ سَاءَتْ طَوِيلَتُهُ
 گمان او نیکو باشد هرگز بدشود گمان او بدشود اندیشه او
 مِنْ صِدْقٍ أَصْلَحَ دِيَانَتَهُ مِنْ كَذِبٍ أَفْسَدَ مَرْقَتَهُ
 هرگز راست گفتن دست ساختن دین او را بخیر کرد هرگز دروغ گفتن تپه او را بدتر کرد
 مَنْ قَنَعَ حَسَنَتِ عِبَادَتِهِ مَنْ أَعْتَزَلَ حَسَنَتِ
 هرگز قناعت کرد نیکوشتن پرستش او را هرگز گوشه گرفت نیکوشتن
 زَهَادَتِهِ مَنْ نَسِيَ اللَّهَ أَنْشَاءَ نَفْسِهِ مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ
 بهرکاری او هرگز فراموش کرد خدا را فراموش کرد خود را هرگز بد شد خلق او
 عَذَبَ نَفْسَهُ مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ اسْتَبْصَرَ مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ
 نیکوشتن نفس او هرگز فرمان خدا را بدید هرگز یاد کرد خدا را
 اسْتَبْصَرَ مَنْ أَهْمَلَ نَفْسَهُ خَسِرَ مَنْ اسْتَقْبَلَ
 بینا شد هرگز فرو گذاشت نفس خود را زیانکار شد هرگز پیش رفت
 الْأُمُورَ أَيْضًا مَنْ اسْتَدْرَأَ الْأُمُورَ خَسِرَ مَنْ
 کارها را پیشو یافت هرگز بر انداخت کارها را سرگشته شد هرگز
 اسْتَسْلَمَ إِلَى اللَّهِ اسْتَظْهَرَ مَنْ انْظَرَ الْعَوَاقِبَ
 گردن نهاد بسوی خدا چشمتان یافت هرگز در عاقبت کارها نگریست
 صَبَرَ مَنْ وَثِقَ بِاللَّهِ عَنِيَ مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ
 شکیبایی کرد هرگز اعتماد کرد بر خدا توکل کرد هرگز توکل کرد بر خدا
 كَفَى مَنْ حَاسِبَ نَفْسِهِ رَجَحَ مَنْ اسْتَدْرَكَ
 حجت روا شد هرگز شمار کرد نفس خود کرد سود برد هرگز دریافت
 قَوَارِطَ أَصْلَحَ مَنْ قَالَ بِالصِّدْقِ أَخْجَ مَنْ عَمِلَ
 فواید شدنی او را بخیر کرد هرگز بر راستی گوید کام روا شد هرگز عمل کرد
 بِالْحَقِّ أَفْلَحَ مَنْ خَادَعَ اللَّهَ خُدِعَ مَنْ صَارَعَ الْحَقَّ
 بحق رستگار شود هرگز فریب دهد خدا را فریب خورد هرگز کشتی گیرد باحق

صَرَعَ مَنْ ظَلَمَ يَتِمَّ عَقْبُ أَوْلَادِهِ مَنْ ظَلَمَ رَعِيَّتَهُ
 بنا را وافتاد هرگز ستم کند یقیناً نافرمانی کند او را هرگز ظلم کند بدتر خود
 نَصْرًا ضِدَادَهُ مَنْ أَحْسَنَ شَفَاعَتَهُ مَنْ
 یاری کند دشمنان خود را هرگز بدگفتاری کند دعا بخشد حسودان خود را هرگز
 لَا مَسَاءَ مِيلَادِهِ مَنْ اسْتَعْنَى بِعَقْلِ صِلَ مَنْ
 ناکسی کند بگذراند نهادهای خود را هرگز یاری نکند بعقل خود گمراه شود هرگز
 اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ مَنْ أَطَاعَ أَمْرَهُ مَنْ عَصَى اللَّهَ
 سوار گشت بر روی خود بفرمود هرگز فرمان برداری کند هرگز نافرمانی خدا کند
 ذَلَّ قَدْرَهُ مَنْ كَثَرَ كَلَامُهُ مَنْ كَثَرَ تَقَصُّبُهُ
 خوار شود قدر او هرگز بسیار شود سخن او بفرزد هرگز بسیار شود پیشی او
 مَلَّ مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَكَاهَ مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفَاهُ
 ملول شود هرگز بترسد از خداوند نگاه دارد او را هرگز توکل کند بر خدا خدا کاو او برآورد
 مَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ نَجَاهُ مَنْ اسْتَشْجَلَ فَلَا نَفْسَهُ
 هرگز پناه برد بخدا خدا او را برهانند هرگز طلب نصیحت کند تقوا را بدیندیش هرگز
 وَعَظَلَ فَلَا تَوَحُّشَهُ مَنْ عَرَفَ اللَّهَ تَوَحَّدَ مَنْ
 بند دهد او را تقوا را برآورد هرگز شناخت خدا را تنهایی جست هرگز
 عَرَفَ نَفْسَهُ تَحَرَّدَ مَنْ عَرَفَ الدِّينَ نَبَاتَنَهُ مَنْ
 هرگز شناخت خود را تنهایی کرد هرگز شناخت دین را برهنگاری کرد هرگز
 عَرَفَ النَّاسَ تَفَرَّدَ مَنْ عَدَرَ سَنَانَهُ عَدْرَهُ
 شناخت مردم را تنهافشید هرگز بسوفاقی کرد عیب ناسختاورد بسوفاقی او
 مَنْ مَكَرَ حَاقَ بِهِ مَكْرُهُ مَنْ جَارَ أَهْلَكَ جَوْرَهُ مَنْ
 هرگز مکر کرد بازگشت باو مکر او هرگز ستم کند هلاک کرد او را ستم او هرگز
 ظَلَمَ ذَمَّ بِهِ ظُلْمَهُ مَنْ جَهَلَ قُلَّ اعْتِبَارُهُ مَنْ
 ستم کند نکوهش کند باو ستم او هرگز نادان شود کم گردد اعتبار او هرگز

عَمَلٌ كَثِيرٌ عَنَارَةٌ. مَنْ ظَلَمَ عَظُمَتْ صَرَعَتُهُ. مَنْ بَقِيَ
 شتاب کند بسیار شود افتادن او هرگز ستم نکند بزرگ شود افتادن او هرگز سرنگی نکند
 عَمَلٌ هَلَكَةٌ. مَنْ قَالَ بِالْحَقِّ صَدَقَ. مَنْ عَامَلَ
 زود رسد تباهی او هرگز بحق گوید راست داشته شود هرگز عمل نکند
 بِالرِّفْقِ وَفَقٌّ. مَنْ نَدِمَ فَقَدْ تَابَ. مَنْ تَابَ
 نرمی توفیق یابد هرگز پشیمان شود از گناه توبه کرده بود هرگز توبه نکند
 فَقَدْ أَنَابَ. مَنْ عَدَلَ نَفَذَ حُكْمَهُ. مَنْ ظَلَمَ أَوْفَقَهُ
 بحق شد با نیکو شد هرگز عدل کند دوان شود حکم او هرگز ظلم نکند هلاک کند او را
 ظَلَمَ. مَنْ شَكَرَ دَامَتْ نِعْمَتُهُ. مَنْ صَبَرَ هَانَتْ مُصِيبَتُهُ
 ظلم او هرگز شکر کند پدید برو نعمت او هرگز صبر کند امان شود بر او مانده او
 مَنْ كَثَرَ كَلَامُهُ كَثُرَ مَلَامُهُ. مَنْ كَثُرَتْ هِمَّتُهُ كَثُرَ
 هرگز بسیار شود سخن او بسیار شود سرزنش او هرگز بسیار شود همت او بسیار شود
 اِهْتِمَامُهُ. مَنْ عَصَى نَفْسَهُ وَصَلَّاهَا. مَنْ رَحَّتْ شَيْئًا
 کوشش او هرگز نافرمانی نکند نفس خود را برساند نفس خود را بخدا هرگز دوست دارد چیزی را
 لَهَجٌ بَدِئُهُ. مَنْ كَثُرَ حِرْصُهُ ذَلَّ قَدَرُهُ. مَنْ أَطَاعَ
 یاد او بگوید هرگز بسیار شود آزار خوار شود قدر او هرگز فرمانبرداری نکند
 نَفْسَهُ قَتَلَهَا. مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ جَاهَدَهَا. مَنْ جَاهَدَ
 نفس خود را بکشد نفس خود را هرگز بشناسد نفس خود را جلال کند با نفس خود هرگز شناسد
 نَفْسَهُ أَهْلًا. مَنْ عَظَّمَ نَفْسَهُ حَقَّرَهَا. مَنْ صَانَ نَفْسَهُ وَفَّقَ
 نفس خود را بزرگ دارد نفس خود را هرگز بزرگ دارد نفس خود را کوچک دارد نفس خود را هرگز نگاه دارد نفس خود را بزرگ دارد
 مَنْ عَمِلَ شَيْئًا بِلِيٍّ بِ. مَنْ أَكْثَرَ مِنْ شَيْءٍ عَرَفَ بِهِ. مَنْ
 هرگز سود کرد چیزی را کفران شود هرگز بسیار کرد چیزی را شناختن شود بدان هرگز
 مَنْ جَاسَتْ بِه. مَنْ أَحْبَبَ بِنَفْسِهِ سُخْرِيَّ. مَنْ كَثُرَ حِلْمُهُ
 هزل کند سبکبارد با او هرگز خود بینی نکند سخن می آرد با او هرگز بسیار شود

نِيلٌ. مَنْ كَثُرَتْ سَفَهُهُ اسْتَرْدِلَ. مَنْ جَهَلَ وَجْهَهُ
 راست آید کار او هرگز بسیار شود تباهی او خاری یابد هرگز نداند روی پنهانی
 الْأَرَاءِ أَعْيَتْهُ الْحَيْدُ. مَنْ عَاشَ فَقَدْ أَحْبَبَتْهُ
 اندیشه ها را هیچ آید او حلقا هرگز دراز نیست عمر او دوستان او
 مَنْ كَثُرَ ضَحْكُهُ قَلَّتْ هَيْبَتُهُ. مَنْ خَشِيَ اللَّهَ كَثُرَ
 هرگز بسیار شود خنده او کم شود شرمندگی او هرگز ترسید از خدا بسیار شد
 عِلْمُهُ. مَنْ كَظُمَ غَيْظُهُ كَمَلُ حِلْمِهِ. مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ
 دانست او هرگز فرو خورد خشم خود را تمام شد بدی او هرگز خداوندی نکند نفس خود را
 عَلَا آخِرُهُ. مَنْ مَلَكَتْهُ نَفْسُهُ ذَلَّ قَدَرُهُ. مَنْ
 بلند شد کار او هرگز خداوندی نکند او را نفس او خوار شد قدر او هرگز
 تَأَجَّرَ رَجَحٌ. مَنْ تَوَخَّى الصَّوَابَ انْحَجَّ. مَنْ عَمِلَ
 باز در کاری که سود ندارد هرگز برادری لارستی گرفت حاجه روا هرگز عمل نکند
 لِلدُّنْيَا خَيْرٌ. مَنْ دَاخَلَ السُّقْمَاءَ حَقَّرَ. مَنْ صَا
 از برای دنیا زیان کرد هرگز در آمد در میان بچه ها کوچک داشته شد هرگز محبت دارد
 الْعُقْلَاءَ وَفَرٌّ. مَنْ قَبِضَ يَدَهُ فُخِافَ الْفَقْرُ
 با عقولان زدوی یابد هرگز بزم نکرد دست خود را در پیشی
 فَقَدْ تَعَجَّلَ الْفَقْرُ. مَنْ سَالَمَ اللَّهَ سَلِمَ. مَنْ عَا
 بخت خود را بکشد فقر هرگز سلام کند با خدا سلامت ماند هرگز دشمنی نکند
 اللَّهُ قُصَمَ. مَنْ حَارَبَ اللَّهَ حُزِبَ. مَنْ غَالَبَ
 با خدا شکستید هرگز جنگ کند با خدا جنگل دهد افتد هرگز افروزی ندارد
 الْحَقُّ غَلِبَ. مَنْ كَثُرَ مَزَاجُ اسْتَجْمَلَ. مَنْ كَثُرَ
 بحق مغلوب کرد هرگز بسیار شود هزل او نادان دارد دانش هرگز بسیار شود
 خَرَقَ اسْتَرْدِلَ. مَنْ حَمَلَ عِلْمًا عَادَاهُ. مَنْ كَثُرَ
 نادانی او ناکس آرد دانش هرگز نداند دانشی را دشمنی و زدن با علم هرگز بسیار شود

مَنَّا قُلْ رَضَاهُ مَن حَاسِبَ نَفْسَهُ سَعِيدٌ مَن
 امیدوار شود هر کس بداند و غلظ هر کس فرمان برد از پیش خود را تبا شود
 کَثُرَ بِهِ جِدٌّ مَن عَانَدَ الْحَقَّ قَتَلَهُ مَن تَشَاعَلَ
 بسیار شود بیاد شود هر کس سر کند از حق بکشد او را هر کس مشغول شود
 بِالْإِثْمَانِ شَغْلُهُ مَن تَمَسَّكَ بِالنَّحْوِ مَن تَخَلَّفَ
 با دشمنانه زمانه او را مشغول کند هر کس دست درازد به بدیها هر کس با نایب
 عَنَّا حَقٌّ مَن اتَّبَعَ أَهْلَ نَاسِقٍ مَن رَكِبَ غَيْرَ
 از ما کاهید هر کس پیروی کند فرمان را پیروی کرد هر کس سوار شود بی غیر
 سَفِينَتَا غَرِقَ مَن تَأَلَّفَ النَّاسَ أَحْبَبَهُ مَن
 کشتیها غرق شود هر کس پیوندد با مردم دوست دارندش هر کس
 عَانَدَ النَّاسَ مَقْتُوهُ مَن مَقَّتْ نَفْسَهُ أَحَبَّهُ اللَّهُ
 سر کند با مردم دشمن دارندش هر کس دشمن دارد نفس خود را دوست دارند او را
 مَن أَهَانَ نَفْسَهُ أَكْرَمَهُ اللَّهُ مَن قَلَّتْ تَحَرُّبُهُ
 هر کس خوار کند بافرزند خودا هر کس کم کرد از مالش او را
 خُدْعَ مَن قَلَّتْ مِثَالَاتُهُ صِرْعَ مَن قَدَّمَ الْخَيْرَ
 فریب داده شود هر کس کم کرد با داشت او را دافقت هر کس پیش دارد خیر را
 غَنَمَ مَن دَارَى النَّاسَ سَلِمَ مَن اسْتَرْشَدَ
 غنم کرد هر کس مدارا کند با مردم سلامت ماند هر کس طلب راه را استیاد کند
 غَوِيًّا صَلَّ مَن اسْتَحَدَّ دَلِيلًا ذَلَّ مَن
 از گمراه راه شود هر کس طلب بلندی کند از خوار خوار شود هر کس
 مَلَّ مَشِيرُهُ بَطَلَ نَذْرُهُ مَن سَاءَ تَدْبِيرُهُ
 کم کند مشوره بن خود را باطل شود چاره او هر کس بد کند تدبیر خود را
 تَعَجَّلَ تَدْمِيرُهُ مَن دَامَ كَسَلُهُ خَابَ أَمَلُهُ
 نشاند بسوی هلاک کرد خود را هر کس دایم کاهلی کند زیان کند امید خود را

من طالع

مَن طَالَ أَمَلُهُ سَاءَ عَمَلُهُ مَن أَطَاعَ الرَّأْيَ ارْتَبَكَ
 هر کس دراز شود امیدوار بداند و غلظ هر کس فرمان برد از پیش خود را تبا شود
 مَن خَالَفَ الْحَزْمَ هَلَكَ مَن أَعْمَلَ الرَّأْيَ عَنِمَ
 هر کس مخالفت آگاه کند هلاک شود هر کس اندیشه را بکار آورد بخیر آید
 مَن نَظَرَ فِي الْعَوَاقِبِ سَلِمَ مَن أَخَذَ بِالْحَزْمِ
 هر کس در عاقبتها بیندرد سلامت باشد هر کس راه آگاه را
 اسْتَظْهَرَ مَن أَصْنَعَ الْحَزْمَ تَهَوَّرَ مَن عَمِلَ بِالسَّيِّئِ
 روشن کرد هر کس آگاهی را صانع کند بی باک و در دل کرد هر کس عمل بپستی کند
 مَلَّكَ مَن كَادَ بِالْأُمُورِ هَلَكَ مَن اسْتَعْمَلَ الرَّيَّ
 خداوند شود هر کس بخیر گیری کند در کارها هلاک شود هر کس زنی بکار آورد
 غَنَمَ مَن رَكِبَ الْعُتْفَ نَدِمَ مَن اسْتَهَانَ بِالرِّجَالِ
 غنم کرد هر کس سواری کند بر درستی پشیمان شود هر کس خدای کند با مردم
 قُلْ مَن جَهِلَ مَوْضِعَ قَدَمِ زَلَّ مَن جَحَلَ
 کم کرد هر کس نداند جای با مضار خود را بلغزد هر کس بخیر کند
 بِمَالِهِ ذَلَّ مَن جَحَلَ بِدِينِهِ جَلَّ مَن نَصَحَكَ
 بی مال خود خوار شود هر کس بخیر کند بدین خود بزرگ شود هر کس نصیحت خود دهد
 أَشْفَقَ عَلَيْكَ مَن وَعَظَكَ أَحْسَنَ إِلَيْكَ مَن
 مهربانی کند بر تو هر کس پند گوید ترا نیکی کند با تو هر کس
 اسْتَعَانَ بِالْعَقْلِ سَدَّدَهُ مَن اسْتَرْشَدَ الْعِلْمَ
 یاری خواهد یافت هر کس عقل ندارد خوار بپزد هر کس راه را است طلبد از علم
 أَرَشَدَهُ مَن لَا يَعْقِلُ يَهِنُ مَن يَهِنُ لَا يَقْوَى
 راه نماید او را هر کس عقل ندارد خوار بپزد هر کس خوار بپزد حریف ندارد
 مَن يَذَلَّ عِزُّهُ حَقٌّ مَن صَانَ عِرْضَهُ وَفَّى
 هر کس بدهد عز خود را کوچک شود هر کس نگاه دارد عز خود را بزرگ داشته شود

مَنْ لَا دِينَ لَهُ لَا مَرْوَةَ لَهُ . مَنْ لَا مَرْوَةَ لَهُ لَا هِمَّتَ
 هر کس را دین نیست مروت نیست او را هر کس را مروت نیست همت نیست
 لَهُ . مَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ لَا إِيْمَانَ لَهُ . مَنْ أَحْبَبَ
 او را هر کس را امان نیست ایمان نیست ملودا هر کس را نیکو
 السَّوَالُ عِلْمٌ . مَنْ فَهِمَ أَعُودَ الْعِلْمِ . مَنْ صَبَرَ
 در خواست کند بداند هر کس دریافت دانست دانش را هر کس صبر کرد
 خَفَّتْ مُجِبَّتُهُ . مَنْ جَزَعَ عَظُمَتْ مُصِيبَتُهُ . مَنْ
 سبک شد رنج او هر که ذاری کرد بزد گشت مایه او هر کس
 بَدَّلَ جَاهَهُ اسْتَحْدَّ . مَنْ بَدَّلَ مَالَهُ اسْتَعْبَدَ .
 بدهد از منصف خود ستوده شد هر کس بدهد مال خود را خداوند بیزد شود
 مَنْ عَدَلَ عَظُمَ قَدْرُهُ . مَنْ ظَلَمَ قُصِمَ عَمْرُهُ . مَنْ
 هر کس عدل کند بزرگ شود اندازه او هر کس ستم کند شکسته شود عمر او هر کس را
 لَا نَتُ كَلِمَتَهُ وَجِبَتْ مُجِبَّتُهُ . وَمَنْ سَاءَتْ سِيرَتُهُ
 نرم شود گفتار او واجب شود دوستی او هر کس بد شود کردار او
 مَنِيتُهُ . مَنْ حَارَتْ أَقْصِيَّتُهُ زَالَتْ قُدْرَتُهُ .
 مایه او هر کس بستم باشد فزاینده او دوست شود توانا او
 مَنْ رَاقَبَ أَحَدًا قَصُرَ مَلَهُ . مَنْ رَغِبَ فِيمَا
 هر کس چشم دارد نزد خود را کوتاه شود امید او هر کس آرزو کند در آنچه
 عِنْدَ اللَّهِ أَخْلَصَ عَمَلَهُ مَرَعَتْ نَفْسُهُ فَقَدَ
 نزد خداست پاکیزه کرد اند کردار خود را بنشاند نفس خود را بجهت خود
 عَرَفَ رَبَّهُ . مَنْ كَثُرَتْ ضَلَالَتُهُ مَاتَ قَلْبُهُ . مَنْ
 بنشاند برود که خود را هر کس که بسیار گمراه شود خنده او ببرد دل او هر کس
 أَطْلَقَ غَضَبَهُ تَعَجَّلَ حَتْفُهُ . مَنْ أَطْلَقَ طَرْفَهُ
 باز کرده خشم خود را بیستاید بپای خود هر کس بکشد چشم خود را از کسی

کثر اسفه

كَثُرَ اسْفَهُ . مَنْ كَثُرَ مِنْ أَحَدٍ اسْتَحَقَّ . مَنْ كَثُرَ
 بسیار شود بیستاید او هر کس را بسیار شود مزاح او البته اندازد او را بسیار شود
 كَذِبُهُ لَمْ يَصْدُقْ . مَنْ ضَاقَ حَلْفُهُ مَلَأَ أَهْلَهُ
 دروغ او راست ندادند او را هر کس را تنگ شود خفا و ملول که اندازد او را اهل او
 مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ ظَهَرَ عَقْلُهُ . مَنْ أَسْبَغَ الْمَسِيرَ
 هر کس غالب شود بر اندوه خود اسکار شود عقل او هر کس بنشاید در رفتار
 أَدْرَكَ الْمُقْبِلُ . مَنْ آمَنَ بِالنُّقْلَةِ تَاهَبَ لِلرَّحَلَةِ
 دریابد جای بگشت هر کس باور دارد از جای خود بیرون رفتن از برای رفتن
 مَنْ أَطَهَرَ عَدَاوَتَهُ قَلَّ كِبْدُهُ . مَنْ وَافَقَ هَوَاهُ
 هر کس اسکار کند دشمنی خود را کم نماید مکر خود را هر کس عراکند باردنوی خود
 خَالَفَ رُشْدَهُ . مَنْ عَدَدَ نِعْمَةٍ حَقَّ كَرَمُهُ
 مخالف کند باداه دانست خود هر کس را آماده شود فقهای او گاهید شود کرم او
 مَنْ قَوَّى هَوَاهُ ضَعُفَتْ عَزَمُهُ . مَنْ سَاءَ ظَنُّهُ
 هر کس را توانا شود آرزو او ناتوان شود عزم او هر کس بد باشد گمان او
 سَاءَ وَهْمُهُ . مَنْ تَفَقَّهَ فِي الدِّينِ كَثُرَ مَنِّ
 بد باشد اندیشه او هر کس داناشود در دین افزین شود هر کس
 أَدْرَعَ الْحَرَصَ افْتَقَرَ . مَنْ مَلَقَهُ لَمْ يَعْرِفْ لِسْرَهُ
 در پوشد لباس اندا درویش شود هر کس را قانع و زنی او شناخته شود در خاد
 مَنْ جَهَلَ قَدْرَهُ عَدَا طُورَهُ . مَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ
 هر کس نداند قدر خود را دزد کرد از طور خود هر کس را بسیار شود گفتار او
 كَثُرَ سَقَطُهُ . مَنْ تَفَقَّهَ مَقَالَ قَلَّ غَلَطُهُ . مَنْ أَحْسَنَ
 بسیار شود پیروده گفتار او هر که جست و جو کرد گفتار خود را کم کرد غلط او هر کس نیکو
 إِلَى جَيْرَانِهِ كَثُرَ حُدْمُهُ . مَنْ كَثُرَ سَكْرَتُهُ ضَاعَتْ
 با همسایگان خود بسیار شود خدمتکاران او هر کس را بسیار شود سکر او افزون شود

نعم من كثر لهوة أو سخط من افترج اللج غرق
 نعمناو هرگز را بسیار شود بازو کلاه اندازد هرگز کلاه کند بر رویها غرق شود
 من كثر ضحكك استزدل من كثر هزل استجهل
 هرگز را بسیار شود خنده او خاری پزند هرگز را بسیار شود هزلو نادان دارند
 من اعتزل سلم و رعة من قنع قل طمعه من
 هرگز را گوشه گیرد بسلامت ماند بهر کاهای هرگز قناعت کند کم شود طمع او هرگز
 كابد الامور عطب من علب عليه الغضب
 سختی کند در کاهها هلاک شود هرگز را غالباید بر او خشم
 لم يامن العطب من اعجب برائه وصل من
 این نباشد از تنباهی هرگز را پندار کند باندیش خود گناه شود هرگز
 ركب هواء ذل من تكبر على الناس ذل
 سوار شود بر کبر در غفلت بلفظ هرگز تکبر کند بر مردمان خوار شود
 من اظهر عزم بطل حزم من ذكرك فقد
 هرگز آشکارا شود نیست خود را باطل شود آگاه او و هرگز یاد دهد ترا بختی که
 انزرك من كثر حفته قل عيابه من قل
 بحدود ترا هرگز را بسیار شود بدخالی کم شود عیای او هرگز را کم کرد
 عقلا ساء خطابه من يحرب يزد حزمًا
 خدو بداید سخن گفتن او هرگز را بنیاد نماید زیاده شود در کاهی
 من يؤمن يزد يقينًا من يستيقن يعمل
 هرگز ایمان آورد زیاده شود از دوی نفس نیست هرگز طلب انش داشت کند عمل کند
 حاهدا من يزد دیر دد شگا من عمل يزد
 بجلد نفس هرگز را اندیشد بر شگان زیاده شود شگل او هرگز کار کند زیاده شود
 قوة من يقصر في العمل يزد فترة من
 نیروی او هرگز در کار تقصیر کند زیاده شود بر فتاه او هرگز

ان فرد كفى الاخران من سئل غير الله استحق
 تنها کفایت دیگران از او را هرگز در خواهد از غیر خدا سزاوار
 الحرمان من عاندا الحق صرعه من اغتر بالامل
 نرسیدی شود هرگز را سر کشی کند با حق بیفتد او هرگز را مغرور شود بامید
 خدعه من كثر حرصه قل يقينه من كثر
 فریب دهد او را امید هرگز را بسیار شود از کم شود یقین او هرگز را بسیار شود
 سئل فسد دينه من كثر كسب خطئه تقبته
 بدگمانی بپناه شود دین او هرگز را بسیار شود ایمش او بر هر گناهی
 من عرف الله كملت معرفته من خاف الله
 هرگز شناخت خدا را تمام شد شناخت او هرگز را ترسید از خدا
 قلت مخافته من كثر اذا له يعاده احد من
 کم شد ترس او هرگز را باز داشت از مردم در بخانیدن خود را هیچ یکی دشمنی نکند هرگز
 اتقى قلبه لم يدخل الحسد من خلصت مودته
 بپرهیزد دل او در نزد دوا دل حسد هرگز را پاکیزه و رزید دوستی را
 احتملت دالة من كثر زيارته قلت بشتاشته
 برداشته شود نادر او هرگز را بسیار شد کعبه بر آمدن او کم کرد بشتاشته
 من حفظ لسانه اكرم نفسه من اتبع هواه اردى
 هرگز نگاه داشت زبان خود را تکریم داشت نفس خود را هرگز پیروی کرد از دوی خود را افتاد
 نفسه من عرف نفسه حل اخره من غش نفسه
 نفس خود را هرگز شناخت نفس خود را بزدک ساختن کار خود را هرگز ناپاک کردانید و نفس خود را
 لم يتضح غره من عرف بالصدق حان كذبه
 پنداردهد غر خود را هرگز شناخته شد راستی میگذرد دروغ او
 من عرف بالكذب لم يقبل صدقه من رضى
 هرگز شناخته شد بد روغ قبول نشود راست او هرگز خشنود شد

بِالْقَضَاءِ طَابَ عَيْشُهُ. مَنْ تَحَلَّى بِالْحِلْمِ سَكِنَ
 بلورضا بالشد زنگی او هرگز آسوده شد
 طمشته. مَنْ سَاسَ نَفْسَهُ أَذْرَكَ السِّيَاسَةَ. مَنْ
 سبکاو هرگز سیاست کند نفز خود را دریابد سیاست را هرگز
 بَدَلْ مَعْرُوفًا أَسْحَقَ الرِّيَاسَةَ. مَنْ اسْتَمْتَعَ بِأَيِّ
 بدهد مجتنب خود را سزاوار شود سزاواری را هرگز بخورد در پی خود
 النِّسَاءِ فَبَدَّ عَقْلَهُ مِنْ عَاقِبِ الْمَذْنِبِ بَطُلُ
 از زنان بده شود خرداو هرگز عقوبت کند کاهکار را باطل شود
 فَضْلُهُ. مَنْ تَعَاهَدَ نَفْسَهُ بِالْحَذَرِ أَمِنَ مِتْ
 فضلاو هرگز نگهبانی کند نفز خود را بکاره جوی امن شود هرگز
 أَثِقَنَ بِالْجَزَاءِ أَحْسَنَ. مَنْ صَغُرَتْ هِمَّتُهُ بَطُلَتْ
 فِئَتُهُ دَارِدَ خَمَلًا نیکو کند هرگز کوچک شود همتاو باطل شود
 فَضِيلَتُهُ. مَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ الْخِرْصُ عَظُمَتْ ذِلَّتُهُ
 فضیلت او هرگز غالب شود زو از بزدل شود خدایو
 مَنْ صَحَّتْ دِيَانَتُهُ قَوِيَتْ أَمَانَتُهُ. مَنْ زَادَتْ
 هرگز درست شود دیانت او توانا شود امانت او هرگز زیاده بشود
 شَهْوَتُهُ قَلَّتْ حُرْقَتُهُ. مَنْ سَاءَ خَلْقُهُ صَارَ
 آرزوی او کم شود مروت او هرگز بد بود خلق او تنگ شود
 رِزْقُهُ. مَنْ كَرُمَ خَلْقُهُ اشْتَعَرَ رِزْقُهُ. مَنْ حَسِنَتْ
 روزی او هرگز کرامی بود خلوا فزاید شود روزی او هرگز نیکو بود
 سِيَاسَتُهُ وَجِبَتْ طَاعَتُهُ. مَنْ حَسِنَتْ سِرِّيَّتُهُ
 سیاست او واجب شود فنان برداری او هرگز نیکو بود اندرون او
 حَسِنَتْ عَلَانِيَتُهُ. مَنْ طَالَ عَدْوَانُهُ نَالَ سُلْطَانَهُ
 نیکو بود بیرون او هرگز راداز بود ستم او دور شود از وادشاهی او

مَنْ أَمِنَ الزَّمَانَ خَانَهُ. وَمَنْ أَعْظَمَهُ أَهَانَهُ. مَنْ
 هرگز این شود از وندکار دوزکار با افتخار نکند هرگز بزدل دارد و زایل کند زمانه با غروری کند
 أَحْسَنَ الْمُلْكَةِ. أَمِنَ الْهَلَاكَةَ. مَنْ جَارَ مَلِكٍ عَجَلَ
 نیکو کند بادشاهی را امن شود از تباهی هرگز سم کند دیبادشاهی بشاید
 هَلَكَهُ. مَنْ ضَعُفَ حَدُّهُ قَوِيَ صِدْقُهُ. مَنْ رَكِبَ
 بسوی تباهی خود هرگز ضعیف بود کوشش او نیرومند گردد دشمن او هرگز سواری کند
 حَدُّ قَهْرٍ صَدِيدُهُ. مَنْ زَرَعَ الْعَدُوَّانَ حَصَدَ
 کوشش است کند دشمن خود را هرگز بکارد غم ستم بد رود
 الْخُسْرَانِ. مَنْ تَعَزَّزَ بِاللَّهِ لَمْ يَدُلْ سُلْطَانٌ. مَنْ
 زباز را هرگز عزیز جود بخدا خدایانکه اندا و را بادشاهی هرگز
 اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْطَانٌ. مَنْ كَثُرَتْ خِفَاتُهُ
 بناد جود بخدا ضرر رساند او را شیطان هرگز بسیار شود ترس او
 قَلَّتْ آفَتُهُ. مَنْ كَثُرَتْ فِكْرَتُهُ حَسِنَتْ عَاقِبَتُهُ
 کم گردد دیادزدکی او هرگز بسیار شود اندیش او نیکو گردد آخر کار او
 مَنْ كَثُرَتْ تَجَرِبَتُهُ قَلَّتْ غِرَّتُهُ. مَنْ نَظَرَ فِي الْعَوَاقِبِ
 هرگز بسیار شود آزمایش او کم گردد فریبقت او هرگز بنگرد در کار آخرها
 أَمِنَ مِنَ النَّوَائِبِ. مَنْ أَحْكَمَ مِنَ التَّجَارِبِ سَلِمَ
 این شود از ناریها هرگز استوار گردد از آزمایشها بیامنی
 مِنَ الْمُعَاطَبِ. مَنْ طَلَبَ السَّلَامَةَ لَزِمَ الْإِسْتِقَامَةَ
 از تباها هرگز مجوید دستکاری به پیوندی با استقامتی
 مَنْ كَانَ صَدَقًا لَمْ يَعْدِمِ الْكِرَامَةَ. مَنْ اسْتَصْلَحَ
 هرگز راست گفتار باشد کم مکند کوی بود را هرگز سازگاری کند
 الْأَصْدَادَ ابْلَغَ الْإِمْرَادِ. مَنْ عَمِلَ لِلْمَعَادِ ظَفَرَ بِالْإِسْتِدَادِ
 بادشمن برسد برادر هرگز عمل کند از برای آخره فیروزگار گردد با ستوار

مَنْ تَأَخَّرَ تَدْبِيرُهُ تَقَدَّمَ تَدْبِيرُهُ ^{هرکس با دیر اندازد چاره کار خود را پیش افتد} مَنْ نَصَحَ مَسْتَشِيرُهُ ^{هرکس نصیحت کند به مشورت کننده}
 صَلَحَ تَدْبِيرُهُ ^{نامش آید} مَنْ سَاءَ تَدْبِيرُهُ بَطَلَ تَقْدِيرُهُ ^{هرکس را بد بود تدبیر او باطل شود اندازه گرفتن او}
 مَنْ ضَعُفَتْ أَرْأُوهُ قُوَّتِ أَعْدَائِهِ ^{هرکس را ضعیف کرد اندیشه او} مَنْ رَكِبَ ^{هرکس سوار شود}
 الْعَجَلَ أَذْرَكَ الزَّلَلَ ^{هرکس در یابد} مَنْ فَعَلَ مَا شَاءَ لَفِيَ ^{هرکس بکند آنچه خواهد برسد}
 مَا سَاءَ ^{بناست شایب} مَنْ طَلَبَ لِلنَّاسِ الْغَوَائِلَ لَمْ يَأْمِنْ ^{هرکس بجوید برای مردم پنهانیها ایمن نگردد}
 الْبَلَاءَ ^{از بلا} مَنْ خَانَ وَزِيرَهُ بَطَلَ تَدْبِيرُهُ ^{هرکس را خیانت کند وزیر او باطل شود تدبیر او}
 غَشَّ مَسْتَشِيرُهُ سَلَبَ تَدْبِيرُهُ ^{بناشد مشورت کننده سلب کند تدبیر او} مَنْ كَثُرَ اعْتِبَائُهُ ^{هرکس بسیار شود تدبیر او}
 قَلَّ عِثَارُهُ ^{کم بود عیثار او} مَنْ سَاءَ اخْتِيَارُهُ قَبِحَتْ آثَارُهُ ^{هرکس را بد بود اختیار او زشت کرد آثار او}
 مَنْ أَعْمَلَ اجْتِهَادَهُ بَلَغَ مَرَادَهُ ^{هرکس بکارد عمل او} مَنْ وَفَّقَ ^{هرکس توفیق یابد}
 لِرِشَادِهِ تَزَوَّدَ لِمَعَادِهِ ^{هرکس برسد} مَنْ خَافَ سَوْطَكَ ^{هرکس بترسد از تازیانه تو}
 تَمَّتْ مَوْتُكَ ^{درخواست از خدا مرگ تو} مَنْ وَفَّقَ بِأَحْسَانِكَ ^{هرکس توفیق یابد با احسان تو} أَنْتَ أَشْفَقَ ^{تو مهربانتر}
 عَلَى سُلْطَانِكَ ^{بر باد شاهی تو} مَنْ تَجَمَّعَ الْغُصَصُ ^{هرکس در گشت} أَذْرَكَ الْفُرْصَ ^{ناگوار یابد در یابد دستگاهها}

مَنْ غَافَضَ

267
 مَنْ غَافَضَ الْفُرْصَ أَمِنَ الْغُصَصَ ^{هرکس بدست آرد فرصتها را ایمن شود اندوختهها} مَنْ قَتَعَ لِقِصَمَ ^{هرکس قطع کند}
 اللَّهُ اسْتَغْنَى ^{خدا بخشنید} مَنْ لَمْ يَقْنَعْ بِمَا قَدَّرَ تَغْنَى ^{هرکس قانع نشود با آنچه اندازه شده مراد است بخشند} مَنْ طَمَنَ ^{هرکس آسوده گردد}
 بِكَ خَيْرًا فَصَدَّقَ ظَنَّهُ ^{با تو نیکتر} مَنْ رَجَاكَ فَلَا تَحْبِبَ ^{هرکس امیدوارا دوست دارد}
 أَمَدَ ^{از برای او} مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ لَجَأَ إِلَيْهِ ^{هرکس ایمان آورد بخدا پناه برد} مَنْ وَثَّقَ بِاللَّهِ ^{هرکس اعتماد کند بر خدا}
 فَقُكِّلَ عَلَيْهِ ^{تو کم کرد بر او} مَنْ فَوَّضَ أَمْرَهُ إِلَى اللَّهِ سَدَّدَهُ ^{هرکس بسوی خدا خدا راست آورد کار او}
 مِنْ اهْتَدَى بِهُدَى اللَّهِ أَرَشَدَهُ ^{هرکس راه یابد از راه خدا خدا هدایت نماید او را} مَنْ أَقْرَضَ ^{هرکس قرض دهد}
 اللَّهَ جَرَاهُ ^{بخدا باز دهد قرض او} مَنْ سَأَلَ اللَّهَ أَعْطَاهُ ^{هرکس درخواست دهد خدا بدهد خواهش او را} مَنْ لَا جِي ^{هرکس در خیر برافزود}
 الرِّجَالُ كَثُرَ أَعْدَاؤُهُ ^{بسیار شود دشمنان او} مَنْ كَثُرَ كَذِبُهُ قَلَّ جَاهُ ^{هرکس بسیار شود دروغ او کم کرد جاه او}
 مَنْ سَأَلَ النَّاسَ كَثُرَ أَعْدَاؤُهُ ^{هرکس بپرسد از مردم دشمنان او} قَلَّ أَعْدَاؤُهُ ^{کم بود اعدای او}
 مَنْ عَانَدَ الْحَقَّ لَزِمَ الْوَهْنَ ^{هرکس سرکشی کند از حق پیوندد با و} مَنْ اسْتَدَامَ ^{هرکس هیستد}
 الْهَمَّ غَلَبَ عَلَيْهِ الْحُزْنُ ^{اندیشه غلبید بر او اندوه} مَنْ سَلَا عَنِ الدُّنْيَا ^{هرکس بداماند از دنیا}
 أَتَتْهُ رَاغِمَةٌ ^{دنیا بپای بسوی او برآید} مَنْ تَعَاهَدَ نَفْسَهُ بِالْمَحَاسِبَةِ ^{هرکس نگاهبانی کند نفس خود را بنیما و حسابن}

فِيهَا لَذَّةٌ هَنَةٌ مَنْ يَعْطِ بِاللَّدِ الْقَصِيَّةَ يَعْطِ بِاللَّدِ
 در کار نفس از سستی کردن هر کس بدهد بدست کوتاه فاده شود بدست
 الطَّوِيلَةُ مَنْ صَنَعَ الْعَارِفَ الْجَمِيلَةَ حَازَ الْمَحْمَدَةَ
 دراز هر کس بخشد بخشنی زیبا باندست بستایش
 الْجَوِيلَةُ مَنْ أَغْنَى عَنْهُ بَاعَ اللَّهُ سَبَّحًا زَهْرَهُ
 فراوان گشت زیاننده تر از آنکه هر چه شود خلا
 مَنْ أَحْبَبَ مَنْ تَقْدَى الْيَقِينَ إِلَى الشَّيْكِ وَالْحَقِيقَةِ
 گشت بی بهره تر از آنکه در گذشت از یقین سبوی شکر و سرگردانی
 مَنْ لَبَسَ الْخَيْرَ تَحَرَّى مِنَ الشَّرِّ مَنْ مَلَكَ الْخَزْنَ
 هر کس در پوشید لباس خیر از شر هر کس را خداوندی کرد زادی و کم
 حَرَمَ قَضِيلَةَ الصَّبْرِ مَنْ لَا آخَالَ لَا خَيْرَ فِيهِ مَنْ
 حرم ماند از قنای صبر هر کس را برادر نیست نیست جز درو هر کس
 لَا عَقْلَ لَهُ لَا تَرْجِيهِ مَنْ قَلَّ آدَبُ كَثُرَتْ مَسَاوِيهِ
 عقل نیست اسید دارد از او هر کس است ادب او بسیارست بدیهای او
 مَنْ أَقْتَحَ لِحَ الشَّرِّ وَلَقِيَ الْمَحْذُورَ مَنْ رَخِيَ
 هر کس گذرد بر دریا های بدی برسد بخیزی که از آن فرار کرد هر کس خستود شد
 بِالْمَقْدُورِ الْكَفَى بِالْمَيُوسِرِ مَنْ كَثُرَتْ شَطَطُهُ كَثُرَ
 آنچه از برای او مقدور شد قناعت کند با آنچه میسر شده او را هر کس بسیار شود سم درو بسیار شود
 كَثُرَ شَطَطُهُ مَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ لَغَطُهُ مَنْ كَثُرَتْ
 داشت کوفی او هر کس را بسیار شود سخن گفتن او بسیار شود بهره گفتن او و شنیدن او هر کس را بسیار شود
 رَيْبَتُهُ كَثُرَتْ غَيْبَتُهُ مَنْ كَثُرَ مِنْ أَحَدٍ قَلَّتْ هَيْبَتُهُ
 تخمان بسیار شود غیبت کردن او هر کس را بسیار شود مزاح او کم شود شکر او
 مَنْ أَقْسَى سَرَّكَ صَنَعَ أَمْرَكَ مَنْ أَطَاعَ أَمْرَكَ
 هر کس آسکار کند سرترا صانع کند کار ترا هر کس فرمان برداری فرمان کند

أَجَلَ قَدْرِكَ مَنْ ارَادَ السَّلَامَةَ فَعَلِيهِ بِالْقَصْدِ
 بزد را سازد قدر ترا هر کس سلامتی خواهد بر و باد آنکه میاندردی اختیار کند
 مَنْ غَالَبَ الصَّدْرَ رُكِبَ الْحَيْدَ مَنْ وَجَدَ مَوْرِدًا
 هر کس افزون آید بر دشمن سواری کند بر اسب کوشش هر کس بیاید بخود
 عَذَابًا يَرْتَوِي مِنْهُ فَلَمْ يَغْنَمْ يَوْشَكَ أَنْ يَنْطَمَا
 کوار آنکه میله شود از آن وانا غنیمت شود نزدیک باشد آنکه تشنه شود
 وَ يَطْلُبُهُ فَلَا يَجِدُهُ مَنْ حَصَلَ دِيدَنُ الْهَضَلِ
 و بخوید آن بخورد را و نیابد از آن هر کس بگرداند پیش خود را هزل
 لَمْ يَعْرِفْ حَيْدَهُ مَنْ غَالَبَ مَنْ فَوْقَ قَهْرٍ مَنْ
 دانسته نشود جدا هر کس افزونی جوید بر آنکه بر تو انداخت دست کرد هر کس
 تَحَبَّرَ عَلَى مَنْ دُونَ كَيْسٍ مَنْ اسْتَعَشَّ النَّصِيحَ
 منع کند بر آنکه که از او باشد شکسته شود هر کس بداند کار بد را
 اسْتَحْسَنَ الْقَبِيحَ مَنْ لَزِمَ الشَّحَّ عَدِمَ النَّصِيحَ مَنْ
 نیکو شمرد زشتی هر کس پیوست به بدی نمیگوید بدی هر کس
 مَنَعَ بَرًّا مَنَعَ شُكْرًا مَنْ صَنَعَ مَعْرُوفًا نَالَ أَجْرًا
 باز دارد نیکویی را باز داشته شود از شکر هر کس بکند نیکویی ببرد دست
 مَنْ خَفِزَ مِمَّا كَسَبَ مَذْمُومًا مَنْ عَانَدَ الْحَقَّ
 هر کس بجای آورد بدگویی را کسب کند نکوهش را هر کس سرکشی نماید انحق
 كَانَ اللَّهُ خَصْمَهُ مَنْ عَدِمَ الْقِنَاعَةَ لَمْ يَغْنَمْ الْمَالَ
 خدا باشد خصم او هر کس کم کند قناعت را بخیر از نگراند او را مال
 مَنْ هَانَ عَلَيْهِ بَدَلُ الْأَمْوَالِ تَوَجَّهَتْ إِلَيْهِ
 هر کس که آسان شود فرو دادن ماله روی آورد بسوی او
 الْأَمْوَالُ مَنْ غَرَّتْهُ الْأَمَانِيُّ كَذَبَتْهُ الْأَمْالُ
 ماله ها هر کس مغرور سازد او آرزو ها دروغ گرداند او امید ها

مَنْ قَوِيَ يَقِينُهُ لَمْ يَرْتَبْ. ^{هر کس قوی باشد} ^{یقین او} ^{کام زده نشود} ^{هر کس نیست کرد} ^{انصاف} ^{مَنْ عَدِمَ انْصَافَ لَمْ}
 يَصْحَبْ. ^{یاد نیابد} ^{هر کس بسیار سترزد} ^{ایمن نباشد} ^{انگلا} ^{هر کس را} ^{میسازد} ^{مَنْ كَثُرَ مَقَالُ}
 لَمْ يَعِدْ السَّقَطُ. ^{کم نکند} ^{هر ده کوفی را} ^{هر کس} ^{پسوند براسنی} ^{نیست نکرد اند} ^{مَنْ لَزِمَ} ^{الاستقامه} ^{لَمْ يَعِدْ}
 السَّلَامَةُ. ^{سلامتی را} ^{هر کس پسوند} ^{بخاموشی} ^{ایمن شود} ^{از سر زدن} ^{هر کس} ^{مَنْ لَزِمَ} ^{الصَّمْتَ} ^{أَمِنَ} ^{المَلَامَةَ} ^{مَنْ}
 أَشْفَقَ عَلَى نَفْسِهِ لَمْ يَظْلَمْ غَيْرَهُ. ^{مهربانی کند} ^{بر نفس خود} ^{سم نکند} ^{بیخود} ^{هر کس} ^{بند پذیرد} ^{بکوشد} ^{مَنْ اعْتَرَى} ^{تَصَارُفِي}
 الزَّيْمَانَ حَذَرَ غَيْرِهِ. ^{زمان} ^{تکار کرد} ^{آنچه خود} ^{هر کس} ^{بشناسد} ^{اندازه خود را} ^{نیفتد} ^{دیران} ^{مَنْ عَرَفَ} ^{قُدْرَةَ} ^{لَمْ يَضَعْ} ^{بَيْنَ}
 النَّاسِ. ^{مردم} ^{هر کس} ^{حرکت} ^{بجدا} ^{ببرد} ^{از مردم} ^{مَنْ أَلْسَ} ^{بِاللَّهِ} ^{اسْتَوْحَشَ} ^{مِنْ} ^{النَّاسِ}
 مَنْ عَدَّتْ الْقِتَاعَةَ لَمْ يَغْنَمْ الْمَالَ. ^{هر کس را} ^{آماده بود} ^{قناعت} ^{از مال جز برای خواهد} ^{هر کس که} ^{دانست} ^{مَنْ عَدِلَ}
 أَنْ يَتَّخِذَ يَقُولُ فَلْيَقْصُرْ مِنَ الْمَقَالِ. ^{که او} ^{گفته میشود} ^{بکفایت خود} ^{باید که سخن را کوتاه سازد} ^{هر کس که} ^{تغافلند} ^{مَنْ خَلَا}
 بِالْعِلْمِ لَمْ تَوْحِشْهُ خَلْوَةٌ مِنْ سَلَا بِالْكَتَبِ لَمْ. ^{با علم} ^{نماند او را} ^{ان شغاف} ^{هر کس} ^{آسودگی یافت} ^{با نوشتن} ^{مَنْ تَوَحَّشَ} ^{خَلْوَةٌ} ^{مِنْ} ^{سَلَا} ^{بِالْكَتَبِ} ^{لَمْ}
 يَفْتَهُ سَلْوَةٌ. ^{فتم نشود او} ^{آسودگی} ^{هر کس که} ^{بخشد میوه} ^{حرام را} ^{ان لذت را} ^{خاموش نکند} ^{مَنْ تَفَكَّرَ} ^{بِالْحِلْمِ} ^{لَمْ يَعِدْ} ^{اللَّذَّةَ}
 مَنْ كَانَ مُتَوَكِّلًا لَمْ يَعِدْ الْإِعَانَةَ. ^{هر کس باشد} ^{توکل کننده} ^{کم نکند} ^{یاری را} ^{هر کس} ^{مَنْ كَانَ}

حَرِيصًا لَمْ يَعِدْ الْإِعَانَةَ. ^{آزود باشد} ^{کم نکرد} ^{از و خواری} ^{هر کس} ^{برود} ^{نیکی قرار یافته را} ^{مَنْ قَطَعَ} ^{مَعْمُودَ} ^{احْسَانِهِ}
 قَطَعَ اللَّهُ مَوْجُودَ امْكَانِهِ. ^{قطع} ^{خدا برد} ^{قوانی آماده او را} ^{هر کس} ^{مقاصع باشد} ^{مَنْ كَانَ} ^{مُتَوَاصِعًا}
 لَمْ يَعِدْ الشَّرَفَ. ^{کم نکرد} ^{از و برتری کم نشود} ^{هر کس} ^{متکبر باشد} ^{از و ناجزی کم نشود} ^{مَنْ كَانَ} ^{مُتَكَبِّرًا} ^{لَمْ يَعِدْ}
 التَّلَافَ. ^{التلاف} ^{هر کس} ^{بدی کند} ^{با} ^{از و پستی و نیکی نباید چشم داشت} ^{هر کس} ^{مَنْ} ^{أَسَاءَ} ^{إِلَى} ^{أَهْلِهِ} ^{لَمْ يَتَّصِلْ} ^{بِ} ^{تَأْمِيلٍ} ^{مَنْ} ^{كَثُرَ}
 بَاطِلٌ لَمْ يَتَّبِعْ حَقَّهُ. ^{باطل} ^{بدی کند} ^{با کس خود} ^{پسوند با و امیدوار} ^{هر کس} ^{بسیار شود} ^{مَنْ كَثُرَ} ^{يَفَاقُ} ^{لَمْ يَعْرِفْ}
 وَفَاقٌ. ^{وفاق} ^{هر کس را} ^{بسیار شود} ^{بجمله او} ^{اقتدار نشود} ^{هر کس را} ^{مَنْ كَثُرَ} ^{سَخَطُهُ} ^{لَمْ يَعْرِفْ} ^{رِضَاهُ} ^{مَنْ}
 كَثُرَتْ أَدْوَاؤُهُ لَمْ يَعْرِفْ شِفَاؤَهُ. ^{کثرت} ^{بسیار شود} ^{بجمله او} ^{دانشته نشود} ^{شفا او} ^{هر کس را} ^{مَنْ غَلِبَ} ^{مِنْ} ^{غَلَبِ}
 غَضَبِهِ تَعَرَّضَ لِعَظْمِهِ. ^{غضب} ^{ختم او} ^{بر او شود} ^{بآنها خود} ^{هر کس را} ^{غلبه کند} ^{آزوی او} ^{مَنْ غَلِبَتْ} ^{عَلَيْهِ} ^{شَهْوَتُهُ}
 لَمْ تَسْلَمْ نَفْسُهُ. ^{کم} ^{نفس او} ^{نفس او} ^{هر کس را} ^{کاهل گرداند} ^{علاو} ^{تیمون گرداند} ^{اورا} ^{مَنْ أَبْطَا} ^{بِهِ} ^{عَمَلُهُ} ^{لَمْ يَسْرِعْ} ^{بِ} ^{نَسْبِهِ}
 مَنْ وَصَّعَهُ ذَبَابَةٌ أَدَبَهُ لَمْ يَرْفَعْ شَرَفَ حَسَبِهِ. ^{مَنْ وَصَّعَهُ} ^{ذَبَابَةٌ} ^{أَدَبَهُ} ^{لَمْ يَرْفَعْ} ^{شَرَفَ} ^{حَسَبِهِ}
 مَنْ أَعْطَى الدَّعَاءَ لَمْ يَحْرَمْ الْإِجَابَةَ. ^{مَنْ أَعْطَى} ^{الدَّعَاءَ} ^{لَمْ يَحْرَمْ} ^{الْإِجَابَةَ} ^{مَنْ} ^{أَعْطَى}

الا ستغفار لم يعدد المغفرة من الهمة الشكر لم
 طلب امرزش نیست کرداند آموزش را هرگز بداند و شکر
 بعد ما الزيادة من احبنا بقلبه وكان معنا
 کم نشود از او زیاده یافت هرگز دوست دارد ما را بداند و با ما
 بساين و قاتل عدونا سيفه فهو معنا في
 بزرگان خود و بزرگان ما را با شمشیر خود بکشد و با ما است در
 الجنة في درجاتنا من احبنا بقلبه واعاننا
 بهشت در پايه ما هرگز دوست دارد ما را و ياری کند ما را
 بساين و لم يقا تل معنا بيده فهو معنا في الجنة
 بزرگان خود و بزرگان ما را با شمشیر خود بکشد و با ما است در بهشت
 دون درجاتنا من اعطى الثوبة لم يحرم القبول
 نه در منزلت ما هرگز داده شود از ثواب محروم نمائد از قبول
 من اخلص العبد لم يعدد المامول من خالط
 هرگز پاکیزه کرداند کردار را کم نکند امید داشته را هرگز آمیزش نکند
 الناس ناله مكرهم من اعزل الناس سلم
 بامردم برسد باو مکر ایشان هرگز گوشه گیر از مردم سلامت است
 من شريهم من لانت عريكته وجبت محبته
 از شر ایشان هرگز نرم باشد عریکته و وجبت محبت
 من حنت عريكته وجبت محبته من حنت
 هرگز نیکو باشد عریکته و وجبت محبت دوستی او
 خليفته طابت عشرته من اكثر مسئلة الناس
 آفرینش را پاکیزه باشد زنده گانی او هرگز بسیار کرداند درخواست را از مردم
 دل من صان نفسه عن المسئلة جل من ساء
 خوار شود هرگز نگاه دارد نفس خود را از درخواست بزدل شود هرگز ساء

خلقه عذب نفسه من ساء آداب شان حسنه من
 خدایا عذبت نفسش را هرگز بداند آداب ایشان عیب باشد خدایا هرگز
 خاف الله لم يشف غفلة من خالط الناس
 بترسد از خدا شفا نیابد غفلت هرگز آمیزش نکند بامردم
 قل ورع من ملكته الدنيا اكثر صرعته من
 کم شود بهر کادی او هرگز داناوندی کند دنیا بسیار شود افتادن او هرگز
 اكثر سيرة كانت الحيرة بيده من قارن صده
 بیشتر سیرت بود در خواست و غیر بدست او باشد هرگز نزدیک بود بدین
 اصنى حسده من شرفت نفسه كثرت عواطفه
 لا غشود بدنا او هرگز بلند باشد نفس او بسیار باشد عواطف او
 من كثرت عواطفه كثرت معارفه من اعجبه
 هرگز در بسیار باشد معارف او بسیار باشد شناختن او هرگز بپندارد
 اراؤه غلبته اعداؤه من جانب الاخوان
 اندیشهای او افزون آید بر دشمنان او هرگز بپاکای جوید با برادران
 على كل ذنب قل صدقاؤه من قعد بحسبه
 بر هر گناهی کم باشد دوستان او هرگز بنشینند با کوهنواران
 نهض به اديه من اخره عدا ديه لم يقدر
 افزون آید تبوی او ادیب او هرگز بماند از او بجای او پیش نیامد او را
 كما فحسبه من لزم الطمع عدم الوزع
 ستیری و درستی کوهاو هرگز پیوست با طمع کم کرد بهر کادی را
 من رافه ز برج الدنيا ملكته الخدع من
 هرگز نیکو نماید او را مال و زمین دنیا خداوندی کند فریبها هرگز
 علم ما فيه ستر على اخيه من خضع قلبه
 دانستان عیبی نگردد پوشید آنرا بر برادر خود هرگز وارسید دل او

خَشَعَتْ جَوَارِحَهُ مِنْ أَحَبِّنا بَقْلِيهِ وَانْقَضَتْنا بِلِسَانِهِ
 ترسید اندامهای او هر کس دوست داشتند را بدست خود و دشمن داشتند را برباد خود
 فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ مَنْ رَعَى الْإِيْتَامَ رَعْيِي فِي بَيْتِهِ
 بجزا در بهشت است هر کس که یتیمان را کما حق الله تعالی تکرار کند
 مَنْ اغْتَرَى بِغَيْرِ اللَّهِ سُبْحَانَ ذَلِّ مَنْ اهْتَدَى
 هر کس مغرور شود بغير خدا بزرگوار است ذل آن که گمراه شود
 بِغَيْرِ هُدَى اللَّهِ صَدَلْ مَنْ فَعَلَ الْخَيْرَ فَيَنْفُسِهِ بَدَا
 بغير راهنمایی خدا گمراه شود هر کس که کرد نیکی پس جانانش که نفس او بداند
 مَنْ فَعَلَ الشَّرَّ فَعَلَى نَفْسِهِ اعْتَدَى مَنْ خَالَفَ
 هر کس بدی کرد پس جانانش که بر نفس خود ستم کرده هر کس مخالفت
 هَوَاهُ أَطَاعَ الْعِلْمَ مَنْ عَصَى غَضَبَهُ أَطَاعَ
 اندیشه خود کند چنانکه بخواهد دانستن خود را هر کس نافرمانی خشم خود کند چنانکه بخواهد
 الْعِلْمَ مَنْ رَضِيَ بِقِسْمِهِ لَمْ يَسْخَطْ أَحَدٌ مِنْ رَضِيَ
 علم نمود هر کس راضی شود به بخشش خود بختم دینداران و بجزای هر کس شود
 رَضِيَ بِحَالِهِ لَمْ يَعْتَوِرْهُ الْحَسَدُ مَنْ لَمْ يَحْكَمْ لَمْ
 بحال خود کور نشاند او را حسودی هر کس بر دباری نکند
 يَحْكَمْ مَنْ لَمْ يَتَعَلَّمْ لَمْ يَعْلَمْ مَنْ لَمْ يَمْلِكْ
 حکم نباشد هر کس نیاموزد نداند هر کس خلافتی نکند
 لِسَانَهُ نَدِمَ مَنْ لَمْ يَرْحَمْ لَمْ يَرْحَمْ مَنْ لَمْ
 زبان خود را پشیمان شود هر کس رحم نکند بر وجه نکند
 يَرْتَدِعُ تَجْهَلُ مَنْ لَمْ يَتَفَضَّلْ لَمْ يَنْبُلْ مَنْ تَسَلَّى
 واپس میبندد نادانستد ازین هر کس زیاده بگوید هر کس بر امید
 عَنِ الْمُسْلُوبِ كَانَ لَمْ يَنْبُلْ مَنْ صَبَرَ عَلَى الْبَلِيَّةِ
 از آنچه از او بر بایند همچنانست که از در پویه شده هر کس صبر کند بر بلا

كَانَ لَمْ يَنْبُلْ مَنْ لَمْ يَنْجِهْ الْحَقَّ أَهْلَكَ الْبَاطِلُ
 بچنانست که در پویه است برادر هر کس که نجات داد او حق بپناه کند او را باطل
 مَنْ لَمْ يَفِدْهُ الْعِلْمُ أَصْلَهُ الْجَهْلُ مَنْ لَمْ
 هر کس را فایده نبخشد دانستن کم کند او را نادانی هر کس
 لَيْسَ نَفْسُهُ أَصْنَاعَهَا مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النِّعَمَ عَوِقَ
 سیاست نکند نفس خود را ضایع کند نفس خود را شکر نکند نعمت را نژاد آید
 يَرْوِ الْهَلَا مَنْ لَمْ يَنْجِهْ الصَّبْرَ أَهْلَكَ الْجُرْعُ مَنْ لَمْ
 ببرد نفس خود را از دست او هلاک کند او را داری هر کس را
 يَصْلُحُهُ الْوَرَعُ أَفْسَدَهُ الطَّمَعُ مَنْ لَمْ يَعْصِ
 سازد بپرهیزی بپناه سازد او را طمع هر کس در نیفتد
 لِلتَّوَائِبِ تَعَصَّتْ لَهُ التَّوَائِبُ مَنْ رَاقِبَ الْعَوَابَ
 بپایانها باز نگشتند او را پناهها هر کس چشم دارد از عوارض
 أَمِنَ الْمُعَاظِبَ مَنْ لَمْ يَعْطِ قَاعِدًا لَمْ يُعْطِ قَائِمًا
 ایمن شود از تباهیها هر کس را گشته ندهند ایستاده ندهند
 مَنْ لَمْ يَعْطِ قَائِمًا مَنَعَ قَائِمًا مَنْ لَمْ يَقْوَمْ الْكِرَامَةُ
 بجزا هر کس ایستاده ندهند باز نماند او بجزا هر کس بجزا بجزا
 قَوَّمتُهُ الْإِهَانَةُ مَنْ لَمْ يَصِلْ حَسَنَ الْمَدَارَةِ
 نیرویابد از خواری هر کس را نرسد و ساکت نشود خبی ملایم
 أَصْلَحَ حَسَنَ الْمَكَافَاةِ مَنْ لَمْ يَدْعُ وَهُوَ مُحْمَوٌّ
 سازگار اید او را خبی بدارش جزا هر کس خوانده نشود مستیاش
 يَدْعُ وَهُوَ مَذْمُومٌ مَنْ لَمْ يَسْمَعْ وَهُوَ مُحْمَوٌّ
 خوانده شود بندهش هر کس جوایز نکند مستیاش
 يَسْمَعُ وَهُوَ مَذْمُومٌ مَنْ لَمْ يَحْسِنْ الْإِسْتِغْوَافَ
 جوایز نکند بندهش هر کس نیکو مهربانی نکند

قَوْلُ يٰ لَا اسْتِخْفَاكَ . مَنْ لَمْ يَحْسِنْ اِلَّا قِتْصَادَ
 بزرگوارى کرده خود / بزرگوارى داشتن او / هرگز خوش و خوشى ندارد بکنند
 اَهْلَكَ الْاِسْرَافَ . مَنْ لَمْ يَجَاهِدْ نَفْسَهُ لَمْ يَسْلَمْ
 هلاک کند او را / هرگز در روشى ندارد / هرگز جلد نکند با نفس خود / تسد
 الْفُتُورَ . مَنْ لَمْ يَتَدَمَّهْ الْحَزْمُ اخْرَجَ الْعَجْنَ مِنْ
 بفرزد نکند / هرگز پشش ندارد / هرگز دامن دارد / هرگز نا توانى
 عَجْنٍ عَنْ حَاضِرٍ لِّبِهِ فَهُوَ عَنْ غَايِبِهِ عَجْنٌ وَ مِنْ
 عاجز دارد / از حاضر بودن خود / و اما در غايب او / هرگز غايب را حاضر کرد ايند / و از کمال خود
 غَايِبِهِ اَعْوَرَ . مَنْ اَبَانَ لَكَ عَنْ عِيُوبِكَ فَهُوَ
 بجهنم ترست / هرگز با نفايد مرتزا / از عيوب تو / هرگز بگو
 وَ دَوْدَكَ . مَنْ سَا تَرَكَ عَيْبَكَ فَهُوَ عَدُوٌّ
 دور دارد از تو / هرگز بپوشاند تو / غيب ترا / هرگز دشمن ترست
 مَنْ لَمْ يَجِدْ لَمْ يَجِدْ . مَنْ لَمْ يَسْمَعْ لَمْ يَسْمَعْ . مَنْ
 هرگز نپيچد / هرگز نپيچد / هرگز نپيچد / هرگز نپيچد / هرگز نپيچد
 لَمْ يَجِدْ لَمْ يَجِدْ . مَنْ حَسِبْتَ سِرَّتَهُ لَمْ يَجِدْ احَدًا
 نپيچد نپيچد / هرگز نپيچد / هرگز نپيچد / هرگز نپيچد / هرگز نپيچد
 مَنْ سَا وَتْ سِرَّتَهُ لَمْ يَأْمَنْ اَبَدًا . مَنْ اغْتَرَبَ بغيرِ اللَّهِ
 هرگز بد باشد / هرگز بد باشد / هرگز بد باشد / هرگز بد باشد / هرگز بد باشد
 سُبْحَانَ اَهْلَكَ الْغَرَّ . مَنْ اَنْجَبَ بَرَاءَةً اَهْلَكَ الْعَجْنَ
 پاک / هلاک سازد او را / هرگز هلاک سازد او را / هرگز هلاک سازد او را / هرگز هلاک سازد او را / هرگز هلاک سازد او را
 مَنْ سَخَطَ عَلَى نَفْسِهِ اَرْضَاهُ رَبُّهُ . مَنْ رَضِيَ عَنْ
 هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند
 نَفْسِهِ اسْخَطَ رَبَّهُ . مَنْ رَكِبَ الْبَاطِلَ اَهْلَكَ مَرْكَبَهُ
 نفس خود / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند / هرگز خشم نکند

من نقدی

تَعَدَّى الْحَقَّ صَاقَ مَذْهَبِهِ . مَنْ قَوَّى عَلَى نَفْسِهِ
 درگذرد / از حق / هرگز سر بلند شود / هرگز سر بلند شود / هرگز سر بلند شود / هرگز سر بلند شود / هرگز سر بلند شود
 تَنَاهَى فِي الْقُوَّةِ . مَنْ صَبَرَ عَنْ شَهْوَتِهِ تَنَاهَى
 تمام شود / هرگز در قوه / هرگز صبر کند / از آرزوى خود / تمام شود
 فِي الْمَرْوَةِ . مَنْ اَثَرَ عَلَى نَفْسِهِ بَالِغٌ فِي الْمَرْوَةِ
 در مروءه / هرگز فایده دیگری را / هرگز در مروءه / هرگز در مروءه / هرگز در مروءه / هرگز در مروءه
 مَنْ كَمَلَ عَقْلُهُ اسْتَبَانَ بِالشَّهَوَاتِ . مَنْ صَدَّقَ
 هرگز تمام کرد / هرگز خرداو / هرگز خردای کند / هرگز با آرزوها / هرگز راستی
 وَ رَعَى اجْتَنَبَ الْحَرَمَاتِ . مَنْ اسْتَعَانَ بِا
 برهیزد / هرگز بپلور دچید / از حرامها / هرگز یاری جوید
 الضَّعِيفِ اَبَانَ عَنْ صَغْفِهِ . مَنْ وَاَدَّ السَّخِيفَ
 از ضعیف / اشکارا کند / نا توانی خود را / هرگز دوستی با تنگ خرد نماید
 اَعْرَبَ عَنْ سَخَفٍ . مَنْ اسْتَصْلَحَ عَدُوَّهُ رَآدِي
 باز گوید / از بخردی خود / هرگز استیجید / با دشمن خدا / بفرزاید
 عَدُوَّهُ . مَنْ اسْتَفْسَدَ صَدِيقَهُ نَقَصَ مِنْ عَدَدِهِ
 بپناهای خود / هرگز تباهی / دوست خود جوید / از پناهای خود
 مَنْ لَمْ يَعْتَدِ عَلَيْهِمْ . مَنْ جَهَلَ النَّاسَ اسْتَأْمَنَ
 هرگز اعتماد نکرد / برایشان / هرگز ندانست مردم را / ایمن گشت
 اِلَيْهِمْ . مَنْ اسْتَعْلَى بِذِكْرِ اللَّهِ طَيَّبَ اللَّهُ ذِكْرَهُ
 بسوی ایشان / هرگز مشغول شد / یاد خدا / پاک گرداند خدا / یاد او را
 مَنْ اسْتَعْلَى بِذِكْرِ النَّاسِ قَطَعَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ
 هرگز مشغول شود / بیاد مرد / ببرد او را خدا
 عَنْ ذِكْرِهِ . مَنْ اتَّبَعَ اَحْرَتَهُ بَدَنِيَا رَجَحَهَا
 از یاد کردن خود / هرگز خرید / آخرت خود را بدنیای خود / سود کرد در دنیا

عرف الناس
شناخت مردم

بَدَنُهُ ^{هرکس بسیار شود} مَنِ كَثُرَتْ تَابِدَ خُرَّتُهُ ^{هرکس اندوه او} مَنِ طَالَ عَمْرُهُ كَثُرَتْ ^{هرکس زیاد شود}
 مَصَائِبُهُ ^{هرکس بسیار شود} مَنِ كَثُرَتْ شَرُّهُ لَمْ يَأْمِنْ مَصَاحِبُهُ ^{هرکس زیاد شود}
 مَنِ قَدَّمَ عَقْلَهُ عَلَى هَوَاهُ حَسِنَتْ مَسَاوِيهِ ^{هرکس پیش خود را}
 مَنِ كَلَّمَ بِالْأَدَبِ قَلْبَ مَسَاوِيَةٍ ^{هرکس با ادب گفت} مَنِ لَمْ يَجْهَدْ ^{هرکس نبرد}
 نَفْسَهُ فِي صَغَرٍ لَمْ يَنْفِلْ فِي كِبَرٍ ^{هرکس در کوچکی} مَنِ سَالَ فِي ^{هرکس پرسید}
 صَغَرٍ اجَابَ فِي كِبَرٍ ^{هرکس در بزرگی} مَنِ كَثُرَتْ وَجَعًا اَصَابَتْ ثَلَاثَةٌ ^{هرکس زیاد شود}
 اَيَّامٌ وَشَكَا إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ كَانِ اللَّهُ مُعَافِيَهُ ^{هرکس دعا باشد}
 لَا حَيَالَهُ لَا خَرَفِيهِ ^{هرکس پند نبرد} مَنِ لَمْ يَعْزِ بِغَيْرِهِ لَمْ يَسْتَطِعْ ^{هرکس نبرد}
 لِنَفْسِهِ ^{هرکس از برای خود} مَنِ كَلَّمَ بِالْعِلْمِ فَقَدْ أَحْسَنَ إِلَى نَفْسِهِ ^{هرکس با علم گفت}
 مَنِ اسْتَهْتَرَ بِالْأَدَبِ فَقَدْ زَانَ نَفْسَهُ ^{هرکس با ادب شود} مَنِ لَهَجَ ^{هرکس سخن گفت}
 بِالْحِكْمَةِ شَرَفَ نَفْسَهُ ^{هرکس با حکمت} مَنِ سَجَنَ لِسَانَهُ آمِنَ مِنْ نَدَمٍ ^{هرکس زبان خود را}
 مَنِ وَفَى بِعَهْدِهِ أَعْرَبَ عَنْ كَرَمِهِ ^{هرکس وفادار بود} مَنِ مَلَكَ عَقْلَهُ ^{هرکس صاحب عقل بود}

کَانَ حَكِيمًا

كَانِ حَكِيمًا ^{هرکس خردمند بود} مَنِ مَلَكَ غَضَبُهُ كَانِ حَلِيمًا ^{هرکس خشم خود را} مَنِ اتَّقَى ^{هرکس ترسید}
 رَبَّهُ كَانِ كَرِيمًا ^{هرکس بزرگوار بود} مَنِ مَلَكَ شَهْوَتُهُ كَانِ تَقِيًّا ^{هرکس شهوات خود را}
 مَنِ حَفِظَ عَهْدَهُ كَانِ وَفِيًّا ^{هرکس عهد خود را} مَنِ عَمِلَ بِطَاعَةِ ^{هرکس طاعت کرد}
 اللَّهِ كَانِ حَرِيصًا ^{هرکس بسیار مراقب بود} مَنِ أَحْسَنَ عَمَلَهُ بَلَغَ أَمَلَهُ ^{هرکس عمل خود را}
 مَنِ بَلَغَ أَمَلَهُ فَلْيَتَوَقَّعْ حُلُولَ أَجَلِهِ ^{هرکس رسیدن و عهده} مَنِ آدَى ^{هرکس رساند}
 زَكَاةَ مَالِهِ وَفَى شَيْخَ نَفْسِهِ ^{هرکس زکوة مال خود را} مَنِ تَوَرَّعَ عَنِ ^{هرکس دوری داشت}
 الشَّهَوَاتِ صَانَ نَفْسَهُ ^{هرکس شهوات خود را} مَنِ اسْتَأْذَنَ عَلَى ^{هرکس طلب کرد}
 اللَّهِ سُبْحَانَهُ اذْنًا لَهُ ^{هرکس پناه داشت} مَنِ قَرَعَ بَابَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ^{هرکس در درخت حذر داشت}
 فَتَحَ لَهُ ^{هرکس گشود} مَنِ اَتَّكَلَ عَلَى الْأَمَانِيِّ مَاتَ دُونَهُ ^{هرکس تکیه کرد}
 أَمَلِهِ ^{هرکس امید داشت} مَنِ سَأَلَ النَّاسَ سِتْرَ عِيُوبِهِ ^{هرکس مردم را} مَنِ تَتَبَعَ ^{هرکس پیوسته شد}
 عِيُوبَ النَّاسِ كَشَفَتْ عَوْرَتَهُ ^{هرکس عیوب مردم را} مَنِ اعْتَرَعَ عَقْلَهُ ^{هرکس عقل خود را}
 اسْتَبَانَ ^{هرکس استغفار کرد} مَنِ افْتَشَى سِرًّا اسْوَدَّ عَفْوَ خَانَ ^{هرکس اسرار خود را}

مَنْ كَتَمَ عِلْمًا فَكَانَ جَاهِلًا. مَنْ عَمِدَ إِلَى قَامَتِهِ
 هر کس پنهان کند علمش را، جاهل است. هر کس عمارت کند خانه را بر سر چاه، پستی است. هر کس عمارت کند خانه را بر سر چاه، پستی است.
 فَهُوَ الْعَاقِلُ. مَنْ كَثُرَ طَعْمُ مَصْرَعَةٍ
 ببرد. هر کس را بسیار شود طعم او بزرگ شود. افتادگی او
 مَنْ قَلَّ حَيَاؤُهُ قَلَّ وَرَعُهُ. مَنْ قَلَّ وَرَعُهُ
 هر کس را کم گردد شرم او، کم گردد پرهیزکاری او. هر کس را کم باشد پرهیزکاری او
 مَاتَ قَلْبُهُ. مَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ الْبَارِ
 میرد. دل او. هر کس را میرد دل او در آتش دوزخ.
 مَنْ قَوِيَ عَقْلُهُ أَكْثَرَ الْأَعْيَارِ. مَنْ لَزِمَ الطَّيْعَ
 هر کس را استوار باشد عقل او، بسیار باشد بند پذیرفتن او. هر کس پیوندد با طبع
 عَدَمَ الْوَرَعِ. مَنْ اسْتَدَامَ رِيَاضَةَ نَفْسِهِ
 کم کند پرهیزکاری او. هر کس همیشه سختی آورد در آید نفس خود را
 انْتَفَعَ. مَنْ اتَّقَى بِالْعِبَارِ تَدَعَى. مَنْ انْتَفَعَ
 سود پند. هر کس بپایندد به پندها، باز نشیند از پندها. هر کس منتفع
 الْعَاقِبَةُ صَبْرٌ. مَنْ سَلَّمَ أَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ اسْتَظْهَرَ
 عاقبت را. هر کس مبرکزد، باز گذارد کار خود را. صبری خدا استوار شود
 مَنْ حَسُنَتْ مَسَاعِيهِ طَابَتْ مَرَاغِيهِ. مَنْ كَثُرَ
 هر کس را به نیکویی باشد، خوششدهای او. هر کس را بسیار باشد
 نَقْدٌ كَثُرَ أَعَادِيهِ. مَنْ أَسَى النَّيَّةَ مَنَعَ
 ستم باشد. بسیار باشد دشمنان او. هر کس به سازد نیت را، از مانع
 الْأَمْنِيَّةِ. مَنْ وَفَّقَ بِالْأَمْنِيَّةِ قَطْعِيَّةَ الْمُنِيَّةِ
 از آرزو. هر کس اعتماد کند به آرزو، برسد آرزو را. مراد
 مَنْ سَاءَ مَقْصِدُهُ سَاءَ مَقْدَرُهُ. مَنْ سَاءَ عَقْدُ
 هر کس را بد باشد نیت کاه او، بد گردد جای فرود آمدن او. هر کس را بد باشد نیتش

سَرَّ قَفْدُهُ. مَنْ سَاءَ عَمَلُهُ رَجَعَ عَلَيْهِ سَهْمُهُ
 شاد گردد اندک شدن او. هر کس را بد باشد نیت او، باز گردد به او بخشش او
 مَنْ خَالَفَ عِلْمَهُ عَظُمَتْ حَرِمَتُهُ وَاسْمُهُ مِنْ
 هر کس مخالف کند با علم خود، بزرگ شود حرمت او و اسم او. هر کس را
 سَاءَتْ سَحِيَّةُ سَرَّتْ مَنِيَّةُ. مَنْ طَالَتْ عَقْلَتُهُ
 بد شود. هر کس را بد شود نیت او، دراز شود عقل او. هر کس را دراز شود عقل او
 تَعَلَّتْ هَلَاكَتُهُ. مَنْ طَالَتْ فَاكِرَتُهُ حَسُنَتْ بَصِيرَتُهُ
 شتاب کند او را. هر کس را دراز شود اندیشه او، نیکو باشد بینایی او
 مَنْ شَرَّفَتْ هِمَّتُهُ عَظُمَتْ قِيَمَتُهُ. مَنْ شَرَّفَتْ
 هر کس بلند شود همت او، بزرگ شود قیمت او. هر کس بلند شود همت او
 عَلَى الْأَسَاءَةِ سَخِيْبٌ. مَنْ حَمَلَ عَلَى الظُّلْمِ مَكْرِبٌ
 بر بدی. هر کس سختی کند با او، سزاوارست که بدی او را ببرد. هر کس سختی کند با او
 مَنْ جَارَعَ عَنِ الْقَصْدِ ضَاقَ مَذْهَبُهُ. مَنْ اعْتَصَمَ
 هر کس را دور گردد از راه راست، تنگ گردد راه او. هر کس پناه گیرد
 بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. مَنْ زَهَّدَ هَانَتْ عَلَيْهِ الْحَيَاةُ
 بخدا. هر کس بزرگوار شد، بزرگوار شد بر او دنیا. هر کس بزرگوار شد
 مَنْ اقْتَصَدَ حَقَّتْ عَلَيْهِ الْمُؤَنُ. مَنْ فَسَدَ
 هر کس که داشت روی کند، نیک شود بر او دنیا. هر کس تباه شود
 مَعَادُهُ. مَنْ أَسَى إِلَى رَعِيَّتِهِ سَيَّحَسَادُهُ
 دنیا او. هر کس بدی کند به رعیت خود، شاد شود حسودان او
 مَنْ خَذَلَ جُنْدَهُ نَصَرَ صُنْدَادُهُ. مَنْ خَافَ
 هر کس خوار کند لشکر خود را، یاری کند دشمنان خود را. هر کس بترسد
 رَبَّهُ كَثُرَ عَنْ ظُلْمٍ. مَنْ زَادَ وَرَعَهُ نَقَصَ آثَمُهُ
 از پروردگار خود. دست باز دارد از ستم خود. هر کس زیاده شود پرهیزکاری او، کم شود بدی او

مَنْ طَلَبَ الزِّيَادَةَ وَقَعَ فِي الْفَقْصَانِ ^{هر کس بخواهد زیادتی در طلب کند} مَنْ كَتَمَ ^{هر کس بپوشاند}
 الْإِحْسَانَ عَوِيقَ بِالْجُرْمَانِ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ مَنَعَ الْإِحْسَانَ ^{هر کس منع کند}
 سَلَبَ الْإِمْكَانَ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ أَدَامَ الشُّكْرَ اسْتَدَامَ الْبِرَّ ^{هر کس شکر را بپوشاند}
 مَنْ تَرَكَ الشُّرْفَ فَتَحَتْ عَلَيْهِ أَبْوَابُ الْخَيْرِ ^{هر کس شرف را بپوشاند}
 فَرَعَ خِرًا حَصْدًا أَجْرًا ^{هر کس بپوشاند} مَنْ اصْطَنَعَ خِرًا اسْتَفَادَ ^{هر کس بپوشاند}
 شُكْرًا ^{هر کس بپوشاند} مَنْ تَعَمَّلَ فِكْرَهُ أَصَابَ جَوَابَهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ فَكَّرَ ^{هر کس بپوشاند}
 قَبْلَ الْعَمَلِ كَثُرَ صَوَابُهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ أَحْسَنَ الْمَصَاحِبَةَ ^{هر کس بپوشاند}
 كَثُرَ أَصْحَابُهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ نَصَحَ فِي الْعَمَلِ نَصَحَتْهُ الْمُحَازَاةُ ^{هر کس بپوشاند}
 مَنْ أَحْسَنَ الْعَمَلَ حَبَّتْ لَهُ الْمَكَافَاةُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ قَبَلَ ^{هر کس بپوشاند}
 النَّصِيحَةَ سَلِمَ مِنَ الْفَضِيحَةِ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ عَشَّ سُسْتِيهِ ^{هر کس بپوشاند}
 سَلَبَ تَدْبِيرَهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ سَاءَ تَدْبِيرُهُ تَعَمَّلَ تَدْمِيرَهُ ^{هر کس بپوشاند}
 مَنْ عَمَرَ نِيَاهَ خَيْرٍ مَالٍ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ عَمَرَ آخِرَتَهُ بَلَغَ أَمَالَهُ ^{هر کس بپوشاند}

من صدق

مَنْ صَدَقَ مَقَالَ زَادَ حِلَالَهُ ^{هر کس راست باشد زیاد باشد} مَنْ جَرَى مَعَ الْهَوَى ^{هر کس بپوشاند}
 عَثَرَ بِالرَّيْ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ اغْتَرَا الدُّنْيَا اغْتَصَّ بِالْمَنَى ^{هر کس بپوشاند}
 رَكِبَ الْهَوَى أَدْرَكَ الْعَمَى ^{هر کس بپوشاند} مَنْ خَالَفَ رُشْدَهُ تَبِعَ ^{هر کس بپوشاند}
 هَوَاهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ اطَّاعَ هَوَاهُ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهُ ^{هر کس بپوشاند}
 عَصَى نَصِيحَةَ نَصِيحَتِهِ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ كَثُرَ هَلَلُهُ بَطَلَ جَدُّهُ ^{هر کس بپوشاند}
 مَنْ غَلَبَ عَقْلُهُ هَوَاهُ أَفْلَسَ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ عَقْلُهُ ^{هر کس بپوشاند}
 افْتَضَحَ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ آمَاتِ شَهْوَتُهُ أَخِي مَرْقَتَهُ ^{هر کس بپوشاند}
 كَثُرَتْ شَهْوَتُهُ ثَقُلَتْ مَوْنَتُهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ ضَعُفَتْ فِكْرَتُهُ ^{هر کس بپوشاند}
 قَوِيَتْ عِزَّتُهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ أَحْسَنَ الْكُشْبَ حَسَنَ لُشَاءِ ^{هر کس بپوشاند}
 مَنْ أَسَاءَ اجْتَلَبَ سُوءَ الْجَرَاءِ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ قَلَّتْ خِفَافَتُهُ ^{هر کس بپوشاند}
 كَثُرَتْ آفَتُهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ جَارَتْ وَلَايَتُهُ زَالَتْ دَوْلَتُهُ ^{هر کس بپوشاند}
 مَنْ غَلَبَ شَهْوَتُهُ صَانَ قَدْرَهُ ^{هر کس بپوشاند} مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ ^{هر کس بپوشاند}

عَلَا أَمْرُهُ. مَنْ أَصْلَحَ الْمَعَادَ ظَفَرَ السَّيِّدِ. مَنْ أَيْقَنَ
 بِمَنْزِلَتِهِ كَادَ خُودًا. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 بِالْمَعَادِ اسْتَكْرَمَ مِنَ الزَّادِ. مَنْ اهْتَدَى بِهَدَى اللَّهِ
 أَخْرَجَتْ رَا. بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 فَارَقَ الْأَصْدَادَ. مَنْ سَيَّءَ الْفَسَادَ سَاءَ هُ الْمَعَادُ
 جَدَا شُود. اَزْدِشْتَمَان. هَر كَسِ شَاد كَرْدَانِ. بِيَارِشَد. هَر كَسِ شَاد كَرْدَانِ.
 مَنْ عَمِلَ بِأَوَامِرِ اللَّهِ سَجَّانَهُ آخِرُ الْأَجْرِ. مَنْ
 هَر كَسِ عَمَلَكُنْد. بِيَارِشَد. هَر كَسِ عَمَلَكُنْد. بِيَارِشَد. هَر كَسِ عَمَلَكُنْد.
 آمِنَ الْمَكْرِ لَقِيَ الشَّرَّ. مَنْ عَمِلَ بِطَاعَةِ اللَّهِ تَعَالَى
 اِيْمَانُ آوَرْد. بِيَارِشَد. هَر كَسِ عَمَلَكُنْد. بِيَارِشَد. هَر كَسِ عَمَلَكُنْد.
 مَلَكَ. مَنْ آمِنَ مَكْرَ اللَّهِ هَلَكَ. مَنْ رَضِيَ بِالْذُّنُوبِ
 خَدَا وَنَشُود. هَر كَسِ اِيْمَانُ شُود. اَزْدِشْتَمَان. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان.
 فَاتَتْهُ الْآخِرَةُ. مَنْ اسْتَغْفَرَ لِلَّهِ سَجَّانَهُ أَصَابَ
 اَزْدِشْتَمَان. بِيَارِشَد. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان. بِيَارِشَد. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان.
 الْمَغْفِرَةُ. مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ سَجَّانَهُ لَمْ يَسْتَقِ أَبَدًا.
 بَاغِزِش. هَر كَسِ فَرَمَانِ آوَرْد. خَدَا. هَر كَسِ فَرَمَانِ آوَرْد.
 مَنْ أَبْصَرَ عَيْبَ نَفْسِهِ لَمْ يَعْيبْ أَحَدًا. مَنْ عَجِبَ
 هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ فَرَمَانِ آوَرْد. هَر كَسِ فَرَمَانِ آوَرْد.
 بَعْدَ أَصِيبَ بَعْقِلَهُ. مَنْ قَوْمَ لِسَانِهِ أَنْ
 كَارِ خُودَا. دَاسْتِي يَابَد. هَر كَسِ اسْتَوَارِشْت. دِيَارِشَد. هَر كَسِ اسْتَوَارِشْت.
 عَقْلًا. مَنْ عَجِبَهُ قَوْلُهُ فَقَدْ غَرَبَ عَقْلُهُ. مَنْ
 عَقْلُ خُودَا. هَر كَسِ عَجِبِشْت. كَفَا خُودَا. حَقِيقَتُ دُورِشَد. اَزْدِشْتَمَان. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان.
 كَثُرَ عَجَابُهُ قَلَّ صَوَابُهُ. مَنْ طَالَ عَمْرُهُ فَجَعَ بِأَعْرَاقِهِ
 بِيَارِشَد. هَر كَسِ دَاسْتِي. هَر كَسِ دَاسْتِي. هَر كَسِ دَاسْتِي.

واجابه

وَاجْتَابَهُ. مَنْ كَثُرَ وَقَارُهُ كَثُرَتْ حِلَالُهُ. مَنْ كَثُرَ
 وَدُوسْتَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 ظَلَمَ كَثُرَتْ نَدَامَتُهُ. مَنْ رَكِبَ الْعَجَلَ أَصَابَ
 سَمُ آو. بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 الرِّئَالُ. مَنْ اغْتَرَبَ بِالْمَهْدِ اغْتَضَّ بِالْأَجَلِ. مَنْ
 لَغْزِيدَن. هَر كَسِ مَغْرُوشُود. بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 عَقَلَ كَثُرَ اعْتِبَارُهُ. مَنْ جَمَلَ كَثُرَ عِثَارُهُ. مَنْ
 خُودِ مَشُود. بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 لَانَ عَوْدُ كَثُرَتْ أَغْصَانُهُ. مَنْ حَسِبَتْ عِشْرَتُهُ
 نَمُ كَرْدَن. هَر كَسِ شَاخِشَد. هَر كَسِ شَاخِشَد. هَر كَسِ شَاخِشَد.
 كَثُرَ اخْوَانُهُ. مَنْ اسْتَطَالَ عَلَى الْإِخْوَانِ لَمْ يَخْلُصْ
 بِيَارِشَد. هَر كَسِ دَرْدِشَد. دَرْدِشَد. دَرْدِشَد.
 لَهُ أَفْسَانُ. مَنْ مَنَعَ الْأَنْصَافَ سَلَبَهُ اللَّهُ الْأَمَّا
 مَرَاوَرْد. هَر كَسِ مَنَعُ كُنْد. دَرْدِشَد. هَر كَسِ دَرْدِشَد.
 مَنْ وَلَعَ بِالْغَيْبَةِ شَتَمَ. مَنْ أَكْثَرَ الْمَقَالَ سِيمَ
 هَر كَسِ دَمُ زَنَد. بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد. هَر كَسِ بِيَارِشَد.
 مَنْ قَرَّبَ مِنَ الدُّنْيَةِ انْهَمَ. مَنْ أَلَحَّ فِي السُّؤَالِ
 هَر كَسِ نَزِيدِشَد. اَزْدِشْتَمَان. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان.
 حَرَمَ. مَنْ خَافَ الْوَعِيدَ قَرَّبَ عَلَى نَفْسِهِ الْبَعِيدَ
 نَاامِيدِشَد. هَر كَسِ بَرَمَد. اَزْدِشْتَمَان. هَر كَسِ اَزْدِشْتَمَان.
 مَنْ اسْتَعْمَلَ الرَّفْقَ لَانَ لَهُ الشَّدِيدُ. مَنْ أَخْبَرَ
 هَر كَسِ بَكَارَد. نَمُ شُود. مَرَاوَرْد. هَر كَسِ هَر كَسِ هَر كَسِ.
 بَغَيْرِ فِتْنَةٍ ارْتَضَمَ فِي الرِّيَا. مَنْ تَقَرَّبَ إِلَى اللَّهِ
 بِيَارِشَد. هَر كَسِ دَرْدِشَد. هَر كَسِ دَرْدِشَد. هَر كَسِ دَرْدِشَد.

يَظُنُّهُ حَسَنَتٌ عِبَادَتُهُ. مَنْ رَضِيَ بِالْقَضَاءِ طَابَتْ
 دُرست داری او نیکو شود برستاری و بندگی او هر کس خشنود کردد بهر مانع خدا بکنه کردد
 عَيْشُهُ. مَنْ حَسَنَتِ سِيَاسَتُهُ دَامَتْ رِيَاسَتُهُ
 زندگانی او هر کس نیکو باشد فرمانداری او پاینده کردد سرداری او
 مَنْ حَسَنَتِ نَفْسَهُ عَزَّ مَعِيرًا. مَنْ شَرَّهَتْ نَفْسَهُ
 هر کس نیکو باشد نفس او عزیز باشد بآنگاه سستی هر کس را از خود کردد نفس او
 ذَلَّ مُوسِرًا. مَنْ حَرَصَ عَلَى الْآخِرَةِ مَلَكَ
 خوار کردد باقری هر کس از خود کردد بر آخرت خداوند شود هر کس
 حَرَصَ عَلَى الدُّنْيَا هَلَكَ. مَنْ رَاقَبَ أَحَدًا اغْتَمَّ
 از خود کردد بر دنیا هلاک شود هر کس چشم دارد مگر خود را غنیمت نبرد
 مَهْلًا. مَنْ قَصَرَ أَمَلُهُ حَسَنَ عَمَلٍ. مَنْ أَطَالَ أَمَلُهُ
 زندگانی خود را هر کس کوتاه شود امید او نیکو شود عمل او هر کس خدا کردد اندر امید
 أَفْسَدَ عَمَلًا. مَنْ ذَكَرَ الْمُنِيَّةَ نَسِيَ الْآمِنِيَّةَ. مَنْ
 بیهوده کردد عمل خود را هر کس یاد کند مرگ را فراموش کند از خود را هر کس
 أَخْلَصَ النِّيَّةَ تَزَوَّاهُ الدُّنْيَا. مَنْ كَثُرَ مَنَاهُ
 پاکیزه کردد نیت را پاک کردد از تکی هر کس بسیار شود امید او
 قَلَّ رِضَاهُ. مَنْ تَبَعَ مَنَاهُ كَثُرَ عَنَاهُ. مَنْ كَثُرَ
 کم کردد خشنودی او هر کس پیروی کند بسیار کردد بخ او هر کس بسیار شود
 سَخَطٌ لَمْ يَعْتَب. مَنْ قَنَعَ كَفَى مَذَلَّةَ الطَّلَبِ
 خشم او عتاب کند هر کس قناعت کند باز دهد انحرادی خواستاری
 مَنْ صَدَقَ يَظُنُّهُ لَمْ يَنْتَب. مَنْ أُنْعِمَ عَلَيْهِ فَشَكَرَ
 هر کس راست کردد درست داری او بچکاند و بپندد هر کس نعمت دادند او شکر کردد
 كَمَنْ ابْتَلَى فَصَبَرَ. مَنْ رَضِيَ بِالْقَدَرِ اسْحَقَ بِالْغَمِّ
 همچو آنست که بیاد می افتد پس صبر کند هر کس راضی شود بآنچه خدا چاره اندازد و سبک نهد کوهشهای او را

مَنْ اسْتَعَانَ بِالْبُغْمَةِ عَلَى الْمُعْصِيَةِ فَهُوَ الْكَفُورُ. مَنْ
 هر کس پناه جسد بپشت بر نافرمانی خدا پیراوست ناسپاس هر کس
 سَخَطٌ لِلْمَقْدُورِ حَلَّ بِهِ الْمَحْذُورُ. مَنْ حَسَنَتِ
 خشم کردد بآنچه اندازد خدا مراد او خشنود کردد ناسپاسی هر کس نیکو باشد کار او
 فَازَ بِالْحَيَّةِ. مَنْ زَادَتْ شَبَعُهُ كَثُنَتْ الْبَطْنَةُ
 باز شد بهیشت هر کس را افزون کردد ترسناکی او بچشم آورد او شکم خالی
 مَنْ كَثُنَتْ الْبَطْنَةُ حَبَّتْهُ عَيْنُ الْفُتْنَةِ. مَنْ أَطَاعَ
 ده کس را بچشم ندارد شکم خالی باز دارد او را از زیرکی هر کس فرمان داری
 اللَّهُ سَبَّحَانَهُ عَزَّ نَصْرُهُ. مَنْ لَزِمَ الْقَنَاعَةَ زَالَ فَقْرُهُ
 خدا کند عزیز کردد یاری او هر کس پیوندد باقناعت دور شود درویشی او
 مَنْ قَلَّ أَكْلُهُ صَفَا فِكْرُهُ. مَنْ اغْتَرَلَ حَسَنَتُهُ
 هر کس کم کردد خوردن او روشن کردد اندیشه او هر کس کوشه نشینی کند نیکو کردد
 زَهَادَتُهُ. مَنْ تَوَقَّعَ حَسَنَتِ عِبَادَتِهِ
 بیهوشی او هر کس بیهوشی کردد نیکو کردد پرستاری او
 ذَا رَى النَّاسَ آمِنَ مَكْرِهِمْ. مَنْ اغْتَرَلَ النَّاسَ
 مدارا کند بآمرم این شود از مکر ایشان هر کس گدازه کردد انحراد
 سَلَّمَ مِنْ شَرِّهِ. مَنْ رَضِيَ بِالْمَقْدُورِ قَوِيَ يَقِينُهُ
 قادر شد از شر ایشان هر کس راضی شود بآنچه تقدیر شده استوار کردد یقین او
 مَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا حَسَنَ دِينِهِ. مَنْ أَلْهَمَ
 هر کس بیهوشی کند در دنیا نیکو باشد دین او هر کس بدل دادند
 الْعِصْمَةَ آمِنَ الزَّلَلِ. مَنْ أَمَدَّ التَّوْفِيقَ أَحْسَنَ
 نگاه داشتند از گناه این کردد از لغزشیدن هر کس یاری کند توفیق نیکو کردد
 الْعَمَلِ. مَنْ تَحَرَّقَ حَقْرُهُ اللَّهُ وَوَضَعَهُ
 عمل را هر کس کردن گشتی کند خوار کردد خدا او را و پندارد او را هر کس

تَوَاضَعُ عِظْمُهُ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ وَرَفَعَهُ مَنْ كَثُرَ
 تواضع کند. بزرگوارند او را. خداوند بزرگوارند او را. هر کس بسیار کرد
 إِحْسَانُهُ أَحَبُّهُ إِخْوَانُهُ مَنْ حَسُنَتْ كِفَايَتُهُ
 نیکوئی او. دوست دارد او را. برادران او. هر کس نیکو باشد
 أَحَبُّهُ سُلْطَانُهُ مَنْ عَامَلَ بِالْبَغْيِ كُوفِيَ بِهِ
 دوست دارد او را. پادشاه او. هر کس با دشمنی کند
 مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْعَدُوِّانِ قَتَلَ بِهِ مَنْ اسْتَنْصَحَ
 هر کس شمشیر دشمن را برداشته شود. بآن هر کس طالب هدایت باشد
 اللَّهُ جَازَ التَّوْفِيقَ مَنْ أَطَاعَ التَّوَانِي صَبَحَ
 از خدا توفیق یابد از خدا. هر کس فرمان برد. صبح کرد
 الْحَقُّوقُ مَنْ صَدَقَ الْوَأَشْيَ أَفْسَدَ الصَّدِيقُ
 حقیقت را. هر کس راست داند. بدخواه را. دوست را
 مَنْ زَهَّدَ فِي الدُّنْيَا لَمْ يَفْتَقِرْ مَنْ رَغِبَ فِيهَا
 هر کس بیزگاری کند در دنیا. نوز نکند او را چیزی. هر کس آرزو کند در دنیا
 أَلْقَبَتْهُ وَأَشَقَّتْهُ مَنْ صَدَقَتْ لَهْجَتُهُ قَوِيَتْ
 برنج آرد او. و بدجنان کرد او را. هر کس راست باشد. گفتار او استوار گردد
 حُجَّتُهُ مَنْ أَحَبَّنَا فَلْيَعْمَلْ بِعَمَلِنَا وَلْيَتَجَلَّبِ الْوَرَعِ
 حجت او. هر کس دوست دارد ما را. باید عمل کند بکار ما. و در پوشش لباس و بیزگاری
 مَنْ كَانَ يَسِيرَ الدُّنْيَا لَا يَفْتَنُ لَمْ يَغْنِهِ مِنْ
 هر کس با آسانی از دنیا. قانع نباشد. بی نیاز نگردد از
 كَثِيرَهَا مَا جَمَعَ مَنْ انْتَابَ بِالْإِيمَانِ اشْرَكَ
 بسیار از دنیا آنچه جمع کرد او را. ایمان. شرک آورد بخدا
 مَنْ أَبَدَا أَصْفَحَهُ لِلْحَقِّ هَلَكَ مَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَاتِ
 هر کس آغاز کند روگردانیدن خود را برای حق. تباہ شود. هر کس اندیشه کند در ذات

اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْجَدُّ مَنْ تَذَكَّرَ بَعْدَ السَّفَرِ اسْتَعَدَّ
 خدا. بزرگوارند او را. هر کس یاد آورد. سفری. آماده شود از برای سفر
 مَنْ عَيَّوبَ النَّاسِ فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ مَنْ طَلَبَ
 هر کس از عیوب مردم. باید که آغاز کند بکفر عیب نفس خود. هر کس طلب کند
 سَيِّئًا نَالَ أَوْ بَعْضَهُ مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ
 چیزی را. بمسد یا بخورد یا ببغض آن چیز. هر کس راضی شود از نفس خود. بسیار گردد
 السَّخَاظُ عَلَيْهِ مَنْ بَدَّلَ مَعْرُوفٍ كَثُرَ الرَّغَبُ
 خشم کننده. هر کس بدد. بخشش خود را. بسیار شود آرزو کند
 إِلَيْهِ مَنْ حَسَنَ خُلُقَهُ سَهَّلَتْ لَهُ طَرِيقَ مَنْ
 کسب و او. هر کس نیکو کرد. خفا و آسان شود. مراد. کارد شوار پرو. هر کس
 شَكَرَ الْمَعْرُوفَ فَقَدْ قَضَى حَقَّهُ مَنْ حَسَنَ
 شکر کند. نیکو و بخشش را. حقیق. داده است حق او را. هر کس نیکو باشد
 كَلَامَهُ كَانَ الْبَيْحَ أَمَامَهُ مَنْ سَارَ كَلَامُهُ كَثُرَ مَلَالُهُ
 گفتار او. باشد سخن او. در پیش او. هر کس بد باشد گفتار او. بسیار باشد سرزدن او
 مَنْ رَغِبَ فِي السَّلَامَةِ الزَّمَّ نَفْسَهُ الْإِسْتِقَامَ
 هر کس آرزو کند در سلامتی. لازم کند اندر بر نفس خود. راستی را
 مَنْ اسْتَطَارَ الْجَهْلَ فَقَدْ عَصَى الْعَقْلَ مَنْ عَفَا
 هر کس بستاند نادانی را. محقق. نافرمانی کرده عقل را. هر کس در گذشت
 عَنِ الْخِثَامِ فَقَدْ أَخَذَ بِجَوَامِعِ الْفَضْلِ مَنْ تَطَلَّبَ
 از گناهها. محقق جهانست که هر عقل و گرفته. و بدست آورده. هر کس مجتهد
 الْعِزَّ بِغَيْرِ حَقٍّ بَذَلَ مَنْ يَطْلُبُ الْهَدَايَةَ مَنْ
 عزیز را بی سزاواری بخار میکند. هر کس راه نمائی مجتهد. از
 غَمًّا هَلْهَا يَضِلُّ مَنْ تَفَكَّرَ فِي آلَاءِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 نا اهل گمراه میشود. هر کس فکر کند در نعمتهای خدا. پاکست

بخت
بارگشاید

وَفَقَّ ^{هرکس} مَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَاتِ سُجَّانِهِ تَزِدُّهُ ^{هرکس} مِنْ ^{توفیق یابد} تَوْفِيقٍ يَدُورُ فِي ذَاتِ حُضْرَتِهِ ^{هرکس} كَافِرٌ شَوْدُ
 اَمْسَكَ عَنْ فَضُولِ الْمَقَالِ شَهَدَتْ بِعَقْلِهِ ^{هرکس} حَمْدُهَا بَارِزٌ اَزْ زِيَادَةِ ^{هرکس} سَخِيٍّ كَرَامَتِهِ هَدَى ^{هرکس} بَحْرُ مَدَنِيٍّ
 الرِّجَالِ ^{هرکس} مَنْ جَالَسَ الْجَهَالَ فَلَيْسَتْ لَهُ الْقِيَلُ ^{هرکس} مَرْدَمَانِ ^{هرکس} هَمِشْ كُنْ بَاكَ اَنْ ^{هرکس} اَذِيْرُ كَفْتِ
 وَالْقَتَالِ ^{هرکس} مَنْ اَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْمَوْتِ خَجَا مِنْ ^{هرکس} وَكُوفِ ^{هرکس} بِيَسَارٍ يَادُ مَرَاكِنِ ^{هرکس} فَاَنْهَدِ اِزْ
 خَدَاعِ الدُّنْيَا ^{هرکس} مَنْ رَغِبَ فِي نَعْمِ الْآخِرَةِ قَنَعَ ^{هرکس} دُنْيَا ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 بَيْسَرِ الدُّنْيَا ^{هرکس} مَنْ مَنَّ بِمَعْرِفَةِ اسْقَطِ شُكْرِهِ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 مَنْ اَعْجَبَ بِعَمَلِ اَحْطَا اَجْرَهُ ^{هرکس} مَنْ جَعَلَ كُلَّ هِمَّةٍ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 لَا اَخْرَجَتْ ظَهْرًا لِمَا مَوْلَى ^{هرکس} مَنْ اَمْسَكَ لِسَانَهُ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 اَمِنْ نَدَمٍ ^{هرکس} مَنْ اَمْسَكَ عَنِ الْفَضُولِ عَدَلَتْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 رَايَا تَهَ لِلْعُقُولِ ^{هرکس} مَنْ رَكِبَ الْبَاطِلَ زَلَّ قَدَمُهُ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 مَنْ كَسَاهُ الْحَيَاءُ ثَوْبَهُ خَفِيَ عَنِ النَّاسِ عَيْبُهُ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 مَنْ قَارَنَ ضِدَّهُ كَشَفَ عَيْبَهُ وَعَدَبَ قَلْبَهُ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ

مَنْزُومٌ

مَنْ عَرَفَ بِالْحِكْمَةِ لَاحِظَتَهُ الْعَيُّونَ بِالْوَقَارِ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 تَقَرَّى عَنِ الْقَدَرِ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 اسْتَفْلَ بِمَا لَا يَغِيبُهُ فَائِدَةُ مَا لَا يَغْنِيهِ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 مِنَ الدُّنْيَا مَا يَرْتَضِيهِ ^{هرکس} كَثْرَتُ حِمْمِهِ وَطَالَ تَعْنِيهِ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 مَنْ عَرَفَ عَنِ الدُّنْيَا اِنَّهُ صَاغِرٌ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 الدِّينِ فَتَدْرِي حَيْثُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 مَنْ اَخْطَا سَهْمَ الْمَنِيَّةِ قَيْدَهُ اَلْهَمُ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 عَطَاكَ فَتَدْرِي اَعَانَكَ عَلَى الْكُرَمِ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 دَرَجَاتِ اَلْهَمِ عَظَمَتُهُ الْاَمُّ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 فَمَا يَحْتَ طَالَ شَقَايَا فِيمَا لَا يَحِبُّ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 نَفْسَهُ بِمَا لَا يَحِبُّ صَنَعَ مِنْ اَمْرِ مَا يَحِبُّ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ
 قَامَ بَشَرًا لَطِ اَهْلُ الْعَقْلِ ^{هرکس} مَنْ ^{هرکس} اَنْهَدِ كُنْ ^{هرکس} اَحْمَدِ قَانِ شَوْدِ

أَحْكَامُ الْحَرِيَّةِ أَعِنْدَ إِلَى الرَّقِّ مَنْ أَصَحَّ يَشْكُو
 قوامهای آزادی باز کردد بسوی بندگی و امیری هر که بامداد کند بانه شکایت کند
 مَصِيبَةٌ نَزَلَتْ فَأَيُّهَا يَشْكُو أَرْبَهُ مَنْ أَفْنَى عَمْرُهُ
 اندامت فرود آید ماتم باو پس آن باشد که شکایت کند برورد کار خود هر که نیست کرد و خود را
 فِي غَيْرِ مَا يَنْجِيهِ فَقَدْ أَصْنَعَ مَطْلَبَهُ مَنْ الْقَسْبُ
 در آنچه در حقانی بخشد او را تحقیق که مراد کند خواست خود را هر که بدست آورد
 مَالًا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ أَضْرَ بِأَخْرَجَتْ مَنْ تَأْتِي فِي الْأُمُورِ
 مالی را که حلال نباشد زیان رساند بخرش خود هر که یاری یابد در کارها
 ظَفَرُ بَغْيَتِهِ مَنْ سَمَا إِلَى الرَّيَاسَةِ صَبَرَ عَلَى مُضَضِّ
 خمر و دگر کردد بآرزوی خود هر که بلند شود ببرداری بشکاید و سوختگیها
 السِّيَاسَةِ مَنْ قَصَرَ فِي السِّيَاسَةِ صَغُرَ فِي
 سیاست هر که قصیر کند در سیاست کوچک شود در
 الرِّيَاسَةِ مَنْ اجْتَرَى عَلَى السُّلْطَانِ فَقَدْ تَعَرَّضَ
 سرورداری هر که ذلوی کند بر پادشاه بحقیق برابر
 لِلْهَوَانِ مَنْ سَأَلَ مَا لَا يَسْتَحِقُّ قَوْلًا بِالْحِمَا
 خواری رود هر که بخواهد آنرا که سزاواران نباشد برابر شود بفریادی
 مَنْ دَارَى أَمْدَادَهُ أَمِنْ الْمَخَارِبِ مَنْ فَكَّرَ
 هر که مدارا و شکستباری کند با دشمنان خود ایمن گردد از جنگها هر که اندیشه کند
 فِي الْعَوَاقِبِ أَمِنْ الْمَعَاطِبِ مَنْ أَهْمَلَ الْعَمَلَ
 در پایانیهای کار ایمن گردد از تباها هر که کاهل کند در کار
 بِطَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ظَلَمَ نَفْسَهُ مَنْ كَشَفَ ضَرَّهُ
 فرمان خدا را باز ستم کند بر نفس خود هر که آشکارا کند اندوه خود را
 عَدَبَ نَفْسَهُ مَنْ رَكِبَ الْأَهْوَالَ الْكَثْبَ الْأَمْوَالِ
 نفس خود را شکنجه کند هر که سواری کند بر ترسها بدست آورد مالهها

مَنْ كَمَلَ الْأَفْضَالَ بَذَلَ النُّوَالَ قَدْ السُّوَالَ مَنْ
 هر که تمام کند دهشهای زیاده را بدهد بخشش را پیش از خواست هر که
 كَمَ الْأَطْيَاءَ حُرْصَهُ خَانَ بَدَنَهُ مَنْ عَقَدَ نَفْسَهُ
 پیوسته اندازد از طیبیان بپا خود خانت کند با زن خود هر که خود را نفس خود را
 بِالْمَرْءِ صَارَ دَيْدَنَهُ مَنْ أَسَدًا مَعْرُوفًا إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ
 بپسر جوانی بگردد بشناو هر که استوار گردد بشکوفه را با آقا اهل
 ظَلَمَ مَعْرُوفٍ مَنْ وَثَّقَ بِغُرُورِ الدُّنْيَا فَقَدْ أَمِنَ
 ستم کرده باشد بآنکس هر که بپناه بفریب دنیا عقیق که این گشته باشد
 مَخُوفٍ مَنْ أَعْطَى فِي غَيْرِ الْحَقِّ فَقَدْ قَصَرَ عَنِ
 از آنچه باید رسید بآن هر که بدهد در جایهای نامتوا بحقوق که گفته کرده باشد
 الْحَقِّ مَنْ بَغَا هَذَا مَوَادِدَهُ فَقَدْ ضَيَعَ الصَّدَقَ
 حقها هر که نگاهداشتی کند با دوستی کند خود تحقیق که ضایع گردانده باشد دوست
 مَنْ كَثُرَ غَضَبُهُ لَمْ يَعْرِفْ رِضَاهُ مَنْ وَادَّكَ
 هر که را بسیار شود خشم او شناختن نمیتوان دوستی کند با تو
 لِأَمْرٍ وَلِي عِنْدَ انْقِصَائِهِ مَنْ قَلَّ عَقْلُهُ كَثُرَ هَرَلُهُ
 از برای کاری بر گردد از دوستی هرگاه که براندان کار هر که را باشد خرد او بسیار باشد هزل او
 مَنْ وَاحَدَ نَفْسَهُ صَانَ قَدْرَهُ وَحَمِدَ عَوَاقِبَ
 هر که بیکرد بر نفس خود نگاه دارد اندازد خود را و ستوده کردد پایان
 أَمْرِهِ مَنْ أَهْمَلَ نَفْسَهُ أَفْسَدَ أَمْرَهُ مَنْ أَظْهَرَ
 کار خود را هر که کاهل کند بر نفس خود تبا کند کار خود را هر که آشکارا کند
 فَقْرَهُ أَذَلَّ قَدْرَهُ مَنْ قَنَعَ بِقِسْمِ اللَّهِ اسْتَفْنَى
 درویشی خود را بخوار کردد اندازد خود را هر که قانع شود بخش خدا بی نیازی یابد
 عَنِ الْخَلْقِ مَنْ اعْتَرَى بِغَيْرِ الْحَقِّ أَذَلَّهُ اللَّهُ بِالْحَقِّ
 از مردم هر که مغرور شود بغير از راستی خوار گرداند خدا او را براستی

مَنْ اكْتَسَبَ حَرَامًا اخْتَقَبَ اَنَاثًا. ^{هرکس بدست آورد حرامی بردارد کثاهارا هرکس بسازد راستی را} مَنْ اخْتَذَ الْحَقَّ ^{هرکس}
 لِحَامًا اخْتَذَهُ النَّاسُ اِمَامًا. ^{هرکس بپوشای خود هرکس بسازد شود اندیشه} مَنْ كَثُرَتْ فِكْرُهُ ^{هرکس}
 فِي الْمَعَاصِي دَعَتْهُ اِلَيْهَا. ^{هرکس در نافرمانیها بخواند نافرمانیها و بسوی خدا هرکس زنی آورد در کاذبها} مَنْ تَرَفَّقَ فِي الْاُمُورِ ^{هرکس}
 اَذْرَكَ اِرْبَهُ مِنْهَا. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ قَعَدَ عَنْ طَلَبِ الدُّنْيَا ^{هرکس}
 قَامَتْ اِلَيْهِ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ فِي اللِّذَاتِ غَلَبَتْ ^{هرکس}
 عَلَيْهِ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ شَكَرَكَ مِنْ غَيْرِ صَنِيعَةٍ فَلَا تَأْتِي ^{هرکس}
 نَفْسًا مِنْ غَيْرِ طَبِيعَةٍ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ اَمَرَكَ بِاصْلَاحِ نَفْسِكَ ^{هرکس}
 فَهُوَ اَحَقُّ مِنْ طَبِيعَةٍ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ كَثُرَ حَسَنُ الصَّنِيعَةِ ^{هرکس}
 اسْتَوْجِبَ قَبْحُ الْقَطِيعَةِ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ صَبَرَ عَلَى مَرِّ الْاَذَى ^{هرکس}
 اَبَانَ عَنْ صِدْقِ التَّقْوَى. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ اسْتَهْدَ الْعَاوِي ^{هرکس}
 عَمِيَ عَنْ نَهْجِ الْهُدَى. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ عَتَبَ عَلَى الدَّهْرِ طَال ^{هرکس}
 مَعْتَبُهُ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ تَقَدَّى الْحَقَّ ضَاقَ مَذْهَبُهُ. ^{هرکس}

احبال الذکر

احَبَّ الذِّكْرَ الْجَمِيلَ فَلْيَبْدُلْ مَالَهُ. ^{هرکس بدست آورد} مَنْ تَلَوَّزَ سُوءَ الْاَلِ ^{هرکس}
 لِلنَّاسِ خَيْرٌ لَهُ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ طَلَبَ مَا فِي اَيْدِي النَّاسِ ^{هرکس}
 حَقَّقُوهُ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ جَمَعَ الْمَالَ لِيَتَفَعَّلَ بِهِ النَّاسُ اطَاعُوهُ ^{هرکس}
 وَمَنْ جَمَعَ لِنَفْسِهِ اضَاعُوهُ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ فَلَكَ اَبْصَر ^{هرکس}
 الْمَوَاقِبِ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ لَهِيَ عَنِ الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ ^{هرکس}
 الْمَصَائِبِ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ سَلَّ فَوْقَ قَدْرِهِ اسْتَحَقَّ ^{هرکس}
 الْحُرْمَانَ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ انْتَصَرَ بِاَعْدَاءِ اللَّهِ اسْتَوْجِبَ ^{هرکس}
 الْخِذْلَانَ. ^{هرکس در دنیا حاجت خود را ازان هرکس فرستند از جستن دنیا} مَنْ خَشِنَتْ عَرِكَتُهُ اِفْتَقَرَتْ حَاشِيَتُهُ ^{هرکس}
 مَنْ اسْتَقْصَى عَلَى صَدِيقٍ انْقَطَعَتْ مَوْدَتُهُ. ^{هرکس}
 مَنْ تَلَّنَ حَاشِيَتَهُ لِيَسْتَدِمَّ مِنْ فَوْقِ الْمَوَدَّةِ ^{هرکس}
 مَنْ اطَّرَحَ الْحَقُّ اسْتَرَاخَ قَلْبُهُ وَوَلِيَهُ. ^{هرکس}

اسْتَقْصَى عَلَى نَفْسِهِ اَمِنْ اسْتَقْصَا غَيْرُهُ عَلَيْهِ . مَنْ
 بر بدواری اختیار کرد . بر نفس خود . این شد . بدیدار و حسن خوا . هر کس
 لَمْ يَأْسَ عَلَى الْمَاضِي وَلَمْ يَفْرَحْ بِالْآتِي فَقَدْ أَخَذَ
 نیکو شد . بر گذشته . و نداد نیت . بآینده . بحقوق و بیستاد
 الذُّهُدُ يَطْرُقُ فِيهِ . مَنْ شَكَرَ مِنَ النِّعَمِ عَلَيْهِ فَقَدْ
 بر هر کاری را . ببرد و کار . هر کس . شکر کرد . از نعمتهای . بدو خود آمد . بحقوق
 كَافَاهُ . مَنْ قَابَلَ الْإِحْسَانَ بِأَفْضَلِ مِنْهُ فَقَدْ
 جای آورد . هر کس . برابر داشت . نیکو را . با خیرتر . از نیکو . بحقوق و یاد
 حَازَاهُ . مَنْ تَشَبَّعَ إِلَى الشَّهَوَاتِ تَشَبَّعَتْ إِلَيْهِ
 احسان جای آورد . هر کس . تشنه . بسوی . آرزوها . شافت . بسوی
 الْآفَاتِ . مَنْ تَرَقَّبَ الْمَوْتَ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرَاتِ
 آفتها . هر کس . چشم داشت . مرگ را . شافت . بسوی . نیکوئیها
 مَنْ اسْتَتَقَى إِلَى الْجَنَّةِ سَلَا عَنْ الشَّهَوَاتِ
 هر کس . آرزو مند شد . بسوی داشت . و دست . از . آرزوها
 مَنْ اسْتَفَقَّ مِنَ النَّارِ اجْتَنَبَ الْمُحَرَّمَاتِ . مَنْ
 هر کس . رسید . از آتش . دوری جست . از حرامها . هر کس
 أَحَبَّ الدَّارَ الْبَاقِيَةَ لَهُيَ عَنِ اللَّذَاتِ . مَنْ أَشْعَرَ
 دوست داشت . خانه . بآینده را . غافل شد . از لذتها . هر کس . آگاه شد
 قَلْبَهُ التَّقْوَى فَازَ عَمَلَهُ . مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ مَلَ أَهْلَهُ
 دل خود را . بر هر کاری . رسید . بمل خود . هر کس . بد شد . خویش . ملول ساخت . بر خود
 مَنْ اسْتَطَالَ عَلَى النَّاسِ سُلْبَ الْقُدْرَةِ . مَنْ
 هر کس . سم کرد . بر مردم . رفته شد . توانائی . هر کس
 عَفَّ خَقَّ وَزَرَهُ وَعَظَّمَ عِنْدَ اللَّهِ وَتَدْرَهُ . مَنْ
 در گشت . از کجا . اسان شد . نگاه او . و بزرگ کند . نزد خدا . منزلت او . هر کس

محمّد

حَمَى فِي مِيدَانِ أَمَلٍ عَثْرًا جَلَهُ . مَنْ سَعَى لِدَارِ
 که شد . در خرد لنگاه . امید خود . دافنا . نمر خود . هر کس . شتابید . از برای
 أَقَامَتْهُ خَلَصَ عَمَلَهُ وَكَثُرَ وَجَلُهُ . مَنْ كَثُرَتْ نِعَمُ اللَّهِ
 آخرت خود . پاکیزه شد . عمل او . و بسیار گشت . تیر او . هر کس . بسیار شد . نعمتهای . خدا
 عَلَيْهِ كَثُرَتْ حَوَاجِ النَّاسِ إِلَيْهِ . مَنْ زَادَ عَلَيْهِ
 برو . بسیار شد . حاجتها . مردم . بسوی او . هر کس . زیاد شد . دانش او
 عَلَى عَقْدٍ كَانَ وَبِالْأَعْلَى . مَنْ كَثُرَ حِرْصُهُ
 بر عقلا . آن دانش . گرفتاری شد . برو . هر کس . بسیار شد . آرزو
 كَثُرَتْ شَقَاؤُهُ . مَنْ كَثُرَ مَنَاهُ طَالَ عَنَاوُهُ . مَنْ صَوَّرَ
 بسیار شد . بد بختی او . هر کس . بسیار شد . آرزوهای او . دراز شد . رخ او . هر کس . نکشت
 الْمَوْتَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ هَانَ أَمْرُ الدُّنْيَا عَلَيْهِ . مَنْ
 مرگ را . در میان . دو چشم خود . آسان شد . کار دنیا . برو . هر کس
 كَرُمَ دِينُهُ عِنْدَهُ هَانَتْ الدُّنْيَا عَلَيْهِ . مَنْ ظَلَمَ
 گرامی شد . دین او . نزد او . آسان شود . دنیا . برو . هر کس . سم کرد
 نَفْسَهُ كَانَ لَغِيْرًا ظَلَمَ . مَنْ اسْتَعْدَلَ بِغَيْرِ الْمُهْمِ
 بنفس خود . باشد او . بر غیر خود . ستکارتر . هر کس . مستغول شد . بی نیاز بچیز باید
 ضَيَعَ الْأَهَمَّ . مَنْ اسْرَفَ فِي طَلَبِ الدُّنْيَا مَاتَ
 ضایع کرد . آنچه در این است . هر کس . کثافت کرد و کند . در جست . دنیا . میرد
 فَقِيرًا . مَنْ كَانَ عِنْدَ نَفْسِهِ عَظِيمًا كَانَ عِنْدَ اللَّهِ
 درویش . هر کس . باشد . نزد . خود . بزرگ . باشد او . نزد خدا
 حَقِيرًا . مَنْ أَحْجَتِ إِلَيْهِ هِنَتْ عَلَيْهِ . مَنْ صَبَرَ
 کوچک . هر کس . که توبه و محتاج شوی . خوار شوی . برو . هر کس . بشکست
 عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَعَوْصَاهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ خَيْرًا
 بر فرمان برداری خدا . یا ک . در عوص . دهد با و خدای . ماک . بهتر

مَا صَبَرَ عَلَيْهِ. مَنْ كَتَمَ مَكْرُونَ دَانَهُ عَجْرَ طَبِيبِهِ عَنْ
 آنکه صبر کرده است بر آن هر کس پنهان کند در دستان خود را عجز شود طیب
 شَفَائِهِ. مَنْ رَفَعَ بِلَا كَفَايَةٍ وَصَنَعَ بِلَا حَيَاةٍ
 دواشود هر کس بالا رود بی کفایتی و بی کفایتی
 مَنْ خَافَ سُلْطَانَهُ بَطَلَ أَمَانُهُ. مَنْ كَثُرَ إِحْسَانُهُ
 هر کس بترسد از پادشاه خود باطل شود رستگاری او هر کس بسیار شود نیکی او
 كَثُرَ خَدَمُهُ وَأَعْوَانُهُ. مَنْ أَشْتَهَانَ فِي الْأَمَانَةِ
 بسیار شود خدمتکاران و یارانی کلان او هر کس خوار کند در امانت
 وَقَعَ فِي الْخِيَانَةِ. مَنْ وَقَفَ عِنْدَ قُدْرِهِ أَلْرَمَةِ
 بیفتد در خیانت هر کس بایستد نزد اندازد خود کرامت او را
 النَّاسُ. مَنْ تَعَدَّى حَدَّهُ أَهَانَ النَّاسَ. مَنْ
 مردم هر کس درگذرد از حد خود خوار کند مردم
 أَنْفٍ مِنْ عَمَلٍ اضْطَرَّ لَهُ ذَلِكَ إِلَى عَمَلٍ خَيْرٍ مِنْهُ
 برنجی بگوید و بپزند کار خود را بچاره سازد این را خدا از آنکه بوساند بجای بهتر از آن
 مَنْ أَغْلَظَكَ بِقَمَحِ السَّفَةِ عَلَيْكَ فَعِظُهُ بِحَبْنِ
 هر کس درشتی کند بر تو کوفی بگوید پس بدیده او را خوشنوی
 الْحِلْمَ عَنْهُ. مَنْ صَلَّحَ مَعَ اللَّهِ سَبَّحَانَهُ لَمْ يُفْسِدْ
 دیرداری از آن هر کس مشایق کند با خدا تباها کاری کند
 مَعَ أَحَدٍ. مَنْ فَسَدَ مَعَ اللَّهِ لَمْ يُصْلِحْ مَعَ أَحَدٍ
 با هیچ یکی هر کس تباها کند با خدا سازد کاری کند با هیچ یکی
 مَنْ فَسَدَ مَعَ اللَّهِ لَمْ يُصْلِحْ مَعَ أَحَدٍ. مَنْ اسْتَنَافَكَ
 هر کس تباها کند هر کس سر ببرد
 مِنْ أَبَوَيْهِ فَقَدْ خَالَفَ الرُّشْدَ. مَنْ جَهِلَ نَفْسَهُ
 از مادر و پدر خود تحقیق که مخالف راه راست کند هر کس نداند نفس خود را

کافی

كَانَ بَعْدَ أَجْمَلٍ. مَنْ تَجَلَّى عَلَى نَفْسِهِ كَانَ عَلَى غَيْرِ
 او باشد بعد از آنکه هر کس تجلی کند بر نفس خود باشد بر غیر خود
 أَجْلٍ. مَنْ زَهَّدَ فِي الدُّنْيَا اسْتَهَانَ بِالْمَصَابِ
 بخیل تر هر کس از دیند در دنیا خوار بیند بمقتضا
 مَنْ شَرَفَتْ نَفْسُهُ نَزَّهَا عَنْ ذِلَّةِ الْمَطَالِبِ
 هر کس را بلند شود نفس او پاکیزه دارد فقر را از خوار خوار است
 مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ لَمْ يَهْزَأْ عَنْ يَأْقَانِيَّاتٍ. مَنْ
 هر کس بشناسد نفس خود را خوار نکند اند فقر را بجزای نیش شونده هر کس
 خَافَ الْعِقَابَ انْصَرَفَ عَنِ السَّيِّئَاتِ. مَنْ اتَّبَعَ
 بترسد از گرفت خدا برگردد از گناهها هر کس بپویاند
 نَفْسَهُ فَمَا لَا يَنْفَعُهُ وَقَعَ فِيمَا يُضِرُّهُ. مَنْ بَدَّلَ
 نفس خود را در آنچه سود نبخشد او را در آنچه زیان نبخشد او را هر کس بداند
 بَرَّهُ اشْتَهَرَ ذِكْرَهُ. مَنْ قَرَّبَ بَرَّهُ يَقْدَرُ صِدْقَهُ
 خیر خود را شهرت گیرد نام او هر کس نزد پادشاه خیر خود را دور جلاهنسند آواز
 وَ ذِكْرَهُ. مَنْ اسْتَقْبَلَ بِالْفُضُولِ فَأَتَتْهُ مِنْ مَهْمَةٍ
 و نام خود را هر کس مستغول شود بزیاده کاریها فوت شود از کار او
 الْمَأْمُولِ. مَنْ شَاوَرَ ذَوِي الْعُقُولِ اسْتَضَاءَ
 امید داشت او هر کس مشوره کند با خردمندان روشنایی پدید
 بِأَنْفَارِ الْعُقُولِ. مَنْ كَرَّمَ عَلَيْهِ عِرْضُهُ هَانَ
 بروشنیهای خردها هر کس گرامی شود برو عزت او خوار گردد
 عَلَيْهِ الْمَالُ. مَنْ كَرَّمَ عَلَيْهِ الْمَالُ هَانَتْ عَلَيْهِ الرِّجَالُ
 برو مال هر کس گرامی شود برو مال خوار شود برو مردان
 مَنْ ظَلَمَ الْعِبَادَ كَانَ اللَّهُ سَبَّحَانَهُ خَصْمَهُ. مَنْ
 هر کس ستم کند بر بندگان باشد خدا دشمن او هر کس

عَدَلَ فِي الْبِلَادِ نَشَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ الرَّحْمَةَ. ^{هرکس در شهرها بریزد خدا بر او رحمت خود را هرکس بدهد مال خود را} مَنْ بَذَلَ مَالَهُ

اسْتَرْقَ الرِّقَابَ. ^{هرکس بشتابد در جواب} مَنْ اسْتَرْعَ الْجَوَابَ لَمْ يَدْرِكْ

الصَّوَابَ. ^{هرکس مشورت کند با خودمندان} مَنْ شَاوَ رَذْوَى النَّهْيِ وَالْإِلْبَابِ

فَازَ بِاللَّحِّ وَالصَّوَابِ. ^{هرکس بدد نیکوئی خود را آرزو کند} مَنْ بَذَلَ مَعْرُوفَهُ مَالَتِ

إِلَيْهِ الْقُلُوبُ. ^{هرکس بدد دهن خود را پیش از خواست} مَنْ بَذَلَ التَّوَالَ قَبْلَ السُّؤَالِ

فَهُوَ الْكَرِيمُ الْمَحْبُوبُ. ^{هرکس از مردمان دوست داشته} مَنْ انْفَرَدَ عَنِ النَّاسِ

أَنَسَ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ. ^{هرکس تنهایی جوید از مردمان} مَنْ اسْتَغْنَى عَنِ النَّاسِ أَغْنَاهُ

اللَّهُ سُبْحَانَهُ. ^{هرکس عمل کند براسستی آرزو کند قیود خلق} مَنْ عَمَلَ بِالْحَقِّ مَالٌ إِلَيْهِ الْخَلْقِ

مَنْ اسْتَعْمَلَ الرِّفْقَ اسْتَدْرَكَ الرِّزْقَ. ^{هرکس ببرد ریش روی کند چو طلب} مَنْ اسْتَحْجَرَ

مِنْ قَوْلِ الْحَقِّ فَهُوَ أَحَقُّ. ^{هرکس ببرد اوله است} مَنْ وَجَدَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ

لَمْ يَشْبَهْ بِالْخَلْقِ. ^{هرکس اعتقاد کند بخشنای خدا} مَنْ وَثَّقَ بِقِسْمِ اللَّهِ لَمْ يَتَهَمَّ

فِي الرِّزْقِ. ^{هرکس حارب کند برداست و برای داشتن حق} مَنْ جَاهَدَ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ وَفَّقَ

مَنْ شَاوَرَ

مَنْ شَاوَرَ الرِّجَالَ شَارَكَهَا فِي عَقُولِهَا. ^{هرکس مشورت کند با مردمان شریک شود با ایشان در عقول ایشان هرکس عمل کند}

النَّاسَ بِالْإِسَاءَةِ كَأَنَّهُ بِهَا. ^{هرکس بدی جزای او دهد بدی هرکس بگیرد طمع بشه} مَنْ أَخَذَ الطَّمَعَ شَعَارًا

جَزَعَتْهُ الْخِيَبَةُ ضَرَارًا. ^{هرکس نافرمان شود از حق نگوهرده} مَنْ تَكَبَّرَ عَنِ الْحَقِّ ذَمٌّ

عَاقِبَتُهُ. ^{هرکس با مانده باشد درون او و بیرون اوم} مَنْ طَافَ بِسِرِّهِ عَانِيَتُهُ وَوَافَقَ فَعِلَهُ

مَقَالَتُهُ فَهُوَ الَّذِي آدَى الْأَمَانَةَ وَتَحَقَّقَتْ عَدَالَتُهُ. ^{هرکس اوست آنکس عای آورده باشد امانت را و درست کرد اسیر باشد}

مَنْ وَجَّهَ رَغْبَتَهُ إِلَيْكَ وَجَبَتْ مَعُونَتُهُ عَلَيْكَ. ^{هرکس ببرد اندر وی آرزوی خود را بسوی تو فاجماست یاری کردن او بر تو}

مَنْ مَدَّ حَاكٍ بِمَا لَيْسَ فَيْكَ فَهُوَ خَلِيقٌ أَنْ يَذْكَرَكَ. ^{هرکس بستاند ترا با آنچه نباشد در تو بپراو خروست بانکه نگوهر کند ترا}

بِمَا لَيْسَ فَيْكَ. ^{هرکس بپساید در تو با آنچه نباشد دست خود را با غم پناه دهد} مَنْ لَسَطَ يَدَهُ بِالْإِنْعَامِ حَصَّنَ

نَفْسَهُ مِنَ الْإِنْضَامِ. ^{هرکس شکر نکوید} مَنْ لَمْ يَشْكُرْ الْإِنْعَامَ

فَلْيَعُدْ مِنَ الْإِنْعَامِ. ^{هرکس بنده نگردد بگردشهای} مَنْ يَغْتَرِبُ بِتَصَارُفِ الْيَوْمِ

لَمْ يَتَجَرَّبْ بِالْمَلَامِ. ^{هرکس بسوزنش} مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ الْمَوْتِ رَضِيَ مِنَ

الدُّنْيَا بِالْكَفَافِ. ^{هرکس قانع باشد نفس او} مَنْ قَنَعَتْ نَفْسُهُ أَعَانَتْهُ

عَلَى التَّوَّاهَةِ وَالْعَفَافِ . مَنْ كَرُمَتْ نَفْسُهُ اسْتَانَ
 بر پاکبازی و بزرگواری هر کس را که گرامی باشد نفس او آسان پذیرد
 بِالْبَذْلِ وَالِاسْتِغْفَارِ . مَنْ آيَقَنَ بِالْآخِرَةِ سَلَا
 دهنش را و سازگاری را هر کس بهیقین داند آخرت را و استغفار کرد
 عَنِ الدُّنْيَا . مَنْ آيَقَنَ بِالْمَجَازَاتِ لَمْ يُؤْتِرْ غَيْرَ الْحُسْنِ
 از دنیا هر کس بهیقین داند مجازات را برنگزید غیر نیکی را
 مَنْ آسَسَ آسَاسَ الشَّرِّ اسْتَسَهَ عَلَى نَفْسِهِ . مَنْ سَلَّ سَيْفَ
 هر کس بنهاد بنیاد شر بر نفس خود هر کس برکتی بگشاید
 النَّبِيِّ أَخَذَ فِي رَأْسِهِ . مَنْ عَدَلَ فِي سُلْطَانِهِ اسْتَعْنَى
 ستم بگذاشت در سر او هر کس عدل کند در پادشاهی خود بخیر گذرد
 عَنْ أَعْوَابِهِ . مَنْ اسْتَفَقَ عَلَى سُلْطَانِهِ قَصُرَ عَنْ
 از یاری گاه خود هر کس ببرد بر پادشاهی خود بایستاده ماند
 عُدْوَانِهِ . مَنْ قَعَدَ عَنْ حِيلَتِهِ قَامَتْهُ الشَّدَائِدُ
 ستمکاری خود هر کس باز نشست از چاره خود بر خیزد از برای سختیها
 مَنْ نَامَ عَنْ عُدْوِهِ انْبَهَتْهُ الْمَكَائِدُ . مَنْ نَامَ عَنْ
 هر کس خواب کند با دشمن خود بیدار گردد اندوختههای دشمنان هر کس خواب کند از
 نَصْرَةِ وَلِيِّهِ انْبَهَتْهُ بَوَاطِنُ عَدْوِهِ . مَنْ كَانَ فِي
 سرانجام یاری دوست خود بیدار شود و باختر آوردن دشمن او هر کس جزا دهد
 الْإِحْسَانَ بِالْإِسَاءَةِ فَقَدَ بَرِيٍّ مِنَ الْمَرْوَةِ . مَنْ
 نیکی کردن را بدی کردن بدید که بری شد از مروت هر کس
 اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ خَفَّتْ وَطْأَتُهُ عَلَى أَعْدَائِهِ . مَنْ اسْتَحَفَّ
 بخود چاره جوید بنگش خود آسان گردد بر دشمنان خود هر کس سبک شود
 بِمُقَالِيهِ اسْتَثْقَلَ وَطْأَتُهُ مَعَادِيهِ . مَنْ قَلَّتْ
 دوست دار خود را گران شود ناشناخت آوردن دشمن او و بود هر کس را کم شود

فضائل

فَضَائِلُهُ صَغُفَتْ رَسَائِلُهُ . مَنْ اعْتَرَجَ جَالَهُ قَصُرَ عَنْ
 از فضیلتها و در دانشش کم بود فرستادهها و هر کس مغرور شود بر روزگار خود کوتاه گردد
 احْتِبَالِهِ . مَنْ اسْتَحَلَّ مَعَادَاةَ الرِّجَالِ اسْتَحَمَّ عَلَى
 آفتاب او هر کس شهادت دارد دشمنی را با مردمان بگذاشت روزگار را
 مَعَادَاةَ الْقِتَالِ . مَنْ غَنِيَ عَنِ الْجَارِبِ غَمِيَ عَنِ الْعَوَا
 دینهای کارزار و محرب هر کس توکل کرد از دشمنها بی نیاز گردد از عاقبتها
 مَنْ رَاقَبَ الْعَوَاقِبَ سَلِمَ مِنَ النَّوَائِبِ . مَنْ أَدْرَعَ
 هر کس چشم دارد بر عاقبتها و از نایبها و مانعها هر کس در پست شد
 جَنَّةَ الصَّبْرِ هَانَتْ عَلَيْهِ النَّوَائِبُ . مَنْ أَقْبَلَ عَلَى النَّصِيحِ
 بهر صبر آسان شود بر مانعها هر کس روی آورد بر بندگی
 أَعْرَضَ عَنِ الْفَتِيحِ . مَنْ اسْتَعْنَى عَنِ النَّصِيحِ غَشِيَتْهُ
 دور کردن از دشتی هر کس بخیر گذرد از بندگی و فکر او را
 الْفَتِيحِ . مَنْ اغْتَرَّ بِمَسَالِمَةِ التَّمَنِ اغْطَصَ بِمَصَادِقَةِ
 دشتی هر کس مغرور شود باشتی کردن رونگار غمگین شود از فرو رفتن
 الْحَنِّ . مَنْ اغْتَرَّ بِالْغَيْرِ لَمْ يَثِقْ بِمَسَالِمَةِ التَّمَنِ . مَنْ
 دینما هر کس بپندد بگفتههای روزگار اعتماد نکند باشتی کردن رونگار هر کس
 جَهَلَ مَوْضِعَ قَدَمِ عَثْرٍ بَدَّ وَاعِي نَدَمِهِ . مَنْ ظَلَمَ
 نداند جای باغادن خود را بر در آید از خواستههای دشمنان شده هر کس ستم کند
 قُصِمَ غَمْرُهُ وَدَمَّرَ عَلَيْهِ ظُلْمُ . مَنْ أَطْرَحَ مَا بَعِيْنَهُ دُفِعَ
 شکست خورد غم خود را و میان سازد او را ستم او هر کس بپندارد آنچه را که ساید او را داده شود
 إِلَى مَا بَعِيْنِهِ . مَنْ لَمْ يُغْنِهِ الْعِلْمُ فَلَيْسَ يُغْنِيهِ الْمَالُ
 با آنچه نیاید او را هر کس بخیر گذرد اندوخته دانش نیست آنکه توکل کرد اندوخته مال
 مَنْ أَحْسَنَ الْوَفَاءَ اسْتَحَقَّ الْإِصْطِفَاءَ . مَنْ قَوَّى دِينَهُ
 هر کس نیکی کند و قالا سزاوار گردد برگزینی را هر کس که استوار کرد دین او

يَقِينٌ بِالْخَيْرِ وَرَضِيَ بِمَوَاقِعِ الْقَضَاءِ ^{یقین آورد بخیر} ^{و خوشنود کرد بواقع شدن} ^{هرکس} ^{من احسن}
 الْكَفَايَةِ اسْتَحَقَّ الْوِلَايَةَ ^{کافا را} ^{من شکر کرد} ^{هرکس} ^{من شکر کرد} ^{دافوی}
 ذَمٌّ عَلَى غَيْرِ اسَاسَةٍ ^{نکوهن کند بر ناکردن بدی} ^{هرکس} ^{بجوید از ناک} ^{نباشد} ^{من طلب مالا يكون ضيع مطلبه}
 مَنْ اَنَارَ كَامِنَ الشَّرِّ كَانَ فِيهِ عَطْبَةٌ ^{هرکس} ^{برای ناز} ^{شتر سفار} ^{من آمل}
 مَا لَا يُمْكِنُ طَالَتْ تَرْقِيهِ ^{نمی تواند بود} ^{در از کرد} ^{چشم داشتی} ^{هرکس} ^{من اعرض عن نصيحة الناس}
 اخْرُقْ بِمَكْنِهِ الْكَاشِحِ ^{سوزش شود} ^{ببدلیش} ^{بفانود} ^{هرکس} ^{من غلب هواه على عقله}
 طَهَّرَتْ عَلَيْهِ الْفَضَائِحَ ^{استکار کرد} ^{بزو} ^{رسوایی ها} ^{هرکس} ^{من تاجرک بالتضح}
 لَكَ الرَّجْحُ ^{از برای تو سود را} ^{هرکس} ^{نیست کرد عقل او} ^{کم نکرد} ^{من قاته العقل لم يعدم الذل من فقد}
 بِبِالْعَقْلِ قَامَ بِهِ الْجَهْلُ ^{با او} ^{عقل} ^{بفطالت از او نادانی} ^{هرکس} ^{من عدم عفو العلم}
 صَدَّ عَنْ شَرَائِعِ الْحُكْمِ ^{بدرگشت} ^{از راه های حکمت} ^{هرکس} ^{من ارتقى من مشرب}
 اَعْلَمَ تَجْلِبَبَ جَلَابِ الْحِلْمِ ^{علم} ^{در پوشید} ^{سز پوش} ^{هرکس} ^{من وقر عالمًا فقد}
 وَ قَرَّرَ بِهِ ^{بزرگداشت} ^{برورد کار خود} ^{هرکس} ^{من اطاع امامه فقد اطاع ربه}

ثبت

ثَبَّتَتْ لَهُ الْحُكْمَ عَرَفَ الْعَبْرَ ^{ثابت کرد} ^{از برای او حکمت} ^{شناخت} ^{بندها را} ^{هرکس} ^{من انتصر بالله عز نصره}
 مَنْ اسْتَظْهَرَ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ عَجْرَ قَهْمٍ ^{هرکس} ^{بشوی جست} ^{بجدا کرد} ^{با کست او} ^{من صحه يقينه}
 وَ هَدَى فِي الْمَرَاءِ ^{درست کرد} ^{در سیر کردن} ^{هرکس} ^{من صبر على طول الأذى أبا عن}
 صِدْقِ الثَّقَى ^{دستی را} ^{ببهرکاری خود} ^{هرکس} ^{من الكفى بالتلويح استغنى عن التصريح}
 مَنْ كَذَبَ سَوْءَ الظَّنِّ بِأَحْسَنِهِ كَانَ إِذَا عَقِلَ صَحِيحٌ ^{هرکس} ^{دروغ داشت} ^{بدگمانی را در حق مردم} ^{بجوش گمانی} ^{کشت او} ^{من كذب سوء الظن بأحسنه كان إذا عقل صحيح}
 وَ قَلْبٌ مُسْتَرَجٍ ^{و دل} ^{آسوده} ^{هرکس} ^{من صحبه الحياء في قوله زائله}
 الْحَيَاءُ فِي فَقْدِ ^{ناراستی} ^{در کردار او} ^{هرکس} ^{من أحسن مصاحبة الإخوان استبداد}
 مِنْهُ الْوَصْلَةُ ^{اوستا} ^{میوند} ^{هرکس} ^{من أحسن إلى الناس استدام منه}
 الْمَحَبَّةُ ^{دوستی} ^{هرکس} ^{من عامل الناس بالجميل كافوه به}
 تَكْرِيْفٌ فِي وَلَا يَتَّهِ كَثْرَتِ عَزْلِهِ ذَلَّتْ ^{تنبه کرد} ^{در داوری خود} ^{بسیار شود} ^{در عزل او} ^{هرکس} ^{من أحوال في}
 وَلَا تَهْ أَمَانٌ عَنْ حِمَا قَتِهِ ^{دارائی خود} ^{باز نماید} ^{از ابلو خود} ^{هرکس} ^{من عاقب معتذر أكثر}
 أَسَاتَةٍ ^{بدرگذاستی او} ^{هرکس} ^{من جرى في ميدان أساتة كبي به جرمه من}

مَنْ يَصْرُكَ عَيْبِكَ وَحَفَظَكَ فِي غَيْبِكَ فَهُوَ
 هر کس بنماید بتو عیب ترا و نگاه داشته تو کند در غیبت تو بر اوست
 الصَّدِّيقُ فَاحْفَظْ مَنْ كَانَ لَكَ مِنْ نَفْسِهِ نِقْطَةً كَانَ
 دوست تو نگاه دار او را هر کس باشد مراد از نفس خود بیداری باشد
 عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حِفْظَةٌ مَنْ يَذِلُّ لَكَ جَهْدَ عَنَابَتِهِ
 بر او از جانب خدا نگاهبانان هر کس بدهد و در کار کند از برستو کوشش عنایت خود را
 فَابْدِلْ لَكَ جَهْدَ شُكْرِكَ مَنْ عَدَلَ عَنْ وَاحِدٍ الْمَسَالِكِ
 برادر گردان از برای او کوشش شکر خود را هر کس دگر در از راههای روشن
 سَلَكَ سَبِيلَ الْمَهَالِكِ مَنْ أَحَدَ سِنَانِ الْغَضَبِ
 برود بر راههای تنگی هر کس بترکد بنره خشم خود را
 لِلَّهِ سُبْحَانَهُ قَوِي عَلَى أَشَدِّ الْبَاطِلِ مَنْ عَرَى
 از برای خدا استوار گردد بر باطل سخت هر کس مغرور شود
 بِالشُّبُهَاتِ أَبَاحَ نَفْسِهِ الْفَوَائِلِ مَنْ كَثُرَتْ نِعَمٌ
 با شبههها رها دارد بر نفس خود هلاکیمارا هر کس بسیار گردد نعمتها
 اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيْهِ كَثُرَتْ حَوَاجِ النَّاسِ إِلَيْهِ فَإِنْ
 خدا بر او بسیار گردد طبعهای مردمکان بسوی او برآید
 قَامَ فِيهَا يَمَّا أَوْجَبَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فَقَدِ عَرَضَهَا
 بایستد درین نعمتها آنچه واجب گردانیده خدا پس حقیقت که بدید او در آن نعمتها
 لِلدَّوَامِ وَإِنْ مَنَعَ مَا أَوْجَبَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِيهَا
 بایستی و اگر منع کند از خدا واجب گردانیده از او در آن نعمتها
 فَقَدِ عَرَضَهَا لِلدَّوَالِ مَنْ انْتَحَكَ مَوْمِلًا فَقَدِ
 حقیقت که بدید او در آن نعمتها بیستی هر کس سازداری کند با تو اندر میباید وایستی
 أَسْلَفَكَ حَسَنَ الظَّنِّ بِكَ فَلَا خَيْبَ ظَنَّهُ مَتَى
 بخاطر گذشته است از تو بخوبی پس تو بی هم مکرر آن بکار او را هر کس

البر

أَبْصَرَ ذَلَّتْهُ صَغَرَتْ عِنْدَهُ ذَلَّ غَيْرُ مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الْخَيْرَ
 دید لغزید خود را کمجا نکرد نزد خود لغزید غیر خود را هر کس شناسد خیر را
 مِنَ الشَّرِّ فَهُوَ مِنَ الْبَهَائِمِ مَنْ ضَعُفَ شَيْءٌ فَهُوَ
 از شر بر او از چهار پایا نیست هر کس ناتوان شود از بدی خود بر او
 عَنْ شَرِّ غَيْرِهِ أَضْعَفُ مَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ غَضَبُهُ وَشَقُّهُ
 از بدی غیر خود ضعیف تر است هر کس غلبه کرد بر خشم او و از روی او
 فَهُوَ فِي حَيِّزِ الْبَهَائِمِ مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ كَانَ لِنَفْسِهِ
 پس او در شمار چهار پایا نیست هر کس شناخت نفس خود را غیر خود را
 أَعْرِفْ مَنْ لَا إِخْوَانَ لَهُ لَا أَهْلَ لَهُ مَنْ لَا صَدِيقَ لَهُ
 شناسا تر است هر کس باشد برادران او کس ندارد هر کس دوست نیست
 لَا زُخْرَ لَهُ مَنْ لَا دِينَ لَهُ لَا نَجَاةَ لَهُ مَنْ لَا إِيْمَانَ لَهُ
 هیچ و بنا نیست هر کس دین نیست او را رسکاری نیست هر کس ایمان نیست
 لَا أَمَانَةَ لَهُ مَنْ وَثِقَ بِأَنْ مَا قَدَّرَ لَهُ لَنْ يَفُوتَهُ
 او را امانت نیست هر کس اعتماد کند بر آنچه چست و مقدر شده او فرود نمیشود
 اسْتَرَاحَ قَلْبُهُ مَنْ أَصْرَعَ عَلَى ذَنْبِهِ اجْتَرَى عَلَى
 استودی دل او هر کس سختیستاد بر گناه خود دلیلی کرد بر
 سَخَطَ رَبِّهِ مَنْ اسْتَغْلَفَ ضُرُورَتَهُ فَقَوَّتهُ ذَلِكَ
 خشم پروردگار خود هر کس مستغفل شد بآنجای او دارد که نیست قوت کرد اندازو این مستغول
 مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْمَوْتِ قَلَّتْ فِي الدُّنْيَا
 سودمندی او را هر کس بسیار کرد یاد مرگ را کم گشت در دنیا
 رَغْبَتُهُ مَنْ حَفَرَتْ لَهُ لَاحِيَهُ بَرًّا أَوْ قَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى
 از روی او هر کس بکند از برای برادر خود چاهی بیدان او را خدا
 فِي بَيْتِهِ مَنْ سَاءَ تَذْبِيرُهُ كَانَ هَلَاكُهُ فِي تَذْبِيرِهِ
 در جای خود هر کس بد شود چاره او باشد تباهی او در چاره او

مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْآخِرَةِ قَلْبٌ مَعْصِيَتُهُ ^{هرکس بیاد کند یاد آخرت کم کردد نگاه کردی او هرکس خداوندی کند}
 شَهْوَتُهُ كَمَلَتْ مَرْوَتُهُ وَحَسِنَتْ عَاقِبَتُهُ ^{آرزوی جزو را تمام باشد جوانمردی او و نیکو کردد آخر کار او هرکس گرامی باشد}
 عَلَيْهِ نَفْسُهُ هَانَتْ عَلَيْهِ شَهْوَتُهُ ^{برو نفس او خوار کردد برو آرزوی او هرکس ستم نکند بایستادار خود}
 قَلَّ صَدِيقُهُ ^{کم کردد دوست او هرکس بد باشد خوی او دل کند او را یاد او و همراه او}
 مَنْ زَلَّ عَنِ الطَّرِيقِ وَقَعَ فِي حَبِيرَةِ الْمَضِيقِ ^{هرکس بگردد از راه راست بیفتد در مگدالتی تنگی هرکس}
 دَعَاكَ إِلَى الدَّارِ الْبَاقِيَةِ وَاعَانَكَ عَلَى الْعَمَلِ ^{بخواند ترا بسوی خانه پاینده و یاری کند ترا بر عمل}
 لَهَا قَوْلُ الصَّادِقِ الشَّافِقِ ^{از برای آخرت جماعت دوست مهربان}
 مَنْ مَنَعَ الْمَالَ مَنْ ^{هرکس باز دارد مال را انکار کرد}
 حَمْدُهُ وَرَثَتُهُ مِنْ لَا يَحْمَدُهُ ^{تسبیح او و پسران او را کسی که ستاید او را هرکس بجا دارد حق آنست که بجا نیارد}
 حَقَّهُ فَقَدْ عَدَهُ ^{حق او پس بنده سازد او را هرکس محتاج شود تسبیح باشد فرمانبردار او}
 لَكَ بِقَدْرِ حَاجَتِكَ إِلَيْكَ ^{موت با اندازه احتیاج تو تسبیح هرکس بترساند ترا از برای آنکه این سازد ترا}
 خَيْرَ لَكَ مِنْ يَوْمِكَ لَكَ خَيْفَكَ ^{بهرتست موت از آنکه این سازد ترا از برای آنکه بترساند ترا بترساند ترا}
 بِالْشُّكْرِ حَيْطَ بِالْمَزِيدِ ^{بشکر بگردان و درگاه افزونی نعمت هرکس بگردد در سخن چینی جگر بیدار او نزدیکی}
 مِنْ سَعَى بِالْمَنِيَةِ حَادِيَهُ الْقَرَبِ

وَمَقْتَهُ الْبَعِيدَ ^{دشمن دارد او را دور و بیگانه هرکس استخوان کرد بر نفس خود در آنچه دوست دارد نفس}
 فِيمَا يَكْرِهَ ^{در آنچه نشت دارد او را هرکس بفرزد دست خود را بر دامن خود نزد ممانی}
 فَقَدْ أَخْطَأَ أَجْرَهُ ^{حقیق تمام کند نزد خود را هرکس بپردازد کار چشم الدنیا خود را برسد بی پایان}
 هِمَّتِهِ ^{همت خود هرکس برسد بکوشش توانای خود برسد بی پایان خواسته خود}
 مَنْ رَاقَ زَنْجِ الدُّنْيَا ^{هرکس بپوشد از این دنیا دینی در آید هر دو چشم او را ناپستی هرکس}
 حَفَرَ لَأَخِيهِ الْمُؤْمِنِ بَيْتًا وَقَعَ فِيهَا ^{بکند از برای برادر مؤمن خود جای در افتد در آنچه هرکس تمام نگاه دارد نفس خود}
 مِنْ خَلْفِ السَّيْطَانِ ^{ایمنند از برای شیطان هرکس مخالف نمود با نفس خود تحقیق کرد}
 غَلَبَ الشَّيْطَانُ ^{غالب آید بر شیطان هرکس خوف تو بخواندن قرآن زمانه او را}
 مَفَارِقَ الْإِخْوَانِ ^{جدائی بپردازان هرکس ناله کرد از غم خود بسوی بخایمانی}
 فَكَاثِمًا شَكَايَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ^{بس چنانست که شکایت کرده از خدا هرکس شکایت کند از غم خود بسوی مومنی}
 فَكَاثِمًا شَكَايَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ^{بس چنانست که شکایت کرده بسوی خدای بزرگ هرکس بزد کردد مانتها بگوید}
 الْمَصَاتِبِ انْتَبَاهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِكِبَارِهَا ^{کوفتار کردد اند خدا او را بمانهای بزرگ هرکس فرمان برد}

نَفْسِهِ فِي سَهْوَتِهَا وَقَدْ اَعَانَهَا عَلَى هَلَكَتِهَا . مَنْ اَخَّرَ
 نفس خود را در لذت نفس ^{در آرزوی نفس} ^{باید که چشم دارد} ^{باید که چشم دارد} ^{باید که چشم دارد}
 الْفُرْصَةَ عَنْ وَقْتِهَا فَلْيَكُنْ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَوَّتِهَا .
 فرصت را از هنگام فرصت ^{از هنگام فرصت} ^{از هنگام فرصت} ^{از هنگام فرصت}
 مَنْ تَتَّبَعَ عَوْرَاتِ النَّاسِ كَشَفَ اللَّهُ عَقْرَتَهُ
 هر کس پیروی کند ^{هر کس پیروی کند} ^{هر کس پیروی کند} ^{هر کس پیروی کند}
 مَنْ قَالَتْ طَمَعُهُ خَفَتْ عَلَى نَفْسِهِ مَوْنَتَهُ . مَنْ تَطَّلَعَ
 هر کس را کم کرد ^{هر کس را کم کرد} ^{هر کس را کم کرد} ^{هر کس را کم کرد}
 عَلَى اسْرَارِهِ جَارَهُ انْهَكَتْ اسْتَارُهُ . مَنْ بَحَثَ
 بر سرهای او ^{بر سرهای او} ^{بر سرهای او} ^{بر سرهای او}
 عَنْ اسْرَارِ غَيْرِهِ اَظْهَرَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ اسْرَارَهُ . مَنْ تَتَّبَعَ
 از سرهای غیر خود ^{از سرهای غیر خود} ^{از سرهای غیر خود} ^{از سرهای غیر خود}
 الْعُيُوبِ حَرَّمَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مَوَدَّاتِ الْقُلُوبِ
 عیبهای مردم باشد ^{عیبهای مردم باشد} ^{عیبهای مردم باشد} ^{عیبهای مردم باشد}
 مَنْ رَغِبَ فِي زَخَارِفِ الدُّنْيَا فَاتَهُ الْبَقَاءُ الْمَطْلُوبُ
 هر کس در زینتی مردم ^{هر کس در زینتی مردم} ^{هر کس در زینتی مردم} ^{هر کس در زینتی مردم}
 مَنْ كَشَفَ حِجَابِ اخِيهِ اَكْشَفَتْ عَوْرَاتِ بَنِيهِ
 هر کس بر اندازد ^{هر کس بر اندازد} ^{هر کس بر اندازد} ^{هر کس بر اندازد}
 مَنْ اَقْتَصَرَ فِي اَكْلِهِ كَثُرَتْ حِجَّتُهُ وَصَلَتْ فَلَكَ تَهْ
 هر کس کم کرد ^{هر کس کم کرد} ^{هر کس کم کرد} ^{هر کس کم کرد}
 مَنْ عَمِيَ عَنْ زَلَّتِهِ اسْتَغْظَمَ زَلَّتِ غَيْرِهِ . مَنْ تَرَكَ الْعَجَبَ
 هر کس نادیده شود ^{هر کس نادیده شود} ^{هر کس نادیده شود} ^{هر کس نادیده شود}
 وَالتَّوَانِي لَمْ يَنْبَلْ بِمَكْرُوهِهِ مِنْ بَلْعِ غَايَةِ مَا حَبَّبَ
 واکاهلی را نرسد ^{واکاهلی را نرسد} ^{واکاهلی را نرسد} ^{واکاهلی را نرسد}

فَلْيَتَوَقَّعْ

فَلْيَتَوَقَّعْ غَايَةَ مَا يَكْرَهُ . مَنْ دَقَّ فِي الدِّينِ نَظْرَهُ جَلَّ
 باید که چشم دارد ^{باید که چشم دارد} ^{باید که چشم دارد} ^{باید که چشم دارد}
 يَوْمَ الْعِتَمَةِ خَطَرُهُ . مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْعَدُوِّ اِنْ
 در روز عتیمه ^{در روز عتیمه} ^{در روز عتیمه} ^{در روز عتیمه}
 سَلَبَ عَنِ السُّلْطَانِ . مَنْ حَرَّمَ السَّائِلَ مَعَ الْقُدْرَةِ
 دزدیده شود از او ^{دزدیده شود از او} ^{دزدیده شود از او} ^{دزدیده شود از او}
 عَوْقِبَ بِالْخُرْمَانِ . مَنْ جَاءَ فِي سُلْطَانِهِ عَدُوٌّ
 کوفتار شود ^{کوفتار شود} ^{کوفتار شود} ^{کوفتار شود}
 زَمَانِهِ . مَنْ اسْتَوْحَشَ مِنَ النَّاسِ اَمْرًا بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ
 زمانه ^{زمانه} ^{زمانه} ^{زمانه}
 مَنْ اغْتَنَى بِنَفْسِهِ اسْلَمَتْهُ اِلَى الْمَغَاطِبِ . مَنْ رَجَعَ عَنْ
 هر کس مغرور شود ^{هر کس مغرور شود} ^{هر کس مغرور شود} ^{هر کس مغرور شود}
 نَفْسِهِ ظَهَرَتْ عَلَيْهِ الْغَايِبُ . مَنْ اخَذَ قَوْلَ اللَّهِ
 نفس خود ظاهر شود ^{نفس خود ظاهر شود} ^{نفس خود ظاهر شود} ^{نفس خود ظاهر شود}
 سُبْحَانَهُ دَلِيلًا هَدَى اِلَى الْاَلَى فِي اَقْوَمِ . مَنْ اخَذَ
 راه یابد ^{راه یابد} ^{راه یابد} ^{راه یابد}
 طَاعَةَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ سَبِيلًا فَانْ بِاللَّهِ هِيَ اَعْظَمُ
 فرمان برداری ^{فرمان برداری} ^{فرمان برداری} ^{فرمان برداری}
 مَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا عَقِبَ نَفْسَهُ وَارْضَى رَبَّهُ
 هر کس بیهواری کند ^{هر کس بیهواری کند} ^{هر کس بیهواری کند} ^{هر کس بیهواری کند}
 مَنْ خَلَا عَنِ الْعَمَلِ قَلْبُهُ رَضِيَ عَنْ رَبِّهِ . مَنْ يَكُنْ
 هر کس را توفیق شود ^{هر کس را توفیق شود} ^{هر کس را توفیق شود} ^{هر کس را توفیق شود}
 اللَّهُ خَصْمٌ يُدْخِلُ حِجَّتَهُ وَيَكُونُ لِحَرْبٍ . مَنْ اسْتَقْبَلَ
 خدا دشمن او ^{خدا دشمن او} ^{خدا دشمن او} ^{خدا دشمن او}

و جود کار را در دین

وَعَرَفَ مَوَاصِعَ الْخَطَا ^{از جاهل های نادانست} ^{هرگاه باشد خدا یاری دهد او غالب شود} ^{من یکن الله نصیر} یغلب
 خَصْمَهُ وَتَكُونُ لَهُ خُنْيَا ^{بر دشمن خود قوی باشد} ^{هرگاه باشد خدا انصاف می یابد} ^{من یکن الله امالید رک}
 غَايَةَ الْأَمَلِ وَالرَّجَا ^{باید} ^{و اندوختن و امیدوار} ^{هرگاه باشد خدا پایداری و فواید او} ^{من استقص بقاءه واجاله}
 قَصْرَ جَارِهِ وَأَمَلِهِ ^{کوتاه کرد} ^{امیدوار و اندوختن} ^{هرگاه برگردد} ^{در پیش آرد و خود} ^{من جری فی عتارن امه}
 عَشْرًا بِأَجَلِهِ ^{بر درازد} ^{هرگاه بزرگد} ^{بنا و نایب های خدا بدستار و خدایا} ^{من تلذذ بمعاصی الله اكسبه ذللا}
 مِنْ حَسَنِ رِضَاهُ بِالْفَضْلِ صَرَّ عَلَى الْبِلَادِ ^{هرگاه} ^{نیکی باشد} ^{خستودای حکم خدا ضرر کند بر بلاد} ^{من}
 اِقْتَصَرَ عَلَى قَدَرِهِ كَانِ أَبْقَى لَهُ ^{قانع شود} ^{بر اندازه خود} ^{این قناعه پایداری دارد او را} ^{هرگاه نیکی باشد عملا} ^{من حسن عمله}
 بَلَغَ مِنَ اللَّهِ أَمَالَهُ ^{برسد} ^{از خدا} ^{امیدوار خود} ^{هرگاه بسیار باشد} ^{در شب خواب و نیست شود} ^{من كثرة في ليلة نومه قاته من}
 الْعَمَلِ مَا لَا يَسْتَدْرِكُ فِي يَوْمِهِ ^{از کردار او آنچه در دنیا بداند} ^{در روز خود} ^{هرگاه برگردد اندیش خود} ^{من جعل ديدنه}
 الْمَرَارَ لَمْ يَصْحَ لَيْلَهُ ^{سفره را روز نکرد} ^{شب میداد} ^{هرگاه نزدیک شود} ^{ترک او جاده برود برای} ^{من دنا منه اجله لم يغنه}
 حِيلَهُ مِنْ هِمَّتِهِ مَا يَدْخُلُ بَطْنَهُ كَأَنْتَ قِيمَتُهُ مَا يُخْرِجُ ^{جاده} ^{هرگاه} ^{باشد آرد و آنچه در روز در شکم} ^{باشد بجای او آنچه برود} ^{من همته ما يخرج}
 مِنْهُ ^{از شکم او} ^{هرگاه راستان کند بر} ^{با آنچه نباشد درو مسخری نموده شود} ^{هرگاه مکر کند} ^{من اتى عليه بما ليس فيه سعي به من مكر}

بالتاس

بِالنَّاسِ رَدَّ اللَّهُ سَجَانَهُ مَكْرِيَةً فِي عُنُقِهِ ^{بهر مردم} ^{باز کرد اند خدا} ^{مکر او} ^{در کردن او} ^{هرگاه} ^{من احسن}
 إِلَى النَّاسِ حَسَنَتٌ عَوَاقِبُهُ وَسَهْلَتُ لَهُ طَرِيقُهُ ^{بهر مردم} ^{نیکی کرد} ^{بایانهای کار او} ^{و آسان شود بر او} ^{بایانهای کار او} ^{من حسن حست عواقبه وسهلت له طر يقه}
 مِنْ سَلَمٍ مِنَ الْمَعَاصِي عَمَلَهُ بَلَغَ مِنَ الْآخِرَةِ أَمَلَهُ ^{هرگاه} ^{سبب است باشد از نگاهها} ^{کردار او} ^{برسد} ^{از آخرت} ^{بازد و خود} ^{من سلم من المعاصي عمله بلغ من الآخرة اماله}
 مَنْ تَرَكَ قَوْلَ لَا أَدْرِي أَصِيبَ مُقَاتِلُهُ ^{هرگاه} ^{ترک کند گفتار} ^{نمیدانم را} ^{برسد باو} ^{کشته های او} ^{هرگاه بر بی شود} ^{من ترك قول لا ادري اصيب مقاتله}
 عَنِ الشَّرِّ قَلْبُهُ سَلَامٌ قَلْبُهُ سَلَامٌ لَهُ دِينُهُ وَقَوَى يَقِينُهُ ^{از بدی} ^{دل او} ^{سبب است ماند} ^{و سبب است تمام آردی او} ^{دین او} ^{و اسوار کرد} ^{یقین او} ^{من الش ر قله سلم قلبه سلم له دينه وقوى يقينه}
 مِنْ سَاءَتِ ظُنُونِهِ اغْتَفَدَ الْخِيَانَةَ مِنْ لَاحِظٍ ^{هرگاه رابد شود} ^{کانهای او} ^{پندیش} ^{ناراستی} ^{برای کسی که گردان کرد} ^{من ساءت ظنونه اغتفد الخيانة من لاحظ}
 مَنْ سَارَ ظَنَّهُ يَمُنْ لَا يَحُونُ حَسَنَ ظَنَّهُ بِمَا لَا يَكُونُ ^{هرگاه} ^{سار باشد کمان او} ^{با کسی که خیانت کند} ^{نیکی کند} ^{کمان او} ^{با آنچه نباید که باشد} ^{من سار ظنه يمن لا يحون حسن ظنه بما لا يكون}
 مَنْ أَسْرَعَ إِلَى النَّاسِ بِمَا يَكْرَهُونَ قَالُوا فِيهِ مَا ^{هرگاه} ^{تشتاید} ^{سبوی مردم} ^{با آنچه داشتند از آنرا} ^{بگویند} ^{در شان او} ^{من اسرع الى الناس بما يكرهون قالوا فيه ما}
 لَا يَعْلَمُونَ ^{ندانند} ^{هرگاه} ^{نیکی باشد کمان او} ^{بجدا} ^{برسد} ^{من يعلمون}
 بِالْحَبَّةِ ^{ببهشت} ^{هرگاه} ^{کمان او} ^{بدینا} ^{پدید آید} ^{ازو} ^{دوستی دنیا} ^{من حبة}
 مَنْ حَسَنَ ظَنَّهُ بِالنَّاسِ حَانَ مِنْهُمْ الْحَبَّةُ ^{هرگاه} ^{نیکی کرد کمان مردم} ^{برسد از ایشان} ^{بدوستی} ^{هرگاه یاد کند مکر او} ^{من حسن ظنه بالناس حان منهم الحبة}
 رَحْنِي مِنَ الدُّنْيَا بِالْيسِيرِ ^{خستود کرد از دنیا} ^{باندک} ^{هرگاه قناعه کند} ^{باندک} ^{بی نیا کرد} ^{من رحنى من الدنيا باليسير}
 خَشْتُهُ كَرْدَ الدُّنْيَا ^{خستود کرد} ^{از دنیا} ^{باندک} ^{هرگاه قناعه کند} ^{باندک} ^{بی نیا کرد} ^{من خشته كرد الدنيا}

عَنْ الْكَثِيرِ مَنْ أَتَى عَلَى نَفْسِهِ اسْتَحَقَّ اسْمُ الْفَضِيلَةِ
 از بسیار هر کس بر کند بر نفس خود سزاوار شود نام از حق را
 مَنْ جَلَّ بِمَا لَا يَمْلِكُ بِالْعِزِّ فِي الرِّبَايَةِ مَنْ اتَّقَى اللَّهَ
 هر که خجسته کند با آنچه خداوند آن نباشد عزت در رباوندی خود هر کس بپرهیزد از خدا
 سُبْحَانَ جَلِّ لَمْ يَنْجَلْ مِنْ كُلِّ هِمٍّ فَرَجًا وَمِنْ صَيْقٍ
 اماند گردانیده شود از هر غمی و از تنگی
 فَخَرَجًا مَنْ صَرَ عَلَى بِلَاءِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَمَنْ لَمْ يَأْتِ
 کسادگی هر کس صبر کند بر بلا خدا
 وَعِقَابَهُ اتَّقَى وَتَقَاهُ رَجَى مَنْ تَبَصَّرَ فِي الْفِطْنَةِ
 و از عذاب خدا بپرهیزد و از او بپرهیزد رجا هر کس بینائی ورزد در ذیرگی
 تَبَيَّنَتْ لَهُ الْحِكْمَةُ مَنْ تَبَيَّنَتْ لَهُ الْحِكْمَةُ عَرَفَ الْعِيقَ
 تابش شود از برهان و دانش هر کس تابش گردد مراد حکمت بشناسد پندپذیری را
 مَنْ عَرَفَ الْعِيقَ فَكَأَنَّمَا عَاشَ فِي الْأَوَّلِينَ مَنْ
 هر کس بشناسد پندپذیری را بپنداشت که در میان مردم پیشینان
 اسْتَسْلَمَ لِلْحَقِّ وَاطَّاعَ الْحَقَّ كَأَنَّمَا كَانَ مِنَ الْحَسَنِينَ مَنْ
 کد نهد حق را و فرمان برد صاحب حق را ازین که کادان باشد هر که
 تَعَمَّقَ لَمْ يَنْبِ إِلَى الْحَقِّ مَنْ كَثُرَ مَرَاهُ بِاطِلٍ زَامٍ
 بتامل نبرد ننگی نکند در رفتن بسوی حق هر کس بسیار شود سیر او بیاطل بیاید
 عَنْهُ عَنِ الْحَقِّ مَنْ هَالَ مَا بَيْنَ يَدَيْهِ تَكْصُرَ عَلَى عَقْبِهِ
 رنج او از حق هر کس بریزد آنرا که در دست اوست بازگردد و باز پس رود به پشت
 مَنْ عَمِيَ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ عَنِ الشَّكِّ بَيْنَ جَنْبَيْهِ مَنْ
 هر کس نابینا شود از آنچه در هر دو دست اوست بشناسد شدرا در هر دو پهلو خود هر کس
 غَلَبَتِ الدُّنْيَا عَلَيْهِ عَمِيَ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ مَنْ أَصْلَحَ
 غالب شود دنیا بر او کور شود از آنچه میان هر دو دست اوست هر کس بسازد

امر آخر

أَمْرًا حَرِيصًا أَصْلَحَ اللَّهُ لَهُ أَمْرًا دُنْيَا مَنْ عَمَرَ دُنْيَاهُ أَفْسَدَ
 کار آخرت خود را بسازد خدا امر او را کار دنیای خود را هر کس عمارت کند دنیای خود را
 دِينَهُ وَأَخْرَبَ آخِرَهُ مَنْ قَاتَلَ جَهْلَهُ بَعْلًا قَاتَلَ بَا
 دین خود را و خراب سازد آخرت خود را هر کس جنگل کرد با نادان خود بپاش خود رسید
 الْحِطُّ الْأَسْعَدُ مَنْ ضَيَّعَهُ الْأَقْرَبُ أَيْتَحَلَّ الْأَبْعَدُ
 بخش سعادت مندتر هر کس ضایع شود از نزدیک شود بگذرد دورتر
 مَنْ عَامَلَ النَّاسَ بِالْمَسَافَحَةِ اسْمَتَعِ بَصِيحَتِهِمْ مَنْ
 هر کس زندگانی کند با مردم بجاوردی بهره گیرد بختش از ایشان هر کس
 وَخَيَّ مِنَ النَّاسِ بِالْمَسَامَةِ سَلَمَ مِنْ غَوَايِلِهِمْ مَنْ
 خشنود شود از مردم باشتی سلامت ماند از تبااهی ایشان هر کس
 اسْتَقَمَ مِنَ الْخَبَائِطِ أَبْطَلَ فَضْلَهُ فِي الدُّنْيَا وَقَاتَلَ ثَوَابَ
 کینه ظاهر از کلاه کار باطل کرد اند از خون کشن خود را در دنیا و فوت شود از ثواب
 الْآخِرَةِ مَنْ اتَّخَذَ طَاعَةَ اللَّهِ بِصَاعَةٍ اتَّخَذَ الْآزْبَاحَ
 آخرت هر کس بگیرد فرمانبرداری خدا سرمایه برسد باو سودها
 مِنْ غَيْرِ تَجَارَةٍ مَنْ أَنْكَرَ عِيُوبَ النَّاسِ وَرَضِيَ بِالنَّفْسِ
 از غیر بازرگانی هر کس نشت نمود عیبهای مردم و پسندانا از بر خود
 فَذَلِكَ الْأَحْمَقُ مَنْ أَرَادَ عَلَى غَيْرِ مَا يَأْتِيهِ فَذَلِكَ
 پس اوست نادان هر کس سوزش کند غیر خود را آنچه باو می رسد سزاوست
 الْأَخْرَقُ مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى الْكَفَافِ تَحَلَّى الرَّاحَةَ وَ
 کول هر کس قانع شود بآنچه او را پسندد بشاید بسوی آسایش
 تَبَوَّأَ حِفْظَ الدَّاعَةِ مَنْ أَحَبَّ رَفْعَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 و جای دهد از خود فرو داند و هر کس درست دارد بلندی دنیا و آخرت را
 فَلْيَمُتْ فِي الدُّنْيَا الرَّفْعَةِ مَنْ تَذَلَّلَ لِابْنَاءِ الدُّنْيَا
 بایکد و نمن دارد در دنیا بلندی را هر کس خواری کشد از بایا دنیا

تَعْرِى مِنْ لِبَاسِ الْقُوَى . مَنْ قَصَرَ نَظْرُهُ عَلَى آبَاءِ الدُّنْيَا
 بوهنه شود از پوشش برهنگاری هرکس کوتاه بین شود بر اهل دنیا
 عَمَى عَنْ سَبِيلِ الْهُدَى . مَنْ لَمْ يَنْزِهِ نَفْسَهُ عَنْ دَنَاءَةِ
 ناپسند کرد مان راست هرکس پاکیزه نسازد نفس خود را از ناکسی
 الْمَطَامِعِ فَقَدْ أَذَلَّ نَفْسَهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَذَلُّ
 طمعکاری محقق که خدا گرداند فقیر خود را در آخرت خدا تر
 وَآخِرَى . مَنْ عَمَّ قَلْبُهُ بِدَوَامِ الْفِكْرِ حَسِبْتَ أَفْعَالَ
 درموازیست هرکس ابدان سازد ملامت را بپیشگی اندیشه نیکو کرد کذاهای او
 فِي السِّرِّ وَالْجَهْرِ . مَنْ جَمَلَ قَدْرُهُ جَمَلَ كُلِّ قَدَرٍ
 پند پنهان و آشکارا هرکس نداند اندانه خود را نداند هیچ اندانه را
 مَنْ صَنَعَ آخِرَهُ صَنَعَ كُلِّ آخِرٍ . مَنْ نَسِيَ اللَّهُ سَجَانَهُ
 هرکس ضایع گرداند کار خود را ضایع گرداند هرکس فراموش کند خدا را خدا را
 أَنْسَاهُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَأَعْمَى قَلْبَهُ . مَنْ ذَكَرَ اللَّهُ سَجَانَهُ
 خدا فراموش کند نفس خود را و کند گرداند دل او را هرکس یاد کند خدا را خدا را
 أَحْيَا اللَّهُ سَجَانَهُ قَلْبَهُ وَتَوَقَّرَ عَقْلُهُ وَلِيَهُ . مَنْ أَعْظَمَكَ
 زنده کرد انداخته دل او را در روشن گرداند عقل او را و مقرر او را هرکس بزرگ گرداند
 لَا تَكْثُرْ اسْتِقْلَاكَ عِنْدَ أَقْلَاكَ . مَنْ رَغِبَ فِيكَ
 برای افزون گشتن کفایت تو اندک شود نزد کم گشتن کفایت تو هرکس ارذو کند در تو
 عِنْدَ أَقْبَالِكَ زَهْدٌ فِيكَ عِنْدَ إِذْ بَارَكَ . مَنْ اسْتَغْنَى
 نزد پیش آمدن تو بپرورد از تو نزد برافزادن تو هرکس تو نگردد
 كَرَّمَ عَلَى أَهْلِهِ وَمِنْ أَفْقَرِهَا نَ عِلْمُهُ . مَنْ يَقْبِضُ
 کرامتی کرد بر کسان خود و هرکس درویش گشت خدا گشت ناکسیان هرکس فرا گیرد
 يَدَهُ عَلَى عَشِيرَتِهِ فَإِنَّمَا يَقْبِضُ عَنْهُمْ يَدًا وَاحِدَةً
 دست خود را بر خویشان خود محقق که فرا گیرد از ایشان دست یکای خدا

وَيَقْبِضُ

وَيَقْبِضُ عَنْهُمْ أَيْدٍ كَثِيرَةٍ مِنْهُمْ . مَنْ أَجَارَ الْمُسْتَغْنَى جَارَهُ
 و فرا گیرد از ایشان نیز دست بسیاری از ایشان بود هرکس امان دهی بخشد و از او بخواهد
 اللَّهُ سَجَانَهُ مِنْ عَذَابِهِ . مَنْ أَمَّنَ خَائِفًا مِنْ مَخَافَةِ
 خدای پاک از عذاب خود هرکس این گرداند ترسده را از ترس خود
 أَمَّنَهُ اللَّهُ سَجَانَهُ مِنْ عِقَابِهِ . مَنْ يَكْتَسِبُ مَالًا فِي
 ایمن گرداند خدا او را از گرفتاری خود هرکس کسب میکند مال را
 غَيْرِ حِلِّهِ يَصْرِفُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ . مَنْ قَبِلَ مَعْرُوفًا فَقَدْ
 از غیر حلال خرج کند از حق بناتحق هرکس قبول کند احسان و دوستی را
 مَلَكَ مَسَدِيهِ إِلَيْهِ رَقَّةً . مَنْ قَبِلَ مَعْرُوفًا فَقَدْ أَفْ
 خداوند بندگی خود را به او بخشید آغاز کننده بدو بخشش بخواهد هرکس قبول کند دشمن را محقق که او را
 عَلَيْكَ حَقُّهُ . مَنْ نَادَا دَبَّهُ عَلَى عَقْلِهِ كَانَ الدَّاعِي
 بر تو حق خود را هرکس فروزاید ادب او بر عقل او او مجبور باشد
 بَيْنَ غَنَمٍ كَثِيرَةٍ . مَنْ غَلَبَ عَقْلَهُ شَهْوَتُهُ وَحُلْمُ غَضَبِهِ
 در میان کوسه ها بسیار هرکس بر افزون آید عقل او بر آرزوی او و بر داری او
 كَانَ جَدًّا تَرَاهُ يَجْنِسُ السَّيْرَةَ . مَنْ عَرَفَ بِالْكَذِبِ قَلَّتْ
 باشد جد و آوار بخوش گرداری هرکس مشهور شود بدریغ کم کرد
 الثَّقَاتُ بِهِ . مَنْ عَرَّضَ نَفْسَهُ لِلْهَمَّةِ فَلَا يَكُونُ مِنَ
 اعتماد بیاو هرکس مشهور شد نفس خود را در برباد بدهد باید که سرزنش کند
 أَسَاءَ الظَّنِّ بِهِ . مَنْ سَتَّاهُ الْغِنَى بِالْمَالِ وَالْعِزَّ بِالْأَسَاءِ
 بدشود بکمان او هرکس را ساد گرداند تو نگری تو نگری و غریبی با داس
 سُلْطَانٍ وَكَثْرَةَ بِلَادٍ عَشِيرَةٍ فَلْيَخْرُجْ . مَنْ ذَلَّ مَعْصِيَةً
 و بسیاری و بیدار که بپوشد از خدای تا فرما خدا
 اللَّهُ سَجَانَهُ إِلَى عَمَلِ طَاعَتِهِ فَإِنَّهُ وَاحِدٌ ذَلِكَ كُلُّ مَنْ
 کسی عزیزی فرمان برداری پس بدستی و پاینده ایضا داهی هرکس

غَسَّ النَّاسُ فِي دِينِهِمْ فَإِنَّهُ مُعَايِدٌ لِلَّهِ سَجَانَهُ وَلِرَسُولِهِ
 مردم را بد سازد در دین داری تحقیق که او سرگزشت با خدا در سواد خود
 مَنْ أَطَالَ الْحَدِيثَ فِيمَا لَا يَنْبَغِي فَقَدْ عَرَّضَ نَفْسَهُ
 هر کس دراز کند سخن را در آنچه مستلزم نیست تحقیق باز دارد نفس خود را
 لِلْمَلَاةِ مَنْ زَاغَ سَارَتْ عِنْدَهُ الْحَسَنَةُ وَحَسَنَتُ
 از برای سرزدن هر کس از خود بگذرد بد نماید نزد او نیکویی و نیکو نماید
 عِنْدَهُ السَّيِّئَةُ وَسَكَرَ سَكَرَ الصَّلَاةُ مَنْ أَعْتَدَ رِغْفَرًا
 نزد او بدی و مست شود مناسبت گزافی هر کس عذر آورد ببنی
 ذَنْبٍ أَوْ جَبَلَ عَلَى نَفْسِهِ الذَّنْبَ مَنْ طَلَبَ مِنَ الدُّنْيَا
 گناهی و اجبگر داند بر نفس خود گناه را هر کس بجوید از دنیا
 شَيْئًا فَإِنَّهُ مِنَ الْآخِرَةِ أَكْثَرُ مَا طَلَبَ مَنْ سَكَنَ قَلْبَهُ
 چیزی از دست دهد از آخرت بیشتر آنچه بخواهد هر کس ارم دهد مرا و را
 الْعِلْمُ بِاللَّهِ سَجَانَهُ سَكَنَهُ عَنْ خَلْقِ اللَّهِ مَنْ أَحَبَّ
 دانش را بخدا ارام بخشد او را از خلق خدا هر کس دوست دارد
 أَنْ يَكْمَلَ إِيْمَانَهُ فَلْيَكُنْ حُبُّهُ لِلَّهِ وَبُغْضُهُ لِلَّهِ وَرِضَاةُ
 آنرا که کامل گردد ایمان او باید که باشد دوستی او برای خدا و دشمنی او
 لِلَّهِ وَخُطْرُ اللَّهِ مَنْ جَعَلَ الْحَمْدَ خَتَامَ النِّعَمِ جَعَلَهُ اللَّهُ
 برای خدا و خشنودی او برای خدا هر کس بگرداند ستایش را پایان نعمت بگرداند خدا را
 سَجَانَهُ مِفْتَاحَ الْمَزِيدِ مَنْ جَعَلَ الْحَقَّ مَطْلَبَهُ لَا يَزِيدُ
 کسب بخدا افزونی هر کس بگرداند حق را خواسته خود نوم گردد
 لَهُ الشَّدَقَةُ قَرِيبٌ عَلَيْهِ الْمَعِيدُ مَنْ طَلَبَ خَلْقَةَ السُّلْطَانِ
 ملودا محنت و نزدیک گردد برود هر کس بجوید خدمت پادشاه را
 بِغَيْرِ أَدَبٍ خَرَجَ مِنَ السَّلَاقَةِ إِلَى الْعَطَبِ مَنْ طَلَبَ
 بی سیمای ادب بیرون آید از راه سلامت بسوی هلاک هر کس بجوید

توبه و پشیمانی
 توبه و پشیمانی

الدنيا

الدُّنْيَا بِعَمَلِ الْآخِرَةِ كَانَ أَبْعَدَ مِمَّا طَلَبَ مَنْ نَبَذَ
 دنیا را بکار آخرت باشد دور برو آنچه طلبید هر کس بخواهد
 الْآخِرَةَ هِمَّتَهُ بَلَغَ مِنَ الْخَيْرِ غَايَةَ أَمْنِيَّتِهِ مَنْ أَلْثَمَ
 آخرت باشد برسد از خیر به پایان آرزوی خود هر کس بسازد
 أَكْلَهُ قَلَّتْ حَاجَتُهُ وَتَقَلَّتْ عَلَى نَفْسِهِ عَنْ مُوَاهِبِ الدُّنْيَا
 خوردن او کم گردد تنگدستی او و گران گردد بر نفس او هر کس
 مُوَوَّنَتَهُ مَنْ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنْ مُوَاهِبِ الدُّنْيَا فَقَدْ
 بار او هر کس برکند نفس خود را از خوشبختی دنیا غنی گردد
 اسْتَكْمَلَ الْعَقْلَ مَنْ أَحْسَنَ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْهِ فَقَدْ
 کامل کرد اندیشه هر کس نیکویی کرد بسوی آنکس که بد کرد با او تحقیر گردد
 أَخَذَ جَوَامِعَ الْفَضْلِ مَنْ أَحَبَّ فَوْزَ الْآخِرَةِ فَعَلِيهِ
 گرفت برای خود هر کس دوست دارد فیروزگی آخرت را بد یاد گردد
 بِالتَّقْوَى مَنْ أَحَبَّ نَيْلَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى فَلْيَغْلِبْ
 به پرهیزگاری هر کس دوست داشت رسیدن را به پناهی بلند باید که غلبه کند
 الْهَوَى مَنْ مَلَكَ مِنَ الدُّنْيَا شَيْءٌ فَإِنَّهُ مِنَ الْآخِرَةِ
 آرزو را هر کس خداوند چیزی شود از دنیا فوت شود او را چیزی از آخرت
 أَكْثَرَ مَا مَلَكَ مَنْ تَرَكَ لِلَّهِ سَجَانَهُ شَيْئًا عَقَصَهُ اللَّهُ
 بیشتر از آنکه آردنا خداوندی کرده باشد هر کس نلاند از برای خدا چه بقا عوض آن دهد خدا
 خَيْرًا مِمَّا تَرَكَ مَنْ أَصْفَقَ الْحَقَّ وَخَذَلَ أَهْلَهُ
 بهتر از آنکه گذاشته هر کس زبون سازد حق را و خوار گرداند اهل خود را
 الْبَاطِلَ وَقَتْلَهُ مَنْ قَصَرَ فِي أَيَّامٍ قَلِيلٍ حَصُوا أَجَلَهُ
 باطل و بکشند او را هر کس خود را بکشد در روزگار بخت از حاضر آمدن ملا شود
 فَقَدْ خَسِرَ عَمْرَهُ وَأَضَرَّ أَجَلَهُ مَنْ اسْتَعَانَ بِذِي الْأَلْبَابِ
 تحقیق که زیان کند عمر خود را و زیان رساند با و هر کس یاری طلبد بخداوندان خرد

سَبِيلَ الرَّشَادِ مَنْ اسْتَشَارَ ذَوِي النِّهْيِ وَالْإِلَهِيَّةِ
 برود خرد راه راستی هر کس یاری طلبد مستور کند بخداوندان خرد ها
 فَإِنَّ بِالْجُحْمِ وَالسَّدَادِ مَنْ فِي سُلْطَانِهِ وَكَثْرَةِ عِلْمِهِ
 برسد با کاهی و راستی و استواری هر کس در باد شاهی خرد و بسیار کرد اند و خشنود
 هَدَمَ اللَّهُ سَجَانَهُ بِنِيَانِهِ وَهَدَّارَكَانَهُ مَنْ عَدَلَ سَبِيْلَهُ
 ویراند کرد خداوند سنجان را بنیانش و هدایت کرد او را و نیکنده کوشای او را و هر کس عدل کرد در
 سُلْطَانِهِ وَبَدَّلَ أَحْسَنَهُ أَعْلَى اللَّهِ شَانَهُ وَأَعْرَأَعْوَانَهُ
 باد شاهی خود و بدهد نیکوتری خود را بلند کرد اند خدا کار وصال او و عزیز کرد اند یاری کنندگان او را
 مَنْ أَكْثَرَ مَدَارِسَةَ الْعِلْمِ لَمْ يَنْسَ مَا عِلْمٌ وَاسْتَفَادَ مَا لَمْ يَعْلَمْ
 هر که بسیار کرد اند در سخن علم را فراموش نکند آنرا که دانسته و فایده گیرد آنرا که نداند
 مَنْ أَكْثَرَ الْفِكْرَ فِيمَا نَعَمَ اتَّقَنَ عَلَيْهِ وَفَقَهُ مَا
 هر کس بسیار اندیش کند در آنچه آموخته است استوار گردد علم او و دریابد آنرا که
 لَمْ يَكُنْ يَفْقَهُ مَنْ عَقَلَ يَنْقُضُ مِنْ عَقْلِهِ وَتَاهَبَ لِرُخْلَتِهِ
 ندانسته و در نیافتن هر کس خرد مندا باشد بیدار شود از بخودی خود و آماده گردد از برای هر چه خواهد
 وَعَمَرَ دَارَ قَامَتِهِ مَنْ خَشَعَ لِعِظْمَةِ اللَّهِ سَجَانَهُ ذَلَّتْ
 تابان کرد اند خانه آخرت را هر کس بترسد نزد بزرگی خدا خوار شود
 لَهُ الرَّقَابُ وَمَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ تَهَلَّتْ لَهُ الصَّعَابُ
 نژاد او کرد مغایر کردن دشواری و هر کس توکل کند بر خدا آسان شود مراد او دشواری ها
 مَنْ اخْتَذَ أَخًا مِنْ غَيْرِ اخْتِيَارِ الْجَاهِ الْأَصْطَرَارِ إِلَى
 هر کس ببرد برادری بخاک و نبرد از شود از خال او بجا کرد اند او را بخاک
 مَرَاتِقِ الْأَشْرَارِ مَنْ اخْتَذَ أَخًا بَعْدَ حَسَنِ الْإِخْتِيَارِ
 بهر ای بدان هر کس ببرد بعد از خوش خرداری بطلان او
 دَامَتْ صَحْبَتُهُ وَتَاكَلَتْ مَوَدَّتُهُ مَنْ لَمْ تَقْدَمْ
 بپاید همراهی او و استوار گردد دوستی او هر کس پیش ندارد در

اختیار

اخْتِيَارِ الْإِخْوَانِ الْإِخْتِيَارُ دَفْعُهُ الْإِغْتِرَارُ إِلَى صَحْبَةِ
 خرد کردن براداران چگونگی از حال ایشان بپندارد مغروری او را بسوی ایشان
 الْأَشْرَارِ مَنْ صَبَرَ فَنَفْسُهُ وَقِرَ وَبِالثَّوَابِ ظَفِيرُ
 بدان هر کس صبر کند بر نفس او و بخواهد و دست زنیابد
 وَلِلَّهِ سُبْحَانَهُ ضَاعَ وَثِقَابُ بَاعَ مَنْ وَخَّ نَفْسَهُ عَلَى
 صانع کرد اندیشا و ثواب خود را فروخته هر کس سوزش کند نفس خود را
 الْعَيُوبِ أَرْتَدَعَتْ عَنْ كَثْرَةِ الذُّنُوبِ مَنْ حَاسِبَ
 عیبه با زد کرد از گناه بسیار هر کس بشمارد
 نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَى عَيُوبِهِ وَاحْطًا بِذُنُوبِهِ فَاسْتَقَالَ
 نفس خود را نگاه شود بر عیبهای نفس و فراسد بگناهان نفس خود براندا سازد
 الذُّنُوبِ وَأَصْلَحَ الْعَيُوبِ مَنْ شَاقَّ وَعَمَتْ عَلَيْهِ
 گناهان را و بسازد عیبه را هر کس سخت گیرد در دست شود بر او
 طَرَفًا وَاعْصَلَ عَلَيْهِ أَمْرَهُ وَضَاقَ عَلَيْهِ مَخْرَجُ مَنْ
 راه های کار او و نداد و اشود بر او کار او و تنگ کرد بر او بدین شد او را از هر چه خواهد
 رَفُوعًا بِمَصَاحِبِهِ وَفَقَهُ وَمَنْ اعْتَفَى بِهِ أَخْرَجَ قَفَارَ مَنْ
 نرزی کند بپای خود و هر کس عفو کند بپای خود تنگ سازد او را بر جلدی کند او را
 مَنْ كَثُرَ مِنْ أَحَدٍ لَمْ يَخْلُ مِنْ حَقِّهِ عَلَيْهِ وَمُسْتَحَقٌّ بِهِ
 هر کس با بسیار شود مزاح او خالی نباشد از بدی و بداندیشی و سبک ساختن او را
 مَنْ لَمْ يَتَّقِ النَّاسَ وَعَظَّمَ اللَّهُ النَّاسَ بِهِ مَنْ
 هر کس بپزد برد مردم خدا بپزد دهد مردم را با او هر کس
 أَطَاعَ اللَّهَ سَجَانَهُ لَمْ يَضُرَّ مَنْ أَسْخَطَ مِنَ النَّاسِ
 فرمان برد خدا را ندان زساند با او آنکه خشم کند بر او از مردمان
 مَنْ رَضِيَ بِقِسْمِ اللَّهِ سَجَانَهُ لَمْ يَحْزَنْ عَلَى مَا فَاتَهُ
 هر کس راضی شود بجهنم خدا اندوه نکشد بر آنچه از وفات شود

أَطَاعَ مَنْ جَرَعَ فَنَفْسُهُ عَذَابُ دَامَ اللَّهُ خَالِمَ
 فرمان برداری هر کس ناری کند بر نفس خود را عذاب دهم باشد
 مغرور باشد

مَنْ أَيْقَنَ بِالْقَدَرِ لَمْ يَكُنْ بِمَانِيَةً ^{هر کس باور دارد} ^{قدر را} ^{اقتد و همین نشود} ^{بآنچه رسد با او} ^{هر کس بشناسد} ^{دنیای} ^{مَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا}
 لَمْ يَحْزَنْ عَلَى مَا أَصَابَهُ ^{هر کس باور دارد} ^{بآنچه رسد با او} ^{هر کس راضی شود} ^{بقدر} ^{مَنْ رَضِيَ بِالْقَدَرِ لَمْ يَكُنْ}
 الْحَزِرَ ^{هر کس} ^{مَنْ لَمْ يَتَعَلَّمْ فِي الصِّغَرِ لَمْ يَتَقَدَّمْ فِي} ^{بزرگی} ^{هر کس} ^{نیاموزد} ^{در کودکی} ^{نمیخواند} ^{در}
 الْكِبَرِ ^{هر کس} ^{مَنْ فَهِمَ مَوَاعِظَ الزَّمَانِ لَمْ يَسْكُنِ إِلَى حَسَنِ} ^{بزرگی} ^{هر کس} ^{دنیای} ^{بندگان و نکاد را} ^{ارام نگردد} ^{تا آخر عمر کافی}
 الظَّنِّ بِالْآيَامِ ^{هر کس} ^{مَنْ عَرَفَ خِدَاعَ الدُّنْيَا لَمْ يَغْتَرَّ} ^{بازو دگر} ^{هر کس} ^{بشناسد} ^{فرمانهای} ^{دنیای} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ}
 مِنْهَا بِحَالَاتِ الْإِحْلَامِ ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}
 لَمْ يَحْزَنْ عَلَى مَا فِي يَدَيْهِ ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}
 سِرِّهِ ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}
 عَنْ الْإِسْتِعْدَادِ ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}
 عَدِمَ الْقَمَرُ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}
 مَنْ كَانَ لَمْ يَنْفَسْ زَا جُرْكَانَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}
 حَافِظًا ^{هر کس} ^{مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ} ^{از دنیا} ^{بخواجگاه و خیالهای} ^{هر کس} ^{خشنود شود} ^{بآنچه} ^{دو نوا کرده خدا}

من اسباب

مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 لَمْ يَهْدِ فِي الدُّنْيَا ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 غَمٌّ وَلَمْ يَفْلَحْ خَصْمٌ ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 إِلَى غَايَةِ كُلِّ مَعْرِفَةٍ وَعِلْمٍ ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 لَمْ يَتْرِكْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ حَلِيلٍ صُلْحًا ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 لَمْ يَقْبَلْ مِنْ نَصُوحِ نَصِيحٍ ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 فِي أَرْوَاحِهِ ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 مَنْ عَرَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَشَقَّ أَبَدًا ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 أَبَدًا ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 مَا دَخَلَ عَيْنَ الْخَطَاءِ عَاذِرًا ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 قَادِرٌ فَلْيَتَكَلَّمْ بِكَلِمَةٍ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ حَبِيبٍ ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}
 مَنْ لَمْ يَجَازِ الْأَسَاةَ بِالْإِحْسَانِ فَلَيْسَ مِنَ الْكِرَامِ ^{هر کس} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا} ^{از اسباب} ^{دنیای} ^{مَنْ اسْتَبَابَ الدُّنْيَا}

وَمَنْ أَحْبَبَ الرَّاحَةَ فَلْيُؤْتِمْ
وَمَنْ أَحْبَبَ الدُّنْيَا فَلْيُؤْتِمْ

لَمْ يَحْزَنْ
هرگز نترسد

مَنْ لَمْ يَحْسِنِ الْعُقُوفَاءَ سَاءَ بِالْإِنْتِقَامِ . مَنْ لَمْ يَرْصَ
 هر کس که نیکو از نگاه در نگذرد بدی کند بیکس خدای هر کس دافعی نشود
 بِالْقَضَاءِ دَخَلَ الْكَفَرِ دِينَهُ . مَنْ لَمْ يُؤْفِقْ بِالْحِزَاءِ
 در باید کفر در دین او هر کس توفیق نیابد جزا عمل
 أَفْسَدَ الشَّكَّ نَفْسَهُ . مَنْ لَمْ يَسْتَغْنِ بِاللَّهِ عَنِ الدُّنْيَا
 تباه کرد اند شک فقر او هر کس بی نیاز گردد بخدا از دنیا
 فَلَا دِينَ لَهُ . مَنْ لَمْ يُؤْتِرْ لِأَحْرَقَةٍ عَلَى الدُّنْيَا فَلَا عَقْلَ
 دین نیست در او هر کس بر نگیرد از حق را بر دنیا خرد نیست
 لَهُ . مَنْ لَمْ يُؤْكِدْ قَدِيمَ حِدِيثِهِ شَانَ سَلَفِهِ وَخَانَ
 مآورا هر کس استوار نگردد اند نیکو و کهنه را بنویس عینا کرد و نادر کرد
 خَلْفَهُ . مَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ لَفْظُهُ وَمَنْ كَثُرَ هَوَاهُ
 نیکو و آینه او هر کس بسیار شود گفتار او بسیار شود پیروده او و هر کس بسیار کرد مزاج او
 كَثُرَ سَخْفُهُ . مَنْ لَمْ يَرْحَمْ النَّاسَ هَنَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى
 بسیار کرد بافتن او و زیان هر کس رحم نکند بر مردم منع کند خدا از او
 رَحْمَتَهُ . مَنْ لَمْ يَنْصِفِ الْمَظْلُومَ مِنَ الظَّالِمِ سَلَبَهُ
 رحمت خود را هر کس داد نهد ستم دینار از ستمکار برباید
 اللَّهُ تَعَالَى قَدَرَتَهُ . مَنْ لَمْ يَكْتَسِبْ بِالْعِلْمِ مَا لَا يَكْتَسِبُ
 خدا از او توانا او را هر کس بدست یابد بعلم مال بداند
 بِرَحْمَتِهِ . مَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِالْعِلْمِ كَانَ حُجَّةً عَلَيْهِ وَوَالًا
 بران دینا و جمال هر کس کار نکند بعلم باشد بهانه برو دگر گفتار او
 مَنْ لَمْ يَكُنْ لِسُخَاوٍ وَلا حَيَاءٍ فَالْمَوْتُ خَيْرٌ مِنْ الْحَيَاةِ
 و هر کس که او را نباشد سخاوت و حیاء مردن بهتر است او را از زندگی
 مَنْ لَمْ يَكُنْ هَمَّهُ مَا عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لَمْ يَدْرِكْ مَسْنَاهُ
 هر کس که نباشد قصد و خواهش آنچه نزد خدا از حیث در نیابد آرزوهای خود را

من لم يدرك

مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى مَضَى التَّعْلِيمِ بَقِيَ فِي ذُلِّ الْجَهْلِ
 هر کس صبر نکند بر مودش آموزگاری بماند در خواری نادانی
 مَنْ لَمْ يَهْدِ بِنَفْسِهِ لَمْ يَنْتَفِعْ بِالْعَقْلِ . مَنْ لَمْ يَقْبَلِ
 هر کس بآینه نگردد نفس خود را سود نگیرد هر کس قبول نکند
 التَّوْبَةَ عَظُمَتْ خَطِيئَتُهُ . مَنْ لَمْ تَسْكُنِ الرَّحْمَةَ قَلْبُهُ
 توبه را بزرگ شود گناه او هر کس آرام نبخشد رحمت خدا دل او را
 قَلَّ لِفَتَاهَا لَعْنَةُ عَيْنِ حَاجَتِهِ . مَنْ لَمْ تَعْرِفْ الْكُرْمَ مِنْ
 اندک رسد رحمت خدا او نزد حاجتمندی او هر کس که کرم در
 طَبْعِهِ فَلَا تَرْحَمَهُ . مَنْ لَمْ يَرْحَمْ مِنْ صَدِيقٍ إِلَّا بِإِثَارِهِ
 طبیعت او نهی برود هم مکن هر کس خشنود نکرد از دوست خود مگر بر کینه او
 عَلَى نَفْسِهِ دَامَ سَخْفُهُ . مَنْ كَانَتْ صَحْبَتُهُ فِي اللَّهِ سَجَاةً
 بر نفس خود بیاید خشم او هر کس را باشد همیشگی او در رضای خدا
 كَانَتْ صَحْبَتُهُ كَرِيمَةً وَمَوَدَّتُهُ مُسْتَقِيمَةً . مَنْ لَمْ يَكُنْ
 باشد همیشگی او گرامی و دوستی او راست و پایدار هر کس نباشد
 مَوَدَّتُهُ فِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَاحْذَرَهُ فَإِنَّ مَوَدَّتَهُ لَسِيمَةٌ
 دوستی او در رضای خدا نگارد کرد از او بد دوستی دوستی او پست است
 وَصَحْبَتُهُ مَسْوَفَةٌ . مَنْ سَلَّمَ اللَّهُ سُبْحَانَ سَلَامًا وَمِنْ حَارِبَةٍ
 و همیشگی او سفاهت هر کس استی کند با خدا بیلافت دارد او را خدا هر کس جویبار
 حَرِبَةٍ . مَنْ لَمْ يَكُنْ أَفْضَلَ خِلَالِ أَدَبِهِ كَانَ أَهْوَنَ
 خدا را بزرگتر از او هر کس ادب او باشد پست ترین
 أَحْوَالِهِ عَطِيَّةٌ . مَنْ لَمْ يَحِطِ النِّعَمَ بِالشُّكْرِ لَهَا فَقَدْ عَضَّهَا
 خالهای او و هلاکی او هر کس قرار نگیرد نعمت را بشکر نیست بحقیق که برآورد
 لَذْوِهَا . مَنْ لَمْ يَحْمِلْ مَوْنَةَ النَّاسِ فَقَدْ أَهْلَقَهُ
 نعمتها را پیستی هر کس بر نگیرد گرامی مردم را بحقیق که توانا و خود را

لَا تَقَالِهَا. مَنْ يَحْتَزُّ مِنَ الْمَكَائِدِ قَبْلَ وَقْعِهَا لَمْ يَنْفَعِ
 هر کس بیهوشی از کیدها بشمارد و آفت را نداند سود نبرد
 الْأَسَفُ عِنْدَ هُجُومِهَا. مَنْ اسْتَعَانَ بَعْدَ وَهٍ عَلَى حَاجَتِهِ
 پشیمانی نزد آفتی که در کیدها هر کس یاری جوید بعد از ضرر حاجت خود
 أَزْدَادَ بَعْدَ امْنِهَا. مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ سَجَانَهُ أَضَارَتْ
 زیاده شود دو یار از خیرت هر کس توکل کند بر خدا روش گردد
 لَمْ يَشْهَبَتْ وَكْفَى الْمُؤَنَاتِ وَأَمِنْ التَّيَبَاتِ. مَنْ
 مراد از چهره های پوشیده و بپاید در بایستای او و امن گردد از زنجیرا هر کس
 لَمْ يَتَقَدَّمْ إِخْلَاصَ النِّيَّةِ فِي الطَّاعَاتِ لَمْ يُظَفَّرْ
 پیش نرود پاکیزگی نیت را در طاعتها ظفر نیابد
 بِالْمَثُوبَاتِ. مَنْ لَمْ يُصْبِرْ عَلَى كُذْبِهِ صَبَرَ عَلَى الْإِفْلَاسِ
 بر تواریا هر کس صبر نکند بر بخور و گشایش خود باید که صبر کند بر مفقودی
 مَنْ لَمْ يَنْتَفِعْ بِالنَّاسِ. مَنْ لَمْ يَتَضَعْ عِنْدَ نَفْسِهِ لَمْ
 هر کس سود نگیرد بغير خود مردم هر کس بفرستد نزد خود
 يَرْفَعْ عِنْدَ غَيْرِهِ. مَنْ لَمْ يُضِلْ نَفْسَهُ لَمْ يُضِلْ غَيْرَهُ
 بلند نکند نزد غیر خود هر کس گم نکند نفس خود گم نکند غیر خود
 مَنْ لَمْ يَسْتَظِرَّ بِالْيَقِظَةِ لَمْ يَنْتَفِعْ بِالْحَفِظَةِ. مَنْ
 هر کس پشتمانی نشود بیداری سود نبرد به نگهبانیان هر کس
 لَمْ يَكُنْ أَمْلَكَ شَيْءٍ بَعَثَلَهُ لَمْ يَنْتَفِعْ بِمَوْعِظَةٍ. مَنْ
 نباشد خداوند تر از چیزی برای او عقل او باشد سود نبرد به پیروی هر کس
 لَمْ يُؤَقِّنْ قَلْبَهُ لَمْ يُطِيعْ عَمَلَهُ. مَنْ لَمْ يَمْلِكِ الْآخِرَةَ لَمْ
 راست نداشت دل او فرمان او نباشد عمل او هر کس نگذرد از برای آخرت
 يَنْتَلِ أَمَلَهُ. مَنْ لَمْ يَمْلِكِ شَهْوَتَهُ لَمْ يَمْلِكْ عَقْلَهُ
 نرسد بآرزوی خود هر کس که خداوندی آرزوی خود نکند خداوند عقل نشود

لَمْ يَنْفَعِ
 سود نگیرد

من استر

مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْإِحْسَانَ لَمْ يَبْعُدْ إِلَّا الْخُرْمَانَ. مَنْ لَمْ
 هر کس شکر نیکوئی کردن نکند باز نگردد بپا و مگر نوبیدی هر کس
 يَصْدُقَ اللَّهَ سَجَانَهُ خَوْفُهُ لَمْ يَنْبَلِ مِنْهُ الْإِمَانُ
 راست نیارد از خدا ترس خود را نرسد از خدا باو دستکاری
 مَنْ لَمْ يَحْمِلْ قَبْلَهُ لَمْ يَسْمَعْ جَمِيلًا. مَنْ لَمْ يَدَاوِ شَهْوَتَهُ
 هر کس نیکو نکند نیکو نشود هر کس دوا نکند شهوة خود
 بِاللَّيْلِ لَمْ يَزَلْ عَلِيلًا. مَنْ لَمْ يُصْلِحْ عَلَى اخْتِيَارٍ
 بترک شهوة همیشه بیمار باشد هر کس شایسته گزینش
 اللَّهُ سَجَانَهُ لَمْ يُصْلِحْ اخْتِيَارَهُ لِنَفْسِهِ. مَنْ لَمْ يُصْلِحْ
 خدا نگردد شایسته نباشد گزیدن او از برای نفس خود هر کس شایسته
 عَلَى آدَبِ اللَّهِ سَجَانَهُ لَمْ يُصْلِحْ عَلَى آدَبِ نَفْسِهِ
 ادب خدا نگردد شایسته ادب نفس خود نباشد
 مَنْ لَمْ يَكُنْ لِعَقْلِ يَزِينَهُ لَمْ يَنْبَلِ. مَنْ لَمْ يُصِغْ
 هر کس نباشد مراد از خردی که تبار اید او را راست نباشد هر کس همراه نگذارد
 الْإِخْلَاصَ عَمَلَهُ لَمْ يَقْبَلْ. مَنْ لَمْ يُضَفِّكْ مِنْهُ حَيَاؤُهُ
 اخلاص را با عمل خود مقبول نگیرد او را هر کس داد و تر استاند ازو شرم او
 لَمْ يُضَفِّكْ مِنْهُ دِينَهُ. مَنْ لَمْ يَخْلَفْ لَمْ يَنْتَفِعْ بِقَرِينَةٍ
 نشان داده ترا ازو دین او هر کس خفا و سود بخشند باو همنشی او
 مَنْ لَمْ يَكُنْ لِمِنْ دُونِهِ لَمْ يَنْبَلِ حَاجَتُهُ. مَنْ لَمْ يَدَاوِ
 هر کس نباشد از برای کمتر از خودش نرسد حاجت خود هر کس مداوا نکند
 مِنْ فَوْقَ لَمْ يَدْرِكْ بَغْيَتَهُ. مَنْ لَمْ يَعْرِفْ مَضَرَّةَ
 بالکسر که برتر از دست در نیابد از دوی خود را هر کس نشناسد مضرت
 الشَّيْءِ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْإِمْتِنَاعِ مِنْهُ. مَنْ لَمْ يَنْفَعِ الْخَيْرُ
 چیزی را توان نباشد بر منع نفس خود از آن هر کس نشناسد سود نیکوئی را

حَسَنٌ
 نیکو باشد

لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْعَمَلِ بِهِ ^{توانا نشود} مَنْ لَمْ يُعِنَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيَّ ^{هرگز را یاری نکند خدا}

نَفْسِهِ لَمْ يَنْتَفِعْ بِمَوْعِظَةٍ وَاعِظًا ^{نفس او سود نکند} مَنْ لَمْ يُعْتَبِرْ بِغَيْرِ الدُّنْيَا ^{هرگز پند نگیرد}

وَصُوفِهَا لَمْ يَجْعَلْ فِيهِ الْمَوَاعِظَ ^{و کرد شهرها و او نگذاشت} مَنْ ظَفَرَ بِالدُّنْيَا ^{هرگز دست یابد بر دنیا}

نُصِيبَ وَمَنْ فَاتَتْهُ تَعَبٌ ^{بر یابد و هرگز دست نیابد بر دنیا} مَنْ حَارِبَ النَّاسِ حُرِبَ ^{بهرگز بجنگد}

وَمَنْ أَمَرَ السَّلْبَ سُلِبَ ^{و هرگز امر کرد} مَنْ خَافَ اللَّهَ سَجَّانًا مَنَّهُ ^{در بخشن مال نبوده شود بزرگوار و هرگز بتسدا رخدا این که داند}

اللَّهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ^{خدا او را از هر چیزی} مَنْ خَافَ النَّاسَ أَخَافَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ ^{هرگز بترسد از مردم بترسد خدا او را}

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ^{از هر چیزی} مَنْ جَعَلَ مَلَكًا خَادِمًا لِدِينِهِ انْقَادَ كُلِّ ^{هرگز بگرداند}

سُلْطَانٍ ^{بشاهی} مَنْ جَعَلَ دِينَهُ خَادِمًا لِلْمَلِكِ طَمَعُ فِيهِ كُلِّ ^{هرگز بگرداند}

إِنْسَانٍ ^{آدمی} مَنْ تَهَاوَنَ بِالْدِّينِ هَانَ وَمَنْ غَالَبَهُ الْحَقُّ ^{هرگز خدای کند بآیین خدا شود و هرگز غالباید بر حق}

لَانَ ^{نرم شود} مَنْ شَرِبَ لِقَابَ التَّقَى لَمْ يَسِرْ بِأَلٍ ^{هرگز بنوشد} مَنْ أَمَلَ ^{نم نگیرد}

لِقَابَ الْحَسَنِ لَمْ يَتَكِدْ أَمَالَهُ ^{هرگز نگیرد} مَنْ رَخَّصَ لِنَفْسِهِ ذَهَبًا ^{هرگز نگیرد}

بِزِيٍّ ^{بآن خواسته} مَنْ ذَهَبَ نَفْسَهُ هَجَمَتْ بِهِيَ ^{هرگز مدام کند بانفس خود انبوه کند بالانفس}

لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْعَمَلِ بِهِ ^{توانا نشود} مَنْ لَمْ يُعِنَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيَّ ^{هرگز را یاری نکند خدا}

نَفْسِهِ لَمْ يَنْتَفِعْ بِمَوْعِظَةٍ وَاعِظًا ^{نفس او سود نکند} مَنْ لَمْ يُعْتَبِرْ بِغَيْرِ الدُّنْيَا ^{هرگز پند نگیرد}

وَصُوفِهَا لَمْ يَجْعَلْ فِيهِ الْمَوَاعِظَ ^{و کرد شهرها و او نگذاشت} مَنْ ظَفَرَ بِالدُّنْيَا ^{هرگز دست یابد بر دنیا}

نُصِيبَ وَمَنْ فَاتَتْهُ تَعَبٌ ^{بر یابد و هرگز دست نیابد بر دنیا} مَنْ حَارِبَ النَّاسِ حُرِبَ ^{بهرگز بجنگد}

وَمَنْ أَمَرَ السَّلْبَ سُلِبَ ^{و هرگز امر کرد} مَنْ خَافَ اللَّهَ سَجَّانًا مَنَّهُ ^{در بخشن مال نبوده شود بزرگوار و هرگز بتسدا رخدا این که داند}

اللَّهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ^{خدا او را از هر چیزی} مَنْ خَافَ النَّاسَ أَخَافَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ ^{هرگز بترسد از مردم بترسد خدا او را}

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ^{از هر چیزی} مَنْ جَعَلَ مَلَكًا خَادِمًا لِدِينِهِ انْقَادَ كُلِّ ^{هرگز بگرداند}

سُلْطَانٍ ^{بشاهی} مَنْ جَعَلَ دِينَهُ خَادِمًا لِلْمَلِكِ طَمَعُ فِيهِ كُلِّ ^{هرگز بگرداند}

إِنْسَانٍ ^{آدمی} مَنْ تَهَاوَنَ بِالْدِّينِ هَانَ وَمَنْ غَالَبَهُ الْحَقُّ ^{هرگز خدای کند بآیین خدا شود و هرگز غالباید بر حق}

لَانَ ^{نرم شود} مَنْ شَرِبَ لِقَابَ التَّقَى لَمْ يَسِرْ بِأَلٍ ^{هرگز بنوشد} مَنْ أَمَلَ ^{نم نگیرد}

لِقَابَ الْحَسَنِ لَمْ يَتَكِدْ أَمَالَهُ ^{هرگز نگیرد} مَنْ رَخَّصَ لِنَفْسِهِ ذَهَبًا ^{هرگز نگیرد}

بِزِيٍّ ^{بآن خواسته} مَنْ ذَهَبَ نَفْسَهُ هَجَمَتْ بِهِيَ ^{هرگز مدام کند بانفس خود انبوه کند بالانفس}

مَنْ أَعْطَى فِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَمَنْعَ فِي اللَّهِ وَاحِبَ فِي اللَّهِ فَقَدْ
 هر کس بدهد در راه خدا و باز گیرد در راه خدا و دوست دارد در راه خدا
 اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ مَنْ بَدَأَ بِالْعُطِيَّةِ مِنْ غَيْرِ طَلَبٍ وَ اكْمَلَ
 کامل کرد ایمان را هر کس آغاز کند بخشش بی طلبی و کامل کرد
 الْمَعْرُوفَ مِنْ غَيْرِ امْتِنَانٍ فَقَدْ اكْمَلَ الْإِحْسَانَ مَنْ
 نیکی را نیکی بی منت نهادن تحقیق که کامل کرد ایمنه است احسان را هر کس
 شَغَلَ نَفْسَهُ فَقَدْ تَجَرَّعَ فِي الظُّلُمَاتِ وَ ارْتَبَكَ فِي الْهَلَاكِ
 مشغول کرد اندک نفس خود را تحقیق که سرگردان شود در تاریکیها و درافتد در تباهاها
 مَنْ لَمْ يَعْرِفْ نَفْسَهُ بَعْدَ عَنْ سَبِيلِ الْحَقِّ وَ خَطِيئَةٍ
 هر کس نشناسد نفس خود را دور شود از راه راستکاری و بطلان یافتد
 الضَّلَالِ وَالْجَهَالَاتِ مَنْ رَضِيَ اللَّهُ بِسُخْطِ النَّاسِ
 کراهی و نادانیه هر کس خشنود کرد اندک خدا را بخشم مردم
 رَدَّ اللَّهُ تَعَالَى ذَا امْرَأَةٍ مِنَ النَّاسِ حَامِدًا مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ
 برگرداند خدا نگویند او را از مردم هر کس بگوید خشنودی مردم
 بِسُخْطِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ رَدَّ اللَّهُ سُبْحَانَهُ حَامِدًا مَنْ النَّاسِ ذَامًا
 بخشم خدا برگرداند خدا نگویند او را از مردم نگویند
 مَنْ أَحَبَّ وَلِيَّتَهُ لِلْبَلَاءِ جَلِيًّا بَاً مَنْ تَوَلَّى أَهْلَ
 هر کس دوست دارد او را باید که آماده کرد اندک از برای بلا سرپوشی هر کس دوست دارد بامداد اهل بیت
 الْبَيْتِ فَلَيْلِسَ لِلْحَنِّ هَابًا مَنْ لَمْ يَدْعُ وَهُوَ مُحْتَمِلٌ
 باید که درنگ کند از برای محبت کردن صانعه هر کس که بدی را ترک کند در حالی که سزوده باشد
 يَدْعُ وَهُوَ مُدْمُومٌ مَنْ لَمْ يَتَقَدَّمْ مَا لَهُ الْآخِرَةُ
 بگذارد و حال آنکه او نگویند باشد هر کس پیش نرستد مال خود را از برای آخرت
 وَهُوَ مَا جُورَ خَلْفَ وَهُوَ مَا نَوْمٌ مَنْ لَمْ يَصْحَبْ مُعِينًا
 در حالی که با ثواب باشد بگذارد و مال را هر کس یاری نکند با تو در حالی که یاری نکند

بغیر نفسیه
بغیر فقره

عالم نفس

عَلَى نَفْسِكَ فَصَحَّتْهُ وَ بَالَا عَلَيْكَ إِنْ عَلِمْتَ مَنْ مَدَحَكَ
 بر نفس تو بر یاری کنی تو را او در حالی که آفریننده بود بر تو هر کس ستایش کند تو را
 بِمَا لَيْسَ فِيكَ فَهَؤُذِمَ لَكَ إِنْ عَقَلْتَ مَنْ نَصَحَكَ كَانَتْ
 آنچه نباشد در تو بر آن نگویند است مروتا اگر دریابی هر کس بنده دهد باشد
 حَدِيثًا يَنْصَحُ غَيْرَهُ مَنْ عَشَنَ نَفْسَهُ كَانَتْ أَعْيُنُ غَيْرِهِ
 سزاوار بود به پند بر خود هر کس بداند خود را نفس خود را باشد بداند خود را غیر خود را
 مَنْ قَامَ بِعَقْرِ الْقَوْلِ وَ رَتَقَهُ فَقَدْ حَازَ الْبَلَاغَةَ مَنْ
 هر کس بایستد بخشایش گفتار و بستن بخوابد تحقیق که فراسد سخن گفتاری هر کس
 بَادَرَ إِلَى مَرْضَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَ تَأَخَّرَ عَنْ مَعَاصِيهِ فَقَدْ
 پیشداد به سوی خشنودیه خدا و تاخیر کرد از نافرمانیه او و عفت
 اكْمَلَ الطَّاعَةَ مَنْ شَفَعَ فِيهِ الْقُرْآنُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ سَتَفَعَ
 کامل کرد اندک فرمانبرداری خود را هر کس شفاعت خواهد کرد خدا را در روز قیامت قرآن شفاعت کند
 فِيهِ وَ مَنْ مَحَلَّ بِهِ صَدَقَ عَلَيْهِ مَنْ قَصَدَ فِي الْغِنَى
 در آن روز هر کس بسیار داناشود به حقان باورد داشته شود هر کس میانند روی کند در تو نگرانی
 وَالْفَقْرُ فَقَدْ اسْتَعَدَّ لِنَوَائِبِ الدَّهْرِ مَنْ عَمِيَ عَنِ
 و درویشی تحقیق که آماده شده است از برای رخسار روزگار هر کس غافل باشد از
 الْهَوَى عَمَّا حَسَنَ شَرِّهِ فِي كُلِّ أَمْرٍ مَنْ عَفَّتْ طَرَفُ
 آرزو کرد او را نیکو باشد در هر کار هر کس پائیزه باشد خلاف نموند
 حَسَنَتِ اطْرَافٍ مَنْ كَرُمَتْ نَفْسُهُ قَلَّ سِتْرُهَا
 نیکو باشد هر چه این او هر کس که گرامی باشد فقر او اندک باشد بدی او
 وَ خِلَافٌ مَنْ أَكْثَرَ الْمَنَاحِ غَشِيَتْهُ الْفَضَائِحُ مَنْ
 و در تنهایی هر کس بسیار کرد دینخواست او قدر کرد او را رسواییها هر کس
 تَجَرَّعَ فِي النَّصْحِ كَانَتْ شَرِّكَ فِي الرَّجْحِ مَنْ عَانَ
 باز کرد کانی کند او در پندگویی شریک تو باشد در سود هر کس گشایی کند

فَلَا فَضْلَ لَهُ ^{هر کس} مَنْ مَارَى السَّفِيهَ فَلَا عَقْلَ لَهُ ^{هر کس} مَتَّ ^{اگر و نباشد او را}
 صَدَقَ اللَّهُ ^{هر کس} سُبْحَانَكَ يَا مَنْ أَشْفَقَ عَلَى دِينِهِ سَلِمَ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مِنَ الرَّدَى ^{هر کس} مَنْ زَهَّدَ فِي الدُّنْيَا قَرَّتْ عَيْنَاهُ بِحَبَّةِ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 الْمَاوَى ^{هر کس} مَنْ كُنَّ فِيهِ ثَلَاثُ سَلَمَاتٍ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 يَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُنْهَى عَنْهُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 وَيَحَافِظُ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ جَلَّ وَعَلَا ^{هر کس} مَنْ سَمَحَتْ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 نَفْسُهُ بِالْعَطَا اسْتَعْبَدَ ابْنَاءُ الدُّنْيَا ^{هر کس} مَنْ لَمْ تَنْفَعَكَ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 حَيَاتُهُ فَعَدَّ مِنَ الْمَوْتَى ^{هر کس} مَنْ لَمْ يَتَحَمَّلْ ذُلَّ الصَّدِيقِ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مَاتَ وَجِدًا ^{هر کس} مَنْ لَمْ يَتَّقِ وَجْهَ الرَّجَالِ لَمْ يَتَّقِ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 اللَّهَ سُبْحَانَهُ ^{هر کس} مَنْ لَمْ يَسْتَحْيِ مِنَ النَّاسِ لَمْ يَسْتَحْيِ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ^{هر کس} مَنْ جَمَعَ لِمَعَ الْخُصِّ عَلَى الدُّنْيَا ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 الْجَلْبِيهَا فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِمُودَى الْوَقْمِ ^{هر کس} مَنْ أَعْمَدَ ^{هر کس} ^{دوست دارد}

عَلَى الدُّنْيَا

عَلَى الدُّنْيَا فَهَوَا الشَّقَى الْحَرُومِ ^{هر کس} مَنْ لَمْ يُحْسِنْ ظَنَّهُ اشْتَوَى ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مِنْ كُلِّ أَحَدٍ ^{هر کس} مَنْ طَلَبَ صَدِيقَ صِدْقٍ وَفِيَا طَلَبَ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مَا لَا يُوَحِّدُ مَنْ دَنَتْ هِمَّتُهُ فَلَا تَصْحَبُهُ ^{هر کس} مَنْ هَانَتْ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا خَيْرَ ^{هر کس} مَنْ تَجَلَّ بِمَا لَمْ يَنْفَعْ حَادَ بِهِ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 عَلَى بَعْدِ عُرْسِهِ ^{هر کس} مَنْ لَمْ يَتَعَاهَدْ عَلَى فِي الْخَلَاءِ فَفُتِيَ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 فِي الْمَلَأِ ^{هر کس} مَنْ لَمْ يَزِنْ هِدْيَ الدُّنْيَا لَمْ يَكُنْ لَهُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 نَصِيبٌ فِي جَنَّةِ الْمَاوَى ^{هر کس} مَنْ خَدِمَ الدُّنْيَا اسْتَحْدَمَتْ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 وَمَنْ خَدِمَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ خَدَمَتْهُ ^{هر کس} مَنْ كَثُرَتْ طَاعَتُهُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 كَثُرَتْ كَرَامَتُهُ ^{هر کس} وَمَنْ كَثُرَتْ مَعْصِيَتُهُ وَجِبَتْ أَهَانَتُهُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مَنْ حَسُنَتْ مَقُوبَتُهُ وَطَابَتْ عَلَيْهِ وَجِبَتْ مَوَدَّتُهُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 مَنْ رَكِبَ الْعَجَلَ رَكِبَتْهُ الْمَلَامَةُ ^{هر کس} مَنْ اطَاعَ التَّوَانِي أَحَابَ ^{هر کس} ^{دوست دارد}
 بِهِ الْمَدَامَةُ ^{هر کس} مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَقَاهُ ^{هر کس} مَنْ حَمَدَ اللَّهَ أَغْنَاهُ ^{هر کس} ^{دوست دارد}

مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ اجْتَبَاهُ مَنْ دَعَى اللَّهَ أَحَابَهُ مَنْ شَكَرَ
 خدایا هر که فرمان برد خدایا زیاد کرد از خدایا هر که بخواند خدایا قبول کند دعا و اورا هر که شکر خدا گوید
 اللَّهُ زَادَهُ مَنْ شَكَرَ النِّعَمَ جَعَلَهُ اسْتَحْقَ الْمَزِيدَ قُلْ
 زیاد کرد از خدایا هر که انعام شکر گفت خدا گوید سزاوارست زیاده را بشود
 أَنْ يُظَهَرَ عَلَى لِسَانِهِ مَنْ دَمَ نَفْسَهُ اسْتَحْقَ الْمَزِيدَ
 اشکارا شود بر زبان او هر که بدو کند نفس خود را
 أَصْلَحَهَا مَنْ مَدَحَ نَفْسَهُ فَقَدْ ذَكَّهَا مَنْ كَثُرَ شُكْرُهُ
 شایسته کرد آن را هر که ستایش کرد نفس خود را تحقیق که بکشد نفس خود را هر که بسیار کرد شکر او
 كَثُرَ خَيْرُهُ مَنْ قَلَّ شُكْرُهُ زَالَ خَيْرُهُ مَنْ لَمْ يُحْسِنِ
 بسیار کرد خیر او هر که اندک کرد شکر او دور شود خیر او هر که نیکوئی نکند
 فِي دَوْلَتِهِ خَذَلَ فِي نَكْبَتِهِ مَنْ شَمِتَ بِزَلَّتْ غَيْرُهُ
 در دولت خود خدای پیوسته در بی دولت او هر که شاد گامی کند بفرزیدن غم خود
 شَمِتَ غَيْرُهُ بِزَلَّتْ مَنْ خَلَّ عَلَى الْمَحْتَاجِ بِمَا لَدَيْهِ سَخَطَ
 شاد گامی کند غم او بفرزیدن او هر که خنجر کند بر محنت زده است خنجر کرد
 اللَّهُ عَلَيْهِ مَنْ كَانَتْ الدُّنْيَا هَيْبَتَهُ طَالَ يَوْمُ الصِّيمَةِ
 خدا بر او هر که باشد دنیا دینش دراز کرد در روز قیامت
 سَقَاؤُهُ وَغَمَّهُ مَنْ أَوْسَعَ اللَّهُ عَلَيْهِ نِعْمَ وَجَبَ عَلَيْهِ
 بد بخورد و مانده او هر که فراخ سازد خدا بر او نعمت های خود را و بجا آید بر او
 أَنْ يُوسِعَ النَّاسَ أَنْفُسًا مَنْ زَادَهُ اللَّهُ كَرَامَةً
 آنکه فراخ کرد دلها بر مردم نعمت داد خود را هر که زیاد کرد خدا بکرامت استحقاق
 فَحَقِيقُ أَنْ يَزِيدَ النَّاسَ كَرَامًا مَنْ أَهَمَّ بِرِزْقِ عَدُوِّهِ
 پس سزاوارست بیکم زیاد کرد آنرا بر مردم را بکرامت استحقاق هر که اندیشه کند برای دشمنی خود
 لَمْ يَفْلَحْ أَبَدًا مَنْ أَوْلَى نَفْسَهُ فَقَدْ اسْتَعْبَدَ بِهَا
 رستگار نیاید همیشه هر که بدو نماید نفس خود را تحقیق بنده کرد از آنکه با و دهد نعمتها را

حَتَّى يُعْتَقَهُ الْقِيَامُ بِشُكْرِهَا مَنْ لَمْ يَرْبِ مَعْرُوفَ
 تا آنکه آزاد کرد از او را استخوان بنشکر گفت آن را هر که بنمرد در دنیا بنمرد در آخرت
 فَقَدْ ضَيَّعَهُ مَنْ مَنَعَ مَعْرُوفَ فَقَدْ كَذَرَ مَا صَنَعَهُ
 تحقیق که ضایع کرد آنرا هر که منتهی نکرد بنمرد در دنیا بنمرد در آخرت
 مَنْ عَمِلَ بِالْأَمَانَةِ فَقَدْ أَمَّلَ الدِّيَانَةَ مَنْ عَمِلَ
 هر که عمل کند با امانت تحقیق که کامل سازد دین داری هر که عمل کند
 بِالْخِيَانَةِ فَقَدْ ظَلَمَ الْأَمَانَةَ مَنْ شَكَرَ اللَّهَ
 بنیاد استحقاق تحقیق که ظلم کند بر امانت هر که شکر کند خدا را
 سَجَانَةً وَجَبَ عَلَيْهِ شُكْرُ بَانَ إِذْ وَفَّقَهُ لِسُكْرِ
 واجب کرد بر او دو شکر چونکه توفیق داده او را بنشکر
 وَهُوَ شُكْرُ الشُّكْرِ مَنْ اتَّبَعَ الْإِحْسَانَ وَاحْتَمَلَ
 و آن شکر شکرست هر که بدی احسان و بر کرد
 حَيَايَاتِ الْإِحْسَانِ وَالْحَيَرَانِ فَقَدْ أَمَّلَ الْبِرَّ
 نگاهان برادرانرا و همسایگان تحقیق که کامل کرد اندک نیکوئی را
 مَنْ دَفَعَ الْخَيْرَ بِالْشَّرِّ غَلِبَ مَنْ دَفَعَ الشَّرَّ بِالْخَيْرِ
 هر که برافکارد خیر را به بدی پیست شود هر که برافکارد بدی را به نیکوئی
 غَلِبَ مَنْ غَضَّ طَرَفَ أَرَاخِ قَلْبِهِ مَنْ كَثُرَ فِي كَرِهِ
 غالب آید هر که بپوشد اسوده کرد اندک دل خود را هر که بسیار شود یا خدا
 اسْتَبَارَ لَبِّهِ مَنْ أَطْلَقَ طَرَفَ جَلْبِ حَقِّهِ مَنْ غَضَّ
 روشن کرد خرد او هر که بپشاید چشم خود را بنماید بسوی خود نیکوئی را
 طَرَفَ قَلِّ اسْفِهِ وَأَمَّنْ تَلَفَ مَنْ كَثُرَ قَوُّهُ فَكَلَّ
 چشم خود را اندک کرد و بیمناکی او ایمن کرد از بتلاشی هر که بسیار شود قناعت او اندک شود
 خُسُوعَهُ مَنْ رَغِبَ فِيمَا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى كَثُرَ سَجُودُهُ
 ناری او هر که آرزو کند در آنچه نزد خداست بسیار باید که کند سجده خدا را

الإحسان
 احسان کند

وَرَكَوعٌ مَنْ قَنَعَ عَرْوَ اسْتَفْغَرَ مَنْ طَمَعَ ذُلَّ وَتَقَتَّى
 در کوع هر کس قانع شود عرق زد کرد و در کوع هر کس طمع کند خوار شود و در کوع هر کس بترسد
 مَنْ كَرِمَتْ نَفْسُهُ صَغُرَتْ الدُّنْيَا فِي عَيْنَيْهِ مَنْ
 هر کس با کرامت شود نفس او کوچک گردد دنیا در چشم او هر کس
 حَسَنَ خُلُقِهِ كَثُرَ مَحَبُّوهُ وَأَسْنَتُ النَّفُوسِ بِهِ مَنْ
 نیکو شود خوی او بسیار شود دوستان او و خیزد جانها با او هر کس
 اسْتَعَانَ بِالْحِجْمِ عَلَيْكَ غَلَبَكَ وَتَفَضَّلَ عَلَيْكَ مَنْ نَقَلَ
 پاری جوید بر تو با کسی بر تو غالب شود و افزون آید بر تو هر کس باز گوید
 إِلَيْكَ فَقَلَّ عَنْكَ مَنْ بَلَغَكَ شِمَكَ فَقَدْ شِمَكَ
 به تو رسید به تو کم آید از تو هر کس به تو رساند شتم تو را به تو رسید تو را شتمند
 مَنْ شَرِدَ لَكَ بِالْبَاطِلِ شَهِدَ عَلَيْكَ مِثْلَهُ مَنْ
 هر کس گواهی دهد از برای تو با باطل شاهد علیه تو باشد مثل او هر کس
 الْحَقَّ فِي سُؤَالِهِ دَعَا إِلَى حَرَمَانِهِ مَنْ كَلَّفَكَ مَا
 حقا در خواستاری خود بخواند خود را بسوی نوسیدی خود هر کس تکلیف کند ترا با بخت
 لَا يَطِيقُ فَقَدْ أَفْنَاكَ فِي عَصِيَانِهِ مَنْ حَصَّنَ سِرَّهُ
 نایب آن ندانستی به حقیق که نیست گرداند ترا در نافرمانی خود هر کس نگاهدارد سحر خود
 مِنْكَ فَقَدْ اتَّهَمَكَ مِنْ شُكْرِ لَيْكَ غَيْرَكَ فَقَدْ
 از تو حقیق که متهم دارد ترا هر کس شکر دیگری گوید نزد تو حقیق که جفا
 سَأَلَكَ مِنْ قَبْلِ مَعْرِفَتِكَ فَقَدْ أَذَلَّ لَكَ جَلَالَتَهُ
 که چیزی خواهد از تو قبل معرفت تو هر کس قبل کند چیزی را حقیق که خوار گرداند از برای تو نزد خود
 وَعَمَّرَتْهُ مَنْ قَبِلَ مَعْرِفَتَكَ فَقَدْ بَاعَكَ عَمَّرَتْهُ
 و عمرانی خود را هر کس قبل کند چیزی را حقیق که بفروشد به تو عمر خود را
 وَمَرُوتَهُ مَنْ صَحَّتْ مَعْرِفَتُهُ انْصَرَفَتْ عَنِ الْعَالَمِ
 و جاعری خود را هر کس با درست کرد شناخت او برگردد از عالم

الْفَانِي نَفْسَهُ وَهَمَّتْهُ مَنْ سَلَبَهُ الْحَوَادِثُ مَا لَا آفَادَ
 فنا شوده نفس او همت او هر کس برباید افتادن فتنها مال او را فایده دهد بیاو
 الْحَذَرُ مَنْ نَقَالَتْ عَلَيْهِ كَلَامَاتُ الزَّمَانِ كَسَبَتْهُ
 نگاره گرفتن هر کس بیایی رسد بر او بد بختیها روزگار کسب کند از او
 فَضِيلَةُ الصَّبْرِ مَنْ بَرَّ قَالِدِيَّةَ بَرِّهِ وَوَلَدَهُ مَنْ
 ثواب صبر هر کس نیکو کند بامادر و پدید نیکی کند با او هر کس
 لَمْ يَرَبِّ مَعْرُوفٍ فَكَانَهُ لَمْ يَصِفْهُ مَنْ تَعَتَّبَ
 نبرد بر خود را بخل خوش گویند نگارده است از چیزی هر کس عتاب نکند
 عَلَى الدَّهْرِ طَالَ مَعْتَبُهُ مَنْ لَا يَتَفَعَّلُ صِدَاقَتَهُ
 بر روزگار دراز شود جایگاه او هر کس سود بخشد ترا دوستی او
 صِرَتَكَ عِدَاوَتَهُ مَنْ لَا يَتَغَاوَلُ عَنْ كَثِيرٍ مِنَ الْأُمُورِ
 زبان بخشد ترا دشمنی او هر کس تغافل نکند از بسیار کارها
 تَنَقَّصَتْ عِلْمُوتُهُ مَنْ كَانَ نَفْعُهُ فِي مَضَرَّتِكَ
 ناخوش گردد از نیکوکاری او هر کس رابشه سود او در زیان تو
 لَمْ يَخْلُ فِي كُلِّ حَالٍ مِنْ عِدَاوَتِكَ مَنْ لَمْ يَنْصَحْكَ
 خالی نباشد در همه حال از دشمنی تو هر کس نندهد ترا
 فِي صِدَاقَتِهِ فَلَا تَعْدِرُهُ مَنْ غَشَّكَ فِي عِدَاوَتِهِ
 در دوستی خود معذور مدار او را هر کس بد گوید ترا در دشمنی خود
 فَلَا تَلْمُ وَلَا تَعْدِلْ مَنْ أَيْسَرَ شَيْءٌ سَلَا عَنَهُ
 سزاش نمی آید و منع مکن او را هر کس نوسید گردد در چیزی برگردد از او
 مَنْ صَدَقَتْ لَهُجَّتُهُ صَحَّتْ حُجَّتُهُ مَنْ عَطَفَ عَلَيْهِ
 هر کس با راست باشد درست شود سبقت او هر کس بر کرد بر او
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ ابْلِيَاهُ مَنْ وَكَّلَ بِالمَوْتِ إِحْتَاجُهُ
 شب و روز برینانداور او هر کس که حواله شود برو مرگ محتاج گرداند او را

وَأَفْنَاهُ مَنْ زَرَعَ الْإِحْسَانَ حَصْدًا لِحَسَنٍ مَنْ مَنَ بِالْحَسَنِ
 وَبَسْتِ كَرَامَتُهُ هَرَسَ بَكَارٍ كَمَلًا بِدُرُودٍ دَهْمًا هَرَسَ مَنَ بِمَنْجَرٍ
 فَكَانَهُ لَمْ يَحْسَنَ مَنَ اشْتَمَاتَ أَذْلًا مَنَ اسْتَدَامَ قَرْعًا
 بِنِجَاسَتِكَ بِنُكْرَى نَكْرَةً هَرَسَ ارْزُومَنْدِشُورِ بَرَكْتِ دُرُودِ طَلَبِ
 الْبَابِ وَلَجَ وَلَجَ مَنَ غَفَلَ عَنِ حَوَادِثِ الْأَيَّامِ
 دُرُوبِ وَبَالِغِ كَنْدِ دُرُودِ بَكْسَايَا دُرُوبِ هَرَسَ غافل شود از قضا
 أَيْقَظُهُ الْحَمَامُ مَنَ أَقْعَدَتْهُ نِكَابَةُ الْأَيَّامِ أَقَامَتْهُ
 بِنَدَارِ كَرَامَتِ مَرَكِ هَرَسَ بِنَشَانِ دُرُودِ كَلَانِ بِلَيْدِ ارْزُومَنْدِشُورِ
 مَعُونَةُ الْكِرَامِ مَنَ شَبَّ نَارَ الْفِتْنَةِ كَانَ وَقُودًا لَهَا
 يَابُورِ أَهْلُكُمْ هَرَسَ بِلَغْوِ دُرُودِ فِتْنَةٍ بَاشْدُودِ هَرَسَ آتَشِ
 مَنَ بَاعَ نَفْسَهُ بِغَيْرِ نَفْسٍ الْحَيَّةُ فَقَدْ ظَلَمَهَا مَنَ
 هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ بِنِجَاسَتِكَ بِنُفْسِ خُودِ بِنُفْسِ خُودِ
 صَحْبُ الْإِقْتِصَادِ دَامَتْ صَحْبَةُ الْغِنَاءِ وَجَبَّ الْإِقْتِصَادُ
 يَادِ رَاسْتِ دُرُوبِ كَرَدِ بَيَادِ قُوتُكُی مَرَاوِرَ فِدُوسْتِ كَرْدِ دَامَتْ دُرُوبِ
 فُضْرُهُ وَخَلَّاهُ مَنَ كُنْتَ سَيِّئًا فِي بَلَاءٍ وَجَبَّ عَلَيْهِ
 دُرُوبِ دُرُوبِ هَرَسَ كَرْدِ قُبَاثِي سَبَبِ دُرُوبِ وَاجِبِ بِنُفْسِ
 اللَّطْفِ فِي عِلَاحِ دَائِهِ مَنَ عَانَدَ الْحَقَّ قَتَلَهُ وَمَنَ
 كَرَمَتِ دُرُوبِ هَرَسَ دُرُوبِ دُرُوبِ دُرُوبِ دُرُوبِ دُرُوبِ
 نَعَدَّ عَلَيْهِ ذُلُّهُ مَنَ اتَّبَعَ هَوَاهُ ذُلُّهُ وَأَصْلُهُ
 عَزِيزِي كَرْدِ بَاقِ خَلَا كَرْدِ دُرُوبِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ بِنُفْسِ خُودِ
 مَنَ لَمْ يَشْكُرِ النِّعْمَ مَنَعَ الزِّيَادَةَ مَنَ لَمْ يَهْدِ
 هَرَسَ شُكْرِ نَفْسِ كَرْدِ دُرُوبِ هَرَسَ زِيَادَتِ بِنُفْسِ خُودِ
 نَفْسُهُ قَضَى سُوءَ الْعَادَةِ مَنَ عَدَلَ سِفْهًا فَقَدْ
 نَفْسِ خُودِ دُرُوبِ كَرْدِ دُرُوبِ هَرَسَ مَلَامَتِ كَرْدِ نَادَا بِنُفْسِ خُودِ

عَرَضَ

عَرَضَ لِنَفْسِهِ مَنْ أَتَرَكَ بَشِيرَةً فَقَدْ أَتَرَكَ عَلَى
 دُرُوبِ دُرُوبِ هَرَسَ دُرُوبِ دُرُوبِ دُرُوبِ دُرُوبِ دُرُوبِ
 نَفْسِهِ مَنْ سَاءَ لَفْظُهُ سَاءَ حَظُّهُ مَنْ أَطْلَقَ طَرَفَ لِحْطَلِ
 نَفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 حَتْفُ مَنْ أَطْلَقَ لِسَانَهُ أَبَانَ عَنْ سَخِيفَةٍ مَنْ وَصَلَ
 مَرَكِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 وَهُوَ مَعْدَمٌ خَيْرٌ مِمَّنْ جَفَاكَ وَهُوَ مَكْبَرٌ مَنْ اسْتَبَدَّ
 دُرُوبِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 بَرَاءَةً فَقَدْ خَاطَرَ وَغَرَّزَ مَنْ أَطْمَانَ قَبْلَ الْإِحْتِيَا
 بِلَايَةِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 نَدَمٌ مَنْ أَمَرَ سَمٌّ مَنْ حَفِظَ التَّجَارِبَ أَصَابَتْ
 بِنِجَانِ شُدِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 أَعْمَالُهُ مَنْ جَنَّبَ الْكُذْبَ صَدَقَتْ أَقْوَالُهُ مَنْ
 كَارِهَاتِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 كَانَ لَهُ فِي اللَّيَامِ حَاجَةٌ فَقَدْ خَذَلَ مَنْ تَجَلَّبَّى الْقَبْرَ
 بَاشْدِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 وَالْقَنَاعَةُ عَزَّ وَنَبَلُ مَنْ سَلَا عَنْ مَوَاهِبِ الدُّنْيَا
 دُرُوبِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 عَزَّ مِنَ الْحَقِّ الْعِيقَةُ وَالْقَنَاعَةُ خَالِفُهُ مَنْ حَسَنَتْ
 عَزِيزِي كَرْدِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 نَيْتُهُ أَمَدُهُ التَّوْفِيقُ مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ أَعْوَزَهُ الصَّدَقُ
 أَنْدِشِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ
 وَالزَّفِيقُ مَنْ لَمْ يَحْسَنِ خُلُقَهُ لَمْ يَحْمَدْ طَرِيقَهُ مَنْ
 هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ هَرَسَ بِنُفْسِ خُودِ

لَمْ يَكِلْ عَقْلَهُ لَمْ يَقُمْ بِنَاقِهِ مَنْ صَبَرَ عَلَى طَاعَةِ
 هرگز تمام نباشد عقلاو این توان بود از تباهاها و هرگز صبر کرد بر طاعت خدا
 اللَّهُ وَعَنِ مَقَاصِيهِ فَهَوَّ الْجَاهِدُ الصَّبُورُ مَنْ اعْتَمَدَ
 و از مافیهها و مقاصد او بر اوست غراکنده هرگز اعتماد کند
 عَلَى الدَّائِي وَالْقَبَاسِ فِي مَعْرِفَةِ اللَّهِ صَلَّ وَتَصَعَّبَتْ
 بر دای و قیاس در شناسائی خدا مگر شود و دشوار گردد
 عَلَيْهِ الْأُمُورُ مَنْ ضَاقَتْ سَاحَتُهُ قَلَّتْ رَاحَتُهُ
 بر کارها هرگز تنگ کرد سینه او کم کرد آسایش او
 مَنْ ادَّعَى مِنَ الْعِلْمِ غَايَتَهُ فَقَدْ أَظْهَرَ مِنَ الْجَهْلِ نَهَائِيَتَهُ
 هرگز معوی کند دانستن پایان علم را از نادانی بیان آزا
 مَنْ ظَنَّنَا نَفْسَهُ خَيْرًا فَقَدْ أَوْسَعَهَا صَبْرًا مَنْ وَرَدَ
 هرگز گمان برد بنفش خود نیکی را عقوبت کرده که از آن بفرماند
 مَنَاهِلَ الْوَقَارِ وَیَ مِنْ مَشَارِبِ الصَّفَا مَنْ تَشَاغَلَ
 در دامگاه وفا میرا بشود از سرچشمهای روشنائی هرگز مشغول گردد
 بِالسُّلْطَانِ لَمْ يَتَفَرَّغْ لِلْأَخْوَانِ مَنْ اسْتَقَادَهُ هَوَاهُ
 پادشاه نهد از برای برادران هرگز کشید بسوی خود او را از دست
 اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِ الشَّيْطَانُ مَنْ كَفَّتْ شَرُّهُ قَارَحَ خَيْرُهُ
 علیه کند برو شیطان هرگز بازدارد بدی خود را امیدوار خیر او را
 مَنْ جَلَّ عَلَىكَ بَيْتُهُ لَمْ يَسْمَحْ لَكَ بَيْتُهُ مَنْ نَصَرَ الْحَقَّ
 هرگز بجایی کند بر تو بنامه دینی جوانزی کند بیگانه خودی هرگز یاری کرد حق را
 غَمَّ مَنْ نَصَرَ الْبَاطِلَ نَدِمَ مَنْ كَسَى الشَّرَّ عَصَمَ مَنْ
 غمنازد هرگز یاری کند باطلا دشمنان شود هرگز نپوشد از بدی را ایمان یابد هرگز
 تَوَحَّحَ رُحْمَ مَنْ صَمَّتْ سِلْمٌ مَنْ أَيْقَنَ رَحْمًا مَنْ صَدَّقَ
 دهم کند دهم بپند هرگز خاموش شود سبلا مثل هرگز دست نهد امیدوار بود هرگز راست

نَحَا مَنْ تَفَكَّرَ فِي عَظَمَةِ اللَّهِ أَيْلَسَ مَنْ اسْتَعْنَى
 دهائی یابد هرگز اندیشه کند در بزرگی خدا نوسید شود هرگز بجیناز شود
 بِالْأَمَانِيِّ أَفْلَسَ مَنْ لَمْ يَتَحَلَّ بِرَادَةِ الدَّوَاءِ دَامَ الْمَلْهَ
 بامیدها منفری بشود هرگز برنگرد تلخی در دوا باید در دوا
 مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى مَضْهِ الْحَيَّةِ طَالَ سَفَهُهُ مَنْ
 هرگز صبر نکند بر سوزش ناموس و ننگ دراز کشد نادانق و هرگز
 اسْتَعَدَّ لِسَفَرِهِ قَرَعْنِيًا حَضَرَهُ مَنْ اعْتَرَفَ بِالْجُرْأَتِ
 همیشگی شود از برای سفر در خود روشتن و شستن او هرگز اقرار کند بگناهان
 اسْتَحَقَّ الْمَغْفِرَةَ مَنْ ذَرَعَ شَيْئًا حَصْدَهُ مَنْ قَدَّمَ
 سزاوار آموزش گردد هرگز بکارد چیزی را بدو دانا هرگز پیش برد
 خَيْرًا وَجَلَهُ مَنْ اِحْتَاَجَ إِلَيْكَ وَجَبَ اِشْفَاؤُكَ عَلَيْكَ
 خیر را بنیاد از او هرگز محتاج شود بنوی و واجب کرد مهرافا و تو
 مَنْ رَغِبَ فِي حَيَاتِكَ فَقَدْ تَعَلَّقَ بِجَبَالِكَ مَنْ
 هرگز آرزو کند در زندگی تو بچسبید که دست درزند برشته دامن تو هرگز را
 طَالَ صَبْرُهُ خَرَجَ صَدْرُهُ مَنْ سَكَنَ الْوَقَارَ صَدْرُهُ
 دراز شود صبر او ننگ شود سینه او هرگز آرام گیرد وفاداری در سینه او
 آمِنَ النَّاسُ عَدْرُهُ مَنْ عَرَسَ فِي نَفْسِهِ مَحَبَّةَ انْفِرَاعِ
 این کردند مردم از بسوفائی او هرگز بنشانید در نفس خود دخت مجتهد انوار
 الطَّعَامِ جَنَى ثَمَارِ فَنُونِ الْأَسْقَامِ مَنْ أَعَانَ عَلَى
 طعام را بچسبید میوهها بماند طغوان کون هرگز یاری کند بر
 مَوْمِنٌ فَقَدْ بَرَى مِنَ الْإِسْلَامِ مَنْ أَحْسَنَ الْإِعْتِبَارَ
 بای مومنی بچسبید که جدا شود از مسلمانان هرگز نیکی کرد بپندرا
 اسْتَحَقَّ الْإِعْتِبَارَ مَنْ نَظَرَ عَيْنَ هَوَاهُ افْتَنَ وَحَايَ
 سزاوار آموزش کرد هرگز نگاه کند چشم آرزوی خود بپشته دافند و سرگردان

عَنْ زُهَيْرِ السَّبِيلِ زَاعَ وَجَارَ. مَنْ مَتَّ لَيْكَ حَرْمَةٌ
 از مین راه برودد بگذرد هرگز نزدیکی جوید بسوی تو بجز مرستی
 الْإِسْلَامَ فَقَدِمْتَ إِلَيْكَ بِأَوْثَقِ الْأَسْبَابِ. مَنْ عَمَّ
 مسلمانان تحقیق که نزدیکی جوید بسوی تو باستوارترین پیوندها هرگز فریب
 الشَّرَابِ تَقَطَّعَتْ لَهُ الْأَسْبَابُ. مَنْ اعْتَدَرَ فَقَدِ
 بکوداب بریده شود او را چاره هرگز عذرخواهی نکند تحقیق که
 اسْتَقَالَ وَأَنَابَ. مَنْ عَاكَفَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ
 بگماه گشته و بازگشته از گماه هرگز نباید روز و شب دراز بگذرد
 فَقَدْ أَذْيَاهُ قَائِلِيَاءُ إِلَى الْمُنَابَا أَدْيَاهُ. مَنْ فَقَدَ
 تحقیق ادب کند او را و در روز و شب سازد او را و بسوی آرد و با بندگان او را هرگز نکند
 أَحَا فِي اللَّهِ فَكَمَا تَمَاقِدُ أَشْرَفِ أَعْصَا. مَنْ بَالِغَ
 برادری را در راه خدا بجا نهد که کرد شریفترین اندامهای خود را هرگز مبالغه نکند
 فِي الْخَصَامِ آيَةً وَمَنْ قَصَرَ عَنْهُ خَصَمٌ. مَنْ قَصَرَ عَنْ
 در دشمنی گاه کار کرد و هرگز قصیر نکند از دشمنی دشمن و شود هرگز قصیر نکند از
 فِعْلِ الْخَيْرِ خَيْرٌ وَنَدَمٌ. مَنْ جَفَا أَهْلَ دُخْمٍ فَقَدْ شَانَ
 کار خیر زیان کند و پشیمان شود هرگز نسیم نکند با خویشان خود تحقیق که عیب
 كَرَمٌ مَنْ مَنَّمْ فَرَأَيْتَهُ. مَنْ اسْتَوَطَأَ مَرْكَبَ
 کرم او را هرگز مستند نیست به نیکی خود بپناه سازد نیکی را هرگز زیر قدم آرد باری
 الصَّبْرُ ظَفَرٌ. مَنْ اخْتَرَقَ قَلْبَهُ وَهَجَى. مَنْ كَفَرَ النِّعَمَ حَلَّتْ
 صبر را بیهوشی کار کرد و هرگز آگاه باید و بگذرد اندیشه و دوری کند هرگز ناسپاسی ننهد نعمت را و بد
 بِالنِّعَمِ. مَنْ سَاكَتَ فَلَمْ يَكُنْ تَكَلَّمَ فَعِيمٌ. مَنْ كَلَنْتَ
 باو کینه هرگز خاموش نشود و سلامتی باید بخواه که است که سخن گوید و بجز کرد هرگز باشد
 لَفِكْرَةٌ فَلَيْ فِي كُلِّ نَفْسٍ عِزَّةٌ. مَنْ خَبِتَ عَصَاهُ سَاءَ
 مراد اندیشه بر او راست در هر چیزی بپزدی هرگز بلید نشود کوه را و بد نشود

حَجْرٌ. مَنْ كَرَّمَ مُحَمَّدَهُ حَسَنَ شَهَدَةٍ. مَنْ تَاهَرُ الْفُرْصَةِ
 خوار هرگز را کرامی باشد جای پرورش یافتن نیکو باشد جای وفات او هرگز باند نکند و بخواند
 مِنَ الْغُصَّةِ. مَنْ عَدَلَ عَنْ وَاضِحِ الْحُجَّةِ غَرِقَ فِي
 این شود از تنگدلی هرگز در گذرد از راه روشن غرق شود در
 الْحَيَاةِ. مَنْ كَشَفَ مَقَالِدَ الْحُكَمَاءِ انْتَفَعَ بِحَقَائِقِهَا
 در دنیا هرگز استکار نکند سخنان حکیمان را سود پیدا و تحقیقها را بخواند
 مَنْ اغْتَبَرَ الْأُمُورَ وَقَفَتْ عَلَى مُصَادِقِهَا. مَنْ أَحْسَنَ
 هرگز بنگرند از کارها آگاه شد بدست آوردن آنها هرگز نیکو نگردد
 الْإِسْتِمَاعَ تَعَمَّلَ الْإِسْتِفَاعَ. مَنْ اغْتَبَرَ غَيْرَ الدُّنْيَا
 سخنان و پندها را شتابید بسود گرفتن هرگز بنگرند بنگرند بهای دنیا
 قُلْتُ مَنَّهُ الْأَطْمَاعُ. مَنْ لَمَّ يَدُ نَبِ نَفْسِهِ فِي الْكِبَابِ
 بگفت از او طمعها هرگز نگذارد نفس خود را در ماص کردن
 أَعْلَمَ لَمْ يَجْزِ قَصَبَاتِ السَّبْقِ. مَنْ لَمَّ يَدُ نَبِ نَفْسِهِ فِي الْكِبَابِ
 علم نگرفت جویهای اندازد پیش برد را هرگز نیاری نکند نرفتن بیکبار
 لَمْ يَنْتِ إِلَى الْحَقِّ نَمَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ
 باز نگردد بسوی حق یعنی از آنچه واردست از حکمهای امیرالمؤمنین علی
 ابْنِ أَبِي طَالِبٍ. **ابن ابی طالب علیه السلام فی حرف المیم بالمیم المکسورة**
 ابن ابی طالب در حرف میم میم مکسوره
ملفوظ من قال مِنَ النِّعَمِ الصَّدِيقُ الصَّدُوقُ. مَنْ
 ملفظ من گفتن صریح یار و دوست راست از نعمت است از
 الْعَقُوقِ إِضَاعَةُ الْحَقُوقِ. مِنَ الْآجَالِ انْقِصَاءُ
 نافرمانیهاست ضایع کردن حقا از وعدههاست بفراموشی
 السَّاعَاتِ مِنَ السَّاعَاتِ يَقُولُ الْآفَاتِ. مِنَ الْفَرَاغِ
 ساعتها از ساعتها بدید آمدن آفتهاست عاشقی

تَكُونُ الصَّبُورَةُ مِنَ الْخَلَافِ تَكُونُ النُّبُوَّةُ مِنَ اللَّيَامِ
 از بهکادیت از دشمنی است در پس افتادن سیاه روی و خنجر قتل
 تَكُونُ الرَّحْمَةُ مِنْ صِغَرِ الْهَمَّةِ حَسَدُ الصِّدِّيقِ عَلَى
 از کرم و اهل کرم می باشد از کوچکی همت است حسودی دوست بر
 النِّعَمِ مِنْ كَمَالِ الْعَمَلِ مَا يَقْتَضِيهِ مِنْ كَمَالِ الْعَمَلِ
 نعمت عمل کردن بمقتضای علم از کمال علم است خوبا خلاصه در عمل
 حَسَنُ الْإِخْلَاصِ فِيهِ مِنْ أَفْجَحِ الْعَدْرِ إِذَا دَاعَى السَّيْرُ
 از کمال علم است از دست ترین بوفانی است فاش کردن سیر
 مَنْ أَعْظَمَ الْمَكْرَ تَحْسِبُ الشَّرَّ مِنْ مَآئِنِهِ يُؤْتِي الْحَذَرَ
 بزرگوارترین بدی از بدترین مکر است از اینی از حذر حذر و نگاره جوئی
 مِنْ أَفْضَلِ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا يَأْتِي بِهِ الْقَدَرُ مِنْ
 خوشی با آنچه قدر بآن رفته از ایمان فاضل تر است از
 الْحَزْمُ قُوَّةُ الْعَزْمِ مِنَ الْكَرَمِ حِيلَةُ الرَّحْمِ مِنَ الْكَرَمِ
 از کرم است استوار روی عزم از کرم است تمام دادین نعمت
 إِنْ تَامَ النِّعَمُ مِنَ الْكَرَمِ حَسُنَ الشِّيمُ مِنَ الْكَرَمِ
 از کرم است خوبی کردار از کرم است از کرم است
 الْوَفَاءُ بِالذِّمِّ مَنْ أَفْجَحَ الْمَذَامِ مَدْحُ اللَّيَامِ مِنْ صِحَّةِ
 وفا به عهدا سودن ناکسان از دست ترین نگوشتها از صحت
 الْأَجْسَامِ قَوْلُكَ الْأَسْقَامُ مِنْ مَطَاوَعَةِ الشَّهْوَةِ
 بدنها بمارها زانیده میشود از کردن نهادن بآرزو
 تَضَاعَفُ الْإِنَامُ مِنَ الشَّقَاءِ إِحْتِقَابُ الْحَرَامِ
 افزونی گناههاست قبول کردن حرام از بختی است
 مِنَ الْفَحْشِ الظُّلْمُ ظُلْمُ الْكِرَامِ مِنْ صِنِّقِ لَعْنِ لَزُومِ
 از دست ترین ظلمی است ستم اهل کرم ایستادن در وطن از نیکی خوست

الْوَطَنُ مِنَ اعْظَمِ الْحَنِّ دَوَامُ الْفِتَنِ مِنَ الْفَسَادِ
 از بزرگترین دینجها همیشه بودن فتنه صلح کردن فتنه
 اصْنَاعَةُ الرَّثَادِ مِنَ الشَّقَاءِ إِفْسَادُ الْمَعَادِ مِنَ الْإِيمَانِ
 از بختی است از بدبختی است بقاء کردن آخرت از ایمان است
 حِفْظُ اللِّسَانِ مِنَ الْكِرَامِ اخْتِمَالُ جَنَابَاتِ الْإِخْرَانِ
 نگاه داشتن زبان از کرم است برداشتن گناههای بباداران
 مِنْ عَلَامَاتِ الْخِذْلَانِ إِيْمَانُ الْخَوَافِ مِنْ
 از نشانههای خوار نیست ایمان داشتن ناز استان
 شَرَفُ الْهِمَّةِ بِذَلِ الْإِحْسَانِ مِنَ الْمَرْقَةِ تَعَهُدُ
 احسان کردن از بلند همت است از مروت نگاه داشتن
 الْجَبَرَانِ مِنْ شَرِّ أَيْطِ الْإِيمَانِ حُسْنُ مَصَاحِبَةِ الْإِخْوَانِ
 همسایگان از شرطهای ایمان است خوش صحبتی با برادران
 مِنَ الثَّقَلَانِ يَتَقَلَّدُ مِنَ الْحَقِّ لَا تَكُنْ عَلَى الْأَمَلِ
 از خرد داری زانیده میشود مکبر بر آرزو کردن از الهی است
 مِنْ عَلَامَةِ الْإِقْبَالِ صُطْنَاعُ الرِّجَالِ مِنْ عَلَامَةِ
 از نشانههای دولست زانیده میشود بامردان از نشانههای
 الْأَذْبَارِ مَقَارَنَةُ الْأَرْذَالِ مِنَ الْأَعْرَاقِ كَرَمُ الْإِخْلَاقِ
 نیکبست است همیشه کردن با ناکسان از نیکو خویها از بلند همتها
 مِنَ هَيْئَةِ النِّعَمِ سَعَةِ الْأَرْزَاقِ مِنْ أَشَدِّ عِيُوبِ
 فراخی رزق و روزی از نعمتهای کوار است از سخت ترین عیوب
 الْمَرْءُ أَنْ تَخْفَى عَلَيْهِ عِيُوبُهُ مِنْ عَلَامَاتِ الْكَرَمِ
 مرد آنکه بپنهان نشود بدو از عیوبهای او از نشانههای کرم است
 تَعَجُّلُ الْمُتَوَبَةِ مِنْ عَلَامَاتِ الْوَمِ تَعَجُّلُ الْعَفْوِ
 شتاب کردن در پاداش دادن از شتابهای ناکسی است شتاب کردن در پاداش دادن

من بجز آن ای استغفار و الاخران
 شایسته جنت با برادران از زعم و ناکسی است

مِنْ أَحْسَنِ الْفَضْلِ قَبُولُ عَذْرٍ لِحَاجَتِي ^{بپذیرفتن عذر خواهکار} مِنْ أَحْسَنِ ^{از بهترین}
 الْكُرَمِ الْأَحْسَانِ إِلَى الْمُسَى ^{از بهترین کرمهاست} مِنْ أَوْ كَلِّدَ سَبَابِ الْعَقْلِ ^{از نیکویی کردن}
 رَحْمَةُ الْجَهْلِ ^{رحم آوردن} مِنْ السَّعَادَةِ التَّوْفِيقِ لِصَالِحِ الْأَعْمَالِ ^{توفیق یافتن بعمل شایسته}
 مِنْ عِلَامَةِ الشَّقَاءِ غَشَّ الصَّدِيقِ ^{از نشانه های ناکسی است} مِنْ عِلَامَاتِ ^{از نشانه های ناکسی است}
 الْكُومِ الْعَذْرِ بِالْمَوَاقِفِ ^{از نیکویی کردن بپرده ها} مِنْ عِلْمِ الْعَقْلِ مَصَاحِبَةِ ^{از نیکویی است}
 ذَوِي الْجَهْلِ مِنْ كَمَالِ ^{از نیکویی است} الْبَيْعِ وَفُورِ الْعَقْلِ ^{بازاری کردن} مِنْ ^{بازار کردن}
 أَشَدِّ الْمَصَائِبِ الْجَهْلِ ^{از نیکویی است} مِنْ كَمَالِ الْحَقِّ الْاِخْتِيَالِ ^{از نیکویی است}
 فِي الْفَاقَةِ ^{در درویشی} مِنْ الْمَرْوَةِ الْعَمَلِ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ فَوْقَ ^{عمل کردن زیاده از طاقه و توانش برای خدا از مروست}
 الطَّاقَةِ ^{استقامت کردن از زستی مرد از بهترین فضیلتهاست} مِنْ أَحْسَنِ الْمَصِيحَةِ الْإِبَانَةِ عَنِ الْقَبِيحِ ^{استقامت کردن از زستی مرد از بهترین فضیلتهاست}
 مِنْ أَكْبَرِ التَّوْفِيقِ الْاِخْتِيَالِ بِالْمَصِيحَةِ ^{قبول کردن نصیحت از بزرگترین توفیق است} مِنْ عِلَامَاتِ ^{از نشانه های}
 الْكُومِ سَوَاءِ الْجَوَارِ ^{ناکسی است} مِنْ عِلَامَاتِ الشَّقَاءِ الْإِسَاءَةِ ^{بدی کردن با نیکان از نشانه های بد بختی است}
 إِلَى الْأَخْيَارِ ^{پاری کردن با بدان از بهترین بد بختی است} مِنْ سَوَاءِ الْاِخْتِيَالِ مَحَبَّةِ الْأَشْرَارِ

من اعظم

مِنْ أَعْظَمِ الْفَجَائِعِ إِصْنَاعُ الْمَتَاعِ ^{صانع کردن نیکو بها} مِنْ أَفْجَحِ الْكُومِ غَيْبَةِ ^{از بزرگترین سوزشهاست}
 الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْوَدَاعِ ^{از نیکویی است} مِنْ أَفْجَحِ الْكُومِ غَيْبَةِ ^{در پس نیکان بد بختی از زستی}
 الْأَخْيَارِ ^{ناکسی است} مِنْ أَعْظَمِ الْحَقِّ مَوْلَاةِ الْفَجَارِ ^{برادری کوفل با بد عملان از بزرگترین ابلههاست}
 كُفُورِ الْإِيمَانِ الصَّبْرِ عَلَى الْمَصَائِبِ ^{صبر کردن بر مآخها} مِنْ أَفْضَلِ ^{از نیکویی است}
 الْحَزْمِ الصَّبْرِ عَلَى التَّوَائِبِ ^{صبر کردن بر مآخها} مِنْ مَهَانَةِ الْكُذِبِ ^{از نیکویی است}
 جُودِهِ بِالْيَمِينِ لَغَيْرِ مُسْتَحْلِفٍ ^{خوردن سوگند از برای کسی که سوگند ندهد} مِنْ كَمَالِ التَّعَمُّدِ التَّحَلِّيِ ^{از نیکویی است}
 بِالسَّخَاءِ وَالتَّعَفُّفِ ^{از نیکویی است} مِنْ الْمَرْوَةِ غَضِّ الطَّرْفِ ^{راستی روی و بهم گرفتن چشم از عیبها}
 وَمَشْيِ الْقَصْدِ ^{از نیکویی است} مِنْ الْكُومِ اصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ ^{دادن عطا و نیکویی کردن}
 بِذُلِّ الرَّفْدِ ^{با مردم از نیکویی است} مِنْ الْمَرْوَةِ طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَحُسْنِ ^{فرمان برداری خدا و انداز نه نیکویی کردن از مروست}
 التَّقْدِيرِ ^{از نیکویی است} مِنْ الْعَقْلِ مَحَابَّةِ التَّذِيرِ وَحُسْنِ ^{از نیکویی است}
 التَّذِيرِ ^{از نیکویی است} مِنْ أَشْرَافِ أَعْمَالِ الْكَرِيمِ تَعَاْفُلِ ^{از نیکویی است}
 عَمَّا يَعْلَمُ ^{از نیکویی است} مِنْ أَحْسَنِ أَعْمَالِ الْقَادِرِ أَنْ يُغَضَّبَ ^{از نیکویی است}

فَحْلَمَ ^{بهر روی کند} مِنَ الْعِصْمَةِ تَقَدُّرَ الْمَعَاصِي ^{نافرمانی خدا بختی کردن از گزند است} مِنْ صَبَقِ الْخُلُقِ ^{از تنگی خویشت}

الْخُلُقِ ^{بخیلی} وَسُوءِ الْمَقَاصِي ^{و بدی بر بد واریها} مِنَ الْخُرْقِ الْعَمَلَةِ قَبْلَ ^{از تنگی}

الْإِمْكَانِ وَالْإِنَادَةِ بَعْدَ إِصَابَةِ الْفُرْصَةِ ^{از نداشتن واهستگی و کاهلی پیش از رسیدن فرصت} مِنْ نَكْدِ ^{از تنگی عیشی}

الدُّنْيَا تَغِيصُ الْإِجْتِمَاعَ بِالْفَرْقِ وَالشُّرُورِ ^{دنیاست ناخوشتر گردانیدن جمعیت و بهر یکدیگی و شمای را}

بِالْفُضَّةِ ^{بهر و تنگدگی} مَنْ عَقَلَ الرَّجُلُ أَنْ لَا يَتَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ ^{از خرد مرده است آنکه نگوید امری جز آنکه}

أَخَاطَ بِهِ عِلْمٌ ^{فرا رسد دانش و بیان} مِنْ فَضْلِ الرَّجُلِ أَنْ يَمَّا أَحْتَمَلَهُ ^{از فضل مرد است آنکه با آنچه بردارد}

حِلْمٌ ^{بردباری} مِنْ سَيِّمِ الْكَرَمِ بَذَلَ التَّدْيِ ^{از کردهای کرم است دادن کردها} مِنْ أَمَارَاتِ ^{از نشانههای}

الْخَيْرِ كَفَّ الْأَذَى ^{خیرست بازداشتن زحمت} مِنْ كَمَالِ الْكَرَمِ تَعَجَّلَ الْمَثُوبَةِ ^{از کمال کرم است عجله کردن بنواب}

مِنْ كَمَالِ الْحِلْمِ تَأَخَّرَ الْعُقُوبَةُ ^{از کمال بردباریست پس انداختن عذاب کردن} مِنْ حَقِّ الْمَلِكِ ^{از حق پادشاه آفتست که}

أَنْ يُسَوِّسَ نَفْسَهُ قَبْلَ رَعِيَّتِهِ ^{سیاست کند نفس خود را پیش از سیاست رعیت} مِنْ حَقِّ اللَّيْلِ ^{حق خرد منته}

أَنْ يَعُدَّ سَوْءَ عَمَلِهِ وَفِيهِ سِرٌّ مِنْ شَقَاوَةِ جَدِّهِ ^{آفتست که بشمارد بدی عمل خود را و در تنگی خود را از بدی بخت او}

وَحَسْبُهُ ^{و نحوست بخت خود} مِنْ حَقِّ الْعَاقِلِ أَنْ يَقْضَى هَوَاهُ قَبْلَ ^{از حق منصف و آری او آفتست که بپست سازد آرزوی پیش}

صَدَّه ^{از دشمن خود} مِنْ حَقِّ الرَّأْيِ أَنْ تَخْتَارَ لِنَفْسِهِ مَا يَخْتَارُ ^{مرا و از هر چه بپایان است که برگزیند از برای نفس خود آنچه برگزیند}

لِرَعِيَّتِهِ ^{از برای رعیت} مِنْ شَرَايِطِ الْمَرْوَةِ الْتَزَهُ عَنْ الْحَرَامِ ^{از شرایطی مروست با گزیده بودن از حرام}

مِنْ لَوْ أَرَزِمَ الْوَرَعَ ^{از بیهوشی} الْتَزَهُ عَنْ الْإِثَامِ ^{با گزیده بودنت از گناهها} مِنْ أَحْسَنِ ^{از بهترین}

الْعَقْلِ التَّحْلِي بِالْحِلْمِ ^{عقلست از استی} مِنْ لَوْ أَرَزِمَ الْعَدْلُ التَّسَاهِي ^{از و استیهای عدالت با زیستادن}

عَنِ الظُّلْمِ ^{از ستم} مِنْ تَمَامِ الْمَرْوَةِ أَنْ يَسْتَحْيِي مِنْ نَفْسِكَ ^{از تمام مروست آنکه شرمگاری از نفس خود}

مِنْ أَفْضَلِ الْوَرَعِ ^{از افزونترین} أَنْ لَا تُتَدِي فِي خَلْقِكَ مِنْ ^{بهر کار نیست آنکه آغاز کنی در تنهایی خود}

إِظْهَارِهِ فِي عِلَاقَتِكَ مِنَ النَّيْلِ أَنْ يَبْذُلَ ^{از افروخته ای است آنکه بدهد}

الرَّجُلُ نَفْسَهُ وَيَصُونُ عَرْضَهُ ^{مرد جان خود را و نگاه دارد ناموس خود را} مِنْ اللُّومِ أَنْ يَصُونُ ^{از ناکسی است آنکه نگاه دارد}

الرَّجُلُ مَالَهُ وَيَبْذُلُ عَرْضَهُ ^{مرد مال خود را و بدهد ناموس خود را} مِنْ شَقَاءِ الْمَرْوَةِ ^{از بدبختی است}

أَنْ يَفْسِدَ نَفْسُهُ مِنَ الشَّقَاءِ أَنْ يَصُونُ الْمَرْءَ دُنْيَا ^{آنکه بپا کند دامن در دست خود را از بدبختی است آنکه نگاه دارد مرد دنیا خود را}

بِدِينِهِ ^{بدرین خود} مِنْ أَعْظَمِ اللُّومِ إِخْرَازَ الْمَرْءِ نَفْسَهُ وَاسْلَامَ ^{از بزرگترین ناکسی است نگاه داشتن مرد نفس خود را و اسلیم}

عَمَلِهِ ^{عمره می دهش و آری} مِنْ أَقْبَحِ الْكِبَرِ تَكْبُرُ الرَّجُلِ عَلَى ذَوِي رَحْمَةٍ ^{از تنگترین بزرگی است تکبر کردن مرد بر خویشان}

وَأَنْبَاءُ جَنَّتِهِ ^{از جنهای} مِنْ طَبَائِعِ الْأَغْيَارِ ^{بیکارگانیست} رُتَقَابِ الْفُقُورِ ^{برنج انداختن}
 فِي الْأَحْيَارِ ^{در پیر آلودگی} مِنْ شَيْمِ الْأَبْرَارِ ^{از کردهای نیکوکارانست} حَمَلِ الْفُجُورِ ^{بار داشتن نفسها} عَلَى
 الْأَيْثَارِ ^{با تمیز نماند} مِنْ طَبَائِعِ الْجَهَالِ ^{از جنهای نادانانست} الشُّعْرِ إِلَى الْغَضَبِ ^{شنا بیدان بسوی خشم}
 فِي كُلِّ حَالٍ ^{در همه حال} مِنْ سُوءِ الْأَخْيَارِ ^{از بد کردن خفاست} مُقَابِلَةِ الْأَكْفَاءِ ^{علیه جستن بر مانندان خود}
 وَمَعَادَاةُ الرَّجَالِ ^{و دوستی کردن بآمران} مِنْ كَفَارَاتِ الذُّنُوبِ ^{از کفارتها}
 الْعِظَامِ ^{بزرگوار} إِنْ شَاءَ الْمَلُوفِ ^{از آفرینترین} مِنْ أَفْضَلِ الْمَكَارِمِ ^{نیکیهاست}
 تَحْمِلُ الْمَعَارِمِ ^{بر کفتن} وَأَقْرَأُ الضُّيُوفِ ^{و بزرگداشتن مهمانان} مِنْ أَفْضَلِ
 الْفَضَائِلِ ^{فضیلتهاست} اصْطِنَاعُ الصَّنَائِعِ ^{کودن} وَبَيْتُ الْمَعْرُوفِ ^{و اشکار کردن نیکی}
 مِنْ عِلَامَاتِ السَّبِيلِ ^{از نشانههای} الْعَمَلِ ^{دوستیست} بَيْتَةُ الْعَدْلِ ^{دوستیست} مِنْ
 كَمَالِ الشَّرَفِ ^{کمال} الْأَخْذُ بِجَوَامِعِ الْفَضْلِ ^{بلندست} مِنْ كَرَمِ ^{از نیکوئی}
 النَّفْسِ ^{نفس است} الْحَمْلِ ^{از استقامت} بِالطَّاعَةِ ^{از بهترین} مِنْ أَرْوَمِ الْخَلْقِ ^{از بهترین} الْحَمَلِ ^{آرامش}
 بِالْقَنَاعَةِ ^{بقناعت} مِنْ أَمَارَاتِ الدَّوْلَةِ ^{از نشانههای دولست} وَالتَّقِظُ لِحِرَاسَةِ ^{بیداری از برای نگاهبانی}

الْأُمُورِ ^{کادها} مِنْ كَمَالِ السَّعَادَةِ ^{از کمال سعادتست} السَّعْيِ ^{در سالکوی مردم} فِي صَلَاحِ الْجَهْدِ ^{کوشیدن}
 مِنَ الْفَاجِبِ ^{واجب است} عَلَى الْغِنَى ^{بر تو نگر} أَنْ يَضُرَّ عَلَى الْفَقِيرِ ^{آنکه بخیلی نکند} بِمَا لَهُ ^{بر درویش بمال خود}
 مِنَ الْفَاجِبِ ^{واجب است} عَلَى الْفَقِيرِ ^{بر فقیر} أَنْ لَا يُبْدَلَ ^{آنکه ندهد} مِنْ غَيْرِ ^{بی آنکه}
 اضْطِرَّ ^{مضطرب و مجادله شود} رِسْقًا ^{خواست را} مِنْ الْوَاجِبِ ^{از واجب است} عَلَى ذَوِي الْحَبَاهِ ^{بر خدا و ندان بزرگی}
 أَنْ يَبْدَلَ ^{آنکه بدهد او} لَطَالِيهِ ^{بجاینده خود} مِنْ الْمَفْرُوضِ ^{فرض است} عَلَى كُلِّ عَالِمٍ ^{بر هر دانستنی}
 أَنْ يَصِفُونَ ^{آنکه نگاهدارد} بِالْفَرْعِ ^{پرهیزکاری} جَانِبِهِ ^{خود را} وَأَنْ يَبْدَلَ ^{و آنکه بدهد دانش خود را} عِلْمَ لَطَالِيهِ ^{بطلب خود}
 مِنْ هَوَانِ الدُّنْيَا ^{از خواری دنیا} عَلَى اللَّهِ ^{بر خدا} سُبْحَانَهُ ^{آنست که تافرنمانی نشود} أَنْ لَا يَقْصَى ^{آنست که تافرنمانی نشود}
 الْإِفْتِئَا ^{مکر در دنیا} مِنْ دِمَاقِ الدُّنْيَا ^{از تبایه دنیا} عِنْدَ اللَّهِ ^{نزد خدا} سُبْحَانَهُ ^{آنست که تافرنمانی نشود}
 أَنْ لَا يَتَّكِلَ ^{آنست که نتوان رسید} مَاعِدَهُ ^{بجدا} الْإِيتْرَ ^{مگر بر خدا} كَمَا ^{از آفرینترین} مِنْ أَفْضَلِ
 الدِّينِ ^{دینی} الْمَرْوَةِ ^{مروست} وَلَا خَيْرَ ^{و نیست خوشتر} فِي دِينٍ ^{در دینی} لَمْ يَكُنْ فِيهِ ^{نباشد در آن} مَرْوَةٌ ^{مروست}
 مِنْ تَمَامِ ^{از کمال} الْمَرْوَةِ ^{مروست} التَّنَزُّهِ ^{با کزکی} عَنِ الدُّنْيَا ^{از ناکسی} مِنَ الْحَزَمِ ^{از کاهی است}
 النَّاهِبِ ^{توانایی} وَالْإِسْقَادِ ^{و آموادی در هر کار} مِنَ الْعَقْلِ ^{از عقلست} التَّوَدُّ ^{نوشه گرفتن از برای رؤی} لِيَوْمِ

المعاد من افضل المعروف اعانة المهوف من
 اخوت از افزونترين نيکویی است فزایدی افشاده از
 احسن المكارم بآثار المعروف من افضل الاعمال
 بهترين نيکوییهاست اشکار کردن نيکوییها از افزونترين عملهاست
 اکتساب الطاعات من افضل القدر اجتناب
 بدست آوردن طاعتهاست از افزونترين بهر کار است دوری جستن
 المحرمات من اعظم الشقاوة الفساوة من
 از حرامها از بزرگترین بدبختی است سختی از
 اقبح الشيم الفباوة من احسن الدين النص من
 زشتترین کوداهی کوی است از بهترین دین بدگویی است از
 افضل النص الاشارة بالصالح من اقبح الخلق
 افزونترين نیکویی اشاره کردن به نیکویی از زشتترین خویشتن
 الشخ من اعود الغباؤدولة الاكارم من
 بخش از سودمندترین بخشهاست دولت نیکیان از
 احسن المكارم تجت المحارم من تمام الكرم
 بهترين نيکوییهاست دوری از حرامها از تمام کرم است
 اتمام النعم من افضل المروءة صلة الرحم
 تمام کردن نعمتها از زیادهترین مروت است پیوستن بخویش
 من احسن الامانة رعي الذمم من احسن الاخاء
 از بهترین امانت نگاه داشتن عهدها از بهترین نیکیهاست
 الاشارة من احسن الاختيار صحة الاخبار
 دادن مال از بهترین کردن شراست یادی نیکیان
 من اللوم سوء الخلق من الفحش كثرة الخرق
 از ناکسی است بد خلقی از زشتی است بسیاری ناهنجاری

من السعادة

من السعادة فتح الطلبة من الحرم حسن التجربة
 از سعادتست بر آوردن کاد جویندگان از آگاهی است خوبی از مایش
 من سعادة المرء ان يضع معروفه عند اهله
 از نیکبختی مردست آنکه بپند و بدهد بخشن و نیکی خود را نزد سزاوار نیکی
 من توفيق الحق القسابة المال من حل من الخوف
 از توفیق آنکه بدست آوردن مال از وجو حل از آگاهی است
 العجلة قبل الامكان من الحق الدلالة على
 شتابیدن پیش آنکه توانش بودن از کلمات دانه نمودن و پریدن بر
 السلطان من الكرم حسن الشيم من اشرف
 سلطان و بادشاه از نیکویی است خوبی کداهها از بلندترین
 الشيم حياطة الذمم من افضل المروءة صيانة
 کداههاست بجا آوردن عهدها از افزونترين جواز نیست نگاه داشتن
 الحرم من الحرم صحة العزم من الدين التجاوز
 آگاهی از آگاهی است دوری و درنگ از دین است در گذشتن
 عن الجرم من البلية سوء الطوية من الشقاوة
 از گناه از گرفتاریست بدی درون از بدبختی است
 فساد النية من الحرم الوقوف عند الشهادة من
 تباهی اندیشه از آگاهیست ایستادن نزد پوشیدگی کار از
 العزة بالله سبحانه ان يصير المرء على المقصية وتمي
 مغرور نیست و محتضای نال آنکه تحت آستین مرد بر نگاه و امید دارد
 المغفرة من علامات الخذلان اسحقان الصبح
 امرزدی از نشانههای خوار نیست نیکی نمودن داشت
 من علامات الدبار سوء الظن بالصبح من التبل
 از نشانههای برافراشت بدی بحان بر بیدگی از راستی است

أَنْ يَنْقُطَ لِأَحْبَابِ حَقِّ الرِّغْبَةِ إِلَيْكَ وَتَتَعَابَا عَيْنَ
 الْخِيَانَةِ عَلَيْكَ مِنْ الْكَرَمِ أَنْ تَجَاوَزَ عَنِ الْإِسَاءَةِ
 إِلَيْكَ مِنْ تَمَامِ الْمُرُوءَةِ أَنْ تَنْسَ الْحَقَّ إِلَيْكَ وَتَذَكَّرَ
 الْحَقَّ عَلَيْكَ مِنْ دَلَالَةِ أَقْبَالِ الدَّوَلَةِ قِلَّةِ الْقُتْلِ
 مِنْ كَمَالِ الْحَزْمِ الْإِسْتِعْدَادَ لِلثَّقَلَةِ وَالنَّهْضِ
 لِلرَّحْلَةِ مِنْ دَلَالَةِ الْحِذْلَانِ الْإِسْتِهَانَةَ بِحَقُوقِ
 الْإِحْسَانِ مِنْ كَمَالِ الْإِيمَانِ مَكَافَاةَ الْمُسِيءِ بِالْإِحْسَانِ
 مِنْ دَلَالَةِ الْإِيمَانِ الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ مِنْ تَمَامِ
 الْمُرُوءَةِ إِجْرَاءُ الْوَعْدِ مِنْ دَلَالَةِ الْعَقْلِ الشُّطُوقُ
 بِالصَّوَابِ مِنْ دَهَانِ الْفَضْلِ صَائِبُ الْجَوَابِ
 مِنْ دَلَالَةِ الْحَقِّ دَالَّةٌ بِغَيْرِ آلٍ وَصَلَتْ بِغَيْرِ
 الشَّرَفِ مِنْ الْإِقْتِصَادِ سَحَاءٌ بِغَيْرِ سَرَفٍ وَحُرُوءٌ
 بِلَهْدَى وَبِرَبْرَى

مِنْ غَيْرِ تَلَفٍ مِنْ فَضْلِ عَمَلِكَ اسْتِقْلَالُكَ لِعَمَلِكَ
 مِنْ كَمَالِ عَقْلِكَ اسْتَظْهَارُكَ عَلَى عَقْلِكَ مِنْ
 الْحِكْمَةِ طَاعَتُكَ لِمَنْ فَوْقَكَ وَإِحْلَالُكَ مِنْ يَفِي
 طَبَقَتِكَ وَانْصَافُكَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَشْرَفِ الشَّرَفِ
 أَلَقْتُكَ عَنِ الشُّذُورِ وَالشَّرَفِ مِنْ الْمُرُوءَةِ أَنَّكَ
 إِذَا سَأَلْتَ أَنْ تَتَكَلَّفَ وَإِذَا سَأَلْتَ أَنْ تَخْفَفَ
 مِنْ الْمُرُوءَةِ أَنْ تَقْصِدَ فَلَا شَرَفَ وَقَدْ فَلَا
 تَخَلَّفَ مِنْ أَشْرَفِ الْعِلْمِ الْحَقْلِيُّ بِالْحِلْمِ مِنْ
 أَشْرَفِ الشِّمِّ الْوَفَاءُ بِالذِّمِّ مِنْ أَفْضَلِ الْإِحْسَانِ
 وَاحْسَنَ الْإِسْطِظْهَارِ أَنْ تَقْدِرَ فِي الْقَضَاءِ وَتَجْرِبَ
 فِي الْعَاقِبَةِ وَالْخَاصَّةِ عَلَى السَّوَاءِ مِنْ سَفْوَةِ الْإِخْتِيَارِ
 مَغَالِبَةُ الْأَكْفَاءِ وَمُكَاشَفَةُ الْأَعْدَاءِ وَمُنَاوَعَةُ
 كَرَامَتِ زِيَادَتِ كَرَمِ بَهَائِ كَرَمِ وَشُكْرُ كَرَمِ وَافْرُونِ جِسْتِ

مِنْ يَتَذَكَّرُ عَلَى الضَّرَاءِ مِنْ عِلَامَاتِ الْعَقْلِ الْعَمَلِ
 برآمدن تو با باشد بر زبان رسانیدن از نشانه های عقلست عمل کردن
 سُنَّةُ الْعَدْلِ مِنْ عِلَامَاتِ الْإِقْبَالِ سَدَادُ
 بآنچه خواهش عدل باشد از نشانه های دولست داسق
 الْأَقْوَالِ وَالرَّفَقُ فِي الْأَفْعَالِ مِنْ أَفْضَلِ
 کتارها و نرمی در کردارها از افزون ترین
 الْأَسْلَامِ الْوَفَاءُ بِالْأَمَامِ مِنْ أَفْضَلِ الْبِرِّ بِرُ الْإِيْتَامِ
 مسلمانست وفای آوردن بآنچه بخود گیرند از افزون ترین نیکی های است
 مِنْ تَقْوَى النَّفْسِ الْعَمَلُ بِالطَّاعَةِ مِنْ شَرَفِ
 از پرهیزگاری نفس است عمل کردن بفرمان برداری از بلندی
 الْهِمَّةِ لِرُؤْمِ الْقِنَاعَةِ مِنْ أَفْضَلِ الْإِخْتِيَارِ الْحَلِي
 همت است و استیلا بقناعت از افزون ترین کوشش است آراستگی
 بِالْإِيْتَارِ مِنْ أَفْضَلِ الْإِحْسَانِ إِلَى الْإِيْتَارِ
 بدوش از خوشترین نیکی های است باینکه
 مِنْ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ مَا وَجَبَ الْجَنَّةُ وَاجْتَنَابَ
 از افزون ترین عملهاست آنکه واجب کرداند بهشت را و پرهیزاند از
 النَّارِ مِنْ الْخُرْقِ تَرَكَ الْفُرْصَةَ عِنْدَ الْإِمْكَانِ مِنْ
 از گزیندن از گزیندن فرصت نزد توانایی از
 كَمَالِ الْإِنْسَانِ وَوَفْقَ فَضْلِ اسْتِغَارِهِ بِنَفْسِهِ
 کمال انسان و بسیاری فضیلت انسان بکلی فسخ خود
 النَّقْصَانِ مِنَ السُّوْدِ وَالصَّبْرُ لِمَسْمَاعٍ شَكْوَى
 از کمترین سود و صبر بپوشیدن شکایت
 الْمَلْهُوفِ مِنَ الْمَرْوَةِ اِحْتِمَالِ جَنَائِبِ الْمَعْرِفَةِ
 و در دل افتاده از جمل غم نیست بر داشتن تاوانها و بجهای نیکی را

من المادرات

مِنْ أَمَارَاتِ الْأَحْمَقِ كَثْرَةُ تَلَقُّنِهِ مِنْ عِلَامَاتِ حَسَنِ
 از نشانه های احمق است بکثرت نیکو گردیدن از نشانه های نیکو
 السَّجِيَّةِ الصَّبْرُ عَلَى الْبَلِيَّةِ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ
 کردار است صبر بر بلاها از نیکویتی مردست آنکه باشد
 صَنَائِعُ عَيْدٍ مَنْ يَشْكُرُهُ وَمَعْرِفَةُ عَيْدٍ مَنْ لَا يَكْفُرُهُ
 نیکی کردن بآنکه شکر او بکس که شکر او گوید و نیکی نزد آنکس که پاسی گوید
 مِنْ تَوْفِيقِ الرَّحْمَنِ وَضَعُ شَيْءٍ عِنْدَ مَنْ لَيْسَ بِهِ
 از توفیق از توفیق نهادن بر خود نزد آنکس که بپوشاند از
 إِحْسَانُ عَيْدٍ مَنْ يَنْشُرُهُ مِنْ أَكْثَرِ الْمَصَائِبِ الْإِحْيَاءِ
 و نیکی کردن و بکس که شکر او بکس که شکر او گوید از بزرگترین مایه های بیکان
 حَاجَتُهُمْ إِلَى مَدَارَةِ الْأَشْرَارِ مِنْ الْحِكْمَةِ أَنْ تَنْتَازِعَ
 حاجت ایشانست بسوی مدارای بدان از حکمت است آنکه نزاعی
 مِنْ فَوْقَكَ وَلَا تَسْتَدِلْ لِمَنْ دُونَكَ وَلَا تَقْطَعْ
 بآنکه بر تو راستست و مدارای و آنکس که در دست نیست و عطف بدهی
 مَا لَيْسَ فِي قَدْرِكَ وَلَا يَخَالِفُ لِسَانُكَ قَلْبَكَ
 آنچه را که در دیر توانی تو باشد و مخالف نکرده ان زبان خود را با دل خود
 وَلَا قَوْلَكَ فَعْلَكَ وَلَا يَتَكَلَّمُ فِيمَا لَا تَعْلَمُ وَلَا تَتْرَكَ
 و گفتار خود را و بگوید آنچه را که ندانی و ترا بکنی
 الْأَمْرَ عِنْدَ الْقَبَالِ وَتُطْلِبُهُ عِنْدَ الْإِدْبَارِ مِنْ
 کار را نزد آمدن دولت و بجوی کار را نزد پیران دولت از
 فَضِيلَةِ النَّفْسِ الْمُسَارِعَةِ إِلَى الطَّاعَةِ مِنْ عَمَلِ النَّفْسِ
 زیادتی نفس مشتاپدشت بسوی دست از غلبه نفس
 لِرُؤْمِ الْقِنَاعَةِ مَا وَرَدَ مِنْ حِكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ابْنِ طَالِبٍ فِي
 و استیلا بقناعت بعضی از آنچه وارد است از حکمت های امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب در

الحکم المفقود من لفظ ما قاله في
 من قوله بقطر ما لفتحه ورفق

مَا نَدِمَ مِنْ اسْتَحْكَامٍ، مَا ضَلَّ مِنْ اسْتِشَارٍ، مَا أَذْنَبَ
 بَشْتَنَ نَدَمَ هَر كَطْلِبَ لِبُودَنُو كَمَشَد هَر كَز مَشُودَتَنُو كَنَاهَا رَشَد
 مَنْ اعْتَذَرَ، مَا اعْتَبَرَ مِنْ اعْتَفَرَ، مَا أَصِيبَ مِنْ صَبَرَ
 هَر كَز عَدَنگاه خواست عتاب نكرد هَر كَز بَجْشُود مصیبت نیافت هَر كَز صَبَر
 مَا ذَلَّ مِنْ أَحْسَنَ الْفِكْرِ، مَا خَابَ مِنْ لَزِمَ الصَّبْرِ
 نَفَرِید هَر كَز اندیشه ای بیکو کرد بی بهره ماند هَر كَز وابسته جبر شد
 مَا كُلُّ طَالِبٍ يَجِبُ، مَا كُلُّ رَامٍ يَصْدُبُ، مَا كُلُّ غَائِبٍ
 نیست اَك هَر جَوایبی بی بهره ماند نیست اَك هَر اندازد راست آید نیست اَك هَر دوری
 يُوْبُ، مَا كُلُّ مَفْتُونٍ يَعْاقِبُ، مَا كُلُّ مَذْنِبٍ يَعْاقِبُ
 واپس آید نیست اَك هَر افتاده درفته عتاب و كَلَمَا یَد نیست اَك هَر كَفَا رَد
 مَا فَوْقَ الْكَفَافِ اسْرَافُ، مَا دُونَ السَّرِّ عَفَافُ
 نیست در هر چه بقدر كفا باشد كَرافی نیست نزد آردو بهر كاری بقی
 مَا تَكْبَرُ إِلَّا وَصْنَعُ، مَا تَوَاضَعُ إِلَّا رَفِيعُ، مَا حَقَرُ
 تَكَبَّر كَر مَكْر افاده است افتاد كی نمود مَكْر بِلَدِیَا كوچك نشود
 نَفْسُهُ إِلَّا عَاقِلٌ، مَا نَقَصَ نَفْسُهُ إِلَّا كَامِلٌ، مَا
 نفس خود را مَكْر خود مند كم نشود نفس خود را مَكْر مَر تَمَام نمود
 أَعْجَبُ بَرَاءَةٍ إِلَّا جَاهِلٌ، مَا أَضْرَ الْمَحَاسِنِ كَالْعَجَبِ
 عَجَب بَرَاءَتی بِلَدِیَا خود مَكْر نادان نِیَان نداشت نیکو بی مرد و هر چه عجوز و بَسَد
 مَا حَمَلَ الْفَضَائِلَ كَاللِّبِّ، مَا أَضْلَى الدِّينَ كَالْتَقْوَى
 بَر نداشت افزون نهاد زیاد نهاد اَك هَر چه سَازَنَد دین را هَر چه مَحْجُود قُو
 مَا ضَادَّ الْعَقْلَ كَالهَوَى، مَا أَفْسَدَ الدِّينَ كَالدُّنْيَا
 دشمنی نمود با خود هَر چه مَحْجُود قُو تباه نكرد آید هَر چه دُنْیَا مَحْجُود قُو
 مَا زَنَّا غَوْرُ قَطٍ، مَا فَحَرَّكَ رَمَقٌ، مَا أَقْلَ
 زنا نكرد اهل غیبت هَر كَز دشنام گفت صاحب ترم هَر كَز جَبَم است

راحة الحسود

رَاحَةُ الْحُسُودِ، مَا أَنْكَرَ عَيْشَ الْحَقُودِ، مَا أَنْكَرَتْ اللَّهُ
 آسایش حسد برنده چه نكست دَنَدَكافی بیخواره مَكْر خود استند
 سَجَانَهُ مَنذُ عَرَفَتْ، مَا شَكَلَتْ فِي الْحَقِّ مَنذُ رَأَيْتَهُ
 از ان زمان باز که شناختم او را شد نیاروردم در حق از ان زمان که دیدم حق را
 مَا كَذَبْتُ وَلَا كَذَبْتُ، مَا ضَلَلْتُ وَلَا ضَلَلْتُ
 دروغ نكتم و دروغ نكتم و دروغ نكتم و دروغ نكتم
 مَا سَعِدَ مِنْ شَقِيٍّ إِخْوَانُهُ، مَا عَزَّ مِنْ ذَلٍّ حَبِيبَانُهُ
 بِنَكْتَنَشَد اَك كَز بد بخت كس برادران او هَر كَز خوار شد هَسَاكَا نَو
 مَا أَقْرَبَ الْحَيَاةِ مِنَ الْمَوْتِ، مَا أَبْعَدُ الْأَسَدِ مِنَ الْكَلْبِ
 چه نزدیكست دَنَدَكی بامر ك چه دورست دَنَدَكی فتن مراد از
 الْمَوْتِ، مَا تَزَيْنَ مَتْنٌ بِمِثْلِ طَاعَةِ اللَّهِ، مَا تَقَرَّبَ
 فتن كدن فرصت آراسته شد هَر كَز هَمَار استه بَخَرِی هَمُوز فتنه دَنَدَكی نزدیك شد
 مَسْقَرٌ بِمِثْلِ عِبَادَةِ اللَّهِ، مَا أَقْرَبَ الْأَجَلَ مِنَ
 نزدیكی جوئی خود جوئی هَمُوز بَر سَتَش خدَا چه نزدیكست مَكْر
 الْأَمَلِ، مَا أَفْسَدَ الْأَمَلَ لِلْعَمَلِ، مَا أَقْطَعَ الْأَجَلَ
 با امید چه تباه ساخت امید كَدَا رَا چه سخت برید مَكْر
 لِلْأَمَلِ، مَا طَالَ أَحَدٌ فِي الْأَقْصَرِ الْعَمَلِ، مَا شَرَّ
 امید و آرزو را دراز نكرد اند كی در مَكْر اندك كونه ساخت نیست بدی كی
 بَعْدَهُ الْجَنَّةُ بَشَرٌ، مَا خَيْرُ بَعْدَهُ النَّارُ خَيْرٌ، مَا أَلْسَبَ
 پسرو بهشت باشد بد نیست خیری ك پسرو آتش باشد خیر بدست نیارورده
 الشَّرُّ بِمِثْلِ التَّوَاضُعِ، مَا أَضْلَى الدِّينَ كَالْوَدَّعِ
 برتری هَمُوز فروتنی شایسته نكرد دَنَدَكی دین را هَر چه مَحْجُود قُو
 مَا أَجْلَبَ الْمُقْتِ بِمِثْلِ الْكِبَرِ، مَا حَصَّنَتْ النِّعَمَ بِمِثْلِ
 در نكشد بسوی خود هَر چه خشم خود را هَمُوز تَكَبَّر هَر چه در پناه نكرد نفعهای خود را

الشكر ما حصل الأجر بمثل اغاثته الملهوف ما
 شكر حامل کند تواری با هر چه
 الشكر بمثل بدل المعروف ما استفتت
 کسب کند شکر را بهر چه
 الأعتاق بمثل الإحسان ما كدرت الصنائع بمثل
 کرد نهاد هر چه
 الأمتنان ما أفتح الحفأ وأحسن الوفاء ما أقم
 مت نهادن چه داشت ستیم
 السخط وأحسن الرضا ما أفقر من ملك ففما ما
 خشم چه خوش است خشودی
 من أخى علما ما يقطى البقاء من أخيه ما يتجوا
 هر که دنده کرد اینک علم را داده نشود بپسندى با هر که دوست دارد او را دهانی نباید
 من الموت من طلبه ما ظفر من ظفر لا ثم به
 از مرد هر که بجوید آنرا فیه نکاد شد هر که دست یافت نگاه برود
 ما علم من لم يعمل بعلم ما عقتل من طال أمله
 ندانست آنکه عمل نکرد بقی خود خردمند نکشت هر که دراز شد امید او
 ما أحسن من أساء علم ما هلك من عرف قدره
 نیکی نکرد هر که بد ساخت عمل خود را تباه شد هر که بشناخت اندازه خود را
 ما عقتل من عدا طوره ما كان الرفق في شئ إلا
 خردمند نباشد هر که در کرد در طوره نباشد نرمی در چیزی مگر آنکه
 زانه ما كان الخرق في شئ إلا شانه ما أنقص
 بکرانی بسجند او را ابلهی نباشد در چیزی مگر آنکه عیب آرد بان چه می شکند
 التوهم لغرأهم اليوم ما هدم الثوب لفظاً لم الجرم
 خواب اندیشها کارهای دوز را چه خراب میسازد توبه نگاههای بزرگ را

ما اكثر

ما اكثر من يعترف بالحق ولا يقطيه ما اكثر من
 چه بسیار است آنکه میگوید اعتراف بحق می نماید و حال آنکه نپسند آن حق را چه بسیار است آنکه
 يعلم بالعلم ولا يتغنه ما أقرب البقعة من الظلم
 میداند دانش چه نیکو می کند چه نزدیک است خشم خدا با ستمکار
 ما أقرب النصرة من المظلوم ما أعظم عقاب
 چه نزدیک است یاری خدا چه بزرگ است عقاب
 الباغي ما استنبت الصواب بمثل المساورة ما
 ستمکار نکشود راه راستی بهر چه مشوره کردن
 ما تأكدت الحر من مثل المصاحبة والمجاورة
 استوار نکند اینک بهر چه آگاهی را بهر چه یاری و همسایگی
 ما نال الحمد من عداه الحمد ما أدرك الحمد من
 نرسید بزرگواری آنکه در گذشت از او ستایش در یافت بزرگواری را هر که
 قاته الحمد ما كذب عاقل ولا نفا مؤمن ما أرتاب
 که فوت کرد او را کوشش با حق دروغ نکفت هیچ عاقل و ندان کرد هیچ مؤمنی کاندنند نیند
 مخليص ولا شك مؤقن ما آمن بالله من سكن الشك
 هیچ بال کرد و شک کننده نبود هیچ درست دانی ایمان نیارود آنکه که آرام بجسد شد
 قلبه ما أجز الوعد من مطلب ما هبنا العطاء
 دل او را بجای آورد وعده را آنکه که گاه کرد دران کوار نکرد دهش را
 من من به ما أقرب التجاح من عجل السراح
 آنکه که منت نهاد بطلی خود نزدیک نکشت خرمی با هر که شناخت بسوی خود کای و کای
 ما أبعد الصلاح من ذي الشر الوقاح ما أحسن
 چه دور نکشت شایستگی از خداوند بدی و بد شرمی چه خوب بامد
 الجود مع الأعسار ما أقم الخل مع الأثار
 بخشش با دست تنگی چه داشت آمد بخلی با بسیار مال

مَا أَحْسَنَ الْعَفْوَ مَعَ الْإِقْتِدَارِ چه خشن آمد در گذشتن نگاه با توانائی چه ذشت آمد کینه خواهی
مَعَ الْإِعْتِدَارِ باعد آوردن نگاهار چه بسیارست پندها و حکم است پند بپذیری ض
مَا عَمِرَتِ الْبِلْدَانُ بِمِثْلِ الْعَدْلِ بلدان نکند هیچ شهرها را همچو عدل در پناه نگیرد عذرهای
بِمِثْلِ الْبَذْلِ بمثل البذل ما شکریت النعم بمثل بذلها ما حصنت
النَّعْمَ بِمِثْلِ الْإِنْعَامِ بِهَا نعمت را بهر چیزی که حاصل کند تو را بهر چیزی که دادی نعمت
مَا جَرَسَتْ النِّعَمُ بِمِثْلِ الشُّكْرِ نعمت را بهر چیزی که شکر فاش نکرده اند بهر چیزی که نام نبرد در راه
الْبَذْلِ بذل ما اذل النفس كالحرص ولا شان العرض
كَالْبُخْلِ بخشش ما اقم الكذب بذوى الفضل ما اقم
الْبُخْلَ بِذَوِي النَّبْلِ بخشش ما امن المؤمن حتى عفتل
مَا كَفَرَ الْكَافِرُ حَتَّى جَهَلَ کافر نشود کافر تا آنکه نادان باشد نمی ماند هیچ شیخ پس ادرقت
أَصْلَ اصل ما اعظم سعادة من يؤثر قلبه ببرد اليقين
مَا أَغْظَمَ فَوْزَ مَنْ أَفْتَقَى إِثْرَ النَّبِيِّينَ چه بزرگست پیروزی آنکس که پیروی کند در پی پیغمبران ایمان نیاورد بخدا

مَنْ سَكَنَ الشُّكَّ قَلْبُهُ آنکس که آرام گرفت مثل در دلاو فیروزی نیافت با خمت آنکس که
الدُّنْيَا مَطْلِبُهُ دنیا خواست او باشد چه در شاست انسان را که باشد در اشتکارا موافق و در پنهان
مَنْ أَفْقًا منافق ما اعظم وزر من ظلم واعتدى وتجبر
وَطَفَى وانحد دشت نمیکشد چه چیز وستی با هیچو سخاوت ویزی
وَحَسَنَ الْخَالِقِ و حسن الخلق ما اعظم وزر من طلب رضا المخلوق
سَخَطَ الْخَالِقِ سخط الخالق ما اصلح الدين كالتقوى ما هلك
الَّذِينَ كَالهَوَى الذين كالهوى ما ابغى احد الاسهل الله
مَخْرَجَ مَا اسْتَدَّ ضَيْقُ الْإِقْرَبِ مخرج ما استد ضيق الاقرب الله فرج ما عفا
عَنِ الذَّنْبِ مَنْ فَرَّغَ بِهِ عن الذنب من فرغ به ما اكمل المعروف من
مَنْ بِهِ من به ما زكى العلم بمثل العمل به ما عفت
إِيمَانَهُ مَنْ خَالَ بِحَسَنِهِ ایمانه من خال با حسنه ما هتأ معرفه من كثر
أَمْتَانَهُ امتنانه ما احسن الله سبحانه الا و اعان عليه ما نهى

اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنِ شَيْءٍ إِلَّا أَوْعَفَا عَنْهُ مَا حَصَلَ
 خدا هیچ چیز را
 دَوَّلَت را تجو عدل
 دین را آورد
 خشم خدا را هیچ چیز
 اللَّهُ
 سُبْحَانَهُ مِثْلُ الْخَلْدِ مَا آمَنَ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ مَنْ
 هیچو بجایی
 ایمان نیارود خدا
 انکس
 قَطَعَ رَحْمَهُ مَا يَقْنُ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ مَنْ يَرْعِ عَهْدَهُ
 برید و آری رحمت خود
 دانست که خدا
 انکه که نگاه داشت
 عهدهای خود
 وَ ذِمَّةً مَا حَفِظْتَ الْإِخْوَةَ مِثْلَ الْمَوَاسَاةِ مَا أَقْرَبَ
 و پیمانهای خود را
 نگاه نداشت
 برادری را همچو
 اسایگری
 چه نزدیکست
 الْيَتَامَى مِنَ الْعِيْمِ وَالْمَوْتِ مِنَ الْحَيَاةِ مَا أَخْلَصَ
 محتج
 با سائیش
 و مردن
 باز زندگی
 پاکیزه نکرد ایند
 الْمَوْدَّةَ مَنْ يَنْصَحُ مَا اكْمَلَ السِّيَادَةَ مَنْ لَمْ يَسْخَرْ
 دوستی را انکه که بپندارد
 تمام نکرد
 مطهری را
 انکه که جو غریزی نکرد
 مَا أَفْخَشَ حَلِيمٌ مَا وَحَشَ كَرِيمٌ مَا جَارَ شَرِيفٌ مَا زَانَا
 دشنام و زشتی نکرد هیچ بردباری
 زبانی در مردم را هیچ حکیمی
 ستم نکرد هیچ بلند پای
 زنا نکرد
 عَفِيفٌ مَا وَقَّحَ الْخَافِلُ مَا أَقْبَحَ الْبَاطِلُ مَا عَقَلَ
 هیچ تهفنه
 چه بی ستم است
 نادان
 چه زشت است
 باطل
 بی خردست
 مَنْ خَلَّ بِأَخْسَانِهِ مَا عَقَدَ إِيمَانَهُ مَنْ لَمْ يَحْفَظْ
 انکه بخلی نمود
 با نیکوئی خود
 نیست سوگندهای خود را فاسد بر سوگند
 انکه که نگاه نداشت
 لِسَانَهُ مَا ظَلَمَ مِنْ خَافِ الْمَضْرَعِ مَا غَدَرَ مَنْ أَيْقَنَ
 زبان خود را
 ستم نکرد
 انکه که ترسید
 از بقر
 بی وفای نکرد
 انکه که بیقین نداشت
 بِالْمَرْجِعِ مَا اخْتَلَفَ دَعْوَتَانِ إِلَّا كَانَتْ إِحْدَاهُمَا
 جای از گشتن را
 هیچ یک از دو و بار خواندن مخالف نم نشدند
 مگر آنکه
 یکی از آن دو

صَلَاةٌ مَا تَوَاصَعَ أَحَدٌ إِلَّا زَادَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ حِلَالَةً
 بزرگوار کند
 هر که که تواضع کرد
 خدا را
 مَكَانَكَ أَفْرَدَ وَادَا
 مَكَانَكَ أَفْرَدَ وَادَا
 در بزرگی
 مَا أَعْظَمَ نِعْمَ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا وَمَا أَصْغَرُهَا فِي نِعَمِ
 چه بزرگست
 نعمتهای خدا
 در دنیا
 و چه کوچک است آن نعمتها در دنیا
 الْآخِرَةِ مَا سَادَ مَنْ أَحْتَاجَ إِخْوَانَهُ إِلَى غَيْرِهِ
 آخرت
 مطهر نباشد
 انکه که محتاج باشد
 برادران او
 بغیر او
 مَا اسْتَعْنَيْتَ عَنْهُ خَيْرٌ مِمَّا اسْتَعْنَيْتَ بِهِ مَا صَبَرْتَ
 آنچه بفریاد زبانی
 از آن
 بهترست
 از آنچه بفریاد زبانی
 انکه صبر کردی
 عَنْهُ خَيْرٌ مِمَّا التَّذَذُّتَ بِهِ مَا أَقْرَبَ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
 از یاد داشتن آن
 بهترست
 از آنکه بیاد زنی
 چه نزدیکست
 زنده
 بمرده
 الْحَيَّ قَرِيبٌ مَا أَبْعَدَ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ لَا نَهْطَاءَ عَنْهُ
 در پیوستن زنده
 چه دورست
 مرده
 از زنده
 نیست برید و آری
 از او
 مَا مِنْ عَذَابٍ لِلَّهِ مِنْ لَمْ يَأْمِنْ النَّاسُ شَيْءَ مَا عَشَّ
 این گشت
 از عذاب خدا
 انکه که این گشتند
 مردم
 از شئ
 بد نشود
 فَتَشَهُ مَنْ يَنْصَحُ غَرَمٌ مَا نَسَابَ أَثْنَانِ إِلَّا غَلَبَ
 نفس خود را
 انکه که بپندارد
 غیر خود را
 دشنام نهد به دیگری
 دو تن
 مگر آنکه افروزی
 الْأَمَهُمَا مَا تَلَا جَاثْنَانِ الْأَخْطَرُ اسْفَهَامَا مَا مِنْ
 رنجش هر دو
 نیفر و زنده و تن ختم خود را
 مگر آنکه اسکارا کرد
 ستمانی هر دو
 شستهای
 شَيْءٌ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ مِنْ أَنْ يُسَالَ مَا قَسَمَ
 دوست داشته تر بسوی خدا
 از آنکه خواسته شود
 از او
 بچشم گرسنه
 اللَّهُ سُبْحَانَهُ بَيْنَ عِبَادِهِ شَيْءًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ
 خدای
 در میان بندگان خود
 چیزی را که
 از عقل باشد
 مَا خَلَقَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ شَيْئًا عَثَا فِيهِمْ مَا تَرَكَ اللَّهُ
 نیافرید خدا
 چیزی را بپرته
 تا او بیاری گذراند
 نگذاشت خدا

سَبَّحْنَاكَ يَا سُدِّي فَيَلْعُوا مَا انْقَضَتْ سَاعَةٌ مِنْ
دَهْرِكَ إِلَّا يَقْطَعُ مِنْ غَمْرِكَ مَا قَدَّمْتَ الْيَوْمَ تَقْدِمُ
عَلَيْهِ غَدًا فَا مَهْدُ لِقَائِكَ وَقَدَمُ لِقَائِكَ مَا
دُنْيَاكَ الَّتِي تَحْتَ إِلَيْكَ خَيْرٌ مِنَ الْآخِرَةِ الَّتِي
قَحْمَا سُوءِ النَّظَرِ عِنْدَكَ مَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ
مَا سَادَ الْعُلَمَاءُ مِثْلَ الْجَهَالِ مَا بَعْدَ النَّبِيِّ إِلَّا
الْبَلْسُ مَا مِنْ جِهَادٍ أَفْضَلَ مِنْ جِهَادِ النَّفْسِ
مَا قَدَّمْتَ مِنْ دُنْيَاكَ فَلْيَنْقُصِكَ وَمَا أَخَّرْتَ مِنْهَا
فَلْيَعْدُ وَ مَا قَالَ النَّاسُ لِسَيِّ طُوفِي إِلَّا وَقَدْ خَبَاءُ
لَهُ الدَّهْرُ يَوْمَ سَوْرٍ مَا خَرَجَ إِخْرَ مِنْ جِهَادٍ إِلَّا فَجَّ مِنْ
عَقْلِهِ مَا لَتَدَّ أَحَدٌ مِنَ الدُّنْيَا لَذَّةَ الْآ
كَانَتْ لَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ غَصَّةٌ مَا زَادَ فِي الدُّنْيَا

الْأَنْقَاصُ فِي الْآخِرَةِ مَا أَقْرَبَ الرَّاحَةِ مِنَ التَّعَبِ
مَا أَجْلَبَ الْحِرْصَ لِلنَّصَبِ مَا أَقْرَبَ النِّعَمِ مِنَ الْبُؤْسِ
مَا أَقْرَبَ السُّعُودِ مِنَ الْخُفُوسِ مَا أَخْسَرَ مِنَ الْبَيْسِ
لِي فِي الْآخِرَةِ نَصِيبٌ مَا اشْجَعَ الرِّيَّ وَ الْحَسَنُ
الْمُرِيبُ مَا كَانَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لِيُضِلَّ أَحَدًا وَ لَيْسَ
اللَّهُ يَظْلِمُ الْعَبِيدَ مَا كَانَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لِيَقْنَحَ
عَلَى أَحَدٍ بَابَ الشُّكْرِ وَ يَخْلُقَ عَنْهُ بَابَ الْمَزِيدِ
مَا زَالَ التَّعَنُّكُ نِعْمَةً وَ لَا غَضَارَةُ عَيْشٍ إِلَّا بِذِي نَفْسٍ
أَحْرَقَتْهَا وَ مَا اللَّهُ يَظْلِمُ الْعَبِيدَ مَا أَنْزَلَ
الْمَوْتَ مَنَزَلَةً مِنْ عَدَدِ غَدَا مِنْ أَحْبَالِهِ مَا آمَنَ بِمَا
حَرَّمَ الْقُرْآنُ مِنْ سَخَطِهِ مَا عَظَّمَ الْمُصِيبَةَ فِي
الدُّنْيَا مَعَ عَظَمِ الْفَقْرِ غَدًا مَا يَأْتِي مِنَ دُنْيَاكَ

فَلَا تَكُنْ بِهٖ فَرْحًا ۖ مَا فَاتَكَ مِنْهَا فَلَا بَاسَ عَلَيْهِ حَزَنًا
 بسیار شادمان مشو آنچه فوت شود از تو از دنیا بماند نیست بر آن غمت از اندوهی که بر تو
 مَا أَكَلَتْهٖ رَاحٌ وَمَا أَطْعَمَتْهٖ بَاحٌ ۖ مَا لِي أَرَاكُمْ أَشْبَاحًا
 آنچه خوردی از آن رختان و آنچه حورآیندی از آن دوید و آشوبی که در میان شماست
 بِلَا أَرْوَاحٍ وَأَرْوَاحًا بِلَا فَلَاحٍ وَنَسَاكَ بِلَا صِلَاحٍ
 بی جان بی جان و جانهای گرفتار و دراه رویان نداشت
 وَتَجَارًا بِلَا أَرْبَاحٍ ۖ مَا لَا يَدْبَغِي أَنْ تَفْعَلَ فِي
 و بازرگانان بی سود آنچه نشاید که بکنی آنرا
 الْحَيَرُ فَلَا تَفْعَلْهُ فِي السَّيِّءِ مَا اسْرَعَ السَّاعَاتِ
 آشکارا پس مکن آنرا در سخنان چه شتابان است در رفتن ساعتها
 فِي الْيَوْمِ وَاسْرَعَ الْيَوْمُ فِي الشُّهُورِ وَاسْرَعَ
 در روز و در روزها و در ماهها و در شتابانند
 الشُّهُورِ فِي السَّنَةِ وَاسْرَعَ السَّنَةُ فِي الْعُمُرِ مَا أَنْفَعُ
 ماهها در سال و در شتابانند و در سالها در عمرها چه سودمند
 الْمَوْتُ لِمَنْ أَشْعَرَ الْإِيمَانَ وَالْقَتْلَى قَلْبُهُ ۖ مَا أَخْلَقَ
 مرگ را آنکه ایمان را آگاه کرده است و کشته را دلش را چه سزاوارست
 مَنْ عَرَفَ رَبَّهُ أَنْ يَعْرِفَ بَدَنَهُ ۖ مَا خَيْرُ دَارٍ
 آنکه کسی را که بداند خداوند را آنکه آفرید او را چه نیکوترین خانه
 تَنْقُضُ نَقْضَ الْبِنَاءِ وَخَرَّبَ خَرَّبَ الْإِزَادَ ۖ مَا أَعْظَمَ
 بکشد بنیاد آبادی را و نیست خرابی و زلزله کرد آنرا چه بزرگوار
 حِلْمُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى أَهْلِ الْعِبَادَةِ ۖ وَمَا أَكْثَرَ عَفْوَهُ
 حلم خداوند بزرگ بر مردم و بزرگش و چه بسیار است در گذشتن
 عَنْ مُسْرِئِ الْعِبَادِ ۖ مَا أَبْعَدَ الْخَيْرُ مِنْ هَمَّتِهِ بَطْنُهُ
 از نگاه کاران بندگان چه دور است خیر از آنکه او بپوشد از

وَفَرْجُهُ ۖ مَا أَحْيَى النَّفْسَ الطَّامِعَةَ عَنِ الْعُقْبَى الْفَاجِعَةِ
 و فرج اوست چه کردست نفس طمعکار از کار آخرت بدر دارد
 مَا لِلْإِنْسَانِ لَوْلَا اللِّسَانُ الْأَصْفَرُ مِمَّا مَثَلَهُ أَفْجَعُهُ
 نیست انسان اگر زبان او را نبود مگر همچو صورتی نقش کرده با همچو جایی که
 مَثَلُهُ ۖ مَا أَصْدَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى نَفْسِهِ وَآيَ
 بر خورده کرد چه راست آمد بر نفس آدمی و کدام
 دَلِيلٌ كَفَعْلٍ ۖ مَا أَعْظَمَ اللَّهُمَّةَ مَا نَرَى مِنْ خَلْقِكَ
 دلیل همچو کردار او چه بزرگست ای بار خدا آنچه مای بینم از آفریده تو
 وَمَا أَصْغَرَ عَظِيمَةَ فِي جَنبِ مَا غَابَ عَنْكَ مِنْ قَدَرِكَ
 و چه کوچکست بزرگی خلق در پهلوی آنچه ناپدید گشته از تو توانی تو
 مَا أَهْوَلَ اللَّهُمَّةَ مَا نَشَاهِدُ مِنْ عَظَمَتِكَ وَمَا أَحْقَرَ
 چه ترساننده است ای خدا آنچه مای بینم از بزرگی تو و چه کوچکست
 ذَلِكَ فِيمَا غَابَ عَنْكَ مِنْ عَظَمِ سُلْطَانِكَ ۖ مَا
 این در پهلوی آنچه ناپدید است از تو بادشاهی تو چه
 أَحْسَنَ بِالْإِنْسَانِ أَنْ يَصْبِرَ عَمَّا يَشْتَهُي ۖ مَا أَحْسَنَ
 خوبتر با آدمی آنکه صبر کند از آنچه آرزو میکند آنرا خوش نیست
 بِالْإِنْسَانِ أَنْ يَشْتَهُي مَا لَا يَدْبَغِي ۖ مَا أَحْذَرُ اللَّهِ
 با آدمی آنکه آرزو کند چه نیکتر است از آنکه خداوند
 سُبْحَانَكَ عَلَى الْجَاهِلِ أَنْ يَتَعَلَّمَ حَتَّى يَأْخُذَ عَلَى
 بر نادان آنکه بیاموزد و نگیرد
 الْعَالِمِ أَنْ يَعْلَمَ مَا أَقَادَ الْعِلْمَ مَنْ لَا يَفْهَمُ وَلَا
 عالم آنکه بیاموزد فایده نداد علم از آنکه کسی که نفهمد
 نَفَعَ الْجَمُّ مَنْ لَمْ يَحْكَمْ ۖ مَا لَكُمْ تَفَرُّجُونَ بِالْيَسِيرِ مِنْ
 سود بخشید علم آنکه هر کاری کرد چیست طلب شما که شاد میشوید با آنکه از

علیه
 بپای می کشد و

الدُّنْيَا تَذُرُ كَوْنَهُ وَلَا تَحْزَنُكَ الْكَثِيرُ مِنَ الْآخِرَةِ
 دنیا را بپاشد و غمگین نکند آنکه اندک از دنیا را از آخرت
 حَرَمُونَ مَا بِالْكَثَرِ تَوَمَّلُونَ مَا لَا تَذُرُ كَوْنَهُ وَتَجْمَعُونَ
 آنکه بپاشد و غمگین نکند آنکه اندک از دنیا را از آخرت
 مَا لَا تَأْكُلُونَ وَتَبْقُونَ مَا لَا تَسْكُنُونَ مَا لِلدُّنْيَا
 آنکه نخورید و بماند آنکه نماند آنکه نیست آنکه دنیا
 حَرَمَتْكُمْ وَلَكِنْ هِيَ غَرَضٌ مَا الْعَاجِلَةُ خَدَعَتْكُمْ
 حرام گردانید شما را و لیکن تو دنیا فریب میبخورد
 وَلَكِنْ هِيَ أَخَذَتْ مَا أَقْلَ الثَّقَةِ الْمُؤْتَمِنِ
 و لیکن تو دنیا فریب یافته است چه گشت آنکه اعتماد و امانت را
 وَمَا أَكْثَرَ الْخَوَانَ مَا أَكْثَرَ الْأَخْوَانَ عِنْدَ الْخَفَانِ
 و چه بسیارند نااستنان چه بسیارند تو در چنانکه با برادران
 وَأَقْلَصُ عِنْدَ حَادِثَاتِ الزَّمَانِ مَا حَلَّ الرَّجُلُ
 و چه کم اندرادران نزد بدید آمدن روزگار بر نداد مرد
 حَمَلًا أَقْلَ مِنَ الْمَرْوَةِ وَمَا تَزِنُ الْإِنْسَانُ إِلَّا
 باری کز آنکه از جوانمردی اراده نکرده آدمی
 بِزِينَةِ أَحْمَلٍ مِنَ الْفُتُوَّةِ مَا أَحْسَنَ بِالْإِنْسَانِ أَنْ
 بزینت زنبار از جوانمردی چه خوشتر است با احسان آدمی آنکه
 يَقْنَعُ بِالْقَلِيلِ وَيَجُودُ بِالْجَزِيلِ مَا أَفْجَحَ بِالْإِنْسَانِ
 قانع شود با اندک و بخشد به بسیار زشت نیست با آدمی
 ظَاهِرًا عَلَيْهِ وَأَبْطَنًا جَمِيلًا مَا أَهْتَنِي ذَنْبٌ
 برون ظاهر و درون زیبا اند و نهان نگرند اندر آنکه گناه
 أُمَهَلْتُ فِيهِ حَتَّى أَصِلَ رَكْعَتَيْنِ مَا أَفْجَحَ بِالْإِنْسَانِ
 مهلت یافتم در آن تا آنکه بگذارم دو رکعت را چه زشت نیست آدمی را

انذیکون

أَنْ يَكُونَ ذَا وَجْهَيْنِ مَا لِبْنِ آدَمَ وَالْفَخْرُ وَلَهُ
 آنکه باشد دو دور چیست فردند آدم را بنا از خود ادوا
 نُطْفَةٍ وَآخِرُهُ جِيفَةٌ لَا يَنْفُسُهُ وَلَا يَدْفَعُ حَتْفَهُ
 نطفه است و آخر او مردار است نطفه که در دهن خود را و نطفه که در دهن خود را
 مَا قَصَمَ ظَهْرِي إِلَّا رَجُلَانِ عَالِمٌ مُتَهَكِّكٌ وَحَاحِلٌ
 شکست آ پشت مرا مگر دو مرد عالمی که متعجب است و فادان
 مُتَهَكِّكٌ هَذَا يَنْفِرُ عَنْ حَقِّهِ يَتَهَكِّكُ وَهَذَا يَدْعُو
 متعجب کننده این عالم میرواند بر حق خود را متعجب کننده و این عالم میخواند
 إِلَى الْبَاطِلِ يَسْتَكِدُّ مَا لِبْنِ آدَمَ وَالْعَجَبُ أَوْ لِنُطْفَةٍ
 بسوی باطل میسرور است آدمی را با خود بسندی و حال آنکه اول او نطفه
 وَآخِرُهُ جِيفَةٌ مَذْرُوءَةٌ وَهَوَّيْنِ ذَلِكَ يَحْمِلُ
 و آخر او مردار است تا آنکه دو در میان این دو حال بر میدارد
 الْعِذْرَةُ مَا مِنْ شَيْءٍ مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 دشتواری نیست هیچ چیزی از نافرمانیهای خدا که
 يَأْتِي الْآلِيَّةَ فِي شَهْوَةٍ مَا مِنْ شَيْءٍ مِنْ طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 میاید بدین در آید و در شهوت نیست هیچ چیزی از فرمان برداری خدا
 يَأْتِي الْآلِيَّةَ فِي كَرِهٍ مَا قَضَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَى عِبْدِهِ
 میاید بدین در کراهت حکم کند خداوند بر بند
 قَضَاءُ فَرْضِي بِهِ إِلَّا كَانَتْ الْخَيْرُ فِيهِ مَا عَطَى اللَّهُ
 حکم کند فرضی را به او مگر آنکه باشد بخیر بود در آن نهد خدا
 سُبْحَانَ الْعَبْدِ شَيْئًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 بربند چیزی از بهبود دنیا و آخرت
 إِلَّا بِحَسَنِ خَلْقٍ وَحُسْنِ نِيَّةٍ مَا دَفَعَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ
 مگر بخوبی و خیر و نیت او دفع نکند خدا

فَذَرَهُ
مفارست

عَنِ الْعَبْدِ الْمُؤْمِنِ سَيِّئًا مِنْ بَلَاءِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ
از بنده مؤمن چیزی از بلاء دنیا و عذاب

الْآخِرَةِ الْأَرْضَاءُ بِقَضَائِهِ وَحَسَنَ صَبْرِهِ عَلَى بَلَاءِهِ
آخرت مکرانکه آن بیدار باشد بفرمان او و خوش صبری او بر بلاء خدا

مَا تَوَاضَعُ قَوْمٌ عَلَى غَيْرِ ذَاتِ اللَّهِ سُبْحَانَ الْأَكَاثِ
برادی بخیزد هیچ کوهی و یاری نکند با غیر خدا مکرانکه باشد

عَلَيْهِمْ أَخُوهُمْ تَرَةً يَوْمَ الْعَرْشِ عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ
بر ایشان برادری ایشان کینه و دشمنی در روز و نمودن خود بر خدا

مَا أَحْسَنَ تَوَاضَعُ الْأَغْنِيَاءِ لِلْفُقَرَاءِ طَلِبًا لِمَا عِنْدَ اللَّهِ
چه خوشتر فروتنی توکلان از برای درویشان از جهت طلب کردن آنچه نزد خداست

فَعَالَى وَمَا أَحْسَنَ بَيْتَهُ الْفُقَرَاءُ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ اتِّكَالًا
بر خدا و چه خوشتر است سرگذران و تکیه درویشان بر توکلان از روی توکل

عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ مَا تَوَسَّلَ أَحَدٌ إِلَى بَوْسِلَةٍ أَجَلَ
بر خدا برخواست هیچ یکی بمن بپوشند و بپوشند بر کسی

عَيْدِي مِنْ يَدِ سَبَقْتِ مَنِي إِلَيْهِ لَا رَيْبَ عِنْدَهُ
از من از دست تو از دست منی به سوی او از دست منی

بِاتِّبَاعِهَا اخْتِافًا مَعَ الْأَوَّلِ خَرِيقُ شَكْرٍ
با متابعت آن اختفاء با اولی خرقه شکر

الْأَوَّلِ مَا يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ أَنْ يَلْقَى أَخَاهُ بِمَا يَكُونُ
اولی باز نمیدارد که از شما را از آنکه برساند برادر خود از آنکه داشت دارد

مِنْ عَيْبِهِ الْإِخْفَافُ أَنْ يَلْقَاهُ بِمِثْلِهِ قَدْ تَصَافَيْتُمْ
از عیب او مکرز که او نیز برساند او را بکشت عیب شما

عَلَى حُبِّ الْعَاجِلِ وَفَضْلِ الْآجِلِ مَا أَطَالَ أَحَدٌ
بر دوستی زود دنیا و ثواب آخرت و نیکو داند دراز نکند یکی از شما

الامل

الْأَمَلِ إِلَّا لِنَفْسِي الْأَجَلَ وَأَسَاءَ الْعَمَلِ مَا نَزَلَتْ آيَةُ إِلَّا
امید خود را مگر آنکه خوارم کند مرگ و بد کرد اند عمل را هر چه نازل آیه از قرآن مکرانکه

عَلِمْتُ فِيمَ نَزَلَتْ وَأَيْنَ نَزَلَتْ فِي لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ أَوْ
دانستم در چه بابی فرود آمد و کجا فرود آمد در شب فرود آمد یا در روز

جَلٍّ أَوْ سَهْلٍ وَأَنْ رَّبِّي وَهَبَ لِي قَلْبًا عَقُولًا
دروغ یا در هامون تحقیق که بود در کلام من بخشید مرا دلی باخود و دانا

وَلَيْسَانَا قَوْلًا مَا الْمُبْتَلَا الَّذِي لَا يَأْمَنُ الْمَبْلَاءَ
و زبان کویا

بِأَخْرَجَ مِنَ الدَّعَاءِ إِلَى الْمَعَافَاتِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ
البلایه ما استودع الله سبحانه اخر اعقلا الا استنفده

يَوْمًا مَا جَالَسَ أَحَدٌ هَذَا الْقُرْآنَ إِلَّا قَامَ بِهِ يَادَهُ
روزی از روزها نشست یکی با این قرآن مکرانکه بر پا شد و بپا شد

أَوْ نَقْصَانِ زِيَادَةٍ فِي هُدًى أَوْ نَقْصَانِ يَوْمِي
یا بکم شدن زیادتی در راه دین یا بکمی در کودی

مَا أَسْنَكَ أَيُّهَا الْإِنْسَانُ بِهَلَكَةِ نَفْسِكَ إِمَّا مِنْ دَلِيلٍ
چست خود گفت تو ای آدمی تنباهی نفس خود ای نیست ترا از خود

بِلَوْلٍ أَمْ لَيْسَ لَكَ مِنْ نَفْسِكَ يَفْطَةُ أَمَّا تَرَحُّمِ
چری یا نیست ترا از خواب خود بیداری یا رحم غنیگی

مِنْ نَفْسِكَ مَا تَرَحُّمِ مِنْ غَيْرِكَ مَا صَبَرْتَ أَيُّهَا
بر نفس خود آنچه رحم میکنی بر غیر خود چیست صبرت تو ای

الْمُبْتَلَا عَلَى دَائِكَ وَجِلْدِكَ عَلَى مَصَابِكَ وَغَرَاكَ
مبتلا بر درد خود و پوست خود بر مصیبتهای خود و مانم دارای

عَنْ الْبُكَاءِ عَلَى نَفْسِكَ مَا لَكَ وَأَنْ أَدْرَكَتْهُ شَفَاكَ
 از گریه بر نفس خود و چهست مرگ ترا و چونست آنکه در بخت مرگ خود را
 بصلاحِ عَنِ الْإِسْتِمَاعِ بِرِوَانٍ تَمْتَعَتْ بِهِ نَفْسُهُ
 با آنچه شایسته آن باشد از بجزیره گرفتن بآن فایده برخوردار شود بآن تا خوشتر کرد آنکه
 عَلَيْكَ ظَفَرُ الْمَوْتِ بِكَ مَا أَحَقُّ الْإِنْسَانَ أَنْ يَكُونُ لَهُ
 بر تو از ظفر گرفتن مرگ بر تو کیست مرگ را و کیست انسان بآنکه باشد مرگ را
 سَاعَةً لَا يَشْغَلُهُ عَنْهَا شَاغِلٌ يَحَاسِبُ فِيهَا نَفْسَهُ
 ساعتی که باز ندارد او را از آن ساعت باز دارد تا بقیامت در آن ساعت نفس خود را
 فَيَنْظُرُ فِيمَا أَكْتَسَبَ لَهَا وَعَلَيْهَا فِي لَيْلِهَا وَنَهَارِهَا
 پس بنگرد در آنچه حاصل کرده از برای نفس در شب و روز و در آن ساعت
 مَا الْغَبُوطُ إِلَّا مَنْ كَانَتْ هِمَّتُهُ نَفْسَهُ لَا يَفْتَهُ عَنْ
 نیست سودمند مگر آنکه باشد اندیشه او نفس را و باز آید از
 حَاسِبَتِهَا وَمَطَالَبَتِهَا وَفَحَايِدَتِهَا مَا مَغْرُورًا لَذِي
 شماره کردن نفس و جستجوی نفس و فک کردن نفس نیست فریب خورده آنکه
 ظَفَرُ مِنَ الدُّنْيَا بِأَذْنِ سَهْمِهِ كَالْآخِرِ الَّذِي ظَفَرُ
 دست بآفتابند بر دنیا بآنکه بخزند همچون دیگری که بدست آورده باشد
 مِنَ الْآخِرَةِ بِأَعْلَى هِمَّتِهِ مَا الْمَغْبُوطُ الَّذِي فَاتَ مِنْ
 از بلندترین بخت از بلندترین خواسته خود نیست سودمندی که رسیده باشد
 دَارَ الْبَقَاءِ بِغَيْثِهِ كَالْمَغْبُوطِ الَّذِي فَاتَتْهُ النَّعِيمُ
 آخرت از روی خود همچون زیان زده که فوت شده باشد از نعمت
 لِسُوءِ اخْتِيَارِهِ وَشَقْوَتِهِ مَا وَلَدْتُمْ فَلِلْآبِ وَمَا
 بسبب سبکگزیدن خود و بدبختی خود آنچه را سیده اید از برای خاکست و آنچه
 بَنَيْتُمْ فَلِلْخَرَابِ وَمَا جَعَلْتُمْ فَلِلذَّهَابِ وَمَا عَمَلْتُمْ
 بنا کرده اید از برای ویرانی و آنچه کرده اید از برای رفتن و آنچه کرده اید

ففي كتاب

فِي كِتَابِ مَدْخَلِ يَوْمِ الْحِسَابِ مَا أَقْرَبَ الدُّنْيَا
 در لوح المحض که انداخته است از برای روز حساب چه نزدیکست دنیا
 مِنَ الدَّهَابِ وَالسَّيْبِ مِنَ الشَّيْبِ وَالشَّكِّ مِنَ
 برفتن و چه نزدیکست پیری بچوایی و شک
 الْإِرْتِيَابِ مَا أَوْدَعَ أَحَدٌ قَلْبًا سِرًّا إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ
 بکمان زدگی ترساند و ترس بدی بکمان که پنهان کند
 سَجَانَهُ مِنْ ذَلِكَ السُّرُورِ لَطْفًا فَإِذَا نَزَلَتْ بِهِ
 ازین شادی مهرانی پس هرگاه که فرود آید بکس
 نَائِبَةٌ جَرَى إِلَيْهَا كَالْمَاءِ فِي الْخِدَارِ حَتَّى يَطْرُقَهَا
 مانعی از لطف بگذرد بسوی آن مقام همچو آب در دشت خود بآنکه
 عَنْهُ كَمَا تَطْرُقُ الْعَرَبِيَّةُ مِنَ الْإِبِلِ مَا مِنْ عَمَلٍ أَحَبَّ
 از آنکه همچو آنکه می افتد از شتر از شتر نیست هیچی که از عملی دوست داشته شود
 إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنْ خَيْرِ كَيْفَةٍ رَجُلٌ عَنْ رَجُلٍ مَا بَاتَ
 بسوی خدا از آنکه بکشد یا غی با مردی از مردی خفتید
 لِرَجُلٍ عَيْدِي مَوْعِدٌ قَطْ فَبَاتَ يَتَمَلَّلُ عَلَى فِرَاشِهِ
 مردی که باشد او را نزد من دیام و عده بهمانی هرگز که بختد و بختد او بر جام خواب
 لِيَعْدُوا بِالْطَّرْفِ جَا حَتَّى مَنْ تَمَلَّلُ عَلَى فِرَاشِهِ
 از برای آنکه بامداد از برای دست یافتن عاجت خود و دیده شود تامل او بر جام خواب
 حَتَّى صَاعًا عَلَى الْخُرُوجِ إِلَيْهِ مِنْ دَيْنِ عِدَّةٍ وَخَوْفًا مِنْ
 در جویی بر برون آمدن بسوی او از برای پراوریدن و دادن و بیم از
 عَاثُوهُ فَوَجِبَ الْخَلْفُ فَإِنْ خَلَفَ الْوَعْدَ لَيْسَ مِنْ
 مانع که موجب برافتن وعده شود بدستی پس انداختن وعده نیست از
 خَلْقِ الْكِرَامِ مَا فَرَارَ الْكِرَامُ مِنَ الْحِمَامِ كَفَرًا بِهِمْ
 خوی گریزانان نیست گریختن اهل کرام از مرغ همچو گریختن ایشان

مِنَ الْبُخْلِ وَمَقَارَنَةُ اللَّيَامِ مَا أَصْدَقَ الْمَرْءَ عَلَى نَفْسِهِ
 از بخشنی و هفتشیدن ناکسان چه گواهی راست میدهد مردی بر نفس خود
 وَأَيُّ شَاهِدٍ عَلَيْهِ كِفَعُهُ وَلَا يَعْرِفُ الرَّجُلُ إِلَّا بِعَمَلِهِ
 و کدام گواه بر او که گواهی دهد بر خود کار او و شناخته میشود مرد مکر و بدکاری او
 كَمَا لَا يَعْرِفُ الْغَرِيبُ مِنَ الشَّجَرِ إِلَّا بِأَعْدَادِ حُصُورِ الثَّمَرِ فَتَدُلُّ
 همچو آنکه نمی شناسد غریب از درخت مگر نزد حاضر شدن میوه بر درخت
 الْأَثْمَارُ عَلَى أَصُولِهَا وَيَعْرِفُ لِكُلِّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهَا
 میوهها بر درختهای خود و شناخته میشود هر خداوند فضل او
 كَذَلِكَ يَعْرِفُ الْكَرِيمُ بِأَدَابِهِ وَيَفْتَضِحُ اللَّيْمُ بِزَوَائِلِهِ
 بچنین شناخته میشود صاحب کرم بر ستمهای او و تکر بانگسهای خود
 مَا اسْتَعْطَفَ السَّالِطَانُ وَلَا اسْتَسْلَحَ سَحِيمَ الْغَضَبَانِ
 مطران نمیگوید و پادشاه را و بیرون نمیکند کوفی خشمناک را
 وَلَا اسْتَمِيلُ الْمَهْجُورُ وَلَا اسْتَنْجَحَ صَعَابُ الْأُمُورِ
 و از روم نمیگرداند دور افتاده را و بر نمی آید کاد های دشوار را
 وَلَا اسْتَدْفَعُ الشَّرَّ بِمِثْلِ الْهَدْيَةِ مَا عَسَى أَنْ يَكُونَ
 و دفع نمیکند بدیها را بهیچ چیز همچو خیری دادن و تحفه فرستادن نزدیک نیست آنکه باشد
 بَقَاءُ مَنْ لَمْ يَوْمَرَ لَا يَعْدُهُ وَطَالِبُ حَيْثُ مِنْ أَجَلِهِ
 بایمانی آنکه باشد او را روزی که در گذرد آن روز و آنکه بایمانی باشد جمعی عید از مرگ خود
 يَحْدُوهُ مَا أَوْهَنَ الدِّينَ كَثْرُكَ إِقَامَةِ دِينِ اللَّهِ
 دنگداند سست و خوار نگرداند دین را بهیچ چیز و بپای داشتن خدا
 سَجَانُهُ وَتَضْيِيعُ الْفَرَائِضِ مَا صَانَ الْأَعْرَاضِ
 و صیانت کردن و ضایع کردن نگاه ندارد عرضها را بهیچ چیز
 كَمَا لَا عَرَضَ عَنِ الدُّنْيَا وَسُوءُ الْأَعْرَاضِ مَا مِنْ شَيْءٍ
 همچو دگر دانیدن از ناکسیها و بدخواهیها نیست هیچ چیز

أَخْبَلُ لِقَلْبِ الْإِنْسَانِ مِنْ لِسَانٍ وَلَا أَصْدَقَ لِنَفْسٍ مِنْ
 خراشته و در دهان از انسانها از زبان و نیست هیچ چیز شکسته تر نفس انسانها
 شَيْطَانٍ مَا مِنْ شَيْءٍ يَحْصُلُ بِهِ الْأَمَالُ أَنْ يُلَاحِظَ مِنْ إِيْمَانٍ
 شیطان نیست هیچ چیزی حاصل شود بآن امیدها نماند از ایمان
 وَإِحْسَانٍ مَا اسْتَعِيدَ الْكَرَامُ مِمَّا مِثْلُ الْكَرَامِ مَا أَقْبَحَ شَيْءٍ
 و احسان بنده نگرداند اهل کرام را بهیچ چیز گوارا داشتن چه زشت تر از آنها
 اللَّيَامُ وَآخِرُ سَجَايَا الْكَرَامِ مَا حَفِظَ غَيْبِكَ مِنْ حَفِظِ
 ناکسان و چه خوبست غیبهای اهل کرام نگاه داشت کار خفا ترا هر که نگاه داشت
 غَيْبِكَ مَا أَلَاكَ جُهْدًا فِي النَّصِيحَةِ مِنْ ذَلِكَ عَلَى
 غیب ترا چه نعمت داد و بزرگماخت ترا در پند گفتن آنکه در راهمونی کرد ترا
 غَيْبِكَ وَحَفِظَ غَيْبِكَ مَا قَدَّمْتَهُ مِنْ خَيْرٍ فَعَيْدُ
 بر غیب تو و نگاه داشت سرترا آنچه پیش میفرستی از خیر پس از غیب تو
 مَنْ لَا يَجْسُرُ الثَّوَابَ وَمَا أَرْكَبَتْهُ مِنْ شَرٍّ فَعَيْدُ مَنْ
 کم نمیکرد آنکه ثواب را و آنچه مشغول میشوی از بدی آن نزد الهی است و کم
 لَا يَعْجِزُ الْعِقَابُ مَا نَلَيْتَ أَحَدًا عَلَى إِذَاعَةِ سِرِّي أَدْنَى
 ناتوان نیست از جزا دادن کسی که بر فاش کردن سرتی بود و چونکه بودم
 بِرِاضِيقٍ مِنْهُ مَا زَفَعَ الْمَرْءُ كَهْمَهُ وَلَا وَضَعَهُ كَسْرَتَهُ
 بان تنگ گیری ترا و بلند سازد مرد را چیزی بچوشت او و نیندازد مرد را همچو شوه او
 مَا خُلِقَ مِنْ عَذْرَانِ لَا يُوَفِّي لَهُ مَا أَقْبَحَ الْقَطِيعَةِ بَعْدَ
 چه سزاوارست آنکه یوفای کند بانکه وفا کرده نشود مرا و چه زشت تر از پس از
 الصَّلَاةِ وَالْحَمَا بَعْدَ الْإِخَاءِ وَالْعِدَاوَةِ بَعْدَ الصَّفَا
 از پیوند و شتم بعد از برادری گرفتن و دشمنی پس از اوصفا
 وَزَوَالُ الْأَلْفِ بَعْدَ اسْحَاكِمَا مَا نَفَعَ اللَّهَ عَلَى عَيْدِ
 و کم شدن دوستی پس از استوار شدن نجساید احدا بر بنده

نَعْمَ فَظَلَمَ فِيهَا إِلَّا كَانَ حَقِيقًا أَنْ يُبْلَغَ عَنْهُ مَا كَرِهْتَ
نعمی بهر تنم کرد در آن بنایستی مکر باشد ستوار بآنکه تم کرد آن نعمت او کرا می نکرد
 عَلَى عَيْنِهِ نَفْسَهُ الْأَهَانَتِ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ مَا أَقْرَبَ
بر بنده نظر او مکرانده خوار کرد دینا در چشم او چنانکه دیکت
 النِّقْمَةِ مِنْ أَهْلِ الْبَغْيِ وَالْعُدْوَانِ **مُتَأَوِّرٌ مِنْ حَكَمِ**
ختم خدا با اهل ستم و اهل تعدی بعضی از آن و از دست از حکمهای
امیر المومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام
امیر المومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام در حرف
الميم باللفظ المطلق قال **م** **مِلَاكُ الدِّينِ الْعَقْلُ**
الميم بلفظ مطلق گفت حضرت مرتضی م اصل دین خردست
مِلَاكُ السِّيَاسَةِ الْعَدْلُ **مِلَاكُ الْعِلْمِ فَشْرُهُ** **مِلَاكُ**
اصل سیاست علامت اصل علم آشکارا کردن علم است اصل
الشَّرِّ سِتْرُهُ **مِلَاكُ الْوَعْدِ اخْبَارُهُ** **مِلَاكُ الْخَيْرِ مُبَادَرَتُهُ**
بدی پوشیدن آنست اصل وعده بجای آوردن است اصل نیکی و شکر کردن است بکردن آن
مِلَاكُ الدِّينِ الْوَرَعُ **مِلَاكُ الشَّرِّ الطَّمَعُ** **مِلَاكُ**
اصل دین بهیز کردیست اصل شر طمع است اصل
التَّقَى رَفْضُ الدُّنْيَا **مِلَاكُ الدِّينِ مُخَالَفَةُ الْهَوَى**
بهیز کردی بکنیدنست از دنیا اصل دین دشمنی آرد و ست
مِلَاكُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ **مِلَاكُ الْمَعْرِفَةِ تَرْكُ الْمَنِّ**
اصل علم عمل کردن است اصل نیکی نکردن است بکن
بِ **مِلَاكِ الْعَمَلِ الْإِخْلَاصُ فِيهِ** **مِلَاكُ الْإِيمَانِ**
بان اصل عمل با کزنی است دران اصل ایمان
حُسْنُ الْإِيْقَانِ **مِلَاكُ الْإِسْلَامِ صِدْقُ اللِّسَانِ**
خوبی یقین است اصل اسلام راستی زبانست

مِلَاكُ الْوَرَعِ الْكَفَّ عَنْ الْحَارِمِ **مِلَاكُ الْأُمُورِ حُسْنُ**
اصل بهیز کردی ملازمی داشتند اصل کارها خوبی
الْخَوَاتِمِ **مَا اسْتَفْرَعَنْ رِضَاءَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ** **مِلَاكُ**
آخرهای آنست بهر و هر و مکنده از رضای خدای پاک اصل
الْخَيْرِ طَاعَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مَعَ الشُّكْرِ نَدْوَمُ النِّعْمَةِ مَعَ
خیر فرمانبرداری خداست با شکر می باید نیت
الْبَيْتِ نَدْوَمُ الرَّحْمَةِ **مَعَ الزَّهْدِ تَمَرُ الْحِكْمَةِ** **مَعَ الثَّرْوَةِ**
بیت می بارد رحمت بهیز کردی میوه میرهد حکمت با ثروتی
تَظْهَرُ الْمَرْوَةُ **مَعَ الْإِنْصَافِ نَدْوَمُ الْأَخَةِ** **مَعَ**
استکار و امین شود مردی با انصاف می باید برادری
الْإِخْلَاصِ تَرْفَعُ الْأَعْمَالُ **مَعَ السَّاعَاتِ تَقْنَى الْأَجَالُ**
باکی درون بلند میگردد عملها با گذشتن ساعتها ناپدید میگردد و غدها
مَعَ الْوَرَعِ يَمْشِي الْعَمَلُ **مَعَ الْعِجَالِ يَكْثُرُ الزَّلَلُ** **مَعَ الْقَعْلِ**
با بهیز کردی میوه میرهد عمل باشتاب ددی بسیار میگردد لغزیدن با عقل
يَتَوَقَّرُ الْحِلْمُ **مَعَ الصَّبْرِ يَقْوَى الْحَزْمُ** **مَعَ الْفَرَاغِ**
می فرازد حلم با صبر استوار میشود آگاهی با رستگاری
يَكُونُ الصَّبْرُ **مَعَ الشَّقَاكِ يَكُونُ النُّبُوَّةُ** **مَعَ الْإِحْسَانِ**
می باشد دوستی با بد بختی می باشد در پس افتادن با نیکی و در
تَكْثُرُ الرَّفْعَةُ **مَعَ الْقَوَاتِ تَكُونُ الْحُسْنَةُ** **مَعَ الْإِنَابَةِ**
افزون میگردد بلندی با کم کردن می باشد پشیمانی با توبه
تَكُونُ الْعُفْفَةُ **مَكْرَهُهُ تَحْدِثُ عَاقِبَتُهُ خَيْرٌ مِنْ مَحْبُوبِ**
می باشد آمرزش دشمنی که مسوده باشد اخذان محبت از دوستی
تَذَمُّ مَغْبِيَّتُهُ **مِدَّةُ الرَّجُلِ عَقْلُهُ وَجَمَالُهُ مَرْوَتُهُ**
نکو هیده کرد و بیان نیکی مرد عقل و است و زیبایی او مرد می و است

حیاتِ القلوب ^{مخالصة السفل تضي القلوب مداوة} ^{دندانهای دهاست} ^{مردم بست} ^{صغیف میگرداند} ^{دهارا دایم بودی} ^{هشتینی}
المعاصی ^{تقطع الرزق} ^{مقارنته السفهاء} ^{تفسد الخلق} ^{برکاهایها خورد} ^{دوزی را} ^{تزدیکی} ^{سفیهان و نادانان} ^{تباہ میگرداند} ^{خلق را}
مواصله ^{الافاضل} ^{توجب} ^{السمو} ^{مباينة الدنيا} ^{پوستن} ^{بافاضلان} ^{واجب میگرداند} ^{بلندی را} ^{دوزی نمودن} ^{از مردمان نیست} ^{دستیها}
تکتب ^{العدو} ^{مباينة العوام} ^{افضل} ^{المروة} ^{مجانبة} ^{برودنی آرد} ^{دشمنی را} ^{جدائی کردن} ^{از عوام} ^{افزونترین مردمی است} ^{دودی}
الزيب ^{احسن} ^{الفتوة} ^{مروة} ^{الرجل} ^{علي} ^{قدر} ^{از بدکمائی} ^{بهترین} ^{جملها نیست} ^{مردمی} ^{مرد} ^{بر اندازده}
عقله ^{مرزق} ^{الرجل} ^{علي} ^{وعمله} ^{مروة} ^{الرجل} ^{عقل اوست} ^{ارایده مرد} ^{علم او} ^{و عمل اوست} ^{مردمی} ^{مرد}
دينه ^{وحسبه} ^{ادبه} ^{ما} ^{روح} ^{الرجل} ^{بماليس} ^{فيه} ^{و دين او} ^{و بالکهای او} ^{ادب اوست} ^{ساکینه} ^{مرد} ^{با آنچه درو نیست} ^{مرد}
مستغنى ^{به} ^{مرتب} ^{المعروف} ^{افضل} ^{من} ^{ابتدائه} ^{سخن گفته است باو} ^{بروردیدن} ^{نیکی کردن} ^{بمنست} ^{ناامان} ^{افزونترست} ^{از بیاد کردن} ^{نیکی}
منزع ^{الک} ^{ربما} ^{ابدا} ^{الى} ^{شيم} ^{ابا} ^{منع} ^{خيرك} ^{اهل کرم} ^{از عهده کارها} ^{همیش برگردان} ^{بدان اوست} ^{با زداشتن} ^{خود را}
يدعوا ^{الى} ^{صحبة} ^{غيرك} ^{منع} ^{اذا} ^{اك} ^{يصلح} ^{لك} ^{قلوب} ^{بخواند} ^{بسوی یاری} ^{غیر تو} ^{با زداشتن} ^{و بجاییدن تو غیر تو را} ^{استی میدهد تو را} ^{با خطای}
اعداك ^{معاذاة} ^{الرجال} ^{من} ^{شيم} ^{الحال} ^{دشمنان تو} ^{دشمنی} ^{مردان} ^{از گرد آرهائی} ^{نادانان است} ^{مرد}
مدارة ^{الرجال} ^{من} ^{افضل} ^{الاعمال} ^{مدارة} ^{مدار کردن} ^{با مردان} ^{آزافزونترین} ^{عملهاست} ^{مدار کردن}

مَنَازِعُ الْحَقِّ مُحْضُومٌ مُصَاحِبُ الْيَوْمِ مَذْمُومٌ مَحْنٌ
 تَرَدُّدٌ كُنْدَه در حق دشمن داشته است همراه تا کسی نگوید که در حق
 الْقَذَرُ لَشَقُّ الْحَذَرِ حَرَارَةُ الصَّبْرِ تَحْمِلُ الطَّهْرَ
 تقدیر شده پس بگوید بر کجاست تلخی صبر بار میدهد خرد و کایری را
 مَجَالِسُ الْحِكْمَةِ غُرُبُ الْفَضْلِ مَدَارِسَةُ الْعِلْمِ لَذَّةُ
 مجلس حکمت در غروب فضل درس گفتن علم لذت
 الْعُمَلَاءُ مُجَاهِدَةُ النَّفْسِ شَيْمَةُ الْبِلَاءِ مَدَافِقُ
 علمایست جنگ کردن نفس گرد آید دامن است همیشه گفتن
 الذِّكْرُ خُلَاصَانِ الْأَوَّلِيَاءِ مَلَاذِمُ الْخُلُوعِ دَابُّ
 ذکر بانی اولیاست وابستگی ستغاثی کداز
 الصَّلَاةُ مَذِيعُ الْفَاحِشَةِ كَقَاعِهَا مَسْمُوعُ الْغَيْبَةِ
 صالحانست آشکارا کشته کرد آرزوست مجور شستنی است شنونده غیبت
 قَالِبُهَا مَوْتُ خَيْرٍ مِنْ عَيْشٍ شَقِيٍّ مَرْكَبُ
 مجور کوبیده نیست مردن زنده بهتر است اندر قیامت بد بخت باد کی
 الْهَوَى مَرْكَبُ مُرْدِيٍّ مَنَعُ الْكِرَامِ أَحْسَنُ مِنْ
 آرزو بادرگیت پس در درنده واداشتن متعجب گم بهتر است از
 عَطَاءُ الْيَمِّ مَعَادَاةُ الْكِرَامِ أَسْلَمُ مِنْ مَصَادِقِ
 دادن ناکس دشمنی صاحب گم بسلامت ترست آرد و سستی
 الْيَمِّ مَجَالِسُ الْعِلْمِ غَيْمَةُ مُصَاحَبَةِ الْعَاقِلِ
 ناکس مجلسهای علم غیمت است همراه خردمند
 مَا مَوْنَةُ مَجَالِسَةِ الْأَبْرَارِ تَوْجِبُ الشَّرَفِ مُصَاحَبَةُ
 با امنیت است هفت شنبی بیکان واجب میگردد اند بر روی را همراهی
 الْأَشْرَابُ تَوْجِبُ التَّلَافِ مَعَاشِرَةُ ذَوِي الْفَضَائِلِ
 بیان واجب میگردد اند ضایع شدن و ناکانی کردن با خداوندان

الْأَخْمَقُ مِنْ أَشَدِّ الْعَنَاءِ مُصَاحِبَةُ الْجَاهِلِ مِنْ أَعْظَمِ
 بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ بِلَاسَتِ
 الْبَلَاءِ مُتَّقِي الشَّرِّ كَمَا عَلَى الْخَيْرِ مُتَّقِي الْمَعْصِيَةِ
 كَمَا عَلَى الْبِرِّ مُخَالِفُ الْهَوَى شِفَاءُ الْعَقْلِ مُجَاهَدَةُ
 النَّفْسِ عَنْ فَوَانِ السُّلِّ مِرَارَةُ الدُّنْيَا حَلَاوَةُ الْآخِرَةِ
 مَقَاتِلُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ مَقَاتِلِ الْآخِرَةِ
 مِرَارَةُ الْخَيْرِ مِنَ التَّضَرُّعِ إِلَى النَّاسِ مَدَاوَةُ الْوَحْدَةِ
 أَسْلَمُ مَنْ خَلَطَ النَّاسَ مِرَارَةُ الصَّبْرِ يَدُهَا حَلَاوَةُ
 الظُّفْرِ مُصَاحِبُ الدُّنْيَا هَدَفُ النَّوَابِ وَالْغَيْرِ
 مِرَارَةُ النَّصِيحَةِ أَنْفَعُ مِنْ حَلَاوَةِ الْعُشِّ مَلَاوَةُ
 الْوَقَارِ يَقْوَمُ مِنْ دَنَاةِ الطَّيِّشِ مَعَالِجَةُ التَّزَالِ تَطَهُّرُ
 شَجَاعَةُ الْإِبْطَالِ مَقَاسَاةُ الْإِفْلَادِ وَلَا مَلَاوَاةُ
 الْأَذْلَالِ مَقَارِبَةُ الرِّجَالِ فِي خِلَافَتِهِمْ أَمِنْ مِنْ

غَوَالِيهِمْ

غَوَالِيهِمْ مُنَاقَشَةُ الْعُلَمَاءِ يَنْتِجُ قَوَائِدَ وَمُتَكَسِّبُ
 فَضَائِلِهِمْ مَوَدَّةُ الْأَبَاءِ نَسَبُهُ بَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ مَوَدَّةُ
 ذَوِي الدِّينِ بَطِيَّةُ الْإِنْقِطَاعِ دَائِمَةُ الثَّبَاتِ وَالْبَقَاءِ
 مَسَرَّةُ الْكِرَامِ بِذَلِّ الْعَطَاءِ مَسَرَّةُ اللَّيَامِ سَوْءُ الْجَنَاءِ
 مِفْتَاحُ الْخَيْرِ التَّيَرُّ مِنَ الشَّرِّ مِفْتَاحُ الظُّفْرِ لَزُومِ
 الصَّبْرِ مَبَانِي عِزِّ الْمُلُوكِ تَسْلُبُ النِّعَمَ مُجَاهَدَةُ اللَّهِ
 سُبْحَانَهُ بِالْمَعَاصِي تَعْجِلُ النِّقَمَ مُجَالِسَةُ الْعَوَامِ تَفْسِدُ
 الْعَادَةَ مَنَازَعَةُ السُّقُلِ تَشِينُ السَّادَةَ مُجَالِسُ
 الْأَسْوَاقِ مُحَاضِرَةُ الشَّيْطَانِ مُجَالِسُ الْهَوَى تَفْسِدُ
 الْأَيْمَانَ مَلُوكُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ الْفُقَرَاءُ الْبِائِسُونَ
 مَلُوكُ الْحَيَّةِ الْإِنْقِيَاءُ الْمُخْلِصُونَ مَثَلُ الدُّنْيَا الظُّلُمُ
 إِنَّ وَقُفْتَ وَإِنْ طَلَبْتَهُ بَعْدَ مُجَاهَدَةِ النَّفْسِ أَفْضَلُ

غَوَالِيهِمْ

جَهَاد ملازمة الطاعة خیر عتاده **مَوْتُ الْوَلَدِ قَاصِمَةٌ** مردن فرزندی شکسته
النَّظَرُ بشاشت **مَوْتُ الْوَلَدِ صَدْعٌ فِي الْكَبِدِ** مردن فرزندی در جگر
الْأَخْ قَصُّ الْجَنَاحِ وَالْيَدِ برادر بریده شدن پاست و کمره شدن دست **مَوْتُ الزَّوْجَةِ حَرَن** ازدود
سَاعَةُ مَرَقَةِ الرَّجُلِ صِدْقُ لِسَانِهِ ساعتی است مردی مرد در راستی زبان اوست **مَرَقَةُ الرَّجُلِ** مردی مرد
فِي أَحْتِمَالِ عَثَرَاتِ أَخَوَانِهِ در برداشتن افتادگیها و بارهای **مَوَدَّةُ الْأَحْمَقِ كَشَبْرَةِ** دوستی نادان
النَّارِ يَأْكُلُ بَعْضُهَا بَعْضًا آتش است که بخورد بعضی را بعضی را **مَوَدَّةُ أَبْنَاءِ الدُّنْيَا تَزُولُ** دوستی فرزندان دنیا برنگاردهی افتد
لَا ذَنْبِي عَارِضٌ يَعْزُضُ مَوَدَّةَ الْحَقِّ تَزُولُ كَمَا يَزُولُ باندک چیزی که بدیدارید دوستی الهی بر طرف میشود همچنانکه بطرف میشود
السَّرَّابُ وَتَقَشُّعُ كَمَا تَقَشُّعُ الصِّيَابِ کودایب و میکشاید و دور میشود **مَغْرَسُ الْكَلَالِ** جای نشاندن سخن
الْقَلْبُ وَمُسْتَوْدَعُ الْفِكْرِ وَمَقْوَةُ الْعَقْلِ وَمَبْدِيهِ دلیست و جای پنهان سخن و راست آرنده سخن و سرچشمه و آشکار کننده
اللِّسَانُ وَجِسْرُ الْحُرُوفِ وَرُوحُ الْمَعْنَى وَحَلِيَّتُهُ زبانست و بن سخن حرفهاست و جان سخن معنی است و زیور سخن
الْأَعْرَابُ وَنِظَامُ الصَّوَابِ مِقَاسَةُ الْأَحْمَقِ اعراب است و خوش بوسگان راستی است سخن دلی
عَذَابُ الرُّوحِ مَذَاقُ الذِّكْرِ قُوَّةُ الْإِرْقِ وَاحِ تکلیف روح است همیگی ذکر خدا خورش روحها و جواهرها

وَمِفْتَاحُ الصَّلَاحِ مَوَدَّةُ الْجَهَالِ دوستی نادانان **مَتَغِيرَةُ الْأَحْوَالِ** دگرگونی
وَشَكَاةُ الْإِنْتِقَالِ و تزدیگی **مِثْلُ الدُّنْيَا كَمِثْلِ الْحَيَّةِ لَيْلٍ** مانند دنیا همچو مار است که نرسیت
مَسَهَا وَالسَّمُ الْقَاتِلُ فِي حَرْفِهَا يَهْوِي إِلَيْهَا الْغَيِّ زدن و زهر کشنده است در شکم آن
الْكَاهِلُ وَحَذَرُهَا ذَوَالِيبُ الْعَاقِلِ مُصَاحِبٌ نادان و کماره میگرداند **مُصَاحِبٌ** صاحب خود
الْأَشْرَارُ كَرَائِبِ الْبَحْرِ أِنْ سَلِمَ مِنَ الْفَرْقِ لَمْ يَسْلَمْ بدان همچو سوار دریاست اگر سلامت ماند از غرق شدن سلامت نمی ماند
مِنَ الْفَرْقِ مَغْلُوبُ الشَّهْوَةِ أَذِلُّ مِنْ مَمْلُوكِ الرِّقِّ از جلدیها ذیر دست آرزو غارتوست از برده اسیر
مَغْلُوبُ الْهَوَى ذَا أَلَمِ الشَّقَا مَوِيدُ الرِّقِّ مَا دَخَلَ ذیر دست آرزو بد بخت دایمی و همیشه بنده است
بِمَا لَيْسَ فِيكَ مَسْتَهْزِئُكَ فَإِنْ لَمْ تَسْعِفْهُ بِنَوَالِكَ بها آنچه نباشد در تو مسخر کننده است
بِأَنْعِ فِي ذِمَّتِكَ وَهَجَائِكَ مَنَاصِحُكَ شَفِيقٌ عَلَيْكَ مبالغه کند در نگوشت تو و بد گوئی تو بد گوئی تو مهر است بر تو
مُحْسِنٌ إِلَيْكَ نَاطِقٌ فِي عَوَاقِبِكَ مُسْتَدْرِكٌ فَوَاقِظُكَ نیکی کننده است بسوی تو نگاه کننده است در آخرهای کار تو در پیابنده است آنرا که از تو فوت شده است
فَفِي طَاعَتِهِ رَشَادُكَ وَفِي مَخَالَفَتِهِ فِسَادُكَ بسی در فرمانبرداری او راه راستیست و در نافرمانی او تباهیست
مَاضِي يَوْمِكَ فَأَنْتَ وَآئِيهِمْ مَتَمُّ وَفَنِكَ مَغْتَمُّ روز گذشته تو فزیده شده است و آئین تو در آغوش و شکایتی که تو در آن غنیمت است

فَبَادَرِ فِيهِ فِرْعَوْنَ الْأَمَّكَانَ وَأَيَّكَ أَنْ تَشُقَّ بِالزَّمَانِ
 مَوَاقِفَ الشَّيْطَانِ بِسُخْطِ الرَّحْمَنِ وَتَرْضَى الشَّيْطَانَ
 وَتَشِينِ الْإِنْسَانَ مَتَى أَشْفَى عُنْطَى إِذَا عَضَيْتَ أَحِينَ
 عَجَزَ فَيَقَالَ لَوْ صَبَرْتُ أَمْ حِينَ أَقْدَرُ فَيَقَالَ لِي
 لَوْ عَقُوتُ مَدَّ مِنَ الشَّرَّاءِ صَرِيحَ الْآفَاتِ مُقَارِنِ
 السَّيِّئَاتِ مُوقِنٍ بِالتَّعَاتِ سَاكِنِ ابْنَ آدَمَ مَكْتُوبِ
 الْأَجَلِ مَكْنُونِ الْعِلَلِ مَحْفُوظِ الْعَمَلِ نَقْلِ الْيَقَةِ
 فَلَقْنَاهُ الْفَرْقَ وَلَقْتَلَهُ الشَّرْقَ مَا لَمْ تَحْدِ عَلَى
 إِذَا عَسَى سِرِّي إِذْ كُنْتَ بِإِصْبَاقٍ مِنْهُ حَامِلَةً أَعْدَاءِ
 اللَّهِ فِي دَوْلَتِهِمْ نَفِيهِ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ وَحَذَرِ مِنْ
 مَقَارِكِ الْبَلَاءِ فِي الدُّنْيَا حَاجَةً الْأَعْدَاءِ فِي
 دَوْلَتِهِمْ وَمُنَاصَلَتِهِمْ مَعَ قَدَرَتِهِمْ تَرْكِ لِأَمْرِ اللَّهِ
 دَوْلَتِ الْإِنْسَانِ وَنَبْدِ الْإِنْسَانِ بِأَنَا تَوَانِي الْإِنْسَانِ تَرْكِ أَمْرِ خَدَاكَ دَفْتِ

وَلَقَدْ

فَبَادَرِ فِيهِ فِرْعَوْنَ الْأَمَّكَانَ وَأَيَّكَ أَنْ تَشُقَّ بِالزَّمَانِ
 مَوَاقِفَ الشَّيْطَانِ بِسُخْطِ الرَّحْمَنِ وَتَرْضَى الشَّيْطَانَ
 وَتَشِينِ الْإِنْسَانَ مَتَى أَشْفَى عُنْطَى إِذَا عَضَيْتَ أَحِينَ
 عَجَزَ فَيَقَالَ لَوْ صَبَرْتُ أَمْ حِينَ أَقْدَرُ فَيَقَالَ لِي
 لَوْ عَقُوتُ مَدَّ مِنَ الشَّرَّاءِ صَرِيحَ الْآفَاتِ مُقَارِنِ
 السَّيِّئَاتِ مُوقِنٍ بِالتَّعَاتِ سَاكِنِ ابْنَ آدَمَ مَكْتُوبِ
 الْأَجَلِ مَكْنُونِ الْعِلَلِ مَحْفُوظِ الْعَمَلِ نَقْلِ الْيَقَةِ
 فَلَقْنَاهُ الْفَرْقَ وَلَقْتَلَهُ الشَّرْقَ مَا لَمْ تَحْدِ عَلَى
 إِذَا عَسَى سِرِّي إِذْ كُنْتَ بِإِصْبَاقٍ مِنْهُ حَامِلَةً أَعْدَاءِ
 اللَّهِ فِي دَوْلَتِهِمْ نَفِيهِ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ وَحَذَرِ مِنْ
 مَقَارِكِ الْبَلَاءِ فِي الدُّنْيَا حَاجَةً الْأَعْدَاءِ فِي
 دَوْلَتِهِمْ وَمُنَاصَلَتِهِمْ مَعَ قَدَرَتِهِمْ تَرْكِ لِأَمْرِ اللَّهِ
 دَوْلَتِ الْإِنْسَانِ وَنَبْدِ الْإِنْسَانِ بِأَنَا تَوَانِي الْإِنْسَانِ تَرْكِ أَمْرِ خَدَاكَ دَفْتِ

مَلَأَ قِطْعَةً بَعْدَ الصَّلَاةِ وَالْجَنَاءِ بَعْدَ الْإِحَارِ
سوزهای پس بود است سوزش ستم پس برادر است
 وَالْعَدَاوَةِ بَعْدَ الصَّفَاءِ وَزَوَالَ الْأَلْفِ بَعْدَ
سوزش دشمنی پس است و کم شدن بودند پس
 اسْتَحْكَامِهَا مُشَاوَرَةُ الْحَارِمِ الْمَشْفِقِ ظَفَرِ مُشَاوَرَةِ
از استواری پیوند است مشوره کردن بالگاه مهران فیر و زبیت مشوره کرده
 الْجَاهِلِ الْمَشْفِقِ خَطَا مَا أَنْعَمَ اللَّهُ سَجَانَةً عَلَى عَبْدٍ
بنا آردان مهران خطاست هیچ انعامی نکرد خدا بر بنده
 نِعْمَةً فَظَلَمَ فِيهَا إِلَّا كَانَ حَقِيقًا أَنْ يَنْزِلَهَا عَنْهُ
نعمتی که بر ظلم کرد که در آن نعمت باز گرفتاران مگر آنکه آن بنده سزاوار بود که آن نعمت زو بار از او بشود
 مَا كَرِمَتْ عَلَى عَبْدٍ نَفْسُهُ إِلَّا هَانَتْ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ
که گرامی گشت بر بنده نفس او میگرد که خوار شد دنیا در چشم او
 مَا أَقْرَبَ الْيَقِينَةِ مِنْ أَهْلِ الظُّلْمِ وَالْعُدْوَانِ مُجَالَسَةِ
نزدیک است ختم خدا با اهل ستم و ظلم
 أَهْلِ الدُّنْيَا مَنَاشَاةُ لِلْإِيمَانِ قَائِدَةٌ إِلَى طَاعَةِ الشَّيْطَانِ
اهل دنیا جای ترک ایمانست و گشته است بفرمان برداری شیطان
 مَعْرِفَةُ اللَّهِ سَبْحَانَهُ أَعْلَى الْمَعَارِفِ مَعْرِفَةُ النَّفْسِ النِّفَعِ
شناخت خدا برترین شناختهاست شناخت نفس سودمندترین
 الْمَعَارِفِ مِلَاكُ الْمُرُوءَةِ صِدْقُ اللِّسَانِ وَبَدَلُ
شناختهاست اصل و سحراری راستی زبانست و نیکویی
 الْإِحْسَانِ مِلَاكُ الْحَيَاةِ لَزُومُ الْإِيمَانِ وَصِدْقُ
جای آوردن اصل رشکاری و استی بایمان و راستی
 الْإِيمَانِ مُسْتَعْمَلُ الْبَاطِلِ مُعَذِّبُ الْمَلُومِ مُسْتَعْمَلُ
دانشستن است بکار آوردن باطل عذاب یافته و سزایش کرده شده بکار آید

الْحَرَصُ
 الْبَاطِلُ

الْحَرَصُ شَقِيٌّ مَذْمُومٌ مُعَاجِلَةُ الْإِنْقَامِ مِنْ شِمِّ الْيَوْمِ
از حرص بدست نكوهیده است شتابیدن بیکسختی خواهی از کرد زهای نكاه است
 مُعَاجِلَةُ الدُّقُوبِ بِالْعُقْرَانِ مِنْ أَخْلَاقِ الْكِرَامِ مَقُودَةٌ
شتابیدن از گناه بسوی امردش از خرفهای نكاه است دوستی
 الْعَوَامُ تَنْقُطُ كَانُفُطَاعِ السَّحَابِ وَتَنْقَشِعُ كَمَا
عوام می برد همچو بیدان آب و از هم می کشند همچو
 تَنْقَشِعُ السَّرَابُ مُوَافَقَةُ الْأَحْكَامِ تَدِيمُ
گشودن سراب هر گاه یاران باید می دارد
 الْأَصْطِحَابِ وَالرُّفُوقِ فِي الْمَطَالِبِ يَسِيرُ الْأَسْبَابِ
یاری را وزنی در خواستاری آسان میگرداند بودندگان
 وَسُئِلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ مَسَافَةِ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ
و پرسیده شد از فاصله شرقی از مقدار راهی که میان مشرق
 وَالْمَغْرِبِ فَقَالَ مَسِيرَةُ يَوْمِ الشَّمْسِ مُجَالَسَةُ الْحُكَمَاءِ
و معریت پرس گفت که یک روز راه آفتابست همیشگی حکیمان
 حَيَاةُ الْعُقُولِ وَبِثْقَاءِ النُّفُوسِ مَسْقُوفَ نَفْسِهِ
زندگی دلهاست و دورا نفسهاست بفرقه او عده دهد نفس خود را
 بِالْقُوَّةِ مِنْ هُجُومِ الْأَحِلِّ عَلَى أَكْثَرِ الْخَطِّ مَعَاشِرُ
بقوه از گنج آوردن مرگ بر بیم است از کرده
 النَّاسِ إِنَّ الْفِتْنَاءَ نَفَاقِصُ الْإِيمَانِ نَفَاقِصُ
مردمان حقیق که زنان نفاقان ایمان اند و نفاقان هن
 الْعُقُولِ نَفَاقِصُ الْخُطُوطِ فَمَا نَقَصَ إِيْمَانُ نَفْسٍ فَقَعِدَ
عقل اند و نفاقان بخش اند اما نقصان ایمان ایسان نشستن ایسان
 فِي أَيَّامِ حَيْضٍ عَنِ الصَّلَاةِ وَالصِّيَامِ وَالْإِنْقِصَانِ
در روزهای حیض ایسان از نماز و روزه و اما نقصان

قَوْلُهُ
 الْحَرَصُ

حُطُوطِيَّتَيْنِ فَمِثْرَانِ عَمَلِ نَصَفِ مَوَارِيثِ الرِّجَالِ
 بخت ایشان میراث مردان است نیم چندانکه میراث مردان
 وَأَمَّا نَقْصَانُ عَقُولِهِنَّ فَشَهَادَةُ امْرَأَتَيْنِ كَشَهَادَةِ
 واما نقصان عقل ایشان آنست که گواهی دو زن برابر گواهی
 رَجُلٍ فَاتَّقُوا شَرَّ النِّسَاءِ وَكُوفُوا مِنْ خِيَارِهِنَّ
 بگریزیدست مردان و از بدیهای زنان و با شد از بهترین ایشان
 عَمَلِ حَذَرٍ مَثَلُ الْمُنَافِقِ كَمَثَلِ الْحُطَّةِ الْخَضِرَةِ
 بر ترس دگر مانند منافق همچو درخت حطلاست سبز باشد
 أَوْ رَاقِطًا لَمْ يَمْدَاقَهَا مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَأَنَّ لَأُثْرَجَةَ
 برهای آن و تلخ باشد زده آن مانند مومن که
 طَبِيبٌ طَعَمَهَا وَرَجَحَهَا **مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ**
 خوبست طعم آن و بوی آن بعضی از احادیث انصاری امیرالمومنین
عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حُرُوفِ الْفَوَاحِشِ بِلَفْظِ
 علی ابن ابی طالب علیه السلام در حروف در حروف بلفظ
نَعَمْ مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ نَعَمْ الدَّلِيلُ الْحَقُّ نَعَمْ الرِّفْقُ
 نعم از جمله است گفتار حضرت مرتضی آنکه راه نمایست راستی نیکی راهی است
 الرِّفْقُ نَعَمْ الْحَسَبُ حُسْنُ الْخُلُقِ نَعَمْ الْبِرُّ كَسَعَةِ
 نرمی نیکی کوهیست خوبی خلق نیکی افزونست فراخی
 الرِّزْقُ نَعَمْ الْهَدْيَةُ الْمَوْعِظَةُ نَعَمْ الْعِبَادَةُ
 روزی نیکی پیشکش است بندگانست پرستش است
 الْخَشْيَةُ نَعَمْ الْمُرُورُوفُ نَعَمْ الذِّخْرُ الْمَعْرُوفُ نَعَمْ
 ترس نیکی مردیست مردمهران نیکی اندوخته است نیکی کردن نیکی
 السَّيِّئَةُ السَّكِينَةُ نَعَمْ الْحُطَّةُ الْقَنَاعَةُ نَعَمْ الْكُفْرُ الطَّاعَةُ
 کداریست آرامیدگی نیکی بختی است خرسندی نیکی بختی است فرمانبرداری

نعم المظاهرة

نَعَمْ الْمَظَاهِرَةُ الْمَشَاوَرَةُ نَعَمْ الْعِبَادَةُ الْعِزَّةُ نَعَمْ الْقَرِينُ
 نیکی پشتیبانی است مشوره کردن در اندیشه نیکی پرستی است شرفی نیکی همبستگی است
 الدِّينُ نَعَمْ الطَّارِدُ لِلشَّكِّ الْيَقِينُ نَعَمْ قَرِينُ
 دین نیکی براندازنده شك است درست دانی نیکی همبستگی است
 الْعَقْلُ الْأَدَبُ نَعَمْ النَّسَبُ حَسَنُ الْأَدَبِ نَعَمْ قَرِينُ
 خردا ادب نیکی بوندیست خوبی ادب نیکی همبستگی است
 الْحِلْمُ الصَّمْتُ نَعَمْ الدَّلَالَةُ حَسْبُ السَّمْتِ نَعَمْ قَرِينُ
 حلم را خاموشی نیکی راهیست خشنی نیکی همبستگی است
 الْعِلْمُ الْحِلْمُ نَعَمْ وَزِيرُ الْإِيمَانِ الْعِلْمُ نَعَمْ قَرِينُ
 علم است حلم نیکی وزیریت ایمان علم نیکی همبستگی است
 السَّخَاءُ الْحَيَاءُ نَعَمْ قَرِينُ الْإِيمَانِ الرِّضَاءُ نَعَمْ السَّجِيَّةُ
 سخاوت راجا نیکی همبستگی است ایمان خشنودی نیکی کداریست
 السَّخَاءُ نَعَمْ الْخَلِيقَةُ الْوَفَاءُ نَعَمْ الزَّادُ حُسْنُ الْعَمَلِ
 سخاوت نیکی خوگریت وفاداری نیکی توشه است خوبی عمل
 نَعَمْ الدَّوَاءُ الْأَجَلُ نَعَمْ عَوْنُ الْعَمَلِ قَصْرُ الْأَمَلِ
 نیکی دوا نیکی است مرگ نیکی یاری دهنده است عمل کوتاهی امید
 نَعَمْ الشَّفِيعُ الْأَعْتَدَارُ نَعَمْ السَّيِّئَةُ الْوَقَارُ نَعَمْ
 نیکی شفاعت کننده است عذر آوردن نیکی کداریست کداری و امیدگی نیکی
 الطَّارِدُ لِلْهَمِّ الرِّضَاءُ بِالْقَضَاءِ نَعَمْ عَوْنُ الشَّيْطَانِ
 براندازنده اندوه است خشنودی بفرمان خدا نیکی یاری کننده شیطانست
 إِيْتَاءُ الْهَوَى نَعَمْ الْأَعْتَادُ الْعَمَلُ لِلْعِبَادِ نَعَمْ
 بخور کردن آرزو نیکی آماده است کداری نیکی کردگی برای خود باشد نیکی
 زَادُ الْمَعَادِ الْإِحْسَانُ إِلَى الْعِبَادِ نَعَمْ الْحَاجِرُ عَنِ الْمَعَايِ
 توشه آخره نیکی کردن بایندگان خدا نیکی بازدارنده است از گناهها

الخوف نعم مبطنة الامن الخوف نعم الورع غص
 تر خدا نیکو باد کاست ایمنی از تر خدا نیکو بهر کاست بهم کوفتن
الطرف نعم الصبر المتبر نعم الظهور الصبر نعم
 جنم نیکو داماد است کور نیکو بهی کشته است صبر نیکو
الادام الجوع نعم عون الامل الطمع نعم عون
 ناز خوش کوشی نیکو یاری کننده امید است طمع نیکو یاری کننده
العبادة السهر نعم الطار دله الصبر الایکال علی القدر
 بر شش است شب بیداری نیکو بر اندازنده اندوه است توکل کردن بر قدر
نعم عون المعاصی الشبع نعم عون الورع الجوع
 نیکو یاری کننده کاه است بری نیکو یاری کننده بهر کاست کوشی
نعم صارف الشهوات غص الا بصار نعم الحزم
 نیکو کزنده اندوه است بهم کوفتن جنم نیکو اکاه است
الاستظهار نعم العون المظاهرة نعم الاستظهار
 یاری و پشتیبان است نیکو یاری کننده پشت شدن نیکو بهی خواست است
المشاورة نعم دليل الايمان العلم نعم وزیر
 مشورت کردن نیکو راهنمای ایمان است دانش نیکو وزیر
العلم الحکم نعم الرفیق الورع وبیس القرین
 علم است حکم نیکو همراهی است بر هر کادی وید همنشین است
الطمع نعم قرین الصدق الوفاء ونعم قرین
 طمع نیکو همنشین داستی است وفا کردن و نیکو همنشین
اللقوی الورع نعم قرین الايمان الحياء نعم قرین
 ترس است بهر کادی نیکو همنشین ایمان است حیا نیکو همنشین
الامانة الوفاء نعم السمح حسن الخلق نعم الخليفة
 امانت وفا نیکو کزنده است خوش خلقی نیکو خوار کاست

الرفق نعم الوسيلة الاستغفار نعم شافع المذنب
 نرمی نیکو بهی نیست طلب کزنده کردن نیکو شافع حواه کاه کاست
الاقار نعم السلاح الدعاء نعم المعونة الصبر
 ازار کردن نگاه نیکو سلاح است دعا نیکو یاری کننده صبر
علی البلاد نعم الوسيلة الطاعة نعم الخليفة القناعة
 بر بلاد نیکو بهی نیست طاعة نیکو خوار کاست قناعة
نعم العون علی شری النفس وكسر عاداتها الجوع نعم الطاعة
 نیکو یاری کننده بر دفع شرف نفس و شکستن عادات نیکو فرمانبردار
الانقياد والخضوع نعم العادة السجود والركوع
 کردن نهادن و اندیشگی نیکو بهی نیست سجده کردن و رکوع کردن
نعم عون الدعاء الخشوع نعم الايمان جميل الخلق
 نیکو یاری دعا است ترس نیکو ایمان است خلق زیبا
نعم السياسة الرفق نعم المحدث الكتاب نعم
 نیکو سیاست است رفق نیکو سخن گوئی است کتاب نیکو
الظهور الثراب نعم اريد المومنين على
 نیکو کزنده است خاک نیکو بهی از ایمان نیکو امر المومنین
ابن ابی طالب علیه السلام فی حروف الفون باللفظ
 ابن ابی طالب علیه السلام در حروف نون بلفظ
المطلق نعم نال العنی من رضى بالقضاء نال المنة
 مطلق گفت حصه بر تقی رسید بتو نوری انکس که خستود کشت بهر مانع از رسیدن
من عمل لدار البقاء نيل المآثر ببدل المکارم
 هر که عمل کرد از برای خانه بقای آخرت رسیدن مکریمها و نیکوئیها بکردن نیکوئیهاست
نيل الجنة بالثبته عن المآثر نال الجنة من اتقى
 رسیدن بهشت بپاکیزگی است از کاهان رسیدن بهشت هر که بهر هیزد

المحارم نفس المرء خطاه الى اجل نعمة الجاهل كرهه
 از خواصها دم زدن قدم زدن اوست نبوی کردن نفست تادان مجموعیست
 على منزلة نفسك اقرب أعدائك إليك فوم
 کبر و بزرگواری است نفست تادان نبوی کردن نفست تادان مجموعیست
 على يقين خير من صلوة في شك نعمة لا تشكر
 برداشتن درست بختیست از نمازی که در شک باشد نفست تادان مجموعیست
 كسبية لا تغفر نزول القدر يسبق الحذر نزول
 بختی است که غنایه نشود قدر پیش میبرد بر کاره کردن فزاد آمدن
 القدر يعنى البص نزه نفسك عن كل دنية وان
 قدر کور میگرداند دیدار با کردن فزاد آمدن
 ساقك الى الرغائب تلي الجواب من نكير
 براندازا بسوی آرزوها زشتی جواب از دشتی
 الخطاب نظر النفس للنفس العناية بصلاح النفس
 گفتمان بختیست نظر برای نفس مراقبت و یاد داریست در ساختن نفس
 قال الفوز الاكبر من ظفر مخوفة النفس نصحاء
 رسید بفرزنی بزرگو هر دست یافت نفس بودند گفتن تو
 بين الملاء تفرع نكاد الدين المطمع وصالح
 در میان کرده سرزدگی است از طمع است و شایستگی دین
 الورع يصف العاقل احتمال و يصفه تغافل
 در پرهیزگاریست عاقل احتمال و نیمه دیگر تغافل
 نحن اقناعا عمود الحق و هدمنا حوش الباطل
 ما بپای داشتیم ستون حقرا و شکستیم لشکهای باطلرا
 نزهوا انفسكم عن لذات الشهوات
 بایزه کرد ایند نفسهای خود را از بلبیدی لذتها و تباهیها گناههای

نزهوا اذيانكم عن الشهوات وصوفوا انفسكم عن
 بایزه کرد ایند از پوسشها و نگاه دارید نفسهای خود را از
 مواقف الرب الموقبات نظر البصر لا يجدي
 جایهای ایستادن همان که آفتابها گشته اند دیدن دیدن سود نکند
 ذاعمت البصيرة ندم القلب بكفر الذنب ويحض
 هرگاه کور شود بینائی و دیدار دل گناه گناه میگذشت و میگذشت
 الحسنة تقو ذبا لله من المطامع الدنية والهمم
 گناه را پناه میگیرم بخدا از طمعیهای دنییه و همتی
 الغير المرصنة تقو بالله من سباب العقل و فتح
 نامرسته شده تقو بالله از کسی خرد و زشتی
 الزلل و يستعين بنظام المروءة حسن الاخوة
 لغزیدن و بکاو یادی میجویم بهم پیوستن ساز دینی بخوبی برادرست
 ونظام الدين حسن اليقين تحملا لله سبحانه على
 و بهم پیوستن دین خوبی درست دشت ستایش میکنم خدا را بپاک
 ما وفق من الطاعة و زاد عنه من المعصية نعم الله
 توفیق داد بفرمان برداری و راند از توفیق طاعت نماند از نماند خدا
 سبحانه اكثر من ان يشكره الا ما اعان الله تعالى
 بیشتر است از آنکه ما شکر آنجا آوریم مگر آنکه یاری کند خدا
 عليه و ذنوب ابن آدم اكثر من ان تغفر له الا ما
 بمان و گناهان فرزند آدم بیشتر است که امرزیده شود مگر آنکه
 عف الله عنه سأل الله لميته تاما و جباله عصاما
 درگذرد خدا ازان میخواهم از خدا تمامی غمتهای او را و کرد ایند بپایه ما
 نحن اعوان المؤمنان و انفسنا نصالح خوف من
 ما یاری کنان مکها و مانهایم و نفسها را نشانههای مرگست بپایه ما

اَيْنَ تَرْجَا الْبَقَاءَ وَهَذَا الدَّلِيلُ وَالْهَبَا زَلَمَ بِنُفْعَا
امید دارم باینکه در این شب روز بر میگرداند
 مِنْ نَفْسِي شَرِّهَا اِلَّا اِسْرَاعَ الْكُرْهِ فِي هَدْمِ مَا بَيْنَنَا
از چیزی بدتر از این را مگر آنکه میشتاید بقدری در خواب کردن آنچه ساختیم ما
 وَتَفْرِيقِ مَا جَمَعْنَا نِظَامَ الدِّينِ مُخَالَفَةَ الْهَوَا
و جدا کردن آنچه گرد آورده ما سازگاری دین در مخالفه ادرست
 وَالتَّزَهُ عَنْ الدُّنْيَا نَاجِيًا بِالطَّيِّبِ وَصَلَا السَّيِّئِ
و پاکیزه کردن از دنیا و پاکیزه کردن بر بدی و بدی بر شایسته
 بِالْحُطْيِ وَطِيبُوا عَنْ نَفْسِكُمْ نَفْسًا وَامْشُوا اِلَى الْمَوْتِ
بدریدن و پاکیزه کردن از نفسهای خود انفسوس داشتن را و روانه شوید بسوی مرد
 مَشِيًا شَجًّا نِظَامَ الدِّينِ خَصْلَتَانِ اِنْصَافُكَ
روان شدن نیز ساز دادن دین در دو وجهت داد استادن تو
 مِنْ نَفْسِكَ وَمَوَاسَاةُ اخْرَايَكَ نَفْسُكَ عَدُوٌّ
از نفس خود و مساان گرفتن با برادر خود نفس تو دشمنیست
 مُحَارِبٌ وَصِدٌّ مَوَالِيٌّ اِنْ غَفَلْتَ عَنْهَا قَتَلْتُكَ
جدا جو و دشمنی است اگر غافل شوی از آن بکشد ترا
 نَزَلَ نَفْسُكَ دُونَ مَنَازِلِهَا يَنْزِلُكَ النَّاسُ فَوْقَ
فرود آید نفس خود را بپایین جای او تا فرود آید ترا مردم بالاتر
 مَنَازِلِكَ نَاطِقُ قَلْبِ اللَّيْلِ بِبَيْضِ رُسْدِهِ وَبِعَرَفِ
از منزلت تو گاه کننده بر دل خرمند بآن دیدن می بیند راه راست خود را
 عَوْرَتِهِ وَرُسْدِهِ نِعْمَ الْعَبْدُ اِنْ يَعْرِفَ قُدْرَهُ وَكَلَامَهُ
پایان کار خود را و راه خود را نیگوید است آنکه بپسند اندازد خود را
 يَخَافُ وَزَحْدَهُ نِفَاقُ الْمُؤْمِنِ ذَلَّ بَحْدَهُ فِي نَفْسِهِ
و در گذرد از خود دور و بی مسلمان خوارست که نمی باید در نفس خود

نزد من

نَزَلَتْ عَنْ كُلِّ دِينَةٍ نَفْسُكَ وَانْزِلْ فِي الْمَكَارِمِ جَهْدَكَ
آینده ساز از هر نامی نفس خود را و در کار کن و در میگویند کوشش خود را
 تَخْلَصْ مِنَ الْمَآثِرِ وَتَحْرِزْ الْمَكَارِمَ نَسِيتُ مَا ذَكَرْتُمْ
تادهای بدی از اثرهای بد و در پناه اری نیگویند فراموش کردید آنچه یاد گرفتید
 وَآمَنْتُمْ مَا حَذَرْتُمْ فَأَهْ عَلَيْكُمْ رَأْيُكُمْ وَفَقِيتُمْ
و ایمان شدید از آنچه گریختید پس بر گشتن از شما و پاکیزه گشتن
 عَلَيْكُمْ أَمْرُكُمْ نَالَ الْعَرْشِ مِنْ لُزْمِ الْقَنَاعَةِ نَالَ الْفَقْرِ
پوشما کار شما رسید بعرش هر که را بسته قناعت شد رسید بفری
 مِنْ وَفَقِ الطَّاعَةِ نَالَ الْغِنَى مِنْ رِزْقِ الْيَاسِ عَمَّا
آنکه توفیق طاعت یافت رسید بپوشندگی آنکه بخش او شد بوسیله از آنچه
 فِي أَيْدِي النَّاسِ وَالْقَنَاعَةُ بِمَا أُوتِيَ الرِّضَا يَا
در دستهای مردم است و خشنودی بآنچه داده شود خشنودی
 الْقَضَاءُ فِي ذِكْرِ الْقُرْآنِ نَوْرٌ لِمَنْ اسْتَضَاءَ بِهِ وَشَاهِدٌ
بفرمان خدا در یاد کردن قرآن قرآن نور است مرا که با که طلبم روشنایی کند و گواهیست
 لِمَنْ خَاصَمَ بِهِ وَفَلِمَا لِمَنْ حَاجَّ بِهِ وَعِلْمٌ لِمَنْ قَضَى
مرا که خصومت کند بآن و ظفرست مرا که بخواهد بآن و دانست مرا که بکشد
 فِي ذِكْرِ جَهَنَّمَ نَارٌ شَدِيدَةٌ كُلُّهَا عَالِ الْجَهَنَّمَ سَاطِعٌ
در یاد کردن دوزخ آتش است که گریزد آن بلند است و از این بویان
 لَهَا مَتَابُهَا سَعِيرٌهَا مَبْغُظٌ زَفِيرٌهَا بَعِيدٌ حُمُودُهَا
زبانان ناخوش است آفر و خشن است افرانها دور است سر شدن آن
 ذَاكَ وَقُودُهَا مَخُوفٌ وَعِيدُهَا نَجَاحٌ مِنْ صَدَقِ
آفر و خشن است که بایزد آن نرسانده است بتم کردن آن و امید هر که راست گویا
 اِيْمَانِهِ وَهُدًى مِنْ حُسْنِ اِسْلَامِهِ نِظَامُ الْمَرْوَةِ مَجَاهِدَةٌ
باور و استخود را و راه یافت آنکه نیگوید مسلمانی خود را ساز دادن مردی جنگه گشت

اخيك على طاعة الله سبحانه وصدده عن معاصيه
 بآوردن خود بفرمان داری خدا و گردانیدن دست از گناههای خود
 وان تكثر على ذلك ملامه نظام الكرام موالاة
 و آنکه بسیار و گوید بر نافرمانیها و گناهها روزن آورا سازد کم
 الاجسان ومواساة الاخوان نظام الفتوة
 انکسالت و نیکو خاست و سالار کفایت است بآوردن جوامع فردی
 احتمال عثرات الاخوان وحسن تعهد الجيران
 احتمال عثرات و گناههای برادران و نگاه داشتن همسایگان
 نكدة العلم الكذب نكدة الحد اللعب نكدة دعاة
 نكدة علم و دروغ است کم شدن کوشش بآوردن غایت نکلان
 الحق وائمة الخلق والسننة الصديق من اطاعنا ملك
 حقیق و امامان خلق و زبانیان راستی ایم هر کس فرمان ما برد بآوردن
 ومن عصانا هلك نكدة باب خط وهو باب
 و هر کس نافرمانی کند تباہ شود ما در انداختن گناه و آن در
 السلام من دخله اسلام ونجا ومن تخلف عنه
 سلامتی است هر کس در رود در آن و نجات یابد و هر کس بازماند از آن در
 هلك نكدة نحر النقرة الوسطى بها يلحق التالي واليهما
 هلاک شود ما بالمش میانیم بانی پیوند دوری هفت و بان
 يرجع الغالي نكدة نحر امنا والله سبحانه على عباديه
 باز میگردد آنکه گران مرتبه است ما امینان خدا ایم بر بندگان خدا
 ومقيمي الحق في بلاده بيايخو الموالى وبننا
 و بر پای دارند حق در شهرهای خود بما میمند دوست دارند ما و بنا
 يهلك المعادي نكدة شجرة النبوقة ومحط الرسالة
 هلاک میشود دشمنی کننده های درخت پیغمبری ما ایم و جای را قتل پیغمبری ما ایم

و مختلف

وختلف الملائكة وينابيع الحكمة ومعادن العلم
 و اختلاف فرشتگان و چشمهای حکمت و کانهای دانش
 ناصرا ومحبا ينتظر الرحمة وعدونا ومبغضنا
 یاری کننده ما و دوست ما چشم میدارد رحمت و مهرانی خدا را و دشمنی کننده ما را
 ينتظر السقوة نكدة نحر الشعار والاصحاب والسنة
 چشم میدارد ختم افزون خدایا را ما ایم پیران پیغمبر و یاران او و میمنتان سنتها
 والابواب ولا تقوى البيوت الا من ابوابها
 و درهای علم و بتوان آمدن در خانه ها و از درها
 ومن اتاهها من غير ابوابها كان سارقا لا تعدوه
 و هر کس به او رسید بوسیله آنکه از غیر درهای آن خانه و در نکلد در آن و از او
 العقوبة نكدة نحر الله سبحانه منان الشهداء
 عقوبت در میخوانم از خداوند بگسترده منزه های شهیدان
 ومعايش السعداء ومرافقة الانبياء والابرار
 و زندگیانی و نیکوختان و همراهی و نیکوکاران و نیکوکاران
 نفوس الاخيار نافرة عن نفوس الاشرار نفوس
 نفسهای نیکوکاران رمنده است از نفسهای بدکاران نفسهای
 الابرار ابدا تاتي افعال الفجار مما ورد من حكم
 نیکوکاران همیشه بپایان میزند کردارهای بدکاران را بپایان میزند و از حکمتها
 امير المؤمنين على ابن ابي طالب عليه السلام
 امیرالمومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام در
 حرف الهاء من ذلك قوله عليه السلام
 حرف هاء از نیست گفتار حضرت مرتضی
 هدى الله سبحانه احسن الهدى هدى من
 راه نمودن خدای پاک بهترین راه مانای است راه یافت هر کس

شَرَّ قَلْبِهِ التَّقْوَى هُدًى مِّن تَجَلُّبٍ جَلِيَابِ الدِّينِ
 اکهارفت دلاو پره کادی راه یافت اکثر که در پوشید برپوش دین را
 هُدًى مِّن اَدْرَعِ لِبَاسِ الصَّبْرِ وَالْيَقِينِ هُدًى
 راه یافت اکثر که در پوشید برپوشش صبر و یقین را راه یافت
 مِّن حَسَنِ اسْلَامٍ هُدًى مِّن اَخْلَصِ اِيْمَانِهِ هُدًى
 اکثر که میگویند مسلمانان را راه یافت اکثر که پاکیزه شد ایمان او راه یافت
 مِّن سِلْمٍ مَقَادِ تَرَالِىَ لِّلَّهِ سُبْحَانَهُ وَرَسُولُهُ وَوَالِىْ اَمْرِهِ
 اکثر که بازگذاشت زمام خود را بسوی خدا و رسول او و پسر وفادار کار او
 هُدًى مِّن اطَاعِ رَّبِّهِ وَخَافَ دُنْيَهُ وَقَالَ
 راه یافت هر که فرمان برد پروردگار خود را و ترسید آخرت خود و گفت حضرت مرتضی
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْمَلَائِكَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اَسْمَاءُ
 در یاد کردن ملائکه فرشتگان برایشان سلام خدا بردگان
 اِيْمَانٍ لَمْ يَفْكُمُ مِنْهُ زَيْغٌ وَلَا عُدْوَلٌ هَلَكَ فِي
 ایمانند جدا نمیشوند از ایمان که دریدن ایمان و در برکتش دو کربانه کشند
 رَجُلَانِ مَحَبَّتٌ غَالٍ وَمُبْغِضٌ قَالِ هَلَكَ مَن لَمْ يَعْرِفْ
 یک دوست دارنده و یک دشمن دارنده و کسی که نمیشناخت
 قَدْرَهُ هَلَكَ مَن لَمْ يَحْزِزْ سِرَّهُ وَآخِرَهُ فِي ذِكْرِ
 اندازه خود را تباه شد اکثر که نگاه نداشت سر خود را و آخرت خود را در یاد کردن
 الْمُنَافِقِينَ هَمْلَةُ الشَّيْطَانِ وَحِمَّةُ النَّارِ اُولَئِكَ
 منافقان ایشان گروه شیطانند و کرم کنندگان ایشانند ایشانند
 حَزْبُ الشَّيْطَانِ اِلَّا اِنْ حَزِبَ الشَّيْطَانُ هَمَّ
 گروه و لشکران شیطان اکاه باشد گروه شیطان
 الْخَاسِرُونَ وَرَوَى اَنَّهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَرَّ عَلَى بَرْخٍ
 زیان کارانند و روایت کرده شد آنکه حضرت مرتضی آمدت بر منبر

قد انفرج

قَدْ اَنْفَجَرَ فَقَالَ هَذَا مَا كُنْتُمْ عَلَيْهِ الْاَمْسَ تَتَنَافَسُونَ
 استغفار داشته بود بر گفت ایست آنکه هسلید شما که امروز آرزو میکردی بر یکدیگر و شما را
 وَرَوَى مِّن طَرِيقٍ اُخْرَاهُ مَرَّ عَلٰى مَرْبَلَةٍ فَقَالَ هَذَا
 وروایتست بطریق دیگر آنکه حضرت مرتضی گذشت بر جلی که نجاستی نام داشت و گفت ایست
 مَا يَجْلِبُ بِاَلْبَاحِلُونَ هَلَكَ مَن اَفْتَرَى وَحَابَسَ مَن
 آنکه بخیلی گستران بخیلان یعنی برانجام ملای که با حق گسترانست تباه شد هر که بهتان گفت و بجهل میزد هر که
 اَدْعَى هَلَكَ مَن اَصْلَحَ الْحَقُّوْى وَاسْتَقَادَهُ الشَّيْطَانُ
 دعوی کرد تباه شد اکثر که گمراه کرد او را آرزو و کشید او را شیطان
 اِلَى سَبِيلِ الْعَمَى هَلَكَ مَن رَخِيَ عَنْ نَفْسِهِ وَوَقَفَ
 راه بینائی تباه شد اکثر که راضی شد از نفس خود و اعتماد کرد
 بِمَا اسْتَوَلَوْا فِيْهَا تَمَنَّى السَّعَادَةَ السَّكُونِ الْهُوْنِ
 آنچه فریب داد او را داورا دور شد آرزویدان تسکین آرمیدن بسوی کاهلی مانا
 وَابْطَالَةٍ فِيْ ذِكْرِ نَبِيٍّ مِّمَّةٍ هِيَ حَاجَةٌ مِّنْ لِّزِيْدِ الْعَيْشِ
 وکاهلی کردن آرزویدن بمانا در یاد کردن بنی امیه آنکه در گذشت از راه زندگانی نامن
 يَطْعَمُونَهَا بِرَهَةٍ وَيَلْفُظُونَهَا جَمَلَةً هَلَكَ مَن بَاعَ
 برنج خوردن بمانا ایست از زندگانی و می اندازند هلاک شد آنکه فروخت
 الْيَقِيْنَ بِالْشَيْكِ وَالْحَقُّ بِالْاِجْلِ بِالْاِعْجَالِ
 یقین را مبتل و حق را بباطل و دیندارا باخیزت
 هَلْ يَنْتَظِرُ اَهْلَ مَدَّةِ الْبَقَاءِ اِلَّا اَوْتَةَ الْفِتْنَةِ مَعَ قَرَبِ
 چشم نمیدارند اهل زمان بایندگی مکرر و در کارهای نسنی را با آنکه نزدیک
 الرِّوَالِ وَازْوَفِ الْاِنْقَالِ هَلَكَ خِرَانُ الْاَمْوَالِ
 زوال و نزدیکی در کردیدن آن تباه شد خزینه خزان مایهها
 وَهُمْ اَحْيَاءُ وَالْعُلَمَاءُ رُبَا قَوْنِ مَا بَقِيَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 و حال آنکه خود را زنده میدانند و علماء و دانشمندان نادانند که باقی اند شب و روز

اَعْيَانِهِمْ مَفْقُودَةٌ وَامْتِلَاهُمْ فِي الْقُلُوبِ مَوْجُودَةٌ
 تنهایی علما ناپاکیست و مورد تها و جانهای ایشان در دلهای هستند
 هَلَكٌ مِّنْ اسْتِمَاعٍ إِلَى الدُّنْيَا وَامْتِلَاهُمْ دِينَهُ فَمَوْجُودٌ
 بیهوده است اگر کسی این دنیا را بسوی دین آورد و دین خود را بپاورد هر چه که
 مَالَتْ مَالٌ إِلَيْهَا فَدَاخِلُهَا هَمَّةٌ وَمَعْبُودَةٌ هَلْ
 میل دارد که میل کند بسوی دنیا و محقق بجهت آنکه دنیا را گرفته است و ضایع خود چشم
 يَنْتَظِرُ أَهْلَ غَضَاظَةِ الشَّابِّ الْإِخْوَانِ الْهَرَمِ هَلْ
 نمیدارد خداوندان تازی مکر را راستی و بوفایی پیری را
 يَنْتَظِرُ أَهْلَ غَضَاظَةِ الْقَحَّةِ الْأَنْوَازِ السَّكَمِ هَلْ رَفَعَ
 چشم نمیدارد خداوندان تازی تندرسی مکر و فدا آیدهای بیماری را بر نوازند
 عَنَّمِ الْأَقَارِبُ أَوْ تَنْفَعَكُمُ التَّوَابِ هِيَّاتَ مَا
 از شما یاری خویشاوندان نیست آنکه سود دهد شما را که کسی که کرد اگر شما را ببرد
 تَبَاكَرَ تَمَّ إِلَّا مَا قَبْلَكُمْ مِنَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ هَلْ مِنْ
 نکردید شما ملکوت آنکه بشناسد آنکه از آنجا همان نیست
 خَلَّاصٌ أَوْ مَنَاصٍ أَوْ مَلَاذٍ أَوْ مَعَادٍ أَوْ قَرَارٍ أَوْ مَجَارٍ
 رهائی یا گریزگاهی یا پناهی یا امیدگاهی یا آرام گرفتن یا جانی رفتن
 هَوْنٌ عَلَيْكَ فَإِنَّ الْأَمْرَ قَرِيبٌ وَالْإِصْطِحَابُ قَلِيلٌ
 آسان گریز خود کار است تحقیق که مرگ نزدیکیست و یاری و همتی اندکست
 وَالْمَقَامُ قَبِيلٌ هَذَا رَفِيقُ الْبَاطِلِ بَعْدَ كُتُومٍ وَصَالٍ
 و جای ایستادن کم است بهوده گفت گشاینده در باطل پس از آنکه خشمها فرو خورده و عمل آورد
 اللَّهُ هَرُصِيَالُ السَّبْعِ الْعَقُورِ هِيَّاتَ لَوْلَا التَّقِي لَكُنْتَ
 دانا نه همچو حله آوردن جانور در درنده کزنده درست کار اگر نمی بود تقی بودی و از این
 أَذَى الْعَرَبِ هِيَّاتَ أَنْ يَفُوتَ الْمَوْتُ مِنْ طَلِبِهَا وَنَجْوِ
 بلا رساننده ترین قوم عرب درست آنکه نیست کرد از مکر طلب با آنکه بردها

مِنْهُ هَرَبٌ هِيَّاتَ لَا يَخْدَعُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِي جَنَّتِهِ
 از او گریختن درست از خدا و نیز بید خداوند که با کس او در کاد نیست خود
 وَلَا يَنْتَالُ مَا عِنْدَهُ إِلَّا بِمَرْضَانِهِ هِيَّاتَ أَنْ يَخْوَظَ ظَاهِرُهُ
 و رسیدن نتوان آنکه از خدا بچیند مگر بخواستن خود درست آنکه دهائی باید ستکار
 مِنَ الْيَمِّ عَذَابُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَعَظِيمٌ سَطَوَاتُهُ هُوَ اللَّهُ الَّذِي
 از عذاب سخت خدای پاک و از خشمهای فرو خیزد که خدا اوست خدای که
 تَشْهَدُ لَهُ أَعْلَامُ الْوُجُودِ عَلَى قَلْبِ ذَوِي الْحُجُودِ وَفِي
 گواهی میدهد خدای او شانهی هستی بر دل خداوندان افکار و منکران و در
 وَصِفِ الدُّنْيَا هِيَ الصَّدُودُ وَالْعَبُودُ وَالْعَبُودُ وَالْحَيُودُ
 و صف دنیا گفته شد ایست بر کردنده سرکش ستیز کار و در کردن
 الْمَيُودُ وَالْحَدُودُ الْكَفُودُ فِي وَصِفِ الْقُرْآنِ هُوَ الَّذِي
 بخواند جنبنده فریبنده ناسپاس در وصف قرآن اوست آنکه
 لَا تَزِيغُ بِهِ الْأَهْوَاءُ وَلَا يَلْتَبِسُ بِهِ الْآرَادُ هَلَكُ الْفَرُودِ
 نمیکرد اندر آرزوها و پوشیده نشود با او هرگز و اندیشه بیهوده شدی که
 بِاللَّيْنِ يَأْتِي الْقَوْمُ الْهَيْمَةَ وَنَحَا الْمَحْرُوفُونَ جَاهًا هَلْ نَتَطَرُّ
 بدینا قدور قیامت و دهائی یافتند بخواران بدینا چشم داشت و انتظار میکرد
 إِلَّا فَهْرًا يَكِيدُ فَقْرًا وَغِنًى بَدَلُ غِنَمِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 مگر آن فقیری که سختی کند از فقری یا تو نگر که دهر کند نعمتهای خدا را
 كَفَرًا أَوْ خِيَلًا إِنْ خَدَّ الْخَلَّ حَقَّ اللَّهُ وَفَرَا أَوْ
 بنامبایی یا خیالی که ببرد بخیلی را یا حق خدا را برباید
 مَمَرٌ دَاكُنَ بَاذِنٌ عَنْ سَمَاعِ الْحِكْمَةِ وَفَرَا فِي ذِكْرِ
 سر کشی که باشد گوش او از شنیدن حکمت کوفی در یاد کردن قرآن
 الْقُرْآنُ هُوَ الْفَضْلُ لَيْسَ بِالْمَزَلِ هُوَ النَّاطِقُ
 و صف قرآن اوست جدا کننده میان حق و باطل نیست بازی اوست گویا

بِالسُّنَّةِ الْعَدْلِ وَالْأَمْرِ بِالْفَضْلِ هُوَ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينِ
بماه راست و فزاینده با فزونی اوست دشمنان استوار جهت دست دراز
 وَالدُّعَا الْحَكِيمُ هُوَ وَحْيُ اللَّهِ الْأَمِينِ وَحَبْلُ
ویداد و کفدار استوار اوست مقام راست خدای و سرورسته
 الْمَتِينِ وَهُوَ دَبْعُ الْقُلُوبِ وَيَنْبِغُ الْعِلْمُ وَهُوَ
استوار و اوست بهار دلهای و چشمهای دانش و اوست
 الصِّرَاطُ هُوَ هَدًى لِمَنْ أَيْتَمَ بِهِ وَزِينَةٌ لِمَنْ تَجَلَّى بِهِ
راه راست اوست راه رست ماکس که قطره و آهنگ جویدان و از افتادست ماکس اگر آید
 وَعِصْمَةٌ لِمَنْ اعْتَصَمَ بِهِ وَحَبْلُ مَنْ تَمَسَّكَ بِهِ هَذَا
پناه است ماکس که پناه گیرد بان و سرورسته است ماکس که دست درازند این
 اللِّسَانُ جُمُوحٌ بِصَاحِبِهِ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ لِأَخِيَّتِهِ وَكُلُّ
زبان مرکز است با خداوند خود اندیشه مومن از برای اخوت اوست و همگی
 حَدِّهِ لِمَنْ قَلْبُهُ فِي ذِكْرِ الْإِسْلَامِ هُوَ أَيْلُ الْمَسَاحِجِ
کو مشر او از برای از گشت اوست در یاد کردن وصف اسلام است گشته و توفی و اهلک
 نِيرُ الْوَلَايَةِ مَشْرِيقُ الْأَقْطَارِ وَنَبْعُ الْعَائِنَةِ وَقَالَ
روشنست در آمدن او درخشانست کوشنهای او بلندست بایان او و گفت
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ الْأَشْتَرِ الْخَفِيِّ رِضْوَانُ اللَّهِ تَعَالَى
حضرت مرفعی در حق اشتر خفی خشنود بهای خدای بلند
 عَلَيْهِ هُوَ سَيْفُ اللَّهِ لَا يَنْبِغُ عَنِ الضَّرْبِ وَلَا الْكَلِيلِ
برو باد او شمشیر خداست با زنی ایستد از زدن و کند نیست
 الْحَدَّ لَا يَسْتَوْهِيهِ يَدُهُ وَلَا يَنْتَبِيهِ يَدُ غَوَايِهِ وَفِي
دم او مستنکر اندازد بعضی و بی جفا ندانند از راه حق دستکاری و گفتند
 مَنْ ذَمُّهُ هُوَ بِالْقَوْلِ مُدِلٌ وَمِنْ الْعَمَلِ مُفِيدٌ
اگر کسی که نکوهش کرد او بگفتار راه نماست و از عمل مفید است

وَعَلَى النَّاسِ طَاعِنٌ وَلِنَفْسِهِ مُدَاهِنٌ هُوَ فِي
و بر مردم طعن کننده است و با نفس خود نرمی کننده است او در یافتن
 مَهَلَةٍ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ يَهْوَى مَعَ الْعَافِينَ وَيَعْدُو
مهلت است از خدا و از دشمنان و از دو میزدند و با عافان و در دو میگذارد
 مَعَ الْمَذْنِبِينَ بِلا سَبِيلٍ قَاصِدٌ وَلَا إِمَامٌ قَانِدٌ
با نگاه کاران بغیر راه راستی و بی پیشوایی داهبر
 وَلَا عِلْمٌ مَبِينٌ وَلَا وَبْنٌ مَتِينٌ هُوَ خِشْيَةُ الْمَوْتِ
و بی دانش روشن و بی دین استوار او بی ترسد از مرگ
 وَلَا يَخَافُ الْقَوْتَ هَبْ مَا أَنْكَرْتَ لِمَا عَرَفْتَ وَمَا
و نمی ترسد از نیستی بخش آنرا که شناسی مرا آنرا که شناسی و آنرا که
 جَهَلْتَ لِمَا عَلِمْتَ هَبْ اللَّهُمَّ لَنَا رِضَاكَ وَاعْتِنَا عَنْ
ندانی مرا آنرا که دانی بخش ای خدا ما را خشنودی خود و بی نیاز کردن ما را
 مَدِّ الْأَيْدِي إِلَى سَوَالٍ هَوَاكُ أَعْدَى عَلَيْكَ
دراز کردن دستها بسوی خواست اردوی تو دشمن ترست بر تو
 مِنْ كُلِّ عَدُوٍّ قَاعِلِيهِ وَإِلَّا أَهْلَكَ هَمُومُ الرَّجُلِ
از هر دشمنی بر غلب شو و اگر نه هلاک کند ترا اندیشهها و همتای مرد
 عَلَى قَدْرِ هِمَّتِهِ وَغَيْرَتِهِ عَلَى قَدْرِ حِمِيَّتِهِ ثُمَّ الْكَافِرُ
بر اندازه همت اوست و غیرت مرد بر اندازه فداوست اللیة کافر
 لِدُنْيَاهُ وَسَعْيُهُ لِعَاجِلَتِهِ وَغَايَتُهُ شَهْوَتُهُ فِي حَقِّ مَنْ أَسَى
از برای دنیا و سستی او از برای دنیا و است و بایان مراد او شهوت اوست گفت در حق کسی که سیم گفت
 عَلَيْهِمْ هَجْمُ بَرِّهِمْ الْعِلْمُ عَلَى حَقِيقَةِ الْإِيمَانِ وَبِأَشْرُو
بر ایشان انبوهی کرد بایشان علم بر حقیقت ایمان و بپلاد رودند
 رُوحُ الْيَقِينِ فَأَسْمَحْ لَهُ أَمَّا اسْتَوْعِلَ الْمَرْفُوعِ وَالْأَسْوَا
روح دانش را پس آسان گرفتند آنرا که دشوار و بزرگ دانستند آنرا تو بزرگ و خرد گرفتند

بِمَا اسْتَوْخَشْتُمْ مِنْهُ الْجَاهِلُونَ وَصَوُّوا الدُّنْيَا بِأَيْدِيهِمْ
 بانه درمیدند از آن نادانان و یاری کردند با دنیا بپنهانی خود
 اَوْ وَاِحْمَا مَعْلَقًا بِالْمَحَلِّ الْأَعْلَى أُولَئِكَ خَلَفَ اللَّهُ
 جاهلانی بودند که آویخته و در بسته است محل اعلی یعنی عالم قدس ایشانند خلیفه‌ی خدای
 سُجَّانَ فِي أَرْضِهِ وَالِدَعَاةِ إِلَى دِينِهِ آهَ اسْتَوْخَا إِلَى
 بان در زمین خدا و خوانندگان خلقند بسوی دین خود دردا خود را از دین خود
 رَوَيْتُمْ فِي وَصْفِ آلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 بدیدان ایشانست که در وصف آل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
 هُمْ دَعَاءُ الْإِسْلَامِ وَلَا يَحِجُّ الْإِعْتِصَامُ بِهِمْ
 ایشانند ستونهای اسلام و در آیدند و در پناه هر که بپایند بایشان
 عَادَ الْحَقُّ فِي نَصَابِهِ وَاتَّحَ الْبَاطِلُ عَنْ مَقَامِهِ وَالْقَطْعُ
 بازگردد حق در جای خود و دور شد با ایشان باطل از جای خود و برید بایشان
 لِسَانَهُ عَنْ مَنبَتِهِ عَقَلُوا الَّذِينَ عَقِلُوا عَقْلَهُ وَرَعَايَهُ
 زبان باطل از جای دین خود دانستند دین را بجا که دانستند ایشان را برای کوشش داشتن و نگهداشتن
 لَا عَقْلَ سَمَاعٍ وَرَوَا هُمْ مَوْضِعَ سِرِّ رَسُولِ اللَّهِ
 نه دانستن شنیدن و گفتن ایشانند جای سر رسول خدا
 صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَحَمَاهُ آخِرُهُ وَعَيْبُهُ عِلْمٌ وَمَوْئِلُ
 صلوات الله علیه و آله و حمایت کنندگان فرمان او و جایگاه دانستن او و پناه
 حَكْمٌ وَكُفُوفٌ كَتَبَهُ وَحَبَالُ دِينِهِ هُمْ كَرَامَةُ الْإِيمَانِ
 حکمهای او و پناه جای نوشته‌های او و سرشتهای دین او ایشانند که صاحبان کرامت و کرامت‌ها
 وَكُنُوزُ الرَّحْمَنِ إِنْ قَالُوا صَدَقُوا وَإِنْ كَذَبُوا
 و گنجهای خداوند اگر گفتند راست گفتند و اگر خاوندش گفتند
 لَمْ يَسْبِقُوا هُمْ كُنُوزُ الْإِيمَانِ وَمَعَادِنُ الْإِحْصَانِ
 پیش نگرفتند دین بایشان ایشان بگنجهای ایمان و گنجهای نیکویی آیتانند

النص

إِنْ حَكَمُوا عَدْلًا وَإِنْ حَاجُّوا خَصَمُوا هُمْ أَسَاسُ الدِّينِ
 اگر حکم کردند عدل کردند و اگر حاجت گرفتند خصومت کردند ایشان بنیاد دین
 وَعِمَادُ الْيَقِينِ إِلَهُمُ بَغِي الْعَالِي قَرِيمٌ يَلْحَقُ التَّالِي
 و ستون یقین اند بسوی ایشان میرسد هر که از بها و بایشان پیوندد هر چه او
 هُمْ مَصَابِيحُ الظُّلُمِ وَيُنَايِغُ الْحُكْمُ وَمَعَادِنُ الْعِلْمِ
 ایشان چراغهای تاریکی و چینه‌های حکمت و گنجهای علم
 وَمَوَاطِنُ الْحِلْمِ هُمْ عَيْشُ الْحِلْمِ وَمَوْتُ الْجَهْلِ
 و جایهای حلم ایشانند زندگانی حلم مرگ نادانی
 يُخْبِرُكُمْ حِلْمُهُمْ عَنْ عِلْمِهِمْ وَصَمْتُهُمْ عَنْ مَنْطِقِهِمْ لَا
 خبر میدهد شما را علم ایشان از علم ایشان و خاموشی ایشان از گفتار ایشان
 يَخَالِفُونَ الْحَقَّ وَلَا يَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَهُوَ بَيْنَهُمْ صَامِتٌ
 مخالفت نمیکند با حق و اختلاف نمیکند در حق پس حاکم است در میان ایشان
 نَاطِقٌ وَشَهِيدٌ صَادِقٌ مَّا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 گویند و گواه راست است بپای آنچه وارد است از حکم امیرالمومنین
 عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْوَاوِ
 علی ابن ابی طالب علیه السلام در حرف واو
 مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَعَدَ الْكَرِيمُ نَقْدًا وَتَحْقِيقًا
 از اینست گفتار حضرت مرتضی و وعده دادن صاحب کرم نقد و تحقیق
 وَعَدَ الْيَتِيمَ سَوِيْفٌ وَتَقْلِيلٌ وَلَدَ السُّوءِ مَهْدِمٌ
 وعده ناکس بفرزند یتیم است و بهانه جستن و فرزند بد ویران میکند
 الشَّرَفُ وَبِشْنِ السَّلَافِ وَلَدُ السُّورِ يَعْرِ السَّلَافَ
 بلندی را و عیب می آورد بکشتگان فرزندان بد عزیز میگرداند کشتگان را
 وَيُقْسِدُ الْخَلْفَ وَرَعَ الرَّجُلُ عَلَى قَدَرِ دِينِهِ
 و تباه میسازد پس ماندگان را بر هر کاردی مرد بر اندازه دین دوست

وَقَارَ الرَّجُلِ بَيْنَهُ وَخَرَقَ بَشِينَهُ وَقَرَّ وَابَكَدَ كَمْ
 كوفی مرد / قارید مرد / و خرق / بشتنه / و قری / و ابکا / کرم
 يَوْ قَرَّكُمْ صِغَارَكُمْ وَقَوَّاعِرَاضَكُمْ يَنْدِلُ أَمْوَالَكُمْ
 تا کران / داند / صغار / قو / اعراض / کند / اموال / کم
 وَفُورَ الْأَمْوَالِ بِانْقِصَاصِ الْأَعْرَاضِ لَوْمْ وَلَدُ عَفَقِ
 افزونی / ماله / انقص / اعراض / لوم / ولد / عقق
 مَحَنَةً وَشَوْمٌ وَقَارَ الْمَعْلَمِ زَيْنَةَ الْعِلْمِ وَقَاءَ بِالذَّمِّ
 رنج / است / و نامبارک / قار / المعلم / زینة / العلم / و قاء / بالذم
 زَيْنَةُ الْكُرْمِ وَقَاخَةُ الرَّجُلِ بَشِينَهُ وَقَارَ الشَّيْبِ
 آرایش / کرم / است / قاخة / الرجل / بشتنه / قار / الشب
 نَفَرٌ وَزَيْنَةُ وَرَعٌ يَنْحَى مِنْ طَمَعٍ يُرْدَى وَلَوْعُ الرَّجُلِ
 دوستی / و آرایش / و زینة / و رعی / منحی / من طمع / یردی / و لوغ / الرجل
 بِاللَّذَاتِ يَفْغَى وَيُرْدَى وَرَعٌ يَغْرِجُ خَيْرٌ مِنْ طَمَعٍ
 بلدتها / اللذات / یغی / و یردی / و رع / یغری / خیر / من طمع
 يُدِلُّ وَقَوَّاعِلُ فِيمَا لَا يَبِينُكَ جَهْلٌ مُصَلٌّ وَرَعٌ
 خوار / کرد / اند / و قو / و اعیل / فیما / لا یبین / ک / جهل / مصل / و رع
 الْمَرْغَبُ يَنْزِعُ عَنْ كُلِّ دِينَةٍ وَفُورَ الدِّينِ وَالْعَرَضِ
 مرد / با کینه / میگرد / اند / او را / و فور / الدین / و العریض
 مَوْهَبَةٌ سَنِيَّةٌ وَصُولُ مَعْدَمٍ خَيْرٌ مِنْ جَانِ مَكْرٍ
 بخششی / است / بزرگ / و صول / معدم / خیر / من جان / مکرم
 وَجْهٌ مُسْتَبِيرٌ خَيْرٌ مِنْ قُطُوبٍ مُوْشٍ وَصُولُ النَّاسِ
 روی / کشاده / و مستبیر / خیر / من قطوب / موش / و صول / الناس
 مَنْ وَصَلَ مَنْ قَطَعَهُ وَجْهُ النَّاسِ مَنْ تَوَاصَعَ مَعَ
 آنکس / که / پیوند / جو / با / آنکس / و برید / واری / جو / سر / و برید / که / پیوند / جو / مردم / آنکس / که / فرو / می / کند / با

خیر
بطرست

دفعه

فَفَقَّ وَذَلَّ مَعَ مَنَعَةٍ وَنَلَّ مِنَ تَمَادِي فِي جَهْلِهِ وَطُوبَى
 بخت / خایه / و فقی / و ذل / مع / منعه / و نل / من / تمادی / فی / جهل / ه / و طوبی
 لِمَنْ عَقَلَ وَاهْتَدَى وَنَلَّ مِنَ سَادَاتِ سِيرَتِهِ وَجَارَتْ
 مراکتب / که / داشت / و راه / یافت / و نل / من / سادات / سیرت / ه / و جارت
 مَلَكَهَ وَتَحَرَّ وَاعْتَدَى وَنَلَّ مِنَ تَمَادِي فِي غَيْبِهِ
 بادشاهی / و سر / کرد / ان / شود / و تهر / و اعتدی / و نل / من / تمادی / فی / غیبه
 وَلَمْ يَفِ إِلَى الرَّشْدِ وَنَلَّ مِنَ غَلَبِ عَلَيْهِ الْغَفْلَةُ
 و نرسد / و نل / من / غلب / علیه / الغفلة
 فَفَنَى الرَّحْلَةَ وَلَمْ يَسْتَعِدْ وَجَّ النَّايِمَ مَا خَسِرَهُ
 بفرمان / مژگن / کرد / و نل / من / غلب / علیه / الغفلة
 قَصَّرَ عَنْهُ وَقَلَّ آخِرُهُ وَجَّ الْمُسْرِفَ مَا أَبْعَدَهُ
 کوتاه / است / ع / و قل / آخر / ه / و ج / المفسرف / ما / أبعد / ه
 عَنْ صَلَاحِ نَفْسِهِ وَاسْتَدْرَكَ آخِرَهُ وَجَّ ابْنَ آدَمَ
 از / شایسته / و استدرک / آخر / ه / و ج / ابن / آدم
 مَا أَغْفَلَهُ وَعَنْ رُسْدِهِ مَا أَذْهَلَهُ وَجَّ ابْنَ آدَمَ
 چه / مهوش / است / او / و عن / رسد / ه / ما / اذهل / ه / و ج / ابن / آدم
 سَيَّرَ الْجُوعَ صَرِيحَ الشَّبَعِ عَرْضَ الْآفَاتِ خَلِيفَهُ
 بر / د / و کوشش / است / و صیر / الشب / عریض / الآفات / خلیفه
 الْأَمْوَاتِ وَجَّ الْمَعَاصِيَ مَا أَجْهَلَ وَعَنْ خَطِّهِ
 مرد / کاست / و ج / المعاصی / ما / اجهل / و عن / خط / ه
 مَا أَعْدَلَهُ وَجَّ الْحَسَدَ مَا أَعْدَلَهُ بَدَا بِصَاحِبِهِ فَقَتَلَهُ
 چه / در / کرد / است / او / و ج / الحسد / ما / أعدله / بدا / بصاحبه / فقتله
 وَقَرَّوْا أَنْفُسَكُمْ عَنِ الْفِكَاهَاتِ وَمَصَانِحِ الْحِكَاةِ
 بر / کرد / و آرید / نفس / ه / را / از / فکاهات / و مصانح / الحکاهات

وَمَحَالُ التَّهَامَاتِ وَيَحِ الْخَيْلُ الْمَجْدُ الْفَقْرُ الَّذِي مِنْهُ
 هَرَبَ وَالْتَارِكُ الْغَنَى الَّذِي آيَاهُ طَلَبَ وَقَارَ
 الشَّيْبُ أَحَبُّ إِلَى مَنْ نَصَارَةَ الشَّبَابِ وَبَلَدُ
 لِلْبَاغِينَ مِنْ أَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ وَعَالُو ضَمَائِرِ الْمُضْمَرِينَ
 وَبَلَدُ مَنْ بَلَى بَعْضِيَانِ وَحَرَمَانِ وَخَذْلَانِ
 وَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَرَأَى النَّفْسَ لِيَظْهَرَ نَظْمَ عَلَيْكَ
 قَوْمٌ يُضْرَبُونَ الْهَامَ عَلَى تَأْوِيلِ الْقُرْآنِ كَمَا
 بَدَأَ عَلَى مُحَمَّدٍ تَزْيِيدَ ذَلِكَ حُكْمَ مِنَ الرَّحْمَنِ عَلَيْكَ
 فِي آخِرِ الزَّمَانِ وَقُرْ وَاللَّهُ سُبْحَانَهُ وَاجْتَنِبُوا
 مَحَارِمَهُ وَاجْتَنِبُوا أَجْبَاهُ وَقِ نَفْسَكَ نَارًا وَقُودَهَا
 النَّاسُ وَالْحَجَارَةُ بِمَا دَرَبَكَ إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 وَتَجَنَّبَكَ مَعَاصِيَهُ وَتَوَخَّكَ رِضَاَهُ وَقُرْ سَمِعَ

و محال التهامات و محال الخيل المجد الفقر الذي منه
 هرب و التارك الغنى الذي آياه طلب و قار و قار
 الشيب احب الى من نصارة الشباب و بلد
 للباغين من احكم الحاكمين و عالو ضمائر المضمين
 و بلد لمن بلى بعضيان و حرمان و خذلان
 و الذي فلق الحبة و راى النفس ليظهر نظم عليك
 قوم يضربون الهام على تاويل القرآن كما
 بدأ على محمد تزييد ذلك حكم من الرحمن عليك
 في آخر الزمان و قر و الله سبحانه و اجتنبوا
 محارمه و اجتنبوا اجباه و قي نفسك نارا و قودها
 الناس و الحجارة بما دربك الى طاعة الله سبحانه
 و تجنبك معاصيه و توخك رضاه و قر سمع

من يسمع

مَنْ يَسْمَعُ الدَّاعِيَةَ وَقَرَّ قَلْبُ مَنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ آذُنُ
 وَاعِيَةٍ وَقَوَّادِيكُمْ بِالْإِسْتِعَانَةِ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ
 وَقَوَّاءِ أَنْفُسِكُمْ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ بِالْمُبَادَرَةِ إِلَى طَاعَةِ
 اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَالْظُلُومَ عَشَقُوا خَيْرٌ مِنْ فِتْنَةِ
 تَدْوِمٍ وَقَرَّ عَرْصُكَ بِعَرْصِكَ تَكْرِمًا وَتَفَضُّلًا
 تَخْدَمُ وَاحِلًا تَقْدَمُ وَقَادَ الْمَوْتَ يَقْطَعُ الْأَجَلَ
 وَتَفْضَحُ الْأَمَلَ وَقَادَ الْمَوْتَ يَبْدُو الْمَهْلُ وَيُدْنِي
 الْأَجَلَ وَيَعْدُ الْأَمَلَ وَقَدْ الْجَنَّةُ أَبَدًا مَنَعُونَ
 وَفَدَا النَّارَ أَبَدًا مَعْدُونَ وَارِدُ الْجَنَّةِ مَخْلُوعُ النَّعْمَاءِ
 وَارِدُ النَّارِ مُؤَيَّدُ الشَّقَاءِ وَذَا أَبْنَاءِ الدُّنْيَا
 يَنْقَطِعُ لَا نَقْطَاعَ أَسْبَابِهِ وَذَا بُنَاةٍ الْآخِرَةِ
 يَدُومُ لَدَوَامِ سَيِّئِهِ وَادُّوا مَنْ تَوَادُّوهُ لَعَلَّ

من يسمع الداعية و قر قلب من لم تكن له اذن
 و اعية و قواديتكم بالاستعانة بالله سبحانه
 و قواء انفسكم من عذاب الله بالمبادرة الى طاعة
 الله سبحانه و الظلوم عشقوا خير من فتنة
 تدوم و قر عرصك بعرصك تكريم و تفضل
 تخدم و احل اقدم و قاد الموت يقطع الاجل
 و تفضح الامل و قاد الموت يبدو المهل و يدني
 الاجل و يعد الامل و قد الجنة ابد منعون
 و فد النار ابد معدون و وارد الجنة مخلوع النعماء
 و وارد النار مؤيد الشقاء و ذابناء الدنيا
 ينقطع لا نقطاع اسبابه و ذابناء الآخرة
 يدوم لدام سيئه و ادوا من توادوه لعل

وَاصِلُوا مِنْ تَوَاصِلُونِ فِي اللَّهِ وَاهْجُرُوا مَنْ تَهْجُرُونَ

في الله سبحانه و زاء السوء أعفان الظلمة و

اخوان الاثمة، ولاة الخوشرار الامة، واعني
وبرادان، كناه كاراند، حاکمان، شمسکاد، میدان، قوم اند، بانگ میکنه و...

اتكون الخلف بالصحابه ولا يكون بالصحابه ولا يكون بالصحابه ولا يكون بالصحابه

وَاللّٰهُ مَا كُنْتُمْ وَشَيْخَةً وَلَا كَذِبًا كَذِبَةً وَفُورًا
 بگو خدا که بفغانداشمن و دروغ نگو و دروغ نگو و بسیار

المال عوضاً بابتدأ إلى المال وصلاًح الدين
مال عوض خوارده استن مالست وساد دين

افساد الدنيا، وقود النار يوم القيمة كل
عوض تباهی کردند بادینا هیم اسن در روز قیامت هر بخلی است

جمل بماله على الفقراء، وكل عالم باع الدين
 بماله على الفقراء، وكل عالم باع الدين

بالدنیا واضع العلم عند غیر اهل طالم له
 بدین مفسده دهنده علم نزد نا اهل علم مفسده گنده است

واضع معروفي عند غير مستحقه مضاع له وادع
مفنده نيكو فلوذ نذد ناسر اواراد ضايع كنده نيكو فلوذ نيكو فلوذ

مؤمن يظهر عليه ذرع المنافق لا يطره الا
مؤمن اشكارا ميتود در علم او برهين كافي متافق ظاهر ميتود

فِي لِسَانِي ۝ وَاللَّهُ مَا فَجَحَنِي مِنَ الْمَوْتِ وَارَدَكَ هَتَه ۝
در زبان او ۝ بخود خدا ۝ ناگاه تو رسیدی ۝ از مرگ ۝ در رسیده که ۝ داشت شمرده ما ۝

وَلَا طَالِعَ انْكَرَتْ وَلَا كُنْتَ إِلَّا كَعَاذِبٍ وَرَدَّ وَطَالِبٍ
و نهیلند آنکه انکار کند و نه کنتی را که عذاب دهد و رد و طالب
و نه بدید آنکه بداند و نه کنتی را که عذاب دهد و رد و طالب

وَحَدَّ ^{باید} وَاللَّهُ ^{حق را که} مَانِعُ ^{باوندانست} الْحَقِّ ^{حق را} أَهْلُهُ ^{حق را که} وَأَزَاحُ ^{حق را که} الْحَقِّ ^{حق را که}

عَنْ مُسْتَحَقِّهِ إِلَّا كُلَّ حَافِرٍ جَائِدٍ وَمُنَافِقٍ مُلْحِدٍ
 از سزاوارحق مگر هر کافر منکر و منافق ملحد

وَلَنْ أَمُحِّنَ اللَّهُ سُبْحَانَ الْعَالَمِينَ فَلَنْ يَفُوتَهُ أَخْذُهُ
 واکو مانندی بخشد خدا ظالم را بر همت نکند کوفتی آورد

وَهُوَ لَهُ بِالْمَرْصَادِ عَلَى فُجَازٍ طَرِيقَةٍ وَبِمَوْضِعِ السَّجَادِ
وَتَرَامِيْدًا لَوْدَا
بَرْسُو كُودَرَكَا دَاهَا
وَنَحَايِ
اَنْدِهَكِي

من محاذر یقوت جهات ما جامد یقطر السواک
از گذرگاه آفتادگی روی تو ایست ایستاده که فی بر دانا در خواست

فَانْظُرْ عِنْدَ مَنْ نَقَطَهُ وَزِدْ صَدَقَ الْمَثَلُ يَعْلَابُ
 بَرَسْ نگاه کن نزد که در چاک می ریزد آینه
 صَدَقَ دَلَالِ مَسْتَهْزِیَه زاده است

اجبه. وحده المرء خير من في من السقف. وضع
 برنواو. شعلاني. مرد. بقوت. اذهبتين. بد. بينا. فكون.

الصبيحة في أهلها ملك العدو و...
 نيكوئی کردن با سزاوار بیانی رزودی و دد دشمن و نگاه میلارد انبدی

وَجَدْتُ الْمَسَاحِدَ مَا لَمْ يَكُنْ وَهْنُهَا
يَأْتِيهِمْ أَشْيَاءُ أَكْرَبُ بَاشَدَ سَسْبِي
الْإِسْلَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اِنْ كُنْتُمْ تَوَارِثُكُمْ
 بِمَا فُتِمَ حَمْرًا وَصَبْرًا

انصبر لي من سجع الرجال ^{از مردان دریر} والله لا يعذب الله ^{بحق خدا که عذاب میکند خدا}
 سجاته مؤمنا بعد الايمان ^{از برای من بعد از ایمان} الا يسوف ظنه وسوف ^{یا آنکه بانه غیبی کننده چیزی}
 خلفه ^{خلفه} وصول امر الى كل ما يبتغيه من طيب عيشه ^{رسیدن مرد به هر چیزی که از روی آن کند از زندگانی خوش}
 وامن سيرته وسعة رزق بحسن نيته وسعة من ^{و این بود او است و فراخی در رزق و بخوبی نیت و فراخی از او است}
 خلقه ^{خویشاوست} والذي فلق الحبة وبالنسمة ما اسلموا ^{چون خداوند که شکافت کانه و صحت داد بدن را که مسلمان نشدند بدین}
 ولكن استسلموا والكفر فلما وجدوا اعوانا عليه ^{ولیکن مسلمانان نمودند خود را کفر را پس چون یافتند یاری کنندگان خود را بر کفر}
 اعلنوا ما كانوا اسرى واظهروا ما كانوا ابطنوا ^{اشکارا کردند آنکه پنهان داشتند و اظهار کردند آنکه پنهان بودند یعنی کفر}
 والذي بعث بالحق نبيا لبطلان بليته ولتقرين ^{چون خداوند که فرستاد و را آنکه حق را بیاورد و بپایان بیاورد بر من زندق و بپایان}
 عن بلة ولتسطن سوط القدر حتى يغفلوا اسفلكم ^{ببخشند و بتازانند زندق و بتازانند قدر بر عالم را تا آنکه بالا رود انچه در پائین است}
 اعلاكم ولتسبقون سابقون كانوا اقصر واوتقصرون ^{بر بالای شما و البته پیشی گیرند پیشی گیرندگان که بودند بازمانده و هر چند بازمی ماندند}
 سابقون كانوا اسبقوا والله لئن ابدت على ^{پیشی گرفتگان بودند پیش از من بخدا اگر بچشم}
 حسك السعدان مسهدا و احب في الاعلال مصقدا ^{خارسیاه سه کوشه به بخوابی و بکشد مرا در زنجیرها که عالمی که در بند است}

احب الى

احب الي من ان التقى الله ورسوله ظاهرا لبعض ^{دوست داشته بودم از آنکه برسانند مرا نزد خدا و رسول او در حالی که ظاهر است ببعض}
 العباد او غاصبا للشي من الحطام وكيف اظلم ^{از بندگان یا آنکه بانه غصب کننده چیزی از آنکه فایده دنیا و چون ظلم کنم}
 لنفس ليسوع الى البلاء ففوها ويطول في الثرى ^{برای نفس که می ستاید بسوی زیرین بندهای او و در دراز می ماند در خاک}
 خلوها ^{جای گرفتار آن} ولقد علم المستخفون من اصحاب رسول ^{و محقق که میدانند مخالفان را که داشتند از یاران پیغمبر}
 الله صلوات الله عليه وآله اني لم ارد على الله ^{خدا صلوات خدا بر او باد و الا او بدوستی کنم باز خواستی نکردم بر خدا}
 سبحانه ولا على رسول ساقط ^{و نه بر رسول و بجزافت آسان گرفته ام}
 ولا سبته بنفسي في المواطن التي تنكص فيها الانبال ^{و نه سبته بر نفس خود در جایهایی که باز میگردند بگریز در اینجاها و در آن}
 وتناحى عنها الا قد امد اخذه اكر مني الله بها ^{و پناهی استند از آنجا قدمها از بندگی خدا اگر او داشت مرا یا نهها}
 ولقد بذلت في طاعته صلوات الله عليه وآله ^{و محقق که در کار کرده ام در فرمانبرداری پیغمبر صلوات الله بر او باد و بر الا او}
 جهدي ولقد جاهدت أعداءه بكل طاقتي وقته ^{کوشش خود را و محقق که جنگ کردم من با دشمنان او و بهر توانی و نگاهداشتن وقت}
 بنفسي ولقد افضى الي من علم ماله يفض به ^{بر نفس خود و محقق که رساندم بمن از دانش خود انچه نرساند از آن}
 الى احد غيري ولقد قض رسول الله صلى الله ^{به یکی دیگر غیر من و محقق که روح حق من بخشیده شد و وفات نمود مرا از خدا}

عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ وَأَنْ رَأَسَهُ لَعَلِّي صَدْرِي، وَلَقَدْ
 بَرَد و برال او باد بسلام و بدستی که سر او بر سینه من بود و تحقیق که
 سَأَلْتُ نَفْسَهُ فِي كَلْبِي فَأَخْرَجَتْهَا فِي وَجْهِ، وَلَقَدْ
 در خواستم دم میداد او را در دست خود بمن مالیدم که خود را در روی خود و تحقیق که
 رَأَيْتُ غَسِيلَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالْمَلَائِكَةُ أَحْوَالِي
 دیدم در شستن مصطفی علیه و آله و ملائکه فرشتگان بادی که من بودم
 فَضَحَّتِ الدَّارُ وَالْأَقْبِيَّةُ مَلَا يَضْبُطُ وَمَلَا يَعْرِجُ
 بمن لواز میداد خانه و کردار خود خانه از فرد آمدن کردی از ملائکه و بر آسمان رفتن کردی
 وَمَا فَارَقْتُ سَمْعِي هَيْئَةً مِنْهُمْ يَصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى
 و جدا نشدم گوش من آنرا و ایشانند از ایشان که صلوات میدادند بر خضنه مصطفی تا آنکه
 قَادِيْنَاهُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فِي ضَرْحَةٍ مِنْ ذَا الْحِجَّةِ
 دفن کردم او را صلوات خدا بر او باد در خوابگاه خدش بمکه است ای که ملائکه
 بِمَتَى حَيًّا وَمَيِّتًا وَاتَّقُوا اللَّهَ أَعْدَرِ بِمَا أَنْذَرَ
 بدوستی او از من در زندگی و مردی و بیهوشی از خدا عذراوری است بآنچه هم کرده ایم
 وَأَخْبَرَ مِمَّا أَنْبَحَ وَحَدَّرَكُمْ عَدُوًّا وَقَدْ فِي الصَّدُورِ
 و بخت که ملائکه از من بگویند و دوری فرمود شما را از دشمنی که دامن در سینه
 خَفِيًّا وَلَفْتُ فِي الْأَذَانِ خِيًّا، وَأَيُّمَ اللَّهِ لَا نَ
 به پنهان و صدرا سازید در گوشها با هستی قسم و سوگند خدا که اگر
 فَرَدْتُمْ مِنْ سَيْفِ الْعَاجِلَةِ لَا تَسْلَمُوا مِنْ سَيُوفِ
 بگریزید شما از شمشیر دین و دهانی نیابید از شمشیرهای
 الْآخِرَةِ وَأَنْتُمْ لَا مَيْمِ الْعَرَبِ وَالشَّامِ الْأَعْظَمِ
 آخرت و شما بشنوا کشته عربید و بلند بپای بزدل و ترید
 فَاسْتَحْيُوا مِنَ الْفَرَارِ فَإِنَّ فِيهِ إِدْرَاعُ الْعَارِ وَلَوْجِ
 پس شرم بدارید از گریختن بدوستی که در گریختن پوشیده جام تنگاست و فروختن

وسم

النار

النَّارُ وَسَيَقُتُّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زَحْرًا
 انشاست و زنده شود آنکه ایستادند از پروردگار خود بسوی بهشت در حالی که زنده
 قَدْ آمِنَ الْعِقَابَ وَانْقَطَعَ الْعِتَابُ وَزَحْرًا
 بتحقیق این که انداخته اند عذاب و برداشته اند عتاب را و دور شدند از ایشان
 عَنِ النَّارِ وَالْهَامَاتُ بِهِمُ النَّارُ وَرَضُوا الْمَثْوَى
 از دوری از آتش و دارم گرفت بایشان خانه آخرت و خوشتر شدند از کور
 وَالْقَرَارِ، وَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَبَرَأَ النَّشْأَةَ لَوْ لَا
 و بهشت و حقان خدا که شکافت دانه را و درست کرد آید از گری بود
 حُضُورًا حَاضِرًا وَقِيَامًا الْحَبَّةَ يَوْجُورُ النَّاسُ وَمَا
 حاضر شدن مرگ و برخاستن حجت و بیرون نهادن
 أَخَذَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَى الْعُلَمَاءِ أَنْ لَا يَقَارُوا عَلَيْهِ
 و بار خدای استغفار دینا بر علما بر آنکه ایشان ارام نگیرند بر
 كَظْمِ ظَالِمٍ وَلَا سَغْبِ مَظْلُومٍ لَا لِقِيَّتْ حِلْمًا عَلَا
 خودداری خشم ستمکار و بر کسبی ستمدیده و هر اینی انداختم و پیمان دینا را
 غَارِبًا وَلَسَقِيَّتْ أَجْرَهَا بِكَاسِ أَوْلَهَا، وَلَا لَقِيَّتْ
 گشت دنیا و هر اینی سیراب میکردم مردم از دنیا را بکاس مردم اول دنیا و هر اینی میرسید
 دُنْيَاكُمْ تُعْطَى أَنْ هَذَا مِنْ عَطْفَةِ عَذْرَا **مَسَاءُ وَرَد**
 بدنیای خود که آن نرسد از دست ترسد از بعضی از آنچه وارد دست
سَمِعْتُ حَكْمَ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 از حکمهای امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام
فِي حَرْفِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَوْلُهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 در حرف لا اله الا الله از اینست گفتار حضرت مرتضی
الْآدَبُ، لَا يَخْفُ خَائِفُ الْآذِنَةِ، لَا يَلْمُ لَا يَلْمُ
 مکرر پروردگار خود نمی ترسد هیچ ترسده مکرر نگاه خود سرزنش نکند سرزنش

الْإِنْفُسُ لَا تَأْسُ عَلَى مَاتَ لَا تَفْرَحُ بِمَا هُوَ آتٍ
 مگر نفس جز در آن نمی نشیند بر آنچه می آید
 لَا تَقُولَنَّ مَا يَسُوءُكَ جَوَابَ لَا تَفْعَلَنَّ مَا يَعْزُكَ مَعَايَا
 مگوی آنرا که جواب بدستوی مکن آنرا که عیب آن
 لَا تَطْمَعُ فِيمَا لَا يَسْتَحِقُّ لَا تَسْتَطِيلُ عَلَی مَنْ لَا يَسْتَحِقُّ
 طمع مکن در آنچه سزاوار آن نباشد دست دراز مکن بر آنکه بیده توان باشد
 لَا تَعْنِ قُوَّةً عَلَى ضَعِيفٍ لَا تَوَثِّرْ دِينَكَ عَلَى شَيْءٍ يَهِنٍ
 یاری مکن توانا را بر ناتوان بر مگرین تا گریهت را بر شئی ضعیف نبندد
 لَا تَخَفِ الْإِذْنِيكَ لَا تَبْرَحِ الْإِزْنِيكَ لَا تَتَّقَنَّ
 ترس مگر از گناه خود امیدوار مگردان برورد کار خود اعتماد مکن
 بِعَهْدٍ مِنْ لَا دِينَ لَهُ لَا تَمُخِّنْ وَذَلِكَ مِنْ لَا وِفَاءَ
 بر عهد آنکه دین نباشد او را مده و مخفی دوستی خود را با کسی که وفا نباشد
 لَا تَصْحَبَنَّ مَنْ لَا عَقْلَ لَا تَوَعِّنَنَّ فِي سَوْءَةٍ
 مراد را یاری مکن با آنکه عقل نباشد او را مسبار
 سِرَّكَ مِنْ لَا أَمَانَةٍ لَهُ لَا تَرْغَبَنَّ فِي مَوْءَدَةٍ
 سحر خود را با کسی که امانت نباشد او را اردو مکن در دوستی کسی
 مَنْ لَا تَكْشِفُهُ لَا تَرْهَدَنَّ فِي شَيْءٍ حَتَّى تَعْرِفَ لَا
 که آشکارا ندانی او را اردو مکن در چیزی تا آنکه بشناسی او را
 تَقَدَّمَنَّ عَلَى أَمْرٍ حَتَّى تَخْبِرَ لَا تَسْتَجِرْ مِنْ نَفْسِكَ
 در مرو بر کاری تا آنکه بدانی او را رولمدار از نفس خود
 مَا مِنْ غَيْرِكَ سَتَتَّكِرُ لَا تَضَعَنَّ مَالَكَ فِي غَيْرِ
 آنرا که از غیر خود دشت شمار ضایع مگردان مال خود در نامشروع
 مَعْرُوفٍ لَا تَحْدَثْ بِمَخَافٍ تَكْذِيبِهِ لَا تَصْدَقْ
 مگر آنرا که برتری که ترا دروغ داند در آن باور مگذار

من یقابِل

مَنْ يَقَابِلُ صِدْقَكَ بِكَذِبِهِ لَا تَسْأَلَنَّ مِنْ خِيفٍ
 آنکس که بر اوستی تو بدو دروغ داشته خود مخواه از آنکس که برتری
 مَنَعَهُ لَا تَغَالِبَنَّ مَنْ لَا تَقْدِرُ عَلَى دَفْعِهِ لَا تَقْدِرْ
 از منع او زیاده بگیری بر آنکس که توانا نباشی بر دفع آن و عده مگر آنرا که
 مَا تَعْرِجُ عَنِ الْوَفَاءِ بِمَا لَا تَضْمَنُ مَا لَا يَقْدِرُ عَلَى
 تا تو آن را نمی آید که عاوری آنرا ضامن مشو آنرا که توانا نباشی
 الْوَفَاءِ بِمَا لَا تَخْبِرُ عَمَّا لَمْ يَخْطُ عَلَيْهِ لَا تَرْجُحْ مَا تَعْفُ
 ایمان خبر مکن از آنکه ز نمی تو بچنان امیدوار آنرا که در عفو
 لَا تَأْمَنَنَّ مِنَ الْبَلَاءِ فِي أَمْنِكَ وَرَخَائِكَ
 نا امیدان این مشو از بلا و فراخی زندگانی خود
 لَا تَقْدِمْ عَلَى مَا تَحْتَشِي الْعِجْرَةَ لَا تَغْمَرْ عَلَى مَا
 پامنه بر کاری که برتری که لا توان سؤی از آن روی میاورد بر آنچه
 قَسْبِينَ الرَّشْدِ فِيهِ لَا تَقَاوِلَنَّ مَنْ لَا يَقْدِرُ
 آشکارا نه بینی راه راست را در آن غافل مباش از آنکس که نتوانی
 عَلَى الْإِنْتِصَافِ مِنْهُ لَا تَعِدَنَّ شَرَّ مَا أَدْرَكَتَ
 داد خود از او که رفتن شمار بدی آنرا که بینی
 بِمَخْرَجٍ لَا تَتَكَلَّمْ بِكَلِمَاتٍ تَعْلَمُ قَلْفِي بِذَلِكَ جَهْلًا
 بان خبری مگو هر آنچه بدانی که بر است این از برای نادانی
 لَا تَمْسُكْ عَنِ الطَّهَارِ الْحَقِّ إِذَا وَحَدَّثْتَ لَهُ أَهْلًا
 نگاه مدار خود را از آشکارا کردن حق هرگاه بیانی مراد را سزاوار حق
 لَا تَنْتَظِرْ إِلَى مَنْ قَالَ وَانْظُرْ إِلَى مَا قَالَ لَا تَرْخِصْ
 نگاه مکن کسی که گفت و بنکر تسبیح آنچه گفت در اعتماد
 لِنَفْسِكَ فِي شَيْءٍ مِنْ سَيِّئِ الْأَقْوَالِ وَالْأَفْعَالِ لَا تَقْسُدْ
 از برای نفس خود در چیزی از بدی گفتارها و کردارها تباہ مکن

مَا يَجِبُكَ صَلَاحٌ • لَا تَقْلُقْ بِأَبَا يَعْلَبُكَ افْتِسَاحٌ • لَا
 انچه بای کید ترا صاحب آن مبدی در آن که ناتوان کرد اندر تو نشود آن
 تَدْعُ عَنْ وَاضِحٍ وَقَدْ فَعَلْتَ الْأُمُورَ الْفَاضِحَةَ • لَا
 کار و بدی را بگو ایستار میکنی که از جنسی تحقیق که کارهای دسواکنده کرده باشی
 تَطْمَعُ فِي كُلِّ شَيْءٍ فَكُنْ بِذَلِكَ عَزَّةً • لَا تَرْغَبْ
 طمع میکنی در هر آنچه بشنوی که بپنداری است کار از برای عزت از دو ممکن
 فِي كُلِّ شَيْءٍ وَيَذْهَبُ وَكُنْ بِذَلِكَ مَضَرَّةً • لَا تَقْطَعْ
 در هر آنچه نیست شود و برود که بر است این ترا زیان براند دوست
 صَدِيقًا وَإِنْ كَفَرَ لَا تَأْمَنْ عَدُوًّا وَإِنْ شَكَّ
 از دوست و اگر کافر شود ایمن شو از دشمن اگرچہ سنا میزند
 لَا تُشَاوِرْ عَدُوَّكَ وَاسْتَرْهْ خَيْرَكَ • لَا تَكُنْ
 مشورت میکنی با دشمن خود و پیرو نماز و خیر خود را باید که نباشد
 أَهْلَكَ وَذَوَّكَ اسْتَفَى النَّاسَ بِكَ • لَا تَسْتَكْرِمْ
 مردم تو و ضلوه و ندان تو بهجت ترین مردم با تو بسیار دشمن
 الْعَطَاوَانَ كَثْرًا فَإِنَّ حُسْنَ الشَّنَاءِ أَكْثَرُ مِنْهُ • لَا تَسْتَعْظِمَنَّ
 عطا و بخشش را اگرچہ بسیار باشد بدستی که ستایش خوب بیشتر از آن بزرگ کند از تو
 الْقَوْلَ وَإِنْ عَظُمَ فَإِنَّ قَدْرَ السُّؤَالِ أَكْثَرُ مِنْهُ • لَا تَسْتَرْفِ
 دهش را و اگرچہ بزرگ باشد تحقیق که اندازه خواست بزرگتر است از آن
 لَا تَخَاطِبْ بَشِيرًا رَجَاءً أَكْثَرُ مِنْهُ • لَا تَخْطِ بِشَيْءٍ تَمَارِينَ
 امید چیزی را بجا طر میکنی که بسیار باشد از تهنیتان
 الْجُوعَ فِي فَحْصِلٍ لَا تُشَاوِرْ فِي أَمْرِكَ مَنْ
 باسیر کار در هیچ طایفه ای مردم مسوده ممکن در کار خود
 يَجْهَلُ • لَا تَتَكَلَّمْ فِي أُمُورِكَ عَلَى كِسْلَانٍ • لَا تَبْرَحْ
 نادان نمکین آمد کارهای خود بر کاهلی امیدوار

فَضْلٌ مَتَّانٌ وَلَا تَأْمَنْ بِالْأَخْوِ الْخَوَانِ • لَا تَزِدْ رَيْنَ أَحَدٍ
 دهش را از دست نده و نااست بدان ایستاد است را عیب کن و کم بدان گویا
 حَرِّ تَسْتَنْطِقُهُ • لَا تَسْتَغْظِنُ أَحَدًا حَتَّى تَشْتَكِيَهُ
 قدامت بگفارد بداری او را بزرگ شمار گویا تا استکار کرد اتی
 مَعْرِقَةٌ • لَا تَتَّقِ مَنْ يَدُ يَعِ سِرَّكَ • لَا تَصْطَنِعْ مَنْ يَكْفُرُ
 شناختن اعتماد میکنی با کسی که فاش کند سرترا نیکوئی میکنی با کسی که ناسپاسی کند و فرزند
 تَرَكَ • لَا تَطْلُعْ زَوْجَكَ وَعَبْدَكَ سِرَّكَ فَلْيَسْرًا
 آگاه مسازد زن خود را و بنده خود را بر سر خود که اینان ترا بپند
 قَاتِلَكَ • لَا تُشْرِفْ فِي شَرِّهِ وَغَضَبِكَ فَيُرِيَا نَكَ
 کرا و کار میکنی در آرزوی خود در خشم خود که عیبنا را میسازد ترا
 لَا تَرْغَبْ فِي الدُّنْيَا فَتُخْسِرَ آخِرَكَ • لَا تَغْرَابُ رَدًّا مَلًا
 آرزو میکنی در دنیا که بزیان می آری آخرت خود را فریب بخور با کسی که
 فَتَسْقُطَ قِيَمَتُكَ لَا تُغَالِبِ الْجَاهِلَ فَيَمُتَكَ وَغَايِبَ
 می اندازی بهای خود را زیادتی و غلبه بخور بر نادان که خشم کند بر تو و کله کن
 الْعَاقِلُ خَيْرٌ • لَا تَسْتَصَغِرَنَّ عَدُوًّا وَإِنْ ضَعُفَ
 با خردمند که دوست دارد ترا کوچک شمار دشمن را اگرچہ ناتوان باشد
 لَا تَدْنِ السَّائِلَ وَإِنْ أَسْرَفَ • لَا تَسْتَرْفِ فَتَكُ الطَّمَعُ
 دو ممکن گداز و اگرچہ کرا و کاری کند در خواست باید که برده نساود ترا طمع
 وَكُنْ عَنِ وَقَا • لَا تَمْتَعَنَّ الْمَعْرُوفَ وَإِنْ لَمْ يَجِدْ
 و باش وادسته باید که بدانداری خبر را و اگرچہ نیایی
 عَرُوفًا • لَا تَمَارِحَ الشَّرِيفَ فَيَحْقِدَ عَلَيْكَ • لَا تَلَاخِ
 جهانی که نیکوئی می مزارح میکنی با بلند پایتر بدی اندیشد بر تو میزود
 الَّذِي فِي حَرِّهِ عَلَيْكَ • لَا يَغْلِبَنَّ غَضَبُكَ حِلْمَكَ
 خشم آکس که دین شود بر تو باید که زیاده نشود خشم تو بر حلم تو

لَا يَبْعَدَنَّ هَوَاكَ عِلْمَكَ لَا تَطْمَعُ الْفُطْمَاءَ فِي حَيْفِكَ
 باید که دور نگردد از روی تو در علم تو طمع میلند از بزرگان تو در ستم کردن بر تو
 لَا تَفْسِسِ الصُّعْقَاءَ مِنْ عَدَاكَ لَا تَصْرُ عَلَى مَا يَعْقِبُ
 نوسید مسازان نانو از آنرا از عدل خود سخت همان در آنچه در پی آورد
 الْأَثَمَ لَا تَفْعَلْ عَلَى مَا يَشِينُ الْعَرَضَ وَالْإِسْمَ لَا
 گناه را مکن آنرا که عیب آرد بر عرض و نام
 تَضَعَنَّ مِنَ رَفْعِ التَّقْوَى لَا تَرْفَعْ مِنْ رَفْعَتِهِ الدُّنْيَا
 میگذارد از او را که بر داشته است او را بر مدار آنرا برداشته است او را دنیا
 لَا تَقْتُلْ مَا تَقْتُلُ وَتَذَرُ لَا تَفْعَلْ مَا يَضَعُ قَدْرَكَ
 مگو آنرا که کران کرد اندک گناه ترا مکن آنرا که میگذارد اندازه ترا
 لَا تَكُونُوا لِلْعَمَلِ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيْكُمْ أَصْدَادًا لَا تَكُونُوا
 مباشید مرغبتهای خدا را بر شما دشمنان مباشید
 لِفَضْلِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَلَيْكُمْ حَسَادًا لَا تَخَافُوا ظِلْمَ رَبِّكُمْ
 مرا فرود بخش خدا را بر شما حسودان متوسل از ستم پروردگار خود
 بَلْ خَافُوا ظِلْمَ أَنْفُسِكُمْ لَا يَغْلِبُ الْخَرَضُ صَبْرَكُمْ
 بلکه برترسید از ستم نفسهای خود باید که افزون نیاید آن بر صبر شما
 لَا تَسْتَوَاعِبُوا عِنْدَ الْغَمِّ شَتْرَكُمْ لَا تَكْرَهُوا سَخَطَ مَنْ تَرْضَوْنَ
 فراموش نکنید نزد غمت شکر شما را نکرهوا سخط من ترضون
 الْبَاطِلَ لَا تَوَادُّوا الْكَافِرَ وَلَا تُصَاحِبُوا الْحَبَاهِلَ
 باطل دوستی مکنید با کافر و یاری نکنید با نادانان
 لَا تَهْتَكُوا اسْتَارَكُمْ عَيْدٌ مَنْ يَعْلَمُ اسْرَارَكُمْ لَا تَفْضَحُوا
 مدد دید پردههای خود را نزد آنکس که میداند سرهای شما را رسوا مگردانید
 أَنْفُسَكُمْ لَتَسْتَفْزِعَ عَظِيمُكُمْ وَإِنْ جَهِلَ عَلَيْكُمْ حَامِلٌ
 نفس خود را از برای آنکه دو آلتیه خشم خود را و اگر نادانی کند بر شما نادانی

فلیسم

فَلَيْسَ حِلْمُكُمْ لَا تَسْتَحِينَ أَحَدًا إِذَا سَأَلَ عَمَّا لَا يَعْلَمُ
 باید که فروخ سازید بر آید از خود باید که شرم ندارد یکی هرگاه که از او پرسد از آنچه نداند آنکه
 يَقُولُ لَا أَعْلَمُ لَا يَسْتَنْفِكَنَّ مَنْ لَمْ يَكُنْ يَعْلَمُ أَنْ يَعْلَمَ
 بگوید نمیدانم باید که تنگ ندارد آنکس که نداند چیزی را از آنکه بیاموزد
 لَا تَرْخَصُوا أَنْفُسَكُمْ فَنُزْهَبَ بِكُمْ فِي مَذَاهِبِ الظُّلْمِ
 رخصت مکنید و مگذارید بر خود را که روانه میگردد اندک شمار در راه دعوای ستمکاران
 لَا تَذَاهَبُوا فَيَقْتَحِمَ بِكُمْ الْأَذْهَانُ عَلَى الْمُفْصِيَةِ
 نرم گوی نکنید در راه دین که نرم گوی بر دانه نافرمانی و گناه
 تَقُولُوا إِنَّمَا نَعْرِفُونَ فَإِنَّ أَكْثَرَ الْحَقِّ فِيمَا تَنكَرُونَ
 مگویند آنرا که بدانی بدستی که بیشتر حق است که دشت میدارند از آنرا
 لَا تَقَادُوا مَا تَجْهَلُونَ فَإِنَّ أَكْثَرَ الْعِلْمِ فِيمَا لَا تَعْرِفُونَ
 دشمن مباشید آنرا که ندانید که بدستی که بیشتر دانش است که نهانی شناسید از آنرا
 لَا تَصْدَعُوا عَلَى سُلْطَانِكُمْ فَتُذَمَّوْا عَيْتَ أَمْرِكُمْ لَا تَسْتَجْلُوا
 در سر مرسانید و بر آنکه بشوید بر باد شاه خود که بشیمان شوید بر آن کار خود متشاید
 بِمَا لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَكُمْ لَا تَطِيعُوا الْأَدْعِيَاءَ الَّذِينَ
 آنچه نشاید است آنرا خدا بر شما فرمان میرسد خواستار آنرا که
 شَرِبْتُمْ يَصْفُوكُمْ كَذَرَهُمْ وَخَاطَبْتُمْ بِصِحَّتِكُمْ مَرْضَاهُمْ
 آشامیدند با شربت صاف خود شربت بیره ایشانرا را با صحت با خودی بیماری ایشانرا را
 وَادْخَلْتُمْ حَقَكُمْ فِي بَاطِلٍ لَا تَحْدِثِ النَّاسَ كَلِمًا
 و در آورید حق خود را در باطل ایشانرا را مگو با مردم هر آنچه
 تَسْمَعُ فَكُنْ بِذَلِكَ خَرَقًا لَا تَرُدَّ عَلَى النَّاسِ كَلِمًا
 می شنوی که بسته است این ترا نادانی باز مگردان بر مردم هر آنچه
 حَدِّثْكَ فَكُنْ بِذَلِكَ حَقًّا لَا تَذْكُرُ الْمَوْتَى سُبُوهُ
 بگویند با تو که بسته است این در ابلیس یاد مکن مردگان را بیدی

فَكَفَى بِذَلِكَ اِثْمًا. لَا تَرْغَبْ فِيمَا يَفْنَى وَخُذْ مِنْ الْفَنَاءِ
 که بپسند است این از برای نگاه آرد ممکن در آنچه غنی باید دیگر از فنا
 لِلْبَقَاءِ. لَا تَعْمَلْ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ بَاءً وَلَا تَتْرُكْهُ حِيًّا
 از برای بقا مکن چیزی از خیر را از برای روی کسی و مگذار آنرا که بپوشد
 لَا تَحْلَمْ عَنْ نَفْسِكَ إِذَا هِيَ اغْوَتْكَ. لَا تَعْصِ نَفْسَكَ
 بود باری مکن از نفس خود هرگاه که نفس تو راه رفتی کند ترا نافرمانی مکن نفس خود را
 إِذَا هِيَ أُرْشَدَتْكَ. لَا تَتَّقِ بِالْصِّدْقِ قَبْلَ الْحَيَّةِ
 هرگاه که نفسی راه نمائی تو بکشد اعتماد مکن بدوست پیش از آنکه از و خیزد از روی
 لَا تَوَقَّعْ بِالْعَدْوِ قَبْلَ الْقُدْرَةِ. لَا تَوَسَّهْهَا لِعِجْزِكَ
 چشم مدار از دشمن پیش از توانائی میداد از قیری را که ناقص سازد ترا
 وَدَّهِ. لَا تَقْتَمِدْ عَلَى مَوَدَّةٍ مِنْ لَا يُؤْفَى فِي بَعْضِهَا
 باز که ایند آن اعتماد مکن بر دوستی آنکه وفا نکند بر عهد خود
 لَا تَحْلَنْ عَفْوَ أَعْجَزِكَ اِيْتَاقَ. لَا تَوْحِشَنَّ أَمْرًا
 مکن بندگی را که عاجز کند ترا بستانان بپاکی مکن با کسی که
 مِسْوَكَ فِرَاقَ. لَا تَسْتَحْيِ مِنْ إعْطَاءِ الْقَلِيلِ فَإِنَّ
 بیدی اندازد ترا جدا می آن نرم مکن از دادن اندک بدوستی که
 الْخَيْرُ مَا نَاقَلَ مِنْهُ. لَا تَسْتَكْثِرْ مِنَ الْكَثِيرِ مِنْ نَوَالِكَ فَإِنَّكَ
 تو میدی کمتر از آنست بسیار مدان بسیار را از دشمن خود بدوستی که
 الْكَثْرُ مِنْهُ. لَا تَسْتَرْ إِلَى الْجَاهِلِ شَيْئًا لَا يَطِيقُ كَمَالَهُ
 بیشتر از آنی بسرمو با نادان چیزی که نتواند پوشانیدن
 لَا تَرُدِ السَّائِلَ وَصْنِ حَرْقِكَ مِنْ جُرْمَانِهِ. لَا تَسْئَلِ
 رد مکن خواهش کننده را و نگاهدار مروت خود را از کسی که از او بپرسد بدست
 اللَّفْظَ وَإِنْ ضَاقَ عَلَيْكَ الْجَوَابُ. لَا تَضْرِبْ أَخَاكَ
 گفتار را و اگر چه تنگ کرد بر تو جواب بسزداری مکن از برادر خود

علی از تیاب

عَلَى اِزْتِيَابٍ وَلَا تَهْجُرْ بَعْدَ اسْتِعْتَابٍ. لَا تَعْتَدِرْ إِلَى
 از تیاب روی در حق او و دوری مکن از او پس از عتاب و کلمندی علامت بر روی
 مَنْ تَحِبُّ أَنْ لَا يَجِدَكَ عَذْرًا. لَا تَقُولَنَّ مَا يُوَافِقُ
 آنکه کسی دوست داری که او نباید از برای تو عذری مگوئی آنکه موافق آرزوی تو باشد
 هَوَاكَ فَإِنْ قُلْتَهُ لَهْوًا أَوْ خَلَّةً لَعَنُوا فَرَبَّ لَهْوٍ
 هوا که تو اگر چه بگوئی آنرا بیازی یا آنکه از پنداری تا کار که بسبب بازی که
 يَوْحِشُ مِتَّكَ خَرًّا وَلَهْوًا حَلَبَ عَلَيْكَ شَرًّا. لَا تَمْسُكَنَّ
 بر ماند از تو و بسبب بازی که بدد آرد بر تو بدی را دست درازان
 بِمَدْبَرٍ وَ لَا تَفَارِقَنَّ مَقِيلًا. لَا تَنْظُرَنَّ بِكَلِمَةٍ بَدْرَتٍ
 بدبخت و جدا شو از سببخت کمان بر بکشد بستی که بد بزیان
 مِنْ أَحَدٍ سَوَاءً وَأَنْتَ تَحْدِلُهَا مِنْ الْخَيْرِ مُحْتَمَلًا. لَا تَجْعَلَنَّ
 یکی یکی و حال آنکه تو از او ای باری از نیکی تو بر کاشی مگردان
 لِلشَّيْطَانِ فِي عَمَلِكَ تَضْيِيبًا وَلَا عَلَى نَفْسِكَ سَبِيلًا
 مریضطانا در کار خود بختی و نه شیطان را بر نفس خود زاری
 لَا تَتَكَلَّمَنَّ إِذَا اَلْمُتَّحِدُ لِلْكَلَامِ مَوْقِعًا. لَا تَبْذُلَنَّ
 سخن مگو هرگاه که نیازی مریضطانا جای گفتن در کار مکن
 وَ ذَلِكَ إِذَا اَلْمُتَّحِدُ مَوْضِعًا. لَا تَقْدَنْ صَدِيقًا
 دوستی را هرگاه که نیازی او را جانی دوست
 مَنْ لَمْ يُؤَاسِ بِمَالِهِ. لَا يَفْقِدَنَّ غَنِيًّا مِنْ لَمْ يَزِنَقْ
 آنکه با تو بیال خود آسان نگردد تو بگو آنکه بر روی ندهد
 مَالَهُ. لَا تَسْتَصْغِرَنَّ عِنْدَكَ الرَّأْيَ الْخَطِرَ إِذَا اَلْمَالُ
 مال خود را کوچک شمار اندیشه بزرگوار هرگاه باید
 بِرَأْيِ الْخَطِرِ. لَا تَرْدَنَّ عَلَى النَّصِ وَلَا تَسْتَفْشِنَنَّ
 بسوی تو آن مرد کوچک رود روی بر بند گویند و بدمدان

الْمُشِيرُ لَا تَزِدْ فِي الْعَالَمِ وَإِنْ كَانَ حَقِيرًا لَا تَعْظُمَنَّ
 اندیشه مؤثر در دنیا را و اگر چه باشد کوچک و بزرگ کردن
 الْأَحْمَقُ وَإِنْ كَانَ كَبِيرًا لَا تَسُطُنْ يَدَكَ عَلَى
 نادان را و اگر چه باشد بزرگ دست خود را بر
 مَنْ لَا يَقْدِرُ عَلَى دَفْعِهَا عَنْهُ لَا تَسْرِعَنَّ إِلَى أَنْ تَرْفَعَ
 آنکه توانا نباشی دفع آن دست را تسریع کن به سوی بالا بردن
 مَوْضِعَ فِي الْمَجْلِسِ فَإِنَّ الْمَوْضِعَ الَّذِي تَرْفَعُ إِلَيْهِ
 جای در مجلس در جای نشستن بدرستی که جای که ترا بالا برد بسوی آن
 خَيْرٌ مِنَ الْمَوْضِعِ الَّذِي تَحْطُّ عَنْهُ لَا تَنْظُرْ مِنْ لَحْدٍ
 بهتر است از جای که ترا به پایین اندازد از آن سمتی که بر آن می افتد
 نَاصِبًا إِلَّا اللَّهَ لَا تَجْعَلَنَّ نَفْسَكَ تَوَكُّلاً إِلَّا عَلَى اللَّهِ
 یاری کننده مگر خدا مگردان از برای تو تکیه مگر بر خدا
 وَلَا يَكُنْ لَكَ رَجَاءٌ إِلَّا اللَّهُ لَا تَشْغَلْكَ عَنِ الْعَمَلِ
 و باید که نباشد مر تو امید مگر خدا باید که مشغول نگردد از عمل
 لِلْآخِرَةِ شُغْلٌ فَإِنَّ الْمُدَّةَ قَصِيرَةً لَا تَنَافِسْ فِي
 آخرت شغلی که بدرستی که زمان کوتاهیست از دو ممکن در
 مَوَاهِبِ الدُّنْيَا فَإِنَّ مَوَاهِبَهَا حَقِيرَةٌ لَا تَسْرِعَنَّ
 بخششهای دنیا بدرستی که بخششهای دنیا اندک تسریع کن
 إِلَى الْغَضَبِ فَيَسْلُطَ عَلَيْكَ بِالْعَادَةِ وَلَا تَطْمَعَنَّ
 بسوی خشم که بر آن تسلط شود بر تو با عادت و بطمع مینویسی
 نَفْسَكَ فِيمَا فَوْقَ الْكَفَافِ فَتَغْلِبَكَ بِالزُّهَادَةِ
 نفس خود را در آنچه بالا نیست تواند که بر آن زاری داری
 لَا تَفْرَحَنَّ بِسُقْطِ غَرِّكَ فَإِنَّكَ لَا تَذَرِي مَا يَحْدُثُ
 شادمان مشو با افتادن غر تو بدرستی که تو نمیدانی که چه پدید می آید

بِكَ الزَّمَانُ لَا تَتَّبِعَنَّ مِنْ فِعْلِ الْمَعْرُوفِ وَالْإِحْسَانِ
 زمانه بر تو پیروی از کار نیکو و نیکوئی کردن
 فَتَسْلُبَ الْأَمْكَانَ لَا تَطْرُقَنَّ بِالظُّفْرِ فَإِنَّكَ لَا تَأْمَنُ
 که پس از آن برود میشود از تو تلافی شادی مورد زدن با ناخن این بناشی
 ظُفْرَ الزَّمَانِ بِكَ لَا تَغْتَرَنَّ بِالْأَمْنِ فَإِنَّكَ مَا خُوِّفُ
 از ظفر زمان بر تو بایستی مغرور مشو بدرستی که تو را بترسانند
 مِنْ مَآمِنِكَ لَا تَتَّهِنَنَّ بِخَطَا غَيْرِكَ فَإِنَّكَ لَنْ تَمْلِكَ
 از طعنه کاری منافی شادمانی نکن بخطا کردن غیر تو بدرستی که خداوند
 الْأَصَابَةَ أَبَدًا لَا تَتَّبِعَنَّ عَيُوبَ النَّاسِ فَإِنَّ لَكَ
 ناست کاری منافی هرگز پیروی کن عیب مردم را بدرستی که مرتضی
 مِنْ عَيُوبِكَ إِنْ عَقَلْتَ مَا يَسْغُلُكَ أَنْ تَعِيبَ أَحَدًا
 از عیبهای تو که اگر بدانی چه دروغ است که از تو مشغول کند از آنکه عیب کنی یکی را
 لَا تَقَاوَلَنَّ إِلَّا مَضْفَاوًا لَا مَضْفَاوًا لَا تَرْتَدِّدَنَّ إِلَّا
 گفت و گو مکن مگر با نضاف دهنده و راه منما مگر
 صَسْتَرَةً لَا تَعْدَنَّ عِدَّةً لَا تَتَّقَنَّ نَفْسَكَ الْخَانِهَا
 جمعی ده راست با وعدہ ممکن وعدہ که اعتماد نباشد ترا از نفس تو بجای آوردن آن
 لَا تَغْتَرَنَّ بِمَآمِلَةِ الْعِدُوِّ فَإِنَّهُ كَالْمَاءِ وَإِنْ أَطِيلَ
 مغرور مشو بمدارای دشمن بدرستی که دشمن بجوایست و اگر چه دراز گردد ایام
 اسْخَانَهُ بِالنَّارِ لَمْ يَمْتَنِعْ مِنَ الْهَاطَاءِ لَا تَقْوُدْ نَفْسَكَ
 زدن آن که در آتش با نماند از سود کردن آید از آنکه زنی خود را
 الْغَيْبَةَ فَإِنَّ مَعَادَهَا عَظِيمُ الْجَزْمِ لَا تَقْوُدْ نَفْسَكَ
 بغیبت کردن بدرستی که جزو بغیبت است نگاه بزدستی خود را
 الْأَمِينُ فَإِنَّ الْخِلَافَ لَا يَسْلُمُ مِنَ الْإِثْمِ لَا تَأْمَنُ صَدِيقُكَ
 یسود و چو بدرستی که خوردن آن سلامت نمی ماند از نگاه این مباح از دوست خود

حَتَّى تَخْتَبِرَهُ وَكَنْ مِنْ عَدُوِّكَ عَلَى سَدِّ الْحَذَرِ لَا تَأْنِسْ
 تا آنکه بر حال او خبر راستی و باش از دشمن خود تخت بحد و قریب بشو
 مِنَ الزَّمَانِ إِذَا مَنَعَ وَلَا يَتَّقِ بِهِ إِذَا أَعْطَى وَكَنْ مِنْهُ
 از روزگار هرگاه که باز دارد و حق را از تو قاعدا و کن هرگاه که بدهد و باش از تو
 عَلَى أَكْثَرِ الْحَذَرِ لَا يُوَسِّسُكَ إِلَّا الْحَقُّ لَا يُوَحِّدُكَ
 بر بزرگتر حدی باید که جز حق را با تو و نماز ترا
 إِلَّا الْبَاطِلَ لَا تَجْعَلْ عَرْضَكَ عَرْضَ الْقَوْلِ كُلِّ
 مگر باطل مگردان عرص خود را در برابر گفتار هر
 قَائِلٍ لَا تَجْعَلْ لِسَانَكَ إِلَّا بِمَا تَكْتَبُ لَكَ آخِرُهُ وَيَجْعَلْ عَنْكَ
 گوینده مکن زبان خود را مگر آنکه نوشته شود بر تو تا میان و قبول کرده شود
 آخِرُهُ وَيَجْعَلْ عَنْكَ نَشْرَهُ لَا تَعْرِضْ لِعَدُوِّكَ وَهُوَ مُقِيلٌ
 از تو بر آنکه سندان را برای من بادی دشمن خود در حالیکه او صاف است
 فَإِنْ إِقْبَالَهُ يُعِينُهُ عَلَيْكَ وَلَا تَعْرِضْ لَهُ وَهُوَ مُدِيرٌ
 بدستی که اقبال او یاری میکند و بر بست کردن تو و برای من بادی دشمن خود در حالیکه او اقتاد میکند
 فَإِنْ أَدْبَانَهُ يَكْفِيكَ أَمْرُهُ لَا تَحِلْ نَفْسَكَ مِنْ فِكْرِ بَيْنِيكَ
 بر دوری که بر افتادگی و بری آورد کار تو نفس خود را از اندیشه که میفرماید ترا
 حِكْمَةً وَعِمْرَةً نَقِيدَكَ عَصْمَةً لَا تَصْحَبِ الْمَائِقَ فَيَزِنُ
 در حکمت و بندگی که سود بخشد ترا در باکی صحبت مدار با گریبان دو که زبانی نماید
 لَكَ فَعْدُ وَيُؤَدِّئُكَ مِنْهُ لَا يَكْتَفِ فَتَضَرَّ وَلَا تَقْطُرْ
 بر تو که داد او و میکند با آنکه تو نیز بخواهی و میشود بسیار و گوی که تنگ دل شوی و از اندازد بر تو و
 فَتَقْطُرْ لَا تَحِلْ فَتَقْطُرْ وَلَا تَسْتَرْفِ فَتَقْطُرْ لَا تَسْتَبِدْ
 می افی بخنجر کن که دهی زبانی و بگردانده که با اندازد کردی اغار که کنی بر
 بِرَأْيِكَ فَمَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ هَلَكَ لَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَمَنْ أَتَّبَعَ
 با ندیش خود که هر کس با ندیش خود کار کند تباه شود بروی که اگر تو کن که هر کس بروی

ارْتَبِكْ لَا تَشْرَعْ إِلَى النَّاسِ مِمَّا يَكْرَهُونَ فَيَقُولُونَ فَبِكِ
 هلاک شود مستجاب سبوی مردم با آنچه دشت از اندازد پس میگویند در حق
 مَالًا يَغْلِبُونَ لَا تَجْعَلْ عَوَامِنَ قَلِيلٍ مِمَّا أَكْرَهْتُمْ فَيَقْطَعُكُمْ
 آنچه غنید از انداز بدی زاری کنید از اندکی از آنچه بدی که می نازد شما را
 فِي كَيْسٍ مِمَّا يَكْرَهُونَ لَا تَسْأَلَنَّ عَمَّا لَمْ يَكُنْ فِي الَّذِي قَدْ كَانَ
 در بسیاری آنچه دشت دیار بدی نخواهید از آنچه نباشد پس در آنچه باشد
 عِلْمَ كَافٍ لَا تَسْتَفِينَنَّ بَعِيرَ الْقُرْآنِ فَإِنَّهُ مِنْ كُلِّ دَا
 دانستی بیرون پسند است شفا جویند بفر قرآن پس بدستی که قرآن هر دوی را
 شِفَاءٌ لَا تَسْتَرْفِقَنَّ الطَّمَعُ وَقَدْ حَقَّكَ اللَّهُ حُرًّا
 دواست باید که برده نشازد ترا طمع و حقیر که گردانیده است تو را خدا آزاد
 لَا تَعْرِضْ لِمَعَاصِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَاعْمَلْ بِطَاعَتِهِ لَكِنْ لَكَ
 بر امن تا فرمایند خدای مگرد و عمل کن بطاعت خدا تا باشد بر تو
 زُخْرًا لَا تَنْدَمَنَّ عَلَى عَفْوٍ وَلَا تَبْهَجَنَّ بِعُقُوبَةٍ وَلَا
 بر اندوزی از میگذشتن بر خشنیدن نگاه و شاد مشو بر رفتن
 تَهْتَمَنَّ إِلَّا فِيمَا يَكْسِبُكَ أَجْرًا لَا تَشَعْ إِلَّا فِي اِغْتِنَامِ
 و مگوش مگرد زانچه بدست آرد از برای تو مژدی مگوش مگرد در غنیمت شمردن
 لَا يَكْثُرَنَّ الدَّخُولُ عَلَى الْمُلُوكِ فَإِنَّهُمْ إِنْ صَحِبْتُمْ
 بسیار مگردان و در رفتن بر باد شلها ترا پس بدستی که با نیست اگر صحبت داری
 مَلُوكَ وَإِنْ نَصَحْتُمْ غَشَّوْكَ لَا تَصْحَبَنَّ أَبْنَاءَ الدُّنْيَا
 ترا مملو سازند و اگر بنده داری ایشان را بدستند با تو با فرزندان دنیا صحبت مدار
 فَإِنَّكَ إِنْ أَقْلَلْتَ اسْتَقْلَمَكَ وَإِنْ أَكْثَرْتَ حَسَدُوكَ
 پس بدستی که تو اگر اندک و کم کردی کم شمارند ترا و اگر افزون و بسیار شوی حسد بر تو
 لَا تَرْغَبْ فِي خَالِطَةِ الْمُلُوكِ فَإِنَّهُمْ سَيَسْتَكْرَهُونَ
 آرزو مکن در آمیزش با دستانها بدستی که ایشان بسیار می شمارند

مِنَ الْكَلَامِ رَدَّ السَّلَامَ وَاسْتَقْلَوْنَ مِنَ الْعُقَابِ ضَرْبَ
 از سخن گفتن خود سلام را بگویند و از بازخواست
 الرِّقَابِ لَا تَنْتَبِذُوا الْخَطَابَ فَيَسُوفَ نَكِيرُ الْجَوَابِ
 گردن زدن را رها نکنید و خطاب را رها نکنید
 لَا تَشْرَعْنَ لِي بِأَدْرَةٍ وَجَدْتَ عَنْهَا مَتَدٌ وَحَةً لَا
 مشتاب نشوی برای من با دُرّه ای که یافتی از آنجا که
 تَطْلُبِينَ طَاعَةَ غَيْرِكَ وَطَاعَةَ نَفْسِكَ عَلَيْكَ مَمْتَنَةٌ
 جستجو طلبی طاعت غیر تو و طاعت نفس تو بر تو
 لَا تَعْلَنْ لِي صَدِيقًا وَاشْرَافًا قَسِيَةً بِالْأَصْحَابِ
 مشتاب مگو برای من دوستی و شرفی با صاحبان
 فَإِنَّ السَّاعِيَ ظَالِمًا لِمَنْ سَعَى بِهِ غَاشٍ لِمَنْ سَعَى إِلَيْهِ
 پس بدو سستی که بدخواه در پیشگاه او میاید و غاشی که
 لَا مَنَعَكُمْ رِعَايَةَ الْحَقِّ لِأَحَدٍ عَنْ إِقَامَةِ الْحَقِّ عَلَيْهِ
 نباید که باز نماند رعایت حق را از یکی از شما در قیام حق
 لَا تَسْتَنْبِطِ إِجَابَةَ دَعَائِكَ وَقَدْ سَدَدْتَ طَرِيقَهُ
 نمی کشاید بازخواست جواب دعا تو و محقق کرده بسته باشی راه قبول دعا را
 بِاللَّذْنُوبِ لَا تَجَارِبُ مَنْ يَعْتَصِمُ بِالذِّينِ فَإِنَّ
 بگناهان را تجربه مکن کسی که استقامت در دین دارد
 مَغَالِبُ الدِّينِ فَخَرُوبٌ لَا تَغَالِبُ مَنْ سَتَطَهَّرَ
 غلبه و اینو می کند دین بدین نیست و شکسته است از آنکه در طهارت
 الْحَقِّ فَإِنَّ مَغَالِبَ الْحَقِّ مَغْلُوبٌ لَا تَأْمَنُ مَلَأَ
 حق بدستی که از حق پیروز شده است از آنکه ایمن باشد
 وَإِنْ تَحَلَّى بِالصَّلَاةِ فَإِنَّهُ لَيْسَ فِي الْبَرِّ خَاطِئَةٌ مُسْتَمْتَعٌ
 و اگر چه آراسته باشد بپوشیدن در برکت در برکت چسبیده

مستعمل

مُسْتَمْتَعٌ لِمَنْ يَخُوضُ الظُّلْمَةَ لَا يَكُونُ لَكَ الْمَضْمُونُ
 بهره مند کسی که در می رود در تاریکی باید که باشد از برای تو کار ضمانت دنیا
 طَلَبُ أَوْلَى مِنَ الْمَفْرُوضِ عَلَيْكَ عَلَيْهِ لَا تَمْتَصِرُ الدُّنْيَا
 جستجو اولی باشد از امری فرض و آشکارا شده است به تو و اقرار کن که دنیا مساز
 دِينِكَ فَإِنَّ مَنْ أَمَّهَ الدُّنْيَا دِينَهُ زَفَّتْ إِلَيْهِ بِالسُّقَا
 دین خود را بدستی که هر کس خواهد دنیا را ببرد و سر کرده شود بسوی او بلخی
 وَالْعَنَاءُ وَالْمَحَنَةُ وَالْبَلَاءُ لَا تَتَّبِعُوا الْآخِرَةَ بِالدُّنْيَا
 ورنج و اندوه و مصیبت و گرفتاری مفر و شید آخرت را بدین
 وَلَا تَسْتَعِدُّوا الْفِتَاءَ بِالْبَقَاءِ وَلَا تَجْعَلُوا أَيْفَكُمْ
 و عوص میکشید و فتنه را با بقا و مکر و آید و فتنه را با خدای
 سُكَا وَلَا عِلْمُكُمْ جَهْلًا لَا تَجْهَلُ نَفْسُكَ فَإِنَّ الْجَاهِلَ
 سواد و دانش خود را نادانی نادان لباس از نفس خود بدستی که نادان
 مَعْرِفَةِ نَفْسِهِ جَاهِلٌ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَفْتِنُكُمْ وَلَا يَغْلِبُكُمْ
 بدانش معرفت نفس خود نادانست به همه چیز باید که بپوشد در بیند از فتنه و افزون یابد
 الْحَقُّ وَلَا يَطْوُلُنَّ عَلَيْكُمْ الْأَمَدُ وَلَا يَغْنَمُ الْأَمَلُ
 اردو و دراز نشود بر شما بالان کار امید و مغرور نگردد از شمار اندو
 فَإِنَّ الْأَمَلَ لَيْسَ مِنَ الدِّينِ فِي سَبِيلِهِ لَا تَقُولُنَّ مَا لَا تَفْعَلُهُ
 بدستی که اردو از دین نیست در هیچ چیزی میگویند آنچه نمیکنی
 فَإِنَّكَ لَنْ تَخْلُوَ فِي ذَلِكَ مِنْ عَجْرِ بَلْزَمِكَ وَدَمِ نَفْسِكَ
 بدستی که تو خلوت نمایی در آن گناه از نادانی که و بسته تو گردد و نگاهش کن
 لَا تَعْتَدِ زَمِينَ أَحَدٍ أَعْطَاكَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِيهِ فَكْفَى
 عذر مینماید از کسی که در زمان برداری خدا کنی در آن که سپیده است
 بِذَلِكَ مَنَقِبُهُ لَا تَكْثُرَنَّ مِنَ اللَّيْمِ فَإِنَّهُ إِنْ صَحَبَكَ
 این تو ستایش بسیار مباشد با ناکس پس بدستی که اگر با تو هم نشود

نَعْمَ خَدَّكَ وَأَنْ طَرَفَكَ نَائِبَةً قَدَفَكَ لَا تَتَّخِذْ
 دهنی حسد بر دهنی سوا کرده یا بدینو ممانی بپردازد ترا مکر
 عَدُوَّ صَدِيقِكَ صَدِيقًا فَيَعَادِي صَدِيقَكَ لَا تَقْبَلْ
 دشمن دوست خود را دوست که دشمنی کند با تو دوست تو مشتاق
 الذَّنْبَ بِالْعُقُوبَةِ وَأَتْرَكَ بَيْنَهُمَا الْعُقُومَ مَوْضِعًا
 بیادخواستگاه و بگذار میان نگاه و بازخواست جانی
 تَحَرَّ بِهَ الْأَجْرَ وَالْمُتَوَبَةَ لَا يَدْعُونَكَ ضِعْفَ
 تلبدنه و دزدی آن مزد و ثواب بایکد بخواند ترا تنگی که بقدرسد
 لَدَيْكَ فِي عَهْدِ اللَّهِ إِلَى الْيَنْكُثَ فَإِنَّ صَبْرَكَ
 از نگهز که ترا کند در نگاهداشتن بماند سبوی شکست و اداقت هم در سبوی بدستی که شکست با تو
 عَلَى صَبْرِكَ تَرْجُوا الْفَرَجَ وَفَضْلَ عَاقِبَتِهِ خَيْرٌ لَكَ
 بر تنگی امید داری کشادانرا و افزونی عاقبت او را بجزوست مرورا
 مِنْ عَذْرَتِ خَافَ تَبِعْتَهُ وَحِطَ بِكَ مِنَ اللَّهِ لِأَجْلِ
 از حیانت و سپوفانی که بر تو از بدی انجام آن و فرایرد بتو از خدا از برای آن
 الْعُقُوبَةِ لَا تَشْرَعَنَّ إِلَى بَارِدَةٍ وَلَا تَعْمَلَنَّ بِعُقُوبَةِ
 بازخواست مشتاق بسوی شتاب بدی و بخیل مکن بیادخواستگی که
 وَحَدَّثَ عَنْهَا مَدُوحَةً فَإِنَّكَ ذَلِكَ مِنْهُ وَحَتَّى
 بیانی آذان ناتوانی و دهنی بدستی که این سستی و زینت
 لِلَّذِينَ مَقَرَّبِينَ مِنَ الْغَيْبِ لَا تَطْعَمُوا الشَّاءَ فِي الْمَعْرِفَةِ
 نزدیک را و نزدیکست بکرده شهای حال فرمانبرداری میکند از آنرا در نیگونی
 حَتَّى لَا يَطْعَمَنَّ فِي الْمَنَكْرِ لَا تَسْتَعْمَلُوا الرَّأْيَ فِيمَا لَا
 تا طمع نکند در بدی بکار میارید اندیشه را قیادی
 يَدْرِكُ الْبَصَرَ وَلَا تَتَغَلَّظْ عَلَيْهِ الْفَكْرَ لَا تَدْخُلَنَّ
 نه بپردازد دیدن و بپوشد بسوی و اندیش در مسامحه

سافشودنگ

فِي مَشُورَتِكَ خَيْلًا فَيَعْدِلُ بِكَ عَنِ الْقَصْدِ وَيَعْدِلُ
 در میاور در مشوره خیل با که میگرداند ترا از راه راست و همرا میگرداند
 الْفَقْرَ لَا تَشْرِكْ فِي رَأْيِكَ جِئْنَا بِصَفْعِكَ عَنِ الْآخِرِ
 درویشی را شریک مگردان در اندیشه خود بددل و ترسان را از کار انکار
 وَ يَعْظِمُ عَلَيْكَ مَا لَيْسَ بِعَظِيمٍ لَا تَقْدَمْ وَلَا تَجْهَلْ
 و بزرگد مگرداند بر تو آنکه نیست بزرگ پیش برو و گشت مکن مکر
 تَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ تَطْفُرُ بِالْبَخِ وَالنَّهْجِ الْفَتْوَى لَا تَسْتَشِرْ
 از خدا و فرمان برداری او ناطق با بی بردستاری و برده راست مشوره مکن
 الْكَذَابَ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ يَقْرَبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَيَبْعُدُ
 با دروغ گو بر بدستی که در محو سواست نزدیک میگرداند دور را و دور میگرداند
 عَلَيْكَ الْفَرِيبَ لَا تَكُونَنَّ مِمَّنْ لَا يَنْفَعُهُ الْمَوْعِظَةُ
 بر تو نزدیک را مباش از کسی که سود ندهد و را بد
 إِلَّا إِذَا بَالَغْتَ فِي إِيْلَامِهِ فَإِنَّ الْعَاقِلَ يَقْظُ بِالْأَدَبِ
 مگر هرگاه مبالغه کنی در آزار او پس بدستی که خرمند پسند سیکرد با ادب
 وَالْمَهَائِمَ لَا تَرْتَدِعْ إِلَّا بِالضَّرْبِ لَا تَشْرِكْ فِي
 و جهاد پایان باز نیکنند مکر بزدن در
 مَشُورَتِكَ حَرِيصًا يَهْوَنَ عَلَيْكَ الشَّرُّ وَيَزِينُ لَكَ
 مشوره خود از دور که آسان و جزا میگرداند بدی را و زیاده از برای تو
 الشَّرَّ لَا يَكْبُرَنَّ عَلَيْكَ ظَلَمٌ مِنْ ظَلَمِكَ فَإِنَّهُ لَيْسَ
 ازرا باید که بزرگ نیاید بر تو سم آنکه سم بر تو کند بدستی که او میگرداند
 فِي مَضَرَّتِهِ وَيَنْفَعُكَ وَمَا جَاءَ مِنْ لَيْسَ لَكَ أَنْ
 در زیان خود و سودی بخشد ترا و نیست جزا اگر که شاد کرد اندر تو اگر تو با او
 سَتَوْهُ لَا يَكُونَنَّ أَفْضَلَ مَالِيَّتٍ مِنْ دُنْيَاكَ بِالْفَوْعِ
 بدی که بکند باید که نباشد افزونی بر خیر که برسی آن از دنیا خود رسیدن

لَذَّةً وَاسْتِعْظَامًا وَلَكِنْ اِحْيَا حَقَّ وَامَاتَ بَاطِلًا لَا
 لذتی و تشنگی باطل و میباید حق و میباید باطل
 يَقْطَعَنَّ تَأَخُّرَ اجَابَةِ الدَّعَاءِ فَإِنَّ الْعَطِيَّةَ عَلَى قَدْرِ
 بایکد بر دانه تو میدهند پس تاخیر در دادن
 النِّبَّةِ وَرَبِّهَا تَأَخَّرَتْ الْاجَابَةُ لِيَكُونَ ذَلِكَ أَعْظَمَ
 نیت است و بپایانگه برآورد و هر چه خواهد
 لِأَجْرِ السَّائِلِ وَاجْزَلُ لِعَطَاءِ السَّائِلِ لَا تَضِعْ نِعْمَةً
 مزد خواهد و افزون کرد عطای بخشنده
 مِنْ نِعْمِ اللَّهِ سُبْحَانَ عَيْدِكَ وَلِيَرَّ عَلَيْكَ أَثَرُ مَا نِعَمَ اللَّهُ
 از نعمتهای خداوندی که پاکست و زود خود و بایکد بیدار
 بِهَ عَيْنِكَ لَا تَتَأَيَّدُ عَدُوَّكَ وَلَا تَفْرَحْ صَدِّيقَكَ
 بآن بر تو در دوست با دشمن خود و سر زدن دشمن
 وَاقْبَلِ الْعُذْرَ وَإِنْ كَانَ كَذِبًا وَدَعْ الْجَوَابَ عَنْ
 و بپذیر عذر را اگرچه دروغ باشد و همان جواب دادن را از سر تو
 قُدْرَتِهِ وَإِنْ كَانَ لَكَ لَا تَذْكُرِ اللَّهَ سُبْحَانَ سَاهِيًا
 و تذکر و اگرچه باشد سود مروت یا ممکن خدا را بغفلت
 وَلَا تَنْسَهُ لَاهِيًا وَادْكُرْهُ ذِكْرًا كَامِلًا يُوَافِقُ فِيهِ
 و فراموش مگردان و یاد کن او را یاد کردن تمام که موافق باشد در یاد کردن
 قَلْبِكَ لِسَانَكَ وَيُطَابِقُ اِضْمَارَكَ اِعْلَانَكَ وَ لَنْ
 دل تو با زبان تو و برابر کند و پوشیدن تو با آشکار کردن تو و نماند
 تَذْكُرُهُ حَقِيقَةً الذِّكْرُ حَتَّى تَنْسِيَ نَفْسِكَ فِي ذِكْرِكَ
 خدا را چنانکه حقیق ذکر است تا آنکه فراموش کنی نفس خود را در ذکر خود
 وَتَفْقِدَهَا فِي أَحْرَكَ لَا تَقْنِ عَمْرَكَ فِي الْمَعَاصِي
 و کم و نایاب گردانی نفس خود در کار خود نیست مگردان عمر خود را در کارها که اگر چیز دیگری

فَخَرَجَ مِنَ الدُّنْيَا بِلَا أَمَلٍ لَا تَصْرِفْ مَالَكَ فِي الْمَعَاصِي
 پس خروج از دنیا بپایان و بی امید و مخرج مکن مال خود را در کارها که اگر چیز دیگری
 فَتَقْدِمَ عَلَى رَبِّكَ بِالْأَعْمَلِ لَا تَفْتِنَكَ دُنْيَاكَ بِحَسَنِ
 پیش روی نزد پروردگار خود و بپایان عمل و بایکد گرفتار نگردان دنیا را بخوبی
 الْعَوَارِي فَعَوَارِ الدُّنْيَا تَرْجِعُ وَيَبْقَى عَلَيْكَ مَا حَقِيقَتُهُ
 فتنههای عاریتی و کذیبنهای عاریتی دنیا باز میگردد و بماند بر تو کاره آنچه بر داشته
 مِنَ الْحَارِمِ لَا تَغْرِبَكَ الْعَاجِلَةُ بِزُورِ الْمَلَاهِي فَإِنَّ
 از حرامها بایکد مغرور نگردان دنیا را بدروغ باز میدادند بدستی
 اللَّهُو يَنْقُطِعُ وَيَلْزَمُكَ مَا الْكَسْبُ مِنَ الْإِثْمِ لَا تَوُحُّ
 بازی بریده گردد و وابسته تو ماند آنچه بدست آورده از نگاه و پس بیدار
 أَمَّا الْمُحْتَاجُ إِلَى عَدْفَاتِكَ لَا تَدْرِي مَا يَعْزُضُ لَكَ
 عطا دادن محتاج را بفرست و بدستی که تو نمیدانی اگرچه بپذیری یا نه ترا
 وَلَمْ يَكُنْ فِي غَدٍ لَا تَتْرِكِ الْاجْتِهَادَ فِي إِصْلَاحِ نَفْسِكَ
 و او را فردا تو را مکن کوشش را در ساز دادن نفس تو
 فَإِنَّهُ لَا يُعْنِيكَ عَلَيْهَا إِلَّا الْحَدُّ لَا تَضِيعَنَّ حَقَّ أَخِيكَ
 بپرستی که نیازی نکند ترا بظرف یافتن بر نفس مگر کوشش ضایع مکن حق برادر خود را
 إِنَّمَا لَا عَلَى مَا بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ فَلَيْسَ لَكَ بَأَخٍ مِنْ
 به یکدیگر بران کردن که میان تو و میان اوست از دوستی و برادری که برادر نیست
 أَضَعَّتْ حَقَّهُ لَا تَخْذِلْ الْجَهْلَانَ بِمَا لَا يَعْلَمُونَ
 تضعیف کن حق را را حما دارا مگوی با نادانان آنچه را که ایشان نمیدانند
 فَيَكْذِبُونَكَ بِهِ فَإِنَّ لِعِلْمِكَ عَلَيْكَ حَقًّا وَحَقًّا
 که اگر چنین کنی دروغ گوید از ترا پس بدستی که علم ترا بر تو حقست و حقا و حقا
 عَلَيْكَ بِذَلِكَ الْمُسْحَقَّةِ وَمَنْعُهُ عَنْ غَيْرِ مُسْحَقَّةٍ لَا يَكُونَنَّ
 بر تو دادن آنست بسزوار و باز داشتن آنست از ناسزوار بایکد نباشد

اخوك على الاساءة اقوى منك على الاحسان اليه لا يكون
 برادرتو بر بدی کردن تواناتر از تو نیکوتری کردن تو بسوی او باید که بشناسی
 اخوك على قطيقتك اقوى منك على صلاته لا تعذر
 برادرتو بر بدی کردن از تو تواناتر از تو بدوستی با او بی وفای ممکن
 بعضيك ولا تحقرن ذمتك ولا تحتك عدوك
 بهمان خود و كوچک مشغول بهمان خود را و باید که خاین و غدر بهمان خود را دشمن تو
 فقد جعل الله سبحانه عهدك و ذمتك امنا له
 بخلق که کرده است خدا ای پاك بهمان کردن را با دشمن امنی و
 لا تكفرن عهد غيرك فقد جعلك الله سبحانه
 مباشر بنده غیر خود تحقیق که کرده است خدا آنرا
 حرا فما خير خير لا يئال الا بشر وليس لا يئال الا
 آزاد نیست خبر آن خبری که نرساند مگر بشر و نیست آنسانی که نرساند مگر
 بعسر لا تملك المرأة ما كاد و نفقها فان المرأة رجحانه
 بدستوری نالک نیست و آن خبری که در گذشته است از نفرو زیاده رجحان است
 و لست بغير مائة لا تفل ما لا تعلم فان الله سبحانه
 و نیست برکاشته ملک آنرا که ندانی بدستی که خدا
 قد قرض عليك على كل جوارحك فريضة تحجبها
 و من کرده است بر تو بر همه اندامهای تو فريضه که حجب کند
 عليك يوم القيمة لا تنصين نفسك لحرب الله
 بر تو در روز قیامت باز مدار نص خود را از برای جنگ با خدا
 فلا بد لك بنقمته ولا غناك عن رحمته لا يكن
 که اگر چنانکه بجای نرسد بر تو نیست تو ای پاك از مصلحتی او باید که بدانی
 المحسن والمسي عندك سواء فان ذلك ينهد المحسن
 نیکوکار و بدکار نزد تو برابر بدستی که این کار آرد و می بخشد نیکوکار را

في الاحسان ويتابع المسي الى الاساءة لا تخاسدوا
 در نیکوتری کردن و باز می دارد بدکار را از رفتن بسوی بدی خد میبرد
 فان الحسد يا كل الايمان كما ياكل النار الحطب و لا
 بدوستی که حسودی می خورد ایمان را همچنانکه می خورد آتش هیمرا
 تباعضوا فانها الخالفه لا تنقض سنة صالحه عملها
 و دشمنی نکنید بدوستی که دشمنی ستر نهاده است مشك فتنه دهنده را که عمل کرده باشد
 و اجمعتم الالفها و صلت الرعية عليها لا يفسد
 و گرد آمده باشد از روی دیدار و صلح کرده باشد رعیت پاك باید که بداند که آنرا
 ما يقول الناس فيك فانه ان كان كما يقولون
 آنچه میگویند مردم درباره تو بدستی که اگر باشد همچنانکه میگویند
 كان ذنباً عجبت عقوبته وان كان على خلاف
 که باشد گناهش تعجب شده باشد و اگر باشد بخلاف
 ما قالوا كانت حسنة لم عملها لا تفنحوها ما
 آنچه گفتند نهایی باشد که تو کرده باشی آنرا تحت در پیوید در آنچه
 استقبلتم من فور الفتنه و اميطوا عن سبتنا و خلوا
 پیشگیرید از آفتابهای بسیار از دشمنان و دور شوید از راهان و بگذارید
 و صد السبيل لها لا تدعون الى مبارزة وان دعيت
 میانه آن راه را یعنی بر خواره شوید از آن بخوان و مخواه بسوی دشمنی نروی و اگر خوانده باشی
 دعيت اليها فاجب فان الداعي اليها باغ و الباعى
 بسوی یبری بشتاب بدوستی که خواننده بسوی بدی است و ستمکار
 مصروع لا تستكثرون من اخوان الدنيا فانك ان
 افتاده است بسیار میگویند از برادران دنیا بدوستی که اگر
 عجزت عنهم تحولوا اعداء وان سئلوا كمثل النار
 اگر ناتوان شوی از ایشان اعدای تو میگردند و بدوستی که ایشان همچنانند که آتش

كَثِيرٌ يَحْرِقُ وَقَلِيلُهُ يَنْفَعُ لَا تَحْمِلْهُمْ يَوْمَكَ الَّذِي
 بسیاران میسوزانند و اندک آن سود می بخشد یار من اندوه روزی که
 لَمْ يَأْتِكَ عَلَى يَوْمِكَ الَّذِي قَدْ آتَاكَ فَإِنَّهُ إِنْ يَكُنْ مِنْ
 نیامده است تو بر آن روزی که حقیق آمده است تو پس بدستی که او روزی از
 عَمْرُكَ يَا تَاكُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِيهِ رِزْقُكَ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ
 عمر تو باشد برساند بنو خدا در آن روز و رزق ترا و اگر نباشد آن روز
 مِنْ عَمْرُكَ فَمَا هَمَّكَ بِمَا لَيْسَ مِنْ أَجَلِكَ لَا تَصْحَبْ
 از عمر تو پس چیست اندوه تو بر آن روز که نیست از برای تو صحبت مدار
 مَنْ قَاتَهُ الْعَقْلُ وَلَا تَصْطَبْ مَنْ خَانَهُ الْأَصْلُ فَإِنْ
 با آن که قوت شده باشد از عقل و نیکوئی من با آن که ناقص باشد اصل او بدستی که
 مَنْ لَا عَقْلَ لَهُ يَضُرُّكَ مِنْ حَيْثُ يَرَى أَنَّهُ يَنْفَعُكَ
 آن که عقل ندارد عاقل نباشد زیان برساند بنو خدا از آنجکه می بیند که او سود می بخشد ترا
 وَإِنْ مِنْ لَا أَصْلَ لِيْسِي إِلَى مَنْ أَحْسَنَ إِلَيْهِ لَا تَقَبْ
 و بدستی که اگر کسی را اصل نیست بدی کند بسوی آن که نیکو کند با او عیب من
 غَيْرَكَ بِمَا تَأْتِيهِ وَلَا تَعَاوِبْ غَيْرَكَ عَلَى ذَنْبٍ تَرْحُصْ
 غیر خود را آنچه بر می آید عیب او و بازخواست من غیر خود را بر گناهی که در قیاسی
 لِنَفْسِكَ فِيهِ لَا تَجْعَلْ ذَنْبَ لِسَانِكَ عَلَى مَنْ سَدَّكَ
 بر نفس خود را با آنچه می آید ترا و من بر لای اخراج شده است ترا
 لَا تَشْتَعِلْ بِمَا لَا يَنْصَبُكَ وَلَا تَكَلِّفْ فَوْقَ مَا يَكْفِيكَ
 مشغول مشو با آنچه تشاید ترا و من بار سختی را بر بالای آنچه تسهیل شده است ترا
 وَاجْعَلْ كُلَّ هَمِّكَ لِمَا يَنْجِيكَ لَا تَضْعُرَنَّ خَدَّكَ
 و بگردان هم اندیشه خود را از برای آنچه نجات دهد ترا و مگردان روی خود را
 وَلَا يَنْ جَانِبَكَ وَتَوَاضَعْ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ الَّذِي رَفَعَكَ
 و نرم دار خوی خود را و فروتنی کن از برای خداوندی که بلند ساخت ترا

لا يَزِدُّكَ

لَا يَزِدُّكَ فِي أَصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ قَلَّةٌ مِنْ يَسْتَكْرِه
 نیکو انداز ترا در کردن نیکی در آن که می نیکو نماند
 فَقَدْ يَسْتَكْرِهَ عَلَيْهِ مَنْ لَا يَنْفَعُ بَيْتِي مِنْهُ وَقَدْ نَدَرَ
 بجز حق که نیکو نماند ترا بر آن که سود نگیرد بجزی از آن نیکی و تحقیق که تو را
 مِنْ شُكْرِ الشَّاكِرِ أَكْثَرُ مِمَّا أَصْنَعُ الْكَافِرُ لَا تَقُولِ
 از شکر از شکر کننده از آنکه فرود آید او را ناسپاس نوسیدم گردان
 مَذْنِبًا فَمَا كَيْفَ عَاكِفٍ عَلَى ذَنْبِهِ خَتَمَ لَهُ بِالْمَغْفِرَةِ وَكَمْ
 گناه کار را که با کسی که بایستد بر گناه خود و آخر شود کار او با عفو و بسا
 مِنْ مُقْبِلٍ عَلَى عَمَلٍ هُوَ مُفْسِدٌ لِحَتْمٍ لِي فِي آخِرِ عَمْرِهِ
 از روی آورنده بر کاری که او تباه کننده آن عمل مانا شد و پیلان او در آخر عمر او
 يَا تَارَ لَا تَرْكَبُوا إِلَى جَهَنَّمَ وَلَا تَقَادُوا لَهَا هَوَاكُمْ
 یا تار با تار و رخ میل نکنید بنوی نادان شما و گردن می خمید مراد از فعلی خود را
 فَإِنَّ النَّارَ نَزَلَ بِهَذَا الْمَنْزِلِ عَلَى شَفَا جَوْفِ هَارٍ
 بدستی که فرود آید باین منزل بر لب جوی جهنم اقتاد است
 لَا يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ أَنَّ أَحَدًا أَوْلَى بِفَعْلٍ خَيْرٍ مِنِّي
 باید که نگوید یکی از شما آنکه یکی دیگر بر او درستتر بودن خیر از من
 فَيَكُونُ وَاللَّهِ كَذَلِكَ إِنَّ لِلْخَيْرِ وَالشَّرِّ أَهْلًا
 بر می باشد جبرئیل و جبرئیل بدستی که خیر و شر را صاحبی هست
 فَمَنْ تَرَكَتُمْوه كَفَاكُمْوه أَهْلًا لَا تَجْعَلْ أَكْثَرَهُمْ
 بر هر گاه که شما می گذارید از آن بر می آید آنرا صاحبان خیر مگردان بیشتر اندیشه خود را
 بِأَهْلِكَ وَوَلَدِكَ فَإِنَّهُمْ إِنْ يَكُونُوا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ تَعَالَى
 بر آن میل خود و فرزند خود بر دوستی ایشان اگر می باشد دوستان خدا
 فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَا يَضَعُ وَلِيَّهَ وَإِنْ أَعَدَّ اللَّهُ فَا
 بدستی که خدای پاک ضایع نمیکرد آنها دوست خود را و اگر دشمنان خدا نباشند

و ان یسکونی کردن

هَمَّكَ بِأَعْدَاءِ اللَّهِ لَا تَحْتَنِ أَحَدَكُمْ حِينَ لَا مَمَّةَ عَلَى مَا
 الذی نتر بران دشمنان را باید که ناله کند یکی از شما همچون آنکه کردن بسند و از آن بر آنچه
 زَوَى عَنْهُ مِنَ الدُّنْيَا لَا تَفْرَحْ بِالْعَنِيِّ وَالرَّخَا
 کلاه کرد ازو چیزی از دنیا شاد مشو بتو نری و فریادی زدن کانی
 وَلَا تَقْتَمِدْ بِالْفَقْرِ وَالْبَلَاءِ فَإِنَّ الذَّهَبَ يَحْرِبُ
 و عین مشو از درویشی و گرفتاری بدستی که زد از مود میشود
 بِالنَّارِ وَالْمُؤْمِنُ يَحْرِبُ بِالْبَلَاءِ لَا تَصْحَبِ إِلَّا عَاقِلًا
 با نتر و مومن از مود میشود گرفتاری صحبت مدار مکر با عاقل
 وَلَا تَعَاشِرِ إِلَّا عَالِمًا ذَكِيًّا وَلَا تَفُودْ عِشْرَكَ إِلَّا
 و زدن کانی مکر دان باک و مسیار سر خود را مکر
 مُؤْمِنًا وَفِيًّا لَا تَحْمِلْ عَلَى يَوْمِكَ هَمَّ سَنَتِكَ كَفَاكَ
 بمومن وفادار بار مکن بر امروز خود غم یکسال خود را که کافی است
 كُلُّ يَوْمٍ مَا قَدَرَكَ فَإِنْ تَكُنِ السَّنَةُ مِنْ عَمَلِكَ فَإِنَّ
 هر روز آنچه اندازه شده پس اگر باشد آن سال از عمر تو پس بدانی
 اللَّهُ سَجَانَهُ سَيَاتِيكَ فِي كُلِّ عَدَدٍ جَدِيدٍ مَا قَسَمَ لَكَ
 خدا سجانده سگانه تو در هر صباح تازه آنچه عطا کرده است
 وَإِنْ لَمْ تَكُنْ مِنْ عَمَلِكَ فَمَا هَمُّكَ بِمَا لَيْسَ لَكَ لَا تَقْضِ
 و اگر نباشد آن سال از عمر تو پس چیست خود دقت آنچه نباشد مر تو قضای مکن
 نَا فَلْتَفِي فِي وَقْتٍ فِي رِيضَةٍ أَيْدًا بِالْفَرِيضَةِ ثُمَّ مَلِ
 ستم تا در هنگام خنک کردن هر که بفرقی پس بگذارد بعد از آن
 مَا بَدَأَكَ لَا تَخْلُفْ وَرَأَى شَيْئًا مِنَ الدُّنْيَا
 آنچه بدیدار مر تو و این مگذار از چیزی را دنیا
 فَإِنَّكَ تَخْلُفُ لِأَحَدٍ وَجَلِيلٍ أَمَّا رَجُلٌ عَمِلَ فِيهِ بِطَاعَةِ اللَّهِ
 پس ای کسی که تو میگذارد میگذاری از او بوی کی از تو مر یا آنست که او مریت که عمل کند در آن که طاعت خدا

سَجَانَهُ فَمَشَقَّتْ بِمَا شَقَّيْتُ بِهِ وَأَمَّا رَجُلٌ عَمِلَ فِيهِ بِمَغْصِيَةٍ
 بر او سخت کرد بدیدار مر تو بر او سخت کرد بر او سخت کرد بر او سخت کرد
 اللَّهُ سَجَانَهُ فَلَنْتَ عَفْوًا عَلَى الْمَغْصِيَةِ وَلَيْسَ أَحَدًا
 خدا سجانده فلان تو یاری کننده مرا و برگاه و نافرمانی خدا و نیست یکی
 هَذَيْنِ حَقِيقًا أَنْ يُؤْتِرَهُ عَلَى نَفْسِكَ لَا تَنْتَضِعْ مِنْ
 ازین دو کار سزاوار با که از او اختیار کرد بر نفس خود بندگان نیست
 فَإِنَّهُ الْعَقْلُ وَلَا تَتَّقِ مِنْ خَانَةِ الْأَصْلِ فَإِنْ مَنْ فَإِنَّ
 عقل و اعتماد مکن با مکر نادری است اصل او پس بدستی که نیست
 الْعَقْلُ يَفْشِي مِنْ حَيْثُ يَنْجَحُ وَمِنْ خَانَةِ الْأَصْلِ يَفْسِدُ
 عقل او بدامود از آنز که بدهد و مکر نادری است اصل او بقاء کند
 مِنْ حَيْثُ يَصْلُحُ لَا تَرْخُصْ لِنَفْسِكَ فِي مَطَاوَعَةِ الْهَوَى
 از آنز که بدهد که روا مدار از برای نفس خود در میان برداری از دور
 وَأَيْتَارُ لَدَاتِ الدُّنْيَا فَيَفْسِدُ دِينُكَ وَلَا تَصِلُ وَتَحْسِرُ
 و ای تار لدهای دنیا که بقاء کرد اندان دین تو و نماند و زینان کند
 نَفْسِكَ وَلَا تَبْرَحْ لَا تَسْأَلْ مَنْ أَحْسَنَ إِلَيْكَ مِنْ
 نفس تو و سرنگند بدی مکن با مکر بگوید کند با تو مکر مکر
 أَسْأَلُ إِلَى مَنْ أَحْسَنَ إِلَيْهِ مِنْعَ الْإِحْسَانِ لَا تَغْنِ عَلَى
 بدی کند با مکر بگوید کند با تو بدی یاری مکن بدی یاری مکن
 مَنْ أَعْمَدَ عَلَيْكَ فَمِنْ أَعَانَ عَلَى مَنْ أَعْمَ عَلَيْهِ سَلَبُ
 مکر انعام کند بر تو پس هر کس بدی یاری کند بر مکر انعام کند بر تو توانائی و توانا
 الْإِمْكَانُ لَا تَدْرُسُ جَالًا بَلْغَتَهَا بِغَيْرِ آلَةٍ وَلَا تَفْرَحْ
 از دور بوده شود بدی مکن با مکر بحالی که بدستی با بدی مکن و بدی مکن
 بِمَرْتَبَةٍ بَلْغَتَهَا مِنْ غَيْرِ مَرْتَبَةٍ فَإِنَّ مَا يَنْبَغِيهِ الْإِتِّفَاقُ
 با پایه برستی بی سزاواری بدستی که از او میسر شود هر چه دینی سزاوار

بهر حال استحقاق ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 و يسوف التوبة بطول ^{الآنكرا} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 يقول الزاهد ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 الدنيا يعمل الآخرة ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 فان ذلك شئمة المنافقين ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 يغرنك ما أصبح فيه ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 هو ظل جدود ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 عن دينك خيرا ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 مستقلا مما بقي لك ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 السديد ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 الامور عليه ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل
 فكيف مع اخلاف ^{لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل} لا تلتزم من رجوا الآخرة بفعل عمل

لا تخف

لا تخف من صغائر الامور ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 به موثقات اهلكته ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 ولا عدوا في ذنوبك ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 هيبك ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 العتاب فانه يورث الضغينة ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 واستعيب لمن رجوت عتابه ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 الحق واهله فانه من استدل بنا اهل البيت ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 هلك فانه الدنيا والآخرة ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 بالنساء فمملكتك وتلمن واستيق من نفسك ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 عقلك بالانطاعين ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 واستغفروا عنهم ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور
 ويكفر الاحسان ^{لا تخف من صغائر الامور} لا تخف من صغائر الامور

لا تخف

وَعَتَاء سَبِيلَ لَا تَمْلِكُ نَفْسُكَ لِفِرْوَا الطَّمَعِ وَلَا تَجِبُ
 دَمِ كُنْدَه كَاهِ كَرْدَنِ كِيَا دُو سَازِ نَفْسِ خُزْدَا خُداوند طمع و مده آنچو
 دَوَاعِي الشَّرِّ فَإِنَّهُمَا يَكْسِبَانِكَ الشَّقَا وَالذُّلَّ لَا تَخْنِ
 طَواهِشِ از بَاشَد بَرِ بَدِ دَرِ مَرِ طَواهِشِ بَرِ بَدِ دَرِ مَرِ طَواهِشِ بَرِ بَدِ دَرِ مَرِ طَواهِشِ
 مَنِ اتَمَّتْكَ وَإِنْ خَانَكَ وَلَا تَشْنِ عَدُوَّكَ وَإِنْ
 مَنِ اتَمَّتْكَ امِينِ كَرْدَتَرِ اَلْجَوَاوِ خِيَاستِ كَرْدَتَرِ اَلْجَوَاوِ خِيَاستِ كَرْدَتَرِ اَلْجَوَاوِ
 شَانَكَ لَا تَصْحَبْ مَنْ يَحْفَظُ مَسَاوِيكَ وَيَلْبِسِي
 عَيْبِ تَرَكْدِ يَارِي مَنِ بَا اَلْكُزْ يَادِ مِيكَرْدِ بَرِ بَهَائِي تَرَا و فَا مَوْشِ مِيكَرْدِ
 قَضَائِكَ وَمَعَانِيكَ لَا تَقَاخْ مَنْ لَيْسَتْ مَنَاقِيكَ
 دَا اَشْتَرَا و مَعِينِ بَاهِي تَرَا بَرَادِي مِيكَرْدِ بَا اَلْكُزْ مِي بُو مَسَانْدِ سَتَا فَرِ تَرَا
 وَيَنْشُرْ مَثَالِيكَ لَا تَطْلُبِ الْإِخَاءَ عِنْدَ أَهْلِ
 و اَشْتَكَا مِيكَرْدِ اَلْكَوْهَشِي بَاهِي تَرَا مَحَاوِ بَرَادِي نَزْدِ اَهْلِ سَقَمِ
 الْخِفَاءِ وَاطْلُبْهُ عِنْدَ أَهْلِ الْخِفَافِ الْوَفَاءِ لَا تَنَازِعْ
 سَمِ و بَجَوِ نَزْدِ بِيَمَانِ دَارَانِ و فَا دَارَانِ كَا و شِ مَنِ
 السُّقْمَاءَ وَلَا تَسْتَهْزِئْ بِالنِّسَاءِ فَإِنَّ ذَلِكَ يَرْزِي
 بَا اَلْأَزَانِ و شَرِيفَتِه مَشُو دَا تَرَا بَرِ دَرِ سَقَمِ اَيْنِ عَيْبِ مِي تَرَا
 بِالْعُقْلَاءِ لَا تَكُونُوا عِنْدَ الْأَهْوَاءِ وَالْمَطَالِعِ لَا تَكُونُوا
 عَا قَلَا تَرَا مَبَاشِدِ مَبَاشِدِ كَانِ اَرَدُو و طَهْمَا مَبَاشِدِ
 مَسَابِجٍ وَلَا مَذَابِجٍ لَا تَسْأَلُوا إِلَّا اللَّهَ سُبْحَانَهُ
 بَسَا كَرْدِ مَحَاوِ اَلْمَكْرُورَا
 فَإِنَّهُ إِنْ أَعْطَاكَ أَرْكَمَكَ وَإِنْ مَنَعَكَ حَازَكَ لَا تَقْدُلْ
 بَرِ دَرِ سَقَمِ كَا و اَكِ بِيَهْدِ شَمَارَا كَلَمِي دَا رَدِ شَمَارَا وَا كَرْدِ دَرِ شَمَارَا
 مَا لَا تَعْلَمُ فَتَنْتَهَمْ بِأَخْبَارِكُمْ بِمَا تَعْلَمُ لَا تَحْرِمِ الْمُضْطَرَّ وَإِنْ
 اَنَّا كَرْدَانِي اَبَرِ مَتَمِ سَلَوِي بَخِيَرِ دَا دَنِ خُودِ بَا بَخِيَرِ دَانِي نَا مَسِيدِ مَكْرِدَانِ دَرِ مَانِ هَا اَلْكَوَجِ

أَسْرَفَ لَا تَخْبِ الْمَحْتَاجُ وَإِنْ الْخَفَ لَا تَخْبِرْ إِلَّا
 كَا هِ بَسِيَا رِ و بَجَوِ كَرْدِ حَاجَتِ دَا اَلْجَوَاوِ و مَالِ كَرْدِ خِيَا مَكْرِ
 عَنْ نِقَتِهِ فَلَكَونَ كَيْدًا أَوْ إِنْ أَخْبَرْتَ عَنْ غَيْرِ فَإِنَّ
 اَرِ رَاسَتِ كَرِ وَا كَرْدِ بَا شِي تُو دَرِ وِخِ كُو وَا كَرِ خِيَا رِ اَزِ دَا سَتِ بَرِ دَرِ سَقَمِ
 الْكَذِبِ مَهَانَةٌ وَذُلٌّ لَا تَسْتَنْدِ عَلَى كُمْ فَرَقْ بَعْدَهَا
 دَرِ وِخِ مَخَارِي و ذَلِيلِ اَسَتِ اَسَمَتِ مِي كَوِيْدِ بَرِ خُوَا كَرِ خِيَا رَا بَرِ دَا رَانِ
 كَرَّةً وَلَا حِفَاةً بَعْدَ صَوْلَةٍ وَاعْطُوا السُّيُوفَ حَقُوقَهَا
 بَا بَرِ كَرْدِ دِنِ و نَبَكِ دِنِ و اَمِ دِنِ رَا اَمِ دِنِ و اَمِ دِنِ رَا اَمِ دِنِ و اَمِ دِنِ رَا اَمِ دِنِ
 وَأَوْقِصُوا الْحَرْبَ مَصَارِعَهَا وَانْزِعُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى
 و بِيَتَكِنِ اَزِ بَرِ اِي جَمَلِ كَرْدِ جَلَا كَسْتِ كَا تَرَا و بَرِ اِنِ كَرِ بَرِ دَرِ جَلَا و اَمِ دِنِ رَا اَمِ دِنِ
 الطُّغْنِ الدَّعْسِ وَالضُّرْبِ الطَّلْبِجِيِّ وَامِيتُوا الْأَصْوَاتِ
 نِيْزِهِ دَرِ دِنِ كَارِي و زِدِنِ و بِيَتَكِنِ اَزِ بَرِ اِي جَمَلِ كَرْدِ جَلَا كَسْتِ كَا تَرَا و بَرِ اِنِ كَرِ Bَرِ Dَرِ Jَلَا
 فَإِنَّهُ أَطْرَدُ لِلْفُشْلِ لَا تَطْمَعَنَّ فِي مَوَدَّةِ الْمُلُوكِ
 بَرِ دَرِ سَقَمِ كَانِ بَرِ دَوَا رَا حَا نَا زِدِ طَعْمِ دَا رِيْدِ دَرِ دَرِ و سَقَمِ بَا دَا شَاهَا نِ
 فَإِنَّهُمْ يُؤْخِشُونَكَ أَسْنِ مَا تَكُونُ مِنْهُمْ وَيَقْطَعُونَكَ
 بَرِ دَرِ سَقَمِ كَرِ اِي شَانِ مِي مَكْنِ دَرِ تَرَا هَرِ جَدِ خُوَا كَرِ اِي تُو بَا اِي شَانِ و بَرِ Dَرِ Dَرِ Jَلَا
 اقْرَبْ مَا تَكُونُ إِلَيْهِمْ لَا تَطْمَعْ فِي كَلِمَاتِهِمْ فَلَنُفِي
 نَزْدِ دِي كَرِ تَبَا شِي بَا اِي شَانِ طَعْمِ مَنِ دَرِ هَرِ جَدِ نِي شُوِي كَرِ اِي جَمَلِ كَرْدِ اِي شَانِ
 بِذَلِكَ حَقِّقِي لَا تَغْرُبْكَ الْأَمَانِي وَالْخُدَعُ فَلَنُفِي
 اَيْنِ تَرَا اَبَلِي بَا اِي كَرِ مَغْرُوبِ كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ
 بِذَلِكَ حَقِّقِي لَا تَغْرُبْكَ الْأَمَانِي وَالْخُدَعُ فَلَنُفِي
 اَيْنِ كَرِ خُوَا كَرِ اِي تُو دَرِ اِي شَانِ بَا اِي كَرِ مَغْرُوبِ كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ اِي كَرِ
 عَنْ الْأَسْتِعْدَادِ لِمَا هُوَ آتٍ مَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ الْأُمُومِينَ
 اَزِ اَمَا رِهِ سَنَدِنِ اَزِ بَرِ اِي اِي جَمَلِ كَرْدِ اِي شَانِ بَعْضِي اَزِ اِي جَمَلِ كَرْدِ اِي شَانِ اَزِ اَمَا Rِهِ Sَنَدِنِ

سفرنامه

ابن ابی طالب علیه السلام
در حرف لا بلفظ نفی گفته نشود

لا راحة لفسود لا مودة لحقود لا اخوة لمولود
نیست استراحتی در سودا نیست دوستی بداندوین را نیست برادری عیال را
لا امرؤة لبخیل لا حیاء لکذاب لا دین لمزنیاب
نیست مردی بخیل نیست شرم کور و کلاه نیست دین بدکار را
لا امرؤة لمغتاب لا امانة لمکور لا ایمان لعنود
نیست مردی غنبت کننده را نیست امانه مکر کننده را نیست ایمان بیوفرا
لا اخوة لمولود لا اصابة لعجول لا عقل کالتذبذب
نیست دوستی عیال را نیست راست آمدن شتاب کننده را نیست هیچ عقل بچون تذبذب
لا جهل کالتبذیر لا عبادة کالتفکیر لا نصیحة
نیست هیچ نادانی بچون نادان نیست هیچ پرستش بچون اندیشه کردن نیست هیچ بکلی
کالتخذیر لا فقر لعاقل لا غناء لجاهل لا عمل
نیست بچون ساندن نیست درونی خردمند نیست توانگری ناکار نیست کردار
لعاقل لا ورع کالکف لا امرؤة کفض الطرف
غافل نیست هیچ برهنگاری بچون بزدلی نیست هیچ مردی بچون بزدلی چشم
لا حلم کالصمت لا فحشاء کالتهب لا عترة کالطاعة
نیست هیچ بردباری بچون خاموشی نیست هیچ بی حیای بچون غارت نیست هیچ عزیزی بچون طاعت
لا کبر کالفتناحة لا ذخر کالعلم لا فضیلة کالاجل
نیست هیچ بزرگی بچون فتنه نیست هیچ انداختن بچون دانش نیست هیچ افزونی بچون
لحلم لا هداية کالذکر لا رشد کالعقل لا حسب
بردباری نیست هیچ راستی بچون اندیشه نیست هیچ رهنمائی بچون اندیشه نیست هیچ نزدی
کالآداب لا ذل کالطلب لا کرم کالتقوى
بچون آداب نیست هیچ خاری بچون جستن نیست هیچ کرمی بچون برهنگاری

لا عدو کالهوى لا زينة کالآداب لا دین کالتقوى
نیست هیچ دشمنی بچون آرزو نیست هیچ آرایش بچون آداب نیست هیچ دوستی بچون تقوی
لا ورع کالتهوى لا علم کالخشیة لا حسرة
نیست هیچ برهنگاری بچون شهوة نیست هیچ دانش بچون محو نیست هیچ پشیمانی
کالتقوى لا عبادة کالصمت لا غنا کالعقل لا فقر
بچون انداختن نیست هیچ پرستش بچون خاموشی نیست هیچ بی نیازی بچون عقل نیست هیچ دود
کالجهل لا حلم کالصفا لا سببة کالشح لا ایمان
بچون نادانی نیست هیچ بردباری بچون محو نیست هیچ شتاب بچون حیل نیست هیچ ایمان
کالصبر لا انعمة مع کفر لا داء کالحسد لا شرف
بچون صبر نیست هیچ نفی با ناسپاسی نیست هیچ دردی بچون حسد نیست هیچ بلندی
کالسودد لا میراث کالآداب لا جمال کالحسب
بچون سودا نیست هیچ میراثی بچون آداب نیست هیچ زیبایی بچون بلا کوهی
لا معونة کالتوفیق لا عمل کالتحقیق لا شرف
نیست هیچ یاری بچون توفیق نیست هیچ کرداری بچون محو نیست هیچ بلندی
کالعلم لا ظهیر کالحلم لا ذکا کالتقوى لا اسلام
بچون علم نیست هیچ پستی بچون بردباری نیست هیچ نوشتن بچون برهنگاری نیست هیچ مسکن
کالرضا لا سببة کالحیا لا فضیلة کالتخا لا
بچون خوشنودی نیست هیچ کرداری بچون شرم نیست هیچ افزونی بچون سخا نیست هیچ سخاوت
ذخر کالتقوى لا خلل کالآداب لا نرا همة
نیست هیچ انداختن بچون تقوی نیست هیچ دوستی بچون آداب نیست هیچ با برتری بچون حقی
کالتورع لا شرف کالتواضع لا سوة کالظلم
بچون برهنگاری نیست هیچ بلندی بچون فروتنی نیست هیچ رسوائی بچون ستم
لا سمر کالعلم لا وفاء کالصمت لا مریح کالموت
نیست هیچ همزادی بچون علم نیست هیچ بزرگی بچون خاموشی نیست هیچ آسایش بچون محو

لَا لَذَّةَ تَبْنَعُ لَا حَيَاءَ لِحَرِيصٍ لَا حَقَّ لِمُجَوِّحٍ
 نیست زده با ناخوشی نیست شرم از دردا نیست حق بخانه زنده را
 لَا أَرَى لِمُجَوِّحٍ لَا حِلْمَ كَالْتَقِافٍ لَا عَقْلَ كَالْتَجَاهِلِ
 نیست اندیشه سینه کاردا نیست هیچ بردباری همچو قافله نیست هیچ عقل همچو در نادان بود
 لَا إِخْلَاصَ كَالْتَقِيحِ لَا غَرَبَ كَالشَّحِّ لَا عِبَادَةَ كَالخُشُوعِ
 نیست هیچ پاک درونی همچو بند دادن نیست هیچ غریبی همچو شح نیست هیچ پرستش همچو خضوع
 لَا غِنَاءَ كَالْفَنُوعِ لَا ظَمْرَ مَعَ بَغْيٍ لَا وَرَعَ مَعَ غِيٍّ
 نیست بی نیازی همچو فغان کردن نیست فزونی با ستم نیست هیچ پرهیزکاری بگراهی
 لَا بَيَانَ مَعَ عِيٍّ لَا دِينَ لِسَيِّئِ الطَّرِيقِ لَا صَنِيعَةَ لِمُتِنٍ
 نیست هیچ بیان کردن با محامد و ناخوشی نیست دین بدکاران نیست هیچ کرداری در مستند در
 لَا يَدُمُ لَكثيرِ الرِّفْقِ لَا عَيْشَ لِسَيِّئِ الْخُلُقِ لَا دَوَاءَ
 نیست برای آنکه مهر با کسی باشد نیست زندگی با بد خلق نیست دوا
 لِمُسْتَعْوِفٍ يَدَائِيهِ لَا شِفَاءَ لِمَنْ كَمَّ طَيْبِيهِ دَارَهُ
 از زودمند در دراز نیست دوا نیست دوا
 لَا بُشَاةَ مَعَ إِتْرَامٍ لَا سَوْدَ مَعَ انْقِصَامٍ لَا عِثَارَ
 نیست گشادی نیست گشادی نیست گشادی
 مَعَ صَبْرٍ لَا بُشَاةَ مَعَ كِبَرٍ لَا مِرْقَ مَعَ شَحِّ لَا عِدَاوَةَ
 با صبر نیست گشادی نیست گشادی نیست گشادی
 مَعَ نَصَحٍ لَا بَحْتًا مَعَ عَدَمٍ لَا صِحَّةَ مَعَ زَمٍّ لَا فَنَاءَ
 با پندگویی نیست سخاوت نیست صحت نیست زخم نیست فنا
 مَعَ شَرٍّ لَا عَقْلَ مَعَ شَهْوَةٍ لَا حِرْمَ مَعَ عِزَّةٍ لَا فُطْنَةَ
 با آزار نیست خرد نیست آگاهی نیست آگاهی نیست آگاهی
 مَعَ بَطْنَةٍ لَا أَدَبَ مَعَ غَضَبٍ لَا شَرَفَ مَعَ سُوءِ آدَبٍ
 با شکم پروری نیست ادب با خشم نیست شرف با سوء ادب

لَا دِينَ مَعَ هَوًى لَا مَحَبَّةَ مَعَ كَثْرَةِ مَرَاءٍ لَا مَعْرِفَةَ
 نیست دین با آرزو نیست دوستی با بسیاری سبقت نیست نیکی
 مَعَ كَثْرَةِ مَنْ لَا إِيمَانَ مَعَ سُوءِ ظَنٍّ لَا إِصْلَاحَ مَعَ ارْتِسَادٍ
 با بسیاری منت نیست ایمان با بدی گمان نیست اصلاح با تهاوی کردن با داده نمودن
 لَا هَلَالَكَ مَعَ اقْتِصَادٍ لَا إِصْلَاحَ مَعَ فُسَادٍ لَا غِنَا
 نیست تهاوی با استندی نیست تهاوی با تهاوی کردن نیست غنی با فساد
 مَعَ اسْتِرَافٍ لَا إِفَاقَ مَعَ عَفَافٍ لَا إِصْلَاحَ مَعَ هُدًى
 با آزار و کاری نیست درویشی با پرهیزکاری نیست اصلاح با راه یافتن
 لَا عَقْلَ مَعَ هَوًى لَا يَزْكُو مَعَ الْجَهْلِ مَذْهَبٌ
 نیست خرد نیست خرد با نادانی نیست هیچ دانی
 لَا يَذُرُكَ مَعَ الْحَقِّ مَطْلَبٌ لَا ثَوْبَ الْعَقْلِ
 دریاخته نشود با الهی نیست هیچ خواسته نیست ثوب عقل خرد
 مَعَ اللَّعِبِ لَا تَجَارَةَ كَالْعَمَلِ الصَّالِحِ لَا شَفِيقَ
 با بازی نیست هیچ بازدارد با نیکی نیست هیچ مهربانی
 كَالْوَدُودِ الْبَاطِحِ لَا قَرِينَ كَحَسَنِ الْخَلْقِ لَا وَرَعَ كَحَيْثُ
 همچو دوست بنده نیست هم نشین نیست هیچ پرهیزکاری با خود
 الْإِنَامُ لَا زَهْدَ كَالْكَفِّ عَنِ الْحَرَامِ لَا عِزَّةَ كَالثَّقَةِ
 از نگاهان نیست هیچ پرهیزکاری با خود نیست هیچ فربان با خود
 بِالْأَيَّامِ لَا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ لَا فِتْنَةَ لِمَنْ لَا يَدْنُمُ
 بر روزگار نیست هیچ غزائی با خود نیست هیچ دامن برانزدن
 لَدُنَّ رَسٍّ لَا عِبَادَةَ كَادَارِ الْفَرَايِضِ لَا قُرْبَةَ بِالْتَوَافُلِ
 در رسنگوید نیست هیچ پرستش با خود نیست نزدیکی با خود
 إِذَا ضَرَبَ بِالْفَرَايِضِ لَا وَقَايَةَ أَمْنٍ مِنَ السَّلَامَةِ
 هرگاه زد با فرائض نیست هیچ نگاهانی با خود نیست آسایش از تندستی

لَا سَبِيلَ شَرَفٍ مِنَ الْأَسْتِقَاقَةِ • لَا يَفْسِدُ الدِّينَ كَمَا طَمَعُ
 دستگیر دین را ببرد • از راه راستی • بپاشد نگراند دین را ببرد
 لَا يَصْلِحُ الدِّينَ كَالْوَرَعِ • لَا يَوْفَى الْعِلْمُ إِلَّا مِنْ سَوْءٍ
 شایسته دین را نکند • دین را ببرد • بپوشد نگراند دین را ببرد
 فَهَذَا السَّامِعُ • لَا يَلْقَى الْمُرِيبَ صَحِيحًا • لَا يَلْقَى الْحَرِيفَ
 در یافت شنونده • بپوشد بپوشد بپوشد بپوشد
 مُسْتَرِجًا • لَا يُوْجَدُ الْحُسُودُ مُسَرُّورًا • لَا يَلْقَى الْعَاقِلَ
 بپاشد بپاشد • بپوشد بپوشد • بپوشد بپوشد
 هَفْرُورًا • لَا يَكُونُ الْكَرِيمُ حَقُودًا • لَا يَكُونُ حُسُودًا
 فریب یافته • بپاشد صاحب کرم • بپاشد حشود
 لَا تَحْصُلُ الْحَيَّةُ بِالْمَتْنِ • لَا يَسَالُ الرِّزْقُ بِالتَّقْنِ
 حاصل استغوث • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 لَا يَجْمَعُ الشَّيْبُ وَالْقِيَامُ بِالْمَفْرُوضِ • لَا يَجْمَعُ الْجُوعُ
 گرد نیاید • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 وَالْمَرَضُ • لَا يَجْمَعُ الصِّحَّةُ وَالنَّمُ • لَا يَجْمَعُ الْبُطْنَةُ
 و بیماری • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 وَالْفُطْنَةُ • لَا يَجْمَعُ الشُّهُوَّةُ وَالْحِكْمَةُ • لَا يَجْمَعُ الْعَقْلُ
 و زیرکی • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 وَالْهَوَى • لَا يَجْمَعُ الْآخِرَةُ وَالْدُّنْيَا • لَا يَجْمَعُ الْفَنَاءُ
 و آرزو • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 وَالْبَقَا • لَا يَجْمَعُ حَتَّ الْمَالِ وَالنَّشَاءُ • لَا يَجْمَعُ الْوَرَعُ
 و هوس • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 وَالطَّمَعُ • لَا يَجْمَعُ الصَّنْعُ وَالْجَنَعُ • لَا يَجْمَعُ عَرْمِيَّةُ
 و طمع • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد

وَلَا يَمْلِكُ • لَا يَجْمَعُ أَمَانَةٌ وَنَمِيَّةُ • لَا يَجْمَعُ الْكَذِبُ وَ
 و طعام دعوت چندان • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 الْمَرْوَةُ • لَا يَجْمَعُ الْخِيَانَةُ وَالْأَخَوَةُ • لَا يَجْمَعُ الْبَاطِلُ
 و مردی • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 وَالْحَقُّ • لَا يَجْمَعُ الْعُتْفُ وَالرِّفْقُ • لَا يَتَعَلَّمُ مَنْ يَتَكَبَّرُ
 و حق • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 لَا يَنْ كَوْنًا عَمَلٍ مَحَبَّرًا • لَا أَشْجَعُ مِنْ بَرٍّ • لَا أَوْفَحُ
 بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 مِنْ بَدِي • لَا أَجْبَنُ مِنْ مُرِيبٍ • لَا أَشْجَعُ مِنْ لَبِيبٍ
 بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 لَا أَعَزُّ مِنْ قَانِعٍ • لَا أَذَلُّ مِنْ طَامِعٍ • لَا تَعْوَى الْمَنِيَّةُ
 بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 اخْتِرَامًا • لَا يَرْعَوِي الْبَاقُونَ احْتِرَامًا • لَا آدَبُ
 از بریدن چیزی • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 لِسِي التَّنْقِ • لَا سَوْدَ لِسِي الْخَلْقِ • لَا تَحْلُو امْصَاحَةُ
 و بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 غَيْرِ رَيْبٍ • لَا تَصْفُو الْخَلَّةَ مَعَ غَيْرِ أَدِيبٍ • لَا تَرْكُوا الصَّنَاعَةَ
 بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 مَعَ غَيْرِ صَنِيلٍ • لَا تَدُومُ مَعَ الْغَدْرِ صَحْبَةُ خَلِيلٍ
 بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 لَا يُوَدُّ الْأَشْرَارُ إِلَّا أَشْبَاهَهُمْ • لَا يَصْطَنِعُ اللَّيَامُ إِلَّا
 دوستی نکند بدان • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد
 أَمْثَالَهُمْ • لَا يَصْحَبُ الْأَبْرَارُ إِلَّا أَنْظَارَهُمْ • لَا تَنَالُ الصَّحَّةُ
 بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد • بپاشد بپاشد

إِلَّا بِالْحَيَّةِ لَا تَقْدِرُ التَّقْوَى إِلَّا غَلِيَّةَ الشَّهْوَةِ لَا يَدْفَعُ
 الْمَكَارِهِ إِلَّا بِالصَّبْرِ لَا يَحْتَاطُ الْيَقِينُ إِلَّا بِالشُّكْرِ لَا يَكْمُلُ
 الْمَرْوَّةُ إِلَّا لِلْيَبِ لَا يَصْبِرُ عَلَى الْحَقِّ إِلَّا الْحَاكِمُ
 لَا يَرِيْبُ لَا تَقْوَى كَالْكَفِّ عَنِ الْحَاكِمِ لَا مَرْوَّةُ
 كَالْتَنَزُّهِ عَنِ الْمَأْتَمِ لَا حَيَّةَ أَقْوَى مِنْ أَجَلٍ لَا غَاوِي
 أَخْذَعُ مِنْ أَمَلٍ لَا ذُخْرَ نَفْعٍ مِنْ صَالِحِ عَمَلٍ
 لَا حَسْبَ أَرْفَعُ مِنَ الْآدَبِ لَا نَسَبَ أَوْضَعُ مِنْ
 الْفَضْلِ لَا مَالَ أَعُوذُ مِنَ الْعَقْلِ لَا فَرَسَ سَدِّ
 مِنَ الْجَهْلِ لَا حَافِظَ أَحْفَظُ مِنَ الصَّبْرِ لَا قَائِمَ
 أَقْرَبُ مِنَ الْمَوْتِ لَا وَاعِظَ أَبْلَغُ مِنَ النَّصِيحِ لَا سَوْدَةَ
 اسْوَدُّ مِنَ الشَّحِّ لَا شَرَفَ أَعْلَى مِنَ الْإِيمَانِ لَا فَضْلَ نِيْلَةٍ
 أَجَلُ مِنَ الْإِحْسَانِ لَا ضَمَانَ عَلَى الزَّمَانِ لَا رَسُولَ

أَبْلَغُ مِنَ الْحَقِّ لَا يَبْجَانُ أَوْضَحُ مِنَ الصِّدْقِ لَا دَاءُ
 أَدْوَى مِنَ الْحَقِّ لَا خَلْقَ أَشْنُ مِنَ الْخُرْقِ لَا كَثْرَ
 أَنْفَعُ مِنَ الْعِلْمِ لَا عِثْرَ أَرْفَعُ مِنَ الْحِلْمِ لَا وَحْشَةَ
 أَوْحَشُ مِنَ الْعُجْبِ لَا سَيِّئَةَ أَقْبَحُ مِنَ الْكُذْبِ لَا
 لِبَاسَ أَجْمَلُ مِنَ السَّلَامَةِ لَا مَسْلَكَ أَسْلَمُ مِنَ الْإِسْقَامَةِ
 لَا يَغْمُرُ أَحَالَ مِنَ التَّوْفِيقِ لَا سَيِّئَةَ أَفْضَلُ مِنَ التَّحْقِيقِ
 لَا جَمَالَ أَزِينُ مِنَ الْعَقْلِ لَا سَوَادَةَ أَشْنُ مِنَ الْحَصْلِ
 لَا فَخْرَ أَفْضَلُ مِنَ الصِّدْقِ لَا نَاحِجَ أَنْصَحُ مِنَ الْحَقِّ
 لَا سَيِّئَةَ أَشْرَفُ مِنَ التَّوْفِيقِ لَا مَعْقِلَ أَحْزَنُ مِنَ الْوَرَعِ
 لَا شَيْئًا أَذَلُّ مِنَ الطَّمَعِ لَا حِصْنَ أَمْنَعُ مِنَ التَّقْوَى
 لَا دَلِيلَ أَرْشَدُ مِنَ الْهُدَى لَا شَيْءَ أَصْدَقُ مِنَ الْأَجَلِ
 لَا شَيْءَ أَكْذَبُ مِنَ الْأَمَلِ لَا فَاقَةَ أَسَدُّ مِنَ الْجَوْرِ

لَا جَلَّةَ أَذَى مِنْ الْخَرَقِ • لَا عَوْنَ أَفْضَلَ مِنَ الصَّبْرِ
 لَا خُلُقَ أَفْخَمَ مِنَ الْكِبَرِ • لَا حَصَلَ أَعْظَمَ مِنْ نَقْدِ الْقَدَرِ
 لَا حَقَّ أَعْظَمَ مِنَ الْفَخْرِ • لَا غَرَّ شَرَفٌ مِنَ الْعِلْمِ
 لَا شَرَفَ أَعْلَى مِنَ الْحِلْمِ • لَا شَفْعَ أَحَبَّ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ
 لَا وَزَرَ أَعْظَمَ مِنَ الْأَصْرَارِ • لَا دِينَ لِمُسْقُوفٍ بِتَوْبَتِهِ
 لَا عَيْشَ لِمَنْ فَارَقَ أَحِبَّتَهُ • لَا وَسِيلَةَ أَخْبَحَ مِنَ الْإِيمَانِ
 لَا مَنَقِبَةَ أَفْضَلَ مِنَ الْإِحْسَانِ • لَا إِيْمَانَ أَفْضَلَ مِنَ
 لَا إِسْتِسْلَامَ • لَا مَغْفَلَ مَنَعَ مِنَ الْإِسْلَامِ • لَا سَبِيلَ
 أَنْجَا مِنَ الصَّدَقِ • لَا صَاحِبَ أَعَزَّ مِنَ الْحَقِّ • لَا دَلِيلَ
 أَنْجَحَ مِنَ الْعَمَلِ • لَا عَاقِبَةَ أَسْلَمَ مِنْ عَوَاقِبِ السُّلَمِ • لَا نَافِعَ
 أَنْجَحَ مِنَ الْإِعْتِنَاءِ • لَا أَعْتَدَارَ أَعْجَلَ مِنَ الْإِحْتِرَارِ
 لَا نِعْمَ أَفْضَلَ مِنْ عَقْلِ • لَا مَصِيبَةَ أَسَدَّ مِنْ جَهْلِ

لا زلة أشد من زلة العالم . لا جوداً قطع من جرح حكيم .
لا حزم لمن لا يسع صدره . لا عقل لمن تجاوز حدّه وقدره . لا يؤخذ العلم إلا من أبوابه . لا ينفع الحسن بغير خباته . لا ينفع العلم بغير توفيقه . لا ينفع اجتهاد بغير تحقيقه . لا خير في غم بغير حزم . لا خير في عمل بغير علم . لا يدرك العلم براحة الجسم . لا يغلب من لا يستظهر بالحق . لا يخضم من يخج بالحق . لا ينال من ليس له ما يرضه . لا يسلم من أذاع سرّه . لا ينال كمال العلم بغير ورع . لا يسلم الدين مع الطمع . لا يسبح المؤمن واخوه جائع . لا تركوا إلا عند الكرام الصنائع . لا يستغنى العاقل عن المشاورة . لا مظاهرة أوفى من مشاورة . لا يستفزع الدنيا للعالم . لا يدّش

عند البلاء الحازم لا يرى الجاهل الأمفطاً لا تلقى
 نرد بلا آگاه دیده نشود نادان مکرر افکار نمی
 الا حق الأمفطاً لا يغش العقل من انتصه لا يسم
 بنادان مکرر افکار نادان خود را غش نمیکند اندک
 الذين من تحصن به لا تعصم الدنيا من الخا اليها
 از آن مکرر بناه میبرد دینا گاه میدارد
 لا تلقى الاماني لمن عول عليها لا يدل من اغش بالحق
 غیرسد بارزوها هرگز اعتماد نکند بر آرزوها مکرر مغرور شود حق
 لا يغلب من حجب بالصدق لا يغرن الخا الى لبطل
 نیستشود مکرر سده جوید بر راستی عزیز نشود مکرر بناه بود بسوی لبطل
 لا يفلح من يخ بالز دائل لا خيرة في المعروف المحصا
 دستشود مکرر خرم شود بناکسها در نیگونی مکرر شده
 لا خيرة في لذة لا يبقى لا خيرة في العمل الامع العلم
 خیر نباشد در مزه که نباید خیر نباشد در کار مکرر با علمان
 لا خيرة في خلق لا يزيته حلم لا خيرة في معين مهن
 خیر نباشد در خلقی که یزاید او را خیر نباشد در یاری کند خدای گشت
 لا خيرة في صدق ضنين لا خيرة في حكم جابر
 خیر نباشد در دوست بخیل نیست خیر در داور ستمکار
 لا شئ احسن من عفو قادر لا خيرة في شهادة
 نیست چیزی خیرتر از بخشایش توانا نیست خیر در گواهی
 خائن لا خيرة في قول الافا كين لا خيرة في علوم
 نادرست نیست خیر در قول افکار بیگان نیست خیر در دانشهای
 الكذابين لا لذة لصيق ممتان لا يذم ابد
 دروغ گوین نیست مزه در مالهای مستمند نه میزدند ابد

عواقب الاخوان لا تملك عشرات اللسان لا عني
 آخرهای نیکوئی کردن خداوندی مکرر انداختنهای زبانها نیست
 الا بالطاعة لا عني الا بالقناعة لا راي
 مکرر بطاعت نیست تو نکر می مکرر بقناعة اندیشه راست نباشد
 لمن لا يطماع لا دين الخداع لا لعم اسد من القسوة
 مرا کسی که قزطه اری و نکند نیست دین فریبندگانرا نیست هر کسی سخت تو از سختی
 لا فتة اعظم من الشقة لا رية اعظم من
 نیست هیچ فتنه بزرگتر از مشغول نیست هیچ بلائی بزرگتر از
 دوام سقم الجسد لا بلية اعظم من الحسد
 بمداری و بختی نیست هیچ کوفتاری بزرگتر از حسودی
 لا لذة في شهوة فانية لا عيش اهنأ من العافية
 نیست هیچ مزه در آرزوی فانی نیست هیچ خوشتر از درستی
 لا غائب اقرب من الموت لا جازن افضل
 نیست هیچ غایبی نزدیکتر از مرگ نیست هیچ خزینهای از فوتری
 من الصمت لا ينصر المظلوم بلا ناصر لا ينصف
 از خاموشی یاری نمیدند ستم دیده بی یاری کننده داد نمی ستاند
 البر من الفاجر لا ينصف عالم من جاهل
 نیکوکار از بدکار داد نمی ستاند هیچ دانای از نادان
 لا يحلم عن السفية الا العاقل لا ينصف الكريم
 بود باری کند از نادان مکرر خردمند داد نمیشاند صاحب کرم
 من الليم لا يعرف حق الحليم السفية لا مركب احم
 از ناکس نشناسد حق بود بدارا کول و نادان نیست هیچ باری سزاکر
 من اللجاج لا وزن اعظم من وزر غني منع محتاج
 از هتیزه نیست هیچ گاهی بزرگتر از نگاه تو نکر می که منع کند محتاج را

لا يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْ يَتَعَاطَلَ لَاحِقَاتِهِ
نشاید ترا کسی را که بشناسد خدا را آنکه بزرگی کند نقاد کند

بِأَرْبَعِ الْفِئَةِ سَوَالٍ
لَا يَمُوتُ بَعْدَ الْخَمَةِ الْأَمِينِ
أَبْدَانُهُ بِمَنْ سَبَّحَ الْفَتْحَ
أَبْدَانُهُ بِمَنْ سَبَّحَ الْفَتْحَ

ملک

اَزْد جَارِلَه ^{بسته بخش ملودا} لَا اَزْد جَارِلَمِنْ لَا اَوْ لَاعِلَه ^{بسته بخش ملودا} لَا مَرْوَقَه لَمِنْ ^{بسته بخش ملودا}
 لَا هَيْتَه ^{بسته بخش ملودا} لَا ظَفَر لَمِنْ لَا صَبْرَه ^{بسته بخش ملودا} لَا حَاجَه لَمِنْ ^{بسته بخش ملودا}
 لَا اِيْمَانَه ^{بسته بخش ملودا} لَا اِيْمَان لَمِنْ لَا يَتِيْلَه ^{بسته بخش ملودا} لَا صِيَانَه لَمِنْ ^{بسته بخش ملودا}
 لَا وَرَعَه ^{بسته بخش ملودا} لَا اَصَابَه لَمِنْ لَا اِنَاعَه ^{بسته بخش ملودا} لَا اَعْلَم لَمِنْ لَا اِحْلَه ^{بسته بخش ملودا}
 لَا هِدَايَه لَمِنْ لَا اَعْلَه ^{بسته بخش ملودا} لَا سِيَادَه لَمِنْ لَا سَحَابَه ^{بسته بخش ملودا} لَا
 حَيَّه لَمِنْ لَا اِنْفَه ^{بسته بخش ملودا} لَا اَعْهَد لَمِنْ لَا وَقَادَه ^{بسته بخش ملودا} لَا اَمَانَه ^{بسته بخش ملودا}
 لَمِنْ لَا دِيْنَه ^{بسته بخش ملودا} لَا دِيْن لَمِنْ لَا يَقِيَّه ^{بسته بخش ملودا} لَا يَكُوْن الْعَمْرَان ^{بسته بخش ملودا}
 حَيْثُ يَجُوْ السُّلْطَان ^{بسته بخش ملودا} لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَيْثُ وَلَا مَنَان ^{بسته بخش ملودا}
 لَا يَقُوْمُ عَزَّ الْقَضَبُ يَدْلُ الْاَعْتِدَاد ^{بسته بخش ملودا} لَا تَقِيْ لَذَّة ^{بسته بخش ملودا}
 الْمُقَصِيَّةَ بَعْدَ اَيِّ النَّارِ ^{بسته بخش ملودا} لَا يَنْتَقِي الشَّرَّ مِنْ فَعْلِه ^{بسته بخش ملودا}
 اَلَا مَنْ يَتَّقِيَه ^{بسته بخش ملودا} فِي قَوْلِه ^{بسته بخش ملودا} لَا يَكْرُمُ الْمَرْءُ نَفْسَه حَتَّى يَهِنَ ^{بسته بخش ملودا}
 مَا ^{بسته بخش ملودا} لَا يَتِمُّ حَسَنُ الْقَوْلِ اِلَّا بِحَسَنِ الْعَمَلِ ^{بسته بخش ملودا} لَا يَنْفَعُ قَوْلُ ^{بسته بخش ملودا}

بغير عمل

بغير عمل ^{تمام نشود} لَا يَكْمُلُ صَالِحُ الْعَمَلِ اِلَّا بِصَالِحِ النِّيَّةِ ^{تمام نشود} لَا يَقْصُرُ ^{تمام نشود}
 الْمُؤْمِنُ عَنْ اَحْتِمَالٍ وَلَا يَجْعَلُ لَزَرِيَّةٍ ^{تمام نشود} لَا يَعْرِفُ قَدْرَ ^{تمام نشود}
 مَا بَقِيَ مِنْ عَمَلِهِ اِلَّا بِأَيِّ اَوْصِيْدِيْقٍ ^{تمام نشود} لَا يَنْفَعُ اِجْتِهَادُ ^{تمام نشود}
 بغير توفيق ^{تمام نشود} لَا يَغْتَبِطُ بِمَوْدَةٍ مِنْ لَادِيْنٍ ^{تمام نشود} لَا يُفَوِّقُ ^{تمام نشود}
 بَعْدَ مَنْ لَادِيْنٍ ^{تمام نشود} لَا يَقْتُلُ عَمَلٌ مَعَ تَقْوَى وَكَيْفِ ^{تمام نشود}
 يَقْتُلُ مَا يَتَقَبَّلُ ^{تمام نشود} لَا يَكُوْنُ التَّحَلُّلُ مُؤَسَّحًا حَتَّى لَا يَبَالِي ^{تمام نشود}
 مَا ذَا اسَدٍ مَوْرَةٍ جَوْعَةٍ وَلَا يَأْتِي تَوْبِيَهَ اِبْتِدَالٍ لَا يَسْتَحْفِ ^{تمام نشود}
 بِالْعِلْمِ وَاهْلٍ اِلَّا اَحْمَقُ جَاهِلٍ ^{تمام نشود} لَا يَتَكَبَّرُ اِلَّا كُلُّ وَضِيعٍ ^{تمام نشود}
 خَامِلٍ ^{تمام نشود} لَا يَحْسُنُ عِيْدُ الظَّنِّ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ اِلَّا كَانَ اللَّهُ ^{تمام نشود}
 سُبْحَانَهُ عِيْدُ احْسَنَ ظَنِّهِ ^{تمام نشود} فِي وَصْفِ الْقُرْآنِ لَا يَفْنَى ^{تمام نشود}
 عَجَائِبُهُ وَلَا يَنْقُضِي غَرَائِبُهُ وَلَا يَخْلِي الشَّهَادَاتِ اِلَّا بِ ^{تمام نشود}
 لَا يَكْمُلُ اِيْمَانُ الْمُؤْمِنِ حَتَّى يَعُدَّ الرِّخَاءَ فِتْنَةً وَالْكَدَّ ^{تمام نشود}

نَعْمَ لَا يَرْضَى الْحَوْدُ عَنْ حَسَدِهِ إِلَّا بِمَوْتِهِ أَوْ ذَوَالِ
 نَعْمَ خشنود نشود از آنکه خسد بدبرد و یا آنکه نفع از او برآورد
 النَّعْمَ لَا يُقِيمُ أَمْرَ اللَّهِ إِلَّا مَنْ يَصْنَعُ وَلَا يَخْشَى
 نَعْمَ باری را که از او فرمان آید مگر آنکه خدشند و فریب ندهد
 وَلَا تَغْرَهُ الْمَطَامِعُ لَا يَكْمُلُ السُّودُ إِلَّا بِتَحْمِلِ الْأَثْقَالِ
 و فریب ندهد از طمع کامل نشود مگر با بردن بارهای کثرت
 وَاسْتِدْأَى الصَّنَاعَ لَا يَكْمُلُ الشَّرَفُ إِلَّا بِالسَّخَاءِ
 و فراغ کردن به بزرگواری تمام نشود مگر بسخاوت
 وَالتَّقَاوُصُ لَا يُودَعُ الْجَهْلُ إِلَّا بِحَدِّ الْحَيَامِ
 و فروتنی و فروتنی مگر بتدبیر
 لَا يَقُومُ السَّفِينَةُ إِلَّا بِمَرَكَبٍ لَا يَحْقِيقُ الْمَكْرُ السُّوءُ
 را برپا نمیکند مگر با کشتی و مکر بدی نرسد
 إِلَّا بِأَهْلِهِ لَا يَصَابُ الرَّجُلُ بِأَخْذِ حَقِّهِ وَاتِّمَامِ عَابِ
 مگر بخداوند نرسد مگر با گرفتن حق و اتمام عیب
 بِأَخْذِ مَالَيْسٍ لَا تَخْلُوا الْأَرْضَ مِنْ قَائِمٍ لِلَّهِ كَحِ
 بگرفتن آنچه نیست مراد عالم نباشد زمین را از کسی که خداوند
 أَمَّا ظَاهِرٌ مَشْهُورٌ أَوْ بَاطِنٌ مَعْمُورٌ لَوْلَا تَطَلُّعُ اللَّهِ
 یا آشکارا مشهور یا پنهانی معمر لولا تطلُّع خداوند
 وَتَبَيَّنَتْ لَا يَكُونُ الصَّدِيقُ صَدِيقًا حَتَّى يَحْفَظَ
 و تبین یافت دوست نباشد تا آنکه نگاهدارد
 أَخَاهُ فِي غَيْبَتِهِ وَتَكَلُّبِهِ وَوَقَاتِهِ لَا يَذَرُكَ أَحَدٌ
 را در غیبت او و تکلم او و وقت او را که بگذارد هیچکس
 مَا يُرِيدُ مِنَ الْآخِرَةِ إِلَّا يَتْرُكْ مَا شَتَّى مِنَ الدُّنْيَا
 می خواهد از آخرت مگر بگذارد آنچه از دنیا را که بدستد

لَا يَأْمَنُ

لَا يَأْمَنُ مَجَالِسُ الْأَشْرَارِ غَوَائِلُ الْبَلَاءِ لَا يَحْمِلُ الصَّدِيقُ
 را ایمن نباشند مجالس مجالسمای بدی از تباهنمای بدی دوست
 الصَّدُوقُ عَنْ الْمَوَدَّةِ وَإِنْ حَفِيَ لَا يَنْقِلُ الْوُدَّ
 دوست دانا از دوستی و اگر چه حشمت یابد باز نگردد دوستی
 الْوَفَى عَنْ حَقَائِقِ قَارِنِ أَفْقَى لَا يَنْفَعُ الْعُدَّةُ إِذَا مَا انْقَضَتْ
 تمام وفا آن دوستی که استحقاق و اگر چه بسد با دشمن سود ندهد بپایان
 الْمَوَدَّةُ لَا تَدُومُ عَلَى عَدَمِ الْإِنْصَافِ الْمَوَدَّةُ
 دوستی بنیاید بر بی انصاف دوستی
 لَا يَنْفَعُ الْإِيمَانُ بِغَيْرِ تَقْوَى لَا يَنْفَعُ الْعَمَلُ لِلْآخِرَةِ
 سود نمیشد ایمان بی پرهیزکاری سود ندهد عمل از برای آخرت
 مَعَ الرَّغْبَةِ فِي الدُّنْيَا لَا يَتْرُكُ النَّاسُ شَيْئًا مِنْ دُنْيَاكُمْ
 با روی آوردن در دنیا ترک نکنند مردم چیزی از دنیای خود
 لِإِصْلَاحِ آخِرَتِهِمْ إِلَّا عَقَوْهُمْ اللَّهُ سَجَانَهُ خَيْرٌ مِنْهُ
 از برای ساز دادن آخرت خود مگر آنکه عوض دهد خداوند بگشت بهتر از آن
 لَا يَتْرُكُ النَّاسُ شَيْئًا مِنْ دُنْيَاكُمْ لِإِصْلَاحِ دُنْيَاكُمْ إِلَّا
 ترک نکنند مردم چیزی از دنیای خود از برای ساز دادن دنیای خود مگر آنکه
 فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُوَ أَضْرَمُ مِنْهُ لَا يَنْفَعُ الْعَاقِلُ أَنْ يَقِيمَ
 گشاید خداوند بر ایشان از آنکه آن دنیا کار تر باشد از این تشاید با آنکه بایستد
 عَلَى الْخَوْفِ إِذَا وَجِدَ إِلَى الْأَمْنِ سَبِيلًا لَا يَلْقَى
 بر ترس اگر چه راه را به ایمنی راهی نتواند رسید
 الْمُؤْمِنُ حَسُودًا وَلَا حَقُودًا وَلَا بَخِيلًا لَا يَجْعَلُ نَدْبِيرَ
 بومن در حال حسودیت و در حال بداندیشی و در حال بخلی باشد سود نکند چاره اندک
 مَا لَا يَطَاعُ لَا خَيْرَ فِي الْمُنَاجَاةِ إِلَّا لِلرَّحْلَيْنِ عَالَمٍ نَاطِقٍ
 فرما چه از او نماند نیست در راز گفتن مگر دو مورد را یکی تا نشنود کلام

اَوْ مَسْمُوعٌ قَاعٍ ^{یا کون کند و شنو کند} لَا خَيْرَ فِي الْقَمَتِ عَنِ الْحِكْمَةِ كَمَا لَا خَيْرَ ^{در خاموشی از گشت}
 فِي الْقَوْلِ الْبَاطِلِ ^{در گفتار باطل} لَا يَمْلِكُ امْسَاكُ الْاَزْزَاقِ وَادْرَاها ^{خداوندی کند بازداشتن رودیها و ریختن روزها}
 اِلَّا الرِّازِقُ ^{مگر خدای روزی سنان} لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ ^{نیست فرمان برداری مخلوق را در نافرمانی از پروردگار}
 لَا وَرَعَ اَنْفَعُ مِنْ تَجَنُّبِ الْحَاوِرِ ^{نیست هیچ برتری سودمندتر از دوری کردن از حرامها} لَا عَدْلَ قُضَلٍ مِنْ رَدِّ ^{نیست هیچ عدلی افزونتر از بازگردانیدن}
 الْمَطْبَالِ ^{مطلبها} لَا يَجْمَعُ الْمَالُ اِلَّا بِالْجُحْشِ وَالْخَيْرِ نَيْصُ ^{جمع مال کند و آردو}
 شَقِيٍّ مَذْمُومٌ ^{بدبخت نكوهیده است} لَا يَبْقَى الْمَالُ اِلَّا الْخَيْلُ وَالْخَيْلُ ^{نی باید مال مگر خجلی و خجلی}
 مَلُومٌ ^{و آنکی پسندیده است} لَا تَخْلُو النَّفْسُ مِنَ الْاَمَلِ حَتَّى تَدْخُلَ فِي ^{خالی نباشد نفس از امید}
 الْاَجَلِ ^{و عدله مرد} لَا يَسْتَعْنِي الْمَرْءُ اِلَّا بِحِينَ مُفَارَقَةِ رَوْحِهِ ^{نی نیاز نیست مرد تا زمان جدایی روح او}
 جَدِّهِ عَنِ صَالِحِ الْعَمَلِ ^{از تراو از شایسته عمل} لَا يُؤْمِنُ بِالْمَعَادِ مَنْ ^{ایمان نیاورد باخورت المکر}
 لَمْ يَخْرُجْ عَنِ ظُلُمِ الْعِبَادِ ^{برودن نیاید از ستم بندگان} لَا غِنَا بِاَحَدٍ عَنِ الْاَرْتِيَادِ ^{نی نیاز نیست یکی را از جستن همراه}
 وَقَدْرُ بِلَاغَةٍ مِنَ الزَّادِ لَا يَسْعَدُ اَمْرٌ اِلَّا بِطَاعَةِ اللَّهِ ^{و باندازه رسیدن از توثر مگر فرمان برداری خدا}
 سُبْحَانَهُ وَلَا شَيْءٌ اَمْرٌ اِلَّا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ ^{و بدبخت نشود مرد مگر با فرمان خدا} لَا يَكِلُ ^{تمام نشود}

ایمان بنعید

اِيْمَانٌ عَمِدٌ ^{ایمان بنده} حَتَّى يَجِبَ مِنَ احِبِّهِ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَيُغْفِرُ ^{تا آنکه دوست دارد او انکر با که دوست دارد او را}
 مِنْ اَبْغَضِهِ ^{انکر با که دشمن دارد او را} لَا يَصْدُقُ اِيْمَانٌ عِنْدَ حَتَّى يَكُونَ بِمَا ^{نیست راست نیاید ایمان بنده تا آنکه می باشد آنچه}
 فِي يَدِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ اَوْ تَقِ مِنْهُ بِمَا فِي يَدِهِ ^{در دست خدای پاکست اعتماد کننده تر از خود را آنچه در دست خدای پاکست} لَا يَكْفُرُ ^{نیست کفر}
 حَازَ مَا مِنْ لَا يَجُودُ بِمَا فِي يَدِهِ وَلَا يُفْخِرُ عَمَلٍ يَقُومُ اِلَى ^{اگاهه انکر بخشش نکند آنچه در دست است و پس نندازد کردار امروز را بیزا}
 عَدُوِّهِ ^{بناشد سر کوفتی دنیا و بناید شادمانی دنیا} لَا يَدُومُ حِرَقُ الدُّنْيَا وَلَا يَبْقَى سِرُّوْرُهَا ^{نیاید سر کوفتی دنیا و بناید شادمانی دنیا}
 وَلَا تَقْوَمُ فُجْعَتُهَا ^{و این نتوان بود از درد دنیا} لَا يَسْعَدُ اَحَدٌ اِلَّا بِاصْطِقَاعِهَا لَا وَرَعَ ^{نیست هیچ بهرکاری}
 اَنْفَعُ مِنْ تَرْكِ الْحَاوِرِ وَتَجَنُّبِ الْاَثَامِ ^{سودمندتر از ترک حرامها و دوری نمودن از گناهها این نکرد یکی} لَا يَأْمَنُ اَحَدٌ ^{ایمان ندارد یکی}
 صُرُوفَ الزَّمَانِ ^{از گردشهای روزگار و زهدگی از غفلت} وَلَا يَسْلَمُ مِنْ نَوَابِ الْاَيَّامِ لَا يَمْلِكُ ^{نیست هیچ بهرکاری}
 عَلَى التَّقْوَى سِتْرٌ اَصْلٌ وَلَا يَنْظَأُ عَلَيْهَا زَرْعٌ لَا يَنْفَعُ ^{بر بهرکاری بی هیچ و بیای نماند با بهرکاری هیچ کشته سود نکند}
 زُهْدٌ مِنْ تَخَلُّصٍ عَنِ الطَّمَعِ وَتَخَلُّصٍ بِالْوَرَعِ لَا يَدْرُكُ ^{بر بهرکاری انکر که بگذرد از طمع واداسته شود بی بهرکاری در نیاید}
 اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ الْعُيُونُ بِشَاهِدَةِ الْعِيَانِ لَكِنْ تَدْرِكُ ^{خدای پاک بزرگتر از نگاه چشمها بدیدن اشکارا لیکن دریابد او را}
 الْقُلُوبُ بِحَقَائِقِ الْاِيْمَانِ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ^{دلها حقیقتهای ایمان گفتن لا اله الا الله دعا و دست بایمان}

غر وف لا خیر فی الکذابین ولا فی العلماء الا واکین
 بر کردنده از نگاه نیست خیر در دود و دود کویان و نه در علمان بهمان کوه
 لا خیر فی قوم لیسوا بنا صحن ولا یحبون الناصحین
 نیست خیری در گروهی که نباشند بندگو و دوست ندارند بندگیانرا
 لا خیر فی الدنیا الا لاحد رجلین رجل اذنب ذنبا
 نیست خیری در دنیا مگر یکی از دو مرد را یکی مردی که گناه بسیار کند
 فهو یتدارکها بالتوبة و رجل یجاهد نفسه علی طاعة
 بر او باز یافت آن کند بتوبه و مردی که جاهد کند با نفس خود بر فرمان بردار
 الله سبحانه لا یجوز من الله سبحانه من لا یجوز الناس
 خدای ببال از حدی از میان نیاید از حدی از میان نیاید از حدی از میان نیاید
 من شره لا یومر الله سبحانه الا کثرة السجود والذکوع
 از شر او ایمان نیارود بخدا مگر بسیاری سجد و زانو زدن
 لا یدهب الفاقه من الرضا والقتوع
 نبرد در وفای راجح جزو و قناعت نیست سوزش مگر بزرگوار
 من حقه لا خیر فی اخ لا یوجب لك مثل الذي یو
 از مگر خود نیست خیری در برادری که واجب نداند از برای تو سچو آن چیزی که
 لنفسه و قال علیه السلام فی وصف جهنم لا یطعن
 از برای نفس خود و گفت حضرت بر تقیم در وصف دورخا بهر فن نیاید از آن
 مقمها و لا یفادی اسیرها و لا یعصم کونها لا مدد
 هرگز که جای که دمان و دهانی نه بندد که کفایت باشد در دمانی نشان
 لا ارفقتی و لا اهل للقوم فیقزی فی وصف من ذمه
 بر خاندان که نیست کرد و نیست وعده کرده که حکم مگر بر ایشان روان شود در صفت کسی که بگوید
 لا یحسب رزیه ولا یخشع تقیه لا یعرف باب الهدی
 بشمارد در نیارد بلای را و نرسد از رستگاری نمی شناسد در راه یافتن نبوی

عذابه من لا یبالی الناس بحاله
 عذابها از آنکه مردم از ستم او نگرانند بحال او
 لا یحسب رزیه
 نمی شناسد رزیه

فیتبعه و لا یاب الردى فیصد عنه لا مرجأ بوجه
 تا دنبال آن رود و نه دماغ داد که بر کردد از آن خوش مباد آن روشنا سبزه
 لا ترى الا سوءة لا ریاسة كالعذل فی السیاسة لا خیر
 دیده نشوند مگر بدی نیست هیچ منفی مجموع عدل در سیاست نیست خیری
 فی المنظر الا مع حسن الخیر لا خیر فی شتمه کبر
 در دیدار مگر با خوشی خیر دادن نیست خیری در کردار تنگ
 و خیر و فخر لا ینبغی ان یعد عاقلا من یغله
 و کردن کشتی و نازش سزاوار نیست آنکه نمرده شود او را عاقل و خوش منتهی هرگز که افزون نشود
 الغضب و الشهوة لا یجمع الریاضة الا فی نفس
 خشم و شهوت اثر نکند ریاضت و سخت کشیدن مگر در نفس
 یقظ لا ینفع الصنعة الا فی دنی و فاء و حنطة
 آگاه بیدار سود نکند نیکی کردن مگر در خداوند وفا و حق نگه داشتن
 لا خیر فی لذة تفج نلما و شهوة تعقب الما
 نیست خیری در لذتی که واجب گرداند و آرزو و اندک در پی آرد دردی
 لا یقال آل محمد صلوات الله علیه و علیهم من هله
 برابر گفته نشود بال محمد صلوات خدا برو و بر اولاد او ازین
 الامة احد ولا یساویم من جرت نعمته علیه ابدا
 امت محمدی و با ایشان مساوی نباشد مگر که نعمت ایشان بود و بود هرگز
 لا شرف اعلى من التقوی لا یلک اعظم من الحقوی
 نیست هیچ بلندی برتر از بهر کاری نیست هیچ زیانی بزرگتر از آندو
 لا عمل اعظم من الورع لا ذل اعظم من الطمع لا کبار
 نیست هیچ عملی بزرگتر از بهر کاری نیست هیچ خوارگی بزرگتر از طمع نیست هیچ بزرگی
 افضل من العافیة لا شیء افضل من اخلاص عمل فی صدق
 افزونتر از عافیت نیست هیچ چیزی افزونتر از پاکیتی عمل در راستی

بنية لا يشي أحسن من عقل مع علم وعلم مع حلم
 و حلم مع قدرة لا ينصح الله أحدا إلا عن رغبة
 أو رهبة فإذا زالت الرغبة والرهبة عاد إلى
 جوهه لا بغية أهنا من الأمن لا بسوء أفع من الحق
 لا خيرة في قلب لا يخشع وعين لا تدمع وعلم لا ينفع
 لا خير في عمل إلا مع اليقين والورع لا تسكن
 الحكمة قلبا مع حب شهوة لا حكمة إلا بجملة لا
 قوى أقوى من قوى على نفسه فملكها لا عاجز
 أعجز من أهمل نفسه فأهلكها لا غنى مع سوء تدبير
 لا فقر مع حسن تدبير لا يكون العالم عالما لا بحسد
 من فوق ولا يحترق من دون ولا يأخذ على علمه
 شيئا من خطاها الدنيا **ورد من حكم امين المؤمنين**
 جزى الله فائدة لها في الدنيا

ابن أبي طالب عليه السلام في حرف الباء
 بلفظ ينبغي قال ينبغي للعاقل أن لا يخلو
 في كل حال من طاعة ربه ومحبة هذه نفسه
 للعاقل أن يعمل للمعاد ويستكثر من الزاد قبل
 أن يهلك نفسه وحلول فيه ينبغي للمؤمن أن يستحي
 إذا اتصلت له فكرة في غير طاعة ينبغي للمؤمن أن
 يلزم الطاعة ويتخف الورع والقناعة ينبغي لمن
 عرف الله سبحانه أن لا يخلو قلبه من رجائي وخوف
 ينبغي لمن عرف نفسه أن يلزم القناعة والعفة
 ينبغي لمن عرف الدنيا أن يتركها فيها ويعرف
 عنها ينبغي لمن عرف ما في الدنيا أن يعمل لإدراك البقاء
 ينبغي لمن عرف نفسه أن يتركها عن دناءة

ينبغي

يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ سُرْعَةَ رِخْلَيْهِ أَنْ يَجْنِبَ التَّاهِبَ لِقَلْبِهِ
 می‌سزد مرا نرا که بشناسد شتاب برودن پایش آنکه نیکو سازد سازد رفتن خود را
 يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَتَقَدَّمَ لِأَخْرَجَتِهِ وَيَعْمِدَ إِلَى أَقَامَتِهِ يَنْبَغِي
 می‌سزد خردمند را آنکه پیش از آنکه از برای اخراج خود دستاورد و آبادان سازد خانه پاداری خود را می‌سزد
 لِمَنْ عِلْمُ سُرْعَةِ زَوَالِ الدُّنْيَا لَمْ يَرْهَقْ فِيهَا يَنْبَغِي
 مرا کسی که علم در سستی زوال دنیا نداشت در دنیا می‌سزد
 لِمَنْ أَيْقَنَ بِيَقِينٍ الْآخِرَةَ وَدَوَامِهَا أَنْ يَفْعَلَ لَهَا
 مرا کسی که ایمان در حق آخرت و پایداری آن داشت و همیشه آن را می‌سزد
 يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ سُبْحَانَ أَنْ يَرْغَبَ فِي مَا لَدَيْهِ يَنْبَغِي
 می‌سزد مرا کسی که بشناسد حق را آنکه آرزو کند در آنچه نزد اوست می‌سزد
 لِمَنْ رَغِيَ يَقْضَاءَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَنْ يَتَوَكَّلَ عَلَيْهِ يَنْبَغِي
 مرا نرا که راضی شود بفرمان خدا آنکه توکل کند بر او می‌سزد
 لِمَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ أَنْ لَا يَفَارِقَ الْحُزْنَ وَالْحُزْرَ
 مرا کسی که شناخت نفس خود را آنکه جدا نشود از او اندوه و غم
 يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ الزَّمَانَ أَنْ لَا يَأْسَ مِنْ صُرُوفِ الْعَبْرِ
 می‌سزد مرا نرا که بشناسد روزگار آنکه افسوس نباشد از گذشتن روزگار و تغییرات او
 يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ النَّاسَ أَنْ يَزْهَدَ فِي مَا فِي أَيْدِيهِمْ
 می‌سزد مرا نرا که بشناسد مردم را آنکه بپرهیزد در دستهای ایشان
 يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ الْأَشْرَارَ أَنْ يَحْتَرِمْ لَهُمْ يَنْبَغِي
 می‌سزد مرا نرا که بشناسد بدکاران را آنکه از ایشان بخوار گردد می‌سزد مرا نرا که
 عَرَفَ الْفُجَّارَ أَنْ لَا يَفْعَلَ عَمَلَهُمْ يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَكْتَسِبَ
 بشناسد بدکاران را آنکه نکند عمل ایشان می‌سزد عاقل را آنکه بداند
 بِمَا لَهُ الْحُدُودُ وَيَصُونَ نَفْسَهُ عَنِ الْمُسْلَةِ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ
 بمال خود ستایش را و نگاهدارد نفس خود از خواستن می‌سزد آنکه باشد

أَفْعَالُ الرَّجُلِ أَحْسَنُ مِنْ أَفْعَالِهِ وَلَا يَكُونُ أَفْعَالُهُ أَحْسَنَ
 کردارهای مرد بهتر از گفتارهای او و نباشد گفتارهای او خوشتر
 مِنْ أَفْعَالِهِ يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَخَاطِبَ الْجَاهِلَ مُخَاطَبَةً
 از کردارهای او می‌سزد عاقل را آنکه سخن گوید با نادان بچون سخن گفتن
 الطَّبِيبُ الْمَرِيضَ يَنْبَغِي أَنْ يَتَدَاوِيَ الْمُؤْمِنُ أَدْوَاءَ الدُّنْيَا
 طبیب بیمار را می‌سزد آنکه دوا کند مؤمن در دلهای دنیا
 كَمَا يَتَدَاوَى ذُو الْعِلَّةِ وَخِجَتِي مِنْ شَهْوَاتِهَا وَلَذَائِهَا
 همچنانکه دوا کند خود را صاحب علة و بپرهیزد از آرزوهای دنیا و مزه‌های دنیا
 كَمَا يَخْتَمِي الْمَرِيضُ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ عِلْمُ الرَّجُلِ زَائِدًا
 همچنانکه می‌پرهیزد بیمار می‌سزد آنکه باشد دانش مرد زیاد
 حُلَى نَظْمِهِ وَعَقْلُهُ غَالِبًا عَلَى لِسَانِهِ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ
 بر گفتار او و خرد او بر زبان و گفتار او می‌سزد آنکه باشد
 الرَّجُلُ مُهَمِّمًا عَلَى نَفْسِهِ مُرَاقِبًا قَلْبَهُ حَافِظًا لِسَانَهُ
 مرد کواه و گاه بر کردار نفس خود چشم داشته و بسوی خود نگاهدارد زبان خود
 يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَحْتَرِسَ مِنْ سُكْرِ الْمَالِ وَسُكْرِ الْقُدْرِ
 می‌سزد عاقل را آنکه خود را با پاسبانی کند از مستی افزونی مال و مستی توانایی
 وَسُكْرِ الْمَدْحِ وَسُكْرِ الشَّيْبَابِ فَإِنَّ لِكُلِّ ذَلِكَ رِيَّاحٌ
 و مستی ستایش و مستی جوانی پس بدرستی هر یک از اینها بادیهایی
 خَيْبَةٌ تَسْلُبُ الْعَقْلَ وَتُسَخِّفُ الْوَقَارَ يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ
 بلبه‌ست که می‌دباید عقل را و سبک بیسازد کوی را می‌سزد عاقل را
 أَنْ يَكْتَسِبَ مِنْ صُحْبَةِ الْعُلَمَاءِ الْأَبْرَارِ وَيَحْتَنِبَ مُقَارَنَةَ
 آنکه بیاموزد از صحبت و همراهی با علما و نیکوکاران و دوری کند از نزدیکی
 الْأَشْرَارِ الْفُجَّارِ يَنْبَغِي أَنْ يُحَانَ مَغْتَمُ مَوَدَّةِ الْحَقِّ
 بدکاران و بدکار می‌سزد آنکه خوار داشته شود از غم دوستی با بهائیان

و سکر العلم
و مستی دانش

يَنْبَغِي لِمَنْ ارَادَ إِصْلَاحَ نَفْسِهِ وَآخِرَ زِينَةٍ أَنْ يَحْتَدِبَ
 فِي مَرْزُوقِ كَرَامَتِهَا خَاصَّةً شَائِعَةً فِي مَرْزُوقِ كَرَامَتِهَا خَاصَّةً شَائِعَةً فِي مَرْزُوقِ كَرَامَتِهَا خَاصَّةً شَائِعَةً
 حَتَّى يَطْلُغَ الدُّنْيَا. يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ أَنْ لَا يَتَّيَقَ
 الْحَذَرُ وَالْتَّوَهُُّ فَإِنَّ نَزَلَ بِهِ بَعْدَ الْعِلْمِ الْقَدَمُ
 يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ التَّقَاخُرُ عَلَى الْهَمِّ وَالْوَقَارُ بِالزَّمَمِ
 وَالْمُبَالَغَةُ فِي الْكُرَمِ لَا يَسُوُّ إِلَى الزَّمَمِ وَذَائِلُ السُّتَمِ
 يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ إِذَا عَلِمَ أَنْ لَا يَعْتَفَ وَإِذَا عَلِمَ أَنَّ
 لَا يَأْنِفُ مَتَا وَرَدَ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى ابْنِ طَالِبٍ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْيَاءِ بِالْفَتْحِ يَسْتَدِلُّ بِالْهَمْزِ
 يَسْتَدِلُّ عَلَى إِيمَانِ الرَّجُلِ بِالسَّيِّئِ وَلِزُومِ الطَّاعَةِ
 يَسْتَدِلُّ عَلَى عَقْلِ الرَّجُلِ بِالتَّحَلِّيِ بِالْعَقَّةِ وَالْفَتَاةِ
 يَسْتَدِلُّ عَلَى عَقْلِ كُلِّ أَمْرٍ بِمَا يَجْرِي عَلَى لِسَانِهِ
 يَسْتَدِلُّ عَلَى الْإِدْبَارِ بِأَرْبَعِ سُبُوءِ التَّوْبِ وَفَتْحِ

التبذير

التَّبَذِيرُ قِلَّةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى
 الْعَاقِلِ بِأَرْبَعِ بَلَحُزْمٍ وَالْإِسْتِظْهَارِ وَقِلَّةِ الْإِغْتِرَارِ
 وَتَخَصُّصِ الْأَسْرَارِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى دِينِ الرَّجُلِ بِحَسَنِ تَقْوَاهُ
 وَصِدْقِ وَرَعِهِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى عَقْلِ الرَّجُلِ بِحَسَنِ مَقَالِهِ
 وَعَلَى طَهَارَةِ أَصْلِهِ بِحَسَنِ أَفْعَالِهِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى كَرَمِ
 النَّفْسِ بِحَسَنِ لِسَانِهِ وَبَذَلِ بَرِّهِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى الْحَسَنِ
 بِمَا يَجْرِي لَهْمُ السَّنِ الْأَخْيَارِ مِنْ حَسَنِ الْأَفْعَالِ وَحَسَنِ
 السُّبُوءِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى إِدْبَارِ الدَّوَلِ بِأَرْبَعِ تَضْيِيعِ الْأَصُولِ
 وَالتَّمَسُّكِ بِالْفُرُوعِ وَقَفْدِيمِ الْأَرْذَالِ وَتَاخِيرِ
 الْأَفْصَالِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى لَيْثَمِ سُبُوءِ الْفِعْلِ وَفَتْحِ الْخَلْقِ
 وَزَمِيمِ الْبَحْلِ. يَسْتَدِلُّ عَلَى الْإِيمَانِ بِكَثْرَةِ التَّقَى وَمَلِكِ
 الشُّهْوَةِ وَغَلَبَةِ الْهَوَى. يَسْتَدِلُّ عَلَى فَضْلِكَ بِعَمَلِكَ

كَثْرَةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ
 كَثْرَةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ
 كَثْرَةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ

كَثْرَةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ
 كَثْرَةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ
 كَثْرَةُ الْإِعْتِبَارِ وَكَثْرَةُ الْإِغْتِرَارِ

وَعَلَى كَرَمِكَ بِمَذَلِكُ **يُسْتَدَلُّ عَلَى الْيَقِينِ بِقَصْرِ الْأَمَلِ**
و بر کم تو بدو تو راه برده میشود بر درست دانستن بگوتهای امید

وَإِخْلَاصِ الْعَمَلِ وَالزَّهْدِ فِي الدُّنْيَا **يُسْتَدَلُّ عَلَى**
و پاکیزگی عمل و پرهیزیدن در دنیا راه برده میشود بر

حِلْمِ الرَّجُلِ بَكَثْرَةِ أَحْتِمَالِهِ وَعَلَى نَيْلِهِ بَكَثْرَةِ انْعِمَائِهِ **يُسْتَدَلُّ**
حلم مرد به بسیاری بردباری و بر راست روی و بسیاری انعام او راه برده میشود

عَلَى خَيْرِ كُلِّ أَمْرٍ وَشَرِّهِ وَطَهَارَةِ أَصْلِهِ وَخُبْنِهِ وَمَتَانَتِهِ
بر نیکی هر امری و بدی و پاکیزگی و زشتی و دانا بودن

يُظْهِرُ مِنْ أَفْعَالِهِ **يُسْتَدَلُّ عَلَى مَا لَمْ تَكُنْ بِمَا قَدْ كَانَ**
اشکارا میکند از کارهای او راه برده میشود بر آنچه نباشد آنچه تحقیق هست

يُسْتَدَلُّ عَلَى مَرْقَةِ الرَّجُلِ بِمَعْرِفَةِ وَبَذَلِ
راه برده میشود بر مردی پناشدن و نیکو کردن و دادن و در کار کردن

الْإِحْسَانِ وَتَرْكِ الْإِمْتِنَانِ **يُسْتَدَلُّ عَلَى عَقْلِ**
نیکوئی و ترک کردن منت نهادن راه برده میشود بر عقل

الرَّجُلِ بَكَثْرَةِ وَقَارِهِ وَحُسْنِ أَحْتِمَالِهِ وَعَلَى كَرَمِ

أَصْلِهِ بِجَمِيلِ أَفْعَالِهِ **يُسِيرُ إِلَى يَشْرِكُ يَسِيرُ الظَّنِّ**
کوه را و زیباترین کردار او اندکی ادراک شریک اندکی از کاران

نَيْتِكَ **يُسِيرُ الْغَيْبَةِ أَفْكَ** **وَيُسِيرُ الشَّكِّ يَفْسِدُ الْيَقِينِ**
نیت است اندکی از غیبت استغنی و یقین را بیهوده میکند و شک را از بین میبرد

يُسِيرُ الدُّنْيَا يَفْسِدُ الْبَقِيَّةِ **يُسِيرُ الطَّمَعِ يَفْسِدُ كَثْرَةِ**
اندکی از دنیا بیهوده میکند و بقیه را بیهوده میکند و اندکی از طمع بیهوده میکند و کثرت را

الْوَرَعِ **يُسِيرُ الْخَرَصِ يَحُلُّ عَلَى كَثْرَةِ الطَّمَعِ** **يُسِيرُ الدُّنْيَا**
از پرهیزگاری اندکی از طمع آن را برطرف میکند بر بسیاری طمع اندکی از دنیا

ما ورد من حکم امیر المومنین علیه السلام

خَيْرٍ مِنْ كَثَرِ الدُّنْيَا **يُسِيرُ الْمَعْرِفَةِ يَوْجِبُ الزَّهْدَ فِي**
بهرست از بسیاری دنیا اندکی از شناخت واجب میکند از پرهیزگاری

الدُّنْيَا **يُسِيرُ الْهَوَى يَفْسِدُ الْعَقْلَ** **يُسِيرُ الْأَمَلِ يَوْجِبُ**
دنیا اندکی از شهوات بیهوده میکند و عقل را از امید واجب میکند

فَسَادَ الْعَقْلِ **يُسِيرُ الْكُفَى خَيْرٌ مِنْ كَثْرِ طَبْعِي** **يُسِيرُ**
تباها خوردگی اندکی که بسنده باشد بهترست از بسیاری که سرگردانند اندکی

الدُّنْيَا تَكْفِي وَكَثْرُهَا يُزِيدِي **يُسِيرُ الْحَقِّ يَرْفَعُ كَثِيرَ**
از دنیا بسنده است و بسیاری آن می شکند اندکی از حق در فیکند بسیاری

الْبَاطِلِ قَسِيرٌ **الْعَطَا خَيْرٌ مِنَ التَّعَالُلِ بِالْإِعْتِدَارِ** **يُسِيرُ**
از باطل اندکی از عطا بهترست از جدا شدن بعد از دادن اندکی

الْعِلْمِ يَغْنِي كَثْرَةَ الْجَهْلِ طَبْعِي **يُسِيرُ التَّوْبَةِ وَالْإِسْتِغْفَارِ**
دانش تو کم میسازد بسیاری نادانی کردن و توبه و آمرزش و استغفار

مَحْضُ الْمَقَاصِي وَالْإِصْرَارِ **يُسِيرُ الدُّنْيَا خَيْرٌ مِنْ كَثْرِهَا**
محتی کاهها و پختن ایستادن برگاه اندکی از دنیا بهترست از بسیاری دنیا

وَيُلْغِيهَا أَخَذَ مِنْ هَلَكَةٍ تَامَّةٍ مِنْ حُكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
و بگذرد آنرا از هلاکتی که بعضی از آنرا بیهوده کند از حکم امیر المومنین

عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْيَاءِ
علی بن ابی طالب علیه السلام در حرف یاء

يَا أَيُّهَا الرَّغْبَةُ اقْصِرُوا فَإِنَّ
ایا ای که فشانان آرزو خواهان سزاید از زول

الْمَعْرَجِ عَلَى الدُّنْيَا لَا يَرُدُّ إِلَّا صَرِيفَ آيَاتِنِ الْخَدَائِ
برودند بر بالای دنیا بازگرداندن آنرا بجز برگشتن آیات ما

يَا أَهْلَ الْمَعْرِفَةِ وَالْإِحْسَانِ لَا تَمْتَنُوا بِأَحْسَانِكُمْ فَإِنَّ
ایا اهل معرفت و نیکوئی منت نهادن به نیکوئی کردن خود بدرستی

الاحسان والمعروف يبطله قبح الامتنان يا عبد الله
نیکی کردن و نیکو رفتن را باطل میکند منت نهادن داشت ای بنده خدا
 لا تجعل في عينك مذنب فلعلك مغفور له
منتاب در عین بندگی نگاهدار باش که درین کار که آمرزیده شود مراد آنست
 فلا تامن على نفسك صغر معصية فلعلك مؤدب
ایمن مباش بر نفس خود بنگاه کوچک آنکه هم است ترا آنکه تو عذاب کردوستی
 عليها يا ابن آدم اذ رأيت الله سبحانه يتابع عليك
بر آن ای فرزند آدم هرگاه ببینی تو خدا را که پیایت فرستد بر تو
 نعمة فاخذره وحسن النعم يسكرها يا دنيا يا دنيا
نعمتهای خود را پس بترسانان و نگاهدار نعمت را بشکر گفتن آن نعمتها ای دنیا ای دنیا
 انك عني ابي تعرضت ام الى تستوقت لاحبان
مستوی بود از من دوری ای ابا من درمی آوری یا بسوی من آرد و مندی میانی نزدیکی مبادین
 حبك غري غري لا حاجتي فيك قد طلقك
تندی تو بفریب غری مرا نیست حاجتی بقو محقق طلاق دادم ترا
 ثلثا لا رجعتي فيك فعيشك قصير و خطرک
سه طلاق که بجوئی نماند ترا در طلاق تو پس زندگی تو کوتاهست و کار تو
 يسير و املك حقيراه من قلة الزاد و طول الطريق
آنکست و آردوی تو کوچکست درد ازکی نوشه و درازی راه
 و بعد السفر و عظم المورد يا عبد الدنيا و العالمين
و دوری سفر و بزرگی جای فرو آمدن ای بنده دنیای و کار کنندگان
 لها اذ اكنتم في النهار تبعون و تشرفون و بالليل
از برای دنیا که باشید شما را که در روز بفروشید و بخرد و شب
 على فرتكم تتقلبون و تنامون و فيما بين ذلك عن
برجام خواب خود بهلویها بوزید و بخواید و در آن زمان که میانه اینهاست از

الآخرة تفضلون و بالعمل تسوقون فمتى تفكرون
کار آخرت غافل مشوید و در عمل کاهلی کنید و بفرمان اندازید پس کی اندیشه کنید
 في الارشاد فمتى تقدمون الزاد و متى صتمون بالحق
در در باد مملکی و کی پیشروستید و توشه را و کی کاه خیزید
 يا ايها الناس الى كم تقطعون و لا تقطعون
ای مردمان تا کی بپند دهید و خود بپندیرید
 فكم قد و عظم الفاعطون و حذرکم المحذرون
و چقدر بپند دهدهد شما را بندگان و بهتر رسانند شما را ترسانندگان
 و زجرکم الذاجرون و بلغكم المعاملون و على سبيل
و دوزخ کنند شما را منع کنندگان و برسد و دشمنان و بر راه
 و انما ذلکم الانبياء و المرسلون و اقاموا عليكم الحج
و استخاری داده نمایند شما را بندگان و فرستاده های خدا و میبای که از دنیا بفرستد
 و اوصوكم بالحج فبادروا العمل و اغتنبوا المهل
و در روشن سازند از برای شما راه راست را بپشتابید بسوی عمل بنگاه و غنیمت دانید زمانه اندکی
 فان اليوم عمل و لا حساب و عدا حساب و لا عمل
پس روزی که امروز عمل است و حساب نیست و فردا حساب است و عمل نیست
 و سيعلموا الذين ظلموا اي متقلب ينقلبون
و زود دانند که بدانند آنکسان که ستم کردند بکدام جای بازگشت باز خواهند کرد
 يا ايها الناس في الدنيا فان عيشها قصير و خيرها يسير
ای مردمان در دنیا بدوستی که زندگی دنیا کوتاهست و خیر دنیا آنکست
 و انما الدار شخص و محلة تنفيس و انما التذني
و دنیا خانه همیرون رفتن است و جای ناخوشیست و دنیا نزدیکی میکند و اند
 الاحال و تقطع الامال الكو هي المتصدية للعيون
و عهدها را و قطع میکند امیدها را آگاه باشید که دنیا بر منم زنده خستههاست

ان هذا واه بهيذ

وَالْحَاجَّةُ الْجُرُونِ وَالْمَاتِيَةِ الْخُونِ يَا بَاذِرِ اِنَّكَ
 دوستی و داندست و کشته خاست کشته است ای اباذر بدرستی که تو
 غَضِبْتَ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ فَارْجُ مِنْ غَضَبِ لِهَ اِنَّ الْقَوْمَ
 خشم کردی از برای خداوند بزرگوار ای اباذر که خشم کردی از برای او بدرستی که آن
 خَافُوكَ عَلَى دُنْيَاكُمْ وَخَفَمَ عَلَى دِينِكُمْ فَاتَّقُوا
 که ترسیدید انداخته بود دنیا خود و ترسیدید دین خود پس بگزار
 فِيْ اَيِّكُمْ مَا خَافُوكَ عَلَيْهِ وَاهْبِ مِنْهُمْ مَا خَفَمَ
 در میان شما ایستاد آنچه که ترسیدید از ایشان از آن که ترسیدید از ایشان بپا
 عَلَيْهِ فَمَا اَخْرَجَهمْ اِلَى مَنَعَتِهِمْ وَمَا اَعْنَاكَ عَمَّا مَقُولُ
 بر آن بر حاجت بنامد ایشان را و تو که ترسیدی از خود از ایشان که ترسیدی
 وَلَوْ اَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا عَلَى عَدُوٍّ رَفَقَا
 و اگر که آسمانها و زمین باشند بر بنده ای دوستی و دوستی
 ثُمَّ اَتَى اللّٰهُ لِيَجْعَلَ مِنْهَا مَفْجَرًا فَلَا يُونِسُكَ اِلَّا الْحَقُّ
 پس آن برسد از خدا هرگز نکرده اند از او را از آنجا که برای او بود از آنجا که حق را
 وَلَا يُوْخِشُكَ اِلَّا الْبَاطِلُ فَلَوْ قَبِلْتَ دُنْيَاكُمْ لَاحْبُوكَ
 و تو را نداد ترا مگر باطل پس اگر قبول کنی دنیا خود را هرگز دوستی و دوستی
 وَلَوْ قَرَضْتَ مِنْهَا لَامَنُوكَ يَا اَهْلَ الْغُرُورِ مَا الْعَمَلُ
 و اگر بخرید از دین دنیا ایمان آوردند بگو ای اهل غرور چه جز شما را حیل
 بَدَارِ خَيْرِهَا زَهْدٌ وَشَرِّهَا عَتِيدٌ وَنِعْمَ مَا مَسْلُوبٌ
 بگزار که خیر آن زهد است و بد که آنست و بدی آن آماده است و بسیار است
 وَعَنْ يَزْهَا مَنَكُوبٌ وَمَسَالِمُهَا حُرُوبٌ وَمَا لَهَا مَمْلُوكٌ
 و از چندان نکبت داشته است و آشتیهای او جنگ آمیز است و خداوند آن بنده است
 وَتَرَانِهَا مَتْرُوكٌ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّهُ لَمْ يَكُنْ اِلَّا سُبْحَانَهُ
 و میراث آن بر مانده است ای مردمان تحقیق نیست و نباشد از خود را

حُجَّتِي اَرْضَهُ اَوْ كَدَمِيْنِ بَيْنَا مُحَمَّدَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 حق در زمین تو استوارتر از پیغمبر ما محمد صلوات خدا بر او باد و بر آل او
 وَلَا حِكْمَةَ اَبْلَغَ مِنْ كِتَابِ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَلَا مَدْحَ تَعَالَى
 و نیست حکمتی دستان و از کتاب او که قرآن بزرگست و ستود خداوند را
 مِنْكُمْ اِلَّا مَنْ اَعْتَصَمَ بِحَبْلِ وَاَقْتَدَى بِنَبِيِّهِ وَاتَّمَا هَلَكَ
 از شما که را مگر آنکه بپا گیرد بپا گیرد بپا گیرد بپا گیرد بپا گیرد بپا گیرد
 مِنْ هَلَكٍ عِنْدَ مَاعِصَاهُ وَخَالَفَ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَلَا ذَلَّ
 هر که که بپا شد نزد آنکه نافرمانی او کند و مخالفت او کند و بدو پیروی کند و بدو پیروی کند
 يَقُولُ عَنْ مَنْ قَاتِلُ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يَخَالِفُونَ عَنْ اَمْرِه
 میگوید که بپا شد از آنکه بپا شد از آنکه بپا شد از آنکه بپا شد از آنکه بپا شد
 اَنْ تَصْلِبَهُمْ فِتْنَةً اَوْ يَصْلِبَهُمْ عَذَابُ الْيَمِّ يَا اَيُّهَا النَّاسُ
 و از آنکه برسد ایشان را فتنه و بدو پیروی یا برسد ایشان عذاب آبی در دلتان ای مردمان
 اَقْبِلُوا الْمَصِيْحَةَ مَنْ نَصَحَكُمْ وَتَلَقَّوْا بِالطَّاعَةِ مَنْ تَحَلَّاهَا
 قبول کنید نصیحت را از آن کسی که نصیحت کند شما را و بپذیرید نصیحت را از آن کسی که بپا آورد
 اَلَيْكُمْ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَمْدَحْ مِنَ الْقُلُوبِ
 پس بپا شد و بدو پیروی خداوند که پاکست و ستودده است از دهان
 اِلَّا اَوْعَاها لِلْحِكْمَةِ وَمِنَ النَّاسِ اِلَّا اَسْرَعَ عَهْدًا اِلَى الْحَقِّ
 مگر که ترس از دین و دین حکمت را و از مردم مگر که شبانه ترین ایشان پس بپا شد
 اَجَابَةً وَاعْلَمُوا اَنَّ الْجَهَادَ اَكْبَرُ جِهَادِ النَّفْسِ فَاسْتَقْلُوا
 در قبول کردن حق و بدو پیروی تحقیق عزای بزرگتر عزای نفس است پس بپا شد
 بِجِهَادِ انْفُسِكُمْ تَسْعُدُوا وَازْفُضُوا الْقِيَالَ وَالْقِيَلُ
 بپا شد و جفا بفرموده خود تا سعادت یابید و برکتید و بدو پیروی گفت و گویا
 تَسْلَمُوا وَافْزُوا فَاذْكُرُوا اللّٰهَ نَعْمُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللّٰهِ
 تا سلامت کنید و بسیار کنید یاد خدا را و غنیمت تمیزید و بدو پیروی بپا شد خدا

سُجَّانَهُ اخْتِارًا تَفُوزُوا لَدَيْهِ بِالنَّعَمِ الْمَقْمُ **مَسْأُود**
برادران همدگر تا برسد نزد خدا با شایسته با بنده بعضی از اینها

مِنْ حُكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
از حکمهای امیرالمومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام

فِي حَرْفِ الْيَاءِ بِالْفَتْحِ الْمَطْلُوقُ قَالَهُ **ع** يُلْغِ الصَّادِقُ
در حرف یا بلفظ مطلق گفت حضرت صادق علیه السلام

بَصِيدٌ قِمَ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاحْتِبَالِهِ يَكْرُمُ الْعَالَمُ
براستی خود با آنچه نمیرسد بآن دروغ گو بچیده گوی خود گزاف داشته میشود

بِعِلْمٍ وَالْكِبَرِ لِسْتَهُ وَذُو الْمَعْرُوفِ لِمَعْرُوفِهِ
بدان دانش و بزرگی برای شن و خداوند نیکوئی از برای نیکوئی او

وَالسُّلْطَانُ لِسُلْطَانِهِ يُنْبِئُ عَنْ عَقْلِ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَنْطَوُّ
و پادشاه از برای پادشاهی او خبر میدهد از عقل هر مردی آنچه آشکارا

بِلِسَانِهِ يَتَفَاضَلُ النَّاسُ بِالْعُقُولِ وَالْعُلُومِ
بان زبان او افزون تر باید بر مردم بجزوهها و دانستهها

لَا بِالْأَمْوَالِ وَالْأَصُولِ يَحْتَاجُ الْإِمَامُ إِلَى قَلْبٍ
نه با مالها و اصلها محتاج است پادشاه بدل

عَقُولٍ وَلِسَانٍ قَوْلٍ وَجَانٍ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ
دانا و زبان گویا و دل بر پای داشتن حق

صَوْلٍ يَفْسِدُ الْيَقِينَ الشَّكُّ وَغَلِيَّةُ الْهَوَى يَفْسِدُ
جمله کننده و تازنده تباه میکند یقین را شک و افروزی هوس تباه میکند

الطَّمَعُ الْفَوْرَعُ وَالْفُجُورُ التَّقْوَى فِي حَقِّ مَنْ ذَمُّهُ
طمع بیهوشکاری و بدکاری اندیشناکی فرموده تقوی در حق کسی که نکوهش دارد

يَحِبُّ أَنْ يُطَاعَ وَيَعْصَى وَيَسْتَوْفَى وَلَا يُعْفَى وَيَحِبُّ
دوست میدارد که فرمان برداری او و خود نافرمانی نکند و مجبور و قار و خود وفا نمیکند و دوست

أَنْ يَوْصَفَ بِالسَّخَاةِ وَلَا يُعْطَى وَيَقْتَضَى وَلَا يَقْتَضَى
و صفاد و سخاوت نکند و خود عطا بخش نکند و کار سازی نخواهد و خود کار بر نمی دارد

لَيْسَتْ بِالْعُقُوبِ بِالْأَقْرَارِ كَثْرَتُهَا لَيْسَتْ بِمُتَعَدِّدَةٍ
چهلده میشود میوه بخشنان با قرار بکراه بیشتر از آنچه چهلده شود با عدل آوردن

يَغْتَنِمُ مَوَاقِفَ الْأَخْيَارِ وَتَحْتَبِ مَصَاحِبَةُ الْأَشْرَارِ
تغنیمت گرفته است برادران نیکوکاران و دوری گزیده شد یاری بدان

وَالْفَخْرُ يَسْرُو وَلَا تَعْبُرُ وَوَقُفُوا وَلَا تَنْفَلُوا
و بدر گذار آسان گردید بر مردم و دشوار گردید و سبک گردید و گران گردید

يَتَلَي مَخَالِطُ النَّاسِ بِقَرْنِ السُّوءِ وَمَدَّ حَاجَةُ الْعَدُوِّ
گرفتار میشود امیزش کننده با مردم بد و دشمنی بد و دشمنان

يَحْتَاجُ الْأَسْلَامَ إِلَى لَا يَمَانٍ وَتَحْتَاجُ الْإِيمَانَ
محتاج میشود مسلمانان کردن بخداوند و محتاج ایمان ایمان

إِلَى الْإِيمَانِ يَحْتَاجُ ذُو النَّالِ إِلَى السَّائِلِ يَحْتَاجُ
محتاج میشود دانستن راست و درست محتاجست خداوند عطا بسوی خواهنده محتاج است

الْإِيمَانَ إِلَى الْإِحْلَاصِ يَحْتَاجُ الْمُؤْمِنُ بِالْبَلَاءِ كَمَا يَحْتَاجُ
ایمان بسوی کثرت دلی بسوی کثرت دلی از موده میشود مومن ببلای همچنانکه از موده میشود

بِالْبَلَاءِ الْإِحْلَاصُ يَحْتَاجُ الْعِلْمَ إِلَى الْحِلْمِ يَحْتَاجُ
با بلای با کثرت بلا و فقره محتاج است علم بسوی حلم محتاج است

الْحِلْمَ إِلَى الْكَلَمِ يَحْتَاجُ الرَّجُلُ بَعْدَ لَا يَقُولُ يَنْبَغِي
حلم بسوی فرو خوردن چشم از موده میشود از موده میشود از موده میشود

عَنْ قِيَمَةِ كُلِّ مَرِيٍّ عَلِمَ وَعَقِلَ يَنَامُ الرَّجُلُ عَلَى الشَّكْلِ
از ارزش هر مردی دانست و خردا و خواب میکند مرد بر مردن فرزند

وَلَا يَنَامُ عَلَى الظُّلْمِ يَوْمُ الْمَظْلُومِ عَلَى الظَّالِمِ اسْتَلْ
و خواب نمیکند بر ستم روز ستم دیده بر ستمکار سخن تر

مِنْ يَوْمِ الظَّالِمِ عَلَى الظَّالِمِ
 از روز ستمگار بر ستم دیده
 يُسْفِكُ مِنْ حَاسِدِكَ
 شقای بخند تو از حسود تو
 اللَّهُ يَغْنَاظُ عَيْدَ سُرُورِكَ
 انگاه خشنود عید شادی تو
 يَبْنِي عَنْ فَضْلِكَ عِلْمَكَ
 چهر میدهد از افزودن تو علم تو
 وَعَنْ أَفْصَالِكَ بِذَلِكَ
 واد کیم تو در حق تو
 يَغْلِبُ الْأَقْدَارُ عَلَى التَّقْدِيرِ
 افزون نماید قدرها بر تقدیر
 حَتَّى يَكُونَ الْحَتَفُ فِي التَّذِيرِ
 تا آنکه می باشد در چاره بردن نیکو
 عَلَى خِلَافِ الْأَخْيَارِ وَالتَّذِيرِ
 بر خلاف نیکوکاران و چاره بردن
 الرَّجُلُ حَسَنُ الْوَرَعِ مَتَنَزُّهُ عَنِ الطَّمَعِ كَثِيرُ الْإِحْسَانِ
 مردی که باشد خوب پرهیزگار از طمع بسیار احسان
 قَلِيلُ الْأَمْتَانِ
 کم مت
 يَعْجَبُ مِنَ الرَّجُلِ أَنْ يَعْصُوا عَمَّنْ
 تعجب دارد از مردی که اطاعت کند از کسی که
 ظَلَمَ وَيَصِلُ مِنْ قَطْعِهِ وَيُعْطَى مِنْ حَرَمِهِ وَيُقَابِلُ الْأَسَادَةَ
 ظلم کند و به بریدن و به بخشیدن و با اشراف روبرو شود
 يَكُنْ حَلْفُ الرَّجُلِ لِأَرْبَعِ مَهَانٍ يَعْرِفُهَا
 چهار چیز را بداند که مردان را می رسد
 مِنْ نَفْسِهِ أَوْ ضَرَاةٍ يَجْعَلُهَا سَبِيلًا إِلَى تَصَدُّقِهِ
 از نفس خود یا خدای و فودنی که می کند از آنرا راهی بسوی راستی
 أَوْ عِيْ بِمَنْطِقَةٍ فَيَتَّخِذُ الْإِيمَانَ حُشْوًا وَصَلَةً لِكَلَامِهِ
 یا از آنکه که انداست در گفتار پس می گیرد و می سازد مصلحت سخن خود و پیوند سخن خود
 لِقِيَمَةٍ قَدْ عَرَفَ بِهَا يَقْبَحُ عَلَى الرَّجُلِ أَنْ يَنْكُرَ عَلَى النَّاسِ
 از بر آنکه که تحقیق شناخته شده بان زشتی بد بر مردم آنکه نپسندد بر مردم

منكرات و بينها هم عن ردائل و سيئات و اذ اخلا
 بتكليفها و لا يستكف من فعلها . يكسب
 افضا في يصد في تلا كما حسن النية و المحبة له
 المهابة منه . يكسب الكاذب يكذب . سخط الله سبحانه
 عليه و استهانة الناس به . ففتت الملائكة له
 في حق من ذمه يقول في الدنيا يقول الزاهد
 و يعمل فيها يعمل الداعين . نظم سمية الحسين
 بيطن عمل المسكين . يكره الموت لكثرة ذنوبه و لا
 يتركها في حياته . يسأل الذنب و يسوق بالتوبة
 حب الصالحين و لا يعمل اعمالهم . يفيض المسكين
 هو منهم يقول لم اعمل فاتعني بل احس فامتنى . يبادر
 ابد ما يفي و يذاع ابد ما يبقى . يعجز عن شكرها اوفي

وَرَبِّتَنِي الزَّيَادَةَ فِيمَا بَقِيَ يَرْسُدُ غَيْرُهُ وَبَعْدِي
 وَنَجِدُ اقْرَبِي قَدِ اجْتَمَعَتْ لِي امْتِنَانُ رَاهُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا وَكَرَاهِ مَكْنَدَا
 نَفْسُهُ وَيَنْهَى النَّاسَ بِمَا لَا يَنْتَهِي وَيَا حُرْهُمُ بِمَا لَا يَأْتِي
 قَسْرُ خُودَا وَمَنْعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا بَاغِي خُودَا بَاغِي مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ
 سَخَّلَتْ مِنَ النَّاسِ مَالَهُ يَوْمَ وَيَصْنَعُ مِنْ نَفْسِهِ
 مَا هُوَ أَكْثَرُ يَا حُرُّ النَّاسِ وَلَا يَأْتُرُ وَحَدِّ رَهْمُ
 الْوَاكِدُ بِشَرِّتِ زَمَانِ هَمِزْ مَا يَدُ مَرْدَمُ وَخُودُ مَكْنَدَا وَفِي نَرْسَانِ مَرْدَمُ رَا
 وَلَا يَحْدَرُ يَرْجُو ثَوَابَ مَا لَمْ يَعْمَلْ وَيَا مَنْ
 وَخُودُ عَمْرِو نَرْسَدَا امْتِنَانُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا ثَوَابُ الْجَنَّةِ نَكْرَدَا وَامْتِنَانُ
 عَقَابَ جَرْمِ يَتَّقِنُ سَيِّئَاتِ وَجْهَةِ النَّاسِ بِتَدْبِيرِهِ
 اذْ بَارِ خُودَا كَاهِكُ سَيِّئَاتِ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ
 وَيُظَنُّ حَتَّى مَا يَعْلَنُ يَعْرِفُ لِنَفْسِهِ عَلَى غَيْرِهِ وَلَا
 وَفِي لَدِينِهِ بَخْلَانُ الْجَنَّةِ اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ
 يَعْرِفُ عَلَيْهَا لَغِيرِهِ يَخَافُ عَلَى غَيْرِهِ بِأَكْثَرِ مِنْ ذَنْبِهِ
 وَفِي لَدِينِهِ بَخْلَانُ الْجَنَّةِ اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ وَبَاغِي مَالِ النَّاسِ
 وَيَرْجُو لِنَفْسِهِ بِأَكْثَرِ مِنْ عَمَلِهِ يَرْجُو اللَّهَ فِي
 وَامْتِنَانُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا كُرْهَانَا وَاسْتِغْنَانُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 الْكِبَرُ وَيَرْجُو الْعِبَادَةَ فِي الصَّغِيرِ فَيُعْطِي الْعَبْدَ مَا لَا
 سَيَّارُ وَبَزْدُكُ وَامْتِنَانُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 يُعْطِي الرَّبَّ يَخَافُ الْعَبْدَ فِي الرَّبِّ وَلَا
 ثَمِيرُ هَدْيِ كَاهِكُ بَاغِي خُودَا فِي نَرْسَدَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 يَخَافُ فِي الْعَبْدِ الرَّبَّ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَصْفِ
 عَمْرِو نَرْسَدَا دُرْكَارِ سَيِّئَاتِ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا

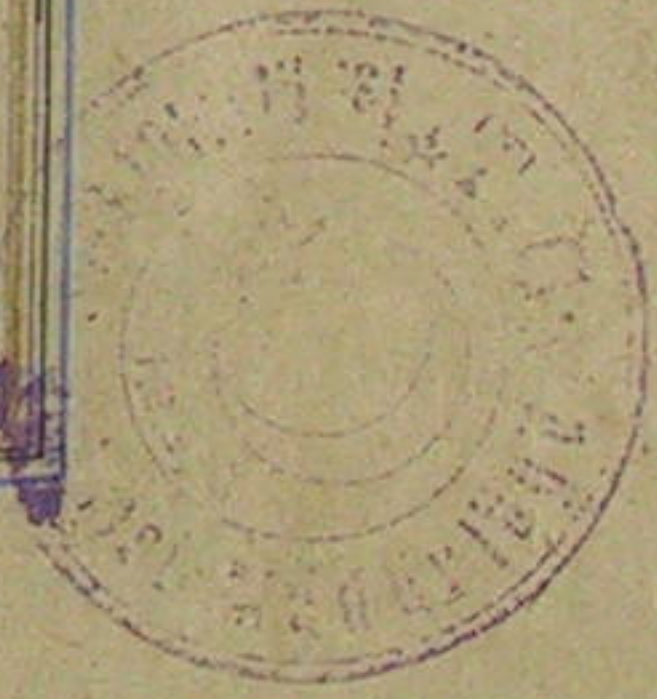
الْمُتَّقِينَ

الْمُتَّقِينَ يَمْشُونَ الْحَفَا وَيَدْبُونَ الْقُرَى قَوْلُهُمْ دَوَاءُ
 مُتَّقَانِ دُرْكَارِ سَيِّئَاتِ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 وَقَوْلُهُمْ الدَّاءُ الْعَبَا يَتَقَارَضُونَ الشَّيْءَ وَيَتَرَقُّونَ
 وَكَرْهَانَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 لِحُرِّ وَيَتَوَصَّلُونَ إِلَى لَطَمِ بِالْيَاسِ وَيَقُولُونَ
 مَرْدَمُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 فَيَسْتَبْشِرُونَ بِنَافِقُونَ فِي الْمَقَالِ وَيَقُولُونَ
 بَرْمِ بَرْمِ اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 فَيُؤْهِمُونَ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 وَكَفَتْ حَضْرَتُ مَرْتَضَى
 فِي حَقِّ مَنْ أَتَى عَلَيْهِ يَعْطِفُ الْهَوَى عَلَى
 دُرْكَارِ سَيِّئَاتِ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 الْهَدَى إِذَا عَطَفُوا الْهَدَى عَلَى الْهَوَى
 هَرَاكُ مَرْدَمُ بَزْدُكُ اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 يَعْطِفُ الرَّأْيَ عَلَى الْقَرَابِ إِذَا عَطَفُوا
 فِي دُرْكَارِ سَيِّئَاتِ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 الْقُرْآنَ عَلَى الرَّأْيِ يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانُ
 قَرَانَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 الْبَقِيَّةُ مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا رَسْمُهُ وَمِنْ الْإِسْلَامِ
 اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 إِلَّا اسْمُهُ مَسَاجِدُهُمْ يَقُومُونَ عَا حِرَّةً
 مَسْجِدُ هَدْيِ كَاهِكُ اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا
 مِنَ الْبِنَاءِ خَالِيَةً مِنَ الْهَدَى يَأْتِي عَلَى النَّاسِ
 اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا اِجْتِمَاعُ مِيقَاتِ عَمْرِو خُودَا

وَمَا لَا يَقْرَبُ فِيهِ إِلَّا الْمَاحِلُ وَلَا يَسْتَرْفِ
رواداری که نزدیک نماند بخدا مکر مکارا دندان روز و باکیده شمرند
 فِيهِ إِلَّا الْفَاجِرُ وَلَا يَضَعُ فِيهِ إِلَّا الْمُنْصِفُ
دندان روز مکر بدکارا و ناتوان ندارد دندان روز مکر دادگرا
 يَعْتَدُونَ الصَّدَقَةَ عَزْمًا وَصِلَةَ الرَّحِمِ
می شمردند مکر قدر توان دوستی خویش را
 مَنَّا وَالْعِبَادَةَ اسْطِطَالًا عَلَى النَّاسِ وَيُظْهِرُ
انگاری دوستی و طاعت را کار دور و دراز می فزاید بر مردم و آشکارا میشود
 عَلَيْهِمُ الْهَوَىٰ وَخَفِيَ عَنْهُمْ الْهَدَىٰ
بر ایشان ارزوی دنیا پنهان شود راه دین و حق
 يَنْجِي عَنْ عَقْدِ كُلِّ أَحَدٍ لِسَانَهُ وَيَدُلُّ
جذب میکند از عقل هر مردی دبان او و راه می نهد
 عَلَى فَضْلِهِ بَيَانَهُ يَعْنِي مِنَ الرَّجُلِ
برافزودن دانش او کفایت او یعنی از مرد
 أَنْ يَرَى عَقْدًا زَائِدًا عَلَى لِسَانِهِ
آنکه می بیند عقل خود را زیاده بر زبان خود
 وَلَا يَرَى لِسَانَهُ زَائِدًا عَلَى عَقْدِهِ
و نمی بیند زبان خود را زیاده بر عقل خود
 يَوْمَكَ أَهْلُ الصِّيُورِ إِلَى دَرَكِ بَعِيَّتِهِ وَبُلُوغِ
مکشند کار شکست بسی مرد یافتن آندوی رسیدن
 أَمَلِهِ يَطْلُبُكَ رِزْقَكَ أَشَدَّ مِنْ طَلَبِكَ
بامید او تجوید روزی تو را سخت تر از جستجوی تو
 لَهُ فَاجْعَلْ فِي طَلَبِهِ يَفْعَلْ بِالرَّجُلِ أَنْ
او را پس نه باشتی قد جستن و نشدن مرد را از

بیشتر

يَقْصُرُ عَلَيْهِ عَلَى عَمَلِهِ وَيَعْرِضُ لَهُ
کوتاه آید علم او بر عمل او و ناتوان کند او
 تَمَّ الْكَلَامَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
از کفایت او تم الکلام
 عَلَى الْأَمَامِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ
السلام بر سر قرة عينه
 فِي الصَّلَاةِ
 وَالسَّلَامِ

يقصر

